HANDBOK
I
SKANDINAVIENS FLORA,

INNEFATTANDE

SVERIGES OCH NORGES VÄXTER,

TILL OCH MED

MOSSORNA;

AF

C. J. HARTMAN.

Tionde upplagan,

utgifven med

RÄTTELSER OCH TILLÄGG

AF

CARL HARTMAN.

FÖRRA DELEN:

Phanerogamer och Ormbunkar.

STOCKHOLM
ZACHARIAS HÆGGSTRÖMS FÖRLAG

IWAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1870.

Omnis vera cognitio cognitione specifica innitatur.

Linné Sp. Plant.

Förord.

Ett halft århundrade har nu gått till ända, sedan denna boks första upplaga utgafs. Naturligt är, att en så lång tid måste hafva medfört många vigtiga upptäckter och framsteg, många väsendtligt förändrade åsigter och uppfattningssätt inom Botaniken lika väl som inom de öfriga naturvetenskaperna. Illa vore då, om närvarande bok, som under tiden blifvit många gånger reviderad och utgifven på nytt, skulle mer än andra hafva förblifvit oberörd af dessa förändrade förhållanden. Det har den icke heller; ty knappt en enda rad ur första upplagan, och säkerligen inga många ens ur den 5:te — den sista, som redigerades af den ursprunglige författaren — torde finnas oförändrade qvar i den närvarande. Och likväl tror sig utg., i och för den plan, som blifvit följd vid närvarande upplagas utarbetande, kunna fortfarande hänvisa till de Förord, som åtföljt de föregående upplagorna. Planen har nämligen i hufvudsak varit densamma nu, som tillförene, och, korteligen sagdt, gått ut på att låta boken någorlunda följa med sin tid.

De förändringar, som för detta ändamåls vinnande denna gång vidtagits, äro följaktligen till stor del af samma beskaffenhet, som vid de föreg. upplagorna. Men åtskilliga andra hafva dessutom synts utg. behöfliga och dessa äro förnämligast följande:

Alla artdiagnoser hafva underkastats en ny granskning och omarbetning, i följd hvaraf dels karaktererna i alla diagnoser, hela boken igenom, numera följa hvarandra i en och samma bestämda ordning, den hvari växtens delar utveckla sig, hvilket förut icke alltid var händelsen, dels en eller flere karakterer i en stor del af diagnoserna blifvit utbytta mot eller tillökade med nya. I slägtdiagnoserna hafva de enligt utg:s tanke vigtigaste eller för åtskiljandet användbaraste karaktererna blifvit kursiverade, såsom det redan i förra upplagan skedde med artdiagnosernas. Ett betydligt antal arter, som hos oss antingen på en mansålder icke återfunnits eller så småningom utdödt, eller hvilkas förekomst efterhand

befunnits högst tvifvelaktig eller alltför tillfällig, deribland i synnerhet en mängd förvildade annuela kulturväxter, hafva uteslutits ur den egentliga Floran och fått sin plats i Bihanget. Att utg. vid verkställandet af denna flyttning, särdeles de sist nämnda växternas, i åtskilliga fall torde befinnas hafva gått inkonsequent till väga, inser han mer än väl, men vågar ock tro, att, hvarhelst man ville uppdraga gränsen mellan vårt lands verkligt inhemska, acklimatiserade och blott tillfälligt förvildade arter, det för närvarande skulle vara absolut omöjligt, att helt och hållet undvika inkonsequenser, särdeles om man icke vill alltför mycket skilja sig från hvad som är brukligt i andra länders floristiska arbeten.

Vidare hafva i denna uppl. en mängd, såsom minst behöfliga ansedda synonymer, jemte ganska många ännu i föreg. uppl. qvarstående kritiska eller andra anmärkningar vid åtskilliga arter dels blifvit uteslutna, dels ersatta af andra. Likaledes hafva en mängd obetydligare varieteter, företrädesvis sådana som befunnits endast bero af lokalförhållanden, blifvit borttagna eller endast helt flygtigt omnämnda, utom i den händelse, att deras namn kunde anses ega ett slags historiskt intresse på den grund att de af äldre svenska — särdeles af Linné — eller mer framstående utländska författare varit ansedda för egna arter. I ganska många slägten hafva arterna fått en annan anordning än förut, hvarigenom, såsom utg. hoppas, deras undersökning och jemförelse sinsemellan bör kunna underlättas. Af samma skäl hafva ock för slägtens och arters uppställning dels flere, dels andra indelningsgrunder än förut mångenstädes blifvit följda, hvadan det i denna uppl. endast undantagsvis inträffar, att flere än 2 à 3 slägten eller arter förekomma sammanställda inom en och samma afdelning. De svenska genusnamnen hafva, såsom i sednaste upplagan af Exkursionsfloran utlofvades, nu blifvit äfven här ändrade, med ytterst få undantag, till likhet med dem, som Prof. Fries i Bot. Utfl. 3:dje bandet föreslagit till antagande; och de Lappska ortnamnens stafningssätt har blifvit rättadt till öfverensstämmelse med Norrbottens sedan några år under arbete varande ekonomiska karteverk. Möjlighet till sistnämnda förändring har blifvit utg. beredd genom Löjtnanten vid K. Hels. Reg. Herr H. A. Widmarks välvilliga meddelanden.

Slutligen hafva tvenne af vår Floras mest omtvistade »kritiska» genera, *Hieracium* och *Lepigonum*, denna gång bearbetats af män, som egt vida rikare tillfällen än utg. att studera deras former i naturen, nämligen det förra af Lektor C. J. Lindeberg, det sednare af Herr J. A. Leffler, hvilka haft den stora välviljan att i detta fall erbjuda sitt biträde.

Förutom dessa Herrar hafva många, i föreg. upplagor omnämnda, den skandinaviska Florans älskare, och deribland i främsta rummet de

nordiska botanisternas vördnadsvärde Nestor, ELIAS FRIES, nu likasom tillförene bistått utg. med råd och upplysningar af många slag; men äfven följande yngre botanister hafva med värderika uppgifter och meddelanden riktat närvarande upplaga: Stud. Herr H. W. ARNELL i Uppsala, Docenten Herr S. BERGGREN i Lund, Konservatorn Herr AX. BLYTT i Christiania, Studd. Hrr G. EISEN och A. STUXBERG i Uppsala, Herr EUGENE HEMBERG å Smedstorp vid Ystad, Ph. Drn Herr JOH. HULTING i Uppsala, Prov.-Läkaren Herr Dr C. HÅKANSSON i Piteå, Pharm. Kand. Herr CONR. INDEBETOU i Stockholm, Med. Drn Herr FRANZ KLÆR i Christiania, Herr J. A. LEFFLER i Göteborg, Stud. Herr N. S. LINNARSSON i Uppsala, Lärov.-Adj. Herr Dr A. A. W. LUND i Vestervik, Stud. Herr R. OLDBERG i Uppsala, Docenten Herr Dr P. OLSSON i Lund, Lärov.-Adj. Herr Dr JOH. SAMZELIUS i Nyköping, Ph. Drn Herr G. R. A. THEORIN i Halmstad, Stud. Herr G. THORSTENSON i Carlstad, Löjtn. Herr H. A. WIDMARK i Luleå. Slutligen hafva Ph. Drn Herr S. ALMQVIST och Docenten Herr Dr V. B. WITTROCK i Uppsala haft godheten tillsända utg. ett par nyligen af dem utgifna växtgeografiska afhandlingar, ehuru dessa tyvärr kommo utg. tillhanda först sedan Handbokens tryckning så långt avancerat, att några tillägg eller rättelser ur dem icke kunde införas.

Alla dem, som sålunda på ett eller annat sätt behagat understödja utg. med råd och dåd, hembär han härmed sin uppriktiga tacksägelse.

Mången, särdeles bland vår Floras äldre vänner, torde emellertid icke utan missnöje finna, och måhända känna sig hugad att klandra utg. derför, att denne stundom alldeles icke, mången gång blott till en ringa del ställt sig välvilligt gifna råd till efterrättelse. Till sin ursäkt och såsom ett litet prof på svårigheten, eller snarare omöjligheten, att i en bok af detta slag motsvara allas förväntningar och dymedelst vinna allas bifall, tager sig utg. friheten att här exempelvis ur sin brefsamling anföra några af de olikartade, icke sällan fullkomligt motsatta råd och önskningar, som af olika korrespondenter blifvit honom meddelade rörande de åtgärder, som vore skäl att vidtaga till den nya upplagans förbättrande.

Så hafva några tillstyrkt indragandet af åtskilliga smärre genera, som i nyare tid utbrutits ur de större Linneanska, samt af en mängd s. k. kritiska arter, såsom allt för svagt begränsade, under det att andre tvertom uppmanat utg. att öka åtminstone arternas antal genom att såsom sådana upptaga icke så få af de i förra uppl. såsom subspecies och varieteter anförda formerna. Då en och annan önskat, att flertalet varieteter skulle uteslutas på den grund, att det ändå vore omöjligt anföra »alla möjliga» sådana, hafva andre åter ansett, att de gamla varieteterna borde tillökas med åtskilliga nya, mer och mindre utmärkta. En har velat hafva bort

de svenska genusnamnen såsom »ovetenskapliga» och omöjliga att få allmänt antagna; en annan deremot, att äfven hvarje art skulle förses med särskildt svenskt namn, i förmodan att botaniken derigenom kunde blifva mera »populär». En har ansett citater af figurer ur botaniska planchverk och exsiccatsamlingar icke vara på sin plats i detta arbete, en annan att alltför få dylika deri förekomma. Önskan har blifvit uttalad, att en *utförligare* redogörelse måtte lemnas för arternas utbredning inom hvarje landskap, än den förut i Handboken gifna; men från annat håll har utg. blifvit tillrådd, att göra denna samma redogörelse *mer summarisk*, än den varit förut, och att genom indragningar i densamma bereda bättre utrymme för korta beskrifningar af hvarje art, o. s. v.

När härtill kommer, att flere af dessa och andra desiderata skulle hafva tagit ett icke obetydligt utrymme i anspråk, men Förläggaren deremot mångfaldiga gånger såsom en hufvudsak yrkat på hushållning med utrymmet, på det att arktalet och i följd deraf bokhandelspriset för nya upplagor ej måtte behöfva ökas, torde det för hvarochen ligga i öppen dag, att utg., äfven med bästa vilja och om han frånsagt sig sjelf alla slags åsigter i dessa fall, omöjligen kunnat förena alla sins emellan så stridiga önskningar och gå dem alla till mötes. Men, då han är öfvertygad, att de alla varit förestafvade af sann välvilja och rent intresse för bokens fullkomnande, om ock åsigterna om sättet för detta syftes vinnande äro snart sagdt lika många som botanisterna sjelfva, och då mången af dessa önskningar väckt utg:s uppmärksamhet på brister, som kunde och borde afhjelpas, förringas ingalunda genom deras olikartade beskaffenhet hans tacksamhet till alla dem, som velat skänka honom ett oegennnyttigt biträde.

Några för Skandinavien under sista året nyfunna växter af större intresse, om hvilkas upptäckande underrättelse icke hunnit utg. förrän på nya året, då redan den egentliga floran var färdigtryckt, upptagas under form af tillägg efter registret, der äfven några tryckfel anmärkas.

Emedan bokens sednare del, innefattande Mossorna, först något längre fram utgifves och denna gång blifvit helt och hållet omarbetad, anser sig utg. böra beledsaga densamma med ett särskildt förord, hvari redogörelse skall lemnas för behandlingen af dit hörande växter.

Örebro i Mars 1870.

Carl Hartman.

Förkortningar af Författarenamn.*)

Ach. — E. Acharius.
Adans. — M. Adanson.
Afz. — Afzelius, Ad. och P. C.
Ag. — C. A. Agardh.
Ahlqv. — A. Ahlqvist.
Ahnf. — N. O. Ahnfelt.
Ait. — V. T. Aiton.
Al. Br. — Alex. v. Braun.
All. — C. Allioni.
Almqv. — S. Almqvist.
Anders. — Georg Anderson.
Ands. — N. J. Andersson.
Andrz. — A. Andrzeiowski.
Ankarcr. — J. Ankarcrona.
Ant. — Franz Antoine.
Ard. — P. Arduino.
Aresch. — Areschoug, J. E. och F. C.
Arn. — Walker-Arnott.
Arrh. — J. P. Arrhenius.
Aspegr. — G. A. Aspegren.
Ax. Bl. — Ax. Blytt.

Bab. — C. Babington.
Backh. — James Backhouse,
Balb. — J. Balt. Balbis.
Barkh. — Barkhausen.
Baumg. — J. C. G. Baumgarten.
Bechst. — J. M. Bechstein.
Beck. — J. Becker.
Bell. — L. Bellardi.
Ben. — Beneken.
Berggr. — S. Berggren.
Bergstr. — C. E. Bergstrand.
Berk. — M. Berkeley.
Bernh. — J. J. Bernhardi.
Bert. — Ant. Bertoloni.
Bess. — Bald. Besser.
Beurl. — P. J. Beurling.
Bich. — J. E. Bicheno.
Big. — Jac. Bigelow.
Billb. — J. G. Billberg.
Biv. — A. Bivona Bernardi.
Björnstr. — F. J. Björnström.
Bland. — O. C. Blandow.
Bl. — M. N. Blytt.
Bl. & Fing. — Bluff & Fingerhut.
Bong. — H. G. Bongard.
Bor. — A. Boreau.
Borkh. — M. B. Borkhausen.
Bouch. — J. A. G. Boucher.
Br. — Rob. Brown.
Br. & Sch. — Bruch & Schimper.
Br. eur. — Bryologia europæa.
Br. germ. — Bryologia germanica.
Brid. — S. E. Bridel.
Buxb. — J. C. Buxbaum.
Bönn. — C. M. F. v. Bönninghausen.

Campd. — F. Campdera.
Cass. — H. Cassini.
Cav. — A. J. Cavanilles.
Cederstr. — E. C. J. Cederstråble.
Cham. — A. v. Chamisso.
Clairv. — De Clairville.
Coss. & Germ. — E. Cosson & E. Germain.
Coult. — Th. Coulter.
Curt. — W. Curtis.
Cust. — Custor.

DC. — A. P. De Candolle.
Deinb. — Deinböll.
Desf. — R. L. Desfontaines.
Desp. — N. Desportes.
Desv. — A. N. Desvaux.
Deth. — G. G. Detharding.
Dew. — C. Dewey.
Dicks. — J. Dickson.
Dill. — J. J. Dillenius.
Drej. — S. T. N. Drejer.
Drum. — J. L. Drummond.

---

*) Både de, som förekomma i första och andra (moss-)delen, upptagas här i ett sammanhang.

Dub. — J. E. Duby.
Düb. — M. W. v. Düben.
Dum. — B. C. Dumortier.
Dur. — Durieu de Maisonneuve.

E.B. — English Botany.
Ehrh. — F. Ehrhart.
Eis. & *Stuxb.* — G. Eisen och A. Stuxberg.
Ekstr. — E. V. Ekstrand.
Endl. — Steph. Endlicher.

Fisch. — F. Fischer.
Fl.D. — Flora Danica.
Fl.N. — Flora Norvegica.
Fl.Wett. — Flora der Wetterau.
Flod. — Floderus, Ali och M.
Flüg. — J. Flügge.
Forb. — J. Forbes.
Fors. — J. H. af Forselles.
Fr. — Elias Fries.
Frist. — R. F. Fristedt.
Fröl. — J. A. Frölich.
Fürnr. — A. E. Fürnrohr.

Gærtn. — J. Gærtner.
Gaud. — J. Gaudin.
Gil. och *Gilib.* — J. E. Gilibert.
Gm. och *Gmel.* — Gmelin, J. G. och C. C.
Gochn. — F. C. Gochnat.
Gold. — Goldie.
Goldb. — K. L. Goldbach.
Good. — S. Goodenough.
Gorsk. — Gorski.
Goss. — C. A. Gosselman.
Gren. & *Godr.* — M. Grenier & M. Godron.
Grev. — R. K. Greville.
Griseb. — A. Grisebach.
Gümb. — Theod. Gümbel.
Günth. — Chr. Günther.
Gunn. — J. E. Gunner.
Guthn. — Guthnick.
G. v. Ced. — G. v. Cedervald.

H. och *Hedw.* — J. Hedwig.
Hall. — A. v. Haller.
Hamm. — O. Hammar.
Haw. — A. H. Haworth.
Hay. — F. G. Hayne.
Hell. — F. X. Heller.
l'Her. — l'Heritier.
Heynh. — G. Heynhold.
Hitchc. — E. Hitchcock.
Hn. — Hartman, C. J. och C.
H.N. — Herbarium Normale.
Hoffm. — G. F. Hoffman.
Holmgr. — Hj. Holmgren.
Hook. — W. J. Hooker.
Hop. — D. H. Hoppe.
Horn. — J. W. Hornemann.
Hornsch. — F. Hornschuch.
Hüb. — J. W. P. Hübener.
Huds. — W. Hudson.

J. och *Juss.* — A. L. de Jussieu
Jacq. — N. J. Jacquin.
Jens. — Th. Jensen.
Jord. — H. Jordan.
Jur. — J. Juratzka.

K. — J. Koch.
Kaulf. — G. F. Kaulfuss.
Kindb. — N. C. Kindberg.
Kit. — Waldstein och Kitaibel.
Kr. — T. O. B. N. Krok.
Krock. — A. J. Krocker.
Kröningssv. — C. G. Kröningssvärd.
Kühl. — Kühlewein.
Kütz. — F. T. Kützing.
Köl. — G. L. Koeler.
Köll. — J. L. Kölle.

L. och *Lin.* — Carl v. Linné.
L. d. y. — C. Linné d. yngre.
Læst. — Læstadius, L. L. och C. P.
Lagg. — F. Lagger.
Lam. — J. B. Monet de Lamarck.
Lap. — Ph. Pic. Lapeyrouse.
Larss. — L. M. Larsson.
Lax. — Æ. Laxman.
Led. — C. F. Ledebour.
Leffl. — J. A. Leffler.
Lehm. — J. G. C. Lehmann.
Lej. — A. L. S. Lejeune.
Less. — C. F. Lessing.
Leys. — F. W. v. Leysser.
Lge. — J. Lange.
Lightf. — J. Lightfoot.
Lilj. — S. Liljeblad.
Lindb. — S. O. Lindberg.
Lindbl. — A. E. Lindblom.
Lindeb. — C. J. Lindeberg.
Lindenb. — J. B. Lindenberg.
Lindgr. — Sv. J. Lindgren.
Lindl. — J. Lindley.
Lk. — H. F. Link.
Loes. — J. Loeselius.
Lois. — J. L. A. Loiseleur Deslongchamps.
Lor. — P. G. Lorentz.
Loud. — J. C. Loudon.
Lundm. — J. D. Lundmark.
Lönnr. — K. J. Lönnroth.

Mart. — C. P. Martius.
MB. — F. Marschall a Biberstein.
Med. — F. C. Medicus.
Meisn. — C. F. Meisner.
Menz. — A. Menzies.
Mer. — F. V. Mérat.
Mert. — F. C. Mertens.
Mey. — Meyer, C. A. och E. H.
Mich. — P. Micheli.

Michx. — F. A. Michaux.
Mielichh. — Mielichhofer.
Mik. — Mikan.
Mill. — Ph. Miller.
Mitt. — W. Mitten.
MK. — Mertens & Koch.
Montag. — B. Montagne.
Moris. — R. Morison.
Mühl. — H. Mühlenberg.
Müll. — Müller, C. och O. F.
Murr. — J. A. Murray.
Myr. — C. G. Myrin.
Möhr. — P. G. H. Möhring.

Næg. — Karl Nægeli.
Neck. — N. J. de Necker.
N. v. Es. — C. G. Nees von Esenbeck.
Nestl. — C. G. Nestler.
Nordst. — C. F. O. Nordstedt.
Norm. — J. M. Norman.
Not. — J. de Notaris.
Nutt. — Th. Nuttall.
Nyl. — F. Nylander.
Nym. — C. F. Nyman.

Olss. — P. Olsson.
Osb. — P. Osbeck.

Pall. — P. S. Pallas.
Panz. — G. W. Panzer.
Parl. — Fil. Parlatore.
Parn. — R. Parnell.
PB. — Palisot de Beauvois.
P. Br. — Patr. Browne.
Pers. — C. H. Persoon.
Peterm. — W. L. Petermann.
Pfeif. — L. Pfeiffer.
Poir. — J. L. M. Poiret.
Poll. — J. A. Pollick.
Pourr. — P. A. Pourret.

Rabenh. — L. Rabenhorst.
Reb. — J. F. Rebentisch.
Reich. — Reichenbach, H. G. L. och Gust.
Relh. — R. Relhan.
Ren. — F. Renealm.
Retz. — A. J. Retzius.
R. Hn. — R. Hartman.
Rich. — L. C. Richard.
Rostk. — F. G. Rostkov.
Rottb. — Chr. Fr. Rottböll.
Roz. — F. Rozier.
RS. — Roemer & Schultes.
Rudb. — O. Rudb.
Rupr. — F. J. Ruprecht.
Röhl. — J. C. Röhling.

Salisb. — R. A. Salisbury.
Saut. — A. Sauter.
Schag. — J. A. Schagerström.
Scheuchz. — J. Scheuchzer.
Sch. och *Schimp.* — W. P. Schimper.
Sch. & Spenn. — Schimper och F. K. L. Spenner.
Schied. — C. J. W. Schiede.
Schk. — Chr. Schkuhr.
Schlecht. — D. v. Schlechtendal.
Schleich. — J. G. Schleicher.
Schleid. — M. J. Schleiden.
Schmid. — C. C. Schmidel.
Schnitzl. — Ad. Schnitzlein.
Schrad. — H. A. Schrader.
Schreb. — J. C. D. v. Schreber.
Schult. — J. A. Schultes.
Schum. — C. F. Schumacher.
Schwægr. — F. Schwægrichen.
Schweig. & Kört. — Schweiger & Körte.
Schwein. — L. D. v. Schweinitz.
Scop. — J. Scopoli.
Seid. — T. Seidel.
Ser. — N. C. Seringer.
Sibth. — J. Sibthorp.
Sieb. — F. W. Sieber.
Sill. — O. L. Sillén.
Sjöstr. — M. G. Sjöstrand.
SM. — Sebastiani & Mauri.
Sm. — Smith, Christ. och J. E.
Somft. — S. C. Sommerfelt.
Sond. — W. Sonder.
Spreng. — Curt Sprengel.
Sternb. — C. v. Sternberg.
Stev. — C. Steven.
St. Hil. — A. de St. Hilaire.
Sull. och *Sulliv.* — W. S. Sullivant.
Sutt. — C. Sutton.
Sw. — O. Swartz.
Sv.B. — Svensk Botanik.

Tayl. — Th. Taylor.
Ten. — M. Tenore.
Thed. — K. F. Thedenius.
Theor. — G. R. A. Theorin.
Th. Fr. — Th. M. Fries.
Thom. — E. Thomas.
Thor. — J. Thore.
Thuill. — J. L. Thuillier.
Thunb. — C. P. Thunberg.
Tourn. — J. P. de Tournefort.
Tratt. — L. Trattinick.
Trin. — C. B. Trinius.
Turcz. — N. Turczaninow.
Turn. — Daws Turner.
Turr. — A. Turra.

Ust. — P. Usteri.

Vaill. — Seb. Vaillant.
Vent. — Etienne P. Ventenat.
Vill. — D. Villars.
Viv. — D. Viviani.

Wahlb. — P. F. Wahlberg.

Wahlst. — L. J. Wahlstedt.
Waldst. — se *Kit.*
Wallm. — J. H. Wallman.
Wallr. — F. G. Wallroth.
Web. — G. H. Weber.
Weig. — C. E. Weigel.
Weih. — A. Weihe.
Weis. — F. W. Weiss.
Wend. — G. F. W. Wenderoth.
Wendl. — J. C. Wendland.
Wess. — C. J. Wessén.
Westerl. — C. A. Westerlund.
Wg. — G. Wahlenberg.
Wib. — Chr. Wibel.
Wich. — M. Wichura.
Wikstr. — J. E. Wikström.
Willd. — C. L. Willdenow.
Wils. — W. Wilson.
Wimm. — Fr. Wimmer.
Wistr. — J. A. Wiström.
With. — W. Withering.
Wm. — se *Wikstr.*
WM. — Weber & Mohr.
Wulf. — Xav. v. Wulfen.

Zett. — Zetterstedt, J. W. och J. E.

Ångstr. — Joh. Ångström.

Öfriga förkortningar och tecken. *)

a. — allmän.
afd. — afdelning.
auth. — authentika exemplar.

b. blr — blå blommor.
Back. — Backar.
Bergsr. — Bergsrötter.
Betesm. — Betesmarker.
bl. — blad.
blomk. — blomkorg.
blr — blommor.
Blek. — Blekinge.
Boh. — Bohuslän.
br. blr — bruna blommor.

Dal. — Dalarne.
Dik. — Diken.

enl. — enligt.
ex. — exemplar.

f. — figur. Då Herbarium normale (H.N.) åberopas: fascikeln.
f. — såsom mått: fot.
Fig. — Figur.
Finnm. — Finnmarken.
Fjv. eller Fjellv. — Fjellväxt.
Fukt. — Fuktiga ställen.
följ. — följande. } (Art eller slägte.)
föreg. — föregående. } (Art eller slägte.)
förf. — författaren.

g. blr — gula blommor.
Gestr. — Gestrikland.
g.g. — Gästgifvaregård.
Gottl. — Gottland.
gr. blr — gröna blommor.
Gård. — Gårdar och Byar.

h. — häfte.
Hafsstr. — Hafsstränder.
Hall. — Halland.
Hed. — Hedar.
Helsl. — Helsingland.
Herb. — Herbarium.
Herjed. — Herjeådalen.
hv. blr — hvita blommor.

Jtl. eller Jemtl. — Jemtland.

K:a — Kyrka.
Källdr. — Källdrag.

Lerj. — Lerjord.
lin. — linier (längdmått).
Lpl. — Lappland.
Lpm. — Lappmark.
Lul. — Luleå.

Medelp. — Medelpad.
mell. — mellan, mellersta.
meränd. — merändels.

N. — Norge.
n. — norra.
n. — nästan.
N. F. — Naturliga familjen.
Ner. — Nerike.
Nordl. — Norska Nordlanden.
Norrl. — Sv. Norrland.

*) De förkortningar, som icke här upptagas, upplysas lätt af texten och sammanhanget.

odl. — odlad.
omkr. — omkring.
omv. — omvändt.
Ost-Finnm. — Ost-Finnmarken.

qv. — qvarter (längdmått).

r. — rar.
r. blr — röda blommor.
Romsd. — Romsdalen.
Rosl. — Roslagen.
rödl. — rödlätta nära hvita blommor.

Sk. — Skåne.
Skand. — Skandinavien.
Smål. — Småland.
sn — socken.
st. — ställen.
st. bland Norska växtställen — stift; t. ex. Bergens stift.
storl. — storlek.
stränd. — stränder.
Stånd. — Ståndare.
Sv. — Svensk; Sverige.
Södml. — Södermanland.

t. — (efter Fig.) tabell.
t. — tum.
Tellem. — Tellemarken.
Trondhj. — Trondhjem.

Um. — Umeå.
Uppl. — Uppland.
utg. — utgifvaren.
Utl. — Utländsk.

v. — vestra.
vanl. — vanligtvis.
Var. — Variation eller Varierar.
Vatt. — Vatten.
VB. — Vesterbotten (landskapet, icke länet).
Verml. — Vermland.
Vest-Finnm. — Vest-Finnmarken.
Vestml. — Vestmanland.
VG. — Vestergötland.
viol. blr — violetta blommor.
Våt. — Våta ställen.
Väg. — vid vägar.

Åkerr. — Åkerrenar.
Åkr. — Åkrar.
Ångml. — Ångermanland.

Äng. — Ängar.

ö. — östra.
öfr. — öfriga, öfrigt.
ÖG. — Östergötland.
Öl. — Öland.

⊙ — enårig rot.
☽ — tvåårig rot.
♃ — flerårig rot.
♄ — träd eller buske.
♄ ♃ — småbuske, eller buskväxt närmande sig till ört.
♂ — hanblomma eller hanväxt.
♀ — honblomma eller honväxt.
0 (noll) — utmärker, att delen saknas.

* — i marginalen, framför artnamnet, att arten är funnen endast i Norge.
† — i marginalen, att växten ej är egentl. Skandinavisk, utan i nyare tider förvildad.
× — i marginalen, att växten är en hybriditet.
1, 2, 3 etc. efter varaktighetstecknet utmärker de månader, i hvilka växterna blomma; hos Kryptogamerna, när frukten mognar.
— (minus) — i diagnosen betecknar, att delens form varierar mellan de båda utmärkta extremerna; t. ex. äggrundt—aflånga; att delen stundom är äggrund, stundom aflång eller närmande sig den ena eller andra formen.
— vid växtställen, att örten blifvit funnen i och mellan de uppgifna orterna, hvarvid dessas ordning tillkännager den förmodade rigtningen af växtens utbredning.*) — Der detta tecken saknas, äro blott strödda ställen, der den träffas, bekanta.

---

*) T. ex. TILIA *parvifolia Ehrh.* (*Sk.—Ångml. Dal. Verml. Boh.* etc.) d. v. s. Linden, såsom ett sydligt träd, upphör vid östra kusten i *Ångermanland,* inuti landet i *Dalarne* och *Vermland* att växa vild, samt går vid vestkusten upp i *Bohuslän.*

— FAGUS *silvatica L.* (*Sk.—ÖG. VG. Boh.*) Boken sprider sig från *Skåne,* på östra sidan till *ÖG.,* på vestra sidan till *Bohus;* längre nordligt saknas den.

— CAREX *globularis L.* (*Lpl.—Gestr. Vestml. Nerike. Verml. Dalsl. VG. Smål.*) Från sitt nordliga stamhåll sprider sig denna starr icke längre ned än till nämda provinser.

91 slägten.

ÖFVERSIGT AF SLÄGTEN

ENLIGT DET LINNEISKA SEXUALSYSTEMET.

---

1 KLASSEN

MONANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

1 **SALICORNIA.** Blommor *utan kalk*, hvarje inom ett grönt, köttigt skärmfjäll, tillsammans bildande *en trind blomkolf*. Ståndare 1—2. Märke *2—flerklufvet*. Frukt: fröblåsa. *Köttig, ledad, bladlös hafsstrandväxt*. — Pag. 185.

2 **HIPPURIS.** Blomhylle bildande *en omärklig kant* på fruktämnets topp. Ståndare fästad på fruktämnet. Märke *enkelt*. Frukt: enfröig nöt. *Vattenväxt med kransvisa blad*. — Pag. 143.

3 **ZOSTERA.** Ståndare och pistiller fästade skiftevis bredvid hvarandra på en fri, platt och jemnbred *blomkolf, inom ett slidlikt hölster*, täckta af 2 klaffar längs öfre bladytan. Märke *2deladt*. Frukt nötlik. *Gräslika hafsväxter*. — Pag. 229.
(*Alchemilla Aphanes* 4, 1.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

(*Blitum virgat.* och *capit.* 5, 2. *Callitriche* 21, 1.)

---

2 KLASSEN

DIANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1. *)

† Blommor utan hylle, inom en öppning i den bladlika stammens [stambladets] kant.

4 **LEMNA.** Stånd. 2, stund. 1. Frukt enfröig nöt ell. enrummigt, fåfröigt fröhus. *Små rundade ell. lancettlika, platta och bladlika, vanl. flytande växter med trådlika rötter hängande i vattnet.* — Pag. 223.

†† Hylle dubbelt, af foder och sambladig krona. Fruktämne 1.

* Buskar, med regelbunden krona.

5 **SYRINGA.** Blomfoder otydligt, 4tandadt. Krona trattlik, likformigt 4klufven. Stånd.-knappar *inneslutna* i kronpipen. Fr. 2rummigt, 2fröigt *fröhus. Buske med motsatta blad.* — Pag. 56.

6 **LIGUSTRUM.** Foder och krona som hos föreg. Stånd.knappar *utskjutande.* Frukt: 2rummigt, fåfröigt *bär. Buske som föreg.* — Pag. 56.

** Örter, med oregelbunden krona.

7 **VERONICA.** Foder 4deladt. Krona *hjul-* ell. *något trattformig,* med 4, olikformiga flikar. Fr. 2rummigt fröhus. *Örter med mest motsatta blad.* — Pag. 62.

8 **PINGUICULA.** Foder *5deladt.* Krona *läppformig gapande,* med sporre. Stift *omärkligt.* Fröh. enrummigt, öppnande sig i toppen. *Blad endast vid roten, och ensamma skaftade blr.* — Pag. 70.

9 **UTRICULARIA.** Fod. *2bladigt.* Krona *läppformig maskerad,* nedre läppen huflik, med sporre. Stift *utdraget.* Fröh. enrummigt, omkringskuret. *Vattenväxter med findelade blad; blr i klase.* — Pag. 69.

††† Hylle som i föreg. afd. Fruktämnen, slutl. smånötter, 4.

10 **LYCOPUS.** Foder *5flikigt.* Krona *trattlik,* 4klufven, med en större, urnupen flik. *Strandväxt med motsatta, n. parklufna blad, kransvisa blr.* — Pag. 49.

---

*) Till andra klasser hörande växter med 2 ståndare äro: *Salicornia* **1, 1**; *Cladium* och *Rhynchospora alba* **3, 1**; *Senebiera didyma* och *Lepidium rud.* **15, 1**; *Cypripedium* **20, 2**; *Fraxinus* **23, 2**.

11 **SALVIA.** Fod. *2läppigt.* Krona *2läppig;* öfre läppen hvalflik, hoptryckt. *Blad motsatta, blr kransvisa i toppen.* — Pag. 49.

†††† Hylle dubb., af foder och fribladig krona.

12 **CIRCÆA.** Foder och krona 2bladiga; kronbl. 2delade. Frukt 2rumm. fröhus. *Lundväxter med motsatta blad, blr i klase.* — Pag. 142.

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

(*Coleanthus* och *Anthoxanthum* 3, 2.)

---

3 KLASSEN

TRIANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Örter.

* Hylle dubbelt, af foder och sambladig krona.

13 **VALERIANA.** Blomfoder bildande ett ringformigt bräm ofvanpå fruktämnet. Blomkrona trattlik, *olikformigt* 5klufven. Fr. nötlik, beklädd med det slutl. *i fjunlika strålar* upplösta blomfodret. *Växter med motsatta, mest parbladigt delade blad.* — Pag. 36.

14 **VALERIANELLA.** Foder med intet eller tandlikt bräm. Krona trattlik, *likformigt* 5klufven. Frukt: nötlik, *utan fjun. Blad motsatta hela.* — Pag. 37.

** Hylle en enkel kronlik kalk.

15 **IRIS.** Blomkalk 6delad, med *kort* pip; *de yttre flikarne stora, tillbakaböjda,* de inre uppräta. Stift *kort.* Märken kronbladslika. Fröhus 3rummigt. *Växter med svärdlika omslidande blad, stora liljelika blr.* — Pag. 208.

16 **CROCUS.** Kalk 6klufven, med *mycket lång* pip och *likformiga* flikar. Stift *utdraget.* Märken uppåt vidgade tandade eller flikiga. Fröh. 3rumm. *Lökväxter.* — Pag. 209.

(*Montia* och *Koenigia* 3, 3. *Asperula tinct. Galium trifid.* o. *Alchem. Aphanes* 4, 1. *Empetrum* 22, 3.)

†† Halfgräs med ax ell. småax af tegellagda skärmfjäll.

* Småax plattade, af 2radigt tegellagda skärmfjäll.

17 **CYPERUS.** Skärmfjäll *talrika* (16—24), i 2 *tydligt skiljda* rader, de 2—3 nedersta tomma. — Pag. 231.

18 **SCHOENUS.** Skärmfjäll *färre* (8—10), *de motsittande omslutande hvarandra* med kanterna, de 3—6 nedre tomma. — Pag. 231.

** Ax eller småax trinda af rundtom tegel-lagda fjäll.

a — Kalkborst slutl. långa, släta.

19 **ERIOPHORUM.** Skärmfjäll *likformiga.* Kalkborst vid hvarje nöt *talrika,* slutligen utväxande till *mycket långa, ull-lika* hår. *Axen snart hvita af de ofta tumslånga håren.* — Pag. 234.

20 **TRICHOPHORUM.** Det *nedersta* skärmfjället *förlängdt med en* grof och trubbig *udd af axets längd.* Kalkborst vid hvarje nöt *4—6,* längre än nöten ell. axet. *Strån tätt tufvade, nedtill fjälliga, öfversta fjället med ett syl-likt bladämne.* — Pag. 234.

b — Kalkborst korta, sträfva ell. 0.

21 **CLADIUM.** De nedre 3—4 skärmfjällen *smärre* och *tomma*. *Kalkborst 0.* Ståndare 2. Nöten inom ett yttre, bräckligt skal. *Blad taggsågade.* — Pag. 231.

22 **RHYNCHOSPORA.** Skärmfjäll *som hos föreg.* Nöt *omgifven af* korta, sträfva *borst* och upptill *med bihang* af stiftets qvarsittande bas. *Spensligt bladigt strå.* — Pag. 231.

23 **HELEOCHARIS.** Könlösa skärmfjäll 0, ell. 1—2, *större* än de öfr. Nöt och borst *som hos föreg. Strån bladlösa med ett ensamt ax i toppen.* — Pag. 233.

24 **SCIRPUS.** Skärmfjäll *som hos föreg.* Borst 0, eller korta och sträfva. Nöt *utan* bihang. *Strå dels bladlöst, dels bladigt, dels en-, dels fleraxigt.* — Pag. 232. (*Juncus conglom.*, *effusus* och *supinus* 6, 1.)

††† Gräs, med blr utan skärmfjäll.

25 **NARDUS.** Småax af 2 blomfjäll, ordnade till ett smalt, ensidigt ax. *Gräs med borstlika blad och bladlöst strå från rotstocken.* — Pag. 277.

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

† Småax i öppen eller axlikt hopdragen vippa, enblommiga.

* Småax utan skärmfjäll.

26 **COLEANTHUS.** Blomfjäll 2, det yttre med borst i spetsen, det inre 2köladt och urnupet mellan de 2 utlöpande sträfva nerverna. Ståndare 2. Hinnfrukt fri, längre än blomfjällen. — Pag. 275.

** Småax med 2 skärmfjäll; pist:s märken utskjutande vid blomfj:s spets.

27 **PHLEUM.** Skärmfjäll *fria*, liklånga, båda *med* borstlikt utdragen ryggnerv; blomfjäll 2, *utan* borst. *Något styfva gräs med cylindrisk, axlikt hopdragen vippa.* — Pag. 276.

28 **ALOPECURUS.** Skärmfjäll *nedtill hopväxta, utan* borst; blomfjäll ett enda, försedt *med* ryggborst. *Mjukare gräs än föregående, med likadan vippa.* — Pag. 276.

29 **BALDINGERA.** Skärmfjäll *fria*, kölade, *utan* borst; blomfjäll 2, *utan* borst, med små pensel-lika bifjäll [felslagna blr] vid basen. *Strandgräs med tätblommig vippa.* — Pag. 277.

*** Småax med 2, n. lika långa skärmfj.; pist:s märken utböjda vid blomfj:s bas.

a — Blomfjällen vid basen omgifna af långa hår.

30 **PSAMMA.** Både skärm- och blomfjäll *fasta;* det yttre blomfj. med en omärklig styf borst i spetsen. *Sandgräs med ax- eller lancettlik tät vippa.* — Pag. 270.

31 **CALAMAGROSTIS.** Blomfjäll *hinnaktiga*, det yttre med hårfin borst. *Blomn. mer och mindre utbredd vippa.* — Pag. 271.

b — Blomfj. utan omgifvande hår.

32 **MILIUM.** Skärmfj. med *rundad* rygg; det yttre blomfj. *konvext*, uppblåst, af fast [*icke hinnaktig*] beskaffenhet, *utan* borst. *Lundgräs med mycket gles vippa.* — Pag. 274.

33 **CINNA.** Skärm- och blomfjäll *örtartade* [gröna], med *hvass* rygg; de förra något längre; yttre blomfjället *med* kort, rak borst. *Stort och bredbladigt lundgräs med gröna småax.* — Pag. 274.

34 **AGROSTIS.** Skärmfjäll *köladt rännformiga;* blomfjäll 1, eller 2, olikstora, *hinnaktiga* [n. hvita]. *Småax än med, än utan borst.* — Pag. 273.

**** Skärmfjäll betydligt oliklånga; märken som i föreg. afd.

35 **APERA.** Småax *med ett borstlikt ämne* till en andra blomma. Skärmfj. utan borst. Blomfjäll örtartade [gröna], det yttre med lång *hårlik* borst tätt under spetsen. *Skärm- och blomfjäll af lika beskaffenhet.* — Pag. 273.

36 **STIPA.** Småax *utan* ämne till en andra blomma. Skärmfjäll borstuddiga; yttre blomfjället slutl. styft, med *styf, ledad och vriden* borst. *Borsten n. qvarterslång.* — Pag. 274.

(Melica unifl., Anthoxanthum, Catabrosa, Colpodium.)

†† Småax i öppen eller axlik vippa, flerblommiga.

* Småax med antingen könlösa eller enkönade blr jemte de 2könade.

a — Pist:s märken utskjut. vid blomfj:s spets; småax 2blommiga.

37 **SETARIA.** Småax *omgifna af hårlika svepeborst* och förenade i *en enda,* tät trind axlik vippa. Skärmfj. oliklånga. Nedre blomman könlös, af hinnaktiga fjäll; den öfre af 2 läderaktiga fjäll, 2könad. — Pag. 275.

38 **PANICUM.** Småax *utan svepeborst,* bildande *flere* smala ax förenade i vippa. Skärmfjäll 2, olikstora, det inre *af småaxets längd,* 5nervigt med en kort borst ell. udd; yttre blomfj. nervigt, *med krökt borst;* för öfr. som föreg. — Pag. 275.

39 **DIGITARIA.** Småax *utan svepeborst,* bildande *flere* smala ensidiga ax, samlade n. i flock ell. qvast. Skärmfj. olikstora, det yttre litet ell. felslående, det inre *kortare* än småaxet, 3nervigt, borstlöst; *alla blomfj. borstlösa;* för öfr. som föreg. — Pag. 275.

b — Pist:s märken som i afd. a —; småax 3blommiga.

40 **ANTHOXANTHUM.** Det inre skärmfjället *dubbelt längre* än det yttre. Mellersta blomman liten 2könad, utan borst; sidoblrna af *ett* fjäll, *könlösa,* borstbärande. *Vippan smal, n. axlik.* — Pag. 277.

41 **HIEROCHLOA.** Skärmfj. *liklånga.* Den mellersta blomman 2könad, sidoblrna *hanblr. Skärm- och blomfjäll hinnspetsade.* — Pag. 277.

c — Pist:s märken utböjda vid blomfj:s bas.

42 **PHRAGMITES.** Småax *mångblommiga.* Skärmfjäll olikstora, *kölade.* De *öfre* blrna *omgifna af hår,* 2könade, den nedersta tom ell. med blott ståndare, hårlös. Blomfj. utan borst. *Mycket högt och bredbladigt vattengräs med brun vippa.* — Pag. 270.

43 **MELICA.** Småax 1—2blommiga, med ett klubblikt ämne, i förra fallet till en andra — i sednare till en 3:dje blomma. Skärmfj. olikstora, *trindryggade.* Blomfj. *utan* borst. — Pag. 270.

44 **HOLCUS.** Småax 2blomm. Skärmfj. olikstora, *kölade.* Den öfre blomman med endast ståndare, och yttre fjället *borstbärande;* den nedre 2könad, utan borst. *Mjuka gräs.* — Pag. 270.

(Avena elatior, Molinia.)

** Alla blr 2könade med tydlig borst [undant. *Avena elat.,* som vanl. har en hanblomma; ett par *Festucæ* utan borst].

a — Skärmfj. af nedersta blommans längd ell. längre; yttre blomfj. i spetsen 2klufvet.

45 **AVENA.** Skärmfj. *trindryggade.* Yttre blomfjället *mer än* 5nervigt, med krökt ryggborst. *Vippan utbredd, stund. smal ell. axlik, af stora småax.* — Pag. 267.

46 **TRISETUM.** Skärmfj. *kölade.* Yttre blomfj. *högst* 5nervigt, med ryggborst *vid ell. ofvan* midten. — Pag 268.

47 **AIROPSIS.** Skärmfj. *trindryggade.* Yttre blomfj. *som hos föreg.,* med ryggborst *nedom* midten. *Småax knappt linielånga.* — Pag. 268.

b — Skärmfj. som i afd. a —; yttre blomfj. icke 2klufvet.

48 **CORYNEPHORUS.** Småax 2blommiga. Skärmfjäll n. liklånga, längre än blrna; yttre blomfj. med en *på midten liksom skarfvad, mot spetsen tjockare, trubbig* ryggborst. *Tufvadt sandgräs med vid basen håriga blr.* — Pag. 268.

49 **VAHLODEA.** Småax och skärmfj. som hos föreg. Yttre blomfjället styft *brosk-*

artadt, med *grof, finspetsad* ryggborst. Blrna vid basen omgifna af hår. *Platt-bladigt fjellgräs med slak, brun vippa.* — Pag. 269.

50 AIRA. Småax 2—3blommiga. Skärmfj. som hos föreg. Blomfj. *tunna hinnaktiga*, det yttre med hel ell. fintandad spets, *hårfin* ryggborst. *Mest smalbladiga gräs.* — Pag. 269.

c — Skärmfj. alltid kortare än den närmaste blomman; yttre blomfj. hvassköladt.

51 DACTYLIS. Småax 3—7blommiga. Skärmfj. *mycket* olikstora; yttre blomfj. *5nervigt*, med kort borst *i spetsen*, inre fjället 2uddigt. Fruktämne *glatt*. — Pag. 258.

52 SCHEDONORUS. Småax 5—12blommiga. Skärmfj. *föga* olikstora; yttre blomfj. *mångnervigt*, med borst tätt *nedom* spetsen. Fr.ämne *hårigt*. *Vanligen med lutande eller slak vippa.* — Pag. 260.

d — Skärmfj. som i afd. c —; yttre blomfj. trindryggadt.

53 FESTUCA. Skärmfj. *1—3nerviga*, det yttre *ålm. hälften* så långt som det inre. Yttre blomfj. med borst *i spetsen* [sällan utan]; det inre 2flikigt. [Blr 3—15.] *Vanl. med upprätt vippa.* — Pag. 259.

54 VULPIA. Skärmfj. *som hos föreg.*, det yttre *2 ell. flere* gånger kortare än det inre. Yttre blomfj. med lång borst *i spetsen*. [Blr omkr. 6]. *Vippan smal.* — Pag. 260.

55 BROMUS. Skärmfj. *3—mångnerviga;* yttre blomfj. med borst *nedom* spetsen. [Blr 5—15.] *Småax teml. stora.* — Pag. 261.
(*Triodia, Koeleria* i nästa afd.)

*** Alla blr 2könade [undant. *Molinia*, som har en könlös blomma], med ingen ell. omärklig borst.

a — Skärmfj. längre än de nedre blrna i småaxet.

56 TRIODIA. Skärmfjäll af småaxets längd, *trindryggade*; yttre blomfjället *urnupet*, med en trubbig tand i urskärningen, utan borst, samt med 2 hårpenslar vid basen. *Nedliggande med smal klaselik vippa af 5—8 korta och tjocka småax.* — Pag. 267.

57 FLUMINIA. Skärmfj. olikstora, något kortare än småaxet, *kölade;* yttre blomfj. i spetsen *sargtandadt*, utan borst, med 2 hårpenslar vid basen. *Stort rörlikt vattengräs.* — Pag. 267.

58 KOELERIA. Skärmfj. *som hos föreg.;* yttre blomfj. i spetsen *helt*, med omärklig borst: det inre 2flikigt, med 2, sträfva nerver. [Blr 2—4.] *Sandgräs, med smal, före och efter blomn. sammandragen axlik vippa.* — Pag. 267.

b — Skärmfj. kortare än de nedre blrna, olika stora.

59 MOLINIA. Skärmfj. *spetsiga hela*, med vanl. 3 kägellika åtskiljda blr, den öfversta meränd. smalare, könlös och lätt affallande; yttre blomfj. trindryggadt, *otydligt 3-nervigt*, med trubbad, *icke* hinnaktig spets. — Pag. 266.

60 COLPODIUM. Skärmfj. *som hos föreg.*, med 1—2, något skiljda aflånga blr; yttre blomfj. trindryggadt, *otydl. 3nervigt*, med trubbig *hinnaktig* spets. *Styft, bredbladigt fjellgräs, med smal, vanl. brun vippa.* — Pag. 266.

61 CATABROSA. Skärmfj. med *trubbad ell. sargad* spets; blr 1—2 [säll. 3] åtskiljda, aflånga; yttre blomfj. trindryggadt, *3nervigt*, med sargad ell. snedt afskuren *hinnaktig* spets. *Mjuka, rent gröna, i förh. till storleken bredbladiga gräs.* — Pag. 266.

62 GLYCERIA. Skärmfj. *som hos föreg.*, det yttre 1-, det inre 3nervigt; blr 2—13, *utan hår* vid basen åtskiljda, aflånga, alla fruktsamma; yttre blomfj. trindryggadt, *5—mångnervigt*, för öfr. *som föreg. Vatten- och strandgräs med vippa af glesblommiga småax.* — Pag. 265.

c — Skärmfj. som i afd. b —, men n. lika stora [undant. *Poa annua*].

63 ARCTOPHILA. Skärmfj. *trindryggade*, med *trubbad* spets, det yttre 3-, det inre

5nervigt; blr 3—6, vid basen omgifna *af styfva hår,* åtskiljda; yttre blomfj. *trindryggadt,* n. 1nervigt, med *afrundad* spets. *Stort strandgräs, med långa slaka, hårfina vippgrenar.* — Pag. 264.

64 **BRIZA.** Skärmfj. *trindryggade,* hvälfda, *bredare* mot den rundade spetsen, mångblommiga; yttre blomfj. *trindryggadt,* hvälfdt, otydligt nervigt, *trubbigt* med hjertlik bas. *Småaxen glest sittande, vanl. hängande, n. hjertlika.* — Pag. 262.

65 **POA.** Skärmfj. *kölade spetsiga,* med 2—många tättsittande äggrunda blr; yttre blomfj. *köladt, spetsigt.* — Pag. 262.

(Schedonorus, Festuca, Bromus secal.)

††† Småax med svepe, gyttrade i axlik vippa, flerblommiga.

66 **SESLERIA.** Småax i *rund* ell. *oval,* tät vippa, med *svepe af tomma odelade fjäll* vid basen. Skärmfj. sylspetsade, 2—3blommiga; yttre blomfj. i spetsen försedt med *flere* korta borst, af hvilka ryggnervens är störst. — Pag. 275.

67 **CYNOSURUS.** Vippa tät, *ensidig,* af småax parvis förenade inom ett *pardeladt svepe.* Skärmfj. sylspetsade, 2—5blomm. Yttre blomfj. sylspetsadt. — Pag. 258.

(Setaria.)

†††† Ledadt ax.

* Småax en-, högst 2blommiga.

68 **LEPTURUS.** Ax smalt, n. syl-likt, med *ensamma* enblommiga småax, insänkta i hålor på axfästet. Skärmfj. 2, *sittande i bredd* och betäckande det *borstlösa* blomfj. — Pag. 257.

69 **HORDEUM.** Småax *3 tillsamman* i hvarje ax-led, enblommiga; det mellersta 2könadt, de 2 på sidorna vanl. hanblr. Skärmfj. 2, långspetsade; yttre blomfj. *långt borstspetsadt.* — Pag. 257.

70 **ELYMUS.** Småax *2—4 i hvarje axled,* 2blomm., ell. *enblommiga med ett qvarsittande skaft* till andra blomman. Skärmfj. 2, spetsade eller borstbärande, sittande *båda på yttre sidan* af småaxen. Yttre blomfj. med ell. utan borst. — Pag. 257.

** Småax minst 3blommiga.

71 **LOLIUM.** Ax platt, 2sidigt, af 3—mångblomm. småax utan skaft, ett i hvarje axled, *vändande kanten* [ej sidan] *till* det gemensamma *fästet.* Skärmfjäll *ett enda, vid småaxets yttre kant.* — Pag. 257.

72 **BRACHYPODIUM.** Småax mångblomm., ett i hvarje axled, *med kort skaft.* Skärmfj. 2, *olikstora;* yttre blomfj. borstspetsadt. *Spensliga gräs med smalt glest ax.* — Pag. 258.

73 **TRITICUM.** Småax som hos föreg., *utan* skaft. Skärmfj. 2, *olikstora,* likformiga med yttre blomfjället [neml. i toppen kort borstbärande eller ej, efter som detta har borst eller icke]. *Temligen höga gräs med mer och mindre glest, 2sidigt ax af plattade småax.* — Pag. 255.

(*Alchemilla Aphanes* 4, 1. *Chenopod. polysperm.* 5, 2.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

74 **KOENIGIA.** Blomkalk *enkel kronlik,* djupt 3delad. Frukt: en af kalken innesluten nöt. — Pag. 178.

75 **MONTIA.** Blomfoder *2bladigt.* Krona *sambladig* trattlik, på en sida delad till basen med 5flikigt bräm. Fröhus 3skaligt, 3fröigt. — Pag. 173.

76 **HOLOSTEUM.** Foder *5deladt.* Kronbl. 5, *fria,* tandade. Stånd. 3—5. Fröh. i toppen 6tandadt, mångfröigt. *Blåaktig växt med motsatta blad.* — Pag. 128.

(*Elatine* 8, 4. *Stellaria media* 10, 3.)

4 KLASSEN

TETRANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Blomkorg af talrika små blr gyttrade på ett gemensamt fäste inom en flerbladig holk.

* Fruktens topp naken [utan fruktkrona].

77 GLOBULARIA. Holkfjäll tegel-lagda. Blomfäste fjälligt. Blomfoder bägarlikt, inneslutande nöten. Blomkrona 2läppig flerklufven. *Blad hela skiftevisa.* — Pag. 73.

** Fruktens topp med borstlik ell. hinnaktig fruktkrona.

78 TRICHERA. Holkfj. i en n. dubbel krans. Blomfäste konvext, hårigt. Krona 4-klufven. Skalfr. omkring toppen omärkligt hinnkantade samt derinom med en *mångstrålig* fruktkrona. *Stjelkblad motsatta; blomk. plattad.* — Pag. 35.

79 SUCCISA. Holk tegel-lagd. Fäste *kägellikt, fjälligt.* Krona 4klufven. Skalfr. med *5flikig* toppkant, *5strålig* fruktkrona. *Bladen motsatta hela, blomk. klotrund.* — Pag. 35.

80 SCABIOSA. Holk n. enkel. Fäste *kägel-likt,* beklädt *med borstlika fjäll.* Krona 5klufven. Skalfr. med *odelad* hinnkant omkring toppen, fruktkrona *5strålig.* — Pag. 36.

81 DIPSACUS. Holk tegel-lagd. Fäste kägel-likt, med *smala styfva stickande* fjäll. Krona 4klufven. Skalfr. 4hörniga, med *omärkl.* hinnkant på toppen samt en *hinnaktig,* affallande fruktkrona. *Blomkorg vid mognaden taggig.* — Pag. 35.

†† Blr utan holk; fruktämne inom det sambladiga, mer och mindre djupt flikade blomhyllet.

* Blomhylle dubbelt, af foder och krona.

82 PLANTAGO. Blr *i ax.* Foder 4deladt. Blomkrona trattlik 4klufven, *mycket kortare* än de långa ståndarne. Frukt: omkringskuret fröhus. *Örter med enkla blad [hos oss] endast vid roten.* — Pag. 73.

83 CENTUNCULUS. Blr *enstaka.* Foder 4—5klufvet. Krona klocklik 4—5klufven, *längre* än de inneslutna ståndarne. Frukt som hos föreg. *Myckel liten ört, med enkla blad.* — Pag. 71.

(*Gentianæ* 5, 1. *Mentha* 14, 1. *Limosella* 14, 2.. *Litorella* 21, 4.)

** Blomhylle enkel kalk.

84 SANGUISORBA. Blr i *rundadt ax.* Blomkalk *kronlik* med 4deladt bräm, pipen slutl. tillhårdnande och inneslutande en *karpell.* *Ört med skiftevisa parbladiga blad.* — Pag. 148.

85 **ALCHEMILLA.** Blr i *knippe*. Kalk *foderlik* 8klufven, hvarannan flik mindre, stund. omärkl. Stift utgående n. från fruktämnets bas. Frukt: 1—2 *karpeller*. *Örter med rundade flikiga ell. delade blad, små gyttrade blr.* — Pag. 148.

86 **MAJANTHEMUM.** Blr i *klase*. Kalk *kronlik*, hjulformig 4delad, med tillbakaböjda flikar. Frukt 2rummigt *bär*. *Enkel ört med hjertlika blad.* — Pag. 215.
(*Thesium* 5, 1. *Ulmus* 5, 2.)

††† Blomkrona sambladig 4- säll. 3klufven ell. delad, fästad ofvanpå fruktämnet. *Örter med 4—10 blad i krans.*

87 **SHERARDIA.** Blomkrona *trattlik, med tydlig pip,* 4deladt bräm. Frukt: 2 sammanhängande småfrukter, hvarje med *3tandad* topp. *Blr utan skaft, inom samväxta svepeblad.* — Pag. 37.

88 **ASPERULA.** Krona *som hos föreg.* 3—4flikig. Småfr. som hos föreg. med *otandad* topp. *Blr kort skaftade, utan svepe.* — Pag. 37.

89 **GALIUM.** Krona *hjulformig, utan märklig* pip, 3—4klufven ell. delad. Småfr. *som hos föreg.* — Pag. 38.

†††† Blomkrona fribladig.

90 **CORNUS.** Blomfoder 4tandadt, ofvanpå fruktämnet. Kronblad 4. Frukt: 2rummig stenfrukt. *Blad motsatta hela.* — Pag. 76.
(*Rhamnus* och *Evonymus* 5, 1. *Senebiera didyma* och *Draba muralis* 15, 1. *Cardamine hirsuta* 15, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

(*Alchemilla Aphanes* och *Galium* 4, 1. *Gentiana* 5, 1. *Ulmus* och *Cuscuta* 5, 2. *Chrysosplen. tetrandr.* 8, 2.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3 eller flere.

† Blomhylle dubbelt.

91 **ILEX.** Blomfoder 4tandadt. Krona hjulformig, *4delad.* Pist. med 3—4 märken *utan* stift. *Bärlik stenfrukt* med 3—4 nötlika frön. *Buske ell. litet träd med läderaktiga, i kanten torntaggiga blad.* — Pag. 76.

92 **RADIOLA.** Foder n. 4deladt, hvarje del 2—3flikig. Krona *4bladig.* Fruktämne ensamt, *med 4 stift,* slutl. 8rummigt *fröhus*. *Mycket liten klynnedelad ört.* — Pag. 116.

93 **BULLIARDA.** Fod. 4klufvet. Krona *4bladig.* Fruktämnen 4, *utan stift,* slutligen lika många, flerfröiga *småfrukter*. *Liten strandört med motsatta blad.* — Pag. 140.

†† Blomhylle enkel foderlik kalk ell. 0.

94 **POTAMOGETON.** Blomkalk 4bladig. Fruktämnen 4, utan stift, slutl. 4 med en läderaktig hud beklädda, *oskaftade* nötter. *Vattenväxter med enkla blad.* — Pag. 224.

95 **RUPPIA.** Blomkalk *0.* Ståndarknappar utan strängar, fästade 2 och 2 på ett litet fjäll omkring axfästet. Pist. 3—7, slutl. lika många vanl. *långt skaftade* nötter. *Saltsjöväxter med trådsmala blad.* — Pag. 228.
(*Cerastium tetrandr.* och *semidecandr.* *Saginæ* 10, 5.)

---

5 KLASSEN

PENTANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† **Blomhylle enkel kalk.**

96 **GLAUX.** Blomkalk *klocklik* 5klufven färgad. Frukt inom kalken, enrummigt, 5-väggigt *fröhus*. *Liten strandört med motsatta hela blad.* — Pag. 71.

97 **THESIUM.** Kalk *trattlik* 4—5klufven. Frukt ett enda frö inom kalkens tillhårdnade, *nötlika* bas. *Ört med skiftevisa smala blad. — Den Svenska arten med 4-klufven kalk och 4 ståndare.* — Pag. 179.
(*Ulmus* 5, 2.)

†† **Hylle dubbelt, af foder och sambladig krona.**

* Fruktämnen, sedan smånötter, 4 i kronans botten. *Örter med strödda hela blad.*

a — Kronans svalg bart [utan knölar ell. fjäll]; smånötter släta.

98 **ECHIUM.** Blomfoder *5deladt*. Krona n. *klocklik*, med *olikformigt* 5klufvet bräm. Smånötter benhårda. *Blr i sammansatt ax.* — Pag. 46.

99 **LITHOSPERMUM.** Blomfoder n. *5deladt*. Krona *trattlik*, *likformigt* 5klufven. Smånött. *benhårda*. *Något sträfva växter med lancettlika blad.* — Pag. 46.

100 **STENHAMMARIA.** Foder och krona *som hos föreg.* Smånött. med *tunnt hinnaktigt* skal. *Glatt strandväxt med breda blad.* — Pag. 46.

101 **PULMONARIA.** Foder n. *cylindriskt*, 5kantigt, *5flikigt*. Krona *som hos föreg.*, med konkavt bräm. Smånött. glatta. *Något sträfhåriga lundväxter.* — Pag. 46.

b — Kronans svalg tillslutet af knölar ell. fjäll; smånött. taggiga.

102 **CYNOGLOSSUM.** Foder n. likformigt 5klufvet. Krona trattlik; svalget slutet af hvalflika *knölar*. Smånött. *nedplattade, öfverallt* taggiga. *Upptill gråaktigt sammetshårig ört.* — Pag. 47.

103 **ECHINOSPERMUM.** Foder och krona som hos föreg.; pipen n. tillsluten med *fjäll*. Smånött. *3kantiga, i kanterna* taggiga. *Något styfva och sträfhåriga växter.* — Pag. 47.

c — Kronans svalg som i afd. b —; smånött. släta.

104 **SYMPHYTUM.** Foder likformigt 5deladt. Krona *bägarlik*, med svalget slutet *af långa fjäll*. Smånött. fästade medelst ett hål vid basen. *Sträfva bredbladiga växter.* — Pag. 44.

105 **ANCHUSA.** Foder som hos föreg. Krona *trattlik*, med konkavt bräm och *rak*

pip; svalg. tillslutet med hvalflika *knölar*. Smånött. *kantiga*, fästade medelst ett hål vid basen. *Något stor och sträf ört*. — Pag. 44.

106 LYCOPSIS. Kronpipen *krökt*; för öfr. som föreg. *Mycket sträfhårig åkerväxt*. — Pag. 45.

107 MYOSOTIS. Foder *som hos föreg.* Krona *hjulformig* ell. trattlik; svalget *som hos föreg.* Smånött. *plattade*, fästade med basen vid ett *platt* fäste. — Pag. 45.

108 ASPERUGO. Foder slutl. *olikformigt* klufvet och *platt hoptryckt*. Krona *trattlik*; svalget som hos föreg. Smånött. *plattade*, fästade med sin öfre del vid ett *pelarlikt* fäste. *Slak snårjande ört, med fodret plattadt likt en gåsfot omkr. smånötterna*. — Pag. 47.

** Fruktämne ett enda, inom kronan, enrummigt.

a — Pistillens märke enkelt. Fröhus med centralt fröfäste.

α — Med bladig stjelk.

109 ANAGALLIS. Blomkrona *platt, hjulformigt 5delad*. Märke klotrundt. Fröhus *kringskuret*. *Grenig ört med hela blad*. — Pag. 71.

110 LYSIMACHIA. Krona *klock-* ell. *hjulformig*, djupt *5klufven*. Ståndarsträngar vid basen *samväxta*. Märke föga vidgadt, tvärhugget. Fröh. *5- ell. 10väggigt*. *Örter med motsatta eller kransvisa blad*. — Pag. 70.

111 NAUMBURGIA. Foder och krona meränd. djupt *6delade, bägarlika*. Stånd. vanl. 6, *fria*, fästade på kronans bas. Märke och fröhus som hos föreg. *Vattenväxt med motsatta blad*. — Pag. 71.

β — Med bladen i rosett nedtill, och bladlös stängel.

112 HOTTONIA. Foder *5deladt*. Krona *fatlik*, med 5deladt bräm. Stånd. fästade i svalget. Märke klotrundt. Fröh. affallande oöppnadt. *Vattenväxt med kammflikade blad*. — Pag. 72.

113 ANDROSACE. Fod. *5tandadt*. Krona *trattlik*, med n. *äggformig, upptill sammandragen* pip, inneslutande ståndarne. Märke klotr. Fröh. 5väggigt. *Ört med blr i flock*. — Pag. 72.

114 PRIMULA. Fod. *som hos föreg.* Kr. *tratt-* eller *fatlik*, med *smal, öppen pip*, inneslut. ståndarne. Märke klotr. Fröh. 5- ell. 10väggigt. *Örter med blr i flock*. — Pag. 71.

b — Märke 2klufvet. Fröhus med fröfästen på väggarne.

115 MENYANTHES. Fod. 5deladt. Krona *trattlik, med kort pip* och vidgadt, *invändigt hårigt* bräm. Stift *utdraget*. *Vattenväxt med blr i klase*. — Pag. 54.

116 GENTIANA. Foder 2—5klufvet. Krona *bägar- ell. trattlik*, 4—5flikig. Stånd. fästade ned i kronpipen, med *alltid raka* knappar. Stift *0*. *Örter med motsatta hela blad. Då hyllet är 4klufvet, äro ståndarne 4*. — Pag. 57.

117 ERYTHRÆA. Foder 5klufvet. Kr. *trattlik, med lång pip*, 5deladt, n. platt bräm. Stånd. fästade nära svalget, med slutl. *spiralvridna* knappar. Stift *något utdraget*. *Örter som i föreg. slägte*. — Pag. 58.

*** Fruktämne ett, inom kronan, tvårummigt.

a — Frukten fröhus.

118 CONVOLVULUS. Fod. *5deladt*. Krona *klocklik*, grundt *likformigt* 5flikad, *veckig*. Märke 2—3klufvet. *Slingerväxter med stora blr i bladvecken*. — Pag. 43.

119 DATURA. Fod. omvändt bägarlikt, *5tandadt*. Krona *trattlik* med stort *likformigt* och klocklikt, *veckigt* bräm. Fröh. 4väggigt. *Bredbladig ört*. — Pag. 59.

120 VERBASCUM. Fod. djupt *5klufvet*. Krona n. *hjulformig*, med *kort* pip och *olikformigt* 5deladt bräm. Fröh. öppnande sig i toppen. *Höga enkla växter, med blr i ax*. — Pag. 60.

121 **HYOSCYAMUS.** Fod. bägarlikt, med *vidgadt* djupt *5tandadt* bräm. Krona *trattlik,* med klocklikt *olikformigt* bräm. Fröh. öppnande sig med lock. *Klibbhårig ört.* — Pag. 59.

(*Erythræa* i föreg., *Azalea* i nästa afd.)

b — Frukten bär.

122 **LYCIUM.** Fod. bägarlikt, *2läppigt.* Krona *trattlik,* med 5klufvet bräm. Ståndarknappar *fria. Något tornig buskväxt.* — Pag. 58.

123 **SOLANUM.** Fod. *likformigt* 5klufvet. Krona *hjulformig* 5klufven. Ståndarknappar längsefter *tätt förenade. Slingrande buskväxt, eller örter, med blr i knippen eller flockvisa från sidan af stjelken.* — Pag. 59.

**** Fruktämne inom kronan, flerrummigt.

124 **POLEMONIUM.** Foder djupt 5klufvet, *utan* foderholk. Krona med kort pip, *klocklikt,* 5deladt bräm. Ståndarnes fjäll-lika bas fästad *i kronpipen.* Fröh. 3-rummigt. *Örter med parbladiga blad, talrika blr.* — Pag. 54.

125 **DIAPENSIA.** Foder 5deladt, *inom* en foderholk af 2—3 skärmblad. Krona *fatlik,* 5klufven. Ståndarne fästade *mellan kronflikarne.* Fröh. 3rummigt. *Låg, tufvad fjellväxt med enblommiga stänglar.* — Pag. 55,

126 **AZALEA.** Foder 5deladt, *utan* foderholk. Krona klocklik, 5klufven. Ståndarne fästade *i blommans botten.* Fröhus 2—3rummigt. *Låg fjellbuske.* — Pag. 169.

(*Rhododendrum* 10, 1.)

***** Fruktämne under blomman.

a — Krona likformigt 5flikig.

127 **SAMOLUS.** Blomfoder n. 5deladt. Blomkrona *fatlik,* med kort och vid pip, 5-deladt bräm. Ståndare *fria,* fästade *midt emot kronflikarne.* Märke *odeladt.* Fröh. enrummigt, öppnande sig i toppen. *Strandväxt med skiftevisa blad.* — Pag. 71.

128 **CAMPANULA.** Fod. 5deladt. Kr. *klocklik* 5flikig. Stånd. *fria,* fästade *på fjäll i kronans botten.* Märke *3klufvet.* Fröh. 3rummigt [vanl. öppnande sig med hål på sidorna]. *Örter med fullkomligt klocklika, vanl. blå blr.* — Pag. 41.

129 **PHYTEUMA.** Fod. 5deladt. Kr. *5delad, med* i början sammanhängande, *slutl. stjernlikt utbredda* flikar. Stånd. *fria.* Märke *2—3deladt.* Fröh. 3rummigt. — Pag. 43.

130 **JASIONE.** Blr *samlade i blomkorg* med mångbladig holk. Fod. och krona 5-delade. Ståndarknappar *med basen hopväxta.* Märke 2klufvet. Fröhus 2rummigt. *Ört med skiftevisa blad.* — Pag. 43.

b — Krona olikformigt 5flikig.

131 **LOBELIA.** Foder 5deladt. Kr. med snedt *2läppigt,* 5flikigt bräm. Ståndarknapp. *hopväxta.* Frukt fröhus. *Vattenväxt, med enkel stängel.* — Pag. 43.

132 **LONICERA.** Fod. mycket litet, 5tandadt. Kr. n. *trattlik,* med *olikformigt 5klufvet* bräm. Stånd. *fria.* Frukt: *bär. Buskar med motsatta blad.* — Pag. 40.

(*Viburnum* och *Sambucus* 5, 3.)

††† Krona af fria blad.

* Örter, med oregelbunden krona.

133 **VIOLA.** Blomfoder *5deladt, med korta bihang* nedåt. Blomkrona 5bladig, med sporre. Ståndarknappar tätt förenade. Fröh. enrummigt *3väggigt. Örter med stipler och oftast hjertlika blad.* — Pag. 118.

134 **IMPATIENS.** Fod. af *2, mycket små, och ett stort färgadt blad med sporre.* Krona 5bladig. Knappar sammanhängande. Fröh. med 5, från basen *elastiskt uppspringande* väggar. *Ört med ledad saftig stjelk, skiftevisa blad.* — Pag. 111.

** Buskar, med regelbunden krona.

135 **EVONYMUS.** Fod. *4—5deladt.* Kr. af 4—5 blad, fästade *på ståndarfästet.* Märke

otydl. *4flikigt.* Fröh. 4—5rummigt [rödt]. ***Buske med motsatta hela blad, 4-kantiga grenar.*** — Pag. 76.

136 **HEDERA.** Foder *5tandadt.* Krona af 5 blad, fästade ***på ståndarfästet.*** Märke *odeladt.* Fr. 5rummigt, 5fröigt ***bär. Klängande buske med skiftevisa, flikiga blad.*** — Pag. 77.

137 **RHAMNUS.** Fod. kort bägarlikt, *4—5flikigt.* Krona af 4—5 små fjäll-lika blad, fästade ***på fodret.*** Stånd. 4, 5. Märke urnupet eller flerdeladt. Frukt: *2—4-rummig bärlik* stenfrukt, med *2—4* frön. ***Buskar med hela blad, trinda grenar.*** — Pag. 135.

138 **RIBES.** Fod. bägarlikt ell. skålformigt, *5flikigt.* Krona ***som hos föreg.,*** 5bladig. Stift 2deladt ell. 2klufvet. Fr. ***enrummigt, mångfröigt*** bär. ***Buskar med skiftevisa flikiga blad.*** — Pag 134.

(***Parnassia*** 5, 4. ***Erodium*** 16, 1. ***Geranium*** 16, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

† Blombylle enkel kalk.

* Örter. Fruktämne med korta trådlika stift; frukt: rundadt frö inom en tunn hinna [fröblåsa].

a — Med 5 trådlika fjäll mell. ståndarne.

139 **HERNIARIA.** Blomkalk foderlik 5delad. Kronbl. förkrympta till 5 trådlika fjäll. Fröblåsa löst inneslutande fröet. ***Liten nedtryckt ört med strödda blad.*** — Pag. 173.

b — Utan de trådlika fjällen; blomkalk foderlik, utan bihang.

140 **CHENOPODIUM.** Blomkalk 5delad. Frön inom en ganska tunn vidbängande fröblåsa, cirkelrunda, ***alla plattliggande*** [fästade med ***sidan,*** icke kanten] i bottnen af den 5kantiga kalken. ***Bredbladiga örter, med små gyttrade blr.*** — Pag. 184.

141 **BLITUM.** Lik föreg., men fröen antingen ***alla, eller en del fästade på kant*** i kalken [de öfriga i detta fall, med sidan, som hos ***Chenop.***]. — Pag. 183.

142 **SCHOBERIA.** Kalk 5delad. Frön ***plattliggande,*** cirkelrunda ***med en framskjutande*** haklik knöl i kanten [af den spiralvridna brodden]. ***Strandört med köttiga blad.*** — Pag. 185.

c — Som föreg. afd.; blomkalk färgad, med ett bihang på flikarnes rygg.

143 **KOCHIA.** Kalk ***5klufven,*** slutl. med ett ***hornlikt*** bihang på flikarnes rygg. Brodden dubbelviken. ***Hårig strandört.*** — Pag. 184.

144 **SALSOLA.** Kalk ***5bladig,*** slutl. med ett ***vinglikt*** bihang på bladens rygg. Brodden spiralvriden. ***Strandört med köttiga blad.*** — Pag. 185.

(***Polygonum*** 8, 3.)

** Träd. Fruktämne platt, i spetsen klufvet i 2, på insidan ludna märken; frukt: vingfrukt.

145 **ULMUS.** Blomkalk trattlik flikig färgad [rödaktig]. Vingfrukt platt, enfröig. ***Träd med oflikade blad, små gyttrade blr.*** — Pag. 180.

†† Hylle dubbelt, af foder och sambladig krona; fruktämne inom hyllet.

146 **CYNANCHUM.** Blomfoder 5klufvet. Krona ***hjulformig,*** n. 5delad. Ståndarne ***hopväxta*** likt en pelare omkring pistillen. Frukt: ***2 fröhölsor, med fröfjun. Ört med motsatta blad.*** — Pag. 57.

147 **CUSCUTA.** Foder 4—5klufvet. Krona ***tratt- ell. klocklik,*** 4—5klufven. Stånd. 4—5, fria. Frukt ett vid basen omkringskuret ***fröhus. Trådlika bladlösa oäkta parasiter, med blr gyttrade i hufvud inom skärm.*** — Pag. 43.

(***Gentiana*** 5, 1.)

††† Hylle dubb., af foder [ofta otydligt] och fribladig krona, fästad ofvanpå fruktämnet. Frukt dubbel skalfrukt [af 2, slutl. från hvarandra lossnande delfrukter.] [*Umbellater.*]

* Blr i hufvud ell. gyttrade med korta ell. inga skaft i enkla flockar.

148 **ERYNGIUM.** Blr tätt gyttrade på ett kägel-likt fäste i *ensamma hufvud.* Foder *5bladigt.* Kronbl. dubbelvikna inåt. Frukt *fjällig. Strandväxt med breda veckiga och tornflikiga blad.* — Pag. 84.

149 **SANICULA.** *Blomhufvud i flock.* Fod. *5bladigt.* Kronbl. med inböjd spets. Fr. *kroktaggig. Lundväxt med handdelade blad.* — Pag. 83.

150 **HYDROCOTYLE.** Blomflock *enkel* [af n. oskaftade blr]. Foder *omärkligt.* Kronbl. hela. Frukt platt, af med kanten sammanhängande, *glatta* delfrukter. *Trådlik, krypande vattenväxt med sköldlika blad.* — Pag. 84.

151 **BUPLEURUM.** Flock n. *enkel,* af blr dels med, dels utan skaft. Fod. *omärkligt.* Kronbl. hela inböjda. Fr. n. trind *småtaggig. Kustväxt med odelade smala blad.* — Pag. 83.

** Blr skaftade i sammansatt flock. Delfrukter plattade från ryggen mot fogen.

a — Foder tydligare, 5tandadt. [Kronbl. genom spetsens inböjning omv. hjertlika.]

152 **LASERPITIUM.** Delfr. konvexa, med 4, *bredt vingkantade* åsar samt under dessa liggande oljekanaler. *Med allmänna och enskilda svepen.* — Pag. 79.

153 **HERACLEUM.** Delfr. platta ovala, med *tydliga korta klubblika* oljeränder mellan de 3, *ganska låga* åsarne. *Utan allm. svepe.* — Pag. 79.

154 **PEUCEDANUM.** Delfr. plattade elliptiska, med inre, *utanpå icke synliga,* oljekanaler och *låga trubbiga* åsar. *Med allm. svepe.* — Pag. 80.

b — Fodertänder otydliga; kronbl. gula ell. blekgula.

155 **PASTINACA.** Kronblad äggrundt aflånga, kölade inrullade. Delfr. *platta* ovala, med *tydliga* n. till basen nående *oljeränder* mellan de *ganska låga* åsarne. *Allm. och enskilda svepen 0.* — Pag. 79.

156 **ANETHUM.** Kronbl. rundade, med inböjd spets. Delfr. *plattade* ovala, med breda platta kanter och till basen nående *oljeränder* mellan de *något upphöjda* och *hvassa* åsarne. *Svepe* 0. — Pag. 79.

157 **LEVISTICUM.** Kronbl. rundade med en liten inböjd udd. Delfr. *ovala konvexa,* med *höga och tunna* åsar samt oljekanaler. *Med allm. svepe.* — Pag. 69.

158 **SILAUS.** Kronbl. omv. äggrunda, med inböjd spets. Delfr. *aflånga, lågt konvexa* med upphöjda *hvassa* åsar, *utan* oljeränder. *Allm. svepe 0.* — Pag. 81.

c — Fodertänder otydliga; kronbl. hvita.

159 **IMPERATORIA.** Kronbl. *omv. hjertlika,* med inböjd udd. Delfr. *plattade,* vid basen och i spetsen *intryckta,* med upphöjda åsar samt oljekanaler. *Glatt växt, utan allm. svepe.* — Pag. 80.

160 **CONIOSELINUM.** Kronbl. *omv. hjertlika.* Delfr. *högt konvexa* [n. halftrinda], med *höga hvassa* åsar och *3 fina* oljeränder i åsdälderna. Stift *icke* utvecklade under blomningstiden. *Flock mångstrålig; allm. svepe 0.* — Pag. 81.

161 **SELINUM.** Kronbl. *som hos föreg.* Delfr. med *en oljerand* i hvarje åsdäld, för öfr. som hos föreg. Stift *fullt* utvecklade vid blomningen. *Flock och svepe som hos föreg.* — Pag. 80.

162 **ANGELICA.** Kronbl. *aflångt lancettl., spetsade.* Delfr. *plattade* ovala, med upphöjda hvassa åsar och oljekanaler. *Allm. svepe 0, ell. affallande.* — Pag. 80.

*** Blomflock sammansatt. Delfrukter med hög rygg [frukten lika bred eller bredare mellan delfr:s rygg än vid fogen].

a — Frukt klotrund—aflång, glatt. Allm. och enskilda svepen 0.

163 APIUM. Foder omärkligt. Kronblad äggrunda med inrullad spets. Frukt. n. *klotrund,* med upphöjda åsar *samt* oljekanaler. — Pag. 82.

164 ÆGOPODIUM. Fod. omärkligt. Kronblad omv. hjertlika. Fr. *äggformig,* med upphöjda släta åsar, *utan* oljekanaler. — Pag. 82.

165 CARUM. Fod. och kronbl. som hos föreg. Fr. *aflång,* med upphöjda trubbiga åsar *samt ensamma* oljekanaler. — Pag. 82.

166 PIMPINELLA. Fod. och kr. som hos föreg. Fr. *rundadt äggformig,* med platta randlika åsar samt *flere* oljekanaler bredvid hvarandra. *Örter med en gång parbladigt delade blad.* — Pag. 82.

b — Frukt klotrund—aflång, glatt. Allm. svepe 0, ell. snart affallande.

167 CICUTA. Fod. *tydligt,* 5tandadt. Kronbl. *omv. hjertlika.* Frukt *klotrund,* med *breda* släta åsar *och* mellanliggande *oljeränder. Stor vattenväxt.* — Pag. 82.

168 CORIANDRUM. Fod. och kr. *som hos föreg.* Frukt *fullkomligt klotrund, ihålig,* med 10 låga, något hvassa åsar, *utan* oljeränder. *Stora kantblr.* — Pag. 77.

169 OENANTHE. Fod. och kr. *som hos föreg.* Fr. *aflång* refflad, *med* oljekanaler. — *Vattenväxter.* — Pag. 81.

170 HELOSCIADIUM. Fod. *otydligt,* 5tandadt. Kronbl. *äggrunda* raka. Frukt *elliptisk tvärhuggen,* plattad från sidorna, med upphöjda åsar, *samt* oljekanaler. *Krypande ell. flytande vattenväxt.* — Pag. 83.

171 ÆTHUSA. Fod. *omärkligt.* Kronbl. *omv. hjertlika.* Fr. *äggformig,* med höga kölformiga åsar *samt* oljekanaler. *Glänsande glatt ört.* — Pag. 81.

(*Selinum,* se ofvan.)

c — Frukt rundad—aflång, glatt. Med både allm. och enskildt svepe.

172 CONIUM. Fod. *omärkl.* Kronbl. omv. hjertlika. Fr. rundadt äggformig, med upphöjda *rynkiga* åsar, *utan* oljekanaler. *Svepen mångbladiga.* — Pag. 77.

173 PLEUROSPERMUM. Fod. *tydligt,* 5tandadt. Kronbl. omv. äggrunda, *platta.* Fr. *äggformig,* med 5 *uppblåsta* kölade yttre åsar utanpå 5 smärre inre, *samt* mellanliggande oljekanaler. *Hög växt med mångbladiga svepen och oledad stjelk.* — Pag. 77.

174 HALOSCIAS. Fod. *som hos föreg.* Kronbl. omv. äggrunda *med inböjd* spets. Fr. *aflång,* med höga *hvassa* åsar *samt* oljekanaler. *Glatt kustväxt.* — Pag. 81.

175 SIUM. Fod. *som hos föreg.* Kronbl. omv. hjertlika. Fr. elliptiskt *oval,* med *trubbiga* åsar *samt* oljekanaler. *Vattenväxter.* — Pag. 83.

176 FALCARIA. Fod. och kr. *som hos föreg.* Fr. uppåt bredare, *n. klubblik,* med *trubbiga* åsar, *och* oljekanaler. *Grenig ört.* — Pag. 83.

177 BUNIUM. Fod. *omärkligt.* Kr. som hos föreg. Fr. äggformig, *uppåt spetsad* mot de 2, kägellika stiftfötterna, med *upphöjda randlika* åsar, *samt* oljekanaler. *Enkel stjelk med allm. svepe af 1—3 blad.* — Pag. 82.

d — Frukt n. äggformig, hårig ell. taggig.

178 DAUCUS. Fod. *5tandadt.* Kronblad omv. hjertlika. olikformiga. Frukt oval, *utan* spröt, *med* oljekanaler och *borsttaggiga åsar, nästan släta åsdälder. Ört med tät blomflock, pardelade svepeblad.* — Pag. 79.

179 LIBANOTIS. Fod. af 5, *utdragna* tänder. Kronbl. omv. hjertlika. Fr. n. äggformig, *utan* spröt, *öfverallt luden, med* trubbiga åsar samt oljekanaler. *Ört med täta blomflockar, hela svepeblad.* — Pag. 81.

180 **TORILIS.** Fod. och kronbl. *som hos föreg.* Fr. n. äggformig, *utan* spröt, med *borsttaggiga åsdälder, nästan släta* randlika *åsar. Sträf ört, med hela svepeblad.* — Pag. 78.

181 **ANTHRISCUS.** Fod. *omärkl.* Kronbl. omv. äggrunda. Fr. äggformig, *kroktaggig, med* kort, *glatt spröt, utan* åsar och oljekanaler. *Utan allm. svepe.* — Pag. 78.
(*Sanicula*, se ofvan.)

e — Frukt smal, lancettlik—jemnbred; allm. svepe 0.

182 **CEREFOLIUM.** Fod. omärkligt. Kronbl. omv. äggrunda ell. något hjertlika. Frukt lancettlik glatt, med *kort, kantigt* spröt, *utan* åsar och oljekanaler. *Glatta ell. mjukhåriga örter.* — Pag. 78.

183 **CHÆROPHYLLUM.** Fod. och kr. som hos föreg. Fr. lancettlikt jemnbred, glatt, *utan tydl. spröt och åsar, med* oljekanaler. *Något sträfhåriga örter.* — Pag. 78.

184 **SCANDIX.** Fod. och kr. som hos föreg. Fr. jemnbred, *kortare* än det *mycket långa styfhåriga* sprötet. Åsar *platta,* åtskiljda af fåror, hysande oljekanaler. *Något späd, n. glatt ört, med slutl. 2 tum långa frukter.* — Pag. 78.

185 **MYRRHIS.** Fod. otydl. 5tandadt. Kronbl. omv. hjertlika. Fr. lancettlik glatt, *utan* spröt, *med högt kölade,* ihåliga *åsar, utan* oljekanaler. *Ört med tumslånga frukter.* — Pag. 77.
(*Oenanthe* och *Falcaria*, se ofvan.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

186 **VIBURNUM.** Blomfoder 5tandadt. Krona sambladig 5klufven *klocklik* [de *könlösa kantblrna* i blomknippet *större* och plattade]. Frukt: bär med *ett enda* frö. *Buske med motsatta flikiga blad.* — Pag. 36.

187 **SAMBUCUS.** Fod. som hos föreg. Kr. sambladig *skål-lik* 5flikig. Fr. bär med *3* frön. *Ört ell. buske med motsatta parbladigt delade blad.* — Pag. 36.
(*Holosteum* 3, 3. *Polygonum avicul.* 8, 3. *Stellaria media* 10, 3.)

4 Ordn. TETRAGYNIA. Pist. 4.

188 **PARNASSIA.** Blomfod. 5deladt. Krona 5bladig. Stift. 0. Honingsfjäll 5, kantade med knoppbärande strålar [falska ståndare]. Frukt enrummigt fröhus. — Pag. 121.

5 Ordn. PENTA—DECAGYNIA. Pist. 5—10.

189 **ARMERIA.** *Blomkorg* med små blr inom holk. Foder bägarlikt, hinnaktigt, 5tandadt. Krona djupt 5delad. Frukt *enfröig* fröblåsa, affallande oöppnad. *Tufvade örter med trådsmala blad, enblomstrig stängel.* — Pag. 74.

190 **STATICE.** *Blomax* i *grenigt knippe;* för öfr. *som föreg. Kustväxter med breda rotblad, bladlös stängel.* — Pag. 74.

191 **DROSERA.** Fod. 5deladt. Kr. 5bladig. Frukt: enrummigt, *mångfröigt fröhus. Kärrväxter med glandelhåriga blad, bar stängel.* — Pag. 121.

192 **SIBBALDIA.** Fod. *10klufvet,* hvarannan flik mindre. Kronblad 5. Frukt: *talrika karpeller* på ett plattadt fäste. *Liten fjellört.* — Pag. 155.
(*Linum* 16, 1.)

6 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

193 **MYOSURUS.** Blomfoder 5bladigt, förlängdt nedom fästpunkten. Kronblad 5, med en honungshåla på klon. Frukt: talrika karpeller på ett utdraget fäste. *Liten enblommig ört med trådlika rotblad.* — Pag. 92.

6 KLASSEN

HEXANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Liljor med kronlik blomkalk och 3rummigt fruktämne under kalken. [Enblommiga lökväxter.]

194 **GALANTHUS.** Kalk *fribladig,* af 3 yttre *större,* och 3 inre *hälften kortare* tvärhuggna blad. Blomning med hölster. — Pag. 209.

195 **LEUCOJUM.** Kalk *fribladig,* klocklik, af 6, *likformiga* blad, *utan* bikrona. Blomn. med hölster. — Pag. 209.

196 **NARCISSUS.** Kalk *sambladig* fatlik, med 6deladt bräm *och* en klocklik *bikrona* i pipens svalg. Blomn. med hölster. — Pag. 209.

†† Liljor som föreg., med fruktämne inom kalken.

* Lökväxter; ståndarknapparne fästade med sidan vid strängen.

197 **ALLIUM.** Blr i flock, *inom hölster* af hinnaktiga blad. Kalk af 6, stundom vid basen något sammanhängande blad. Märke enkelt. *Blomflocken hos en del arter fullsatt med knopplökar.* — Pag. 212.

198 **MUSCARI.** Blr i klase, *utan* hölster. Kalk *sambladig,* klotformig, 6tandad. Märke enkelt. *Bladlös stängel.* — Pag. 214.

199 **LILIUM.** Blr *utan* hölster. Kalkblad 6, *fria, med* en *honungsfåll* nära basen. Märke *3kantigt. Bladig stjelk, stora blr i flock ell. klase.* — Pag. 211.

200 **FRITILLARIA.** Blr *utan* hölster. Kalk klocklik, af 6 *fria* blad, *med* en aflång *honungshåla* nära basen. Pist. med 2—3*deladt* märke. *Bladig stjelk och en enda stor blomma.* — Pag. 211.

201 **ORNITHOGALUM.** Blr *utan* hölster. Kalk 6bladig ell. 6delad, *utan* honungshåla. Märke tvärhugget ell. något klubblikt. *Blr i flock eller klase på bladlös stängel.* — Pag. 213.

** Lökväxter; knappar fästade med basen, uppräta.

202 **TULIPA.** Kalk klocklik 6bladig. Pistill *utan* stift, med 3*klufvet* märke. Frön platta. *Ört med föga bladig stjelk, en enda stor blomma.* — Pag. 211.

203 **GAGEA.** Kalk 6bladig. Pist. *med* stift och *n. helt* märke. Frön trinda. *Blr n. i flock med skärmblad, eljest bladlös stängel.* — Pag. 213.

*** Växter med rotstock; frukt: bär.

204 **CONVALLARIA.** Kalk *sambladig,* klock- eller rörformig, *6tandad.* Stift *utdraget. Bladlös stängel med klase, ell. bladig stjelk med blr i bladvecken.* — Pag. 214.

205 SMILACINA. Kalk *n. platt*, af 6, *fria* blad. Stift *kort*, syl-likt. *Blad breda stjelkomfatt., blr i klase.* — Pag. 215.

206 ASPARAGUS. Kalk *klocklik*, djupt *6delad*. Stift *kort*, med 3deladt märke. *Grenig, bladig växt, med små borstlika blad. En del blr enkönade.* — Pag. 214.

**** Växter med rotstock; frukt: fröhus.

✓ 207 ANTHERICUM. Kalk n. platt, 6bladig. Stånd. *glatta*. Stift *utdraget* trådlikt. Frön kantiga. *Örter med stängel.* — Pag. 213.

✓ 208 NARTHECIUM. Kalk som hos föreg. Ståndarsträng. *ludna*. Stift *kort*, syl-likt. Frön med borstlikt bihang. *Blad smala, svärdlika; blr i klase.* — Pag. 217.

††† Blr med ingen ell. enkel kalk, tätt gyttrade på en tjock blomkolf.

209 CALLA. Blomhölster *enbladigt*, på insidan färgadt [hvitt]. Kalk 0. [Ståndare af obestämdt antal fästade omkring fruktämnena]. Frukt: *saftiga* bär, gyttrade på kolfven. *Vattenväxt med hjertlika blad.* — Pag. 223.

210 ACORUS. *Hölster 0.* Blomkalk enkel foderlik 6bladig. Frukt: *torra*, slutl. enrummiga bär. *Vattenväxt, med svärdlika blad, och blomkolfven på stängelns sida.* — Pag. 223.

†††† Gräslika slägten; kalken 6bladig foderlik [grön ell. brun].

211 JUNCUS. Pistill med stift och 3:ne trådlika märken. Fröhus *3rummigt, mångfröigt. Inga ell. trådsmala blad och på ena sidan klufna bladslidor.* — Pag. 217.

212 LUZULA. Fröh. *enrummigt, 3fröigt;* för öfr. som föreg. *Plattbladiga växter, med hela bladslidor.* — Pag. 221.

††††† Slägten med blomfoder och vanl. med krona.

213 BERBERIS. Foder och krona *6bladiga*, fästade under fruktämnet. Frukt *1—2-fröigt bär. Buske med knippvisa blad.* — Pag. 96.

214 PEPLIS. Foder klocklikt, veckigt, *12tandadt*, hvarannan tand mindre, ofta otydlig. Kr. ingen ell. 6bladig. Frukt *mångfröigt fröhus. Vattenväxt.* — Pag. 140.
(*Naumburgia* 5, 1. *Trientalis* 7, 1.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

✓ 215 OXYRIA. Blomkalk enkel foderlik 4bladig: 2:ne blad utväxande med och betäckande den plattade vingfrukten. Märken 2, pensel-lika. — Pag. 178.
(*Ulmus* 5, 2. *Polygona* 8, 3.)

3 Ordn. TRI—HEXAGYNIA. Pist. 3—6.

† Frukt en ensam enfröig nöt.

216 RUMEX. Blomkalk enkel foderlik 6bladig: 3:ne blad utväxande med och betäckande den trekantiga nöten. Märken 3, pensel-lika. *Örter med spridda blad och vid lederna stipelslidor. — En del arter äro tvåbyggare.* — Pag. 175.

†† Frukt af 3—6. mer ell. mindre hopväxta småfrukter.

* Kalk sambladig.

217 COLCHICUM. Kalk kronlik, med klocklikt 6deladt bräm, och lång pip. Småfr. 3, vid basen hopväxta. *Lökväxt med en stor blomma framkommande om hösten före bladen.* — Pag. 215.

** Kalk fribladig.

218 TRIGLOCHIN. Kalk *foderlik*, af 3 yttre och 3 inre blad, hvarje inneslutande en *n. stränglös* ståndarknapp. Pist. 3 eller 6, utan stift. Småfr. 3 ell. 6, *enfröiga, ända upp* hopväxta. *Trådlika rotblad, blr i axlik klase.* — Pag. 217.

219 SCHEUCHZERIA. Kalk n. *kronlik* 6bladig. Ståndare med *tydl.* sträng. Pist. 3—6,

utan stift. Småfr. 3—6, *uppblåsta, 1—2fröiga, blott nedtill* hopväxta. *Vattenväxt med halftrinda blad, blr i klase.* — Pag. 216.

220 **TOFIELDIA.** Blr *med* 3klufvet *svepe.* Kalk *kronlik* 6bladig. Strängar och *stift tydliga.* Småfr. 3, nedtill hopväxta, *mångfröiga. Små svärdlika rotblad, blr i ax.* — Pag. 217.

221 **VERATRUM.** En del blr genom felslagning *enkönade. Svepe 0.* Småfr. 3, nedtill något sammanhängande; för öfrigt *som föreg. Stor fjellväxt med breda blad och stora blr i klasar.* — Pag. 215.

(*Elatine* 8, 4.)

4 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

222 **ALISMA.** Blomkalk af 6 blad, de 3 yttre foderlika, de 3 inre kronlika. Fr.: talrika, enfröiga karpeller. *Vattenväxter med stängel, hela blad.* — Pag. 216.

(*Sempervivum* 11, 4.)

7 KLASSEN

HEPTANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

223 **TRIENTALIS.** Blomfoder 7—6—5*deladt*. Krona till basen 7—6—5delad, *regelbunden*, plattad. Fröhus enrummigt, *mångfröigt*, af 7—8, snart affallande skal. Frön på centralfäste, hvita, spetslikt punkterade. *Ört*. — Pag. 70.

224 **ÆSCULUS.** Fod. *5tandadt*. Krona 5bladig, *oregelbund*. Ståndare nedböjda. Fröh. läderartadt, *taggigt*, som fruktämne 2—4rummigt, men moget vanl. enrummigt, med *ett stort* nötlikt *frö*, sällan flere. *Träd*. — Pag. 84.

2 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

(*Sempervivum* 11, 4.)

8 KLASSEN

OCTANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Fruktämne inom blomman.

225 **DAPHNE.** Blomkalk *enkel* kronlik, *trattformig*, 4klufven. Fr. *bärlik stenfrukt. Låg buske med blr på bar qvist.* — Pag. 180.

226 **ERICA.** Blomfoder 4deladt, *kortare* än den *äggformiga*, 4tandade kronan. Fröhus med skiljeväggar hängande fast vid sidoväggarne. *Låga buskar med barrlika blad i krans.* — Pag. 169.

227 **CALLUNA.** Fod. 4deladt, *färgadt*, *längre* än den *klocklika*, djupt 4klufna kronan. Fröh. med skiljeväggar häng. fast vid centralfästet. *Låg buske med barrlika blad.* — Pag. 169.

(*Ulmus* 5, 2. *Polygonum* 8, 3. *Elatine* 8, 4. *Monotropa* 10, 1. *Acer* 23, 2.)

†† Fruktämne under blomman, slutl. bär; kronan sambladig.

228 **VACCINIUM.** Blomfoder 4klufvet. Krona *klocklik* 4flikig. Stånd.-knappar med *otydliga* sporrar. *Nedligg. buske med läderaktiga, alltid grönskande blad.* — Pag. 168.

229 **OXYCOCCUS.** Fod. 4klufvet. Krona *hjulformig* 4delad, med *tillbakaböjda* flikar. Knappar 2hornade, *utan* sporrar. *Nedligg. buskväxt, med qvarsittande blad; blr på långa skaft.* — Pag. 168.

230 **MYRTILLUS.** Fod. helt, ell. 4flikigt. Kr. *klot-* ell. *äggformig*, 4—5tandad. Knappar 2hornade, *med* 2 sporrar på ryggen. *Låga småbuskar, som fälla bladen.* — Pag. 168.

††† Fruktämne under blomman, slutl. fröhus; kronan fribladig.

231 **EPILOBIUM.** Fod. djupt 4klufvet, med *kort bägarlik* bas. Kr. 4bladig, *regelbund.* Stånd. och pist. *upprätta.* Fröh. långt skidformigt, 4väggigt, *med fröfjun. Örter med motsatta, hela blad, röda, säll. hvita blr.* — Pag. 140.

232 **CHAMÆNERION.** Krona 4bladig, *oregelbund.* Stånd. och pist. *nedböjda.* För öfr. som föreg. *Blad strödda.* — Pag. 140.

233 **OENOTHERA.** Foder trattlikt, *med lång pip*, 4deladt bräm. Krona 4bladig, *regelb.* Stånd. och pist. *upprätta.* Fröh. som föreg., men *utan fjun. Skiftevisa blad, stora gula blr.* — Pag. 140.

(*Ulmus* 5, 2. *Polygonum* 8, 3. *Monotropa* 10, 1. *Acer* 23, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

234 **CHRYSOSPLENIUM.** Blomhylle enkelt, 4klufvet, invändigt [gul-]färgadt. Frukt: 2-skaligt, mångfröigt fröhus. — Pag. 138.

(*Ulmus* 5, 2. *Polygona* 8, 3. *Acer* 23, 2.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

235 **FAGOPYRUM.** Blomkalk enkel kronlik, djupt 5delad. Ståndare 8. Fruktämne 1, med 3 trådlika stift och klubblika märken. Frukt: 3kantig nöt med brodd *i midten* och *invikna* hjertblad. *Enåriga örter, med stipelslidor.* — Pag. 173.

236 **POLYGONUM.** Blomkalk som hos föreg. Stånd. 5—8. Fruktämne 1, med 1—3, fria ell. hopväxta stift. Fr. 3kantig nöt, med brodd *på sidan* och *platta* hjertblad. *Stipelslidor.* — Pag. 174.

(*Elatine* 8, 4.)

4 Ordn. TETRA—PENTAGYNIA. Pist. 4, 5.

237 **PARIS.** Kalk *enkel foderlik,* af 4 stora och 4 inre, n. trådsmala blad. Ståndarsträngar *förlängda uppom knappen.* Frukt: 4rummigt *bär.* — Pag. 215.

238 **ADOXA.** Blomfoder *2—3klufvet,* omkransande fruktämnet. Krona *4—5klufven.* Fr. 3—5rummig *bärlik. Blr i ett n. 4sidigt hufvud.* — Pag. 84.

239 **ELATINE.** Foder *3—4klufvet.* Krona *3—4bladig.* Stånd. 3, 6 ell. 8. Märken 3, 4. Fr. 3—4rummigt *fröhus. Små strandväxter med motsatta blad. Under vattnet felas vanl. kronbl.* — Pag. 133.

5 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

(*Sempervivum* 11, 4.)

9 KLASSEN

ENNEANDRIA.

1 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

(*Polygonum Bistorta* 8, 3)

2 Ordn. HEXAGYNIA. Pist. 6.

240 **BUTOMUS. Blomkalk kronlik 6bladig. Fruktämnen och småfrukter 6, mångfröiga.** ***Hög vattenväxt, med smala 3kantiga blad; blomflock i stängelns spets.*** **— Pag. 216.**

(*Sempervivum* 11, 4.)

10 KLASSEN

DECANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Blomkrona sambladig.

241 ARCTOSTAPHYLOS. Blomfoder 5klufvet. Krona *äggformig,* inneslutande fruktämnet. Ståndarknappar *2sporrade.* Frukt 5rummigt, 5fröigt *bär. Nedligg. risaktiga buskväxter.* — Pag. 168.

242 ANDROMEDA. Foder 5deladt. Krona *äggformig* ell. *klocklik.* Knappar rundade ell. elliptiska, *2sporrade.* Frukt 5rummigt *fröhus,* med på midten bristande skal. *Blr på utdragna skaft.* — Pag. 169.

✓ 243 PHYLLODOCE. Fod. 5deladt. Krona *äggformig.* Knappar n. cylindriska, *utan* sporrar. Frukt 5rumm. *fröhus,* öppnande sig i skalens kant. — Pag. 169.

✓ 244 RHODODENDRUM. Fod. 5klufvet. Krona *trattlik.* Ståndarne *utan* sporrar. Frukt som hos föreg. — Pag. 169.

(*Vaccinium* 8, 1.)

†† Krona fribladig.

245 LEDUM. Blomfoder *ganska litet, 5tandadt* [brunludet]. Krona 5bladig. Stånd.-knappar i spetsen *snedt 2poriga.* Fröhus af 5, från basen lossnande rum. *Ända upp bladig stjelk; blr i flock.* — Pag. 170.

246 PYROLA. Fod. *hjulformigt, 5deladt.* Krona och stånd. *som hos föreg.* Fröh. 5rummigt, uppbristande i kanterna. *Nedtill bladig stjelk; blr vanl. i klase, säll. i flock ell. en enda.* — Pag. 170.

247 MONOTROPA. Fod. och kr. *bägarlika, båda färgade* [gula]. Sidoblrna af 4 foder- och kronblad samt 8 ståndare; toppblomman af 5, med 10 stånd. Stånd.-knapp. med en halfmånlik *tvärspringa.* Fröh. 4—5rumm. *Bladlös parasit, med blr i klase.* — Pag. 171.

(*Geranium* 16, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

† Blomhylle enkelt, foderlikt.

248 SCLERANTHUS. Hylle sambladigt 5tandadt. Fr. enfröig, nötlik, inom hyllets tillhårdnande bas. *Små greniga växter, med motsatta n. syl-lika blad.* — Pag. 173.

†† Blomhylle dubbelt, af foder och fribladig krona.

249 SAXIFRAGA. Foder klocklikt, 5klufvet. Krona 5bladig, fästad på fodret. Fröhus

2rummigt, öppnande sig mellan de 2 hornlika stiften, med fröen *på skiljeväggen*. *Örter med skiftevisa, hela ell. flikiga blad.* — Pag. 135.

250 TUNICA. Blrna gyttrade *inom ett gemensamt svepe* af stora *broskaktiga* fjäll. Blomfod. rörformigt. Kronblad 5, med *lång, smal* klo. Fröh. *enrumm.*, *4skaligt*, med *centralfäste*. *Bladen smala motsatta.* — Pag. 124.

251 DIANTHUS. *Svepe 0.* Fod. *cylindriskt*, 5tandadt, *med foderholk* vid basen. Kronbl. och frukt *som hos föreg.* *Blad som hos föreg.* — Pag. 124.

252 SAPONARIA. *Svepe och foderholk 0.* Kr. och fr. *som hos föreg.* — Pag. 124.

253 GYPSOPHILA. *Svepe och foderholk 0.* Foder *klocklikt*, 5flikigt. Kronbl. 5, nedåt afsmalnande, *utan tydlig klo*. Fröh. *som hos föreg.* — Pag. 124.

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

† Blomfoder sambladigt.

254 SILENE. Blomfod. bägar- ell. äggformigt, 5tandadt. Kronblad 5, med lång klo. Fröh. enrummigt, 6skaligt. *Örter med motsatta hela blad, bägarlika blr.* — Pag. 122.

†† Blomfoder fribladigt.

255 STELLARIA. Kronblad 5, *djupt 2klufna* ell. *2delade*. Fröh. enrumm., 6skaligt, med talrika, små frön. *Örter med motsatta, hela blad, stjernlika blr.* — Pag. 125.

256 HALIANTHUS. Kronbl. 5, *odelade*, med *utdragen* bred klo. Honungsglandler utmärkt *stora*, skiftevisa med ståndarne. Fröhus 3skaligt, med få (omkr. 6), stora frön. — Pag. 129.

257 ARENARIA. Kronbl. *som hos föreg.*, *utan* märklig klo och glandler. Fröh. *6-skaligt;* frön talrika. *Smärre örter med något breda blad.* — Pag. 129.

258 LEPIGONUM. Kronbl. *som hos föreg.* Fröh. *3skaligt;* frön oftast med en *ringformig* kant. *Örter med trådsmala blad samt stipler.* — Pag. 132.

259 ALSINE. Blr och fröh. *som hos föreg.* Frön *utan* ringkant. *Små örter, med blad som föreg., men utan stipler.* — Pag. 129.

(*Cerastium trigynum* 10, 4. *Myricaria* 16, 2.)

4 Ordn. PENTAGYNIA. Pist. 5.

† Blr med ett ensamt fruktämne. [Blad motsatta.]

* Blomfoder sambladigt.

260 AGROSTEMMA. Foder *läderaktigt*, med 5, *långa, n. bladlika* flikar. Kronblad 5. Märken öfverallt sträfhåriga. Fröh. enrummigt, mångfröigt. — Pag. 123.

261 VISCARIA. Foder *hinnaktigt, 5tandadt*. Kronbl. 5. Fröh. nedtill *flerrummigt*, mångfröigt. — Pag. 123.

262 MELANDRIUM. Fod. *som hos föreg.* Kronbl. 5, 2klufna. *Tvåbyggare.* Fröh. enrummigt, öppnande sig med *10* tänder, mångfröigt. Frön *utan* hinnkant. — Pag. 123.

263 VAHLBERGELLA. Fod. och kronbl. *som hos föreg.* Blr *samkönade.* Fröh. *som hos föreg.* Frön *med* hinnkant. — Pag. 123.

264 LYCHNIS. Fod. *5tandadt.* Kronbl. 5, *4klufna.* Blr samkönade. Fröh. *enrumm.*, öppnande sig med *5* tänder, mångfröigt. — Pag. 123.

** Blomfoder fribladigt.

265 MALACHIUM. Kronbl. 5, *djupt 2klufna.* Fröhus af *5, i spetsen 2flikiga* skal. *Slak och bräcklig ört.* — Pag. 125.

266 CERASTIUM. Kronbl. *som hos föreg.* [sällan hela]. Fröh. i spetsen *likformigt* 10-tandadt. *Örter med ovala—jemnbreda blad, n. stjernlika blr.* — Pag. 127.

267 **SPERGULA.** Kronbl. 5, *hela*. Fröh. öppnande sig *med 5 skal*. Frön plattade, *med* en ringformig kant. *Trådlika, skenbart kransvisa blad*. — Pag. 131.

268 **SAGINA.** Fod. 4—5bladigt. Kronbl. 4—5, *hela* [stundom 0]. Fröh. öppn. sig med 4—5 skal. Frön *utan* ringkant. *Mest syl-lika blad*. — Pag. 130.
(*Adoxa* 8, 4. *Arenaria ciliata* 10, 3. *Oxalis* 16, 2.)

†† Blr med flere fruktämnen. [Blad skiftevisa.]

269 **SEDUM.** Blomfoder och krona af 5 blad. Småfrukter 5, mångfröiga. *Örter med tjocka och köttiga, oftast trinda blad*. — Pag. 138.
(*Geranium* 16, 2.)

5 Ordn. POLYGYNIA. Pist. 6—12.

(*Sempervivum* 11, 4.)

11 KLASSEN

DODECANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

270 **ASARUM.** Blomhylle en *enkel*, bägarlik, 3klufven, invändigt färgad kalk. Fröhus *under* kalken, 6rummigt. *Låg enblommig ört.* — Pag. 179.

271 **LYTHRUM.** Blomhylle *dubbelt*. Blomfoder bägarlikt, 12tandadt. Kronbl. 6. Fröh. *inom* blomman, 2rummigt. *Blr i ax.* — Pag. 140.

(*Reseda* 11, 3.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

272 **AGRIMONIA.** Blomfod. 5klufvet. Kronblad 5. Ståndare 12—20. Fodrets pip slutl. inneslutande 1—2 karpeller, ofvanpå betäckt med borst. *Örter med skiftevisa parbladigt delade blad, blr i klasar.* — Pag. 148.

3 Ordn. TRI—TETRAGYNIA. Pist. 3—4.

273 **RESEDA.** Blomhylle *dubbelt*. Blomfod. 4—6deladt. Kronbl. 4—6, olikstora, smalflikiga. Ståndare 12—24, fästade på ett skiflikt fäste, äfven bärande det 3—6kantiga fruktämnet. *Stift 0.* Fröhus *öppet i toppen*, enrummigt. *Örter med skiftevisa blad, blr i ax ell. klase.* — Pag. 85.

274 **EUPHORBIA.** Blomhylle *enkelt* klocklikt, 8—10flikigt, med hvarannan flik kronbladlik, platt utböjd. Stånd. 12—20 oliktidiga, med ledad sträng. *Stift 3,* med klufna märken. Fruktämne 3knöligt, 3rumm., slutl. skiljande sig i *3 karpeller. Örter med skiftevisa hela blad, blr i flock.* — Pag. 171.

4 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många (6—12).

275 **SEMPERVIVUM.** Blomfoder 6—12deladt. Kronblad, ståndare och fruktämnen 6—12. *Ört med tjocka platta blad i rosett vid roten, blr i flockliki närmade klasar.* — Pag. 138.

---

12 KLASSEN

ICOSANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

276 **PRUNUS.** Blomfoder 5klufvet. Kronblad 5. Fruktämne inom blomman. Stenfrukt saftig. *Buskar ell. träd med hela sågade blad.* — Pag 156.
(*Cratægus* 12, 2.)

2 Ordn. DI—PENTAGYNIA. Pist. 2—5. *)

277 **COTONEASTER.** Blomfoder 5klufvet, med slutl. *köttiga* flikar. Kronbl. 5. Stift 2—3. Frukt af det slutl. bärlika blomfodret, inneslutande 2—3 *nötlika, upptill åtskiljda* rum, fästade vid insidan af det *i toppen öppna* bäret. *Buske med helbräddade blad, 1—3blomm. klasar.* — Pag. 145.

278 **CRATÆGUS.** Fod. med 5 *tunna* flikar. Kronbl. 5. Stift 1—3. Fr. som hos föreg. med 1—3, *nötlika* rum, *fast sammanhängande* med hvarandra och med det *slutna* bäret. *Buskar med flikiga blad, blr i flocklik qvast.* — Pag. 145.

279 **SORBUS.** Fod. och kr. *som hos föreg.* Stift *2—4.* Fr. *bärlik,* mjölig, med *2—4, hinnväggiga,* 2fröiga rum. *Träd med sågade, flikiga ell. parbladiga blad, tät blomqvast.* — Pag. 144.

280 **PYRUS.** Fod. och kr. *som hos föreg.* Stift *5.* Fr. *äpple ell. päron,* saftig, med 5, *hinnväggiga* 2fröiga rum. *Träd med hela ell. sågade blad, blr i flock.* — Pag. 144.

3 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många. **)

† Blomfoder 5-, sällan 6—7klufvet.

281 **SPIRÆA.** Foder 5—7klufvet. Kronblad 5—7. Fruktämnen *5—12, inom blomman,* slutl. lika många, *2—4fröiga* fröh. *Örter ell. buskar, med hela ell. parbladigt delade blad, blr i knippe ell. spira.* — Pag. 155.

282 **ROSA.** Fod. 5klufvet. Kronbl. 5. Fruktämnen *talrika,* slutl. lika många, *enfröiga karpeller, inom fodrets* äggr. ell. klotformiga, slutl. färgade, *bärlika pip* [nypon]. *Buskar med parblad. blad och vid skaftet fästade stipler.* — Pag. 146.

283 **RUBUS.** Fod. 5klufvet. Kronbl. 5. Fruktämnen *talrika, utanpå* ett *torrt* fäste, slutl. bildande en *hallonfrukt,* sammansatt af *enfröiga* små *stenfrukter. Örter ell. buskar, med 3—7fingrade, säll. enkla ell. parbladiga blad, n. fria stipler.* — Pag. 149.

---

*) Hela Ordn. utgör Fam. *Pomaceæ.*
**) Hela Ordn. tillhör Fam. *Senticosæ.*

†† Foder 10-, säll. 8klufvet, hvarannan flik mindre.

284 FRAGARIA. Kronbl. 5, *omv. äggrunda*. Frukt bärlik [smultron], af många små karpeller *utan* spröt, insänkta i ytan af det *svampligt uppsvällda saftiga, frånskiljbara* fästet. *Örter med 3fingrade blad, krypande örtrefvor*. — Pag. 152.

285 POTENTILLA. Kronbl. 5, säll. 4, *omv. hjertlika* ell. *rundade*. Fruktfäste *torrt*, konvext, med många karpeller *utan* spröt. *Örter, sällan buskar, med parblad. ell. fingerdelade blad*. — Pag. 152.

286 COMARUM. Kronbl. 5, *lancettlika, spetsiga*. Fruktfäste *torrt*, svamplikt uppsväldt, med många karpeller *utan* spröt. — Pag. 152.

287 GEUM. Kronblad 5, *rundade* ell. *omv. äggrunda*. Fruktfäste *torrt*, med många, *långt* och krokuddigt *sprötspetsade* karpeller. — Pag. 155.

††† Foder likformigt 8—10klufvet.

288 DRYAS. Kronblad 8—10, omv. äggrunda, vanl. grundt intryckta i spetsen. Frukter med mycket långt, mjukhårigt spröt. *Fjellört med enkla blad, ensam blomma på stängel*. — Pag. 155.

---

13 KLASSEN

POLYANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Kronblad 4.

289 **PAPAVER.** Blomfoder *2bladigt*, snart affallande. Fruktämne *klubblikt—klotrundt*, med sköldlikt märke, utan stift. Fröh. *likt fruktämnet*, enrummigt, med ämnen till skiljeväggar och öppnande sig med flere hål under märkets kant. *Örter med hvit mjölksaft, flikiga blad, stora blr.* — Pag. 96.

290 **GLAUCIUM.** Fod. *som hos föreg.* Fruktämne *hornlikt* med flikigt märke, omärkl. stift. Fröh. *mycket långt skidformigt, 2rummigt*, med svampaktigt tjock skiljevägg. *Kustört med stora blad och blr, gul mjölksaft.* — Pag. 97.

291 **CHELIDONIUM.** Foder och fruktämne *som hos föreg.* Fröh. *skidformigt, enrummigt*, med ämnen till skiljevägg. *Ört med gul mjölksaft, smärre blr.* — Pag. 97.

292 **ACTÆA.** Fod. *4bladigt*, affall. Fruktämne *äggformigt*, med ovalt märke, utan stift. Frukt *enrummigt bär* med 2sidigt fästade frön. — Pag. 96.

†† Kronblad 5.

293 **HELIANTHEMUM.** Blomfoder af *3 inre och 2 yttre*, smärre blad. Kronblad 5. Fröhus 3skaligt, med 1—3, *flerfröiga* rum. *Örter ell. småbuskar, med motsatta blad.* — Pag. 118.

294 **TILIA.** Foder *likformigt 5bladigt*, affallande. Kronbl. 5. Stift trådlikt, med 4—5-klufvet märke. Frukt affallande oöppnad, [hos de Sv. arterna] enrummig, *enfröig. Träd med hjertl. blad.* — Pag. 112.

††† Kronblad många.

295 **NYMPHÆA.** Foder *4bladigt, grönt.* Kronbl. i flere rader. Ståndare med kronbladlika strängar, fästade *på* fruktämnet. Märke sköldlikt, utan stift. Frukt affall. oöppnad. Frön inom en nätlik hinna. *Vattenväxter med stora ensamma hvita, sälll. röda blr.* — Pag. 86.

296 **NUPHAR.** Fod. *5bladigt, färgadt* [gult]. Kronbl., märke och frukt som hos föreg. Stånd. fästade *under* fruktämnet. Frön utan näthinna. *Vattenväxter som föreg., med gula blr.* — Pag. 86.

(*Parnassia* 5, 4. *Delphinium* 13, 2.)

2 Ordn. DI—PENTAGYNIA. Pist. 2—5. *)

297 **DELPHINIUM.** Blomfoder stort, kronlikt, färgadt, 5bladigt, *öfversta bladet med ho-*

*) Denna och följ. Ordn. omfattar Fam. *Ranunculaceæ*.

nungssporre. Krona *1bladig,* med sporre innesluten i öfre foderbladets. Karpeller 1—3. — Pag. 95.

298 ACONITUM. Foder som hos föreg.; öfv. bladet *hjelmlikt,* inneslutande *2:ne,* skaftade horn- ell. *strutlika kronblad* [honungsgömme]. Karp. 3—5. *Örter med handlikt klufna ell. delade blad, blr i klasar.* — Pag. 95.

299 AQUILEGIA. Foder som hos föreg. af *likformiga* blad. Kronbl. 5, utdragna nedåt i *lika många sporrar.* Karp. 5. — Pag. 95.
(*Reseda* 11, 3. *Hypericum* 18, 1. *Stratiotes* 22. 7.)

3 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

† Hylle enkelt kronlikt.

300 THALICTRUM. Blomhylle *4bladigt, snart affallande.* Karp. flere, kantiga, *enfröiga, utan* spröt. *Örter med parbl. delade blad på korta slidor, små blr i klasar.* — Pag. 92.

301 PULSATILLA. Hylle *5bladigt.* Karp. talrika, i hufvud, *enfröiga,* med *långt, fjunhårigt spröt. Örter med parbl. delade rotblad, stängel med en stor blomma och findeladt svepe.* — Pag. 94.

302 ANEMONE. Hylle *5—10blad.,* med 3bladigt svepe ned på stängeln, ell. foderlikt under blomman. Karp. *som hos föreg., utan* spröt. *Örter med 3flikiga ell. 3-, säll. flerfingradt delade blad.* — Pag. 93.

303 CALTHA. Hylle *5—6bladigt.* Svepe 0. Karp. flere, förenade i kransform, *mångfröiga. Vattenört med hela blad.* — Pag. 95.
(*Trollius* i nästa afd.)

†† Blr med foder och krona.

* Blomfoder stort, färgadt, 10—16bladigt; karp. flerfröiga.

304 TROLLIUS. Kronbl. små, knappt längre än ståndarne, tunglika, med honungshåla ned mot basen. Karp. talrika. — Pag. 95.

** Blomfod. 3—5bladigt; karp. enfröiga.

305 FICARIA. Fod. *3bladigt.* Kronbl. 7—10, med en *fjällbetäckt* honungshåla på klon Karp. flere enfröiga, nötlika, utan stift. — Pag. 91.

306 RANUNCULUS. Foder *5-*[*säll. 3-*]*bladigt.* Kronbl. 5, säll. flere, med honungshåla, *omgifven ell. täckt med* fjäll, på klon. Karp. med *kort* stift, för öfr. som föreg. *Örter med hela och smala, ell. mer och mindre delade stjelkblad.* — Pag. 87.

307 BATRACHIUM. Fod. *5bladigt.* Kronbl. *5,* säll. flere, med *naken* honungshåla på klon. Karp. med kort ell. intet stift, *smårynkiga* på ytan. *Vattenörter, oftast med findelade blad nedtill.* — Pag. 90.

308 ADONIS. Fod. *5bladigt.* Kronbl. *10—20, utan* honungshåla. Karp. talrika enfröiga. *Stora ensamma blr i grenarnes topp.* — Pag. 94.

14 KLASSEN

DIDYNAMIA.

1 Ordn. GYMNOSPERMIA. *)

Frukt af 4 smånötter.

† Pist. med odeladt märke.

309 **VERBENA.** Foder n. likformigt 5klufvet. Kronan olikformigt 5flikad, med ståndarne dolda i pipen. Pist. med klubblikt märke. Nötter i början inneslutna i en snart bristande fröblåsa. — Pag. 56.

†† Pist. med 2deladt märke.

*** Foderflik. 5, n. likformiga; kronans öfre läpp lägre än den nedre.**

310 **MENTHA.** Kr. *n. likformigt 4flikad* med *en urnupen* flik. Ståndare åtskiljda, med *parallela* knapprum. *Blr kransvisa, stundom i bladvecken, stundom i ax ell. hufvud.* — Pag. 47.

311 **ELSHOLTZIA.** Kr. *som hos föreg.* Stånd. åtskiljda, med *nedtill frånstående* knapprum. *Blr i täta ax, med rundade blomskärm.* — Pag. 47.

312 **TEUCRIUM.** Kr:s öfre läpp 0, ell. egentl. *2delad, med flikarne lagda till den nedre, derigenom 5flikiga* läppen; dennes mellersta flik mycket större och rundad. *Blr i krans eller klasar, utan andra skärm än bladen.* — *T. Scorod. har 2-läppigt foder.* — Pag. 53.

313 **AJUGA.** Kr:s öfre läpp *liten, 2tandad, den nedre 3flikig,* mellanfliken störst, urnupen. *Upprätta örter, med kransvisa blr i bladvecken, utan skärm.* — Pag. 53.

**** Foderflik som i föreg. afd.; kronans öfre läpp högre än den nedre.**

a — Kronans öfre läpp n. platt.

314 **GLECHOMA.** Fod. 15nervigt. Kr:s öfre läpp omv. hjertlik, 2flikig; den nedre 3-klufven, mellanfliken *platt, urnupen.* Ståndarknappar parvis hopstående. *Krypande ört.* — Pag. 50.

315 **NEPETA.** Fod. upphöjdt 15nervigt. Kronans öfre läpp urnupen, den nedre 3-klufven, sidoflikarne utböjda, mellanfliken vidgad *konkav naggad.* Stånd.knapp. åtskiljda. *Blr gyttrade på de motsatta grenarne, med lancettl. skärm.* — Pag. 50.

316 **ORIGANUM.** Foder 10nervigt, *tillslutet med hår.* Kronans öfre läpp 2flikig; den

*) Hela Ordn., med undantag af *Verbena*, utgör Familjen *Labiatæ*.

nedre n. *likformigt* klufven i 3, *hela* flikar. Stånd.knapp. åtskiljda. *Blr i små knippen förenade till qvast, med ovala skärm.* — Pag. 49.

b — Kronans öfre läpp hvalflik, den nedres sidoflikar trubbiga.

a — Smånötternas toppyta afrundad, glatt.

317 **BALLOTA.** Fod. *upphöjdt* 10nervigt, *trattlikt.* Kronpipen *rak;* öfre läppen naggad; den nedre 3flikig, med bred och urnupen mellanflik. Stånd. *raka. Blr på korta kransvisa skaft i bladvecken och toppen; skärm n. borstlika.* — Pag. 51.

318 **BETONICA.** Fod. *otydligt nervigt, klocklikt.* Kronpipen *krökt* framåt; öfre läppen hel; den nedre med 3, n. lika långa flikar, den mellersta bredare, hel. Stånd. *raka. Blomkransar gyttrade till ett ax; skärm äggrunda.* — Pag. 51.

319 **STACHYS.** Fod. *som hos föreg.* Kr:s pip *n. rak;* öfre läppen hel, den nedre 3-flikig, mellanfliken omv. hjertlik ell. äggrund. Knapp. *glatta,* slutl. *böjda åt sidorna,* öppnande sig med en *långdremna. Blomkransar närmade i ett något småbladigt ax.* — Pag. 51.

320 **GALEOPSIS.** Fod. med *5 gröfre, upphöjda* nerver, *rörformigt.* Kr:s öfre läpp hel; den nedre med en *ihålig knöl* mellan sidoflikarne och den breda, n. tvärhuggna mellanfliken. Knappar *håriga,* rummen öppnande sig med en *tvärremna. Blr i åtskiljda ell. närsittande kransar, med lancettl. skärm.* — Pag. 53.

β — Smånötternas toppyta platt, småluden.

321 **LEONURUS.** Fod. 5kantigt. Krona hårig; öfre läppen smal, odelad; den nedre 3-klufven, med smala flikar, sidoflik. nedböjda. Stånd. långt utskjutande. *Blomkrans. i bladvecken.* — Pag. 51.

c — Kronans öfre läpp hvalflik; den nedres sidoflikar spetsiga ell. mycket små tandlika.

322 **GALEOBDOLON.** Fod. med 5 gröfre nerver. Kr:s öfre läpp lång, framböjd, hel; den nedre med 3, hela *spetsiga* flikar, mellanflik. *föga större* och n. *likformig* med sidoflik. Nötternas toppyta plattad och glatt. *Blr kransvisa med borstlika skärm.* — Pag. 52.

323 **LAMIUM.** Fod. som hos föreg. Kr:s öfre läpp hel; den nedres sidoflik. *mycket små tandlika,* mellanflik. *stor,* omv. hjertlik ell. äggrund, vid basen mycket smal. Nött. som hos föreg. *Blr i hufvud ell. kransvisa, med inga ell. borstlika skärm.* — Pag. 52.

*** Foderflikar 10, hvarannan mindre.

324 **MARRUBIUM.** Kronans öfre läpp smal 2klufven, den nedre 3klufven. Befruktn.-delarne inneslutna i kronpipen. Nötter tvärhuggna. *Styf växt med mycket täta blomkransar.* — Pag. 53.

**** Foder 2läppigt [d. v. s. klufvet i 2 större, hela ell. flikade delar].

a — Ståndarne parallela.

325 **SCUTELLARIA.** Fodrets läppar *hela tvärhuggna,* den öfre med en platt, ihålig knöl på ryggen. Kronans öfre läpp hvalflik *3flikig;* den nedre odelad. *Strandväxter med parvisa blr, lång plattad krona.* — Pag. 50.

326 **PRUNELLA.** Fod:s öfre läpp bred, *likformigt 3tandad;* den nedre smalare, 2-flikig. Kr:s öfre läpp hvalflik *hel;* den nedre 3klufven. Ståndarsträngar i spetsen 2flikiga med knapp på ena fliken. *Blomkransar i tätt hufvud, med njurlika skärm.* — Pag. 50.

327 **DRACOCEPHALUM.** Fod:s öfre läpp *3klufven med mycket bredare mellanflik;* den nedre 2delad. Kr:s öfre läpp *urnupen,* den nedre 3flikig; mellanfliken längre. *Blomkrans. närmade, stundom i axform; skärm äggrunda.* — Pag. 51.

b — Ståndarne icke parallela.

328 **THYMUS.** Fod:s öfre läpp likform. 3flikig; den nedre 2delad. Kr:s öfre läpp kort,

rak och urnupen; den nedre 3klufven med *hela* flikar. Ståndarknappar *åtskiljda. Nedligg. risaktiga växter med blr i hufvud.* — Pag. 41.

329 CALAMINTHA. Fod. *krökt.* Ståndarknapparne *samstötande*, under kronans öfre läpp; för öfr. *som föreg. Blr i krans, med på undre sidan bukigt foder.* — Pag. 49

330 CLINOPODIUM. Foder *krökt;* öfre läppen likformigt 3uddig; den nedre delad i 2 borstlika flikar. Kr:s öfre läpp 2flik.; den nedre 3flikig, med *urnupen* mellanflik. Knapp. *som hos föreg. Blomkransar i hufvud med svepen af talrika borst.* — Pag. 50.

(*Teucrium Scorodonia* se ofvan.)

2 Ordn. ANGIOSPERMIA. *)

Frukt ett fröhus.

† Blomfoder 4klufvet; krona inneslutande fruktämnet.

* Fjälliga parasitväxter, utan blad. Fröhus enrummigt.

331 OROBANCHE. Blomfod. *olikformigt* 4klufvet, på ryggsidan eller både på rygg- och framsidan deladt till basen. Krona bägarlik med 2läppigt, veckigt bräm; öfre läppen meränd. *urnupen;* den nedre 3flikig. Märken 2, skiflika. *Parasiter på rötter af andra växter, hinnfjälliga ända till roten.* — Pag. 68.

332 LATHRÆA. Fod. *likformigt* 4klufvet, färgadt. Kr:s öfre läpp n. hvalflik *hel;* den nedre grundt 3flikig. Märke *enkelt. Parasit på rötterna af Hassel, Asp m. fl. trädslag.* — Pag. 68.

** Bladiga örter. Fröhus 2rummigt. [Blad motsatta.]

333 EUPHRASIA. Kronans öfre läpp *hvälfd, 2flikig,* kortare än den nedre; denna 3-klufven, flikarne *urnupna.* Ståndarknappar *inneslutna* i öfre kronläppen, med *i kanten hvitludna* rum. Frön *många,* strimmiga. — Pag. 66.

334 ODONTITES. Kr:s öfre läpp *tvärhuggen* och öppen; nedre läppen med 3 *hela* flikar. Ståndarknapp. *utskjutande, glatta.* Frön *många,* strimmiga. *Blr i ensidiga klasar.* — Pag. 65.

335 BARTSIA. Krona *som hos föreg.* Knappar *öfverallt hvitludna.* Frön *många,* med flere breda vingkanter. *Fjell- eller kärrväxt med enkla stjelkar.* — Pag. 65.

336 RHINANTHUS. Fod. samt kr:s öfre *hjelmlika,* framtill *2tandade* läpp *plattade från sidorna.* Knapp. *hvitludna.* Frön *många,* platta, vingkantade. *Örter med gula blr i ax.* — Pag. 66.

337 MELAMPYRUM. Kr:s öfre läpp *hvalflik hel,* med uppviken kant; den nedre 3-flikig. Knapp. löst *sammanhängande.* Frön *1—2 i hvarje rum,* kupiga och släta. *Blr i ax med stora skärm, ell. parvisa i bladvecken.* — Pag. 67.

†† Blomfod. 5flikigt [hos *Sceptrum* och *Pedicul.* stundom flerflikigt]; krona inneslutande fruktämnet.

* Ståndarknapparnes rum vid basen spetsiga.

338 SCEPTRUM. Fod. 5flikigt. Krona djupt 2läppig, *tillsluten* af de hopböjda läpparne; öfre läppen hjelmlik, den nedre 3flikig. Fröhus n. *klotrundt,* öppnande sig tvärsigenom *båda* kanterna. Frön *med en vid,* veckig, *genomskinlig* och nätlikt punkterad *hinna.* — Pag. 66.

339 PEDICULARIS. Fod. 5klufvet ell. 5tandadt. Krona *öppen,* med läppar i öfr. som hos föreg. Fröh. *aflångt* ell. *äggrundt,* snedspetsadt, öppnande sig i *den konvexa* kanten. Frön *täta* med ojemnt ell. punkteradt skal. *Kärr- ell. fjellörter med skiftevisa parklufna blad.* — Pag. 67.

** Knapprummen vid basen afrundade.

340 DIGITALIS. Krona *bägarlik öppen,* på undre sidan bukig, med *olikformigt,* grundt

*) Med undantag af sista slägtet *Linnæa* tillhöra alla Familjen *Personatæ L.*

4flikigt bräm. Ståndare nedböjda. Märke 2deladt. *Ört med skiftevisa blad, stora blr i klase.* — Pag. 61.

341 LIMOSELLA. Kr. *klocklik, n. likformigt 5klufven.* Märke enkelt. Fröh. enrummigt. *Liten vattenört med blomskaft från roten.* — Pag. 65.

342 LINARIA. Kr. *2läppig, tillsluten* af nedre läppens hvalflika bas; öfre läppen upprät, 2klufven, den nedre *med honungssporre.* Fröh. 2rumm., *oordentligt bristande* i toppen. — Pag. 61.

343 ANTIRRHINUM. Kr. *som hos föreg.* med ett *knölformigt* honungsgömme i stället för sporre. Fröh. 2rumm., öppnande sig *med 3 hål* i toppen. *Ört med motsatta blad, stort, 5deladt blomfoder.* — Pag. 61.

344 SCROPHULARIA. Kr. med *klotrund pip* och ett kort *olikformigt* 5klufvet bräm, *utan* särskildt honungsgömme. Fröh. 2rummigt. *Större örter med motsatta blad, små blr.* — Pag. 61.

(*Verbena* 14, 1.)

††† Krona ofvanpå fruktämnet.

345 LINNÆA. Fod. 5deladt. Krona klocklik, n. likformigt 5flikig. Frukt: yngre 3-, slutl. enrummigt, enfröigt fröhus. *Krypande skogsväxt.* — Pag. 40.

---

15 KLASSEN

TETRADYNAMIA. *)

1 Ordn. SILICULOSÆ.

Skidor korta.

† Frukt [nöt-skida] affallande oöppnad, näml. hela skidan ell. hvart rum för sig.

*** Skida affallande odelad.**

346 NESLIA. Skida *klotrund,* ung 2rummig, med hinnaktig försvinnande skiljevägg, *slutl. enfröig.* Frön med ryggliggande rotämne. *Upprät ört med små gula blr och skidor i långa klasar.* — Pag. 105.

347 BUNIAS. Skida *äggformig, sned och ojemn,* spetsig, snedt 2rummig, *2fröig.* Frön med inrullade hjertblad och ryggligg. rotämne. *Styf och sträf ört med gula blr.* — Pag. 105.

348 ISATIS. Skida *aflång ell. något vigglik, platt,* slutl. enrumm. och *enfröig.* Frön med ryggligg. rotämne. *Hängande skidor.* — Pag. 105.

349 SENEBIERA. Skida *bred,* af 2, *i bredd satta, enfröiga* rum, affallande tillhopa eller hvart för sig oöppnade. Frön som hos föreg. *Nedligg. greniga örter med pardelade blad, mycket små hvita blr, som hos en art sakna kronblad och knappar på de längre ståndarne.* — Pag. 107.

**** Skida delande sig på tvären i 2, hvar för sig affall. rum.**

✓ **350 CRAMBE.** Skidans öfre rum *stort klotrundt* köttigt, enfröigt; det nedre smalt, *ofruktsamt.* Frön med veckliggande rotämne. *Kustväxt med stora blad, hvita blr.* — Pag. 105.

351 CAKILE. Skidans öfre rum *utdraget, 4kantigt, spetsigt,* enfröigt; det nedre *enfröigt.* Frön med kantliggande rotämne. *Nedliggande kustväxt med rödaktiga blr.* — Pag. 105.

(*Senebiera* i föreg. afd., *Raphanus* i nästa Ordn.

†† Skida öppnande sig med 2 skal och smal skiljevägg [utgörande skidans minsta diameter].

*** Skidans rum 1- ell. 2fröiga.**

352 TEESDALIA. Kronbl. *olikstora.* Skida *omv. hjertlik,* med kölade *2fröiga* rum, utan vingkant. Frön med kantliggande rotämne. — Pag. 107.

353 HUTCHINSIA. Kronbl. *likstora.* Skida *oval;* för öfr. *som föreg.* — Pag. 107.

354 LEPIDIUM. Kronbl. som hos föreg. Skida *ovalt äggrund, ell. bredare* och något

*) Hela klassen utgör Familjen *Cruciferæ DC.*

hjertlik, med *enfröiga* rum. Frön med ryggliggande rotämne. *En art har inga kronbl. och blott 2 ståndare.* — Pag. 106.

** Skidans rum mångfröiga.

355 **CAPSELLA.** Skida *omv. hjert-* ell. *vigglik,* tvärhuggen *plattad, utan* vingkant. Frön med ryggligg. rotämne. — Pag. 106.

356 **THLASPI.** Skida *rund ell. omv. hjertlik, plattad,* med *vingkantade* rum. Frön med kantligg. rotämne. — Pag. 106.

357 **SUBULARIA.** Skida *oval* med hel spets och *båtlika ovingade* rum. Frön med veckliggande rotämne. *Strand- ell. vattenväxt.* — Pag. 107.

††† Skida som i föreg. afd., med bred skiljevägg.

* Skidan uppblåst [ungef. lika tjock som bred].

358 **COCHLEARIA.** Skida *oval ell. klotrund,* med *kort,* på skiljeväggen *qvarsittande stift,* 2—mångfröiga rum. Frön med kantliggande rotämne. *Glatta kustörter med hvita blr.* — Pag. 108.

359 **CAMELINA.** Skida *omv. ägg- ell. päronformig,* med spröt af det *med skalen affallande* stiftet, mångfröiga rum. Frön med ryggligg. rotämne. *Åkerväxter med gula blr.* — Pag. 108.

** Skidan plattad.

360 **ALYSSUM.** Ståndarsträngarne med ett *tand- ell. borstlikt bihang.* Skida *rundad,* med utdraget stift, *2fröiga* rum. Frön med kantliggande rotämne. — Pag. 108.

361 **FARSETIA.** Sträng. med ett *tandlikt bihang.* Skida *elliptisk,* med utdraget stift, *mångfröiga* rum. Frön som hos föreg. *Större, bladig, gråluden ört.* — Pag. 108.

362 **DRABA.** Ståndare [stund. 4] *utan bih.* Skida *oval—aflång,* hel i spetsen, med *ganska kort,* stund. omärkligt stift, mångfröiga rum. Frön som hos föreg. *Mest smärre örter, de flesta fjellväxter med hvita, sällan gula blr.* — Pag. 108.

363 **LUNARIA.** Stånd. *utan bih.* Skida oval, hel i spetsen, med något *utdraget* stift och fästad *med en fot* vid skaftet. Frön platta med kantligg. rotämne. *Lundört med stora blad, violettröda blr.* — Pag. 107.

(*Nasturtium* och *Braya* i nästa Ordn.)

2 Ordn. SILIQUOSÆ.

Skidor långa.

† Skida af 2, längsefter uppbristande skal.

* Skida 4kantig af kölade skal.

364 **HESPERIS.** Blomfoder tillslutet. Pistillens märke af *2 upprätta skiflika flikar.* Skida jemnbred, *rundadt* 4kantig. Frön enradiga, med ryggliggande rotämne. — Pag. 100.

365 **ERYSIMUM.** Fod. tillslutet. Märke *urnupet,* med *omärkligt stift.* Skida jemnbred. *qvadratiskt* 4kantig. Frön släta aflånga, i öfr. som föreg. *Örter med teml. smala blad.* — Pag. 100.

366 **ALLIARIA.** Fod. tillslutet. Märke *odeladt, tvärhugget,* med *ganska kort* stift. Skida *som hos föreg.* Frön vågigt refflade, cylindriska; i öfrigt som föreg. *Skuggört med breda, odelade blad.* — Pag. 101.

367 **BARBAREA.** Fod. tillslutet. Märke n. helt, med *något utdraget* stift. Skida jemnbred *utdragen, plattadt* 4kantig. Frön enradiga, med kantliggande rotämne. *Örter med flikiga blad.* — Pag. 103.

368 **MELANOSINAPIS.** Fod. *öppet.* Märke n. helt, med *utdraget* stift. Skida *kort, n. qvadr.* 4kantig, med *sprötlikt* stift. Frön enradiga, med veckliggande rotämne. — Pag. 99.

** Skida trind ell. plattad af konvexa skal.

a — Skidans skal utan tydlig ryggnerv.

369 **DENTARIA.** Foder *tätt tillslutet.* Skidan jemnbredt lancettlik, med elastiskt uppspring. skal, *tjock* skiljevägg, kort stift. Frön *enradiga,* med kantliggande rotämne. *Lundört med parbladigt delade blad, knopplökar i öfre bladvecken.* — Pag. 101.

370 **CARDAMINE.** Fod. *n. öppet.* Skida *utdragen* jemnbred, med elastiskt uppspringande eller tillbakarullade skal, *hinnaktig* skiljevägg. Frön *som hos föreg. Örter med mest parbladigt delade* [*en art med hela*] *blad.* — Pag. 101.

371 **NASTURTIUM.** Fod. *n. öppet.* Skida *kort* [rund, ell. 2—5 gånger längre än bred], mer och mindre plattad. Frön n. *2radiga,* med kantligg. rotämne. *Örter med mer och mindre delade blad.* — Pag. 104.

b — Skida med tydligt ennerviga skal och utdraget sprötlikt stift [flere gånger längre än skidans bredd].

372 **BRASSICA.** Foder meränd. tillslutet. Skidan med grofådriga skal. Frön enradiga *klotrunda,* med veckliggande rotämne. *Stjelkomfatt. blad.* — Pag. 99.

373 **ERUCASTRUM.** Foder n. tillslutet. Frön *aflånga ell. äggrunda,* något *plattade,* för öfr. som hos föreg. *Pardelade blad.* — Pag. 99.

c — Skida med skal som afd. b —, och kort stift [icke längre än skidans bredd].

374 **DIPLOTAXIS.** Foder *öppet.* Skida n. jemnbred, något plattad. Frön något plattade, *2radiga,* med veckliggande rotämne. *Nästan pardelade blad.* — Pag. 99.

375 **TURRITIS.** Fod. *slutet.* Skida lång plattad *2eggad.* Frön *2radiga,* med kantligg. rotämne. *Stjelkomfattande, hela blad.* — Pag. 103.

376 **ARABIS.** Fod. *slutet.* Skida *utdragen* plattad med n. helt märke och omärkligt stift. Frön *enradiga,* med kantligg. rotämne. *Hela ell. något flikiga blad.* — Pag. 102.

377 **BRAYA.** Fod. *slutet.* Skida *kort, n. trind* med urnupet märke och kort stift. Frön *2radiga,* med ryggligg. rotämne. *Lägre fjellört, med smala hela blad.* — Pag. 101.

d — Skida med minst 3nerviga skal.

378 **SINAPIS.** Foder öppet. Skida trind, med 3—5nerviga skal, *utdraget sprötlikt* stift, helt märke. Frön enradiga, med veckliggande rotämne. *Flikiga blad.* — Pag. 99.

379 **SISYMBRIUM.** Fod. n. öppet. Skida utdragen, n. trind, med 3nerviga skal, *kort* stift, helt ell. urnupet märke. Frön enradiga, med ryggligg. rotämne. *Delade ell. flikiga blad.* — Pag. 100.

†† Skida icke uppbristande på längden, utan affallande ledvis.

380 **RAPHANUS.** Foder tillslutet. Skida aflång eller jemnbred, trind [slutl. hopdraget ledad mellan fröen]. Frön med veckliggande rotämne. — Pag. 105.

---

16 KLASSEN

MONADELPHIA.

1 Ordn. PENTANDRIA. Ståndare 5 (näml. med knappar).

381 **LINUM.** Blomfoder och krona 5bladiga. Stånd. 5. *Stift* och märken *5, fria.* Fröh. *utan spröt,* af 5, 2klufna skal, 10rummigt, med ett frö i hvarje rum. *Smala strödda ell. motsatta blad.* — Pag. 116.

382 **ERODIUM.** Fod. och kr. som hos föreg. Ståndarsträngar föga hopväxta, *5 med knappar, 5 utan.* Stift *hopväxta* med det *sprötlika* fruktfästet, med 5 märken. Karpeller *5 i krans,* enfröiga. med vid mognaden *korkskruflikt vridna* stift, fästade vid spetsen af sprötet. *Delade ell. flikiga blad, blommor i flock.* — Pag. 116.
(*Lysimachia* 5, 1. *Geranium pusill.* i n. Ordn.)

2 Ordn. DECANDRIA. Stånd. 10.

383 **GERANIUM.** Blomfod. och krona 5bladiga. Ståndarsträngar *föga* samväxta. Pist. *hopväxta* med det *sprötlika* fruktfästet, med 5 märken. Karp. *5 i krans,* enfröiga, med vid mognaden *urfjäderlikt* tillbakarullade strängar, fästade vid spetsen af sprötet. *Flikiga ell. delade blad, vanl. parvisa blr.* — Pag. 114.

384 **OXALIS.** Fod. 5deladt. Kronbl. 5, vid basen något förenade. Ståndarsträngar *vid basen* mer och mindre samväxta. Pist. med 5, *fria* stift. Fröh. *5rummigt,* mångfröigt. Frön med fröhylle. *Örter med 3fingrade blad.* — Pag. 116.

385 **MYRICARIA.** Fod. 5deladt. Kronbl. 5. Ståndarstr. samväxta *till öfver midten.* Pist. *utan spröt och stift.* Fröh. 3kantigt, *enrumm.,* 3skaligt. Frön *med fröfjun.* *Buske med mycket små, enkla blad, blr i ax.* — Pag. 172.
(*Sarothamnus, Genista, Ononis* och *Anthyllis* 17, 3.)

3 Ordn. POLYANDRIA. Stånd. många.

386 **LAVATERA.** Blomfoder 5klufvet, omgifvet af en *3klufven* foderholk. Kronbl. 5. Stift talrika. Karpell. enfröiga, tätt förenade i en nedplattad kaklik krans. *Stor ört, med flikiga blad.* — Pag. 112.

387 **MALVA.** Foderholk *3bladig;* för öfr. som föreg. *Örter med flikiga eller delade blad.* — Pag. 113.

388 **ALTHÆA.** Foderholk *6—9klufven;* för öfr. som föreg. *Mjukt hvitluden ört, med flikiga blad.* — Pag. 113.

---

17 KLASSEN

DIADELPHIA.

1 Ordn. HEXANDRIA. Stånd. 6.

389 **FUMARIA.** Blomfoder 2bladigt, affallande. Krona af 4, olikformiga, i spetsen hopslutna blad; det ena med kort, punglik sporre. Ståndarsträngar samväxta i 2 stammar, hvarje med 3 knappar. Frukt n. *klotrund, nötlik, enfröig. Greniga örter med enkel trådsmal rot.* — Pag. 98.

390 **CORYDALIS.** Fod. 2bladigt, snart affallande. Krona och stånd. som hos föreg. Frukt *flerfröig, 2skalig baljlik. Enkla örter, med lökformig knölstam och sammansatt rot.* — Pag. 97.

2 Ordn. OCTANDRIA. Stånd. 8.

391 **POLYGALA.** Blomfoder af 3:ne smärre ofärgade och 2 stora vinglika färgade blad. Krona af 5, sinsemellan och med ståndarne samväxta [i spetsen franskantade] blad. Fröhus platt, i spetsen urnupet, 2rummigt. — Pag. 110.

3 Ordn. DECANDRIA. Stånd. 10.*)

† Alla ståndarsträngarne nedtill hopväxta [ingen fri].

392 **SAROTHAMNUS.** Blomfoder *2läppigt* af en öfre, omärkligt 2tandad och en nedre 3tandad läpp. Kronans köl *trubbig.* Stift *långt, ringformigt omböjdt,* på ryggen *hårigt. Buskväxt, med 3fingrade blad.* — Pag. 166.

393 **GENISTA.** Fod. *2läppigt,* djupt 5tandadt. Kronköl n. rak, *trubbig.* Stift *uppstigande, syl-likt glatt. Låga busklika växter med enkla blad.* — Pag. 166.

394 **ONONIS.** Fod. *likformigt 5klufvet.* Kronköl *sprötspetsig.* Stift glatt. *Blad 3-fingrade.* — Pag. 167.

395 **ANTHYLLIS.** Fod. *uppblåst, 5tandadt,* slutl. inneslutande baljan. Kronköl böjd *spetsig. Blad parbladiga.* — Pag. 167.

†† De 9 nedre strängarne hopväxta, den öfversta fri.

* Blad parbladiga med uddblad.

a — Baljan enfröig, affall. oöppnad, ell. ledad flerfröig, affall. ledvis.

396 **ONOBRYCHIS.** Blomfoder *djupt* och n. likformigt *5klufvet.* Kronans köl *trubbig,* mycket längre än de små vingarne. Balja *enfröig,* plattad och nätlikt rynkig. — Pag. 160.

---

*) Hela Ordn. omfattar Linnés familj *Papilionaceæ.*

397 CORONILLA. Fod. n. klocklikt, *5tandadt, kortare* än kronbladens åtskiljda klor. Kronkölen *sprötspetsig*. Balja utdragen *ledad flerfröig*, slutl. bristande tvärt af i lederna. *Låg buske*. — Pag. 160.

398 ORNITHOPUS. Fod. cylindriskt, *5tandadt, längre* än kronbladens klor. Kronköl rundadt *trubbig*. Balja *som hos föreg*. — Pag. 160.

b — Baljan öppnande sig på längden med 2 skal.

399 ASTRAGALUS. Fod. 5tand. Kronköl *trubbig*. Baljans undre, fröfästet motsatta, fog invändigt bärande en smalare ell. bredare, *ofullkomlig* skiljevägg. *Hufvudlika blomklasar*. — Pag. 161.

400 PHACA. Fod. och kr. *som hos föreg*. Baljans undre fog *utan spår till* skiljevägg. *Fåpariga blad*. — Pag. 161.

401 OXYTROPIS. Kronköl *med en klolik udd* i spetsen; för öfr. *som föreg*. *Mångpariga blad*. — Pag. 162.

** Blad parbladiga, utan uddblad.

a — Utan klänge.

402 OROBUS. Blomfodrets 2 öfre tänder olikformiga och korta i jemförelse med de 3 nedre. Märket jemnbredt, konvext, på öfre sidan finludet, på den undre glatt. *Bladen med endast ämne till klänge*. — Pag. 158.

b — Med långt klänge; 1—2- säll. 3pariga blad [undant. *Lath. marit.*].

403 LATHYRUS. Fodrets 2 öfre tänder kortare. Märke n. jemnbredt, *oköladt, ofvanpå platt* och hårigt, under glatt. *Blomskaft mångblommiga*. — Pag. 157.

404 PISUM. Fod. med n. lika långa tänder. Stift på framsidan *högt köladt*, med *från sidorna plattadt* märke. *Ört med få blr*. — Pag. 157.

c — Med långt klänge; minst 3-, oftast flerpariga blad.

405 VICIA. Fod:s 2 öfre tänder kortare. Märke n. jemnbredt, *platt*, på undre sidan eller på båda ludet. Baljan *sprötspetsad*. *Bladen med klänge undant. V. Orobus*. — Pag. 158.

406 ERVUM. Fod. 5flikigt, med de öfre tänderna något mindre. Märke *trindt*, med *klotrund* luden spets. Baljan *trubbig*. *Spåda örter med små blr*. — Pag. 160.

*** Blad 3fingrade.

a — Kronans köl trubbig.

407 MELILOTUS. Blomf. 5tandadt. Blomkrona med kölen slutande tätt till seglet, *snart bortfallande*. Balja äggformig *rak 1—2fröig, längre* än fodret, slutl. *uppbristande*. *Blr i klasar*. — Pag. 163.

408 TRIFOLIUM. Fod. 5tandadt. Kr. som hos föreg., *qvarsittande*. Balja *1—4fröig, affallande oöppnad, täckt af* fodret ell. den vissnade kronan. *Blr i vanl. täta hufvud*. — Pag. 164.

409 MEDICAGO. Fod. 5flikigt. Krona *bortfallande*. Balja *krökt*, mån- ell. snäckformig, *mång-*, säll. *1fröig, längre* än fodret. *Blr i klase ell. hufvud*. — Pag. 163.

b — Kronans köl sprötspetsig.

410 LOTUS. Fod. 5flikigt. Strängar uppåt vidgade. Balja jemnbred, *trind* och n. rak, mångfröig, längre än fodret. *Blr ensamma ell. i hufvud*. — Pag. 162.

411 TETRAGONOLOBUS. Baljan med *4, smalt vingade kanter*; för öfr. som föreg. — Pag. 162.

---

18 KLASSEN

POLYADELPHIA.

1 Ordn. POLYANDRIA.

Ståndare många.

412 HYPERICUM. Blomfoder 5deladt. Krona 5bladig. Ståndarsträngar vid basen förenade i 3 eller 5 knippen. Frukt: 3rummigt, mångfröigt fröbus. *Örter med hela motsatta blad, 3:ne stift.* — Pag. 117.

19 KLASSEN

SYNGENESIA.*)

1 Ordn. MONOCLINIA.

Alla med befruktningsdelar försedda blommor 2könade. *(Polygamia æqualis L.* undant. *Echinops* och *Centaurea.)*

† **Alla blommor i blomkorgen tunglika, 2könade.**

* **Skalfrukter med fjäderlikt fjun.**

a — **Alla ell. diskblrnas skalfr. med skaftadt fjun.**

413 **TRAGOPOGON.** Blomholk *enkel,* af 8—12 jemnhöga blad. *Alla* skalfrukter med skaftadt fjun. Blomfäste *bart. Holkfjäll liklånga, bladlika.* — Pag. 16.

414 **HYPOCHÆRIS.** Holk *tegellagd. Diskblrnas* skalfr. med skaftadt fjun. Fäste *fjälligt. Nästan bladlös stjelk.* — Pag. 34.

b — **Skalfr:s fjun oskaftadt.**

415 **SCORZONERA.** Holk *tegellagd.* De yttre fj. kortare och *bredare* än de inre *hinnkantade, utan* foderholk. Fäste bart. *De flesta bladen samlade vid stjelkens bas.* — Pag 16.

416 **LEONTODON.** Holk *tegellagd.* De yttre fjällen *smalare* än de inre, *utan* foderholk. Fäste bart. *Stjelken bladlös, 1—fåblomstrig.* — Pag. 34.

417 **PICRIS.** Holk *enkel,* af jemnhöga fjäll, *med slaka* foderholkfjäll vid basen. Fäste bart. *Bladig ört.* — Pag. 17.

** **Skalfrukter med hårlikt fjun.**

a — **Fruktfjunet skaftadt.**

418 **TARAXACUM.** Blomholk af jemnhöga, något hopväxta fjäll, med foderholkfjäll vid basen, *mång*blommig. Skalfr. n. *trinda,* med *långt* skaftadt fjun. Fäste bart. — Pag. 34.

419 **LACTUCA.** Holk n. *cylindrisk,* med tegellagda fjäll vid basen, *få*blommig. Skalfr. *plattа,* med *kort* fjun. Fruktfj. skaftadt. Fäste bart. — Pag. 16.

b — **Fruktfjunet oskaftadt.**

420 **SONCHUS.** Holk *vidgad vid basen, öfverallt* tegellagd. Skalfr. *plattade,* med fjun af *mjuka* ull-lika, lätt affallande hår. Fäste bart. — Pag. 15.

421 **MULGEDIUM.** Holk n. *cylindrisk,* med tegellagda fjäll *vid basen.* Skalfr. *plattade.* Fjun af raka, *något styfva,* tydligt sträfva hår. Fäste bart. *Blå blr.* — Pag. 15.

*) Hela denna klass tillhör Richards Familj *Synanthereæ* ell. Linnés *Compositæ.*

422 **HIERACIUM.** Holk *tegellagd.* Skalfr. *trinda* ell. *flerkantiga, jemntjocka* med fjun af hår som hos föreg. Fäste bart. *Dels flerblomstrig stjelk, dels bladlös ell. enblomstrig stängel.* — Pag. 18.

423 **CREPIS.** Holk *enkel, vid basen omgifven* af något frånstående foderholkfjäll. Skalfr. *trinda, uppåt smalare,* med mjukhårigt fjun. Fäste bart. — Pag. 17.

*** Skalfrukter utan fjun.

424 **ARNOSERIS.** Holk *enkel* af *talrika* jemnhöga kölade fjäll, med *omärklig* foderholk. Skalfr. med *hinnaktig* fruktkrona på toppen. Fäste bart. — Pag. 35.

425 **LAPSANA.** Holk som hos föreg. af *8—10* fjäll. Skalfr. *utan* fruktkrona. Fäste *bart.* — Pag. 16.

426 **CICHORIUM.** Holk som hos föreg., med *utdragen* foderholk. Skalfr. med *tandad* fruktkrona. Fäste *fjälligt. Stora blomkorgar med blå blr.* — Pag. 15.

†† Alla blommorna rörformiga, 2könade.

* Blomkorg klotrund utan holk. *(Polyg. segregata L.)*

427 **ECHINOPS.** Hvarje blomma försedd med ett af fjäll sammansatt foder. Skalfr. med en hårbräddad hinnkant på toppen. Blomfäste fjälligt. *Tistel-lik, utan annan holk än några nedböjda fjäll vid blomkorgens bas.* — Pag. 11.

** Blomkorg med holk af hvassa, meränd. stickande fjäll.

a — Fruktfjunet hårlikt, sträft.

428 **LAPPA.** Holk n. klotrund, af *krokuddiga* fjäll. Fruktfj. borstlikt. Fäste *fjälligt. Storbladiga växter med blomkorg., hvilkas holk hakar sig fast vid mjuka föremål.* — Pag. 14.

429 **ONOPORDON.** Holk n. klotrund, af *rakt tornuddiga* fjäll. Fäste *bart,* ojemnt af hinnkantade gropar. *Stjelken bredt vingad.* — Pag. 12.

430 **CARDUUS.** Holk klotrund ell. rundadt äggformig, af uddhvassa fjäll med *rak,* vanl. stickande udd. Fäste beklädt *med hårlika* fjäll. *Tistlar med röda ell. viol. blr.* — Pag. 12.

b — Fruktfjunet fjäderlikt.

431 **CIRSIUM.** Holk *klot-* eller *äggformig,* af uddhvassa, meränd. stickande fjäll, med rak udd. Fäste beklädt med *hårlika* fjäll. *Tistlar med röda, violetta, sällan gula blr.* — Pag. 13.

432 **CARLINA.** Holk *skål-likt vidgad;* dess *yttre* fjäll med raka taggar i spetsen och kanterna; de inre färgade oväpnade. Fäste besatt med *syl-lika enkla ell. flerklufna* fjäll. *Tistel med blekgula blr.* — Pag. 12.

*** Blomk. med holk af mjukare fjäll.

a — Skalfr. med fjun i spetsen.

433 **SERRATULA.** Holk n. cylindrisk, af tegel-lagda fjäll. Fjun af *likformiga* sträfva borstlika hår. Fäste *borstfjälligt.* — Pag. 12.

434 **SAUSSUREA.** Holk som hos föreg. Fjun af *olikformiga* hår, de inre mjuka fjäderlika, omgifna af kortare, borstlika. Fäste *borstfjälligt. Ståndarknappar med långa hår vid basen.* — Pag. 12.

435 **EUPATORIUM.** Holk af små tegel-lagda fjäll. Blomkronans bräm *mycket grundt* flikadt; märken *långt* utskjutande, trådlika. Skalfr. n. *trinda* ell. kantiga, med sträft hårlikt fjun. Fäste *bart.* — Pag. 10.

436 **LINOSYRIS.** Holk, fruktfjun och *fäste som hos föreg.* Kronans bräm *klufvet till midten,* med *föga* utskjutande lancettlika märken. Skalfr. *plattade.* — Pag. 10.

b — Skalfr. med 2—4, styfva och fintaggiga borst kring spetsen.

437 **BIDENS.** Holk af jemnhöga fjäll, vid basen omgifven af en stor foderholk. Skalfr.

stora plattade, tvärhuggna. Fäste platt, fjälligt. *Fukt- ell. vallenörter med motsatta blad, enstaka blomkorgar.* — **Pag. 1.**
(*Centaurea nigra; Senecio vulg., Inula Conyza, Matr. discoidea*, varr. af *Senec. Jacobæa, Aster* och *Matricaria.)*

††† **Kantblommor könlösa.** *(Polyg. frustranea L.)*

438 **CENTAUREA. Blomholk tegel-lagd. Kantblr större, med snedt flerklufvet bräm. Fäste borstfjälligt.** *Örter med n. klotrund holk af sargade fjäll. C. nigra saknar vanl. de könlösa blrna.* — **Pag. 11.**

2 Ordn. POLYCLINIA.

Diskblommorna 2könade; kantblrna endast med pistill. *)

(Polygamia superflua L. undant. *Filago.)*

† **Alla blrna rörformiga.**

* **Alla skalfr. utan fjun.**

439 **TANACETUM. Blomholk halft klotrund, af tegel-lagda fjäll. De få honblrna satta** *i kanten, 3flikiga,* de 2könade 5flikiga. Skalfr. 5kantiga, med *hinnaktig* fruktkrona. Blomfäste bart. *Blomkorg. i qvastlik samling.* — **Pag. 3.**

440 **ARTEMISIA.** Holk skål- ell. bägarlik, af tegel-lagda fjäll. Honblr med ganska liten *oflikad* krona, *blandade med* de 2könade 5flikiga. Skalfr. plattadt 3kantiga, *utan* fruktkrona. Fäste bart ell. hårigt. *Örter med flerdelade blad, små blomkorg. vanl. i klasar.* — Pag. 3.

** Alla skalfr. med fjun; blomfäste bart.

441 **HELICHRYSUM.** Holk af tegel-lagda *torra hinnaktiga* fjäll. Honblrna *få, i en enkel rad* i kanten. Skalfr. med fjun af *jemnfina* hår. *Hvitullig ört, med glänsande gula eternellblr.* — Pag. 6.

442 **GNAPHALIUM.** Holk af tegel-lagda fjäll, utan foderholk. Honblr *i kanten, flerradiga.* Skalfr. *som hos föreg. Smalbladiga örter med små gyttrade blomkorgar.* — Pag. 6.

443 **ANTENNARIA.** Han- och honblommor *på olika stånd* (2byggare). Hanblrnas korgar med fjun af *i spetsen tjockare* hår. *Blomk. i qvast.* — Pag. 7.

*** **Diskblrnas skalfr. med, honblrnas utan fjun; fäste fjälligt.**

444 **FILAGO. Holk konisk af jemnhöga fjäll med en vanl. 5bladig foderholk. Honblr trådlika, utan fruktfjun. Diskblrnas skalfr. med hårlikt fjun.** *Hvit- eller gråludna örter med små, gyttrade blomkorgar.* — Pag. 7.
(*Petasites* i nästa afd.)

†† **Diskblommor rörformiga, kant- ell. strålblr tunglika.**

* **Skalfrukter med hårlikt fjun; holk n. enkel af jiklånga fjäll.**

a — **Pist:s märken jemnbreda, med en hårtofs i spetsen.**

445 **ARNICA. Blomholk af** *2 rader* **jemnhöga fjäll. Strålblr i spetsen djupt 3—4-tandade,** *med* **ståndarsträngar utan knappar i svalget. Blomfäste utan fjäll,** *sträft af korta hår.* — **Pag. 4.**

446 **CINERARIA. Holk af talrika jemnhöga fjäll** *i enkel rad, utan* foderholk. Strålblr 3—4tandade *utan* ståndarämnen. Fäste *bart, glatt.* — Pag. 5.

447 **SENECIO.** Holk af jemnhöga fjäll i *enkel rad, med* foderholk vid basen. Strålblr *som hos föreg.* Fäste *bart. Örter med parflikiga, säll. odelade blad. Strålblrna felslå icke sällan.* — Pag. 5.

---

*) **De 2könade blrna felslå stundom till ena könet, hvarigenom 2- och mångbyggare uppkomma.**

b — Pist:s märken n. klubblika, tätt vårtprickiga, med glatt spets.

448 TUSSILAGO. Blomkorg *ensam* af *flerradiga, utdraget* tunglika honblr i kanten, 2könade rörformiga på disken. Fäste bart. *Vårväxt med fjällig stängel, sednare utväxande stora rotblad.* — Pag. 11.

449 PETASITES. Blomkorgar *flere*, i en del på olika stånd mest honblr, i andra mest 2könade; strålblr *korta ell. inga.* Fäste bart. *Örter med fjällig stängel, stora rotblad.* — Pag. 10.

** Skalfrukter med hårlikt fjun; holk tegel-lagd af oliklånga fjäll.

a — Strålblrna af samma färg som diskblrna.

450 PULICARIA. Strålblrna *föga längre* än diskblrna. Ståndarknappar *med 2 borst* vid basen. Fruktfjunet vid basen *omgifvet af* en krans *korta* fjäll. Fäste bart. — Pag. 8.

451 INULA. Strålblr *utdragna talrika. Knapp.* och fäste *som hos föreg.* Skalfr. med *likformigt* fjun [*utan fjäll*]. *Uppräta örter med gula blr.* — Pag. 8.

452 SOLIDAGO. Strålblr *utdragna, få* [6—9]. Knapp. *utan* borst. Skalfr. med fjun *som hos föreg.* Fäste bart, punkteradt. — Pag. 10.

b — Strålblrna af annan färg än diskblrna.

453 ASTER. Strålblr talrika, i en *enkel rad* [blå ell. hvita]. Knapp. utan borst. Skalfr. plattade. Fäste bart, gropigt. — Pag. 9.

454 ERIGERON. Strålblr i *flere rader* inom hvarandra, med trådsmalt tunglikt bräm [rödletta ell. hv.]. Knapp. utan borst. Skalfr. plattade. Fäste punkteradt. *Örter med smala blad, blomk. ensamma ell. i klase.* — Pag. 9.

*** Skalfrukter utan fjun; fäste täckt med långa fjäll.

455 ACHILLEA. Holk *äggformig.* Strålblommor med *kort* bräm [föga längre än bredt]. *Blomk. i n. jemnhög qvast.* — Pag. 3.

456 ANTHEMIS. Holk *platt ell. skål-lik.* Strålblr *utdragna. Grenar enblomstriga.* — Pag. 2.

**** Skalfrukter utan fjun; fäste bart.

457 BELLIS. Holk af en *dubbel krans liklånga,* helt och hållet gröna fjäll. Skalfr. *utan* åsar. Fäste slutl. *koniskt. Bladen hela.* — Pag. 8.

458 MATRICARIA. Holk af *oliklånga, tegel-lagda,* hinnkantade fjäll. Skalfr. med *3 ell. 5* åsar. Fäste *som hos föreg. Bladen parbladigt findelade.* — Pag. 2.

459 CHRYSANTHEMUM. Holk *som hos föreg.* Skalfr. med *5 ell. flere* åsar. Fäste slutl. konvext. *Blad hela ell. bredflikiga.* — Pag. 2.

20 KLASSEN

GYNANDRIA. *)

1 Ordn. MONANDRIA. Ståndarknapp 1.

† **Knapp upprät, med hela basen sammanflytande och orörligt fästad på pistillen.**

* **Läpp med utdraget och smalt, sporrlikt honungsgömme [undant. *Gymnad. albida*].**

460 ORCHIS. Läpp mer och mindre *flikig*. Knappens rum nedtill förenade i en *gemensam glandel-lik pung* ofvanför märket, inneslutande de 2 pollenmassornas *åtskiljda fötter*, som hvar för sig kan utdragas. — Pag. 201.

461 ANACAMPTIS. De 2 pollenmassorna sammanhängande med *en gemensam fot*, innesluten i *en glandel-lik pung* ofvanför märket; för öfr. *som föreg*. *Axet halft klotrundt, tätt*. — Pag. 203.

462 GYMNADENIA. Läpp bred *3klufven*. Knapp *utan pung* för pollenmassornas *tätt sittande* fötter. *Axet utdraget*. — Pag. 203.

463 PLATANTHERA. Läpp *odelad, jemnbred.* Pollenmassornas fötter fästade vid hvar sin af *2:ne glandler, åtskiljda* af det mellanliggande märket. *Blad 2, ell. 1.* — Pag. 204.

** **Läpp med kort och vidgadt, punglikt honungsgömme.**

464 COELOGLOSSUM. Läpp *jemnbred*, i spetsen *3tandad*. Pollenmassornas fötter *utan* pung. — Pag. 204.

465 NIGRITELLA. Läpp vänd uppåt, *odelad äggrund;* för öfrigt som *Orchis*. — Pag. 204.

*** **Läpp utan sporr- ell. punglikt honungsgömme.**

466 OPHRYS. Kalk *öppen*. Läpp *4flikig*. Pollenmassornas fötter åtskiljda i hvar sin pung. — Pag. 204.

467 CHAMÆORCHIS. Kalk *hjelmlikt sluten*. Läpp n. *odelad*. Pollenmassor som hos föreg. — Pag. 205.

468 HERMINIUM. Kalk *klocklikt sluten*. Läpp *3klufven*, vid basen *skål-likt* fördjupad. Pollenmassornas fötter åtskiljda. — Pag. 205.

---

*) Hela Klassen, med undantag af 3:dje Ordn., tillhörer Linnés och Jussieu's familj *Orchideæ*.

†† Knapp fri och mer ell. mindre rörlig.

* Läpp med djupt sporr- ell. punglikt honungsgömme.

469 CALYPSO. Läpp *stor, skolik,* med bräm och *dubbel* sporre *framtill.* Könpelaren lång, med bladlika vingkanter. Pollenmassorna 4, klubblika, *oskaftade. Enbladig och enblommig.* — Pag. 207.

470 EPIPOGIUM. Läpp *3flikig,* med *punglikt* honungsgömme, *vänd uppåt.* Pollenmassorna *långt skaftade,* sammanhängande, inneslutna i den snart affallande lockformiga knappen. *Bladlös, fjällig och flerblommig.* — Pag. 207.

** Läpp med grundt eller otydligt honungsgömme.

a — Läppen genom en inskärning från sidorna afdelad i en fördjupad bas och en odelad skifva.

471 CEPHALANTHERA. Könpelaren rak, *utdraget jemnbred* [minst 4 gr längre än diam.]. Pollenmassorna n. jemntjocka, *föga klubblika.* Fruktämne *oskaftadt,* vridet. *Bladiga med upprätta blr.* — Pag. 206.

472 EPIPACTIS. Könpel. *kort.* Pollenm. *klubblika.* Fruktämne *med* vridet *skaft. Flerbladiga med n. hängande blr.* — Pag. 206.

b — Läppen icke afdelad, i spetsen djupt 2klufven.

473 LISTERA. Läpp vid basen n. *platt.* Könpel. *kort,* förlängd till ett fjäll-likt stöd bakom knappen. *Med 2, n. motsatta blad.* — Pag. 206.

474 NEOTTIA. Läpp vid basen *skål-likt* fördjupad. Könpel. *utdragen,* slutande vid knappen. *Bladlös, fjällig.* — Pag. 206.

c — Läppen icke afdelad, i spetsen hel.

475 GOODYERA. Läpp *odelad,* vid basen skål-likt fördjupad, vänd *nedåt.* Ståndarknapp fästad *med skaft* vid könpelarens *rygg.* Pollenmass. *kort* klubblika. *Flerbladig, med smalt ax.* — Pag. 205.

476 MALAXIS. Läpp *odelad,* vänd *uppåt.* Könpel. *ganska kort,* med *lockformig* knapp på *toppen.* Pollenmass. sammanhängande, *klubblika* 2delade. *Nedtill 1—3bladiga med rikblommigt ax.* — Pag. 207.

477 STURMIA. Läpp *som hos föreg.* Könpel. *utdragen,* något framkrökt, upptill vingkantad, med knapp *som hos föreg.* Pollenmassor *klotrunda,* 2 i hvarje rum. *Fåblommigt ax.* — Pag. 207.

478 CORALLORHIZA. Läpp *grundt 3flikig,* mellanflik. stor odelad. Könpel. *som hos föreg.,* längsefter konkav. Knappens rum delade tvärsöfver i 2 smärre rum, hvarje med en *klotrund* pollenmassa. *Bladlös.* — Pag. 208.

2 Ordn. DIANDRIA. Ståndarknappar 2.

479 CYPRIPEDIUM. Blomkalk 5bladig [de 2 nedre bladen hopväxta]. Läpp skoformig uppblåst. Knappar fästade å ömse sidor om det sköldlika märket. *Bredbladig ört.* — Pag. 208.

3 Ordn. HEXANDRIA. Ståndarknapp. 6.

480 ARISTOLOCHIA. Blomhylle enkelt kronlikt, sambladigt rörformigt [med snedt, enläppigt bräm] ofvanpå fruktämnet. Stånd.-knappar insänkta i det 6flikade märkets sidor. Fröhus 6rummigt, mångfröigt. — Pag. 179.

21 KLASSEN

MONOECIA.

1 Ordn. MONANDRIA. Ståndare 1.

481 **ZANNICHELLIA.** ♂: Blomkalk 0. — ♀: Fruktämnen 4—7, *hvarje med stift.* Frukt: 4—7, *halfmånlika* smånötter. *Vattenväxter med skiftevisa blad.* — Pag. 228.

482 **CALLITRICHE.** Kalk 0, eller i dess ställe 2 *hvita skärmblad.* — ♀: Fruktämne 4knöligt, *med* 2 trådlika *stift.* Frukt: 4, sammanhängande, slutligen åtskiljda smånötter. *Vattenväxter med motsatta blad.* — Pag. 199.

(*Zostera* 1, 1. *Typha* 21, 3. *Pinus* 21, 6.)

2 Ordn. DIANDRIA. Stånd. 2.

(*Lemna* 2, 1. *Typha* 21, 3.)

3 Ordn. TRIANDRIA. Stånd. 3.

483 **KOBRESIA.** Småax i ett ensamt, eller flere gyttrade, sammansatta ax; hvarje småax i förra fallet af 1 ♂- och 1 ♀blomma, — i det sednare honblommiga småax nedtill och hanblommiga i axets topp. ♂blr af 1, ♀*blr af 2 fjäll.* Frukt: 3kantig nöt. *Fjellgräs med trådsmala blad och strån, liknande följ. slägte.* — Pag. 254.

484 **CAREX.** Blr i ax. ♂: Axfjäll 1. Kalkfjäll 0. — ♀: Axfjäll 1. Kalkfjäll *1, flasklikt, genom mynningen i toppen framsläppande* den inneslutna pistillens 2—3 märken; slutl. bildande ett *fruktgömme omkring nöten. Gräslika växter.* — Obs. *Kalkfjället kallas i artbeskrifningarne fruktgömme.* — Pag. 235.

485 **TYPHA.** ♂- och ♀-blr skiljda i 2 särskilda *cylindriska ax rundt omkring* strået, hanaxet ofvan honaxet. Blomkalk *af hårlika borst.* Frukt en långskaftad nöt. *Vattenörter med svärdlika blad.* — Pag. 229.

486 **SPARGANIUM.** ♂- och ♀-blr skiljda i *flere, klotrunda* ax. ♂-blr af ett obestämdt antal fjäll. — ♀ af *3—4, vigglika fjäll.* Frukt nötlik, vanl. utan skaft. *Vattenväxter med flere ax.* — Pag. 229.

(*Eriophorum* 3, 1. *Amarantus* 21, 5.)

4 Ordn. TETRANDRIA. Stånd. 4.

† Örter.

487 **URTICA.** ♂: Blomhylle *enkelt,* foderlikt 4deladt. — ♀hylle enkelt, af 2 stora och 2 små blad, slutl. omgifvande nöten. *Brännborstiga örter.* — Pag. 181.

488 **LITORELLA.** ♂: Blomhylle *dubbelt*. Foder 4deladt. Krona trattlik med 4deladt bräm. — ♀ [oskaftade i bladvecken vid roten]: foder 0, i dess ställe ett 2—3-bladigt svepe. Krona sambladig hinnaktig 2flikig. Frukt nötlik. *Liten strandört med syl-lika blad och en långskaftad hanblomma.* — Pag. 74.

†† Träd ell. buskar.

489 **ALNUS.** ♂: Hänge af sammansatta sköldlika, på undre sidan 3blommiga fjäll. Hylle 4deladt. — ♀: Kort hänge af tegel-lagda 2blommiga fjäll, slutligen tillhårdnande och bildande en liten kotte. *Träd ell. buskar, blommande på bar qvist.* — Pag. 196.

5 Ordn. PENTANDRIA. Stånd. 5.

✓ 490 **AMARANTUS.** Blomhylle enkelt 3deladt, hinnaktigt. Stånd. 3. Stift 2—3. Frukt: enfröig fröblåsa. — Pag. 181.

(*Bryonia* 21, 7. *Atriplex* 23, 1.)

6 Ordn. POLYANDRIA. Stånd. flere än 5.

† Örter, med dubbelt blomhylle.

491 **SAGITTARIA.** Foder och krona *3bladiga*. Stånd. och pistiller *talrika*. Fr. af *talrika*, blås-lika enfröiga småfrukter, gyttrade på ett rundadt fäste. — Pag. 216.

492 **MYRIOPHYLLUM.** Foder och krona *4taliga;* det förra hos ♂ 4deladt, hos ♀ 4-tandadt; den sednare 4bladig, snart affallande. Stånd. 4—8. Fruktämne 4knöligt, med *4* ludna märken, slutl. delbart i *4 smånötter*. — Pag. 142.

†† Örter, med enkelt ell. intet blomhylle.

493 **CERATOPHYLLUM.** Blomhylle foderlikt, *mångbladigt*. Ståndare 12—20, n. *utan* strängar. Pist. 1, med syl-likt stift. Frukt: enfröig *nöt*. — Pag. 200.

✓ 494 **POTERIUM.** Blr gyttrade *i hufvud*. Hylle foderlikt, med *4deladt* bräm. Stånd. 20—40, med *långa* strängar. Stift pensel-lika. Frukt af *3—4* karpeller *inom* hyllets tillhårdnande bas. — Pag. 148.

✓ 495 **ARUM.** Blr i *kolf*, inom ett stort enbladigt, strutlikt hölster, hanblrna ofvan honblrna; *hylle 0*. Stånd. *utan* strängar. Pist. utan stift. Frukt enrummigt *bär*. — Pag. 223.

††† Löfträd och buskar. [♂blr i hänge.]

* Frukt: 1—2 nötter inom ett svepe [bägarfoder].

496 **QUERCUS.** ♂hänge *cylindriskt*. Hylle af *5—12* fjäll med lika många ståndare. — ♀hylle af tegel-lagda fjäll, slutl. sammanväxande till *en skål under* nöten. Frukt: nöt [ållon]. — Pag. 186.

497 **FAGUS.** ♂hänge n. *klotrundt;* hylle *klocklikt, 4—6klufvet,* med 8—12 ståndare. — ♀svepe 4klufvet, 2blommigt, slutl. *läderaktigt* och *alldeles omslutande* de 2 nötterna. — Pag. 186.

498 **CORYLUS.** ♂hänge *cylindriskt* af *3flikiga* fjäll, mellersta fliken störst, betäckande sidoflikarne. *Hylle 0*. Stånd. omkring 8, fästade under hängfjällen. — ♀fjäll 2blommiga. Stift 2. Frukt: nöt, *omgifven af stora flikiga* svepeblad. — Pag. 186.

1 499 **CARPINUS.** ♂hänge *n. cylindr.,* af *enkla* fjäll. *Hylle 0*. Stånd. 8—24, fästade vid fjällets bas. — ♀fjäll 2blomm. Stift 2. Frukt en ensam nöt, omfattad af de *slutl. vinglika* fjällen. — Pag. 186.

** Frukt: plattad, fri vingfrukt.

500 **BETULA.** ♂hänge cylindr., af sammansatta sköldlika, på undre sidan enblommiga fjäll, med 3bladigt hylle. Stånd. 4—6, upptill 2klufna, med ett knapprum på hvar flik. — ♀hänge af tegel-lagda platta, slutl. affallande fjäll, hvarje med 3 fruktämnen, slutl. vingfrukter. *Blr och bl. samtidiga.* — Pag. 195.

†††† Barrträd.

501 PINUS. ♂hänge af talrika ståndarknappar, fästade hvarje vid ett fjäll, utan hylle. — ♀kotte af tegel-lagda fjäll, slutl. utväxande och tillhårdnande, hysande hvart och ett 2 nakna frön. — Pag. 197.

7 Ordn. SYNGENESIA.

En del ståndare sammanväxta.

502 BRYONIA. Blomfoder 5flikigt, ofvanpå fruktämnet. Krona 5delad. Ståndare 5, hopväxta i 3 stammar [en fri]. — Stift 3deladt. Frukt: bär med 5—6 plattade frön. *Klängande ört*. — Pag. 134.

---

22 KLASSEN

DIOECIA.

1 Ordn. MONANDRIA. Stånd. 1.

503 **NAJAS.** Blomkalk enkel flasklik, inneslutande befruktn.delarne och upptill sammandragen till en 2—3flikig hals. ♂knapp 4rummig, slutl. söndersprängande kalken i 3—4 flikar. — ♀fruktämne utan stift och märke, slutl. bildande en nöt, innesluten i och affallande med kalken. *Blr i stjelklederna.* — Pag. 210.

(*Salix purpurea* 22, 2.)

2 Ordn. DIANDRIA. Stånd. 2.

504 **SALIX.** Blr i hängen af enkla tegel-lagda fjäll, hysande befruktn.-delarne samt 1—2 honungsglandler i st. för kalk. Fröhus 2skaligt, enrummigt; frön med fjun. *Träd ell. buskar med odelade blad.* — *Stånd. stundom 1 ell. 3, hos en art 4—8.* — Pag. 188.

(*Fraxinus* 23, 2.)

3 Ordn. TRIANDRIA. Stånd. 3.

505 **EMPETRUM.** Fod. och krona 3bladiga. ♀märke sköldlikt och omkring 9stråligt. Frukt: bär med omkr. 5 frön. *Var. med 2könade blr.* — Pag. 171.

(*Eriophorum* 3, 1. *Salix triandra* och *undulata* 22, 2. *Juniperus* 22, 8.)

4 Ordn. TETRANDRIA. Stånd. 4.

506 **VISCUM.** Blombylle enkelt *kronlikt 4deladt.* ♂knappar fästade på hyllebladen. — Märke *knopplikt,* n. utan stift. Frukt ett enfröigt bär, under blomman. *Klynnegrenig parasitbuske på Ask, Ek m. m.* — Pag. 39.

507 **HIPPOPHAË.** ♂hylle enkelt *foderlikt 2deladt.* — ♀hylle klubblikt urnupet, med *hornlikt,* utskjutande märke. Fr. falsk stenfrukt. *Hafsstrandsbuske med torniga qvistar.* — Pag. 180.

(*Rhamnus cathart.* 5, 1. *Urtica dioica* 21, 4. *Salix pentand.* 22, 2. *Myrica* 22, 6.)

5 Ordn. PENTANDRIA. Stånd. 5.

508 **HUMULUS.** ♂: Blr i greniga, glesa klasar; blombylle enkelt foderlikt 5deladt. — ♀blr i ax af omkring pistillen strutlikt hopvridna fjäll Stift 2. Frukt: en skrynklig fröblåsa, affallande med det nötlika fröet. — Pag. 181.

(*Ribes alp.* 5, 1. *Salix pentand.* 22, 2. *Myrica* 22, 6.)

6 Ordn. HEXANDRIA. Stånd. omkr. 6.

509 **MYRICA.** ♂- och ♀hängen af platta tegel-lagda enblommiga fjäll. Stånd. 4—6,

säll. flere. Märken 2. Frukt: kotte af små enfröiga, falska stenfrukter. *Starkt luktande blad.* — Pag. 197.
(*Rumex scutat.*, *thyrsoid.*, *Acet.* och *Acetosella* **6,** 3.)

7 Ordn. OCTANDRIA—POLYANDRIA.

Stånd. 8 och deröfver.

† Träd.

510 **POPULUS.** **Blr i hängen af tegel-lagda fjäll, hvart och ett hysande ett enkelt strut-ell. skål-likt hyllefjäll, hvari befruktn.delarne äro fästade. ♀märken 2, 2—4klufna. Fröhus enrummigt, 2skaligt; frön med fjun.** ***Träd med blr på bar qvist.*** **— Pag. 187.**

†† Örter.

511 **RHODIOLA.** Blomhylle *dubbelt.* Foder 4deladt. Krona *4bladig.* Stånd. 8. Pist. 4. Karpeller *4,* uppbristande på inre sidan. — Pag. 138.

512 **MERCURIALIS.** Hylle *enkelt foderlikt* 3deladt. Stånd. 9—12. Stift kort, 2deladt, med 2 märken. Fröh. 2knöligt, 2rummigt, *2fröigt. Örter med motsatta blad.* — Pag. 172.

513 **STRATIOTES.** Hylle *dubbelt.* Foder 3deladt. Krona *3bladig.* Stånd. *många,* en del utan knappar. Honblrna med 6, 2delade stift, 6kantigt fruktämne under blomman och *många* ofruktsamma ståndare. Frukt *bärlik* 6rumm. *mångfröig. Aloëlik vattenväxt med långa taggsågade blad.* — Pag. 209.

514 **HYDROCHARIS.** Hylle *dubbelt.* Foder och krona *3bladiga.* Stånd. *9* med, och *3* utan knappar. ♀blrna med 6 stift och 2klufna märken, samt *3—6* trådlika ståndarämnen. Fruktämne under blomman, slutl. *bärlik,* 6rummig, *mångfröig. Vattenört med hjertlikt rundade flytande blad.* — Pag. 209.
(*Silene acaulis* **10,** 3. *Melandrium* **10,** 4. *Rubus Chamæmorus* **12,** 3. *Salix pentand.* **22,** 2. *Myrica* **22,** 6. *Acer* **23,** 2.)

8 Ordn. MONADELPHIA.

Ståndarsträngar hopväxta.

515 **JUNIPERUS.** ♂: Kottelik gyttring af sköldlika fjäll, hvarje med 3—6 knappar på bakre kanten utan hylle. — *♀kotte af tegel-lagda fjäll,* slutl. hopväxande till en torr bärlik *3fröig* kotte [bärkotte]. — *Buske ell. litet träd med syl-lika barr, blå bärlika frukter.* — Pag. 198.

516 **TAXUS.** ♂: Ståndarknappar omkr. 8, *kransvis fästade* på undre sidan af sköldlika skaftade fjäll. — *♀blr ensamma* med ett otydligt ringformigt hylle, slutl. *enfröig,* nötlik frukt, innesluten i det strål-likt utvidgade bärlika hyllet. *Litet träd ell. buske med 2sidigt fästade, platta barr.* — Pag. 198.

---

23 KLASSEN

POLYGAMIA.

1 Ordn. MONOECIA.

Enkönade blr på samma stånd som de 2könade.

517 **PARIETARIA.** Blomkalk enkel klocklik 4klufven. Stånd. 4. Pist. med *enkelt* stift och sköldlikt, hårkantadt märke. Frukt en i kalken innesluten nöt. *Ört med helbräddade blad, små gröna blomsamlingar.* — Pag. 181.

518 **ATRIPLEX.** 2könade blr med enkel foderlik 5delad kalk, 5 stånd. och *2deladt* stift. — ♀kalk *2delad* ell. *djupt 2klufven, platt-tryckt,* inneslutande det fria, på kant stående, plattade fröet, omgifvet af en tunn skorplik fröblåsa. *Örter med små, oskaftade, gröna blomsamlingar.* — Pag. 181.

519 **HALIMUS.** 2könade blr som hos föreg. — ♀kalk *platt-tryckt, omv. hjertlik, grundt 2flikig,* med frö som hos föreg. omgifvet af en hinnaktig fröblåsa. *Kust-örter med spadlika helbräddade blad; gyttrade blr.* — Pag. 183.
(*Holcus, Hierochloa, Avena elat.* och *Hordeum* 3, 2. *Poterium* 21, 6. *Empetrum* 22, 3. *Fraxinus* och *Acer* 23, 2.)

2 Ordn. DIOECIA.

Enkönade blr på olika stånd med de 2könade.

520 **FRAXINUS.** *Blomhylle 0.* 2könade blr af *2* stånd. med korta strängar; 1 pistill med 2klufvet märke. — ♂blr af *2* stånd. *utan* strängar. Frukt plattad vingfrukt, med ett bihang *i spetsen. Träd med parbladiga blad.* — Pag. 56.

521 **ACER.** Blomhylle *dubbelt.* Foder 5deladt. Kronblad 4—5. Stånd. *8—10.* Pist. med 2 märken. — ♂blr: ståndare *med långa* strängar, omärklig felslående pistill. ♀blr med utdragen pistill, felslående knappar med korta strängar. Frukt 2frödig vingfrukt, med bihang *åt begge sidor. Träd med handlikt flikade blad.* — Pag. 84.
(*Empetrum* 22, 3.)

---

24 KLASSEN

CRYPTOGAMIA.

1 Ordn. FILICES. Ormbunkväxter. *)

† *Equisetaceæ.* Bladlösa växter med ledad stam och slidor vid lederna; i toppen ett ax af sköldlika fjäll med sporgömmen på undre sidan.

522 EQUISETUM. Groddkorn [sporer] försedda med 2, klubblika elastiska springtrådar. *Stjelkar trinda refflade, enkla ell. kransgreniga.* — 285.

†† *Marsileaceæ.* Växter utan annan stam, än en trådlik rotstock, som bär enstaka sittande blad och vid dessas bas kortskaftade fruktgömmen.

523 PILULARIA. Fruktgömmen klotrunda 4rummiga, 4skaliga, innehållande sporgömmen af 2 slag. *Blad trådlika.* — Pag. 287.

††† *Isoëteæ.* Växter med mycket kort och hoptryckt, n. skiflik rotstock, som bär ett enda bladknippe, och sporgömmen inom bladens bas.

524 ISOËTES. Sporg. inom sjelfva bladens bas, en del innehåll. stora, en del ytterst fina sporer. *Blad syl-lika, inv. 4pipiga, vid basen lökformigt vidgade.* — Pag. 287.

†††† *Lycopodiaceæ.* Växter med mångbladig stam och sporgömmen antingen i bladvecken eller i ax af tegel-lagda fjäll.

525 LYCOPODIUM. Sporgömmen likformiga njurlika, alla med fina pulverlika sporer. *Blad styfva, barrlika.* — Pag. 288.

526 SELAGINELLA. En del sporgömmen njurlika med fina sporer; andra 3—4knöliga med 3—4, stora sporer. *Mjuk, nedtill grenig ört.* — Pag. 289.

††††† *Polypodiaceæ.* [Jemte följ. afdelning *Filices veræ*]. Växter med rotstock och ett ell. flere, ofta talrika, stamblad, med sporgömmen på bladens baksida ell. kant, hos *Osmunda* gyttrade i skiljd vipplik samling.**)

* Sporgömm. med tydlig ring, samlade i plättar ell. linier på bladens baksida.

a — Fruktplättar runda, utan svepefjäll.

527 POLYPODIUM. Plättar vanl. åtskiljda ell. slutl. något sammanflytande. *Stambladet enkelt och pardeladt, ell. flere gånger sammansatt.* — Pag. 278.

---

*) Linnés Filices bestå af så olikbildade familjer, att de hafva högst få karakterer gemensamma, hvarför vid examineringen alla afdelningarnes eller familjernas karakterer måste jemföras.

**) Sporgömmet omgifves af en ledad, elastisk ring, som vid mogningen brister och klyfver det i 2 delar; hos *Osmunda* finnes blott ämne till denna ring. Hela växten ofvan jord liknar vanligen ett blad [stamblad], med underjordisk stam ell. rotstock; ofta bär detta blad fröredningen, samlad i runda ell. linieformiga fruktplättar på baksidan, mer sällan i kanten. Dessa plättar äro antingen bara, eller täckta med ett hinnaktigt svepefjäll, som hos äldre plättar, hvilka stundom sammanflyta, ofta hopkrymper och blir otydligt.

b — Fruktplätt. rundade, med svepefjäll.

528 **ASPIDIUM.** Plätt. *åtskiljda.* Svepefjället fästadt *midt i plätten,* sköldlikt, med rundtom fri kant. *Stambl. en gång ell. dubbelt parbladigt.* — Pag. 279.

529 **POLYSTICHUM.** Plätt. *åtskiljda.* Svepe fästadt *med ett veck i plättens kant,* njurlikt rundadt. *Stambl. som hos föreg.* — Pag. 279.

530 **CYSTOPTERIS.** Plätt. *åtskiljda.* Svepe n. skål-likt, fästadt *under plätten* och i början betäckande densamma med sin fria hinnaktiga kant. *Svepe snart förkrympt och otydligt.* — Pag. 280.

531 **WOODSIA.** Plätt. snart *sammanflytande, omgifna af* skålformiga, *hårlikt fransiga* svepen. *Bladen meränd. slutl. bruna, och ludna på baksidan.* — Pag. 280.

c — Fruktplätt. aflånga—jemnbreda, med svepefjäll.

532 **ASPLENIUM.** Plätt. aflånga—jemnbreda; svepe af samma form, fästadt *med långsidan vid plättens yttre kant* och öppnande sig från bladnerven. *Stambladet mer och mindre sammansatt.* — Pag. 281.

✓ 533 **SCOLOPENDRIUM.** Plätt. jemnbreda, med *2 svepen* fästade *å ömse sidor om plätten* och öppnande sig från dennes medel-linie. *Stambladet enkelt och odeladt.* — Pag. 282.

d — Fruktplätt. sammanhäng. i en oafbruten linie längs bladkanten, utan svepefjäll.

534 **PTERIS.** Plätt. täckta af den tillbakavikna hinnaktiga bladkanten. — Pag. 282.

** Sporgömm. med tydlig ring på baksidan af egna, med de öfriga något olika, fruktbärande blad.

535 **BLECHNUM.** Fruktblad *en gång pardelade,* med 2:ne, jemnbreda parallela, snart sammanflytande plättar på hvarje flik, *täckta med ett jemnbredt* svepe. — Pag. 283.

✓ 536 **ALLOSORUS.** Fruktblad *flere gånger sammansatta;* plätt. som hos föreg. täckta af bladflikarnes omvikna kanter, *utan särskildt* svepe. — Pag. 283.

537 **STRUTHIOPTERIS.** Fruktbl. *en gång pardelade.* Plättar under bladflikarnes omvikna och inskurna kant, slutl. *betäckande* flikarnes *hela* baksida, med ett snart affallande svepe. — Pag. 282.

*** Sporgömm. med tydlig ring; plättar knopplika, fästade i bladens kant.

538 **HYMENOPHYLLUM.** Plättar inneslutna af 2 svepefjäll. — Pag. 283.

**** Sporgömm. med otydlig ring, gyttrade i axgrenig vippa [bildad af de öfversta, smärre bladparen, hvilkas baksida täckes af fruktplättarne].

✓ 539 **OSMUNDA.** Sporgömm. kortskaftade, nätlikt strimmiga, med ämne till ring, och öppnande sig med en längdremna. — Pag. 283.

†††††† *Ophioglosseæ.* Växter med 1—2 ofruktsamma blad, nedom det till ett enkelt ell. sammansatt ax omvandlade fruktbär. bladet; sporgömm. utan ring.

540 **BOTRYCHIUM.** Sporgömm. oskaftade, *icke* sammanhängande, i ett *grenigt* ax och öppnande sig till midten med en tvärremna. *Det gemensamma skaftet bärande 1—2, mer och mindre delade ofruktsamma blad.* — Pag. 284.

541 **OPHIOGLOSSUM.** Sporgömmen oskaftade, *sammanhängande,* i ett *enkelt, 2sidigt* ax och öppnande sig med en tvärremna. *Skaftet med ett odeladt ofrukts. blad på sidan och ett ensamt ax i toppen.* — Pag. 285.

FRIES' NATURLIGA SYSTEM.

A. COTYLEDONEÆ.

Växter, med frön, som innehålla eller vid groningen utveckla hjertblad och brodd. — Hafva blommor med 2 bestämda kön, häraf kallade *Phanerogamæ L.*, och i sin byggnad tydliga kärl: *Vasculares DC.* *) samt blad med klyföppningar.

I. DICOTYLEDONEÆ.

Växter med 2:ne hjertblad. — *Exogeneæ DC.* ell. utanpå tillväxande, emedan de, som hafva flerårig stam [träd och buskar], föröka denna efter hela sin längd genom nya tydliga vedlager eller årsringar, de yngre lagda utanpå de äldre.

Ser. 1. COROLLIFLORÆ.

Blomkrona sambladig, med ståndarne fästade på sin insida.

1 Kl. SEMINIFLORÆ: kronan fästad ofvanpå fruktämnet.

1 Ordn. Med samgömmig frukt. **)

1 Fam. *Synanthereæ* [*Compositæ L.*]. Ands. N. F. t. 1, f. 1—5.
2 — *Dipsaceæ.* — Ands. t. 1.
3 — [*Ambrosiaceæ*]. — t. 1.
4 — *Valerianeæ.* — Ands. t. 2, f. 1, 2.

---

*) Så väl i dessa bestämningar, som i all klassifikation af växterna finnas undantag; således sakna några få Phanerogamer hjertblad, t. o. m. ett par slägten bestämda ståndare; några sakna kärl, hvilka åter träffas hos de till Cryptogamerna räknade Ormbunkarne; Mossorna hafva 2:ne kön o. s. v.

**) Ordningarne i den af Fries gifna klaven utmärkta med a, — b, — c — äro i alla Hjertbladsväxternas klasser de samma, ehuru en eller två kunna saknas i Skandinaviska floran; de äro byggda på fruktens beskaffenhet och 3 till antalet.

a: Samgömmig frukt: flere kransvisa småfrukter, samväxta sinsemellan till en odelbar frukt.

b: Skiljdgömmig: småfrukter flere, åtskiljda, hvarje af ett skal [ett kring fröfästet hopväxt fruktblad].

c: Enkelgömmig: frukt af flere med kanterna sammanväxta skal ell. fruktblad och med fröfästen längs skalens insida eller ett centralt.

2 Ordn. Skiljdgömm. frukt.
5 Fam. *Rubiaceæ.* — Ands. t. 2.
3 Ordn. Enkelgömm. frukt.
6 Fam. *Loranthaceæ.* — Ands. t. 2.
7 — *Caprifoliaceæ.* — Ands. t. 2.

2 Kl. ANNULIFLORÆ: kronan fästad rundtomkring [ej under] fruktämnet, öppen i botten.
1 Ordn. Samg. frukt.
8 Fam. *Campanulaceæ.* — Ands. t. 3.
9 — *Lobeliaceæ.* — t. 3.
10 — *Convolvulaceæ.* — Ands. t. 3.
2 Ordn. Skiljdg. frukt.
11 Fam. *Boragineæ.* — Ands. t. 3.
12 — *Labiatæ.* — t. 4, f. 1—8.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
13 Fam. *Menyantheæ.* — Ands. t. 4.
14 — *Polemoniaceæ.* — Ands. t. 4, f. 1, 2.

3 Kl. TUBIFLORÆ: kronan fästad under fruktämnet, sluten i botten.
1 Ordn. Samg. frukt.
15 Fam. *Oleineæ.* — Ands. t. 5.
16 — *Verbenaceæ.* — t. 5.
2 Ordn. Skiljdg. frukt.
17 Fam. *Asclepiadeæ.* — Ands. t. 5.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
18 Fam. *Gentianeæ.* — Ands. t. 5.
19 — *Solanaceæ.* — Ands. t. 6.
20 — *Personatæ.* — t. 5, f. 1—4.
21 — *Lentibularieæ.* — t. 6, f. 1, 2.
22 — *Primulaceæ.* — t. 6.
23 — *Globularieæ.* — t. 6.
24 — *Plantagineæ.* — t. 6, f. 1, 2.
25 — *Plumbagineæ.* — t. 6.

Ser. 2. THALAMIFLORÆ.

Blomkrona af flere fria blad; ståndare fästade jemte kronbladen på ett eget fäste.

4 Kl. DISCIFLORÆ: ståndare och kronblad fästade på kanten af en, öfver eller omkring fruktämnet befintlig disk.
1 Ordn. Samg. frukt.
26 Fam. *Corneæ.* — Ands. t. 7.
27 — *Celastrineæ.* — t. 7.
2 Ordn. Skiljdg. frukt.
28 Fam. *Araliaceæ.* — t. 7.
29 — *Umbelliferæ.* — t. 8.
30 — *Adoxeæ.* — t. 7.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
31 Fam. *Acerineæ.* — Ands. t. 8.
32 — *Resedaceæ.* — t. 8.

5 Kl. SERTIFLORÆ: sțånd. och kronblad fästade rundtomkring ell. på fruktämnets bas.
1 Ordn. Samg. frukt.
33 Fam. *Nymphæaceæ.* — Ands. t. 9.
2 Ordn. Skiljdg. frukt.
34 Fam. *Ranunculaceæ.* — Ands. t. 9, f. 1—4.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
35 Fam. *Berberideæ.* — Ands. t. 9.
36 — *Papaveraceæ.* — t. 9.
37 — *Fumariaceæ.* — t. 10.
38 — *Cruciferæ.* — t. 10, f. 1—7.

39 Fam. *Polygaleæ* — Ands. t. 10.
40 — *Balsamineæ* — t. 10.

6 Kl. COLUMNIFLORÆ: sånd. fästade under fruktämnet på ett punkt- ell. pelarlikt fäste.

1 Ordn. Samg. frukt.
41 Fam. *Tiliaceæ.* — Ands. t. 11.

2 Ordn. Skiljdg. frukt.
42 Fam. *Malvaceæ.* — Ands. t. 11.
43 — *Gruinales.* — t. 11, f. 1—3.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
44 Fam. *Hypericineæ.* — Ands. t. 11.
45 — *Cistineæ.* — t. 11.
46 — *Violarieæ.* — t. 12.
47 — *Droseraceæ.* — t. 12.
48 — *Silenaceæ.* — t. 12, f. 1, 2.
49 — *Alsinaceæ.* — t. 12, f. 1—3.
50 — *Elatineæ.* — t. 12.

Ser. 3. CALYCIFLORÆ.

Blomkrona af fria blad, jemte ståndarne fästade på blomfodret.

Kl. FAUCIFLORÆ: ståndarne fästade i fodrets svalg vid öfre kanten af den tunna torus.

1 Ordn. Samg. frukt.
51 Fam. *Cucurbitaceæ.* — Ands. t. 13.
52 — *Ribesiaceæ.* — t. 13.
53 — *Rhamneæ.* — t. 7.

2 Ordn. Skiljdg. frukt.
54 Fam. *Saxifrageæ.* — Ands. t. 13.
55 — *Crassulaceæ.* — t. 13.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
56 Fam. *Lythrarieæ.* — Ands. t. 13.
57 — *Onagrarieæ.* — t. 14.
58 — *Halorageæ.* — t. 14.

8 Kl. ROSIFLORÆ: stånd. fästade vid den ringformigt uppsvällda öfre kanten af torus.

1 Ordn. Samg. frukt.
59 Fam. *Pomaceæ.* — Ands. t. 14.

2 Ordn. Skiljdg. frukt.
60 Fam. *Senticosæ.* [*Rosaceæ Juss.*] — Ands. t. 15, f. 1—4.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
61 Fam. *Drupaceæ.* — Ands. t. 14.
62 — *Papilionaceæ.* — t. 15, f. 1—6.

9 Kl. CENTRIFLORÆ: ståndarne fästade i fodrets botten vid en punktlik ell. omärklig torus.

1 Ordn. Samg. frukt.
63 Fam. *Ericineæ.* — Ands. t. 16, f. 1—3.
64 — *Empetreæ.* — t. 16.

2 Ordn. Skiljdg. frukt.
65 Fam. *Euphorbiaceæ.* — Ands. t. 16.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
66 Fam. *Tamariscineæ.* — Ands. t. 17.
67 — *Portulacaceæ.* — t. 17.
68 — *Paronychieæ.* — t. 17.
69 — *Polygoneæ.* — t. 17.

Ser. 4. INCOMPLETÆ.

Blommor ofullständiga, utan egentliga kronblad, endast med enkel kalk, af fjäll o. s. v.

10 Kl. BRACTEIFLORÆ: blomkalk enkel, bildad af flere i krans samväxta skärmblad.

1 Ordn. Samg. frukt.
70 Fam. *Aristolochiaceæ.* — Ands. t. 18.
71 — *Santalaceæ.* — t. 18.
72 — *Thymeleæ.* — t. 18.
73 — *Elæagneæ.* — t. 18.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
74 Fam. *Ulmaceæ.* — Ands. t. 19.
75 — *Urticaceæ.* — t. 19, f. 1, 2.
76 — *Amarantaceæ.* — t. 19.
77 — *Chenopodiaceæ.* — t. 19.

11 Kl. JULIFLORÆ: blommor skiljdkönade, förenade i ett hänge, utan annan kalk än fjäll och dyl.

1 Ordn. Samg. frukt.
78 Fam. *Cupuliferæ.* — Ands. t. 20.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
79 Fam. *Salicineæ.* — Ands. t. 20.
80 — *Betulineæ.* — t. 20.
81 — *Myriceæ.* — t. 20.
82 — *Coniferæ.* — t. 20, f. 1—3.

---

83 — *Equisetaceæ.* *) — t. 21.

12 Kl. NUDIFLORÆ: blommor utan hylle, sittande utan skaft i bladvecken.

2 Ordn. Skiljdg. frukt.
84 Fam. *Callitrichineæ.* — Ands. t. 21.

3 Ordn. Enkelg. frukt.
85 Fam. *Ceratophylleæ.* — Ands. t. 21.

---

86 — *Characeæ.* **) — t. 21.

II. MONOCOTYLEDONEÆ.

Växter med 1 hjertblad. — *Endogeneæ DC.* inuti tillväxande genom lagrens rigtning inåt, ehuru de sedan tränga utåt och förlora sig, utan tydl. ringar, i de yttre lagren.

13 Kl. FRUCTIFLORÆ: blomkalken med ståndarne fästade ofvanpå fruktämnet.

1 Ordn. Samg. frukt.
87 Fam. *Orchideæ.* — Ands. t. 22, f. 1—5.
88 — *Irideæ.* — t. 22.
89 — *Narcissineæ.* — t. 22.

---

*) Upptages i detta verk bland *Filices.*

**) Afhandlas ej i detta verk, såsom närmast hörande till *Algæ.*

2 Ordn. Skiljdg. frukt.
90 Fam. *Hydrocharideæ.* — Ands. t. 22.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
91 Fam. *Najadeæ.* — Ands. t. 22.

14 Kl. **LILIIFLORÆ**: kalk af 3 ell. 6 [fria eller hopväxta] blad, jemte ståndarne fästade under fruktämnet.
1 Ordn. Samg. frukt.
92 Fam. *Liliaceæ.* — Ands. t. 23, f. 1—4.
93 — *Colchicaceæ.* — t. 23.
2 Ordn. Skiljdg. frukt.
94 Fam. *Alismaceæ.* — Ands. t. 23, f. 1—3.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
95 Fam. *Nartheciaceæ.* — Ands. t. 23.
96 — *Juncaceæ.* — Ands. t. 23.

15 Kl. **SPADICIFLORÆ**: kalk 0, 4bladig, ell. af fjäll, hår ell. dyl. Blommor uta skaft.
1 Ordn. Samg. frukt.
97 Fam. *Aroideæ.* — Ands. t. 24, f. 1, 2.
2 Ordn. Skiljdg. frukt.
98 Fam. *Potamogetoneæ.* — Ands. t. 24.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
99 Fam. *Typhaceæ.* — Ands. t. 24.
100 — *Cyperaceæ.* — t. 24, f. 1—3.

16 Kl. **GLUMIFLORÆ**: Gräs. Blommor bildande småax af skiftevisa yttre och inre fjäll.
3 Ordn. Enkelg. frukt.
101 Fam. *Gramineæ.* — Ands. t. 25, f. 1—10.

B. NEMEÆ.

Växter utan verkliga frön, blott med enkla groddkorn, som utväxa till en groddtråd, utan hjertblad och verklig brodd: *Acotyledoneæ Juss.* — Hafva inga ell. mikroskopiska, stånd. och pist. motsvarande befruktningsdelar; häraf kallade *Cryptogamæ L.* Såsom bestående af blott cellväf utan spiralkärl [undant. *Filices*], höra de till *Cellulares DC.*

III. HETERONEMEÆ.

Växter med rot och stam, den sednare försedd med tydliga, gröna blad. Groddtråden utvecklar en plattad del, kallad *proembryo* (förgrodd).

17 Kl. **FILICES**: försedda med tydliga kärl; befruktningsorganer på förgrodden.
102 Fam. *Polypodiaceæ.* — Ands. t. 26.
103 — *Ophioglosseæ.* — t. 26.
104 — *Marsileaceæ.* — t. 26.
105 — *Isoeteæ.* — t. 26.
106 — *Lycopodiaceæ.* — t. 26.

18 Kl. **MUSCI**: växter af blott celluler, endast med spår till kärl; befruktningsorganer på den utvecklade växten.
107 Fam. *Bryaceæ.* — Ands. t. 27, f. 1—7.
108 — *Sphagnaceæ.* — t. 27, f. 5, c.
109 — *Hepaticæ.* — t. 27, f. 1—4.

IV. HOMONEMEÆ.*)

Rot, stam och blad icke skiljda [sällan gröna]. Groddtråd utan förgrodd.

19 Kl. ALGÆ: det vegetativa systemet [örten] öfvervägande, utgörande på en gång rot, stam och blad. Lefva af det omgifvande medium, vattnet, omedelbart ell. luften.

110 Fam. *Lichenes.* — Ands. t. 28.
111 — *Byssaceæ.* — t. 28.
112 — *Fucaceæ.* — t. 28.
113 — *Ulvaceæ.* — t. 28.
114 — *Diatomaceæ.* — t. 28.

20 Kl. FUNGI: fröredningen öfvervägande; det vegetativa insänkt i det ämne, hvarpå växten förekommer, och hvaraf den lefver.

115 Fam. *Hymenomycetes.* — Ands. t. 29.
116 — *Discomycetes.* — t. 29.
117 — *Pyrenomycetes.* — t. 29.
118 — *Gasteromycetes.* — t. 29.
119 — *Hyphomycetes.* — t. 29.
120 — *Coniomycetes.* — t. 29.

Till detta system har Prof. Fries sjelf endast lemnat en Klav, som blifvit utvecklad af sednare författare, hvilkas arbeten ligga till grund för ofvanstående förkortade framställning. Sjelfva Klaven, hvari de 3 ordningarne **) äro utmärkta med bokstäfverna a — b — c —, är vigtig äfven derför, att den åskådligare än hvarje annan framställning visar familjernas så väl närmare som aflägsnare frändskaper [affinitet och analogi]. Den förra råder mellan de familjer, som i samma klass föregå och efterfölja hvarandra, — den sednare, eller analogien, eger rum mellan ordningarne [a — c] så väl i de bredvid hvarandra stående, som i de föregående och efterföljande klasserna i samma longitudinela serie. Sålunda äro 29 *Umbelliferæ* närmast beslägtade eller affina till *Araliaceæ* och *Adoxeæ;* — analoga till *Ranunculaceæ, Rubiaceæ* och *Saxifrageæ.* 87 *Orchideæ* affina, till *Irideæ* och *Narcissineæ;* — analoga till *Liliaceæ,* som stå i samma ordning, men olika klass.

A. COTYLEDONEÆ.

I. DICOTYLEDONEÆ.

Ser. 1. COROLLIFLORÆ.

1 Kl. *Seminifloræ.*

a. 1 Synanthereæ.
2 Dipsaceæ.
(3 Ambrosiaceæ.)
4 Valerianeæ.
b. 5 Rubiaceæ.
c. 6 Loranthaceæ.
7 Caprifoliaceæ.

2 Kl. *Annulifloræ.*

a. 8 Campanulaceæ.
9 Lobeliaceæ.
10 Convolvulaceæ.
b. 11 Boragineæ.
12 Labiatæ.
c. 13 Menyantheæ.
14 Polemoniaceæ.

3 Kl. *Tubifloræ.*

a. 15 Oleineæ.
16 Verbenaceæ.
b. 17 Asclepiadeæ.
c. 18 Gentianeæ.
19 Solanaceæ.
20 Personatæ.
21 Lentibularieæ.
22 Primulaceæ.
23 Globularieæ.
24 Plantagineæ.
25 Plumbagineæ.

---

*) Till denna Afdelning hörande familjer afhandlas icke i detta verk.

**) Prof. Fries har i den ursprungliga klaven i Flora Scanica äfvensom i v. Dübens Handb. i Växtrikets Nat. Familjer (Stockh. 1841) endast 3 Ordningar, neml. Familjer med *fructu holocarpo, fr. schizocarpo* och *fr. syncarpo;* till dessa hafva i Schagers och Arrhenii framställning ännu 2:ne Ordningar tillkommit.

Ser. 2. THALAMIFLORÆ.

4 Kl. *Disciflorœ.*

a. 26 Corneæ.
27 Celastrineæ.
b. 28 Araliaceæ.
29 Umbelliferæ.
30 Adoxeæ.
c. 31 Acerineæ.
32 Resedaceæ.

5 Kl. *Sertiflorœ.*

a. 33 Nymphæaceæ.
b. 34 Ranunculaceæ.
c. 35 Berberideæ.
36 Papaveraceæ.
37 Fumariaceæ.
38 Cruciferæ.
39 Polygaleæ.
40 Balsamineæ.

6 Kl. *Columniflorœ.*

a. 41 Tiliaceæ.
b. 42 Malvaceæ.
43 Gruinales.
c. 44 Hypericineæ.
45 Cistineæ.
46 Violarieæ.
47 Droseraceæ.
48 Silenaceæ.
49 Alsinaceæ.
50 Elatineæ.

Ser. 3. CALYCIFLORÆ.

7 Kl. *Fauciflorœ.*

a. 51 Cucurbitaceæ.
52 Ribesiaceæ.
53 Rhamneæ.
b. 54 Saxifrageæ.
55 Crassulaceæ.
c. 56 Lythrarieæ.
57 Onagrarieæ.
58 Halorageæ.

8 Kl. *Rosiflorœ.*

a. 59 Pomaceæ.
b. 60 Senticosæ.
c. 61 Drupaceæ.
62 Papilionaceæ.

9 Kl. *Centriflorœ.*

a. 63 Ericineæ.
64 Empetreæ.
b. 65 Euphorbiaceæ.
c. 66 Tamariscineæ.
67 Portulacaceæ.
68 Paronychieæ.
69 Polygoneæ.

Ser. 4. INCOMPLETÆ.

10 Kl. *Bracteiflorœ.*

a. 70 Aristolochiaceæ.
71 Santalaceæ.
72 Thymeleæ.
73 Elæagneæ.
c. 74 Ulmaceæ.
75 Urticaceæ.
76 Amarantaceæ.
77 Chenopodiaceæ.

11 Kl. *Juliflorœ.*

a. 78 Cupuliferæ.
b. 79 Salicineæ.
80 Betulineæ.
81 Myriceæ.
82 Coniferæ.

(83 Equisetaceæ.)

12 Kl. *Nudiflorœ.*

b. 84 Callitrichineæ.
c. 85 Ceratophylleæ.

(86 Characeæ.)

II. MONOCOTYLEDONEÆ.

13 Kl. *Fructiflorœ.*

a. 87 Orchideæ.
88 Irideæ.
89 Narcissineæ.
b. 90 Hydrocharideæ.
c. 91 Najadeæ.

14 Kl. *Liliiflorœ.*

a. 92 Liliaceæ.
93 Colchicaceæ.
b. 94 Alismaceæ.
c. 95 Nartheciaceæ.
96 Juncaceæ.

15 Kl. *Spadiciflorœ.*

a. 97 Aroideæ.
b. 98 Potamogetoneæ.
c. 99 Typhaceæ.
100 Cyperaceæ.

---

16 Kl. *Glumiflorœ.*

c. 101 Gramineæ.

B. NEMEÆ.

III. HETERONEMEÆ.

17 Kl. *Filices.*

102 Polypodiaceæ.
103 Ophioglosseæ.
104 Marsileaceæ.
105 Isoeteæ.
106 Lycopodiaceæ.

18 Kl *Musci.*

107 Bryaceæ.
108 Sphagnaceæ.
109 Hepaticæ.

IV. HOMONEMEÆ.

19 Kl. *Algæ.*

110 Lichenes.
111 Byssaceæ.
112 Fucaceæ.
113 Ulvaceæ.
114 Diatomaceæ.

20 Kl. *Fungi.*

115 Hymenomycetes.
116 Discomycetes.
117 Pyrenomycetes.
118 Gasteromycetes.
119 Hyphomycetes.
120 Coniomycetes.

SVERIGES OCH NORGES VÄXTER

EFTER FRIES' SYSTEM.

I. DICOTYLEDONEÆ.

1 Serien: COROLLIFLORÆ.

1 KLASSEN

SEMINIFLORÆ.

1 **Fam. SYNANTHEREÆ** *Rich.* Blommor gyttrade inom en gemensam holk, bildande en blomkorg. Ståndare fästade i den sambladiga kronans pip, med knapparne hopväxta omkring stiftet. Frukt sittande under kronan, enfröig, samt oskiljbart omsluten af fodret [skalfrukt]. Fröhvite 0 *).

1 **Flocken Corymbiferæ** *Juss.* Blrna antingen rörformiga i blomkorgens midt och tunglika i dess kant [strålblr], ell. stundom alla rörformiga. Stiftet cylindriskt, icke uppsväldt ell. ledadt.

a) Senecionideæ. Stiftets 2 flikar [märkena] jemnbreda, med en hårpensel i spetsen.

1. BIDENS *Lin.* **Brunskära.**

1 **B.** *tripartita L.* bladen *skaftade,* meränd. 3klufna ell. *3delade* med inskurna och tandade flikar; blomkorg. utan strålblommor, *upprätta;* skalfrukter med 2—3 borst. ⨀ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.2178. H.N.f.16, n:o 1.

**frondosa* *Retz.* bl. vanl. 3-5delade; blomkorg. mer utbredda med mycket stora yttre holkblad. Fig. H.N.f.16, n:o 2.

Våta st. a. *(Sk.—Um. Lpm.—N.* — * *Sk.* och *Hall.* enl. Retz. Obs.; trol. mångenstäd. med hufvudformen.) *Folshög, stund. ett par tum hög med odelade bl.* *, *ell. B platycephala Oerst., är en medelform till följ. art, som den, då bl. äro odelade, rätt mycket liknar, ehuru till hufvudsakl. karakterer knappt skiljbar från föreg.*

2 **B.** *cernua L.* bladen *odelade halfomfattande,* lancettlika- jemnbreda sågade; blomk. *lutande;* fruktborster vanl. 4. ⨀ 7, 8, g. blr. — *β radiata:* med utdragna strålblr. Fig. Fl.D.481.

---

*) I de familjer, der fröhviten icke nämnes, finnes den alltid.

Våta st. *(Sk.—Helsl. Medelp.* Sundsvall enl. J. A. Leffl. *Ångml.* Thorsåker sn. *Verml. Boh. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* — *β Sk.* — *Södml. Stockh. Helsl.* Mo sn: J. A. Wistr. *Vestml. Ner. Verml. Boh. Hall.* — *N.* söd. del.) *Var. stund. enblomstrig och ett par tum hög: B. minima L.* — *β är Coreopsis Bidens L.*

2. CHRYSANTHEMUM *Lin.* Prestkrage.

† Skalfrukt naken [utan fruktkrona].

1 C. *segetum L.* bladen halftomfattande, vid basen sågade, *mot spetsen flikiga* och tandade; holkfjällen *bredt äggrunda.* ☉ 7, 8. g. strålblr. Fig. Sv.B.496. Fl.D.995.
Åkr. odl. st. *(Sk.—Ångml. VB.* Neder-Kalix. *Vestml. Verml. Dalsl. Boh. Gotl.* Sparsam ell. sällsynt ofvan Skåne. — *N.) Blåaktigt grön, till alla delar glatt, med stora guldgula blomkorgar.*

2 C. *Leucanthemum L.* de nedre bladen skaftade spadlika, de öfre halftomfattande, lancettlika sågade, *vid basen fliktandade* — *n. parklufna;* holkfj. *lancettlika.* ♃ 7, hv. strålblr. Fig. Sv.B.346. Fl.D.994.
Torra st. a. *(Sk.—VB.* och *Pit. Lpm.* — *N.* till Nordl.) *Var. någongång i Sk. och Blek. utan strålblr: β flosculosum Aspegr., samt mer och mindre hårig.* — *Leucanthem. vulgare Lam.*

†† Skalfrukt med krona: *Pyrethrum Sm.*

3 C. *Parthenium Pers.* bladen *parbladigt delade;* flikarne inskurna, de öfre sammanflytande; blomkorg. i qvastlik samling. ♃ 7, 8, hv. strålblr. Fig. Sv.B.285. Fl.D.674.
Byar etc. r. *(Sk.—Uppl. Nerike* och *Verml. Boh.* Troligen öfverallt förvildad. — *N.* Tellemarken.) *Saknar stundom strålblr.* — *Matricaria L. Leucanthemum Godr. & Gren.*

3. MATRICARIA *Lin.* Sötblomster. Baldursbrå.

† Blomfästet inuti tätt; skalfr. med 3 åsar: Baldursbrå.

1 M. *inodora L.* bladen dubb. parbladigt delade med smalt jemnbreda, n. trådsmala flikar; skalfr:s topp hinnkantad. ☉ ⚴ 6—8, hv. strålblr. — *β borealis:* holkfjällen dubb. större, aflånga, med bred svart hinnkant. Fig. Fl.D.696. Reich. Corymbif. i D.Fl.t.985, f. 1.
**maritima L.* bladflik. kortare, trinda och köttiga. Fig. Reich.t.985, f. 2. H.N.f.12, n:o 2.
Odl. st. a., * hafsstr. *(Sk.—Lpl.—N.* — *β N.* Trondhjem. — * *Sk.—Boh. Smål.* Örö: Scheutz; Kalmar. *Stockh.* yttre skärg. — *N.* till Finnm.) *Bladflik. hos hufvudformen platta på undre sidan. Varierar utan strålblr.* — *Tripleurospermum C. H. Schultz och ed. 9. Pyrethrum Sm.* * *är vanl. lågväxt ell. nedligg. med smärre blomkorgar, och synes vara var. salina Wallr. ell. åtminstone derifrån knappt skiljbar.*

†† Blomfästet ihåligt; skalfr. med 5 åsar: Sötblomster.

2 M. *Chamomilla L.* bladen dubb. parbl. delade med trådsmala flikar; blomkorg. *långt skaftade, med strålblr;* diskblr 5tandade; skalfr:s topp utan hinnkant [krona]. ☉ 6, 7, hv. strålblr. Fig. Sv.B.50. Fl.D.1764.
Torra, odl. st. *(Sk.*—nor. *Ångml.* Självevad. *Jemtl. Pit. Lpm.* Kuorokveik. Sällsynt norr om Dalelfven. — *N.* till Hedemarken och efter kusten till Trondhj.) *Har en stark sötaktig lukt. En var. med färre och nedböjda strålblr är M. suaveolens L.FlSu. och Herb.*

3 M. *discoidea DC.* bl. som föreg.; blomkorg. *kort skaftade, utan strålblr;* blr 4tandade; skalfr. med omärklig krona. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Reich.t.997,f.2. H.N.f.14, n:o 5.
Gator, odl. st. r. *(Uppl.* Uppsala, på gator och gårdar i Fjerdingen samt i Bot. trädg.; vid Simtuna prestg. — *N.* Christiania, vid Mellemtöjen.) *Vanligen mer grenig än föreg., som den liknar till lukten. Blomfästet spetsigt kägellikt.* — *Cotula matricarioides Bong.*

4. ANTHEMIS *Lin.* Åkerkullor.

1 A. *tinctoria L.* bladen parbladigt delade, småbladen parklufna ell. djupt sågade, under tilltryckt håriga; blomfästet slutl. kullrigt med *lancettl.* fjäll; skalfr. med *hinnaktig,*

odelad *fruktkrona.* ♃ 6, 7. — *β discolor:* bladen n. glatta; strålblrna hvita. Fig. Sv.B.62. Fl.D.741. H.N.f.6, n:o 1.

Torra st. åkr. *(Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.) α har vackra höggula strålblr, hvilka någongång saknas. — Cota tinct. Gay. β A. maritima Retz.*

2 A. *arvensis L.* bladen parbladigt delade; småbladen enkelt ell. dubbelt parklufna, med inskurna flikar; blomfästet slutl. n. *kägellikt,* med *lancettlika* fjäll; skalfr. med plattad topp, på längden *fårade* af *släta* åsar. ⊙ 5—7, hv. strålblr. — *β agrestis:* skalfr. med trubbig toppkant; bladen mer findelade. — *γ salina:* bladflikarne köttiga; stjelken nedligg. Fig. Fl.D.1178. H.N.f.15, n:o 1.

Åkerren. a. *γ* hafsstr. *(Sk.—VB.—N.— γ Hall.* Varberg. *Sk.* Ystad. Köpingeåns gamla utlopp.) *Bladflikarne hos α bredare, mer blåaktiga, skalfr:s topp omgifven af en hvassare kant; β har gröna, smalare bladflikar: A. agrestis Wallr.*

3 A. *Cotula L.* blomfästets fjäll *jemnbreda;* skalfr. med *rundad naken topp, småknaggligt strimmade;* för öfr. som föreg. ⊙ 5—9, hv. strålblr. — *β salina Lindeb.* nedliggande med köttiga bladflikar. Fig. Sv.B.429. Fl.D.1179.

Byar, gat. *(Sk.—Uppsala. Dal.* Smedjebacken. *Vestm. Verml.* nära Carlstad. *Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* — *β Boh.* Mollö.) *Bladflikarne n. syl-lika. Hela växten illaluktande. — Maruta fœtida Cass.*

5. ACHILLÉA *Lin.* Nysört (!), Rölleka.

1 A. *Ptarmica L.* bladen *hela,* n. jemnbreda, *hvass-sågade,* glatta; blomkorgar i qvastlik samling. ♃ 7, 8, hv. strålblr. Fig. Sv.B.207. Fl.D.643.

Fukt. st. *(Sk.—Helsl. Ångml.* Hernön: Stud. H. W. Arnell. *Dal.* söd. delen. *Verml. Boh. Gottl.* Storugns i Lärbro, samt i Väskinde sn enl. G. v. Cederv. — *N.* till Trondhj. stift.) *Blomkorg. mindre talrika, men mycket större än hos följ.*

2 A. *Millefolium L.* bladen *parbladigt delade,* med pardelade och inskurna flikar; blomkorg. i tät, qvastlik samling. ♃ 7—9, hv. ell. rödl. strålblr. — *β lanata:* stjelk, blad och holk ullhåriga. — *γ sordida:* stj. ullhårig; blad och blomsaml. småludna; strålblrna något gulaktiga. — *δ setacea:* spenslig, med dubb. smärre blomk., borstlika bladflikar. — *ε alpestris:* bladen mer sammansatt delade; blomk. större med bredt svartkantade holkfjäll. Fig. Sv.B.74. Fl.D.737. *β* Reich.t.1028,f.2; *δ* f.1 och H.N.f.12, n:o 3.

Torra st. a., *β* hafsstr. *(Sk.* — *Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — *β Smål.* Örö: Scheutz; Kalmar. *ÖG.* Gräsmarö m. fl. st. i skärg.: Kindb. *Boh.* Koön vid Marstrand. *Öl. Gottl.* — *γ Skåne. Hall.* Hasslöf: Theor. — *δ Sk. Stockh.* på Adelsön och Björkön. — *ε N.* Finnm. Trondhj. st. Molde.) *Var. i hög grad, äfven med röda strålblr.*

6. TANACÉTUM *Lin.* Renfana.

1 T. *vulgare L.* bladen parbladigt delade; småbladen parklufvet inskurna och sågade. ♃ 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.81. Fl.D.871.

Torra st. *(Sk.—Um. Lpm.* och *VB.* — *N.* till Finnm.) *Alnshög och derutöfver; bladen ofta krusiga, lukta starkt. — T. boreale Fisch., som af Fr. i S.V.Sc. upptages såsom varietet, skiljer sig enl. Ledeb. Fl.Ross. med skalfr. utan fruktkrona.*

7. ARTEMISIA *Lin.* Malört, Gråbo.

† Blomfästet hårigt: *Absinthium Gærtn.*

1 A. *Absinthium L.* stjelken *upprät;* rotbladen 3dubbelt pardelade, stjelkbladen mindre delade med *lancettlika flikar,* alla bl. *tätt gråludna;* blomkorg. i ensidiga klasar, kort skaftade, nedböjda, n. klotrunda. ♃ 8, g. blr. Fig. Sv.B.106. Fl.D.1654.

Byar etc. a. *(Sk.—Helsl. Ångml.* Bjertrå och Långsele. *Dal. Verml. Öl. Gottl.* — *N.) Omkring alnshög; skärmbladen hela. — Absinth. vulgare Lam.*

2 A. *rupestris L.* stjelken *uppstigande;* alla bladen parbladigt delade med *smalt jemnbreda flikar;* rotbladens hela eller 3delade. gleshåriga; blomkorg. som hos föreg. stora. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Lin. Gottl. resa. Sv.B.317. Fl.D. suppl.1,t.25. H.N.f.4, n:o 2.

Kalkberg r. *(Öl. Gottl.) 1—2 qv. hög; hufvudklasen antingen enkel med blomkorgar på 1—3 liniers skaft, eller delad i smärre klasar med ganska korta bl.skaft; stjelkbladen knappt en half tum långa kammlikt flikade.*

†† Blomfästet glatt: *Abrotanum Fr.*

* Blomkorg. rundade, med glatt ell. gleshårig holk.

*3 A. *norvegica Fr.* stjelken *uppböjd*, n. enkel; bladen parbladigt delade i hela eller åter delade, under håriga flikar; blomkorg. *halfrunda*, nedböjda, på *långa enblomstriga* hvitulliga skaft i stjelkens spets och bladvecken. ♃ 8, g. blr. Fig. Fl.D.801. H.N.f.4, n:o 1.

Fjellv. r. (*N.* Dovre, öfver allt på fjellen vid Kongsvold och Drivdalen. Romsdalen, i Eikisdalen.) *Har sällan mer än 4—6 blomkorg., utplattade n. en half tum vida och således de största i slägtet, med bredt hinnkantade mörka holkfjäll. — A. rupestris Fl.D.*

4 A. *laciniata W.* stj. n. *upprät;* bladen parbladigt delade; rotbladens flikar pardelade, stjelkbladens djupt parklufna, med smala spetsade gleshåriga flikar; blomkorg. *klotrunda,* lutande, kort skaftade, i upprätа *mångblomstriga klasar.* ♃ 8, g. blr. Fig. Fl.D. suppl.1,t.26. H.N.f.4, n:o 3.

Torra st. r. (*Öl.* Borgholm; Skogsby-bet i Thorslunda; Albrunna i söd. Möckleby; Gösslunda i Hulterstad m. fl. st.) — *A. tanacetifolia Retz.*

5 A. *campestris L.* stj. *uppböjd* ell. uppstigande; bladen parbladigt delade, med flerdelade, vanl. glatta, *n. trådsmala* flikar; blomkorg. *rundadt äggformiga,* lutande, *ganska kort* skaftade, i ensidiga klasar. ♃ 7—9. — β *sericea:* bladen silkesludna. Fig. Fl.D.1175.

Torra back. (*Sk.—Gestr.* och *Vestml. VG. Boh.* på Nordkoster; Tanum sn. — *N.* Tönsberg, Christiania—Ringerige. — β *Sk. ÖG.* Omberg: Kindb. *Uppsala,* Slottsbacken. *Boh.* n. Grebbestad enl. Leffl. *Öl. Gotl.*) *Blomkorg. mycket små brunaktiga, glatta.*

** Blomkorg. aflånga, med tätt hvitluden holk.

6 A. *vulgaris L.* stj. *upprät;* bladen dubbelt pardelade, med lancettlika inskurna *spetsade* flikar, *under hvitludna:* blomkorg. något lutande, n. oskaftade i mångblomstr. klasar. ♃ 8. — β *coarctata:* bladen med smalare, under snöhvitt ulliga flikar; klasarne sammandragna, täta upprätа. Fig. Sv.B.417. Fl.D.1176. β Lin. Inst. Skrift.t.1. Reich.t.1038.f.2.

Åkerren. etc. a. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm. Lul. Lpm.* Storbacken: C. Indeb. — *N.* till Finnm. — β Hafsstr. *Blek.—Helsl. VB.* Neder-Kalix. *Öl.*) *1—2 alnar hög; än med mörkbrun stjelk och bruna blr, än med ljus stjelk och gulare blr.*

7 A. *maritima L.* stj. *uppstigande;* bladen parbladigt delade, *på begge sidor hvitludna* med hela eller 3delade *jemnbreda trubbiga* flikar; blomkorg. som föreg., än upprätа, än nedböjda. ♃ 8, 9, g. blr. — β *suffruticosa:* stj. träaktig, högre och n. upprät, med utböjda klasar och nedböjda blomkorg. Fig. Sv.B.323. Fl.D.1655. β H.N.f.4, n:o 4.

Hafsstr. r. (*Sk.* vest. kusten. *Öl. Gotl.* — β *Sk.* vest. kusten. *Hall.* Varberg. *Boh.* Vinga och kringligg. öar; Tanum sn, Sör Edsvik. *Blek.* på öar utanför Thorshamns udde. *Smål.* Kalmar; Vestervik på Gränsö.) β *är ofta 2—3 quart. hög grenig: A. salina Liljebl.*

8. ARNICA *Lin.* Hästfibla.

1 A. *montana L.* stj. 1—3blomstrig jemte blomholken *glandelhårig;* bladen motsatta, *äggrundt aflånga,* glest tandade. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.185. Fl.D.63.

Skogsäng. (*Sk.—Uppl. Helsl.* Kråkfläck i Jettendal: C. O. Berg; Letsberg i Ljusdal: J. A. Wistr. *Dal.* Hedemora. *Vestml.* Lillhärad. *Ner. Verml. Boh.* Sällsynt i norra och östra prov. — *N.* söd. delen upp till Bergen och Ringeboe. Molde.) *Nära alnshög växt, med stora blomkorg., brandgula blr.*

2 A. *alpina Murr.* stj. alltid *enblomstrig,* upptill jemte blomholken *tätt hvitullig;* bladen motsatta *lancettlika,* smalspetsade, n. helbräddade. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.699. Fl.D.1524. H.N.f.12, n:o 5.

Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Kåbdåvanka. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Sähkok, Ruonas, Tjågneres, Welkespuolda, samt öst. om Rissajokk; Njuonjes vid Tarrajokk: H. Widm., och Tjakkeli vid Laidaure: C. Ind. *Pit. Lpm.* Kåbrenoiwe, vid Laiselfven. — *N.* Finnm. fjellet Sakkabani vid Kaafjorden: Th. Fr. och E. Henschen: Flöjfjellet

vid Tromsoe.) *Qvartershög med ljusgula blr. — A. montana β L. A. angustifolia Fl.D.*

9. CINERARIA *Lin.* Nocka.

1 C. *palustris L.* stjelken *tät*bladig; *alla bl. likformiga,* lancettlika, bugtigt tandade — n. helbräddade, jemte stjelken *småludna,* endast de nedre skaftade; blomkorg. i qvast af *fler*blomstriga skaft; skalfr. *glatta.* ⊙☽ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.737. Fl.D.573. H.N.f.1, n:o 5.
Kärräng. torfgrafvar. (*Sk. Blek.* vest. delen: Gosselm. *Smål.* vid Röja sjö i Gamleby sn; Skir nära Vexiö; Wide i Ljuder m. fl. ställen: Scheutz. *Hall.* Vindrarp och Renneslöf snr: Theor.; Halmstad; Söndrum. *VG.* Vartofta i Åsaka sn vid Barnesjön. *Öl.* vid Beteby i Mörbylånga etc.) *Othonna L.Fl.Su. Senecio DC.*

2 C. *campestris Retz.* stj. *gles*bladig; rotbladen kort skaftade *äggrunda* otydl. tandade; stjelkbladen oskaftade, de öfre *jemnbreda,* alla jemte stjelken *hvitulliga;* blomk. i qvast af *en*blomstr. skaft; skalfr. *styfhåriga.* ♃ 7, g. blr. Fig. Fl.D.1177. H.N.f.1, n:o 6.
Torra st. r. (*Sk.* vid Löddeström från Lackalänge till hafvet; Landskrona vallar; Axelvold nära Dufeke; Ignaberga kyrkogård och kalkbrott; Dysjöbro i Annelöf sn etc.) *Cin. alpina L. Herb. alp. γ L.Sp.Pl. och Fr.S.V.Sc. C. integrifolia E.B. Senecio DC.*

10. SENECIO *Lin.* Kors-ört, Stånds.

† Strålblr utdragna, horizontalt utstående: Stånds.

* Bladen odelade.

1 S. *paludosus L.* bladen smalt lancettlika spetsade, hvass-sågade, under småludna ell. flockulliga, säll. glatta; blomkorg. i utbredd qvast; skalfr. småludna. ♃ 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.736. Fl.D.385. H.N.f.2, n:o 2.
Våta st. stränd. r. (*Sk.* Christianstad flerest. enl. F. Aresch.; Lillö- och Råbelöfs-sjön; mell. Rönnemölla och Brännestan på holmar i Rönneån; mell. Gullarp och Bosarp; Ramstorp i Torlösa sn etc.) *Stjelken enkel upprät, 3—6 fot hög.*

** Bladen pardelade; alla skalfr. glatta.

2 S. *aquaticus Murr.* rotbl. och de nedre stjelkbl. hela ell. lyrformigt pardelade med stor, aflångt äggrund, säll. något hjertlik, tandad ändflik och aflånga sidoflikar; blomkorg. i qvast af uppräta grenar. ♃ 8, g. blr. Fig. Sv.B.681. Fl.D.784. H.N.f.3, n:o 2.
Fukt. st. r. (*Hall.* nor. del. *Boh.* i söd. skärg. *VG.* Gräfsnäs; Göteborg. *Dalsl.* Baldersnäs: Stud. G. Thorstenson. *Smål.* Vestervik? *Gotl.* Halvede i Hogrän, och Koparfve i Ruthe enl. G. v. Cederv. — *N.* Drammen; Aalesund: Doc. P. Olsson.) *Liknar följ., men har större blomkorg., samt rotbl. med stor odelad ändflik, små, stundom inga sidoflikar. Var. med ända till spetsen flikade blad. — S. erraticus Bert., skiljd med vidt utstående grenar i blomqvasten och hjertlik ändflik på rotbl., växte förr i Sk. vid Yngsjö, men är enl. F. Aresch. ej i sednare tider återfunnen.*

*** Bladen pardelade; alla ell. en del skalfr. håriga.

3 S. *Jacobæa L.* bladen *lyrformigt pardelade,* med *mot spetsen vidgade,* inskurna och tandade flikar; blomkorg. i *tät mångblomstrig* qvast; diskblrnas skalfr. *stråfhåriga,* kantblrnas *glatta.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.606. Fl.D.944. H.N.f.14, n:o 3 [var.].
Tor. st. (*Sk.—Uppl. Gefle,* vid Nyberg, Holmsund etc. *Medelp.* Sundsvall, på ballast: C. Ind. *Ångml.* Hernön: Säbrå sn: H. W. Arnell. *Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Drammen; Holmestrand till Bergen.) *Var. med ända till spetsen pardelade blad och med stor odelad, tandad ändflik; rotbl. vanl. af sednare formen. Saknar stundom strålblr, såsom ex. i H.N.*

4 S. *erucifolius L.* bladen *pardelade ända till spetsen,* med *jemnbreda* inskurna spetsade flikar; blomkorg. *som hos föreg.;* foderholken nående till blomholkens *midt; alla* skalfr. stråfhåriga. ♃ 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.607. Fl.D.1885. H.N.f.1, n:o 4.
Jordvallar etc. r. (*Sk.* Malmö; mell. Lund och Dalby; Trolleberg; Skifarp; Getinge etc.) *Bladflikarne ofta tumslånga, omkr. 1 linie breda, med 2—3, spetsade småflikar, mest i undre kanten. — S. tenuifolius Retz. och Jacq. Linnés ursprungliga, i Sk. Resan omnämnda erucif. är, enl. hans Herbar., en form af S. silvaticus.*

5 S. *vernalis WK.* rotbladen små omv. äggrunda, inskurna och tandade; stjelkbl. aflånga, *parklufna ända till spetsen,* med *äggrunda,* trubbiga och krusigt tandade flikar; blomkorg. i *fåblomstrig* qvast; foderholk. *flere gånger* kortare än blomholken; *alla* skalfr. sträfhåriga. ⊙ 5, 6, g. blr. Fig. Reich.t.959,f.2.
Odl. st. r. *(Sk.* vid Fogelsång 1864 enl. F. Aresch.) *Utl. ex., de enda utg. sett. 1—2 qv. höga, dels enkla, dels långt ned greniga. Liknar till bladen arter i följ. afd.*

†† Strålblr korta och tillbakarullade ell. inga: Korsört.

6 S. *viscosus L.* bladen djupt parklufna *klibbhåriga;* blomkorg. *upprätta,* med tillbakarullade strålblr; foderholken nående öfver den *klibbhåriga* blomholkens *midt;* skalfr. *glatta.* ⊙ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1230.
Gat. etc. r. *(Sk.—Uppsala. Helsl.* Segersta sn enl. Leffl. *Ångml.* Ytter-Lännäs sn, tillfällig. Södra *Dal. VG.* kring Göteborg. *Boh.* Tryggön: Doc. Olsson. *Hall. Öl.* Böda. *Gotl.* — *N.* Christiansand—Christiania.) *Hela växten klibbhårig.*

7 S. *silvaticus L.* bladen parklufna glandelbräddade; blomk. *upprätta,* med *mycket korta* tillbakarullade strålblr; foderholken *3—5bladig,* knappt nående öfver den *glatta* blomholkens botten; skalfr. *finhåriga.* ⊙ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.869, 791.
Svedjel. berg. etc. *(Sk.—Helsl. Ångml.* Säbrå och Ulånger; Ytterlännäs enl. Leffl. *Dal. Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Söndmöer.) *Strålblrna ganska korta, stundom inga.*

8 S. *vulgaris L.* bladen stjelkomf. parklufna; blomkorg. *lutande,* meränd. *utan strålblr;* foderholkens fjäll *omkr. 10,* svartspetsade, nående öfver blomholkens bas; skalfr. *finhåriga.* ⊙ 6—10, g. blr. Fig. Sv.B.353. Fl.D.513.
Odl. st. a. *(Sk.—Um. Lpm. VB.* nor. del. — *N.* till Finnm.) *Har någongång korta strålblr.*

11. HELICHRYSUM *Gærtn.* Hedblomster.

1 H. *arenarium DC.* bladen gråulliga, de nedre spadlika, de öfre smalt lancettlika; blomkorg. i tät rundad qvast. ♃ 7—9. Fig. Sv.B.658. Fl.D.641. H.N.f.2, n:o 1.
Sandhed. *(Sk. Hall. Blek.* särd. i vest. delen. *Smål.* Vissefjerda söd. om Emmeboda. *Öl.* mellan Färjestaden och Thorslunda, samt vid Glömminge m. fl. st. *Gotl.* Hemse sn.) *Blomkorg. af en skinande citrongul, stund. pomeransgul färg* [*β aurantiacum Pers.*]. — *Gnaphalium L.*

12. GNAPHALIUM *Lin.* Noppa.

† Blomkorg. gyttrade i hufvudlika (rundade) samlingar.

1 G. *luteoalbum L.* stjelken *slak,* oftast *enkel;* rotbl. n. tunglika, stjelkbl. omfattande, lancettlika, alla *hvitulliga;* blomkorg. gyttrade till ett ell. flere hufvuden *i stjelkens spets;* skalfr. *glatta, grynprickiga.* ⊙ 8. Fig. Fl.D.1763. H.N.f.1, n:o 1.
Fukt. st., vägkant. r. *(Sk.* Skanör; Falsterbo; Lilla Hammar. *Blek.* Hörby. *Smål.* vid Hosmo och söd. Hagby. *Öl.* mångenst. på vest. sid.; på den östra vid Långöre kapell enl. Sjöstr.) *Blrna gula; holkfj. glänsande hvitgula.*

2 G. *uliginosum L.* stjelken *uppstigande,* meränd. *grenig,* ullig [hos **nud.* glatt]; bladen smalt lancettlika, spetsiga *mjukludna;* blomkorg. gyttrade i *stjelkens spets och bladvecken;* skalfr. *glatta* [ell. finhåriga], *släta.* ⊙ 7, 8. Fig. Fl.D.859. H.N.f.10, n:o 2.
**nudum Hoffm.* hela växten späd och fullkomligt glatt. Fig. Reich.t.948,f.3. H.N.f.12, n:o 6.
**pilulare Wg.* skalfr. sträfva af korta hår. Fig. Wg.Fl.L.t.19.
Fukt. st. a. *(Sk.—Lpl.* — *N.* — **nud.* Hafsstr. *Sk.* Kullaberg nära Mölle. *Hall.* Falkenberg. *Blek.* Ronneby nära Djupafors. *Smål.* Kalmar. *Öl.* — **pil. VB.) Var. från tumshög och enkel* [**pygmæum Wess.*] *till qvarterslång och mycket grenig; blomk. små och bruna.*

3 G. *supinum L.* stj. *slak,* trådlik, *med grenskott vid roten;* bladen jemnbreda spetsiga *ulliga;* blomkorg. *i stjelkens spets* och stund. i öfre bladvecken; skalfr. *glest sträfhåriga.* ♃ 7, 8, br. blr. — *β fuscum:* blomkorg. klaselikt gyttrade, de nedre skaftade. Fig. Sv.B.716. Fl.D.332. H.N.f.6, n:o 2.

Fjellv. *(Lpl.—Herjed. — N.) Vanl. fingerhög, 1—8blomstrig. — G. procumbens L. Herb. G. alpinum Fl.D. β G. fuscum W.*

†† Blomkorg. samlade mot stjelkens spets i ett **bladigt ax**.

4 G. *silvaticum L.* stjelken uppstigande, styf enkel och mångbladig; bladen *jemnbreda, under mjukludna;* skalfr. något sträfva. ♃ 8, br. blr. Fig. Fl.D.1229.
Torra st. *(Sk.—Lpl. — N.* till Nordl.: Norm.) *Stjelken fothög, något nedligg. vid basen, sedan upprät, utan grenskott. Har enl. Læst. vissa år i VB. en höstform, som ganska mycket närmar sig till föreg.*

5 G. *norvegicum Gunn.* stjelken som föreg. mer upprät; bladen smalare ell. bredare *lancettlika, på båda sidor flockulliga,* de mellersta störst; skalfr. som föreg. ♃ 7, 8, br. blr. Fig. Fl.D.254. H.N.f.14, n:o 7.
Fjelltr. *(Lpl.—Dal. Ångml.* Tåsjö. — *N.) Skiljd från föreg. med mer sammanhängande och tjockare ax, bredare blad; grenskott* 0.

13. ANTENNARIA *Gærtn.* Kattfotsört.

1 A. *dioica Gærtn.* grenskottens blad *spadlika, nervlösa* ell. 1-nerviga, und. hvitl., *ofvanpå* meränd. *glatta;* stjelkbl. *jemnbreda* spetsiga; blomkorg. i qvast; holkfjällen i spetsen *rundade,* på utsidan något konvexa. ♃ 5, 6, hv. ell. r. blr. Fig. Sv.B.148. Fl.D.1228.
Tor. back. a. *(Sk.—Lpl. — N.) Vanl. blott några få tum hög, men stund., särd. i fjelltrakter, fotshög med mer än tumslånga blomkorgsskaft. En dylik form med äfven öfre bladytan småluden är Gnaph. hyperboreum Don. — Gnaphalium L.*

2 A. *alpina* [*L.*] grenskottens bl. *tunglika,* i öfr. *som hos föreg.;* stjelkbl. *lancettlika;* blomk. i qvast; holkfj. *spetsiga* [hos ♂ trubbiga] *platta,* med utstående spets. ♃ 6, 7, grågr. blr. Fig. H.N.f.3, n:o 1.
Fjellv. *(Lpl.—Herjed. — N.) Vanl. något mindre än föreg., men var. som denna. Hanväxten ytterst sällsynt, funnen 1842 af L. L. Læst., liknar i allt annat honväxten, men har bredare, trubbiga och i spetsen något färgade holkfjäll. — Gnaph. L.*

3†A. *carpatica Bl. & Fing. alla* bl. *smalt lancettlika* spetsade, *3nerviga, på begge sidor* småulliga; blomk. gyttrade i tät qvast; holkfj. *platta,* hos ♂ trubbiga, hos ♀ spetsiga. ♃ 6, 7. Fig. Wg.Fl.Carp.t.3. Fl.D.suppl.98. H.N.f.11, n:o 2.
Fjellv. r. *(Torn. Lpm.* Kåbdåvanka; fjellet Moskana: C. P. Læst. *Lul. Lpm.* vid nor. sidan af Kerkeware; Puolaure; Wassja Walleware; Welkespuolda etc. *Pit. Lpm.* Wuopmekets-tjokko vid Pjeskejaure; Staika och Sartajokk, samt Metjirpakte på Sulitälma; Kasak etc.: H. Widm. — *N.* Finnm. Tsatsa; Kautokeino; Maalselven, på fj. Mauken, samt Sör-Reisen, på Middagsfjeld: Norm. Nordl. Salten.) *Honväxtens blomkorg. slutl. i mera utbredd qvast, hvita af det långa och fina fruktfjunet, hvilket deremot i hanväxtens blomk. är kort, mot spetsen klubblikt. — A. alp. Gærtn. Gnaph. Wg.*

14. FILAGO *Lin.* Musört.

1 F. *germanica L.* stj. slutl. upptill klynnedelad; bladen lancettl. — jemnbreda, ulliga; blomkorg. i *klotrunda* oskaftade gyttringar i toppen och grenvecken; holkfj. *sylspetsade;* skalfr. *hvitprickiga.* ⊙ 7. — β *apiculata:* bl. bredare, mer gröna; holkfj. i spetsen röda. Fig. Sv.B.661. H.N.f.6, n:o 3. β Fl.D.997.
Åkr. fält, r. *(Sk.* Ystad, Dalköpinge; Trelleborg; Skanör; Roslätt; Skabersjö etc. *Hall.* Hasslöf.) *Blrna brunaktiga; holkfj. långa gulglänsande, hos hufvudf. med gul spets. — F. pyramidalis L. Fl. Su. Gnaphalium, tillika med de följ., Willd. Gifola Cass. β F. apiculata Sm.*

2 F. *montana L.* stj. enkel ell. skiftevis grenig, med uppräta grenar; bladen som hos föreg.; blomkorg. ulliga, gyttrade på grenarnes sidor och spets; holkfj. *trubbade;* skalfr. *prickiga.* ⊙ 6, 7. — β *arvensis:* gren. utdragna, endast mot spetsen bärande blomkorgar. Fig. Sv.B.659. H.N.f.1, n:o 2; f.7, n:o 2. β Fl.D.1275.
Sandback. a. *(Sk.—VB. Dal. — N. — β Sk. Blek. Smål.* i Kalm. län; i Alfvestad i Vexiö län enl. Scheutz. *Dal.* Husby sn. *Boh.* Skaftö, Strömstad; Foss sn och vid sjön Bullaren: Leffl. *Öl. — N.* Christiania.) *Blrna föga synbara, gulaktiga. — Oglifa Cass. β F. arvensis L. Fl. Su. och Herb.*

3 F. *minima Fr.* stj. enkel ell. vid basen och i spetsen grenig; bl. n. jemnbreda grå-ludna, tilltryckta; blomk. gyttrade i toppen, *kägellika*, slutl. föga ludna; holkfj. *trubbade; skalfr. släta.* ⊙ 7, 8, gulakt. blr. Fig. Sv.B.660. Fl.D.1276. H.N.f.1, n:o 3.
Back. sandfält. r. *(Sk.—ÖG. VG.* och *Boh. Dalsl.* Färglanda sn. *Öl. Gottl. — N.* Arendal; Lillesand; Mandal.) *2—6 tum hög, mycket spädare än de föreg.; bladen 3—4 lin. långa, n. tegellagda. — F. arvensis Wg. Gnaph. montanum Fl.D.*

b) **Asteraceæ.** Stiftets 2 flikar jemnbreda, upptill finludna.

15. INULA *Lin.* **Alant, Kristogräs.**

† Strålblr 0.

1 I. *Conyza DC.* stjelken upprät, grenig, med vanl. talrika blomkorg. i qvastlik samling; bladen äggr. lancettlika, glest tandade, under gråludna, de nedre skaftade; holkfj:s spets utsperrad. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.622. H.N.f.16, n:o 6.
Tor. st. r. *(Sk.* på en pilvall nära Trolleberg vid Lund enl. F. Aresch.) *Inemot alnshög växt med rödbrun stjelk och holk. — Conyza squarrosa L.*

†† Strålblr utdraget tunglika.

' Skalfr. 4kantiga.

2 I. *Helenium L.* bladen stjelkomfatt., äggrunda, ojemna, under ludna; holkfj. äggrunda; skalfr. glatta. ♃ 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.55. Fl.D.728.
Fukt st. vid byar, r. *(Sk.—Uppl. Vestml.* och *Ner. VG. Dalsl. Hall. Öl. Gottl.* söd. om Visby: Leffl. Troligen öfverallt förvildad. — *N.* söd. delen: Ax. Blytt.) *2 alnar hög, med mycket stora blomkorgar, grön holk. — Corvisartia Mer.*

'' Skalfr. trinda.

3 I. *Britannica L.* stjelken upprät *luden;* bladen stjelkomf., *lancettlika* spetsade naggsågade, *under ullhåriga,* stund. n. glatta; holkfj. lancettlika; skalfr. *håriga.* ♃ 8, 9, g. blr. Fig. Fl.D.413. H.N.f.4, n:o 5.
Fukt st. r. *(Sk.* Christianstad, mångenst. enl. F. Aresch.; Krageholm, vid sjön; Hököping, s. om Gessie m. fl. st. *Smål.* Jönköping. *Hall.* Skottorp och Dömmestorp: Theor. *Öl.* särd. nor. del. *Gottl.* När, Hemse, Roma, Fårön etc.) *En mer luden form är γ stricta Wg. Var. stundom med enblomstrig stjelk och smala, föga håriga blad.*

4 I. *salicina L.* stj. upprät *glatt;* bl. stjelkomf., *lancettlika,* spetsade *glatta, upphöjdt ådriga,* i kanten fintaggiga, utböjda; blomkorg. 1 ell. flere, de yttre slutl. längre skaftade; holkfj. aflånga; skalfr. *glatta.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.786. H.N.f.14, n:o 2.
Ängsback. *(Sk.—Uppl. Dal.* Husby sn, en holme i Amungen. *Ner. Dalsl. Boh. Hall. Öl. Gottl. — N.) Var. låg och enblomstrig på Öl. Bladen stundom glest småsågade.*

5 I. *ensifolia L.* stj. *uppstigande;* bl. *föga* omfattande, *n. jemnbreda,* spetsade, sträfell. hårbräddade, *glatta,* utstående, *n. parallelt nerviga;* blomk. merändl. en enda; holkfj. äggrundt lancettl.; skalfr. *glatta.* ♃ 8, g. blr. Fig. Fl.D.suppl.t.24. H.N.f.14, n:o 1.
Kalkberg, r. *(Gottl.* Bunge sn, på skarpa kalkstensslätter, kallade Träskhedarne, bland enbuskar; Fleringe sn, vid Hessle. Fordom äfven ¼ mil öst. om St. Ihre i Hangvar enl. uppgift af Rosén, men der aldrig återfunnen.) *Gottl. ex. äro mindre ofta, än utländska, flerblomstriga.*

16. PULICARIA *Gærtn.* Loppört.

1 P. *vulgaris Gærtn.* stjelken nedligg. ell. upprät, upptill finluden; bladen stjelkomf. aflånga vågbräddade, finludna; strålblrna ganska korta. ⊙ 7—9, g. blr. Fig. Sv.B.738. Fl.D.613. H.N.f.15, n:o 2.
Fukt. st. *(Sk.* allm. *Hall. Blek. Smål.* från Blekingsgränsen upp till Kalmar: Scheutz. *Öl.) Inula Pulicaria L.*

17. BELLIS *Lin.* Tusenskön, Vetteljus.

1 B. *perennis L.* stängeln enblomstrig; bladen omv. äggrunda, glest naggsågade. ♃ 6—10, hv. ell. rödl. strålblr. Fig. Sv.B.238. Fl.D.503.

Fält och fukt. äng. (*Sk.* allm. *Blek.* vest. delen. *Smål.* Kalmar; Stensö etc. *Hall.* Hasslöf och Karup: Theor. *Öl. Gottl.* Förvildad flerest. i mell. Sv. — *N.* Christiansands st.) *Tufvig med fingerhöga stänglar, och bladen i rosett.*

18. ASTER *Lin.* Strandkil.

1 A. *Tripolium L.* bladen n. jemnbredt lancettlika, helbräddade, glatta och köttiga; blomkorg. i qvast med äggr. holkfjäll. ☽ 7, 8, b. strålblr. — *β arcticum Th. Fr.* stj. lågväxt och stadig, delad n. ända från basen i jemnhöga grenar. Fig. Sv.B.470. Fl.D.615. H.N.f.16, n:o 5.

Hafsstr. (*Sk.—Helsl. VB.* Nordmaling. *Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Till Trondhj. — *β N.* Ost-Finnm. vid Jarfjorden: E. Hensch. enl. Th. Fr.) *Har stund. hvita strålblr; någongång saknas de alldeles.*

19. ERIGERON *Lin.* Binka.

† Stjelken mångblomstrig, öfverallt tydligt hårig.

1 E. *acris L. mjukhårig;* rotbladen tunglika, stjelkbl. lancettlika, helbräddade; blomkorg. n. i enkel klase; holken *gråluden;* strålblrna *knappt* längre än diskblrna. ☽ ♃ 7, gred. ell. rödl. strålblr. — *β glomeratus:* blomkorg. mer kortskaftade och gyttrade, den i stjelkens spets. dubb. större. — *γ ruber:* blomk. små, med längre röda strålblr. — *δ grandis:* blomk. stora på långa skaft; strålblr som *γ*. Fig. Reich.t.917,f.2.

Tor. äng., back. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *γ Lpl.* — *N.* Nordl. Finnm.) *Var. från fothög till några få tum hög, enkel ell. grenad till basen, med större och mindre blomkorgar o. s. v.*

2 E. *rigidus Fr. hårig och sträf;* stjelken enkel, *djupt fårad och kantig;* rotbladen små, omv. äggrunda, afsmaln. till skaft; stjelkbl. oskaftade, n. 3nerviga, något styfva, helbräddade; blomkorg. i klase; blomholken *svart, mycket gleshårig;* strålblrna utstående, *längre* än diskblrna; de inre af dessa trådlika. ☽ r. ell. hv. strålblr. Fig. Fl.D.2595.

Fjelltr. r. (*N.* Från Filefjeld, Nystuen till Nordl.) *1—2 fot hög, enkel och utan rotskott; rotbl. föga större än E. uniflori; blomkorgen i stj:s spets mycket stor, de på sidan smärre på enkla och utdragna, n. liklånga skaft; holken endast med ett ell. annat hår. — Allt enl. Fr.; osedd af utg.*

†† Stj. mångblomstrig, glatt ell. n. glatt.

3 E. *Mülleri Lund:* stj. glatt och slät; bladen jemnbredt lancettlika, glatta, stundom hårbräddade; blomkorg. i *enkel ell. grenig klase,* med kortare sidogrenar och *glest småhårig* holk. ☽ 7, rödl. strålblr. Fig. Fl.D.874. Reich.t.916,f.1. H.N.f.8, n:o 1, högra ex.

Back., fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Jukkasjärvi och vid Tornio träsk. *Lul. Lpm.* Snjärak och Nammats vid Quikkjokk; Tjårris vid Njåtnosädno: H. Widm. *Um. Lpm.* Kattisavan. Berglunda. *Ångml.* Tåsjö m. fl. snr. *VG.* Bastungen nära Venersborg. *Boh.* Uddevalla. — *N.* Christiania, Dröbak; Gudbrandsdalen, mell. Laurgaard och Rundene; Bergens st.) *Norska och Boh. ex. föga skiljda från E. acris, dock utmärkta af sin glatthet, från följ. med mera klaselik blomställning af kortare, ofta flerblomstriga skaft, tydligare hårig holk. Norrländska ex. närma sig deremot mera följ. art, från hvilken de af Ands., troligen med rätta, anses ej skiljbara. — E. dröbachensis Fr. och trol. Fl.D. E. elongatus Fr.S.V.Sc.p.3.*

4 E. *elongatus Led.* stj. n. *glatt;* bladen aflångt jemnbreda, 3nerviga; blomkorg. *på enkla utdragna skaft,* med längre strålblr. n. *glatt, glandelprickad* holk. ☽ 7, 8, r. ell. hv. strålblr. Fig. Fl.D.Suppl.1,t.23. H.N.f.8, n:o 1, venst. ex.; f.15, n:o 3 [var.].

Fjelltr. (*Torn. Lpm.* Nuljalaki: Rect. For. *Lul.* och *Pit. Lpm. Jemtl. Herjed. VB.* nor. del t. ex. Huuki gästgg.; Kengis. *Medelp.* Viksjö sn enl. Lefll. *Helsl.* Loos sn, nedom Carlsberget och vid Tenskog: J. A. Wistr. — *N.* Finnm. — Dovre. Österdalen, på Tvärfjeld i Tryssild s:n etc.) *2—3 qv. hög; skiljd från föreg. med föga annat än holken, som synes beströdd med prickar, hvilka vid stark förstoring visa sig vara korta glandelhår, några få stund. utväxande till vanliga hår. — E. politus Fr.S.V.Sc.*

††† Stjelken 1—3blomstrig.

5 E. *alpinus L.* rotbladen tunglika, *något spetsiga;* blomkorg. 1—3; holken af *jemn-*

bredt lancettlika fjäll, ludna af *otydligt* ledade hår; strålblrna utdragna. ♃ 7, 8, r. säll. hv. strålblr Fig. Fl.D.292. H.N.f.8, n:o 2.
Fjelltr. (*Lul. Lpm.* Njuonjes; Säbkok: Åhrl. enl. Ånds. *Jemtl.* i gränsfjellen samt kring Åreskutan; Frösön, på Kungsgårdens södra äng. *Herjed.* Midtåkläppen, Axhögen etc. — *N.* Finnm. — Vang i Valders.) *5—10 tum hög med brun stjelk, stora vackra blomkorg., af hvilka de nedre, då flere finnas, hafva långa, n. upprätta skaft. Då blomk. är ensam, är den n. dubbelt större: var. macrocephalus.*

6 E. *uniflorus L.* rotbl. spadlika *trubbiga;* blomk. ensam; holken af *bredt* lancettlika fjäll, ullhåriga af *tydligt* ledade hår; strålblrna utdragna. ♃ 7, 8. — *β pulchellus:* holken violett- ell. svartbrunt luden. Fig. Fl.D.1397. H.N.f.8, n:o 3.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N.) 2—5 tum hög, vanl. med grön stjelk, högst säll. 2 blomkorgar. Strålblrna hvita, någongång rödlätta.*

20. SOLIDÁGO *Lin.* Guldris.

1 S. *Virgaurea L.* stj. något kantig, med tättsitt., uppräta blomkorgsklasar i grenarnes spets; bladen lancettlika, de nedre sågade. ♃ 7—9, g. blr. — *β litoralis:* rotbl. qvarsittande, bredt lancettl. spetsiga; blomsamlingen aflång tät, med större blomkorgar. — *γ arctica:* stj. låg (5—7 t.), med utdragna enblomstriga fjälliga skaft; rotbl. qvarsitt., n. tunglika, omärkligt naggade. Fig. Fl.D.663.
Back. a. (*Sk.—Lpl. — N. — β Smål.* i skären, t. ex. Örö. — *Stockh.* skärg., på Muskön. *Hall.* Särö; samt *Boh.* Vinga, Tjörn enl. Leffl. — *γ Herjed.* Skarffjellet: Stud. S. Axell enl. G. v. Ced. — *N.* Finnm.).

21. LINÓSYRIS *Cass.* Guldborste.

1 L. *vulgaris Cass.* bladen talrika, smalt jemnbreda glatta; holkfjällen tilltryckta, med utstående spets. ♃ 8, 9, g. blr. Fig. Fl.D.Suppl.1,t.22. H.N.f.4, n:o 6.
Tor. st. r. (*Öl.* på många st. från Föra sn ned till öns söd. udde enl. Sjöstr. Fordom äfven på Lilla Carlsön vid Gottl.) *Var. till storleken, fr. 4—8 tum; bladen fint prickiga; blomkorgssamlingen tät qvastlik. — Chrysocoma Linosyris L.*

c) **Eupatoriaceæ.** Stiftets flikar klubblika, på utsidan vårtprickiga.

22. EUPATORIUM *Lin.* Floksblomster.

1 E. *cannabinum L.* bladen motsatta, kort skaftade, 3—5fingradt delade i lancettlika sågade flikar, den mellersta längst; blomkorg. få-[5—6-]blommiga. ♃ 7, rödl. strålblr. Fig. Fl.D.745. H.N.f.16, n:o 4.
Stränd. bland buskar etc. r. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. Verml. Boh. Hall. Öl.* — *N.* Brevig; Langesund.) *Örten lik hampa, 3—4 fot hög, med stor tät qvast af små blomkorgar. På grenar, som framskjuta om hösten, äro bladen stundom odelade, äggrundt lancettlika.*

23. PETASÍTES *Neck.* Skråp.

† Blomkorg. utan tunglika strålblr; bladbasens flikar afrundade.

1 P. *officinalis Mönch:* bladen *hjertlika,* något bugtiga, med större och mindre tänder, *under gråludna;* blomkorg. i *äggformig ell. utdragen klase.* ♃ 4, 5, rödl. blr. Fig. Sv.B.224. Fl.D.842. H.N.f.1, n:o 7.
Gård. stränd. etc. (*Sk.—Uppl. Vestml. Ner. Verml.* Sunne sn; Sund, på Näset. *Hall.* Trol. fordom odlad, särdeles i de öfre prov. — *N.* Skien; Christianssand; Flekkeröe; Bergen etc.) *Den allmännaste formen har blrna till större delen 2könade: P. hermaphrodita; sällsyntare är honväxten, hvars blomk. äro smärre, i utdragen klase och med få ell. inga 2könade blr: P. hybrida. — P. vulgaris Desf. Tussilago Petasites L.* — Anm. *Stängeln hos alla arterna fjällig; rotbladen framskjuta först efter blomningen och blifva ofta mycket stora.*

2 P. *alba Gærtn.* bladen *njurlikt rundade* bugtiga, med större och mindre *uddhvassa* tänder, *under hvitludna;* blomkorg. i tät *qvastlik* samling. ♃ 4, 5, hvitakt. blr. Fig. Fl.D.524. H.N.f.2, n:o 3.
Skugg. stränd. r. (*Sk.* flerest. vid Ringsjön; Fogelsång; Köpingeådalen; Gunnaröd m. fl. st. i söd. och vest. delen enl. F. Aresch. — *N.* Christiansand vid Tjos.) *Var. som föreg. — Tussilago L.*

†† Blomkorg. med korta strålblr; bladen n. triangelformiga: *Nardosmia Cass.*

3 P. *spuria Reich.* bladen *triangelformigt njurlika,* olikformigt *småtandade,* under täckta af *snöhvit ull,* flikarne vid basen utsperrade, 2klufna; blomk. i n. enkel qvast, med mycket korta strålblr. ♃ 4, 5, blekg. blr. Fig. Retz.Obs.1,t.2. Fl.D.1828. H.N.f.2, n:o 4.
Sandstränd. r. *(Sk.* vid Köpingeåns utlopp; Kåseberga och Sandhammar; Ringsjön m. fl. st.) *Kantblrna något bredare än diskblrna, n. tunglika. Var. som de föreg. — Tussilago Retz.*

4 P. *frigida Fr.* bladen *triangelformigt hjertlika,* bugtigt *inskurna* ell. *flikigt groftandade,* under *gråaktigt hvitludna;* blomk. i enkel qvast, meränd. med korta strålblr. ♃ 5, 6, hvitg. och rödl. blr. Fig. Sv.B.680. Fl.D.61. H.N.f.14, n:o 8.
Fjelltr. *(Lpl.—Dal.* Idre, trakten kring Löfåsen. *Ångml.* Tåsjö m. fl. snr. *Medelp.* Torp sn: Reuterm. *Helsl.* Loos sn, n. om Kyrktjärn. — *N.) 2—3 qv. hög. Saknar stund. strålblr, då diskblrna variera från rörformiga 5klufna till snedt uppspruckna, n. tunglika, i sednare fallet alstrande frukt. — Tussilago L.*

24. TUSSILÁGO *Lin.* Hästhofsört.

1 T. *Farfara L.* stängeln bladlös fjällig; bladen rundadt hjertlika, bugtiga och tandade; blomkorgen ensam, med utdragna strålblr. ♃ 3—5, g. blr. Fig. Sv.B.2. Fl.D.595.
Leråkr. och stränd. a. *(Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bladen visa sig först efter blomningen och blifva slutl. qvartersbreda.*

2 Flocken **Cynarocephalæ** *Juss.* Blrna rörformiga. Stiftet upp emot märkena uppsväldt, omgifvet med en krans af hår.

25. EÇHINOPS *Lin.* Bolltistel.

1 E. *sphærocephalus L.* bladen pardelade, under hvitludna, med bugtigt tandade och taggiga flikar; blomfodret vid basen omgifvet af borst. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2179.
Stenbundna st. vid gårdar etc. r. *(Smål.* Bjursund i Loftahammar: Stud. C. Willd enl. Scheutz. *ÖG.* mångenst. såväl i nor. skogsbygden och öst. slättbygden, som i Åtvedatrakten, Stångådalen och vest. om denna: Kindb. *Södml.* Öst. Vingåker, Forssanäset: C. Indeb. *Uppl.* Uppsala slottsbacke. Troligen öfverallt förvildad.) *Liknar en vanlig tistel; blrna lätt fallande isär vid pressning, hvita med blågrå ståndarknappar.*

26. CENTAURÉA *Lin.* Knoppört, Klint.

† Fruktfjunet af skalfruktens längd.

1 C. *Scabiosa L.* bladen *djupt pardelade,* sträfva, flikarne lancettl. ell. jemnbreda, inskurna och tandade; yttre holkfjällen äggrunda, afsmalnande till ett *svart, kammlikt borstbräddadt bihang;* de inre smalare, med ett dylikt, något vidgadt bihang. ♃ 7, 8, rödviol. blr. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1231.
Åkerren. back. *(Sk.—Helsl. Vestml.* Skinnskatteberg. *Ner. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl. Stegen enl. Norm.) *Alnshög och mera, med stor klotrund holk; blrna säll. hvita.*

2 C. *Cyanus L.* bladen *jemnbreda,* något *hvitulliga,* de nedre stund. pardelade; holkfjällen äggrunda, i kanten och spetsen *hvita* ell. *bruna* hinnaktiga *borstsågade;* de inre mer utdragna, endast i spetsen sågade. ⊙ 6, 7, blå, säll. hv. blr. Fig. Sv.B.52. Fl.D.993.
Åkr. bland säden, a. *(Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.) Alnshög, spenslig. Holkfjällen med mindre utvecklade bihang än de öfr. arterna.*

†† Fruktfjunet kortare än halfva skalfr.

*3 C. *phrygia L.* bladen *äggrundt* lancettlika, småtandade, sträfva; yttre holkfj. med ett utböjdt, *n. sylformigt* bihang, kammlikt kantadt *med svarta borst, längre* än bih:s bredd; de inre holkfj. med ett bredt, hårkantadt bih. i spetsen. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.520. Reich.Cynaroc.t.764,f.2. H.N.f.13, n:o 3, 4.
Äng. i bergstr. r. *(N.* Christiansand, Hjelmeland i Ryefylke vid hafvet. Mandal.) *Har stora blomkorg., breda blad. — C. austriaca W. enl. Fr.*

*4 C. *nigra L.* bladen *lancettlika,* de nedre tandade; yttre holkfj. *med ett lancettlikt bihang,* kantadt som hos föreg. med borst *dubbelt längre* än bihangets bredd; inre

fjällens bihang som hos föreg.; *alla blrna* meränd. *likformiga och 2könade.* ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.996. Reich.t.761,f.2. H.N.f.13, n:o 5.
Back. etc. r. *(N.* Christiansand vid Farsund. Bergen på Storöen och efter kusten upptill Snaasen.) *Liknar till örten följ., men saknar n. alltid de större kantblrna; de yttre holkfjällens bihang smala, de inres bredare än fjället, n. 3angulära.*

††† Skalfr. utan fruktfjun.

5 C. *Jacea L.* bladen *lancettlika* helbräddade ell. tandade, stund. smala och flikiga; holkfj:s bihang *kupigt, bredt och rundadt,* i kanten ojemnt sargadt. ♃ 7, 8, r. blr. — *β elata:* stjelken med utstående grenar; bladen smala fliktandade. Fig. Fl.D.519. *β* Reich.t.759,f.1.
Torra ängsrenar, back. a. *(Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.) Holken tegelfärgad, stund. svartbrun med mer kamnflikade fjäll och då tagen i Sv. för C. nigra. β är var. decipiens Fr.S.V.Sc. och Thuill.*

27. SERRATULA *Lin.* Ängsskära.

1 S. *tinctoria L.* de nedre bladen meränd. lyrformigt parklufna, med tätt hvass-sågade flikar; blomkorg. i qvast; holken n. glatt. ♃ 7, 8, viol. stund. hv. blr. Fig. Sv.B.170. Fl.D.281.
Skogsäng. *(Sk.—Uppl.* och *Vestml. Dal. Boh.* Hisingen, vid Nodre elf. *Öl. Gottl.) Var. med odelade blad.*

28. SAUSSUREA *DC.* Fjellskära.

1 S. *alpina DC.* bladen lancettlika—äggrunda, odelade, glest småtandade mjukludna; blomkorg. meränd. i tät qvast, med mjukluden holk. ♃ 7, viol. blr. Fig. Fl.D.37. H.N.f.15, n:o 4.
Fjelltrakt. *(Lpl.—Dal.* uti Idre. *VB.* Skellefteå. *Ångml.* Tåsjö och Långsele. *Medelp.* Torp sn; Söråker enl. Leffl. *Helsl.* Loos sn flerestäd. — *N.) Hela växten oftast betäckt af ett ovanligt mjukt ludd. — Serratula L. Heterotrichum Link.*

29. CARLINA *Lin.* Stjerntistel.

1 C. *vulgaris L.* bladen lancettlika, hela ell. inskuret tandade och taggiga, på undre sidan finulliga; sidoblomkorg. högre än den mellersta. ☽ 7, 8, blekg. blr. Fig. Sv.B.434. Fl.D.1174.
Back. *(Sk.—Gefle* och *Vestml. Ner. Dalsl. Boh.* Tanum sn. — *N.) Var. med en enda blomkorg.*

30. ONOPORDON *Lin.* Tistelborre.

1 O. *Acanthium L.* stjelken bredt vingkantad; bladen bugtigt tandade taggbräddade, under hvitulliga; holkfjällen utsperrade, styft tornuddiga. ☽ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.227. Fl.D.909.
Byar. *(Sk.—Gefle. Boh.* Koön. *Öl. Gottl.* — *N.) Ofta manshög, bredbladig, taggig växt.*

31. CARDUUS *Lin.* Tomt-tistel, Stingsel.

1 C. *nutans L.* bladen parflikiga och taggiga, med på stjelken afbrutet nedlöpande kanter; blomkorg. *lutande* åt sidan, *ensamma på utdragna oväpnade* skaft; yttre holkfjällen utsperrade, alla *tornuddiga.* ☽ 7, r. blr. Fig. Fl.D.675. H.N.f.7, n:o 5.
Torra st. r. *(Smål.* Kalmar. *Uppl.* Uppsala; Öfverboda i Elfkarleby sn. *Gefle.* *Söderhamn. Medelp.* Viksta varf enl. Leffl. *Ångml.* Nyland i Ytter-Lännäs sn. *Boh.* Marstrand; Näsinge sn; Oroust, vid Mollösund: Leffl. *Öl.* Horns Ladugård; Repplinge. *Gottl.* Visby, Roma etc. — *N.* Brevig. Trondhj. Knappt ursprunglig i Skandinavien.) *Stor, ganska taggig; blomkorgsskaften endast vid basen småbladiga.*

2 C. *acanthoides L.* bladen nedlöpande, djupt parklufna, med 2—3klufna, groftorniga flikar, *under gröna,* på nerverna hvithåriga; sidoblomkorg. med *inga* ell. *ganska korta,* småbladiga och *taggiga* skaft; holken rundadt äggformig, af *tornuddiga,* något utstående fjäll. ☽ 7—9, r. blr. Fig. H.N.f.11, n:r 3.
Byar. *(Sk. Blek.* Ronneby. *Smål.* Kalmar. *ÖG.* Löfstads park och Brunneby i Vreta etc. enl. Kindb. *Hall. Öl.* Länglöt sn enl. Leffl. *Gottl.* — *N.* Christiania.) *Liknar Cirs. arvense β, men skiljes lätt af sin ljusgröna färg och röda blr. De öfversta*

blomkorg. mer närmade än de på sidan; holken gleshårig, n. glatt. — C. polyacanthos Schreb.

3 C. *crispus L.* bladen nedlöpande, bredt lancettlika, inskuret tandade och mjuktaggiga, *under* meränd. *hvitulliga;* blomkorgskaften upprätta 1—3blomstriga, n. bara, *småtaggiga;* holken n. klotrund, af lancettlikt syllika, *mjukspetsiga* fjäll. ⚇ 7, 8, viol. blr. Fig. Fl.D.621. H.N.f.11, n:o 4.

Åkerrenar etc. *(Sk.—Lpl. — N.* till söd. Finnm.: Norm.) *Bladens undre sida stund. n. glatt.*

32. CIRSIUM *Hall.* Tistel.

† Stjelken vingkantad af de nedlöpande bladen.

1 C. *lanceolatum Scop.* bladen parklufna, med 2klufna sperriga, tornuddiga flikar, på öfre ytan borsttaggiga, *under hvitludna;* blomholk. *klotrund,* af *styft tornuddiga, utstående,* ulliga fjäll. ⚇ 7, 8, r. blr. — *β nemorale:* bladen under hvitulliga; holken n. klotrund med finare, borstlika tornar. Fig. Sv.B.416. Fl.D.1173. *β* Reich. t.826,f.2.

Väg. a. *(Sk.—VB.* Skellefteå. *Jemtl.* till Hammerdal. — *N.) Carduus L. Cnicus Willd. β C. nemorale Reich.*

*2 C. *canum MB.* bladen aflånga — lancettlika, taggbräddade, *under glest ulliga,* de nedre parflikiga, de öfre tandade; gemensamma blomkorgskaften *utdragna, 1- säll. 3blomstriga,* de enskildta *korta;* holken äggformig, af lancettlika *tilltryckta* fjäll. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Jacq.A.t.42,43. Reich.t.828,829,f.1.

Skogsäng. r. *(N.* Romsdalen, Sætnæsfjellet, på sluttningen midt emot Gröttens prestgård.) *2 alnar hög, med blr till storlek och utseende af C. heteroph. Mest utmärkt af roten, som består af ett knippe rotknölar af ett lillfingers storlek och form. — Carduus L. och Jacq.*

3 C. *palustre Scop.* de nedre bladen n. pardelade med 2klufna ell. groftandade och taggiga flikar, ofvanpå håriga, *under gröna;* blomkorg. *gyttrade;* holken *äggformig,* af äggrundt lancettlika, *kortuddiga, tilltryckta* fjäll. ⚇ 7, 8, viol. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.428. Fl.D.1341.

Våta äng. a. *(Sk.—Lpl. — N.) Stjelken upprät, 1—3 alnar hög. — Carduus L. Cnicus Roth.*

(C. arvense β ferox.)

†† Stjelken utan vingkanter; bladen icke nedlöpande.

* Fruktfjun alltid kortare än blomkronan.

a — Bladig stjelk; röda blr.

4 C. *heterophyllum All.* bladen *stjelkomfattande,* bredt lancettlika, sågtandade ell. parflikiga, *under* hvitludna; blomkorg. 1—5, *på långa enkla skaft, utan skärm;* holken äggformig, af lancettlika tilltryckta fjäll med utstående något hvass udd. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.109.

Fukt. äng. *(Lpl.—Sk. Öl.* Sällsyntare i de södra prov. — *N.) Vanl. ett par aln. hög med mycket stora blomk. — Carduus L. Cnicus Willd.*

×C. *heterophyllo-acaule Näg.* stj. något utdragen, nedtill hvitluden; bladen *icke* omfattande, parklufna, med aflånga 2klufna och tandade flikar, *under* mer och mindre *grå ell. hvitaktigt finludna;* blomk. 1—3, på *långa,* meränd. *något bladiga* skaft; holkfj. äggrundt lancettlika, *med omärklig udd.* ♃ 8, 9. Fig. Reich.t.854,f.1.

Äng. r. *(Sk.* Bjersjö ladugård: Stud. L. Schlegel enl. Lefll. *VG.* på Mösseberg bland *C. acaule* och *heteroph.) Något lik C. acaule β, men 2—3 qv. hög, med talrikare, mindre djupt delade blad och större blomkorg., som likna C. heterophylli.*

b — Bladig stjelk; gula blr.

×C. *oleraceo-heterophyllum Näg.* stj. *ända upp* bladig; bladen *omfattande,* de nedre skaftade, hela ell. parklufna, med lancettlika hela flikar, *under hvita* af ett fint och tätt ludd; blomk. 1—3, *kortskaftade,* med n. lancettlika skärm af blomk:s längd; holkfj. lancettlika med kort, böjlig tagg i spetsen. ♃ 7, 8. Fig. Reich.t.857.

Äng. r. *(VG.* Mösseberg i Jätteneds hagar, bland *C. olerac.* och *heteroph.) 3—4 fot*

hög. liknande C. heterophyll. med blomk. af C. olerac. Närmar sig än mera till den förra, än till den sednare.

5 C. *oleraceum Scop.* bladen *med den hjertlika basen stjelkomfattande,* pardelade ell. parklufna, med hela sågtandade och taggbräddade flikar, *under gröna;* blomkorg. *flere, inom äggrunda, något färgade* skärmblad; holkfj. lancettlika, sylspetsade. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.698. Fl.D.860.
Fukt. äng. r. *(Sk.* allm. *Hall.* Hallandsås: Hasslöf: Theor.: Halmstad. *VG.* Sköfde: Mösseberg. *Blek.* Sölvitsborg sn. *Smål.* Kalmar, Skällby; Tofteryd enl. Lefll. — *N.* till Moe i Ringsager på Hedemarken; Hugelien i Land.) *1—3 fot hög. — Cnicus L.*

×C. *acauli-oleraceum Näg.* bladen *knappt* omfattande, parflikiga med aflånga grundt *2—3klufna* taggbräddade flikar; blomkorg. flere, meränd. med *lancettlika* skärm vid vid basen; holkfj. lancettlika, uddspetsiga. ♃ 8, 9, hvitg. blr. Fig. Reich.t.858,f.2.
Skogsäng. r. *(Sk.* Öfvedskloster; Lund, Reften och Fogelsång; Malmö; Rå etc.) *Storlek och utseende af föreg., men till bladen mer lik följ.; blomkorg. stund. utan skärm. — C. rigens Wallr. C. decoloratum K. Cnicus Schiede.*

c — Vanl. utan stjelk; röda blr.

6 C. *acaule All.* bladen kort *skaftade,* parflikiga, taggbräddade, med rundade, meränd. *3klufna tornuddiga* flikar; blomkorgarnes skaft *från rotstocken, korta* och meränd. enblomstriga [β med bladig stjelk]; holkfjällen lancettlika uddspetsiga tilltryckta. ♃ 7, violettröda blr. — β *caulescens:* stjelken utdragen bladig, 1—flerblomstrig. Fig. Fl.D.1114. Reich.t.840,f.1; β f.2.
Betesmark. r. *(Sk.* allm. — *Södml.* vest. Vingåker, nära Morganå; Nyköping, vid vägen till Arnö: C. Ind. *Uppl.* Enköping. *Ner.* Hökerkulla; Elgholmen i Kumla. *VG. Boh.* Wägga i Fossene: Doc. P. Olsson. *Hall. Öl. Gottl.) Blomkorgens skaft 1—3 tum högt; stjelken hos β 1—2 qv. hög, vanl. 1—2blomstrig. — Carduus L. Cnicus Roth.*

** Fruktfjun slutl. längre än blomkronan: *Breea Less.*

7 C. *arvense Scop.* stjelken bladig; bladen lancettlika, parflikiga ell. tandade, taggbräddade, vågiga; blomkorg. i ojemn och gles qvast; holkfjällen tilltryckta med utstående, föga styf udd. ♃ 7, 8, gred. blr. — β *ferox:* bladen nedlöpande, nästan pardelade, med 2—3klufna sperriga flikar. Fig. Fl.D.644. H.N.f.14, n:o 9 [var.].
Odl. st. a. *(Sk.—Um. Lpm.* och *VB.* Björkfors. — *N.* till Nordl.) *Bladen oftast lancettlika tandade, icke nedlöpande, hvadan stjelken är trind och ovingad, hvaremot den hos β är ganska taggig af de nedlöpande bladkanterna. — Serratula L. Cnicus Sm.*

33. LAPPA *Adans.* Kardborre.

1 L. *tomentosa Lam.* bladen hjertlikt äggrunda, under småulliga: blomkorg. i *flocklik* qvast; den klotrunda *tätt spindelväfshåriga* holkens *inre* fjäll lancettlikt aflånga, *trubbiga med udd,* rödbruna. ⚲ 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.63. Fl.D.642 och 2423.
Byar. *(Sk.—Ångml.* Sälls. norr om Uppl. och Vestml. — *N.) Arctium Bardana Willd. A. Lappa β L. — Som denna art och de följande ofta växa blandade, uppkomma talrika mellanliggande artförändringar. I alla fall nog närbeslägtade, såsom äfven Gartner Moe i Christiania bot. trädg. funnit alltför väl bekräftadt (se Bot.Not.1867,p.133).*

2 L. *major Gærtn.* bladen hjertlika, under finludna, ell. nästan glatta; blomkorg. *i qvast, utdraget skaftade;* holken *glatt,* fjällen *n. platta,* i kanten hinnaktiga, de yttersta vid basen sammanväxta, de innersta lancettlika, syl-likt spetsade, i kanten släta, eller något sargade, af samma färg som de yttre. ⚲ 7. 8, r. blr. Fig. Fl.D.2424. Reich.t.812,f.2.
Byar. *(Sk.—Uppl. Dal.* Smedjebacken. *Vestml.* Strömsholm. *Ner.* Brohammar. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* mest på öarne. *Hall.* Vargagården i Tölö sn: Lefll. *Gottl.* Klinte sn.) *Har mycket större och vidare blomholk än de öfriga, glatt och vanligen grön. De yttre holkfjällens bas merändels uppsvälld köttig och sammanhängande. — Arctium Lappa L. jemte följ. Lappa officinalis Wallr.*

3 L. *minor DC.* bladen hjertlikt äggrunda, under småulliga; blomkorg. *klaslikt gyttrade* ell. *kortskaftade;* holken *glatt* ell. *något* spindelväfshårig, af *n. trinda, syllika fjäll,* de inre färgade, i kanten fint tagghåriga. ⚲ 7, 8, ljusr. ell. gred. blr. Fig. Fl.D.2662. Reich.t.811,f.1. H.N.f.13, n:o 6.

**intermedia* *Lge*. högväxt och spenslig; blomkorg. stora, med slutligen äggformig holk. Fig. Fl.D.2663. Reich.t.812,f.1.

Byar, a., * skugg. st. (*Sk.—VB.* — *N.* — * *Sk.* flerest. enl. F. Aresch. och A. Falck. *Smål.* Korsberga: Scheutz; Kalm. län flerest. enl. Sjöstr. *ÖG.* Linköping; Alvastra etc.: Kindb.) *Dels lågväxt, med små, yngre n. cylindriska, slutl. nedplattade blomk.; dels till alla delar större och närmande sig föreg., med mer klotrunda blomk.: β majuscula Ed. 9. * torde snarast vara en af lokalen beroende skuggform.*

3 **Flocken Cichoriaceæ** *Juss.* Alla blommorna 2könade och tunglika. Stiftet icke uppsväldt eller ledadt.

34. CICHORIUM *Lin.* Vägvårda.

1 C. *Intybus L.* bladen nedåt parflikiga; blomkorg. parvisa, nästan utan skaft, i bladvecken. ♃ 7, 8, blå blr. Fig. Sv.B.56. Fl.D.907.

Åkerren. väg. r. (*Sk.* allmän på slätten. *Smål.* Kalmar, nära slottet; Vestervik och Törnesfalla. *Boh.* Oroust, Röd i Morlanda; samt *Hall.* Särö: Leffl.; Fröllinge: Theor. *Öl. Gottl.* I de öfre prov. här och der förvildad. — *N.* Christiansand; Tellemarken: Eger; Christiania.) *1—2 alnar hög, med stora platta blomkorgar.*

35. MULGEDIUM *Less.* Tolta.

1 M. *alpinum Less.* bladen *lyrformiga,* med pil-lik, omfattande bas, ganska *stor triangelformig* ändflik; blomkorgsskaften *glandelhåriga* fjälliga, i nästan enkel *klase.* ♃ 8, blå blr. Fig. Sv.B.657. Fl.D.182.

Subalpin fjellv. a. (*Lpl.* och *VB.* — nor. *Verml. Dal.* och *Helsl.* — *N.*) *Var. enl. C. Ind. i Lul. Lpm. med hv. blr. — Sonchus L. S. cæruleus Sm.*

2 M. *sibiricum Less.* bladen oskaftade eller något omfattande, *lancettlika* tandade *eller nedåt parflikiga;* bl.skaften fjälliga, jemte holken *glatta, i qvast.* ♃ 8, blå blr. Fig. Fl.D.suppl.1,t.21. H.N.f.3, n:o 5.

Fukt. st. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando; Jukkasjärvi etc. *Um. Lpm.* Lycksele, på öar i elfven. *VB.* Haparanda. *Ångml.* Nordmaling vid Öhre elf nära Håknäs sågverk; Viksjö vid Mjellån. *Medelp.* vid Indalselfven och Sättnaån, nära kyrkan. — *N.* Finnm. Tana-elv; Karasjok: Norm.; Alten-elv. Nordl. i Molselv-dalen.) *De öfre bladen n. helbräddade, de nedre ofta groftandade. — Sonchus L.*

36. SONCHUS *Lin.* Mjölktistel.

1 S. *palustris L.* bladen nedåt parflikiga *med pil-lik bas,* spetsade stjelkomfattande flikar; blomkorg. i flocklik qvast, med skaft och holk *svart glandelhåriga;* skalfruktens längsgående åsar på tvären rynkiga. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1109. H.N.f.16, n:o 8.

Hafsstr. bland buskar, r. (Saxaviken mellan *Skåne* och *Blekinge,* på en liten halfö midt emot Valjö gård.) *Manshög, med talrikare, men något smärre blomkorgar och blekare blr än följ., långa, tillbakaböjda bladflikar. Skalfr. med 4 högre och flere mellanliggande smärre åsar.*

2 S. *arvensis L.* bladen nedåt parflikiga, med *hjertlik* omfattande bas, stundom odelade, uddtandade; blomkorg. som hos föreg., med skaft och holk *gult glandelhåriga;* skalfr. som hos föreg. ♃ 7, 8, g. blr. — *β litoralis:* 1—3blomstrig, med glattare holk och blomkorgsskaft — *γ lævipes K.* holk och blomkorgsskaft fullkomligt glatta. Fig. Fl.D.606. *β* H.N.f.16, n:o 7.

Odl. st. *β* hafsstr. a. (*Sk.—VB. Boh.* — *N.* till Nordl. Finnm. Hammerfest. Ost.-Finnm. — *γ ÖG.* Rejmyra: H. v. Post. *Södml.* Brännkyrke sn: G. v. Ced.) *β, som växer på hafsstr., har smala, hela ell. kortflikiga, blad.*

3 S. *oleraceus L.* bladen *lyrformigt* nedåt parflikiga och *mjuktandade, matt blågröna;* de stjelkomfattande flikarne *framstående;* blomkorgarnes skaft och holkens bas yngre *ullmjöliga,* slutl. *glatta,* säll. med några strödda glandelhår; skalfr:s åsar *på tvären rynkiga.* ⨀ 7—9, blekg. blr. Fig. Fl.D.682.

Odl. st. a. (*Sk.—VB.* och *Um. Lpm.* — *N.*) *Bladen stund. n. hela.*

4 S. *asper Vill.* bladen äggrundt aflånga, *hela* eller flikade, *styft uddtandade, glänsande,* basens flikar stjelkomfattande, *tillbakaböjda;* blomk:s skaft och holk som hos föreg.: skalfr:s åsar och yta släta. ⨀ 7. 8, blekgula blr. Fig. Fl.D.843.

Odl. st. a. *(Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.) Bladen ofvanpå mörkgröna, kantens tänder stickande; skalfr. släta, med 3 upphöjda åsar på hvarje sida.* — *S. oleraceus γ* och *δ L.Fl.Su. S. fallax Wallr.*

37. LACTŪCA *Lin.* Laktuk.

1 L. *Scariola L.* bladen *fasta,* vända n. på kant, nedåt parflikiga och tandade, *med taggig ryggnerv;* blomkorg. *mång*blommiga. ☽ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.715. Fl.D.1227. H.N.f.8, n:o 4, 5.

Murar, åkerren. r. *(Sk.* Lund. *Smål.* Kalmar. *ÖG.* Nyqvarn vid Linköping: Kindb.; *L. virosa Liljebl. ed. 2.*

2 L. *muralis Don:* bladen *tunna, lyrformigt* nedåt parflikiga med stor, 3—5vinklig ändflik, *utan taggar;* blomkorg. omkring *5blommiga,* i mycket gles samling. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.509.

Klipp. och steniga lundar. *(Sk.—Ångml. VB.* Björkfors. *Dal. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj. och Stördalen.) *Hög, men späd växt, med små blomkorgar.* — *Prenanthes L.*

38. LĀPSANA *Lin.* Harkål.

1 L. *communis L.* de nedre bladen lyrformiga, med stor äggrund vinkeltandad ändflik, de öfre n. äggrunda; blomkorg. talrika i qvastlik samling. ⊙ 7—9. Fig. Fl.D.500.

Odl. st. a. *(Sk.—Ångml. Verml.* — *N.* till Finnm.) *3—6 qvarter hög, med små blomk., blekgula blr. Var. glatt och hårig: var. pubescens.*

39. TRAGOPŌGON *Lin.* Hafrerot.

† Blr mer och mindre röda.

†1 T. *porrifolius L.* bladen vid basen *vidgade,* jemnbreda platta, något styft raka; blrna kortare än den *8bladiga* holken; blomkorgsskaften *uppåt vidgade, uppblåsta.* ☽ 6. 7. Fig. Fl.D.797. Reich.Cichoriac.t.1387,f.2 och 3.

Vid gårdar, jordvall. r. *(Sk.* på Christianstads vallar; Malmö, vid och på vallen mell. slottet och Ribersborg; Kullaberg etc. *Blek.* Carlskrona, ymn. vid nya Dockan på kronovarfvet. *Smål.* Öfverum och Oskarshamn: Scheutz. *ÖG.* Opphem i Tjärstad enl. Kindb. *Hall.* Varbergs fästn. *Gottl.* Storugns i Lärbro: G. v. Cederv.) *Blrna violettröda, bildande en platt blomkorg. Hybridiserar vid Carlskrona med T. pratensis enl. Gosselm.*

2 T. *crocifolius L.* bladen *ända från basen smalt jemnbreda,* platta, n. uppräta; blomkorgskaften n. jemntjocka; blrna kortare än den vanl. *5bladiga* holken. ☽ 7. Fig. Reich.t.1388,f.1.

Betesm. r. *(Gottl.* Visby, på Snäckgärdet enl. ex. af Stud. R. Oldberg.) *Alnshög, men spenslig, med mycket smala (en linie breda) blad och små blomk.; blrna mörkt purpurröda med brämets spets gul.*

†† Blr gula.

3 T. *pratensis L.* bladen fr. vidgad bas jemnbreda, *kölade;* blomkorgskaften nästan jemntjocka, de *yttre* blommorna i blomkorgen större, *af holkens längd.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.146. Fl.D.906. H.N. f.15, n:o 5 [var. *ochroleuc.*].

Ängar, trädgårdspark. *(Sk.—Medelp.* Sundsvall. Södra *Dal. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.) Holkbladen omkr. 8. Var. med korta kantblr: brachyglossus, och stora blekgula: ochroleucus Fr.S.V.Sc., samt med vågbräddade blad.*

4 T. *minor Fr.* bladen från en kort, vidgad bas smalt jemnbreda utdragna *platta och slaka;* blomkorgskaften n. jemntjocka; *alla* blrna *n. dubb. kortare* än holken. ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Reich.t.1390,f.2. H.N.f.15, n:o 6.

Lerjord, r. *(Sk.* i vest. delen. *ÖG.* kanalbank. mell. Berg och Brunneby, samt i Krigsberg enl. Kindb. *Södml.* Gripsholm. *VG.* Göteborg, i Slottsskogen och nya Alléen, samt på öarne. — *N.* Christiania: Ax. Blytt.) *Blomk. mindre, blad. smala, qv.långt utdragna.*

40. SCORZONĒRA *Lin.* Kornfibla.

1 S. *humilis L.* stjelken 1—3bladig, i närheten af bladen ullig; rotbladen ovala — smalt lancettlika, med ulliga skaft; stjelkbl. smärre och n. jemnbreda; blomkorg. 1—3;

yttre holkfjällen *smalt äggrunda — lancettlika*. ♃ 6, 7, g. blr. — *β angustifolia:* rotbladen smalt lancettlika, åt båda ändar långspetsade. Fig. Sv.B.212. Fl.D.816; *β* 1653. H.N.f.7, n:o 3.

Fukt. äng. *(Sk.—Uppl.* Södra *Dal.* och *Verml. Boh. Öl. Gottl. — N.* nära Fredriksstad på Kragerön vid Fuglevig samt i Skjebergs s:n.) *Vanl. enblomstrig, men blir på feta ängar stor och flerblomstrig. β eller S. plantaginea Schleich., utmärkt af de smala bladen, öfvergår tydl. i α. Ex. i H.N. visa en medelform.*

41. **PICRIS** *Lin.* Bittermjölke.

1 **P.** *hieracioides L.* stjelken upprät, sträfhårig; bladen stjelkomfattande, lancettlika, bugttandade; blomkorg. i qvast, de mellersta på kortare skaft; foderholkens fjäll något slaka. ☽ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1522. H.N.f.1, n:o 8.

Åkerrenar etc. r. *(Sk.* Skabersjö, Ramlösa, Belteberga, Hvidarp, Ousbyholm, Onslunda m. fl. st.) *Liknar ett stort Hieracium.*

42. **CREPIS** *Lin.* Klofibla.

† Stjelk mångbladig; fruktfjun gulaktigt hvitt: *Aracium Less.*

1 **C.** *paludosa Moench: glatt;* rotbladen skaftade: stjelkbl. hjertlikt omfatt., ovala ell. bredt aflånga, med något tillbakaböjda tänder, de nedre vid basen flikiga; blomkorg. i gles qvast, med svarthårig ell. n. glatt holk. ♃ 7, g. blr. Fig. Fl.D.928. H.N. f.12, n:o 7.

Fukt. skogsäng. *(Sk.—Lpl. — N.* till Finnm.) *Utmärkt af sin glatthet och de stora, tunna bladen. — Hieracium L. och ed. 9. Geracium Reich. Soyeria Godr.*

†† Stjelk mångbladig; fruktfjun rent hvitt.

* Bladen sträfhåriga ell. ludna.

2 **C.** *biennis L.* bladen *nedåt parflikiga* sträfhåriga, de öfversta oskaftade lancettlika tandade; blomholken smått *sträfluden,* med på insidan *håriga* fjäll; skalfr. med *tättsittande, föga* sträfva åsar. ☽ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.735. Fl.D.1997. H.N.f.2, n:o 5.

Äng. jordvall. r. *(Sk.* allm. på slättbygdens åkrar enl. F. Aresch. *Hall.* Halmstad. *Stockh.* i Sollentuna. *Uppl.* Enköping; Sigtuna vid Vallby; Sollentuna; Borg i Frötuna sn enl. Leffl.) *Har dubbelt större blomkorgar än de 3 följ., med svartgrön holk och gula märken; bladflikarne ofta flerklufna.*

3 **C.** *nicæensis Balb.* bladen *nedåt parflikiga, kort sträfludna,* de öfre med pil-lik bas, jemnbreda helbräddade; holk *glandelhårig,* med på insidan *glatta* fjäll; skalfr. som föreg. ☽ 7, g. blr. Fig. Fl.D.suppl.91. H.N.f.3, n:r 3.

Äng. r. *(Stockh.* Gröndal, nära Ormsjön; Solna; vid Agnesberg och Myrbaddet. *Gottl.* vid Klintehamn: Thed.) *Till örten lik föregående, men mindre, holken konisk, n. lika tjock som hög; bladen i blomsaml. små ell. inga; blomk. till storlek lika följ:s; märken gula, torra bruna.*

** Bladen glatta ell. n. glatta.

4 **C.** *tectorum L.* bladen lancettlika *hela,* tandade, *eller parflikiga;* de öfversta jemnbreda, merändels med den pil-lika basen stjelkomfattande; holken småluden, med på insidan *håriga* fjäll; skalfr. med *glesa, mycket* sträfva åsar. ⊙ 6—9, g. blr. — *β segetalis:* späd, fåblomstrig med långa enblomstriga blomk.skaft: bladens bas smal, knappt pil-lik. Fig. Fl.D.501. *β* H.N.f.2. n:o 6.

Åkerren. tak etc. a. *(Sk.—VB.* och *Pit. Lpm. — N.* till Finnm. — *β Blek. Smål. Rosl. Boh. Gottl.) Vanl. alnshög, bladen stundom n. jemnbreda och hela, stundom djupt parklufna, med rakt utstående eller framåt riglade flikar; blomsaml. bladig. Var. på Öland fingerhög och nedtill grenig. — Leontod. autumnale Fl.D.*

5 **C.** *virens L.* bladen lancettlika, tandade ell. *parflikiga,* säll. n. hela, blågröna, de öfre med pil-lik bas, vanl. hvasst tandade vid basen; holken gleshårig, med på insidan *glatta* fjäll; skalfr. med *glesa,* dels släta, dels sträfva åsar. ⊙ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D. 2544. Reich.t.1441.

Odl. st. åkerren. r. *(Öl.* mellan Färjestaden och Thorslunda, upptäckt 1866 af Prof. Ands. *Gottl.* vid Visby i sedn. åren inkommen med gräsfrö enl. G. v. Cederv.) *Blomkorg. små med blekgula blr.*

††† Bladlös stängel: *Intybus Fr.*

*6 C. *multicaulis Ledeb.* bladen aflångt spadlika, hela och glest tandade ell. n. lyrformiga, *glatta;* blomkorg. i *qvast,* med smalt cylindrisk holk; holkfjällen längs midten *glandelhåriga* och glest hvitulliga. ⨀? 7, g. blr. Fig. Fl.D.suppl.90. Bot.Not.1857, n:o 11. H.N.f.15, n:o 13.

Fjelltr. r. (*N.* Ost-Finnm. på förvittrad lerskiffer vid Meskelfvens utlopp i Varangerfjorden.) *Mindre och mycket spädare än följ. med långt skaftade rotblad och ofta flere stänglar från samma rot.*

7 C. *præmorsa Tausch:* bladen aflånga, mot spetsen vidgade, helbräddade ell. glest småtandade, *småludna;* blomkorg. i *klaselik,* tät samling; holkfj. glatta ell. med några få hvita hår, *utan glandler.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.942. H.N.f.13, n:o 28.

Ang. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Öl. Gotl. — N.) Hierac. præmorsum L. Geracium Reich.*

43. HIERACIUM *Lin.**) Hökblomster.

† **Piloselloidea:** Stjelk stängelformig med helbräddade ell. föga naggtandade, oskaftade ell. till ett kort vingadt skaft afsmaln. blad, mest samlade kring basen. Skalfrukter i toppen djupt refflade, med fina jemnhöga fruktfjun i enkel rad. Årsstjelkarne bildas ofta ur grenskott eller rosettbärande rotrefvor.

A) St. 0—3bladig m. krypande bladiga grenskott ofvan marken och ofta m. bladlösa refvor under jordytan, hvilka i spetsen utveckla bladrosetter. De yttre rotbl. korta, omv. äggrunda—spadlika, oftast qvarsitt. vid blomningen (utom hos n:o 8—9). de inre o. stbl. tungl.-afl.-lancettl., breda i förhåll. till längden, alla på öfre sidan nakna. Rotstock lång, horizontelt krypande.

a) — *Pilosellina Fr.* St. låg, 0—1blad., enblomstr. ell. 1—2 ggr klynnegr. m. långa upprätta enblomstr. skaft. Fj. alltid stjernludna, de inre spetsiga.

1 H. *Pilosella L.* st. meränd. bladlös o. enblomstr. med grenskott; bl. ofvan gröna, under tätt stjernh., hvit- ell. gråludna, på båda sidor o. i kant. långh.; fj. breda m. bred blek kant, de yttre något trubb. ♃ 6, 7. Bland dess talrika former äro följ. de utmärktaste: *α vulgare Monn.* blk. glh., grskott långa, bl. hvitludna. — *β grandiflorum DC.* blk. stora glh., grskott korta o. tjocka, bl. hvitludna. — *γ Peleterianum Monn.* lik föreg.. men blk., bl. o. stund. st. tätt långh. — *δ nigrescens Blytt* högväxt m. stora långh. o. svart glh. blk., utdragna grskott. — *ε flagellare (W.)* blk. stora, v. långh.; grskott utdragna v. blombär.; bl. tunna, under glest stjernh., o. grönakt.; st. långh., 2—3blomstr., vid basen stund. enbladig. — *ζ virescens Gaud.* blk. små: grskott utdragna; bl. som föreg.; st. v. klynnegr. — *α* Fr.H.N.f.6, n:o 4. H.Eur.exs.1; Lindeb. H.Scand.exs.1. — *γ* H.Scand.exs.2. — *ε* H.N.f.9, n:o 8.

Back. a. (*Sk.—VB.* o. *Um. Lpm.* till 2000'. — *N.* till *Ost-Finnm.* — *β Gotl.* — *γ* särdeles vid kusten af Kattegat o. Nordsjön. — *δ N.* i fjelltr.: Græfsensåsen vid Christiania, Opdal. — *ε Sk.* Fogelsång. *Smål.* Femsjö, Grenna. *Södml.* Strengnäs.

---

*) Detta slägte är redigeradt af C. J. Lindeberg.

För utrymmets besparande hafva följ. förkortningar blifvit använda: *blk.* = blomkorg, *blksk.* = blomkorgsskaft, *fj.* = fjäll, holkfjäll, *frfj.* = fruktfjun, *gl.* = glandler, *h.* = hår eller hårig, t. ex. *glh.* = glandelhårig, *krbr.* = kronbräm, *st.* = stängel, *stj.* = stjelk, *naken* = utan stjernhår, *m. l. m.* = mer eller mindre, *v.* = vanligen m. fl. hvilkas betydelse lätt fattas af sammanhanget. Blomkorgarnes form är antecknad efter de icke fullt utslagnas, och holkfjällens efter de jemnhöga mellanfjällens hos yngre blomkorgar, då icke de »yttre» eller »inre» fj. särskildt nämnas. — Artbeskrifningarna äro till största delen tagna efter *lefvande vilda* exempl., några få eft. säkra herbarii-exempl., en, (H. argent.) är afskrifven efter Prof. Fries. Det inskränkta utrymmet har dock nödgat förf. att göra beskrifningarna knapphändigare, än behofvet af fullständighet inom detta slägte måhända fordrat. Af samma skäl har dels en mängd mer tillfälliga, dels flere utmärkta, men sällsyntare former måst utelemnas. Blott sådana nya arter hafva blifvit tillagda, som antingen ega en vidsträcktare och allmännare utbredning, eller sådana, som för vinnandet af en säkrare artdiagnostik måst afsöndras från andra, med hvilka de varit sammanblandade. Vid artbenämningarna har nu rådande nomenklatur blifvit följd, der icke förf. med full visshet funnit den vara origtig. — Bland förkortningar må ytterl. nämnas: *H. Eur. exs.* = Fries' Hierac. Europæa exsiccata Upps. 1866, — *H. Sc. exs.* = Lindeb. Hierac. Scand. exsiccata 1 fasc. Göteb. 1868.

Helsl. Söderhamn. *Ner.* vid Kärr i Wiby sn; Aspa bruk. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* — *N.* Mallö vid Grimstad: Bl. — ζ *Ner.* Örebro. *Uppl.* Tible, o. *Sk.* Helsingborg: Almqv. — *N.* Christiania.) *Var. mycket i afs. på storlek o. beklädnad. Kantblrnas br. under rödrand., säll. ss. hos ζ, rent gult. De flesta formerna få stund. blomb. grskott.* ε *har hos oss hittills förvexlats med den Sydosteurop. H. stoloniflorum Kit., som ej finnes i Skand.*

*2 H. *cernuum Fr.* st. vid basen enblad. m. korta grskott, långh., vid midten delad i 2—3, säll. flere långa enblomstr. skaft; bl. under blekgröna m. glest l. intet stjernludd. på båda sidor o. i kant. långh.; blk. stora m. smalare, n. mörkare o. smalkant. fj. ♃ 7. *α collinum:* mindre m. under rödrand. kantblr o. stjernh. bl. — *β umbrosum:* större m. under gula kantblr o. nakna bl. — *α* H.N.f.15, n:o 12. H.Eur.exs.4. H.Sc.exs.3.
Fjelltr. r. (*N.* vid Hugelien i Torpen, Langedalen, Stensætsbygden, Eikjerbakken m. fl. st. i Valders. Lesjeskougen vid Qvam o. Stuaflotten. Opdal vid Stensem: Ambr. Jönsson.) *2—3 qv. hög, öfverallt långh. Blomkorg. ej mer lutande (cernua) än hos de öfriga inom afdeln. Var. 1blomstr., utan grskott, säll. m. blomb. grskott o. bladrosetter. Liknar mycket H. Pilos.* ε *flagellare, från hvilken den lättast skiljes genom kortare grskott, mer utspärr. blksk., mörkare, spetsigare och mer smalkantade fj. — H. furcatum Hn Ed. 4. — Står närmast den Sydeurop. H. bifurcum MB., till hvilken den fördes i H.N.*

3 H. *auriculæforme Fr.* st. vid basen enbl. m. korta gr.skott, ofvan midten gr. i 2—3 långa (säll. flere klaslikt ställda o. kortare) blksk.; bl. blågröna ofvan nakna, under tunnt men tätt stjernludna, v. på båda sid. o. i kant. glesh.: blk. små m. fj. o. beklädn. ss. hos H. Pilosella. ♃ 6, 7. — *β denigratum Fr.* st. glest långh.; blk. långh. m. täta mörka gl. — H.N.f.6, n:o 5. H.Eur.exs.9. H.Sc.exs.4 (båda formerna).
Tor. fält, back. r. (*Smål.* Femsjö. *Södml. Uppl.* i Mälaretrakten. *Göteb.* enl. Leffl. — *N.* Tönsberg på en bergås v. om staden. — *β Uppl.* vid Uppsala o. Utjorden vid Almarestäk.) *Spenslig fingerhög—qvartershög, v. m. ett blksk. nära basen. Bl. stund. n. glatta. Kantblr v. rödrandade. — Habituelt likt magrare form. af följ. men endast beslägtad med H. Pilos.* ζ *virescens, med hvilken den ofta förvexlas. Skiljd med mindre o. smalare blk., mindre, fastare o. blågröna bl.*

b — *Auriculina Fr.* st. ½—4 qv. hög, 0—3blad., få—flerblomstr. m. v. sammansatt qvast ell. oregelb. knippe, blksk. korta, uppstig. Fj. nakna l. glest stjernh. m. tydl. glatt kant, de inre trubbiga.

* *pratensia:* stift alltid gula; krbr. å båda sid. gult; fj. med hinnakt., glatt o. blek topp.

4 H. *Auricula L.* st. 1blad. m. långa grskott, 1—8blomstr. m. n. enkel flock; bl. blågröna, tunglika, mest trubbiga, på båda sid. nakna o. glatta, mot basen glest hårbrädd.; fj. n. nakna m. bred ljus kant. ♃ 6, 7. — *β majus Wg:* 2—3 qv. hög, till alla delar gröfre, m. 4—8 blk. — *α* H.N.f.6, n:o 6. H.Eur.exs.13. H.Sc.exs.5. *β* H.N.f.9, n:o 7.
Ängsback. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* — *N.* till 4000′.) *Vanl. qvartershög med små blk. St. späd, glh. o. stund. glest korth., upptill stjernh. Var. på torra st. o. i fjelltr. fingerhög o. enblomstr. (H.N.f.11, n:o 14); på fukt. äng öfvergår den tydl. i β, som i Fr. Symb. fördes till H. suecicum Fr. Holkfj. bli i fjelltr. n. så mörka som hos H. floribundum.*

5 H. *pratense Tausch.* st. 1—2blad. m. grskott o. stund. långskaft. bladros., mångblomstr. sammansatt qvast; bl. gröna, tunna, rotbl. spadl.—tungl. trubb., stjb. lancettl. spetsiga, alla på båda sid. nakna (endast stjbl. under svagt stjernh.) o. oftast glest långh., tätt hbrädd.; fj. stjernh., långh. särdel. mot spetsen, ljust glh., bredt ljuskant. ♃ 6, 7. H.N.f.6, n:o 10. H.Eur.exs.18. H.Sc.exs.15.
Odl. st. r. (Förvildad h. o. d. från *Sk.—Gestr.* t. ex. Lund, Uppsala, Gefle. — *N.* Christiania.) *St. 2—4 qv. hög, särdel. mot toppen o. basen tätt mjukh., h. föga längre än stj.diametern, upptill äfven glh. o. stjernh.*

** *aurantiaca:* stift rödbruna, kantblrnas br. åtm. på undre sidan brandgult ell. rödrand., fj. m. hinnakt. glatt o. violett topp. St. åtm. i toppen ell. mot basen rödakt.

α) *glaucescentia:* st. 1—2 qv. hög, 1—2blad., med fasta, blek.- ell. blågröna bl.

6 H. *floribundum Wimm.* st. 1—2blad., glest långh., uppåt glh. o. stjernh. m. utdragna

spensliga grskott o. stund. långskaft. bladros., fåblomstr. m. v. enkel öppen qvast; bl. bredt tungl.—lancettl., de inre v. i toppen veckade, blekt blågröna, på båda sid. nakna o. glatta, på undre sidans medelnerv o. i kant., särd. mot basen, långh.; fj. bredt blek- de yttre n. hvit-kantade, endast mot basen glest stjernh., på den mörkgröna o. kölade ryggen glh. o. långh.; diskblr. gula, kantblrnas br. under rödrand. ♃ 7, 8. — *β alpestre:* spädare m. smärre blk., bl. kölade ofta vågbrädd. o. snedspetsade, st. stund. ända från basen röd. — *α* H.N.f.15, n:o 11. H.Eur.exs.14 o. 17. H.Sc.exs.6. — *β* H.N.f.13, n:o 8. H.Eur.exs.13,b. (und. H. Auric.), 14*. H.Sc.exs.7. — **stellatum Lindeb.:* med högre korth. o. öfverallt stjernh. st.; gråblå, n. platta o. rätspets., under stjernh., kort hårbrädd. bl.; ljusare (rödgula) stift o. gula kantblr. H.Sc.exs.8.

Fukt. äng. o. fjellider. *(VB.—ÖG. Gotl.:* hufvudformen i låglandet i mellersta Sverige o. sälls. i *N.* — *β* allm. i fjelltr. 1500′—2500′. — * i fjelltr. r. N. Langedalen, Tonsaasen m. fl. st. i Valders. Drivstuen på Dovre. 1500′—3000′.) *1—2 qv. hög, få- o. stor-blomstr. Var. sällan med rent gula kantblr o. gula, blott i kant. mörkhåriga stift, hvilket enl. Wimm. lär vara det vanl. förhållandet i Schlesien. Anses ss. hybrid af H. Auricula o. H. pratense, hvilken senare dock hos oss nästan aldrig förekommer på samma lokaler. I fjelltr. förekomma flere ännu outredda former, som närma sig än H. decolorans, än H. dubium och synas vara hybrider af dessa. H. suecicum Fr. o. Hn. ed. 9; β H. floribundum Fr. o. Hn p. p. — *stellat. är 2—3 qv. hög med korta, stund. felande grenskott o. blott upptill rödakt. st.*

*7 H. *Blyttianum Fr.* st. mot basen enblad., teml. tätt långh., uppåt glh. o. stjernh., m. grskott, fåblomstr. m. små kortskaft. blk. i enkel sammandragen qvast; bl. tungl.—lancettl., blågröna, nakna, vanl. på båda sid. glesh.; diskblr. rödtoppade. kantblr. invändigt rödgula, utvändigt rödrand. ell. rödvioletta. ♃ 7. H.N.f.13, n:o 7. H.Eur. exs.16. H.Sc.exs.14.

Fjelltr. r. *(N.* Hugelien, Stensætsbygden, Tonsaasen, Högnesæter m. fl. st. i Valders.) *St. spenslig, föga mer än qvartershög, stund. mot midten med ett mindre fjällformigt, under stjernh. bl., 3—5blomstr. Grenskotten saknas aldrig, stund. utvecklas äfven långskaft. bladrosetter. Bl. vanl. små, blågröna o. ofta violettfläckiga. Var. föga; på fukt. st. högre, med tunnare och grönare bl., större o. flere blk. i något sammansatt qvast. — H. fuscum Fr. Symb. o. Hn. ed. 8, icke Vill. enl. Fr.*

β) viridia: st. 2—4 qv. hög, tätth., 1—3blad., med stora, tunna, på båda sid. håriga o. v. lifligt gröna blad.

8 H. *decolorans Fr. p. p.* st. 1—2blad., sträfh., säll. m. grskott, men alltid m. långsk. rosetter, flerblomstr. m. långt hvith., sammansatt, v. tät, n. flocklik qvast; bl. styfva o. v. gläns., n. omv. äggr.—afl. lancettl., hårbrädd. o. på båda sid. glesh., nakna (utom det öfversta, under glest stjernh. stjbladet); fj. lika med H. florib. men mer stjernh.; alla blr. inv. gula, kantblr. utv. rödrand. ♃ 7, 8. — *β serratum:* st. 1½—2½ qv. hög m. fåblomstr., n. enkel utspärrad qvast, bl. mycket breda, kölade o. ojemnt grofsågade. — *β* H.Sc.exs.9. H. suecicum v. alpigenum Fr. H.Eur.exs.14 b.

Fjelltr. r. *(Herjed.* mell. Funnesdalen o. Skarffjellet samt i öfre Ljusnedalen. — *N.* Nystuen i fjellierna vid björkgränsen på Fillefjeld. Dovre vid Drivstuen: Ambr. Jönsson enl. Fr. H. Eur. exs. — *β Herjed.:* J. Hulting. — *N.* vid Stensem i Opdal. 2000′—3000′.) *3—4 qv. hög, m. grof, tätt men kort sträfh., uppåt tillika stjernh., glh. o. rödakt. st., samt stora, breda o. lifl. gröna bl. De yttre rotbl. vid blomningstiden bortvissnade. — Ofta förvexlad med följ. o. med former af H. aurantiacum.*

*9 H. *flammeum Fr.* st. 2—3blad., kort sträfh. oftast utan grskott, men med långskaft. ros., fåblomstr. med korth., n. enkel klaslik qvast, de nedre blksk. utdragna, v. enkla o. aflägsnade; bl. mjuka, v. gläns., tungl.—lancettl., hårbrädd. o. på båda sid. korth., rotbl. nakna, stjbl. under stjernh.; fj. breda mörkgröna m. föga blekare kanter, glh., stjernh. o. glest långh.; diskblr gula o. blott rödtoppade, kantblr inv. gula, utv. mörkt röd- ell. violett-randade. ♃ 7, 8. H.Sc.exs.10. *H. decol. var. Fr.* H.N.f.16, n:o 11. *H. decol. flammeum Fr.* H.Eur.exs.19*.

Fjelltr. r. *(N.* Tonsaasen, Fillefjeld m. fl. st. i Valders. Dovre vid Drivstuen. Opdal flerest. 2000′—3000′.) *St. 3—4 qv. hög men spenslig, beklädd ss. föregåendes. Bl. mjuka, tunna, långa, men föga breda, de yttre vid blomn. bortvissnade. Blk. små, smala, af n. samma storlek o. form som H. cymosi. Var. föga: på torra*

st. mindre, mer stjernh. m. mindre och fastare bl. samt blekare blr. Lätt skiljd från föreg. genom n. dubbelt smalare, mer korth. o. stjernh. st., mjukare o. smalare, mer stjernh. bl., smärre, smalare o. längre skaft. blk., smalkant. fj. o. mörkare kantblr. Stund. förvexlad med följande: »H. aurantiacum v. bicolor». Auctt. Scand.

10 **H. *aurantiacum* L.** st. 2—3blad., tätt långh., v. m. korta grskott o. bladros., mångblomstr., långt mörkh., sammansatt tät n. flocklik qvast, stund. m. de nedre blksk. aflägsnade, flerblomstr.; bl. mjuka, omv. äggr.—afl. lancettl., hårbrädd. på båda sid. glest långh., nakna, de öfre stjbl. under glest stjernh.: fj. breda, mörkgröna, v. m. tydl. blekare kant., tätt och mörkt glh. och långh. samt, särd. mot basen, glest stjernh.; alla blr inv. mer ell. mindre rödakt., kantblr utv. mörkröda—violettröda. ♃ 7. — *β glaucescens Lindeb.*: stor, robust, långh. o. mörkblomstr. ss. hufvudformen, men m. mindre blk. i mångblomstr., hvithårig, vanligen vipplik qvast; bl. mindre o. fastare, under något blå- ell. grågröna, liksom hela st. med täta stjernh.; fj. m. tydligare gröngula kanter, smalspetsade. Saknar vanl. både grenskott o. rosett. — *γ bicolor All.* till alla delar mer korth. och mjukh. o. ofta spädare än hufvudformen, m. v. mer fåblomstr. qvast; diskblr gula, blott rödtoppade, kantblr ofta något ljusare än hufvudformens. Har vanl. långskaft. rosetter. — *α* H.N.f.10, n:o 9. H.Eur.exs.20. H.Sc.exs.11. — *β* H. Sc.exs.13. — *γ* H.Sc.exs.12.

Äng. i bergstrakter. (Hufvudf. förvild. h. o. d. i parker o. trädgårdar fr. *Sk.—Uppl.* o. i *S. Norge.* — *β N.* Hugelisætern, Stensætsbygden m. fl. st. i Valders. 2000′. — *γ* Eksjö, Smedstorp m. fl. st. i norra Smålands högland. — *N.* Land vid Lie.) *Hufvudf. stor, grof, öfverallt tätt långh. m. mörka hår i blst. o. m. stora tunna bl. — γ har n. hårlösa blstgren.*

B) St. 1—flerblad., utan ell. säll. m. korta, bladiga grskott (hos n:ris 12—15) o. n. oskaft. bladros. vid basen. De yttre rotbladen vid blomn. oftast bortvissnade, de inre och stjbl. lancettl.—jemnbreda, smala i förhåll. till längden. Rotstock kort, v. snedt nedstigande.

a — *prœalta:* st. 1—4 qv. hög, spenslig, 1—3blad., flerblomstr. m. vipplik, sällan n. flocklik qvast. Småblomstriga, blek- ell. blågröna arter med nakna (n:ris 11 o. 12) ell. glest stjernh. blad (n:o 13).

11 **H. *hyperboreum* Fr.** st. 1—2blad., sträf af glesa styfva hår längre än stängelns diameter; de inre rotbl. o. stjbl. smala, tungl.-lancettl.-jemnbreda, spetsiga långspetsade, på båda sid. nakna o. glatta, i kant. o. på medelnerven glest styfh.; blk. cylindriska i fåblomstr., gles o. öppen vipplik qvast, med en ell. annan undre gren långt aflägsnad; fj. smala, trubbiga, violett- ell. svartgröna, smalkant., liksom de fina böjda blstgr. o. blksk. nakna, m. glesa, långa hår o. korta glh. med rödgula knappar. ♃ 6, 7. H.N.f.13. n:o 9. H.Sc.exs.19.

Bergstrakt. r. (*Gotl.* på kalkklippor enl. Fr. — *N.* Langoe o. Brevig i Bradbergs amt. — Lom—Nordl. o. Finnm. flerst.) *St. 1—2 qv. hög, spenslig o. flerböjd med de minsta blk. i slägtet. Bl. styfva, intensivt blågröna, stund. violettakt. Saknar alldeles stjernh. o. grenskott. — Var. blott i afseende på storlek o. blomrikhet: qvasten hos magrare ex. fåblomstr., kortgrenig. Mycket närbeslägtad med H. florentinum All., från hvilken den skiljes n. blott genom stängelns beklädnad. — H. prœaltum var. piloselloides Hn ed. 4 och Fr. Mant. 3.*

*12 **H. *prœaltum* Vill.** st. 2—3blad., glatt ell. glest styfh. (hos *β* tillika stjernh.); bl. lancettl. spetsiga, v. på båda sid. nakna o. glatta, i kant. o. på medeln. glest styfh.: blk. cylindr. i tät, vipplik qvast, de undre gren. stund. långt aflägsnade o. räta; fj. smala, trubb., svartgröna m. tydl. blek kant, tillika med blstgr. o. blksk. v. stjernh., glest långh. o. glh. ♃ 6. 7. H.N.f.6, n:o 7. — *β decipiens Gren.* st. o. bl. mer mjukh., de senare under äfven stjernh. H.N.f.6, n:o 9.

Bergstrakt. r. (*N.* *α* osäker i Skand. Ex. i H.N. uppgifvas vara odlade af frö från Dovre, der växten likväl på de senare decennierna icke blifvit funnen. — *β N.* Reien i Slidne, Froen i Gudbrandsdalen: Blytt. Öfre Romsdalen. Ex. från öfriga angifna lokaler tillhöra följ. — Skall äfven finnas vid Uppsala, der ex. i H.N. sägas blifvit insamlade.) *β är snarlik H. cymosum a, hvarifrån den lätt skiljes genom blomställn. o. beklädnad.*

*13 H. *subpræaltum Lindeb.* st. 2—3blad., glest o. kort finh. o. stjernh., stund. m. korta, sterila ell. blombär. småblad. grskott; stjbl. smala, jemnbr.-lancettl. spetsiga, under tydl., ofvan n. omärkligt stjernh., v. på båda sid. o. i kant. glest småh.; blk. aflångt cylindr. i fåblomstr., än vipplik än n. flocklik qvast; fj. breda, trubb., svartgröna, n. kantlösa, liksom blstgr. o. blksk. stjernh. o. glh. ♃ 7. H.Sc.exs.20. — H. præaltum *stoloniferum Fr. H.N.f.14, n:o 12.

Bergstr. r. (*N.* Tömte, Kamphaug m. fl. st. i Nordmarken. Mistberget vid Eidsvold: Bl. Elstad i Gudbrandsdalen. Opdal på ängarna ofvan Stensemsgårdarna. — 1000′—2000′.) *St. 3—4 qv. hög, v. späd o. flerböjd. Bl. teml. tunna, svagt blågröna, under stund. rodnande, v. uppstig. till stjelkens midt. Var. med fåblomstr. n. enkel qvast o. glesh. blk. (vid Stensem). Förvexlad med föreg:s β, från hvilken den lätt skiljes genom stjelkens o. bladens korta o. mjuka hårbeklädnad, de mjukare på öfra sid. stjernh. bl., den fåblomstr. o. mer sammanträngda blst., samt de bredare o. kortare fj. — Hos båda är ett ell. annat af de inre fj. spetsigt.*

b — *cymosa:* st. v. 2—4 qv. hög, oftast grof, 1—flerbladig, v. mångblomstr. med sammansatt, m. l. m. flocklikt ell. qvastlikt knippe. Gräsgröna ell. gulgröna arter med på båda sid. stjernludna blad.

14 H. *dubium L.* st. 1—3blad., öfverallt stjernluden o. n. till basen glh., oftast med kryp. grskott o. stund. m. skaft. rosetter; bl. ofvan rent gröna, under svagt blågröna, n. likform., smala, lancettl.-jemnbreda, ofta i kant. vågbräddade o. snedspetsade, v. på båda sid. h. o. stjernh.; blk. i flerblomstr. vipplik ell. stund. n. flocklik qvast, tillika m. blksk. stjernludna, tätt glh. o. ofta äfven enkelh.; fj. breda, trubb., med mörkgrön rygg o. v. breda, bleka kanter. ♃ 6, 7. — *α pubescens:* de utdragna, v. blekgröna bl. o. ofta äfven st. o. blk. kort mjukh., de senare stora, aflånga m. bred bas; grskott v. utdragna. — *β hirsutum Hn:* de v. jemna, gräsgröna bl., st. o. ofta äfven blk. långt sträfh., de senare som hos *α*, grskott v. korta, stund. felande. — *γ anceps Lindeb.* finh. m. små, cylindr., vid basen smala blk., grskott utdragna, späda.

Torra äng o. back. (*Lpl.—Smål. Blek.* Lyckeby: Ankarcrona. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm. — 1500′. — *α* allmännare i låglandet, *β* mer i fjelltr., *γ* på *Grennaplatåen.) St. från qvartershög, spenslig o. fåblomstr till alnshög, grof o. mångblstr. v. med vipplik qvast o. en ell. annan aflägsnad blstgr. Var. betydl. särd. i fjelltr., der många ännu föga kända former förekomma, än närm. sig till H. florib. * stellatum, än H. cymosum α. — Låglandsform. af α äro ofta svårskiljda från H. glomerat., men igenkännas lättast genom kortare, fåbladigare st. m. mer utdragna grskott, ofta vågbrädd. bl., större o. mörkare blk. m. bredare, mindre utdragna o. mer trubb. (äfven de innersta), samt tydligare kantade fj. — γ närmar sig mycket H. cymosum.*

15 H. *glomeratum Froel. p. p.* st. 2—5blad., kort mjukh., stjernh. o. n. till basen glh., säll. m. korta, sterila ell. blombär. grskott; bl. ofvan gröna, under blek- ell. svagt blågröna, v. långt utdragna, de inre rotbl. o. stjbl. n. likform., lancettl.-jemnbreda, spetsiga, v. på båda sid. korth. o. stjernh.: blk. aflånga m. något vidgad bas, i mångblstr. vipplik ell. flockl. sammandr. qvast, tillika m. blksk. tätt stjernh. o. glh.; fj. smala, mer ell. mindre utdragna till en smal men trubb. spets. ♃ 6, 7. H.N. f.13, n:o 11; f.13, n:o 14 (»H. cymosum»). H.Eur.exs.34. H.Sc.exs.21.

Ang. etc. (*Blek. Smål.—Helsl, Ångml. VB. Boh.* Klöfverön. *Dalsl. Gottl.* Ruthe, Lärbro etc.: Westöö. — *N.* södra delen, sälls. t. ex. Holmestrand, Dröbak, Græfsenaasen.) *St. 3—4 qv. hög o. grof m. v. till midten uppstig. bl., rotbl. vid blomn. oftast förvissnade, blställn. i början tät m. kortskaft. blk., de nedre blksk. ofta aflägsnade, fj. stund. otydl. kantade, blott några af de innersta något spetsiga. Är en medelform mellan föreg. o. följandes β, från hvilka vissa former endast med svårighet kunna skiljas.*

16 H. *cymosum L.* st. 3—6blad. öfverallt hårig, stjernluden o. upptill glest glh.: bl. gröna, utdragna, lancettl.-jemnbreda, på båda sid. h. o. stjernh.; blk. cylindr. m. smal bas, oftast i regelb. flocklikt knippe med utdragna, hvitludna, glest långh. o. glh. grenar o. blksk., tätt långh. o. stjernludna m. glh. mest mot fjällens toppar; fj. smala v. m. mörkgrön rygg o. smala kanter, utdragna till en smal, trubb. spets. ♃ 6, 7. — *α hispidum Fr.* st., särd. nedre delen, bl. o. blk. tätt mjukh., h. af st:s diameter, bl. ofvan mycket glest stjernh. — *β pubescens Lindblom:* st. upptill från midten glest

glh., tillika m. bl. kort mjukh., blk. små, smala m. glesa h., bl. ofvan tätt stjernh. — *γ Rothianum (Wallr.)* hela växten tätt långh., blksk. utan fj. med glesa glh., blk. något större o. bredare än hos *α* o. *β*, i mer oregelb. qvastlikt knippe. *α* H.N.f.13, n:o 15; f.13, n:o 16 (»H. Sabin norveg.»). H.Sc.exs.23,24. — *β* H.N.f.13, n:o 12. H.Eur. exs.35. H.Sc.exs.22.

Ång. o. fjelltrakt. (*Sk.—VB.* — *N.* — Finnm. — *α* mest i de östra prov. t. ex. *Blek.* Lyckeby: H. G. Lübeck. *Smål.* flerst. enl. Scheutz o. Zett. *ÖG. VG. Ner. Södml. Uppl.* etc. — *N.* Christiania etc. till Finnm. — *β* r. i låglandet t. ex. *Ner.* Hardemo: Zett. *Uppl.* Signildsberg. — *N.* teml. allm. i de mellersta fjelltrakt. 1000′—2500′ t. ex. Tonsaasen, Dovre, Opdal. — *γ Öl.* Borgholm. *Smål.* Urshult: Sch. *ÖG.* Berg i Vreta kloster sn: W. Oséen. *VG.* vid kanalen: Hn. etc.) *3—4 qv. hög, mycket sällan m. grskott, bl. vanl. samlade mot st:s nedre del, mera sällan (hos formæ aphyllopodæ) uppstig. öfver dess midt. De breda rotbl. qvarsitta ofta, särdeles hos α, vid blomn. — α H. Nestleri Vill. o. Ed. 8. — β H. glom. *alpigenum Fr. Symb. — γ H. setigerum Tausch o. Ed. 9 p. p.*

17 H. *setigerum Fr.* liknar i hög grad föreg. *γ*, från hvilken den svårligen kan skiljas ss. egen art. Utmärker sig genom högre o. kraftigare, tätt gråluden växt, bl. uppstigande öfver st:s midt, breda blk. i tätt sammandr. flocklikt ullh. knippe, samt breda, mycket trubb. fj. ♃ 7. H.N.f.13, n:o 13. H.Eur.exs.37. H.Sc.exs.25.

Torra ställ. r. (Förf. har sett säkra ex. endast från Mälartrakten, t. ex. Kungshamn vid Uppsala, Mörby holme i Skå sn.) *4—5 qv. hög, v. m. blomb. grskott. Rotbl. vid blomn. vissnade. Blksk. o. fj. med glesa, n. omärkl. glh.*

†† **Pulmonarea:** Stjelken vanl. bladig, med mer ell. mindre inskurna, vanl. tydligt skaftade blad och bladrosett från rothalsen; rotblad vid blomningen vanl. fortvarande; skalfrukter i toppen omgifna af en något uppsvälld ring (under hvilken fruktens åsar och fåror upphöra) med styfva oliklånga fruktfjun; holkfjäll fåradiga, oregelbundet tegellagda.

A) *Alpina Fr.* yttre fj. utdragna, bild. en n. sammanhäng. spiral med de inre, alla svartgröna o. glh., utan tydl. stjernludd. Stj. till basen mer ell. mindre glh. Bl. åtm. i kant. fint, n. omärkl. glh. Krbr. utv. ell. blott i toppen hårigt.

* Lågväxta, v. långh. arter, m. stora breda, rundade blk. m. de yttre fj. utstående.

18 H. *alpinum L.* stj. stängelform., stjernluden, mjukh. o. glest glh., 1—fåblomstr., 0—flerblad.; rotbl. smån. öfvergående till vingade, v. utdragna skaft, de yttre qvarsitt., spadl.-ellipt., trubb., de inre tungl.-lancettl. spetsiga, stjbl. föga utvecklade, uppåt fjällika, v. oskaft., alla på båda sid. glesh. o. meränd. helbrädd.; blk. stora, n. klotform. m. tvär bas, tätt silkesludna m. små gulakt. gl., yngre lutande; fj. svartgröna, olikform., de yttre breda frånstående m. uppböjda trubb. spetsar, de inre utdraget smalspetsade; krbr. v. ända till toppen glest långh.; stift mörka l. gula. ♃ 7—9. Fig. H.N.f.10, n:o 7, 8 (»H. nigrescens»); f.12, n:o 25; f.15, n:o 10. H.Eur.exs.1. — A) långhår., mjukblad. former m. långt silkesludna blk.: *α genuinum Wimm.* stj. 3—6 tum hög, 1- säll. 2blomstr., n. bladlös; rotbl. vågbrädd. veckade, v. rödlupna. — *β foliosum Wimm.* stj. fothög, 1- säll. 2blomstr., 2—4blad. m. jemnbr.-lancettl stjbl.; bl. v. jemna, helbrädd., gröna. — *γ ramosum Lindeb.* stj. 1—2 qv. hög, ofta från basen delad i 3—5 långa upprätta böjda 1blomstr. skaft, 2—3blad.; bl. bredare, tandade. — B) korth., styfblad. former m. svartakt. blk.: *δ subnigrescens Lindeb.* v. delad från basen i långa utstående krökta, enblomstr. skaft; bl. breda, mindre nedlöp., v. djupt fliktand.; fj. smalare långspetsade. — *ε melanocephalum Auct.* stj. o. bl. s. *α*, de senare bredare o. mera tandade.

Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal.* — *N.* 2000′—4000′. — *α*, *γ* och *ε* på fjellplatåerna ofvan björkgränsen, *δ* i öfre björkregionen, *β* i gräsrika fjelldalar t. ex. Romsdalen, Opdalen. — *ε* Högsnyta, Nystuehöe m. fl. st. på Dovre.) *Mångformigast inom slägtet! Bland dess talrika, från snögränsen till barrträdgränsen förek. former äro ofvanstående mest konstanta; de öfriga sammanflyta utan all gräns. — γ H. fuliginosum Læst. p. p. — δ knappt skiljd från H. rhæticum Fr. H.Eur.exs.5.*

*19 H. *eximium Backh.* stj. stjernluden, långh. o. glest glh., v. blott i toppen grenad i långa, upprätta 1blomstr. skaft, 2—3bladig; yttre rotbl. få, vissnande, de inre o.

stjbl. utdraget lancettl. spets., afsmaln. till korta, bredt vingade skaft, glest groftand. m. utspärrade tänd., på båda sid. glest långh. o. stjernh.; blk. n. klotrunda m. tvär bas, långt ullh. m. små ljusa gl., yngre något lutande; fj. som föreg. men mer smalspets.; krbr. som föreg.; stift mörka. ♃ 8. H.Eur.exs.1,b.
Fjelltr. r. *(N.* Dovre, Drivstuen. Finnm.; Norman. — 2000′—3000′.) *1½—2 qv. hög o. stund. ända från basen grenad i upprätta n. jemnhöga grenar; bl. mjuka, 3—6 tum långa, vågbrädd. m. sned veckad spets, v. djupt fliktand. Blk. ofta större än hos föreg.*

*20 H. *personatum Fr.* stj. tätt stjernl. o. långh., 2—flerblomstr., 3—5blad.; rotbl. få, de yttre vissnande, spadl.-tungl. lancettl. m. korta vingade skaft, stjbl. lancettl. oskaft., liksom de inre rotbl. styfva o. mot basen groft bugttandade; blksk. enkla, utstående o. uppböjda, hvitludna, långh. o. glest glh.; blk. bredt afl. med äggr. bas, tätt långh. m. små rödgula gl.; fj. svartgröna, de yttre breda, föga utstående, trubb., några få inre långspets.; krbr. som föreg.; stift gula. ♃ 7.
Fjelltr. r. *(N.* Hugelien i Torpen. 2000′.) *1—2 qv. hög, långt o. tätt krusk., m. enkla utdragna, ofta småblad. blksk. i de öfra bladvecken, stund. fr. basen grenig m. 2—3blomstr. grenar. Bl. v. vågbrädd. o. veckade, under grågröna. Står nära H. sudeticum Sternb., från hvilken den skiljes genom längre hårighet, mot basen afsmalnande bl. o. gula stift.*

** Högväxta, kort finh. arter m. smalare aflånga blk. m. tilltryckta fj.

21 H. *commutatum Lindeb.* stj. stängelf., glest stjernl. o. finh., enkel, 1—5blomstr., 0—1blad.; bl. tunna, på båda sid. glest o. kort krokh., yttre rotbl. qvarsitt., rundade m. tvär bas, de inre ellipt.-lancettl., nedåt afsmaln., alla med långa n. ovingade, långh. skaft, mot basen v. djupt bugttand. m. breda utstående tänder; stjbl. stund. 1 närmare basen, lancettl., fåtand., skaftadt; blksk. enkla, utstående o. båglikt uppböjda, tätt stjernl., hvith. o. glest glh.; blk. afl. m. äggr. bas, tätt långh., m. små rödgula gl.; fj. tilltryckta, svartgröna, smala, långt utdragna, de yttre något trubb., de inre syllika o. långspets.; krbr. utv. föga glesh. m. korth. tänder; stift mörka. ♃ 7, 8. H.Sc.exs. 26 (»H. nigrescens»).
Fjellt. (Teml. allm. i mellersta Skand. fjellbygd. 2000′—4000′. *Dal.—Herj.* Midtådalen: S. Almqv. — *N.* Romsdalen, Dovre, Opdal.) *Stj. v. 1½—2 qv. hög, kort finluden, bladlös. Bl. tunna, stund. kölade o. vågbrädd. Blk. smala, långskaft yngre något lutande, med svartfotade långt hvittoppade hår o. föga märkbara gl. Fj. fåradiga o. mindre regelb. tegellagda än hos de öfriga alpina. Vanl. förvexlad med H. alpinum och H nigrescens. Skiljes lätt fr. den förra genom mindre o. smalare blk., m. tilltryckta smala o. teml. likform. fj., högre st. m. stora breda bl.; från den senare genom längre gråludna blk. m. utdragna syllika, mer oregelbundet tegellagda fj. samt dessas o. skaftens beklädnad. — H. nigrescens Fr. omfattar former såväl af denna som H. alpinum o. nigrescens W. (Jmf. Symb.o.Epicr., H.N.f.10, n:o 8, Rchb.t.146 o.148!) — Synes okänd i utlandet; Förf. har icke anträffat exsicc. ell. beskrifningar, som motsvara denna.*

22 H. *nigrescens Willd.* stj. glest stjernl. o. finh., enkel ell. fr. öfra bladvecken grenig, 2—flerblomstr., 1—3blad.; bl. som föreg. men rotbl. färre m. kortare, mer vingade skaft; blksk. enkla ell. klynnegren., stjernl. m. täta mörka gl. o. svarta, endast kort hvitspetsade hår; blk. bredt afl. m. äggr. bas, svarta m. hår o. gl. ss. skaften; fj. tilltryckta, bredare o. mindre utdragna än hos föreg.; krbr. utv. n. glatt m. korth. tänder; stift mörka. ♃ 7, 8. — *α humile:* låg, stängelf., upptill del. i 2—3 långa upprätta, 1blomstr. skaft. — *β submurorum:* reslig, v. grenig o. bladig, flerblomstr. m. de öfre blksk. båglikt uppböjda: *H. atrat. subnigrescens Fr.* H.Eur.exs.91*.
Fjelltr. *(Lpl.—Dal.* — *N.* Finnm.—Dovre o. Romsdalen. 2000′—3000′. — *α* är en nordligare, *β* en sydligare form.) *Stj. 2—3 qv. hög. Blomkorgarnes o. skaftens glandler transverselt ljusrandade, n. perlbandlika. — Stora mångblomstr. ex. förvexlas ofta med H. murorum, små o. fåblomstr. med H. alp. melanocephalum, från hvilken senare den lätt skiljes bl. a. genom alltid upprätta blk. (Af denna o. alla de föreg. alpina förek. ofta formæ stylosæ med föga utveckladt krbr. kortare än stift.) — Är enl. Koch, Wimm. m. fl. den verkliga H. nigrescens Willd., hvarföre Förf. ej har velat utbyta detta i utlandet allmänt antagna namn mot det af Prof. Fries föreslagna H. atratum, som äfven omfattar mörkblomstr. former*

af H. alpinum (se beskrifn. i Symb.) o. dessutom blifvit användt för flere andra former.

23 H. *lingulatum Backh.* **depilatum Almqvist.* stj. glest stjernl. o. korth., fåblomstr., 3—5blad.; bl. teml. fasta, på båda sid. glest korth., n. helbrädd., rotbl. få vissnande, omv. äggr., kortskaft., stjbl. lancettl. oskaft.; blksk. enkla, räta o. upprätta, de nedre från bladvecken, stjernl., m. glesa mörka korta h. o. bleka gl.; blk. aflånga m. tvär bas, tätt beklädda med mörka, kort hvitspets. h. o. rödgula gl.; fj. mörkgröna tilltryckta, tegellagda, de yttre trubb., de inre spets.; krbr. o. stift som föreg. ♃ 8, 9. H.Sc.exs.27.

Fjelltr. r. *(Herj.* Ljusnestöten: S. Almqv. o. J. Hulting.) *2—3 qv. hög, mycket olik alla öfriga af denna afd. — Afviker från den Skottska formen gm lägre växt, kortare hårbeklädnad o. mer glh. blkfoder.*

B) *Oreadea Fr.*: Yttre fj. korta, fåradiga; stjbasen o. rotblskaft. tätt styfhår.; bl. v. läderart. o. styfva, under intensivt grågröna, ofvan i friskt tillstånd gulgröna, torkade blekgröna; kronbrämets tänder ofta på undre sidan småhår.; stift gula, vissnade n. rostbruna.

a — *scapigera:* stj. stängelf., 0—2blad. m. vid blomn. v. qvarsitt. rotbl.

*24 H. *rupicolum Fr.* stj. stjernh., klynnegr. m. utstående 1—3blomstr. gr., 0—1blad.; rotbl. kortskaft., de inre äggr. ovala spets., mot den afsmaln. basen groftand., und. o. i kant. sträfh.; blksk. hvitludna m. glesa mörka gl., upptill fjälliga; blk. tätt stjernl. o. hvith. m. små otydl. gl.; fj. gröna smala, jemnbr. lancettl. långspets.; krbr. m. småh. tänder. ♃ 7. H.Eur.exs.72 (72 b. synes tillhöra en annan art).

Bergstr. r. *(N.* Finnm., Tanen etc.: Norman.) *Qvartershög, spenslig o. v. grenig m. små smala blk.; stjbas o. bladskaft hvitulliga. I Boh. förekomma flerst. mycket närstående men flerbladigare former. — H. bifidum Koch.*

25 H. *pallidum Biv.* (enl. Fr.) stj. mer ell. mindre långh. uppåt stjernh. och glh., i toppen qvastlikt grenad, fåblomstr., 0—2blad.; rotbl. v. kort vingskaft., de inre äggr.-ovalabredt lancettl., mot den nedlöp. basen v. groftand., und. o. i kant. sträfh.; blksk. stjernl., hvith. o. tätt glh., mot toppen fjälliga; blk. hvith., glest stjernh. o. glh.; fj. mörkgröna, v. blek-kant., lancettl., utdraget smalspets., de innersta v. sylspets.; krbr. ofta m. småh. tänder. ♃ 6, 7. H.N.f.10, n:o 6; f.13, n:o 17.

Bergstr. *(Blek.—Uppl. Hall. Boh.* särdeles vid kusten. — *N.* till Finnm. Stiger i fjelldal. t. ex. Romsdalen, Drivdalen o. Sundalen till 1500'.) *1—2 qv. hög, v. grof o. fåblomstr. med stora breda blk. De inre fj. n. nakna, de yttre hvitkant. af stjernludd. Var. mycket till storlek, bladform o. beklädnad: stund. n. glatt, stund. öfverallt tätt långh. (= v. crinigerum Fr.). Innefattar flere ännu otillräckligt undersökta former. — H. Schmidtii Tausch.*

b — *foliosa:* stj. flerblad. med få, vissnande rotbl.

* Stjbl. smalt lancettl., under stjernhåriga.

26 H. *canescens Schleich.?* stj. nedtill långh., upptill stjernl., klynnedelad o. v. grenig, fåblomstr., 2—5blad.; rotbl. få kortsk., de yttre tungl.-lancettl., de inre lancettl., alla nedlöp. o. småtand.; stjbl. utdraget lancettl., snedt långspets., v. oskaft., mot basen ofta fliktand. m. utstående tänder, und. o. i kant. glest finh. o. tätt stjernl.; blksk. utdragna, trådsmala, stjernludna o. omärkl. glh., i spetsen 1—2fjälliga; blk. gråludna o. glest glh.; fj. mörkgröna, lancettl. jemnbreda, jemnt utdragna till en smal, n. trubb. hårtofsad spets; krbr. glatt. ♃ 6, 7. H.Sc.exs.28. — *β nudulum Lindeb.* spädare m. småtand. bl. o. glattare blk. H.Sc.exs.29.

Bergstr. r. (*α Smål.* Grenna-åsen. *Hall.* vid »Insjöarne» i Lindome. — *β Hall., Boh.* o. angräns. del af *VG.) Stj. 2—4 qv., spenslig men styf, slät, enkel o. i toppen klynnedelad ell. från basen förgrenad i långa, vidjelika, bladiga, 2—4-blomstr. gr. — Bl. intensivt grå- ell. blågröna, styfva, läderart., v. kölade, stjbl. hos α 4—6 tum långa, mycket smala, ofta mot basen djupt bugttand. — Blk. v. mindre än hos följ., med tvär bas. Magrare former enkla 2—3blomstr. Afviker från den Syd-Europeiska formen (H.Eur.exs.97) genom större glatthet o. mindre tand. bl.*

27 H. *saxifragum Fr.* stj. hår., uppåt tillika stjernh. o. glh., qvastlikt förgr., fåblomstr., 3—5blad.; bl. som föreg.; blksk. utdragna, stjernl. o. glh., uppåt fåfjälliga; blk. glest hvith. o. glh., föga stjernh.; fj. mörkgröna, lancettl., långt utdragna till en smal, n. trubb., hårtofs. spets, de innersta v. sylspets.; krbr. stund. i toppen småh. ♃ 6, 7. H.N.f.12, n:o 17. H.Eur.exs.80, c. (80 o. 80 b. tillhöra en annan art.) H.Sc.exs.30, 31.

Bergstr. *(Blek.—VB.* särd. i de mellersta o. östra prov. *Boh.* Oroust, Koster, Strömstad m. fl. st. — *N.* till Finnm. t. ex. Christiania, Kragerö, Grimstad, Romsdalen etc.) *Stj. 2—3 qv., spenslig, mot basen långh., enkel ell. från bas. gr. i långa vidjelika, utspärr., bladiga v. 1blomstr. grenar; blk. breda m. tvär bas. Oftast förvexlad m. föreg., från hvilken den skiljes genom hårig. nedåt sträf stj., tunnare o. mer hår. bl., något större o. bredare blk. m. mörkare, bredare o. teml. tvärt afsmalnande, föga stjernh. men mer glh. fj., samt tydl. glh. blksk. — Förvexlas äfven ofta med smalblad. former af andra närstående arter ss. H. pallidum, H. onosmoides och H. norvegicum. Var. i afs. på storlek, förgrening o. beklädnad. Fj. stund. tydl. stjernh.*

** Stjbl. bredt ell. äggr. lancettl., under nakna.

28 H. *argenteum Fr.* stj. nedtill fåblad., styf o. n. glatt, m. blk. i grenig vippa på långa skaft; rotbl. skaft., stjbl. n. oskaft., lancettl. spets., på midten tand., blott hårbrädd.; blk. nakna m. glesa h. o. gl.; fj. breda, n. trubb.; krbr. glatt. ♃ 7.

Fjelltr. r. (Uppgifves för Lul. Lpm. o. Finnm. men utan specielt växtställe.) *Stj. 1—2 fot hög, vanl. m. få förkrympta bl., m. korgfoder n. ss. hos H. gothicum. Allt enl. Fries, osedd af Förf.*

29 H. *Oreades Fr.* stj. långh. uppåt tillika stjernl., v. från midten vipplikt förgr., mångblomstr., 2—5blad.; rotbl. få, kort vingskaft., de yttre ellipt., trubb. helbrädd., de inre äggr. ovala spets., småtand.; stjbl. bredt lancettl. spets. v. till midten glest groftand., de öfre oskaft., de nedre kortskaft., alla tunna, mjuka, und. o. i kant. långh. utan stjernludd; blksk. korta, hvitl. o. glest glh., upptill fåfjäll.; blk. tätt hvith. o. fint glh., föga stjernl.; fj. mörkgröna breda, lancettl., utdragna till en något trubb. hårtofsad spets; krbr. åtm. hos diskblrna m. korth. tänder. ♃ 6, 7. H.N.f.12, n:o 16. H.Eur. exs.81. H.Sc.exs.33.

Bergstr. r. (Östra *Smål. ÖG.* Söderköping. *Uppl.* Mälaretrakten t. ex. Stäket, Gottsundabergen etc. *Boh.* isynn. norra del. t. ex. Kosteröarne; Hogdal: A. W. Bolander; Näsinge sn, Båxungeröd vid Idefjorden, Öddö, Domsö. — *N.* Grimstad, Romsdalen ½ mil norr om Ormein.) *Stj. 2—3 qv., grof men mjuk, säll. enkel, stund. ända från basen gr. i långa, bladiga, 2—5blomstr. grenar m. stora, vida blk. Fj. liksom hos H. saxifr. v. nakna, de yttre blott i kanten o. de inre i spetsen stjernl. Rotbl. stora o. breda m. nedlöp. bas. Gl. hos denna o. följ. fina, n. omärkl., rödgula. Stund. lågväxt, fåblad. o. stängelf., snarlik (o. ofta förvexlad med) H. pall. crinig.*

30 H. *onosmoides Fr.* stj. långh. o. stjernl., i toppen qvastlikt förgr. ell. från midten vippgr., v. mångblomstr. o. mångblad.; bl. styfva, föröfr. s. föreg.; blksk. s. föreg. med 3—5 utböjda fjäll; blk. tätt hvith., fint glh. o. stjernl.; fj. s. föreg. men smalare o. mer stjernh.; krbr. s. föreg. ♃ 7, 8. H.N.f.13, n:o 20. H.Sc.exs.32.

Bergstr. r. *(Boh.* Uddevalla, Koster, Strömstad, Hogdal etc. — *N.* utefter kusten t. ex. Christiania, Tönsberg, Krageröe; säll. in i landet t. ex. Gudbrandsdal. n. Rommengaard, aldrig i fjellen.) *2—3 qv. hög, grof o. styf, särdeles vid basen, bladsk. o. bladens fästpunkter tätth.; bl. und. intensivt grå- ell. blågröna, fasta, vid midten v. groftandade; blk. aflånga m. smal bas o. blekkant. fj.*

C) *Vulgata Fr.:* Yttre fj. korta fåradiga; stjbasen o. rotblskaft. mjukhår.; bl. v. tunna o. mjuka (utom hos H. bifid.), und. v. blekgröna, ofvan rent gröna; kronbrämets tänder glatta; stiften v. från början rostbruna.

a — *Scapigera:* stj. stängelf., 0—2blad. m. vid blomningen qvarsittande rotbl.

* De flesta fjällen trubbiga.

31 H. *murorum L.* stj. nedtill mjukh. upptill stjernl., enkel ell. fr. öfre bladveck. gren., 0—2blad.; rotbl. smalskaft., de yttre små rundadt njurlika, de inre ellipt. äggr. trubb.,

vanl. m. afrundad, tvär ell. hjertl. bas, mot basen m. ell. m. groftand., m. oftast utstående ell. nedåtvända tänd., stjbl. v. 1 vid midten af stj., skaft., äggr. spets., alla bladen tunna, mjuka, nakna, und. o. i kant. krush. m. långh. sk.; blstst. fåblomstr., qvast- ell. säll. flocklik, m. v. 1blomstr. utspärr. o. båglikt inböjda, hvitl. o. glh. sk.; blk. utdraget cylindr. m. smal bas o. fåradiga, knappt tegellagda fj.; fj. smala n. jemnbreda, utdragna till en något trubb. hårtofsad spets, de flesta jemnhöga i n. enkel krans, v. svartgröna o. nakna m. långskaft. mörka gl.; frfj. hvitt. ♃ 6, 7. H.N.f.2, n:o 7. H.Eur.exs.85. — Var. *α silvaticum L.* blksk. o. fj. mycket glh., de senare ätm. på ryggen nakna; blstst. v. qvastlik; bl. stora tunna m. tvär ell. intryckt bas. — *β umbelliferum:* blksk. o. fj. som föreg.; blstst. n. flocklik; bl. n. afsmaln. mot basen. — *γ medium* (Jord.) blksk., fj. o. blstst. som *α*; de inre rotbl. afsmaln. mot basen, v. fliktand. m. uppåtvända tänd. som stund. nedlöpa på det korta skaftet. — *δ sagittatum:* blksk. o. fj. föga glh., hvitl., de inre rotbl. utdragna n. spets., v. djupt groftand. mot den intryckta, n. spjutlika basen. — *ε nemorense* (Jord.): blksk. utdragna räta, tillika m. fj. tätt stjernh. o. glest glh.; bl. små ellipt. långsk., mot den afsmaln. basen hvasstand. m. v. uppåt rigtade tänder.

Skogsäng etc. a. *(Sk.—Lpm.* — *N.* till Finnm. — *β* Fjelltr. *Herjed.:* Almqvist o. Hulting. — *N.* Dovre, Finnm.: Norman. — *γ Smål. ÖG.* — *N.* Nördl. o. Finnm.: Norman. — *δ Smål. Boh.* — *N.* Nordmarken, Tonsaasen. — *ε Smål.* i Vettersbergen.) *Stj. 3—4 qv. hög, mjuk, oftast enkel o. 1blad. Utmärkt genom utspärr., vanl. båglikt inböjda blksk., smala svartgröna o. glh. blk., samt stora tunna, lifligt gröna, långskaft. blad. Var. mycket i afs. på bladens form o. inskärn.; än helbrädd. (var. integrifolium), än pardelade med fristående flikar (var. dissectum). Stift stundom gula. Stjbl. sällan glest stjernh.; rotbl. stund. rödfläckiga.*

*32 H. *glaucellum Lindeb.* stj. glatt, uppåt stjernh., enkel ell. från midten gren., 1—3-blad.; rotbl. få. afl. lancettl. spets., nedåt afsmaln. o. nedlöp. på det vanl. utdragna, n. vingkant. skaftet, grundt naggtandade; stjbl. bredt-jemnbr. lancettl., mot basen småtandade, det nedre kortskaft., alla n. läderart. o. n. glatta, ofvan blekgröna, und. intensivt grågröna; blstst. fåblomstr. utspärr. qvastl., m. utdragna smala, n. inböjda, upptill stjernl. o. glest glh. blksk.; blk. äggr. cylindr.; fj. jemnbr. lancettl. utdragna till en n. trubb. hårtofsad spets, svartgröna, tätt stjernh. m. glesa mörka gl. o. få, svartfotade hår; fruktfj. hvitt. ♃ 7, 8.

Fjelltr. r. (*N.* Opdal på Säterängarne under Bratskarfven o. Thronfjeldet, t. ex. Bakkesætern, Dörrumssætern, Stensem. Sogndal mell. Stören o. Insæt. Dovre vid Drivstuen.) *Utmärkt genom späd, glatt 1½—3 qv. hög, vanl. enkel o. fåblomstr. stj. med stora tunna, men styfva o. nakna blad o. små smala svartgråa blk. m. utdragna kantblommor.*

33 H. *cæsium Fr.* stj. glest mjukh. ell. glatt, uppåt stjernl., v. enkel 0—2blad.; rotbl. kortsk., de yttre små ellipt., de inre äggr. ovala spets., mot basen afsmaln. o. groftand. m. spets. uppåt rigtade tänder, v. nedlöp. på det vingade skaftet, stjbl. äggr. lancettl., v. oskaft., alla bl. n. läderart. o. styfva, und. o. i kant. glesh. o. v. stjernh. m. långh. sk.; blstst. v. fåblomstr. i n. enkel qvast m. utstående räta grenar o. blksk., de senare stjernl. glesh. o. föga glh.; blk. bredt afl. m. vidgad tvär bas o. flerradiga fj.; fj. v. bredt lancettl. m. föga utdragen n. trubb. hårtofsad spets, mörkgröna, stjernl. m. glesa hår o. få gl.; fruktfjun ljust brungult. ♃ 6, 7. H.N.f.12, n:o 19, 20 (var. nemorum Fr.). H.Eur.exs.86, 86. b.

Äng. back. a. *(Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. Stiger i fjelldal. till 2000'.) *Lätt skiljd från H. murorum genom fastare, grå- ell. blågröna bl. samt vida blk. m. flerradiga fj. Förvexlas äfven med H. bifidum, från hvilken den skiljes genom högre, icke klynnegr. stj. o. trubb. fj. Var. på skuggr. st. med grönare, tunnare o. djupflik. bl. (var. nemorum Fr.), på berg o. i fjelldalar m. svartglh. blk. o. blksk. (var. nigroglandulosum). Var. föröfrigt m. långsk. nakna bl., små blk., hvitt fruktfjun.*

34 H. *fasciculare Fr.* stj. småluden o. stjernl., v. från midten utspärr. gren., 1—3blad.; rotbl. jemnbr. tungl.-lancettl. groftand. ell. n. helbrädd., ofvan v. glatta hvitpunkt., und. småh., stjbl. små lancettl., und. hår. o. stjernl.; blomk. i utspärr. v. vipplikt sammansatt qvast m. hvitl., glest glh., styfva skaft; blk. bredt afl. m. n. tvär bas; fj. bredt lancettl. trubb., ljusgröna, tätt stjernludna, glest enkelh. o. föga glh.: fruktfjun ljusgult. ♃ 7. H.N.f.12, n:o 18 (»H. ramosum var.»). H.Sc.exc.38.

Berg r. *(Boh.* vid Uddevalla, Krokstad. — *N.* Christiania o. Abbidiengen.) *Vaml. lågväxt o. stångelformig m. talrika rotbl. o. få stjbl., stund. mer utdragen o. stjelkf. m. ört såsom H. anfractum och blomk. såsom H. cæsium.*

** De flesta fj. sylspetsade.

35 H. *subcæsium (Fr.)* skiljd från H. cæsium genom kortare o. spädare stj., mindre, smalare o. styfvare bl., som mot den rundade, tvära ell. hjertl. basen v. äro groftand. m. rätt utstående tänder o. icke nedlöpande på det smala skaftet, mindre blk., smalare syllikt utdragna fj. m. v. glatta spetsar; stift v. i början gula, vissnande rostbruna. ♃ 7, 8. H.N.f.13, n:o 21 (ej normal!).

Bergstr. *(Smål. Hall. Boh.* — *N.* h. o. d. i fjelldal. till 2000′ t. ex. Lessjeskougen vid Mölmen, Opdal vid Rise, Sundalen vid Gravaune.) *Låglandsformen, som liknar en medelform mellan H. murorum o. cæsium, har vanligen större o. tunnare bl., likn. dem hos H. murorum o. ofta håriga fjällspetsar. — Fjellformen står närmare H. bifidum, fr. hvilken den skiljes genom lägre o. spädare växt, mindre o. smalare blk. samt mindre bl. med tvär, ej nedlöp. bas.*

36 H. *bifidum Kit.* stj. nedåt mjukh., uppåt stjernl., klynnegr., 1—2blad.; de yttre rotbl. små, rundade, snart vissn., de inre o. stjbl. äggr.-lancettl. spets., skaft., alla styfva läderart., mot den nedlöp. basen glest bugttand. m. v. n. vinkelrätt utstående tänder, und. stjernh. o. småh.; blstst. fåblomstr. i n. sammansatt klynnegr. qvast m. hvitl., n. glandellösa sk.; blk. stora, bredt afl. m. tvär bas; fj. lancettl. utdraget sylspets. m. oftast mörk o. glatt spets, v. svartgröna o. n. enfärgade, krush. m. glesa stjernh. o. gl.; stift gula ell. slutl. n. rostbruna. ♃ 7. — *β plumbeum* (Fr.): m. glattare fj., blygråa bl. o. från början mörka stift. *α* H.Scand.exs.34. *H. pallidum* Fr. H.N.f.13, n:o 17 a. — *β* H.N.f.12, n:o 21. H.Eur.exs.90.

Bergstr. r. *(Blek.* Bustorp nära Ronneby: A. P. Winslow. *Smål.* Pustanäs i Malmbäck, Vettersbergen. *ÖG.* Hästholmen, Omberg. — *N.* Christiania, Tönsberg, Molde, Lhadehammeren vid Trondhjem, Opdal mellan Rise och Aune 1500′.) *Stj. 1½—3 qv. hög, v. i toppen upprepadt klynnegr. med 1—2 utdragna grenar fr. bladvecken; bl. pergamentslika, und. blågröna o. tätt stjernh., ofvan gulgröna o. ofta purpurfläckiga, stund. blygrå, m. ell. m. fliktandade. — β öfvergår utan gräns i hufvudformen, med hvilken den växer på Ormöen vid Christiania.*

b — *foliosa:* stj. v. flerbladig m. få, vissnande rotbl.

37 H. *diaphanum Fr.* stj. glesh. upptill stjernl. o. glh., enkel, 2—5blad.; rotbl. få, snart vissn., de inre äggr.-ovala kortsk., stjbl. bredt lancettl. spets., de öfre oskaft., de nedre kortsk., alla tunna, grå- ell. blågröna, glestand., nakna, de nedre på båda sid. glesh.; blstst. flerblomstr., utspärr., n. sammansatt qvast m. utdragna, stjernh. o. tätt glh. sk.; blk. stora afl. m. bred bas; fj. flerrad. tegellagda, bredt lancettl. trubb., svartgröna, enfärgade, v. nakna, m. talrika mörka gl.; frfj. ljust brungult; stift gula, slutl. mörknande. ♃ 7. — *β stenolepis Lindeb.* m. fåblomstr. enkel qvast o. smalare, mindre regelb. tegellagda fj. *α* H.N.f.2, n:o 19. H.Scand.exs.35. — *β* H.Sc.exs.36.

Bergstr. r. *(Smål.* Femsjö. — *N.* Molde. — *β N.* vestkusten från Aalesund till Trondhjem.) *Utmärkt genom stora svartgröna bredfj. o. glh. blk., samt tunna, hårbrädd. blad.*

38 H. *vulgatum Fr.* stj. glatt ell. glesh., stjernl., m. ell. m. grenig, 3—flerblad.; rotbl. få, de yttre ellipt.-afl. trubb., de inre ovala-lancettl. spets. småtand., nedlöp. på det korta bladsk., stjbl. äggr.-ovala-lancettl., m. ell. m. tandade, de öfre oskaft., de nedre kortsk., alla bl. und. grå- ell. blågröna, glest korth. o. v. nakna, ofvan blekgröna o. v. glatta; blstst. v. mångblomstr., sammansatt o. vipplik, stund. enkel, fåblomstr. o. qvastlik, öppen m. upprätta grenar samt smala, hvitl. o. glh. blksk.; blk. små, cylindr. m. eggr. bas; fj. smala n. jemnbreda, utdragna till en smal n. trubb. spets, mörkgröna, mörkt glh. o. enkelh. samt v. glest stjernh.; frfj. v. hvitt. ♃ 6, 7. Var. *α typicum Fr.* stj. slät, föga hårig, flerblad.; bl. smala, föga tand., nakna; blk. små m. glh., n. nakna fj. —*β irriguum Fr.* skiljd från föreg. genom svartgröna, mycket glh. fj. o. mer utspärrad qvast. — *γ latifolium Fr.* stj. sträf nedåt långh., fåblad.; bl. breda, ofta på båda sid. hår. o. und. stjernh.; v. groftand.; blk. större o. vidare m. täta stjernh. o. få gl. *α* H.N.f.13, n:o 22. — *β* H.Sc.exs.37. — *γ* H.Eur.exs.96 (odlad).

Skog. äng. back. a. *(Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. Stiger i fjelldal. till 2500′. — *β Boh.* Kynnefjell. — *N.* Nordmarken, Valders.) *Var. i hög grad från enkel,*

qvartershög till månggrenig, halfannan aln hög, — fåblad. ell. glest flerblad., med normalt tunna o. småtand. ell. tjocka o. grofland. bl.; blk. normalt små, smala, mörka, variera större, vidare o. gråludna. — Innefattar flera, ännu otillräckligt granskade former, genom hvilka den närmar sig än H. mur. o. cæsium, än Hieracia tridentata.

39 H. *anfractum Fr.* skiljes från föreg. genom v. grenig o. flerböjd stj. m. utdragna lancettl.-jemnbr.-lancettl., groft bugttand. bl., enklare o. fåblomstr. qvast m. styfvare, endast upptill n. fjälliga skaft o. mörkare frfj. ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.16, n:o 10. H. Eur.exs.98 (odlade).

Bergstr. r. (*Smål.* vestra o. norra delen t. ex. Femsjö, Unnaryd, Malmbäck vid Pustanäs, mellan Bellö o. Kråxhult. — *N.* uppgifves utbredd ända till Ost-Finnm., men aldrig anträffad af Förf.) *Stj. än enkel, än grenig från basen. Bl. 3—5, långt utdragna o. tunna. Fj. v. bredare o. mer stjernh. än hos föreg. — Föga skiljd!*

††† **Accipitrina:** Stjelken bladig, utan bladrosetter; rotbl. vid blomningen v. bortvissnade; holkfjällen än fåradiga (hos *Prenanthoidea*), än flerradiga m. ell. m. regelb. tegellagda (hos de öfriga); skalfrukter o. fruktfjun som föreg. afd.

A) *Tridentata Fr.:* stj. fler—mångbladig, med olikformiga fånerviga ej omfattande blad, ett ell. annat rotbl. vid blomningen stund. fortvarande; fj. flerradiga, de inre smalare, v. m. smal utdragen topp; krbr. glatt; skalfrukter svartbruna.

a — några af de inre fjällen sylspetsade:

* Stiften gula; frfj. brungult.

40 H. *norvegicum Fr.* stj. mångblad. v. enkel m. fåblomstr. föga sammansatt bladlös qvast; bl. ovala-lancettl. spets. glest groft., alla oskaft. l. de nedre afsmaln. till korta skaft, under glest sträfh.; blksk. smala hvitl. glest enkelh. o. glh. m. 2—4 utst. fj. mot toppen; blk. medelstora aflånga m. tvär slutl. vidgad bas o. mångradiga fj.; fj. svartgröna enkelh. o. glest glh., de yttre enfärgade i kanten stjernh., mellanfj. blekkantade nakna utdragna till en trubb. hårtofsad spets. ♃ 7. H.N.f.13, n:o 25 (var.). — β *rufescens Fr.:* till alla delar glattare än hufvudformen m. större blk. o. bredare fj. samt utdraget lancettl. småtandade bl. H.N.f.13, n:o 24.

Bergstr. r. (*N.* ö. kusten fr. Christiania t. Christiansand. Föröfrigt m. sällsynt: endast i öfre Sundalen o. nedre Opdalen mell. Sliper o. Grauaune har Förf. träffat former, som med säkerhet höra hit. — *Boh.* Koön i Gunnarsdalen, Oroust vid Svanesund o. i Morlandadalen, Lysekil. — β *Stockholm. Hall.* vid Björkeris.) *Stj. 3—5 qv. hög, sällan grenig, nedtill o. vid bladfästena m. l. m. sträfh., v. bladig till basen; bl. bredt ovala-smalt lancettl., v. styfva, åt båda ändar tillspetsade m. få grofva utst. tänder, und. grågröna; fj. (på press. exempl.) svartgröna m. bleka kanter, de yttre något utstående. β m. afvikande o. habituelt lik H. Friesii. Hör knappt hit, men ännu mindre till H. saxifr. — I Epicr. kallas fj. hos hufvudf. bleka, men i Symb. mörkgröna, ss. de ock äro på Prof. Fries' original-exempl., efter hvilka ofvanst. beskrifning är tagen.*

41 H. *macranthum Lindeb.:* skiljes fr. föreg. (med hvilken den hittills varit förvexlad) gm tätbladig, nedåt ullh. stj., bl. tjocka v. styfva o. und. blågröna knappt hårbräddade m. grofva n. vinkelrätt utst. tänder, n. dubbelt större blk. m. blekare mer glb. o. längre utdragna fj. ♃ 7, 8.

Bergstr. r. (*Hall.* norra delen. *Boh.* h. o. d. t. ex. Göteb., Kungelf o. Marstrand, Hisingen, Koön o. Kosteröarna.) *Stj. 1—5 qv. hög robust, nedåt intensivt rödblå, v. enkel m. fåblomstr. enkel bladlös qvast, de nedre bladen n. skaftade m. långh. skaft. Har n. de största blomkorgarna bland de skand. arterna.*

** Stiften rostbruna; frfj. hvitt.

42 H. *lapponicum Fr.:* stj. fåbladig enkel m. fåblomstr. v. enkel qvast; bl. smalt-jembr. lancettl. m. få breda utst. tänder, oskaft. l. de nedre utdragna t. korta skaft; blksk. gråludna o. glest enkelh. n. fjällösa; blk. medelstora bredt afl. m. äggr. vidgad bas o. fåradiga fj.; fj. mörkgröna enfärgade, glest stjernh. o. enkelh. m. få gl., de yttre till-

tryckta trubb. ♃ 7—9. H.N.f.16, n:o 9 (»H. goth. v. pseudolap.» Fr.), en form m. glattare mer utdragna fj.

Fjelltr. r. *(Lpl. — N.* Nordl. o. Finnm.) *Stj. 1—3 qv. hög spenslig 4—6bladig m. tunna, under blågröna o. småh. bl. Blomqvasten gles klaslik m. de nedre utdragna skaften v. fr. bladvecken. Ofta förvexlad m. magrare former af H. Friesii, hvarföre dess utbredning är osäker.*

b — de inre fj. m. smal jemnbred m. l. m. trubb. spets.

43 H. *rigidum Hn:* stj. flerbladig, enkel m. n. enkel bladlös qvast l. mot toppen grenad i qvastlik vippa; bl. glest groft., de öfre eggr. lancettl. långspets. oskaftade, de nedre ovalt lancettl.—smalt lancettl. spetsiga. afsmalnande till ett m. l. m. utdraget skaft: blksk. smala n. jemntjocka, hvitl. enkelh. o. v. glh. m. 1—3 smala v. utstående fj.; blk. knappt medelstora cylindr. m. tvär slutl. vidgad bas oregelb. tegellagda fj.; fj. smala mörkgröna, alla enfärgade l. de inre blekare o. blekkantade, enkelh. o. glh., nakna l. föga stjernh., mellanfj. smalt lancettl. utdragna till en n. jemnbred trubb. spets, de inre jemnbr. utdragna till en smal men n. trubb. spets; stift alltid rostbruna l. i början gula; frfj. ljust brungult. ♃ 7. — *α genuinum:* stj. v. sträf, ofta grenig m. qvastl. vippa. styfva groftand. bl., mörkgröna enfärgade fj. — *H. rigid. Fr.* H.N.f.5. n:o 1. — *β tenuius Hn:* stj. v. slät o. enkel m. fåblomstr. qvast, v. tunna o. längre skaftade bl., blekgröna o. ljuskantade fj. — *H. rigid. Fr.* H.N.f.3, n:o 4. *H. tridentat. Fr.* H.N.f.12, n:o 14.

Back. o. lund. a. *(Sk.—Lpl. — N.* Stiger i fjelldalarna till 2000'.) *Stj. 5—6 qv. hög. Var. i hög grad: nedåt mjukh. ell. sträfh., bl. bredt äggr.-smalt lancettl. groftand ell. småt., på undre ell. båda sid. glesh., de nedre n. oskaft. ell. m. 1—2 tum långa skaft, fj. enfärgade ell. bredt ljuskantade, mycket håriga o. glh. ell. n. glatta, med utstående ell. tilltryckta spetsar. — H. rigidum Hn. enl. original-exempl. i hans herb. o. talrika ex. fr. af honom angifna växtställen vid Stockholm, meddelade af Thed. och G. v. Cederv. — H. vulg. v. tridentat. Fr. Nov. 1 1819 (H. rigid. β Hn?). — Förenas i Nov. Ed. 2 1828 med H. Friesii Hn. — H. rigid. Fr. Mant. 2 1839 (H. rigid. α et β Hn). H. tridentat. Fr. Symb. et S. V. Sc. (H. rigid. β Hn). H. rigid. Fr. Symb. (omfattar både H. rigid. α Hn och H. Friesii H. pr. p.). H. rigid. Fr. S. V. Sc. (H. rigid. α Hn). H. trident. Fr. Epicr. (H. rigid. α et β Hn).*

44 H. *Friesii Hn.* stj. s. föreg., mångbladig; bl. s. föreg. men alla oskaft. l. de nedre afsmaln. t. korta skaft; blksk. hvitl. glest enkelh. v. glandellösa, tjocka uppåt vidgade med 1—3 v. tilltryckta fj.; blk. stora bredt cylindriska m. slutl. vidgad bas o. mångradiga m. l. m. regelb. tegellagda fj.; fj. breda alla enfärg. o. trubb., n. glatta l. enkelh. o. glh., säll. glest stjernh.; stift s. föreg.; frfj. något mörkare. ♃ 7, 8. — *α genuinum:* stj. v. slät o. n. glatt tätbladig, bl. n. glatta, de öfre med äggr. stund. något hjertl. bas, blksk. glandellösa, fj. v. n. glatta. glest stjernh. *H. Friesii Hn. herb. H. boreale* * *Friesii Fr.* H.N.f.9, n:o 2. *H. rigid Fr.* H.N.f.12, n:o 13 (det ena exempl.). — *β hirsutum Hn:* stj. sträf, särdeles nedåt tæth., glesbladig med bl. åtm. på undre sid. långh., fj. enkelh. o. glandelh. *H. boreale v. pumil. Fr.* H.N.f.2, n:o 14. »*H. longifol. Læst.*» *Fr.* H.N.f.12, n:o 15 (odlad).

Bergstr. *(Smål.—Lpl. α Smål.* Femsjö, Lidhult: Fr. *Hall.* Torpa: Fr. *Boh.* flerst., t. ex. Hisingen, Jonsered: Dr Winslow; Uddev. *VG.* C. Elgenstj. *ÖG. Ner.* Askers., Tiveden. *Verml.* Carlskoga: C. Reuterman. — *N.* s. delen t. ex. Krokkleven: Bl. — *β Smål.* Femsjö: Fr., Malmbäck. *Boh. VG.* »inter Wiken et Sjöstorp Hn herb.». *ÖG.* Motala. *Verml.* Carlskoga: C. Reuterman. *Stockholm:* G. v. Cederv. *Gefle:* Hn. *Torn. Lpm.* Karesuando: L. Læst. — *N.* Drivdalen.) *Stj. 4—5 qv. hög, robust mångbladig, nedåt m. l. m. sträf o. hårig, med styfva v. oskaft., und. grågröna bl. Utmärkt med stora o. vida blk. (vanl. vidare än längden) m. breda trubb. v. föga utdragna fj., hvarigenom den hufvudsakl. skiljes fr. H. rigid. β torde rättast böra afskiljas såsom egen art. — α H. boreale Fr. Nov. Ed. 1 et 2 (omf. äfven H. rigid. Hn). H. boreale et lævigat. Fr. Mant. 2. H. gothicum et rigid. pr. p. Fr. Symb. H. Friesii et gothic. Fr. S. V. Sc. H. gothic. et rigid. Fr. Epicr.* Obs. *H. Friesii α omfattar 2:ne former: den* ena *v. stor robust o. grenig med stora breda blkorgar o. breda korta fjäll, — den* andra *spädare o. enklare med mindre blk. o. smalare, mer utdragna fj. Båda sammanlöpa dock genom*

medelformer utan gräns. Den förra är Prof. Fries' senaste H. rigidum i Epicr., den senare är hans H. boreale olim, numera H. gothicum.

*45 **H.** ***truncatum Lindeb.*** stj. enkel m. enkel fåblomstr. qvast ell. stund. grenad fr. midten i flerblomstr. vippa, flerbladig; bl. som föreg., men glattare o. skarpt småtandade; blkskaften enkla hvitl. glandel-lösa, i toppen 1—3fjälliga, de nedre utdragna o. båglikt inböjda: blmkorg. som föreg.; fj. s. föreg. men mer stjernh. o. håriga ända till spetsen, alla trubb.; stift o. frfj. s. föreg. ♃ 7, 8. H.Scand.exs.45.

Fjelltr. r. *(N.* Lessjeskougen, Romsdalen, Isfjordsdalen, Opdalen fr. 2500′ t. n. hafsytan.) *Stj. 3—5 qv. hög, v. slät o. glatt, enkel ell. m. utdragna 1—3blmstr. grenar i öfre blvecken; bl. 5—9 v. korta o. breda, äggr.-bredt lancettl., säll. utdragna o. smalt lancettl., ofvan gulgröna, under grågröna stjernl. o. småh., de mellersta stund. n. omfattande, de nedre v. qvarsitt. oskaft. ell. bredt kortskaft.; blmkorg. vidare än längden, åt båda ändar tvärhuggna; fj. stund. glandel-lösa, slutl. n. utstående.*

B) ***Prenanthoidea:*** stj. få- ell. mångbl. m. olikform. bl.; stjelkbl. m. l. m. omfattande, rotbl. v. skaftade stund. fortvarande vid blomningen; fj. fåradiga, de innersta smalare o. spetsiga, ell. bredare o. trubb.; krbrämets tänder, åtminstone diskblrnas, under småhåriga; skalfr. röd- ell. ljusbruna, ell. svartbruna (hos 49 o. 52).

a — *alpestria:* bl. glesnerviga, rotbl. vid blomningen ofta qvarsittande; inre holkfj. spetsiga.

46 **H.** ***dovrense Fr.*** stj. enkel m. fåblomstr. qvast, fåbladig; de öfre bl. äggr.—lancettl. v. glest groftand. stjelkomfattande, de nedre bredt lancettl. ell. aflånga, skaftade; blomkorg. medelstora aflånga m. tvär bas; fj. bredt lancettl., enkelh. glh. o. i kanten stjernh., de yttre mörkgröna enfärgade trubb., mellanfj. blekkantade trubb., några få inre smalare o. spets.; blkskaft v. korta styfva hvitl. enkelh. o. glh.; skalfr. rödbruna; frfj. hvitt. ♃ 7, 8. H.N.f.11, n:o 12 (det ena exempl., det andra tillhör H. sparsifol.). H.Europ.exs.107. H.Scand.exs.39.

Fjelltr. r. *(Jemtl. Herjed.:* Almqv. och Hulting. — *N.* fr. Christianiatrakten t. Ost-Finnm. Från björkgränsen t. hafsytan.) *Stj. 3—4 qv. hög, sträf o. v. korth., säll. grenad i öfre bladvecken, 3—7bladig; bl. v. styfva, ofvan ljusgröna o. hvitprickiga samt ofta rödfläckiga, v. glatta, under blekt blågröna o. glesh., de nedre med m. l. m. utdragna vingkantade o. slidlikt omfatt. skaft, rotbl. stund. qvarsitt. ellipt. trubb. blågröna; fjällens glandler med rödgula knappar, blkskaftens mörka. Skuggformen har flerblomstrig sammansatt qvast o. stora tunna groftandade bl.*

*47 **H.** ***protractum Fr.*** närbeslägtad med föreg., men väl skiljd genom följ.: stj. v. grenad i utspärrad vippa; bl. tunna fint naggtandade, föga omfatt., under intensivt grågröna; blk. mindre med äggr. bas o. horizont. utböjda kantblr; fj. blekare stjernl. o. hårtofsade; korgskaften smala utdragna. ♃ 7, 8. — *α luteum:* gulblommig. H.Scand. exs.40. — *β ochroleucum:* m. hvitgula blr; blommar på samma lokaler senare än *α*. H. dovr. * protr. Fr. H.N.f.15, n:o 9. *H. protractum Fr.* H.Europ.exs.130. H. Scand.exs.41.

Bergstr. r. *(N.* mellersta vestkusten fr. Söndmör t. Trondhj.) *Stj. 3—5 qv. hög, spenslig o. böjd, stund. enkel o. fåblomstrig, men vanl. vippgrenad m. båglikt utböjda grenar (särdeles hos β), tillika med grenar o. blksk. klädd med täta mjuka horizont. hår, 5—7bladig m. n. helbräddade ofta rödfläckiga bl. Stiften variera rostbruna och rödgula.*

*48 **H.** ***filiforme Lindeb.*** stj. v. grenig fler—mångbladig; bl. v. bredt lancettl. spets. glestandade, alla oskaft. ell. de nedre utdragna t. korta omfatt. skaft; blomstälin. i öppen sammansatt qvast ell. vippa m. smala hvitl. glandel-lösa smalfjälliga skaft; blkorgar små smalt cylindriska m. äggr. bas, utblom. äggr. koniska; fj. svartgröna, de inre m. blekare kanter, stjernl. m. glesa enkla hår o. glandler, de yttre smala spetsiga, mellanfj. bredt lancettl. n. trubb., de inre smalare o. sylspetsade; stift svartbruna; skalfr. slutl. rödbruna; frfj. n. hvitt. ♃ 7, 8.

Bergstr. r. *(N.* kring Moldeviken o. tillstötande dalar. Stiger i Romsdalen till 2000′.) *Stj. 1—4 qv. hög, spenslig, stund. enkel, men v. grenad ofta ända fr. basen, med smala bladiga flerblomstr. grenar; bl. utdragna tunna stjernh., ofvan ljfl. gröna,*

under blågröna o. småh. Rotbl. o. de nedre stjbl. vid blomningen v. vissnade. Var. med styfva rödfläckiga o. groft. bl. Utmärkt af de små smala blomkorgarne, de smala grenarne o. trådlika blkskaften. Liknar till örten H. tridentata.

b — *genuina:* bl. nätådriga, rotbl. vid blomn. oftast vissnade, inre holkfj. trubb.

*49 H. *elatum Fr.* stj. enkel, m. fåblomstr. qvast ell. mångblomstr. vippa m. korta utstående flerblomstr. grenar, mångbladig; bl. äggr.—bredt lancettl., de öfre helt omfatt. m. hjertl. bas o. uppåtvända öronflikar, de nedre afsmaln. till korta vingade omfatt. skaft; blomk. knappt medelstora, yngre smalt cylindr., utblommade bredt koniska, alla med äggr. bas; de yttre fj. mörkgröna enfärgade n. trubb., de öfriga blekare mot kanterna m. bred trubb. spets, alla stjernh. glh. o. säll. enkelh.; stift mörka; skalfr. slutl. svartbruna; frfj. ljusbrunt. ♃ 8. H.N.f.12, n:o 8 (odlad).
Fjelltr. r. (*N.* Mistbjerget n. Eidswold, Nordmarken flereställes, Hugelisætern, öfre Romsdalen.) *Stj. 5—8 qv. hög, sträf o. långh., bl. stora tunna bågligt utböjda, i kanterna veckade o. v. groftandade, ofvan glatta, under långh., fj. m. gulröda glandler o. slutl. uppsvällda ryggåsar.*

50 H. *prenanthoides Vill.* stj. o. blmst. s. föreg.; de öfre bl. äggr. lancettl. m. hjertl. halftomfatt. bas, mellanbl. lancettl. v. sammandragna ofvan den vidgade stjelkomfatt. basen, de nedre mer o. mer utdragna t. vingade något omfatt. skaft; blomkorg., fjäll o. stift s. föreg.; skalfr. slutl. gulbruna; frfj. hvitt. ♃ 8, 9. — *β rarifolium:* med små smala blomkorg. o. få (6—7) glesa bl., de öfre bredt lancettl. o. öronflikade, de nedre långskaftade. — *γ parviflorum:* med små blomkorgar o. glesa knappt öronflikade bl. H.N.f.12, n:o 9. H.Scand.exs.43.
Fjelltr. (*Jemtl. Herjed. Ångml Helsl. Gestr. Dal. — N.* fr. Christianiatrakten t Ost-Finnm. — *β Herjed.* Rösvålen: J. Hult. — *γ N.* Öfra Romsd.: Högsnyta på Dovre.— Stiger på fjellen till björkgränsen, på vestkusten ner till hafvet, t. ex. i Lilldalen, Romsdals amt.) *Stj. 3—7 qv. hög, v. slät, korth. o. tätbladig, m. kort qvastlik vippa. Vippgrenarne utstående flerblomstr. m. jemnhöga smala korgar på smala hvitl. o. glh. skaft. Bladen tunna, n. helbräddade ell. småtandade, ofvan gulgröna o. v. glatta, under intensivt grågröna, korth. o. tätt nätådriga. Var. med fåblomstrig enkel qvast, — med glandel-lösa korgar o. skaft, — med glatt stj. o. n. glatta bl. (H.Scand.exs.44), — med bredt hjertl.—smalt lancettl. bl.*

*51 H. *prælongum Lindeb.* stj. enkel m. enkel fåblomstr. qvast ell. mångblomstr. vippa m. utstående bladiga grenar, mångbl.; bl. lancettl. långspets. skarptand., de öfre oskaft., mellanbl. n. omfattande, de nedre utdragna till vingade omfatt. skaft; blkorgar små, yngre smalt cylindriska, utblommade koniska, alla m. äggr. bas; fj. fåradiga svartgröna n. enfärgade, glh. föga stjernh. o. enkelh., de yttre smala jemnbreda n. spetsiga, de öfriga lancettl. n. trubb.; blkskaften smala utdragna hvitl. o. glest glh., m. vidgad fjällig topp; stift rostbruna; skalfr. slutl. ljust rödbruna m. släta åsar; frfj. n. hvitt. ♃ 8. H.Scand.exs.42.
Fjelltr. r. (*N.* Nordmarken, t. ex, Tömte, Liggern, Kamphaug. 1000′—2000′.) *Stj. 3—9 qv. hög, spenslig, v. sträf korth. o. tätbladig; bl. utstående utdraget snedspetsade, under grågröna glesh. o. glest nätådriga, v. tunna o. grofsågade.*

52 H. *strictum Fr.* stj. enkel m. fåblomstr. v. enkel qvast, mångbl.; de öfre bl. äggr. lancettl. oskaft., mellanbl. lancettl. n. omfatt., de nedre lancettl. kortskaft., alla n. styfva, ofvan lifl. gröna o. glatta, under grågröna glesh. o. glest nätnerviga; blkorgar stora, yngre bredt aflånga, utblommade halft koniska, alla m. tvär bas; fj. flerradiga svartgröna enfärgade trubb., glesh. glh. o. föga stjernh.; blkskaften v. enkla, styft upprätta o. n. räta, hvitl., enkelh. o. glest glh.; stift mörka; skalfr. slutl. glänsande svartbruna; frfj. ljust gulgrått. ♃ 8. 9.
Fjelltr. r. (*Jemtl.—N.* Storli i Merager; öfre Romsdalen o. Dovre i Drivdalen.) *Stj. 3—6 qv. hög, sträf o. korth., tätbladig, med stora blkorgar, föga längre än bredden. — Beskrifningen är tagen eft. exempl. fr. Drivdalen, de enda Förf. träffat, som med visshet kunna föras hit. Ex. i H.N.f.15, n:o 8 är odladt o. afviker gm rikblomstr. sammansatt qvast, ljusbruna frukter o. mer omfatt. blad.*

C) *Foliosa (Fr.):* stj. mångbl. m. n. likformiga, m. l. m. omfattande o. nätådriga bl., de nedre vid blomningen bortvissnade; fj. mångradiga, de inre bredare, alla trubbiga; krbrämet glatt; stiften mörka.

53 H. *sabaudum L. Spec.* stj. enkel m. flerblomstrig bladig qvastlik vippa; bl. äggr. lancettl. tillspetsade, hvasst glestandade, de öfre n. omfattande, de nedre utdragna till korta vingade omfatt. skaft; blkorgar stora, bredt aflånga m. tvär bas; blkskaften stjernl. o. långh. m. få tilltryckta fj. mot toppen; fj. mörkgröna enfärgade, bredt lancettl. trubb., tilltryckta, v. nakna o. glest långh. utan glandler; skalfr. svartbruna; frfj. grågult. ♃ 8, 9. *H. boreale Fr.* H.N.f.11, n:o 10; f.12, n:o 12 (odlad).

Torra st. r. *(N.* i parken vid Bogstad n. Christiania. — Uppgifves äfven från Hörsnö på *Gotl.) Stj. 3—6 qv. hög, sträf o. sträfh., särdeles nedåt o. vid bladfästena, teml. tätbladig; bl. tunna, ofvan ljft. gröna o. glatta, under grågröna o. glesh. m. stora glesa nätmaskor. — H. boreale Fr. Nov. Edd. 1 et 2 samt Mantt. och H.N.f.2 o. 9, afsåg uteslutande H. gothicum och Friesii. Men i Symb. och H.N.f.11 o. 12 öfverfördes namnet boreale på närv. art. hvarigenom en fullkomlig ovisshet om dess betydelse uppstått, i det somliga Förff. (t. ex. Koch, Schur) begagna det i dess ursprungliga, andra åter (Grenier, Reichenb.) i dess nyare betydelse. För att undanrödja denna tvåtydighet, torde det vara nödvändigt bortlägga namnet boreale (hvilket dessutom är föga lämpligt för en art, som knappt tillhör norden) och återtaga artens äldre, af de flesta Förff. ännu begagnade, namn. Beskrifningen på H. sabaudum i Spec. Pl. passar föröfrigt, lika väl på denna art, som på H. sabaud. Fr.*

54 H. *corymbosum Fr.* stj. v. mot toppen grenad i en mångblomstrig bladig vippa, tätbladig; bl. lancettl. spetsade hvasst glestandade, n. omfatt., de nedre s. föreg.; blkorgar medelstora afl. m. n. äggr. bas; blkskaften stjernl. o. omärkl. glh., uppåt vidgade m. utstående fjäll; fj. mörkgr., de inre m. n. blekare kanter, lancettl., småh. o. mot basen n. stjernh., de yttre utstående; skalfr. mörkt rödbruna; frfj. s. föreg. ♃ H.N.f.11, n:o 9. H.Scand.exs.47 (ej normal).

Fjelltr. r. (*Lpl. Ångml. Helsl.* — *N.* fr. Nordmarken till Finnm.) *Utmärkt gm styfva upphöjdt nätådriga, under intensivt blågråa blad, mindre blomkorgar med äggr. bas och utstående fjäll, samt fjälliga blkskaft.*

55 H. *crocatum Fr.* stj. grenad i få, v. enblomstr. styfva o. raka skaft fr. öfre bladvecken; bl. äggr.—jemnbr. lancettl. spetsiga, glestandade, omfatt., de nedre s. föreg.; blkorgar stora afl. med tvär bas; blkskaften s. föreg., m. få tilltryckta fj.; fj. mörkgröna enfärgade, bredt lancettl., nakna, på ryggen enkelh. o. glest glh., tilltryckta; för öfrigt s. föreg. ♃ 8, 9. H.N.f.15, n:o 7. H.Scand.exs.46.

Fjelltr. r. (*Lpl.—Herjed.* o. *Dal.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Vanl. fåblomstrig m. klaslik qvast. Utmärkt af de stora breda, i båda ändar tvära, blomkorgarne. Var. glatt och hårig, med smalare och bredare blad, som v. äro mjuka och tunna med glest ådernät.*

D) *Umbellata Fr.:* stj. tätbladig (ut. n:o 56) med smala glesnerviga aldrig stjelkomfatt. blad, de nedre s. föreg.; fj. fler- ell. mångradiga, de innersta n. smalare; krbrämet glatt.

56 H. *sparsifolium Lindeb.* stj. grenad i få utdragna enblomstriga båglikt upprätta skaft; bl. glesa jemnbr. lancettl. glest småtandade spetsiga; blkorgar som föreg.; fj. flerradiga, mörkgröna enfärgade, de yttre trubb. öppna, ett par inre spetsiga, n. nakna, glest hvith. o. vid basen glh.; stift mörkt; skalfr. svartbruna. ♃ 8, 9. H.Scand.exs.48. *H. gothicum-pseudonorvegicum Fr.* H.Eur.exs.127 c.

Fjelltr. r. (*Lpl.:* Prof. N. J. Anders. — *N.* Opdalen—Guldalen, t. ex. Drivstuen, Rise, Wang. 1000′—3000′.) *Stjelken 3—4 qv. hög slät stjernl. o. småh. med 5—9 spridda v. mjuka, utstående stjernh. o. korth. blad. Har n. de största blomkorgarne i slägtet.*

57 H. *umbellatum L.* stj. v. med flocklik vippa, tätbladig; bl. lancettl.—jemnbreda, glestandade spetsiga; blkorgar stora m. tvär bas; fj. mångradiga mörkgröna enfärgade, alla trubb., glatta ell. säll. finh. med utböjd spets. ♃ 7—9. — β *coronopifolium:* bl. tätt gyttrade, n. jemnbreda m. några få långa tänder i kanten. — γ *pauciflorum:* bl. n. jemnbreda helbräddade; blkorgar få, på långa upprätta skaft. — δ *abbreviatum:* qvartershög m. elliptiska—aflånga trubb. blad, 1—4 blomk. — ε *litorale:* föga mer

än qvartershög, nedliggande tätbladig med fåblomstrig flock. — ζ *subboreale:* stjelken hög, upptill upplöst i en stor oregelb. vippa; fjällen bredare. H.N.f.9. n:o 1. — ε H.Scand.exs.50.

Torra äng. o. back. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — δ *Sk.* — ε Vestkusten allm. — ζ *VB.* vid Storkåge.) *Var. mycket: fjällen stund. glesh., tilltryckta; stiften, särdeles på höstformer, mörka*

58 H. *æstivum Fr.* liknar till stjelk och blad alldeles föreg., från hvilken den skiljes genom qvastlik vippa, smalare blkorgar med äggr. bas och smalare tilltryckta håriga fjäll med n. blekare kanter och uppåt vidgade fåfjälliga hvith. blkskaft. ♃ 7. H.N.f.11, n:o 5. H.Scand.exs.49 (en mycket afvikande form).

Äng. r. (*Boh.* Koön, Foss. *ÖG.* nära Vadstena. — *N.* vid Bogstad nära Christiania.) *Stj. merändels sträf o. sträfh.* *)

44. TARÁXACUM *Lin. Syst. N. ed. 1.* Smörblomster.

1 T. *officinale Web.* bladen n. i rosett, nedåt parflikiga eller hela; blomkorgen ensam, på ett ihåligt skaft från bladrosettens midt. ♃ 4—10, g. blr. Fig. Sv.B.4. Fl.D.574.

* *corniculatum (Kit.)* fingerhög, med tunna nedåt rigtade bladflikar, upprätta, n. äggrunda foderholkfjäll, de egentl. holkbladen med en kort hornlik tand under spetsen. H.N.f.13, n:o 30, 31; f.15, n:o 14.

* *palustre (Sm.)* blad. hela ell. djupt och smalt nedåt parflikiga, något köttiga; foderholkfj. äggr., tilltryckta. Fig. Fl.D.1708. H.N.f.13, n:o 29.

Gat. etc. a., *cornic.* på sandback., *pal.* på fukt. st. *(Sk.—Lpl. — N.) α till blomkorg och öfriga delar mycket större än varr. Foderholkfjällen slaka, meränd. nedböjda. — Leontodon Taraxacum L.Fl.Su. — T. cornic. innefattar T. lævigatum och obliquum Fr. Nov. 2. T. palustre är Leont. lividus Kit. och L. salinus Poll.*

45. LEÓNTODON *Lin.* Höstfibla.

1 L. *hastilis L.* stängeln bar, *enblomstrig;* bladen lancettlika nedåt parflikiga; blomholkens bas *äggrund.* ♃ 6—8, g. blr. — α *hispidus:* sträfhårig. — β *glabratus:* hela växten n. glatt. Fig. Sv.B.643. Fl.D.862. H.N.f.7, n:o 4. β Jacq.A.164.

Äng. och betesm., β skugg. st. *(Sk.—Södml.* Vester-Hanninge. *Uppl.* Skoklosters skolhus. *Ner. Verml.* Carlskoga. *Dalsl.* Örndalen i Ors sn; Edsholmen i Gunnarsnäs enl. Leffl. *Hall.* söd. del.: Theor. *Öl. Gotl.* Visby enl. Leffl. — *N.* Bergens stift vid Leervig på Storöen. — β *Sk.* mellan Krageholm och Snogeholm, Baldringe, Araslöf etc. *Hall.* Sperlingsholm. *Smål.* Kalmaretrakten: Fryeled; Näsbyholm; Stenbrohult; Östra och Vestra härader: Scheutz. *ÖG.* Öfverbo i Ö. Tollstad enl. Kindb.) *α L. hispidum L. β L. hastile L. Apargia Hoffm.*

2 L. *autumnalis L.* stängeln bar, uppstigande, *1—flerblomstrig;* bladen odelade ell. parflikiga, meränd. glatta; holkens bas *småningom afsmalnande* mot det upptill vidgade, *fjälliga* skaftet. ♃ 7—9, g. blr. — β *Taraxaci:* mest enblomstrig, med tjockt svartluden blomholk. Fig. Sv.B.642. Fl.D.1996. β Retz. fasc. 4, f.2. Fl.D.1523. H.N.f.12, n:o 26.

Betesmark. a., β fjelltr. *(Sk.—Lpl. — N. — β Lpl. — Herjed. — N.) Har än nära glatt, än småluden holk, samt fjälligt, uppåt vidgadt blomk.skaft. — β, som är 3—6 tum hög och n. upprät, blommar tidigare än α. — Apargia Hoffm. β Hieracium Taraxaci L.Sp.Pl.ed.2 och Herb. Hierac. Leontodontis L.Faun.ed.2.*

46. HYPOCHÆRIS *Lin.* Slåtterfibla.

† Stjelken sträf; fruktfjunets alla strålar fjäderlika: *Achyrophorus Scop.*

1 H. *maculata L.* stjelken n. bar, 1—4blomstrig; rotbladen omv. äggrunda, tandade; blomholken *sträfluden; alla* skalfr. med skaftadt fjun. ♃ 7, 8, g. blr. — β *minor:* stjelken enblomstrig, 7—9 tum hög. Fig. Fl.D.149; 901.

---

*) Af hittills i Skandinaviens flora vanl. upptagna arter hafva följande blifvit uteslutna: *H. stoloniflorum Kit.* och *H. ramosum Kit.*, hvilka inkommit genom origtig bestämning, samt *H. sabaudum Fr.* och *H. auratum Fr.* — främlingar — af hvilka den förre blifvit förvildad vid Uppsala och Christiania, den senare vid Uppsala, men numera utgången.

Angsb. a. *(Sk.—Um. Lpm. Herjed.—N.* — *β Smål.* Ifla och Ljungby: Scheutz. *VG.* Kinnekulle. *Södml.* Vårdinge sn. *Uppl. Rosl. Medelp.) β är Apargia alpina Swartz Sum.Veg.Sc.*

†† Stäng. glatt; fruktfj:s yttre strålar hårlika.

2 H. *radicata L.* stäng. bladlös, grenig; bladen *nedåt parflikiga* trubbiga *stråfhåriga;* holkfj. *med en rad borst* längs midten; *alla* skalfr. med *skaftadt* fjun. ♃ 7, g. blr. Fig. Sv.B.752. Fl.D.150. H.N.f.14, n:o 10.

Betesmark. r. *(Sk.* allm. *Blek. Smål.* Kalmar vid Hosmo och Ljungby; Vestervik; Jönk. vid Dunkaballar; söd. och vest. delen mångenstädes: Scheutz. *Hall. Boh. VG. Öl. Gotl.* Visby; Sanda och Eskelhem snr enl. G. v. Ced. — *N.* söd. och vest. del, t. ex. Arendal, Christiansand, Mandal, Bergen, Molde etc.)

3 H. *glabra L.* stäng. som hos föreg.; bladen bugtigt tandade ell. parflikiga, *n. glatta;* holken *glatt;* skalfr. i blomkorgens kant med *oskaftadt* fjun. ⨀ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.751. Fl.D.424. H.N.f.2, n:o 16.

Sand. st. åkr. helst nära hafvet, r. *(Sk. Blek.* i vest. delen. *Hall. Boh.* vid Svinesund. *VG.* Slättås i Larf sn: Joh. Hulting. *Smål.* Femsjö; sjön Bolmens stränd.; Ljunga, Ljungby och Ryssby: Scheutz. *Öl.* Glömminge, samt mell. Runsbäck och Thorslunda. — *N.* sydöstra del, t. ex. Fredrikshall, Femsöe, Svinesund etc.) *I åkrar upprätt, på stränder kull-liggande.*

47. ARNÓSERIS *Gærtn.* Klubb-fibla.

1 A. *pusilla Gærtn.* stängeln bladlös fåblomstrig, med klubblikt uppblåsta blomkorgskaft. ⨀ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.201. H.N.f.2, n:o 17.

Åkr. väg. etc. r. *(Sk. Blek. Hall. VG.* Högstorp nära Vårgårda jernv.station: J. Hult. *Smål.* Fledingstorp i Vissefjerda sn; Hosmo; Ljungby etc. *Öl.* Möllstorp i Algutsrum sn. *Gotl.* Visby.) *Alla bladen vid roten, omv. äggrunda ell. tunglika, tandade.* — *Hyoseris minima L. Lapsana Willd.*

---

2 Fam. DIPSACEÆ *Juss.* Blommor gyttrade på ett gemensamt fäste inom holk [blomkorg]. Stånd 4, fria, fästade i kronans pip. Blomfoder dubbelt för hvar krona, det inre fästadt ofvanpå det enfröiga, slutl. nötlika fruktämnet.

48. DIPSACUS *Lin.* Kardtistel.

†1 D. *pilosus L.* stjelken taggig; bladen skaftade, äggrunda, meränd. med ett par bihanglika flikar på skaftet; holkbladen nedböjda, af den klotrunda blomkorgens längd. ☽ 8, 9, hv. blr. Fig. Fl.D.1448. H.N.f.2, n:o 18.

Fukt. st. vid jordvallar etc. r. *(Sk.* omkring Lund och Ystad; vid Skreflinge enl. F. Aresch. *ÖG.* Söderköping enl. Kindb.) *Stundom manshög och deröfver; de öfre bladen sakna ofta bihang och äro då något hjertlikt äggrunda.*

49. TRICHÉRA *Schrad.* Åkervädd.

1 T. *arvensis Schrad.* stjelken stråfluden; stjelkbladen djupt parklufna ell. inskurna, sällan hela; kantblrna oregelbundna, *större* än diskblrna. ♃ 7, 8. — *β integrifolia:* alla bladen odelade aflånga—lancettlika, sågade. Fig. Sv.B.322. Fl.D.447.

Äng. åkerrenar, a. *(Sk.—Jemtl.* och *VB.* — *N.* till söd. Finnm.: Norm. — *β Sk.* Ramlösa; Trollenäs etc. *Smål.* Ribbingsnäs i Barkeryd: Scheutz. *Södml.* Nyköping: C. Ind.; Södertelje enl. Leffl. *Ner.* vid Råå i Hammar sn. *Gotl.* Lummelunds bruk.) *Blrna blågredelina, stund. röda ell. hvita.* — *Knautia Coult. Scabiosa L.*

50. SUCCISA *Mönch.* Knappvädd.

1 S. *pratensis Mönch:* stj. småluden; bladen odelade, de nedre bredt aflånga, de öfre lancettlika; *alla* blrna *likformiga* i klotrund korg. ♃ 8, 9. Fig. Sv.B.422. Fl.D.279.

Fukt. äng. betesm. a. *(Sk.—Jemtl.* och *VB.* — *N.* till Nordl.) *Blrna blå, säll. röda ell. hvita; rotstocken kort, nedtill liksom tvärt afhugggen.* — *Scabiosa Succisa L.*

51. SCABIÓSA *Lin.* Stjernvädd.

1 S. *Columbaria L.* stjelken *n. glatt;* rotbladen *lyrformiga,* stund. *odelade sågade;* stjelkbladen pardelade, med smalt jemnbreda flikar; kantblrna oregelbundna. ♃ 7—9. Fig. Sv.B.393. Fl.D.314.
Torra st. r. *(Sk. Blek.* vid Siretorp i Mjellby sn. *Smål.* Vexiö och Vedbo härad; Ryhof nära Jönköping enl. Scheutz; Kalm. län, i Hvena och Thorsås snr enl. Ekstr. ÖG. Omberg, Linköping etc. *Södml.* öarne omkring Dalarön. *VG.* Falbygden. *Öl. Gottl.) Blomkorg. likna Tricheræ arv. till storlek och färg. — Asterocephalus Wallr.*

2 S. *suaveolens Desf.* stjelken *gråluden;* rotbladen *lancettlika,* mot spetsen bredare, vanl. *helbräddade;* det öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.705. Fl.D.2282. H.N. f.1, n:o 9.
Sandfält, r. *(Sk.* Vidtsköfle, Veberöd, Gualöf, Årup etc.) *Mindre än föreg, hvilken den liknar till blrna, och för hvars afart den blifvit ansedd. — Asteroceph. Wallr.*

---

3 Fam. VALERIANEÆ *Fr.* Blr i knippe. Stånd. 5 eller 3 fria. Fruktämne 3rummigt, ehuru 2 rum stundom felslå, i hvilket fall blott ett frö bildas. Märken 3 eller 1.

52. VIBURNUM *Lin.* Olvonbuske, Elnaträd.

1 V. *Opulus L.* bladen 3klufna hvasstandade, skaften upptill bärande vårtlika körtlar; blomknippets kantblr större, könlösa. ♄ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.337. Fl.D.661.
Skogsäng. *(Sk.—Um. Lpm. Boh. Öl. Gottl. — N.* till Senjen.) *Manshög buske, med platta blomknippen, röda bär.*

53. SAMBÚCUS *Lin.* Hyll.

1 S. *nigra L. buske;* bladen parbladigt delade med vanl. äggrundt lancettlika, sågade flikar; blomknippen *5stråliga.* ♄ 7, hv. något gulakt. blr. Fig. Sv.B.33. Fl.D.545.
Byar. *(Sk. Blek. Smål.* Kalmar; Vesterum. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* samt här och der förvildad upp till Uppl. och Verml. — *N.* södra delen af Christiania- och Christiansands st. upp till Valderhoug.) *Var. med flere gånger delade blad och smalt lancettlika flikar. Bären svarta.*

2 S. *Ebulus L. ört;* blad som hos föreg. med lancettlika spetsade, fint hvass-sågade flikar; blomknippen *3stråliga.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.271. Fl.D.1156. H.N.f.4, n:o 7.
Fukt. st. r. *(Sk.* vid Christinehof nära Andrarum. *Blek.* Carlshamn. *Smål.* Eds kapell vid Vindö; vid Fredriksberg i Döderhults sn; Göljshult i Misterhults sn; Vestervik, Norrlands äng. *Södml.* Strengnäs; Fogdö kyrkog.; Eskilstuna. *Stockh. Uppl.* Signildsberg enl. Leffl.) *Ett par alnar hög, med rödakt. blr och svarta bär.*

54. VALERIANA *Lin.* Vendelrot.

1 V. *officinalis L. både* stjelk- och rotblad *parbladigt delade,* säll. odelade; blrna *2könade.* ♃ 6, 7, rödl. ell. hv. blr. — *β angustifolia:* bladflikarne n. jemnbreda och helbrädd. — *γ integrifolia Led.:* alla bl. odelade, äggrunda, sågade. Fig. Sv.B.25. Fl.D.570. *β* H.N.f.11, n:o 15; *γ* f.16, n:o 13.
* *sambucifolia Mik.* rotstocken oftare med grenskott; bladflik. färre (3—5 par), bredare, aflångt äggrunda, groftandade. — *β simplicifolia F. Aresch.* de öfre stjelkbl. odelade, äggr. lancettlika. H.N.f.11, n:o 16.
Stränd., kalktrakt., * fukt. och skugg. st. *(Sk.—Lpl.* och *VB.* — *N.* till Ost-Finnm. — *γ Smål.* Vestervik, på Lucernholmen. — * *Sk.—Lpl.* och *VB.* — *N.* — * *β Sk.* Kropps sn, vid Björka enl. Aresch.) *Hufvudformen har vanl. flere, ända till 9 par, oftast lancettlika, dels n. helbräddade, dels sågade ell. tandade bladflikar, och är oftare utan grenskott; men förenas genom tydliga mellanformer med *, som är en af lokalen beroende form. — * V. sambucifolia ed. 9.*

2 V. *dioica L. rotbladen hela* och helbräddade, bredt skaftade, rundade ell. äggrunda; stjelkbladen parbladigt *delade* med stor ändflik; blrna *2byggare.* ♃ 6, rödl. blr. Fig. Fl.D.687.

Fukt. äng. *(Sk. Hall. Boh. Blek.* mot skånska gränsen. *Smål.* Tingsås: Scheutz. *Öl. — N.* södra del; dock osäker.) *Växten blommande 5—7 tum hög, med större han- än honblr.*

55. VALERIANELLA *Mönch*. Vårsallat.

1 V. *olitoria Mönch:* stjelken *klynnedelad,* med hufvudlikt gyttrade blr i grenarnes topp; frukterna något plattadt klotrunda, med *omärkligt* foderbräm på toppen, invändigt med ett tomt, 2deladt rum. ⨀ 5—8, ljusbl. blr. — *β lasiocarpa:* frukt. håriga. Fig. Sv.B.232. Krook Mon.Val.t.4, f.40. Fl.D.1681. H.N.f.13, n:o 33.

Grus, åkr. etc. *(Sk.—Uppl. Vestm.* Strömsholm. *Boh. Öl. Gottl. — N.* södra del: Christiansand, Arendal etc. — *β Sk.* Kragebolm. *Mälaren* på Björkön. *Gottl.* Visby, på Snäckgärdet: Kr.) *Stjelken grenad från midten eller längre ned; rotbl. n. omv. äggr., stjelkbl. aflånga. — Valeriana Locusta L. Fedia olitoria Vahl.*

2 V. *Morisonii Koch:* stjelken *upptill klynnedelad,* med blr i toppen och öfre grenvecken; frukt. äggformiga spetsade, med plattad framsida, *snedt, 3—5tandadt* foderbräm på toppen, invändigt täta. ⨀ 6, 7, ljusbl. blr. Fig. Kr.Mon.Val.t.1, f.6. Fl.D.738. H.N.f.4, n:o 8.

Åkrar, r. *(Sk.* Malmö; Cimbritshamn. *VG.* Kinnekulle vid Skatelie nära Brattfors; Råbäck; Trollmen etc. *Smål.* Hosmo, Berga m. fl. st. nära Kalmar; Hvitahult i Linnaryd enl. Scheutz. *Öl.* Björnhöfda, Repplinge etc. *Gottl.) Stjelken högre, styfvare, ehuru spädare, och vanl. blott mot toppen grenig; bl. som hos föreg., men smalare. Var. med glatta och finhåriga frukter: Fedia dasycarpa Stev. — V. dentata ed. 9, ett mycket bortblandadt namn, som enl. Krooks Monogr. ursprungl. afser en utländsk art. Fedia mixta Wg.*

---

4 Fam. **RUBIACEÆ** *Juss.* Blomfoder vidväxt det 2rummiga fruktämnet, ofta med omärkligt bräm. Stånd. vanl. 4. Frukt 2knölig, affall. oöppnad ell. i 2 delar.

56. SHERARDIA *Lin.* Madd.

1 S. *arvensis L.* bladen omkring 6 i kransen, i kanten styfhåriga, uddspetsiga; svepebladen vid basen hopväxta. ⨀ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.609. Fl.D.439.

Åkr. *(Sk.—ÖG. Södml.* Vannala i vest. Vingåker. *Rosl.* Furusund; trol. ditförd med ballast. *Verml.* Långnäs i Ölme härad. *Dalsl.* i Eds sn. *VG.* Kinnekulle; Göteborg: Leffl. *Boh. Hall. Öl. Gottl. — N.* södra del: Christiania; Kirköe.) *Blrna något gyttrade inom ett 6—8bladigt svepe.*

57. ASPÉRULA *Lin.* Madra.

1 A. *tinctoria L.* bladen *smalt jemnbreda, 4—6 i kransen* *), under något sträfva; blomknippena 3stråliga, med mest 3klufna kronor; frukten *glatt.* ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.244. H.N.f.3, n:o 6.

Back. r. *(Sk.* Christianstad, vid Uddarp [i sedn. tider ej återfunnen: F. Aresch.]. *Smål.* Ukna sn ej sälls. enl. Ekstr. *ÖG.* Ombergstrakten; Skenninge; Söderköping etc. *Södml.* Strengnäs. *Stockh. Uppl.* Uppsala; Ekolsund enl. Leffl. *Ner.* Snaflunda prestg., och Mossby i Kumla. *VG.* Halleberg: Åsaka i Vartofta härad. *Öl. Gottl.) Rotstocken röd; örten svartnar lätt under torkning.*

2 A. *odorata L.* bladen *8 i kransen, lancettlika;* blrna i skaftade knippen; frukten *sträfhårig.* ♃ 5—7, hv. blr. Fig. Sv.B.218. Fl.D.562.

Skugg. lund. *(Sk.—Gestr. Helsl.* Borgaberget i Forssa; Lindfallet i Enånger: Wistr. *Ångml.* Rödåsen i Nora sn: H. W. Arn. *Jemtl.* Kall sn vid sjön Anjen; Frostvikens sn. *Vestm. Ner. Verml. Öl. Gottl. — N.* Holmestrand; Christiania; Bergen etc. till Trondhj. Nordl. Bejeren och Gildeskaal: Norm.) *Torr välluktande.*

---

*) Då i detta och följ. slägte antalet af blad uppgifves, förstås det vanligast förekommande; ofta kan på samma stånd ett ell. annat blad i hvarje krans saknas eller öfverskjuta det uppgifna medeltalet; vanl. äro de nedersta och öfversta kransarne fåbladigare.

58. GALIUM *Lin.* Måra.

† Bladen 4, högst 6 i krans; frukten sträfhårig.

1 G. *boreale L.* stjelken *upprät*, finhårig ell. glatt; bladen *4 i kransen*, från bredare bas *lancettlika*, med *3 hufvudnerver, utan* udd i spetsen. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B. 122. Fl.D.1024. H.N.f.15, n:o 15.
Back. a. *(Sk.—Lpl. — N.* till Finnm.) *2—3 qv. hög.*

2 G. *rotundifolium L.* stjelken *slak, borsttaggig;* bladen *4 i kransen*, äggformigt *rundade* hårbräddade, *med 3* hufvudnerver och udd i spetsen. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Jacq.A.94. H.N.f.4, n:o 9.
Tallback. r. *(Gotl.* vid vägskilnaden till Viklou och Vänge: Tjengdarfve i Sproge; Malmhagen vid Lill-Helvigs i Fohle; Hallbros slottsruin i Vesterhejde; ofvan Lummelund, i skogen öst. om vägen. *Öl.* Högby sn, vid byn Bäck, ymn.; vid Ramsnäs i Böda sn.)

3 G. *triflorum Mich.* stj. *slak, snärjande;* bladen *6 i kransen*, aflångt *lancettlika*, med nedåtvända småtaggar på ryggnerven, framåt rigtade i kanten, *en enda* hufvudnerv och *med* udd i spetsen; blomskaften i bladvecken, vanl. 3blommiga. ☽ 7, 8. Fig. Sv.B.669. Fl.D.2045. H.N.f.3, n:o 8.
Bergstrakt. r. *(Um. Lpm.* Lycksele, vid Almycketjärn. *Ångml.* Solleftleå, i Djupdalen; Ramsele och Liden snr; Nora sn, Storön: Arn. *Medelp.* Norbyknöl; Borgsjö, i Randklöfven; Hässjö sn enl. Leffl. *Helsl.* Gryttjesbergen i Delsbo; Offerberget i Undersvik; Hornslandet i Rogsta: Wistr. *Verml.* Valserudberget i Nyed; Torskeberget i Ullerud m. fl. st. *Ner.* vid Klockarhyttan i Kil sn: Stud. A. af Geijerstam. — *N.* Finnm. Kaafjorden. Nordl. Salten. Trondhj. st. Namse- och Sandöldalen. Ringerige, Krokkleven. Christiania.) *Liknar till ört och lukt Asperula odorata; blrna hv. ell. grönaktiga. — G. suaveolens Wg.*

†† Bladen 4—6 i krans; frukten glatt.

* Bladen utan udd i spetsen; frukten n. slät.

4 G. *trifidum L.* stj. nedliggande, *n. snärjande;* bladen 4 i kransen, aflångt lancettlika, olikstora, trubbiga; fruktämnet n. *af den 3klufna kronans storlek.* ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.48. H.N.f.3, n:o 7.
Sanka sjöstr. och kärr, r. *(Lpl.*—nor. *Smål.* Jönköping; Axamo och Barkeryd: Scheutz. *Verml. VG.* Venersborgstrakten, Kasen. *Boh. Gotl.* — *N.* icke sälls.) *Spädare och sträfvare än följ., med mycket smärre, säll. 4klufna blr; frukten 2knölig af klotrunda, föga sammanhäng. småfrukter.*

5 G. *palustre L.* stj. slak, *glest* borsttaggig; bladen 4 [säll. 5, 6] i kransen, smalt lancettl.-omv. äggrunda, olikstora, trubbiga; fruktämnet *mycket mindre* än den 4klufna kronan. ♃ 6, 7, hv. blr. — *β decipiens:* större och mera upprät; bladen 5—6 i kransen. Fig. H.N.f.15, n:o 16. *β* Fl.D.423.
Våta st. a. *(Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.) *Var. i hög grad till storleken, och från n. glatt till öfverallt småluden: var. pubescens. — β, ell. G. elongatum Presl., anses af Godr. & Gren. m. fl. för egen art.*

** Bladen med udd i spetsen; frukten grynprickig.

6 G. *uliginosum L.* stj. vanl. slak och *borsttaggig;* bladen 6 i kransen, *smalt lancettlika*, i kanten sträfva; blrna i dubb. 3deladt knippe. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D. 1509. H.N.f.15, n:o 17.
Fukt. st. a. *(Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.) *Var. späd, enkel och upprät, föga sträf: var. tenue, samt utbredd, lång och mycket grenig och då n. snärjande sträf.*

7 G. *saxatile L.* stjelken slak, *glatt;* bladen nedtill 4, upptill 6 i kransen, *omv. äggrunda*, kort uddspetsiga, sträfbräddade; blomknippet tätt. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D. 1633. H.N.f.2, n:o 19.
Fukt. stenbund. mark, r. *(Sk. Hall. Boh.* Oroust. *VG.* Fritsla sn. *Smål.* vest. del.; Algutsboda och Stenbrohult; Vexiö. Gimla: Scheutz. *Blek.* Ebbenäs och Kristianopel: Gosselm.; Gredby. — *N.* Christiansand; Stavanger; Bergen etc.) *3—8 tum lång, tufvig; svartnar torr. — G. hercynicum Weig.*

††† Bladen omkr. 8 i krans; fr. glatt; stjelken aldrig snärjande.

8 G. *silvestre Poll.* stj. uppstigande, *glatt;* bladen 6—8, jemnbredt lancettlika, *smalspetsiga,* meränd. *glatta,* äfven i kanten. ♃ 6, 7, hv. blr. — *β læve:* mindre och nedligg., alldeles glatt. Fig. Fl.D.1866. H.N.f.4, n:o 10.

Fukt. st. r. *(Sk.* Lund, vid Arendala; Stensbufvud. *Blek.* bergen kring Ronneby; Hokadal i Asarum sn. *Smål.* mell. delen; samt Skillingaryd i Tofteryd sn: Scheutz. *ÖG.* Omberg och i Kisa enl. Kindb. *Stockh.* Tranholmen i Lilla Värtan. *VG.* Kinnekulle, Sparrsäter. — *N.* Christiania. — *β Öl. Gotl.* — *N.* Christiania.) *β är endast 2—5 t. hög; α större och blomrikare, närmande sig till G. uligin., men skiljd med sin glatta stjelk.* — *G. pusillum Wg. G. multicaule Wallr. β G. austriacum Jacq.*

9 G. *Mollugo L.* stj. upprät ell. slak, tydligt *4kantig, glatt;* bladen 8 i kransen, lancettlikt jemnbreda ell. mot spetsen bredare, *trubbiga med kort udd,* vanl. *glatta,* med *platta* och *sträfva* kanter. ♃ 6, 7, hv. ell. gulakt. blr. — *β ochroleucum:* blrna gulaktiga, i stort, grenigt knippe. — *γ clivale:* nedliggande; bladen små [2—3 lin. långa], n. omv. äggrunda. Fig. Sv.B.357. Fl.D.455. H.N.f.16, n:o 14; *β* f.2, n:o 20.

Backar etc. (*Sk. Blek.* Hoby; Lyckeby enl. Gosselm. — *Helsl. Ångml.* Ytter-Lännäs; Säbrå sn: Arn. *Dal. Vestml. Ner. Verml.* bergslagen. *Boh.* Strömstad. *Hall. Gotl.* Visby, samt Rohnemyr enl. G. v. Ced. — *N.* söd. delen. — *γ Smål.* Grenna: Lindeb. *ÖG.* Söderköping, vid Ramshäll: Kindb. *VG.* Venersborg; Trollhättan; Ursand. *Boh: Hall.*) *Var. i hög grad. De blombär. grenarne äro vanl. glatta, men förekomma äfven finludna, då växten synes närma sig följ:s β.* — *α G. erectum Huds. γ G. elatum Thuill. var. Godr. & Gr.*

10 G. *verum L.* stj. upprät, *trubbkantig, småluden;* bladen 8 i kransen, *smalt* jemnbreda, *småludna* med *tillbakavikna* kanter. ♃ 7, g. säll. hv. blr. — *β albidum:* blrna blekgula ell. n. hvita. Fig. Sv.B.165. Fl.D.1146. *β* H.N.f.2, n:o 21.

Tor. st. a. *(Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* — *N.) Bladen vanl. ganska smala, stund. bredare, något närmande sig till föreg., hvarmed den synes kunna hybridisera.*

†††† Bladen 6—9 i krans; stjelken snärjande.

11 G. *Aparine L.* stj. slak, småtaggig; bladen lancettlikt jemnbreda, med nedåt rigtade småtaggar i kanten; blomskaften 3—6blommiga; fruktskaften raka. ⨀ 6—8. — *α:* stjelklederna ullhåriga; blrna teml. stora, *hvita;* frukt. stora, *grynprickiga* och *håriga.* — *β tenerum:* bladen färre, tunna, n. ovala. Fig. Fl.D.495. Reich.t.1197, f.1; *β* f.4.

**infestum Kit.* blrna små, *gulaktiga;* fr. smärre, *n. släta,* men *håriga.* Fig. Sv. B.419.

**spurium L.* bl. oftare 6 i krans; fr. något *grynprickiga,* glatta. Fig. Fl.D.2530. H.N. f.2, n:o 22.

Bland busk. och på odl. st. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Smål.* Kalmartrakten. *Öl. Gotl.* — **infest.* allmän. — **spur. Sk.—Gestr. Vestml.* och *Verml. Öl.* — *N.* till Nordl.: Norm.) *Hufvudarten är mera sällsynt i norra Sv.*

---

5 Fam. **LORANTHACEÆ** *Don.* Foder vidväxt det enrummiga fruktämnet. Krona 4delad. Stånd. fästade midt emot kronflikarne. Frukt enfröigt bär. Parasitbuskar.

59. VISCUM *Lin.* Mistel.

1 V. *album L.* stjelken klynnegrenig; bladen lancettl. trubbiga nervlösa; blrna oskaftade, gyttrade 5 och 5 i grenarnes spets. ♄ 5, gulgr. blr. Fig. Fl.D.1657.

Parasitväxt på Ek, Apel och andra träd. r. (*Sk.* på en ö vid Christianstad enl. gammal uppgift af Leche. — *Uppl.* och *Vestml.* på Mälarens öar. *VG.* Kinnekulle och Hunneberg. *Boh.* vid Öjared i St. Lundby. — *N.* södra delen.) *Buskväxt. Bladen tjocka läderaktiga; bären hvita.*

---

6 Fam. **CAPRIFOLIACEÆ** *Juss.* Foder vidväxt det flerrummiga fruktämnet, som moget blir ett bär ell. bärlikt fröbus. Märke 1, odeladt.

60. LONICÉRA *Lin.* Try.

1 L. *Xylosteum L.* bladen ovala, mjukhåriga; blomskaften *2blommiga, af blrnas längd;* de 2 blrnas fruktämnen *fria,* endast vid basen sammanhängande, inom 2 syl-lika och 4 bredt äggrunda skärmfjäll. ♄ 6, hvitg. blr. Fig. Sv.B.319. Fl.D.808. H.N.f.16, n:o 15.

Skogsäng. back. *(Sk.—Ångml. Jemtl. Verml. Boh. — N.) Ett par alnar hög buske, med parvisa, röda bär.*

2 L. *cærulea L.* bladen elliptiska, vanl. mer afsmalnande mot basen, äldre n. glatta, med håriga skaft; blomskaften *2blomm., betydligt kortare än blrna;* dessas fruktämnen *helt och hållet hopväxta,* slutl. bildande ett enda bär; blomskärmen 2:ne, syl-lika. ♄ 6, hvita blr. Fig. Sv.B.355. H.N.f.3, n:o 9.

Bergstr. r. (*Dal.* Osmundsberget; Ore socken mell. Ore och Viken, i Vikängen m. fl. st. omkr. Oresjön; Grangärde sn, Saxberget. *Vestml.* vid Dalkarls-, Skrikare- och Elfshyttan m. fl. st. i Nora sn.) *Buske som föreg., med blå bär, hvilkas yttre hud bildas af de med fruktämnet hopväxta bredare skärmen. Bladen i yngre tillstånd håriga.*

3 L. *Periclymenum L.* bladen ovala ell. äggrunda, *glatta;* blrna *oskaftade,* samlade i *hufvud.* ♄ 7, 8. Fig. Sv.B.140. Fl.D.908.

Lund. och klipp. särd. nära hafvet. (*Sk. Blek. Smål.* i Femsjö och Lidhult; Färgaryd; Eke i Thorsås sn enl. Ekstr. *Hall. Boh. VG. Dalsl. — N.* vid Christianiafjorden; Arendal; Bergen; samt i Romsdalen.) *Slingrande buske, med n. 2 tum långa, utvändigt ljusröda, inuti hvita blr; mörkröda bär. Nyskottens blad ofta bugtandade håriga.*

61. LINNÆA *Lin.* Linnéa.

1 L. *borealis L.* stammen vek, n. trådsmal, krypande, med motsatta rundade blad, uppräta 2- eller 4blommiga grenar. ♄ 7, hv. inv. rödl. blr. Fig. L.Fl.Su. Sv.B.1. Fl.D.3. Wg.Fl.L.t.9. H.N.f.16, n:o 16.

Barrskog. (*Lpl.—Sk.* nor. del. *Hall.* Halmstad; m. fl. st. enl. Theor. *Öl. Gotl.* Ymnigast i norra Sv. — *N.*) *Krypande buske, med öfvervintrande blad; grenarne med 2, stund. 4, små, hängande, välluktande blr i spetsen.*

---

2 KLASSEN

ANNULIFLORÆ.

7 Fam. **CAMPANULACEÆ** *Juss.* Fodrets nedre del vidväxt fruktämnet. Krona regelbunden. Ständ. 5, fria. Frukt flerrummigt, mångfröigt fröhus med centrala fröfästen.

62. CAMPANULA *Lin.* Blåklocka.

† Bladen tydl. håriga ell. sträfva.

* Fodret med nedböjda bihang mellan flikarne.

*1 C. *barbata L.* hårig; bladen aflångt lancettlika; blrna *i klase,* skaftade *nedböjda;* foderflikarne äggrundt lancettlika; kronans flikar i kanten långhåriga. ♃ 7, 8, bl. blr. Fig. Reich.t.1594,f.1, 2. H.N.f.6, n:o 11.
Fjellväxt, r. (*N.* teml. allm. i de öfre delarne af Torpen och Etnedalen: Ax. Bl.) *6—12 t. hög, med inga ell. små, n. jemnbreda, stjelkbl., 4—8, fingerborgslika blr i klasen.*

** Fodret utan bihang; blrna samlade i hufvud.

2 C. *Cervicaria L.* bladen lancettlika [hos *β* n. äggrunda], de nedre skaftade, de öfre halftomfatt.; blomhufvudena i stjelkens spets och de öfre bladvecken; fodrets flikar *utböjda med inböjd spets, kölade, trubbiga.* ☽ 7, 8, b. blr. — *β platyphylla:* bladen utdraget äggrunda. Fig. Fl.D.787.
Skogsäng. ängsback. r. (*Sk.—Medelp.* i Torp sn. *Ångml.* Gudmundrå sn, Gissjö: Arn. *Dal. Verml. Boh. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* södra delen. — *β N.* Ringerige vid Gårdshagen.) *2, 3 fot hög, tjock stjelk; blomkronornas veck sträfhåriga. β har bladen 2 tum långa och vid basen tumsbreda.*

3 C. *glomerata L.* bladen äggrundt lancettlika, de nedre *långt* skaftade, de öfre halft omfattande; blomh. som hos föreg.; foderflikarne *uppräta, platta, spetsiga.* ♃ 7, 8, viol. stund. hv. blr. Fig. Fl.D.1328.
Ängar. (*Sk. Smål.* Urshult: Scheutz. *ÖG.* — *Helsl. Medelp.* vid Indalselfven; Böle nära Sundsvall enl. Leffl. *Vestml. Dal.* Husby och St. Schedvi snr. *Verml.* i bergslagen. *Boh.* Östby i Näsinge enl. Leffl. *Hall. Gotl.* Mest i östra kustprov.) *Blrna glest finhåriga; de nedre bladens bas ofta hjertlik.*

*** Fodr. utan bihang; blrna i klase ell. ensamma i bladv.

4 C. *Trachelium L.* stj. *hvasskantig, sträf*hårig; de nedre bladen skaftade *hjertlika,* de öfre oskaft. äggrunda långspetsade, alla djupt dubbelsågade; blrna i *bladig klase* eller på skaft i bladvecken; foderflikarne äggrundt lancettlika spetsade *upprätta,* i kanten *styfhåriga.* ♃ 7, 8, blå, stund. hv. blr. — *β urticifolia:* blomfodret öfverallt sträfhårigt. Fig. Fl.D.1026 och 2167.
Skogsäng. (*Sk.—Gestr.* Kubbo i Vahlbo sn. *Medelp. Dal.* Säthersdalen. *Vestml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* södra del. till Ringerige etc.) *Var. med mer äggrunda blad.* — *β C. urticifolia Schmidt.*

5 C. *latifolia L.* stj. *föga* kantig, *mjuk*hårig; bladen *äggrunda* spetsade dubbelsågade, de nedre något hjertlika och skaftade; blrna *enstaka* i öfre bladvecken, *upprätta;* foderflik. lancettlika spetsade, *upprätta* och *glatta.* ♃ 7, 8. — β *macrantha:* blrna mycket stora [n. 3 tum långa, 2 i diam.]. Fig. Sv.B.272. Fl.D.782 och 85.
Skugg. lund. r. (*Sk.—Uppl. Gefle,* vid Stenbäcken. *Medelp.* Norafors bruk. *Jemtl. Vestml. Verml. Boh. Öl.* — *N.* till Nordl. — β *Helsl.* Söderhamn i Bromsänget. *Verml.* vid Ränneberget i Östmarks sn.) *Stor växt med de största blrna af de bredbladiga arterna. Blrna hvita i fjelltrakter, eljest vanl. blå.*

6 C. *rapunculoides L.* stj. *trubbkantig,* gleshårig; de nedre bladen skaftade, *hjertlikt äggrunda* spetsade, de öfre oskaftade, n. lancettlika, alla sågade; blrna i *ensidig klase, lutande;* foderflik. lancettlika, *nedböjda.* ♃ 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.369. Fl.D.1327.
Odl. st. (*Sk.—Medelp.* vid Sättna prestgård; Torp sn. *Ångml.* Hernösand: Arn. *Dal. Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* södra del, allmän.) *Klasen mest enkel, men blomrik; rotbladen hjertlika.*

(C. Rapunculus.)

†† Bladen merändels glatta.

* Stjelken oftast mångblommig; kronan längre än frukten.

7 C. *patula L.* rotbladen omv. äggrunda—aflånga skaftade, stjelkbladen lancettlika naggade; blrna i utbredd *qvastlik* samling, med *i spetsen* delade allm. skaft; foderflik. *upprätta;* kronan *vidgadt* klocklik, klufven *nedom midten;* fröh. *upprätt.* ☽ 7, 8, viol. blr. Fig. Fl.D.373. H.N.f.8, n:o 6.
Äng. r. (Östr. *Dal. Gestr.* och *Helsl.* högst allmän och ymnig, spridande sig genom *Ner. Verml. VG.* och *ÖG.* ned till *Smål.* östra och mell. delen och *Hall.* Hasslöf; samt uppåt till *Medelp. Ångml.* och *Jemtl.*) *Roten spenslig; de nedre stjelkbladen aflånga; kronan dubbelt längre än de syl-lika foderflikarne.*

8 C. *Rapunculus L.* rotbladen aflånga; stjelkbl. smalt lancettlika, naggade; blrna i *klaselik* saml., med enblommiga ell. *vid basen* delade skaft: foderflik. *som hos föreg.;* kronan *djupt* flikad; fröh. *upprätt.* ☽ 8, 9, b. blr. Fig. Sv.B.629. Fl.D.1326.
Äng. r. (*Sk.* vid Belteberga och Torup enl. F. Aresch.; samt här och der förvildad i gamla trädgårdar. *Hall.* Hasslöf: Theor.) *Roten tappformig; bladnerven stundom stråfhårig.*

9 C. *persicifolia L.* rotbladen omv. äggrunda—aflånga, skaftade; stjelkbladen jemnbreda, glest smånaggade; blrna i n. enkel klase; foderflik. *utstående;* kronan klocklik, *grundt* flikad; märkets flikar *längre* än stiftet; fröh. *upprätt.* ♃ 7, 8, blå, stund. hv. blr. Fig. Fl.D.1087.
Ängsback. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Högväxt med stora blr. Var. glatt och hårig, särdeles blomfodret.*

10 C. *rotundifolia L.* rotbladen *njur-* ell. *hjertlika,* skaftade; stjelkbl. smalt jemnbreda; blrna i klaselik saml.; foderflik. *utböjda;* kronan klocklik, *grundt* flikad; märkets flikar *kortare än stiftet;* fröh. *nedböjdt.* ♃ 7, 8, blå, stund. hvita blr. — β *lancifolia:* större, med nedliggande mångblommig stjelk, 2 tum långa lancettlika glessågade blad. — γ *alpicola:* stjelken meränd. enblommig; stjelkbladen aflångt jemnbreda, Fig. Sv.B. 297. Fl.D.1086; 855 och 189 [varr.].
Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — β *Verml.* på sandhedarne vid Christinefors bruk och sparsamt på *Mälarens* öar. — γ i fjellen.) γ *är mindre, med n. runda rotblad, blomman icke större än på den vanl. formen.*

** Stjelken alltid enblommig; kronan kortare än frukten.

11 C. *uniflora L.* de nedre bladen aflånga, de öfre n. jemnbreda; foderflik. bredt syllika, *upprätta;* kronan *bägarlik;* frukten lancettlik, *upprätt.* ♃ 7, 8, b. blr. Fig. Sv. B.526. Fl.D.1512. H.N.f.10, n:o 11.
Hög fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Sälls. i nor. del. af *Lul. Lpm.;* men allm. i dess söd. del, samt i *Pit. Lpm.* nor. delen, vid 3 à 4000 f. öfver hafvet: H. Widm. — *N.* Finnm. Tromsöe-tind. Dovre.) *Stjelken nyss blommande knappt fingerhög; kronan ofta icke längre än foderflikarne, stundom mer utskjutande.*

63. **PHYTEUMA** *Lin.* Rapunkel.

*1 P. *spicatum L.* de nedre bladen hjertlika dubbelsågade, långt skaftade, de öfre äggr. lancettlika—n. jemnbreda; blrna i cylindriskt ax; stiftet hårigt. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D. 362. Reich.t.1586,f.2.
Fjelltrakt. r. (*N.* flerest. vid Möestranden i öfre Tellemarken, t. ex. Lejrbäckstoul på Svenofjell.) *Blrna gulaktigt hvita med grönaktiga flikar.*

64. **JASIÓNE** *Lin.* Monke.

1 J. *montana L.* stj. och gren. endast nedtill bladiga; bladen jemnbreda. ⊙ 7, 8. b. säll. hv. blr. — β *litoralis:* roten bärande flere nedtryckta stjelkar, utan grenskott. — γ *perennans:* roten mest enstjelkig med krypande grenskott. Fig. Sv.B.401. Fl.D. 319. β H.N.f.6, n:o 12.
Torra st. β och γ i sandjord. (*Sk.—Stockh. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* — β Hafsstr. *Sk. Hall. ÖG.* Mem i Täby enl. Kindb. *Gotl.* — *N.* Lindesnäs. — γ *Sk.* Ifvetofta; Tullstorp på en ättehög. *Hall.* söd. del.: Theor. *Gotl.* på Fårö.) *Bladen vanl. vågiga i kanten samt mer och mindre stråfhåriga; stjelken i bladvecken skottalstrande.* — γ *J. perennis Fr. utan dylika skott.*

---

8 Fam. **LOBELIACEÆ** *Juss.* Krona oregelbunden. Ståndarknappar sammanväxta; i öfr. som föreg. familj.

65. **LOBELIA** *Lin.* Notblomma.

1 L. *Dortmanna L.* stängeln bar; alla bladen samlade vid roten, jemnbreda helbräddade, inuti 2pipiga; blrna i klase, hängande. ♃ 7, 8, ljusblå blr. Fig. Sv.B.452. Fl.D.39. H.N.f.8, n:o 7.
I vatten. (*Sk.—VB.* nor. del. *Jemtl. Boh. Öl.* — *N.* södra och vestra del.) *Bladen alltid under vattnet, endast blomklasen ofvan ytan.*

---

9 Fam. **CONVOLVULACEÆ** *Juss.* Foder fritt från fruktämnet. Krona regelbunden. Stånd. 5, säll. 4, fria. Fr. 2—3rummigt fröhus.

66. **CONVÓLVULUS** *Lin.* Vinda.

1 C. *arvensis L.* bladen spjut- ell. pil-lika, med spetsiga flikar; blomskärm. 2, *på blomskaftets midt;* foderflikarne *rundade.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.341. Fl.D.459.
Åkr. (*Sk.—Medelp. Dal. Boh. Öl. Gotl.* — *N.*) *Blr hvita, utvändigt rödlätta, välluktande. Både denna och följ. art hafva enblommiga blomskaft och slingrande stjelk.*

2 C. *sepium L.* bladen hjertlika, med snedstympade flikar vid basen; blomskärm. 2, *stora, hjertlika, tätt under* fodret; dettas flik. *aflånga.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.514. Fl.D.458.
Lundar, nära sjöstr. r. (*Sk.—Södml.* vid kusten. *Stockh.* flerestädes. *Uppl.* vid Uppsala och Ekolsund m. fl. st. omkring Mälaren; Ununge sn, vid sjön Närdingen; Borg i Frötuna sn enl. Leffl. *Vestml.* Vesterås; Skinnskatteberg etc. *Ner.* vid Hjelmaren. *Boh.* och *Hall.* *Öl.* st. Rör i Högsrum sn; vid Hornsviken; mell. Vickleby och St. Frö. *Gotl.* Visby; Martebo myr, Hörsne och Burs snr enl. Leffl. och G. v. Ced. — *N.* södra delen upp till Bergens st.) *Har mycket stora, krithvita blr.* — *Calystegia Br.*

67. **CUSCÚTA** *Lin.* Snarrefva.

† Pistiller med spetsigt märke.

1 C. *europæa L.* stjelken trådlik, grenig; fodret *4—5klufvet,* med aflångt äggrunda *trubbiga* flikar, kortare än kronpipen: denna i början *cylindrisk,* föga längre än brämet, invändigt meränd. med hinnaktiga, *tilltryckta fjäll.* ⊙ 7, 8, rödl. ell. hv. blr. Fig.

Sv.B.352. Fl.D.199. H.N.f.11, n:o 17. — **Schkuhriana Pfeif.* kronpipens fjäll otydliga, hår- ell. syl-lika.

Parasitväxt på Humle, Nässlor etc. (*Sk.—VB.* Umeå sn. *Verml. Öl. Gotl.* — *N.*) *De i kronpipen under ståndarne fästade fjällen saknas stundom, ell. blifva otydliga, syllika o. s. v. Någon gång få blrna ett mycket kort skaft, såsom hos ex. i H.N.: var. nefrens Fr.* — **C. europ. γ Epilobii Aresch.*

2 C. *halophyta Fr.* stj. enkel; fodret *deladt n. till basen* i 5, *bredt äggrunda* flikar; kronpipen från början *vidgadt klocklik*, af brämets längd och med *tilltryckta fjäll.* ⨀ 7, 8, r. blr. Fig. H.N.f.12, n:o 30 [?].

Parasit på strandväxter vid kusten, r. (*Boh.* flerest. i skärg. och vid kusten: Leffl. *Smål.* Örö i Kalmar län; Hjorthed. Solstastrand: Scheutz. *Gotl.* Lummelund. — *N.* Laurvig; Dröbak; Christiania.) *Stjelken utan alla grenar, fin och röd.* — *C. europ.* **halophyta ed. 5. C. halophila Aresch.* — Anm. *Enl. Lindeb. och Leffl. lär den af F. Aresch. som art uppställda C. Ligustri i Boh. endast högst obetydligt afvika från der förekommande former af C. halophyta, hvars egen arträtt torde behöfva bekräftas genom ytterligare granskning i naturen.*

3 C. *Trifolii Bab.* stj. grenig; fodr. *5deladt*, med n. *lancettlika* flikar; kronpipen *cylindrisk*, af brämets längd, tillsluten af *samstående* fransade fjäll, hälften så långa som pipen. ⨀ 7, 8, hv. ell. ljusr. blr. Fig. Reich.t.1343,f.4. H.N.f.14, n:o 13.

Parasit på klöfverarter. (*Sk.—Uppl.* i Funbo och Rasbo snr. *Ner. VG. Hall.* Hasslöf: Theor. *Gotl.*) *Står i alla afs. närmast den hos oss ännu icke med säkerhet funna C. Epithymum, hvilken hufvudsakl. skiljer sig med mindre växt och blomgyttr., samt kronpipens fjäll, som hos den äro lika långa som sjelfva pipen.*

†† Pist. med klubblikt vidgadt märke.

4 C. *Epilinum Weih.* stj. n. enkel; fodr. deladt n. till basen i 5, bredt äggr. flikar; kronpipen från början vidgadt klocklik, längre än brämet, med tilltryckta fjäll. ⨀ 7, 8, gulakt. blr. Fig. Fl.D.1987. H.N.f.12, n:o 29.

Parasit på Lin. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gotl.* — *N.*) *Fin och föga grenig; fodret ungefär af kronpipens längd.*

---

10 Fam. **BORAGINEÆ** *Juss.* Frukt af 4 små-nötter med ett gemensamt stift. Fod. och kron. som föreg. fam. Stånd. 5.

68. SYMPHYTUM *Lin.* Vallört.

1 S. *officinale L.* något sträft hårig; bladen äggrundt lancettlika spetsade, *nedlöpande* på stjelken, *de nedersta* skaftade, utdraget *äggrunda;* stånd.knapp. dubb. längre än strängen. ♃ 6, 7. — *β calycinum:* foderflik. längre än kronpipen; stiftet af kronans längd. Fig. Sv.B.418. Fl.D.1569. H.N.f.5, n:o 3. *β* Fl.D.664.

Odl. st. r. (*Sk.—Uppl.* Stockholm; v. Ryd vid Sundby; Löfsta bruk etc. *Vestml. Dal.* Grycksbo Bruk. *Verml.* Stömme; Venerstrakten. *Öl.* Borgholm; Böda. — *N.* Söndmöer; Romsdalen etc. — *β Stockh.* vid Sabbathsberg. *Gotl.*) *Har vanl. violettröda blr, och är då, om foderflik. tillika äro utstående, S. patens Sibth. enl. Bab. Var med hvitgula blr.*

2 S. *orientale L.* mycket sträfhårig; bladen äggr. lancettlika; de öfversta oskaftade, *knappt nedlöpande, de nedre* skaftade, *n. hjertlika;* knapp. af strängens längd. ♃ 6, 7, r. blr. Fig. Buxb.Cent.5,t.68. H.N.f.5, n:o 4.

Odl. st. r. (*Sk.* Delperöd i Rörum enl. F. Aresch. *Smål.* Kalmar; Virbo i Misterhult: D:r Lund; Blekhem i Törnefalla enl. Leffl. *ÖG.* Norrköping enl. Kindb. *Uppl.* Uppsala; Enköping; Löfsta i Eds sn. *Helsl.* Söderhamn. *Vestml.* Sätrabrunn; Lisjö i Munktorp. *VG.* Venerborg, Storegården; Gräfsnäs enl. Leffl.) *Utmärkt af sin skarpa sträfhårighet och de icke märkligt nedlöpande bladen.* — *S. patens H.N. S. uplandicum Nym. Syll.*

69. ANCHUSA *Lin.* Rast.

1 A. *officinalis L.* sträfhårig; bladen lancettlika — n. jemnbreda; blomklasarne slutl. par-

visa; fodret med utstående hårighet. ♃ 6, 7. — *β angustior:* mera mjukhårig; bladen n. jemnbreda. Fig. Sv.B.280. Fl.D.572. H.N.f.7, n:o 6.

Åkerren. torra äng. a. (*Sk.—Gefle* och *Dal. Helsl.* Hedvigsfors: Wistr. *Öl. Gottl.* — *N.*) *Var mycket. Blrna mörkblå, viol. ell. röda; foderflik. vanl. spetsiga, stundom trubbiga. Bladen hos β 2—3 lin. breda.*

70. LYCÓPSIS *Lin.* Tungört.

1 L. *arvensis L.* mycket sträfhårig; bladen aflångt lancettlika, bugtigt småtandade; kronpipen krökt vid midten. ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.435. Reich.t.1310,f.1.

Åkr. a. (*Sk.—VB.* Neder-Kalix och *Um. Lpm.* — *N.*) *Blrna i början röda, sedan ljusblå. — Anchusa MB.*

71. MYOSÓTIS *Lin.* Förgät-mig-ej, Ögonblomma.

† Krona tallricksformig, med teml. stort, platt bräm.

1 M. *palustris L.* stjelken *upptill* grenig; blomfodret djupt *5tandadt,* med *tilltryckta, raka* hår; kronflikarne meränd. i spetsen intryckta. ♃ 6—8, b. blr. — *α scorpioides:* örtens hår utstående. — *β laxiflora:* stjelkens hår tilltryckta, grenarnes utstående. — *γ strigulosa:* stjelkens och grenarnes hår tilltryckta. Fig. Sv.B.72 (*γ*). Reich.t.1320, f.1; *β* f.4; *γ* f.3.

Våta st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Stjelken utskjuter någon gång långa sidogrenar, äfvensom de smärre formerna stundom hafva rundade, ej intryckta, kronflikar. — Alla svenska arter i detta slägte innefattades i Linnés M. scorpioides. Med stora blr förstås 2—3 linier breda.*

2 M. *cæspitosa Schultz:* stjelken *nedtill* delad i långa grenar; blomfod. *deladt nedom midten* i lancettlika flikar, med hår *som föreg.;* kronflik. rundade. ♃ 6—10, b. blr. — *β repens:* nedligg., ofta vid basen rotslående; blrna mycket små. Fig. Fl.D.2283. Reich.t.1321,f.1. H.N.f.4, n:o 11.

Stränder. (*Sk.—Um. Lpm.* och *VB.* Öfver-Kalix. *Boh. Öl.* — *N.* allmän till Trondhj. Næro vid Nordl:s söd. gräns: Norm. Ost-Finnm. Sydvaranger: Th. Fr.) *Har smärre blomkronor, men större foder än föreg.; stjelken tilltryckt hårig, snart delad i grenar, hvilka slutl. bilda långa, slaka och glesa blomklasar, vanl. med skärmblad vid de nedre blrna. — M. lingulata Schultz, något äldre, men af namngifvaren sjelf förkastadt namn.*

3 M. *silvatica Hoffm.* stjelkbladen mot basen bredare, något omfattande; blomfod. ludet af *utsperrade krokuddiga* hår, deladt *nedom midten* i olikformiga flikar. ♃ 5—9, b. blr. Fig. Fl.D.583, till venst. Reich.t.1322,f.1 och 2. H.N.f.1, n:o 10.

Fjelltrakter och löfskog. (*Sk. Hall.* Hallandsås: Theor. *Smål.* Grenna, Klefven; Jönköping, Bondberget: Zett.; Ribbingsnäs i Barkeryd enl. Scheutz. *ÖG.* Omberg. *Dal.* vid Gröfvelsjön. *Herjed.* Funnesdalen etc. *Jemtl. Ångml.* Tåsjöberget. *Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blrna n. så stora som hos första arten; rotst. krypande. — M. arvensis β Wg. M. alpestris Schmidt.*

†† Krona trattlik, med konkavt bräm, föga vidare än det krókhåriga fodret.

* Blomfodrets flikar vid fruktmognaden hopslutna [slutet fruktfoder].

4 M. *arvensis Hoffm.* bladen utdraget aflånga; fruktfod. äggformigt, *kortare än* skaftet; stiftet *mycket kortare* än kronpipen. ☽ ⊙ 6—9, b. blr. Fig. Reich.t.1323,f.1. H.N. f.10, n:o 13.

Odl. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Större än de följ., som jemte denna hafva mycket mindre, och mer konkavt kronbräm än de föreg.; rotst. kort, snart öfvergående i trådar. — M. intermedia Link.*

5 M. *stricta Link:* fruktfodr. äggformigt lancettlikt, upprätt, *n. oskaftadt,* slutl. i utdragna uppräta klasar; kronans pip *kortare* än fodret; stift *som föreg.* ⊙ 4, 5, b. blr. Fig. Fl.D.2285, a. Reich.t.1324,f.2. H.N.f.1, n:o 13.

Torra back. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Pit. Lpm.* — *N.*) *2—4 tum hög; grenarne ända ned blombetäckta, ofta med blad vid de nedersta blrna. — M. arvensis. Reich. i Sturm.*

6 M. *versicolor Sm.* fruktfodret aflångt, i öfrigt *som föreg.;* kronans pip *längre* än fo-

dret; stiftet *längre än* kronpipen. ⨀ 5—7. Fig. Fl.D.583, högra fig.; 2285, b. Reich.t.1325,f.1. H.N.f.1, n:o 12.

Torra st. sand etc. (*Sk.—ÖG.* och *VG. Boh. Öl. Gottl.* Visby enl. Lefll. — *N.* Christiansand?) *Liknar föreg., men har blrna mer samlade åt den öfre mycket inrullade delen af grenarne, hvilka nertill äro bara; blr i början med gult, sedan blåaktigt bräm. — M. stricta β Wg.*

** Blomfodrets flikar vid fruktmogn. åtskiljda [öppet fruktfoder].

7 M. *hispida Schlecht.* blomklasarne utstående, glesblommiga; fruktfodr. äggformigt, på uppböjda *skaft af omkr. fodrets längd;* stift. mycket kortare än kronpipen. ⨀ 4, 5, b. blr. Fig. Fl.D.2284. Reich.t.1323,f.2 och 3. H.N.f.1, n:o 11.

Tor. back. (*Sk.—Uppl. Vestml.* och *Verml. Herjed.* i Vämdalen. *Öl.* — *N.*) *3—6 tum hög, mycket spenslig, torr bräcklig, sård. blomskaften; blrna mycket små, i början rödaktiga, aldrig gula. — M. collina Reich. M. arvens. γ Wg.*

72. LITHOSPERMUM *Lin.* Sminkrot, Stenfrö.

1 L. *officinale L.* bladen lancettlika. tilltryckt håriga, *fjädernerviga;* blomfodr. *af kronpipens längd;* smånött. *släta, glänsande.* ♃ 6, 7, hvitgul. blr. Fig. Sv.B.177. Fl. D.1084.

Torra st. särdeles nära hafvet, r. (*Sk. Blek.* Sölvitsborg. *Smål.* Grenna. — *Gefles* yttre skär. Öar i *Mälaren. VG.* Kinnekulle. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Porsgrund; Christiansand etc. uppåt Gudbrandsdalen och Bergen. Nordl. Solö m. fl. st. i Bejeren: Norm.) *Smånötterna benhvita. Roten stark, mörkröd eller brun.*

2 L. *arvense L.* bladen aflånga med något utstående hår och *enkel ryggnerv;* blomfodr. *längre* än kronpipen; smånött. *ojemna* på ytan. ⨀ 5, 6. — *β cæruleum:* blommorna blå. Fig. Sv.B.386. Fl.D.456.

Åkerrenar, a. (*Sk.*—södr. *Lpm.* — *N.* — *β ÖG.* Kärna sn etc. *Stockh.* nya Kyrkogården. *Öland. Gottl.* lilla Carlsön.) *Blommorna vanl. hvita; nötterna mörkgrå; roten utanpå röd. — Rhytispermum Lk.*

73. STENHAMMARIA *Reich.* Fjärva.

1 S. *maritima Reich.* bladen elliptiska — omv. äggrunda, köttiga. ♃ 6, 7, ljusbl. blr. Fig. Fl.D.25. H.N.f.5, n:o 5.

Vestra hafskust. r. (*Boh.* Halleskär i Askim; Kålön i Quille; Otterön, Pinnö ymn., Musön, Lindön, samt Furaby strand n. om Grebbestad i Tanum; Årholmen och Nordkoster i Kärnö sn. Strömstad m. fl. st. — *N.* flerestädes, ända till Ost-Finnm.) *Nedliggande, mycket grenig, blåaktig växt. — Pulmonaria L. Lithospermum Lehm. Mertensia Don. Hippoglossum Ed.4.*

74. PULMONARIA *Lin.* Lungört.

1 P. *officinalis L.* rotbladen *äggrundt hjertlika,* nedlöpande på skaftet; stjelkbladen äggrundt lancettlika, de nedre med bredkantade skaft; de öfre halftomfattande, alla *sträfhåriga.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.135. Fl.D.482.

Skuggiga lund. (*Sk.—Helsl. Vestml. Hall. Öl. Gottl.?*) *Rotbladen utväxa efteråt och blifva stora, mer och mindre hjertlika; blrna straxt de utslå röda, äldre blå.*

2 P. *angustifolia L.* rotbladen *lancettlika,* afsmalnande till skaft; stjelkbladen lancettlika halftomfattande, alla *mjukhåriga.* ♃ 5, 6. — *β oblongata:* rotbladen bredare, aflångt lancettlika. Fig. Sv.B.544. Fl.D.2344. H.N.f.1, n:o 14. Reich.t.1319,f.1 och 2; *β* f.3. Fl.D.483.

Lund. backar, r. (*Sk.* ford. flerestädes; i sednare tider knappt annorstädes än vid Reften i Svedala sn: F. Aresch. *Smål.* Ljungbyholm; Kranklösaholm etc.; Alsheda. *VG.* Åsaka och Sandhem snr; på Mösse- och Ålleberg; Gäddeberg nära Gredby gästg.; Hafstena ängar vid Billingen; Skara Djurgård. — *β Smål.* Braås nära Nottebäck, bland ljung i en torr björkskog.) *Blr som hos föreg. art. — P. azurea Bess.*

75. ECHIUM *Lin.* Blåkunt.

1 E. *vulgare L.* mycket sträfhårig, håren med vårtlik bas; bladen lancettlika, de öfre smalare; sidoaxen korta närsittande, bildande ett sammansatt ax; ståndarne utskjutande ur kronan. ☽ 7, 8. Fig. Sv.B.274. Fl.D.445.

Torra st. åkr. (*Sk.—VB. Jemtl.* Refsund och Sundsjö. *Dal. Öl. Gottl.* Sällsyntare norr om Mälaren. — *N.*) *Alnshög enkel, med ett långt ax af himmelsblå, säll. hv. blr.*

76. CYNOGLOSSUM *Lin.* Munkfnat.

1 C. *officinale L.* bladen bredt lancettlika, något vågiga, tilltryckt mjukt gråludna; ståndarne inneslutna i kronpipen. ☽ 6—8. — β *bicolor:* kronan hvit med röda mynningknölar. Fig. Sv.B.302. Fl.D.1147.
Vid vägar och byar, a. (*Sk.—Gestr.* omkring torp vid sjön Trösken. *Helsl.* Bollnäs och vid Hedvigsfors: Wistr. *Dal. Verml.* sydöst. delen. *Boh.* Qville sn. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania etc. — β *Smål.* Kalmar. *Öl.* Glömminge och Borgholm. — *N.* Christiania.) *Blrna först röda, sedan violetta.*

77. ECHINOSPÉRMUM *Swartz.* Piggfrö.

1 E. *Lappula Lehm.* bladen aflångt lancettlika — n. jemnbreda, hårbräddade; fruktskaften ganska korta *upprätta;* smånött. *med tvenne rader taggar* i kanterna. ⊙ 7, b. blr. — β *squarrosum:* hög, med stor samling af båglikt utböjda blomklasar. Fig. Fl.D.692. Reich.t.1329,f.2. H.N.f.9, n:o 10.
Torra st. vid byar. (*Sk.—Uppl. Helsl.* Söderhamn, vid Långrör. *Vestml. Ner. VG. Boh. Hall.* Hasslöf. *Öl. Gottl.* — *N.*) *Stjelken vanl. endast högt upp förgrenad.* —, *Myosotis L. Rochelia Röm.*

2 E. *deflexum Lehm.* bladen som hos föreg., men vanl. *spetsigare;* fruktskaften *nedböjda,* de nedre med skärm; smånött. *med en enkel rad taggar.* ☽ 7, 8, b. blr. Fig. Vet.Ak.H.1810,t.4. Fl.D.1568. Reich.t.1329,f.1. H.N.f.9, n:o 9.
Fjell- och bergstrakt. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Aktsik vid Laidaure: H. Widm. *Pit. Lpm.* Itstjakk etc. *Jemtl.* vid Portfjellet; Fogel- och Carlberget i Frostviken. *Herjed.* Funnesdalsberget och Ulfsberget. *Medelp.* Randklöfven. *Smål.* Taberg: J. E. Zett. — *N.* Ost-Finnm. Nordvaranger, vid Flintenæsen: Norm.; samt från Alten ned till Christiansand.) *Liknar Myosotis arvens., men är större. Stj. långt ned, ofta ända från rothalsen förgrenad. — Myosotis Wg.*

78. ASPERÚGO *Lin.* Rifva.

1 A. *procumbens L.* stjelken slak och snärjande; bl. aflånga, i kanten småtaggiga; blrna oskaftade i bladvecken. ⊙ 5, 6, b. blr. Fig. Fl.D.552.
Odl. st. vid hus etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Ofta alnslång och grenig.*

---

11 Fam. **LABIATÆ** *Juss.* Krona oregelbunden [oftast läppformig]. Stånd. 4, säll. 2. Frukt af 4 smånötter, med ett gemensamt, i spetsen 2klufvet stift.

1 Flocken **Mentheæ.** Kronan trattlik med 4—5 olikstora, men mindre olikformiga flikar.

79. ELSHOLTZIA *Willd.* Kryddmynta.

†1 E. *cristata W.* bladen skaftade eggrunda och sågade; axen ensidiga. ⊙ 7, 8. Fig. Fl.D.2652. H.N.f.5, n:o 8.
Förvild. på odl. st. r. (*Sk.* vest. del. t. ex. Lyby; Vest. Tveet i Hällesta sn m. fl. st.; samt närgränsande delar af *Smål.* och *Hall.* t. ex. vid Karups gästg. i gropar vid landsvägen. *Södml. Stockh.* vid Rålambshof, samt på Södermalm. *Verml.* i trädg. i Carlstad. *Gottl.* nära Bro kyrka: G. v. Ced.) *Ört med stark lukt, små rödaktigt hvita blr.*

80. MENTHA *Lin.* Mynta.

† Blomkransarne närmade i utdragna, bladlösa ax.

1 M. *silvestris L.* bladen n. oskaftade, lancettlika—bredt äggrunda, spetsiga hvass-sågade, *under gråludna;* axen täta, nedtill något gleskransade, småludna; kronan *luden.* ♃ 8, 9, ljusr. blr. — β *latissima:* bladen hjertlikt ovala, föga ludna. Fig. Fl.D.1932. Reich.t.1283 och 4. H.N.f.9, n:o 11; β f.1, n:o 18.

Fukt. st. r. (*Sk.* här och der. *Smål.* i Misterhultsskären. *ÖG.* Omberg; Hageby nära Skenninge; Odenforss: Kindb. *Öl.* i bäcken vid öfra Sandby i Bredsätra sn; Åhs sn i Ottenby. *Gotl.* Klinte sn, i Mölnareäng; Stenkyrka sn enl. Lefll. Stundom förvildad i bondtäppor ända till Uppl. Roslag. Rånäs. — *β Sk.* Vadmöllan i Hostad.) *β M. nemorosa W. enligt bladformen; Tyska ex. hafva dock mer ovala och under gråludna blad.*

†2 **M.** *viridis L.* bladen n. oskaftade, lancettlika, *n. glatta;* axen mindre täta, af mer skilda kransar; kronan *glatt.* ♃ 8, ljusr. blr. Fig. Fl.D.1876. Reich.t.1284,f.1. H.N. f.7, n:o 9,A.

Fukt st. r. (*Sk.* Ousbyholm, Skartofta, N. Vram etc. *Smål.* Misterhult på tomter vid Hökhult; Loftahammar; samt i Madesjö och Urshult enl. Scheutz. *ÖG.* nära Gusum, och vid Malma qvarn i V. Ryd enl. Kindb. *Öl.* Glömminge surbrunn. *Gotl.* Visby enl. Lefll. Ursprungl. odlad.) *Bladen på båda sidor gröna. Anses af flere förf. som var. af föreg.*

†† Blomkransarne i bladvecken ell. närmade i hufvud.*)

3 **M.** *gentilis L.* alltid med blomlösa toppblad; stjelkbladen något skaftade, äggrunda—lancettl., mer och mindre håriga, sågade; blrna *kransvisa i bladvecken,* yngre *gråludna;* blomskaften och kronan *n. glatta;* fodr. n. *klocklikt, icke* veckigt, kådprickigt och isynnerhet *upptill* hårigt, med *syllika* tänder. ♃ 7, 8, gred. blr. — *α Agardhiana Fr.* bl. äggrunda, med utstående sågtänder; toppbl. större; blomkrans. mer åtskilda. — *β glabrata:* mera glatt; bl. lancettl., med mera framåtrigtade sågtänder; toppbl. små; blomkrans. mer tättsittande. Fig. *α* Fl.D.2655. H.N.f.4,n:o17; f.6, n:o 13; *β* f.12, n:o 32.

Fukt. odl. st., bondtäppor, r. (*Sk.—Södml.* och *Ner. Helsl.* Skog sn. *Jemtl.* Frösön. *Verml. Boh. Öl.* Kastlösa prestg.: Sjöstr. *Gotl.* — *N.* Slidre; Suledal etc. — *β Sk.* flerest. *Smål.* söd. del. och *Öl.* enl. Wg. Fl. Su.) *Bladskaften alltid korta, upptill, särd. hos β, n. inga; de nedre säll. ½ tum; blomkrans. slutl. något skaftade. — M. sativa ed. 5. M. Agardhiana Fr. H.N.f.4. M. gentilis β verticill. Aresch.; β M. pratensis ed. 9. M. rubra Fr. S.V.Sc. M. gentilis α subspicata Aresch.*

4 **M.** *aquatica L.* bladen skaftade, bredt äggrunda—aflånga, sågade, med vanl. framåtrigtade sågtänder; blrna *i hufvud* i stj:s spets ell. *kransvisa* i bladvecken, yngre *icke gråludna;* blomskaft. och kronan *gleshåriga;* fodr. n. *rörformigt,* upptill något vidgadt, *veckigt,* kådprickigt och mest *nedtill* hårigt, med *n. syllika* tänder. ♃ 7, 8, blå blr. — *α capitata Fr. utan* toppblad; blrna i hufvud, med små, af blrna skylda skärmbl. — *β subspicata F. Aresch.* med *små ell. inga* toppbl.; blomkrans. något tättsittande, stödda af vanl. oskaftade, uppåt allt smärre skärmbl. — *γ verticillata Roth:* alltid *med* toppbl.; blomkrans. glest sittande, stödda af större, tydl. skaftade blad. Fig. *α* Fl.D.638. H.N.f.2, n:o 25; f.4, n:o 16 [glatt form]. *γ* H.N.f.2, n:o 26.

Stränd., fukt. st. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Enånger. *Ångml. Vestml.* Baggå i Skinnskatteberg. *Ner. Verml.* i bergsl. *VG. Boh. Hall. Öl. Gotl.* — *N.*) *Blomfodr. n. alltid färgadt. Varierar i hög grad från n. glatt med köttiga bl. på hafsstränder: var. litoralis ed. 9 ell. odorata Fr., till tätt luden: var. villosa ed. 9; samt från 1 till 3 fots höjd; γ, som oftare träffas i det inre af landet vid sött vatten, är vanl. mest storväxt. — M. hirsuta E. B. Origanum vulgare Fl.D.; γ M. Agardhiana ed. 9. M. sativa Fr.*

5 **M.** *arvensis L.* alltid med blomlösa toppbl.; stjelkbl. skaftade, äggr.—lancettl.; blrna *kransvisa* i bladvecken; fodr. *klocklikt, icke* veckigt, *med korta, bredt äggrunda* tänder, jemte skaftet meränd. hårigt. ♃ 7, 8, rödbl. blr. — *β glabrata:* hela växten vanl. rödaktigt anlupen; blomskaften och de äggrunda bladen n. glatta. — *γ lapponica:* örten grön; bl.skaften och de lancettl. bladen som *β.* Fig. Sv.B.279. Fl.D. 512. *β* H.N.f.2, n:o 27. *γ* Wg.Fl.L.t.10.

---

*) Vid framställningen af hithörande arter har utg. så mycket mindre tvekat att hufvudsakl. följa F. Aresch. och Lange, som deras forskningar till fullo bekräftat giltigheten af de tvifvelsmål rörande *M. pratensis* och *M. Agardhianæ ed. 9* arträtt, samt de antydningar om dessa formers slägtskap (den enas med M. gentilis, och den andras med M. aquatica), hvilka redan i flere föreg. upplagor (från och med den 5:te) blifvit uttalade.

**agrestis* *Sole:* luden; bladen bredt, n. hjertlikt äggrunda, med grofva, mer utstående sågtänder. Fig. E.B.2120.

Strand. och fukt. st. a. (*Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.* — *γ Um. Lpm. Jemtl.* — * *Blek.* Aspö. *Sk.* Helsingborg etc.) *Foderländ. minst lika breda som långa, då hos begge de föreg. arterna längden är mycket större än bredden. Vanl. mjuk och hårig; β mera glatt, stel och violett anlupen.* * *har n. 2 tum breda blad, med föga större längd, små blr i gråludna kransar.* — *β var. riparia Fr. γ M. lapponica Wg.*

81. LYCÓPUS *Lin.* Strandklo.

1 L. *europæus L.* bladen aflånga, inskuret sågade ell. parklufna, något håriga, med mest hela flikar. ♃ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.262. Fl.D.1081.

Stränd. fukt. st. (*Sk.*—*Helsl.* och *Dal. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Blrna små kransvisa. Var. mer och mindre hårig, samt med vid basen pardelade blad: β subpinnata Blytt.*

2 Flocken **Monardeæ.** Kronan 2läppig, med 2 ståndare.

82. SÁLVIA *Lin.*

1 S. *pratensis L.* bladen aflångt hjertlika, groft dubbelnaggade, de öfversta stjelkomfattande; blomkransarne omkring 6blommiga; kronans öfre läpp båglikt böjd, klibbig, längre än den nedre. ♃ 6, 7, b. blr. Fig. Sv.B.667. H.N.f.3, n:o 10.

Äng. täppor vid gårdarne, r. (*Uppl.* Uppsala bortåt Slafsta; Högstabro i Bälinge; Vendel sn, vid Grytby och Karby, samt Mensta by.) *Ofta alnshög med tumslånga blr.*

3 Flocken **Saturejineæ.** Kronan 2läppig med platta läppar. Stånd. 4, åtskilda och stående från hvarandra.

83. ORÍGANUM *Lin.* Konig.

1 O. *vulgare L.* bladen äggrunda; blomskärmen ovala, något längre än fodret; blomqvasten upprepadt 3grenig, med gyttrade småknippen. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.188. Fl.D.1581.

Lund. ängsback. (*Sk.*—*Gestr. Helsl.* Iggesund: Wistr. *Jemtl.* Fogelberget i Frostviken. *Vestml. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl.) *Stjelken 1—1½ fot hög med rik blomsamling, violett af de färgade skärmen; var. i Nyköpingsskären med n. hvita blr och gröna skärm.*

84. THYMUS *Lin.* Timjan.

1 T. *Serpyllum L.* stjelken nedliggande, *öfverallt finluden;* bladen ovala—jemnbreda *n. oskaftade, hårbräddade;* blrna i hufvud. ♃ 6—8, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.320. Fl.D.1165. H.N.f.5, n:o 7.

Sandback. hedar, a. (*Sk.*—*Gestr.* Ockelbostigen. *Helsl.* Voxna bruk; Hanebo sn: Wistr. *Medelp.* Sundsvall. *Ångml.* Nora sn; Nätra och Själevad m. fl. st. *VB.* Harskär nära Umeå enl. G. v. Ced. *Dal.* till Furudal. *Verml.* sydöst. delen. *Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* mest närmare Sv. gränsen.) *Bladen vanl. aflånga, stund. mycket smala, mer upphöjdt nerviga än hos följ. med mindre tydligt skaft. En form med breda ovala blad sammanbinder dock båda arterna.*

2 T. *Chamædrys Fr.* stjelken uppstigande, *längs kanterna småluden;* bladen äggrunda platta, med *tydligt* skaft, *icke* ell. blott *vid basen* hårbräddade; blrna i hufvud. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.2237. H.N.f.5, n:o 6.

Back. skog. r. (*Sk.* vid Tjörndala i öst. del. [nu trol. utgången: F. Aresch.]. *Blek. Smål.* vid Blek:s gräns; Wexiötrakten: Scheutz; Algutsboda; Kalmar; Vestervik vid Grantorpet. *ÖG.* Skrukarp i Krigsberg enl. Kindb. *Södml.* Säfstaholm och Åkerö; Tullgarn: C. Ind. *Stockh.* Vermdön, vid södra Stäket och Bo egor. *Ångml.* Bondsjö i Säbrå: Arn. *Boh.* Oroust och Koster enl. Leffl. — *N.* Christiania upp till Gudbrandsdalen, Helgeland etc.) *Till de flesta delar större än föreg.; bladen, särdeles de nedre, med tydligt skaft. Är utomlands, likasom i N., allmännare än föreg.*

85. CALAMINTHA *Mönch.* Har-timjan.

1 C. *Acinos Clairv.* bladen äggrunda ell. ovala, glest sågade; blr i åtskiljda kransar.

⊙ ♃ ? 6, 8, viol. blr. — *β perennans:* mindre, men mera varaktig, med hv. blr. Fig. Fl.D.814.
Torra st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* Stadsberget i Ragunda sn. *Um. Lpm.* — *N.* till Trondhj. Levangernæset och Værdalsören. — *β Gottl.* Visby kalkugn; Thorsborgen; Gejrungs i Ruthe.) *Vanl. upprät.* — *Thymus L. Acinos vulgaris Pers.*

86. CLINOPODIUM *Lin.* Dosta.

1 C. *vulgare L.* stjelken meränd. enkel; bladen äggrunda, glest smånaggade, håriga; blomskärmen borstlika. ♃ 8, r. blr. Fig. Sv.B.441. Fl.D.930.
Ängsback. (*Sk.—Helsl. Vestml.* och *Verml. Boh.* Tanum. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.*) *2—3 qvart. hög.*

4 Flocken **Scutellarieæ.** Kronan 2läppig, med 4 parallela stånd. under den öfre läppen. Fruktfodret plattadt tillslutet.

87. SCUTELLARIA *Lin.* Frossört.

1 S. *galericulata L.* bladen från bredare, n. hjertlik bas *lancettlika, glest naggsågade; blrna parvisa i bladvecken.* ♃ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.437. Fl.D.637.
Vid vatten bland sten. a. (*Sk.—Pit. Lpm. Torn. Lpm.* vid Tornioträsk. — *N.* till söd. Finnm.: Norm.) *Blrna ½ t. långa, kortare än bladen. Blir stundom på hösten grenig, med blrna mer närmade i likhet med följ., de öfversta då längre än skärmbladen.*

2 S. *hastifolia L.* bladen af ett par korta utstående sidoflikar vid basen n. *spjutlika, helbräddade;* blrna *närmade i ax* i toppen, *längre* än skärmbl. ♃ 7, viol. blr. Fig. Fl.D.1822. H.N.f.4, n:o 13.
Sten. stränd. i synn. hafsstr. r. (*Blek.—Rosl.* Hargs skärgård. *Södml. Uppl.* och *Vestml.* vid *Mälarens* stränd. *Hall.* vid Sperlingsholm: Fr. Fl. Hall. *Öl. Gottl.*) *Bladen aflånga—äggrunda med tvärhuggen bas.*

88. PRUNELLA *Lin.* Brunört.

1 P. *vulgaris L.* bladen aflångt äggrunda, vid basen meränd. tandade: blomfodrets öfre läpp *tvärhuggen med 3, vid basen åtskilda tänder.* ♃ 7, 8, blå, säll. hv. blr. — *β parviflora:* kronan föga längre än fodret, hvit, med glatt öfre läpp, ljusröda ståndarknappar. Fig. Fl.D.910.
Betesm. a. (*Sk.—Lul. Lpm.* — *N.* till Finnm. Tromsöe.) *Blrna vanl. 3 lin. långa; öfre foderläppens tänder nå icke hvarandra med basen.*

2 P. *grandiflora L.* bladen som hos föreg.; fodrets öfre läpp *hvasst inskuren i 3,* med basen *sammanstötande, syllika flikar.* ♃ 7. Fig. Fl.D.1933. H.N.f.4, n:o 14.
Betesm. r. (*VG.* Ållebergsända; Åsaka i Vartofta h:d; Kinnekulle, Österplana vall enl. Lefll. *Öl. Gottl.*) *Stjelken mer upprät, blrna dubbelt större än hos föreg., viol. stundom hv.* — *P. vulg. β grandiflora L.Sp.Pl.*

5 Flocken **Nepeteæ.** Kronan 2läpp. Stånd. som hos föreg. flock, de öfre längre än de nedre. Fodret icke plattadt.

89. NÉPETA *Lin.* Kattmynta.

1 N. *Cataria L.* bladen skaftade, hjertlika grofsågade, under jemte stjelken fint gråludna; blomkransarne i ax, sammansatta af blomknippen på korta skaft. ♃ 7. Fig. Sv.B. 410. Fl.D.580.
Byar etc. (*Sk.—Uppl. Vestml. Verml. Boh.* Kuseröd och Lindö i Tanum. *Hall. Öl. Gottl.* — Södra *Norge.*) *Stjelken alnshög, upprät och grenig. Blrna hvita, inuti rödprickiga, med stark lukt.*

90. GLECHÓMA *Lin.* Jordrefva.

1 G. *hederacea L.* bladen rundadt hjertlika, n. glatta; foderänderna äggrunda uddspetsiga. ♃ 4, 5, b. blr. — *β grandiflora:* blrna mycket större (½ t.], mer mörkblå. Fig.Sv.B.183. Fl.D.789. *β* H.N.f.11, n:o 19.
Torra, *β* fukt. st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* — *N.* till Finnm.) *Krypande med långa grenar från rotstocken. Blrna i 6blomm. kransar; de nedre bladen njurlika.*

91. DRACOCÉPHALUM *Lin.* Drakblomma.

1 D. *Ruyschiana L.* bladen *jemnbreda* ell. smalt lancettlika, något trubbiga, jemte de *äggrunda* spetsade blomskärmen *helbräddade;* blrna *i kort ax;* kronan *2—3 gr längre* än fodret. ♃ 7, viol. blr. Fig. Fl.D.121. H.N.f.4, n:o 15.
Äng. r. (*Smål.* Hvetlanda i Huleäng [fordom], samt Uplanda: Scheutz; Köpstad i Vrigstad sn; Germunderyd i Alsheda sn. *VG.* Ålle- och Mösseberg; Gisseberg; Åsaka i Vartofta härad: Hällstad sn. *ÖG.* i Thorstorps äng vid Drothems prestgård, samt Björsäters äng nära Skinnmyran m. fl. st. nära Söderköp. *Vestml.* i Storängen och vid Hjortsberga nära Vesterås. — *N.* Christiania; Ringerige vid Gårdshagen; Hadeland: Slidre i Valders; omkring Mjösen upp till Toten och Dovre.) *Blrna 1 tum långa.*

†2 D. *thymiflorum L.* bladen *äggrunda*—aflånga, *sågade;* blrna *kransvisa* i bladvecken, uppåt närmade i ax, med *aflånga* helbräddade skärm; kronan *föga* längre än fodret. ⊙ 5, 6, b. blr. Fig. H.N.f.3, n:r 11.
Torftak, vägrenar etc. r. (*Uppl.* Uppsala, förvildad i Svartbäcken och vid Rickomberga; Löfsta bruk. *Stockh.* vid Carolinska Instit., Observatoriibacken etc. *Hall.* Karup, vid vägen upp åt Hallandsås: Theor.)

6 Flocken **Stachydeæ.** De öfre ståndarne kortare än de nedre, för öfr. som föreg. flock.

92. BALLÓTA *Lin.* Bonässla.

1 B. *ruderalis Sw.* bladen bredt ell. hjertlikt äggrunda, grofsågade; blomfodrets tänder utdraget äggrunda, långt sylspetsade. ♃ 7, 8, röd. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.389. Fl.D. 1702. H.N.f.7, n:o 7.
Byar. (*Sk.—ÖG. Stockh. VG.* Halle- och Hunneberg. *Boh.* Kongelf. *Hall. Öl.* och *Gotl.* allm. — *N.* Christiania.) *Foderländerna utdragna i en, ofta öfver en linie lång, udd; bladen stundom njurlika. Varierar mer och mindre luden. — B. nigra L.FlSu. och Herb.*

93. BETÓNICA *Lin.* Humlesuga.

1 B. *officinalis L.* bladen hjertlikt aflånga, groft trubbsågade; blomkrans. närmade till ett ax; fodertänderna uddspetsiga. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.284. Fl.D.726. H.N.f.2, n:o 23.
Skogsmark, r. (*Sk.* Bosarp och Torrlösa snr flerest.; Stehag; Ramstorp; Trollenäs i Fastorps sn. På öfr. ställen numera utgången enl. F. Aresch.) *Blrna alldeles utan skaft, nedersta kransen vanligen frånskiljd i öfversta bladvecket. Blomkronorna utvändigt hvitludna. — B. stricta Ait.*

94. LEONÚRUS *Lin.* Hjertstilla.

1 L. *Cardiaca L.* de nedre bladen hjertlika, de öfre vigglika, alla handflikiga, något grofsågade; blomkrans. i långa ax. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.195. Fl.D.727 och 1756.
Byar, väg. a. (*Sk.—Gestr.* och *Dal.* Husby sn, Kyrkbyn och Klosters bruk. *Verml. Boh.* Tanum sn. Grebbestad. *Hall. Öl. Gotl. — N.*) *Blomkron. ludna, hvita, inuti rödprickiga.*

95. STACHYS *Lin.* Syska.

† Kron. långt utskjutande ur fodret.

1 S. *silvatica L.* bladen *långt skaftade, bredt hjertlika spetsiga;* blomkrans. 6blommiga. ♃ 7, 8, mörkröda blr. Fig. Sv.B.578. Fl.D.1102.
Lund etc. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gotl. — N.* till söd. Finnm.: Norm.) *Alnshög och derutöfver; bladen stora och tunna, grofsågade, med rundade, uddspetsiga sågtänder.*

*2 S. *ambigua Sm.* bladen *kort skaftade, lancettlikt aflånga,* med hjertlik bas; skärmbl. *smalt* lancettl.; blomkrans. 6blomm. ♃ 8, 9, mörkr. blr. Fig. Fl.D.1877. Reich. t.1215.
Odl. st. r. (*N.* Gudbrandsdalen, mell. Stav och Rörvig; mell. Elstad och Lössnæs; ½ mil n. om Lillehammer. Lundervig vid Egelandsfjorden. Bergens st. Skall äfven

vara funnen i Sv.) *Synes vara en hybrid form af föreg. och följ.; närmar sig den förra uti blomningen, den sednare i bladformen. — S. palustri-silvatica Schiede.*

3 S. *palustris L.* bladen *oskaftade* ell. *ganska* kort skaftade, *jemnbredt lancettlika*, med hjertlik bas; skärmbl. *äggrundt* lancettl.; blomkrans. 6blomm. ♃ 8, r. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.431. Fl.D.1103.

Fukt. st. och åkr. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gotl. — N.* till Salten.) *Alnshög och mera, med småsågade blad; i åkrar dubbelt lägre, mer gråluden.*

†† Kron. knappt utskjutande.

4 S. *arvensis L.* stj. sträfhårig; bladen *skaftade äggrunda* med hjertlik bas, *trubbiga*, trubbsågade; blomkrans. 4—6blommiga. ⨀ 7, 8. Fig. Sv.B.674. Fl.D.587. H.N.f.4, n:o 12.

Sandiga åkrar, r. (*Sk.* temligen allm., särd. i n.ö. delen. *Hall.* söd. del. allm.: Theor.; Varberg; Hvalinge etc. *Boh.* Uddevalla, ofvan Kuröd. *Blek.* Gredby, Stiby; samt på Storkö, Senoren och Tjüskö. *Smål.* Kronob. län, Ursbult. Berga nära Kalmar. — *N.* till Trondhj.) *Kronorna blekt violetta, ell. hvita med rödprickig läpp.*

96. GALEÓBDOLON *Huds.* Gulsuga.

1 G. *luteum Huds.* bladen något hjertlikt äggrunda, grofsågade. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1272. H.N.f.2, n:o 24.

Skog. r. (*Sk.* ymnig. *Blek.* Listershufvud. *Smål.* Hulta i Höreda sn enl. Scheutz; Risnäs i Alhem, samt vid Saxtorp och Risinge m. fl. st. i Kristdala sn enl. Ekstr. — *N.* Bergen.) *Blrna gula med rödfläckig nedre läpp. — Galeopsis Galeobd. L. Leonurus Willd.*

97. LAMIUM *Lin.* Plister.

† Bladen spetsiga.

1 L. *album L.* stjelken sträfhårig; bladen skaftade *hjertlika, grofsågade;* blomkrans. mångblommiga; blomfodrets tänder borstlika. ♃ 5—9. Fig. Sv.B.55. Fl.D.594.

Byar, a. (*Sk.—Uppl. Gefle,* på Brobänken. *Helsl.* Alfta sn: Wistr. *Ångml. Dal. Ner.* sälls. *Dalsl.* Ånimskog. *Boh.* Marstrand, på Koön. *Hall.* allm. i söd. delen: Theor. *Öl. Gotl. — N.*) *Blrna stora, hvita.*

†† Bladen trubbiga.

2 L. *purpureum L. alla* bladen *skaftade hjertlika,* trubbsågade eller inskurna, de öfre tättsittande; fodertänderna *af foderpipens längd* ell. längre. ⨀ 4—9, r. blr. Fig. Fl.D. 523. Reich.t.1204,f.3.

* *incisum W.* skärmbl. flikiga, de öfre med vigglik bas. Fig. Reich.t.1204,f.4. H.N. f.10, n:o 16.

Odl. st. a. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. — N. — * Sk. — Uppl. Vestml. Ner.* och *Verml.* Carlstad och Christinehamn. *Öl. Gotl.* enl. G. v. Ced.) *L. incisum W. har ett ganska afvikande utseende och skiljes af alla nya förf., ehuru inga säkra karakterer kunna uppgifvas; dess blad och blomfod. äro vanl. rödaktiga. — L. confertum Fr. S.V.Sc.*

3 L. *intermedium Fr.* bladen *njurlika,* inskuret naggade, *de öfre oskaft.;* fodertänderna *längre än* foderpipen. ⨀ 4—9, r. blr. Fig. Fl.D.1701. Reich.t.1204,f.1. H.N.f.1, n:o 15.

Åkrar. (*Sk.—Gefle. Helsl.* Hudiksvall; Norrbo prestg. *Ångml.* Nylands gästgg. och Gudmundrå sn. *Vestml. Ner. Verml. Hall.* enl. Theor. *Gotl. — N.* upp till Sognfjorden.) *Har blomning som föreg., blad som följ., men är vanl. mycket gröfre än denna. Fodret något violett. Tänderna vid kronpipens mynning stundom omärkliga. — L. purpureum γ Wg.*

4 L. *amplexicaule L.* bladen *njurlika,* inskurna eller djupt tandade, *de öfre oskaftade;* fodertänderna *kortare än* foderpipen. ⨀ 6—8, r. blr. Fig. Fl.D.752. Reich.t.1204,f.2.

Torra st. a. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm.* Arfvidsjaure. — *N.*) *Bladen meränd. ljusgröna; fodret n. hvitaktigt grönt. Blomkronorna utveckla sig icke alltid ur fodren; men, då de utskjuta, blifva de ofta mycket långa, med smal pip.*

98. GALEÓPSIS *Lin.* Blindnässla, Dån.

† Stjelken icke uppsvälld under lederna.

1 G. *Ladanum L.* stjelken *mjukluden;* bladen äggrunda—lancettlika sågade småhåriga; *alla* blomkransarne *åtskiljda;* blomkronans öfre läpp tandad. ⊙ 7, 8, r. blr. — *β angustifolia:* bladen smala lancettlika. Fig. Fl.D.1757. Reich.t.1228,f.2,3; *β* t.1229,f.1. H.N.f.16, n:o 19.
Odl. ställ. (*Sk.—Helsl.* Norrbo prostgård; Sanna i Jerfsö: Wistr. *Jemtl.* Östersund. *Vestml. Ner. Verml. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Blomfodret glandelhårigt; kronans öfre läpp ofta 2flikad.*

2 G. *pubescens Bess.* stjelken täckt af mjuka, nedåt tilltryckta hår, endast *vid lederna sträfhårig;* bladen äggrunda; de öfre blomkrans. tättsittande; kronans pip *af fodrets längd* ell. kortare. ⊙ 7, 8, r. blr. Fig. Sturm. 62 häft. Reich.t.1230,f.2.
Berg och odl. st. r. (*Smål.* Femsjö sn, Bösseberget och vid Hallaböke; Binga i Hosmo enl. Ekstr. *Stockh.* Lilla Nyckelviken, och Kungshamn. *Uppsala,* vid vägen till Eklundshof. *Vestml.* Malmberga i Carl sn. *Herjed.* Funnesdalsberget. — *N.* Gudbrandsdalen, vid Elstad, Kringelen och Domaas.) *Skiljd från följ. endast med den mjukludna, jemntjocka stjelken, och är trol. blott en lokalform deraf.*

†† Stjelken tydligt uppsvälld under lederna.

3 G. *Tetrahit L.* stjelken *öfverallt* sträf*hårig;* för öfr. *som föreg.* ⊙ 7, 8. Fig. Fl. D.1271.
* *bifida Bönn.:* nedre kronläppens mellanflik aflång urnupen. Fig. Reich.t.1230,f.1.
Berg och odl. st. etc. allm. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Blrna vanl. röda på bergiga ställen, blekgula på odl.*

4 G. *versicolor Curt.* kronans pip *dubbelt längre än* fodret, med bred hvalflik öfre läpp; för öfr. *som föreg.* ⊙ 7, 8. — *β parviflora:* blrna flere gånger smalare. Fig. Sv.B. 446. Fl.D.929.
Odl. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Blrna stora gula, med purpurfläckig nedre läpp. Denna och föreg. art hybridisera på odl. ställen och sammanflyta; i alla fall föga skiljda. — G. cannabina Roth. G. Tetrahit γ L.*

99. MÁRRUBIUM *Lin.* Andorn.

1 M. *vulgare L.* bladen rundadt äggrunda, skrynkligt ådriga; blomkrans. i bladvecken, mycket tätblommiga; foderänderna krokuddiga. ♃ 7. hv. blr. Fig. Fl.D.1036.
Byar, vägar. (*Sk.—Uppl.* Sigtuna, Tibble, Enköping etc. *Vestml.* Kärrbo, Barkarö, St. Ilian snr. *Ner.* öar i Hjelmaren. *Boh. Hall Öl. Gottl.* — *N.* Trondhj. på Stördalsutbygden.) *Stjelken och blomkransarne ulliga.*

7 Flocken **Bugulese.** Kronans öfre läpp omärklig ell. liten och 2klufven.

100. TEUCRIUM *Lin.* Löksuga.

1 T. *Scordium L.* bladen *oskaftade, aflånga,* groft trubbsågade, mot basen helbräddade; blrna parvisa *i bladvecken,* skaftade; fodret *föga olikformigt* 5tandadt. ♃ 7, 8, rödviol. blr. Fig. Sv.B.255. Fl.D.593. H.N.f.1, n:o 17.
Fukt. st. r. (*Sk.* mångenst. i söd, och sydv. del. t. ex. vid Lomma, Alnarp, Malmö, Hvellinge, Trelleborg, Kåseberga mosse etc. enl. F. Aresch. *ÖG.* mell. Vadstena och Lankarebron, samt vid V. Staby: Kindb. *Öl.* allmän. *Gottl.* s. om Visby; Slite, Roma, Gothemsån etc.) *Stjelken uppböjd mjukhårig, nedtill med grenskott och birötter.*

*? T. *Scorodonia L.* bladen *skaftade, hjertlika* trubbiga sågade; blrna parvisa *i ensidiga klasar,* med njurlikt rundade skärmblad; fodret *2läppigt.* ♃ 7. Fig. Fl.D.485. H.N.f.10, n:o 15.
Skogsback. r. (*N.* Christiansand; Mandal; Lindesnäs på Nyrsnäs och Tronäs; Fleckefjord och Lene i Lister.) *2—3 quart. hög, upprät, med gulakt. ell. grönhvita blr.*

101. AJUGA *Lin.* Blåsuga.

1 A. *reptans L. n. glatt* ell. upptill småluden, med *långa krypande* grenskott; bl. omv. äggrunda, de nedre större, bugttandade; de öfre *föga längre än* blrna; blomkran-

sarne närsittande, 6—10blommiga. ♃ 5, 6, b. blr. — *β radicans:* grenskotten rotslående. Fig. Fl.D.925. Reich.t.1234,f.3. H.N.f.9, n:o 13.
Fukt. st. i skugga, r. (*Sk.* Fogelsång nära Lund: Tjutebed nära Hässlunda; mell. Billinge och Gunnaröd m. fl. st. enl. F. Aresch. *Blek.* Ronneby, vid Rönninge; Skärfva nära Carlskrona. *Smål.* Gränsö: Scheutz; Kalmar, i parken vid Lindsberg, samt vid Sandås; Vestervik, Grantorpet. *Hall.* Hallandsås: Theor. *Gotl.* vid Visby; Ljugarn enl. G. v. Ced. — *N.* Christiania: Norm. enl. Ax. Bl. — *β Boh.* Styrsö, och Koön flerestädes. *Blek.* Rönninge enl. Gosselm.) *β A. alpina Fr. S.V.Sc.*

2 A. *pyramidalis L. hårig, säll. med små grenskott;* bl. som hos föreg., de nedersta störst, de öfre mindre, *alla mycket längre* än blrna; bl.krans. 6blommiga. ♃ 5, 6, b. blr. — *β glabrata:* nära glatt; stjelken stundom med helt korta grenskott. Fig. Sv.B.225. Fl.D.185. H.N.f.12, n:o 34; *β* f.15, n:o 20.
Skuggiga hagar, a. (*Sk.—VB.* och *Um. Lpm.* — *N.* till Finnm. Tromsöe. — *β Blek.* Lyckeby, Wedeby; Ronneby m. fl. st. enl. Gosselm. *Smål.* Säfsjö jernv.station och Vrigstad: Scheutz. *VG.* Göteborg, nära Landala enl. Lefl. — *N.* Christiansand.) *Qvartershög, genom de 4-sidigt fästade, nedtill större och uppåt allt mindre bladen, pyramidlik. Nära utblommade ex. få bladen mer skiljda, och, då rotbladen slutl. bortvissna, blir växten något lik föreg., men saknar de långa grenskotten.*

3 A. *genevensis L. hårig, alltid utan grenskott;* bladen aflånga—äggrunda, bugtigt groftandade, de *öfre kortare än* blrna; blomkrans. 8—10blomm., närmade till axform. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1703. Reich.t.1234,f.1. H.N.f.1, n:o 16.
Torra st. kritback. r. (*Sk.* Malmö vid Limhamn och på spridda st. derifrån ned mot Trelleborg enl. F. Aresch.) *Blrna mer i axform än hos de föreg., lifligt blå, med mycket större bräm. — A. alpina Lin. Herb. samt Fr. Nov.*

---

12 Fam. **MENYANTHEÆ** *Mart.* Krona regelbunden, 5flikig, med 5 ståndare. Fröhus enrummigt, af 2 skal, med fröfästen längs efter dessas midt.

102. MENYANTHES *Lin.* Vattenklöfver, Bläcken.

1 M. *trifoliata L.* bladen 3fingrade, med bredt aflånga—omv. äggr. småbl. ♃ 6. — *β paradoxa:* kronan delad till basen, föga hårig. Fig. Sv.B.22. Fl.D.541.
Kärr, a. *Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Sk.* Lund. *Smål.* Kalmar, Tegelbrukskärren; Almås i Femsjö sn. *ÖG.* Vadstena i Ladugårdsängen.) *Blrna i klase, med inuti hvit, utv. röd krona.*

---

13 Fam. **POLEMONIACEÆ** *Juss.* Krona och stånd. som föreg. fam. Fröhus 3skaligt, 3rummigt, med centrala fröfästen.

103. POLEMONIUM *Lin.* Blågull.

1 P. *cæruleum L.* stjelken vanl. *mångbladig,* nedtill n. glatt, upptill småluden; bladen parbladiga, med lancettlika—äggrundt lancettl., *spetsiga* småbl.; blomsaml. mer och mindre tät. ♃ 6, 7, b. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.309. Fl.D.255.
* *campanulatum Th. Fr.* småbl. färre och glesare; blomsaml. enklare, mer fåblomm.; kronan klocklik, med något spetsade flikar. Fig. H.N.f.16, n:o 17.
Äng. särd. i fjelltr. r. (*Lpl.—Herjed. Ångml.* och *Medelp. Helsl.* Mållungsstuga i Alfta sn: Wistr. Nedåt mell. och söd. Sv. ofta odlad och förvildad. — *N.* Vest-Finnm. — Dovre. Christiania. — * *Torn. Lpm.* nedanför Kaissepakte; Karesuando. *VB.* nor. del. vid Huukis gästgg.; Muoniovaara i Pajala: C. P. Læst. — *N.* Ost-Finnm. Varanger, vid Vesterelfven och Carlebotten; Tanen, ofvan Seida och vid Birkelund. Vest-Finnm. vid Alten-elv; Karasjok etc.: Norman.) *Alnshög, upprät. Underarten har ullhåriga blomskaft och foder, samt klotrunda stånd.knappar.*

*2 P. *pulchellum Bunge:* stjelken *n. bladlös,* upptill glandelhårig; bladen parbladiga, med aflångt elliptiska—rundade, *trubbade* småbl.; blomsaml. gles. ♃ 6, 7, b. blr. Fig.

Strandäng. r. (*N.* Ost-Finnm. Bugönäs i Syd-Varanger, upptäckt af Norm.) *Knappt qvartershög, vanl. med flere stjelkar från rotstocken; fodret klibbludet; kronflik. rundadt trubbiga.*

104. DIAPENSIA *Lin.* Polört.

1 D. *lapponica L.* tufvig, bladen läderartade, tunglika trubbiga; blrna ensamma på uppräta skaft. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.1,f.1. Wg.Fl.L.t.9. Sv.B.517. Fl.D.47. H.N.f.5, n:o 3.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N.*) *Låg, alltid grönskande växt, med 1—2 tum höga blomskaft.*

---

3 KLASSEN

TUBIFLORÆ.

14 Fam. **OLEINEÆ** *Link:* Krona regelbunden, 4flikig, stundom felande. Stånd. 2. Frukt. 2rummig, med 1—2 hängande frön i hvarje rum.

105. SYRINGA *Lin.* Syrén.

+1 S. *vulgaris L.* bladen hjertlika spetsade. ♄ 5, 6, gred. ell. hv. blr. Fig. Sturm. 1 h. Reich.t.1073,f.1.
Odl. st. (Allmän i trädgårdar samt här och der förvildad.) *Ett par famnar hög buske med vällukta**nde blr i rika spiror.*

106. LIGUSTRUM *Lin.* Liguster.

1 L. *vulgare L.* bladen bredt lancettlika glatta; blrna i tät, äggformig spira. ♄ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.415. Fl.D.1141.
Stenback. r. (*Boh.* på Oroust; Qville sn, på Hvalö och Hjertö; Tanum sn, vid Sör Edsvik, Svinäslandet och öarne Otterö, Lindö, Musö, Väderöarne; Koster; på fastlandet vid Tanumsnäs: Lefll. Förvildad i *Hall.* vid Sperlingsholm och vid Hasslöf: Theor. *VG.* på Kinnekulle m. fl. st. — *N.* på öar i Christianiafjorden, t. ex. Krageröen vid Fredriksstad, Hvalöarne på Spjærland m. fl. Langöen vid Holmestrand.) *3—4 alnar hög buske med svarta bär.*

107. FRAXINUS *Lin.* Ask.

1 F. *excelsior L.* bladen parbladiga, med lancettlika sågade småblad; blomhylle 0; vingfrukten i spetsen snedt urnupen. ♄ 5, viol. blr. Fig. Sv.B.175. Fl.D.969.
Skog. och hagar. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj.) *Högt träd med motsatta qvistar, svarta knoppar och blr på bar qvist.*

---

15 Fam. **VERBENACEÆ** *Juss.* Krona oregelbunden. Stånd. 4, af hvilka 2 längre. Frukt i börj. 4rummig, 4fröig; slutl. delande sig i 4 smånötter.

108. VERBÉNA *Lin.* Jernört.

1 V. *officinalis L.* stjelken upprät; bladen flikigt sågade med större flikar vid basen; axen mycket smala. ♃ 8, 9, r. blr. Fig. Sv.B.182. Fl.D.628. H.N.f.1, n:o 19.
Vid gård. r. (*Sk.* öst. del. t. ex. Åsum; Raflunda; Köpinge; tillfällig i vest. delen enl. Aresch. *Smål.* Kalmar, vid Jordbron 1848, enl. Vesterl. *Hall.* Skottorp, i åkr.: Theor.)

---

16 Fam. **ASCLEPIADEÆ** *Juss.* Krona regelbund., med i knoppen vridna flikar. Stånd. 5, med frömjölet hophängande i vaxlika massor. Märken 2. Frukt af 2 fröhylsor.

109. CYNANCHUM *R. Br.* Tulkört.

1 C. *Vinceloxicum Br.* stjelken upprät; bladen äggrunda ell. något hjertlika, helbräddade spetsade, med kanterna, nedtill och skaften finludna; blomkronan glatt, med äggrunda flikar. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.249. Fl.D.849.
Klipp. stenback. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml.* Mälartrakten. Blott i östra prov. *Öl. Gottl.* — *N.* södra del.) *Blrna bilda flocklika knippen i de öfre bladvecken.* — *Asclepias L. Vincetoxicum officinale Mönch.*

---

17 Fam. **GENTIANEÆ** *Juss.* Krona som föreg. fam. Fröhus af 2 skal, med fröfästen längs efter kanterna, hvilka stundom kunna så invikas, att fröh. blir 2-rummigt.

110. GENTIANA *Lin.* Stålört.

† Kronorna med bart, hårlöst svalg.

* Ståndarknapparne hopklibbade.

*1 G. *purpurea L.* bladen *ovalt* lancettlika; blrna i toppen gyttrade, i bladvecken motsatta; blomfodr. *hölsterlikt;* kronan 5—6klufven, med omv. äggrunda—rundade, *trubbiga* flikar och små *tvärhuggna* mellanligg. tänder. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.50. Reich. t.1054,f.2. H.N.f.13, n:o 35.
Fjellv. (*Norges* vestliga fjell, mest mellan Heckefjell, Tind och Romsdalen.) *Fotshög, med stora bägarlika, utvändigt gulaktiga, inuti purpurröda blommor.* — *G. lutea L.Fl.Su.*

2 G. *Pneumonanthe L.* bladen *jemnbreda,* trubbiga; en blomma i toppen, de öfr. i bladvecken; kron. vidgadt bägarlik, 5klufven, med äggrunda, n. helbräddade, *kortspetsiga* flikar och korta *triangulära* mellanligg. tänder. ♃ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.651. Fl.D. 269. H.N.f.14, n:o 15.
Ang. och betesm. (*Blek.* Mörrum; Valje och Siretorp enl. Goss. *Sk.—Boh. Smål.* mot öst. till Vexiö och Vrigstad: Scheutz. *VG. Verml.* — Söd. *N.*) *6—12 tum hög; blrna 1—1½ tum långa, de flesta skaftade.*

** Ståndarknapparne fria.

*3 G. *serrata Gunn.* bladen *jemnbreda*—smalt lancettlika; blomskaften enblommiga, *flere gånger längre än* blomman; kron. smalt *bägarlik,* 4- stund. 5klufven, med *aflånga* småsågade flikar, *utan* mellanligg. tänder. ⊙ 7, 8, b. blr. — *β detonsa:* kronan med 4, naggade flikar. Fig. Fl.D.317. Act.Hafn.10,t.1,f.3. Gunn.Fl.N.2,t.2,f.3—5. H.N. f.8, n:o 9.
Hafsstr. vid fjellen, r. (*N.* Finnm. och Nordl. ned till Salten, såsom vid Jarfjorden och Berlevaag enl. Th. Fr.; Porsanger, vid Börselvs mynning: Norm.; Hammerfest; Bossekop; Talvig; Tromsöe; Skjärstad etc.) *Blrna ofta öfver en tum långa, 2:ne foderflikar längre och smalare än de öfriga.* — *G. ciliata Fl. N. β G. detonsa Rottb.*

*4 G. *involucrata Rottb.* bladen *äggrunda;* toppblrna meränd. *hufvudlikt gyttrade inom bladlika skärm;* kron. *bägarlik,* med n. *lancettlika uddspetsiga* flikar, *utan* mellanligg. tänder. ⊙ 7, 8, hv. ell. blåakt. blr. — *β umbellata:* blrna skaftade, jemte skärmbladen blåaktiga. Fig. Fl.D.344. H.N.f.5, n:o 10.
Hafsstr. r. (*N.* Finnm. och Nordl. Trondhj. st. Otteroe.) *Stjelken 4kantig, 3—6 tum hög, med oftast 5klufna kronor.* — *G. aurea L. G. quinquefolia Fl.D. β G. umbellata MB.*

5 G. *nivalis L.* bladen *äggrunda;* blrna slutl. skaftade; fodret *hvasskantigt;* kron. *trattlik,* 5klufven, med *äggrunda trubbade* flikar och vanl. *2klufna* mellanligg. småtänder. ☽. 6, 7, b. blr. Fig. Sv.B.725. Fl.D.17. H.N.f.9, n:o 19.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed. Dal.* vid Tenninge masugn. *Ångml. Medelp. Helsl.* mångenst. i nor. delen. — *N.*) *2—4 tum hög.*

†† Kronorna med hårfransade fjäll i svalget: *Eurythalia Ren.*

6 G. *tenella Rottb.* bladen äggrunda; blomskaften *ganska långa*, n. bladlösa; fodret deladt i *4, n. äggrunda föga olikformiga* flikar; kron. 4klufven. ☽ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.726. Fl.D.318. H.N.f.14, n:o 16.
Högre fjellv. r. (*Torn. Lpm.* vid nordvestra stranden af Torn. Träsk. *Lul. Lpm.* Kaissats och Jålle vid Wirihaure; Sårjasjaure och Kallovarats nära Rovejaure: H. Widm. *Pit. Lpm.* Akarisfjell; Sulitälma. Metjispakte: Widm. *Herjed.* Stora Midtåkläppen; Ljusnedals bruk. — *N.* Dovre; Röråstrakten. Nordl. ofvan Herkvigsvand vid Ofotenfjord. Finnm. mellan Lyngen och Varangerfjord.) *1—3 tum hög, grenad ned vid roten, stund. enkel och enblommig. — G. Kœnigii Gunn. G. glacialis Vill.*

7 G. *campestris L.* bladen äggrundt aflånga; fodret *olikformigt 4deladt, med 2. mycket större, ovala flikar;* kron. 4klufven. ☽ 7, 8, b. sällan hv. blr. Fig. Sv.B.278. Fl.D.367. H.N.f.8, n:o 10; f.9 [var.].
Äng. betesm. (*Sk.—Jemtl.* och *Ångml.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Ofta mycket grenig och blomrik, stundom liten och enkel, äfven till bladen omvexlande i likhet med G. Amarella. De större foderflikarne innesluta de mindre.*

8 G. *Amarella L.* rotbl. spadlika; stjelkbl. äggrunda—aflånga ell. tunglika; fodret *n. likformigt klufvet i 5 ell. 4, smalt lancettlika* trubbade flikar af kronpipens längd; kron. 5- ell. 4klufven. ☽ 6—10, b. blr. Fig. Fl.D.328. H.N.f.6, n:r 15.
* *lingulata Ag.* stjelkbl. aflånga—jemnbredt tunglika trubbiga. Fig. H.N.f.6, n:o 14.
Sidlända äng. (*Sk.—Helsl. Dal.* och *Verml. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl.: Norm. — **Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.*) *Har mindre blr än föreg. men ofta högre stjelk; foderflikarne något olikstora; bladen hos hufvudformen från bred bas spetsade, hos * från smalare bas bredare mot midten eller spetsen.*

111. ERYTHRÆA *Pers.* Arun.

1 E. *litoralis Fr.* stjelken *trubbadt* 4kantig; bladen *lancettlikt jemnbreda;* blrna *kort* skaftade i klynnedeladt knippe; blomfodr. *n. af kronpipens längd, med* 2 skärmbl. vid basen. ⊙ ♃ [Fr.] 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.579, f.1. Fl.D.1814. H.N.f.5, n:o 9.
Hafsstr. (*Sk.—Gestr. Medelp.* Tynderö enl. Leffl. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Christiania, Holmestrand etc.) *Blrna n. utan enskildta skaft; bladen stund. tunglika. Roten hos denna och följ. 1—flerstjelkig, med enkla 3—8 tum höga stjelkar. — E. angustifolia Wg. E. linariifolia Pers. — Denna art skiljes icke af Linné från följ.*

2 E. *Centaurium Pers.* stjelken *hvasst* 4kantig; bladen *ovala;* blrna *kort* skaftade i jemnhöga skaftade knippen; blomfodret *n. dubbelt kortare än* kronpipen, *med* 2 skärmbl. vid basen. ⊙ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.219. Fl.D.617. H.N.f.2, n:o 31.
Äng. nära kusten, r. (*Sk.—ÖG. Södml.* Utäcker i Råby enl. C. Ind. *Hall. Öl. Gotl.*) *4—12 tum hög, med smalare och spetsigare kronflikar än föreg. Fig. i Sv.B. liknar denna art till örten, men föreg. till blomman. — Gentiana Centaurium L.*

3 E. *pulchella Fr.* stjelken *hvasskantig*, enkel enblommig, eller till hela längden klynnegrenad, med *långt* skaftade blr; bladen *äggrunda;* fodret *kortare än* kronpipen, *utan* skärmbl. vid basen. ⊙ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.579, f.2 och 3. Vet.Akad.H.1783, t.3, f.8,9. Fl.D.1637. H.N.f.3, n:o 16.
Hafsstr., äfven i åkrar. (*Sk.—Gestr.* på Orarne. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* södra delen.) *Ofta knappt en tum hög; åkerformen 5—8 tum hög, grenig. — E. angustifolia β tenuiflora Wg. Gentiana pulchella Sw.*

---

18 Fam. **SOLANACEÆ** *Juss.* Krona regelbunden, i knoppen veckad. Stånd 5. Frukt: fröhus ell. bär med 2 rum, många frön, fästade på skiljeväggen.

112. LYCIUM *Lin.* Bocktörne.

†1 L. *barbarum L.* stammen buskartad med slaka hängande grenar; bladen lancettlika,

dels skiftevisa dels knippevisa; blrna enstaka ell. knippevisa. ♄ 6, 7, r. blr. Fig. Reich.t.1635,f.1.

Odl. st. (*Sk.* allmänt odlad och förvildad i sydv. delen; Kåseberga, i sandbranterna; Christianstad: F. Aresch. Likaledes förvild. vid *Norrköping, Nyköping, Stockh. Visby* m. fl. st.) *Bären aflånga, röda ell. gula, mycket längre än det hos denna art alltid 2läppiga fodret.*

113. SOLANUM *Lin.* Trollbär.

† Stammen buskartad, slak ell. n. slingrande.

1 S. *Dulcamara L.* bladen hjertlikt äggrunda, de öfre meränd. spjutlika af ett par flikar vid basen; blomknippena klynnedelade, fästade på stjelkens sida, midtemot bladen. ♄ 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.20. Fl.D.607.

Stränd. och fukt. st. vid stenrös. (*Sk.—Medelp. Dal. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj.: Værdalsören.) *Bladen sakna stundom spjutflikarne. Bären något aflånga röda. Vanl. glatt, någon gång, i synnerhet på sandiga hafsstr., småluden.*

†† Stammen örtartad.

2 S. *nigrum L.* stjelken *kantig, med n. släta kanter;* bladen äggrunda, mer ell. mindre tandade ell. bugtbräddade. n. glatta; blrna *flockvisa,* med det gemensamma skaftet fästadt nedom bladen; blomkronan *dubb.* längre än fodret; bären *svarta ell. gröngula.* ⊙ 7, 8, hv. ell. något viol. blr. — β *melanocerasum:* stjelken tjock med skarpa upphöjda ränder; bären svarta, stora som små kersbär. Fig. Sv.B.61. Fl.D.460.
* *humile Bernh.* bären gröngula. Fig. Fl.D.2345. Reich.t.1632,f.2. H.N.f.9, n:o 14.

Odl. st. vid byar etc. (*Sk.—Uppl. Dal.* och *Verml. Boh.* Grebbestad. *Öl. Gotl.* — *N.* — * *Sk. Smål.* Kalmar. *Stockh. Uppl.* Sånga sn vid Säby.)

3 S. *miniatum W.* stj. jemte blomskaften *mycket kantig,* med kanterna *skarpa* af talrika vårtlika knölar; bladen äggrunda—n. rutformiga, groftandade. n. glatta; bären *högröda;* för öfr. som föreg. ⊙ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1927. Reich.t.1632,f.3,4. H.N.f.15, n:o 21.

Odl. st. stränd. r. (*Sk.* Helsingborg; Lund; Trolleberg; Bunkeflo sn; Hofdala; Tydinge i Broby; Strömhult i Örkened m. fl. st. *Smål.* Kalmar och Värnanäs enl. Vesterl. och Ekstr. Fordom äfven i Hall. vid torpet Laxviken i Eldsberga sn, på hafsstranden.) *Skiljd från föreg. hufvudsakl. genom stjelkens beskaffenhet, bärens färg och sin starka moschuslukt.*

4 S. *villosum Lam.* stj. *knappt kantig,* jemte blomskaften och de rutformigt äggrunda groftandade bladen *ulligt luden;* blrna som föreg., med kronan *flere gr* längre än fodret; bären *gula.* ⊙ 7, 8, hv. blr. Fig. Dill. Hort. Eltham.t.274,f.353. Reich.t. 1632,f.1. H.N.f.15, n:o 22.

Odl. st., gator, r. (*Sk.* Lund; Helsingborg; Edenryd: F. Aresch. Trol. flerestädes.) *Utmärkt från de bägge föreg. genom sin hårighet, bladens blekare färg, de större blommorna och bärens färg.*

114. HYOSCYAMUS *Lin.* Bolmört.

1 H. *niger L.* bladen äggrundt aflånga, stjelkomfattande, vinkligt bugtiga ell. flikiga; blrna n. oskaftade. ☽ ⊙ 7, 8. — β *agrestis:* mindre och enårig, med äggrunda tandade, föga omfatt. blad, de öfversta n. hela. Fig. Sv.B.211. Fl.D.1452. β H.N.f.8, n:o 8.

Byar, a. (*Sk.—VB. Jemtl.* Näs och Hammerdal. — *N.* till Trondhj.) *Stor, klibbluden, illaluktande; blrna smutsgula med svartblå botten och ådernät, säll. enfärgadt gula ell. hvitaktiga.*

115. DATURA *Lin.* Spikklubba.

1 D. *Stramonium L.* bladen äggrunda, groft bugttandade, glatta; fröhuset upprätt, groftaggigt. ⊙ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.43. Fl.D.436.

Gator, hafsstr. r. (*Sk.* vid vest. kusten t. ex. Trelleborg; Malmö; Höganäs; Lomma; samt i inre del. vid Söfde; Andrarum; Broby m. fl. st. *Blek.* Carlshamn; Vemmö: Gosselm. — *Stockh. Uppl.* Tierp: Arn. *Vestml.* Köping. *Ner.* Örebro. *Hall.*

Falkenberg; flerest. i söd. delen: Theor. *Gottl.* — *N.* Christiania.) *Har mycket stora blr och fröhus.*

---

19 Fam. **PERSONATÆ** *Lin.* Krona med olikformigt flikadt bräm, 2 ell. 4, sällan 5 stånd. Frukt 2-, säll. 1-rummigt fröhus, med fröfästen i förra fallet på skiljeväggen, i det sedn. på sidoväggarne.

1 Flocken **Verbasceæ** Bartl. Ståndarknappar enrummiga. Fruktämne 2rummigt.

116. VERBASCUM *Lin.* Kungsljus.

† Bladen [åtm. de öfre] nedlöpande, ulliga.

* Tre ståndarsträng. hvitludna, 2 n. glatta.

1 V. *phlomoides L.* bladen äggrunda smalspetsade naggade, de nedersta skaftade, med något hjertlik bas, de öfre omfattande, *något nedlöpande* på den *trinda* stjelken; blomgyttr. i *glest* ax; de 2 glatta stånd.strängarne med *mycket större knappar* än de öfriga. ☽ 7, 8, g. blr. Fig. Reich.t.1639—41.
Torra st. r. (*Sk.* vid Malmö och Lund: Aresch. *Blek.* Carlshamn; Sölvitsborg; L. Boråkra: Gosselm. *Södml.* Hanö i Bälinge sn enl. C. Ind. *Uppl.* vid vägen mell. Hjelmsta och Lindberga gästgg.) *Har stora sköna blr, omkring 4 samgyttrade. Som bladen äro föga nedlöpande, blir stjelken hos denna art trind.*

2 V. *thapsiforme Schrad.* bladen aflånga—lancettlika, naggade, *långt* nedlöpande; blrna i *tätt* ax; kronflik. *omvändt äggrunda;* ståndarknapp. *som hos föreg.* ☽ 7, 8, g. blr. — *β cuspidatum:* mycket ullig; öfversta bladen och blomskärmen tvärt afsmalnande i en lång udd. Fig. Reich.t.1638. H.N.f.4, n:o 19; *β* 20. Fl.D.1810.
Torra st. r. (*Sk.* Karsholm; Vegeholm enl. F. Aresch.; Österlöfs kyrka: Scheutz. *Smål.* Kalmar, vid slottet. *Stockh.* Vermdön. *Öl.* Ottenby, Resmo etc. — *N.* Christiania. — *β Sk.* Karsholm: Aresch. *Öl.*) *Lägre än följ., som den mest liknar, men med mycket större och plattare blr. — V. cuspid. Fl.D.*

3 V. *Thapsus L.* bladen *som hos föreg.;* blrna i *tätt* ax; kronflikarne *aflånga;* ståndarknapparne *n. lika stora.* ☽ 7, 8, g. blr. — *β bracteatum:* mindre tjockt luden; skärmbladen mycket längre än blomgyttringarne. Fig. Sv.B.79. Fl.D.631. H.N. f.16, n:o 20.
Torra st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* — *N.* — *β Stockholm* vid Ålkistan.) *2—3 alnar hög; stjelken, likasom hos föreg., kantig af de nedlöpande, gulaktigt ulliga bladen. — V. Schraderi Koch. β V. bracteatum Ag.*

** Alla ståndarsträng. violettludna (Hybrida former).

× V. *nigro-thapsiforme Fr.* bladen *långt nedlöpande;* blomgyttr. *täta;* stånd. med likstora knappar. ☽ 8, 9, g. blr. Fig. Fl.D.1811, enl. Fr. H.N.f.9, n:o 13.A.
Torra st. r. (*Öl.* vid Thorslunda k:a.) *Örten af V. thapsiforme; blr af V. nigrum, men större. — V. seminigrum Fr.*

× V. *thapso-nigrum Schied.* bladen *föga nedlöpande* på den något *kantiga* stjelken; blomgyttr. *glesa;* stånd som hos föreg. ☽ 8, 9, g. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 13,B.
Torra st. r. (*Sk. Smål.* Kalmar, vid slottet: Scheutz. — *Uppl.* Nockebybro nära *Stockholm. Vestml.* Malma kyrkogård. *VG.* Kinnekulle, vid Martorp. — *N.* Christiania.) *Till blomningen lik V. nigrum, till örten V. Thapsus. — V. collinum Schrad. Hn.Ed.4.*

†† Bladen hvarken nedlöpande ell. ulliga.

4 V. *nigrum L.* bladen äggrundt aflånga, *under gråludna,* de nedre skaftade med *hjertlik* bas, de öfre oskaftade; blomgyttr. glesa; *alla* strängarne *violettludna med likstora knappar.* ☽ 7, 8, g. blr. — *β amplectens:* axet med långa, n. omfattande skärm; alla bladen, utom de nedersta, föga skaftade. — *γ glabrescens:* stjelkbladen tunna, föga ludna, smalspetsade, skaftade. — *δ cuspidatum Nordst.* öfv. bl. och blomskärmen tvärt afsmaln. i en lång udd. Fig. Sv.B.590. Fl.D.1088.

Torra st. (*Sk.—Medelp. Dal.* Husby sn. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh.* i Tanum sn. *Öl. Gottl.* — *N.* — *β Öl.* — *γ Smål.* Vexiö: Scheutz. *Dalsl.* Vedbyholm i Holm. — *N.* Hjelmeland. — *δ VG.* Kinnekulle.) *Stjelken trind, med mindre tätt och ludet ax än de föreg. arterna. Funnen af Dr Ax. Lund med hvitludna ståndarsträngar vid Eds gamla kyrka i Smål.*

5 V. *Lychnitis L.* blad. äggrundt aflånga spetsiga rundnaggade, *under gråhvita af ett pulverlikt ludd;* rotbladen med, stjelkbl. utan skaft; blomsaml. gles, af tätblommiga grenar; sträng. *hvitludna.* ☽ 6—8, g. ell. hv. blr. — *β album:* med hv. blr. Fig. Reich. t.1648. *β* Fl.D.586.

Vid byar etc. r. (Den gulblommiga finnes förvildad endast i bot. trädgårdar. — *β Sk.* Kullaberg, Dufeke; i Christianstadstrakten och i Söfde sn [i sedn. tider ej återfunnen: F. Aresch.]. *Smål.* Vestervik nära Norrlandsäng. *Södml.* Tullgarn i parken. *Stockholm* vid Skarpneck. *Gottl.* vid Visby hamn.)

117. SCROPHULARIA *Lin.* Flenört.

1 S. *nodosa L.* stjelken 4kantig *glatt;* bladen *aflångt* hjertlika spetsiga, olikformigt grofsågade, *glatta;* foderflik. *äggrunda;* blomkronan *öppen.* ♃ 7, 8, br. blr. Fig. Sv.B. 315. Fl.D.1167. H.N.f.2, n:o 4.

Skugg. st. och vid vatt. a. (*Sk.—Ångml. Dal. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl.) *Alnshög, med stor, stundom glandelhårig blomsaml.; bladens bas bred, n. tvärhuggen.*

†2 S. *vernalis L.* stjelken trubbigt 4kantig, jemte bladskaften *mjukluden;* bladen hjertlika, groft dubbelsågade, *klibbhåriga;* foderflik. *aflånga;* blomkron. *tillsluten.* ☽ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.411.

Stenmur. och odl. st. r. (*Sk.* Lund i Paradislyckan; Maltesholm; Malmö. *Smål.* Råsnäs i Ålhem sn, och Rogberga. *Stockh.* flerestädes; Ulriksdal i gamla murar.) *Växten klibbhårig; yngre med blomknippen i bladvecken, slutl. äfven i toppen.*

2 Flocken **Antirrhineæ.** Ståndarknapp. 2rummiga, utan bihang vid basen. Fröh. 2rummigt.

118. DIGITALIS *Lin.* Fingerhatt.

1 D. *purpurea L.* bladen aflånga trubbigt naggade, under mjukt gråludna; foderbladen äggrunda spetsiga; kronan utvändigt glatt, med mycket trubbig eller intryckt öfre läpp. ☽ 6, 7, r. blr. Fig. Fl.D.74. H.N.f.10, n:o 18.

Stenbundna st. r. (*Boh.* Qville sn, ymn. i Utgårds, Kindlyckes, Snibes och Rönnängens skogar, spars. i Bodelands; vid berget Fontin nära Kongelf. *Hall.* på klippor vid Stensjö i Eftra sn; Hallandsås, förvildad: Théor. *Sk.* förvildad enl. F. Aresch. — *N.* icke sällsynt i Christiansands och Bergens stift upp till Romsdalen, vid stenar, vägar etc.: Trondhj. på Strand vid Storvig.) *Alnshög ell. mera, med 1½ tum långa, inuti purpurstänkta, hängande blr.*

119. ANTIRRHINUM *Lin.* Skalleblomma.

1 A. *Orontium L.* stj. nedtill långhårig, upptill glandelhårig; bladen lancettlika; blrna kortskaftade, i öfre bladvecken; fodret djupt deladt, med ryggflikarne längre än kronan, mjukhåriga. ⨀ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.941.

Odl. st. åkr. r. (*Sk.* mell. Trelleborg och Ystad, t. ex. vid Snårestad; Börringe mell. Vidarp och Fortuna; Vest. Alstad; Ifö; Oppmanna etc. *Blek.* Carlskrona, Kungshall. *Öl. Gottl.* Här och der förvildad upp till Stockholm.) *Qvartershög, med omkr. trefjerdedels tum långa blr.* — *Orontium arvense Pers.*

120. LINARIA *Mill.* Sporreblomma.

† Glatta örter, med korta blomskaft [icke längre än fodret].

1 L. *vulgaris Mill.* stjelken upprät; *alla* bladen *strödda,* n. jemnbreda; blrna i *tät* klase; sporren *mycket längre* än fodret. ♃ 7, g. blr. — *β Peloria:* blrna mer eller mindre regelbundna med 2—5 sporrar. Fig. Sv.B.196. Fl.D.982. *β* Linn. Diss. de Peloria.

Torra st. (*Sk.—Jemtl.* och *Ångml. VB.* Björkfors och Sangis. — *N.* till Nordl.) *Stjelken vanl. enkel; blrna tumslånga.* — *Antirrhinum Linaria L.* — *β är en tillfällig afvikelse, icke egentlig afart, emedan oftast vanliga blr finnas i samma ax som de flersporriga.*

†2 L. *striata DC.* stj. *uppstigande;* bladen lancettlikt jemnbreda, de nedre *kranssittande;* blrna *i gles* klase; kronans öfre läpp djupt urnupen blåstrimmig; sporren *af fodrets längd ell. kortare.* ♃ 7. Fig. H.N.f.11, n:o 20.
Torra st. ballastpl. r. (*Södml.* Bondeby i Stigtomta sn: C. Ind. *Uppsala*, Slottsbacken. *Gefle* på Nya Brobänken. *Medelp.* Sundsvall: Ind. *Ner.* Kihls kyrkog. etc. *VG.* Göteborg: Lefll. Säkerligen öfverallt förvildad. — *N.* Mandal etc. på ballast.) *Blåaktig. oftast grenig växt, med de öfre bladen strödda; blrna hvita ell. blåaktiga.* — *Antirrh. repens L.*

†3 L. *supina Desf.* stj. *nedligg.* ell. *uppstigande;* bl. *smalt jemnbreda,* de nedre *kranssittande;* blrna i *kort och tät,* glandelhårig klase; sporren *mycket längre* än fodret. ♃ 7. Fig. Reich.t.1681,f.5. H.N.f.16, n:o 21.
Tor. sand. st., ballastpl. r. (*Göteborg,* på Lindholmen, sedan 10 år ymnig: Lefll. På ballast vid *Gefle* och *Sundsvall.*) *Knappt qvartershög, delad vid rothalsen i enkla grenar; de öfre bladen strödda; blrna stora, gula, med violettstrimmig sporre.* — *Antirrh. L.*

†† Håriga örter, med långa blomskaft [dubb.—flere gr längre än fodret].

4 L. *minor Mill. hela* örten *klibbhårig;* stj. n. upprät; bladen *smalt lancettlika,* de nedre motsatta, de öfre skiftevisa; blrna *i bladvecken* ell. i glesa, bladiga klasar; sporren *kortare* än foderflikarne. ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.502. H.N.f.11, n:o 21.
Åkr. mur. etc. (*Sk.*—*Helsl.* Iggesund. *Medelp.* Sundsvall. *Ångml.* Hernösand: Arn. *Jemtl.* Liths sn. *Vestml. Ner.* Kägelholm. *Dalsl.* Baldersnäs. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania, Kongsvinger etc.) *Vanl. grenig, med små, blekt rödviol. stund. hvitakt. blr.* — *Antirrh. minus L.*

5 L. *Elatine Desf.* stj. *nedliggande, långhårig;* bladen skiftevisa, dels *äggrunda,* dels *spjutlika;* blrna *i bladvecken* med glatt skaft; sporren *längre* än foderflik. ⊙ 7, 8. Fig. Sv.B.711. Fl.D.426. H.N.f.1, n:o 20.
Åkrar, r. (*Sk.* vestra delen, från Landskrona till Trelleborg enl. F. Aresch. *Gottl.* vid Göstafs i Fröjel och Stenhuse i Sanda sn.) *Blrna långskaftade, små, gula med viol. öfre läpp; bladen hårbräddade.* — *Antirrh. L.*

121. VERÓNICA *Lin.* Ärenpris.

† Tätblommiga ax i toppen.

1 V. *longifolia L.* bladen 3, 4 *i krans,* säll. motsatta, från bredare bas *lancettlika,* spetsade, *ojemnt ell. dubb. sågade till spetsen;* blomfodrets flikar tydligt *oliklånga spetsiga.* ♃ 7, 8, b. blr. *Bland denna arts talrika former, hvaraf en del varit ansedda som egna arter, äro följ. de utmärktaste:*
* *Linnæi:* bladen med tvärhuggen ell. hjertlik bred bas, grofsågade spetsade. Fig. Fl. D.374. Schrad. Ver.t.2,f.1.
* *vulgaris:* bladen med äggrund bas jemnt spetsade grofsågade. Fig. H.N.f.3, n:o 12.
* *serrulata:* blad. från äggr. ell. tvär bas långspetsade, tätt sågade med korta och hvassa tänder.
* *maritima L.* blad som föreg. med långa spetsade mycket olikstora tänder. Fig. H. N.f.4, n:o 21.
* *media Schrad.* blad som föreg. kortspetsade, med något grofva och spetsiga, men korta sågtänder. Fig. Sv.B.560. — *V. arguta Bl.N.Fl.*

Fukt. st. vid berg, stränd. (*Sk.*—*Uppl. Ångml.* Graninge bruk. *VB.* upp efter Torn.-, Sangis- och Kalix-elfvar. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. VG. Boh.* Uddevalla; vid Strömsån, och Qvistrumsån: Lefll. — *N.* Aggershus stift. Finnm. — *V. serrul. Hall.* — *V. marit.* på hafsstr. *Blek.* Tromtö enl. Gosselm. *ÖG.*—*VB.* — *V. media: Hall.* — *N.* Christiania vid Næsoddtangen.) *Mellan de här anförda formerna finnas många mellanliggande, likasom andra, hvilka öfvergå i följ. art.*

2 V. *spicata L.* bladen *motsatta,* mycket säll. i krans, lancettlika—n. äggrunda, med vanl. korta och *föga olikformiga* sågtänder, *mot spetsen helbräddade;* foderflik. n. *liklånga trubbiga.* ♃ 6, 7, b. blr. — *β orchidea:* kronans flikar smala och vridna. Fig. Schlecht. D.Fl.4 B. 2 häft. *Följ. former hafva af en del förf. blifvit framställda som egna arter:*
* *hybrida L.* mycket gröfre; blad. äggrundt aflånga med rundad bas och trubbig helbrädd. spets, groft och trubbigt naggsågade. Fig. Fl.D.52. E.B.673.

* *neglecta Bl.* bladen från bredare bas lancettlika spetsiga, sågade n. till spetsen, med täta hvassa sågtänder.

* *australis Schrad.* bl. från bred n. tvärhuggen bas utdraget äggrunda spetsiga med grofva spetsiga sågtänder. Fig. Schrad. Ver.t.2.f.3.

Torra st. etc. (*Sk.—Uppl. Ner.* vid Hardemo kyrka. *Dalsl.* Dalbobergen enl. Larsson. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.* — Underarterna i södra Sv. särdeles *Hall.* — *N.* i södra delen af Aggershus st.) *Var. i hög grad, från mer och mindre hårig till n. glänsande glatt: var. nitens, samt med m. o. m. trubbiga ända till smalspetsiga blad: var. acutifolia.* * *hybr. öfvergår utan gräns i hufvudarten.*

†† Blomklase i toppen.

3 V. *serpyllifolia L.* bladen äggrunda—aflånga trubbiga, fint naggade glatta; blomskaften *kortare* än skärmbl.; fodret n. *glatt;* fröhuset *bredt* 2knöligt, *urnupet, af fodrets och stiftets längd.* ♃ 5—7, blåstrimm. blr. — β *borealis* [*Læst.*]: bladen mer rundade; blrna n. rent blå. Fig. Fl.D.492.

Äng. a. (*Sk.—VB.* och *Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β i högre fjelltrakter.) *Fröhusen i kanten håriga, bredare än längden, slutl. i utdragen klase.*

4 V. *alpina L.* bladen elliptiska ell. ovala, glest naggade ell. helbrädd.; blomskaften *kortare* än skärmbladen: foderflikarne *hårbräddade;* kronan *klocklik;* fröh. *omv.* äggrundt, *tvärhugget, af fodrets längd, längre* än stiftet. ♃ 7, 8, blå blr. — β *lasiocarpa:* fröhuset hårigt. Fig. L.Fl.L.t.9.f.4. Sv.B.721. Fl.D.16. H.N.f.12, n:o 42.

Fjellv. a. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Ost-Finnm. till Goustafjell i söd. delen.) *Fröh:s längd större än bredden. Örten svartnar vid torkning.* — β *V. alp. var. australis Wg.*

5 V. *saxatilis L. d. yng.* bladen tunglika—omv. äggrunda; klasen fåblommig; blomskaft. *längre* än skärmbl.; foderfl. *glatta;* kronan *plattad;* fröh. *äggrundt* aflångt, i spetsen *afrundadt, betydl. längre än fodret, föga* längre än stiftet. ♃ 7, b. blr. Fig. Sv.B.347. Fl.D.342. H.N.f.12, n:o 41.

Fjellklipp. r. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm. — Christiansands st.) *Knappt fingerhög, risaktig växt, med n. läderartade blad, stora och vackra blr.* — *V. fruticulosa Fl.D.*

(*V. arvensis, verna.*)

††† Blomklasar från bladvecken.

* Bladen starkt sågade, jemte stjelken håriga.

6 V. *officinalis L.* stjelken *nedliggande, småluden;* bladen *kort* skaftade, omv. äggrunda ell. ovala, *tätt finsågade;* blomklasarne *täta axlika* uppräta, *af n. oskaftade* blr; fröh. omv. triangelformigt, föga urnupet. ♃ 5, 6, b. blr. — β *glabrata Frist.* stj. hårig på två sidor; bl. glatta, hårbräddade. Fig. Sv.B.159. Fl.D.248.

Back. a. (*Sk.—Lul. Lpm.* och *VB.* Piteå. — *N.* till Ost-Finnm. — β *Ångml.* i Fjellsjö och Nora m. fl. s:nr.)

7 V. *Chamædrys L.* stjelken *uppstigande, på 2:ne sidor ullhårig;* bladen *n. oskaftade,* äggrunda ell. något hjertlika, *grofsågade,* ojemna; blrna på *utdragna* skaft i *glesa* klasar; foderflikarne *lancettlika;* fröh. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.239. Fl. D.448.

Äng. skog. a. (*Sk.—VB. Jemtl.* — *N.* till Finnm.) *Stora täcka himmelsblå blr med hvita ståndare; de nedre bladen stund. kort skaftade. Var., ehuru sällsynt, med öfverallt hårig stjelk, och 3 till 4 ståndare.*

8 V. *montana L.* stjelken *nedliggande, öfverallt* likformigt *hårig;* bladen tunna, *utdraget* skaftade, äggrunda grofsågade; blr som föreg. med *äggrunda* foderflikar; fröh. rundadt njurlikt, platt, i kanten *tandadt.* ♃ 5, 6. b. blr. Fig. Fl.D.1201. H.N.f.2, n:o 29.

Bokskog. r. (*Sk.* Krageholm; Billinge och Röstånga; Lund i Reften; vid Ringsjön; Kullaberg etc.) *Blrna något mindre och blekare än hos föreg.*

** Bladen vanl. grundt sågade, jemte stj. glatta; fröh. rundt.

9 V. *Beccabunga L.* stjelken *uppstig.;* bladen tjocka *skaftade* äggr.—aflånga *trubbiga,* grundt naggsågade; blrna på utdragna *glatta* skaft, i *glesa* klasar. ♃ 5—9, b. blr. Fig. Sv.B.127. Fl.D.511.

Källbäck. diken, a. (*Sk.—Jemtl.* och *Ångml.* — *N.* till Helgeland.) *Var. med n. runda och med något spetsiga, stund. helbräddade blad.*

10 V. *Anagallis L.* stjelken *upprät;* bladen *något stjelkomfattande, bredt* lancettlika, *spetsiga,* glest småsågade: blrna på *utstående,* glest *glandelhåriga* skaft, i *mångblommiga något täta* klasar; fröh. cirkelrundt, omärkligt urnupet. ⨀ ☽ 6, 7, b. ell. rödl. blr. Fig. Fl.D.903. Reich.t.1702,f.1.
Strand. diken. (*Sk. Smål.* Jönköping enl. Scheutz. *ÖG.—Helsl. Vestml. Ner. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* till Rommerige.) *Bladen ½ till 1 tum breda, 2—4 t. långa; blomklasarne mest 2 motsatta, näml. en i hvardera bladvecket. Var. med späd stjelk, små blad och ensamma klasar.*

*** Bladen helbrädd. ell. med små glesa, tandlika glandler i kanten.

11 V. *scutellata L.* stjelken *slankig;* bladen oskaftade, *jemnbredt* lancettlika, *spetsiga;* blrna på *utsperrade* skaft. i *fåblommiga* och *glesa* klasar; fröh. *mera bredt än långt,* djupt urnupet. ♃ 5—7, hv. blåstrimm. blr. Fig. Fl.D.209 och 1561.
Våta st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Bladen 1—2 lin. breda, 1—2 tum långa, stundom mer lancettlika; klasarne mest ensamma, skiftevisa i bladvecken. Var. från glatt till mycket hårig: var. villosa, ell. glandelhårig: var. glandulosa Nordst.*

†††† Blrna ensamma i bladvecken.

* Blomskaften omärkliga, alltid kortare än fodret.

12 V. *arvensis L.* stjelken upprät ell. uppstig.; bladen *äggrunda* med tvär bas, glest sågade, endast de nedersta med korta skaft; blomskärmen lancettlika. ⨀ 4, 5, ljusblå blr. Fig. Fl.D.515.
Torra st. åkr. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* till Helgel.) *Fröh. hvasst urnupna, hårbräddade, slutl i axlik samling.*

13 V. *verna L.* stjelk och grenar uppräta; bladen *5-* ell. *3flikiga,* de nedersta äggrunda odelade; blomskärmen smalt lancettlika. ⨀ 4, 5, b. blr. Fig. Fl.D.252.
Torra st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* i Aggershus och Bergens st.) *I början tumshög och enkel, sedermera 3—6 tum och grenig; blrna mycket små; fröh. mindre hvasst urnupna, än hos föreg., håriga, slutl. i axlik samling.*

** Blomskaften af de trubbiga foderflikarnes längd, ell. längre.

14 V. *triphyllos L.* stjelken med utstående grenar, glandelhårig; de nedersta bl. skaftade, hela, äggr. ell. n. hjertlika, sågade, *de öfre* oskaftade, *handdelade;* foderflik. aflånga. ⨀ 5, 6, b. blr. Fig. Fl.D.627. H.N.f.4, n:o 22.
Åkr. r. (*Sk. Hall. Blek.* Lyckeby och Ronneby m. fl. st. *Smål.* Jönköping, Österbrunn; Kalmar allm.; Ryssby och Ålhems s:r; Vestervik. *ÖG.* Norrköping; Åtved enl. Kindb. *Öl. Gottl.*) *Mörk, torr svartnande; skärmbl. dels handdelade, dels hela, n. tunglika.*

15 V. *agrestis L.* grön och hårig; bladen hjertlika—äggrunda, sågade; blomsk. *af bladens längd ell. kortare;* foderflik. *aflånga, otydligt nerviga, utvändigt* håriga; fröh. rundadt, med djup urskärning mell. rummen. ⨀ 5—9. — *β calycida:* fodrets flikar inskurna. — *γ carnosula:* bladen små, mer aflånga och köttiga, n. glatta; blrna hvita. Fig. Fl.D.2221. H.N.f.4, n:o 24.
Odl. st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* — *N.* till Trondhj. — *γ Uppl.* Rasbo sn, Näsudden på åkrar.) *Blrna variera blå, ljusröda och hvita. Ständ. fästade i kronpipens nedre kant; fröh. oftast glest glandelhårigt; γ ej olik V. polita.*

16 V. *opaca Fr.* örten och blomsk. *som föreg.;* bladen bredt äggrunda, trubbiga, ell. rundade, med något hjertlik bas, sågade; foderflik. *n. spadlika, nerviga,* på *båda* sidor håriga; fröh. mera bredt än långt, med djup urskärning mell. de rundade rummen. ⨀ 5—9. Fig. Fl.D.2701. H.N.f.2, n:o 28.
Odl. st. (*Sk. Blek. Smål.* Norrviding; Husqvarna, samt Urshult enl. Scheutz. *ÖG.* flerest.: Kindb. *Stockh. VG.* Kinnekulle flerest. *Hall.* Brandshult; Karup: Theor. *Öl. Gottl.* — *N.* södra del.) *Mörkare och med mer rundade blad än föreg.; fröh. bredare, krusigt—småludet; blrna mörkblå med hvit botten. Ständ. fästade i kronpipens mynning.*

*** Blomskaft flere gånger längre än de spetsiga foderflik.

17 V. *polita Fr.* ljusgrön, något daggblå ört; bladen något hjertlika ell. ovala, jemna, glatta ell. omärkl. finhåriga; blomskaft. slutl. *längre än* bladen; foderflik. *äggrunda, upphöjdt nerviga,* n. glänsande *glatta;* fröh. något mera bredt än långt, med omkr. urskärningen rundade rum. ⨀ 5—9, b. blr. Fig. Fl.D.449. H.N.f.4, n:o 25.
Odl. st. (*Sk.* allm. på slätten i vest. och söd. del. *Smål.* Kalmar. *Uppl.* Rosersberg och Runsa enl. G. v. Ced. *Boh. Hall.* flerest.: Theor. *Öl. Gotl.*) *Närmast lik följ., men mycket mindre; bladen något köttiga. Ständ. fästade i pipens nedre kant; fröh. tätt småludet af utstående enkla hår. — V. agrestis Fl.D.*

18 V. *persica Poir.* bladen fjädernerviga, rundade ell. något hjertlika, djupt sågade; blomsk. *längre än* bladen, efter blomn. båglikt ut- ell. nedböjda; foderflik. *äggrundt lancettlika;* fröhuset *dubbelt så bredt som* långt, *tvärhugget,* upphöjdt nätådrigt. ⨀ 4—9, blå blr. Fig. Buxb.Cent.1,t.40,f.2. Fl.D.1982. H.N.f.8, n:o 27.
Odl. st. r. (*Sk.* Malmö: F. Aresch.; Lund; Norr-Viddinge; vest. Tvet etc. *Smål.* Femsjö; Jönköp. Flerestädes, t. ex. vid Stockholm, med andra trädgårdsfrön förvildad.) *Foderflik. vid blomn. n. lancettlika; kronan stor, utbredd n. ½ t. i diam.; fröh:s 2 rum så frånstående, att de bilda med öfre kanten en n. rät linea; frön omkr. 8. — V. Buxbaumii Ten.*

19 V. *hederifolia L.* bladen handnerviga, hjertlikt rundade, *grundt 3—5flikiga,* ändfliken stor, helbräddad; blomskaften ungefär *af bladens längd;* foderflikarne *hjertlika.* ⨀ 5, 6, hvitblå blr. Fig. Fl.D.428.
Åkr. r. (*Sk.—Gefle* och *Vestml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Eger vid Fiskumvand; Trondhj. vid Biskopsgården Berg; förgäfves sökt af prof. Blytt.) *Blomkronan liten; frön mycket stora, skålformiga, omkr. 4 i fröhuset.*

122. LIMOSELLA *Lin.* Dy-ört, Äfjebrodd.

1 L. *aquatica L.* bladen aflånga—trådsmalt jemnbreda, på utdragna skaft; blrna ensamma, på skaft från rotstocken. ♃ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Fl.D.69. H.N.f.15, n:o 23.
Stränd. vattengrop. (*Sk.—VB. Torn. Lpm.* Wittangi. *Herjed. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl. Solö i Bejeren: Norm.) *Ett par tum hög ört, ofta försedd med blombärande grenskott. — Formen med smalt jemnbreda bl. är L. borealis Less.*

3 Flocken **Rhinanthaceæ.** Stånd.knappar 2rummiga, med borstlika bihang vid basen. Fröh. 2rummigt.

123. BARTSIA *Lin.* Svarthö.

1 B. *alpina L.* bladen äggrunda, trubbigt sågade; blrna i öfversta bladvecken. ♃ 6, 7, viol. blr. Fig. Sv.B.579. Fl.D.43.
Kärr, mest i fjellen. (*Lpl.—Dal. Ångml.* Tåsjö sn. *Helsl.* Ångerfors i Ljusdal: Wistr.; Färila, vid Laforsen enl. Lefl. *ÖG.* Omberg, Dagsmossen, samt på en mängd andra st. mell. Stångån och Vettern. *VG.* Hunneberg. *Gotl.* Klinte; Eista; Löjsta; Etelhem enl. G. v. Ced. — *N.*) *Var. enl. Th. Fr. i Finnm. med smutsgula blr och gröna skärmbl.; de sedn. äro hos den vanl. formen mörkt violetta.*

124. ODONTITES *Pers.* Rödkulla.

1 O. *rubra Pers.* stjelken *grenig;* bladen smalt lancettl. ell. jemnbreda, *spetsade;* de öfre skiftevisa, bildande blomskärm; blrna i ensidiga klasar, *af skärmens längd ell. längre;* fröh. af fodrets längd ell. kortare. ⨀ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.625. Reich.t.1727,f.1. H.N.f.11, n:o 22.
Åkrar. (*Sk.—Gefle. Vestml.* och *Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.*) *Oftast grenig ända från roten, säll. n. enkel. — Euphrasia Odontites L. Bartsia Odont. Huds. Od. serotina Drej.*

2 O. *litoralis Fr.* stj. *enkel;* bladen *köttiga,* äggrundt ell. bredt lancettl., *trubbiga;* de *nedre* blrna *kortare än* skärmbladen; fröh. ⅓ längre än fodret; för öfr. som föreg. ⨀ 6, 7, mörkr. blr. Fig. Reich.t.1727,f.2. H.N.f.12, n:o 37.
Hafsstr. (*Sk.—Uppl.* Ängskär i Hollnäs sn. *VB.* Neder-Kalix skärg., på Hvitgrundet. *Boh. Öl.* Fröbygärda. — *N.* Christiania?) *Blrna smärre och mörkare än hos föreg. Anses af flere förf. för en lokalform af föreg. — O. verna Drej.*

125. EUPHRASIA *Lin.* Ögontröst.

1 E. *officinalis L.*: stjelken enkel, ell. med *utstående* grenar; bladen äggrunda sågade; fröhuset i spetsen *intryckt*. ⨀ 6—8. — *α pratensis:* bladen bredt äggrunda, trubbadt sågade, platta och mjuka; fodret glandelprickigt. — *β nemorosa:* bladen uddsågade, veckigt nerviga. — *γ curta:* 1—2 tum hög, vanl. mycket grenig, med små blr; blad som *β*. Fig. Fl.D.1037. H.N.f.9, n:o 17. *β* Sv.B.267. H.N.f.9, n:o 18. *γ* H.N. f.4, n:o 26.

Äng. back. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Blrna mer och mindre blåaktiga med gult svalg. Blir på feta ställen stor, med breda, n. hjertlika blad. — En medelform till följ. och innefattande närv:s β och γ är E. parviflora Fr.*

2 E. *gracilis Fr.* stjelken spenslig, enkel ell. med *upprätta* grenar; bladen ovala ell. aflånga, med 2—3 sågtänder i hvardera kanten; fröh. aflångt, *tvärhugget*. ⨀ 7. 8. Fig. Fl.D.2724. Reich.t.1733,f.4, [*E. micrantha* Reich.), icke 5. H.N.f.2, n:o 30.

Ljungback. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Hudiksvall: Wistr. *Ner. Vestml.* Vesteråstrakten. *Verml. Dalsl.* vid Näs i Holm. *Boh.* kring Strömstad; Oroust och Koön. *Hall.* flerest. i söd. del.: Theor. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; nära Fredrikshall.) *Mycket spädare, ehuru ofta lika hög, ell. högre än föreg. Bladen säll. mer än en god linie breda och dubbelt så långa, de få tänderna åtskiljda af den raka bladkanten. Skiljd från följ. deri, att blrna äro mindre och n. rent hvita, samt bladen kortare.*

3 E. *salisburgensis Funk.* stj. *som föreg.*, *oftast* alldeles *enkel;* bladen lancettlika—n. jemnbreda, med vigglik bas och 2—3, *långt skiljda, utböjda syllika,* hos de öfre bl. *n. borstlika tänder* i hvardera kanten; kronans öfre läpp 2klufven; fröh. *som föreg.* ⨀ 7, 8. Fig. Reich.t.1730,f.2. H.N.f.14, n:o 20.

Back., tor. st. r. (*Gottl.* nära Westringe i Etelhem sn; vid nordöstra sidan af Tingstäde träsk; Stenkyrke sn enl. Leffl.) *Späd som föreg., och knappt qvartershög, sällan och då obetydligt grenad. Bladen, som hos föreg. äro föga mera än 1—2 lin. långa, äro hos närv. art omkr. dubbelt längre med samma bredd, och hafva de fliklika tänderna ännu mer åtskiljda. — E. alpina DC.*

126. RHINANTHUS *Lin.* Höskallra.

1 R. *major Ehrh.* blomskärmen *bleka gulaktiga,* de öfre djupt sågade, med syl-lika tänder; öfre kronläppens främre tänder *färgade, äggrunda;* kronpipen något *båglikt krökt* uppåt. ⨀ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.348,f.1. Fl.D.981. H.N.f.7, n:o 11.

* *alectrolophus Poll.* frön med smal, ell. omärklig hinnkant. Fig. H.N.f.10, n:o 19.

Äng. * i åkr. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Af ljusare färg och större än följ. i synnerhet *, som vanl. är korsvis grenad, med foder och blomskaft något sträfva af korta hår. Fröets hinnkant hos α n. lika bred som kärnan. Bladen var. hos bägge arterna från aflångt lancettlika till smalt jemnbreda. — R. Crista Galli β L.Fl.Su. * R. hirsutus Lam.*

2 R. *minor Ehrh.* skärmen *gröna,* hvass-sågade; kronläppens tänder *äggrunda;* pipen *rak*. ⨀ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.348,f.2. Fl.D.2656. H.N.f.7, n:o 12.

Fukt. äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Mindre och oftare enkel; var. i afseende på läpptändernas färg och bladens bredd. Till färgen mörkare än föreg.; fröen bredt hinnkantade. — R. Cr. Galli α L.Fl.Su.* — Anm. *R. alpinus Baumg., af Fries i S.V.Sc. uppgifven för mell. Sv. och N., torde vara osäker, såsom sedermera icke af någon angifven för något bestämdt växtställe.*

127. SCEPTRUM *Rudb.* Kungsspira.

1 S. *Carolinum Rudb.* stjelken enkel, n. bladlös; bladen parklufna med trubbiga inskurna och naggade flikar; blrna 3—4 i hvarje krans, tillsamm. bildande ett afbrutet ax. ♃ 8. Fig. L.Fl.L.t.4,f.4,5. Sv.B.505. Fl.D.26.

Kärr, våta äng. r., i fjelltr. a. (*Lpl.—Helsl.* och *Dal. Verml. Vestml.* Sala vid Stamperstorp; Kila sn etc. *Ner.* Sköllersta, Hardemo och Kräklinge s:nr. *VG.* Österplana-Vall; Härlingstorp vid Axevalla-Hed; Sandhem sn, flerest.; Mösseberg och Gökhem. *Dalsl.* nära Onsön i Ed sn enl. Leffl. *Uppl.* i Jumkilskärren etc. *Stockh.* vid Ensta i Täby sn. *Södml.* Dunker sn, i kärret Galghult. *ÖG.* Sjöbacka äng i Ljung, samt vid Öfre Götala enl. Kindb.; Väfversunda storäng. *Smål.* Vernamo; Åhs sn; Forssarum; Borga i Vexiö län: Scheutz. — *N.* Ost-Finnm. — Österdalen,

närmare Sv. gränsen; Gudbrandsdalen; öfre Tellemarken.) *2—3 qv. hög, med mer än tumslånga blr, till färgen ljusgula med rödt på läpparne. — Pedicularis Sceptrum Carolinum L.*

128. PEDICULARIS *Lin.* Frier.

† Kronans hjelm [öfre läpp] i spetsen 2flikig.

1 P. *palustris L.* stjelken enkel ell. *grenad ända upp, utan* bladämnen vid basen; bladen par*delade;* hjelmen af *nedre läppens längd,* tvärhuggen med spetsiga flikar. ♃ 6, 7, r. säll. hv. blr. — *β borealis:* fodr. n. cylindriskt; blr och frön n. dubbelt mindre än hos *α.* Fig. Fl.D.2055.
Våta äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — *β Lpl. ÖG.* Öst. Tjutten n. om Rejmyra: H. v. Post enl. Kindb.) *Stjelk och grenar upprätta; 1—2 qv. hög.*

2 P. *silvatica L.* stjelken grenad *endast vid rothalsen* i uppstigande grenar, och der *omgifven af* odelade tandade bladämnen; bladen par*delade;* hjelmen *betydligt längre* än nedre läppen, framtill tvärhuggen, med en syl-lik udd i flikarnes spets. ♃ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.358. Fl.D.225. H.N.f.12, n:o 38.
Fukt. skogsäng. r. (*Sk.—Verml. Ner.* och *Vestml. ÖG. Rosl.* Ortala bruk. *Jemtl.* vid Hofverberget. *Gotl.* — *N.* till Nordmöer.) *Hufvudstjelken kort, enkel och upprätt, grenarne vid basen nedligg. med den blommande toppen uppböjda.*

3 P. *lapponica L.* stjelken *enkel;* bladen par*klufna,* med bred skifva, korta flikar; blrna i kort ax, utsperrade; hjelmen *af nedre läppens längd,* framtill *utdragen i en lång* 2flikig spets. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. L.Fl.L.t.4.f.1. Sv.B.750. Fl.D.2. H.N.f.9, n:o 16.
Subalpin fjellv. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *Enkel, ehuru stund. med 2—3 stjelkar från samma rot.*

†† Hjelmen hel.

4 P. *hirsuta L.* bladen par*klufna,* med bred skifva, korta, något *framåt* rigtade flikar; blrna upprätta, i ett tätt ax; fodret *5tandadt,* tunnt *hvitulligt;* hjelmen utdragen, något *framkrökt,* trubbig. ♃ 6, 7, r. blr. Fig. L.Fl.L.t.4,f.3. Fl.D.1105. H.N.f.10, n:o 20.
Högre fjellv. r. (*Torn. Lul.* och *Pit. Lpm.* På de högre fjellplatåerna i Lul. och nor. del. af Pit. Lpm. allmän enl. H. Widm. *Dal*fjellen enl. Linné. — *N.* Finnm. Alten på Goskevare; Eibydal och Talvig; Tsatsa; Sör-Reisen, på Middagsfjeld, samt Maalselv på Istinderne, Mauken etc.: Norm.: Nordl. Sulitälma, Kaddåive: H. Widm.; Snaasen; vid Beite mell. Valders och Gudbrandsdalen.) *3—6 tum hög, vanl. flerstjelkig; bladflik. icke tillbakaböjda som hos de följ.*

5 P. *flammea L.* bladen par*delade* med något *nedåt* rigtade flikar; blrna som föreg.; fodr. *5flikigt, glatt;* hjelmen *rak,* vid mynningen *trubbig,* inneslutande *hela* pistillen. ♃ 7. Fig. L.Fl.L.t.4,f.2. Fl.D.1878. H.N.f.11, n:o 23.
Högre fjellv. r. (*Torn. Lpm.* vid Tornioträsk. *Lul. Lpm.* Wirihaure, Wassja, Ala, Kerkeware, Toki m. fl. st. enl. ex. af Ands. *Pit. Lpm.* Sulitälma, Unna Metjispakti: Widm. — *N.* Finnm. Tsatsa; Langfjeldene vid Beinelv: Norm. Nordl. Kaddeware: Widm.) *Fingerhög; blrna brandgula, n. hela hjelmen mörkröd.*

6 P. *Oederi Vahl:* bladen och fodret *som hos föreg.;* kronhjelmen *vidgad,* något *klolikt nedböjd* mot mynningen och *mindre trubbig* än hos föreg.; pist. *oftast* något *utskjutande.* ♃ 6, 7. — *β foliosa:* axet nedtill försedt med långa skärmblad. Fig. Fl.D.30. H.N.f.3, n:o 15.
Fjelltr. (*Jemtl.* Snasahögen; Skurdalsporten, Smällhögarne och Sylfjellen. *Herjed.* ned till Storsjöns fjell, samt Skarf- och Hamrafjellen. — *N.* Dovre, allmän; Vangsfj. i Opdal; Örkedalen; Tronfjellet; Ridalen; Heckefj. etc.) *4—7 tum hög, stundom med hvithåriga foder, hos oss oftare glatta; blrna guldgula, hjelmen blott i toppen rödbrun. — P. versicolor Wg. P. flammea Fl.D. — β, en luxurierande form, är P. virescens Wg. och trol. P. foliosa Gunn., tagen på Vangsfjellet och vid Skurdalsporten.*

129. MELAMPYRUM *Lin.* Kovall.

† Blrna närmade i mer och mindre täta ax.

1 M. *cristatum L.* bladen lancettlika, helbräddade; axen *4kantiga täta* pyramidlika, med *hjertlika* hopvikna fliktandade skärm. ⊙ 7. Fig. Fl.D.1101.

Ängsback. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Boh. Hall. Öl. Gotl.* — *N.*) *Blomskärmen vanl. brunröda, blrna röda med gul mynning, men var. med blekgula skärm och blr.*

2 M. *arvense L.* bl. som hos föreg.; axen *allsidiga, aflånga, mindre täta;* skärmen *lancettlika,* parklufvet flikiga; blomfodren något sträfva. ⊙ 7. Fig. Fl.D.911.
Åkr. (*Sk.—Uppl. Rosl.* Hargs skärgård på Medholmen. *Boh.* Oroust och Nordkoster enl. Lefl. *Hall. Öl. Gotl.*) *Skärm och blr, utom en hvit ring på midten och gul fläck vid den nedre läppens bas, röda.*

3 M. *nemorosum L.* bladen äggrundt lancettlika, helbr.; axen n. *ensidiga, bladiga* och *glesa;* skärmen *hjertlika* spetsade hvasstandade; bl.fodren *hvitulliga.* ⊙ 6, 7. Fig. Sv.B.423. Fl.D.305.
Lundar, särd. i östra prov. (*Sk.—Gestr.* på Limöarne. *Vestml. Hall. Öl.*) *Blomskärmen violetta, sällan hvita; blrna brandgula.*

†† Blrna ensamma i bladvecken. ensidiga.

4 M. *pratense L.* bladen lancettlika, helbr.; fodret *glatt, flere gånger kortare* än den *tillslutna* kronan. ⊙ 7, 8, blekgula blr. — *β purpureum:* kronan mörkröd med invändigt gul läpp. Fig. Sv.B.286. Fl.D.2238.
Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm. — *β Sk.* Vånga sn; Hjersås sn: F. Aresch. *Blek.* Berntorp. *Smål.* Dref och Bergunda; Vexiö flerest.; Solberga i Vestra härad: Scheutz. *VG.* Skölfvened och Vårgårda: J. Hult. *Gotl.* allmän.) *Blrna blekare och dubb. längre än hos följ.*

5 M. *silvaticum L.* bladen som hos föreg., stund. äggrunda långspetsade; fodret *glatt, föga kortare* än den *vidöppna* kronan. ⊙ 7, 8, brandg. blr. Fig. Fl.D.145.
Skogsäng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Blrna omkr. 3 lin. långa; bladen vanl. 2—3 lin., men var., särd. i söd. Sv., nära 1 tum breda.*

4 Flocken **Orobancheæ.** Ståndarknappar 2rummiga, utan tydliga bihang. Fröhus enrummigt.

130. OROBANCHE *Lin.* Snyltrot.

1 O. *major L.* fodret af 2, *framtill hopväxta* blad, hvardera klufvet i 2, något olikstora flikar; kronans öfre läpp djupt urnupen, den nedres flikar likformiga trubbiga; strängarne fästade *nedom* kronpipens midt, *håriga;* pistillen n. glatt. ♃ 7, 8, ljusbruna blr. Fig. Sv.B.596. Fl.D.1338, H.N.f.12, n:o 35.
På rötterna af *Centaurea Scabiosa* och *Jacea,* r. (*Sk.* Lund; Malmö; Rå; Esperöd etc. *Hall.* Hasslöf: Theor. — *N.* Arendal på Tromsöe?) *Stjelken 2—4 qv. hög, bladlös och fjällig, likasom hos alla arter i detta slägte; blrna n. tumslånga, i ax och något båglikt böjda framåt som hos följ.* — *O. elatior Sutt.*

2 O. *Cirsii Fr.* fod. af 2, *alldeles åtskiljda* blad, nedom midten klufna i 2:ne olikstora, en-nerviga flikar; kronan som föreg.; sträng. fästade *nära kronpipens bas, jemte* pist. *glatta.* ♃ 7—9. Fig. Fl.D.2725. Reich.t.1832 [för ljus färg]. H.N.f.11, n:o 24.
På rötter af *Cirsium heterophyll.* r. (*VG.* på öst. sidan af Mösseberg, mell. Tingshögen och Jättened.) *2—3 qv. hög, men mycket spädare än föreg.; blrna smärre, blekgula med brämet dragande i violett* [*enl. torra ex.*]; *ned. läppens flikar n. tvärhuggna.*

131. LATHRÆA *Lin.* Fjällrot, Vetteros.

1 L. *Squamaria L.* stjelken bladlös, fjällig; blrna i ensidig klase, hängande; nedre läppen 3flikig. ♃ 4, 5, purp. blr. Fig. Sv.B.316. Fl.D.136.
Skugg. bergsrötter, r. (*Sk.—Uppl.* Gåsskär i Elfkarleby sn. *Gefle,* vid Stenbäcken. *Vestml.* och *Verml.* i bergslagen. *Ner. Dalsl.* Baldersnäs m. fl. st. *Boh.* Uddevalla, vid Kasen. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.* Dröbak, Gjællebäk; Asker; mellan Eger och Drammen etc.) *Hela växten ofvan jord ljusröd, under jorden hvit, delad i grenar, täckta med tjocka skiflika fjäll.*

20 Fam. **LENTIBULARIEÆ** *Rich.* Krona oregelbunden, 2läppig, med sporre. Ståndare 2. Fröh. 1rummigt, med fritt centralfäste.

132. UTRICULARIA *Lin.* Blåsört.

† Bladen parbladigt delade i hårfina flikar.

1 U. *vulgaris L.* bladflikarne blåsbärande; den öfre kronläppen *knappt högre än* den nedres huflikt uppsvällda bas; sporren kägel-lik, *frånstående;* ståndarknapp. *förenade.* ♃ 7, 8, brandg. blr. Fig. Sv.B.572. Fl.D.138.
Vatten, i diken etc. (*Sk.—VB. Torn. Lpm.* Karesuando. *Jemtl. Dalsl. Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* till Hitteren i Trondhj:s stift. Ost-Finnm. C'olmijaure vid Svanvik.) *Blrna n. en tum i längd; stängeln brun, klasen med talrikare blr än hos de följ.*

2 U. *neglecta Lehm.* bladflik. blåsbärande; öfre kronläppen *2—3 gånger högre än* den nedres huflika bas; sporren kägel-lik *tilltryckt;* ståndarkn. *fria.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1981. Reich.t.1824,f.1—3. H.N.f.8, n:o 11.
Stillast. vatten r. (*Smål.* Lidhult, i vattengropar vid Fylle-å nära Thorsberg; Jönköping, Ryhof. *Verml.* Carlstad flerest.; Christinehamn, i Broängarne.) *Något mindre än föreg.*

†† Bladen tredelade med klynnedelade flikar,

* Bladflik. platta, ennerviga och borstbräddade.

3 U. *intermedia Hay.* bladflikarne smalt jemnbreda—syllika; luftblåsorna *på egna bladlösa grenar;* öfre kronläppen n. *dubbelt högre än* den nedres bas; sporren *syl-lik, tilltryckt.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig Sv.B.561. Fl.D.1262.
Vatt. kärr. (*Sk.—Lpl. Boh.* Strömstad. *Hall. Gottl.* — *N.* till Snaasen i Trondhj:s st.) *Ört och blr dubb. mindre än hos U. vulg.; kronans nedre läpp n. platt.* — Anm. *U. Grafiana Koch är endast en af torrare lokal beroende form, med ända till den trubbade, borstuddiga spetsen jemnbreda bladflikar.*

4 U. *ochroleuca R. Hn.* bladflik. som hos föreg.; luftblåsorna *dels på egna bladlösa grenar, dels på bladflikarne;* sporren *kägellik, trubbig, frånstående;* för öfr. *som föreg.* ♃ 7, 8. — *β microceras:* sporren n. dubb. kortare; blr brandgula. Fig. H.N.f.16, n:o 23.
Vatt. kärr, r. (*Ångml.* Multrå sn: Stud. F. Kempe enl. Leffl. *Helsl.* nära Tönshammarsjön i Skog sn. *Uppl.* Film sn. *Ner.* Knista sn, i Farbrorstorps mosse; Hammar sn, vid Aspa. *ÖG.* Herresäter i Värna enl. Kindb. *Smål.* Sund i Jersnäs sn; Gärdsrum och Wilstad snr. *Verml.* Carlstad flerest. t. ex. på Örsholmen, vid Jacobsberg etc. — *β Smål.* Wrigstad sn.) *Mycket spädare än föreg., från hvilken den är skiljd genom de på bladen och egna grenar sittande blåsorna, den rödbruna stängeln och sporren, samt den sednares form. Blrna hos hufvudformen blekt smutsgula.*

** Bladflik. hårlika, nervlösa och glatta.

5 U. *minor L.* öfre kronläppen *af samma längd som* den nedres bas; ned. läppen *elliptisk ell. oval,* med *tillbakaböjd* kant; sporren mycket kort, trubbig. ♃ 7, blekg. blr. Fig. Sv.B.585. Fl.D.128. Reich.t.1825,f.1. H.N.f.16, n:o 24.
Vatt. diken; (*Sk.—Torn. Lpm. Boh.* Strömstad m. fl. st. *Hall. Gottl.* — *N.* till Nordl. Ost-Finnm. ofvan Nyborg.) *Hela växten mindre än föreg.; foderbl. n. runda, afsmalnande till en spets.*

6 U. *Bremii Heer:* kronans nedre läpp n. *cirkelrund och platt;* för öfr. *som föreg.* ♃ 7. Fig. Reich.t.1825,f.2.
Vatt. r. (*Smål.* Hagshult sn vid sjön Målen: Wrigstad sn, vid Kyrkarp; Skatelöfs sn, i Taglamyren; Jönk., Ryhof. *Verml.* Väsehärad; vid Skallebysätern i Fryksände sn. *Ångml.* Salteå i Nora sn.) *Mycket lik föreg., dock med ännu mindre blr och, som det af torra ex. synes, af renare gul färg, samt n. njurformiga foderblad, med udd.* — *U. pulchella Lehm.* och *Fr.S.V.Sc.*

133. PINGUICULA *Lin.* Tätört.

1 P. *vulgaris L.* bladen elliptiska; kronans flikar olikstora, hela, rundade; sporren n. jemntjock, *syl-lik rak, n. af kronans längd.* ♃ 5—7, blå blr. — β *grandiflora:* kronan dubbelt större med 3—5flikig nedre läpp. — γ *bicolor Nordst.* kronan violett med hvit läpp. Fig. Sv.B.36. Fl.D.93.
Fukt. äng. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β *Medelp.* Hässjö sn enl. Lefll. — *N.* fjellen; äfven på Norfjellet i Buskeruds fögderi samt vid Christiania. — γ *Lul. Lpm.* Stenbäcken mell. Jokkmokk och Pajarim: L.Fl.Lapp. *VG.* Sandhem sn flerest.: O. Nordst. — *N.* Dovre.) *Var. mycket i ans. till sporrens dimensioner och blomskaftets hårighet; blrna någon gång ljust gredelina.*

2 P. *alpina L.* bladen som hos föreg.; blomskaftet *glatt;* sporren *kägellik, framböjd, kortare än* kronan. ♃ 6, 7. Fig. L.Fl.L.t.12,f.3. Sv.B.685. Gunn. Fl.N.2,t.4. Fl. D.453. H.N.f.14, n:o 22.
Fukt. st. egentl. i fjelltr. (*Lpl. Gotl.* vid Gothemsån; Storugns i Lärbro; Visby; Eista etc. — *N.* Ost-Finnm. — Nordl.; Röråstrakten.) *Blrna hvita, med en ell. två gula fläckar* [β *bimaculata*] *inpå nedre läppen.* — *P. flavescens Flörke.*

3 P. *villosa L.* bladen rundade; blomskaftet *hårigt;* sporren *rak syl-lik,* genom blomskaftets böjning vid blomman, *vänd bakut.* ♃ 7, blå blr. Fig. L.Fl.L.t.12,f.2. Sv.B. 686. Fl.D.1021. H.N.f.3, n:o 17.
Fjellv. (*Lpl.*—*Dal.* i Idre på Långfjellet samt mell. Idre och Gördalen. *Ångml.* Tåsjö sn, nära Stortjärn. *Medelp.* Hafverö sn, nära prestg. — *N.* Finnm. — Dovre och Tronfjellet i Österdalen.) *Mycket spädare än de föreg.; kronan nedplattad strimmig; fröh. n. kubiskt.*

---

21 Fam. **PRIMULACEÆ** *Lin.* Krona regelbunden. Ståndarne motsatta kronflikarne. Fröh. som i föreg. familj.

1 Flocken **Rotaceæ** L. Örten med bladig stjelk.

134. TRIENTALIS *Lin.* Dufkulla.

1 T. *europæa L.* bladen ovalt lancettlika, finsågade. ♃ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.591. Fl.D.84. H.N.f.16, n:o 25.
Skog. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *Stjelken 1—2blommig; bladen på stjelkens nedre del inga ell. skiftevisa; de öfversta n. kransvisa.*

135. LYSIMACHIA *Lin.* Videört.

1 L. *vulgaris L.* stjelken *upprät, småluden,* med blomknippe ell. klase *i toppen;* bladen 2—4 i krans, *lancettlika.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.345. Fl.D.689.
Stränd. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *Alnshög; vanl. med flerblomm., stund. enblomm. blomskaft i toppen och de öfre bladvecken.*

2 L. *numularia L.* stjelken *krypande, glatt,* med ensamma blr *i bladvecken;* bladen motsatta, *rundade;* foderflikarne n. *hjertlika.* ♃ 7, g. blr. Fig. Fl.D.493.
Gräsväxta ställ. nära vatt. (*Sk. Blek.* Nätraby sn; Carlshamn enl. Scheutz. *Smål.* Vestervik, Marnäs; Ånganäs i Nöbbeled; Vestrum sn, Helgerum. — *Gefle,* vid Kastet. *VG.* Göteborg flerest. enl. Lefll. *Boh. Hall.* Hasslöf. *Öl. Gotl.* — *N.* söd. del. mellan Skien och Follestad.) *Har stora, något plattade blr. Var. med rundadt trubbiga och omärkligt spetsiga blad.*

3 L. *nemorum L.* stj. *nedligg., glatt,* med blr *i bladv.;* bladen motsatta, *äggrunda spetsiga;* fod.flik. lancettlikt *syl-lika.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.174. H.N.f.1, n:o 21.
Skugg. och fukt. st. r. (*Sk.* Öfvedskloster; Bjärsjö Ladugård; Romeleklint, ej långt från Husabusen vid bäckrännilar; Andrarum m. fl. st. *Smål.* Vestervik, vid Marnäs, enl.

Ekstr. — *N.* Bergen på Ulriken; på Storöen i Berg:s st. vid Kårevigen; Molde.) *Blrna 2—3 lin. i diam.*

136. NAUMBURGIA *Mönch.* Topplösa.

1 N. *thyrsiflora Reich.* stjelk. upprät; bladen motsatta, lancettlika; blomklasarne täta, långskaftade i de mellersta bladvecken. ♃ 7, g. blr. Fig. Fl.D.517.
Vatten. (*Sk.—Lpl. Boh.* Uddevalla; Strömstad. *Öl.* Eriksöre. — *N.* till söd. Finnm.: Norm.) *De öfversta bladen mest tättsittande. — Lysimachia L.*

137. ANAGALLIS *Lin.* Rödarv.

1 A. *arvensis L.* bladen äggrunda—aflånga oskaftade, 2 [säll. 3] motsatta; kronflikarne i kanten fint glandelhåriga, ⊙ 6, 7. — *β cærulea:* blrna blå. Fig. Sv.B.123. Fl.D. 88. *β* Fl.D.1570.
Torra st. åkr. och hafsstr. (*Sk.—Södml. Stockh. Verml.* Molkom i Nyeds sn. *VG. Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Mandal; Arendal; Kirköe, en af Hvalöarne etc. — *β Sk.* vid Lund, Fjälige, Lyngsjö m. fl. st. enl. F. Aresch. *Smål.* Jönköping: J. E. Zett. *Södml.* Floda prestg. enl. C. Ind.) *Blrna hos α vanl. mönjeröda, stundom mer och mindre hvita; hos β rent blå, men lika glandelbräddade som hos α; skiljes dock af Koch och Fries som egen art.*

138. CENTUNCULUS *Lin.* Knutarv.

1 C. *minimus L.* stj. vanl. grenig, stund. enkel; bladen skiftevisa, äggrunda—n. lancettl.; blrna n. oskaftade i bladvecken. ⊙ 5—7, rödl. blr. Fig. Sv.B.610. Fl.D.177 och 1567. H.N.f.1, n:o 22.
Fukt. sandjord, r. (*Sk.—Boh. VG. Dalsl.* nära Venersborg. *Verml.* i Fryksdalen. *Blek. Smål.* Hjortheds prestg.; Påskallavik och Tuna vid Piptorpssjön; i Kronob. län, Ljunga och Algutsboda. *Öl.* Böda. *Gottl.* södra del. — *N.* till Trondhj.) *Omkr. 1 tum hög, äldre ett par tum. Den enkla, mer smalbladiga formen är C. simplex Fl.D.1567.*

139. GLAUX *Lin.* Strandling.

1 G. *maritima L.* bladen motsatta, äggrunda—aflånga; blrna oskaft. i bladvecken. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.443. Fl.D.548.
Hafsstr. a. (*Sk.—VB.* Neder-Kalix. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *Fingerhög med något köttiga blad, klocklika blr.*

140. SAMOLUS *Lin.* Punge.

1 S. *Valerandi L.* stjelken upprät; alla bladen bredt spadlika; blrna i klase; blomskaften med skärm nära midten. ☽ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.198. H.N.f.15, n:o 24.
Hafsstr. på östra kusten, r. (*Sk.*—Norra *Uppl. Öl. Gottl.*) *1—2 qvart. hög, slutl. grenad i glesa blomklasar.*

2 Flocken **Precise** L. Örten utan egentl. stjelk, med blad (i rosett) och allmänt blomskaft ell. stängel från rotstocken.

141. PRIMULA *Lin.* Vifva.

† Kronan [gul] med vidgadt svalg.

1 P. *veris L.* bladen äggrunda, *med tvär bas,* smalt nedlöpande på skaftet, olikformigt naggade, skrynkligt ojemna, omärkl. finludna, under blekare; blomflocken på *utdragen* stängel; foderflik. äggrunda, spetsiga [*utan särskild udd*]; kronans bräm *djupt konkavt.* ♃ 4, 5. Fig. Sv.B.5. Fl.D.434.
Äng. a. (*Sk.—Ångml. Jemtl.* på Frösön m. fl. st. *Boh. Öl. Gottl.* Norr om Gefle sällsynt. — *N.* upp till Lysöen, i Trondhj:s stift; Levangernæset.) *Blrna höggula. — P. officinalis Jacq.*

2 P. *elatior Jacq.* blad och blomflock *som hos föreg.;* foderflik. *uddspetsiga;* kronbrämet vidgadt, *föga* konkavt. ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.433. Reich.t.1090,f.1. H.N.f.2, n:o 32.
Äng. och parker, r. (*Sk.* Kullaberg; Öfvedskloster; Tulesbo; Skartofta sn; Bjärsjö ladugård enl. F. Aresch. — *N.* södra delen, t. ex. Mandal.) *Blrna svafvelgula, med*

större och plattare bräm än hos föreg., men mindre än hos följ. — P. veris β elatior L.

3 P. *acaulis Jacq.* bladen ovala trubbiga, *jemnt afsmalnande till skaft;* blomskaften *från rotstocken, enkla* och enblommiga, *eller i mycket kort skaftad flock;* foderländ. lancettlika *spetsade;* kronbrämet *platt.* ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.194. Reich.t.1091,f.2,3. H.N.f.2, n:o 33.
Ang. och park. r. (*Sk.* Kullaberg: vid Bökebol, Råhagen och Gylleröd enl. Lilja. — *N.* Christiansand; Hitteröe; Hatvigen; Bergen upp till Statlandet.) *Blrna svafvelgula med brämet ända till 1 tum i diam. Blomskaftens hår långa. — P. veris γ L. P. grandiflora Fr. S.V.Sc. P. vulgaris Bab. P. sylvestris Scop.*

†† Kronan [blå ell. rödakt.] med trångt svalg.

* Bladen på undre sidan tätt hvitmjöliga.

4 P. *farinosa L.* bladen omv. äggrunda—tunglika; flocken mångblommig; blomfodr. aflångt, med *jemnbreda,* trubbiga flikar *n. af kronpipens längd;* kronflik. bredt omv. hjertlika, af pipens längd; fruktämne *omv. äggformigt.* ♃ 5, 6, rödgredel. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.442. H.N.f.13, n:o 38.
Sidländta äng. (*Sk.—Helsl. Jemtl.* allm. i Storsjötrakten. *Um. Lpm. Dal. Verml. Öl. Gottl.*) *Stängelns öfversta del jemte blomskaften och fodret hos denna och följ. art vanl. lika hvitmjöliga som bladens undersida.*

5 P. *scotica Hook.* bl. omv. äggrunda; flock mångblommig; fod. aflångt, något bukigt, med *äggrunda,* trubbiga flikar, *betydl. kortare än* kronpipen; kronfl. som föreg., af halfva pipens längd; fruktämne *klotrundt.* ♃ 6, mörkviol. blr. Fig. Fl.D.125 [enl. Blytt]. E.B.2608. H.N.f.8, n:o 12.
Ang. och bergssluttn. i fjelltr. (*Lul. Lpm.* enl. Ands. *Pit. Lpm.* Arjeploug; Gullön vid Storafvan. *Jemtl.* Östersund, i Björnmyran. *Herjed.* Stora Midtåkläppen. — *N.* Finnm. och Nordl. Dovre, allm. Gudbrandsdalen.) *Lägre och af stadigare växt än de öfr. i afd., med de mörkt ell. blåaktigt violetta blrna på korta skaft i n. hufvudlikt sammandragen flock.*

** Bladen på undre sidan gröna ell. mycket glest mjölprickiga.

6 P. *stricta Horn.* bladen aflånga ell. tunglika—spadlika, afsmalnande till ett *kort* skaft, *n. bara* [utan mjöl]; flock. meränd. *fåblommig;* fod. n. äggformigt, bukigt med *äggrunda* flikar, *betydl. kortare än* kronpipen; kronflik. viggformigt omv. hjertlika åtskilda, omkr. *3 gr kortare* än pipen. ♃ 6, 7, ljust gred. blr. Fig. Fl.D.1385. H.N. f.5, n:o 11.
Fukt. äng. i fjelltr. (*Lpl.—Herjed. — N.*) *Stängeln vanl. högre. och glänsande mörkgrön, men mer fåblommig än hos de föreg.; blrna smärre, mycket ljusa med smalare kronflikar, kortare foder. Var. enl. Norm. i Finnm. med 5—10blommig, tjock och stadig stängel, närmande sig något till föreg. — P. farinosa β Wg.*

*7 P. *sibirica Jacq.* bladen äggrunda—ovala, helbräddade med *utdraget,* smalt skaft, *fullkomligt bara;* flocken *1—3blommig;* fod. *n. af kronpipens längd;* kronflik. som hos föreg., vanl. *längre* än pipen. ♃ 7, 8, gred. blr. Fig. Sv.B.530. Fl.D.1809. H. N.f.8, n:o 13.
Strandäng. r. (*N.* Finnm. vid Altenfjord: Talvig, Kaafjord, Elvbacken; Hammerfest; Hasvig i Loppens sn; Maasöe; Vardöe; Renöe i Pasvigfjord: Jarfjorden enl. Th. Fr.) *Har säll. mer än 3 blr i flocken, men större än hos de 3 föreg. — P. integrifol. Gunn. P. norvegica Retz. P. finnmarchica Ed.4.*

142. ANDRÓSACE *Lin.* Hillsko.

1 A. *septentrionalis L.* stäng. finluden; bladen i rosett, lancettlika tandade, n. glatta; blomflockens svepebl. kortare än skaften; fodret glatt, kantigt, något kortare än kronan. ☽ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.483. Fl.D.7. H.N.f.8, n:o 14.
Sandåsar, r. (*Sk.—Gefle. Ner. Öl. Gottl. — N.*) *Var. med n. oskaftad blomflock.*

143. HOTTONIA *Lin.* Vattenblink.

1 H. *palustris L.* stängeln upprät, med kransvisa, skaftade blr. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.603. Fl.D.487 och 1867.

Stillastående vatt. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Öl. Gottl.*) *Stjelken nedsänkt, bladen kammlikt pardelade; blrna hv. ell. rödlätta.*

---

22 Fam. **GLOBULARIEÆ** *DC.* Blomkorg. Krona oregelbund. Stånd. 4. Fruktämne inom blomman, slutl. enrumm. enfröig, nöt med ett hängande frö.

144. GLOBULARIA *Lin.* Bergskrabba.

1 G. *vulgaris L.* rotbladen ovala ell. spadlika, hela ell. i spetsen 3tandade; stjelkbladen lancettlika. ♃ 6. Fig. Sv.B.364. Fl.D.suppl.84. H.N.f.4, n:o 18.
Kalkberg, r. (*Öl.* vestra landtborgen, mångenstäd. från Borgholm ned till Ottenby; på alvaren från Resmo till Hulterstad sn enl. Sjöstr. *Gottl.* mångenstädes.) *Ört med 3—6 tum hög, enblomstrig stjelk, hvilken vid blomningens början ofta är föga utvecklad; blrna blå, stund. hvita. — G. spinosa Lam. G. suecica Nym. Utl. förf:s G. vulgaris är en helt annan art, näml. G. Willkommii Nym.*

---

23 Fam. **PLANTAGINEÆ** *Juss.* Krona regelbunden, 4-klufven. Stånd. 4, skiftevisa med kronflikarne. Fröh. med centralt fröfäste, 2- ell. 4rummigt. säll. nötlikt, enrummigt, enfröigt.

145. PLANTAGO *Lin.* Groblad.

† Bladen äggrunda—lancettlika, hela.

1 P. *major L.* stäng. *trind,* otydl. strimmig; bladen *äggrunda* tandade *glatta,* ell. omärkl. småhåriga; axet *cylindriskt;* fröh. *mångfröigt.* ♃ ⊙ 7, 8. — *β scopulorum:* bladen mer och mindre groftandade tjocka. — *γ agrestis:* roten enårig; bladen tunna ludna; axet aflångt. Fig. Sv.B.93. Fl.D.461.
Väg. åkr. stränd.. a. (*Sk.—Lul. Lpm.* — *N.* till Finnm.: Norm. — *β Sk.* — *Rosl. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* — *γ Sk.* vid Gessige. *Blek.* Ronneby. *Smål.* Algutsboda; Kalmar. *VG.* vid Väringe k:a; Säby. *Boh.* på Klöfverön; Grebbestad; samt *Hall.* flerest. enl. Leffl.) *Var. från 1 tum hög med n. äggformigt ax till 1½ fot med qvarterslångt, jemntjockt ax; ståndarknapparne rödbruna.* — Anm. *Alla Skand. arter hafva bladlös stängel.*

2 P. *media L.* stäng. *som hos föreg.;* bladen *ovala—äggrunda, ludna;* axet *aflångt, slutl.* cylindriskt; fröhuset *2—4fröigt.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.631. Fl.D.581.
Äng. a. (*Sk.—Um. Lpm.* — *N.* till Lofoden.) *Axet utblommadt cylindriskt; ståndarknapp. n. hvita på ljusröda strängar.*

3 P. *lanceolata L.* stäng. *kantig,* fårad; bladen *lancettlika,* glest naggtandade, spetsade; axet *klot-* ell. *äggformigt;* fröh. *2fröigt.* ♃ 5—7. — *β dubia:* rotbalsen och bladen vid basen täckta af snöhvit ull. Fig. Sv.B.632. Fl.D.437.
Torra st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Sk.* Ystad, vid Köpingeåns utlopp etc. *Blek. Smål.* Kalmar; Vestervik. *ÖG.* Gryt sn: Kindb. *Öl. Gottl.*) *Stånd. n. hvita. Var. mycket till storl. och axets form; på fet, odlad jord stund. alnshög och bredbladig: var. maxima, på hafsstr. med n. jemnbreda långhåriga blad: var. graminifolia. — β P. dubia L.*

†† Bladen jemnbreda, hela, ell. parklufna med jemnbreda flikar.

4 P. *minor Fr.* stäng. trind; bladen *smalt jemnbreda,* nervlösa; axet *aflångt* ell. *cylindriskt;* fröh. *mångfröigt.* ♃ 6. — *β depressa:* större, nedliggande; bladen bredare, glest tandade; axet längre. Fig. Ups.Vet.Soc.H.1851,t.4,f.a; *β* f.b. Fl.D.suppl.t.9. H.N.f.4, n:o 27; *β* f.16, n:o 28.
Tor. st. r. (*Öl.* på alvarens ofruktbaraste ställen. — *β Öl.* Åhs sn, vid Kärra; Gräsgård sn, vid Qvinsgröta; Segerstad sn, vid Seby.) *1—2 tum hög, med knappt 1 lin. breda blad, ofta längre än stängeln; axet når hos β en tums längd; frön 6—8.*

5 P. *maritima L.* stäng. trind; bladen *köttiga, jemnbreda, rännformiga;* axet *långt cylindriskt,* med glatta blomskärm af fodrets längd; fröh. merändels *2fröigt.* ♃ 7.

— *β dentata:* bladen något lancettlika, glest tandade. Fig. Fl.D.691, 243. H.N.f.16, n:o 27. *β* Fl.D.1634.
Hafsstr. (*Sk.—VB. Boh.*; *Öl. Gottl.* — *N.*) *Bladen variera från trådlika ennerviga till 3—6 linier breda, och ända till 5nerviga* [*P. serraria Retz.?*]; *stånd. gula. En var. med korta, trådlika blad är δ gentilis Fr. Fl. Hall.*

6 P. *Coronopus L.* stäng. trind; bladen jemnbreda, *parklufna*, med långt åtskiljda smala flikar [stundom hela]: axet *cylindriskt*, med eggrundt syl-lika blomskärm; fröh. omkr. *6fröigt.* ⊙ 7, 8. Fig. Sv.B.723. Fl.D.272. H.N.f.1, n:o 23.
Hafsstr. (*Sk. Blek. Smål. Hall. Boh.* Domsö; Koön vid Marstrand m. fl. st. *Öl. Gottl.*) *Hårig ört, med fåfröiga fröhus, emedan flere frön icke mognа. Bladen på magra ställen n. hela, glest tandade; stånd. gula.*

146. LITORELLA *Lin.* Strandpryl.

1 L. *lacustris L.* bladen upprätta trinda syl-lika, jemte de enblomm. blomskaften från rotstocken; blrna skildkönade. ♃ 6—8. Fig. Sv.B.532. Fl.D.170. H.N.f.11, n:o 25.
Sjöstr. i vattenbrynet, r. (*Sk.—Uppl.* Dalelfven vid Söderfors bruk. *Helsl.* Norrbo vid Dellarne; Ströms bruk: Wistr. *Ångml.* Skog och Styrnäs sn; Högsjö sn, vid Mörtsjön: Arn. *Pit. Lpm.* i Svärdelfven. *Vestml.* Ridön; Skinnsk.berg; Nora. *Ner. Verml. Dalsl. VG. Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl.) *Hanblommans skaft 1—2 tum högt, bladen likna dem hos Isoëtes, men äro icke 4pipiga inuti.*

---

24 Fam. PLUMBAGINEÆ *Juss.* Krona regelbunden, med 5 stånd. motsatta flikarne. Frukt enrumm., med ett, vid centralfästet hängande frö.

147. STATICE *Lin.* Marrisp.

1 S. *Behen Drej.* stängeln *trind;* bladen aflånga—omv. äggrunda, med udd i spetsen, under *tydl.* svartpunkterade; blomsamlingens grenar *utböjda, tät*blommiga, med sina nedersta fjäll *tomma.* ♃ 7, 8, ljusb. blr. Fig. Fl.D.2409. Reich.t.1140,f.1. H.N.f.10, n:o 21.
Hafsstr. r. (*Sk.* vest. kusten: Hvellinge; Eskilstorp: Gessie; mell. Landskrona och Helsingborg; Kullen etc.) *Vanl. mindre och mer tätblommig än följ.; bladens sidonerver variera hos bägge arterna mer och mindre tydliga.* — *S. Limonium β Ed.3.*

2 S. *rariflora Drej.* stäng. *kantig;* bladen som föreg., *otydl.* punkterade; blomsamlingens grenar n. *upprätta, gles*blommiga, med blr *inom alla fjällen.* ♃ 7, 8, ljusb, blr. Fig. Fl.D.315 och 2410. Reich.t.1140.f.2. H.N.f.3, n:o 18; f.11, n:o 26.
Hafsstr. r. (*Sk.* Torrekov på Skäppaskär. *Boh.* på Lögholmen i Tanum; Lindön; Marstrand, på Koön; Domsöe; Gåseskär nära Henån etc. — *N.* Christianiafjorden, Krageröe m. fl. st.) *2—3 qv. hög.* — *S. Limonium L. St. Bahusiensis Fr. (den högre formen).*

148. ARMERIA *Willd.* Trift.

1 A. *elongata Koch:* stängeln vanl. glatt; bladen smalt jemnbreda, något spetsiga, vanl. hårbräddade; yttre holkfjällen *udd*spetsiga; fodret *hårigt längs nerverna.* ♃ 6, 7, ljusr. blr. Fig. Fl.D.1092 och 2585. H.N.f.8, n:o 15.
Torra äng. (*Sk.—Uppl. Vestml. Dal.* Grangärde sn, Sunnansjö bruk. *VG.* Venersborg. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Stängeln fotshög, mer central* [*från bladknippets midt*] *än hos följ.; bladen n. trådsmala, ennerviga, säll. en linie breda och då med 2 svagare sidonerver.* — *A. vulgaris W. Statice Armeria L.*

2 A. *maritima W.* stäng. vanl. finhårig: bladen som föreg. trubbiga; yttre holkfjällen *triangulära med ingen, ell. omärklig udd;* fodret *öfverallt hårigt.* ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.2584. H.N.f.5, n:o 12; f.16, n:o 26 [glatt var.].
Hafskust. (*Sk.* längs hela kusten, mest på den vest. *Hall.* Snöstorp: Theor.; mell. Varberg och Kongsbacka, högst ymnig och gående långt in åt landet. *Boh.* — *N.* Fredriksvärn på vallarne. Christiania; och trol. hela södra och vest. kusten. Molde.

Trondhj. Nordl. Helgeland; Bodöe; Hadselö i Vesteraalen: Norm. Finnm. på Maasöe: Th. Fr.) *Växer i stora, rikt blommande tufvor, med qvartershöga, sällan 7—8 tum höga blomstänglar. — A. pubescens Lk.* | *Statice Armeria E.B. S. marit. Mill.*

*3 A. *sibirica Turcz.* stäng. glatt ell. nedtill glest hårig; bl. som föreg., glatta, endast vid basen hårbräddade; holkfj. *rundade och trubbiga;* fodr. *som hos föreg.* ♃ 7, ljusr. blr. Fig.

Fjellv. r. (*N.* Ost-Finnm. Svartnæs midtför Vardöe; mell. Vardöe och Persfjorden: E. Henschen enl. Th. Fr. Vest-Finnm. Porsanger, på spetsen af Silfavarre: Norm.; Tsatsa, på öfversta sluttn. mot Kittdalen.) *Norska ex. enl. Th. Fr. bestämda af Boiss. Synes vara en från föreg. föga skiljd art.*

---

2 Serien: THALAMIFLORÆ.

4 KLASSEN

DISCIFLORÆ.

25 Fam. **CORNEÆ** *DC.* Kronblad 4, i knoppen kantlagda. Fruktämne 2rummigt, vidväxt fodret och täckt af disken, slutl. en 2rummig, 2fröig, bärlik stenfrukt.

149. CORNUS *Lin.* Kornell.

1 C. *sanguinea L.* *buske* med glätta grenar; bladen *skaftade*, äggrunda, på båda sidor gröna; blrna *utan svepe*, i platta qvastlika knippen. ♄ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.235. Fl.D.481. H.N.f.2, n:o 35.

Lund. r. (*Sk. Blek.* Vemmö; Berntorp och Ramdala enl. Gosselm. *ÖG. VG. Boh.* Lindö; Koster. *Öl. Gottl.* — *N.* Porsgrund, Langesund etc. upp till Söndmöer och Tellemarken.) *Manshög buske, med röd bark på grenarne, svartblå stenfrukter.*

2 C. *suecica L.* *ört;* bladen *oskaftade*, äggrunda, bågnerviga; blomflocken mycket *kortare än de 4*, äggrunda spetsiga *färgade svepebladen.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.201. Fl. D.5. H.N.f.2, n:o 34.

Fukt. st. (*Lpl.—Gestr.* och *Verml.* Mer spridd i rikets sydl. prov. ända till *Sk. Blek. Hall.* och *Boh. Gottl.* — *N.*) *Qvartershög med små svartröda blr inom ett stort hvitt kronbladlikt svepe. Röda* [*någon gång hvita*] *stenfr.*

---

26 Fam. **CELASTRINEÆ** *R. Br.* Kronblad 4, 5, i knoppen tegellagda. Fruktämne flerrumm., nedsänkt inom disken, fritt ell. vidväxt fodrets botten, slutl. fröhus ell. bärlik stenfrukt, med lika många frön som rum.

150. ILEX *Lin.* Kristtorn.

1 I. *Aquifolium L.* bladen äggrunda spetsiga vågiga och med styfva tornar i kanten; blrna flockvisa i bladvecken. ♄ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.508. H.N.f.10, n:o 17.

Lund. r. (*Boh.* vid Vägga i Tossene sn; nu mer trol. utrotad. — *N.* Christiansands och Bergens st. till Söndmöer; t. ex. Arendal på Mærdöe och vid Lindesnäs, ymnig.) *Träd med läderartade, glänsande blad, de öfre stundom utan tornar; röda stenfr.*

151. EVÓNYMUS *Lin.* Benved.

1 E. *europæus L.* bladen bredt lancettlika ell. aflånga, glatta; blomskaften 2—3blommiga plattade; blomdelarne 4taliga; kronbl. äggrundt aflånga; fröhusen trubbvinkliga. ♄ 6, 7. Fig. Sv.B.247. Fl.D.1089. H.N.f.2, n:o 36.

Skogsäng. r. (*Sk. Hall. Blek. Smål.* Tykatorp i V. Torsås. *Öl. Gotl.* — *N.* Smålehnene; Tellemarken.) *Omkring manshög buske, med korsvisa grenar, gulgröna blr, röda fröhus.*

---

27 Fam. **ARALIACEÆ** *Juss.* Kronbl. 5, i knoppen kantlagda. Frukt flerrummigt bär, med ett hängande frö i hvarje rum.

152. **HEDERA** *Lin.* Murgrön.

1 H. *Helix* L. bladen handflikt 3—5flikade, blomgrenarnes hela äggrunda spetsade; blrna i flock. ♄ 9, 10, gr. blr. Fig. Sv.B.397. Fl.D.1027. H.N.f.13, n:o 39.

Skog. berg etc. (*Sk.—Mälaren. VG.* Halleberg. *Dalsl.* på Kroppefjell; Lindheden; Hedeberget etc. *Boh.* Uddevalla; Marstrand; Henån, på Hedberget. *Öl. Gotl.* Sällsynt norr om Smål. — *N.* vid kusten från Arendal och Christiansand upp till Hardangerfjorden.) *Buske med klängande grenar, som fästa sig medelst luftrötter; beständigt gröna blad och svarta bär, som mogna året efter blomningen.*

---

28 Fam. **UMBELLIFERÆ** *Juss.* Kronbl. 5, i knoppen inrullade. Stånd 5. Fruktämne beklädt af det vidväxta fodret; slutl. 2:ne hopväxta, vid mogningen skiljbara, enfröiga delfrukter [dubb. skalfr.]. Stift 2.

1 Flocken **Cœlospermæ.** Delfrukternas mot fogen vända sidor skålformigt konkava.

153. **CORIANDRUM** *Lin.* Koriander.

†1 C. *sativum* L. hela växten glatt; stjelken strimmig; de nedre bladen mindre delade med n. vigglika flikiga småblad, de öfre findelade; blomflocken 3—5strålig. ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1989. Reich.Umbellif.t.202.

Förvildad omkr. plant. r. (*Boh.* på backar omkr. Marstrands fästning; mell. Kongsbacka och Walda. *Smål.* Kalmar; Hjorthed och Westerum snr. *Gotl.* Stenkyrke sn enl. Lefl.) *Örten illaluktande, men frukterna mycket aromatiska.*

2 Flocken **Campylospermæ.** Delfrukternas mot fogen vända sidor på längden fårade.

154. **PLEUROSPERMUM** *Hoffm.* Slökesticka.

1 P. *austriacum* Hoffm. hela växten n. glatt; bladen dubbelt och 3dubb. parbladigt delade, med aflångt äggrunda, inskuret sågade slutflikar; svepebl. lancettlika, nedböjda. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.suppl.70. Reich.t.192. H.N.f.16, n:o 29.

Steniga st. r. (*ÖG.* Kolmorden, nära Marmorbruket; Rödmossen, Eriksberg, Häradssveden och Hult i Qvillinge sn enl. Kindb.) *3—5 fot hög, upptill förgrenad i en mängd blomflockar, med de allm. svepebladen dels hela, dels parklufna. Utmärkt af de nedåt föga vidgade, knappt halfomfattande bladskaften, hvarigenom stjelkens ihålighet fortsättes ända upp utan leder. — Ligusticum L.*

155. **CONIUM** *Lin.* Odört.

1 C. *maculatum* L. hela växten glatt; bladen 3dubbelt parbladigt delade; det enskilda svepets blad äggrundt lancettlika, kortare än blomflocken. ⚇ 7, hv. blr. Fig. Sv.B. 226. Fl.D.2168.

Torra st. åkr. (*Sk.—Gestr. Vestml.* och *Verml.* vid Bäck i By sn. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* söd. del. sällsynt, t. ex. Brevig.) *Stjelken 3—4 fot hög, brunfläckig.*

156. **MYRRHIS** *Scop.* Spansk Körfvel.

†1 M. *odorata* Scop. hela örten mjukhårig; bladen 3dubbelt parbladigt delade; slutflikarne sågade. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.374. Fl.D.1928.

Odl. st. r. (*Sk.—Södml. Ner.* och *Verml. Öl.* Öfverallt förvildad. — *N.* Selböe i Bergens st., såsom det påstås verkligt vild; äfven funnen vid Bergen och Molde.) *1—2 alnar hög, med starkt luktande blad; tumslånga, slutl. svarta frukter. — Scandix L.*

157. CHÆROPHYLLUM *Lin.* Hundloka.

1 C. *temulum L. hela* växten *smått sträfluden;* stjelken strimmad; bladen dubb. parbladigt delade, med *äggrunda ell. aflånga trubbiga,* inskurna flikar; svepebl. hårbräddade; stiften *af diskens längd.* ☽ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.918.

Torra st. (*Sk. Blek.* Vemmö; Risanäs m. fl. st. enl. Goss. *Smål.* Kalmar; Oscarshamn; Seglerum nära Vestervik; Figeholm; m. fl. st. nära kusten. *ÖG.* Norrköping, Odenfors och Vadstena enl. Kindb. *VG.* Kinnekulle. *Hall. Öl. Gottl.*) *Stjelken vanl. fläckig. — Scandix Wg.*

*2 C. *aureum L.* stj. nedtill ell. vid de något uppsvällda lederna mer och mindre sträfhårig, *upptill glatt,* strimmad; bladen dubb. parbladigt delade med smalt äggrundt lancettlika, nedtill parklufna, upptill *hvasst* sågade och *långt spetsade* slutblad; svepebl. som föreg.; stift. *mycket längre* än disken. ♃ 7, hv. blr. Fig. Reich.Umb.t.177. H.N.f.16,n:o 30.

Tor. st. r. (*N.* Christiania, ej långt från Natmandhougen: Krok.) *Stjelken fläckig; bladen vanl. glatta. — C. maculatum W.*

158. CEREFOLIUM *Hall.* Körfvelfloka.

1 C. *sativum Bess.* stjelken *finstrimmig, vid lederna mjukhårig;* bladen 3dubb. parbladigt delade; småbladen med n. *vinkelrätt utspärrade* skaft, inskurna trubbiga flikar; en del blomflock. n. *oskaftade,* på stj:s sidor. ⨀ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.283. Fl.D.1640.

Odl. st., skugg. r. (*Sk.—Boh. Smål.* Femsjö; Kalmar. *ÖG.* mångenstäd. enl. Kindb. *Södml.* Hörningsholm på klipporna omkr. slottet. *Stockh. Öl.* n. om Borgholms slott. *Gottl.* För öfr. här och der förvildad. — *N.* Christiansand; Arendal; Christiania.) *Har vanl. 3bladiga enskildta svepen. Lukt och smak af Spansk körfvel, hvarföre växten stund. odlas. — Scandix Cerefol. L. Anthriscus Ceref. Hoffm. Chæroph. sativum Wg.*

2 C. *silvestre Bess.* stjelken *fårad, nedtill finluden,* upptill glatt; bladen 2—3dubb. parbladigt delade; småbl. med *utstående* skaft, och parklufvet inskurna flikar; alla blomflock. *skaftade,* i stj:s och grenarnes topp. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.124. Fl. D.2050.

Odl. st. lund. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *2—3 fot hög. — Chæroph. L. Anthriscus Hoffm.*

159. ANTHRISCUS *Pers.* Kax.

1 A. *vulgaris Pers.* stjelken glatt; bladen 3dubb. parbladigt delade; fåstråliga blomflock. på stj:s sidor; frukt. äggrunda, öfverallt smått kroktaggiga. ⨀ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.863.

Vid väg., jordvall. (*Sk. Hall. Blek. Smål.* Kalmar; Jönsö i Mönsterås sn. *ÖG.* Lönnsbo under Väsby i Horns sn: Dr Ax. Lund. *Öl. Gottl.*) *Alnshög; enskildta svepen 2—3bladiga. — Scandix Anthr. L. Chærophyll. Wg.*

160. SCANDIX *Lin.* Nålkörfvel.

1 S. *Pecten L.* stjelken grenig; bladen 3dubb. parbladigt delade med små jemnbreda flikar; fruktens spröt på 2 sidor uppåt styfhårigt. ⨀ 5—7, hv. blr. Fig. Fl.D.844. H.N.f.4, n:o 28.

Åkr. r. (*Öl.* flerest. i Köpings och Högsrums snr; mera sälls. i Gärdslösa, Repplinge och Thorslunda m. fl. snr i mell. delen enl. Sjöstr. *Gottl.* Visby; Ejsta, Klinte, Roma och Vänge m. fl. st. Fordom äfven funnen i *Smål.* vid Kalmar.) *Allm. flocken delad i 2, säll. 3 strålar; de mogna frukterna långa, bildande en kammlik flock.*

161. TORILIS *Adans.* Rödfloka.

1 T. *Anthriscus Gmel.* hela växten sträf; bladen dubb. parbladigt delade, med aflånga, inskurna och sågade slutblad; blomflock. långt skaftade, med mångbladigt enskildt svepe. ⨀ 7. Fig. Sv.B.759. Fl.D.919.

Torra st. (*Sk.—Uppl.* och *Dal. Dalsl. Boh.* Uddevalla; Strömstad etc. *Öl. Gottl.* —

N.) *2—3 fot hög; blrna rödl., säll. rent hvita. — Tordylium L. Caucalis Liljebl.*

3 Flocken **Orthospermæ.** Delfrukternas mot fogen vända sidor platta.

162. DAUCUS *Lin.* Morot.

1 D. *Carota L.* stjelken sträfhårig, fårad; bladen 2—3dubb. parbladigt delade, med djupt inskurna spetsiga slutblad; fruktflockarne i midten insänkta. ☽ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.104, odlad. Fl.D.723.

Torra st. åkerren. (*Sk.—Uppl. Vestml.* och *Verml.*, Råda sn enl. Leffl. *VG. Dalsl. Boh.* Christinedal nära Gustafsberg. *Hall.* Varberg: Scheutz; Hasslöf: Theor. *Öl. Gottl. — N.*) *Bladflikarne variera smalare och bredare; flockarne mycket täta, roten hos den vilda smal och hvit. Blir odlad mera glatt och får tjock, ofta röd rot.*

163. LASERPITIUM *Lin.* Spenört.

1 L. *latifolium L.* hela växten n. glatt; bladen 2—3dubb. parbl. delade, med snedt hjertlika, trubbiga, hvass-sågade, säll. inskurna slutblad; flocken stor, med n. trådsmala svepebl.; fruktens vingade åsar krusiga. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1513.

Skogsäng. (*Sk.—Gefle,* vid Nyberg. *Dal. Vestml. Hall.* flerest. i söd. delen: Theor. *Öl. Gottl. — N.* mell. Laurvig och Skien.) *3—5 fot hög, blåaktig växt; rotbladen, särdeles yngre, stundom under småludna.*

164. HERACLÉUM *Lin.* Björnfloka.

1 H. *sibiricum L.* sträfhårig; bladen enkelt ell. dubb. parbladigt delade; småbladen pardelade ell. djupt inskurna, med ovala—jemnbreda, grofsågade, tandade ell. n. hela flikar; flockens kantblr [hos hufvudform.] föga större än de öfriga. ☽ 7, 8. — *β angustifolium:* bladflikarne långa och jemnbreda, n. hela. Fig. Sv.B.363. Reich.Umb. t.131. *β* H.N.f.4, n:o 29.

* *australe Hn.* blrna hvita ell. rödaktiga, de i kanten större och mer olikformiga än de öfriga; delfr. smalare, ovala. Fig. Fl.D.2406. Reich.t.128.

Äng. a. (*Sk.—Ångml. VB.* Umeå sn, Backen. *Jemtl. Verml.* och *Dalsl. Hall. Öl. — N.* till Trondenäs i Finnm.: Norm. — * i södra och vestra prov. till *Verml.* och *Stockh.* på Färingön. *Gottl.* Visby: Veståö. — *N.* enl. Ax. Bl.) *Stor och sträf växt; den nordligare formen med gröngula ell. gulakt. blr och mycket varierande blad. Kronbl. äfven hos denna oftast omv. hjertlika med inviken spets, stundom t. o. m. i samma flock, inböjda utan den hjertlika intryckningen. — H. Sphondylium L.Fl.Su. och Herb. β H. angustif. L. * H. Sphondylium Fries, hvars H. suecicum är en medelform med hvita blr.*

165. PASTINACA *Lin.* Palsternacka.

1 P. *sativa L.* bladen enkelt parbladigt delade, omkr. 4pariga; småbladen äggrunda inskuret sågade, stund. flikiga. ☽ 7, 8, g. blr. — *β silvestris:* småluden, med smal träaktig, något bitter rot. Fig. Fl.D.1206. H.N.f.11, n:o 29.

Odl. st., vid vägar etc. (*Sk.* allm. på slättbygd. *Hall. Öl.* på hafsstr. För öfr. troligen endast förvildad, ända upp till *Uppl.* och *Verml. — N.* Opdal; Rörås.) *Var. helt och hållet glatt, med under och* [*β*] *på båda sidor håriga blad. β, som af Fr. anses vara P. opaca Bernh. och endast förekommer i Skåne, torde vara den ursprungligt vilda.*

166. ANÉTHUM *Lin.* Dill.

†1 A. *graveolens L.* blågrön, glatt; bladen dubb. parbladigt delade i trådsmala flikar. ⊙ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1572.

Odl. st. (*Sk.—Gestr.* sjelfsådd i kryddgårdar.) *Alnshög, med små blr i stor gles flock.*

167. LEVISTICUM *Koch.* Libsticka.

†1 L. *officinale K.* bladen parbladigt delade; småbladen n. vigglika, flikiga, de nedre 3-delade. ♃ 7, 8, g. blr. Reich.Umb.t.100.

Gårdstomt. (Trol. öfver hela Sv., ursprungligen odlad.) *1—2 alnar hög, illaluktande. — Ligusticum Levist. L. Levisticum paludapifolium Reich.*

168. ANGÉLICA *Lin.* Strätta.

† Delfrukternas skal sammanhängande med fröet.

1 A. *silvestris L.* blad- och småbladskaften *kölade;* de nedre bladen 2—3dubb. parbladigt delade, 3—4pariga; småbladen äggrunda, sågade [vanl. icke nedlöpande], uddbladet meränd. helt, stund. 3deladt; flockskaften *finludna;* delfr. plattade *vingkantade.* ♃ 7, 8, hv. blr. — *β montana:* de öfre småbladen nedlöpande på de gemensamma skaften. Fig. Sv.B.303. Fl.D.1639. Reich.Umb.t.95,f.1,2; *β* t.96.
Fukt. äng. och stränd. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm. — *β* i öfre delarne af Sv., samt i N. enl. Fr. S.V.Sc.) *Småbladen hos den allm. formen vanligen hela, något tjocka, fint och tätt sågade, men variera äfven djupt och ojemnt sågade, då de tillika äro stora, tunna och glänsande: var. nitens. Växten vanl. 1½ aln hög, men blifver i fjelltr. och på hafsstr. ofta dubb. högre, till alla delar mycket grof: var. major ed. 9.*

†† Delfr:s skal slutl. lossnande från fröet: *Archangelica Hoffm.*

2 A. *litoralis Fr.* bladskaften *fårade;* bladen dubb. parblad. delade; småbladen *olikformigt* sågade, uddbladet 3klufvet; flockskaften *n. glatta;* delfr. konvexa, med höga och något *uppsvällda* åsar. ♃ 6, 7, gulgr. blr. Fig. Fl.D.2407. H.N.f.10, n:o 23.
Hafsstr. (*Sk.* Malmö; Färlöfsholm och Vidtsköfle. — *Rosl.* Öregrunds skärgård. *VB.* Neder-Kalix skärg. *Hall. Boh. Gotl.* Fårö enl. G. v. Ced. — *N.* till Finnm.) *Föga skiljd från följ. Bladskaften n. trinda med en grund fåra ofvanpå. — A. Archangelica β Wg.*

3 A. *Archangelica L.* allm. bladskaften ofvanpå *platta;* bladen som föreg. med *dubbelsågade* småblad, uddbladet 3klufvet; flockskaft. meränd. glatta; sidoflock. högre än den mellersta; delfr. *som föreg.* ♃ 7, 8, gulgr. blr. Fig. Sv.B.633. Fl.D.206. H.N. f.11, n:o 27.
Fjelltr. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *Stjelken 5—6 qv. hög, alldeles trind; rotbl. 2—3 fot breda med 2—3 tum långa, under grågula flikar; flockarne 8—12 tum vida. — Archang. officinalis Fr.*

169. IMPERATORIA *Lin.* Mästerrot.

1 I. *Ostruthium L.* bladen dubb. 3fingradt delade: sido-småbladen djupt 2klufna, uddbladet 3klufvet, flikarne ovala, olikformigt grofsågade. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.368. H.N.f.5, n:o 13.
Skogsäng. r. (*Hall. Boh.* Sörbygden. *Smål.* Femsjö i Elfdalen; Jönköpingstrakten, vid Sanna; Bredaryds sn, Anneberg; Åhs och Odensjö m. fl. st. i vest. delen. *VG.* Frödered sn, torpet Källebacka. *Dalsl.* vid Fölens gästgg. *Verml.* Vestgård i Emtervíks och vid Ränneberget i Östmarks sn. *Vestml.* nära Stjernfors bruk. *Dal.* Lima och Transtrand. *ÖG.* flerest. i Åtvedstrakten; Sommabygden; samt mell. Vettern och Stångån enl. Kindb.) *De öfre bladen enkelt 3fingr. delade.*

170. PEUCÉDANUM *Lin.* Mossrot.

1 P. *palustre Mönch:* stjelken *kantig* och strimmig; bladen 3dubb. parbladigt delade mångpariga, med *jemnbredt lancettlika, kortspetsiga* flikar; svepebl. *smalt lancettlika;* flockstrål. *finludna.* ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.380. Fl.D.257 och 412.
Kärräng. stränd. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl.) *De findelade bladens omkrets triangulär; småbladens skaft icke tillbakaböjda. — Selinum L. Thysselinum Hoffm.*

2 P. *Oreoselinum Mönch:* stj. *trind* och strimmig; bladen 3dubbelt parbladigt delade med småbladens skaft *tillbakaböjda,* bladflikarne *vigglika, inskurna;* svepebl. *trådsmala;* flockstrål. *n. glatta.* ⚲ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1750. H.N.f.2, n:o 38.
Torra betesm. och sandfält, r. (*Sk.* teml. allm. i öst. delen från Stenshufvud till Ystad, samt h. o. d. i de inre delarne enl. F. Aresch. *Öl.* Sandby och Gårdby på öst. sidan; samt Wickleby, Resmo och Borgbyborg på den vestra enl. Sjöstr.) — *Athamanta L. Selinum Lin. Sk. resa.*

171. SELINUM *Lin.* Kruffrö.

1 S. *Carvifolia L.* stjelken *fårad* med *hinnaktiga* kanter; bladen 2—3dubb. parbladigt delade mångpariga, med skaft n. *utan* slidor; flikarne *smalt aflånga uddspetsiga;* svepebl. jemnbreda. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.667.

Skogsäng. (*Sk.—Rosl. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* södra del.) *Bladens omkrets äggrund ell. något aflång.*

2 S. *lineare Schum.* stj. *strimmig,* upptill något hvasskantig; bladen dubb. parbladigt delade, med *långa* slidor: flik. *långa, n. jemnbreda, spetsiga;* svepebl. n. hårfina. ☽ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1330. H.N.f.4, n:o 30.

Bland buskar, r. (*Smål.* från Blekingsgränsen till Döderhult, t. ex. Söderåkra, Ljungby, Arby, Kalmar etc. *Öl.* från Ottenby upp till Böda.) *Alnshög, med de öfre bladen föga längre än de n. 2 tum långa, stjelken insvepande slidorna; bladflik. smala, ½—1 tum långa; delfr. med djupa åsdälder.* — *Cnidium venosum Koch.*

172. CONIOSELINUM *Fisch.* Finnkarv.

*1 C. *Gmelini (Bray):* stj. strimmig, glatt; bladen n. 3dubb. parbladigt delade, med långa och breda slidor; de i korta aflånga flikar delade småbladens omkrets äggrund; svepebl. n. hårfina, lätt affallande. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Gmel.Fl.Sib.1,t.44. Reich.t.78. H.N.f.8, n:o 17.

Fukt. gräsbeväxta st. i fjelltr. r. (*N.* Vest-Finnm. Alten vid Bossekop, Hjemmeluft, Qveenvigen, Elvbakken; Mageröe: Th. Fr. etc.; Ost-Finnm. vid Varangerfjorden flerest., t. ex. Vester-elven, Gornitak. Vadsö.) *2—3 qvart. hög, med vida, tumslånga, från stjelken snart utvikta bladslidor, talrika flockstrålar.* — *C. tataricum Fisch.* och *Fr.S.V.Sc. C. Fischeri Wim. & Gr. Selinum ed. 9.*

173. SILAUS *Bess.* Ängsticka.

1 S. *pratensis Bess.* stj. nedtill trind, upptill kantig; bladen 2—3dubb. parbladigt delade, med jemnbredt lancettlika uddspetsiga ådriga flikar; enskildta svepet af småflockens längd. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.suppl.69. H.N.f.1, n:o 24.

Skogsäng. r. (*Sk.* i Hörteskog nära Trelleborg; Almaröd; Malmö, vid Rosenlund.) *Liknar Peuced. palustre, men har smärre, 5—8stråliga, meränd. svepelösa flockar.* — *Peuced. Silaus L. Cnidium Sm.*

174. HALOSCIAS *Fr.* Strandsticka.

1 H. *scoticum Fr.* stjelken trind; bladen dubb. 3fingradt delade; småbladen snedt äggrunda, ofvan midten grofsågade, med vigglik helbräddad bas. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B. 622. Fl.D.207. H.N.f.11, n:o 28.

Hafsstr. bland klipp. r. (*Sk.* Kullaberg; Torrekov m. fl. st. i n.v. delen. *Hall. Boh.* — *N.* hela kusten till Finnm.) *Omkring fotshög, till alla delar glatt, med tumsbreda småblad, lukt och smak af Libsticka.* — *Ligusticum L.*

175. LIBANOTIS *Crantz.* Säfferot.

1 L. *montana All.* stjelken fåradt kantig; bladen parbladigt delade; småbladen pardelade ell. ånyo parbladigt delade med inskurna flikar; frukten luden. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.760. Fl.D.754. H.N.f.12, n:o 45.

Ängsback. (*Smål.* öst. delen. — *Gestr. Vestml. Ner. VG. Öl. Gottl.* — *N.* södra del.) *Blomflockarne vanl. mycket täta, konvexa; fruktflock. platta ell. n. konkava.* — *Athamanta Libanotis L.*

176. ÆTHUSA *Lin.* Vildpersilja, Glis.

1 Æ. *Cynapium L.* stjelken fårad; bladen dubb. parbladigt delade; småbladen pardelade och inskurna, med lancettlika flikar. ⊙ 6—8, hv. blr. Fig. Sv.B.64. Fl.D. 1991.

Odl. st. kryddgård. a. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Hernösand: Arn. *Dal. Verml.* och *Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Till alla delar glatt; bladen tunna och glänsande; svepet längre än småflocken, nedböjdt.*

177. OENANTHE *Lin.* Stäkra.

1 O. *fistulosa L.* rotbladen 2—3dubbelt, *de öfre bladen enkelt parbladigt delade,* med korta, n. jemnbreda flikar, *ihåliga* skaft, längre än sjelfva bladet; allm. blomflock. *2—4stråliga.* ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.619. Fl.D.846. H.N.f.2, n:o 39.

Fukt. st. vattengrop. (*Sk. Hall. Smål.* Kalmar, Hosmo-å och Berga. *Gottl.*) *Rottrådarne till en del uppsvällda till ovala knölar; flockens kantblr stora och oregelbundna, könlösa.*

2 O. *Phellandrium Lam.* stjelkbladen *3dubb. parbladigt delade*, med småbladsskaften *tillbakaböjda*, samt aflånga trubbade flikar; flock. *mångstråliga.* ☽ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.155. Fl.D.1154.

Vatten. (*Sk.—VB. Dal. Verml. — N.?*) *Bladflikarne små, under vattnet stundom hårfina. — Phell. aquaticum L.*

178. CICUTA *Lin.* Sprengört, Bunarot.

1 C. *virosa L.* bladen dubb. parbladigt delade med dels enkla, dels sammanflytande, lancettlika hvass-sågade flikar. ♃ 7, 8, hv. blr. — β *tenuifolia:* bladflik. liniebreda, grundt och glest sågade. Fig. Sv.B.134. Fl.D.208. Fl.N.1,t.2.

Vatten. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl. — β *Verml.* Ekshärads prestgård. *VB.* Salminanti. *Torn. Lpm.*) *Glatt växt af alnshöjd ell. mera, med omkr. 2 tum långa, ½ t. breda bladflikar; β knappt med tumslånga. Roten stor, rundadt aflång och ihålig, mycket giftig.*

179. APIUM *Lin.* Selleri.

1 A. *graveolens L.* de nedre bladen parbladigt, de öfre 3fingradt delade, med vigglika inskurna småblad; sido-blomflockarne i bladvecken, med inga ell. korta skaft. ☽ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.790.

Hafsstr. och vallar, r. (*Sk.* vestra kusten, t. ex. Hvellinge; Malmö; Landskrona etc. *Gotl.* — *N.* sydl. kust.) *Glatt och glänsande med stark lukt.*

180. ÆGOPODIUM *Lin.* Kirskål, Qvaller.

1 Æ. *Podagraria L.* bladen dubb. 3fingradt delade; småbladen äggrunda med snedt hjertlik bas. ♃ 7, 8. hv. blr. Fig. Sv.B.147. Fl.D.670.

Odl. st., lundar, a. (*Sk.—Helsl. Ångml.* allm. i Viksjö enl. Leffl. *Vestml. Verml. Dalsl. Öl. Gotl.* — *N.*) *Hela växten glatt, 3—4 fot hög.*

181. CARUM *Lin.* Kummil.

1 C. *Carvi L.* bladen dubb. parbladigt delade med findelade småblad. ☽ 6—8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.115. Fl.D.1091.

Äng. och renar, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Fotshög, glatt. — Bunium Godr. & Gren.*

182. BUNIUM *Lin.* Jordnöt.

*1 B. *flexuosum With.* stjelken nedtill bladlös; stjelkbladen n. oskaftade, dubb. parbladigt delade i n. jemnbreda inskurna flikar; stiften hos frukten upprätta. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. E.B.988. H.N.f.13, n:o 41.

Torra st. sandback. r. (*N.* mellan Stavanger och Nordmöer. t. ex. Mundeim; Storöen; Aalesund: Dr P. Olsson; Molde etc.) *Stjelken fotshög, mycket smal ned mot den rundadt knölformiga roten; rotbladen skaftade, 3dubb. parbladigt delade. — Carum Fr. S.V.Sc. Conopodium denudat. Koch och Fr. H.N.*

183. PIMPINELLA *Lin.* Bockrot, Anis.

1 P. *magna L.* stjelken *fåradt kantig;* bladen parbladigt delade, med utdraget äggrunda *spetsiga*, inskuret sågade, glänsande småblad, 3flikigt uddblad; äfven de *öfversta* bladens småblad *äggrunda* ell. *lancettlika, sågade.* ♃ 7, 8, hv. ell. rödl.blr. Fig. Sv.B.741. Fl.D.1155. H.N.f.2, n:o 41.

Äng. r. (*Sk.* mångenstäd. i vest. delen. *Smål.* Ökna mell. Emhult och Åsgärde; Rödsle nära Vestervik. *ÖG.* flerest. enl. Kindb. *Södml.* Tullgarn nära slottet, ymnig. *Öl.* mell. Mörbylånga och Borgby; Sandby och vid Vickleby. *Gotl.* mell. Arshamn och Vialmsudde.) *Småbladen större mer utdraget ell. lancettlikt äggrunda än hos följ.; de öfversta, vid blomflockarne, af samma form, icke så smalflikiga som hos denna. Var. i Sk. och på Gotl. med parbladigt delade småblad: var. dissecta.*

2 P. *Saxifraga L.* stj. *trind och strimmig;* bladen parbl. delade, de nedre med rundade ell. bredt äggrunda *trubbiga* sågade småblad, de öfre med *smalt jemnbreda helbräddade* flikar. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.160. Fl.D.669.

* *nigra W.* roten innehållande en blå saft.

Äng. a. (*Sk.—Um. Lpm.* — *N.* till Nordl. — * *Sk.* Limhamn m. fl. st. enl. Aresch. *ÖG*. flerest.: Kindb. *Öl. Gottl.*) *Var. som föreg., samt glatt och småluden.* — *P. nigra, hvars rotsaft blir i luften blåaktig, skiljes af Koch med ludna flockstrålar, en hårighet, som är lika obeständig som stjelkens.*

184. FALCARIA *Host.* Skärfloka.

1 F. *Rivini Host:* bladen 3fingradt delade i dels hela, dels 2—3delade, långa och n. jemnbreda flikar med brosklikt kantade sågtänder. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.621. Fl.D. 1749. H.N.f.2. n:o 40.

Torra åkrar, r. (*Sk.* vid byn Glemminge i Ingelstads härad. *Gottl.* söder om Visby.) *Blåaktig glatt, alnshög växt, med läderartade, 2—6 tum långa bladflikar, trådsmala svepen.* — *Sium Falcaria L. Critamus Reich.*

185. SIUM *Lin.* Märke.

1 S. *latifolium L.* stjelken *fåradt kantig;* stjelkbl. enkelt parbladigt delade; småbladen *utdraget lancettlika ell. jemnbreda, n. likformigt sågade,* med uddspetsade sågtänder; blomflock. *långt* skaftade; svepebl. helbrädd. ell. tandade. ♃ 7, 8, hv. blr. — *β longifolium:* småbl. jemnbreda och något krökta. Fig. Sv.B.178. Fl.D.246.

Vatten. (*Sk.—VB.* och *Um. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* i Wall. — *β ÖG.* Norrköp. på Bykholmen; Egebylund i Mjölby: Kindb. *Göteborg,* Quillebäcken etc. *Hall.*) *3—4 fot hög, med flere tum långa flockskaft. Rotbl. dubb. parbladigt delade.* — *β har 2—4 tum långa, 2—3 linier breda småblad.*

2 S. *angustifolium L.* stjelken *trind och strimmig;* bladen enkelt parbladigt delade; småbladen *äggrunda*-lancettlika, *olikformigt hvass-sågade,* vid basen *något inskurna;* sidoblomflock. *kort* skaftade, motsatta bladen; svepebl. vanl. *flikiga.* ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.620. Fl.D.247. H.N.f.1, n:o 25.

Vatten, r. (*Sk.* allm. *Blek.* Sölvitsborg; Sissebäck och Ynde: Gosselm. *ÖG.* Vallerstad sn, Skenaån. *Hall. Boh.* Mollö. *Öl. Gottl.*) *1—2 fot hög, med 1—2 tum långa flockskaft.* — *S. nodiflorum, samt enl. Fries Oenanthe crocata L.Fl.Su. Berula Koch.*

186. HELOSCIADIUM *Koch.* Kärrfloka.

1 H. *inundatum K.* de nedre bladen dubb. parbladigt delade i hårfina flikar, de öfre enkelt parbl. delade i vigglika 3klufna flikar; blomflocken 2-, säll. 3strålig, fåblommig. ⊙ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.740. Fl.D.89. H.N.f.1, n:o 26 och f.8, n:o 18.

Vattengrop., öfversv. st. r. (*Sk.* Christianstad; Ystad; Skanör; Lund; Landskrona; Kullaberg etc. *Hall.* Varberg; Onsala sn, nära Stenkilsås etc. *Dalsl.* i Orselfven vid Vestergården och Krokfors i Ör sn. *Blek.* Ronneby; Säby i Ramdala m. fl. st. *Smål.* Söderåkra i Kalm. län; Applerum i Thorsås enl. Ekstr.; i Vexiö län flerest. enl. Scheutz. *Öl.* Näsby i Åhs sn enl. Leffl.) *I djupare vatten stund. fotslång, simmande, på uttorkade ställen 3—4 tum lång och krypande; småflock. 3—6-blommiga.* — *Sison L.*

187. BUPLEURUM *Lin.* Harfloka.

1 B. *tenuissimum L.* stj. grenig; bladen hela jemnbreda, spetsiga; blomflockarne nästan hufvudlika skiftevisa, af det 5bladiga svepets längd. ⊙ 7, 8, gulakt. blr. Fig. Sv.B. 618. Fl.D.1090. H.N.f.1, n:o 27.

Hafsstr. och torra st. r. (*Sk.* här och der från Landskrona till Skanör; samt vid Ystad: F. Aresch.; Lund vid Fogelsång etc. *Blek.* Carlskrona; Ronneby. *Smål.* Kalmar. *Öl. Gottl.* Sanda; Sproge; Öja sn, vid Stockviken; Visby: G. v. Ced.) *Har 6—10 tum långa trådsmala uppstigande stjelkar.* — *Odontites Spreng.*

188. SANICULA *Lin.* Läkeört.

1 S. *europæa L.* stj. enkel, bar ell. enbladig; bladen handdelade i 3—5, vigglika 3-klufna ell. inskurna och sågade flikar; småflock. hufvudlika. ♃ 7, hv. rödl. blr. Fig. Sv.B.245. Fl.D.283.

Lundar. (*Sk.—Gestr.* och *Vestml. VG. Dalsl. Boh.* Smörkullen; Uddevalla; Christinedal. *Hall.* Särö; Hallandsås: Fr. *Öl. Gottl.* — *N.* till Molde.) *Fotshög.*

189. HYDROCÓTYLE *Lin.* Spikblad.

1 H. *vulgaris L.* stj. krypande och rotslående; bladen sköldlika cirkelrunda, glest naggade; blomflocken hufvudlik, omkr. 6blommig, slutligen förlängd i form af ett kort, afbrutet ax. ♃ 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.617. Fl.D.90. H.N.f.16, n:o 31.
Stränd. dik. etc. (*Sk.*—*ÖG.* Värna i Slutorp enl. Kindb. och *VG.* Lidköping i skogen Kartåsen; Thorsön i Ven.; Fritsla sn. nära torpet Hagen. *Dalsl.* Krokfors i Ör sn, samt nära Venersborg. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* söd. del, Lister etc.) *Blott bladen och blrna visa sig öfver jordytan.*

190. ERYNGIUM *Lin.* Manskraft, Martorn.

1 E. *maritimum L.* rotbladen hjertlikt rundade, jemte stjelkbladen veckiga, taggsågade och inskurna; blomflock. hufvudlika, skaftade, med 3gaffiade fjäll mell. blrna. ♃ 7—9. Fig. Fl.D.875. H.N.f.14, n:o 23.
Hafsstr. r. (*Sk.*—Norra *Boh. Blek.* Sillnäs vid Torsöviken: Gosselm. *Öl.* Byerum. *Gotl.* vid Ihrevik; Lummelund. — *N.* Listers fögderi. Hvalöarne i Smålehnene.) *Hela växten styf, blåaktig; bladen läderartade, taggiga; blrna ljusblå.*

---

29 Fam. ADOXEÆ *E. Mey.* Kronbl. vid basen hopväxta, i knoppen kantlagda. Stånd. dubb. så många som kronbladen, med enrummiga knappar. Fruktämne 4—5-rummigt, till hälften täckt af disken, slutl. bärlikt fröhus med ett frö i hvarje rum.

191. ADÓXA *Lin.* Desmeknopp.

1 A. *Moschatellina L.* rotbl. långt skaftade, dubbelt 3fingrade; stjelkbl. 2, motsatta, 3-fingr.: alla med flikade småbl. ♃ 4, 5, gr. blr. Fig. Sv.B.435. Fl.D.94.
Skugg. back. (*Sk.*—*Medelp.* och *Jemtl. Öl. Gotl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blomhufvudet af en ärts storlek. Örten luktar Mosohus.*

---

30 Fam. ACERINEÆ *DC.* Kronbl. i knoppen tegellagda. Fruktämne fritt, 2—3rummigt, med 2 froämnen i hvarje rum; slutl. vingfrukt ell. läderartadt fröhus.

192. ACER *Lin.* Lönn.

1 A. *platanoides L.* bladen handflikt 5flikiga, glatta, med *spetsade* flikar och tänder; blomskaften *glatta*, i *upprät qvast.* ♄ 5, g. blr. Fig. Sv.B.86.
Skogsäng. byar. (*Sk.*—*Ångml.* Nora sn, Bölesta och Skuluberget. *Jemtl.* Stugu sn. *Dal.* upp till Hykjeberget. *Verml. Boh.* Koster. *Öl. Gotl.* — *N.* Aggerhus och Christiansands st. Bergens st. sällsynt. Romsdalen: Gunn.) *Högt träd med stora tunna blad.*

2 A. *campestre L.* bladen handlikt 3—5klufna, med *trubbiga,* inskurna ell. groftandade flikar; blomskaften *småludna,* i något *lutande qvast.* ♄ 5, gr. blr. Fig. Sv.B.409. Fl.D.1288. H.N.f.2, n:o 37.
Back. r. (*Sk.* Svedala sn nära Brännemölla och Aggarp på Nafverbacken; i skogen vid L. Lindholmen enl. F. Aresch. Skall äfven finnas i skogar vester om Sönnerskog.) *Litet träd eller buske.*

†3 A. *Pseudoplatanus L.* bladen som föreg. med *spetsiga* olikform. grofsågade flikar, *under blekare;* blrna i *hängande klasar.* ♄ 5, gr. blr. Fig. Fl.D.1575.
Byar, r. (*Sk.* planterad vid vägar etc., mer sällan ända upp till *Helsl.* — *N.* i södra delen planterad.) *Högt träd; frukten med mindre utsperrade vingar än hos de föreg.*

193. ÆSCULUS *Lin.* Hästkastanie.

†1 Æ. *Hippocastanum L.* bladen 7—9fingrade: småbladen vigglika spetsade sågade. ♄ 5, 6, hv. blr. Fig.

Planterad. (*Sk.*—*Helsl.* — *N.*) *Högt träd med blr i stora upprätta klasar, samt slutl. med stora, meränd. groftaggiga fröhus.*

---

31 Fam. **RESEDACEÆ** *DC.* Blr oregelbundna. Kronblad i knoppen åtskiljda. Fröh. i toppen öppet, enrummigt, med fröfästen i fogarne mellan skalen.

194. RESÉDA *Lin.* Wau.

1 R. *Luteola L.* bladen lancettlika, helbräddade, med en omärkl. tand vid basen; blrna oskaftade i tätt och smalt ax; fodr. 4deladt. ☽ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.82. Fl.D.864. H.N.f.1, n:o 32.

Sandback r. (*Sk.* Helsingborg, Landskrona, Lund, Ystad, Gladsax, Åhus etc. *Blek.* Sölvitsborg; Carlshamn och Silltorp: Gosselin. *Smål.* Kalmar; Ljungby sn, Harby gästgg.; Visingsö. *Hall. Boh.* på Koön. *Öl. Gottl.* Othem sn, på Enholmen ymn.; Slite och Visby. I de öfre prov. någon gång förvildad ell. införd med ballast. — *N.* Christiania, förvildad: Ax. Bl.) *Axet från 3 tum till mer än fotslångt.*

---

5 KLASSEN

SERTIFLORÆ.

32 Fam. **NYMPHÆACEÆ** *DC.* Kronbl. i flere kransar, öfvergående i äfvenledes talrika ståndare. Frukt läderaktigt, mångrummigt fröhus med fröfästen på väggarne.

195. NYMPHÆA *Lin.* Näckros.

1 N. *alba L.* bladskaften *trinda;* bladen rundade, med hjertlik bas, platta helbräddade; pist:s märke 10—20stråligt. ♃ 7, hv. blr. — β *biradiata Som.* märket tecknadt med en stor stjernformig mörkröd fläck. — γ *rosea:* blr stora, rosenröda. Fig. Sv.B.92. Fl.D.602. β Reich.D.Fl.f.119. γ H.N.f.16, n:o 32.

Sjöar och vattenpöl. (*Sk.—Lul. Lpm.* och nor. del. af *VB. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl. — γ *Ner.* i sjön Fagertärn på Tiveden.) *Blrna utbredda ofta 4 tum vida, stund. blott hälften så stora, då äfven bladen blifva små. Inskärningen mell. flikarne vid bladens bas än smal, än bred; märket gult, brandgult ell. rödt.*

196. NUPHAR *Sm.* Näckblad.

1 N. *luteum Sm.* bladskaften *upptill 3kantiga,* en kant rundad; bladen rundadt elliptiska med hjertlik bas; ståndarknapp. *jemnbredt aflånga;* märket *10—20stråligt,* odeladt. ♃ 7, g. blr. — β *minus:* blr små, omkr. en tum i diam.; märket 10—12-stråligt. Fig. Sv.B.266. Fl.D.603.

Sjöar, a. (*Sk.—Lpl. Boh. Gottl.* — *N.* — β *Lpl.* Karesuando.) *Kronbl. mycket små i jemförelse med de stora gula foderbl.; ständ.-knapparne 2—3 gånger så långa som breda. — Nymphæa L. — Möjl. tillhör β följ., då bladskaftets form på de pressade ex. ej kunnat utrönas. En medelform till β har O. Nordst. sändt från VG. — Enl. Læst. skulle närv. och följ. arter endast vara lokalformer af en och samma art.*

2 N. *intermedium Ledeb.* bladsk. *plattade;* bladen och ståndarkn. *som hos föreg.;* märket *9—15stråligt, helt* ell. *något flikadt.* ♃ 7, 8, g. blr. — β? *Spennerianum:* bladen små med frånstående basflikar; kronbl. teml. stora, vigglika; märket omkr. 10tandadt ell. flikadt. Fig. H.N.f.14, n:o 24. β Reich.D.Fl.f.116.

Sjöar. (*Torn.—Pit. Lpm. VB.* nor. del., t. ex. i Gäddträsk ymnig. *Jemtl.* Ovikens sn, vid Kjanneråsbodarne. — *N.* Finnm. Karasjok: Norm.) *β synes tillhöra denna art, ehuru bladskaftens form ej kan bestämmas. Var i VB. med på undre sidan mer och mindre tätt småludna blad; vanligast äro de glatta.*

3 N. *pumilum DC.* bladskaften *trubbigt 3kantiga;* ståndarkn. *n. qvadratiska,* blott en half gång längre än breda; märket omkr. *10stråligt,* flikadt. ♃ 7, g. blr. Fig. Reich.D.Fl.f.115.

Bäck. dammar, r. (*Smål.* Gärdserum sn, i flere sjöar. *ÖG.* teml. allm. i Åtvedstrakten enl. Kindb. *Dal.* i Nässjön nära Hykjeberget. *Helsl.* Aktjärn och Lillbotjärn i Arbrå: Stud. E. Collinder. *Ångml.* Arnäs sn, i Prosttjärn och Elfsjön; Själevad sn, i Lomsjön. *VB.* Småträsk i Neder-Kalix: Reutern. *Um. Lpm.* Fatsjön i Wilhelmina sn. *Torn. Lpm.* i bäckar vid Muonio elf upp till Karesuando. — *N.* Christia-

nia; Tellemarken; Valders; Gudbrandsdalen, söder om Laurgaard. Bergen etc. Ost-Finnm. Colmijaure vid Svanvik.) *Blrna ej större än på Caltha pal.; bladen omkr. 2 tum breda. Kronbladen små, omv. äggrunda. Var. liksom föreg. med under småludna blad. — N. minimum Sm.*

---

33 Fam. **RANUNCULACEÆ** *Juss.* Blomhylle enkelt, ell. dubbelt af skiftevisa foder- och kronblad. Stånd. vanl. talrika. Frukt af flere fria karpeller [sällan hopväxta till ett bär].

1 Flocken **Ranunculeæ.** Kronbl. med honingsgrop på klon. Karpeller nötlika, slutl. enfröiga.

197. RANUNCULUS *Lin.* Solögon.

† Kronbl. 5, hvita.

1 R. *glacialis L.* stjelken upprät, *1—2blommig;* rotbladen skaftade, jemte de nedre stjelkbl. *3fingradt delade*, med djupt 3flik. och inskurna småblad; blomfodr. *qvarsittande, brunulligt;* karpellerna halfmånlika hinnryggade. ♃ 7, 8. Fig. Lin.Fl.L. t.3,f.1. Sv.B.747. Fl.D.19. H.N.f.9, n:o 30.

Hög fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N.*) *I Jemtland är denna art vanl. 1-, i Lpl. 2-, sällan 3blommig, qvartershög. Blrna stora, med utvändigt rödvioletta kronbl.*

2 R. *aconitifolius L.* stjelken upprät *grenig, mångblommig;* bladen *djupt 3—7klufna*, med ovala inskurna och grofsågade flikar; bl.fodret *snart affallande, glest hvithårigt;* karp. utan hinnkant. ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.8, n:o 28.

Fjellv. r. (*Jemtl.* Stor-Li etc.; flerest. i Frostviken; Fölinge sn. *Herjed.* från Sylfjellen ned till Funnes- och vest. Tenndalen. *Dal.* Särna på Fulufjellen. — *N.* Kålahögen; Ridalen; Holtaalen; Dovre; Romsdalen; Filefjell; Valders etc. ned till Häckefjell.) *1—3 alnar hög, med blad, som likna Stormhattens. — R. platanifolius Godr. & Gren.*

†† Kronbl. gula; örtbl. odelade.

3 R. *Lingua L.* stjelken *upprät;* bladen *utdraget* lancettlika, *långspetsade*, glest naggtandade; karpellerna med *utdraget kroklikt* spröt. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.636. Fl.D.755.

Å- och sjöstränd. i vatt. (*Sk.—Helsl. Jemtl.* Håsjö sn; Ragunda i elfven. *Dal. Verml. Dalsl. Boh.* Ramtjärn i Näsinge enl. Leffl. *Hall. Öl. Gottl. — N.* i Vigsån nära Korsegården vid Mjösen.) *Ofta alnshög och deröfver, bladen qvarterslånga, med korta ell. inga skaft; blrna tumsvida. Var. glatt och sträfhårig.*

4 R. *ophioglossifolius Vill.* stjelken *upprät;* bladen *aflånga ell. elliptiska,* de nedre n. hjertlika, *alla trubbiga;* karp. *sträfva* af upphöjda knölar, med *kort* spröt. ⊙ 6. Fig. H.N.f.16, n:o 33.

Kärr. r. (*Gottl.* ½ mil n. om Visby vid vägen till Skälsö i Väskinde sn.) *Från några få tum till omkr. fotshög med pipig stjelk; öfre bl. n. oskaftade, de nedre långt skaft., dels helbräddade, dels naggsågade.*

5 R. *Flammula L.* stjelken *uppstigande* eller *krypande* [säll. upprät]; bladen äggrundt lancettlika—jemnbreda, *kortspetsade* ell. *trubbiga,* glatta; karp. *släta ell. gropigt punkterade,* med *mycket kort* spröt. ♃ 7. — *β replans:* stjelken trådlik, båglikt krypande; bladen n. trådsmala. Fig. Sv.B.117. Fl.D.575. *β* Lin.Fl.L.t.3,f.5. Fl.D. 108. H.N.f.10, n:o 27.

Kärr, stränd. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *α har ofta fingerbreda blad, men öfvergår utan gräns i β, som är Linnés R. reptans. Första rotbladen på våren äggrunda och, då de växa i vatten, långt skaftade och flytande; likna då bladen af Alisma natans.*

††† Kronbl. gula; örtbl. flikiga ell. delade.

* Stjelken krypande, med enkla blomskaft i bladvecken.

6 R. *lapponicus L.* bladen glatta *3delade,* med *bredt spadlika, naggade eller inskurna*

flikar; blomskaften upprätta, enblommiga, bladlösa ell. enbladiga; karp. med *utdraget*, krökt spröt. ♃ 6. Fig. Lin.Fl.L.t.3,f.4. Sv.B.749. Wg.Fl.L.t.8. Fl.D.2292. H.N.f.3, n:o 28.

Fukt. st. i fjelltrakter, r. (*Torn.—Um. Lpm. Jemtl.* Oviksfjellen; Sunne, Offerdahl och Ström snr. *Herjed.* vid Kolsätt. *VB.* Skellefteå, Falkberget. *Ångml.* Vallsjö i Sollefteå; Hellgum, Edsele och Ramsele snr: Arn. *Medelp.* Sättna, vid Flata fäbodar. — *N.* Finnm. Anarjok och i Sydvaranger vid Pasvig-elv: Norm.) *Egentl. stjelken kryper lik en rot under jorden eller i mossan, uppskjutande i lederna blad och qvartershöga blomskaft. Blomfodr. mest af 3, och kronan af 7, små blad, hvilket dock varierar; karpell. föga längre än deras spröt.* — *Coptidium ranunculoides Beurl.*

7 R. *hyperboreus Rottb.* bladen *3klufna*, med *aflånga, helbräddade*, trubbiga flikar; blomskaften korta, enblommiga, bladlösa; karp. *n. utan* spröt. ♃ 7. Fig. Sv.B.710. Fl.D.331. H.N.f.5, n:o 25.

Fukt. st. i fjelltrakter, r. (*Torn. Lpm.* flerest. t. ex. Kedkesuando, Naimakka, Kilpisjärvi, Jukkasjärvi etc. *Lul. Lpm.* Sirkasluokte vid Wirihaure. *Pit. Lpm.* Akarisfjell: H. Widm. *Jemtl.* Ovikens sn, vid Eltnäset och Borgen; Bergs sn, vid Vigge. *Dal.* Idre, vester om Djupgrafsstöten vid Löfåsen. *VB.* vid Öfver-Torneå. — *N.* Varanger; Vadsöe; Bossekop etc. Salten; Dovre: Tronfjellet etc.) *Blomskaften tumslånga; ganska små blr med oftare 3 ell. 4 kronbl. Karpell. hafva omogna ett kort, klolikt stift, som slutl. n. alldeles försvinner.*

** Stjelken uppstigande ell. upprät, enblommig.

8 R. *pygmæus Wg.* stjelken *uppstigande;* rotbladen *n. njurlika, djupt* 3—6klufna, med helbräddade flikar; blomfodret *föga hårigt, n. längre än* kronbladen; karpell. med *kort* spröt. ♃ 7, 8. Fig. L.Fl.L.t.3,f.3. Sv.B.748. Wg.Fl.L.t.8. Fl.D.144. H.N. f.7, n:o 28.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Blommande 1—3 tum hög; vid fruktmogn. ofta qvartershög, men mycket spenslig.* — *R. nivalis β L.*

9 R. *nivalis L.* stjelken *upprät;* rotbladen *njur- eller hjertlika, nedom midten* 5—7klufna; stjelkbladen djupt 3—5klufna med helbräddade flikar; blomfodret *brunludet, dubb. kortare än* kronbladen; karp. med *utdraget,* krökt spröt. ♃ 7, 8. Fig. Lin. Fl.L.t.3,f.2. Sv.B.394. Wg.Fl.L.t.8,f.3. Fl.D.1699. H.N.f.7, n:o 27.

Högre fjellv. (*Torn. Lpm.—Jemtl.* Ekorrdörren. — *N.* Finnm. allmän. Dovre, på Finnshöe m. fl. st. ofvanför Drivstuen och Vaarstien, samt på Knudshöe.) *Omkr. qvartershög; bladen glänsande, med 3 hufvudflikar, den mellersta hel, sidoflikarne inskurna; blommorna guldgula.*

*10 R. *altaicus Lax.* stjelken *upprät;* rotbladen *rundade* eller *viggformiga* [icke intryckta] *vid basen, grundt* mångflikiga; stjelkbladen 5—7flikade eller klufna till och nedom midten i lancettlika flikar; blomfodr. *som hos föreg.;* karpell. med *något* utdraget krökt spröt. ♃ 8. Fig. Fl.D.suppl.82. H.N.f.15, n:o 29.

Fjellv. r. (*N.* Vest-Finnm. Magerö, samt andra öar vid Nordkap. Ost-Finnm. Lebesbyfjellen, Langfjordfjellen etc.; Berlevaag.) *Vanl. större än föreg., bladen n. utan glans, blrna ljusgula.* — *R. niv. β sulphureus Wg.Fl.L. R. sulph. Fr. S.V.Sc.*

*** Stjelken meränd. upprät och flerblommig; roten trådig.

a — Blomskaft släta [orefflade]; karpell. ludna.

11 R. *auricomus L.* stjelken glatt, mångblommig; rotbl. *njur—hjertlika,* meränd. djupt *3klufna ell. delade,* stund. hela, groft naggtandade, under *glatta;* stjelkbl. oskaftade, handdelade, med *jemnbreda,* vanl. *helbräddade* flikar: karp. *dubb. längre* än deras spröt. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.665.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Var. med alldeles odelade och ända till basen handdelade rotbl.; de nedre stjelkbladens flikar äro stund. handklufna: var. palmatus. Den bladlösa slida, som hos R. cassub. omsluter basen af rotbladens skaft, saknas hos närv. art, hvars rotbl. i stället hafva skaftet vid basen vidgadt till en slida.*

12 R. *cassubicus L.* stjelken som hos föreg.; rotbl. *rundadt njurlika, odelade,* groft naggtandade, under *gleshåriga;* stjelkbl. som hos föreg., meränd. med *lancettlika,*

sågade flikar; karp. ***knappt*** längre än sprötet. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.suppl.83. H.N. f.5, n:o 23, 24.

Skugg. st., äng. r. (*Gestr.* vid Fleräng, Grinduga, Kubbo m. fl. st. *Rosl.* i Väddö; Grisslehamn etc. — *Uppl.* Ytterboda i Elfkarleby; Uppsala, vid Godtsunda och Vretaudde; Häggeby; Öfver-Gran; Husbysjutolft. *Vestml.* Björnön och öst. Hästholmen i Vesteråsfjärden; Sätra brunn enl. Lefll. *Verml.* Aspsäter i Gilberga. *ÖG.* Runstorp i Kimstad enl. Kindb. *Smål.* Almesåkra: Zett.) *Gröfre än föreg.; rotbl. äldre ofta 4 tum breda, med skaftens bas innesluten i en vid, hinnaktig slida.*

b — Blomskaft släta; karp. glatta och släta.

13 **R.** *acris L.* stjelken meränd. *tilltryckt småhårig;* bladen 3—5delade, med inskurna flikar, håriga; *öfre* stjelkbladens flikar *n. jemnbreda.* ♃ 7, 8. — *β nothus:* rotbl. 3fingradt delade, med skaftade småbl. Fig. Sv.B.375. Fl.D.2415.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Var. från alnshög till några få tum hög, samt med gleshåriga ända till silkesludna blad.*

14 **R.** *Friesii Godr. & Gren.* stjelken *nedtill kort sträfhårig,* upptill jemte bladen silkeshårig; *alla* bladen *likformiga, 3fingradt delade,* med kort skaftade, *n. rutformiga,* djupt inskurna flikar. ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.11, n:o 31.

Äng. r. (*Uppl.* Uppsala, på en äng bredvid Akademiens materialbod. — *N.* vid vägen mell. Aalesund och Steenvaagen: Doc. P. Olsson; i Torpen, vid Finden och Nörstelien: Bl.?) *Större och gröfre än föreg., från hvilken den är väl skiljd genom de ända upp likformiga bladen, samt den utsperrade hårigheten på stjelkens nedre del och bladskaften, hvari den mera liknar R. lanuginosus. Bladnerverna starkt upphöjda, hvitaktiga. — R. silvaticus Thuill. enl. Fr. R. Steveni Andrz. enl. Beurl. R. acris γ pubescens Ax. Bl. Bot. Reise i Valders?*

c — Blomskaften refflade; karp. glatta och släta.

15 **R.** *repens L.* stjelken *uppstigande, med grenskott;* bladen *3fingradt delade,* med långt *skaftade,* 3delade och inskurna flikar; blomfodr. *tilltryckt* [till kronan]; fruktfästet styfhårigt. ♃ 5—8. Fig. Sv.B.400. Fl.D.795.

Odl. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Har vanl. stora, höggula blr. Var. från glatt till silkesluden; funnen vid Strengnäs med upprät stjelk, utan grenskott.*

16 **R.** *polyanthemos L.* stjelken *upprät, utan grenskott och knöl* vid roten, *utsperradt sträfluden,* mångblommig; bladen djupt 3—5delade och flikiga, med *n. oskaftad* ändflik; blomfodr. och fruktfästet *som hos föreg.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1700.

* *nemorosus DC.* rotbl. klufna till ⅔ nära basen i 3—5, omv. äggrunda inskurna flikar. Fig. H.N.f.14, n:o 25.

Äng. (*Sk.—Gestr. Helsl.* i Tuna och Bergsjö: Wistr. *Ångml.* Nordingrå prestg. enl. Lefll. *Dal. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Lofoten. — * *Gotl.* mångenstädes.) *2—5 qv. hög, med stora blr; hos hufvudformen äro rotbladen delade ända till basen. — * R. silvaticus Thuill. enl. Godr. & Gr.*

17 **R.** *bulbosus L.* stjelken *upprät, utan grenskott,* uppsvälld till en *knöl* vid roten, utstående *mjukhårig,* fåblommig; bladen djupt 3delade, med bredt vigglika, klufna och tandade flikar, *skaftad* ändflik; blomfodret *nedböjdt;* fruktfästet styfhårigt. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.387. Fl.D.551.

Ängsback. a. (*Sk.—Helsl.* Söderhamn. *Vestml. VG. Dalsl.* Venersborg. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Christiansand.) *Stjelken qvartershög, ofta enkel; i skugga stundom hög och grenig, hvarvid knölen vid roten n. försvinner och bladflikarne blifva n. lancettlika.*

d — Karpell. upphöjdt grynprickiga ell. taggiga.

18 **R.** *Philonotis Ehrh.* stjelken *hårig,* mångblommig; bladen 3fingradt delade, med *breda,* 3delade och inskurna flikar; blomskaften *refflade;* foderbl. *nedböjda,* af *halfva* kronbl:s längd; karp. *omkring kanten grynprickiga.* ⚇ 5—8. Fig. Fl.D. 1459. H.N.f.7, n:o 26.

Äng. och åkerrenar, r. (*Sk.* Trelleborg; Höjebro. *Blek.* teml. allm.: Goss. *Boh.* Koön enl. G. v. Ced. *Öl.* vid Näsby i Åhs; Gamlegärde i Ventlinge: Sjöstr. *Gotl.* allm. i sydv. del.; samt Hallgårds i Östergarn, Hörsnö sn etc. — *N.* Söndmöer?) *Stj. grenig, stundom föga hårig. — R. hirsutus Curt.*

19 R. *arvensis L.* stj. *glatt* ell. omärkligt hårig, mångblommig; bladen 3fingradt delade i *smala,* ånyo delade småbl. med n. jemnbreda flikar; blomskaften *släta;* foderbl. *tilltryckta,* n. *af kronans* längd; karp. *taggiga, kanttaggarne störst.* ⨀6, 7. Fig. Sv.B.537. Fl.D.219. H.N.f.8, n:o 27.
Åkr. (*Sk. Blek. Smål.* Kalmar; Gamleby; Nygård i Lofta. *ÖG.* öst. Ryd. *Södml.* Bergshammar sn, vid Vreta enl. C. Ind. *Stockh.* på Lidingön och Lofön. *Uppl.* Frötuna m. fl. st. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* söd. del. på ballast: Ax. Bl.) *Stj. 1—3 qv. hög, nedtill glatt, högre upp med mycket glesa, tilltryckta hår.*

**** Stj. upprät, flerblommig; roten knölig.

20 R. *illyricus L.* stjelken hvitullig, fåblommig; bladen delade i 2—3, hela ell. 2klufna, jemnbredt lancettlika, helbräddade flikar, hvitulliga; blomskaften släta; foderbl. nedböjda. ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.1,t.19. H.N.f.4, n:o 40.
Sand. st. r. (*Öl.* mångenst. på både öst. och vest. Landtborgen, t. ex. Hulterstad, Sandby, Thorslunda, Glömminge m. fl. snr. Förvildad vid *Stockh.* i Beylons park.) *Blrna mycket stora; roten af ett rundadt knippe grofva grynlika knölar; bladen stundom odelade.*

198. BATRACHIUM *Wimm.* Grodnate.

† Kronblad gula.

1 B. *sceleratum Th. Fr.* bladen djupt 3klufna, med trubbigt inskurna flikar; de öfre delade n. till basen i lancettlika—jemnbreda flikar; foderbladen nedböjda, längre än kronbl., slutl. kortare än det utdragna fruktfästet. ⨀6—8. Fig. Sv.B.412. Fl. D.571.
Vid och i grundare vatt. a. (*Sk.—Um. Lpm.* — *N.*) *Var. till storleken, från n. alnshög till ett par tum, samt dels, på det torra, upprät, dels, i vatten, flytande; blrna mycket små.* — *Ranunculus L.*

†† Kronblad hvita; fruktfäste hårigt. [*Ranunc. aquatilis L.*]

* Alla blad nedsänkta likformiga, delade i hårfina flikar.

a — Bladen oskaftade, flere gr kortare än blomskaften.

2 B. *marinum Fr.* stj. *trind;* bl. med oregelbunden omkrets, af *framåt rigtade, föga* utstående flikar; stånd. talrika, *kortare än* pist.; fruktfästet *kägellikt;* karpeller med kort, men tydligt stift. ♃ 7. Fig. H.N.f.9, n:o 28.
Hafsvatt. (*Sk.* Saxaviken. — *Helsl. Ångml.* Hernösand; Eden och Grönsvik i Nora sn. *Öl. Gottl.*) *Stjelken lång, benhvit, omärkl. hoptryckt; karp. 40—60.*

3 B. *circinatum Fr.* stjelken *trubbkantig;* bladen med half- eller helrund omkrets, af *i samma plan utstående* flikar; stånd. talrika, *längre än* pist.: fruktf. *klotrundt;* karp. som hos föreg. ♃ 6—8, hv. blr. Fig. Fl.D.2236. H.N.f.9, n:o 29.
Sjöar. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Hall.*) *Utmärkt af bladen, hvilkas flikar ligga i ett teml. rundadt plan, samt ej äro så mjuka och hopfallande som hos de öfriga. Karp. uppgifvas vara håriga och okölade, men hos ex. i H.N. äro de lika glatta och kölade som hos föreg.* — *R. divaricatus Schrank.*

b — Bladen skaftade.

4 B. *trichophyllum Chaix:* stj. trubbkantig; bl. med oregelbunden omkrets, af åt alla håll utstående flikar; blomskaft ungefär *af bladens längd;* stånd. *12—talrika,* längre än pist.; fruktf. klotrundt; karp. med kort stift *spetsade,* oftast håriga. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2357.
* *pantothrix DC.* ståndarne talrika. — *β succulentum:* mindre, med köttiga bladflikar. Fig. H.N.f.9, n:o 27; *β* f.11, n:o 33.
Vatten. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.?) *Denna jemte arterna 6—9 innefattas i B. aquatile Wimm.* — *Ran. paucistamineus Tausch. β R. cæspitosus Thuill.*

*5 B. *Drouetii Nym.* stj. trubbkantig; bl. som hos föreg., med *slaka* flikar; blomskaft. *dubb. längre* än bladen; stånd. *få* [vanl. färre än 12], längre än pist.; fruktf. klotrundt; karp. mot spetsen vidgade och *afrundade.* ♃ 6. Fig.
Vatten, r. (*N.* Vaagedalen, i en bäck vid vest. ändan af Selsvandet; Gudbrandsdalen,

nära Laurgaard: Elgenstj.) *Blomskaften finare och längre än hos föreg., bladflikarne slakare, så att de ofvan vattnet falla tillhopa.* — *Ranunculus Schultz.*

6 B. *confervoides Fr.* stj. och bl. *som föreg.;* stånd. *6—10,* längre än pist.: fruktf. *n. cylindr.;* karp. rundadt *trubbiga,* utan stift. ♃ 7. Fig. H.N.f.13, n:o 45.
Vatten. (*Torn. Lpm.—Medelp.* och *Jemtl. Helsl.* Iggesundsåns utlopp: C. Berg. *Gestr.* Gefle, i Stenborgsviken. *ÖG.* Tåkern enl. Kindb. — *N.* Ost-Finnm. Tanaelv; Berlevaag, och flerest. vid Varangerfj.: Th. Fr. Vest-Finnm. Flöjfjeld vid Tromsöe etc.: Norm. Dovre.) *Vanl. liten, från 2—3 tum till fotlång och mera; blrna alltid små, med ett par linier långa, smala kronblad.* — *R. paucistam. v. borealis Beurl. i Bot.Not.* — Anm. *B. admixtum W. Nyl. är af Dr Ångstr. sänd från Stensele i Um. Lpm., men ex. äro icke så fullständiga, att utg. förmår skilja dem från föreg.*

** De nedre bl. alltid nedsänkta och delade i hårfina flikar, de öfre ofta flytande, med breda flikar.

7 B. *confusum Schultz:* de nedre [findelade] *n. oskaftade* bladens flikar med en ell. flere borster i spetsen; de flyt. bladen små, *ofta felande,* 3klufna ell. delade i vigglika—omv. äggrunda tandade flikar; kronbl. *knappt* dubb. längre än fodret [2—3 lin. långa]; stånd. *omkr. 10;* fruktf. *kägellikt;* karp. med kort stift. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.1993. H.N.f.10, n:o 28 [ut. flyt. bl.]; f.15, n:o 28 [med fl. bl.].
Vatten, r. (*Sk.* Lund; Käflinge; Ystad m. fl. st. *Blek.* Tornby; Sissebäck: Goss. *Smål.* Vestervik, på Norrlandet. *Rosl.* Blidö sn, Köpmanholm. *Vestml.* Ramnäs Bruk; Afhulta i Munktorp sn; Vesterås, vid Carlslund. *Ner.* Humlemyrsviken i Göthlunda: Past. Blomb. *Dalsl.* Ekholmen i Gunnarsnäs; samt *Boh.* Tjörn enl. Leffl.) *Förblandas lätt med den utländska B. tripartitum (DC.) Fr., som dock skiljes med karp. utan märkl. stift och kronbl. knappt längre än fodret.* — *B. Petiveri Ed.5. Ran. tripartitus Nolte. R. Kochii Beurl. i B.N.*

8 B. *heterophyllum Fr.* de nedre bl. *som hos föreg.;* de flyt. bladen [*stund. felande*] njurlika, till midten ell. djupare 3—5klufna och tandade; blrna vanl. *stora* med *talrika* ståndare; fruktf. *klotrundt;* karp. som föreg. ♃ 6—8. — *β crassicaule Fr.* stj. tjock uppblåst; karp. glatta, 60—80 i hvarje gyttring. Fig. H.N.f.11, n:o 32.
Vatten, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Blomskaften hos denna och följ. ungefär af bladens längd, hos föreg. mycket längre; de flyt. bladens bas stund. tvärhuggen.* — *Ranunc. Friesii Beurl.*

9 B. *peltatum Fr.* de nedre bladen *långskaftade, utan* borst i flikarnes spets; de flyt. bladen *aldrig felande;* fruktf. *äggformigt;* i öfr. *som föreg.* ♃ 7, 8. — *β isophyllum:* krypande; alla bl. njurlika, inga findelade. Fig. H.N.f.12, n:o 48.
Djupare vatt. (*Sk.* vid Ringsjön m. fl. st. enl. F. Aresch. *Smål.* — *Ångml.* och *Jemtl. VB.* nor. delen. *Pit. Lpm.* Arjeploug, Storafvan. *Hall.* Wessige, i Ätran. *Boh.* Strömstad. — *N.* Christiania i sjön Gjellumsvand. Ost-Finnm. i flere sjöar i Syd-Varanger.) — *B. setigerum Fr. i Bot. Utfl. Ranunculus Schrank.*

††† Kronblad hvita; fruktfäste glatt.

10 B. *hederaceum Dum.* stjelken krypande; *alla* bladen flytande njurlika, med 3—5, breda trubbiga flikar: kronbladen knappt längre än fodret; karp. trubbiga, utan märkligt stift. ♃ 6—8. Fig. Sv.B.673. Fl.D.321. H.Nf.2, n:o 43.
Vattengrop. nära hafvet, r. (*Sk.* Össjö nära Engelholm. *Hall.* Halmstad; Eldsberga. *Boh.* på Klöfverön. *Gotl.* Visby vid gamla hamnen. — *N.* Trondhjem.) *Krypande och rotslående; kronbl. små, hvita, med gul klo.* — *Ranunculus L.* — Anm. *Den utländska B. Lenormandii liknar mycket denna art, men karp. hafva ett tydligt qvarsittande stift.*

(B. peltatum β.)

199. FICARIA *Hall.* Svalört.

1 F. *ranunculoides Mönch:* stjelken merränd. enblommig; bladen hjertlika, de nedre grundt, de öfre djupare bugtbräddade. ♃ 5, g. blr. Fig. Sv.B.17. Fl.D.499.
Lundar. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl.) *Rot med ett knippe klubblika knölar.* — *Ranunc. Ficaria L.*

200. MYOSURUS *Lin.* Mustippa.

1 M. *minimus L.* bladen n. trådsmala, jemte det enblommiga blomskaftet från rotstocken. ⊙ 4—6, g. blr. Fig. Sv.B.690. Fl.B.406.
Torra st. (*Sk.—Ångml. Dal. Boh.* Uddevalla; Strömstad. *Öl. Gotl.* — *N.* upp till Trondhjem. *Blomman liten på ett ½—2 tum högt skaft; fruktfästet slutl. 1—2 tum långt.*

2 Flocken **Anemoneæ.** Kronbl. utan honingsgrop. Karp. nötlika, slutl. enfröiga.

201. THALICTRUM *Lin.* Ängsruta.

† Karpellerna med 3—4, breda, hinnaktiga kanter.

1 T. *aquilegiifolium L.* bladen 3dubb. parbladigt delade, med stipler vid småbladens skaft; småbladen rundade ell. omv. äggrunda, framtill trubbigt flikiga; blrna i n. qvastlikt knippe. ♃ 6, rödl. blr. Fig. H.N.f.2, n:o 42.
Lundar, r. (*Sk.* här och der, ymnig. *Blek.* Ynde i Sölvitsborgs sn; Carlshamn; Mörrum och Elleholm snr m. fl. st. *Smål.* Virestad sn. Almås; Stenbrohult vid Elmhults gästgg.; Tingsås vid Tingsryd; Götheryd: Scheutz.) *Bladen icke olika Aklejors, ehuru smärre.*

†† Karp. mångfårade; blr i en enda, enkel klase.

2 T. *alpinum L.* stjelken n. bladlös: bladen dubbelt parbladigt delade i rundade småblad; klasen vid blomn. nedböjd. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.655. Fl.D.11. H.N.f.3, n:o 27.
Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal.* vid Storbo i Idre. *Ångml.* Tåsjö sn. — *N.*) *Qvartershög, enkel, med små, glänsande småblad, viol. ell. gula blr.*

††† Karp. mångfårade; blr i knippe ell. sammansatta klasar.

* Blrna uppräta; stjelken fåradt kantig.

3 T. *kemense Fr.* bladen *2—3dubbelt* parbladigt delade, med de nedersta sidogrenarne *mycket långa;* småbl. *rundade* ell. något omv. äggrunda, *trubbflikiga*, under bleka; blomsamlingen yngre tät, äldre gles. ♃ 7, 8, gulakt. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 26.
Fukt. skogslund. r. (*Torn. Lpm.* — *N.* Finnm. Alten etc.; vid Tana-elv: Norm.) *Ofta stor som T. flavum, men har mer sammansatt delade blad, tunnare och mer rundade småblad, ej olika dem hos T. minus, ehuru större. De enskildta bladskaften skola, enl. Fries, hos denna art vara trinda, hos följ. kantiga.* — *T. majus Wg.*

4 T. *rariflorum Fr.* bladen mest *dubb.* parbladigt delade, med *kortare* sidogrenar. *omv. äggrunda, trubbigt flikiga* småblad; blomsamlingens grenar *uppräta*, med *n. klasevisa blr.* ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.16, n:o 34.
Ängar och elfstränder. r. (*VB.* utmed Torn. och Muonio elfvar från Huukis ned till Haparanda. *Ångml.* Nämforsen i Liden sn. *Medelp.* vid Indals prestg.; Hässjö sn: F. Kempe enl. Leffl.) *Liknar föreg., men bladen hafva, såsom hos följ. art, mindre 3angulär omkrets; småbl. än tunna och rundade såsom hos föreg., än fasta och mer utdragna såsom hos följ.* — *T. Friesii Rupr.* och *Beurl.* — Anm. *Denna och föreg. art anses af Læst. vara blott varieteter af T. simplex.*

5 T. *flavum L.* bladen *dubb.* parbladigt delade, med *korta* sidogrenar, *omv. äggrunda* [säll. smalt vigglika], vanl. 3flikiga småblad; blomsamlingens grenar med *mot toppen flockvis samlade blr.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.328. Fl.D.939. H.N.f.9, n:o 25; f.15, n:o 26 [var.].
Fukt. äng. a. (*Sk.—VB.* nor. delen och *Um. Lpm.* — *N.*) *1—1½ aln hög, med minst tumslånga småblad, än med bred, än viggformig bas, rik blomsaml. med ljusgula ståndarsträngar. Har stundom fjäll-lika, snart försvinnande stipler vid småbladsskaften. Var. i ÖG., på Gotl. och vid Christiania med smalt vigglika småbl.: var. angustatum Fr.*

6 T. *angustifolium Jacq.* bladen *3dubb.* parbladigt delade; småbl. *jemnbreda* ell. *lancettlika*, uddbladet ofta smalt vigglikt, 2—3flikigt; blrna *som hos föreg.* ♃ 7. Fig. Jacq.Hort.3,t.43. H.N.f.13, n:o 43.
Fukt. skogsäng. r. (*Öl.* i Föra sn.) *Lik en smalbladig form af följ.; de nedre bla-*

dens småbl. bredare [1—2 lin., med omkr. 1 tums längd], de öfres trådsmala; roten trådig.

** Blrna lutande: stj. kantig utan fåror.

7 T. *simplex L.* bladen dubb. parbladigt delade, med vanl. *smala, vigglika,* 3flikiga *ell. jemnbreda* och hela småblad; blomsamlingens grenar med *klasevisa, skiljda blomkransar.* ♃ 7. grågul. blr. — *β dubium:* småbl. n. omv. äggrunda med spetsiga flikar. — *γ boreale:* de nedre bladens småbl. n. omv. äggrunda, med trubb. flikar. Fig. Fl.D.244. H.N.f.3, n:o 26; *γ* f.10, n:o 24.

Äng. (*Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.* — *γ VB.* vid Torn. elf flerest. *Ångml.* Liden och Junsele snr.) *Till alla delar spädare än T. flav.; enskildta blomskaften 2—5, i åtskiljda halfkransar; strängarne mörka. — γ, som synes bilda en öfvergång till T. rarifl., är T. strictum* * *bor. Nyl. Var. på Öl. och Gottl. med mycket smala, n. jemnbreda småbl.: H.N.f.13, n:o 44; men denna form öfvergår vid odling till den vanliga.*

*** Blrna nästan hängande; småbladen n. runda.

8 T. *minus L.* stjelken *refflad och något kantig, vid basen bladlös;* bladen 3—4dubb. parbladigt delade; småbl. rundade, 3—5klufna; med spetsiga flikar; blomsaml. ganska grenig, med *vidt utböjda* grenar; karp. *n. lancettlika,* något 2äggade. ♃ 6, 7, gråröd. blr. Fig. Fl.D.732? Reich.D.Fl.4627. H.N.f.7, n:o 23.

Sandiga strandäng. r. (*Sk.—Boh.* — *N.* Jædderen upp till Hardangerfjord.) *Vanl. mindre än följ. med mera utsperrade blomgrenar, men i synnerhet skiljd med de smalare, åt båda ändarne mer spetsade karpellerna. — T. vulgatum Schultz och Beurl.*

9 T. *Kochii Fr.* stj. *n. slät,* under lederna något refflad, *från basen bladig;* bladen som hos föreg.; blomsaml. ganska grenig med *utstående* grenar; karp. *äggformiga.* ♃ 7, gråröd. blr. Fig. Reich.4628. H.N.f.7, n:o 25.

* *flexuosum Reich.* stj. vanl. något zigzag-böjd mell. lederna; bladflikarne längre och spetsigare; karp. med något längre spets. Fig. H.N.f.7, n:o 24 [varr.].

Äng. (*ÖG.* Gräsmarö i Gryt sn: Kindb. *Gottl.* allm. — * *Sk.* Ön Hven, St. Ibbs kyrkog. *Gottl.* Vänge och Löjsta snr.) *Ett par fot hög, med rik blomsamling; karp. smärre än hos föreg.* * *har ofta blomgrenarne mer utstående och något plattade karpeller. Odlad har T. Kochii i lefvande tillstånd mörkröda märken, T. flex. gula. Båda formerna skola dock på Gottl. öfvergå i hvarandra. — T. minus L. Gottl. resa och herb. T. collinum H.N.*

202. ANEMÖNE *Lin.* Sippa.

† Svepet aflägsnadt från blomman, af 3fingradt delade blad.

1 A. *silvestris L.* stängeln enblommig med *flere* rotblad vid basen; svepebladen *skaftade* med flikiga småbl. och *hvitludna* skaft; hylleblаden merränd. *5, ovala ell. omv. äggrunda;* karpeller *hvitulliga.* ♃ 5, hv. blr. Fig. H.N.f.8, n:o 29.

Torra st. r. (*Öl.* Föra sn, omkr. ⅛ mil öster om kyrkan, på 2 ställen vid Husvalla by. *Gottl.* Fårön nära kyrkan samt vid Lauters; Capellshamn; Lokrum sn, i en hage vid Martebo-myr; Hessle i Fläringe; vid Hangvahr kyrka.) *Gröfre än följ., med större blr, trådig hopknippad rot. Hyllebladen säll. flere än 5 och då smalare. Rotbl. hos denna och de 2 följ. långt skaftade, 3—5fingradt delade, med flikiga småbl.*

2 A. *nemorosa L.* stäng. enblomm., med *ett enda* rotblad; svepebl. *skaftade* med inskurna småbl. och *gleshåriga* skaft; hyllebl. *6 ell. flere, aflånga;* karp. *gleshåriga.* ♃ 4, 5, hv. ell. rödl blr. Fig.Sv.B.3. Fl.D.549.

Skog. fukt. st. a. (*Sk.—Um. Lpm.* och *VB.* — *N.*) *Rotstocken hos denna och följ. jemntjock, horizontal. Finnes stund. med särskilda honblr, hvilka äro smärre än de 2könade.*

3 A. *ranunculoides L.* stängeln 1—2blomm.; svepebl. *föga skaftade,* med såglikt inskurna småbl.; hyllebl. merränd. *5, elliptiska;* för öfr. *som föreg.* ♃ 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.405. Fl.D.140.

Lund. äng. r. (*Sk.—Södml.* och *Vestml.* vid Mälaren, derofvan mycket sällsynt, t. ex. *Rosl.* Väddö i Hammarby äng. *Öl. Gottl.* — *N.* Asker. Christiansand—Salten.) *Mindre än de föreg., alltid med höggula blr.*

†† Svepet tätt under blomman, foderlikt, af odelade blad: *Hepatica DC.*

4 A. *Hepatica L.* rotbladen klufna till midten i vanl. 3 helbräddade flikar. ♃ 4, 5. — *β glabrata:* fullkomligt glatt, äfven fruktämnena; bladflik. med kort udd. — *γ multiloba:* bladen klufna i 5—9 flikar. Fig. Sv.B.141. Fl.D.610.

Skogsback. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj. — *β ÖG.* Åtvedsnäs. *Södml.* Strengnäs i Olivehälls park. *Uppl.* Uppsala, i Kungsparken; Funbo sn, vid Halmbyboda. *Ner.* i Hammar. — *γ Uppl.* Rasbo sn. *Södml.* Fridön vid Tullgarn: C. Ind. *VG.* Billingen.) *Blrna vanl. blå, stund. röda ell. hvita, någon gång dubbla.* — *Hepatica triloba DC.*

203. PULSATILLA *Mill.* Vippa.

† Bladen 3fingradt delade.

1 P. *patens Mill.* bladen långt skaftade; småbl. n. rutformiga, 2—3delade med vigglika, i spetsen djupt 2—3tandade, ell. mångdelade flikar; blomman n. upprät. ♃ 4, 5, ljust viol. blr. Fl.D.suppl.80. H.N.f.15, n:o 27.

* *Wolfgangiana Bess.* småbladens flikar mångdelade; uddbladet långskaftadt. Fig.

Back. r. (*Gottl.* vid Löjsta kyrka. *Ångml.* Ramsele sn, ¼ mil ofvan Nylands by; Resele sn; Liden sn, vid Nämforssen enl. Lefll. — * *Gottl.* bland hufvudformen.) *Liknar under blomningstiden ganska mycket P. vulgaris, men skiljes från denna och öfr. Sv. arter genom de efter blomningen framväxande långskaftade och 3fingradt delade rotbladen, hvilka hos * i ans. till den långt skaftade 3delade ändfliken tyckas vara 2pariga.* — *Anemone L.* * *P. Hackelii Bot. Not. 1856.*

†† Bladen parbladigt delade.

2 P. *vernalis Mill.* bladen *en gång* parbladigt delade; småbl. n. *omv. äggrunda,* djupt inskurna med *äggrunda* flikar och tänder; hyllebl. *dubb.* längre än ståndarne. ♃ 5. — *β rosella:* blrna små, rosenröda. Fig. Sv.B.637. Fl.D.29. H.N.f.5, n:o 22.

Skogshed. r. (*Jemtl.* Bergs. Sunne och Mysjö snr. *Herjed.* och nor. *Helsl.—Smål. Blek.* Skillinge och Listerby. *Sk.* Örkelljunga; mell. Kädarps gästgg. och Röke kyrka m. fl. st. i nor. del. enl. F. Aresch. *Hall. Öl.* Mörbylånga. — *N.* mell. Kongsvinger och Elverum. Gudbrandsdalen. Dovre etc. — *β Smål.* Femsjö sn, vid Torpet Bjellö.) *Blomman i början på en kort stängel, n. upprät; äldre blir stängeln qvartershög, med lutande, endast i solen vidt öppnad blomma; färgen hvit, dragande i rödt, utvändigt rödbrun. Svepet hos alla arterna findeladt, mycket ludet.* — *Anemone L.*

3 P. *vulgaris Mill.* bladen *2—3dubb.* parbl. delade, med *smalt jemnbreda—trådsmala* flikar; blomman *något* lutande, med n. raka blad, *dubbelt* längre än stånd. ♃ 4, 5. — *β glabra Nordst.* hela växten fullkomligt glatt; blrna hvita. Fig. Sv.B.292. Fl.D.153.

Sandback. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml. Verml.* vid Gullspångselfven i Råda sn. *Dalsl.* Lockerud nära Venersborg. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.?* — *β VG.* nära Sandhems kyrka enl. ex. af O. Nordst.) *Blomman stor, hos hufvudf. rödviolett. Hyllebl. stundom mer och mindre flikiga: var. schizantha ed. 8. Hos β är äfven karp:s eljest tätt ludna spröt alldeles glatt.* — *Anemone L.*

4 P. *pratensis Mill.* bladen *som föreg.;* blomm. *n. hängande,* med *i spetsen tillbakaböjda* blad, *knappt* ½ längre än ståndarne. ♃ 5. — *β glabrata M. Flod.* hela växten glänsande glatt. Fig. Sv.B.299. Fl.D.611. H.N.f.1, n:o 34.

Torra äng. r. (*Sk.—Södml. VG. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania på Hovedöen, samt i Skiebergs sn. — *β Öl.* sparsamt vid Mörbylånga.) *Blomm. mindre än hos föreg., invändigt purpurröd, utv. blyfärgad.* — *P. nigricans Störk. Anem. L.*

204. ADÓNIS *Lin.* Kastlöser.

1 A. *vernalis L.* bladen oskaftade, 2—3dubb. parbladigt delade, med trådsmala flikar; kronbladen öfver 10, lancettlika, i spetsen något trubbnaggade; karpellerna mjukhåriga, i äggformig samling. ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.555 [dålig]. Fl.D.suppl.81. H.N.f.4, n:o 38, 39.

Backar, r. (*Öl.* Borgholm: Thorslunda vid Aronstorp; mell. Kastlösa och Ottenby; Näsby i Ås sn. *Gottl.* Hoborgen; st. Carlsön m. fl. st.) *Blommande fotshög; blrna vanl. öfver 2 tum vida.*

3 Flocken **Helleboreæ**. Karp. kapsellika, flerfröiga.

205. CALTHA *Lin.* Kabbelök.

1 C. *palustris L.* stjelken uppstigande ell. nedligg.; bladen hjert- ell. njurlika, grofnaggade, med rundade flikar vid basen. ♃ 4, 5, g. blr. — *β radicans:* stjelken nedliggande, rotslående i lederna. Fig. Sv.B.200. Fl.D.668.
Våta st. a. ((*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — *β N.* Finnm. Tanen och Varanger flerest.)

206. TROLLIUS *Lin.* Bullerblomster.

1 T. *europæus L.* stjelken upprät; bladen handlikt 5delade, med flikiga och inskurna småbl.; foderbladen öfver 10, slutande sig tillsammans i klotform; kronbladen af de oöppnade ståndarnes längd. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.383. Fl.D.133.
Äng. etc. (*Sk.*—*Lpl.* och *VB.* *Öl.* Mest i vestra prov., på mer spridda ställen i de östra. — *N.* till Finnm.) *3—4 qv. hög, glatt växt, med stora klotrunda ljusgula blr. Då ståndarne uttömt frömjölet, äro de längre än kronbladen. Var. med små blad och blr.*

207. AQUILEGIA *Lin.* Akleja.

1 A. *vulgaris L.* stj. upprät; de nedre bladen dubbelt 3fingradt delade: småbladen grundt inskurna i rundadt trubbiga flikar: kronsporrarne med inkrökt spets, kortare än foderbl. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.118. Fl.D.695.
Lund. i bergstr. r. (*Sk.*—*Södml.* *Ner.* *Vestml.* *Dal.* Grangärde; Boda Capell vid vägen till Styggforsen. *Verml.* *Öl.* *Gottl.* Förvildad vid Gefle m. fl. st. upp till Sundsvall. — *N.* upp till Gudbrandsdalen och efter kusten till Trondhj.) *Alnshög, vanl. glatt växt, med stora, blå, stund. ljusröda ell. hvita blr. Var. med hårig stjelk.*

208. ACONITUM *Lin.* Stormhatt.

1 A. *septentrionale Köll.* bladen handlikt *3—7klufna* och flikade; blomklasen *klibbig af täta glandelhår;* hjelmen *utan tydlig klo;* honingsgömmena med tillbakarullad sporre, lancettlik läpp. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.654. Fl.D.123. H.N.f.5, n:o 26.
Fjelltr. a. (*Lpl.*—*Herjed.* *Dal.* Särna och Elfdalen. *Verml.* nor. Finnskoga sn. *Ångml.* *Medelp.* *Uppl.* Hillebola. — *N.* till Finnm. nordligast på Laxetind: Norm.) *2—3 alnar hög, med blå, stund. n. hvita, högst sällan hos oss gula blr.* *) — *A. Lycoctonum L.Fl.Su.*

2 A. *Napellus L.* bladen *5fingradt delade,* med vigglika 3klufna och flikiga småbl.; klasen *tät rak, finluden;* hjelmen *finluden,* halfrund, *med till klo afsmalnande bas;* honingsgömm. med kort, tillbakaböjd sporre och *urnupen* läpp; karp. med *utstående* spets. ♃ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.46. H.N.f.6, n:o 23.
Fukt. skogsäng. r. (*Dal.* Vika sn, Stämshöjden, vid Trostbäcken i Stortägten. *Södml.* Åker sn, vid Berga-ån. *Sk.* Hasselmöllan vid Romeleklint.) *Hyllebladen ut- och invändigt småhåriga; de nedre örtbladen glatta och glänsande. — A. napelloides Sw. A. neubergense Reich.*

3 A. *Cammarum L.* bladen *som hos föreg.;* klasen slutl. *glesblommig, flerböjd glatt;* hjelmen *glatt,* koniskt hvalf-lik, *med afsmalnande bas;* honingsgömm. *som hos* föreg.; karp. yngre med *hopstötande* spets. ♃ 7, 8, b. blr. Fig. Fl.D.1698. H.N. f.6, n:o 24.
Byar etc. r. (*Hall.* vid Fylleåns stränder. *Smål.* vest. del. t. ex. Femsjö; Klefshult etc. Fastorp i. Nye sn.) *Lik föreg., men är glatt, med längre skaftade blr, stundom, särd. odlad, med utsperradt grenig klase, smärre och mer bredflikiga blad. — A. Störchianum Reich. A. neomontanum Fl.D.*

209. DELPHINIUM *Lin.* Riddarsporre.

1 D. *Consolida L.* bladen dubb. 3fingradt delade, med smalt jemnbreda—trådsmala flikar; blomsaml. utsperradt grenig; honingssporren enkel: karpell ensam, glatt. ⨀ 6, 7, viol. blr. Fig. Sv.B.58. Fl.D.683.
Åkrar. (*Sk.*—*Helsl.* *Vestml.* *Ner.* *VG.* *Öl.* *Gottl.* — *N.*) *Omkring fotshög med stora blr i klasar.*

---

*) Enl. Wbg:s Fl. Lapp. n:o 275 är en gulblommig form (β) tagen vid Kirkewara i Lul. Lpm.

4 Flocken **Pæonieæ.** Frukt: [flerfröiga karpeller ell.] bär.

210. ACTÆA *Lin.* Trolldrufva.

1 A. *spicata L.* bladen 2—3dubbelt parbladigt ell. 3fingradt delade, med äggrunda—omv. äggr., hvass-sågade flikar; blrna i tät, äggformig klase. ♃ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.291. Fl.D.498.
Lund. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Med ensam blomklase, svarta bär.*

---

34 Fam. **BERBERIDEÆ** *Juss.* Blr regelbundna af 6 foder- och kronblad motsatta hvarandra. Stånd. motsatta kronbladen. Frukt enrummig, med fröfäste på ena sidan.

211. BÉRBERIS *Lin.* Surtorn, Berberis.

1 B. *vulgaris L.* stammen med sammansatta taggar och knippevisa, omv. äggrunda, taggsågade blad; blomklasarne hängande; kronbl. trubbiga. ♄ 6, g. blr. Fig. Sv.B.24. Fl.D.904.
Betesh. (*Sk.—Gestr. Helsl.* flerest, vid Hudiksvall: Wistr. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl.* Borgholm. *Gotl.* Visby. — *N.* Arendal; Holmestrand; Christiania: Fredrikshall.) *Buske med aflånga, röda, ganska sura bär.*

---

35 Fam. **PAPAVERACEÆ** *Juss.* Blr regelbundna. af 2bladigt snart affall. foder och 4 kronbl. Stånd. fria talrika. Fröh. enrummigt med ofullkoml. skiljeväggar. ell. 2-rummigt.

212. PAPÁVER *Lin.* Vallmo.

† Fröh. styfhårigt, klubblikt.

*1 P. *nudicaule L.* stängeln *bar, enblommig;* bladen *enkelt* pardelade, med bredt lancettlika, stundom djupt inskurna flikar; blomskaftens hår *utstående;* stånd.sträng. ända upp *trådsmala.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.41. H.N.f.5, n:o 20.
Fjellv. r. (*N.* Ost-Finnm. Syltvigfjorden vid Osterelv. Vest-Finnm. Talvig etc.; på Langfjeldene vid Maalselv: Norm. Dovre på Blaa- och Knudshöe samt Finnshöe; vid Drivelven nedom Vaarstien, samt i Svisdal, Druedal etc. Valders vid Helestrand.) *Tufvad växt.* — *P. radicatum Rottb. P. alpinum Fr. S.V.Sc.*

2 P. *Argemone L.* stjelken *bladig, mångblommig;* bladen *dubbelt* pardelade med smala flikar: blomskaftens hår *tilltryckta;* stånd.sträng. *uppåt bredare.* ⊙ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.538. Fl.D.867.
Åkrar, r. (*Sk.—Södml.* Nyköping. *Stockh. Uppl.* Håtuna sn; Vahlö sn; Norrtelge etc. *Vestml.* Skinnskatteberg. *Ner. VG.* Kinnekulle. *Öl. Gotl.*) *Blrna mycket mindre än hos de öfr. med röda blr. Var. med sargadt flikiga kronblad.*

†† Fröh. glatt, aflångt ell. klotrundt.

3 P. *dubium L.* stjelken bladig, flerblommig, med *dubbelt parklufna* och flikade blad; blomskaftens hår *åtminstone upptill tilltryckta;* stånd.sträng. ända upp *trådsmala;* fröh. *aflånga.* ⊙ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.457. Fl.D.902.
Åkrar, etc. (*Sk.—Gefle. Medelp.* Skön enl. Lefll. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Hall.* Särö: Lefll. *Öl. Gotl.* — *N.*) *Blommorna omkring 2 tum vida.*

†4 P. *Rhoeas L.* stjelken bladig, flerblommig, med *pardelade* blad, inskurna flikar; blomskaftens hår *utsperrade;* stånd. *som hos föreg.;* fröh. *klotrunda.* ⊙ 7, r. blr. Fig. Sv.B.519. Fl.D.1580.
Åkr. och odl. städl. r. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml.*; förvildad med andra frön; äfvenså i *Norge.*) *Större än de föreg.*

†5 P. *somniferum L.* hela växten vanl. *glatt;* bladen *stjelkomfattande,* äggrunda—bredt aflånga, *grundt flikade;* stånd.sträng. *uppåt bredare;* fröh. *klotrunda.* ⊙ 7, 8. Fig. Sv.B.525.

Odl. st. r. (*Sk.—Helsl.* och *Vestml.* här och der sjelfsådd i och utom trädgårdar. — *N.* enl. Ax. Bl. Förvildad.) *Blåaktig växt, med hvita ell. röda, vid basen violetta kronblad.*

213. CHELIDONIUM *Lin.* Skelört.

1 C. *majus L.* stj. gleshårig; bladen parbladigt delade, med flikiga småbl.; blrna i flock; fröh. långa, släta. ♃ 5—8, g. blr. — *β crenatum:* kronbladen flikiga; fröh. längre, vridna. Fig. Sv.B.67. Fl.D.542.
Vid murar och hus, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Sk.* vid Lund: F. Aresch.; Klinta nära Ringsjön.) *Bladen under blåaktigt gröna, gleshåriga, med vid basen bladlikt vidgade småbladskaft.*

214. GLAUCIUM *Scop.* Möblomma.

1 G. *luteum Scop.* stjelken glatt; rotbladen skaftade, pardelade; stjelkbl. omfattande, djupt bugtiga ell. flikiga; fröh. mycket långa, sträfknöliga. ⚇ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.171 Fl.D.585. H.N.f.10, n:o 29.
Hafsstr. r. (*Boh.* Quille sn. Vassholmen och Tistelholmarne; Strömstad, på S. Koster och Bredviksmarken; Grötö; Otterö och Hvalö; Hjertö; Svinäslandet och Furaby strand i Tanum, ymn. — *N.* Christianiafjord på Ilöen; Spjärland; Aggeröen, Langesund, Mandal etc.) *Blrna stora som på Vallmo; växten blåaktig.* — *Chelidonium Glaucium L.*

---

36 Fam. FUMARIACEÆ *DC.* Fod. 2bladigt, affallande. Kronan oregelbund., 4-bladig. Stånd. 6, sammanväxta i 2 stammar, med enrummiga knappar. Frukt enrummig.

215. CORYDALIS *Pers.* Nunneört.

† Stjelken med ett stort fjäll nedom lägsta bladet; knölstammen tät.

* Blomskärmen omv. äggrunda, n. alltid flerklufna.

1 C. *solida Sm.* de 2 yttre kronbl. i spetsen *urnupna,* småtandade, det nedre *med knöl* vid basen; de 2 inres rygg *smalt vingad; stiftet* vid basen *knälikt nedböjdt;* fruktskaft. *af den smalt lancettlika baljans längd.* ♃ 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.531,f.1. H.N.f.11, n:o 34.
Lundar, r. (*Blek.* vid Ronneby; Carlshamn: Gosselm. *Södml.* Tjufholmen vid Nyköping: C. Ind. *Uppl.* Funbo i Kersbärslunden vid prestgården. *Rosl. Stockh.* Bergii-lund, förvildad.) *Blomklasen vanligen glesare och mer rikblommig, samt med längre blomskaft än hos de följ. Bladen hos alla arterna dubb. 3fingradt delade, med flerklufna småblad.*

2 C. *laxa Fr.* de yttre kronbl. *knappt* urnupna, småtandade, det nedre *med knöl;* de inre *som hos föreg.;* stiftet *utan* knä; fruktskaft. *kortare* än den *smalt lancettl.* baljan. ♃ 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.531,f.2 [blrna för mörka]. H.N.f.8, n:o 25.
Lund. r. (*Sk.* Esperöd; Helsingborg och trol. flerest. enl. F. Aresch. *Smål.* Kalmar. — *Uppl.* holmen Fläskjan i Mälaren; Steninge; Säbyklint i Dalby enl. Leffl. *Gotl.* Lilla Carlsön enl. G. v. Ced.) *Var. större och mindre, stundom med tät och rikblommig klase, samt med klufna och hela skärm.* — *C. Lobelii Tausch. Fum. bulbosa α Lin. Fl.Su.*

3 C. *pumila Host:* de yttre kronbl. i spetsen *tvärhuggna,* småtandade, det nedre *utan knöl* vid basen; de inres rygg *smalt och kort* vingad; stiftet *utan* knä; fruktsk. *2—3 g:r kortare än den äggrundt lancettlika baljan.* ♃ 4, 5, r. blr. Fig. Fl.D.1224. H.N.f.8, n:r 26.
Lund. (*Sk.—Uppsala. Rosl. Öl. Gotl.* — *N.* Christiania.) *Varierar som föreg., men är i allmänhet till alla delar mindre, med blekare blr.* — *C. laxa * pum. Ed. 6.*

** Blomskärmen äggrunda, n. alltid hela.

4 C. *fabacea Pers.* de yttre kronbl. *urnupna,* otandade, det nedre *utan knöl;* de inres

rygg med en *upptill bred, högt öfver kronbl:s spets* framskjutande vingkant; för öfr. som föreg. ♃ 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.15. Fl.D.1394. H.N.f.10, n:o 30.
Lund. (*Sk.—Medelp. Jemtl.* Åreskutan; Hackås. *Um. Lpm.* Laxfjellet. *Vestml. Ner. VG. Dalsl. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *3—5 tum hög, fåblommig; skärmen mycket sällan grundt inskurna. — Fumaria bulbosa β Lin.*

†† Stjelken utan fjäll; knölstammen ihålig.

5 C. *cava Schw. & K.* blomskärmen äggrunda—*aflångt lancettlika,* merând. *hela;* kronsporren med trubbig krökt spets; fruktskaftet mycket kortare än baljan. ♃ 4, 5, r. ell. hv. blr. Fig. Fl.D.605. H.N.f.1, n:o 33.
Lund. r. (*Sk.* skogväxta delen allm. *Smål.* Eds sn. *ÖG.* Omberg vid Alvastra?; Vadstena; Stafsäter i Wist m. fl. st. trol. förvildad enl. Kindb. *Öl.* från Ottenby upp till Föra.) *Större än de föreg., vanl. fotshög; knölstammen äfven större, med rötter på hela sin yta, hos de föreg. endast nedtill. — C. bulbosa Pers. Fumaria bulb. γ Lin.*

216. FUMARIA *Lin.* Jordrök.

† Fodret af halfva kronans längd.

*1 F. *media Lois.* bladskaften klängelikt vridna; småbl. med omv. äggrund omkrets och aflånga flikar; frukt. något äggrundt klotformiga, trubbiga, något smågropiga, på utböjda skaft. ⊙ 6, 7, ljusr. blr. Fig. Hamm.Fum.t.3. H.N.f.15, n:o 30.
Åkr. och odl. st. r. (*N.* Stavangers amt, i åkrar och vid vägen mellan Nærstrand och Ölen, ymnig. — *Sv.* på ballastplatser, t. ex. Malmö och Gefle.) *Bladen* [*såsom hos alla arterna*] *dubb. parbladigt delade. — F. muralis Sond.*

†† Fodret mycket kortare.

2 F. *officinalis L.* bladen med lancettlika flikar; skärmen *något* kortare än fruktskaften; foderbl. äggrunda, ⅓del af kronans längd; frukterna klotrunda, i toppen *intryckta.* ⊙ 6, 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.42. Fl.D.940. Hamm.Fum.t.1.
Odl. st. a. (*Sk.—Um. Lpm.* — *N.* till Finnm. Tromsöe.) *Stundom upprätt, stundom klängande; utmärkt af de något njurlika frukterna.*

3 F. *tenuiflora Fr.* bl. som föreg.; skärmen *dubb.* kortare än fruktskaften; foderbl. *n. lancettlika,* ⅙del af kronans längd; frukterna klotrunda. ⊙ 6, 7, hvitr. blr. Fig. Hamm. Fum.t.1.
Odl. st. r. (*Sk.* Lund, Krageholm m. fl. st.; synes enl. F. Aresch. Sk.Fl. ej i sednare tider vara återfunnen. *Uppl.* Häggeby, enl. ex. fordom samlade af förf.) *Blrna mycket mindre och isynnerhet smalare än hos föreg., n. hvita, endast i spetsen mörka; bladen blåaktiga. — F. Wirtgeni Koch* [*till en del*] *enl. Fr. och Garcke.*

4 F. *Vaillantii Lois.* bladflik. smalt lancettlika, n. jemnbreda; skärmen *som hos föreg.;* foderbl. *äggrunda, många gånger kortare än* kronan; frukt. klotrunda, i toppen *hela,* ell. *med* en omärklig *vårtlik spets.* ⊙ 6, 7, blekr. blr. Fig. Sv.B.574. Hamm. Fum.t.1. H.N.f.3, n:o 25.
Åkr. r. (*ÖG.* Linköping, Slaka, Ljung och Kisa enl. Kindb. *Södml.* Lunda vid prestgården; Vester-Hanninge, vid Häringe. *Stockh.* nära Lofö kyrka; Drottningholm; Bromma etc. *Uppl.* i synnerhet omkr. Mälaren; Tierp vid Fors; Funbo sn; Hökhufvud vid prestg. *Vestml.* Sala; Surubammarsbruk.) *Bladen blåaktiga.*

37 Fam. **CRUCIFERÆ** *Juss.* Fod. och krona regelbundna, 4bladiga [korsformiga]. Stånd. 6, af hvilka 4 längre. Frukt: skida. Fröhvite 0.

Anm. *Genom felslagning kunna stund. kronbl. och 2 ell. 4 stånd. saknas, samt skidan blifva enrummig.*

1 Flocken **Brassiceæ.** Skida lång, öppnande sig på längden i 2 skal. Fröen med hjertbladen vikna omkring det ryggliggande rotämnet.

217. BRASSICA *Lin.* Kål.

1 B. *campestris L.* roten smal, hos γ tjock; rotbl. skaftade, lyrformiga, *glest sträfhåriga:* stjelkbl. *hjertlikt äggrunda* eller aflånga, med djup stjelkomfattande bas, *glatta* blåaktiga. ⊙⚲ 6, 7, g. blr. — β *biennis:* rot. smal, 2årig; nedre stjelkbl. lyrformigt inskurna. — γ *Rapa:* roten tjock och köttig [rofva], 2årig. Fig. Fl.D.550, H.N.f.9, n:o 21; β f.10, n:o 31; γ f.9, n:o 22.
Åkr. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. — β och γ odlade och förvildade.) γ *B. Rapa L.*

2 B. *Napus L.* roten tapplik; rotbl. som hos föreg., men *glatta;* stjelkbl. lancettlika, *med smalare, n. pil-lik,* stjelkomfattande *bas, glatta.* ⊙⚲ 6, 7, g. blr. — β *rapifera:* roten tjock, tapplik. Fig. Reich.Tetrad.f.4435. H.N.f.10, n:o 32; f.14, n:o 29.
Åkrar, hafsstr. r. (*Sk.* nordöstra kust.; äfven Kullaberg. *Smål.* i skären. *Södml.* Nämndö; Ornö. *Stockh. Rosl.* Ljusterö, Börstel etc. *Öl. Gotl.* Burs och När snr etc. — *N.* Toten. — β odlad och förvildad.) *Var. præcox H.N. kan knappt skiljas från a.*

218. SINAPIS *Lin.* Senap.

1 S. *alba L.* stjelken sträfhårig; bladen vid basen parklufna; skidorna styfhåriga, *vidt utsperrade, nästan kortare* än det *sabelformiga* stiftet. ⊙ 7—9, g. blr. Fig. Fl.D. 1393. H.N.f.7, n:o 13.
Åkrar, r. (*Sk. Hall.* samt här och der upp till *Verml. Vestml.* och *Uppl. Jemtl.* Östersund. *Öl.* förvildad. *Gotl.* Bläse i Fleringe sn. — *N.* Christiania. Vig och Leganger etc. i Bergens st. Vang i Valders.)

2 S. *arvensis L.* stj. sträfhårig; bladen äggrunda, groftandade ell. [de nedre] lyrformigt flikade; skidorna trinda, knöliga, *utstående, längre* än det *fyrkantiga* stiftet. ⊙ 6—8, g. blr. — β *ambigua:* skidorna sträfhåriga. Fig. Fl.D.753. β Reich.f.4425, b.
Åkrar, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β *Sk.—Gestr.*) *β har mer utstående grenar, alla bladen kortskaftade, flikiga, med något pil-lik bas: S. arv. Schkuhriana Reich. Var. incisa Fr.*

219. MELANOSINAPIS *DC.* Svartsenap.

†1 M. *communis Spenn.* bladen lyrformiga, de öfversta hela, jemte stjelken glatta; skidorna *tryckta till stjelken.* ⊙ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.83. Fl.D.1582.
Odl. st. etc. förvildad. (*Sk. Hall. VG.* Göteborg, på öarne. *Boh.* Marstrand. *Blek.* Lyckeby m. fl. st. *Smål.* Oscarshamn. *Öl. Gotl.* Följande med skånsk säd ända upp till Norrl. — N. Christiania.) *Sinapis nigra L. Brassica nigra Koch.*

220. ERUCASTRUM *Schimp.* & *Spenn.* Kålsenap,

1 E. *Pollichii Sch.* & *Sp.* stj. kort och nedböjdt sträfhårig; bladen aflånga, pardelade med ojemnt och trubbigt tandade flikar, glest sträfhåriga; skidorna i nedtill bladiga klasar, utstående. ♃ 6—9, g. blr. Fig. Reich.Tetrad.4428. H.N.f.15, n:o 31.
Odl. st. r. (*ÖG.* på sjön Tåkerns genom urtappning uttorkade stränder, t. ex. mell. Säby och Hyngesta, samt mell. Hofgården och byn Furåsa i Hof sn. — Införd med ballast till Gefle Brobänk.) *Omkring fotshög växt, med smutsigt gula, svagt ådriga blr. — Sisymbr. Erucastrum Poll. Diplotaxis bracteata Godr. & Gren. samt Fr. H.N.*

221. DIPLOTAXIS *DC.* Sandsenap.

†1 D. *tenuifolia DC.* stjelken *bladig;* bladen groftandade eller pardelade, med jemnbreda flikar, glatta, de öfversta hela. ♃ 7—9. Fig. Sv.B.501. H.N.f.9, n:o 23.

Sand. stränd. r. (*Sk.* Sandhammar. *ÖG.* med föreg. vid Hofgården i Hof sn. För öfr. införd med ballast till Ystad; Malmö; Landskrona; Varberg: Scheutz; Carlskrona; Kalmar; Nyköping; Gefle; Sundsvall; Nyland i *Ångml.; Ratan i VB.;* Visby och Ljugarns hamn på *Gottland* etc. — *N.* flerest. på ballastpl. i söd. delen: Ax. Bl.) *Ofta 3—4 qvart. hög, med ljusgula blr, stora n. som hos Brassica camp. — Sisymbr. L. Sinapis Sv.B.*

2 Flocken **Sisymbrieæ.** Skida som föreg. flock. Hjertblad platta med rygg-liggande rotämne.

222. SISYMBRIUM *Lin.* Vägsenap.

† Blrna gula.

†1 S. *Loeselii L.* bladen *pardelade,* med bågligt utböjda, i nedre kanten vanl. helbräddade, i den öfre bugttandade flikar; ändfliken *stor,* n. spjutlik; kronbl. *längre* än fodret; skidorna *vidt utstående, dubbelt* längre än deras skaft. ☽ 7, 8. Fig. Reich.f.4409. H.N.f.13, n:o 49.

Mur. odl. st. r. (*Stockholm* på murar och i potatesland kring väderqvarnar mell. Sabbatsberg och Kungsbacken; Djurgårdsbrunn; Observatoriibacken. *Uppsala.*) *Blrna stora som hos Nasturt. silv. Bladflikarnes hufvudnerv följer tätt efter deras nedre kant. Stjelken meränd. sträfhårig.*

2 S. *Sophia L.* bladen *dubbelt parbladigt* delade i n. jemnbreda flikar; kronbl. *kortare* än fodret; skid. trådsmala, n. *upprätta, dubb. längre* än de utstående skaften. ⊙ 7. Fig. Sv.B.293. Fl.D.528.

Torra st. a. (*Sk.*—söd. *Lpm.* och *VB.* nor. del. *Lul. Lpm.* Storbacken: Ind. — *N.* till Alten.) *Kronbladen hälften så långa som de utskjutande ståndarne.*

3 S. *officinale Scop.* utsperradt grenig; bladen *nedåt parflikiga,* med ojemnt groftandade flikar, *stor,* ofta spjutlik ändflik; kronbl. *längre* än fodret; skid. n. *oskaftade, kort syl-lika, tilltryckta.* ⊙ 7—9. Fig. Sv.B.158. Fl.D.560.

Byar, vägar, a. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Bergen.) *Vanl. glest hårig: var. i Verml. och N. n. glatt. — Erysimum L. Chamæplium Wallr.*

†† Blrna hvita.

4 S. *supinum L.* bladen *n. pardelade,* med trubbtandade flikar; skidorna *ensamma i bladvecken, ganska kort skaftade,* jemnbreda, något *bågligt krökta.* ⊙ 7. Fig. Fl. D.Suppl.86. H.N.f.4, n:o 31.

Kalkberg, på fukt. st. (*Öl.* allmän. *Gottl.* vid Ar i Fleringe sn m. fl. st.) *Kullliggande, någon gång upprät, med tumslånga, kort skaftade skidor. — Braya Koch. Chamæplium Wallr.*

223. HESPERIS *Lin.* Nattviol.

†1 H. *matronalis L.* bladen äggrundt lancettlika, spetsade bugttandade; skidorna kantigt trinda, glatta. ♃ 6, 7, hv. ell. rödviol. blr. — *β inodora:* blr hvita med ringa lukt. Fig. Fl.D.921 och 924.

Skogsback. ruin. r. (*Sk.* Kulla-Gunnarstorp, Trolleholm, Toppe- och Bjersjö-ladugård m. fl. st. *Hall. Göteborg* etc.; förvildad upp till *Verml.* och *Helsl.*) *Alnshög med välluktande blr, hvarföre den odlas. Den vilda är vanligen hvitblommig och n. utan lukt: H. inodora L.Sp.Pl.*

224. ERYSIMUM *Lin.* Gyllen.

1 E. *cheiranthoides L.* bladen lancettlika helbräddade, eller glest tandade, stjernhåriga; blrna *kortare* än skaften; skidorna *dubbelt* längre än de meränd. *utsperrade* skaften. ⊙ ☽ 6—8, g. blr. — *β nodosum:* stjelken högväxt, med en knöl vid basen; skidorna tilltryckta. Fig. Fl.D.731 och 923.

Odl. st. a. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm.* — *N.* — *β Sk.* vid Gyllerup i Hörup. *ÖG.* Kullen i Kärna sn.)

2 E. *hieraciifolium L.* bladen lancettlika, glest naggsågade stjernhåriga; blrna *dubbelt,* skidorna *många gånger* längre än skaften, n. *upprätta.* ☽ 5, 6, g. blr. Fig. Wg.Fl. L.t.12,f.1. H.N.f.8, n:o 20.

* ***strictum Koch:*** blrna större; skid. kortare och tjockare, alltid tilltryckta med 2kluf-vet märke. Fig. Fl.D.229. H.N.f.8, n:o 19.

Torra st. helst i skären och fjellen. (*Smål.* i skären. — *VB.* Kalix skärgård. *Lul.* och *Torn. Lpm. Jemtl. Verml.* Sibberön nära Christinehamn. *Ner.* vid Hjelmaren. *ÖG.* Omberg m. fl. st. vid Vettern. *Öl.* ön Norman. *Gottl.* — *N.* Christiania; Dovre; Snaasen i Trondhj. st.; Nordl. och Finnm. mångenst. enl. Norm. — * *Sk.* Sularp nära Fogelsång enl. F. Aresch. *Blek. Smål.* Grenna och Jönköping: Scheutz. *VG. Boh. Gottl.* Lokrume myr enl. G. v. Ced. — *N.* söd. del.) ***Ofta mer än alns-hög, enkel ell. endast upptill grenig, med större blr än föreg. — Cheiranthus alpinus Wg.Fl.L.*** * *E. hieraciifol. Fr. S.V.Sc.*

225. **ALLIARIA** ***Adans.*** Hvitlöksört.

1 A. ***officinalis Andrz.*** bladen skaftade hjertlika bugttandade. ☽ 5, hv. blr. Fig. Sv.B. 208. Fl.D.935.

Lundar. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Bergen.) ***Luktar hvitlök. — Erysimum L. Sisymbrium Koch.***

226. **BRAYA** ***Sternb. & Hop.*** Stenkrasse.

1 B. ***alpina S. & H.*** bladen skaftade, smalt lancettlika, hela ell. glest tandade; skidorna i en kort, sammandragen klase, uppräta, längre än skaften. ♃ 7, 8. Fig. Reich. f.4370.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Sähkok: Ångstr. 1837; sedan icke återfunnen. — *N.* Finnm. ön Hukö; vid Skjervö, Rostafjeld vid Maalselv; samt Nordl. ofvanför Muldjord och Solö i Bejeren: Norm. Salten på Baadfjellet.) ***Svenska ex., 3—4 tum höga, likna en förkrympt form af Arabis petræa; blrna hvita ell., enl. de torra exemplaren, violetta.***

3 **Flocken Arabideæ.** Skida som föreg. flock. Hjertblad platta med kantliggande rotämne.

227. **DENTARIA** ***Lin.*** Tandört.

1 D. ***bulbifera L.*** bladen parbladigt delade [2—3pariga], med lancettlika, sågade småbl.; de öfversta bladen hela, med knopplökar i bladvecken. ♃ 5, ljusr. blr. Fig. Sv.B. 356. Fl.D.361.

Lundar, r. (*Sk.—Uppl.* upp till Dalelfven, t. ex. på En-noten nedom Söderfors. *Vestml. Ner. Dalsl. Boh.* Uddevalla; Christinedal. *Öl. Gottl.* — *N.* efter kusten från Christianiafjorden till Bergen.) ***Rotstocken grenig, beklädd med tjocka hvita fjäll.***

228. **CARDAMINE** ***Lin.*** Ängskrasse, Bräsma.

† Bladen parbladigt delade.

* Kronbl. omv. äggrunda, minst 3 gånger längre än fodret.

1 C. ***pratensis L.*** stjelken ***trind;*** bl. ***5—mångpariga;*** rotbladens småblad ***rundade, vinkligt tandade,*** stjelkbladens lancettlika, meränd. ***helbräddade;*** ståndarknapp. ***gula;*** skidorna med ganska ***kort*** stift. ♃ 5, 6, gredel. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.350. Fl.D.1039.

Våta äng. dik. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) ***Har större blr än de öfriga. Växande i renare vatten får denna art stundom större, rent hvita blr och stora småblad: var. speciosa. Var. med något tandade småblad samt med dubbla blr.***

2 C. ***amara L.*** stj. fåradt ***kantig;*** bl. ***2—5pariga; alla*** småbladen ***rundade—aflånga,*** vanl. ***vinkligt tandade;*** ståndarkn. ***violettbruna;*** skid. med syl-likt stift, ***dubbelt längre än*** skidans bredd. ♃ 5, 6, hv. blr. — β ***hirta:*** till alla delar spädare; stjelken småluden eller hårig. Fig. Reich.f.4305. β Fl.D.148.

* ***æquiloba C. Hn.*** bl. 4—5pariga; småbl. likform. aflånga, de nedre bladens ellipt., alla helbräddade, fasta och glatta, hårbräddade.

Källbäck. etc. β fukt. skogsäng. (*Sk.—Lpl.* α allmännast norr om Mälaren. — N. — * *VG.* mell. Finnerödja kyrka och Skagersholm 1863: C. Elgenstjerna.) — ***β C. silvatica Hoffm. C. hirsuta Fl.D. Var. äfven med bladen delade i 3 småbl., hvaraf det yttersta skaftadt: var. trisecta; samt med alla bladen odelade, ovala, tandade:***

*var. anomala Ed.9. — * är en högst egendomlig form, måhända egen art, men behöfver närmare observeras i naturen.*

** Kronbl. aflångt tung- ell. spadlika, högst dubb. längre än fodret.

a — Bladskaften med 2 stipelform. bihang vid basen.

3 C. *impatiens L.* stj. upprät; bladen mångpariga, med äggr.—lancettl. *flikigt inskurna* småblad; skid. utstående, 4 gång. längre än deras skaft. ⨀ 6, hv. blr. Fig. Fl.D. 1339. Reich.f.4302.
Bergshöjder, skog. (*Sk. Smål.* nor. del, och Urshult i Kronob. län. — *Uppl.* och *Vestml. Ner. Dalsl.* Färgelanda sn. *Öl.* Borgholm; Thorslunda. — *N.* Skien; Christiania etc.) *Ofta alnshög, med mycket små blr; kronbl. saknas stundom och då får fodret ofta hvit färg.*

b — Bladskaften utan stipelform. bihang.

4 C. *silvatica Link:* stjelken vanl. *flerböjd, mångbladig;* rotbl. få och små; stjelkbl. *5—7pariga med tandade småblad;* kronbl. aflångt tunglika; stånd. 6; skidorna *3 gånger längre än* de *utstående* skaften. ⨀ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.735. Reich.f. 4303. H.N.f.16, n:o 38.
Fukt. skog. r. (*Sk.* Stehag; n. Vram; Pugerup etc. *Blek. Smål.* Kalmar; Kronoberg; Femsjö. *ÖG.* Bersbo grufva i Värna sn: Scheutz; i Björsäter, Kärna och V. Ny snr enl. Kindb. *Stockh.* Gladöqvarn i Huddinge: Åhrl. *VG.* Kinnekulle; Hunneberg i Fristorps hage. — *N.* Laurvig; Christiania, Egeberget vid Græssæter.) *2—3 qvart. hög och gröfre än följ., men med lika små blr. Svenska ex. smärre, mer närmande sig C. hirsuta än de norska.*

5 C. *hirsuta L.* stj. mest *rak, fåbladig;* rotbl. talrika och stora; stjelkbl. *2—4pariga;* småblad och kronblad *som föreg.;* ståndarne 4; skid. *som föreg.* med *uppräta* skaft. ⨀ 5, 6, hv. blr. Fig. Reich.f.4304. Fl.D.1762. H.N.f.3, n:r 20; f. 7, n:o 18 [var.].
Skogsback. etc. r. (*Sk.—Uppl.* i Vahlö sn. *Herjed.* vid byn Malmagen, och Ormaruet. *Jemtl.* flerestäd. i Frostviken. *Dal. Vestml.* Nora, vid Elfhyttan. *Ner.* Apelvik i Hammar, och vid Skarbysjön. *VG.* Kinnekulle. *Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj.) *Nyss blommande fingerhög, äldre 6—8 tum; kronbl. 1—1½ linie långa, saknas stundom: var. clandestina. — C. intermedia Hörn.*

6 C. *parviflora L.* stj. nedligg. ell. upprät; bladen *mångpariga,* med aflånga eller jemnbreda, vanl. *helbräddade* småbl.; kronbladen aflångt *spadlika;* skid. omkring *dubbelt så långa som* de *utstående* skaften. ⨀ 6—10, hv. blr. Fig. Sv.B.568. Vet.Ak. H.1822. H.N.f.3, n:o 21.
Öfversvämm. st. i vattnet, r. (*ÖG.* i trakten af sjöarne Roxen och Glan; flerest. i skärg., samt vid Vettern, nedom Omberg enl. Kindb. *Södml.* Eskilst. Rosenbergs bruk: Nyköping; Åkerö m. fl. st. *Ner.* Myrö; Göthlunda och Lillkyrka snr vid Hjelmaren; Sörön vid sjön Qvismaren. *Vestml.* Fulleröη. *Dal.* By sn, vid bäckens utlopp i Bysjön. *Verml.* Carlstad m. fl. st. *Dalsl.* Sjötorp i Ånimskog sn. *VG.* Sjötorp; Degeberg: Kållandsö vid hamnen Pirum; Kinnekulle, vid Venern.) *Stjelken 3—10 tum hög, grenig med små blr., men kronbladen dubbelt längre än fodret. Rotbladens småblad bredare, stundom jemte stjelkbl:s tandade.*

†† Bladen odelade.

7 C. *bellidifolia L.* alla bladen äggrunda helbräddade, långt skaftade; kronbl. dubb. längre än fodret; skid. flere gånger längre än skaften. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.9,f.2. Sv.B.772. Fl.D.20. H.N.f.7, n:o 17.
Högre fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm. — Dovre.) *1—2 tum hög stjelk, än högre, än kortare än rotbladen.*

229. ARABIS *Lin.* Backbränna.

† Stjelkbl. talrika, omfattande, sågtandade.

1 A. *hirsuta Scop.* rotbl. smalt omv. äggrunda: stjelkbl. *aflånga;* blrna *längre* än skaften, med *uppräta, aflånga* kronbl.; skidorna *uppräta tilltryckta.* ♃ 5, 6, hv. blr.

— *β glabrata:* bladen glatta, vid basen hårbräddade. Fig. Fl.D.1040. H.N.f.12, n:o 50.
* *sagittata DC.* gröfre, bladen fingerbreda, med större tänder och pil-likt stjelkomfatt. bas; frön hinnkantade, otydl. punkterade. Fig. Reich.f.4343, b. H.N.f.10, n:o 33.
* *Gerardi Bess.* slutl. alnshög, med bl. som *sag.*, frön hinnkantade och nätlikt punkterade. Fig. H.N.f.14, n:o 30.
Ängsback. (*Sk.—Lul. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm. — *β Sk.* Öst Torp. *Öl. Gottl.* Carlssvärd, Thorsborgen etc. — *N.* Egeberget. — * *sagitt.: VG. Södml.* Mariefred. *Stockh.* Vermdön. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania. Ourdal. — * *Ger.: Gottl.* i Akebäcksmyr.) *Turritis L. β T. alpina Retz.* * *sag. Ar. sagittata DC. A. hirs. γ crassior Wg.* * *Ger. A. glastifolia H.N.*

2 A. *alpina L.* rotbl. omv. äggrunda; stjelkbl. *äggrundt aflånga,* alla finludna: blrna *kortare* än skaften, med *utböjda, omv. äggrunda* kronbl.; skidorna *utstående.* ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.773. Fl.D.62. H.N.f.7, n:o 16.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Stjelken vid basen nedliggande och gifvande grenar, som utvecklas och blomma efterhand. Blrna större än hos de öfriga arterna.*

†† Stjelkbl. fåtaliga, icke omfatt., åtm. de öfre helbräddade.

3 A. *petræa Lam.* rotbladen tunglika, *tandade eller grundt* flikiga; stjelkbladen *n. jemnbreda, helbräddade;* blrna *längre* än skaften; kronbl. *omv. äggrunda;* skidorna *utstående,* på upptill *knöl-likt* vidgade skaft. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.676. Fl.D.386, 1392 och 1462. H.N.f.3, n:o 22.
Grusiga stränd. r. (*Ångml.* Hernön, Hemsön, Bondskär, Lofmen; Nora sn, Grönsvik m. fl. st. — *N.* Inre Sogn här och der: Ax. Bl. Hardanger-fjellen; Oldendalen; Romsdalen i Eikisdal; Lom; Dovre etc.) *Har större blr än de följ., vanl. hvita, stund. violettröda; stj. och bl. variera från n. glatta till stråfhåriga.* — *Cardamine L.*

4 A. *arenosa Scop. β borealis Fr.* rotbladen omv. äggrunda, meränd, *lyrformigt parflikiga,* med n. vinkelrätt utsperrade flikar; stjelkbladen *lancettlika, de nedre hvasstandade;* blrna *af skaftens längd;* kronbl. *spadlika;* skid. *som föreg.* med något vidgadt fäste. ☽ 6, 7, gred. blr. Fig. Fl.D.1760. Reich.f.4322, c. H.N.f.7, n:o 15.
* *suecica Fr.* stj. mera bladig; rotbl. mindre djupt flikade; kronbl. hvita, vid basen gula. Fig. H.N.f.7, n:o 14 och f.10, n:o 34.
Vid städer, byar etc. r. (*Smål.* Kråksmåla; Fagraskog i Elghult enl. Scheutz. *ÖG.* Norrköping; Skenninge enl. Kindb. *Uppl.* Onsike i Tibble: G. v. Ced.; Uppsala; samt *Medelp.* Löjdö bruk enl. Lefll. *Vestml.* Vesteråstrakten. — * *Södml. Ner.* och *Verml.* — *Helsl. Dal. Jemtl.* Östersund. *Ångml.* Hernön och Säbrå sn: Arn. *VB.* Umeå.) *Väl utvecklade ex. äro, blommande, ½ aln höga, med ½ tums breda, djupt flikade blad; men öfvergår på olika lokaler i underarten. Frön, dubb. större än hos följ., hafva rotämnet alltid kantliggande.* — *Sisymbr. arenos. L.Fl.Su.*

5 A. *Thaliana L.* rotbladen aflånga ell. ovala, *helbräddade* ell. *glest tandade;* stjelkbl. *lancettlikt jemnbreda, helbräddade;* blrna vanl. *kortare* än skaften; kronbl. *tunglika;* skid. som föreg. ⊙ 4, 5, hv. blr. Fig. Fl.D.1106. Reich.f.4380.
Torra st. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Qvartershög, spenslig, med små rotblad.* — *Conringia Reich. Sisymbrium Koch.*

230. TURRITIS *Lin.* Räckentraf.

1 T. *glabra L.* rotbladen aflånga, bugttandade, fint mjukludna; stjelkbladen äggrundt lancettlika, pil-likt omfattande, helbräddade, glatta; skidorna många gånger längre än skaften. ☽ 6, 7, hvitg. blr. Fig. Sv.B.399. Fl.D.809.
Torra st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *1—2 alnar hög blågrön, oftast enkel växt, med tättsittande, uppåt i storlek aftagande blad.* — *Arabis perfoliata Lam.*

231. BARBARÉA *R. Br.* Sommargyllen.

1 B. *vulgaris Br.* rotbladens ändflik *hjertlikt rundad;* stjelkbladen groft bugttandade eller pardelade; kronbladen *bredt* vigglika, i spetsen *intryckta;* skidorna meränd. *frånstående,* med smalare stift. ♃ 6, 7, g. blr. — *β arcuata:* stjelkbl. pardelade med

aflånga sidoflikar, 3—5klufven ändflik; skidornas skaft utstående, jemte skidorna båglikt krökta uppåt. Fig. Sv.B.194. Fl.D.985. *β* Reich.f.4357. H.N.f.6, n:o 17.

* *præcox Br.* stjelkbl. som hos *β*; skid. smala, n. uppräta; smaken bitter (krasselik). Fig. Fl.D.1759. H.N.f.1, n:o 28.

Åkerren. dik. etc. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Säbrå; m. fl. snr: Arn. *Vestml. Verml.* Carlstad och i bergslagen. *Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* — * *Sk.* Vidtsköfle; Åhus; Lund. *Smål.* Rostad nära Kalmar; Ön i Sjösås sn; Vexiö. *ÖG.* flerest: Kindb. *Hall.* Varberg. *Verml.* Carlstad.) *1—2 fot hög, med rika höggula blomklasar, 6—10 linier långa skidor. * är mycket utmärkt af sin bittra smak, hvarför den odlas; ehuru äfven β någon gång finnes lika bitter. — Erysimum Barbarea a L.Fl.Su. β Barb. arcuata Reich. * är γ acidula ed. 9.*

2 B. *stricta Fr.* rotbladens ändflik *aflångt äggrund;* stjelkbladen ovala—aflånga, tandade, ofta med små sidoflikar vid basen; kronbladen *smalt* vigglika, *tvärhuggna;* skid. *tilltryckta,* med kort, n. lika tjockt stift. ☽ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.2727. Reich. f.4355. H.N.f.6, n:o 16.

Fukt. äng. stränd. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *1—3 fot hög, äldre med långa uppräta klasar af tumslånga skidor; blrna dubbelt mindre än hos föregående, ofta öfvervuxna af de äldre skidorna. Rotbladens ändflik stundom med något hjertlik bas. — B. parviflora Fr. Nov. ed. 2. B. vulgaris a Wg. Erysimum Barbarea β L.Fl.Su.*

232. NASTURTIUM *R. Br.* Vattenkrasse.

† Blrna hvita; kronbl. alltid längre än fodret.

†1 N. *Armoracia Fr.* rotbladen äggrundt aflånga *odelade* rundsågade; stjelkbladen lancettlika, *hela och sågade, eller parklufna;* skidorna *ovala,* mycket *kortare* än skaften. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.242. H.N.f.8, n:o 21.

Vid vatten. r. (*Sk.—Helsl. Vestml.* och *Verml. Boh. Öl.* Thorslunda sn: G. v. Ced. Öfverallt förvildad.) *Hög växt, med mycket stora rotblad. — Cochlearia L. Armoracia rusticana Koch.*

2 N. *officinale Br. alla* bladen *parbladigt delade,* med n. hjertlikt rundade eller aflånga småblad; sidoklasarne motsatta bladen; skid. *jemnbreda,* krökta, *af skaftens längd.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.624. Fl.D.690. H.N.f.15, n:o 33.

Vatten. (*Sk. Hall. Smål.* Misterhult sn, vid Horfve källa nära Köksmåla. *Gottl.*) *Småbladen variera i hög grad till storlek och form, från 2—3 lin. till 2 tum i längd, samt från rundade till aflångt hjertlika ell. n. lancettlika: N. siifolium Reich. — N. aquaticum Wg. Sisymbr. Nasturtium L.*

†† Blrna gula.

* Kronbl. längre än fodret.

3 N. *amphibium Br.* de nedre bladen pardelade, de öfre odelade, lancettlika; skidorna *n. klotrunda af stiftets längd, flere gånger kortare* än skaften. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B. 697. Fl.D.984 enl. Lge.

Vatten. (*Sk. Blek. Smål.* Kalm. län; Pjetteryd i Vexiö län enl. Scheutz. — *Uppl.* och *Vestml. VG.* Venersborg. *Boh.* Christinedal. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. del.) *Bladen under vattnet ofta fint pardelade. — Sisymbr. L. N. aquaticum Wallr. Roripa Bess.*

4 N. *silvestre Br. alla* bladen pardelade; skidorna *jemnbreda plattade tvåeggade, många gånger längre än* stiftet, ungefär *af skaftens längd.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.695. Fl.D. 1881. H.N.f.11, n:o 35.

Stränd. (*Sk. Blek.* Carlshamn: Goss. *Smål.* Kalm. län. — *Gefle. Ner.* Göthlunda sn, Locknäs; norr om Örebro. *Boh. Öl. Gottl.;* särd. ymnig omkr. Mälaren. — *N.* Christiania.) *Skidorna i början trådlika, slutl. n. sabelformiga. — Sisymbrium L.*

5 N. *anceps Wg.* bladen *som hos föreg.;* skidorna *aflånga plattade 2eggade, tre gånger längre än* det utdragna stiftet, nära *dubb. kortare* än skaften. ♃ 7, 8. — *β micropetalum:* blrna mycket små, föga öfver en linie långa. Fig. Sv.B.696. H.N.f.6, n:o 18; *β* f.11, n:o 36.

Stränd. (*Sk. ÖG.* Tåby, nära Mem; samt vid Roxen, Svartån och Vettern: Kindb.

Södml. Uppl. och *Vestml.* särd. kring Mälaren. *Öl.* Köping sn. *Gottl.*) *Föga skiljd från föreg. — Sisymbrium Wg. Fl.Ups.*

** Kronbl. af fodrets längd.

6 N. *palustre DC.* bladen pardelade; skidorna *aflånga, uppsvällda, i båda* ändar och *kanter trubbiga,* af skaftens längd, med ganska korta stift. ⊙ 6—9. Fig. Sv.B.694. Fl.D.409 och 931. H.N.f.6, n:o 19.
Våta st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Sisymbrium amphibium β L. S. islandicum Fl.D. Roripa Bess.*

4 Flocken **Lomentaceæ.** Ledskida med 2, eller flere rum öfver hvarandra, affallande hel eller styckevis i lederna.

233. RAPHANUS *Lin.* Rocka.

1 R. *Raphanistrum L.* bladen lyrformiga med likformiga flikar; skidorna slutl. ledade strimmiga eller fårade. ⊙ 7, 8. Fig. Linn. Diss. de Raphania. Sv.B.623. Fl.D.678.
Åkrar och odlade st. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* Östersund och Oviken. *Boh.* Oroust. *Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *Skidorna äro stundom djupt fårade, blrna vanl. hvitgula med något viol. ådror, stund. rent gula, lika dem hos Sinapis arvensis, men lätt skiljbara af det tillslutna fodret. — Raphanistrum innocuum Mönch. R. segetum Reich. Sinapis arv. Fl.D.*

234. CRAMBE *Lin.* Strandkål.

1 C. *maritima L.* bladen bredt äggrunda, inskuret bugtiga, tandade och vågiga, köttiga blåaktiga, jemte stjelken glatta; skid. n. klotrunda. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.495. Fl.D.316.
Hafsstr. r. (*Sk.* Sandhammar; Helsingborg; Kulla-Gunnarstorp; Torekow etc. *Hall. Boh.* på Vinga och Domsö; Koster, Lyngholmen etc.; Storön, Hvalö etc. — N.) *Liknar kål.*

235. BUNIAS *Lin.* Buna-ris.

1 B. *orientalis L.* de nedre bladen n. lyrformiga, med stor spetsad ändflik, de öfre hela lancettlika; skid. snedt äggformiga. ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1651. Reich.f.4162. H.N.f.16, n:o 36.
Odl. st. (*Sk.—Helsl. Jemtl. Dal.* Smedjebacken; Hedemora. *Vestml. Ner. Dalsl.* Ekholmen i Gunnarsnäs enl. Leffl. *Öl. Gottl.* enl. G. v. Ced. — *N.* Christiania; Skien; Kongsberg etc.) *Stor blomrik växt; bladen mer och mindre tandade. — Lælia Reich.*

236. CAKILE *Scop.* Mar-viol.

1 C. *maritima Scop.* bladen parflikiga, pardelade ell. bugtigt tandade, köttiga; skidans öfre rum pil-likt, något plattadt. ⊙ 7, 8, blåröda blr. — *β latifolia:* bladen aflånga, bugtigt ell. trubbigt tandade. Fig. Sv.B.407. Fl.D.1168; *β* 1583. H.N.f.3, n:o 19.
Hafsstränd. (*Sk.—Boh. Blek. Smål.* Kalmar, vid Stensö; Oscarshamn och Vestervik. *Södml.* Ålön under Utön; Sandhem enl. G. v. Ced. *Öl.* söd. udde, Runsten sn etc. *Gottl.* — *N.* till Nordl. och sydl. Finnm. Ost-Finnm. vid Kjöllefjord: Norm.) *Meränd. nedliggande. — Bunias Cakile L. β C. marit. β integrifolia Koch.*

5 Flocken **Nucamentaceæ.** Skida kort, mogen enrummig och enfröig, nötlik.

237. NESLIA *Desv.* Korndådra.

1 N. *paniculata Desv.* bladen lancettlika, pil-likt stjelkomfattande, sträfva; skidorna nätlikt rynkiga, med långt stift. ⊙ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.204. H.N.f.15, n:o 36.
Odl. st. (*Sk.—Uppl. Vestml. VG.* nära Venersborg. *Dalsl.* Stakesund i Gunnarsnäs enl. Leffl. *Boh.* Christinedal. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.*) *Myagrum L. Rapistrum Gærtn.*

238. ISATIS *Lin.* Vejde.

1 I. *tinctoria L.* rotbl. småtandade; stjelkbl. helbrädd., pil-likt stjelkomf.; skidorna af-

långa, afsmalnande mot basen, i spetsen rundade glatta. ☽ 7, g. blr. Fig. Sv.B.35. H.N.f.4, n:o 33.

Torra st. särdeles hafsstränd. r. (*Sk.* Åhus samt på öar i Saxaviken.—*Gefle* skärgård. *Stockh.* på många st. *Öl.* *Gotl.* — *N.* Salten på Grönholmen.) *Blågrön; blrna små, föga öfver en linie långa; bladen lancettlika.*

6 Flocken **Lepidineæ.** Skida kort, 2rummig, med smal skiljevägg.

239. LEPIDIUM *Lin.* Krasse.

† Stiftet flere g:r kortare än skidan, ofta omärkligt.

1 L. *latifolium L.* bladen *pil-likt* stjelkomfattande, *odelade, äggrundt lancettlika sågade*, mot spetsen helbräddade; skid. *bredt äggr.*, med *omärkligt* stift. ♃ 7—10, hv. blr. Fig. Sv.B.638. Fl.D.557. H.N.f.9, n:o 24.

Grusiga st. vid kusten, r. (*Sk.* Lilla Hammar; Löddeström; Landskrona; Torekow etc. *Blek.* Sölvitsborg på skären; Ronneby, yttre Stekö m. fl. st. *Smål.* Kalmar; Misterhult vid Figeholm, samt på Svinskär under Örö Lotsplats. *Boh.* *Gotl.* Visby; Östergarn bortåt Katthammarsvik.) *Stor rikblommig växt.*

2 L. *campestre Br.* bladen *pil-likt* omfatt., *odelade,* aflånga, naggtandade, gråludna; skidorna *rundade, urnupna,* upptill *vingade,* med *kort* stift. ☽ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1221.

Åkerrenar. (*Sk.—Gestr.* *Ångml.* Vestanå bruk: Arn. *Vestml.* *Ner.* *VG.* *Hall.* *Öl.* *Gotl.* — *N.*) *Stjelken vanl. grenad i upprätta, n. jemnhöga blomklasar.* — *Thlaspi L.*

3 L. *ruderale L.* bladen *icke omfattande, de nedre* dubbelt ell. enkelt *parbladigt delade,* de öfre hela jemnbreda; kronbl. 0; stånd. 2; skid. *rundade,* med *omärkligt* stift. ☽ 5—9. Fig. Sv.B.321. Fl.D.184.

Vid hus, vägar etc. (*Sk.—Gestr.* *Helsl.* Iggesund m. fl. st. *Medelp.* Sundsvall. *Vestml.* *Ner.* *Verml.* *Boh.* *Hall.* *Öl.* *Gotl.* — *N.*) *Ganska små blr; luktar illa.*

†† Stiftet af omkr. skidans längd.

†4 L. *Draba L.* bladen *odelade,* aflånga, bugttandade; skid. *bredt äggrunda* med något hjertlik bas. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Reich.f.4211. H.N.f.6, n:o 22.

Ballastplatser etc. r. (*Carlskrona,* på Kronovarfvet, der den fordom blifvit införd, och nu bibehållit sig ymnig i åtm. 50 år.) *Blomklasarne talrika med små blr.* — *Cardaria Reich.*

240. CAPSELLA *Mönch.* Lomme.

1 C. *Bursa Pastoris Mönch:* rotbladen hela eller parklufna; stjelkbladen pil-likt omfatt. ⊙ 4—9, hv. blr. Fig. Sv.B.273. Fl.D.729.

Åkrar etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bladen variera hela, bugttandade och parklufna.* — *Thlaspi L.*

241. THLASPI *Lin.* Skärf-frö.

1 T. *arvense L.* glatt; bladen aflånga, med *pil-lik,* omfatt. bas, *tandade;* skidorna rundade, i spetsen med *smal och djup* urskärning, *omärkligt* stift. ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.214. Fl.D.793.

Åkrar, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl.) *Skid. n. af en half tums diam. med n. jemnbred urskärning i spetsen, mångfröiga; rotbladen snart bortvissnande.*

2 T. *perfoliatum L.* glatt; stjelkbl. *hjertlikt äggrunda,* n. *helbrädd.*, med basens flikar *långt* öfverskjutande stjelken; skid. *bredt omv. hjertlika,* med *vid* urskärning och *omärkligt* stift. ⊙ 5, 6, hv. blr. Fig. Reich.f.4183. H.N.f.4, n:o 37.

Grus. st. sandåkr. r. (*Uppl.* Rasbo, mell. Frötuna och Näset. *Öl.* Borgholm; Vannborga i Köping och Husvalla i Föra sn; Holmudden i Böda. Förr äfven vid Stockh., på Experimentalfältet.) *Skid. omkr. 8fröiga; rotbladen fortvarande, skaftade, mer och mindre rundade.*

3 T. *alpestre L.* glatt; stjelkbl. *lancettlika,* med *hjertlik* omfatt. bas, *icke* öfverskjutande stjelken, *tandade;* skid. *smalt omv. hjertlika,* med *upptill bredare* vingkant,

nedåt vigglikt afsmalnande; urskärningen *vidgad* med *utdraget* stift. ♃ 6, hv. blr. Fig. Fl.D.suppl.85. H.N.f.7, n:o 22.

Back. r. (*ÖG.* Norrköping i den mindre Ekbacken vid Marieberg; Smedstad i S. Lars och vid Tinnerbäcken: Kindb. *Södml.* Åkers styckebruk. *Stockh.* Nacka Damtorp; Manilla och Marieberg: G. v. Ced. *Uppl.* Knifsta sn, vid Barrsjön samt på Rödmossen.) *Skid. mer vigglika än hos de föregående, 8—10fröiga. — T. brachypetalum Jord. T. suecicum Fl.D.*

242. SENEBIÉRA *Poir.* Kråk-krasse.

1 S. *didyma Pers.* bladen pardelade; kronbl. 0; skidorna *hvasst urnupna,* nätrynkiga, *utan* stift. ⊙ 6, 7. Fig. H.N.f.6, n:o 21.

Vid kusten, trol. införd med ballast, r. (*Hall.* Halmstad enl. Theor. *Gotl.* Hellvigs sn vid kyrkan och Kyllejs hamn; Visby, vid Gamla hamn.: G. v. Ced. *Gefle* på Brobänken. *Hudiksvall* på strandgatan. *Ångml.* Hernösand: Arn.; Nylands lastageplats. — *N.* Christiania: Moë.) *Blrna ytterst små; skidans rum lossnande från hvarandra. — Lepidium L. Coronopus Sm.*

2 S. *Coronopus Poir.* bladen som hos föreg.; skid. halfrunda *hela, med udd af stiftet,* rynkiga, i kanten *knöliga.* ⊙ 6—8, hv. blr. Fig. Sv.B.733. Fl.D.202. H.N.f.15, n:o 34.

Vid väg. byar etc. r. (*Sk.—Boh. Blek. Smål.* Kalmar och Vestervik. *ÖG.* flerest. i Stångådalen, samt nära Glyttinge i Kärna enl. Kindb. *Uppl.* Uppsala. *Helsl.* Söderhamn, Hudiksv. och Ströms bruk: Wistr. *Medelp.* Sundsvall. *Ångml.* Hernösand: Arn.; vid Nyland. *Öl. Gotl.* — *N.* Arendal; Christiania; Bergen.) *Blrna i korta täta klasar. Skidan affaller hel, utan att rummen åtskiljas. — Cochlearia Coronopus L. Coronopus depressus Mönch.*

243. TEESDALIA *R. Br.* Vallkrasse.

1 T. *nudicaulis Br.* rotbl. lyrformigt pardelade, stund. hela; ståndarsträngarne med ett fjäll-likt bihang. ⊙ 4—6, hv. blr. Fig. Sv.B.732. Fl.D.323. H.N.f.1, n:o 31.

Torra st. sand, etc. (*Sk.—VG.* Göteborg; Alingsås etc. *Boh. Blek. Smål.* Kalm. län, vid kusten. *Öl.* — *N.* efter kusten från Arendal till Bergen.) *Har 2—4 tum hög, vanl. bladlös stjelk. — Iberis L.*

244. HUTCHINSIA *R. Br.*

1 H. *petræa Br.* stjelken grenig bladig; bladen parbladigt delade, med hela flikar; skidorna elliptiskt ovala. ⊙ 4, 5, hv. blr. Fig. Reich.f.4190. H.N.f.4, n:o 36.

Torra st. klipp. r. (*Sk.* Kåseberga; Brösarp. *Blek.* Carlskrona, flerest. ymnig; Kungsholms fästn. *Södml.* Utöns norra udde, och vid grufvan; Landsort; Fridön vid Tullgarn. *VG.* Kinnekulle. *Öl. Gotl.*) *2—3 tum hög, späd och slutl. mycket grenig. — Lepid. L. Iberis Wg. Capsella Fr.*

245. SUBULARIA *Lin.* Sylört.

1 S. *aquatica L.* stängel, med syl-lika blad vid roten. ⊙ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.35. Reich.f.4232. H.N.f.6, n:o 20.

Stränd. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blomstängeln, som utgår från ett af bladvecken, 1—1½ tum hög. Blrna små klasvisa, utan kronblad, då de äro under vatten.*

7 Flocken **Alyssineæ.** Skida kort, 2rummig, med b r e d skiljevägg.

246. LUNARIA *Lin.* Månviol.

1 L. *rediviva L.* bladen skaftade, hjertlika, ojemnt hvasstandade; skidorna ovala, åt båda ändar spetsiga, med kort stift. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2241. H.N.f.16, n:o 39.

Lundar, r. (*Sk.* Gladsax vid Jerrestads-hallar; Krageholm, på ön Lybeck; Gudmundstorp; Öfvedskloster; Kullaberg m. fl. st. *VG.* Kinnekulle vid Hellekis och Råbäck etc. *Boh.* Uddevalla i skärgården.) *Alnshög, med stora blad och skidor, ljusröda ell. något viol. blr.*

247. CAMELINA *Crantz.* Lindådra.

1 C. *silvestris Wallr.* bladen *tättsittande fasta,* lancettlika, *n. helbrädd.*, med pil-lik

bas; skid. något plattade, päronformiga, af *fasta* skal, åtskiljda af en smal *utskjutande* kant, fint *sträfprickiga,* i spetsen rundade; stift. *af halfva skidans längd* ell. längre. ☽ 6, ljusg. blr. Fig. Sv.B.339. Fl.D.2726. H.N.f.7, n:o 19.

* *microcarpa Reich.* skid. små, föga längre än stiftet, och med bredare kant. Fig. Reich.f.4293.

Åkr. etc. (*Sk.*—*VB.* och *Jemtl.* — *N.*) *Något blåaktig till färgen. Var. glatt och hårig, samt med glest småtandade blad, aldrig groftand. ell. flikiga.* — *Myagrum sativum L. Alyssum Sv.B.*

2 C. *sativa Fr.* bl. *som föreg.;* skid. aflångt omv. äggformiga, af *fasta* skal, med *mycket smal* kant, fint *nätådriga,* i spets. rundade; stift. *knappt* af halfva skidans längd. ⊙ 6, 7, g. blr. Fig. H.N.f.15, n:o 35.

Linåkr. r. (*Sk.* här och der i linåkr. enl. F. Aresch. *Hall. Gotl.*) *Var. som föreg., samt har lika som den fastare blad och skidor än följ. Blrna och skid. äro ordnade n. i vippa, hos föreg. och följ. i enkel klase.* — *Myagr. sativum β L.*

3 C. *fœtida Fr.* bl. *åtskiljda, tunna, än hela, än bugttandade eller parklufna,* med pil-lik bas; skid. omv. äggformiga—n. klotrunda, med mycket *uppblåsta* och *tunna* skal samt *föga märklig* kant, fint *nätådriga,* i spets. tvärhuggna eller n. *intryckta;* stift. merändels *kort.* ⊙ 6—8, ljusg. blr. Fig. Fl.D.1038 och 1824. H.N.f.7, n:o 20,21.

Linåkr. (*Sk.*—*Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gotl.*) *Hela örten vekare och af renare grön färg än de föreg.; skid. stora med lätt hoptryckta och bristande skal, större frön.* — *C. sativa och dentata Fr. i H.N.f.7.*

248. ALYSSUM *Lin.* Grådådra.

1 A. *calycinum L.* stjelken vid basen delad i uppböjda grenar; bladen jemnbredt tung- ell. lancettlika, stjernludna; foderbladen kölade, qvarsittande vid de cirkelrunda, i spetsen intryckta, finhåriga, vingkantade skidorna. ⊙ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.1704. Reich. f.4269. H.N.f.1, n:o 29.

Sandback. r. (*Sk.*—*Uppl.* Rasbo och Edebo snr, och *Verml.* Sundsta vid Carlstad. *Boh.* Uddevalla: Lefll. *Öl. Gotl.* — *N.* Christiania: Ax. Bl.) *Var. mer och mindre hvitluden. Vid första blomningen fingerhög, sedermera flere gånger större; kronbl. små, torra n. hvita.*

249. FARSETIA *R. Br.* Sandhvita.

1 F. *incana Br.* bladen lancettlika; kronbl. 2klufna; skidorna smått gråludna. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.675. Fl.D.1461. H.N.f.1, n:o 30.

Torra st. r. (*Sk.* vest. delen. *Blek.* Carlskrona och Carlshamn. *Smål.* Vexiö: Scheutz. *ÖG.* Qvillinge vid Ettarp; Norrköp. m. fl. st. *Stockh.* på Observatoriibacken etc. *Helsl.* Söderhamn vid Långrör; Ströms och Iggesunds bruk: Wistr. *Dal.* Smedjebacken. *Verml.* vid Bäckängen i Ö. Ullerud; vid Carlstad i Sundsta. *Boh.* Marstrand; Kongelf enl. Lefll. *Hall.* mell. Karup och Båstad: Theor. *Gotl.* Visby enl. Lefll. — *N.* Christiania: Ax. Bl.) *Fotshög ell. mera, grå af stjernludd.* — *Alyssum L. Berteroa DC.*

250. COCHLEARIA *Lin.* Skörbjuggsört.

1 C. *danica L.* rotbladen *spjutlikt hjertlika;* stjelkbl. triangel- ell. rutformiga, vinkligt tandade, *de öfre kort skaftade;* skidorna rundadt äggformiga. ☽ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D.100. Reich.f.4257. H.N.f.4, n:o 35.

Sten. hafsstr. r. (*Sk.*—*Rosl.* t. ex. Ornö; Utö; Singö; Grisslehamn. *Hall.* Sandö. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.*) *Bladen hos alla arterna köttiga; rotbl. skaftade.*

2 C. *officinalis L.* rotbladen *hjertlikt rundade;* stjelkbl. äggrunda eller aflånga, merändels vinkligt tandade, *de öfre pil-likt stjelkomfattande;* skid. n. klotrunda. ☽ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.87. Fl.D.135. H.N.f.13, n:o 50.

* *arctica (Schlecht.)* rotbl:s bas ofta tvär ell. afrundad; skid. äggformiga, med längre stift. Fig. H.N.f.16, n:o 40.

Hafsstr.; * vid fjellbäck. (*Sk. Hall. Boh. Blek. Smål.* Kalmar, vid Jutnabben; Refsudden i Ryssby; Vestervik. *Öl.* vid Färjestaden och Karlevi hamn enl. Ekstr. — *N.* till Finnm. — * *N.* Vest-Finnm. i Tromsödalen; Lyngen; Maasö: Th. Fr. Ost-Finnm. flerest. nära Varangerfjorden; Berlevaag.) *Slutl. fotslång och mycket grenig; skid. trubbiga med tydligt stift.* *, *som är C. arctica Fr. Mant. III och*

Hn.ed.9, utgör en medelform till följ. art, hvilken måhända sjelf ej är annat än en form af C. offic.

*3 C. *anglica L.* rotbl. *äggrunda,* stund. med grundt hjertlik bas; stjelkbl. lancettlika ell. aflånga, helbrädd. ell. något tandade, stjelkomf.; skid. *ovala—lancettlika,* med *tydligt* stift. ☽ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.329. Reich.f.4258.

Hafsstr. r. (*N.* Finnm. t. ex. Hammerfest; Kaafjorden, nedom Sakkabani enl. Th. Fr.; Lyngen etc. Nordl.) ½ *aln hög; knappt skiljd från föreg. med annat än de aflånga skidorna.*

251. DRABA *Lin.* Nagelört.

† Kronbl. ungef. till midten 2klufna: *Erophila DC.*

1 D. *verna L.* stängeln bar; skid. aflånga—ovala, kortare än skaften. ⊙ 4, 5, hv. blr. — *β præcox:* mindre; skid. ovala. Fig. Sv.B.298. Fl.D.983. *β* Reich.f.4233. H.N.f.4, n:o 34.

Torra st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Dal.* — *N.* till Trondhj. — *β Gefle. Stockh. VG.* Venersborg enl. Leffl. *Blek.* enl. Gosselm. *Öl. Gottl.*) *Blommande tumshög, med ovala ell. aflånga rotblad, sedan 3—4 tum hög; β alltid mindre, ofta med bredt ovala skidor. Var. med köttiga, än n. glatta, än sträfhåriga bl., aflånga skidor: var. pinguis Th. Fr.*

†† Kronbl. hela ell. grundt urnupna.

* Roten svag, en-årig, utan grenskott.

2 D. *nemorosa L.* bladen äggrunda sågade; kronbladen *urnupna;* ståndarne 6; skid. elliptiskt aflånga, *dubbelt* kortare än skaften. ⊙ 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.767. H.N.f.3, n:o 24.

Sandåsar, murar, r. (*Södml.* vest. Vingåker, Vannala. *Stockh.* på Observatoriibacken. *Uppsala. Gefle. Medelp.* Hässjö sn enl. Leffl. *Ångml. Dal.* Säter, Klotbyttan; Grangärde sn, Björnhytte bruk och Grängesberget. *Vestml.* Skinnskatteberg; Nya Kopparberget. *Ner.* Örebro. *Verml.* Ölmehärad, vid Kungskogens hytta. — N. Kongsberg.) *Är först på våren n. stjelklös, sedan ofta stor och grenad i långa klasar; skidan vanl. finluden, på ex. fr. Dal. glatt: D. lutea Gilib. — D. muralis β L.Fl.Su.*

3 D. *muralis L.* bladen hjertlikt äggrunda sågade stjelkomfattande; kronbl. *hela;* stånd. 4; skid. som hos föreg., *föga* kortare än skaften. ⊙ 5, 6, hv. blr. Fig. Reich.f.4235. H.N.f.5, n:o 16.

Skogsback., lund. r. (*Sk.* öst. delen—*Uppl. Vestml. Öl. Gottl.* — *N.* Tönsberg, i parken vid Berg.) *Skidor och skaft utsperrade.*
(D. incana)

** Roten 2—flerårig, merändels bärande flere stjelkar eller grenskott.

a — Stjelken vanl. flerbladig; bl. tydl. sågade ell. tandade.

4 D. *incana L.* stjelken *3—mångbladig,* jemte de äggrunda—lancettlika, sågtandade bladen tätt och fint stjernluden; skid. *utdraget* aflånga ell. lancettlika, *vridna, mycket längre än* skaften. ☽ 5, 6, hv. blr. — *β stricta:* högre, styfvare, med talrika, vanl. tättsittande, lancettlika blad. Fig. Fl.D.130. Reich.f.4249 [*β*]. H.N.f.5, n:o 14, *β* n:o 15.

Torra st. r. (*Södml.* Tynnelsö djurg. i Öfver-Selö; Hammar i Vester-Hanninge. *Uppl.* Uppsala; Lidö; Forsmark; Ångskär i Hollnäs; Elfkarleby. *Gestr.* Limön. *Ångml.* Hernösand. *Herjed.* Ljusnedal; Vallarne; Hamrafjell; Malmagen etc. *Vestml.* Sala grufva; Hälla äng i Badelunda. *VG.* Kinnekulle och Mösseberg. *Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *α har få och mer åtskiljda blad än β. Skidorna vanl. finludna, stundom glatta. Saknar stundom grenskott vid roten. — β D. contorta Ehrh.*

5 D. *hirta L.* stjelken meränd. *1—4bladig,* stjernluden eller småhårig; bladen som hos föreg., med 1—3 sågtänd. i kanten; skid. *äggrundt* aflånga—lancettlika, *än längre, än kortare* än skaften. ♃ 6, 7, hv. sällan något gulakt. blr. Fig. Sv.B.768. *Var. i hög grad och har gifvit anledning till flere arter, som dock näppeligen kunna begränsas; sådana äro:*

* *D. incano-hirta Hn.* 1—2 qv. hög med stjelk och blad fint och tätt stjernludna; skid. lancettlika, med något utdraget stift; blrna torra gulaktiga. H.N.f.8, n:o 24. *D. dovrensis Fr.*

* *D. rupestris Br.* 1—2 qvart. hög och slak, glesare stjernluden och hårig: skid. lancettlika med omärkligt stift; blrna alltid hvita. H.N.f.3, n:o 23 och f.8, n:o 22. *D. hirta* och *laxa Lindbl. D. hirta α inferalpina Wg. Fl.L. γ rupest. Fl.Su.* — *β scandinavica Lindbl.* lågväxt och upprät, hårig, men föga stjernluden; stjelken bar, eller 1—2bladig; skid. äggrundt aflånga, med omärkligt stift; blrna alltid hvita. H.N.f.8, n:o 23. *D. hirta L.* enl. Solanders ex. *D. hirta β alpicola Wg. D. hirta Sm. D. rupestris Bab.* och trol. *Br.*

* *D. lutescens:* stjelken låg, bar ell. enbladig, jemte blomskaften hårig; blrna små gulaktiga.

* *D. trichella Fr.* stj. låg, bar ell. enbladig, jemte blomskaften hårig och stjernluden; skid. äggr. ell. ovala utan stift; bl. oftare helbrädd.; blrna små hvita.

Fjelltr. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Saknar aldrig grenskott.*

b — Stängel ell. enbladig stjelk; bl. helbräddade.

6 D. *Wahlenbergii Hn.* stj. bar ell. enbladig *glatt;* bladen lancettlika, merändels *håriga;* blomskaften och de n. *ovala* skid. *glatta.* ♃ 6, 7, hv. blr. — *β heterotricha:* bladens hår dels enkla, dels gaffelklufna. Fig. Wg.Fl.L.t.11. Sv.B.770. H.N.f.5, n:o 17.

* *glacialis Ad.* bladen glatta hårbräddade; blrna smärre och gulaktiga.

* *brachycarpa Zett.* bl. ofvan glatta, under stjernludna; stiftet tydligt.

Fjellv. r. (*Lul. Lpm. Pit. Lpm.* Kåbdespakte etc. — *N.* Finnm. Lyngentind m. fl. st. Dovre vid Kongsvold allmän; Blaahöe; Jerkind; Vaarstien; Drivstuen etc. Valders och Tellemarken. — * *glac. N.* Finnm. Lyngen på fj. Tsatsa. — * *brachyc. N.* Dovre, på Gederyggen vid Jerkind.) *Är ofta svår att skilja från smärre former af D. hirta, särd. i blomm. tillstånd, då den är föga utmärkt af annat än glattheten, som stund. sträcker sig äfven till bladen. — D. androsacea Wg.Fl.L. D. lapponica DC. och Wg.Fl.Su. D. stellata Fl.D. enl. Blytt. D. lactea Adams enl. Ledeb. — * glac. synes vara D. ochroleuca Bunge och Ledeb.*

7 D. *nivalis Liljebl.* stängeln och blomskaften *stjernludna;* bladen tunglika, *grå af ett tjockt stjernludd;* skid. *lancettlika, glatta.* ♃ 6, 7, gulakt. hv. blr. Fig. Wg.Fl.L.t.11. Sv.B.769. H.N.5, n:o 18.

Fjellv. r. (*Torn.—Pit. Lpm.* — *N.* Finnm. Mehavn. Nordl. Salten. Dovre, på Fogstuevola, högst på Harbacken, samt på Gederyggen vid Jerkind.) *Blommande vanligen 1—1½ tum hög, slutligen n. 3 tum; utmärkt af de genom luddet hvitgrå bladen, som sakna längre hår, samt de smala skidorna. — D. muricella Wg. D. Liljebladii Wallm. i Lilj.Fl.ed.3.*

8 D. *alpina L.* stäng. och blomsk. *småhåriga;* bladen lancettlika *håriga;* skid. *äggrundt ovala, n. glatta,* med kort stift. ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Wg.Fl.L.t.11. Sv.B.771. Fl.D.56. H.N.f.5, n:o 19.

Fjellv. (*Torn.—Pit. Lpm. Herjed.* stora Midtåkläppen, på nordvestra sidan. — *N.* Finnm.—Dovre allm. Vangsfjellet.) *Utmärkt af sina teml. stora, rent gula blr och de vid basen bredare, ofta bredt äggrunda skidorna, hvilken sednare form är D. oxycarpa Somf.; stäng. n. alltid bladlös, vid fruktmogningen ofta qvartershög.*

---

38 Fam. **POLYGALEÆ** *Juss.* Fod. och krona oregelbundna. Ståndarsträng. 8, samväxta, med enrummiga knappar. Fröhus 2rummigt, med ett hängande frö i hvarje rum.

252. POLYGALA *Lin.* Jungfrulin, Fogel-ört.

1 P. *vulgaris L.* de nedersta stjelkbl. *ovala, smärre* än de öfre jemnbreda—smalt lancettl. bladen; skärmbl. *ovala, alltid kortare än* de outslagna blrna; de större foderbl. *betydligt* längre än fröh. ♃ 6, 7. — *β oxyptera:* foderbladen mycket spetsiga, smalare än fröh. Fig. Sv.B.712. Fl.D.516. H.N.f.14, n:o 27. *β* Reich.t.1346,f.2.

* *depressa Wend.* nedliggande, spädare och grenig, med fåblomm. klasar, en del blad motsatta. Fig. Reich.t.1347,f.1.

Ängsback. a.; * bland ljung etc. (*Sk.—Medelp.* och *Jemtl. Boh.* Grebbestad. *Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl.) *Blrna störst i slägtet, vanl. rent blå, sällan hvita, eller på kalkgrund röda. Skärmbl. hos alla arterna affalla tidigt.*

2 P. *comosa Schk.* stjelkbl. *som hos föreg.*; skärmbl. *lancettlika, de öfre längre än* de outslagna blrna; de större foderbl. *knappt* längre än fröh. ♃ 6, 7, viol. röda blr. Fig. Sv.B.713. Reich.t.1346, f. 4. H.N.f.3, n:o 13.
Äng. (*Sk.* och *Blek.* sällsynt. *Smål.* Kalm. län; samt flerest. i Kronob. län. — *Gefle. Helsl.* Friggesund i Bjuråker. *Vestml. Ner. Dalsl.* i Ed sn. *Öl. Gottl.*) *6—10 tum hög, med något mindre blr än föreg. Utmärkt af att fröh. och foderblad äro n. lika långa. — P. vulg. β violacea L.*

3 P. *amara L.* de nedersta stjelkbl. *störst* och *spadlika,* de öfre som hos föreg.; skärmbl. *ovala,* alltid *kortare* än de outslagna blrna; de större foderbl. *som hos föreg.* ♃ 6, 7, b. eller hvitakt. blr. — *β alpestris:* de nedersta bladen små, kortare, men bredare än de öfre. Fig. Fl.D.1169. Reich.t.1348,f.2. H.N.f.3, n:o 14.
Fukt. äng. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Helsl.* byn Naggen i Ramsjö: Wistr. *Medelp.* Torp sn; Hässjö sn: Arn. *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* Aggerhus stift; Vaage; Gudbrandsdalen; Dovre. — *β Dal.* Boda kapell. Trol. flerest.) *Vanl. grenad vid roten i flere, 2—5 tum långa stjelkar, med smärre blr än de föreg.; de nedersta bladen samlade i rosett. — P. uliginosa Reich.*

---

39 Fam. **BALSAMINEÆ** *DC.* Fod. och krona oregelb.; det förra med sporre. Ståndarknappar sammanhängande. Fröhus af 5, elastiskt uppspringande skal, med centralt fröfäste. Fröhvite 0.

253. IMPATIENS *Lin.* Springkorn.

1 I. *Noli tangere L.* stjelkens leder uppsvällda; bladen tunna, äggrundt aflånga; blomskaften ensamma i bladvecken, flerblommiga. ⊙ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.371. Fl.D.582.
Skugg. och fukt. st. r. (*Sk.—Ångml. VB.* Umeå sn, Baggböble. *Dal. Verml.* och *Dalsl. Boh.* — *N.* till Salten.) *Har stora, på fina skaft hängande blr. Stundom förblifva blomknopparne små och outvecklade, men sätta dock mogen frukt.*

---

6 KLASSEN

COLUMNIFLORÆ.

40 Fam. **TILIACEÆ** *Juss.* Fod. i knoppen kantlagdt, affallande; kronbl. tegellagda, likformiga. Stånd. talrika, fria. Frukt flerrummig, med centralt fröfäste, eller [hos de Svenska arterna genom felslagning] enrummig.

254. **TILIA** *Lin.* Lind.

1 T. *parvifolia Ehrh.* bladen snedt, rundadt hjertlika hvass-sågade *glatta*, på undre sidan blågröna och i nerv-vinklarne ulliga; blomskärmet *längre* än den *mång-* [vanl. 5—7-] *blommiga* blomqvasten; frukt. n. *päronformig, utan kanter*, filtluden med *tunnt* skal. ♄ 7, hvitg. blr. Fig. Fl.D.553. H.N.f.9, n:o 32.
Ängsback. lund. (*Sk.—Ångml.* Skuluberget. *Dal. Verml. Boh. Öl. Gotl.* Thorsborgen. — *N.* till Ringeboe i Gudbrandsdal. samt efter kusten till Nordfjord.) *Träd med vällukt. blr i qvast, vid hvars skaft ett stort gulaktigt skärm är fästadt. Frögömmet är mycket tunnt, n. mjölikt ludet och har vid basen en omärklig hals, som saknas hos följ. Var. med något flikiga blad. — T. europæa L. T. silvestris Desf. T. ulmifolia Scop.*

2 T. *vulgaris Hayn.* bl. *som hos föreg.*, under bleka; blomskärmet af den *mång-* [vanl. 5—10-] *blommiga qvastens höjd;* frukt. *n. klotrund, utan* kanter, tjockullig, med *hårdt, n. trädartadt* skal. ♄ 7, hvitg. blr. Fig. Sv.B.40. H.N.f.9, n:o 31.
Lund. r. (*Boh.* Greby, Klefve och Rörvik i Tanum sn: Rect. For. Allmänt planterad vid städer och byar i söd. och mell. Sv.) *Träd som föreg., med större blad, blr och frukter. Blomqvasten mera mångblommig än hos de båda andra arterna. — T. intermedia DC.*

3 T. *grandifolia Ehrh.* bladen som hos föreg., deras undre sida *gleshårig*, med nerverna och nerv-vinklarne ulliga; blomskärmet *som hos föreg.;* blomqvasten *få-* [vanl. 3—4-] blommig; frukt. *omv. äggformig, upphöjdt kantig*, luden, med *hårdt, n. trädartadt* skal. ♄ 7, hvitg. blr. Fig. Fl.D.2722. H.N.f.14, n:o 33.
Lundar, r. (*Boh.* på öar i Strömstadstrakten, t. ex. Ödön, vid Blötebogen; och Helsö.) *Träd som föreg. Frukten har omkr. 5, tydliga utstående kanter, och de mellanliggande sidorna något plattade. — T. platyphylla Scop.*

---

41 Fam. **MALVACEÆ** *Juss.* Fod. i knoppen kantlagdt, qvarsittande; kronbl. hopvridna, likformiga. Stånd. talrika, med alla strängarne hopväxta. Frukt af flere karpeller, kranslikt sammanväxta omkring stiftets bas. Fröhvite 0.

255. **LAVATÉRA** *Lin.* Stockros.

1 L. *thuringiaca L.* stjelken gråluden; bladen på undre sidan ludna, de nedre vinkliga och flikiga, de öfre 3flikade, mellersta fliken längre, trubbig; blomskaften ensamma i bladvecken. ♃ 7, 8, ljusr. eller hv. blr. Fig. Jacq.A.211. H.N.f.3, n:o 30.

Äng. vid byar etc. r. (*Södml. Vestml.* och *Uppl.* ymnigast vid Mälaren, såsom Ekebyhof på Ekerön; Svartsjö; Strengnäs vid Kungsberg; Selaöarne; Sundby gästgg.; Hesselbyholm; Berghammar; Aggarön i Granfjärden. Uppsala vid Vårdsätra etc. *Ner.* vid Sickelsjö: O. G. Blomb. *ÖG.* vid Stegeborg och Degerhof enl. Leffl. *Hall.* Hasslöf: Theor. Öfverallt säkerligen förvildad.) *Ofta alnshög och deröfver.*

256. **MALVA** *Lin.* Kattost.

† Bladen mer ell. mindre grundt flikade [aldrig djupare än till midten].

* Stj. nedliggande; karp. småludna: *M. rotundifolia L.*

1 **M.** *borealis Wallm.* bladen rundadt njurlika, grundt 5—7flikiga, med rundade, naggade flikar; kronbladen *föga* längre än blomfodret; fruktskaften *nedböjda;* karpeller omkr. *10, med* upphöjda *skarpa* kanter, något *rynkiga.* ⨀ 6—9, hv. blr. Fig. Sv.B.142. Fl.D.1825. H.N.f.8, n:o 33.

Gator, väg. a. (*Sk.—Medelp. Dal. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Kronbladen sällan öfver ½ gång längre än fodret.*

2 **M.** *vulgaris Fr.* blad *som hos föreg.;* kronbladen *mer än dubbelt* längre än fodret; fruktskaften *nedböjda;* karp. *12—15, utan* kanter, släta. ⨀ 7, 8, blekröda blr. — *β pelargonifolia:* bladen småludna, med helbräddade flikar. Fig. Fl.D.721. H.N. f.8, n:o 34.

Odl. st. (*Sk.—Gefle* och *Vestml. Hall.* allm.: Theor. *Öl. Gottl.* Sällsynt norr om Mälaren. — *N.* till Hedemarken. — *β Blek.* Carlskrona på Stumholmen. *Vestml.* Strömsholm. *Gottl.* Lummelunds bruk.) *Kronblad ofta en half tum långa och något breda. — M. rotundifolia ed.9 Skiljes icke af Linné från föreg.*

** Stjelken upprät; karp. glatta.

3 **M.** *silvestris L.* bladen rundade, 5—7flikiga; blomskaften gyttrade i bladvecken, jemte bladskaften håriga; kronbladen *flere gånger* längre än fodret; fruktskaften *upprätta;* karp. med skarpa kanter, rynkiga. ♃ 6—8, r. blr. Fig. Sv.B.602. Fl.D.1223.

Grus. och odl. st. r. (*Sk.* allmän—*Boh. Blek. Smål.* i Kalmar län vid kusten. *ÖG.* flerest. i skärg. enl. Kindb. *Öl. Gottl.* Förvildad omkring Mälaren, t. ex. Stockholm, på Aggarön och Stora Hessingen. — *N.* Arendal i mängd. Fredrikstad.) *Bladen variera mer och mindre djupt inskurna, stundom till midten, med sågade flikar; kronbladen tumslånga, någon gång hvita.*

†† Stjelkbladen delade n. till basen.

4 **M.** *Alcea L.* stjelken upprät, *kort sträfhårig,* ell. stjernluden; bladen handdelade med vanl. tandade eller inskurna flikar; foderholkbladen *aflånga* ell. *lancettlika;* karp. *glatta, rynkiga.* ♃ 8, 9, blekröda blr. Fig. Sv.B.601. Fl.D.1882. H.N.f.14, n:o 34.
* *fastigiata Cav.* stj. gråluden af stjernludd, utan längre enkla hår; de öfre bladens flikar n. hela. Fig. H.N.f.13, n:o 51.

Odl. st. r. (*Sk.* allmän i nord- och sydöstra del. enl. F. Aresch. *Blek. Smål.* Kalmar, i Dörby; Vestervik: Dr Lund. *ÖG.* flerest. på slättbygd. enl. Kindb. *Öl.* mellersta delen. *Gottl.* Klinte, Hafdhem och Hejde snr. — * *Sk.* särd. i sydöst. delen: Aresch. *Blek. Smål.* i Kalm. län. *Öl.* Förvildad flerest. i mell. Sv.) *Alnshög, med stora blr. * lär allestädes, der den träffas tills. med hufvudarten, n. utan gräns sammanflyta med denna.*

5 **M.** *moschata L.* stjelken upprät, *långt sträfhårig;* de *nedre* bladen *njurlika* flikiga, de öfre fingerlikt delade i mest 5, parklufna flikar; foderholkbladen n. *jemnbreda* spetsiga; karp. *håriga, släta.* ♃ 7, 8, hv. eller ljusröda blr. Fig. Fl.D.905. H.N.f.10, n:o 37.

Grus. st. r. (*Sk.—Södml.* Nyköping. *Uppl.* Penningby i Länna sn, och Lunda enl. Leffl. *Ner.* Riseberga och Falkenå. *Hall.* Hasslöf, Karup etc.: Theor. *Gottl.* På de flesta ställen förvildad. — *N.* Christiania: Ax. Bl.) *Liknar något föreg., men är vanl. mindre.*

257. **ALTHÆA** *Lin.* Alté-rot.

†1 **A.** *officinalis L.* stjelken upprät; bladen hjertlikt äggrunda, 3—5flikiga med tandade flikar, gråludna; blomskaften i bladvecken, de öfre meränd. 3blommiga. ♃ 7—9, ljusr. blr. Fig. Fl.D.530.

Strandäng. r. (*Sk.* Malmö och Trelleborg enl. F. Aresch.; fordom äfven på öst. kusten mell. Yngsjö och Furaboda. Troligen förvildad.) *Hela växten fint mjukluden; foderholken stundom 10—12klufven.*

42 Fam. **GRUINALES** *Lin.* Fod. i knoppen tegellagdt; kronbl. hopvridna, [hos de Sv. arterna] likformiga, Stånd. 5 ell. 10 [af hvilka sednare stund. 3 ell. 5 sakna knappar], med vid basen förenade strängar. Frukt: 5, kransvisa karpeller, stund. flerrummigt fröhus.

1 Flocken **Geranieæ.** Frukt af 5, kransvisa, slutl. skiljbara karpeller, fästade med sina stift vid spetsen af ett långt sprötlikt fäste. Fröhvite 0.

258. GERANIUM *Lin.* Näfva.

† Blomskaften enblommiga.

1 G. *sanguineum L.* bladen rundade, handdelade i 5—7, vigglika, 3—5klufna flikar; foderbl. borstuddiga; kronbl. grundt urnupna. ♃ 6, 7, purp. blr. Fig. Fl.D.1107.
Ängsback. och klipp. (*Sk.—Medelp. Dal. Vestml. Ner.* Ullaviklint; Skåleklint. *Verml. Dalsl. VG. Boh. Öl. Gottl. — N.*) *Stj. och blomskaft långhåriga; blrna mycket stora*

†† Blomskaften 2blommiga; rotstock grof, flerårig.

* Karpeller på tvären rynkiga.

*2 G. *macrorhizum L.* stj. upprät, *småluden;* bladen 5—7delade, med inskurna och tandade flikar; de gemensamma blomskaften *parvisa;* foderbl. *upphöjdt* nerviga, *långt* borstuddiga; kronbladen bredt spadlika, med *klo af fodrets längd;* karp. *glatta.* ♃ 5—7, r. blr. Fig. Jacq.Rar.134.
Bergstrakt. r. (*N.* Holmestrand vid Ekelund, trol. förvildad.) *Fothög; fingertjock rotstock och uppblåsta, n. klotrunda blomfoder.*

3 G. *phæum L.* stj. upprät, *långhårig;* bladen djupt 5—7klufna, med flikar som hos föreg.; de gemens. blomskaften *ensamma,* motsatta bladen; foderbl. *otydligt* nerviga, *kort* borstuddiga; kronbladen omv. äggrunda, med *kort* klo; karp. *styfhåriga.* ♃ 5, 6, violettbruna blr. Fig. Fl.D.987. H.N.f.9, n:o 33.
Skugg. st. r. (*Sk.* Krageholm; Tosterup: F. Aresch. — *N.* vid Bergen enl. Ax. Bl.) *Enskildta blomskaften i början tillbakaböjda, slutl. uppräta.*

** Karpeller icke rynkiga.

a — Kronblad rundade, hela.

4 G. *palustre L.* stj. *uppstigande;* bladen delade *nedom midten* i 3—5, inskurna och tandade flikar; fruktskaften *nedböjda;* fodret *n. glatt;* stånd.strängarne *syl-lika;* karp. *omärkligt finludna.* ♃ 7, r. blr. Fig. Sv.B.677. Fl.D.596. H.N.f.16, n:o 41.
Fukt. äng. r. (*Sk.* Kullen; Ramlösa; N. Vram; Fogelsång; Christianstad m. fl. st. *VG.* Göteborg i Brudängen vid Lundagården i Fässbergs sn. *Boh.* Utgård i Qville sn. — *N.* Eidsfoss.) *Blrna något mindre än hos de 2 följ.; foderbladen likasom hos dessa borstuddiga, vanl. mycket kortare än kronbl.*

5 G. *pratense L.* stjelken *upprät;* bladen *delade nästan till basen* i omkring 7, inskurna och tandade flikar; fruktskaften *nedböjda;* fodret *hårigt;* stånd.sträng:s bas *vidgadt äggrund;* karp. *glandelhåriga.* ♃ 7, ljusbl. blr. Fig.
Äng. etc. r. (*Sk.* i vest. delen: F. Aresch. *Blek.* Afvelsgärde. *Smål.* Lommaryd i Jönköp. län. — *Uppl.* nor. del. *Gestr.* Vahlbo sn, Löflunds gistvall. *Helsl.* Enånger: Wistr. *Vestml. Boh.* — *N.* Christiania; Tönsberg; Skien; Värdal; Gudbrandsdalen. Trondhj. Tutterön och Stördalsutbygden.) *Alnshög grenig, med renare blå blr än de öfr. arterna.*

6 G. *silvaticum L.* stj. upprät: bladen delade *nedom midten* i 5—7, inskurna och sågade flikar; fruktskaften *uppräta;* fodret *hårigt;* stånd.sträng. *syl-lika;* karp. glandelhåriga. ♃ 7, rödviol. ell. hvitakt. blr. Fig. Fl.D.124.

Äng. och skogsback a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Varierar mer och mindre hårig, ända till sträfhårig; blrna vanl. stora, stundom små med kronbl. knappt längre än fodret: var. parviflorum.*

b — Kronblad 2flikiga.

7 G. *pyrenaicum L.* stjelken upprät; bladen rundade, nedom midten 5—7flikiga; fruktskaften nedböjda; foderbl. småludna, n. uddlösa; karp. finludna. ♃ 6, 7, viol. blr. Fig. Fl.D.2240. H.N.f.9, n:o 34.

Odl. st. r. (*Sk.* Lund; Årup etc. *Smål.* Hvena sn, mell. Kareby och Skinnarp enl. Ekstr.; Vestervik: Dr Lund. *ÖG.* vid Torpa prestgård; Kisa, Tåby m. fl. snr enl. Kindb. *Stockh.* vid Carlberg och Marieberg etc. *Uppl.* Rosenberg. *Vestml.* Skinnskatteberg. *Hall.* Hasslöf. *Öl.* Runsberga. *Gottl.* Kråklingbo etc. enl. Lefll. och G. v. Ced. Sannolikt öfverallt förvildad.) *G. umbrosum Kit. G. rotundifolium β Wg.*

††† Blomsk. 2blommiga; utan rotstock; roten späd, enårig.

* Karpell. rynkiga; kronbl. nära dubb. längre än fodret.

a — Foderblad borstuddiga.

8 G. *Robertianum L.* bladen *3—5fingradt* delade, med *parklufna* småblad; fodret 10-kantigt, *slätt, glandelhårigt;* kronbl. *hela,* omv. äggrunda, med lång klo; karp. *gleshåriga.* ☽ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.694.

Klipp. stenbundna st. a. (*Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.* till Nordl.) *Blrna mindre än hos föreg. arter, mer klocklika; stjelk och blad ofta röda, illaluktande. Var. med korta kronbl., föga längre än fodret: G. purpureum W.*

9 G. *lucidum L.* bladen rundade ell. njurlika, till *nedom midten* klufna i 3—5, trubbiga, inskurna, flikar; fodret med 5 *hinnaktiga kanter,* på tvären *rynkigt, glatt;* kronbl. *som hos föreg.;* karp. fint glandelhåriga. ⊙ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.556. Fl. D.218.

Skugg. klipp. r. (*Sk.—Rosl. Uppl.* Krusenberg. *Vestml.* Ängsön, på Kalfholmen. *VG. Dalsl. Boh. Hall.* Särö. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Laurvig; Arendal; Hitteren; Trondhj. etc.) *Stjelk och rotblad blodröda, hela växten glänsande, n. glatt.*

b — Foderblad utan borstudd.

10 G. *molle L.* stj. och bladskaften mjukt *långhåriga;* bladen rundadt njurlika, klufna något *nedom midten* i 5—7, vigglika, hela ell. 2—3tandade flikar; fodret *långhårigt;* kronbl. urnupet *2flikiga;* karp. *glatta.* ⊙ 6, 7. Fig. Sv.B.639. Fl.D.679. H.N. f.1, n:o 36.

Tor. st. (*Sk.—Rosl. Verml.* Gårdsjö i Gilberga sn. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* söd. delen.) *Späd och slankig; stjelkens och bladskaftens hår längre än samma delars diameter; blrna små, lifligt röda.*

** Karpell. släta; kronbl. alltid urnupna, ungefär af fodrets längd.

a — Foderblad utan borstudd.

11 G. *pusillum L.* stj. och bladskaften *kort småludna;* bladen runda, *5—7klufna,* med flikar som föreg.; karp. *tilltryckt håriga.* ⊙ 6—9. Fig. Fl.D.1994. H.N.f.14, n:o 35.

Tor. st. vid byar etc. a. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Verml. Dalsl. Hall. Öl. Gottl.* — *N.*) *Vanligen liten, utbredd, stundom större och upprät; blrna ljust violettröda; fröen släta.* — *G. rotundifolium L.Fl.Su.*

b — Foderbl. långt borstuddiga.

12 G. *bohemicum L.* stjelken upprät, *klibbhårig;* bladen till *nedom midten* 3—5klufna, med inskuret tandade flikar; fruktskaften *upprätta;* karp. *klibbigt långhåriga.* ⊙ 7, 8. Fig. Fl.D.suppl.71. H.N.f.10, n:o 38.

Svedjel. r. (*Smål.* öst. del., samt n. Wedbo härad: Scheutz. — *Ångml. Dal.* Larsbo bruk. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl.* i Ed och Steneby snr. — *N.* Christiania; Eidsfoss.) *Hela växten af en mycket vidrig lukt; kronbl. violettblå, hårkantade, nående föga öfver foderbladens långa borstudd; karp. svarta.*

13 G. *dissectum L.* stjelken från basen grenig, *nedböjdt hårig;* bladen n. *till basen* 5—7-

delade, med 3- ell. flerklufna flikar; blomskaften *kortare* än bladen, slutl. *nedböjda;* karp. *glandelhåriga.* ⊙ 6, 7, violettröda blr. Fig. Fl.D.936. H.N.f.14, n:o 36.

Odl. st. r. (*Sk.* allm. *Blek.* Carlskrona; Carlshamn; Ronneby etc.: Goss. *Smål.* Grenna; Långliden; Slingsö i Vesterum sn: Ekstr. *ÖG.* öst. Ryd; Olstorp i Kaga och Engelholm i St. Annæ enl. Kindb. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Christiansands st.; samt på Kirköe, en af Hvalöarne.) *Fröen nätlikt gropiga.*

14 G. *columbinum L.* stj. som hos föreg., *nedböjdt småhårig;* bladen *som hos föreg.;* blomskaften *mycket längre* än bladen, slutl. *nedböjda;* karp. *n. glatta.* ⊙ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.1222. H.N.f.15, n:o 37.

Svedjel. berg. (*Sk.—Stockh. Ner.* Askersund och i Asker sn. *VG. Dalsl. Boh.* kring Uddevalla; Marstrand, på Koön. *Öl. Gottl.* — *N.* Arendal. Storöen i Bergens st. vid Leervig, Söndmöér.) *Har dubbelt större blr än föreg. Fröen grundt nätlikt gropiga.*

259. ERÓDIUM *L'Herit.* Skat-näfva.

1 E. *cicutarium L'Her.* bladen parbladigt delade *med n. pardelade* och tandade flikar; blrna i flock; ständ.sträng. [de knappbärande] vid basen vidgade, otandade. ⊙ 4—7, r. blr. Fig. Fl.D.986.

Byar, gat. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* Röds sn. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Meränd. nedliggande och klibbhårig.* — *Geranium L.*

2 Flocken **Oxalideæ.** Stånd. 10. Fröhus 5rummigt, med centrala fröfästen och flere frön i hvarje rum.

260. ÓXALIS *Lin.* Har-syra.

1 O. *Acetosella L.* bladen 3fingrade, med omv. hjertlika, helbräddade, håriga småblad; blomskaften från *rotstocken, enblommiga.* ♃ 5, hv. blr. — *β rosea:* blrna rosenröda. — *γ lilacina Lge:* blr ljust gredel. med mörkt violetta nerver. Fig. Sv.B.10. Fl.D.980.

Skugg. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. — *β VG.* Kinnekulle; Göteborg: Leffl. *Södml.* Tvetaberg enl. Leffl. — *γ Smål.* Vexiö flerest. *Dalsl.* Gunnarsnäs sn flerest. enl. Leffl.) *Växten med rent sur smak; rotstocken ledad, fjällig.*

†2 O. *stricta L.* bladen som föreg., utan stipler; blomskaften från *en upprätt stjelk, flerblommiga;* fruktskaften icke nedböjda. ☽ 6—9, g. blr. Fig. Fl.D.873.

Odl. st. r. (*Sk.* Lund; Malmö; Vegeholm; Åkesholm etc. Växande som ogräs i trädg.; på ballast vid Vestervik.) *O. corniculata Fl.D.*

3 Flocken **Lineæ.** Stånd. 4—5. Fröh. 8- ell. 10rummigt, med lika många skiljeväggar, af hvilka hvarannan är ofullkomlig: ett frö i hvarje rum. Fröhvite 0.

261. LINUM *Lin.* Hör.

1 L. *catharticum L.* stjelken upptill klynnegrenad; bladen motsatta, oskaftade och helbräddade, de nedre omv. äggrunda, de öfre aflånga. ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.250. Fl.D.851.

Äng. betesm. a. (*Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.* till söd. Finnm.: Norm.) *Qvartershög, n. glatt ört med blr i knippen. Var. stundom tumshög, enkel och enblommig.*

262. RADÍOLA *Roth.* Jordknöple.

1 R. *linoides Roth:* stjelken ända från basen klynnegrenad; bladen motsatta, oskaft. och helbrädd., äggrunda. ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.652. Fl.D.178. H.N.f.14, n:o 37.

Fukt. sand. r. (*Sk. Blek.* allmän. *Smål. ÖG.* Kaga vid Roxen enl. Kindb. *VG. Verml.* Carlstad m. fl. st. *Boh. Hall. Öl.* — *N.* Mandal; Romsdalen etc.) *1—2 tum hög, vanl. mycket grenig, med talrika, men ytterst små blr i knippen.* — *Linum Radiola L. R. millegrana Sm.*

43 **Fam. HYPERICINEÆ** *DC*. Krona regelbunden. Stånd. talrika, med strängarne vid basen förenade i 3 ell. 5 flockar. Pist. med flere stift. Fröh. en- ell. flerrummigt af skalens invikna kanter, hvilka bära talrika frön. Fröhvite 0.

263. **HYPÉRICUM** *Lin*. Johannisört, Mansblodknopp.

† Foderblad med glandler i kanterna; stjelk trind.

1 **H.** *pulchrum L.* stjelken *glatt;* bladen *hjertlikt omfattande,* trubbiga, *glatta, genomskinligt* punkterade; grenbladen aflånga, icke omfatt.; foderbl. omv. äggrunda, *rundadt trubbiga,* med *oskaftade* glandler. ♃ 7, g. blr. Fig. Sv.B.536. Fl.D.75. H.N. f.7, n:o 30.

Berg vid v. kusten, r. (*Hall.* vid Björkeris, ofvan Kungsbacka i Töle sn [på många år ej återfunnen: Leffl.]. *VG.* Sotenäs nära Partilled: Stud. Ax. Belfrage enl. Leffl. — *N.* Arendal; Christiansand; Lindesnäs; samt derifrån allmän ända upp till Molde. Trondhj. nära Strands kyrka.) *Har fotshög, upprät stjelk, med mindre blr än följ. Rodnar lätt vid torkning. Bladen hos denna och alla de följ. helbräddade.*

2 **H.** *montanum L.* stjelken *glatt;* bladen stjelkomfattande, aflånga—smalt äggrunda, trubbiga *glatta,* längs undre kanten *svartprickade;* foderbl. *lancettlika, spetsade,* med *långskaftade* glandler. ♃ 7, g. blr. Fig. Sv.B.641. Fl.D.173.

Berg, r. (*Sk.—Stockh.* och *Verml.* på spridda lokaler i alla de mellanligg. prov. *Gottl.* — *N.* Arendal; Christiansand upp till Värdalen i Trondhj. st.) *Endast de öfre bladen något genomskinligt punkterade; blomknippena hopdragna.*

3 **H.** *hirsutum L.* stjelken *småluden;* bladen *kort skaftade,* ovala—äggrunda, trubbiga, *under småludna, genomskinligt* punkterade; foderbladen *aflånga,* med *kortskaftade* glandler. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.802. H.N.f.11, n:o 37.

Betesmark. berg, r. (*Sk. ÖG—Uppl.* Uppsalatrakten. *Rosl.* Norrtelge. *Vestml.* Fageröн i Granfjärden. *VG. Öl.* — *N.* till Trondhj. Gævingåsen. Nordl. Indyr i Gildeskaal och Arstad-åsen i Bejeren: Norm.) *Stj. bladig ända upp till blomsaml.; hos föreg. upptill n. bladlös. De öfre bladen oskaftade.*

†† Foderblad utan glandler; stjelk 4kantig.

4 **H.** *tetrapterum Fr.* stjelken upprät, med *4 hinnaktiga* kanter; bladen ovala, glatta; foderbladen *spetsadt lancettlika.* ♃ 7, 8, blekg. blr. Fig. Fl.D.640. H.N.f.7, n:o 29.

Fukt. äng. r. (*Sk.* Ystad; Krageholm; Benestad; Vidtsköfle; Gladsax; Roslätt; Reften vid Fogelsång; Landskrona; Helsingborg etc.) *Har mindre och blekare blr än följ. Bladen, isynnerhet de öfre, hos båda mycket glest, genomskinligt punkterade. — H. quadrialatum Wg. Fl.Su. H. quadrangulum Sm.*

5 **H.** *quadrangulum L.* stjelken upprät, med 4, *föga upphöjda* kanter; bladen äggrunda, glatta; foderbladen elliptiskt ovala *trubbiga.* ♃ 7, 8, brandg. blr. Fig. Sv.B.359. H. N.f.11, n:o 37.

Skogsäng. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Lofoden.) *H. dubium Willd. Sm.*

††† Fod. utan glandler; stjelk trind, med 2 upphöjda ränder.

6 **H.** *perforatum L.* stjelken *upprät;* bladen ovala—aflånga glatta, tätt genomskinligt punkterade; foderbl. lancettlika, *spetsiga.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.75. Fl.D.1043.

Back. a. (*Sk.—Ångml.* Från Gestr. och längre mot norden sälls. och endast vid kusten. *Dal. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordlanden.) *Alnshög, blomrik. Var. med mycket smala blad.*

7 **H.** *humifusum L.* stjelken *nedliggande,* trådlik; bladen aflånga—lancettlika, de öfre genomskinligt punkterade och svartprickiga; foderbl. aflånga, *trubbiga.* ♃ 7—9, g. blr. Fig. Fl.D.141. H.N.f.1, n:o 35.

Fukt. sandåkr. och stränd. r. (*Sk.* särdeles östra delen, från Ystad till nära Blekingska gränsen, såsom Köpinge; Esperöd; Maglehem; Degeberga; Träne; Vestra Vram; Gualöf etc. Kullaberg nära Bärikull. *Blek.* Sturkö; Agdatorp enl. Goss. *Smål.* från Kalmar till Påskallaviks g.g.) *Rotstocken bär flere, 3—8 tum långa stjelkar; blrna små, ofta ensamma i bladvecken.*

44 Fam. **CISTINEÆ** *DC.* Krona regelbund. Stånd. talrika. fria. Stift 1. Fröh. enrummigt, med fröfästen längs skalens midt, ell. flerrummigt med centralt fröfäste.

264. HELIANTHEMUM *Mill.* Solvända.

1 H. *Fumana Mill.* stammen träaktig nedtryckt; bladen *utan* stipler, upptill skiftevisa. *jemnbredt' syl-lika* [barrlika], i kanten något sträfva; blomskaften *ensamma, enblommiga,* slutl. *nedböjda.* ♄ 7, g. blr. Fig. Fl.D.suppl.79. H.N.f.4, n:o 48.
Kalkberg, r. (*Gotl.* Hangvar och Fleringe; vid Bredsunds fiskeläge i Väskinde; norr om Visborgs kalkugn etc.) *Buskväxt med fingerlånga grenar. Fröhus 3rummigt, med lätt från skalen lossnande skiljeväggar.* — *Cistus L. Fumana procumb. Godr. & Gren.*

2 H. *ölandicum Pers.* stammen träaktig, något uppstigande; bladen *utan* stipler, motsatta *lancettlika eller ovala,* trubbade, med hårkantade skaft; blrna *i klasar; kron*bladen *urnupna;* fruktskaften *utsperrade.* ♄ 6, 7, g. blr. — β *canescens:* bladen under ljust gråludna. Fig. Sv.B.499. H.N.f.4, n:o 46; β 47.
Kalkberg, r. (*Öl.* söder om Räpplinge; i norra delen sparsamt. — β *Öl.* mellan Ottenby och södra Möckleby.) *Vanl. fingerlång buskväxt; stund. 1—2 qvart. lång, utbredd, mycket grenig och risaktig. α, som är föga hårig, dock aldrig fullkomligt glatt, öfvergår genom allt mer håriga former, ciliatum, hirtum, alpestre etc., till β.* — *Cistus L. β C. canus L. C. Marifolius E.B.*

3 H. *vulgare Gærtn.* stammen nedtill något träaktig, med uppstigande grenar; bladen *med* stipler. motsatta, *aflånga,* under vanl. gråludna; blrna i *klasar;* kronbl. *hela;* fruktskaften *nedböjda.* ♃ ♄ 7, g. blr. — β *obscurum:* bladen under gröna. — γ *petræum:* bladen dubbelt mindre, under hvitgrå. Fig. Sv.B.391. Fl.D.101.
Ängsback. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Friggesund i Bjuråker. *Dal. Ner. VG. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* — β *Sk. Blek.* Ronneby. *Smål.* Ubbemåla i Algutsboda: Scheutz. — γ *Öl. Gotl.* Hoburgen, och Bogevik i Othem: O. Nordst.) *Har stora, n. tumsvida, lutande blr, hos γ dubbelt smärre.* — *Cistus Helianth. L.* — β *H. obscurum Pers.*

---

45 Fam. **VIOLARIEÆ** *DC.* Krona oregelbunden [med sporre]. Stånd. 5, med mer och mindre sammanhängande knappar. Stift 1. Fröh. enrumm., med fröfästen på skalen.

265. VIOLA *Lin.* Viol.

† Blomskaften från rotstocken.

* Pistillens märke vinkelrätt nedböjdt.

1 V. *odorata L. med* krypande grenskott; bladen *rundadt* hjertlika, tätt naggade, jemte skaften n. *glatta och glänsande;* blomfoderflikarne rundadt trubbiga; endast *det nedersta* kronbl. urnupet. ♃ 4, 5, viol. blr. Fig. Sv.B.8. Fl.D.309. H.N.f.4, n:o 41.
Lund. gamla park. r. (*Sk.—Uppl. Gestr.* Gefle, vid Kastet. *Ner.* Riseberga kloster. *Hall. Öl.* här och der från Ventlinge till Horn i Högby sn. *Gotl.* Visby. På *Öl.* inhemsk, för öfrigt sannolikt endast förvildad. — *N.* Hardanger.) *Blrna mycket välluktande; fruktskaft och kronlösa blr lika följ. arts.*

2 V. *hirta L. utan* grenskott: bladen *aflångt* hjertlika, tätt naggade, *glanslösa,* jemte skaften *småludna;* foderflikarne trubbiga; *alla* kronbl. urnupna. ♃ 5, 6, b. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.543. Fl.D.618. H.N.f.8, n:o 30.
Lundar. (*Sk.—Uppl. Medelp.* Siljeberget. *Vestml. Ner. VG.* Göteborg, i Gamlestadsbergen. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.*) *Rotstocken något tjock, ofta tapplik; blr utan lukt. Har de sednare blrna kronlösa och mycket små, på korta till jorden böjda skaft, men sällande mogen frukt.*

** Märket rakt ell. föga böjdt; foderflik. spetsiga.

3 V. *umbrosa Fr.* utan grenskott; bladen mycket tunna, hjertlika, glest naggsågade, glesbåriga; kronsporren lång, punglikt vidgad nedåt. ♃ 5, 6. b. stund. hv. blr. Fig. H.N. f.5, n:o 28.

Fukt. st. vid bäckstränd. etc. r. (*Um. Lpm. Jemtl.* Åreskutan, vid Mörviksån. *Herjed.* Ulfberget: E. Collind. *Dal.* Falun; Säthersdalen. *Verml.* Kyrkebol i Ny; Ränneberget i Östmark; Strandås och Sysselbäck i Dalby sn. *Ångml.* Ramsele och Sollefteå. *Medelp.* Sundsvallsberget; Rösåsberget i Sättna sn m. fl. st. *Helsl.* i Hög och Norrbo snr; Forssa sn: Wistr. — *N.* Fondfjellet i Merager. Här och der från Vang i Valders och Tofte i Gudbrandsd. ned till Christiania och Porsgrund.) *Rotstocken späd och trådig; bladen med djup och smal inskärning vid basen, tvärt sammandragen spets. — V. hirta β Wg. V. borealis Weinm.*

*** Märket som i föreg. afd.; foderfl. trubbiga.

4 V. *uliginosa Schrad.* bladen *utdraget hjertlika,* glest naggsågade, n. glatta; blomskärmen *ofvan* skaftets midt; kronbladen aflånga, *alla* i spetsen *intryckta.* ♃ 6, viol. blr. Fig. Fl.D 2709. Reich.f.107. H.N.f.5, n:o 27.

Öfversvämm. stränd. r. (*Uppl.* Dalelfven på öar mellan Elfkaröns bruk och Söderfors, såsom Aspnoten, Ängsön, Björkön, Kalföarne etc.; Örnäs i V. Ryd sn enl. G. v. Ced. *ÖG.* mell. Husbyfjöl och Gistorp. *Smål.* Kalmar län, vid åar i Ljungby, Arby och Madesjö m. fl. snr. *Öl.* mell. Vickleby kyrka och Karlevi hamn enl. Ekstr.) *Utväxta bladen 1—1¼ t. breda, 2—2¼ t. långa, med djup urskärning vid basen, på undre sidans nerver omärkl. gleshåriga. Har, likasom V. pal., 2 former, den ena med n. dubbelt större blr än den andra.*

5 V. *suecica Fr.* bladen *rundadt hjertlika* med kort spets, *det nedersta njurlikt,* glest naggade glatta ell. under glest småhåriga; blomskärmen *ofvan* blomskaftets midt; foderflik. aflånga; de 4 öfre kronbl. ovala trubbiga, i spetsen *hela.* ♃ 5, 6, b. blr. Fig. Reich.f.105. H.N.f.3, n:o 29.

Dyiga stränd. r. (*Lpl.—Smål. Öl.* Resmo. — *N.* Finnm. och Nordl. mångenst.: Norm. Nedalen; Dovre, Drivstuen och Kongsvold. Vang i Valders. Fondfjellet i Merager.) *Större än följ., från hvilken den knappt torde vara tillräckligt skiljd. Var. med hv. blr. Äfven denna art skjuter nya kronlösa blr på högsommaren från rotstocken liksom V. hirta.*

6 V. *palustris L.* bladen rundadt *njurlika,* glest naggade glatta; skärmen *vid eller nedom* blomskaftets midt; foderflik. ovala; för öfr. som föreg. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.83. H.N.f.8, n:o 31.

* *epipsila Led.* örten och blrna större; öfversta bladet med kort spets. Fig. Fl.D.2405. H.N.f.8, n:o 32.

Våt gräsmark, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm. — * *Ångml.* Sollefteå. *Helsl. Verml.* Råda sn. *Ner. Södml.* Tveta sn enl. Leffl. *ÖG.* Vinnerstad. *Smål.* Femsjö; Åbs. *Sk.* Lindved m. fl. st. enl. F. Aresch. *Hall.*) *Liten, med små blekgredelina, stund. hvita, ådriga blr. Äldre bli bladen mycket större, men alltid släta och glänsande. * Stor som föreg., till hvilken den bildar en tydlig öfvergång, är V. scanica Fr. S.V.Sc. V. fennica Nyl.*

†† Första blrna från rotstocken; de sedan utvecklade på en bladig stjelk, kronlösa.

7 V. *mirabilis L.* stjelk och bladskaft längsefter ena sidan håriga; bladen njurlikt hjertlika, med spets. glest naggade; foderflikarne spetsade. ♃ 4, 5, hvitblå blr. Fig. Jacq. A.t.19. Fl.D.1045.

Lund. (*Sk. Blek.* Ronneby och Vämö. — *Lpl.* Sälls. norr om Uppl. Vestml. och Verml. *Öl. Gotl.* — *N.* till Salten.) *De tidigaste blrna på skaft från rotstocken, med kronbl. samt välluktande, men ofruktsamma; de, som sedan framskjuta, sitta i bladvecken på en bladbärande stjelk och sakna n. alltid kronbl., men utveckla frukt.*

††† Blrna alltid på en bladbärande stjelk.

* Blrna enfärgadt blå ell. hvita.

a — Bladen icke nedlöpande på skaften.

8 V. *silvatica Fr.* bladen *bredt hjertlika,* rundadt naggsågade, *glatta* ell. omärkligt småhåriga, *tunna,* med korta lancettlika stipler; foderflik. lancettlika spetsiga, med tvärhuggna bihang, kortare än kronsporren; fröh. *aflångt, glatt.* ♃ 5—7. — *β Rivi-*

niana: blrna stora i jemf. med örten, med rundade kronblad, hvitgul sporre. Fig. Sv.B.290. Fl.D.1453. H.N.f.6; n:o 25.

Skogsäng. lund. a. (*Sk.*—*VB.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Ofta stor, alltid bredbladig; blrna rent blå ell. stund. hvitaktiga. En sednare sommarform är V. canina frustranea Wg. med lång nedligg. stjelk och blr utan kronbl. — V. silvestris Reich.*

9 V. *arenaria DC.* bladen *rundadt hjertlika,* naggade, *tätt småludna, blågröna och fasta,* med bredt lancettl. stipl.; foderflik. som hos föreg.; fröh. *äggformigt, småludet.* ♃ 4, 5. Fig. Reich.f.142—149. H.N.f.6, n:o 26.

Hed., sandback. (*Sk. Smål.* vid Vettern och i öst. del. — *Ångml. Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *2—4 tum hög, tufvadt mångstjelkig; bladen små, äfvensom de blågred. blrna; sporren ofta hvit. En n. glatt form bildar öfvergång till föreg. art. — V. Allioni Pio.*

10 V. *canina L.* bladen *aflångt hjertlika,* rundadt naggsågade, *glatta, blågröna* och *fasta;* stipl. lancettlika ell. aflånga, de nedre alltid kortare än bladskaftet; fröh. *aflångt, glatt.* ♃ 5—7, b. stund. hv. blr. Fig. Fl.D.2646. H.N.f.4, n:o 42.

* *montana L.* stipl. aflånga groftandade; kronbladens skifva rundad, sporren af foderbihangens längd. Fig. Sv.B.682. H.N.f.10, n:o 36.

* *stricta Horn.* stjelken utdragen upprät; de nedre stipl. af halfva, de öfre af hela bladskaftets längd; sporren meränd. längre än foderbihangen. Fig. Fl.D.1812.

Skog. back. a. (*Sk*—*Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* — * *mont. Lpl.*—*Gestr. Verml. Blek.* — *N.* — * *stricta* i lundar, helst vid stränder. *Blek. Smål.* Kalmar. *Södml.* Strengnäs etc. *Uppl. Gefle* flerestädes. *Medelp.* på Marmens strand i Attmar. *Dalsl.* Björsäter i Gunnarsnäs enl. Leffl. — *N.* Christiania.) *Utmärkt af de mer äggrunda bladen, hvilka hos stricta mycket närma sig dem hos följ. art. Afarterna synas nog afvikande, helst deras yppigare former; men någon bestämbar gräns finnes icke i naturen. Äfven till de 2 föreg. finnas medelformer, ehuru icke så tydliga. — V. stricta är V. nemoralis Kütz.; och V. mont. är V. Wahlenbergii Beurl.*

b — Bladen nedlöpande på de derigenom vingkantade skaften.

11 V. *stagnina Kit. glatt;* bladen *äggrundt ell. något hjertlikt lancettlika, smalt nedlöpande* på skaftet, glest naggade; stiplerna *jemnbredt aflånga* tandade; kronsporren kägellik; fröh. aflångt. ♃ 6—8. Fig. Reich.f.208. H.N.f.4, n:o 43.

Fukt. st. stränd. (*Sk.*—*Gestr.* och *Vestml. Ner. Verml.* Sällsynt längre norr upp till Jemtl. *Öl. Gottl.* — *N.* till Salten.) *Vanl. upprät, flerstjelkig; stipl. variera från halfva bladskaftets längd till längre än detta; kronbl. bredt aflånga, mycket ljusblå ell. nära hvita. Synes, att döma af Linnés Herb., hafva varit inbegripen i hans V. montana. — V. persicifolia Fr. V.Sc. — Viola lancifolia Thore.*

12 V. *pratensis MK. glatt;* bladen *lancettlika med äggrund bas, bredt nedlöpande* utföre hela skaftet, glest naggade; stiplerna *lancettlika,* vid basen inskuret tandade, de mellersta på stjelken längre än bladskaften; kronsporren punglik; fröh. äggformigt. ♃ 7, 8, b. ell. hvitakt. blr. Fig. Reich.t.99,f.c—f. H.N.f.4, n:o 44.

Fukt. st. på kalkbotten, r. (*VG.* vid Jarlehus. *Öl. Gottl.*) *Rotstocken tjock, n. tappformig, flerstjelkig; stjelken än nedliggande, än upprät; sporren jemntjock, kort. — V. lactea Fries H.N.*

13 V. *elatior Fr.* vanl. *småluden;* bladen *lancettlika, med något intryckt bas,* glest naggade; stiplerna *mycket stora,* bladlika, längre än bladskaftet, *aflånga,* vid basen tandade. ♃ 6, 7, ljusbl. blr. Fig. Fl.D.suppl.68. H.N.f.4, n:o 45.

Bäckstränd. r. (*Öl.* ymnigast i Thorslunda vid Skogsby och Tveta; mera spridd i Vickleby, Hulterstad, Runsten samt Kastlösa i stora Dalby skog. *Gottl.* Storgärdet vid Walls prestg. — *N.* enl. Hornem.) *Större växt än föreg.; bladen 2 tum långa ell. mera; blrna stora. — V. persicif. Wg.*

** Blrna rent gula ell. flerfärgade.

14 V. *biflora L.* stj. vanl. 2blommig; bl. *njurlika,* rundnaggade, med *små, hinnaktiga, helbrädd.* stipler. ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.753. Fl.D.46. H.N.f.5, n:o 29.

Fjelltr., i bäckdalar. (*Lpl.*—nor. *Helsl.* och *Dal.* Idre. — *N.*) *Späd, knappt qvartershög.*

15 V. *tricolor L.* de nedre bladen *hjertlikt äggrunda,* de öfre lancettlikt *aflånga,* glest och trubbigt sågade, n. glatta; stiplerna *mycket stora, lyrformigt flikiga;* sporren af foderbihangets längd. ⨀ 4—9. — *β arvensis:* fodret af kronans längd ell. längre. Fig. Sv.B.44. Fl.D.623, *β* 1748.

Berg, åkrar och odl. st. a. (*Sk.—Lul. Lpm.* och *VB.* nor. del. — *N.* till Finnm. Tromsöe.) *Var. i hög grad till blrnas färg, vanl. violetta och gula, stund. rent gula eller hvitgula. Den rent gulblommiga anses af Koch och Fries som var. saxatilis. — β: V. arvensis Murr., har mest gulhvita blr med föga blått.*

---

46 Fam. DROSERACEÆ *DC.* Krona regelbunden. Stånd. 5, fria. Stift flere. Fröh. 1- ell. ofullständigt flerrummigt, med fröfästen på skalen.

266. PARNASSIA *Lin.* Visil.

1 P. *palustris L.* bladen hjertlika; honingsfjäll mångstråliga. ♃ 7, 8, hv. blr. — *β tenuis:* med omkr. 9stråliga honingsfjäll, mer äggrundt stjelkblad. Fig. Sv.B.172. Fl.D.584.

Våta äng. (*Sk.—Lpl. — N. — β Lpl. Ångml.* Junsele sn och vid Fjellsjö. *Medelp.* Sättna prestg. *Gottl. — N.* Ost-Finnm. mell. Gornitak och Bunæs.) *Stjelkbladet omfattande den enblommiga stjelken; rotbl. skaftade. β spädare med liten blomma.*

267. DRÓSERA *Lin.* Daggört, Sileshår.

1 D. *rotundifolia L.* blomstängeln *upprät, betydligt* högre än bladen; dessa *runda,* med bredden större än längden; frön omgifna af en *lös och slät* hinna. ♃ 7, hv. blr Fig. Sv.B.688. Fl.D.1028.

Kärr, a. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl. — N.*) *Omkring qvartershög. Bladen hos alla arterna hafva i kanterna långa röda glandelbärande hår, som utsippra en klibbig vätska; blrna öppna sig endast i solsken.*

2 D. *longifolia L.* stängeln *som hos föreg.;* bladen *tung-* ell. *spadlika;* fröen *som hos föreg.* ♃ 7, hv. blr. — *β obovata:* bladen spadlika [ell. hälften så breda som långa]; märkena urnupna. Fig. Sv.B.689. Fl.D.1093; *β 2715.* H.N.f.5, n:o 30; *β* n:o 31.

Kärr. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl. — N.* till Ost-Finnm. — *β Smål. — Ångml. VB.* Nilsmyran vid Björkforss. *Lul. Lpm.* Storholmen m. fl. st. Ands. *Boh.* i Krokstad sn: Lefll. *Hall.* Hasslöf: Theor. *Gottl.* Sällsyntare i de vestra prov. — *N.* Christiania m. fl. st.) *Stängeln 3—6 tum hög; bladen hos a, utom skaften, n. tumslånga; hos β kortare och bredare, närmande sig till följ., men till alla delar större. — D. anglica Sm. β D. obovata Koch och H.N.*

3 D. *intermedia Hayne:* stängeln *uppböjd, knappt* högre än de *omv. äggrunda eller spadlika* bladen; fröens skal *fast och grynprickigt.* ♃ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.2108. H.N.f.5, n:o 32.

Kärr. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Stängeln ofta kortare än bladen, stundom något längre, sällan 2 tum hög, fröen svartbruna, mycket knottriga, saknande den lösa hinnan, som finnes hos de föreg.*

---

47 Fam. **SILENACEÆ** *Braun*. Fodret sambladigt, upptill tandadt. Kronbl. 5, likform., med lång klo, jemte de 10 ståndarne fästade på ett under pist. förlängdt fäste. Fröh. af ett, eller flere ofullkomliga rum, med upptill fritt centralfäste.

1 Flocken **Lychnideæ.** Fröhus af 3—5 skal och med lika många stift.

268. SILÉNE *Lin.* Glim.

† Blomfodret uppblåst äggformigt: *Behen L.*

1 S. *inflata Sm.* stjelken mer och mindre *upprät*, med *klynnedeladt* blomknippe; skärmbl. *hvita, hinnaktiga;* fodret glatt, nätådrigt, med spetsiga tänder; kronbladens skifva 2klufven nedom midten. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.914.
Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Ofta alnshög blågrön; kronbladen utan märkliga bikronblad, endast med ett par otydliga knölar vid skifvans bas. — Cucubalus Behen L.*

2 S. *maritima With.* rotstocken meränd. bärande *talrika, nedliggande,* vid blomningen uppstigande, *1—3blommiga* stjelklika grenar; skärmbl. *gröna, örtartade;* fodr. som föreg.; kronbl:s skifva till ell. något nedom midten 2klufven. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.857. H.N.f.4, n:o 51,52.
Grus. hafsstr. (*Sk.—Boh.—VB.* Haparanda skärg. *Öl.* mell. Vickleby och Resmo. — *N.* till Finnm.) *Rotstocken vanl. tjock, djupt nedligg. bland stenarne, uppåt smal, grenad i flere slaka, ofta risaktigt nedligg. grenar; bladen smalare och köttigare, blrna färre och större än hos föreg.; kronan än med små fjäll-lika bikronblad, än blott med knölar som föreg., ehuru något större.*

†† Fod. cylindriskt ell. utdraget aflångt: *Viscago Fr.*

3 S. *nutans L. småluden,* säll. *glatt;* rotbladen bredt tunglika; stjelkbl. smalt lancettlika; blomknippet med motsatta, *utdragna* grenar, *lutande* blr; kronbladsskifvan *2-delad,* med 2 *syl-lika* bikronblad vid basen. ♃ 6, 7, hv. blr. — *β glabrata:* glatt. Fig. Fl.D.242. H.N.f.4, n:o 50.
Backar. (*Sk.—VB.* nor. del. *Dal. Verml. Dalsl. Öl. Gotl.* — *N.* — *β Sk. Öl. Gotl.*) *Upptill något klibbhårig. — β S. infracta Kit.*

4 S. *viscosa Pers. klibbhårig;* bladen lancettlika, i kanten *vågiga;* knippe n. *axlikt,* med motsatta *korta,* 1—flerblomm. grenar; foderländer *trubbiga;* kronbladsskifv. djupt 2klufven *utan* bikronblad. ☽ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1209. H.N.f.13, n:o 53.
Hafsstr. r. (*Blek.* Utklipporna.—*Rosl.* Grisslehamn på skären. *Öl.* vid Holmudden i Böda sn.) *Upprät enkel, mycket tätbladig och högst klibbig växt. — Cucubalus L.*

5 S. *noctiflora L. klibbhårig;* de nedre bl. omv. äggrunda, de öfre lancettlika; blrna 1—2, ell. i *klynnedeladt* knippe i stj:s spets; fodret 10nervigt, med *långa syl-lika* tänder; kronbladsskifv. 2klufven, med 2, *tvärhuggna* bikronbl. vid basen. ⨀ 7, 8. Fig. Fl.D.2470. H.N.f.9, n:o 37.
Åkr. och odl. st. r. (*Sk.—Uppl. Gestr.* vid Lärkbo. *Jemtl.* Areskut. vid Mörviken. *Dal. Vestml.* sydöstra del.; Sala. *Ner.* Vinteråsa och Tysslinge. *Verml.* Råda sn enl. Leffl. *Dalsl.* i Ed sn. *Boh.* Lindö; Uddevalla, Kuröd. *Öl. Gotl.* — *N.*) *Var. enkel och med stort knippe af hvita, ell. i synnerh. utanpå rödlätta blr. — Melandrium Fr.*

††† Fod. uppåt vidgadt ell. bägarlikt: *Atocion Fr.*

6 S. *rupestris L.* vanl. tufvad, med *upprätta* stjelkar; bladen *bredt lancettlika, glatta;* blrna i *klynnedeladt knippe;* kronbl. urnupna; fröh. omv. äggformigt, *föga* utskjutande ur fodret. ☽ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.4. H.N.f.14, n:o 39.
Berg. r. (*Lpl.—Smål.* Kalm. läns nor. del samt Femsjö och Refteled i Jönk. län. *Blek.* Carlshamn. *VG. Boh. Hall.* — *N.* Finnm. — Christiania och Skien.) *Skall genom grenskott stundom bli flerårig.*

7 S. *acaulis L.* tufvad, med *nedligg.* ell. *uppböjda* stjelkar; bladen *smalt jemnbreda—n. syl-lika, hårbräddade;* blrna *ensamma* i bladvecken; kronbl. urnupna; fröh. n. cylindr., *långt* utskjutande. ♃ 7, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.21 [♂]. H.N.f.14, n:o 40; f.15, n:o 39.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Växer i ofta vidsträckta 1—2 tum höga, lifligt gröna mattor; blrna meränd. 2byggare, honblrna smärre.*

269. **MELANDRIUM** *Röhl.* Klint-blära.

1 **M.** *silvestre R.* luden af *långa mjuka* hår; bladen *ovala—äggrunda, kort*spetsade; honblommans fodertänder utdraget *äggrunda,* spetsade, *icke* nående öfver fröhuset. ♃ 5—8, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.2172.

* *crassifolium Fr.* lågväxt, med lancettlika, tjocka, mjukludna bl.; blrna i hopdraget knippe. Fig. H.N.f.16, n:o 43.

Lundar, * stränd. (*Sk.—Lpl. Öl.* — *N.* — * *N.* på kusten vid Christiansand.) *Bladen var. till formen, men äro n. alltid bredare i jemf. med längden än hos följ.; blrna luktlösa, var. i Norrl. blekröda: var. carneum, samt i Finnm. rent hvita: lacteum. — M. diurnum Fr. Lychnis dioica L. L. silv. Schk.*

2 **M.** *pratense R. kort gråluden;* bladen *lancettlika, lång*spetsade; honblommans fodertänder från något bredare bas utdraget *jemnbreda, nående öfver* fröhuset. ☽ ♃? 7, 8, hv. säll. rödl. blr. Fig. Fl.D.792.

Åkr. odl. st. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.*) *Blrna stora, vanl. snöhvita och välluktande, särdeles om aftnarne, då de mest öppna sig, hvaraf namnet Lychn. vespertina Sibth. — Mel. vesp. Fr. Lychnis dioica β L. L. prat. Schk.*

270. **VAHLBERGELLA** *Fries.* Fjellklint.

1 **V.** *apetala Fr.* stjelken enblommig; bladen lancettlikt jemnbreda: kronbladen *föga längre, slutl. kortare än* det *uppblåst* äggformiga fodret; fröen med vidgade *uppsvällda* kanter. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.12,f.1. Wg.Fl.L.t.7. Fl.D.807. H.N. f.11, n:o 39.

Fjellv. r. (*Torn. Lpm. Lul. Lpm.* vid Alkaware och Wirihaure, samt Kallowarats vid Rovejaure enl. H. Widm. — *N.* Finnm. och Nordl.; Dovre; Tyedalsfj.; Tronfjellet etc.) *Vid blomn. ett par tum, slutl. qvartershög ell. mera, med 1, säll. 2, lutande blr, upprät frukt. — Lychnis L. Melandrium ed.9.*

2 **V.** *affinis Fr.* stj. 1—3blomm.; bladen som hos föreg.; kronbl. *betydligt längre än* det aflånga, *icke uppblåsta* fodret; fröen bredt *hinn*kantade. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2170. H.N.f.9, n:o 36.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* på fjellet Nuljalaki vid Torn. Träsk. — *N.* Finnm. Bossekop, vid Rajpas: Th. Fr.; samt i fururegionen längs efter Alten elv.) *Lik föreg., men spädare, med upprätta blr och frukt, tätt omsluten af fodret. Kronbl. hvita ell. rödlätta. — Lychn. affinis J. Vahl. L. triflora Fl.D. Melandr. ed.9.*

271. **VISCARIA** *Röhl.* Tjärblomma.

1 **V.** *vulgaris R.* stjelkens öfre ledstycken *limaktigt klibbiga;* bladen n. jemnbreda, de öfre *ulliga i kanten;* kronbl. *hela* ell. *grundt* urnupna. ♃ 6, 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.672. Fl.D.1032.

Ängsback. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Blrna gyttrade. Var. i Blek., der den växer tills. med följ., med djupare urnupna kronblad, och glattare stjelkblad: V. purpureo-alpina (media) Fr. H.N.f.15, n:o 38. — Lychnis Viscaria L. V. purpurea Fr.*

2 **V.** *alpina Fr.* stjelken *glatt* [icke klibbig]; bladen jemnbreda, *glatta;* kronbl. *2klufna.* ♃ 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.693. Fl.D.65. H.N.f.9, n:o 35; f.4, n:o 49 [var.].

Back. stränd. m. m. helst i fjelltr. (*Lpl.—Dal.* och *Helsl.* söd. del. *Vestml.* Bjurfors i Norberg. *Boh.* Koön. *Hall.* Marbäck i Snöstorp enl. Theer. *Södml.* Hökberget i V. Vingåker sn. *Blek.* Jemjö och Thorhamn m. fl. snr; Nätraby på Mycklamoberget. *Öl.* på södra Alvaren etc. — *N.* Finnm. ned till Kongsberg, på Jonsknuden.) *6—10 tum hög med smärre blr än föreg. Var. på Öl. med låg och spenslig ört: var. petræa Fr. S.V.Sc. — Lychn. alpina L.*

272. **LYCHNIS** *Lin.* Gök-blomma.

1 **L.** *Flos cuculi L.* stjelken sträf; bladen lancettlikt jemnbreda, glatta; blrna i klynnegrenigt knippe; kronbladens skifva 4delad. ♃ 7, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.590.

Fukt. äng. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Lofoden och Tromsöe.) *Vanl. alnshög med glest blomknippe.*

273. **AGROSTEMMA** *Lin.* Klätt.

1 **A.** *Githago L.* sträfluden; bladen smalt jemnbreda; foderflikarne smalt lancettlika,

meränd. längre än de omv. hjertlika kronbladen. ⊙ 7, r. blr. Fig. Sv.B.448. Fl. D.576.

Åkrar. (*Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.*) *Vanl alnshög, med stora vackra blr. Var. 6—7 tum hög, enblommig med dubbelt mindre blomma, korta foderflikar: var. nana. — Lychnis Gith. Koch. Githago segetum Ledeb.*

2 Flocken **Dianthese.** Fröh. af 2 skal och med 2 stift.

274. SAPONARIA *Lin.* Såpört.

†1 S. *officinalis L.* bladen äggrundt lancettlika; blrna i qvastlikt knippe; fodret glatt. ♃ 7, 8. hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.338. Fl.D.543.

Odl. st., helst gamla kyrkogård. r. (*Sk.*—*Uppl. Vestml.* och *Ner. Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Skien.) *Fordom odlad, nu förvildad.*

275. DIANTHUS *Lin.* Nejlika.

† Kronbladen odelade.

1 D. *Armeria L.* småluden; bladen jemnbreda; blrna *talrika*, i *täta qvastlika knippen;* foderholkbladen 4, lancettlikt *syl-lika, n. af blomfodrets längd;* kronbl. i spetsen *svagt* tandade. ⚴ 7, 8, mörkr. blr. Fig. Fl.D.230. H.N.f.16, n:o 42.

Åkrar, lund. och betesm. r. (*Sk. Blek.* Skärfva; Nettraby. *Smål.* nor. del. af Kalm. län. *OG.* här och der i öst. slättbygden: Kindb. *Stockh.* Tyresö; Munsön. *Boh.* Koön, vid Halsen: Stud. Thorstenson; Oroust; S. Koster; samt *Hall.* Släp sn enl. Leffl. *Öl.* Borgholm; Resmo m. fl. st. *Gottl.*) *Vanl. 2—3 qv. hög.*

2 D. *deltoides L.* fint småluden; bladen jemnbreda; blrna *få* [1—4] *och åtskiljda;* foderholkbladen vanl. 2, *äggrunda* spetsiga, *mycket kortare än* fodret; kronbladen i spetsen *djupt* tandade. ♃ 7, 8. — β *glaucus:* blågrön; foderholkbladen merändels 4, de nedre slutl. frånskiljda; blrna hvitaktiga. Fig. Sv.B.477. Fl.D.577. β H.N. f.7, n:o 31.

Äng. etc. a. (*Sk.*—*Jemtl.* och *Ångml. Öl. Gottl.* — *N.*) *6—8 tum hög, vanl. med röda blr.* — β *D. glaucus L.*

†† Kronbladen mångklufna.

3 D. *arenarius L.* tufvig, af *talrika grenskott* och *mest enblommiga* stjelkar; stjelkbl. smalt jemnbreda, *icke* bredare än stjelken; foderholkbl. äggrunda kortspetsiga; kronbl. håriga. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.613. Fl.D.suppl.72. H.N.f.1, n:o 37.

Sandfält, r. (*Sk.* Ljungby till Cimbritshamn: Käflinge; Malmö etc. *Blek.* Sölvitsborg. *Hall. Boh.* på Otterö.) *Qvartershög n. glatt; kronbladen stundom n. glatta på insidan, välluktande.*

4 D. *superbus L.* tufvig af *glesa* grenskott och upptill *meränd. greniga och flerblommiga* stjelkar; stjelkbl. jemnbredt lancettlika. *mycket* bredare än stj.; foderholkbl. och kronbladen som hos föreg. ♃ 7, 8, ljusr. blr. Fig. Sv.B.436. Fl.D.578.

Ängsmark, r. (*Sk.* vest. Vram; Löddeköping; Bosarp; Lund etc. *Hall.* Laholm; Eldsberga; Snöstorp och Knäred enl. Theor. *VB.* Tornio. — *N.* Finnm. Porsanger och Varanger; Tanafjord: Norm.) *Fotshög, med något lancettlika rotblad, svag lukt. Var. på hafsstr. lågväxt, med en ell. 2, hv. blr: β pumilus ed.9., D. plumarius Gunn. och Vahl. enl. Fries.*

276. TÚNICA *Scop.* Höls-nejlika.

1 T. *prolifera Sc.* bladen jemnbreda; blomhufvudet ovalt. ⊙ 7, ljusr. blr. Fig. Fl.D.221. H.N.f.2, n:o 44.

Sandback. och torra st. r. (*Sk.* Kåseberga, samt deremell. och Sandhammar enl. F. Aresch.; fordom äfven nära bäcken, som skiljer Raflunda och Torups egor. *ÖG.* Stenbro i Dagsberg och Hjortstorp i St. Johannes sn enl. Kindb. *Öl.* Resmo; Borgholm, samt på Holmudden. *Gottl.* Visby; Alskog i Kräklingbo; Thorsborgen; lilla Carlsön etc.) *Mest enkel stjelk med ett blomhufvud af torra, färglösa skärmblad, små, föga utskjutande kronblad. — Dianthus prolifer L.*

277. GYPSÓPHILA *Lin.* Fänting, Såprot.

1 G. *fastigiata L.* stjelken *upptill* grenad; bladen n. jemnbreda. trubbade; blrna i *täta,* qvastlika *knippen* med *korta, klibbhåriga* skaft. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.4, n:o 53.

Torra st., sandfält, r. (*Sk.* vid Snogeholmssjön; mell. Snogeholm och Tågra, samt mell. Söfde och Söfdeborg: F. Aresch. *Dal.* mell. Mora och Garberg. *Öl. Gotl.*) *6—10 tum hög, tufvad vid roten; var. på Gotl. mer glesblommig: G. arenaria Kit.*

2 G. *muralis L.* stjelken *ända från basen* mycket grenig; bladen syl-likt jemnbreda; blrna *åtskiljda,* på *utdragna, glatta* skaft. ⊙ 7, 8, rödl. blr. Fig. Fl.D.1268. H.N. f.15, n:o 40.

Torra st. r. (*Sk.—ÖG. Stockh.* vid Edsviken. *Uppl.* Öfvergran, nära Varpsund; Sigtuna; Uppsala vid Alsike. *Helsl.* Arbrå sn: J. A. Wistr. *Vestml.* Vesterås; Badelunda sn flerest. *VG. Hall.*) *Sällan mer än 2—4 tum lång, utstående grenig, med små blr på n. hårfina skaft. Var. med urnupna* [*G. serotina Hay.*] *och hela kronbl. på samma stjelk.*

---

48 Fam. **ALSINACEÆ** *Bartl.* Fodret fribladigt. Kronblad likformiga, med kort klo, stund. inga. Stånd. af samma ell. dubbelt så stort antal som foderbl. Fröh. som föreg. fam. med fritt fröfäste.

1 Flocken **Stellarieæ**: blad utan stipler. Fröh. öppnande sig med dubbelt så många skal som stift.

278. MALACHIUM *Fr.* Vatten-arv.

1 M. *aquaticum Fr.* stjelken slak; bladen hjertlikt äggrunda, de öfre stjelkomfattande; blrna i stjelkens spets, samt i de öfre blad- och grenvecken; fröh. n. klotrundt. ♃ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1337. H.N.f.6, n:o 27.

Stränd. fukt. st. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Boh. Gotl.* Visby gamla hamn, engång funnen. — *N.* sällsynt; Christiania och på Ringerige.) *Bladen stundom tumsbreda, de nedre ofta skaftade. — Cerastium L. Larbrea DC.*

279. STELLARIA *Lin.* Stjernblomma.

† Bladen äggrunda ell. hjertlika, de nedre skaftade.

1 S. *nemorum L.* stjelken vanl. *upprät, öfverallt* småluden; de *nedre* bladen *hjertlika,* de öfre oskaftade äggrunda spetsade; blomknippet i stjelkens spets; kronbladen klufna nedom midten, *längre än* fodret. ♃ 6, hv. blr. Fig. Fl.D.271. H.N.f.6, n:o 28.

Bäckdalar etc. r. (*Sk.—Lpl.* Mest i de vestra prov. — *N.* till Finnm.) *Stor, med mer än en tum breda, 2 t. långa blad.*

2 S. *media With.* stj. vanl. *nedliggande, ensidigt* hårig; *alla* bladen *äggrunda* ell. *ovala;* blrna både i stjelkens spets och i bladvecken; kronbl. 2delade, *kortare än* fodret. ⊙ 4—10, hv. blr. — *β neglecta:* större, med längre kronbl., 10 ståndare. Fig. Fl.D.525; *β* 438.

Odl. st. etc. a., *β* skog. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. — *β Sk.*) *Bladskaften vingkantade; hufvudformen har oftast 3—5 ståndare. — Alsine media L. β St. neglecta Weih.*

†† Bladen smala, alla oskaftade; kronbl. till midten 2klufna; fröh. klotrundt.

3 S. *holostea L.* bladen smalt lancettlika långspetsade, i kanten sträfva; blrna i knippe i stjelkens spets; kronbl. längre än de nervlösa spetsiga foderbladen; frön mycket stora och taggiga. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.2650. H.N.f.16, n:o 45.

Lundar, r. (*Sk.—ÖG.* och *Boh. Öl.* — *N.* Stavanger, Findöe, Vigefjell, Norfjord etc.) *Har stora blr: bladen sträfva af korta, styfva hår i kanterna; fröen stora som små hampfrön, tätt taggiga af höga trubbiga vårtor.*

††† Bladen som i föreg. afd.; kronbl. n. till basen 2delade; fröh. aflångt—äggformigt.

* Blomskaften med hinnaktiga skärmblad.

a — Kronbl. märkbart längre än foderbl.

*4 S. *longipes Gold.* stj. *nedliggande* med långa, uppräta grenar; bladen lancettlika—

jemnbreda; blrna i fåblommigt knippe på långa, uppräta skaft i grenarnes spets; foderbl. äggrunda—aflånga, *otydligt* nerviga; fröh. *mycket längre* än fodret; fröen *släta*. ♃? 7, hv. blr. Fig.

Fjelltr. r. (*N*. Finnm. »Talvig, på Wassbottenfjellets fuktiga afsatser, ej långt från den stora permanenta snödrifvan»: J. E. Zett.) *Varierar i hög grad, glatt ell. småluden, rent ell. blåaktigt grön. Bladen styfva, mycket kortare än hos följ., ofta tätt-sittande. — S. Edwardsii Br.*

5 S. *palustris Retz.* stjelken meränd. *upprät;* bladen jemnbreda; blrna i knippe i stjelkens spets; skärmbl. glatta; foderbl. äggr. lancettlika långspetsade, *upphöjdt* 3nerviga; fröh. *knappt längre* än fodret; fröen *grynprickiga*. ♃ 6, 7, hv. blr. — *β micropetala Kr.* kronbl. små, icke längre än foderbl. Fig. Fl.D.2115. H.N.f.7, n:o 33.

Fukt. äng. stränd. (*Sk.—Angml. Dal. Verml. Boh. Öl. — N. — β Stockh.* på Ellgarn: Krok.) *Var. rent grön: S. Dilleniana Mönch, samt blågrön: S. glauca With., hvilken sednare är vanligast. Blrna mycket större än hos följ.*

b — Kronbl. af foderbladens längd, ell. kortare.

6 S. *graminea L.* stjelken slak; bladen som hos föreg.; blrna *i knippe i stjelkens spets;* skärmbl. *hårbräddade;* foderbl. *som hos föreg.;* fröh. *längre* än fodret; fröen *grynprickiga*. ♃ 6—8. hv. blr. Fig. Fl.D.2116.

Äng. etc. a. (*Sk.—VB.* och *Lpl. — N.*) *Bladen med föga smalare, ofta något hårbräddad bas, stund. mera tunna och platta: β juncea; kronbl. än af fodrets längd, än något längre; hela blomman dock alltid mindre än hos föreg., med hvilken denna är mest beslägtad.*

7 S. *Friesiana Ser.* stjelken slak, upptill vanl. sträf; bladen platta, jemnbreda, med *smalare,* hårbräddad bas, i kanten sträfva; blrna som *hos föreg.*, ell. i de öfre bladvecken; skärmbl. *glatta;* foderbl. *otydligt* 3nerviga; fröh. *n. dubbelt längre* än fodret; fröen *glänsande släta*. ♃ 6—8, hv. blr. Fig. Sv.B.506. Fl.D.suppl.1,t.16. H.N. f.2, n:o 45.

* *alpestris Fr.* stjelken glatt, bladen med något bredare bas. Fig. H.N.f.7, n:o 34.

Fukt. skog. (*Sk.—VB.* och *Lpl. — N.* till Finnm. — * *Torn Lpm.*) *Till alla delar spädare än föreg., med smärre blr, hvilkas foder knappt visa spår till nerver före fruktens utbildning, då de vanl. blifva tydligare. — S. longifolia Fr. * S. alpestris Fr. S.V.Sc.*

8 S. *uliginosa Murr.* stjelken uppstigande, glatt; bladen *aflånga—lancettlika, något tjocka,* blågröna, vid basen hårbräddade; blomskaften *ensamma* i *bladvecken ell. i små glesa knippen;* skärmbl. *glatta;* foderbl. *som hos föreg.*, längre än kronbl.; fröh. *af fodrets längd;* fröen *grynprickiga*. ☽ ♃ 5—8, hv. blr. Fig. Fl.D.2535. H.N.f.3, n:o 32.

Källdrag etc. (*Sk.—Medelp.* och *Herjed. Boh. Öl. — N.* till Finnm. Tromsöe.) *Vanl. lågväxt, bräcklig, med blomknippena oftast i bladvecken.*

** Blomskaften vanl. i öfre bladvecken, alltid utan hinnaktiga skärmbl.

9 S. *borealis Big.* stjelken slak, vanl. uppstigande; bladen smalt lancettlika, *tunna,* vid basen *hårbräddade;* foderbl. *spetsiga, längre* än de snart affallande kronbl.; fröh. *mycket längre* än fodret; fröen *släta*. ♃ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.2355. H.N.f.3, n:o 31.

Fukt. st. i fjelltr. (*Lpl.—Herjed. Angml.* Tåsjöby; Ramsele sn, Vikens fäbodar: Arn. — *N*. Finnm. — Dovre; Tryssildfjell i Österdalen; Christianiatrakten, nära Tyrifjorden: Ax. Bl.) *Grön, späd, med små, ofta felande kronblad. Då blrna någongång sitta i knippe, tillkomma skärm, men gröna och liknande förkrympta örtblad.*

10 S. *crassifolia Ehrh.* stjelken slak och uppstigande ell. upprät; bladen aflånga—äggrundt lancettlika, *glatta, något tjocka* och spröda; foderbl. *spetsiga, kortare* än kronbl.; fröh. *som hos föreg.;* fröen *knottriga*. ♃ 7, hv. blr. — *β subalpina:* n upprät; med blomskaften i glest knippe; bladen lancettlikt äggrunda. Fig. Fl.D.2114 H.N.f.5. n:o 33; *β* f.11, n:o 41.

Hafsstr. *β* helst i fjellen, r. (*Sk.—Boh. Öl.* Högsrum sn. *Gottl.* Kyllejs hamn. *VB* hafsstr. nära Sangiselfvens utl. — *N*. till Finnm. — *β Torn. Lul. Pit. Lpm. Angml* Tåsjö sn. *VG.* vid Barnesjön i Åsaka sn, Vartofta härad. — *N*. Dovre vid Tofte och Jerkind.) *Var. i hög grad och är vanl. 5—6 t. hög, stund. föga mer än*

tumshög; mest skiljd af de utskjutande kronbladen och de något köttiga, styfva örtbladen.

*11 S. *humifusa Rottb.* stjelken ända från basen delad i talrika, nedligg. ell. uppstig. grenar; bladen aflånga—ovala, *glatta, något tjocka;* foderbl. aflånga *trubbiga, föga kortare* än kronbl.; fröh. *af fodrets längd;* fröen *släta.* ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Vet. Ak.H.1789,t.6,f.1. H.N.f.8, n:o 35; f.12, n:o 52 [var.].
Ishafvets kust, r. (*N.* Finnm. Varanger, Tana- och Altenfjord; Hammerfest etc. ned till Hardanger i Bergens st.) *Liknar stundom föreg:s smärre, mer bredbladiga former.*

280. CERASTIUM *Lin.* Hönsarv.

† Kronbladen betydligt [omkr. dubbelt] längre än fodret.

* Stjelken fåblommig.

1 C. *alpinum L.* stjelkarne 1—3blommiga, meränd. ludna; bladen *aflånga;* skärmbladen med *hvit* hinnaktig spets; stift 5; fröh. *cylindriskt, krökt,* med små grynprickiga frön. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.745. Fl.D.6; 979 var. H.N.f.3, n:o 33.
Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal. Medelp.* Randklöfven. *VG.* Hunneberg. — *N.*) *Enkel, ell. grenad vid roten i flere, vanl. 2blommiga stjelkar. Var. glatt: glabratum, och tjockt ullhårig: lanatum.*

2 C. *latifolium L.* stj. som föreg., glandelhåriga; bladen *ovala*—aflånga; skärmbl. *n. helt och hållet gröna;* stiften 5; fröh. smalt *äggformigt, rakt,* med stora, på ytan rynkiga frön. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. E.B.473. H.N.f.9, n:o 29.
Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* på fjellen Ripanes och Nuljalaki vid Torn. träsk. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Njuonjes vid Tarrejokk; Wirihaure; Rovejaure: H. Widm. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. — *N.* Finnm. Tromsöe; Tsatsa. Dovre, på Finnshöe och Knudshöe; vid Stölån och Nystuebäcken; Fogstuen; Joradalen etc.) *Mer tufvig och nedliggande än föreg.; blrna större, med längre kronbl.*

3 C. *trigynum Vill.* stj. nedligg. 1—4blomm., *n. glatta,* med finhåriga blomskaft; bladen aflånga, något spetsade och *riglade åt en sida, glatta;* skärmbl. utan hinnkant; stiften meränd. 3; fröh. uppåt smalare, *n. rakt,* med frön som hos föreg. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.744. Fl.D.92. Fl.N.2,t.6,f.2. H.N.f.7, n:o 35.
Fjellv. (*Lpl.—Dal.* Gröfvelsjön i Idre. — *N.*) *Har stundom 4 ell. 5 stift. Är för öfrigt spädare och mer glänsande mörkgrön än de föreg. — Stellaria cerastoides L. C. stellarioides Ed.1.*

** Stjelken mångblommig.

4 C. *arvense L.* stj. grenig, vanl. småluden; bladen lancettlikt *jemnbreda* spetsade; skärmbl. med hvit hinnkant; fröh. något krökt. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.626. H.N. f.15, n:o 41.
Torra st. (*Sk.—Uppl. Verml. Dalsl.* Åmål: Stud. Thorstenson. *VG.* mell. Falköp. och Ranten, samt i Slöta enl. Nordst. *Öl. Gotl.* — *N.* Christiania till Romsdalen.) *Vanl. ½ aln lång, mångstjelkig, med kronbl. mer än dubbelt så långa som fodret; bladen mer och mindre finludna, ända till stråfludna, stund. n. glatta.*

†† Kronbl. föga eller icke längre än fodret.

* Med grenskott vid rothalsen.

5 C. *vulgatum L.* stjelken nedligg. ell. uppstigande, småluden; bladen *äggrundt lancettlika ell. aflånga;* skärmbl. hinnkantade; kronbladen 2klufna; fröh. krökt, dubbelt längre än fodret; fröen öfverallt grynprickiga. ♃ ⊙ 6—8, hv. blr. — *β filiforme:* enårig, trådsmal n. upprät, 1—4blommig. Fig. Fl.D.1645. H.N.f.10, n:o 40; f.15, n:o 42, var.
* *alpestre:* örtbl. n. ovala; kronbl. utskjutande. Fig. Sturm. 63 häft.
Allmän. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β N.* Buskeruds fögd. vid Sorteberg. — * *Torn. Lpm.* allmän. *Lul. Lpm.* Quikkjokk. *Jemtl.* Frostviken sn, på Mejsklumpen. — *N.* Finnm. —Dovre.] *1—2 qv. lång, meränd. med kort hårighet, men var. äfven i söd. Sv. glatt: holosteoides* [*H.N.f.15*], *på Gotl. stråfluden: anomalum, och i fjelltr. klibbhårig: viscidum; bladen stundom mycket smala, n. jemnbreda. — C. viscosum Sm. E.B. och Wg.Fl.L. C. vulgare Hn. C. triviale Link.*

** Utan grenskott.

a — Fröh. krökt, dubb. längre än fodret.

6 C. *viscosum L.* stj. merånd. *upprät, klibbluden af långa* hår; bladen *rundade eller ovala;* skärmbl. *utan* hinnkant; kronbl. 2flikiga, af fodrets längd; fröh. *kort* skaftade; fröen *i kanten* grynprickiga. ⊙ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1931. H.N.f.14, n:o 41.
Fukt. gräsväxta st. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Nyland i Ytter-Lännäs och Ulånger sn. *Dal. Verml.* södra delen. *Boh. Hall. Öl.* — *N.* till Opdal i Trondhjems st.) *Var. större och mindre, samt utan kronbl.: apetalum, då stånd. oftast äro blott 5; blrna i början tätt gyttrade, vid fruktmogn. åtskiljda; fröen på sidorna n. släta ell. omärkligt prickiga. — C. vulgatum Lin. herb. och Sm. i E.B. C. ovale Pers. C. glomeratum Thuill.*

b — Fröh. n. rakt, föga längre än fodret.

7 C. *brachypetalum Desp.* stj. merånd. *upprät,* jemte de *aflånga* ell. *äggrunda* bladen och blomfodret *sträfhårig;* skärmbl. utan hinnkant; kronbl. 2flikiga, *kortare än* fodret; fröh:s skaft *långa,* i spetsen *krökta;* fröen öfverallt, men glest prickiga. ⊙ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D.2536. H.N.f.1, n:o 38.
Back. torra st. r. (*Sk.* Gladsax-haller; Cimbritshamn; Lund vid Fogelsång m. fl. st. *Blek.* Carlskrona på Vemmö; Ronneby vid Bustorp etc. *Smål.* i Tryserums och Malmbäcks snr. *ÖG.* Gusum: Kindb. *Södml.* Bränningeklint enl. Leffl. *Hall. Öl.* Borgholm. *Gotl.*) *Qvartershög eller mera. Blr tidigt, såsom de följ. — C. strigosum Fr.*

8 C. *tetrandrum Curt.* stj. upprät ell. uppstig., jemte de *aflånga* bladen *klibbluden;* skärmbl. utan hinnkant; blomdelarne *4—5taliga;* kronbl. 2flikiga, något kortare än fodret; fröh:s skaft *långa, raka* och *uppräta;* fröen öfverallt grynprickiga. ⊙ 5, hv. blr. Fig. Fl.D.2117 och Sturm. D.Fl.h.63. H.N.f.15, n:o 44.
Hafsstr. r. (*Boh.* öar utanför Göteborg, t. ex. Halleskär, Buskär, Varö etc.; Sydkoster enl. Leffl. — *N.* på kusten: Bl. enl. Lindeb.) *Stor som följ., med hvilken den är närmast beslägtad; ofta grenad ända från basen. De nedersta skärmbl. äro större än örtbladen, bredt äggr.—n. runda. — C. atrovirens Bab.*

c — Fröh. n. rakt, nära dubb. längre än fodret.

9 C. *glutinosum Fr.* klibbluden; bladen ovala; skärmbl. med *smal ell. ingen* hinnkant; kronbl. *2flikiga,* något kortare än fodret; stånd. 10; fröh:s skaft *utstående* ell. *utböjda;* fröen öfverallt, glest grynprickiga. ⊙ 5, 6, hv. blr. — *β obscurum:* mörkgrön och n. klynnegrenig; skärmen n. utan allt spår till hinnkant. Fig. H.N.f.4, n:o 54.
Tor. st. r. (*Sk. Blek. ÖG.* Söderköping; Gränsö i Jonsberg; Fredberga i V. Stenby, och flerest. vid Linköping enl. Kindb. *VG.* Kinnekulle. *Öl. Gotl.* — *β Blek.* Carlskrona. *Gotl.* Carlsvärd. — *N.* Stavanger.) *2—4 tum hög, med mycket gröfre och stadigare stjelk än följ., som lätt skiljes med sina bredt hinnkantade skärmbl. — C. pumilum Koch och Bab.*

10 C. *semidecandrum L.* klibbluden [*β glatt*]; bladen *ovala;* skärmbl. med *bred hvit* hinnkant; kronbl. kortare än fodret, *urnupna* ell. naggade; stånd. 5; fröh:s skaft i början nedböjda, slutl. alla ell. till en del uppräta; fröen som hos föreg. ⊙ 5, hv. blr. — *β macilentum:* liten och glatt. Fig. Fl.D.1212. H.N.f.1, n:o 39; *β* f.15, n:o 43.
Torra st. a. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. Verml.* Philipstad, Carlstad m. fl. st. i söd. delen. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.* — *β Blek.* vid Gredby.) *1—4 t. hög; vanl. gulaktig, stund. tunnt gråluden. — β C. macilent. Aspegr. med djupare inskärning hos kronbl. och smalare stjelkbl. har ett mycket afvikande utseende.*

281. HOLOSTEUM *Lin.* Fogelarv.

1 H. *umbellatum L.* bladen ovala ell. lancettlika; blrna i flock; fröh:s skaft nedböjda. ⊙ 4, 5. Fig. Fl.D.1204. H.N.f.1, n:o 40.
Mur. sandfält, r. (*Sk. Blek.* Tromtö tegelbr. och Skillinge. *Smål.* Kalmar; Vestervik, vid Grantorpet. *Öl. Gotl.*) *Blågrön, med hv. ell. något rödl. blr. Lik ett Cerastium.*

282. ARENARIA *Lin.* Sandnarv.

† Fröen med en hvit fästknöl. [Bladen stora, ½—1 tum]: *Moehringia Koch.*

1 A. *trinervia L.* stjelken uppstigande, grenig; bladen kortskaftade äggrunda, spetsiga, 3—5nerviga; blrna ensamma i de öfre bladvecken; foderbl. lancettlika, *spetsiga, längre än* både kronan och fröhuset. ☽ 6, hv. blr. Fig. Fl.D.429.
Skog. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — N. till söd. Finnm.: Norm.) *3—7 tum hög.*

*2 A. *lateriflora L.* stj. enkel ell. *delad vid roten i flere,* långa och *n. enkla* grenar; bladen n. oskaftade, ovala—lancettlika, 1—3nerviga; blrna 1—3 tillsammen på skaft i bladvecken; foderbl. äggrunda *trubbiga, mycket kortare än* kronan. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 39.
Fukt. gräsväxta st. r. (*N.* Ost-Finnmarken, Sydvaranger, vid Klösterelf.) *Något lik föreg., men mera enkel och med nära ½ tum vid blomkrona.*

†† Fröen utan fästknöl. [Bladen 1—2 lin. långa.]

*3 A. *ciliata L.* tufvig, *med talrika grenskott;* bladen oskaftade, omv. äggrunda—tunglika spetsiga, vid basen meränd. hårbräddade *otydligt* nerviga; fodret *kortare* än kronan. ♃ 6—8, hv. blr. Fig. Fl.D.346. H.N.f.10, n:o 41.
* *norvegica Gunn.* bladen något köttiga, icke hårbräddade; foderbl. äggrunda, otydl. 3nerviga. — *β humifusa:* blomgrenarne mycket korta, 1—2blommiga. Fig. Fl.D.1269. Fl.N.t.9,f.7—9. H.N.f.5, n:o 35.
Fjelltr. och berg, r. (*N.* Finnm. Porsanger, vid Kulvig och Staburselv: Norm.; Bosekop, vid Rajpes samt nedom Sakkabani vid Kaafjord: Th. Fr.; Maalselv, vid ån Divielv och Throndenäs, vid Skamland; samt Nordl. Ofoten och Gildeskaal: Norm. — * Finnm.; Hardanger; Sogn på Ravnanaasi i Urland: Ax. Bl. — *β Lul. Lpm.* Wirihaure, på Unna Tokiware, numera näst. utrotad enl. H. Widm.) *1—4 tum lång; fröh. föga längre än fodret. Hufvudarten är utmärkt af smalare och mer spetsade foderblad, med tydliga, något upphöjda nerver, men talrika öfvergångar till * lära enl. Norm. förekomma i Finnm.*

4 A. *gothica Fr.* stjelken grenig från basen, *utan grenskott;* bladen oskaftade, aflånga, hårbräddade, *otydligt* nerviga; foderbl. trubbade, *kortare* än kronbl. och fröh. ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.suppl.1,t.15. H.N.f.5, n:o 34.
Tor. st., kalkberg, r. (*VG.* Kinnekulle, Öster- och Vesterplana. *Gottl.* en fjerdingsväg öst. om Visby; Thorsborgen; samt Hau i Fleringe enl. G. v. Ced. — *N.* Salten?) *Stor som föreg., hvilken den liknar vida mer än följ. Grenarne meränd. enkla, upprätta, fåblommiga, med teml. stora blr.*

5 A. *serpyllifolia L. utan* grenskott; bladen oskaftade, bredt äggrunda spetsiga, *tydligt flernerviga;* foderbl. lancettlika, *spetsiga, längre* än kronbl., af fröh:s längd. ⊙ 6, 7, hv. blr. — *β tenuior:* dubbelt spädare, med hälften så stora blr och fröhus. Fig. Fl.D.977. *β* H.N.f.16, n:o 46.
Torra st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Pit. Lpm.* Ischjakk. *Dal.* — *N.* till söd. Finnm.: Norm. — *β Gottl.* vid Thorsborgen; Svalstäde i Vamlingbo: O. Nordst.) *Hela växten något gråaktig, sträf, stund. något klibbhårig, vanl. mycket grenig, från ett par tum till nära fotshög.*

2 Flocken **Alsineæ.** Fröhusets skal af samma antal som stiften. Stipler 0.

283. HALIANTHUS *Fr.* Saltarv.

1 H. *peploides Fr.* bladen äggrunda—lancettlika köttiga; blrna ensamma, på skaft i öfre bladvecken. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.624.
Sandiga hafsstr. (*Sk.—Helsl.* Hudiksvalls skärgård. *Ångml.* Hernösand. *VB.* Haparanda skärg. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bladen läderaktigt tjocka, vanligen så tätt sittande, särdeles de öfre, att de nå öfver stjelkens mellanleder; var. dock med bladen vida glesare och smalare: var. oblongifolius. — Arenaria L. Alsine Wg. Honkenya Ehrh. Ammadenia Gmel.*

284. ALSINE *Wahlenb.* Nörel.

† Enårig, aldrig tufvad.

1 A. *tenuifolia v. viscosa Schreb.* stjelken *upprät,* från basen n. klynnegrenig; bladen

syl-lika; foderbladen *hvass-spetsade, längre än* kronan. ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D. 389 och 1754. H.N.f.1, n:o 41.

Sandfält, r. (*Sk.* Ifötofta ned till Raflunda och Degeberga, Cimbritshamn etc.) *2—5 tum hög, mångblommig; den i Sv. förekommande var. skiljd endast genom sin hårighet från den vanl. alldeles glatta hufvudformen. — Arenaria L. Sabulina viscosa Reich.*

†† Fleråriga, tufvade växter.

2 A. *biflora Wg.* delad vid roten i flere, meränd. 2blommiga, särdeles upptill håriga grenar; bladen syl-likt jemnbreda, trubbiga, *utan* tydl. nerver; foderbl. *trubbiga, 3-nerviga,* något *kortare än* de aflånga kronbladen, mycket kortare än fröh. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789.t.1,f.1. Sv.B.763. H.N.f.5, n:o 37.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* till Ost-Finnm.) *1—3 tum hög, med trubbiga, ofta urnupna, någongång rödlätta kronblad. — Stellaria L. Alsinella Sw.*

3 A. *hirta Hn.* delad vid roten i 1—2blommiga, upptill *glandelhåriga* grenar; de nedre örtbladen jemnbreda, de öfre *lancettlika,* alla *upphöjdt 3nerviga;* foderbl. *spetsiga, 3nerviga, längre än* de ovala kronbl., lika långa som fröh. ♃ 7. — *α foliosa:* grenarne utdragna slaka, med 3—6 bladpar; blrna hvita. — *β rubella:* gren. n. uppräta enblomm., med 1—2 bladpar; blrna rödlätta. Fig. Fl.D.1518 och 1646. H.N. f.5, n:o 38. *β* Wg. Fl.L.t.6. Sv.B.764.

Fjellv. r. (*N.* Ost-Finnm. Dovre, på Finnshöe; i Drivdalen från Kongsvold till Vaarstien upp till snögränsen. — *β Tornio* träsk. *Lul. Lpm.* mycket sparsamt. — *N.* Finnm.—Dovre.) *α har fingerlånga, slaka, vanl. 2blomm. grenar; β är tätare tufvad och mer upprät, 1—2 tum hög. — Aren. hirta och Gieseckii Fl.D. Alsine verna varr. Ledeb. β A. rubella Wg.*

4 A. *stricta Wg.* delad vid roten i ganska långa uppräta 1—2blommiga, *glatta* grenar; bladen *syl-lika* trubbiga glatta, *utan tydl. nerver;* foderbl. *spetsiga,* nervlösa, n. af kronbladens och fröh:s längd. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1799,t.3. Sv.B.762. H.N.f.5, n:o 36.

Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Nuljalaki och Ripanes. *Lul. Lpm.* Wirihaure; på en kulle vid Stalajokk: H. Widm. *Pit. Lpm. Um. Lpm.* Högsta by. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan; Mejsklumpen i Frostviken. *Herjed.* Helagsfjellen; Midtåkläpparne; Hamra- och Skarffjellen etc. — *N.* Finnm. på fjellet Silfavarre i Porsanger: Norm.; Mortensnæs i Varanger: Th. Fr. Dovre.) *Örten vid basen bladig; blomgr. 2—6 tum långa, vanl. endast med ett eller annat bladpar vid och nedom midten. — Spergula Sw.V.Ac.H.*

285. SAGINA *Lin.* Hönsbet.

† Blommans delar 5taliga: *Spergella Reich.*

* Kronbl. betydligt större än foderbl.

1 S. *nodosa Fenzl:* delad vid roten i flere, uppräta ell. uppstig. mångblommiga grenar, upptill knutiga af små bladgyttringar; bladen syl-lika *trubbiga;* foderbl. trubbiga, af fröh:s längd. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.96.

Stränd., fukt. st. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Vanl. 3—6 tum hög; var. glatt och smått glandelhårig. — Spergula L.*

** Kronbl. af foderbladens längd, ell. kortare.

2 S. *subulata Presl:* stjelken tufvad; bladen jemnbredt syl-lika *med lång nål-lik* udd, meränd. glest glandelhåriga; blomskaften *utdragna,* slutl. uppräta; foderbl. trubbiga, af kronbl:s längd, *kortare* än fröh. ♃ 6, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789,t.1,f.3. Sv.B.708. Fl.D.858. H.N.f.4, n:o 56.

Klipp. och fukt. st. helst nära hafvet, r. (*Sk. Hall. Boh. Smål.* Femsjö; Odensjö; Ljunga och Vilstad; Unnaryd m. fl. st. *VG.* Göteborg; Alingsås. *Öl.* Runsten. — *N.* södra och vestra del.) *Stjelkarne korta, med 1—1½ tum långa blomskaft; den färglösa bladudden betydl. längre än bladets bredd. — Spergula subulata Sw. Sp. saginoides Osb. och Lin. i herb. Sp. laricina Fl.D.*

3 S. *nivalis Lindbl.* tätt tufvad; bladen tegellagda, från bred bas syl-likt *spetsade med*

udd; blomskaften *korta,* uppräta; foderbl. trubbiga, *af* kronbl:s och *fröh:s längd* ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.12, n:o 51.

Hög fjellv. r. (*Torn. Lpm.* fjellen Ripanes och Nuljalaki. *Lul. Lpm.* Wirihaure; Kallowarats vid Rovejaure: H. Widm. *Pit. Lpm.* Kåbrenåiwe och Tjidtjakk. *Herjed.* Helagsfjellen. — *N.* Finnm. vid innersta viken af Lyngenfjord. Dovre, Fogstuen; vid Nystuebäcken; Knudshöe, vid öfre delen af Sprenbäcken; Finnshöe, på högsta toppen; Vaarstien, ymnig; klipporna midtför Drivstuen.) *Hela växten tumshög; den späda roten bärande en tät tufva stjelkar med små, föga lutande blr. Var. med slakare, nedligg. grenar och mer åtskiljda blad. En medelform mell. föreg. och följ — Sperg. saginoid. var. Blytt.*

4 S. *saxatilis Wimm.* stj. mycket kort, med långa utbredda grenar; bladen smalt syllika, *kort* uddspetsiga, glatta; blomskaften *utdragna,* uppstigande, med *lutande* blr; foderbl. trubbiga, *längre* än kronbl., *dubb. kortare* än fröh. ⊙♃ 6—8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789.t.1.f.2. Sv.B.765. Fl.D.1577. H.N.f.9, n:o 40.

Fjelltrakt. a. (*Lpl.—Dal. Ångml.* Tåsjöberget. *Medelp.* Liden sn. — *N.*) *Något större och med längre blomskaft än följ. art, hvarifrån närv. är föga skiljd, helst den stundom har 4taliga blomdelar och ofta små eller inga kronblad. — Spergula saginoides Sw. S. Linnæi Ledeb.*

†† Blommans delar 4taliga: *Sagina L.*

* Alla foderbladen trubbiga.

5 S. *procumbens L. nedliggande,* med grenar och blad *som föreg., glatt;* blrna *lutande;* foderbl. *mycket längre* än kronbl. [som oftast felslå], något kortare än fröh. ⊙ 5—8. Fig. Fl.D.2103. H.N.f.15, n:o 45 [var.].

Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Grenarne 1—3 tum långa; stånd. vanl. 4—7; pist. 4, 5. Träffas någongång med fyllda blr af talrika kronblad, långa som fodret. — Sperg. Sagina Sw.*

6 S. *stricta Fr.* stjelken *upprät,* n. *klynnegrenad* med uppräta grenar, *glatt;* bladen syl-lika, halftrinda, *utan märklig udd,* vanl. glatta; blrna *uppräta,* utan kronbl; foderbl. af fröh:s längd. ⊙ 5—7. Fig. Sv.B.562,f.2. Fl.D.845, 2104. H.N.f.1, n:o 43 och f.10, n:o 42.

Fukt. st. nära hafvet, r. (*Sk.—Boh. Blek. Smål.* Påskallevik; Kalmar samt på Furön m. fl. st. *Öl.* Färjestaden m. fl. st. på vest. sidan; Böda hamn etc. *Gotl.* Bursviken i Öja sn; Klintehamn, och vid Storugns m. fl. st. Fårön på stranden nedom Landtnäs; Lilla Carlsön. — *N.* Christiania etc. efter kusten.) *Liten, äldre något styf ört. Var. enl. O. Nordst. vid Ronneby med hårbräddade bl. — S. marit. Don. S. apetala β Wg.*

7 S. *apetala L. v. cæspitosa Aresch.* stj. *tufvad,* jemte grenarne *upprät, glandelhårig;* bladen syl-lika, *uddspetsiga,* vid basen glest *hårbräddade;* blrna uppräta; kronbl. inga ell. mycket kortare än foderbl.; dessa *kortare* än fröh. ⊙ 6, hv. blr. Fig. (hufvudformen) Fl.D.2102 (öfversta fig.). H.N.f.13, n:o 54.

Tor. st. r. (*Sk.* på sandiga trädesåkr. mell. Stenshufvud och Rörum: F. Aresch.) *Hufvudformen, som ännu icke blifvit funnen i Sv., är högre och spädare.*

** Två foderblad uddspetsiga.

8 S. *ciliata Fr. nedliggande* med utbredda grenar, glatt ell. upptill glandelhårig; bladen syl-lika, *uddspetsiga,* vid basen *hårbräddade;* blrna *något lutande,* med kronbl. som föreg.; foderbl. *kortare* än fröh. ⊙ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.562,f.1. Fl.D.2102 (nedersta fig.). H.N.f.1, n:o 42.

Åkrar, r. (*Sk.* vid Snårestad, mellan Ystad och Trelleborg; Hvellinge; Sandhammar; Hököpinge etc. *Boh.* Domsö.) *Blrna mindre än hos föreg. — S. apetala Wg.*

3 Flocken **Lepigoneæ.** Blad med hinnaktiga stipler.

286. SPÉRGULA *Lin.* Spergel.

1 S. *arvensis L.* stjelken *klibbhårig,* säll. glatt; bladen kranssittande, trådlika, *med* en längsgående fåra på undre sidan; fröen *tjocka,* med en *smal och slät* binnkant. ⊙ 7, 8, hv. blr. — *α vulgaris:* frön beströdda med hvita, slutligen brunaktiga klubblika

vårtor. — *β sativa:* frön utan vårtor, prickade. — *γ maxima:* dubbelt större, n. glatt; frön som *α*. Fig. Fl.D.1033. Reich.f.705, *β* 704.
Åkrar, stränd. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl.) *Blrna hos begge arterna i qvastlikt knippe. Blir stund. mycket liten och har då vanl. blott 5 ståndare. De 2 varr. upptagas som arter af Reich.*

2 S. *vernalis Willd.* stj. *glatt;* bladen som hos föreg., *utan fåra* på undre sidan; fröen *plattade, i kanten* grynprickiga och vingade med en *bred strålstrimmig hinnkant.* ⊙ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.308. Fl.D.1940. H.N.f.4, n:o 55.
Torra skogsberg. (*Sk.—Uppl. Helsl. Ångml. Jemtl.* Frösön. *Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* söd. del., t. ex. Arendal på Kloppehöjen. Christiania.) *Öppnar sällan blrna; vanl. glatt och mer stel än föreg.* — *S. arvensis Sv.B. var. β Wg. S. pentandra Ed.6 och de flesta Sp. förf., men icke L., hvars art af detta namn tillhör södra Europa och har spetsiga kronblad och släta frön, hvaremot vår art har kronbl. trubbiga och fröen med en prickig kant innanför hinnkanten. S. Morisonii Bor. och Ed.9 är, såsom Lange visat, ett mycket yngre namn.*

287. LEPIGONUM *Fries.* *) Fjällnarv.

1 L. *rubrum Fr.* stipl. äggrundt lancettlika, med vanl. utdragen och finklufven spets; fröh. ungefär af fodrets längd; fröen n. päronformiga, gråakt. bruna ell. svartaktiga, ovingade, knöliga. ⊙ ♃. Kronbl. vanl. mörkt lila-röda. Fig. Kindb. Monogr.t.3, f.29. H.N.f.8, n:o 36.
Tor. st. (*Sk.—VB.* nor. del. — *N.* till Nordl.) *Växten oftast mörkgrön och upptill klibbluden, vanl. grenig och uppstig. med glänsande stipl., utdragna och bladiga blomklasar samt långa fruktskaft. Stjelkens ledstycken vanl. n. längre än de plattade ell. halftrinda, oftast uddspetsiga bladen, men stund. mycket förkortade (såsom hos var. radicans* [*Presl.*] *Kindb.). Var. från ett par tum till fotslång; fröh. omkr. 4, fröen omkr. 0,5 m.m. långa. — Aren. rubra α L. Alsine Wg. Spergularia Pers.*

2 L. *caninum Leffl.* stipl. äggrundt triangulära, med vanl. föga utdragen ell. klufven spets; fröh. mer ell. mindre utskjutande ur fodret; fröen tresidigt rundade—plattade, bruna, ovingade ell. vingade, knöliga ell. släta. ⊙ ♃. — Sinsemellan sammanflytande, men för synonymiens skull anmärkningsvärda äro följande varieteter:

α salinum (Presl.) växten upptill något klibbluden ell. n. glatt; kronbl. vanl. ljust lila-röda ell. hvitaktiga; fröh. ⅓—½ utskjut.; fröen knöliga. Fig. Kindb.t.3,f.27. H.N. f.15, n:o 46. — *L. neglectum Kindb. Synops. och Hn.ed.9. Spergularia salina Presl. Leipig. sal. Kindb. Mon. L. salinum Fr. tyckes innefatta denna och δ.*

β sperguloides (Lehm.) växten vanl. mörkgrön, tätt klibbluden, med oftast utdragna och kortbladiga klasar; kronbl. mörkt lila-röda; fröh. vanl. kort utskjut.; fröen knöliga ell. n. släta. Fig. Kindb.t.3,f.28 (dålig). — *Holost. spergul. Lehm. Lepig. salin.* * *spergul. Kindb. Mon.*

γ urbicum Leffl. växten oftast späd och ljusgrön; fröh. litet, vanl. kort utskjut.; fröen släta ell. otydl. knöliga. Fig. Kindb.t.2,f.11. H.N.f.8, n:o 37. — *L. medium Fr. (och Hn.ed.9), ett namn som stöder sig på det osäkra synon. Arenaria media L. och dessutom blifvit förut användt i annan bemärkelse.*

δ leiospermum (Kindb.) fröen som hos *γ*, men större och plattare; för öfr. som *α*. Fig. Kindb.t.2,f.10. H.N.f.14, n:o 42. — *L. leiospermum Kindb. L. salinum Hn. ed.9. L. medium Wahlb.*

Varr. *α* och *δ* på hafsstr. teml. a. (*Sk.—Boh.* — *VB.* nor. del. — *N.* till Nordl. — *β* utmärkt på mudderupplag etc. vid Göteborg; osäkrare former på styf lerjord flerest. t. ex. Carlskrona och Uddevalla. — *γ* gator i Upsala, Vesterås, Gefle, Visby, Lund m. fl. städer [ofta inuti landet]; på hafsstr. vanl. oskiljbar från *δ*.) *Bladen hos alla formerna halftrinda ell. plattade, utan ell. med kort udd i spetsen; foderbl. vid basen mörkfläckade. Fröh. 4—7, frön 0,6—1 m.m. långa. Blomklasarnes, stödjebladens och fruktskaftens längd, växtens storlek m. m. högst föränderliga.*

*) Detta slägte är redigeradt af J. A. Leffler.

3 L. ***marinum Wahlb.*** (till en del). stipl. som föreg.; fröh. vanl. långt utskjutande; fröen som hos föreg., oftare vingade och släta, mörkbruna, ell. sällan svartakt. ♃. Kronbl. vanl. ljust lila-röda. — Varierar:

α ***marginatum DC.*** fröh. stort och oftast till hälften utskjutande; fröen vanl. stora, vingade, mörkbruna och släta. Fig. Kindb.t.1,f.6. H.N.f.8, n:o 38. — *Spergularia media Pers. Arenaria marginata DC. Ar. media Wallr. Lep. marinum Wahlb. L. marginatum Koch, men beskrifn. tvetydig. — Äldre synon. än Wahlb. teml. osäkra, såsom innefatt. vingfröiga former äfven af föreg. art.*

β ***fasciculare (Lönnr.) Lge.*** fröh. smärre och mindre utskjut.; fröen små, ovingade, svartaktiga och ofta knöliga. — *L. fascicul. Lönnr. till en del (form med sammanträngd blomsamling och tätt tufvade stjelkar etc.)*

Hafsstr.; *α* mindre allm. än föreg. (*Sk.—Boh.* och *Smål.* — *N.* till Finnm.? — *β* mycket sällsyntare: *Boh.* Midtskär bland Väderöarne. *Gotl.* Klintehamn etc. — Mellanformer finnas flerestädes.) *Skild från föreg. genom sin olika habitus, till alla delar gröfre växt, större och bredare fröh. m. m. Fröh. 7—10, frön 0,7—1,2 m.m. långa. Blomskaft vanl. långa och klasarne utdragna, ofta alldeles bladlösa, hvilket hos föreg. högst sällan är fallet.*

---

49 Fam. **ELATINEÆ** *Juss.* Fod. 3—5klufvet. Kronbl. lika många. Stånd. af samma ell. dubbelt antal. Fruktämne 3—5rummigt, med centrala fröfästen. Fröhvite 0.

288. ELATINE *Lin.* Lonkeserf.

1 E. ***Hydropiper L.*** bladen aflångt omv. äggrunda, *långt skaftade;* blr *oskaftade* i bladvecken; kronbl. och foderflik. *4*; stånd. 8; fröh. *4rummigt.* ⊙ 6—9, rödl. blr. Fig. Sv.B.597. Fl.D.156. H.N.f.9, n:o 41; f.6, n:o 29 [var.].
* ***orthosperma*** *v. Düb.* fröen n. raka.
Stränd. vid och i vatt. (*Sk.—VB.* Haparanda. *Lul. Lpm.* enl. Ands. — *N.* Nittedalselv i Skydsmoe nära Christiania; Romerige.) *Liten krypande och rotslående ört, på det torra vanl. rödaktig; blommande under vattnet, saknar den kronbl. Frön hos α hästskoformigt krökta, hos * [E. spathul. Gorsk. enl. Walp. Repert.] nära raka, hvilket synes vara tillfälligt, då på samma lokal än den ena, än den andra formen olika är förekommer.*

2 E. ***triandra Schk.*** bl. som föreg., *kort* skaftade; blr *oskaftade;* kronbl., foderflik. och stånd. *3;* fröhus *3rummigt.* ⊙ 6—9, rödl. blr. Fig. Sv.B.597. H.N.f.6, n:o 30.
Stränd. r. (*Blek.* vid Lyckeby å m. fl. st. *ÖG.* Vetterns strand vid Bisp-Motala. *Södml.* Strengnäs, Nabbviken samt Norrstacken. *Gestr.* Gefle, Stenborgsviken och Avaåns mynning. *Ångml.* Själevad, vid Vestansjö by. *VB.* Neder-Kalix; Tornio. *Vestml.* Svartön; Kärrbo; Kungsör. *Ner.* sjön Qvismaren. *Verml.* vid Venern; Rådasjön; Möckeln, vid Bredgården: Reuterm. *VG.* Göteborg.) *Till alla delar något större än föreg. med bredare blad på kortare skaft. Fröen föga krökta. — E. callitrichoides Rupr.*

3 E. ***hexandra DC.*** bl. som *hos föreg.;* blrna *utdraget skaftade;* kronbl. och foderflik. *3;* ståndare *6;* fröh. *3rummigt.* ⊙ 7, rödl. blr. Fig. Reich.f.599. H.N.f.11, n:o 43.
Stränd. r. (*VG.* Göteborg vid elfven, samt vid Gunnebo; Venersborg, Kasen. *Dalsl.* i Viksjön vid Ryr, i n. Ryr sn. *Verml.* i sjön Värmeln, vid Finnebäck i Brunskog sn; Kila sn, i Harfjorden enl. Leffl.; Karlskoga, i Timselfven vid Björkborn, och i Möckeln, vid Bredgården: Reuterm.) *Utmärkt af blomskaften, som äro 1—2 linier långa. Frön som hos föreg. — E. paludosa α hexandra Godr. & Gren.*

---

3 Serien: CALYCIFLORÆ.

7 KLASSEN

FAUCIFLORÆ.

50 Fam. **CUCURBITACEÆ** *Juss.* Blr skiljdkönade, med samväxta kronblad. Stånd. 5, till en del hopväxta. Fruktämne 3—5rumm. med fröfästen på väggarne, slutl. bär.

289. BRYONIA *Lin.* **Hundrofva.**

1 B. *alba L.* bladen hjertlika handflikiga med 5 tandade flikar, sträfprickiga; blrna i qvast, sambyggare. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.105. Fl.D.813.
Vid gärdesgård. etc. r. (*Sk.—Uppl. Vestml.* Vesterås; Strömsholm. *Hall.* Hasslöf: Theor. *Öl. Gottl.*) *Klängväxt, med blad, som likna lönnens, och trådlika klängen från stjelken; hanblrna större än ♀blrna; bären svarta.*

---

51 Fam. **RIBESIACEÆ** *Reich.* Kronbl. och stånd. 5, fria. Fruktämne enrummigt, slutl. bär med 2 fröfästen på väggarne.

290. RIBES *Lin.* **Ribs.**

† Grenarne väpnade med taggar.

†1 R. *Grossularia L.* grenarnes taggar vanl. 2—3 tillsamman; bladen 3flikiga; blomskaften *ensamma* 1—3blommiga. ♄ 4, 5, brungr. blr. — β *Uva crispa:* fruktämnen finhåriga; bären glatta, gröngula. — γ *reclinatum:* grenarne bågligt utböjda; bären glatta röda. Fig. Sv.B.133. Fl.D.546.
Torra st. vid väg. byar, β allmännast. (*Sk.—Uppl. Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Arendal; Hedemarken etc.) *Frukten saftfull, söt: krusbär.*

†† Utan taggar.

2 R. *nigrum L.* bladen 5flikiga, *under hartsprickiga;* blrna i *lutande klasar,* klocklika, med *spetsade* skärm, *kortare* än de enskildta blomskaften. ♄ 5, brungr. blr. Fig. Sv.B.169. Fl.D.556.
Skugg. st. mest nära vatt. r. (*Lul. Lpm.* Gellivare, Skröselfven, Saivitskölen; samt *VB.* Pajala: H. Widm.; Kengis. *Skärgården* från *Torn.* till *Stockholm;* öar i Mälaren. *Uppl.* Hacksta sn: E. Hensch. *Södml.* Åkerö och Södertelge; Nyköpingstrakten: C. Ind. *Vestml. Ner.* flerest. *Smål.* Jönköpingstrakten: Eds kapell. *Boh. Hall. Sk.* — *N.* vid kusten upp till Söndmöer. Ost-Finnm. Svanvik vid Colmejavre.) *Bladen starkt luktande; frukt svarta vinbär.*

3 R. *rubrum L.* bladen 5flikiga, *icke* hartsprickiga; blrna i lutande ell. *hängande* klasar, skålformiga, med *rundade* skärm, *kortare* än blomskaften. ♄ 5, g. blr. — *β pubescens:* blad och blomklasar småludna; blrna djupare, brunfläckade, med hårbräddade foderflikar. Fig. Sv.B.199. Fl.D.967. H.N.f.4, n:o 57.
Lundar. (*Lpl.—Hall.* och *Sk.* — *N.* till Finnm. — *β Lpl.* — *Gefle. Uppsala,* Läby träsk. *Smål.* Skeen i Annerstad sn. *Verml. Boh.*) *Frukt röda vinbär. α har glesare, glattare, mer slaka blomklasar samt enfärgade blr. β har tätare och mer håriga klasar, som någon gång träffas n. upprätta. R. petræum Wulf. är knappt skiljd från β.*

4 R. *alpinum L.* bladen 3—5flikiga, *under glänsande glatta;* blrna i *upprätta* klasar, skållika, med skärm *längre än* blomskaften. ♄ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.223. Fl.D.968. Fl.N.2,t.2. H.N.f.13, n:o 56.
Skogsback. a. (*Sk. Smål.* mell. och öst. del.—*Ångml. Herjed.* Funnesdalen. *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl. Ost-Finnm. Svanvik.) *Är ofta 2byggare genom ena könets felslagning. Bären röda: måbär.*

---

52 Fam. **RHAMNEÆ** *R. Br.* Kronbl. och stånd. 4, 5, fria och motsatta. Frukt. 2—4rummig stenfrukt, med enfröiga rum.

291. RHAMNUS *Lin.* Toste.

1 R. *cathartica L.* grenarne *tornspetsade;* bladen ovala *sågade;* blrna *2byggare,* 4-klufna med flerdeladt märke. ♄ 7, gröng. blr. Fig. Sv.B.307. Fl.D.850.
Skogsback. (*Sk.—Helsl.* Tuna sn. *Vestml. Ner. Verml.* på öar i Venern. *Dals. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Christiansands och Aggerhus st.) *3—4 aln. högt träd ell. buske; stenfrukterna först gröna, slutl. svarta, vanl. 4fröiga. Skall enl. Sv.B. på Ålleberg finnas qvartershög och krypande.*

2 R. *Frangula L. oväpnad;* bladen ovala *helbräddade;* blrna *2könade,* 5klufna, med enkelt märke. ♄ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.109. Fl.D.278.
Skogsäng. (*Sk.—Pit. Lpm.* och *VB.* nor. del., Gäddträsk. — *N.* till Trondhj.) *3—4 alnars buske; stenfr. först röda, slutl. svarta, mest 2fröiga. — Frangula vulgaris Reich.*

---

53 Fam. **SAXIFRAGEÆ** *Juss.* Fod. mer ell. mindre vidväxt det 2skaliga, 1—2rummiga fruktämnet. Fröh. öppnande sig i 2, af stiftet sprötade skal.

292. SAXIFRAGA *Lin.* Bräcka.

† Bladen odelade.

* Stjelken bladig; rotbladen i rosett med hvit, brosklik, finsågad kant: *Chondrosea Haw.*

1 S. *Cotyledon L.* stjelken *långt ned delad* i blombärande grenar; rotbladen tunglika, kantade med hvita sågtänder; blomfodret *glandelhårigt;* kronbl. bredt *tunglika.* ♃ 8, hv. blr. — *β maculata:* mindre, med omv. äggrunda rotbl., smal blomsamling, bredare och kortare, rödfläckiga kronblad. Fig. Fl.D.244. H.N.f.5, n:o 42. *β* Lin. Fl.L.t.2,f.2.
Fjellklipp. r. (*Tornio* träsk. *Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk; Njuonjes vid Tarrejokk: H. Widm. *Jemtl.* Frostviken; vid Anjens utlopp i Kallsjön. — *N.* Finnm. Kaafjorden—Christiania; Krokkleven och Hortekollen; Gousta fj. — *β* Nordl. mell. Mavasjaur och Ballaur vid gränsen till Pit. Lpm.) *8—18 tum hög, vanl. mycket rikblommig. Kronbl. icke runda som på figg.*

*2 S. *Aizoon Jacq.* stjelken upprät, *upptill delad* i en n. qvastlik blomställning; rotbladen aflånga—omv. äggrunda, med kant som föreg; blomfod. *glatt;* kronbl. bredt *äggrunda.* ♃ 8, hv. blr. Fig. Fl.D.2352. H.N.f.14, n:o 43.

Fjellklipp. r. (*N.* Nordl. med föreg:s β. Aggerhus st. enl. Fr. Ligger äfven i Vahls herb. från N. enl. Blytt.) *Fingerhög, med flere bladrosetter vid roten; bladen på Norska ex. små, ovalt—omv. äggrunda; stjelken ogrenad utom i toppen; blrna mycket mindre än hos föreg.*

** Bladlös stängel; bladen vid roten.

3 S. *stellaris L.* bladen *aflångt vigglika spetsiga, glest hvass-sågade;* blrna i *glest, qvastlikt* knippe; kronbl. lancettlika, *längre än* det *nedböjda* fodret. ♃ 7, 8, hv. blr. — β *comosa:* meränd. enblommig, med knippe af en mängd små gyttringar af fjälllika blad; kronbl. äggrunda med klo. Fig. Fl.D.23. H.N.f.15, n:o 47. β Lin. Fl.L. t.2,f.3. Fl.D.2354.

Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal.* — *N.* — β *Torn.* — *Pit. Lpm.* — *N.* Finnm.—Dovre.) *Kronbladen något olikformiga.* — *Spathularia Haw.*

*4 S. *hieraciifolia Kit.* bladen ovala—*lancettlika spetsiga, grundt bugtandade;* blrna i gles *axlik klase;* kronbl. *kortare* än fodret. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2351. H.N.f.14, n:o 44.

Fjellv. r. (*N.* öfre Gudbrandsdalen vid Vaage; Beshögden; Grasvigsætteren; Sollälsætteren i Lom; Dovre, på Storhöe omkr. en mil ofvanför gården Tofte nära snögränsen, samt vid Tvärån nära de beständiga snödrifvorna.) *Något lik följ., men större; kronbl. små, grönaktigt röda.* — *S. stricta Chr. Smith.* *Micranthes Don.*

5 S. *nivalis L.* bladen *rundade* ell. *omv. äggrunda trubbiga, trubbsågade,* n. glatta; blrna i *täta,* n. *hufvudlika* knippen; kronbl. *af fodrets längd.* ♃ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Lin. Fl.L.t.2,f.5,6. Sv.B.728. Fl.D.28. H.N.f.9, n:o 44.

Fjelltr. (*Lpl.—Herjed. Medelp.* Randklöfven i Borgsjö sn. — *N.*) *3—6 tum hög, med en ell. flere, vanl. rundade, stundom mer glesa blomgyttr. i toppen, ofta understödda af ett mindre och aflångt skärmblad; var. mera späd, n. glänsande glatt, med något skaftade blr: β tenuis Wg.* — *Dermasea Haw.* *Micranthes Don.*

*** Stjelken slak, 4sidigt täckt af motsatta blad: *Antiphylla Haw.*

6 S. *oppositifolia L.* stjelken nedligg. ganska grenig; bladen äggrunda ell. omv. äggr., jemte foderflikarne hårbräddade, i spetsen tvära med en intryckt punkt; blrna *ensamma* i grenarnes spets; kronbl. *2—3 gr längre* än fodret. ♃ 6, 7. Fig. Lin. Fl.L.t.2,f.1. Fl.D.34. H.N.f.5, n:o 41.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Lång och slak med grenarne i början 4kantiga af de täta bladen, hvilkas hår sakna glandler; blrna blå- ell. viol.röda, säll. hvita.*

**** Stjelken bladig; alla bladen strödda, smala: *Lejogyne Don.*

7 S. *aizoides L.* stj. *grenig nedliggande,* med uppstig. blomgrenar; bladen jemnbreda, n. halftrinda, med en liten grop nära spetsen; blrna *plattade;* kronbl. *föga* längre än de *utstående* foderbl. ♃ 7, g. blr. — β *aurantia:* med större blad och blr, mörkgula kronblad, röd pistill. Fig. Sturm 35 häft. H.N.f.14, n:o 45. β Fl.D.72. H.N. f.11, n:o 46.

Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *Bladen stundom glatta, oftare med styfva hår i kanterna: S. autumnalis L.Sp.Pl.*

8 S. *Hirculus L.* stjelken *enkel upprät,* fåblommig; bladen smalt lancettlika, trubbade; blrna n. *klocklika;* kronbl. 2—3 *gr längre* än det slutl. *nedböjda* fodret. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.625. Fl.D.200. H.N.f.1, n:o 45.

Torfkärr, r. (*Sk.* Hyby, Ekshelmen, Roslätt; Börringe; Yngsjö etc. *Smål.* mell. Bona gästgg. och komministerbostället i Bredestad; Lannaskede helsobrunn; Forssarum vid Kallsåg. *VG.* Vartofta; Hunneberg; Berga i Velinge sn. *Vestml.* vid Norråsbo by i Nora sn. *Jemtl.* Ragunda och Hammerdal. *Ångml.* Långsele sn, Ledinge. *VB.* Koddis i Umeå sn: Dr Håkanson. *Umeå—Torn. Lpm.* — *N.* Ost-Finnm. Sydvaranger; samt Vest-Finnm. mell. Masi och Lappojavre: Norm.) *8—12 tum hög, med fritt fruktämne inom blomman.*

†† **Bladen flikiga eller inskurna.**

* **De nedre bladen rundade ell. njurlika.**

9 S. *granulata L.* stjelken vid basen omgifven af ett knippe smålökar, *rak och upprät, mångblommig, utan* knopplökar i bladvecken; rotbladen njurlika *inskurna*, med rundade flikar, de öfre stjelkbl. n. vigglika, med aflånga flikar. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.153. Fl.D.514.
Ång. a. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Ångml.* Forsse bruk: Arn. *Öl. Gottl.* — Södra *Norge*.) *Fotshög, med öfver ½ tum långa, klocklika blr.*

10 S. *cernua L.* stjelken med smålökar vid basen, något *flerböjd*, vanl. *enkel och enblommig, med* knopplökar i öfre bladvecken; de nedre bladen njurlika, *till midten klufna* i meränd. 5, rundade ell. äggrunda, *kortspetsiga* flikar; de öfversta bl. odelade aflånga. ♃ 7, 8, hv. blr. — *β racemosa:* med 3—6 blr i toppen. Fig. Lin. Fl.L.t.2,f.4. Sv.B.630. Fl.D.390. Fl.N.2,t.8. H.N.f.5, n:o 43.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* på Skarf- och Ljungdalsfjellen; st. Midtåkläppen. — *N.* Finnm.— Dovre och Quamsklefven i Valders. — *β Torn. Lpm.* Kåbdåvanka. — *N.* Tromsöe; Tana på fjellet Käjmiokaisse etc.) *Omkr. qvartershög, spenslig; blrna stora med långa kronblad.* — *β S. bulbifera Gunn.*

11 S. *rivularis L.* stj. utan smålökar vid basen, *uppstigande, 1—2blomm., utan* knopplökar; rotbladen *som föreg.*, med rundadt *trubbiga* flikar; det öfversta stjelkbladet odeladt, eggrundt ell. omv. äggrundt. ♃ 7, 8, hv. ell. r. blr. Fig. Lin. Fl.L.t.2,f.7. Sv. B.729. Fl.D.118. H.N.f.8, n:o 40.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* Helags- och Skarffj.; Midtåkläppen; Ösjökläppen. *Dal.* Fulufjell i Särna, vid Njupaskärs vattenfall. — *N.* Finnm. — Dovre och Filefjell; Goustafjell.) *1—3 tum hög, med små blommor och kronblad.*

** **De nedre bladen vigglika, 3—7flikade.**

a — **Med tätbladiga grenskott vid stjelkens bas.**

12 S. *cæspitosa L.* tätt tufvad; grenskottens blad 3—5klufna, med aflånga ell. jemnbreda, trubbade flikar; stjelkbl. få [1—3], mindre flikiga, det öfversta vanl. odeladt, aflångt. ♃ 6, 7, hv. ell. gulakt. blr. — *β palmata:* qvartershög, med 5—6 hvita blr; bladen kantade med långa ledade hår. — *γ repens:* med utdragna, nedligg. grenskott och uddspetsiga bladflikar. Fig. Sv.B.731. Fl.D.1388. Fl.N.2,t.7. H.N.f.3, n:o 35. *β* Fl. D.suppl.1,t.14. H.N.f.13, n:o 57.
Fjellv. (*Lpl. Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan på Blå-sten; flerest. i Frostviken; Grubbfjellet i Fölinge. *Herjed.* Skarffj.; Ljungdals- och Funnesdalsbergen. *Ångml.* Nora sn, Eden samt vid Rödåsen: Arn.; Skuluberget. *Medelp.* Randklöfven. — *N.* — *β* Dovre—Modum på Hovlands fjell. — *γ* Ost-Finnm.) *Fingerhög, något korthårig, oftast 1—3blommig.* — *S. decipiens Ehrh.* *γ S. hypnoides ed.4.*

b — **Utan grenskott.**

13 S. *adscendens L.* stj. upprät, upptill vanl. grenig; bladen omv. äggrunda ell. vigglika, *3—7tandade* ell. *grundt* flikade i *äggr.* ell. ovala flikar, klibbiga; blrna i glesa klasar; frukten *af* omkr. *skaftets längd.* ☽ 6, 7, hv. blr. — *β lutea:* blrna gula. Fig. Fl.D.t.68. Fl.N.2,t.9. H.N.f.8, n:o 39.
Klipp. r. (*Lpl.—Herjed. Medelp. Rosl.* Östhammar; Harg. *Stockh.* på Kungsholmen. *Södml.* Forssa Storäng m. fl. st. enl. C. Ind. *ÖG.* Skenningetrakten enl. Kindb. *Vestml.* Sala grufva och Sätrabrunn; Arboga, Ållholmen. *Ner.* Örebro; Lillkyrka och Skyllersta snr. *Verml.* Carlstad etc. *VG.* Bergegården nära Venersborg. *Dalsl.* — *N.* — *β Herjed.* — *N.* Dovre.) *Har stadigare, mer rak och upprät stjelk än följ. samt är till alla delar större.* — *S. tridact.* *β L.Fl.Su. ed.2. och Herb. S. petræa Gunn. S. controversa Sternb.*

14 S. *tridactylites L.* bladen vigglika, delade *till ell. nedom midten* i 3, säll. 5, *lancettlika*, mycket utstående flikar, klibbiga; fruktskaften meränd. *längre* än frukten; för öfr. som föreg. ⨀ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.476. Fl.D.1517. H.N.f.13, n:o 58.
Klipp. och sandback. (*Sk.—Uppl. Vestml. Ner. Verml. Jemtl. Boh.* Uddevalla; Sydkoster: Leffl. *Öl. Gottl.* — *N.* till söd. Finnm.: Norm.) *Är vanl. 2—6 tum hög, späd grenig, med små blr; stund. liten enkel, med odelade lancettlika blad; blomskaften slutl. utstående och vanl. flere gånger längre än frukten.*

293. CRYSOSPLENIUM *Lin.* Guldpudra.

1 C. *alternifolium L.* stj. n. *upprät*, endast i spetsen grenig; stjelkbladen njurlika; *skiftevisa*, på öfre sidan *glest håriga;* skärmbl. halfrunda—äggrunda; stånd. *8.* ♃ 5, g. blr. Fig. Fl.D.366. H.N.f.16, n:o 47.
Källdrag och fukt. st. (*Lpl.—Sk. Öl.* mell. Vickleby och Fröbygårda. — *N.*) *Ljusgrön; skärmbl. likasom hos de öfr. arterna gyttrade, hysande mellan sig de små, föga skaftade blrna.*

2 C. *tetrandrum Th. Fr.* stj. uppstigande, enkel ell. grenig; bl. *som föreg.*, på öfre sidan *glatta;* skärmbl. *vigglika;* stånd. *4.* ♃ 6, 7, gulgr. blr. Fig. H.N.f.11, n:o 42.
Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Enontekis. — *N.* Ost-Finnm. allm. vid hela Varangerfjorden från Nyborg och Carlebotten till Vardöe; Tanafjorden, Store-Lerpollen: Norm.) *Blekgrön; hälften till flere gr mindre och spädare än föreg. — C. alternifol. β Lund.*

*3 C. *oppositifolium L.* stj. *delad vid basen* i långa, *nedliggande* grenar; bl. njurlika *motsatta*, på öfre sidan glest håriga; skärmbl. *rundade;* stånd. 8. ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.365. H.N.f.14, n:o 47.
Källdr. etc. r. (*N.* Christiansands st. vid Nærstrand. Bergens st. Hardanger, Bergen, Sausund, Svanöe, Sande etc.) *Af mörkare grön färg än de föreg.; stjelkbl. talrikare.*

---

54 Fam. CRASSULACEÆ *Juss.* Fruktämnen lika många som kronbladen, slutl. enrummiga flerfröiga, kapsellika karpeller, hvarje med eget stift.

294. SEMPERVIVUM *Lin.* Taklök.

1 S. *tectorum L.* stj. vid basen bärande rosetter af platt utbredda, omv. äggrunda blad; stjelkbl. lancettlika, alla spetsiga hårbräddade. ♃ 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.260. Fl. D.601.
Klipp. tak. (*Sk.—Södml.* och *Ner. Vestml.* Skinnskatteberg. *VG.* Kinnekulle; nära Lidköping etc. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* södra delen, t. ex. öarne vid Holmestrand; Skien vid Mikaels kyrka; Arendal etc.) *Växten tjock och saftfull, fotshög ell. derutöfver.*

295. RHODIOLA *Lin.* Rosenrot.

1 R. *rosea L.* bladen tätsittande, ovala—aflånga platta köttiga; blrna i täta knippen i toppen, tvåbyggare. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.466. Fl.D.183.
Fjelltr. (*Lpl.—Dal. Boh.* på Koön; Dyrö; samt vid Gullmarsviken. — *N.*) *Stj. upprät, qvartershög, med smärre bl. nedtill. Bladen vanl. helbrädd., mer sällan mot spetsen sågade. Rotstocken knölig, gul och välluktande. — Sedum Rhodiola DC.*

296. SEDUM *Lin.* Fetknopp.

† Bladen breda platta [ehuru tjocka].

1 S. *Telephium L.* stjelken upprät; bladen bredt äggrunda—lancettlika sågade; blrna i täta, något rundade qvastlika knippen. ♃ 8. — *β angustifolium:* bladen från smal bas lancettlika. Fig. Sv.B.447. Fl.D.2174; *β* 686.
* *purpureum Fr.* bladens bas afrundad; blrna röda.
Klipp. murar, tak, a. (*Sk.—Ångml. VB.* Umeå skärg. enl. G. v. Ced. *Vestml. Ner. Verml. Öl. Gottl.* — *N.* — *β Sk.* vid Mäsinge nära Torekow enl. A. Falck; fordom flerest. *Södml.* Stafsjö bruk: Dr J. Samzelius. — * *Sk.* på kyrkogårdar etc.: Lund; v. Sallerup; mell. Pugerup och Vemberga etc. Trelleborg. *VG.* Göteborg 1862: J. Hulting. *Gottl.* Söderbys i Vesterheide; Valls kyrkog.) *Bladen oskaftade tjocka saftfulla, vanl. motsatta, stund. skiftevisa, de öfre hos hufvudf. med hjertlik bas; blrna hos samma form hvitgula. — Hufvudformen är S. maximum Koch.* * *S. purpurascens Koch.*

†† Bladen nästan trinda.

* Med öfvervintrande grenskott vid basen.

a — Blommor gula.

2 S. *rupestre L.* grenskottens blad tätsittande, utstående ell. utböjda; stjelkbl. raka, alla *trinda*, jemnbredt *syl-lika*, *uddspetsiga*, blågröna, med sporrlikt bihang vid basen; blrna *kortskaftade*, i knippvis förenade klasar; foderbl. *spetsiga*, dubb. kortare än kronbl. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.113. H.N.f.4, n:o 58.

Bergstr. (*Sk.* Stenshufvud. *Smål.* Ilingetorp i Thorsås sn enl. Ekstr.; Wista kulle i Skärstad: Scheutz. *ÖG.* *Ner.* Mårsätter i Hammar sn. *Verml.* *VG.* *Dalsl.* *Boh.* *Hall.* *Öl.* *Gotl.* — *N.* Christiania samt vestra delen upp till Trondhj. Stördalselfvens utlopp.) *Var. med båglikt utböjda blad på grenskotten, och större blr i mer utdragna klasar: S. reflexum Koch.*

3 S. *sexangulare L.* grenskottens blad *6radiga;* alla bl. tätsittande, *trinda*, jemnbredt aflånga, *trubbiga*, blågröna, med spetsigt bih. vid basen; blrna som hos föreg.; foderbl. *trubbiga*, dubb. kortare än kronbl. ♃ 7. Fig. Fl.D.1644. H.N.f.9, n:o 43.

Backar. (*Sk.* *Smål.* Ed.—*Gestr.* *Jemtl.* Åreskutan. *Vestml.* kring Mälaren. *Ner.* *Gotl.* — *N.* Hitteren etc.) *Har ljusgrön, något blåaktig färg; i växtsätt lik följ., men utmärkt af de smalare, i 6 spiralrader tegellagda bladen. — S. boloniense Godr. & Gren.*

4 S. *acre L.* grensk:s blad otydl. 4—6radiga; alla bl. *äggformiga, trubbiga, med afrundad bas*, ljusgröna; blrna oskaftade i knippen; foderbl. *som hos föreg.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.149. Fl.D.1457.

Torra st. a. (*Sk.*—*VB.* nor. del. och *Jemtl.* *Boh.* *Öl.* *Gotl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Mycket grenig af nedligg. grenskott.*

b — Blommor hvita.

5 S. *album L.* bladen trinda aflånga trubbiga utstående; blrna i grenigt knippe; foderbl. trubbiga, flere gr kortare än kronbl. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.430. Fl.D.66.

* *balticum C. Hn.* hela örten rent ljusgrön; blrna dubb. smärre, med gula knappar.

Berghällar. (*Blek.*—*Uppl.* *Helsl.* Söderhamn; samt Kuggörns hamn enl. Wistr. *Vestml.* på Ångsön. *Ner.* vid Hjelmaren. *Dalsl.* *Boh.* *Hall.* *Öl.* *Gotl.* — *N.* till Romsdalen. — * *Södml.* Tullgarn på Fridön; Utön, vid Alhagen. *Gotl.* Thorsborgen; mell. Fleringe och Bunge kyrkor: Othem, vid Slite och på Åsundholmen; Visby, och Stenkyrka sn enl. G. v. Ced.) *Bladen vanl. rödfläckiga, ståndarknapp. hos hufvudformen rödvioletta.* — * *synes vara en väl skiljd form, trol. egen art.*

** Grenskott inga ell. helt små.

6 S. *anglicum Huds.* bladen något *3kantigt äggformiga*, blågröna, glatta; blrna i n. bladlöst knippe; foderbl. *mycket kortare* än kronbl. ☽ ♃ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.604. Fl.D.82. H.N.f.3, n:o 36.

Back. och klipp. r. (*Boh.* Styrsö nära väderqvarnen; Hallonskär; Koön vid Marstrand. — *N.* Arendal; Stavanger—Molde, efter kusten.) *1—2 tum hög; äldre rödaktig. — S. rubens Fl.D.*

7 S. *annuum L.* bladen *jemnbredt aflånga, halftrinda, glatta*, något utböjda; blrna som hos föreg.; foderbl. *n. af kronbladens längd.* ⨀ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.59. H.N.f.5, n:o 45.

Torra st. (*Lpl.*—*Boh.* och nordöst. *Skåne.* — *N.* Ost-Finnm.—Christiania, Svennäs etc.) *Vanl. upprät, 2—3 tum hög, mörk, ofta rödfläckig. — S. rupestre Fl.D.*

8 S. *villosum L.* bladen *jemnbreda, halftrinda*, trubbiga, *glandelhåriga;* blrna skaftade, i *glandelhårigt* knippe; foderbl. *mycket kortare* än de bredt äggr. kronbl. ☽ 7. Fig. Sv.B.746. Fl.D.24. H.N.f.6, n:o 31.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* nedom fjellet Ripanes: Rect. Forel. *Pit. Lpm.* Læst. enl. G. v. Ced. — *N.* Salten upp till Ballaur, nära Sv. gränsen. Vangsfj.; Jettafjell vid Vaage, samt Lomseggen i Gudbrandsdalen; Filefjell; Valders i Quamskleven; Benshöjden i öfra Tellem. Slidre etc.) *2—3 tum hög, slutl. mot hösten med mycket små rundade grenskott; blrna ljusröda, torra violetta.*

297. BULLIARDA *DC.* Fyrling.

1 B. *aquatica DC.* bladen jemnbreda; blrna i bladvecken, utan tydl. skaft. ⨀ 6, 7, hv. blr. — *β prostrata:* stjelken nedliggande; bladen något bredare. Fig. Sv.B.724. Fl.D.1510. H.N.f.9, n:o 42.
Sjöstr. fukt. st. (*Sk.—Ångml. VB.* vid Lule-elf. *Boh. Gotl.? — N.*) ½—2 *tum lång ört, ofta med köttiga, n. sylformiga blad. — Tillæa L. β T. prostrata W.*

---

55 Fam. LYTHRARIEÆ *Juss.* Fod. klock- ell. bägarlikt af samväxta blad, tandadt. Fröh. fritt, flerrumm., mångfröigt, med centralfäste. Fröhvite 0.

298. LYTHRUM *Lin.* Fackelblomster.

1 L. *Salicaria L.* bladen motsatta ell. 3 i krans, sällan skiftevisa, oskaftade, lancettlika—aflånga, med något hjertlik bas; blrna kransvisa i ax. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B. 256. Fl.D.671.
Stränd. a. (*Sk.—VB.* nor. del. och *Jemtl.* Stugu sn, Strånäset. *Öl. Gotl. — N.* till Finnm.) *1—3 fot hög, med blomrikt ax, stjelkomfattande, stund. mjukludna blad.*

299. PEPLIS *Lin.* Rödlonke.

1 P. *Portula L.* bladen motsatta, omv. äggrunda ell. spadlika, helbräddade; blrna vanl. utan kronblad. ⨀ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.592. Fl.D.64.
Vattengrop. sjöstr. (*Sk.—söd. Lpm. Öl. — N.*) *Nedliggande, ell. i djupare vatten upprät, med små, oskaftade blr i bladvecken.*

---

56 Fam. ONAGRARIEÆ *Juss.* Fod. trattlikt, med pipen omgifvande och vidväxt det flerrummiga fruktämnet. Frukt 2—4rumm. fröhus med centralfäste. Fröhvite 0.

300. OENOTHÉRA *Lin.* Gultraf.

†1 O. *biennis L.* stj. sträfprickig och hårig; bladen äggrundt lancettlika; ståndarne kortare än de i spetsen intryckta kronbladen. ☽ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.549. Fl.D.446.
Odl. st. r. (*Sk.—Uppl. Ner.* och *Verml. Öl.* Glömminge. *Gotl.* Förvildad i och omkring trädgårdar. — *N.* förvildad: Ax. Bl.) *Har stora blr med lång pip, oskaftade fröhus i skärmbladens veck.*

301. CHAMÆNERION *Scop.* Kropp.

1 C. *angustifolium Scop.* bladen strödda lancettlika, med n. vinkelrätt utstående sidonerver; blomklasen mångblommig. ♃ 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.130. Fl.D.289.
Back. skog. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Oftast ett par alnar hög, i fjelltrakt. till alla delar mindre. — Epilobium L. E. Gesneri Vill. E. spicatum Lam.*

302. EPILOBIUM *Lin.* Dunört.

† Märket 4deladt, med utböjda flikar.

1 E. *hirsutum L.* stj. slutl. *mycket grenig,* mjukluden; bladen motsatta, *halfstomfattande, lancettlika, tätt* sågade, *mjukludna;* foderflikarne *med en syl-lik udd* i spetsen. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.326. H.N.f.5, n:o 39.
Bäck. och fukt. st. r. (*Sk.* flerestädes ymnig. *Hall.* Halmstad. *VG.* Göteborg; Eggby sn. *Smål.* Jönköping, vid Rocksjön; Vestervik vid Horns rusthåll. *Stockh.* Djurgården. *Rosl.* omkr. Norrtelge; Björnö etc. *Uppl.* Uppsala; Tierp sn, Gryttjom: Årn. *Öl.* Bredinge i Kastlösa sn; Borgby i Mörbylånga. *Gotl.* Visby, vid gamla hamn.) *1—2 alnar hög, med tumsvida vackra blr. Var. tätare luden, med hvitulliga fröh.: E. intermedium Reich. — E. hirsutum β L.Fl.Su.*

2 E. *parviflorum Schreb.* stj. vanl. *enkel,* mjukhårig; bladen motsatta, *oskaftade, lancettlika, glest* naggsågade, småludna ell. glatta; foderflik. *spetsiga, utan märklig udd.* ♃ 7, 8, r. blr. — β *glabratum:* bladen och nedre delen af stjelken glatta. Fig. Fl.D. 347. H.N.f.8, n:o 43; β f.5, n:o 40.
Fukt. st. diken, r. (*Sk.—Uppl. Rosl. Vestml.* Frösåker, samt vid Qvistberga i Kungsåra sn. *Ner.* Lanna i Hidinge sn. *Boh.* Nord-Koster. *Öl. Gottl.* — *N.* — β *Uppl.* vid Bergsbrunna i Danmarks sn. *ÖG.* flerest. enl. Kindb. *Smål.* Svarttorp i Odensvi sn enl. Ekstr. *Sk.* enl. F. Aresch. *Öl.* Bredinge; Glömminge. *Gottl.* lilla Carlsön.) *2—3 qv. hög, spädare och med smärre blr än föreg. Var. med 3 blad i krans. — E. hirs. α L.Fl.Su.; β L. herb. E. pubescens Roth. β E. rivulare Wg.*

3 E. *montanum L.* bladen motsatta, ganska *kort* skaftade, meränd. *äggrunda,* sågtandade, *n. glatta;* foderflik. *n. trubbiga.* ♃ 7, 8, r. stund. hv. blr. Fig. Fl.D.922.
Skogsmark etc. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* — *N.* till Finnm. Tromsöe.) *Var. alltefter fuktigare ell. torrare lokal från alnshög till några få tum hög, samt med större och mindre blad och blr; bladen stundom 3 i krans.*
(E. virgatum.)

†† Märket helt, ell. slutl. olikformigt flikadt.

* Stjelken trind och glatt med 2 hvitludna ränder.

4 E. *origanifolium Lam.* bladen kort skaftade, *äggrunda, spetsiga sågtandade,* glatta. ♃ 7, 8, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.707,f.2. H.N.f.5, n:o 41.
Fjelltr. vid källdrag etc. (*Lpl.—Dal.* ned till Svartnäs bruk och *Helsl.* nor. och vest. del. — *N.*) *Vanl. 3—6 tum, stundom 2—3 qvart. hög. På fjellen så varierande, att någon gräns mellan denna och följ. knappt står att finna. — E. alpinum β Ed.4. E. alsinifolium Vill.*

5 E. *alpinum L.* bl. med korta ell. inga skaft, *ellipt.—aflånga trubbiga, n. helbräddade,* glatta. ♃ 7, 8, r. säll. hv. blr. — β *dasycarpum:* fröhusen hvitludna. Fig. Sv. B.707,f.1. Fl.D.322. H.N.f.8, n:o 44.
Fjelltr. (*Lpl.—Herjed. Ångml.* Tåsjöberget m. fl. st. *Medelp.* Torp sn. — *N.*) *Var. som föreg., från 8—10 tum hög och n. upprät* [*E. Hornemanni Reich.* och *Beurl.*], *till ett par tum låg, nedliggande, med 1—3 blr i den uppböjda toppen; en sådan liten form af denna ell. föreg. art var Linnés ursprungliga E. alpinum. — β E. nutans Schmidt. E. sudeticum Beurl.*

** Stjelken glatt, ell. öfverallt småluden, med 2—4, mer och mindre tydliga kanter.

6 E. *roseum Schreb.* med *knoppbärande* grenskott; stj. med vanl. 2, strimlika kanter, särd. *upptill småluden;* bladen *skaftade, äggrundt* lancettlika, glest småsågade, n. glatta; foderflik. *spetsiga.* ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.742. Fl.D.1815. H.N.f.3, n:o 34.
* *purpureum Fr.* stj. från bladfästena nedåt grundt 2fårad.
Fukt. st. r. (*Sk.—Uppl.* Uppsala; Norrtelge. *Vestml.* Köping. *Ner. Verml.* Christinehamn. *Dalsl.* Ödsköldt sn. *Boh. Öl.* — *N.* Christiania; Bergen. — * Fordom funnen i *Hall.* vid Halmstad och i *Södml.* vid Eskilstuna.) *2—3 qvart. hög, ofta mycket grenig.*

7 E. *tetragonum L.* med *rosettbärande* grenskott; stjelken *4kantig,* vanl. *glatt;* bladen något *omfattande* ell. *oskaftade, utdraget* lancettlika—aflånga, *tätt* sågtandade, glatta; foderflik. *spetsiga.* ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.1267 (var.). Reich.t.198, 199. H.N.f.2, n:o 46; f.8, n:o 41, 42.
Fukt. st. r. (*Sk.—Uppl.* Uppsala. *Ner.* flerestädes. *Boh.* Marstrand. *Öl. Gottl.* — *N.* Arendal i Barbodalen.) *Stjelken 2—4 qv. hög; bladen dels glatta och glänsande, stund. rödaktigt anlupna, dels, och hos oss kanske oftast, glanslösa och finhåriga: var. obscurum; vanl. motsatta, säll. 3 i krans.*

8 E. *virgatum Fr.* med *utdragna bladiga* grenskott; stj. otydligt *2—4kantig,* upptill *ofta* småluden; bladen *oskaftade,* knappt omfattande, stundom omärkligt skaftade, lancettlika, *glest* sågtandade; foderflik. *trubbade.* ⊙ ☽ 7, r. blr. Fig. Fl.D.2588. H. N.f.10, n:o 46.
Fukt. st. diken, r. (*Sk.* Kropps sn, vid Björka; Reften, Esperöd m. fl. st. enl. F. Aresch. *Blek.* Djupadal; Aspö, Sjuhalla och Klackebäck enl. Gosselm. *Smål.* Femsjö; Jön-

köping; Bergqvara nära Vexiö; Nässjö; Vestervik, vid Lugnet; Hjortheds prestg. och Rinkaby i Hosmo enl. Ekstr. *ÖG.* trol. mångenstädes: Kindh. *Hall.*) *Ofta mycket högväxt, 1—1½ aln. på en gång lik. föreg. och följ.* — *E. tetragonum β Wg. E. tetrag. var. chordorhizum Beurl.*

*** Stjelken öfverallt småluden, utan kanter.

9 E. *palustre L.* stjelken trind, slät; bladen *lancettlika—jemnbreda,* helbräddade ell. glest naggade; foderflik. trubbiga; fröhusen *finludna.* ♃ 7, 8, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.1574.

Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Var. mycket, enkel och grenig, med från ½ tums breda, fingerlånga blad, till 1 lin. breda, tumslånga: var. angustum ed.9, som isynnerhet träffas i fjelltrakter och synes vara en öfvergångsform till följ.*

10 E. *lineare Mühlenb.* stj. trind, med några upphöjda strimmor; bl. *smalt jemnbreda,* helbräddade ell. glest naggtandade; foderflik. som hos föreg.; fröh. *glatta.* ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.10, n:o 43.

Fjelltr. (*Lpl.—Herjed. Ångml.* Bjerträ sn, i Rammeldalen; Stigsjö sn: Arn. *Helsl.* nedom Tenberget i Loos: Wistr. — *N.* Finnm.—Dovre och Hugelien i Torpen. Aggerhus st.) *Vanl. qvartershög och föga skiljd från föreg:s smärre former.*

303. CIRCÆA *Lin.* Hexört.

1 C. *lutetiana L.* stjelken *finluden;* bladen *äggrunda,* glest *små*tandade, n. *glanslösa,* med *okantade* skaft; blomskaften *finludna.* ♃ 7. Fig. Sv.B.586. Fl.D.210. H.N. f.1, n:o 41.

Lundar, r. (*Sk. Hall. Boh.* på Skaftölandet; Lyrön vid Oroust enl. Leffl. *VG.* t. ex. Hunneberg på affallet till Bursleds gästg. etc. *Blek.* Åryd; Carlshamns kastell: Gosselm. *Öl.* Halltorp i Högsrum och vid Resmo; Lökenäs i Glömminge. — *N.* Christiansands st. på flere ställen. Bergens st. i Goustalien vid Ous, samt på Borgöen.) *2—4 qv. hög, stund. med något hjertlika blad; blomfod. grönt ell. brunaktigt; kronbl. rödlätta.*

2 C. *intermedia Ehrh.* stjelken *glatt;* bladen *hjertlika,* glest *grof*tandade glänsande, med *föga ell. icke kantade* skaft; blomskaften *finludna.* ♃ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.703. Fl.D.256. H.N.f.2, n:o 47.

Bokskog. (*Sk.* Hallandsås; Söderåsen; Helsingborg i Pålsjöskogen; vid Ringsjön m. fl. st. enl. F. Aresch. *Smål.* Husqvarna: J. E. Zett. *Hall.* i Hasslöf. — *N.* enl. Blytt.) *10—15 tum hög; fod. grönaktigt. Föres som var. än till föreg., hvilken den liknar till storlek och blomning, än till följ., som den i anseende till bladen är närmast.*

3 C. *alpina L.* stjelken *glatt;* bladen *som föreg.,* med *tydligt kinnkantade* skaft; blomskaften *glatta.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.576. Fl.D.1321. H.N.f.16, n:o 48.

Skog. på fukt. st. (*Sk.—Lpl. Boh. Hall. Öl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Dubbelt mindre än de föreg. med både fod. och krona hvita, säll. rödaktiga.*

---

57 Fam. **HALORAGEÆ** *Br.* Fodret omgifvande och samväxt med fruktämnet, som är 1- ell. flerrummigt. Kronbl. flyktiga ell. inga. Frukt uppbristande i 1 eller flere nötlika rum med ett hängande frö i hvarje.

304. MYRIOPHYLLUM *Lin.* Vattenslinga.

1 M. *verticillatum L.* bladen kammlikt parbladigt delade, de nedre med långa hårfina, *de öfre med mycket korta* flikar; *alla* blrna kransvisa *i de öfre bladvecken;* blomfodret tydligt; kronbladen med utdragen klo. ♃ 7, hv. blr. — *β pectinatum:* öfre bladen knappt längre än blrna. Fig. Fl.D.1046 [*β*]. H.N.f.16, n:o 51; *β* n:o 52.

Vattenpöl. r. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Tuna sn, vid Hallsta m. fl. st., samt vid Hudiksvall: Wistr. *Ångml.* Ytter-Lännäs sn, Nyland; Bjerträ sn, Strinnefjärden: Arn. *Vestml. Ner.* Örebro; stora Mellösa; Vinteråsa etc. *VG. Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Porsgrund; Drammen.) *Stjelken vanl. nedliggande, öfverst slutande i ett litet bladknippe; blomkrans. föga aflägsnade från hvarandra.* — *β M. pectinatum DC.*

2 **M.** ***spicatum*** ***L.*** bladen parbladigt delade, ***alla*** [hos hufvudformen] med ***långa, hårfina*** flikar; ***alla*** blrna ***kransvisa***, bildande ***glesa bladlösa*** ax; ♀-foder 0; kronbladen utan klo. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.681. H.N.f.16, n:o 49.

* ***squamosum*** ***Læst.*** de nedre stjelkbladen flere gånger mindre än de öfre, med mycket korta och breda flikar.

Sjöar och renare vatt. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl. — N.* sälls. Äfven i Ost-Finnm.: Norm. — * *Torn. Lpm.* Karesuando.) *Blomskärmen tydliga, fjäll-lika. Hanblrnas kransar intaga toppen af det afbrutna axet; honkransarne nedtill, men ofvan de öfversta bladen. De nedre bladen hos * likna fullkomligt föreg. arts öfversta, blrna stödjande blad.*

3 **M.** ***alterniflorum*** ***DC.*** bladen ***som hos föreg.***; honblrna ***kransvisa***, ***till en del i de öfversta bladvecken***; hanblrna ***skiftevisa***, bildande ett bladlöst ax; för öfr. som föreg. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2061. H.N.f.4, n:o 82.

Sjöar. (*Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Till alla delar mycket finare än föreg. Axet kortare, bladlöst, utom de nedersta ♀-kransarne, som vanl. understödjas af de öfre stjelkbl.*

305. HIPPURIS *Lin.* Ledgräs.

1 **H.** ***vulgaris*** ***L.*** stjelken ledad, med kransvisa, jemnbreda—lancettlika, trubbade blad. ♃ 6—8. Fig. Sv.B.335. Fl.D.87. H.N.f.14, n:o 50.

Sjöstränd. a (*Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.) *Vanl. fotshög, upprät, med omkr. 8 blad i krans. Var. i rinnande vatten med lång kulliggande stjelk, talrika* [*omkr. 12*] *och långt utdragna blad i hvarje krans: var. fluviatilis; samt vid hafsstr. med få* [*4—8*], *breda, stund. n. ovala bl. i kransen: var. maritima. Bägge formerna öfvergå utan gräns i den vanliga.*

8 KLASSEN

ROSIFLORÆ.

58 Fam. POMACEÆ *L.* Blomkrona roslik. Stånd. många. Fruktämnen 1—flere, inväxta i, och med fodrets bas slutl. bildande en äplefrukt. Fröhvite 0.

306. PYRUS *Lin.* Apel (1), Päronträd (2).

1 P. *Malus L.* bladen äggrunda kortspetsiga sågade; blrna i oskaftad flock, med vid basen *hopväxta* stift; frukten med *intryckt* bas. ♄ 5, 6, hv. ell. rödl. blr. — *β tomentosa:* undre sidan af bladen och de yngre fruktämn. ludna. Fig. Sv.B.229. Fl.D.1101.
Löfbackar och ängar. (*Sk.—Gestr. Vestml. Verml. Dalsl. Boh. Öl Gottl. — N.* till Toten och Romsdalen. — *β* sällsynt: *Sk.* Blinkarp vid Kyrkoåkern. *Blek.* Kronovarfvet i Carlskrona. *Smål. Södml.* Nyköping: C. Ind. *Ner. VG.* Göteborg. *Boh. Hall.* Varberg: Scheutz; Släp sn: Leffl.) *Qvistarne hos α ofta tornspetsiga; bladen på båda sidor glatta.*

2 P. *communis L.* bladen äggrunda *smalspetsiga* finsågade ell. helbräddade; blrna i qvast, med till basen *fria* stift; frukten *afsmalnande* mot skaftet. ♄ 5, 6, hv. blr. — *β Pyraster:* bl. rundade spetsiga; fruktämnen glatta. Fig. Fl.D.2118.
Hagar etc. r. (*Sk.—Uppl. Vestml. Boh. Öl. Gottl.*) *I vildt tillstånd äro grenarne tornspetsiga. Bladen hos den vanliga formen slutl. glatta, endast i kanten finludna; fruktämn. yngre smådulliga. Frukterna stund.* [*vanl. hos β*] *rundade, men ej intryckta vid stjelkfästet som hos föreg. — α P. comm. α Achras DC. Prodr.*

307. SORBUS *Lin.* Oxel, Rönn (4).

1 S. *Aria Crantz:* bladen omv. äggrunda—smalt aflånga, *hela, dubbelsågade,* under täckta af *snöhvitt* ludd; blrna i tät qvast. ♄ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D.302. H.N.f.6, n:o 38.
Bergsback. byar, r. (*Sk.* Kullaberg. *Boh.* i skären, t. ex. Lindö; Koster, vid Kile; Thorsby sn. *Dalsl.* Ed sn, på Falkberget vid st. Leesjön; Hedeberget i Dalskog. *Södml.* Landsort: C. Ind. *Gottl.* Visby, Snäckgärdet; bergen vid Ihrevik; Lilla Carlsön, Sandön etc. — *N.* Christiania upp till Tellemarken. Arendal; Christiansand och Lindesnäs upp till Tutterön vid Trondhj.) *Frukten röd, bärlik: Oxelbär. Bladen vanl. omv. äggr., men var. i N. i Bergens skärg. smalt aflånga: var. salicifolia. — Cratægus Aria β L.Fl.Su. Pyrus W.*

2 S. *scandica Fr.* bladen äggrundt aflånga, *inskuret flikiga och sågade,* under *gråaktigt* hvitludna; blrna som föreg. ♄ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.45. H.N.f.6. n:o 39.
Bergsback. byar. (*Sk.—Medelp.* och *Dal. Boh.* Grebbestad; Henån på Oroust. *Öl. Gottl. — N.* Porsgrund mellan Kalletangen och Öjenkast; nära Molde: Dr P. Olsson.) *Bladens och blomskaftens ludd mindre hvitt än hos föreg.; de förra dubbelt djupare sågflikade; frukt som föreg.: Oxelbär. — Crat. Aria α L.Fl.Su. Pyrus Aria Sv.B.*

3 S. *hybrida L.* bl. äggrunda—aflånga, *vid basen parbladigt delade, uppåt* endast *flikiga* och sågade, under *blekt* hvitludna; blrna som föreg. ♄ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D. 301. H.N.f.6, n:o 40.

Äng. byar, r. (*Rosl.* Vätö. *Stockh.* skärg. på Mörtön och Welinge; Lidingön, nära Mölna udde; Kungshamn på Sicklaön; parken vid Svindensvik. *Smål.* Lunnaby i Öjaby sn enl. Scheutz. *Boh.* norr om Marstrand. *Gotl.* Eista; Bunge; Carlsöarne; Fårö; Sandön etc. — *N.* Christiania upp till Ringerige; Arendal; Christiansand; Stavanger, på öarne, ymnig. Bergens st. Sælöe och Svanöe. Trondhj. på Hladehammeren.) *Träd mell. Oxel och Rönn.* — *S. ambigua L. herb. S. fennica Kalm och Fr.*

4 S. *Aucuparia L.* bladen *parbladiga*, med sågade, under glatta ell. finludna småblad; blrna i mindre tät qvast; frukten något aflångt rundad. ♄ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.145. Fl.D.1034.

Bergiga skog., byar, a. (*Sk.*—*Lpl. Boh.* — *N.* — *β N.*) *Var. någon gång med flikiga småbl.: v. laciniata.*

308. CRATÆGUS *Lin.* Hagtorn.

1 C. *Oxyacantha L.* bladen omv. äggrunda, meränd. *grundt* 3—5flikiga glatta; blrna i flocklik qvast; foderflikarne *bredt äggrunda, kortspetsiga;* stiften vanl. *2—3* [säll. 1]. ♄ 5, 6, hv. blr. — *β laciniata:* bladen djupare klufna i aflånga, mer utstående flikar; stiftet meränd. 1. Fig. Sv.B.157. Fl.D.634. *β* H.N.f.9, n:o 45.

Back. (*Sk.*—*Uppl.* och *Vestml.* Mälartrakten. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Romsdalen. Trondhj. Tutteröen.) *Torntaggig buske, med röda bärlika mjöliga frukter och meränd. 2 stift; bladen hos α dels omärkligt och trubbigt flikade* [*C. oxyacanthoides Thuill.*], *dels till ½:del nära medelnerven, med spetsigare flikar: C. Ox. α obtusata och β vulgaris DC. Prodr. β till bladen mera lik följ., men skiljd med de korta alltid hos frukten tillbakaböjda foderflikarne: C. monogyna Fingerh.*

2 C. *monogyna Jacq.* bl. meränd. *djupt* 3—5klufna glatta, med *utstående,* äggrunda spetsiga och sågade flikar; blrna som hos föreg.; foderflik. från bred bas *lancettlika ell. n. jemnbreda;* stiftet *ensamt.* ♄ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D.1162.

Back. r. (*Sk.*—*Gestr.* vid Brynäs; Fleräng. *Vestml. Ner.* Göthlunda sn. *Verml.* Härön i Venern. *Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* upp till Romsdalen.) *Har oftare trädstam än föreg., ofta småludna fruktämnen och blomskaft; frukterna som föreg., något mer aflånga, med längre, mindre bestämdt nedböjda, ofta uppräta foderflikar. Både denna och föreg:s β variera med blad, som äro delade nära, eller ända till medelnerven: var. pinnatifida. — C. kyrtostyla Fingerh.*

309. COTONEASTER *Med.* Oxbärsbuske.

1 C. *vulgaris Lindl.* bladen äggrunda—ovala, säll. lancettlika, helbräddade, under fint och tätt grå- ell. hvitludna; blomskaften i bladvecken, vanl. 1—3blommiga. ♄ 6, hv. ell. rödl. blr. — *β lutea:* bladen n. lancettlika; frukt. gula. Fig. Sv.B.295. Fl.D. 112. H.N.f.15, n:o 48 [var.].

* *nigra Wahlb.* blrna flere tillsammans; frukterna längre skaftade, svarta. Fig. Fl.D. suppl.73. H.N.f.6, n:o 37.

Back. (*Sk.*—*Gefle. Herjed. Jemtl.* på Åreskutan; Hackås sn. *Vestml.* Mälartrakt. *Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* upp till Snaasen. — *β Hall.* Varberg, på strandklippor vid Fiskläget. — * *Sk.* Stenshufvud. *Blek.* Ronneby; Vämö, Fläskholmen. *ÖG.* Klingsberg enl. Kindb. *Stockholm. Dalsl.* i Animskog, Ed och Skållerud snr. *VG.* Kinnekulle; Göteborg. *Boh.* Domsö m. fl. öar; Uddevalla. *Hall.* Varberg på Näset. *Gotl.* flerest. — *N.* Christiania.) *2—4 fot hög buske, vanl. med röda bärlika frukter.* — *Mespilus Coton. L.* * *C. melanocarpa Blytt.*

59 Fam. **SENTICOSÆ** *L.* Krona roslik. Fruktämnen flere, fria ell. insänkta i fodrets bas, slutl. en- ell. fåfröiga, åtskilda karpeller. Fröhvite 0.

1 Flocken **Roseæ.** Karpeller talrika, inneslutna i fodrets slutl. köttiga och bärlika pip [nypon].

310. **ROSA** *Lin.* Törne, Nyponbuske.

† Taggarne klolikt krökta; bladen alltid 2—3pariga.

* Småbladen dubbelsågade.

1 R. *rubiginosa L.* taggarne *grofva, mycket krökta, blandade med smala raka;* småbl. äggrunda, under och i kanten *glandelbärande;* nyponen äggformiga—ovala, på meränd. *glandelhåriga* skaft. ♄ 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.463. Fl.D.870. H.N.f.3, n:o 41.

Backar. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml.* i Munktorp sn. *Dalsl.* Dalbobergen vid Venersborg. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Drammen, Laurvig etc.) *Har starka taggar, meränd. glandelborstiga nyponskaft, välluktande blad. — R. Eglanteria L.Fl.Su.2.* [*men icke Herb.*] *Sv.B. Rosa suavifolia Lightf.*

2 R. *inodora Fr. alla taggarne likformiga, klolika;* nyponskaften *glatta;* för öfr. *som föreg.* ♄ 6, 7. Fig. H.N.f.10, n:o 51.

Backar, r. (*Hall.* teml. allm. i Tölö sn, vid Blomberget i Släp, samt i Fjärås enl. Leffl. *Boh.* vid Grinsbyvattnet på Oroust; samt mellan Henå och Rödberget; Kalfö; Askeröarne. *VG.* Kinnekulle, Vesterplana Storäng. *Gotl.* i Mästerby sn enl. G. v. Cederv.) *Lik R. canina med karakterer af föreg., men har blrna mer ensamma, säll. 2—3 tillsamm. näst. alltid med hvita kronbl.; bladen utan märklig lukt, med smalare, mer sylspetsade sågtänder.*

3 R. *Acharii Billb.* tagg. *något* klolikt krökta; småbladen glest småhåriga; nyponen elliptiska, glatta, med *glandelhåriga* skaft och foderflikar. ♄ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B. 577. H.N.f.6, n:o 42.

Back. lund. r. (*Sk. Smål.* i Kalm. län. *ÖG. Södml.* Nyköping flerest.: Ind.; Ornön och Dalarön. *Stockh.* Hagapark; Beckbruket m. fl. st. *Vestml. VG.* Trollhättan. *Dalsl. Boh. Hall.* Varberg; Släp sn, nära Prestbron: Leffl. *Öl.* Borgholm. *Gotl.* Vänge och Follingbo snr. — *N.* vid Molde, samt Båevik vid Isfjorden.) *Har rakare och smalare taggar än de 2 föreg., tunna småblad, med sågtänder, som i kanten hafva några smärre glandelbärande tänder; förenas af några förf. med följ. art. — R. collina Fr. Mant. 3.*

** Småbladen enkelsågade.

4 R. *canina L.* taggarne likformiga klolika; småbladen ovala—lancettlika, *släta och glatta;* nyponen *äggformiga—aflånga,* jemte skaften glatta. ♄ 6, 7, r. ell. hv. blr. — *α nitida:* bladen glänsande; nyp. aflånga. — *β opaca:* bladen blåaktiga, utan glans; nyp. elliptiska. — *γ senticosa:* tagg. föga krökta; nyp. rundade. Fig. Sv.B.541. Fl. D.1695. H.N.f.6, n:o 41. *β* Sv.B.29. Fl.D.555. H.N.f.8, n:o 45. *γ* Sv.B.475.

Back. etc. a. (*Sk.—Ångml. Dal. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl.) *Var. någongång t. ex. på Lilla Carlsöns klippor n. tagglös. — α R. sarmentacea Sw. R. Swartzii Sv.B. β R. venosa Sw. γ R. senticosa Achar.*

5 R. *dumetorum Thuill.* tagg. som hos föreg.; småbladen bredt ovala, *ojemna* och *småludna;* nyponen *elliptiska,* jemte skaften glatta. ♄ 6, 7, ljusr. ell. hv. blr. Fig. Fl.D. 2718. H.N.f.7, n:o 43.

Back. etc. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Säbrå sn, Bondsjö och Själand: Arn. *Dal. Ner. Dalsl.* — N.) *Bladens sågtänder äro tydligare framåtriktade än hos följ., der de oftast hafva spetsen utböjd. Utgör en medelform mell. föreg. och följ. — R. collina Wg.*

6 R. *coriifolia Fr.* tagg. som hos föreg.; småbladen *tjocka* och *ojemna, småludna;* nyponen *rundade,* jemte de *mycket korta* skaften glatta. ♄ 6, r. ell. hv. blr. H.N. f.6, n:o 43.

Back. och lund. (*Sk.—Uppl.* vid Carlholms bruk. *Gefle* på Limöarne. *Vestml. Boh. Öl.* — *N.* södra del.) *Svår att skilja från föreg.; i frukttillståndet utmärktare af de stora rundade, stundom päronlika och tidigare nyponen, hvilkas foder-*

flikar qvarsitta, ej som hos föreg. snart affalla. — R. crassifolia Wallm. R. collina γ Wg.

†† Tagg. raka, ehuru stund. något nedböjda ell. omärkligt krökta; bladen 2—3pariga.

* Småbladen dubbelsågade: *R. villosa L.*

7 **R.** *pomifera Fr.* småbladen *aflånga* småludna; nyponen *runda*, mogna *lutande*, jemte skaften *styft glandelhåriga.* ♄ 6, 7, r. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.313. H.N.f.9, n:o 47.

Jordvall. back. r. (*Sk.—Södml. Stockh. Vestml.* Fröåker. *Ner.* Örebro; Almby sn; Riseberga etc. *VG.* Göteborgstrakten. *Dalsl.* Låttsbyn i Gunnarsnäs sn. *Boh.* Koön; Christinedal vid Gustafsberg. *Gottl.* — *N.* Romsdalen.) *Nyponen i södra länderna stora som plommon, uppåt mellersta Sv. som krusbär och mindre lutande; slutl. knappt skiljbara från större former af följ., med hvilken denna art synes sammanflyta. — R. villosa ed.9.*

8 **R.** *mollissima Fr.* småbl. *ovala—n. runda;* nyponen *klotrunda upprätta,* jemte skaften *glandelhåriga* med qvarsitt., *samstående* foderflikar. ♄ 6, 7, r. ell. hv. blr. — *β glabrata:* bladen glatta, glest glandelprickade. Fig. E.B.2459. H.N.f.7, n:o 44.

Ångsback. etc. (*Sk.—Helsl. Jemtl. Ner. Verml. Dalsl. Öl. Gottl.* enl. G. v. Ced. — *N.* till Senjen: Norm.) *Låg buske med gråludna, ofta trubbiga ojemna blad, klotrunda ell. något nedplattade nypon, som mogna i medl. af Sept. och hafva föga flikiga foderblad. — R. villosa L. herb.*

9 **R.** *tomentosa Sm.* småbl. *ovala ell. äggrundt lancettlika;* nyponen elliptiskt rundade ell. *ovala, upprätta,* slutl. *glatta* med glandelhåriga skaft och vanl. affallande, *utböjda* foderflikar. ♄ 6, 7, r. ell. hv. blr. — *β scabriuscula:* bl. tunna gråaktiga, föga ludna, något sträfva. Fig. Sv.B.571. Fl.D.2719. *β* E.B.1896. H.N.f.9, n:o 46.

Ångsback. (*Sk.* öst. del. *Blek. Smål.* Vestervik. — *Gefle* på Holmudden vid fjärden. *Helsl.* Söderhamn. *Vestml. Ner. Boh. Öl. Gottl.* enl. G. v. Ced. — *N.* Molde och Båevik vid Isfjorden.) *Högre buske, med något aflånga, hårdare och mer senmogna nypon än föreg.; foderflik. mer pardelade och utstående; än qvarsittande till mogningen, än icke. Denna och föreg. art ofta knappt skiljbara, om icke af den mogna frukten. — R. tomentosa γ subrubiginosa [med glandelbärande välluktande blad] Handb. ed.3.*

** Småbladen enkelsågade.

10 **R.** *cinnamomea L.* småbladen *aflånga*—omv. äggrunda, vanl. trubbiga, under gråhvita och meränd. småludna; nyponen *klotrunda, jemte skaften glatta.* ♄ 6, r. blr. — *β turbinella:* nyp. i flock, päronlika. — *γ fluvialis:* n. tagglös, bladen under glatta, blott skaften och nerverna småludna. Fig. Sv.B.553. Fl.D.1214. H.N.f.7, n:o 45, 46. *γ* Fl.D.868.

Äng. och skogsback. (*VB.—Sk.* nor. del. *Boh.* Thorskog i Vesterlunda enl. Leffl. *Öl. Gottl.* — *N.* — *γ Smål.* vid Elmhult i Långemåla enl. Ekstr. — *N.* vid Glommen och Randsfjorden.) *Bladen stundom spetsiga, särdeles de öfre; vid stiplernas vidfästning finnas n. alltid 2:ne taggar. Nyponen små och mjuka, lifligt röda. — R. majalis Retz. R. cinerea Sw. R. fluvialis Fl.D. R. spinosissima Wg. och L.Fl.Su.*

11 **R.** *carelica Fr.* stammen *tätt* beklädd med *taggar och borster;* småbl. aflånga—äggrunda, glest småhåriga, under gråaktiga; nypon. *aflånga* sneda, upptill jemte skaften *glest glandelhåriga.* ♄ 6, r. blr. Fig. Fl.D.suppl.75 H.N.f.13, n:o 59.

Skogsback. r. (*VB.* Skellefteå, vid Furunäs.) *Foderflikarne äro både på Sv. och i H.N. lemnade Ryska ex. hela, men icke helbräddade, samt mot basen håriga af glandler, som äfven sträcka sig ned på nyponets sneda spets.*

††† Tagg. raka; bladen 3—5pariga.

12 **R.** *pimpinellifolia L.* stammen vanl. *mycket taggig;* bladen 4—5pariga med rundade eller ovala, på båda sidor glatta, *enkelsågade* småbl.; nyponen *klotrunda,* jemte skaften *glatta.* ♄ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.559. Fl.D.398. H.N.f.10, n:o 52.

Backar, stränder, r. (*Boh.* Marstrand, på Koön. *Sk.* Kullaberg enl. F. Aresch. — *N.* Leervig på Storöen i Bergens st.) *Lätt skiljbar genom sina talrika små glän-*

sande småblad. Finnes någon gång flyktig ur trädgårdarne. — *R. spinosissima Sm. m. fl. R. pimpinellif. β intermed. Godr. & Gren.*

*13 R. *alpina L.* stammen med *inga* ell. *borstlika* taggar; grenarne tagglösa; bladen 3—5pariga, med ovala, glatta, *dubbelsågade* småbl.; nyp. *aflånga*, mogna hängande, glatta, på *glandelhåriga* skaft. ♄ 6, 7, r. blr. Fig. Jacq.A.279. H.N.f.9, n:o 48 [odl.].
Fjelltr. r. (*N.* Eidswold på Mistberget. Christiania, på Malmoe.) *Foderflik. meränd. hela.* — *R. inermis Mill.*

2 Flocken **Sanguisorbeæ.** Karp. få [1—4], inneslutna inom det slutl. hårdnande blomfodret.

311. AGRIMONIA *Lin.* Småborre.

1 A. *Eupatoria L.* bladen olikparigt delade, med äggrundt aflånga småblad; fruktfodret omv. äggformigt, *fåradt ända till basen* med *utstående* kantborster. ♃ 7, g. blr. Fig. Sv.B.99. Fl.D.588.
Skugg. st. (*Sk.*—*Gestr. Helsl.* Söderhamn. *Vestml. Ner. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Vanl. 3—4 qvart. hög. Klasen lång och smal, axlik.*

2 A. *odorata Mill.* blad. som hos föreg., under glandelprickiga; fruktfodret halfklotrundt klocklikt, *slätt* ell. *blott till midten* grundt *fåradt*, med *nedböjda* kantborster. ♃ 7, g. blr. Fig. Fl.D.2471. H.N.f.14, n:o 51.
Skugg. st. r. (*Sk.* Fogelsång, Gladsax och Jerresta hallar enl. F. Aresch.; Helsingborg. *Blek.* Carlskrona skärg., på Hästö, Fläskholmen och Aspö m. fl. st. enl. Gosselm. *ÖG.* i skären. *Stockh.* på Hästholmen. *Rosl.* Blidö sn allm. *Dalsl.* Heden i Dalskog sn. *Boh.* på Koön, Brännö, Hinsholmen etc. vid Göteborg; Uddevalla, söd. om Gustafsberg; vid Stora Bratteröd; Qville sn, på Hjertö och Väderöarne m. fl. st. samt *Hall.* Vallda vid Ulfås; Klefbergen i Släp, och Blixered i Tölö sn: Lefll. — *N.* Bekkelaget och Malmoe vid Christiania.) *Liknar mycket föreg., men skiljes med fruktfodren, hvilka derjemte vanl. inneslula 2 karpeller* [*hos föreg. oftast blott 1*], *samt med kortare klasar på högre stjelk. Har terpentinaktig lukt.* — *A. procera Wallr.*

312. SANGUISORBA *Lin.* Blodtopp.

1 S. *officinalis L.* glatt; bladen parbladiga; axen rundade ell. kort elliptiska; stånd. icke längre än blomkronan. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.305. Fl.D.97. H.N.f.6, n:o 51.
Fukt. äng. r. (*Gottl.* — *N.* Skien vid Gjerpen; Lister; Jedderen; Stavanger till Storöen i Bergens st.) *Omkring alnshög, med blodröda ax.*

313. POTERIUM *Lin.* Får-pimpinell.

1 P. *Sanguisorba L.* stjelken kantig, upprät; axen rundade ell. aflånga; fruktfodren hårda nätrynkiga, med 4, otydligt vingade, trubbiga kanter. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1939. H.N.f.7, n:o 52; f.11, n:o 48.
Backar, r. (*Sk.* mell. Stenshufvud och Rörum, samt vid Helsingborg enl. F. Aresch.; Limhamn. *Smål.* Eds sn ⅛ mil öst. om Djursnäs; flerest. i Gamleby och Lofta snr. *Stockh.* i Drottningholms park. *Uppl.* mell. Sånga och Skå kyrkor, samt vid Svartsjö ladug. *Gottl.* Visby, Snäckgärdet.) *Icke olik Sanguisorba off. med parbladiga blad och rundadt, men grönt ell. något brunaktigt ax; stjelken vanl. glatt, stund. nedtill hårig: var. hirta.* — *P. dictyocarpum Spach.*

314. ALCHEMILLA *Lin.* Daggkåpa.

1 A. *vulgaris L.* bladen *njurlika 7—9flikiga, veckiga*, med rundade, *öfverallt* sågade flikar, *på begge sidor gröna;* blrna *i stjelkens spets.* ♃ 5, 6, gr. blr. — β *montana:* bladen något silkesludna, mest i kanterna. — γ *hybrida:* rotbladen handdelade. Fig. Sv.B.261. Fl.D.693.
Ång. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — γ *N.* Dovre.) *Var. glatt och hårig; i fjelltrakter ofta storbladig och glänsande glatt: β grandis Bl. Enum. γ har rotbl. n. så djupt delade som följ., hvaraf den möjligen är hybrid, såsom växande bland båda.*

2 A. *alpina L.* bladen *fingerlikt delade* i 5—9, *aflånga, endast i spetsen* hvass-sågade, *under silkesludna* småbl.; blrna *som hos föreg.* ♃ 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.758. Fl. D.49. H.N.f.14, n:o 53.

Fjelltr. a., i söd. prov. r. (*Lpl.*—*Dal.* *Ångml.* Hernön. *Boh.* *VG.* Göteborg. *Hall.* Vallda: Lefll. *Sk.* nära Bälinge. — *N.*) *Omkring qvartershög.*

3 **A.** *Aphanes Leers:* bladen skaftade *3delade,* med 2—4klufna flikar; blrna *i bladvecken.* ⊙ 7—10, gr. blr. Fig. Fl.D.973.
Fält och åkr. (*Sk.*—*ÖG.* och *VG.* Billingen och Kinnekulle. *Hall.* Hasslöf och Skottorp: Theor. *Öl.* *Gottl.* — *N.* Holtaalen; osäker såsom sedan Gunners tid icke funnen.) *1—4 tum hög, enkel ell. ända från stjelkens bas grenig.* — *A. arvensis Scop.* *Aphanes arv. L.*

3 Flocken **Dryadeæ:** Karp. talrika enfröiga, fria [på från fodret skildt fäste].

315. **RUBUS** *Lin.* *) Hallon (1), Björnbär (2—14), Hjortron (18).

† Buske, med frukt. vid mognaden lossnande från det gemensamma fruktfästet: Hallonbuske.

1 **R.** *idæus L.* stammen trind borsttaggig; de nedre bladen meränd. 2parigt parbladiga, de öfre (stundom alla) 3fingrade ell. enkla; småbladen under meränd. hvita; foderbl. utv. gröna, i kanten hvitulliga; kronbladen aflånga upprätta. ♄ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv. B.181. Fl.D.788.
Back. stenrösen, a. (*Sk.*—*Lpl.* *Öl.* — *N.* till Alten: Norm.) *Var. med alla bladen 3fingrade, samt med aflånga och rundade, stund. flikigt inskurna småbl.: var. laciniatus, någon gång sammanflytande till ett enda: var. anomalus. Det snöhvita luddet under försvinner stundom. Bären röda, sällan hvita.*

†† Buskar, med frukt. starkt fastsittande vid och affallande tillsammmans med fruktfästet.

* Stammen upprät [endast med toppen lutande].

a — Foderbladen utvändigt gröna, endast i k a n t e n hvitulliga.

2 **R.** *suberectus Anders.* stammen *n. trind, upptill trubbkantig,* glatt, med *raka* ell. *något* nedböjda taggar; stambladen meränd. 5fingrade; småbladen *äggrunda,* under blekare och småludna, uddbladet något *hjertlikt;* blommor i klase, ell. gles qvast; kronbladen *omv. äggrunda.* ♄ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1992. H.N.f.6, n:o 44.
Bergsrött. stenrös. (*Sk.* Broby; Ousby; Kullaberg m. fl. st. — *Södml.* *Ner.* *Vestml.* Barkarö. *Verml.* *Öl.* — *N.* Christiania och Dröbak. Molde.) *Blomfodret nedböjdt; frukten svartröd. Var. med 3- och 7fingrade blad.* — *Rub. fruticosus var. elegans Myr.*

3 **R.** *fruticosus L.* stamm. *5kantig strimmig, kroktaggig;* stamblad. 5fingr.; småbl. något *hjertlikt äggrunda,* under gröna småludna; blommor i qvast; kronbl. *omv. äggrunda.* ♄ 7, ljusröda blr. Fig. Fl.D.2589. H.N.f.5, n:o 51.
Bergsrött. etc. i grannskapet af hafvet. (*Sk.*—*Södml.* *Dalsl.* *Boh.* *Hall.* Hallandsås: Theor. *Öl.* I *Smål.* funnen ända till 8 mil från hafvet vid Ifla i Ljunga sn. — *N.* Christiania st.) *Stammen glatt eller beströdd med mörka glandler; fodret nedböjdt; fr. svart, glänsande.* — *R. plicatus Weih.*

4 **R.** *affinis Weih.* stammen *kantig* och *fårad,* med *raka,* i klasen något krökta taggar; stambl. 5fingrade; småbl. *ovala,* uddbladet *hjertlikt,* alla under gröna småludna, *afsmaln. mot basen;* blr i enkel, utdragen *klase;* kronbl. *ovala* ♄ 7, hv. blr. Fig. H.N.f.6, n:o 45.
Lund. stenbundna st. (*Sk.* Krapperup enl. F. Aresch.—*Stockh.* *Hall.* vid Algussered.) *Stammen glatt; foder tilltryckt; fr. som hos föreg.*

---

*) Arterna 2—13 sammanfattas af Linné m. fl. i dess *R. fruticosus.* Årsstammen bär vanl. endast blad, meränd. 5fingrade, hos få arter (8, 10, 14) sällan mer än 3fingrade; då den året efter bär blr och frukt, blifva bladen, åtminstone de öfre, ofta endast af sednare slaget, t. o. m. enkla. Uddbladet vanl. mer och mindre hjertlikt. Med stam menas ofvan årsstammen; taggarne äro antingen klolikt krökta, ell. raka, ehuru stundom nedböjda, d. v. s. rigtade nedåt.

b — Foderblad öfverallt hvitludna.

5 R. *thyrsoideus Wimm.* stamm. rundadt *kantig*, fårad, upptill *kroktaggig;* bladen 5fingr., småbl. äggrunda—aflånga, *under* meränd. *hvit- eller gråludna;* blr i utdragen klase ell. spira; kronbl. *utdraget* omv. äggrunda. ♄ 7, blekr. blr. Fig. Fl.D.2539. H.N.f.3, n:o 42.

Bergsrött. etc. (*Sk.*—*ÖG. Stockholms*trakten, vid Mörtviken och Ahlby; Skurusund. *Boh.* på Marstrandsön; Kongelf. *Hall.* vid Malvik. *Öl.* — *N.* Dröbak på Haaö.) *Stammen glatt ell. småhårig; de nedre taggarne smärre och rakare; småbladen smalare än hos de flesta öfriga, stundom på undre sidan mer gröna; fr. som hos föreg.*

** Stammen nedböjd ell. nedliggande.

a — Stammen kantig, med platta sidor, hårig ell. luden.

6 R. *discolor Weih.* stamm. strimmig småluden, med *raka* ell. *något* nedböjda taggar; bladen *5fingr.;* småblad. äggrunda eller ovala, *under* meränd. *hvit- ell. gråludna;* klasen mycket grenig *kroktaggig;* kronbl. *omv. äggrunda.* ♄ 7, hv. ell. ljusr. blr. Fig. Fl.D.2414. H.N.f.8, n:o 48.

* *umbrosus Weih.* bladen under gröna, ehuru något ljusare än ofvanpå. Fig. H.N. f.10, n:o 53; f.13, n:o 60.

Bland buskar etc. r. (*Sk.* mell. södra Åsen och Ljungby hed; Helsingb.; Kullaberg. *Blek.* Carlshamn; Listershufvud etc. enl. Gosselm. *Södml.* Vester-Hanninge sn, Häringe. *Hall.* Särö. *Boh.* — *N.* Christiansands st.) *Lik föreg., men med mer sammansatt och utbredd blomställn.; fodr. nedböjdt; fr. svartviolett. — R. vulgaris * discolor Arrh. Monogr.*

7 R. *Radula Weih.* stamm. hårig, med *gröfre, raka* ell. *nedböjda* taggar, glest *blandade med* glandler och små raka borst; bladen *som föreg.;* klasen grenig, med glandler och *raka* borstlika taggar; kronbladen *bredt* omv. äggrunda. ♄ 7, hv. ell. blekröda blr. Fig. Fl.D.2413. H.N.f.8, n:o 47.

Bergsrött. etc. vid hafvet, r. (*Sk.* Helsingborg; Kullaberg; Romeleklint och Stens Hufvud enl. F. Aresch. *Boh.* Långedalen; Koön vid Marstrand. *Blek.* Carlskronatrakten; Carlshamn; Ronneby. — *N.* södra del.: Ax. Bl.) *Stamm. sträf som ett rifjern [radula] af de fina, lätt lossnande nåltaggarne; bladen tunnare än hos föreg., som denna art för öfrigt mycket liknar. — R. vulg. * Radula Arrh. Monogr.*

8 R. *horridus Hn.* stamm. upptill luden och glest glandelhårig, med *grofva krökta* och *finare raka* taggar; bladen *3fingr.;* småbl. bredt äggrunda, *under gröna* håriga; klasen qvastlik glandelhårig med *kroktaggiga* blomskaft och foder; kronbl. *aflånga.* ♄ 6, 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Fl.D.suppl.77. H.N.f.6, n:o 46.

Stenbundna st. nära hafvet, r. (*ÖG.* Rönö vid Ettersundet; Jonsberg, jemte många andra st. i skärg. enl. Kindb. *Smål.* Stenserum i Ukna sn: Dr A. Lund; Blidstena i Eds sn enl. Ekstr.) *Utmärkt af sin taggighet, täta ludd, blandadt med gröfre glandelhår, rundade småblad och flere små blomsaml. i de öfre enkla bladens veck. Bl.fodret nedböjdt; fr. liten, n. svart. — R. infestus ed.3.*

9 R. *tæniarum Lindeb.* stamm. *som föreg.,* strimmig; bladen *5fingr.;* småbl. n. omv. äggrunda, med kort spets, *under blekare;* klasen glandelhårig, *kroktaggig;* kronbl. *äggr.,* i spetsen *urnupna.* ♄ 7, hv. ell. r. blr. Fig. Lindeb.Nov.Fl.Scand.t.1. H.N. f.15, n:o 50.

Bergsrött. nära hafvet, r. (*Boh.* öarne Oroust och Kalfö, på många st. t. ex. vid Svanvik, Varekil, Henå.) *Ej olik föreg., men skiljes med de anförda kännetecknen. Bl.fodret vid blomn. utstående, sedan tilltryckt; fr. n. svart.*

b — Stammen trind ell. rundadt kantig.

α — Alla småbladen tydligt skaftade; stammen glandelhårig.

10 R. *glandulosus Bell.* stamm. *alldeles trind,* med gröfre och finare, *raka,* men något nedböjda taggar; bladen *3fingr.;* småbl. äggrunda eller ovala, under, med undantag af nerverna, n. glatta; klasen af 1—4blommiga, utsperrade borsttaggiga blomskaft; kronbladen *spadlikt aflånga.* ♄ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1696. H.N.f.5, n:o 52.

Stenbundna st. nära hafvet, r. (*Smål.* Misterhult på Snuggö; Brändö; Örö; Vesterums sn på Nötegårdsö etc.; Kålmårdsö och Loftahammar; Vestervik flerest. t. ex. vid

Hornsbrygga: A. Lund. *ÖG.* Dala i Grebo sn enl. Scheutz; Missjö i S. Annæ enl. Kindb. *VG.* Kinnekulle.) *Taggarne nålfina; stambladens småblad stora tjocka*), med rundad bas, fint och n. likformigt hvass-sågade; fr. svart.*

β — De 2 nedersta småbladen oskaftade; stammen glatt.

11 R. *Wahlbergii Arrh.* stamm. *rundadt kantig,* med korta *raka,* i qvasten något *krökta* taggar; bladen 5fingr.; småbladen *tjocka,* rhombiskt äggrunda, under blekt småludna och *något bleka;* blrna i sammansatt, kroktaggig och småluden qvast; kronbl. rundadt äggrunda. ♄ 7, r. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 49.

Stenbundna st. nära hafvet. (*Sk.* Kullaberg etc. — *Södml.* Utön; Vermdön; Tollarö. *Stockh.* Djurgården. *Dalsl.* Låttsbyn i Gunnarsnäs enl. Leffl. *Boh.* Toltorp; Grötö etc. *Hall. Öl.* — *N.* Arendal; Tönsberg.) *Stammens taggar raka och nog starka; bl.grenarnes längre och något krökta; småbl. stora, rundade med kort spets och största bredden n. vid midten; uddbl. vanl. hjertlikt. Fr. svartblå, af stora småbär.*

12 R. *corylifolius Sm.* stamm. *trind, upptill något* kantig, med *raka* taggar; bladen 5- ell. 3fingr.; småbladen *tunna,* äggrunda, *under* omärkl. håriga *gröna;* blr som föreg. med raka, något nedböjda taggar på skaften; kronbl. bredt omv. äggrunda. ♄ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.187. Fl.D.2538. H.N.f.7, n:o 48.

* *pruinosus Arrh.* stamm. trind, daggblå; bl. 5—7-, säll 3fingr.; blrna i enklare, klaselik saml.; kronbl. äggrunda. Fig. H.N.f.7, n:o 47.

Stenbundna st. bergsrött. (*Sk.* Ystad; Ramlösa; Kullen; Torrekow etc. *Blek.* Ronneby; Lyckeby. *Smål.* Kalmar; Örö. *ÖG.* Gusum. *Hall. Boh.* i skären. *VG.* Kinnekulle; Venersborg. — *N.* söd. del.: Ax. Bl. — * *Smål.* och *ÖG.* i skären. *Stockh.* skärg. *Hall.* Klef, Sannö m. fl. st. *Boh.* Koön etc. *Öl.* Borgholm.) *Lik R. cæsius med tunna, ofta endast 3fingr. blad, raka, men längre och starkare taggar. Fodr. nedböjdt; fr. något blåaktigt svart, stundom finluden, af stora småbär.* — * *R. pruinosus ed.9.*

13 R. *nemorosus Hay.* stamm. *rundadt kantig, daggblå,* med starka, nedtill *raka,* i klasen *något krökta* taggar; bladen 5fingr., småbl. *tunna,* rhombiskt äggrunda, *under vanl. som hos föreg.;* blr i gles och meränd. enkel klase; kronbladen n. aflånga. ♄ 6, 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. H.N.f.6, n:o 47.

Bergsrött. lund. helst i skärg. (*Sk.—Södml.* Utön m. fl. öar i Stockh. skären. *Boh.* Instön, Koön m. fl.) *Lik föreg., men med smärre, ofta n. glatta småblad och smal klase. Fr. svartblå. Var. med under hvitludna bl.: var. tomentosus, samt med tätt taggiga blad- och blomskaft. Denna jemte de 2 föreg. arterna sammanflyta stundom med hvarandra och anses af flere förf., trol. med rätta, blott vara former af en enda art.*

14 R. *cæsius L.* stamm. *trind,* meränd. daggblå, med *raka borstlika* taggar; bladen *3fingr.,* småbl. som föreg., klasen qvastlik, något hårig; kronbl. bredt omv. äggrunda. ♄ 6, 7, hv. blr. — *β paniculatus:* småbladen nära glatta; blrna i flocklik samling. Fig. Sv.B.241. Fl.D.1213.

Stenbundna st. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Romsdalen. — *β Blek.* Lyckeby. *Boh.* Vingaö och Varö i Styrsö sn. *Gotl.* Stora Carlsön enl. G. v. Ced. — *N.* Langöe vid Holmestrand.) *Stammen får någon gång på mycket drifvande, men skuggiga ställen 5fingr. blad; blomgrenarne stundom taggiga eller glandelhåriga; fodr. icke nedböjdt; fr. daggblå.*

††† Örter.

* Bladen 3fingrade.

15 R. *saxatilis L.* stjelken sträf *flerblommig, med krypande refvor;* småbl. ojemnt och n. flikigt grofsågade; blomskaften sällan längre än blomman; kronbladen lancettlika, *föga längre* än fodret; frukt af få, föga sammanhängande småbär. ♃ 6, hv. blr. — *β hybridus:* kronbl. bredare, dubbelt längre än fodret, vanl. rödlätta. Fig. Sv.B.349. Fl.D.134.

---

*) Tjocka och tunna blad tagas här endast relativt; de förra mer pergamentsfasta, de sednare n. som postpapper; på skuggiga ställen blifva dock bladen i allmänhet tunnare.

Steniga skogslund. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Lpl. Helsl.* Norrbo sn, norr om söd. Dellen: C. O. Berg. — *N.* Ost-Finnm. Fjelbma i Tanen.) *Frukten sammansatt af stora röda småbär. β R. triflorus Hook. enl. Fr. öfvergår i följ., som mera liknar R. arcticus.*

16 R. *castoræus Læst.* stjelken *fåblommig*, vanl. sträf och *utan refvor;* småbl. *hvasssågade;* blomskaften utdragna; kronbl. *flere g:r längre* än fodret; frukt af (5—7) småbär. ♃ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.766. Fl.D.suppl.76. H.N.f.3, n:o 43.

Elf- och bäckstränder. (*Torn. Lpm.* mellan Karesuando och Muonioniska; Kurkiokoski; Jukkasjärvi. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Jokkmokk: Ind. m. fl. st. enl. H. Widm. *Pit. Lpm.* nedanför Käksa vid Hundviken. *VB.* nor. del, vid Gäddträsk samt i Nilsmyran nära Björkfors. *Helsl.* Norrbo, med föreg:s *β*; Arbrå sn, vid Kyrkbyn och Hosätter: Wistr.) *Oftast lik följande; stundom mer lik föreg., hvaraf den synes hybrid. Bären syrliga.*

17 R. *arcticus L.* stjelken *1—3blommig, utan* taggar och refvor; småbl. *trubbsågade;* kronbladen n. omvändt äggrunda *utdragna;* frukterna af talrika småbär. ♃ 6, r. blr. Fig. Sv.B.26. Fl.D.488 och suppl.17. H.N.f.3, n:o 44; f.12, n:o 53 [var.].

Svedjel., dikeskanter etc. (*Lpl—Gefle. Uppl.* Järlåsa sn. *Stockh.* i ett kärr bortåt Uggelviken och på en holme utom Blockhusudden. *Dal. Vestml.* vid Brattheden nära Ramnäs kyrka; Hedbo i Möklinta sn enl. Leffl. *Verml.* i Elfdalen samt Ny sn. — *N.* Ost- och Vest-Finnm. ned till Hedemarken.) *Mörkröda, syrligt aromatiska bär: Åkerbär.*

** Bladen enkla.

18 R. *Chamæmorus L.* stjelken enblommig; bladen nästan njurlika, 5—7flikiga; blrna tvåbyggare. ♃ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.469. Fl.D.1.

Skogskärr. (*Lpl.—Sk.* och söd. *Hall.* enl. Theor. — *N.*) *Var. med 4taligt foder och krona. Har röda, slutl. gula bär: Hjortron.*

316. FRAGARIA *Lin.* Smultron.

1 F. *vesca L.* bladen 3fingrade, säll. enkla, med utsperradt håriga skaft; blomskaftens hår *tilltryckta* ell. föga utstående; fruktfodret *tillbakaböjdt;* pistillernas fäste *glatt.* ♃ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.16. Fl.D.2235. H.N.f.12, n:o 54 [var.].

Back. och skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bären lösa, saftiga, lätt lossnande från fästet: Smultron. Småbl. sammanflyta någongång till en enda, hjertlik bladskifva: var. monophylla.*

2 F. *elatior Ehrh.* blomskaftens hår *utsperrade;* för öfr. som föreg. ♃ 5, 6, hv. blr. Fig. H.N.f.6, n:o 48.

Ängsback. r. (*Sk.—Gefle. Vestml. Verml.* Venerstrakten, särd. vid Norselfven. *Hall. Öl.* Troligen på de flesta ställen förvildad, såsom allmänt odlad.) *Betydl. större än föreg. En del stånd sätta aldrig frukt. — F. magna Thuill.*

3 F. *collina Ehrh.* blad och bladskaft som hos de föreg.; blomskaftens hår *föga utstående;* fodret *uppböjdt;* pistillernas fäste *hårigt.* ♃ 5, 6, hv. blr. — *β calycina:* fodret långt som kronbl. Fig. Sv.B.548. Fl.D.1389. H.N.f.6, n:o 49.

Torra ställen, back. (*Sk.*—Norra *Uppl.* och *Vestml.* Mälartrakt. *Ner. Dalsl. Boh.* Sör Edsvik i Tanum; Otterön: Leffl. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Skien; Christiania; Ringerige; Toten etc. — *β Blek.* Ronneby.) *Bären mer hårda och fastsittande vid fästet. Var med större och mindre blr.*

317. COMARUM *Lin.* Kråkklöfver.

1 C. *palustre L.* bladen 2—3pariga, med tunglika—aflånga, hvass-sågade, under blågrå småbl. ♃ 6, 7, rödbr. blr. Fig. Sv.B.310. Fl.D.636.

Kärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Kronbl. mycket kortare än fodret.*

318. POTENTILLA *Lin.* Fingerört.

† Bladen parbladigt delade.

1 P. *fruticosa L. buske;* bladen 2—3pariga, med *helbräddade* småblad. ♄ 6—8, g. blr. Fig. Sv.B.253. Fl.D.suppl.74. H.N.f.4, n:o 63.

Torra st. r. (*Öl.* södra delen, nedom Thorslunda. Förvildad flerest. i ÖG. enl. Kindb., samt vid Gunnebo nära Göteborg.) *2—3 fot hög.*

2 P. *rupestris L. stjelken upprät;* bladen *2—3pariga,* de öfre 3fingr.; småbladen äggrunda. djupt *sågade,* de öfre större; blrna i knippe *i stjelkens spets.* ♃ 7, hv. blr. Fig. Jacq.A.114. H.N.f.11, n:o 45.

Bergshöjd. bland buskar, r. (*Smål.* Alsheda, Stenberga, Skirö och Skede snr; Döderhult sn: Scheutz; flerest. i Mörlunda sn enl. Ekstr. *VG.* på de högre bergen; mell. Degeberg och Stola; Åsaka i Vartofta härad etc. *Dalsl. Hall. Boh.* mell. Kongsbacka och Göteborg; Tjörn flerest. enl. Lefll.; Uddevalla; Smörkullen i Skredsvik, och flerest. i Foss sn: Lefll. — *N.* Christiania: Moe enl. Ax. Bl.)

3 P. *Anserina L. stjelken krypande;* bladen *mångpariga,* med olikstora bladpar; småbladen hvass-*sågade;* blomskaften *i bladvecken, enblommiga.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.152. Fl.D.544.

Betesm. väg. a. (*Sk.—VB.* och södra *Lpm.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Bladen merändels hvithåriga, särdeles på undre sidan, hvilken ofta är silfverhvit.*

†† Bladen fingerlikt delade; blomfodret 10klufvet; kronbl. 5.

* Alla bladen 3fingrade.

4 P. *norvegica L.* stjelken upptill klynnegrenig; småbladen *lancettlika—ovala,* djupt sågade eller inskurna, *under håriga och gröna;* kronbladen *icke längre* än fodret. ⊙ ☽ 6—8, g. blr. Fig. Fl.D.171 och 1874. H.N.f.3, n:o 45.

Torra, stund. fukt. st. r. (*Verml. Dal. Gestr.* och *Helsl.* ymnig, spridande sig derifrån sparsamt ända till *Blek. Sk. Hall.* och *Boh.*, samt till *Jemtl.* och *Ångml. VB.* Umeå sn. *Gotl.* Rohnemyr enl. G. v. Ced. — *N.* Christiania, särdeles på öarne i fjorden; Österdalen, Hallingdalen, Voss etc. Ost-Finnm. vid Pasvigelv i Sydvaranger: Norm.) *Ofta 2—3 qvart. hög, med små blr, snart försvinnande rotblad, hvilka stund. äro parbl. delade i 2—3 par småbl.*

5 P. *nivea L.* stjelken uppstigande, med slutl. ganska *långa* blomskaft; småbladen *omv. äggrunda*—vigglika, inskuret sågade, *under* meränd. *hvitludna;* kronbl. *längre* än fodret. ♃ 7, g. blr. — *β pallidior:* bladen under gråludna. Fig. Fl.D.1035.

Fjellv. (*Torn.—Pit. Lpm.* — *N.* Finnm. Porsanger: Norm. till Gudbrandsdalen. — *β N.* Nordl.; Tromsöe.) *Bladen under silfverhvita.*

*(P. maculata * gelida.)*

** Alla bladen 5fingrade, endast de vid blrna stund. 3fingrade.

6 P. *reptans L.* stjelken långt *krypande;* småbl. tunglika—vigglika, under *gröna,* småludna, sågade, med *platta* kanter; blomskaften ensamma i bladvecken, enblommiga. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.709. Fl.D.1164.

Ängsrenar. (*Sk.—Helsl. Vestml.* och *Verml. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* sällsynt.) *Stjelken ofta flere fot lång; blrna stora.*

7 P. *argentea L.* stjelken *uppstigande,* upptill grenad i *qvastlikt knippe,* med *korta raka* blomskaft; småbladen vigglika, *under* meränd. *hvitludna,* n. från basen *fliktandade,* med fram- och utåt rigtade tänder, den yttersta utdragen, kanterna *tillbakaböjda.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.865.

Torra st. a. (*Sk.—VB.* nor. del. och *Pit. Lpm. Lul. Lpm.* Njammats. — *N.* till Senjen: Norm.) *Stjelken fotshög; bladens undre sida snöhvitt luden, stundom n. bar och gröngrå: P. argentea β sordida Fr. H.N.f.4, n:o 64, ända till n. rent grön: var. virescens ed.9.*

8 P. *collina Wib.* stjelkarne mest *nedliggande,* från midten grenade i *utdragna,* slutl. *båglikt utböjda* blomskaft; småbl. som föreg., omv. äggrunda, *under grågrönt* ludna, kanterna meränd. *platta.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.2591. H.N.f.7, n:o 49, 50.

* *pallescens Hn.* småbladen aflångt vigglika, under omärkligt håriga, gulgröna, yttersta tanden föga utdragen. Fig. H.N.f.4, n:o 65; f.7, n:o 51.

Torra st. r. (*Öl. Gotl.* — * *Sk.* Andrarum; Stens Hufvud: F. Aresch. *Blek.* på Verkö; Christianopel. *Smål.* Högsby sn, ¼ mil v. om Staby; Påskallavik. *ÖG.* Lenestad i Regna enl. Kindb. *Upps.* bot. trädg. förvildad. *Öl.* ymnig i Ventlinge sn, derifrån spridd till Ottenby och Persnäs.) *Stjelkarne utgående från sidorna af det centrala bladknippet, nedligg. eller uppböjda, mera greniga än hos föreg.; bladen*

*under tunnare gråludna. * har högre och mer uppstig. stjelk, ljusgröna, under gulaktigt bleka småblad, med mindre utdragen uddtand. — a P. Wiemanniana Günth. P. Güntheri Pohl. * P. collina Lehm. och Fr. S.V.Sc. P. intermedia Lin. Herb. och Fr.*

*(P. procumbens * mixta.)*

*** Rotbladen 5-, stjelkbladen 3fingrade.

9 P. *verna L.* stjelkarne *som hos föreg.*, jemte de veka blomskaften *sträft långhåriga;* rotbladen 5fingrade, med *n. jemnbreda* stipler; stjelkbl. 3fingrade, snart förvissnande; småbl. omv. äggrunda eller bredt vigglika, ofvan midten tandade, under enkelt håriga, gröna. ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.2510. H.N.f.4, n:o 66.
Sandåsar. (*Sk.—Uppl. Vestml. Dalsl.* omkr. Ånimmen. *Hall. Öl. Gottl. — N.* Christiania etc.) *Liten och nedliggande, med alltid grön stjelk och gula kronblad, som meränd. sakna den mörkare fläcken, hvilken utmärker P. macul. Bladtänderna små äggrunda, den yttersta vanl. kortare än de på sidan.*

10 P. *incana Moench:* stjelk och blad, utom de glesare längre håren, *tätt småludna af* ett *stjernformigt* ludd; för öfrigt *som föreg.* ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.2592. H.N. f.3, n:o 46.
Sandåsar, r. (*Blek.* Carlskrona på många st.; Sillhöfda sn; Fridlefstad sn, t. ex. s. om Kuleryd gästgg. *Smål.* från Eksjö, Ökna, Färeda, Mörlunda och Högsby till Kalmar, Thorsås, Vissefjerda och Linneryd enl. Scheutz. *VG. Öl. Gottl.* Lilla Carlsön och i Burs sn enl. G. v. Ced.) *Föga skiljd från föreg., hvarmed den af många förenas. — P. cinerea ed.9.*

11 P. *maculata Pourr.* stjelkarne *uppstigande,* jemte de raka blomskaften småludna och glest *korthåriga;* rotbladen 5fingrade, med *aflångt äggrunda* stipler; stjelkbl. 3-fingrade; småbl. vigglikt omv. äggrunda, djupt sågtandade, under håriga. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.114. H.N.f.3, n:o 47.
* *ambigua Gaud.* småbl. flikade halfvägs till ryggnerven i aflånga samstående tänder.
* *gelida C. A. Mey.* alla bl. vanl. 3fingr., n. glatta. H.N.f.15, n:o 52.
Torra ängsback. a. (*Lpl.—Boh.* nor. delen och *Smål. Gottl. Öl.* icke sällsynt. — *N.* — * *amb.* i fjelltrakter. — * *gel. Lul. Lpm.* flerest. kring Qvikkjokk: Ands. — *N.* teml. allm. på fjellen i Lom, Valders och Sogn: Ax. Bl.) *Större och mer uppstigande än P. verna, ofta med röd stjelk. Kronbl. med en mörkare, brandgul fläck mot basen. Skiljes icke från Pot. verna af Linné. — P. salisburgensis Hænke. P. alpestris Hall. d. Yngr.*

12 P. *opaca L.* hela örten *långt mjukhårig;* stjelkarne *nedliggande;* rotbladen 7—5-fingrade, med tvärhuggna småbl., stipl. *som hos föreg.;* stjelkbl. 3fingrade, småbladen *smalt vigglika,* öfverallt sågade. ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Sturm. 17 häft. Fl.D. 1648. H.N.f.1, n:o 51.
Sandåsar. (*Sk.* Käflinge och Lackalänge, Ivetofta, Årup etc. *Blek.* nära Skånska gränsen.) *Liten, mångstjelkig, rödaktig, med smalare och hårigare småblad, men för öfrigt lik P. verna.*

††† Foder meränd. 8klufvet och kronblad 4: *Tormentilla L.*

13 P. *Tormentilla Scop.* stjelken *uppstigande;* stipl. n. *handdelade;* bladen 3- ell. 5-fingrade; stjelkbladen *oskaftade,* med aflånga—vigglika, ofvan midten djupt sågade småblad. ♃ 6—8, g. blr. Fig. Sv.B.19. Fl.D.589.
Betesm. skog. a. (*Sk.—Lpl. — N.* till Finnm. Alten: Norm.) *Stiplerna stora, djupt delade. — T. erecta L.*

14 P. *procumbens Sibth.* stjelken *nedliggande;* stipl. *hela* eller *grundt* 2—3flikiga; *alla* bladen *skaftade,* med 5 eller 3 småblad. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1217 och 1819. H.N.f.2, n:o 51.
* *mixta Nolte:* alla bl. 5fingrade; kronbl. 4—5.
Skogväxta betesm. etc. r. (*Sk.* Röstånga och Torlösa socknar; Dalby och Hellesta; Roslätt; Andrarum; Trolleholm; Pugerup etc. *Blek.* Carlskrona. *Boh.* Gustafsberg. — *N.* på Svanöe i Bergens st. — * *Blek.* Carlskrona.) *Stiplerna små, mest hela; blrna betydligt större än hos föreg. — P. nemoralis Nestl. Torm. reptans L.*

**, som något liknar P. reptans, af hvilken några förf. anse den hybrid, har dock vid odling befunnits öfvergå i a.*

319. SIBBALDIA *Lin.* Trefingerört.

1 S. *procumbens L.* bladen 3fingrade, med vigglika, i spetsen 3tandade småblad; blrna gyttrade. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.761. Fl.D.32. H.N.f.15, n:o 53.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N.*) *Blrna ganska små på korta, slutl. förlängda grenar från rotstocken.*

320. GEUM *Lin.* Kummer.

1 G. *hispidum Fr.* hela växten *sträfhårig;* stjelkbladen *pardelade;* blrna *upprätta,* med omv. eggrunda kronblad *längre* än fodret; småfrukternas spröt *längre* än de *mycket långhåriga* märkena. ♃ 7, g. blr. Fig. Fl.D.suppl.78. H.N.f.5, n:o 53.
Buskväxta st. r. (*Blek.* Carlskrona på Saltö, Gastaskär etc. *Smål.* Klöfdala i Järeda sn; Tjustgöl och Svinskär i Misterhult; Vestervik; Lofta skärgård; Hagstaviken i Vesterum sn etc. *ÖG.* Gryt sn i skären, t. ex. på Fångö och lilla Ålö. *Hall.* Varberg och Karup.) *Rotbl. hos alla arterna lyrformigt parbladigt delade; ändfliken hos närv. art parklufvet inskuren, hos de öfr. meränd. 3flikig. — G. urbanum β Wg.*

2 G. *urbanum L. mjukhårig;* stjelkbl. *3delade,* sågade; blrna *upprätta,* med omv. äggrunda kronblad, *sällan längre* än fodret och med *omärklig* klo; småfr:s spröt *som hos föreg.* med *småhåriga* märken. ♃ 6, 7, g. blr. — *β hirtum:* mer hårig; kronbl. längre än fodret. Fig. Sv.B.94. Fl.D.672.
Buskväxta st. a. (*Sk.—Medelp. Dal. Öl. Gotl. — N.* till Nordl. — *β Hall. VG.* Göteborg på Danmarks Lilja.) *β G. hirtum Wahlb.*

× G. *intermedium Ehrh.* blrna *något lutande*; kronbladens skifva *rundad,* med *kort* klo; för öfr. *som föreg.* ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1874. H.N.f.6, n:o 50.
Buskväxta st. (*Sk.—Helsl.* Tuna sn. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh.* Strömstad; Vinga m. fl. st. *Öl.* Runsten etc. *Gotl.* Hessle i Fleringe. — *N.* Christiania; Trondhjem; trol. flerestädes.) *En tydlig hybriditet af G. urban. och rivale, än närmande sig mer den förra, än den sednare, hvarföre den af en del förf. föres som afart än till den ena, än till den andra.*

3 G. *rivale L. mjukhårig;* stjelkbl. *3delade,* tandade; blrna *lutande;* kronbladen *af fodrets längd,* med *utdragen* klo; småfr:s spröt *af* de *långhåriga märkenas längd.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.231. Fl.D.722.
Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Har nästan hängande blr med omv. hjertlika blekgula brunådriga kronblad. Stundom utväxa foderflikarne till stora fliktandade blad, hvarjemte kronbladens antal förökas: G. hybridum Wulf.*

321. DRYAS *Lin.* Fjellvippa.

1 D. *octopetala L.* bladen aflånga, grofsågade, under hvitludna. ♃ 8, hv. blr. Fig. Sv.B. 427. Fl.D.31. H.N.f.15, n:o 51.
Fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N.* från Finnm. ned till Langesund enl. Ax. Bl.) *Blrna likna Hvitsippor.*

4 Flocken **Spiræeæ.** Karpeller 5—10, fröhuslika, flerfröiga, fria.

322. SPIRÆA *Lin.* Kassöta.

†1 S. *salicifolia L. buske;* bladen *odelade, lancettlikt aflånga* dubbelsågade glatta; blr i tät *spira.* ♄ 6, 7, ljusr. blr. Fig. E.B.1468.
Odl. st. (Allmänt odlad, och mångenstädes förvildad.) *3—4 fot hög.*

2 S. *Ulmaria L. ört;* stjelken *kantig;* bladen *parbladigt delade,* uddbladet större, 3-klufvet, sido-småbladen *odelade* dubbelsågade, vanl. på undre sidan hvitludna; blr i knippen; karpeller *sammanvridna.* ♃ 6, 7, hv. blr. — *β denudata:* bl. på undre sidan gröna. Fig. Sv.B.189. Fl.D.547.
Fukt. äng. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Har starkt luktande blr.*

3 S. *Filipendula L. ört;* stj. *trind;* bladen *parbladigt delade* med *talrika* par af *fli-*

kiga, på undre sidan gröna och glatta småblad; blr i knippen; karpeller *raka.* ♃ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.154. Fl.D.635.
Torra äng. a. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Um. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Söndmöer.) *Foderflikar och kronblad vanl. 6—7; rottrådarne med hängande knölar.*

---

60 Fam. **DRUPACEÆ** *L.* Krona roslik. Fruktämne fritt, inom blomman, slutl. stenfrukt med en enda sten.

323. **PRUNUS** *Lin.* Slån, Kirs, Hägg (6).

† Blr 1—3 ur samma knopp före ell. samtid. med bladen, kortskaftade; frukt blådaggig, med plattad sten.

†1 P. *domestica L. utan* tornar; bladen ovala naggsågade, under *småludna;* blomskaften mest parvisa, *finhåriga;* fruktämn. och frukter slutl. *aflånga.* ♄ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.193 [med undant. af fig. d].
Odl. och förvild. (*Sk.* Broby skog enl. F. Aresch. *Blek.* enl. Gosselm. *ÖG.* flerest. förvildad: Kindb. *Hall.* vid Åsbro nära Viska-ån. *VG.* Göteborg i Rosenlund; Tunhem; Kinnekulle m. fl. st.) *Lågt träd med aflångt äggrunda kronbl. samt mer aflång och plattad sten än hos följ. Den äggformiga frukten har många förändringar, uppkomna genom odling: Plommon.*

2 P. *insititia L.* [i vildt tillstånd] *med* tornar; blad och blomskaft *som hos föreg.;* fruktämnen och frukter *n. klotrunda.* ♄ 5, 6, hv. blr. — *β rustica:* träd utan tornar; frukterna större. Fig. Fl.D.2651. *β* E.B.841. H.N.f.5, n:o 50. Sv.B.193, f. d. [frukten].
Back., *β* odl. st. r. (*Sk.* nor. del. enl. F. Aresch. *Blek.* Carlskrona; Ronneby. *Smål.* Markaryd. *ÖG.* här och der: Kindb. *Stockh.* Gäddviken. *Öl.* Borgholm. — *β Sk.* Ifö. *Hall.* Hallandsås, Torup och Getinge. *Smål.* Femsjö; Unnaryd vid Rangalsbro m. fl. st. *ÖG.* Mogata. *Gottl.* Hessle i Fleringe. Flerest. upp till Gestr. i bondtäppor. — *N.* enl. Fr. S.V.Sc.) *Buske med större blr och frukt än följ., som arten i vildt tillstånd liknar* [*v. rupestris Fr. i S.V.Sc.*]. *Odlad blir den ett litet träd med temligen stora svartblå frukter: Krikon* [*β*].

3 P. *spinosa L. med* tornar; bladen lancettlikt omv. äggrunda, finsågade, n. *glatta;* blomskaft. 1—2, *glatta;* fruktämnen och frukter *klotrunda.* ♄ 5, hv. blr. Fig. Sv.B. 151. Fl.D.926.
Back. (*Sk.—Uppl. Vestml. Verml.* Ölmebärad. *Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* södra del.) *Buske med blr på bar qvist, dock stundom med något utvecklade blad: var. coætanea. Frukt. likna stora daggblå bär: Slånbär. Tornarne, ofta 2 tum långa, uppkomma, likasom hos föreg., af blommande sidoqvistar.*

†† Blr 1—flere i flock, samtidiga med bladen, långt skaftade; frukten utan daggöfverdrag, med klotrund sten: *Cerasus Adans.*

†4 P. *Cerasus L.* bladen ovala spetsiga *småsågade, öfverallt glatta, utan* glandler på skaftet; blomflockarne n. oskaftade. ♄ 5, hv. blr. Fig. E.B.706.
Odl. och förvildad, r. (*Sk. Hall. Smål.* Visingsö; samt här och der upp till Gestr.) *Bladen fasta och släta; fr. svartbrun: Kersbär.* — *Cer. acida Barkh. C. vulgaris Mill.*

5 P. *avium L.* bladen äggrundt ell. omv. äggrundt ovala, med smal spets, *olikformigt grofsågade,* på undre sidan *gleshåriga;* bladskaften nära skifvan *2glandlade;* blomflockarne oskaftade. ♄ 5, hv. blr. Fig. Sv.B.205. Fl.D.1647.
Skogsäng. mest i bergstr. r. (*Sk.* Kullaberg; Helsingborg; Trolleholm; Häckeberga etc. *Blek.* Ronneby; Lyckebytrakten: Gosselm. *Smål.* Ekesjö, Skurugatan; mell. Jönköp. och Grenna; Husqvarnabergen, samt på Norrlandet vid Vestervik. *ÖG.* mångenst., särd. mell. Stångån och Vettern enl. Kindb. *Stockh.* Djurgården m. fl. st. *Vestml.* på Hallingen. *Verml.* på Lurön. *Dalsl.* Dalskog sn. *VG.* Billingen, Kinnekulle etc. *Boh.* mell. Strömstad och Tistedalen; Tanum sn, Klefva vid stranden etc.

Hall. Österö. *Gotl.* i När sn. — *N.* Arendal; Eger; Svanöe i Bergens stift.) *Bladen stora, tunna och ojemna; frukterna röda ell. svarta, kallade Fogelbär. — Cer. avium Mönch.*

††† Blr i klase, senare än bladen; frukten som i föreg. afd.: *Padus Koch* (Hägg).

6 P. *Padus L.* bladen ovala hvass-sågade, med 1—2 glandler vid basen; blomklasarne utdragna, något slaka. ♄ 5, hv. blr. Fig. Sv.B.121. Fl.D.205.
Skogsäng. a. (*Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.) *Frukterna små, svarta.*

---

61 Fam. **PAPILIONACEÆ** *Lin.* Krona fjäril-lik. Frukt ärtbalja. Fröhvite 0.

1 Flocken **Vicieæ.** 9 ståndare samväxta, en fri [diadelphiska]. Baljan enrummig. Hjertblad tjocka. [Örtbladen parbladiga utan uddblad, oftast med klänge.]

324. PISUM *Lin.* Ärter.

1 P. *arvense L.* stipl. groft hvassnaggade; bladen 1—2pariga; blomskaften 1—2blommiga; fröen ojemna fläckiga. ⊙ 7, rödviol. blr. Fig. Sturm, 4 häft.
Åkr. etc. (*Sk.—Gestr. Ångml. Vestml. Verml. — N.* till Trondhj.) *Den eg. vilda: P. arv. infestum Fr., är till alla delar mindre än de odlade gråärterna: var. cereale Fr., hvilka äfven ofta förekomma bland säden.*

325. LATHYRUS *Lin.* Vial.

† Stjelken med 2 vingkanter.

1 L. *silvestris L.* stipl. *icke bredare* än stjelken; bladen enpariga, med *vingkantade* skaft och lancettlika småblad; blomfodrets *4 öfre* tänder *n. likstora, bredt syl-lika;* fröärret omgifvande halfva fröet. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.325. Sv.B.254. H.N. f.12, n:o 55.
* *platyphyllus Retz.* småbladen elliptiska—aflånga. Fig. Fl.D.785.
Ängsback. (*Sk.—Gefle. Helsl.* Bergsjö sn, Storön i Kyrksjön. *Ångml. Dal. Ner. Verml. Dalsl. Öl. Gotl.? — N.* söd. del: Ax. Bl. — * *Sk.* Kullaberg: Ramåsa. *Smål.* Kalmar, vid Skälby. *ÖG.* flerest. enl. Kindb. *Hall.* Karup. *Boh.* Lilla Edet; Vingaö; Musön i Tanum; Otterö; Styrsö etc.) *Småbladen smala, svärdlikt spetsade; hos * mer aflånga, vanl. trubbiga med en liten udd, var. från ¾—1½ tum breda: L. latifolius L.Fl.Su.*

2 L. *heterophyllus L.* stipl. vanl. *bredare* än stjelken; bl. 1—2pariga, med *bredt vingkantade* skaft och elliptiskt lancettlika småblad; fodrets 2 öfversta tänder *kortare och bredare* än de öfriga, *trubbiga med udd;* fröärret till ⅓del omgifvande fröet. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. H.N.f.4, n:o 62.
Steniga lundar, r. (*Smål.* Vissefjerda; Kalmar; Hagelsrum och Lockebo i Målilla sn; vid Krigsdala prestg.; Skureda i Lommaryd etc. *ÖG.* mångenstäd. i nor. skogsbygden, Stångådalen och Sommabygden enl. Kindb.; Motala sn nedom Hålberget. *Ner.* Hökerkulla äng; Snaflunda sn flerestädes. *VG.* vid de större bergen; vid Grimstorp och Grimmerstorp i Sandhem sn. *Boh.* Koön. *Gotl.* Martebo i Prestängen.) *Vanl. gröfre än föreg.*

3 L. *palustris L.* stipl. af stjelkens bredd; bladen *2—3pariga* med *ovingade,* ofvanpå *kölade* skaft och lancettlika—jemnbreda småblad; fodertänd. *som hos föreg.,* men spetsiga. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.399.
Våta äng. (*Sk.—VB.* Neder-Kalix och *Dal. Öl. Gotl. — N.* till Ost-Finnm.) *Var. med ½ tum till 2 linier breda småblad.*

†† Stjelken 4kantig, n. ovingad.

4 L. *tuberosus L.* bladen *enpariga;* småbladen aflånga, ell. något omv. äggrunda, *trubbiga;* de *öfre* fodertänderna *breda,* n. triangulära. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.382. Fl.D.1463. H.N.f.1, n:o 50.

Åkr. äng. r. (*Sk.* Hendriksfelt vid Glemminge: Eug. Hemb.; Trelleborg och Björnstorp enl. F. Aresch. Fordom på flere andra st. *ÖG.* vid Åby i Horns sn. *Södml.* Aspö sn, Skärs äng; Vibyholm. *Stockh.* vid Ulfsunda; Näsby i Täby sn. *Uppl.* Sjö slott, ymn. *Vestml.* Björksta sn enl. G. v. Ced.) *Rotstockens grenar uppsvällda till tumslånga ålliga knölar, hvarföre växten fordom blifvit odlad och trol. förvildad.*

5 L. *pratensis L.* bladen *som hos föreg.*; småbladen lancettlika *spetsiga; alla* fodertänd. *sylspetsade.* ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.49. Fl.D.527.
Äng. a. (*Sk.—VB.* Umeå. *Jemtl. Öl. Gotl.* — *N.* till söd. Finnm.) *Var. med bredare och smalare småblad, glatt och hvitluden.*

6 L. *maritimus Big.* bladen *3—8pariga,* med ovala småblad, stora n. hjertlika stipler. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.338. H.N.f.2, n:o 50.
Grus. hafsstr. r. (*VB.* Neder-Kalix skärg. — *Helsl.* Hudiksvall. *Södml.* Landsort; Muskön; Ålön etc. *Sk. Boh.* Strömstadstrakten; Tanum sn, Pinnö. — *N.* till Ost-Finnm.) *Var. glatt och mer ell. mindre hårig, samt i Boh. enl. Leffl. med smärre, bredt lancettlika småbl.: β acutifolius Bab. — Pisum L.*

326. ÓROBUS *Lin.* Vippärt.

1 O. *vernus L.* stjelken upprät, *enkel, ovingad;* stipl. halft pillika, spetsiga, vanl. *kortare* än bladskaften; bladen *2—4pariga,* med *äggrunda långspetsiga* småblad. ♃ 5, r. ell. viol., säll. hv. blr. Fig. Sv.B.640. Fl.D.1226. H.N.f.16, n:o 54, var.
Lund. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* upp till Lysöen i Trondhjems stift.) *Småbladen ofta tumsbreda, stundom såsom hos ex. i H.N. knappt tredjedelen så breda, smalt lancettlika: β angustifolius Fr. — Lathyrus Wimm.*

2 O. *tuberosus L.* stjelken uppstigande, enkel, *vingkantad;* stipl. halft pil-lika spetsade, vanl. *längre* än bladskaften; bladen *2—4pariga,* med smalt *aflånga—elliptiska* småblad. ♃ 5, 6, purpurr. ell. viol., säll. hv. blr. Fig. Fl.D.781. H.N.f.5, n:o 49, var.
Ängsback. a. (*Sk.—Ångml.* och *Dal. Öl. Gotl.* — *N.*) *Småbladen meränd. trubbiga, stund. n. jemnbreda: var. tenuifolius H.N. — Lathyrus macrorhizus Wimm.*

3 O. *niger L.* stjelken upprät, *grenig, ovingad;* stipl. smala, halft pil-lika sylspetsade, af bladskaftens längd; bladen *5—8pariga,* med bredt lancettlika småblad. ♃ 6, 7, purp. blr. Fig. Fl.D.1170.
Ängsback. (*Sk.—Uppl. Vestml. Ner.* Göthlunda. *Verml. Dalsl. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* till Bergen.) *Stundom alnshög. Svartnar gerna torr; baljorna långa, mångfröiga. — Lathyrus Wimm.*

327. VICIA *Lin.* Vicker.

† Klasar mångblommiga, långt skaftade.

* Bladen högst 5pariga.

1 V. *pisiformis L.* bladen 3—5pariga, småbladen *hjertlikt äggrunda* trubbiga med udd, nedersta paret fästadt *utan skaft* tätt vid stjelken; pist:s märke *öfverallt* finludet. ♃ 7, gröngula blr. Fig. Sv.B.608. H.N.f.5, n:o 48.
Skogsback. berg. r. (*ÖG.* flerestäd. i Åtvedatrakten, Stångådalen och Sommabygden enl. Kindb.; Östra Ryd; Omberg. *Smål.* vid sjön Tynn i Dalhem sn: Stud. P. A. Nilsson; Husqvarnabergen: Stud. C. A. Burén enl. Zett. I Bot. Not. äfven uppgifven för Ed sn, men origtigt enl. Dr Lund. *VG.* vid Bursle på södra sidan af Hunneberg. — *N.* Christiania.) *Stor bredbladig växt; stiplerna hela eller bugttandade; klasarne med talrika blr.*

2 V. *dumetorum L.* bladen 3—4pariga, småbladen *äggrunda,* trubbiga med udd, *alla* kort småskaftade, något tillbakaböjda; märket *ofvanpå* glatt. ♃ 7, purp. blr. Fig. Fl.D.1464. H.N.f.16, n:o 53.
Lundar, r. (*Sk.* vid Kaddsjö i Kaslösa sn; Krageholm; Öfvedskloster; Stenbyhällar i Benestad sn; Baldringeskogen etc. *Smål.* Högsby sn: Stud. Lunell enl. Ekstr. *ÖG.* Stegeborg. *Stockh.* Sickla-ön. *Hall.* bland Slån och Törnbuskar på Halmstads gärde; i ängar söder om Vrearps g.g.) *Liknar mycket föreg. Stipl. fliktandade; klasarne vanl. med 6—8 blr.*

** **Bladen minst 6pariga.**

a — Pistillens märke rundtomkring småludet.

3 **V.** *silvatica L.* stipl. halfmånlika, *syltandade;* bladen *med* klänge; småbl. äggrundt aflånga; blomklasarne *längre* än bladen, *utan* skärm. ♃ 7, 8, hvita blåstrimmiga blr. Fig. Sv.B.136. Fl.D.277.
Skogsäng. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. Boh. Öl.* vid Horn. *Gotl.* i Follingbo sn. — *N.* till Salten.) *Stjelken klängande; bladen med långt, grenigt klänge.*

*4 **V.** *Orobus DC.* stipl. halft spjutlikt lancettlika, *helbräddade;* bladen *utan* klänge; småbl. äggrundt lancettlika; blomkl. *något längre* än bladen, *utan* skärm. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.98. H.N.f.7, n:o 41.
Ängsback. nära hafvet. (*N.* från Lister till Svanöe i Bergens st.) *Blrna hvita och viol.; med mörkare ådror, i korta klasar; i stället för klänge en borstlik udd i bladspetsen. — Orobus silvaticus L. Vic. cassubica Fl.D.*

5 **V.** *cassubica L.* stipl. *som hos föreg.;* bladen *med* klänge; småbl. aflånga—elliptiska; blomklas. *kortare* än bladen, *med* borstlika skärm af småskaftens längd. ♃ 7, 8, viol. blr. Fig. Fl.D.1395. Jacq.A.229. H.N.f.3, n:o 40.
Lund. r. (*Sk.—Södml. Stockh.* Nacka- och Danviksbergen; Beateberg m. fl. st. på Vermdön; Drottningholm. *VG.* Halle- och Hunneberg; på en ö i Tidan vid Ullevad. *Dalsl.* Stora Wahlberg vid St. Leesjön, samt på Boxåsen i Färglanda sn. *Boh.* Lackarebäcks oxhage i Fässbergs sn. *Hall. Öl.* Algutsrum på en kulle vid Möllstorp.) *Stjelken styf och upprät; klängen långa greniga.*

b — Märket ofvanpå glatt.

6 **V.** *villosa Roth: ulligt luden;* stj. klängande; småbl. aflånga ludna; blomfodrets nedre tänder långa, syl-lika; kronseglets skifva *hälften kortare* än klon; baljorna *ovala* fåfröiga. ☉☽ 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.166? Fl.D.2599. H.N.f.4, n:o 61.
Åkr. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* Lith sn. *Öl. Gotl.* Pavik i Eskelhem sn enl. G. v. Ced. — Södra *N.*) *Har nästan dubbelt större, mer i purpur dragande blr än följ., som den kommer nog nära; balj. 3—6fröiga. — V. Cracca Sv.B.*

7 **V.** *Cracca L. kort småluden;* stj. slak ell. klängande: småbl. utdraget lancettlika, *trubbade* med udd; fodrets *trenne* nedre tänder *n. likformiga,* kort lancettlika; kronseglets skifva *af klons längd;* baljorna *cylindriska* 6—10fröiga. ♃ 6—8, b. blr. Fig. Fl.D.804. H.N.f.8, n:o 42.
Åkrar, äng. a. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm. Lul. Lpm.* Storbacken: Ind. — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Cracca major Godr. & Gren.*

8 **V.** *tenuifolia Roth: kort och glest* sträfhårig; stj. *styf,* flerböjd; småbl. jemnbreda, *spetsiga* med udd, under upphöjdt nerviga; fodrets *nedersta tand syl-lik,* de 2 sidotänderna äggrunda sylspetsiga; kronseglets skifva *längre* än klon; baljorna något plattade. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2177. H.N.f.13, n:o 61.
Back. åkerren. (*Sk.* mångenstäd. helst i östra delen. *ÖG.* Hagebyhöga sn; Omberg. *VG.* Göteborg. *Öl. Gotl.*) *Blrna blå, eller viol. med bleka klor; bladen stund. något trubbiga. Föga skiljd art.*

†† **Klasar fåblommiga, ganska kort skaftade.**

9 **V.** *sepium L.* bladen mångpariga, med aflångt äggrunda helbräddade småblad, de öfre mindre; klasarne i öfre bladvecken, 3—5blommiga, med uppräta (stund. blott 1—2) baljor; märket ofvanpå glatt. ♃ 5, 6, purpurr. ell. viol. blr. Fig. Sv.B.326. Fl.D.699.
Ängsback. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gotl.* — *N.* till söd. Finnm.)

††† Blommor ensamma ell. parvisa i bladvecken.

10 **V.** *sativa L.* stipl. *tandade;* bladen *5—7pariga,* småbladen aflångt vigglika, tvärhuggna, med udd; blrna *parvisa;* balj. *håriga;* fröen något *plattade.* ☉ 7, purpurr. blr. Fig. Sv.B.230. Fl.D.522.
Åkr. (*Sk.—Ångml. VB.* Björkfors och Neder-Kalix. *Jemtl. Dal. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj.) *Mycket större än följ., med bredare och plattare, mer ludna baljor.*

11 **V.** *angustifolia Roth:* stipl. *tandade;* bladen *3—4pariga;* småbl. lancettlika—jemn-

breda, de nedersta bladens kortare, urnupna; blrna *1—2;* balj. tunnt småludna, slutl. n. *glatta;* fröen *klotrunda släta.* ⊙ 7, purpurr. sällan hv. blr. — *β Bobartii:* de öfre bladens småblad nästan parallelt jemnbreda, i spetsen intryckta. Fig. Fl.D.1340. H.N.f.12, n:o 56.

Åkr. back. etc. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. VG. Boh. Hall. Öl. Gotll.* — *N.* södra del.) *1—2 fot lång; med 1—2 linier breda blad; foderländ. vanligtvis kortare än pipen.* — *V. sativa β nigra L. V. segetalis Thuill.*

12 V. *lathyroides L.* stipl. *helbräddade;* bladen *2—3pariga,* de nedres småblad omvändt äggrunda, med intryckt spets, de öfres aflånga: blrna *ensamma;* balj. *glatta;* *fröen prickiga.* ⊙ 5, 6, viol. blr. Fig. Fl.D.58. H.N.f.14, n:o 55.

Grus. st. r. (*Sk. Blek. Smål.* vid Kalmar; Vestervik; Taxås i Stenbrohult: Madesjö, samt Segersgärde i Lofta sn; Sandsjö i Kronob. län. *ÖG.* Gryt; Engelholm i S. Annæ, samt Norrköping enl. Kindb.; Häradshammar. *Stockh. Uppl.* vid Wijks slott. *VG.* Göteborg. *Hall. Öl. Gotll.* vid Lärbro kyrka enl. G. v. Ced. — *N.* Christiansand.) *3—5 tum hög.*

328. ERVUM *Lin.* Lins.

†1 E. *Lens L.* bladen omkring *6pariga;* blomklasarne *1—2blommiga, med* ett borstlikt *bihang* nedom blrna; fodret af kronans längd: baljorna breda, *2fröiga glatta.* ⊙ 6, 7, blåhv. blr. Fig. Sturm, 52 häft.

Förvild. r. (*ÖG.* i Hällesta, Nykil, V. Tollstad och V. Stenby snr; Skenninge; Omberg. Allt enl. Kindb. *Gotll.*) *Större än de följ. med korta och mycket breda baljor, plattade frön: Linser.* — *Lens esculenta Mönch.*

2 E. *hirsutum L.* bladen *6—8pariga,* med n. jemnbreda, vanl. tvärhuggna ell. urnupna småbl.; blomklas. meränd. *flerblomm., utan* bihang; kronan längre än fodret; balj. *ludna 2fröiga.* ⊙ 6, 7, ljusblå blr. — *β angustifolium:* småbl. spetsiga; klas. vanl. 2blomm. Fig. Fl.D.639.

Torra st. åkr. (*Sk.—VB.* nor. del. och *Um. Lpm.* — *N.*) *Blrna mycket små.* — *Vicia Fr. S.V.Sc. Cracca minor Godr. & Gren.*

3 E. *tetraspermum L.* bladen *3—4pariga,* med n. jemnbreda, trubbade, uddspetsiga småblad; blomklas. *1—3blommiga;* kronan som hos föreg.; balj. *glatta, 4—6fröiga.* ⊙ 6—8, ljusblå blr. — *β tenue:* småbl. spetsiga; blrna ensamma. Fig. Fl.D.95.

Torra st. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Öl. Gotll.* — *N.*) *Blrna små, med kort foder. Var. med 3blommiga klasar och 5—6fröiga baljor.* — *Vicia Fr. S.V.Sc.*

2 Flocken **Hedysareæ.** Sländ. diadelphiska. Balja affallande hel eller ledvis [ledbalja. Örtbladen parbladiga med uddblad].

329. CORONILLA *Lin.* Kronärt.

1 C. *Emerus L.* buske, med kantig stam; bladen 3—4pariga, med omv. äggrunda småbl.; blomklas. 2—3blommiga; kronbladens klo 3 gång. längre än fodret. ♄ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.343. Fl.D.suppl.89. H.N.f.4, n:o 60.

Kalkberg, r. (*Öl.* på kalkbergets afsättningar mell. Vickleby och Resmo kyrkor; Borgholms slott, ⅛ mil på södra sidan ymnig; Rösslösa. *Gotll.* Thorsborgen samt Mullvalds i Ardre. — *N.* vestra kusten.) *1—2 fot hög, med stora blr, långa och smala baljor.*

330. ORNITHOPUS *Lin.* Klovicka.

1 O. *perpusillus L.* bladen mångpariga, med äggrunda—elliptiska småbl.; blrna i hufvud; baljorna något plattade, krökta nätrynkiga. ⊙ 5, 6. Fig. Fl.D.730. H.N. f.2, n:o 49.

Betesm. vid hafvet, r. (*Sk.* Ystad, mellan Köpinge och Kabusa; Köpingsberg enl. F. Aresch. Fordom äfven i *Smål.* på Stensö, Svinö och Engö vid Kalmar.) *Späd, vid basen grenig ört, med röda och hvita blr.*

331. ONOBRYCHIS *Gærtn.* Helghö.

†1 O. *sativa Lam.* bladen mångpariga, med aflånga—lancettl. småbl.; foderflikarne af halfva kronkölens längd, längre än vingarne; baljan borsttaggig, i framkanten köld. ♃ 6, 7, violettröda blr. Fig. Fl.D.2243.

Ång. r. (*Sk.* Malmö vid Limhamnsvägen och på en pilvall nära Rosenlund; Torup på en backe, ymnig. *ÖG.* Omberg etc. enl. Kindb. *Stockh.* Ulfsunda. *Gotl.* Visby, Snäckgärdet. Fordom odlad.) *Alnshög; bl.klasar axlika, 2—4 tum långa.* — *Hedysarum Onobr. L.*

3 Flocken **Astragaleæ.** Stånd. diadelphiska. Balja genom ena fogens invikning mer och mindre 2rummig. [Blad som föreg. flock.]

332. ASTRAGALUS *Lin.* Backsöta.

† Blrna gula.

1 **A.** *glycyphyllus L.* stjelken nedliggande; stipl. äggrundt lancettlika, spetsiga; bladen 5—6pariga, med äggrunda—elliptiska, trubbiga glatta småblad; blomklasarne kortare än bladen; baljorna trekantiga, något krökta. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.237. Fl.D.1108.
Lund. (*Sk.—Stockh.* och *Södml.* *Uppl.* Funbo sn, vid Löfsta. *Helsl.* Carlsberg och Tenberget i Loos sn. *Medelp.* berget Klacken i Hafverö sn. *Jemtl.* Håsjö sn. *Dal.* Hykjeberget. *Vestml.* Klacken i Norberg. *Ner.* *Verml.* *VG.* *Dalsl.* *Boh.* *Hall.* *Öl.* *Gotl.* — *N.* Christiania till Næs på Hedemarken. Arendal etc.)

†† Blrna blå ell. violetta.

* Stiplerna trubbiga.

2 **A.** *oroboides Horn.* stjelken uppstigande; stipl. äggrunda; bladen *5—7pariga,* med *aflånga* trubbiga *glatta* småblad; klasskaften längre än bladen; balj. äggrunda, *till hälften inneslutna* i blomfodret, nedböjda. ♃ 7, 8, b. blr. Fig. Wg.Fl.L.t.12,f.4. Fl.D.1396. H.N.f.3, n:o 39.
Fjellv. (*Lul. Lpm.* Titir njarka vid Wirihaure; Kallowarats vid Rovejaure, samt vid Puolaure: H. Widm. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan; Helagsfjellen. *Herjed.* vestl. fjell. — *N.* Ost-Finnm.; Saltdalen; Stuedal; Dovre; Lom etc.) *A. Leontinus Wg. Fl.L.* *Phaca oroboides DC.*

3 **A.** *alpinus L.* stjelken i början mycket kort, slutligen uppstig.; stipl. äggrunda; bladen *8—10pariga* med aflånga *under mjukhåriga* småblad; klasskaften längre än bladen; balj. 3kantiga, med *ur blomfodret utskjutande bas.* ♃ 6, 7. — *β dilutus Norm.* fodr. och balj. ljust gulhåriga. Fig. Lin.Fl.L.t.9,f.1. Wg.Fl.L.t.12,f.1. Fl.D.51. H.N.f.14, n:o 56.
Fjelltr. a. (*Lpl.—Helsl.* nordvestra socknarne. *VB.* Torn. elfs nedre lopp; Öfver-Kalix, vid elfven. *Ångml.* Tåsjö och Fjällsjö. — *N.* Finnm. ned till Hardanger. — *β Jemtl.* Åreskutan; Getvalen: R. Hn. — *N.* Finnm. Alten: Norm.) *I början knappt fingerhög, likasom med stängel från roten, sedan 6—10 tum hög, grenig; blrna mest hvita blåstrimmiga, stundom rent blå ell. hvita. Fodret och balj. hos hufvudformen svarthåriga.* — *Phaca astragalina DC.* *Ph. minima Less.*

** Stiplerna spetsiga.

4 **A.** *hypoglottis L.* stjelk. *som hos föreg.;* stipl. äggrundt lancettlika; bladen *8—12pariga,* med *äggrundt aflånga, glest långhåriga* småblad; klasskaften *längre* än bladen; balj. kort äggrunda *med hjertlik bas.* ♃ 6, 7, blå ell. viol. blr. Fig. Fl.D.614. H.N.f.11, n:o 49.
Gräsväxta st. r. (*Sk.* strandängar mell. Malmö och Lomma. *Smål.* Kalmar, vid vägen mell. Lindelund och Engö.) *2—6 tum hög, med aflångt äggformiga tätblommiga klasar.* — *A. arenarius Fl.D.* *A. danicus Retz.*

5 **A.** *arenarius L.* stjelken nedligg. ell. uppstigande, grenig hvitluden; stipl. hinnaktiga, äggrundt lancettlika; bladen *omkr. 4pariga,* småbladen *jemnbredt lancettlika,* med uppvikna kanter, *under hvitludna;* klasskaften *icke längre* än bladen, fåblommiga; balj. *cylindriska.* ♃ 6, 7, rödviol. blr. Fig. Sv.B.734. Fl.D.suppl.87. H.N.f.1, n:o 49.
Flygsand, r. (*Sk.* Vidtsköfle på Stora Drifvan, samt derifrån spridd dels åt Köpinge och Lyngby, dels längs hafskusten till Hvitemölle enl. F. Aresch.) *4—7 tum hög, med djupt gående grenig rotstock; småbladen på öfre sidan gröna; klasen 4—8-blommig.*

333. PHACA *Lin.* Fjellvicker.

1 **P.** *frigida L.* stjelken upprät; bladen 4—5pariga, småbladen äggrundt aflånga; blom-

klasarne 2—4, jemnhöga; baljorna nedböjda, med ur fodret utskjutande bas. ♃ 7, g. blr. Fig. Wg.Fl.L.t.10,f.2. Fl.D.856. H.N.f.9, n:o 51.
Fjellv. r. (*Torn. Lpm. Lul. Lpm.* Nammats vid Laidaure: F. Björkm. enl. H. Widm. *Um. Lpm.* vid Högsta by. *Jemtl.* Snasahögen i Åre sn; Smällhögarne och Helagsfjellen. *Herjed.* Midtåkläppen etc. — *N.* Finnm.; Salten; Trondhjem i Stuedalen på Väkterhögarne etc. Ramfjellet; Tronfjellet; Dovre.) *Ph. alpina L.Fl.Su.*

334. OXÝTROPIS *DC.* Kloärt.

1 O. *pilosa DC.* stjelken *täckt af långa* mjuka, n. *vinkelrätt utstående* hår; bladen mer än 10pariga, med lancettlika ell. aflånga, meränd. spetsiga, på båda sidor ludna småblad; balj. *upprätta trinda* spetsiga håriga. ♃ 6, 7, *ljusgula* blr. Fig. Fl.D.suppl. 88. H.N.f.6, n:o 36.
Torra st. r. (*Smål.* östra del. *ÖG.* Omberg på klippor mot Vettern; Högby sn vid Skogssjö; Norrö i Heda: Kindb. *Gotl.* Vestergarn, Skansholmen; Väskinde sn, vid Bredsunds fiskläge; på hafsstr. norr om Skälsö; Öfversteqvarn etc.) *Gotl. exempl. hafva den vanligen upprätta, 8—10 tum höga stjelken sällan qvartershög, oftast nedtryckt, stångelformig. — Astragalus L. Phaca Wg.*

2 O. *lapponica Gaud.* stjelken ganska kort, grenig, *tilltryckt* hårig; bladen omkr. 10—12pariga, med lancettlika spetsade gråludna småblad; balj. *nedböjda,* för öfr. *som hos föreg.* ♃ 7, *blåröda* blr. Fig. Wg.Fl.L.t.12,f.3. Fl.D.suppl.20. H.N.f.5, n:o 47.
Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Kåbdåvanka; Nuljalaki vid Torn. träsk. *Lul. Lpm.* Wirihaure, på Unna Toki, Jålle etc.; Kallowarats nära Rovejaure: H. Widm. *Pit. Lpm.* Akarisfjell; Tjidtjakk. *Herjed.* Midtåkläppen; Axhögen etc. — *N.* Finnm. Tsatsa, ofvan Lyngen, Kaafjorden och Senjen; Maalselv och Salangdal m. fl. st.: Norm. Saltdalen. Dovre. Lom etc.) *Liknar mest Astrag. alp. med fingerhöga klas-skaft, men har mindre och färre blr; bladen stund. nära glatta ofvanpå. — Ph. montana Wg. Fl.L. Phaca lapp. Wg.Fl.Su.*

3 O. *campestris DC.* stängeln uppstigande, med *glesa, utstående* hår; bladen som hos föreg., med spetsade silkesludna småblad; balj. *upprätta, äggrunda—aflånga, uppblåsta* mjukhåriga. ♃ 6, 7. — *β sordida:* blrna gula med viol. ell. blå fläckar, stund. rent blå; foderländerna mer jemnbreda och längre än hos *α.* Fig. H.N.f.3, n:o 38. *β* Fl.D.1041. H.N.f.10, n:o 50.
Torra st., *β* i fjelltr. r. (*Smål.* mellan Järeda och Klöfdalasåg; mellan Fröreda och Prestnäs; Målilla sn vid Årena; Alsheda, vid Kibbe och Ädelfors enl. Scheutz. *Öl.* ymnig på Landtborgarne och Alfvaren, samt nära stränderna. *Gotl.* Närs holme; samt vid Torpet på Sandön: Veslöö. — *β N.* Finnm. Skuggevare i Tana och längsefter norra sidan af Varangerfjord, ymnig; Bugönäs i Sydvaranger: Norm.) *Blrna hos α gula; balj. n. 2rummiga, uppblåsta, på Öl. ex. 3—4 gånger längre än sprötet, ehuru mer äggrunda än hos β, hvilket dock torde variera. — Phaca Wg. β Astrag. uralensis L.Fl.Su. och Herb. A. sordidus W.*

2 Flocken **Trifolieæ.** Stånd. diadelphiska. Balja enrumm. Hjertblad tunna. [Örtblad 3fingrade.]

335. TETRAGONÓLOBUS *Scop.* Klöfverört.

1 T. *siliquosus Roth:* småbladen omv. äggrunda; blomskaften enblommiga; blomskärmen lancettlika. ♃ 6, 7, g. blr. — *β maritimus:* mera glatt; bladen köttiga, glest hårkantade. Fig. Jacq.A.361. H.N.f.1, n:o 48; *β* f.4, n:o 59. Sv.B.448. Fl.D.800.
Fukt. st. och hafsstr. r. (*Sk.* Benestad på kalkbackar vid bäckarne. *Smål.* Kalmar. *Öl.* Borgholm; Sörby i Gärdslösa sn etc. — *N.* Lofoden vid Kunnen. — *β* Hafsstr. *Sk.* på Hven; Tjörndala enl. F. Aresch. *Blek. Smål.* Värnanäs; Kalmar; Örö; Tjust t. ex. Gränsö. *Öl. Gotl.*) *Hos hufvudformen äro stjelk, blomfoder och bladens undre sida håriga. — Lotus L. β L. maritimus L.*

336. LOTUS *Lin.* Gigelsärt.

1 L. *uliginosus Schk.* stjelken *n. upprätt;* stipl. *äggrunda;* småbl. *omv. äggrunda*—n. ovala; blomhufvuden *6—12blommiga;* foderländerna före blomn. *utsperrade;* baljorna raka jemnbreda, ut- ell. nedböjda. ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1521. H.N.f.15, n:o 56.
Fukt. st. r. (*Skånska* slätten vid stränder. *Smål.* Vestervik. *ÖG.* Kärna sn. *Södml.* Stigtomta sn, numera trol. utgången: Ind. *Hall.* vid Laga-, Löje- och Nissa-åar.

Gottl. St. Carlsön. — *N.* Brevig.) *Större och mera upprät än följ.; stjelken tydl. ihålig.* — *L. major Sm.*

2 *L. corniculatus L.* stj. *nedliggande;* blomhufv. *2—6blommiga;* fodertänd. före blomn. *tilltryckta;* för öfr. som föreg. ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.334. Fl.D.991. H.N.f.15, n:o 55, var.

Betesmark etc. a. (*Sk.—VB.* och *Jemtl.* — *N.* till Finnm.) *Var. glatt och luden, samt får på stränder köttiga blad: var. crassifolius H.N.*

3 *L. tenuifolius Reich.* stj. nedligg.—upprät; stipl. *lancettlika;* småbladen *lancettlika—aflånga* och mot spetsen bredare; för öfr. *som föreg.* ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.1995. H.N.f.12, n:o 58.

Fukt. st. helst nära hafvet. (*Sk.* mell. Skanör och Landskrona; Skillinge på öst. kusten enl. F. Aresch. *Smål.* Kalmar. *Hall.* Särö.) *Mycket spädare, ehuru ofta med längre grenar än föreg., mer glatt och fåblommig.* — *L. tenuis Kit.*

337. MEDICÁGO *Lin.* Luzern, Smäre.

† Baljorna oväpnade, öppnande sig vid mognaden.

†1 *M. sativa L.* stjelken n. *upprät;* de nedre stipl. något tandade, de öfre helbräddade; småbladen aflånga—omv. äggrunda, mot spetsen tandade; blrna i klase, med skaft *kortare* än blomskärmen; kronseglet *ända till spetsen* ådrigt; baljorna *snäckformigt* vridna, n. glatta. ♃ 6, 7, viol.—g. blr. Fig. Fl.D.2244. H.N.f.7, n:o 37.

Ängsback. r. (*Sk.* vid Tågarp nära Trelleborg; Malmö; Landskrona etc. *Blek.* Carlskrona. *Smål.* Skramstad i Gamleby sn; Vestervik; Visingsö. *ÖG. Södml.* Mälsåker. *Stockh.* vid Skönstavik; Djurgården; Vermdön, på Vindön etc. *Uppl.* Ekolsund. *Ner.* flerestädes. *Öl.* Näsby i Ås sn. *Gottl.* Malms i Helvigs sn; Slite hamn.) *M. sat. versicolor Koch.*

2 *M. silvestris Fr.* stj. *uppstig.* ell. *nedliggande;* stipl. och småbl. som hos föreg.; blrna *i kort klase,* med skaft meränd. *längre* än skärmen; kronseglet *som hos föreg.;* balj. *halfcirkelformigt* ell. mer *krökta.* ♃ 7, 8. — *β procumbens:* stjelken nedliggande; stiplerna större, tandade. Fig. H.N.f.7, n:o 38, *β* 39.

Ängsback. åkerrenar. r. (*Sk.* Malmö, Lund m. fl. st. enl. F. Aresch. *Stockh.* på Stora Höggarn. *Uppl.* Höja. *VG.* Kinnekulle. *Hall.* Halmstad, vid Nissa-ån: Theor. *Öl. Gottl.* — *β Uppsala. Öl. Gottl.*) *Blrna mest gula, men var. som föreg. i grönt och viol. Är en medelform mell. föreg. och följ. samt trol. M. media Pers., hvilken dock föres till än den ena, än den andra.*

3 *M. falcata L.* stj. *uppböjd;* småbl. aflånga ell. jemnbreda, mot spetsen tandade; blrna *som hos föreg.,* med *blott nedtill* ådrigt segel; balj. aflånga *halfmånlikt böjda,* något håriga. ♃ 6, 7, g. säll. viol. blr. Fig. Sv.B.248. Fl.D.233. H.N.f.7, n:o 40.

Back. åkerrenar. (*Sk.—Uppl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Bergen; aldrig funnen vild af Prof. Blytt.) *Småbladen smalare än hos de föreg.*

†† Baljorna affallande oöppnade.

4 *M. lupulina L.* stj. och grenar nedligg. ell. uppböjda: stipl. helbräddade; småbl. omv. äggrunda, i spetsen tandade; blrna i ovala täta *mångblomm.* hufvud; baljorna *njurlika oväpnade* enfröiga. ⨀ ☽ 6—8, g. blr. — *β Willdenowiana:* balj. med ledade glandelhår. Fig. Fl.D.992.

Åkerrenar, väg. (*Sk.—Helsl. Medelp.* Selånger sn, Silje; Sundsvall: Ind. *Ångml.* Utansjö bruk: Arn. *Dal. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Späd med mycket små blr.*

5 *M. minima Lam.* stj., stipl. och småbl. som hos föreg.; blrna i rundade, *3—6blommiga* hufvud; balj. snäckformigt tätt *hopvridna, med krokuddiga taggar.* ⨀ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.211. H.N.f.1, n:o 47.

Sandback. r. (*Sk.* vid Kåseberga i branterna mot hafvet. Sedan flere år förvildad i Södml. kring Nyköping enl. Ind.) *Småbl. ofta smalare än hos föreg.; baljorna klotrunda, af större ärters storlek, med nästan en linie långa taggar.* — *Med. polymorpha μ minima L.*

338. MELILÓTUS *Adans.* Amur.

† Stiplerna syl-lika, helbräddade.

1 *M. officinalis (L.) Willd.* småbladen omv. äggrunda—aflånga, sågade; *alla* kronbladen

lika långa; baljorna *kort skaftade, äggrunda,* kortspetsiga rynkiga *småhåriga.* ☽ 7, g. blr. — *β macrorhiza Pers.* de öfre bladens småbl. aflånga. Fig. Fl.D.934. H.N.f.6, n:o 33; *β* 32.
Äng. vid väg etc. (*Sk.* teml. allmän. Eljest sälls., kanske oftast förvildad. *Blek.* Carlskrona. *Smål.* Kalmar; Vestervik; Jönköping enl. Scheutz. *ÖG.* mångenstäd. enl. Kindb. *Södml.* Tullgarn; Nyköping, vid Rosenkälla: Ind. *Stockh. Medelp.* Vifsta varf; Sundsvall enl. Leffl. *Verml.* Ölmehärad vid Långnäs. *Ner.* Latorp; Askersund. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* Strömstad; Qville sn, Hjertö; Koön. *Öl. Gottl.*) *Stjelken uppstigande, hög; blrna större än hos de följ. arterna. — Trifolium Melilotus officinalis L. M. macrorhiza ed.8.*

2 M. *arvensis Wallr.* småbl. som hos föreg.; *kölen kortare* än de öfriga *lika långa* kronbladen; baljorna *kort skaftade, omvändt äggrunda,* trubbiga med udd, *n. släta* och *glatta.* ☽ 7, g. blr. Fig. Sv.B.69. Sturm, 15 häft. H.N.f.6, n:o 34.
Torra st. r. (*Sk. Smål.* Kalmar. *ÖG.* Söderköping: L. V. Djurb.; Dagsmosse; Karstorp vid Svartån enl. Kindb. *Stockh.* vid Stockby i Danderyd sn. *Rosl.* Östhammar på Söderöns stränder. *Hall* Halmstad: Theor. *Öl.* Stundom förvildad, såsom vid Uppsala, och Gefle på Brobänken samt Vestml. vid Nordanby. — *N.* Porsgrund; Christiania etc.) *Bladtänderna korta, mest trubbiga, försvinnande nedom småbladets midt; baljorna hos denna och föreg. art långt utskjutande ur fodret; blrna mindre än hos föreg., blekare och stundom nästan hvita, då den blir M. Petitpierreana Willd. — M. officinalis Lam. och ed.8.*

3 M. *alba Lam.* småbl. smalt omv. äggrunda—aflånga, sågade; *vingarne och kölen kortare* än seglet; baljorna *oskaftade,* äggrunda nätrynkiga och *glatta,* till hälften inneslutna i fodret. ☽ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.69,f.d. Fl.D.1705. H.N.f.6, n:o 35.
Gat. och odl. st. r. (*Sk.—Gefle. Helsl.* Söderhamn, Bollnäs etc. *Medelp.* Sundsvall. *Dal. Vestml.* Vesterås. *Ner.* Tysslinge och Asker snr. *Verml.* Björkefors i Sunne sn. *Boh.* Strömstad; Marstrand. *Hall.* Halmstad: Theor. *Gottl.* — *N.* Christiania och södra prov.) *Stjelken vanl. upprät, stundom manshög och busklikt grenig; bladen variera mycket till formen, men arten skiljes lätt af de oskaftade baljorna. — M. vulgaris Willd. Trifol. Melil. var. L.*

†† Stipl. med borstlika tänder vid basen.

4 M. *dentata Pers.* småbladen aflånga, tätt taggsågade; blrna *som hos föreg.;* baljorna oskaftade, ovala föga rynkade, glatta. ☽ 7, g. blr. Fig. Fl.D.1883. H.N.f.10, n:o 49.
Hafsstr. r. (*Skånes* vestra kust vid Borreby, Hillesborg i Härslöf sn.) *Har kortare blomklasar än de föreg., föga längre än bladen; blrna mycket små; småbladens sågtänder föga utmärkta af annat än de borstlika uddarne.*

339. TRIFOLIUM *Lin.* Väpling, Klöfver.

† Blrna gula ell. bruna; seglet merändels refladt, med nedböjd spets.

* Alla småbladen oskaftade; stipl. lancettlika.

1 T. *spadiceum L.* stjelken upprät; stipl. *kortare* än bladskaften; småbl. aflånga—smalt omv. äggrunda; blomhufvud elliptiska, tätblomm., med *håriga* blomfoder. ☽ 6—8. Fig. Sturm, 16 häft. H.N.f.3, n:o 37.
Äng. r. (Medl. Sverige. *ÖG. Södml. Ner.* och *Verml.* — *Ångml.* och *Jemtl. Öl.*) *Har i början gulaktiga, sedan bruna glänsande blomhufvud.*

2 T. *agrarium L.* stjelken merändels upprät; stipl. *icke kortare* än bladskaften; småbl. som hos föreg.; blomhufvud ovala tätblommiga, med mycket fårade segel, n. *glatta* blomfoder. ☽ 7, g. blr. Fig. Fl.D.558. H.N.f.9, n:o 52.
Åker- och ängsback. (*Sk—Gestr.* Gefle och Ofvansjö kungsgård. *Helsl.* Hudiksvall. *Medelp.* Siljeberget. *Ångml.* Sidensjö sn; Hernön: Arn. *Dal. Boh. Hall.* nor. del.: Leffl. *Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Fodrets tänder hos denna och följande hafva några få hår. Var. i södra Sv. med nedliggande stjelk. — T. aureum Poll., samt Godr. & Gren.*

** Mellersta småbladet skaftadt; stipl. äggrunda.

3 T. *procumbens L.* stjelken merändels nedliggande; stipl. *kortare* än bladskaften; småbl. omv. äggrunda—vigglika, trubbiga ell. urnupna; blomhufvud *täta* ovala, med

n. glatt blomfoder, *mycket* fårade segel. ⊙ 6, 7, g. blr. — *β humile:* småbladen vigg-lika urnupna; blomhufvudskaften längre än bladen. Fig. Sturm, 16 h. H.N.f.9, n:o 53. *β* Fl.D.796.

Torra betesm. (*Sk.* allmän. — *Stockh. Ner. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Arendal; Spjärland, Svinesund; Hvalöarne; Christiania.) *α 6—10 tum lång, till alla delar större och mer nedliggande: T. campestre Schreb.; β mindre, oftast upprät och mycket grenig: T. procumbens Schreb. i Sturms Fl. — T. agrarium Godr. & Gren.*

4 T. *filiforme L.* stjelken meränd. nedliggande: stipl. ungefär *af bladskaftens längd;* småbl. som hos föreg.; blomhufvud *glesa;* blomfodr. n. glatt; seglen omärkligt strimmade, n. *släta.* ⊙ 6, 7, blekg. blr. Fig. Fl.D.1707. E.B.1256. H.N.f.2, n:o 48; f.9, n:o 54.

Betesm. r. (*Sk.* ymnig. *Blek.* i Lyckebytrakten och nor. delen. *Smål.* Kalmar; Vestervik; Hagby; Elmeboda: Scheutz. *VG.* Degeberg. *Boh. Hall. Öl. Gottl.* Hoburgen m. fl. st.; Fårön. — *N.* Laurvig. Christiansands st. upp till Findö.) *Har 2 former, en större, med mer utdragen stjelk, omv. äggrunda blad, rikare och tätare blomhufvud: T. minus Sm. [T. procumbens Godr. & Gren.], samt en mindre, med vigglika blad och fåblommiga glesa bl.hufvud: den ursprungliga T. filif. Raji Synops. t.14,f.4 [samt Godr. & Gren.].*

†† Blrna hvita ell. hvitröda.

* Blomfodren slutligen blåslikt uppsvällda.

5 T. *fragiferum L.* stjelken nedliggande; blomhufvuden klotrunda, skaftade; blomfodrets öfre del slutl. *uppblåst,* hårig, jemte tvänne af fodertänderna nedböjd. ♃ 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.714. Fl.D.1042. H.N.f.11, n:o 50.

Sjö- och hafsstr. r. (*Sk.—Uppl.* vid Mälaren etc. t. ex. Stockholm vid Carlbergs kanal; Ulriksdal etc. *Rosl.* Hargs bruk; Söderön etc. *Medelp.* Sundsvall. *Vestml.* Barkarö; Vesterås, i Biskopshagen. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Hvalöarne; Mandal; Christiania etc.) *Småbladen små ovala mycket nerviga, i spetsen något intryckta.*

** Blomfodren glatta, icke blåslika.

6 T. *repens L.* stjelken *krypande,* med *långa* blomhufvudskaft från bladvecken; småbladen meränd. *omv. äggrunda,* i spetsen intryckta; blomfodrets tänder *märkbart oliklånga.* ♃ 6—9, hv. stund. rödl. blr. Fig. Sv.B.344. Fl.D.990.

Ang. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Var. med n. äggrunda småblad.*

7 T. *hybridum L.* stjelken *uppstigande, grenig,* med blomhufvudskaft i *öfre* bladvecken; småbladen *ovala* ell. *äggrunda* trubbiga; blomfodrets tänder *n. liklånga.* ♃ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.129. Fl.D.1706. H.N.f.7, n:o 36.

Äng. (*Sk.—Ångml. VB.* Björkfors i nor. delen. *Jemtl.* Östersund. *Vestml. Ner. Verml. VG. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Drammen.) *Baljorna få sällan mer än 2 mogna frön, hos föreg. vanl. 3—4.*

*** Blomfodren håriga, icke blåslika.

8 T. *montanum L.* stjelken rak upprät; småbl. bredt *lancettlika,* spetsiga, *taggsågade;* blomhufvuden *klotrunda skaftade, utan* skärmblad; fodret *kortare* än kronan; seglet smalt, utdraget, dubbelt längre än vingarne. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1172.

Torra st. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Friggesund i Bjuråker: Wistr. *Vestml. Ner. VG.* Falbygden. *Hall.* Hasslöf: Theor. *Öl. Gottl.* — *N.*) *Roten tapplik; baljorna enfröiga håriga.*

9 T. *striatum L.* stjelken som hos föreg.; småbl. *omv. äggrunda, otydligt sågade;* blomhufvuden *äggformiga, de på sidan oskaftade, inom* skärmblad; blomfodret ludet, med *upphöjda* nerver, syl-lika tänder, *knappt kortare* än kronan. ⊙ 6, 7. Fig. Sv.B. 616. Fl.D.1171. H.N.f.15, n:o 54.

Torra st. r. (*Sk.* Ystad; Cimbritshamn; Köpinge; Trelleborg; Lund; Malmö; Skabersjö; Rå; Helsingb. etc. *Blek.* Carlskrona, Tyskbagarebergen; Ronneby m. fl. st. *Smål.* södra delen af Kalmar län. Norra *Hall.* vid berget Klefskyrka i Släp sn. *Öl.* Ramsätra; Thorslunda och Kastlösa snr: G. v. Ced. Fordom äfven på Gottl. i Lindarfve.) *Öfverallt mjukhårig; blrna små rödlätta.*

10 T. *arvense L.* stj. som hos föreg.; småbl. *n. jemnbreda,* mot spetsen bredare, *n.*

helbräddade; blomhufvuden *aflånga, skaftade, utan* skärmbl., mycket håriga; fodret med borstlika tänder, *dubbelt längre* än kronan. ⊙ 6, 7, rödlätta blr. Fig. Fl.D.724.
Back. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Tuna sn vid Vi by. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh.* Styrsö; Tanum sn. *Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Hela växten mjukhårig. Var. med nedtryckt, utsperradt grenig stjelk: var. prostratum Myr.*

††† Blommorna högröda.

11 T. *pratense L.* stjelken uppstigande, *rak;* stipl. *äggrunda,* uddspetsiga; småbl. *äggrunda—omv. äggrunda,* svagt tandade; blomhufvuden 1—2 tillsamm., vanl. oskaftade, *äggformiga;* blomfodrets nedre tand *föga längre* än foderpipen. ♃ 6—8, r. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.268. Fl.D.989.
Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Senjen: Norm.) *Blomhufvud vanligen inom skärmblad, stundom kort utskjutande; fodret öfverallt hårigt. Hela växten stundom silkesluden.*

12 T. *medium L.* stjelken uppstigande, merändels *flerböjd;* stipl. *n. jemnbreda,* sylspetsade; småbl. *lancettlikt aflånga,* svagt tandade; blomhufvudet ensamt, slutl. *skaftadt, klotrundt;* blomfodrets nedersta tand *föga längre* än pipen. ♃ 6—8, r. blr. — *β strictum:* rakare stjelk, smalare blad. Fig. Sv.B.460. Fl.D.1273.
Äng. löfskogsback. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Lofoden. — *β Öl. Gottl.*) *Har nästan helbräddade småblad, axen ofta utan skärm; blomfodren n. glatta, med håriga tänder. β tages ofta för T. alpestre.* — *T. flexuosum Jacq.*

13 T. *alpestre L.* stjelken *rak;* stipl. *syl-lika;* småbl. smalt *lancettlika,* svagt tandade; blomhufvuden *oskaftade, klotrunda, tvänne* tätt sittande inom samma skärmblad; fodrets nedre tand *2—3 gånger längre* än pipen. ♃ 7, 8, r. blr. Fig. Jacq.A.433. H.N.f.13, n:o 62.
Ängs- och skogsback, r. (*Sk.* i synnerhet södra delen. Af Prof. Fries tagen vid Harlösa; äfven funnen vid Roslätt och Kullaberg. Sannolikt icke återfunnen i sednare tider: F. Aresch.) *Blomhufv. synes före blomningen fullt med långa borst, mycket längre än de outslagna blrna, härrörande af fodrets ofvannämnda långa tand.*

5 Flocken **Genisteæ.** Stånd. monadelphiska. Balja enrummig. Hjertbl. tunna. [Örtbl. vanl. 3fingrade ell. enkla.]

340. SAROTHAMNUS *Wimm.* Hare-ris.

1 S. *scoparius Koch:* grenarne kantiga, utan taggar; bladen enkla och 3fingrade, med aflånga småblad. ♄ 6. Fig. Sv.B.421. Fl.D.313.
Torra st. r. (*Sk.* Engelholm, Höja; Söfde; Gualöf; Torup etc. *Hall.* Gåsevadsholm; Hasslöf och Skottorp, i furuplant.: Theor. *VG.* på en ö i Venern; Göteb. mellan Elfsborg och staden. *Boh.* Gunnebo, Fässbergs sn. *Smål.* Nottebäck; Åsheda sn. *Stockh.* nära Rydboholm. *Gottl.* Slite, och vid Etebols i Lummelunda enl. G. v. Ced. — *N.* Mandal, införd med ballast.) *2—5 fots buske med stora gula blr, som ofta bilda rika klasar.* — *S. vulgaris Wimm. Spartium L.*

341. GENISTA *Lin.* Ginst.

1 G. *germanica L.* stammen *med* sammansatta *taggar;* blomgrenarne oväpnade, *jemte* de lancettlika *bladen långhåriga;* blomklasarne i toppen, med omärkl. blomskärm; baljorna *ludna.* ♄ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.547. Fl.D.1826. H.N.f.13, n:o 64.
Bland ljung. r. (*Sk.* Saxaljung i Finja sn: Doc. P. Olsson enl. G. v. Ced. *Hall.* mellan Fostaby och Enslöfs färjställe, vid Hålvägen på venstra vägkanterna, då man kommer från Fostad; Skedala exercisfält: Theor; fordom på Mikedala berg i Vapnö socken. *Dalsl.* på en ljungbacke nära Sunnanå i Holms sn.)

2 G. *tinctoria L.* stammen *oväpnad,* med uppräta trinda och uppböjdt strimmiga grenar, *jemte* de lancettlika *bladen nästan glatta;* blomklasarne i toppen, med skärm vid blrna; baljorna *glatta.* ♄ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.451. Fl.D.526. H.N.f.5, n:o 46.
Betesmark. r. (*Hall.* Halmstad, allmän: Theor. *VG.* mellan Börstorp och Slättevalla; på en höjd i Malma på Hunnebergssidan; Lyrestads prestgård i Nordängen; på kanalbankarne nära Sjötorp, m. fl. st.) *Fotshög buskväxt.*

3 G. *pilosa L.* stammen *oväpnad,* nedliggande, knölig; bladen lancettlika, mot spetsen bredare, på undre sidan jemte kronan *silkeshåriga;* blrna 1, eller flere tillsamman,

på grenarnes sidor, närmade till klasar i dessas topp; baljorna *småludna.* ♄ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.678. Fl.D.1225. H.N.f.1, n:o 46.

Ljunghedar, r. (*Sk.* nordvest. delen. *Hall.* i söd. del. ymnig. *Smål.* Femsjö, vid Elmås; Vrå.) *Några tum stor, nedtryckt buskväxt.*

342. ONÓNIS *Lin.* Stallört.

1 O. *campestris Koch & Ziz.* stjelken upprät, ell. uppstigande, *skiftevis* på en sida *tydligare hårig, taggig* af nedtill *parvisa* tornar; småbl. n. glatta, aflånga; blrna mest ensamma, i bladiga klasar; balj. äggrunda, *icke kortare* än fodret. ♃ 6, 7, r. blr. Fig. E.B.682. H.N.f.10, n:o 44.

Torra äng. r. (*Sk.* Limhamn och på stranden nedom Edenryds gästg.; Lund, flerestädes; Ystad, på fl. st.; Oppmanna. *Gottl.* Visby gamla hamn; Sandön, vid Torpet: Stud. Eisen och Stuxberg. — *N.* Arendal; Christiania.) *Stjelken mer trädaktig än hos följ., öfverallt småluden, med en sida långhårig; de långa tornarne hafva vanl. en mindre torn ned vid sidan; bladen smalare och mera glatta.* — *O. spinosa Koch. Syn. O. antiquorum Lin. herb.*

2 O. *arvensis L.* stjelken nedligg. eller uppböjd, *likformigt småluden;* yngre oväpnad, *slutl. med enkla* tornar; småbl. ovala eller bredt aflånga; blrna som hos föreg.; balj. äggrunda, *kortare än* fodret. ♃ 7, 8, röd. stund. hv. blr. Fig. Sv.B.243. Fl.D.783, enl. Reich. H.N.f.10, n:o 45 och 46.

Torra äng. (*Sk.—Uppl. Medelp.* Sundsvall. *Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.*) *Nedligg., ofta rotslående vid basen, med uppstigande toppar; mer glandelhårig än föreg. Har stundom parvisa blr. Föga skiljd art.* — *O. spinosa L.Fl.Su. O. repens L.Sp.Pl. O. procurrens Wallr.*

3 O. *hircina Jacq.* stjelken upprät, ell. uppstig. jemte grenarne *öfverallt långt klibbhårig, alltid oväpnad;* småbladen meränd. äggrunda; blrna *parvisa,* n. i ax; balj. *som hos föreg.* ♃ 7, r. blr. Fig. Fl.D.1584. Jacq.H.93. H.N.f.10, n:o 47.

Äng. åkerrenar. (*Sk.—Uppl. Jemtl.* vid Östberget på Frösön. *Vestml. Ner. Verml.* vid Christinehamnselfven. *Boh. Öl. Gottl.* Sandön, vid Torpet: Eis. och Stuxb. — *N.* södra och vest. delar upp till Lysöen i Trondhjems st.) *Stjelken mer örtartad än hos de föreg., mycket mer luden; illaluktande.*

343. ANTHYLLIS *Lin.* Getväpling.

1 A. *Vulneraria L.* bladen parbladiga, uddbladet störst; blomhufv. tvänne, tättsittande i stjelkens spets. ♃ 7. — *β ochroleuca:* blrna gulaktigt hvita. — *γ coccinea:* med röda blr. Fig. Sv.B.395. Fl.D.986; 2728 och 2729, varr. H.N.f.10, n:o 48. *γ* H.N. f.14, n:o 57.

Ängsback. (*Sk.—Uppl.* och *Dal. Herjed.* Ulfberget vid Viken. *Jemtl.* Åreskutans södra Hummel.; Fölinge sn; Rödön och Frostviken. *Um. Lpm.* Storforsen. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Alten. — *β Öl. Gottl.* — *γ ÖG.* Kanalbankarne vid Husby. *Öl. Gottl.*) *Har vanligen gula blr.*

---

9 KLASSEN

CENTRIFLORÆ.

62 Fam. **ERICINEÆ** *Juss.* **Blr samkönade, af 4—5, mer och mindre samväxta ell. fria kronblad. Frukt flerrummigt, mångfröigt fröhus eller bär, med centralt fröfäste. Stift enkelt.**

1 Flocken **Vaccinieæ.** **Frukt inom och beklädd af fodrets bas [under blomman], bärlik.**

344. **MYRTILLUS** *Gilib.* **Blåbärsbuske.**

1 **M.** *nigra Gil.* grenarne *kantiga;* bladen *äggrunda sågade,* glatta; blrna i bladvecken; kronan n. *klotformig.* ♃ ♄ 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.163. Fl.D.974.
Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Fodret odeladt, ringformigt; bären svartblå: Blåbär.* — *Vaccinium Myrtillus L.*

2 **M.** *uliginosa Drej.* grenarne *trinda;* bladen *omv. äggrunda, helbräddade* glatta; blrna gyttrade i grenarnes spets; kronan *äggformigt klocklik.* ♃ ♄ 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.331. Fl.D.231.
Skogskärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bären blå, större än hos föreg.: Uddbär ell. Odon.* — *Vaccinium L.*

345. **OXYCÓCCUS** *Pers.* **Tranbär.**

1 **O.** *palustris Pers.* stjelken trådlik, krypande, glatt; bladen äggrunda, med tillbakavikna helbrädd. kanter, under hvitgrå. ♃ ♄ 5, 6, r. blr. Fig. Sv.B.12. Fl.D.80.
* *microcarpus Turcz.* till alla delar spädare, med hälften mindre blr och bär; blomskaften och foderflikarnes kanter glatta.
Tufviga kärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — * Helst i fjelltr. *Torn. Lpm. Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Jemtl. VB. Uppl.* Tibble: allt enl. Th. Fr. *Blek.* Johannishus enl. G. v. Ced. — *N.* hela Finnm.: Th. Fr. Nordl.: Norm. Lomsfjellen: Moë.) *Bären stora och röda. Blomskaften hos hufvudformen mjukhåriga och foderflik. hårbräddade.* — *Vaccinium Oxyc. L. Schollera Roth.*

346. **VACCINIUM** *Lin.* **Lingonris.**

1 **V.** *Vitis idæa L.* bladen omvändt äggrunda med nedböjda naggsågade kanter, under punkterade; blrna klasvisa i toppen, med utskjutande stift. ♃ ♄ 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.116. Fl.D.40.
Skogsback. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bären röda, säll. hvita.*

2 Flocken **Ericeæ.** **Frukt fri, inom blomman. Frön utan hylle.**

347. **ARCTOSTAPHYLOS** *Adans.* **Mjölonris.**

1 **A.** *officinalis W. & Gr.* bladen *aflångt* omv. äggrunda, *läderaktiga, helbräddade, släta* med intryckta nerver. ♃ ♄ 5, rödl. blr. Fig. Sv.B.85. Fl.D.33.

Skogshed. a. (*Lpl.—Sk.* nor. del. och *Hall.* söd. del. *Gottl.* — *N.*) *Beständigt grönskande, med röda saftlösa bär.* — *Arbutus Uva ursi L.*

2 A. *alpina Spr.* bladen *omv. äggrunda, sågade, ojemna* af på undre sidan upphöjda nerver. ♃ ♄ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.487. Fl.D.73.

Fjelltr. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *Bladen vissna öfver vintern; bären svarta saftiga.*

348. ANDRÓMEDA *Lin.* Rosling.

1 A. *polifolia L.* bladen *lancettlika—jemnbreda,* med tillbakavikna kanter, *under gråhvita;* blomskaften *flockvis* gyttrade, *i toppen,* med *äggformiga* blr. ♄ 5, 6. Fig. Lin.Fl.L.t.1,f.2. Sv.B.445. Fl.D.54.

Kärr. (*Lpl.—Sk.* nor. del. och *Hall.* söd. del. *Öl.* Borga träsk. *Gottl.* — *N.*) *1—2 qv. hög, med vackra hvita, mer och mindre rödl. blr.*

2 A. *tetragona L.* bladen *n. trekantiga* med pil-lik bas, tegellagda *i 4 rader;* blomsk. *ensamma från bladvecken,* med *klocklika* blr. ♄ 7, hv. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.1,f.4. Fl.D.1030. H.N.f.8, n:o 50.

Fjellv. r. (*Torn.—Pit. Lpm.* — *N.* Finnm.—Salten.) *1—3 qv. hög buskväxt, liknande grof ljung.* — *Cassiope DC.*

3 A. *hypnoides L.* bladen *syl-lika,* tätt sittande; blomsk. *ensamma i toppen,* med *klocklika* blr. ♃ ♄ 7, 8. Fig. Lin.Fl.L.t.1,f.3. Fl.D.10. H.N.f.8, n:o 51.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm.—Dovre; Sölenfjeld vid Fämundsjön; Valders; Tind etc.) *Liten, beständigt grön, n. lik en mossa; blrna hvita med rödl. bräm.* — *Cassiope DC.*

349. ERICA *Lin.* Klockljung.

1 E. *Tetralix L.* bladen *mest 4 i krans,* lancettlikt jemnbreda, med tillbakavikna kanter, *glandelhåriga;* blomkronorna *vidgadt* äggformiga, i hufvudlika flockar. ♄ 6—8, ljusr. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.439. Fl.D.81.

Ljungkärr. (*Sk.—Verml.* och *Ner. Blek.* vest. delen. *Smål.* Kalm. län, i Madesjö sn; Vimmerby; Bänarp i Lönnberga sn: Scheutz. *Södml.* i Kila sn: C. Ind. Mest i de vestra prov. — *N.* till Finnm.) *Bladkanterna mindre betäckande undre bladytan än hos följ.*

*2 E. *cinerea L.* bladen *mest 3 i krans,* barrlika, under konvexa, med en smal fåra efter midten, *glatta;* kron. *aflångt* äggformiga, n. i hufvud eller grenig klase. ♄ 7, 8, violettröda blr. Fig. Fl.D.38. H.N.f.11, n:o 51.

Klipp. och back. r. (*N.* Stavangerfjorden på Rennisöe. Bergens st. vid Evenvig, Stensund, Husöe etc.)

350. CALLÚNA *Salisb.* Ljung.

1 C. *vulgaris Sal.* bladen motsatta oskaftade, med pil-lik bas; blrna i ensidiga klasar. ♄ 8, r. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.53. Fl.D.667.

Hedar och skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Grenarne 4kantiga af de tätt-sittande bladen; stundom utväxa dessa och blifva syl-likt jemnbreda och utböjda. Var. glatt och småluden.* — *C. Erica DC. Erica vulg. L.*

351. PHYLLÓDOCE *Salisb.* Lappljung.

1 P. *coerulea Sal.* bladen jemnbreda, i kanten sträfva; blrna lutande på skaft gyttrade i grenarnes spets. ♄ 7, viol. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.1,f.5. Sv.B.535. Fl.D.57. H.N.f.3, n:o 48.

Fjellv. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *3—8 tum hög.* — *Andromeda L. Menziezia Smith.*

352. AZÁLEA *Lin.* Krepling.

1 A. *procumbens L.* stammen nedtryckt; bladen aflånga trubbiga glatta, med tillbakaböjda kanter; blrna i grenarnes spets. ♄ 7, 8, r. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.6,f.2. Fl.D.9. H.N.f.15, n:o 58.

Fjellv. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *Har fingerlånga vedartade grenar, alltid grönskande blad.* — *Loiseleuria Desv. Chamaeledon Link.*

353. RHODODENDRUM *Lin.* Alp-ros.

1 R. *lapponicum Wg.* bladen äggrunda trubbiga, punkterade och kådprickiga; blrna

flockvisa i toppen, med glatta kronor. ♄ 6, 7, viol. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.6,f.1. Sv.B. 481. Fl.D.966. H.N.f.9, n:o 55.
Fjellv. r. (*Torn.* träsk. *Lul. Lpm.* teml. allm. i alla de högre fjelltrakterna: C. Ind. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. — *N.* Finnm. på Goskevare och Sakkavare i Alten-Talvig past., m. fl. st. Nordl. Sulitälma, Kaddåive: H. Widm. Gudbrandsdalen, Lomseggen på sidan åt Bäfverdalen.) *Några få tum hög buskväxt, uppskjutande blott qvistarnes topp med blad och blr öfver jordytan. Ståndarne 5 eller 10, längre än kronan. — Azalea L.*

354. LEDUM *Lin.* Squattram.

1 L. *palustre L.* bladen jemnbreda—aflånga, med tillbakavikna kanter, under brunulliga. ♄ 6, hv. blr. — *β dilatatum:* bladen aflånga. Fig. Sv.B.18. Fl.D.1031. H. N.f.15, n:o 57.
Tufviga skogskärr. (*Lpl.—Sk.* nor. del. och *Hall.* söd. del. *Öl.* nor. del. *Gotl.* — *N.*) *Alnshög buske, med blr i tät flock. β har dubbelt bredare blad än den vanliga, men ej så ovala som L. grönlandicum Retz.*

3 Flocken **Pyrolaceæ.** Frukt fri. Frön omgifna af ett aflångt hylle.

355. PYRÓLA *Lin.* Vintergrön.

† Blrna i klase; ståndarknapparne utan bihang.

* Stiftet nedböjdt.

1 P. *rotundifolia L.* bladen rundade, läderaktiga, *af skaftens längd;* blrna i rak mångblommig klase, vidöppna; foderflikarne *lancettlika frånböjda;* stiftet längre än kronan. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.304. Fl.D.1816.
Skog. a. (*Sk.– Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bladen 1—1½ tum långa och n. lika breda.*

2 P. *chlorantha Sw.* bladen som hos föreg., *kortare* än deras skaft; blrna i vanl. flerböjd, *fåblommig* klase, vidöppna; foderflik. *triangulära tilltryckta;* stift som hos föreg. ♃ 7, 8, blekg. blr. Fig. Sv.B.453. Fl.D.1693. H.N.f.13, n:o 65.
Barrskog. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh.* Oroust, i Svineviks skog. *Hall.* Torup; Skottorp: Theor. *Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl. Bejeren: Norm.) *Bladen knappt 1 tum i längd och bredd.*

** Stiftet rakt, upprätt.

3 P. *media Sw.* bladen *rundade,* läderaktiga; blrna i *allsidig* klase, *halft* klotrunda, *något slutna;* stiftet kort *utskjutande.* ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.311. Fl.D.110. H.N.f.9, n:o 56.
Skog. r. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Skog sn, Gallsättsbölen. *VB.* Umeå: Reuterm. *Jemtl. Dal. Vestml. Ner. Verml. Gotl.* — *N.* Christiansands och Bergens stift. Molde. Solöer i Österdalen. Finnm. Renöe; Skjervö: Norm.) *Har dubbelt större blr än följ.; bladen vanl. större än hos någon af de öfr. arterna. — P. rotundifolia Fl.D.*

4 P. *minor L.* blrna *n. klotrunda tillslutna,* med *inneslutet* stift; för öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.550. Fl.D.55.
Löfskog. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Blrna hv. ell. rödlätta, smärre än hos föregående arter; bladen stund. n. ovala. Fig. i Sv.B. dålig. — P. rosea Sm.*

5 P. *secunda L.* bladen *ovala, spetsiga,* finsågade; blrna i *ensidig* klase, *aflånga;* stiftet *långt utskjutande.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.566. Fl.D.402.
Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blrna grönaktigt hvita.*

†† Blomman ensam; ståndarkn. med 2 från hvarandra böjda hornlika bihang vid basen: *Moneses Sal.*

6 P. *uniflora L.* bladen rundade, hvass-sågade; blomman nedböjd, vidöppen, med långt rakt stift. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.176. Fl.D.8.
Fukt. skog. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Fingerhög; blomman välluktande; frukten upprätt. — Chimaphila Fr. S.V.Sc. Mones. grandiflora Salisb.*

††† Blrna i flock; stånd. som i föreg. afd.; stiftet omärkligt.

7 P. *umbellata L.* bladen läderartade, *vigglika,* ofvan midten sågade; blomflocken 3—6blommig. ♃ ♄ 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.27. Fl.D.1336. H.N.f.16, n:o 55.
Barrskog. r. (*Sk.* Baldringe; Blekmåsa enl. Scheutz. *Smål.—Helsl.* och *Dal. Verml. Dalsl. Boh. Hall.* Halmstad. *Öl. Gottl.* — *N.* Dramsfjorden mell. Hurum och Holmsboe; Ulderud; Christiania.) *Omkr. qvartershög buskväxt; bladen n. kransvisa, trubbiga ell. kortspetsiga. — Chimaphila Nutt.*

356. MONÓTROPA *Lin.* Gultopp, Tallört.

1 M. *Hypopitys L.* blomklasen i yngre tillstånd nedböjd; sidoblrna med 8 ståndare. ♃ 7, 8, g. blr. — β *glabra:* blommans delar alldeles glatte. Fig. Sv.B.97. Fl.D.232; β 2051. Reich.f.675.
Skog. r. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Kölberget i Hanebo sn. *Vestml. Ner. Verml. VG. Dalsl. Boh.* Orousi, i Svineviks skog m. fl. st. enl. Leffl. *Öl. Gottl.* — *N.*) *Hela växten blekgul, bladlös, fjällig; kronbl. och ståndare hos α håriga; roten bestående af en massa mögel-lika trådar och gulaktiga rotknölar, fast hopgyttrade med jord och andra växters rottrådar. — M. hirsuta Nolte. Hypopitys multiflora Scop. β, eller M. Hypophegea Wallr., Hypopitys glabra Bernh., är vida sällsyntare.*

---

63 Fam. EMPETREÆ *Nutt.* Blr skiljdkönade, med 3taliga blomdelar. Fruktämne fritt, [3-] 9rummigt, slutl. ett bär, med lika många frön som rum.

357. ÉMPETRUM *Lin.* Kråkris.

1 E. *nigrum L.* låg, n. glatt buske, med nedliggande grenar; bladen barrlika, jemnbredt aflånga, med en blekare fåra på undre sidan. ♄ 4, 5. Fig. Sv.B.259. Fl. D.975.
Hedar etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bladen ihåliga, likasom med kanterna tillbakavikna och sammanväxta i ryggfåran; blrna i bladvecken, små, med mörkviolетta kronbl. och knappar; bären svarta.*

---

64 Fam. EUPHORBIACEÆ *Juss.* Blr skiljdkönade. Fruktämne fritt, 2—3rummigt, med centralfäste; slutl. 2—3 fria småfrukter. Frön hängande, 1—2 i hvarje rum.

358. EUPHORBIA *Lin.* Törel.

† Blomflocken mångstrålig; fleråriga arter.

1 E. *palustris L.* stjelk- och grenbladen lancettlika *trubbiga,* alla likformiga; svepebl. *äggrunda;* flockskaften först 3-, sedan 2delade; kalkflik. *utan* borstlika bihang. ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.329. Fl.D.866. H.N.f.4, n:o 67.
Kärräng. r. (*Öl.* öfver nästan hela ön. *Gottl.* mellan Ejsta och Sproge; Gothem; Tänglingsmyr i Etelhem. *Boh.* i skären — *N.* Christiania; Krageröe; Arendal etc.) *Störst bland de Skand. arterna, stundom 2 alnar hög, buskformig. Bladen hos alla arter i afdelningen helbräddade.*

2 E. *Esula L.* stjelk- och grenbladen jemnbredt lancettlika *spetsiga,* alla likformiga; allmänna svepets blad bredt *lancettlika,* det enskildtas *njurlika, uddspetsiga;* de större kalkflik. *med* 2 borst- ell. hornlika bihang. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1270. H.N.f.4, n:o 68.
Åkrar, murar etc. r. (*Sk.* Tågarp; Kabusa; Huaröd etc. *Blek.* Vedby. *Smål.* Kalmar, Karlsberg. *ÖG.* Norrköp. Vestralund etc. *Stockh. Uppl.* Rasbo; Uppsala, Malmagärde. *Gestr.* Hillevik. *Helsl.* Ljusdal, vid Moravallen: Wistr. *Dal.* Säter; Furudal; Sunnansjö bruk. *Vestml.* Sala; Skinnskatteberg. *Ner.* Örebro; Tysslinge, Vinter-

åsa och Hidinge snr etc. *Hall.* Vallda, vid Vålås och Gustafsberg enl. Lefll. *Öl.* Algutsrum m. fl. st.) *Omkring 3 qvarter hög; bladen 2—4 linier breda, grenbladen något smalare.*

3 E. *Cyparissias L.* stjelkbladen jemnbreda *trubbiga,* grenarnes mycket smalare: allm. svepets blad *jemnbreda,* det enskildtas *njurlika,* vanl. *trubbiga;* kalkflik. *som hos föreg.* ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.2052. H.N.f.10, n:o 55.

Sandback., gamla kyrkog. r. (*Sk.* Andrarum, Hvitaby, Maltesholm, Brösarps kyrkogård, mest i östra Sk., dock äfven vid Björnstorp i Göddelöfs sn. Är på de flesta dessa ställen försvunnen, men i sedn. tider funnen i Raflunda; Loushults och Örkeneds kyrkog. *Smål.* mell. delen, icke vest. om Lagan; i Kalm. län, på Lönnberga kyrkog.: Ekstr. *ÖG.* Skönberga prestg.; Asby m. fl. st. enl. Kindb. *Hall.* Dömmestorp och Hasslöfs kyrkog.: Theor. *Gotl.* Halfvars i Vesterbejde.) *Mindre än föreg.; bladen omkr. en linie breda, mot spetsen något bredare; grenarne tätbladiga, ofta öfverskjutande blrna i stjelkens spets.*

†† Flocken 3—5strålig; ettåriga arter.

4 E. *exigua L.* stjelkbladen oskaftade, *jemnbreda,* trubbiga med kort udd, *helbräddade; svepebl. lancettlika;* flocken 3- [säll. 5strålig), med klynnedelade strålar. ⊙ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.635. Fl.D.592. H.N.f.1, n:o 52.

Åkr. r. (*Sk.* i sydvest. del., t. ex. kring Lund, Trolleberg, Lomma, Malmö och derifr. till Hvellinge och Trelleborg: F. Aresch. *Vestml.* Kärrbo sn vid Springsta. *Uppl.* Enköping. *Medelp.* Sundsvall, på ballastplatser. *Gotl.* Taxstens i Lärbro sn; Enges i Alfva sn enl. G. v. Ced.) *Vanl. fingerhög, stund. fotshög och mycket grenig.*

5 E. *Peplus L.* stjelkbladen skaftade, *omv. äggrunda, helbräddade;* svepebl. *äggrunda; flocken 3strålig,* med klynnedelade strålar. ⊙ 7—9, gulgr. blr. Fig. Fl.D.1100.

Odl. st. a. (*Sk.—Gestr.* och *Vestml. Ner. Verml.* Carlstad. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj.) *Vanl. ända från rothalsen grenig.*

6 E. *Helioscopia L.* stjelk- och svepebladen *omv. äggrunda* vigglika *småsågade; flocken 5strålig,* med först 3-, sedan 2-delade strålar. ⊙ 7—9, g. blr. Fig. Sv.B.70. Fl.D.725.

Odl. st. och täppor, a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl.) *Vanl. fotshög, föga grenig; stundom fingerhög och enkel.*

359. MERCURIALIS *Lin.* Bingel.

1 M. *perennis L.* stjelken *enkel;* bladen skaftade, eggrundt lancettlika, *stråfhåriga;* honblrnas gemensamma skaft *utdraget.* ♃ 5. Fig. Sv.B.455. Fl.D.400.

Lundar. (*Sk.—Södml. Stockh. Rosl.* Sessön i Norrtelgetrakten; Frötuna vid klockstapelsbacken. *Vestml. VG. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.?* — *N.* Dröbak, Laurvig etc. upp till. Storöen i Bergens stift.) *Har i bladvecken glesa ax af små gröna blr; svartnar torr.*

*2 M. *annua L.* stjelken *grenig;* bl. skaftade, n. äggrunda, *glatta;* honblommornas skaft *ganska kort.* ⊙ 7—9. Fig. Fl.D.1890. H.N.f.13, n:o 66.

Odl. st. etc. (*N.* på flere st. enl. Fr. S.V.Sc. troligen öfverallt införd med ballast såsom vid Christiania, äfvensom i *Sv.* vid Hernösand, Gefle, Kalmar och *Gotl.* vid Kyllejshamn.)

---

65 Fam. TAMARISCINEÆ *Desv.* Foder- och kronblad 5. Fruktämne fritt, enrummigt, slutl. 3skaligt fröhus med fröfästen på väggarne. Frön med fjun, utan hvite.

360. MYRICARIA *Desv.* Klådris.

1 M. *germanica Desv.* buske; bladen aflånga ell. från en bredare bas jemnbreda oskaftade trubbiga; blomskärmen längre än blomskaftet. ♄ 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.670. Fl.D.234. H.N.f.3, n:o 49.

Stränd. r. (*Ångml.* Sollefteå och Ed snr, vid Ångermanelfven. *Jemtl.* och *Medelp.* längs Indalselfven från Döviken i Ragunda ned till Liden sn; Indals sn, Lagmansö

fiskeläge. — *N.* Staburs- och Börselv i Porsanger, samt på Skjervö: Norm.; Altenelv; Salten; Namselven i Grongs och Overhaldens snr; Stördalselven; Drivelven; Lougenelv upp mot Dovre; Over- och Värdalen; Leyerdalselven nedom Gallerna. Öar i Bergens fjord.) *2—5 fot hög, till grenar och blad icke olik grof ljung. — Tamarix L.*

---

66 Fam. **PORTULACACEÆ** *Juss.* Foder vanl. 2bladigt. Frukt ett enrumm. mångfröigt fröhus med centralt fröfäste.

361. MONTIA *Lin.* Lunk.

1 M. *fontana L.* bladen motsatta n. spadlika. ⊙ 6—8, hv. blr. — *α minor:* stjelken mindre, mer upprät; frön med matt glans. — *β rivularis:* stj. utdragen flytande; frön med starkare glans. Fig. Sv.B.540. Fl.D.131; *β* 1926. H.N.f.14, n:o 58.
Fukt. st. källdrag, *β* i bäckar. (*Sk.—Torn. Lpm.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Lik en liten Stellaria. Har hvita blr, nedböjda fröhus, svarta frön. De begge formerna anses af några förf. för skiljda arter. På punkteringen hos fröen kan förf. ej finna någon märklig skilnad, likasom glansen icke är synnerligt olika. — M. minor Gmel. β M. rivularis Gm.*

---

67 Fam. **PARONYCHIEÆ** *S:t Hil.* Fod. 5deladt ell. flikadt. Stift 2—3. Frukt. enrummigt fröhus med centralfäste och ett enda frö.

362. HERNIARIA *Lin.* Knytling.

1 H. *glabra L.* bladen aflånga—omv. äggrunda, glatta; blrna talrika, gyttrade i öfre bladvecken. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.529.
Torra st. a. (*Sk.—Medelp.* och *Dal. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. delar.) *Liten, platt, tryckt till marken; blrna små, gulgröna, stundom bildande axlika, bladiga gyttringar.*

363. SCLERANTHUS *Lin.* Knafvel.

1 S. *perennis L.* blomkalkens flikar *trubbiga, bredt* hinnkantade, slutl. plattadt *slutna* omkr. frukten. ♃ 6. Fig. Fl.D.563. H.N.f.12, n:o 62.
Back. (*Sk.—Medelp. Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* söd. del till Bergen.) *Örten fingerhög blåaktig; bl. syl-lika; blrna genom den bredare hinnkanten mer hvitaktiga än hos följ.*

2 S. *annuus L.* kalkflik. *spetsiga* ell. något trubbiga, *smalt* hinnkantade, alltid *utstående.* ⊙ ☽ 6, 7, gr. blr. — *β biennis Fr.* tvåårig; blrna tätare gyttrade, med något trubbiga kalkflikar. Fig. Fl.D.504. *β* H.N.f.12, n:o 61.
Back. åkr. a. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. Öl. Gottl.* — *N.*) *Grönare, mer risaktigt utbredd än föreg. Blomkalkens flikar hos den ettåriga hufvudformen spetsiga. — β S. verticillatus Tausch.*

---

68 Fam. **POLYGONEÆ** *Juss.* Blomkalk 3—6delad. Frukt enfröig nöt.

364. FAGÓPYRUM *Gærtn.* Bokhvete.

†1 F. *esculentum Gærtn.* bladen pilformigt hjertlika; blrna i *täta* klasar; fruktens kanter *hela.* ⊙ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. E.B.1044. Sturm 18 häft.,
Åkr. r. (*Sk.—Uppl. Helsl.* Gnarp och Bjuråker snr: Wistr. *VB.* Neder-Kalix, vid Åkroken. *Ner.* Ekeby och Asker snr. *VG. Hall. Gottl.* Öfverallt förvildad. —

N. Christiania, Christiansands och Bergens stift; öfverallt förvildad.) *Stjelken krokig, ehuru upprät; hufvudsakligen skiljd från följ. med frukten. — Polygonum Fagopyrum L.*

†2 F. *emarginatum Gærtn.* blad. som hos föreg.; blrna i *glesa* klasar; fruktens kanter *bugtandade.* ⊙7. Fig. Vet.Ac.Handl.1744,t.4. Fl.D.2649.
Åkr, etc. r. (*Sk.* särdeles i östra delen förvildad. — *N.* söd. delen: Ax. Bl.) *Lik föreg., men blrna smärre och mer grönaktiga. — Pylygonum tataricum L.*

365. POLYGONUM *Lin.* Slideknä.

† Stjelken upprät enkel, med ett enda ax i toppen; ståndare 8: *Bistorta Tourn.*

1 P. *Bistorta L.* bladen äggrunda med *tvärhuggen* eller *hjertlik* bas, *nedlöpande* på skaftet, de öfre omfattande; axet aflångt äggformigt. ♃ 6, 7, rödl. blr. Fig. Fl.D.421. H.N.f.11, n:o 52.
Fukt. äng. r. (*Sk.* Vegeholm; Dufeke; Hurfva; Krageholm etc. *Blek.* Silltorp. *Smål.* Vexiö, vid Tufvan; Stenbrohult; Öhrs, Aringsås och Blädinge kyrkog. etc. enl. Scheutz. *Stockholm,* vid Byströms villa; Lill-Sikla och Skuggan. *Vestml.* Vesterås, nära Carlberg. *Hall.* Halmstad: Theor.)

2 P. *viviparum L.* bladen jemnbreda—bredt lancettl., *åt båda ändar spetsiga,* med *tillbakavikna* kanter, *icke* nedlöp. på skaftet; axet *cylindriskt.* ♃ 6, hv. ell. rödl. blr. — β *alpinum:* med bredare, stund. n. ovala blad. Fig. Sv.B.336. Fl.D.13.
Äng. a. (*Lpl.—Smål. Sk.* nor. del. sälls. *Boh.* och *Hall.* — *N.* — β i fjelltrakter.) *Axet blommar först nedtill och sätter små knopplökar i stället för blr.*

†† Stjelken vanl. grenig, med bladlösa ax i toppen; stift 2—3, meränd. nedtill samväxta: *Persicaria Gærtn.*

* Axen tjocka, tätblommiga.

3 P. *amphibium L.* bladen aflånga med *något hjertlik* bas; axet *ensamt,* på *glatt* skaft: ståndarne *5.* ♃ 7, 8, ljusr. blr. — α *aquaticum:* stjelken och bladen flytande, glatta: stånd. längre, pist. icke längre än kalken. — β *terrestre:* upprät; bladen från bredare bas lancettl. spetsiga; stånd. kortare, pist. längre än kalken. Fig. Fl.D.282.
α i, β vid vatten etc. (*Sk.—Lul. Lpm.* Råneelf mellan Gellivare och Jokkmokk. — *N.* till Ost-Finnm.)

4 P. *lapathifolium L.* stipelslid. med *inga* ell. *korta* hår i kanten; bladen *äggrunda—bredt lancettlika;* axen *flere,* på *sträfprickiga* skaft; stånd. *6;* stiften endast *vid basen* hopväxta; nötterna på sidorna intryckta. ⊙7, 8, blekg. ell. rödl. blr. — β *nodosum:* med mycket uppsvällda stjelkleder, smalare ax, smärre blr. — γ *incanum:* bl. under gråakt. och vanl. hvitludna; stipelslid. hårbräddade. Fig. Fl.D.2412, β 2648. H.N. f.4, n:o 69, 70; β 71, 72; γ 73.
Odl. st. etc. a. (*Sk.—Lpl. — N. — γ Sk. — Helsl. Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gottl. — N.*) *Bladen ofta på midten tecknade med en brun fläck. — β P. nodosum Pers. γ P. incanum Schmidt.*

5 P. *Persicaria L.* stipelslid. kantade *med långa hår;* bladen *lancettlika glatta,* under föga blekare; axen *flere,* på *glatta* skaft; stånd. *6;* stiften n. *till midten* hopväxta; nötter dels plattade, dels 3kantiga. ⊙7, 8, r. ell. hv. blr. Fig. Fl.D.702. H.N.f.4, n:o 74 och 75; f.10, n:o 57.
Fukt. st. stränd. (*Sk.—Medelp. Dal. Verml.* och *Dalsl.,* mest i Venerstrakten. *Boh. Öl. Gottl.* — N. upp till Finnm.) *Var. i storlek från att täfla med P. lapathif.* [*H.N.f.10, n:o 57*] *till fingerhög och späd som P. minus Huds.* [*f.4, n:o 75*]. *Märkena i ett mindre antal blr 3:ne; dessa gifva de 3kantiga nötterna. — P. biforme Wg.*

** Axen smala, glesblommiga; stånd. 6.

6 P. *mite Schrank:* stipelslid. *långt* hårbräddade; bladen utdraget lancettlika—jemnbreda platta; kalkbladen *glatta* [utan glandler]; stiften hopväxta *n. upp till märkena.* ⊙ 7—9, r. ell. hv. blr. Fig. Reich.f.686. H.N.f.4, n:o 76; f.7, n:o 56.
* *minus Huds.* mindre; bladen n. jemnbreda; nötterna dubbelt smärre. Fig. Fl.D.2230. H.N.f.4, n:o 75; f.11, n:o 53.

Fukt. st. r. (*Sk.—Helsl. VB.* Neder-Kalix sn, på Fables-ön. *Vestml. Ner. Verml. Hall. Öl. — N.* söd. del.: Ax. Bl.) *Var. som föreg., men utmärkt af sin vekhet, tunna blad och smala, vanl. glesa ax; lätt skiljd från följ. genom sin milda smak. — P. laxiflorum Weihe.* * *P. mite* * *strictum Fr.*

7 P. *Hydropiper L.* stipelslid. *borstbräddade;* bladen lancettlika vågiga; kalkbladen *glandelprickiga;* stiften hopväxta *vid basen.* ⊙ 8, 9, gul. ell. rödakt. blr. Fig. Sv.B. 424. Fl.D.1576.

Diken etc. a. (*Sk.—VB. — N.*) *Bladen hafva en brännande bitter smak; kalken ofta 4delad.*

††† Blommorna 1—4, i bladvecken eller i bladiga ax: stiften fria: *Avicularia Meisn.*

8 P. *aviculare L.* stjelken meränd. nedligg. och grenig; stipelslid. *hvita* ell. *hvitröda,* glest enkelnerviga, sargade; bladen lancettlika—ovala, i kanten sträfva, ådriga; nötterna *inneslutna* i kalken, *finprickiga,* n. *glanslösa, svartbruna.* ⊙ 5—10, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.406. Fl.D.803.

Odl. och trampade st., stränd. a. (*Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.) *Var. i hög grad, från ett par tum hög och upprät, till alnslång, risaktig och nedliggande, samt på hafsstr. med något tjocka, blågröna bl., stora stipelslidor.*

9 P. *Raji Bab.* stjelken som hos föreg., vid basen vedartad; stipelslid. som hos föreg., mot basen *bruna;* bladen lancettlika, blågröna, ådriga; nött. *till hälften utskjutande, n. släta, glänsande, ljusbruna.* ♃ 7—9, hv. ell. rödl. blr. Fig. E.B.2805.

Hafsstr. r. (*Sk.* vid Tjörndala och Brantevik, samt Kulla Gunnarstorp enl. F. Aresch. Finnes äfven fr. Sk. i L. Borgströms herb., men utan närmare angifven lokal.) *Närmast den utländska P. maritimum, som dock skiljes med talrikare och greniga nerver på stipelslid. — En medelform mell. närv. och föreg. art, måhända blott en strandform af den sednare, upptages af F. Aresch. i Sk.Fl. såsom P. Robertii Lois., ett namn som Meisner af namngifvarens egna ex. funnit beteckna en blandad art, omfattande former af både P. Raji och aviculare.*

†††† Stjelken slingrande; blomklasar i bladvecken; stånd. 8; stiftet enkelt med 3knöligt märke: *Tinearia Meisn.*

10 P. *Convolvulus L.* stjelken *kantig;* bladen *hjertlikt pil-lika,* spetsade; blrna i utdragna glesa klasar; kalkbladen *småhåriga, icke* vingkantade; nötterna *finprickiga, glanslösa.* ⊙ 7. Fig. Fl.D.744.

Odl. st. a. (*Sk.—Lpl. — N.* till Finnm. Alten.) *Enskildta blomskaften kortare än den invändigt hvita, utv. gröna blomman.*

11 P. *dumetorum L.* stj. *n. trind;* kalkbladen *glatta, bredt vingkantade;* nötterna *släta* och *glänsande;* för öfr. *som föreg.* ⊙ 7. Fig. Fl.D.756. H.N.f.13, n:o 67.

Skogsback., svedjeland. (*Sk.—Ångml. Pit. Lpm.* Itstjakk. *Verml.* Venerstrakten. *Dalsl. Boh. Öl. — N.*) *Blomskaft af den med hvita vingkanter försedda blommans längd.*

366. RUMEX *Lin.* Syra.

† Alla eller de flesta blrna 2könade: *Lapathum Tournef.*

* De 3, frukten inneslut. kalkbladen*) smalt rutformiga, långtandade.

1 R. *maritimus L.* örtbladen n. *jemnbreda;* blomkransarne *tättsittande;* de 3 kalkbladen grynbärande, med borstlika tänder *längre* än kalkbladets bredd. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.706. Fl.D.1208. H.N.f.1, n:o 54.

Hafs- och sjöstr. r. (*Sk. Blek. Smål.* från söd. gränsen till Kalmar. *ÖG.* Omberg; Linköping; Laxfjällen etc. *Stockh. Södml.* Nyköping: C. Ind.; Julitha sn, vid Öljaren. *Ner.* norra Hjelmarestranden genom Lillkyrka och Göthlunda snr. *Verml.*

*) Då kalkbladen i det följande beskrifvas, förstås endast de 3 inre ell. större, hvilka innesluta nöten, och som böra undersökas vid dennes mogningstid på hösten. Blrna i detta slägte gröna ell. brunaktiga.

vid sjön Banken nedom Vee i Väsehärad. *VG.* vid sjön Ymsen enl. Wahlstedt. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.* till Romsdalen samt Skognen vid Trondhjemsfjorden.) *Blir vid fruktmogningen helt och hållet gul, hvaraf den fått namnet aureus Wilh. Bladen meränd. vågiga.*

2 R. *palustris Sm.* örtbladen *smalt lancettlika;* blomkransarne *åtskiljda;* de tre kalkbladen grynbärande, med syl-lika tänder, *kortare* än kalkbladets bredd. ☽ 7, 8. Fig. Fl.D.1873. H.N.f.2, n:o 52.

Stränd. och kärr, r. (*Sk.* hela söd. och vest. slättbygd. enl. F. Aresch. *Gotl.* Visby gamla hamn.) *Liknar föregående; bladen vanl. jemna.*

3 R. *Steinii Beck.* rotbladen *bredt aflånga,* med *hjertlik* bas; stjelkbl. från afrundad bas lancettlika; blomkrans. *glesblommiga* och *åtskiljda;* kalkbl. *som hos föreg.* ♃ 7—9. Fig.

Fukt. st. r. (*Sk.* vid Lilla Hammar, bland *R. palustr.* och *conglom.*) *Bladen jemna. Lik föreg. till kalkbl., följ. till habitus. Allt enl. F. Aresch.; osedd af utg.*

** Kalkbladen aflånga, helbräddade; blomkransar åtskiljda.

4 R. *conglomeratus Murr.* de nedre bladen äggrundt ell. hjertlikt lancettlika, de öfre lancettl.; blomkrans. *tätblommiga; alla* kalkblad grynbärande. ♃ 7. Fig. Fl.D.2228. H.N.f.9, n:o 57.

Fukt. st. r. (*Sk.* sydvest. del, t. ex. mellan Lilla Hammar och Kämpingeljung etc.) *Bladen något vågiga; blomkransarne med små skärmblad.* — *R. Nemolapathum Ehrh.*

5 R. *sanguineus L.* de nedre bladen *hjertlikt* aflånga, spetsiga, de öfre från bredare bas lancettlika; blomkrans. *glesblommiga; ett enda* kalkblad grynbärande. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.653. Fl.D.2229. H.N.f.1, n:o 53.

Fukt. bokskog. r. (*Sk.* Roslätt; Öfvedskloster på Fruali; Helsingb. i Pålköpsskogen; Kullaberg etc. *Smål.* Värnanäs i Halltorps sn; omkr. Arby. *Hall.* Hallandsås: Theor. *Öl.* Thorslunda; Halltorp etc. — Södra *N.*) *Mycket lik föreg.; bladen något vågiga; endast de nedre blomkrans. med skärmbl.* — *R. Nemolapathum Wg. och Fries. R. nemorosus Schrad.*

*** Kalkbl. utdraget triangulära ell. [*R. acutus*] något hjertlika, hvasstandade; blomkrans. åtskiljda.

6 R. *obtusifolius L.* rotbladen hjertlika, vanl. trubbiga; stjelkbl. smalare, alla *jemna;* blomkrans. *tätblommiga,* de nedre med bredt lancettlika *skärmblad;* kalkbl. *triangelformiga, glest* hvasstandade, alla grynbärande. ♃ 7. — *β divaricatus:* rotbl. rundadt trubbiga; kalkbl. bredare, upphöjdt nätådriga, långt syltandade, ett i synn. grynbär. Fig. Fl.D.1335. F. Aresch. i Öfvers. af K.V.A.Förh.1862,t.3,f.1. H.N.f.5, n:o 54; *β* f.7, n:o 57.

Fukt. st. vid byar. (*Sk.—Helsl.* och *Vestml. Verml.* Carlstad. *Dalsl.* i Ånimskog; Fröskog. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Vestanfjells. — *β Sk.—Uppl. VG. Hall. Öl. Gotl.*) *3—5 fot hög; bladen äggrundt hjertlika, ofta ganska stora, vid fruktmogn. qvarsittande, friska och gröna. Ena kalkbladets gryn vanl. något större än de 2 öfriga.* — *β R. divaric. Fr., R. Friesii Godr. & Gr., R. obtusifol. Wallr. lärer enl. F. Aresch. och fl. utan gräns öfvergå i α, som är R. silvestris Wallr.*

7 R. *acutus L.* rotbladen aflånga; de nedre stjelkbl. hjertlika, de öfre lancettlika, alla krusigt *vågiga;* blomkrans. n. *bladlösa;* kalkbl. bredt triangelformiga *med hjertlik bas, tätt och kort* hvasstandade, alla grynbärande. ♃ 7. Fig. F.Ar.l.c.f.2.

Stränd. r. (*Sk.* östra delen, t. ex. Cimbritshamn och Esperöd; i sydvest. del. vid Hammarlöf och Skegrie m. fl. st. enl. F. Aresch. *Blek.* Carlskrona, Kronovarfvet och vid Björkholmen: Gosselm.) *Förvexlad under namnet R. pratensis Koch med former af föreg:s β, från hvilken, utom anf. kar., de vid fruktmogn. bortvissnade bladen skilja den. Anses af F. Aresch., som fullständigt utredt denna hos oss allmänt misskända art, för en hybriditet af föreg. och följande.* — *R. cristatus Wallr.* — *Hit lär ock, enl. F. Aresch. och Lönnroth,, den sednares R. gentilis höra.*

**** **Kalkbl. rundadt hjertlika, helbräddade ell. [*R. conspers.*] otydl. småtandade; blomkrans. tättsittande.**

a — **Kalkbladen grynbärande.**

8 **R.** *crispus L.* örtbladen *lancettlika,* spetsiga, *krusigt vågiga; alla 3* kalkbladen grynbärande, hjertlika *helbräddade.* ♃ 7. Fig. Fl.D.1334. F.Ar.f.4. H.N.f.7, n:o 55. **Fukt. st. a.** (*Sk.—Ångml. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N.* till Trondhj.) *Kalkbladens gryn stora, vanligen ett större än de öfriga, hvilka stundom ej utväxa; örtbl. vid fruktmogn. vissnande.* — Anm. *R. propinquus J. E. Aresch. i Bot.Not.1840,p.22, F. Aresch.t.3,f.6, har bredare och vid basen mer intryckta kalkbl., och torde sannolikast vara hybrid af R. crisp. och domest.*

9 **R.** *conspersus Hn.* rotbladen äggrundt aflånga, med *hjertlik* bas; stjelkbl. *hjertlikt* äggrunda ell. smalare, alla *jemna;* blomkrans. bladlösa; kalkbl. bredt hjertlika, något spetsade, *småtandade, ett enda* grynbärande. ♃ 7, 8. Fig. F.Ar.f.3. H.N.f.7, n:o 54; f.9, n:o 58.

* *platyphyllus F. Aresch.* nedre bladen bredare; kalkbl. längre spetsade, derigenom aflångt hjertlika. Fig. F.Ar.f.7.

Stränd. r. (*Sk. Blek.* Carlskrona, på Kronovarfvet: Gosselm. *Smål.* Kalmar. — *Gefle. Vestml.* Vesterås m. fl. st. *Ner.* Skogaholm. *Dalsl.* vid Dalbobron nära Venersborg. *Hall.* Särö, och söd. *Boh. Öl.* — * *Stockh.* och *Uppsala.*) *Stjelken omkr. 2 alnar hög, rödfläckig; bladen vid fruktmogn. qvarsittande friska, kalkbl. grundt, stundom omärkligt tandade. Förmodas af Prof. Andersson, trol. med rätta, vara hybrid af R. domest. och obtusifol., till hvilken sednare enl. hans åsigt R. gentilis Lönnr. skulle vara en tydlig öfvergångsform.*

(R. acutus.)

b — **Kalkbladen bara** (med inga eller otydliga gryn.)

10 **R.** *domesticus Hn.* örtbladen bredt lancettlika, *krusigt vågiga,* med eller utan hjertlik bas; kalkbladen rundade *hjertlika bara, helbräddade.* ♃ 7, 8. — *β latifolius:* större; bladen hjertlika. Fig. Fl.D.2349. Fr.Ar.f.5. H.N.f.7, n:o 55. **Byar, stränd. a.** (*Sk.—Lpl. — N.*) *2 à 3 fot hög. Örtbladen vid fruktmogn. qvarsittande friska; rotbladen n. aflånga, stundom med snedt hjertlik bas. — β har bladen ända in på stjelken nog stora och hjertlika, ehuru mer aflånga än hos följ., hvarmed den blifvit sammanblandad. — R. longifolius DC. R. Hippolapathum Fr. Nov.ed.2. R. aquaticus β Wg.Fl.Lapp.*

***** **Kalkbl. triangulära ell. äggrunda, n. helbräddade; blomkrans. tätt sittande.**

a — **Kalkbl. bara.**

11 **R.** *Hippolapathum Fr.* örtbladen *bredt hjertlika, jemna;* blomkransarnes skärmbl. äggrundt lancettlika; kalkbl. *äggrunda,* med *tvär* bas, trubbiga. ♃ 7. Fig. Sv.B. 209. F.Ar.f.8. H.N.f.5, n:o 55. **Stränd.** (*Sk.* Köpingeåns stränder vid Högesta Fyla enl. F. Ar. *Uppl. Södml.* och *Vestml.* omkr. Mälaren och närmare hafvet. *Helsl.* Hudiksvall och Ströms bruk: Wistr. *Ångml. VB.* nor. del. *Um., Pit.* och *Torn. Lpm. Jemtl.* Lith sn. *Dal.* Leksand; Grycksbo bruk. *VG.* Mariestad. *Boh.* Strömstad; Kongelf m. fl. st. vid Göta elf. — *N.* till Ost-Finnm.) *2—3 alnar hög; rotbladen stora, n. triangelformiga, stundom med blodrödt skaft och ryggnerv; stjelkbladen ofta hjertlika med n. rätliniga kanter. Kalkbladen, äfven vid sin högsta mognad, hafva sällan någon märkbar intryckning vid basen, så att de öfver hufvud icke kunna kallas hjertlika. — R. aquaticus Lin. Herb. R. Friesii J. E. Aresch. Bot. Not.1840.*

b — **Kalkbl. grynbärande.**

12 **R.** *maximus Schreb.* örtbladen *hjertlika* spetsiga, *platta;* kalkblad triangelformigt aflånga, alla grynbärande. ♃ 7. Fig. Sv.B.161. Fl.D.2347. H.N.f.6, n:o 53. **Stränd.** (*Sk.* vid Köpingeån. *Smål.* Kranklösaholm vid Hosmo-ån. *ÖG.* Linköp., vid Nyqvarn; Åtvedaberg enl. Kindb. *Södml.* Rosenbergs bruk; Ekensberg; Sundsörs tegelbruk; Nyköping: C. Ind. *Stockh.* vid kanalerna i Hagapark; Djurgårdsviken m. fl. st. *Uppl.* Skokloster; Ultuna; Norrtelge, på Björnö etc. *Vestml.* Tortuna, i

Bocksjön; Kärrbo, i Ångsjön. *VG.* Göteborg.) *2—3 alnar hög stjelk; bladen hjertlikt äggrunda, ofta en fot långa, 4—6 tum breda. Äldre kalkbl. vid basen småtandade. — R. acutus Sv.B.*

13 R. *Hydrolapathum Huds.* alla örtbladen *lancettlika, platta;* kalkbl. som hos föreg. ♃ 7. Fig. Fl.D.2348. H.N.f.6, n:o 52.
Stränd. (*Sk.—Uppl.* och *Dal. Verml.* vid sjön Hyngen i Bro sn. *Dalsl.* Nordkärr i Holm sn; Lockerud nära Venersborg. *Gotl.? — N.* Christiania.) *Liknar mycket föreg., undantagande bladen, som äro spetsade åt båda ändar, de nedersta 1—2 fot långa, ljusgröna. — R. aquaticus Fr. R. acutus Wg.Fl.Su.*

†† Tvåbyggare. Bladen pil- ell. spjutlika: *Acetosa T.*

* De inre kalkbladen mycket större än nöten, hinnaktiga.

†14 R. *scutatus L.* örtbladen *gigformiga* ell. spjutlika med äggrunda basflikar; blrna både 1- och 2könade; *de yttre* kalkbl. *tilltryckta, de inre hjertlika* rundade helbräddade. ♃ 6, 7. Fig. Sturm 74 häft.
Back. r. (*Uppsala* på Slottsbacken, förvildad; flerestädes enl. Fr.) *Bladen något tjocka, blåaktiga.*

15 R. *Acetosa L.* örtbladen bredt lancettlika—äggrunda, med *pil-* ell. *hjertlik* bas; blrna tvåbyggare; de *yttre* kalkbl. *nedböjda,* de inre *som hos föreg.* ♃ 6, 7. — *α vulgaris:* bladen lancettl. med pil-lik bas. — *β alpestris:* bl. äggrunda med hjertlik bas, nerv. mer upphöjda. Fig. Sv.B.190. Fl.D.2534. *β* H.N.f.11, n:o 54.
Äng. a. (*Sk.—Lpl. — N. — β* i fjelltr. *Torn. Lpm.—Herjed. — N.*) *β, som af några ansetts vara den Sydeurop. R. Arifolius All., öfvergår i våra fjelltrakter till α.*

16 R. *thyrsoides Desf.* örtbladen aflångt lancettlika, med *spjutlik* bas; blrna i *mycket* sammansatt, *stor och tät* samling, tvåbyggare; de yttre kalkbl. *som hos föreg.,* de inre rundadt *njurformiga.* ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.16, n:o 56.
Äng. r. (*VG.* Kinnekulle, från Husaby till Martorp, isynnerhet på sedn. stället. *Smål.* Kalmar; Stenbrohult sn mell. kyrkan och Elmhult; Jönköping enl. G. v. Ced. *Gotl.* vid Botvede i Sanda sn.) *Oftast 2—3 fot hög, mycket gröfre än de öfriga i afd., och från dem utmärkt isynnerhet af den stora och täta blomsamlingen. — R. subhastatus Lindgr. R. Acetosa var. thyrsiflora Fr. R. thyrsiflorus H.N.*

** De inre kalkbl. knappt större än nöten, och tätt omslutande denna.

17 R. *Acetosella L.* örtbl. lancettlika—jemnbreda, meränd. *spjutlika* af 2, utstående flikar vid basen; blrna tvåbyggare; de yttre kalkbl. *tilltryckta,* de inre *äggrunda,* helbräddade. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1161.
Torra st. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Vanl. röd till färgen; bladen stundom mycket smala, saknande än den ena, än båda flikarne vid basen.*

367. OXYRIA *Hill.* Fjellsyra.

1 O. *digyna Campd.* blad n. endast vid roten, njurlika, hela ell. urnupna. ♃ 7. Fig. Sv.B.692.
Fjellbäckar. (*Lpl.—Herjed. Dal.* Särna sn, Fulufjellet. — *N.*) *½—1 fot hög, med tumsbreda blad. — Rumex L. Rheum Wg. Oxyria reniformis Hook.*

368. KOENIGIA *Lin.* Königsört.

1 K. *islandica L.* de nedre bladen skiftevisa, n. spadlika trubbiga glatta, de öfre gyttrade omkring blrna. ⨀ 7, 8. Fig. Sv.B.513. Fl.D.418. H.N.f.5, n:o 57.
Fjellv. r. (*Lul. Lpm.* Muorateskåbbo, Kåbrek, Ståkkejokk, Stuortoki Wassja: H. Widm., m. fl. st. *Pit. Lpm.* Kåbrenåiwe. *Jemtl.* Ekorrdörren. — *N.* Finnm. allm. kring hela Varangerfjorden; Berlevaag, samt Nordkap. Nordl. Salten. Kälahögen vid Jemtska gränsen; Dovre; Gousta; Hardanger: Stuedalen.) *En half till 2 tum hög, saftig växt, med ganska små gulaktiga blr; bladen med stipelslidor.*

4 Serien: INCOMPLETÆ.

10 KLASSEN

BRACTEIFLORÆ.

69 Fam. **ARISTOLOCHIACEÆ** *Juss.* Stånd. fästade vid pistillen. Fruktämne under blomman, 3—6rummigt, med centrala mångfröiga fröfästen.

369. ARISTOLOCHIA *Lin.* Hållrot.

†1 A. *Clematitis L.* stjelken upprät; bladen hjertlika trubbade; blrna flere i hvarje bladveck, med enläppigt, utdraget äggrundt bräm. ♃ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.377. Fl.D.1235.
Odl. st., gamla trädg. etc. r. (*Sk.* Helsingborg. För öfr. förvildad här och der upp till mellersta Sv. — *N.* Laurvig: Ax. Bl.) *1—2 fot hög med krypande rotstock.*

370. ASARUM *Lin.* Hasselört.

1 A. *europæum L.* bladen njurlika, trubbiga ell. urnupna; kalkflikarne spetsiga. ♃ 5. Fig. Sv.B.31. Fl.D.633. H.N.f.11, n:o 55.
Lund. r. (*Vestml.* Sätra brunn: Prof. Hedenius enl. Frist. Fordom i *Sk.* vid Heckeberga och på Romeleklint. Skall äfven vara funnen i *VG.* på Alnsö i Hornborgasjön, samt i *Verml.* vid Ölmehärads prestgård i ett alkärr. — *N.* uppgifven för Tellemarken, men enl. Blytt trol. af misstag.) *Blomman ensam mellan de 2 toppbladen, utanpå mörkgrön, inuti brunröd.*

---

70 Fam. **SANTALACEÆ** *Br.* Kalk med i toppen kantlagda flikar samt lika många på flikarnes bas fästade ståndare. Fruktämne inväxt i kalkens bas, enrumm., enfröigt.

371. THESIUM *Lin.* Spindelört.

1 T. *alpinum L.* bladen jemnbreda, något rännformiga; blrna i något ensidig klase, fästade inom 2:ne småskärm på det större, jemnbreda skärmbladets skaft, meränd. 4klufna. ⊙ 6, 7. Fig. Sv.B.611. Fl.D.suppl.t.10. H.N.f.3, n:o 50.
Back. r. (*Blek.* vid Fuhrs gästgg. *Smål.* från Äreda gästgg., Lenhofda, Högsby och Oskarshamn upp till Vestervik, Grönhult, Locknevi, S. Wi, Rumskulla, Ekesjö, Olstorp i Askeryd, Öggestorp och Forssarum: Scheutz. *ÖG.* i Kinds, Ydre och angränsande härader mångenstädes enl. Kindb. *VG.* vid Semsholm i Skölfvened sn: J. Hult. och O. v. Zweigb.) *Qvartershög, med små, utanpå gröna, inuti hvita blr. — Th. Linophyllum L.Fl.Su.*

---

71 Fam. **THYMELEÆ** *Juss.* Kalk med pip och i knoppen tegellagda flikar. Stånd. fästade i pipen, dubbelt så många som kalkflikarne. Fruktämne fritt, inom kalken, enrumm., med ett hängande frö.

372. DAPHNE *Lin.* Tibast.

1 D. *Mezereum L.* blrna oskaftade, gyttrade 3—5 tillhopa på den ännu bladlösa stammens sidor. ♄ 4, 5, r. blr Fig. Sv.B.7. Fl.D.268.
Fukt. skogsäng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Salten.) *Alnshög buske, hvars lancettlika blad framkomma i grenarnes spets först efter de välluktande blrna; stenfrukterna röda, giftiga.*

---

72 Fam. **ELÆAGNEÆ** *Br.* Kalk som föreg. fam. med stånd. fästade i mynningen. Fr.ämne fritt, slutl. falsk stenfrukt, bildad af den saftiga kalken och den nötlika 1-fröiga frukten.

373. HIPPÓPHAË *Lin.* Haftorn, Finnbär.

1 H. *rhamnoides L.* bladen jemnbredt lancettlika, under hvitfjälliga. ♄ 5. Fig. Sv.B. 385. Fl.D.265.
Hafsstr. (*VB.* Haparanda.—*Rosl.* — *N.* Nordl. Stegen enl. Norm.; mell. Salten och Trondhj.) *Omkr. 3 alnar hög, tornig buske, med tidiga, små och gulaktiga blr i bladvecken; frukten bärlik, gul.*

---

73 Fam. **ULMACEÆ** *Ag.* Blr 2könade. Fr.ämne fritt, med 2 stift, slutl. enrummig, enfröig, platt vingfrukt.

374. ULMUS *Lin.* Alm.

1 U. *montana Sm.* bladen aflånga—omv. äggrunda, med tvärt sammandragen spets, dubbelsågade, på öfre sidan *sträfva;* blomskaften n. *kortare* än kalken; blrna samlade i rundade gyttringar; ståndarne *5—6;* frukterna ovala ell. rundade, n. *glatta,* i spetsen *grundt* 2klufna. ♄ 4, 5. — *β major:* grenarne korkbarkiga; bl. större. — *γ nitida:* bl. glatta och glänsande. Fig. Sv.B.13. Fl.D.632 och 2532. E.B.1887. Reich.t.1332. H.N.f.12, n:o 63. *β* E.B.2542.
Skogsäng. berg. (*Sk.—Helsl.* Delsbo, på Gryttjesbergen. *Medelp.* Borgsjö sn. *Ångml.* Skuluberget. *Jemtl.* upp till Frostviken. *Dal. Verml. Dalsl. Boh. Öl.* nor. del. *Gottl.* [var. *γ*]. — *N.* till Helgeland; Bejeren: Norm.) *Högt träd med brunakt. blr på bar qvist; vid basen sneda blad.* — *β U. major Sm.*

2 U. *campestris Sm.* bladen ovala, spetsiga, dubbelsågade, på öfre sidan *föga* sträfva; blrna *n. oskaftade,* med *4* ståndare, för öfr. som föreg.; frukt. omv. äggrunda ell. cirkelrunda, *glatta,* i spetsen 2klufna *ända ned till fröet.* ♄ 5. — *β suberosa:* grenarne med korklik, kantig bark. Fig. Fl.D.2531. E.B.1886. Reich.t.1331, *β* 1333. *β* H.N.f.4, n:o 80.
* *glabra Mill.* bl. smalare, något tjocka, glatta; frukt. små, n. cirkelrunda med smal urskärning. Fig. H.N.f.8, n:o 57.
Lund. r. (*Öl.* södra del. *Gottl.* — *β Öl. Gottl.* — * *Öl.* Högsrums kyrkog. enl. Leffl. *Gottl.* Gothem m. fl. st.) *Träd med smärre frukter och blad än föreg., hvarmed denna art förenades af Lin. under namnet campestris.* — *β U. suberosa Ehrh.*

3 U. *effusa W.* bladen som hos föreg., glest småludna; blomskaften *flere gånger längre* än kalken; stånd. *6—8;* frukt. omv. äggrunda ell. cirkelrunda, *i kanten ludna, djupt* 2klufna. ♄ 5. Fig. Reich.f.1337. H.N.f.4, n:o 81.
Lund. r. (*Öl.* i vestliga, mellersta delen, såsom vid Borgholms kungsgård, Högsrum, Rönnerum, Skogsby m. fl. st.) *Blrna med 3—7 lin. långa skaft.* — *U. ciliata Ehrh. U. pedunculata Lam.*

---

74 Fam. **URTICACEÆ** *Juss.* Blr skiljdkönade, med 1 stift. Frukt enfröig nöt.

375. HUMULUS *Lin.* Humle.

1 H. *Lupulus L.* stjelken slingrande; bladen handflikiga, med sågade flikar, på öfre sidan sträfhåriga. ♃ 7, gulgr. blr. Fig. Sv.B.332. Fl.D.1239.
Bergsrött. stenrös, r. (*Sk.—Jemtl. Ångml.* flerest. enl. Arn. *VB.* Degerselvsby i Råne: H. Widm. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* södra del till Ringboe i Gudbrandsd. och till Sellöe i Bergens st.; Sundalsören i Trondhj. st.: Scheutz.)

376. URTICA *Lin.* Nässla.

1 U. *urens L.* bladen motsatta, *ovala,* fliksågade, med skaft meränd. *längre* än de parvisa blomgyttringarne; *sambyggare.* ⊙ 6, 7, gulgr. blr. Fig. Sv.B.206. Fl.D.739.
Odl. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Mindre och mer ljusgrön än følj.*

2 U. *dioica L.* bladen motsatta, mer och mindre *hjertlika spetsade,* grofsågade, med skaft *kortare* än de klaselika blomgyttr.; *tvåbyggare.* ♃ 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.68. Fl.D.746.
Odl. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Var. med bredare och smalare, ända till äggrundt lancettlika blad, samt finluden, n. utan brännborster: var. holosericea, mer sällan glatt: var. glabra.*

377. PARIETARIA *Lin.* Blidnässla.

†1 P. *officinalis L.* stjelken n. upprät, föga grenad; bladen utdraget äggrunda, punkterade korthåriga. ♃ 7, 8, hvitgr. blr. Fig. Fl.D.521. Reich.D.Fl.f.1317. H.N.f.1, n:o 58.
Vid vägar och hus, r. (*Sk.* omkr. Cimbritshamn; Malmö. Ursprungl. förvildad.) *Blrna små, gyttrade i bladvecken.* — *P. erecta Mert.*

---

75 Fam. **AMARANTACEÆ** *Juss.* Kalk hinnaktig färgad [hvit eller röd]. Stånd. utgående från fruktfästet. Frukt enrummig, en-[fler-]fröig fröblåsa, affallande oöppnad.

378. AMARANTUS *Lin.* Amarant.

1 A. *Blitum L.* stjelken med utbredda grenar; bladen äggrunda urnupna; blrna knippevisa i bladvecken, och i stjelkens spets bildande ax; ståndarne 3. ⊙ 6—8. Fig. Fl. D.2246. H.N.f.1, n:o 55.
Odl. st. gator etc. r. (*Sk.* Lund. *Smål.* vid Smedby i Dörby sn: Ekstr. *Stockh.* Kungsholmen; Bergianska trädg. m. fl. st. *Hall.*) *Liknar Chenopod. polyspermum, som stundom blifvit misstagen för denna; äfven skiljd från Chenop. med föga annat än kalken, hvars blad hafva en bred hvit genomskinlig hinnkant.* — *Albersia Kunth.*

---

76 Fam. **CHENOPODIACEÆ** *Juss.* Kalk örtartad, foderlik. Stånd. fästade i kalkens botten. Frukt hinnaktig enfröig fröblåsa, affall. oöppnad.

379. ATRIPLEX *Lin.* Gråmålla.

† Kalkbladen *) rundade och helbräddade, åtskiljda till basen.

†1 A. *hortensis L.* stjelken upprät; bladen något hjertlikt 3angelformiga, bugttandade, på båda sidor af samma färg; kalkbl. rundade med omärklig spets. ⊙ 7, 8, gr. blr. Fig. Sturm 79 häft.
Odl. st. stränd. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. VG. Hall.* som ogräs i plantager och dessas grannskap.) *1—3 fot hög med stora, ofta röda ell. gula blad.*

---

*) Med kalkblad afses i detta och följ. slägte de, som tillhöra honblrna och omgifva frukten, vid hvars mognad arterna böra undersökas.

†† Kalkbladen rut- ell. 3angelformiga, hopväxta vid basen.

* Kalkbl. vid mogn. gråhvita, med tillhårdnad bas.

2 A. *rosea L.* bladen n. äggrunda bugttandade, under hvitmjöliga; kalkbl. bredt triangelformiga småtandade, med 3 upphöjda nerver på den hvitmjöliga basen. ⨀7, 8, gr. blr. Fig. Sv.B.626. H.N.f.4, n:o 77.

Byar, hafsstr. r. (*Sk.* Lomma, Borreby etc. *Smål.* Kalmar; Förlösa. *ÖG.* Grytön m. fl. st. i Gryt sn: Kindh. *Södml.* Nyköping, v. om staden: C. Ind. *Öl.* Skogsby i Thorslunda; vid Färjestaden och på ön Norman etc. — *N.* södra kusten.) *Bladen stundom på båda sidor hvitmjöliga. — A. laciniata Wg.*

** Kalkbl. fortfarande gröna, bladartade (icke tillhårdn.).

a — Bladen meränd. med tvär ell. något hjertlik bas.

3 A. *calotheca Fr.* örtbladen *spjutlikt triangelformiga*, fliktandade, enfärgade; kalkbl. *3angelf.*, upphöjdt nätådriga, *flikade i syl-lika* tänder. ⨀7, 8. Fig. Sv.B.627. Fl. D.1638. H.N.f.1, n:o 56; f.8, n:o 55.

Hafsstr. etc. r. (*Sk.* Kullaberg; Malmö; Lomma etc. *Blek. Smål.* Kalmar slott. *Hall. Boh. Öl.* — *N.*) *Har mycket tandade, likasom taggiga kalkblad, hvilka ofta utväxa stora och bladlika, med långa flikar: A. hast. calotheca Rafn. — A. hastata Lin. herb. [genom förvexling]. A. laciniata L.Fl.Su. enl. beskrifn.*

4 A. *hastata L.* örtbladen *spjutlikt 3angelformiga*, bugttandade ell. helbräddade; kalkbl. *rutformiga*, i kanten och på ryggen *tandade.* ⨀7—9, gr. blr. — β *salina:* upprät, med under hvitmjöliga blad. Fig. Fl.D.1286. H.N.f.8, n:o 54. β Sv.B.628. *Utmärktare former, som af några förf. anses som egna arter, äro:*

* *Babingtonii Woods.* utsperradt grenig, vanl. nedtryckt, med stora breda tjocka och spröda blad. Fig. Fl.D.2712,13. Lindeb.Nov.Fl.Sc.t.2,f.2. H.N.f.14, n:o 60? *A. crassifolia Fr. och ed.7.*

* *deltoidea Bab.* n. upprät; bladen utdraget äggrunda, spjutlika af 2, horizontalt utstående, ell. bakut rigtade flikar vid basen [hvilka dock stundom saknas]; kalkbl. mycket större än de släta fröen.

* *microsperma Kit.* n. upprät; bladen som hos föreg. n. helbräddade, med tvärhuggen bas och horiz. flikar; kalkbl. föga större än fröen.

* *prostrata Bouch.* nedtryckt, vanl. lefverbrun; bladen små, spjutlikt 3angelform. ell. äggrunda, tandade, med 2, rakt utstående flikar vid basen; de öfversta bladen vid fruktgyttr. n. jemnbreda, vanl. med spjutlik bas. *A. hast. * depressa Ed.9.*

Stränd. fukt. st., β hafsstr. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Hernösand; Nora etc.: Arn. *VB.* Haparanda. *Vestml. Ner. Verml.* Carlstad. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm. Norm. — * *Bab. Sk.* söd. och vest. kust. *Hall. Boh.* Väderöarne. — *N.* söd. del. Finnm. Hammerfest. — * *delt. Sk.* vest. kust. — *Boh.* — *N.* — * *microsp. Sk.* Malmö; Lomma. *Blek.* Saltö; Carlshamn. — * *prostr. Sk.—Boh. Blek. Smål.* Lindö vid Vestervik: Dr Lund. *Gottl.*) *Var. i hög grad, nedligg. och upprät, med stora och breda bl. till äggr., groftandade och n. helbrädd., små och stora kalkbl. o. s. v. — A. hastata L. enl. synon. och växtställen. A. latifolia Wg. A. patula Sm.*

b — Bladen med afrundad ell. afsmaln., aldrig tvär bas.

5 A. *patula L.* stjelken meränd. upprät; de nedre grenarne korsvisa *utsperrade;* de nedre bladen *äggrundt lancettlika, med 2,* utdragna, något *framåt rigtade flikar* vid basen, de öfre lancettl.—jemnbreda, helbräddade; kalkbl. *rutformiga* spetsade *helbrädd.* ell. *något* tandade, på ytan släta ell. småtandade. ⨀6—9, gr. blr. — β *angustifolia:* nedligg.; alla bladen n. jemnbreda. Fig. Fl.D.1285, β 2226. H.N. f.8, n:o 53.

* *longipes Dr.* kalkbl. vanl. skaftade, ofta med hjertlik bas. Fig. Fl.D.2714.

Odl. st. stränd. a. (*Sk.—Ångml. Dal. Verml. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm. — * Hafsstr. i *Sk. Blek. Boh. Öl.* enl. Vesterl.) *Stundom af tillfälliga orsaker nedliggande; bladen var. i bredd och tandning, äfvensom kalkbl. i storlek. — A. angustifolia Sm.*

6 A. *litoralis L.* stj. och grenar *uppräta;* bladen *jemnbreda;* kalkbl. *smalspetsiga,*

tandade på ytan och i kanterna. ⊙ 6—8, gr. blr. — *β maritima:* bladen bredare, glest och olikformigt bugttandade. Fig. Fl.D.1287. H.N.f.5, n:o 58, 59.

Hafsstr. (*Sk.—Uppl. Medelp.* Sundsvall: C. Ind. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Nærö vid Nordl:s söd. gräns: Norm.) *Bladen hos α ½—2 lin. breda, hos β 2—3½; var. med större och mindre kalkbl. samt stund. nedligg. stjelk.* — *β A. marina L. enl. Sm.*

380. HALIMUS *Wallr.* Saltmålla.

1 H. *pedunculatus Wallr.* bladen omv. äggrunda—aflånga, helbräddade; kalkbl. *långt skaftade,* omv. hjertlika, med en liten udd i urskärningen. ⊙ 7, 8, gr. blr. Fig. Fl. D.304. H.N.f.1, n:o 57.

Hafsstr. r. (*Sk.* vestra kusten från Skanör upp till Kullen; Hven. *Hall.* Varberg. *Boh.* Skaftö; Oroust, Henån. *Smål.* Kalmar vid Törnebäcksbro. *Öl.* Ottenby etc. *Gotl.* Eista, Sproge, Gröttlingbo etc.) *Vid blomn. vanl. fingerlång, sedan större, med blomgyttr. i toppen och öfre bladvecken; utmärkt af de ½ tum långa fruktskaften.* — *Atriplex L.*

381. BLITUM *Lin.* Rödmålla, Sminkbär.

† Blomkalken vid fruktmogn. uppsvälld saftig, hvarigenom fruktgyttringarne slutl. likna röda bär: egentl. *Blita L.*

†1 B. *capitatum L.* bladen spjutlikt äggrunda, med *få och glesa* tänder; de flesta blomgyttr. bildande ett *bladlöst,* afbrutet *ax* i stjelkens topp. ⊙ 6, 7, gr. blr. Fig. Sturm 74 häft.

Odl. st. r. (*Sk.* Lund enl. F. Aresch. *Smål.* Kronoberg. *ÖG.* flerest.: Kindb. *Södml.* Strengnäs; Stafsjö bruk: C. Ind. *Stockh.* Bondgatan på Söder, och på Djurgårdsslätten. *Uppl.* Elfkarlöbruk omkr. herregården. *Dal.* Grycksbo Bruk. *Vestml.* Vesterås. *Ner.* Iboholm i Boo sn. — *N.* Christiania; Langesund.) *De mogna blomgyttringarne ej olika smultron; endast de nedre hos denna art i bladvecken.*

†2 B. *virgatum L.* stjelken *bladig ända till* toppen; bladen spjut- ell. 3angelformigt äggrunda, *olikformigt* och *tätt hvasstandade;* blomgyttr. *i bladvecken.* ⊙ 6, 7, gr. blr. — *β chenopodioides:* fruktgyttr. saftlösa gröna. Fig. Sturm 74 h. *β* H.N.f.8, n:o 52.

Odl. st. r. (*Sk.* Kullaberg. *Smål.* Håkanstorp i Bredaryd sn; Ahlsborg i Hvena sn enl. Ekstr. *ÖG.* Motala; Adelsnäs enl. Kindb. *Södml. Stockholm. Uppl. Gestr. Vestml. Ner.* Örebro. *VG.* Sköfde. — *N.* Kongsberg. — Förvildad i och omkr. plantager. — *β Uppsala,* vid Hammarby. — *N.* Christiania.) *Bladen med bred, tvär bas, mycket tandade; frukt som hos föreg.*

†† Fruktgyttr. icke bärlika: *Chenopodia L.*

3 B. *rubrum Reich.* bladen *äggrunda* trubbiga, *djupt* trubbtandade, tjocka glänsande; blomgyttringarne i *greniga,* något *bladiga* ax; alla fröen utom toppblommans i hvarje gyttring stående på kant. ⊙ 7—9, gr. ell. r. blr. Fig. Fl.D.1149.

Odl. st., str. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Hudiksvall och Söderhamn: Wistr. *Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.*) *Stjelkar och blomgyttr. stundom röda; bladen n. fliktandade, mer säll. n. helbräddade, på stränd. köttiga.*

4 B. *glaucum Koch:* bladen *aflånga* ell. äggrundt aflånga trubbiga, *grundt och bugtigt* trubbtandade, *under blågrå;* blomgyttr. i *bladlösa* ax; fröen dels horizontala, dels på kant. ⊙ 7—9, gr. blr. Fig. Fl.D.1151.

Gator, str. a. (*Sk.—Gefle. Helsl.* Hudiksvall: Wistr. *Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.*) *Stjelken vanl. nedligg., mer sällan upprät.*

5 B. *Bonus Henricus C. A. Mey.* bladen *spjutlikt 3angelformiga, n. helbräddade;* blomgyttr. i *långa* och *täta, upptill bladlösa* ax; alla fröen utom toppblrnas kantstående. ♃ 6—8, gr. blr. Fig. Fl.D.579.

Väg. gård. a. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Bergen.)

(B. virgat. β.)

382. CHENOPODIUM *Lin.* Målla, Mell.

† Bladen tandade.

* Fröen glanslösa.

1 C. *hybridum L.* bladen något *hjertlika* spetsade, *djupt,* men *glest groftandade, tunna;* blomgyttr. i *utsperradt greniga* klasar; fröen gropigt punkterade. ⨀7, 8, gr. blr. Fig. Fl.D.2049.
Odl. st. (*Sk.—Uppl. Dal. Ner. Verml.* södra delen. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania.) *Bladen stora, n. flikigt tandade.*

2 C. *urbicum L.* bladen *3angelformiga trubbtandade* ell. n. hela, något tjocka; blomgyttr. samlade i utdragna *upprätta ax* dels i stjelkens topp, dels i bladvecken; fröen finprickiga. ⨀7, 8, gr. blr. — *β intermedium:* bladen mer gröna och glänsande, spetsigt groftandade. Fig. Sv.B.459. Fl.D.1148. *β* Sturm 75 häft.
Byar, gat. (*Sk.—Gefle. Dal. Ner. Verml. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Asker; Ringerige. — *β Södml.* Eskilstuna; flerest. enl. Fr. S.V.Sc.) *Bladen vanl. blåaktiga och glanslösa.*

3 C. *murale L.* bladen *äggrunda, spetsiga, hvasstandade,* yngre glänsande; blomgyttr. i *utsperradt greniga* klasar; fröen finprickiga. ⨀7, 8, gr. blr. Fig. Fl.D.2048. H. N.f.15, n:o 59.
Odl. st. mur. r. (*Sk.* Ystad—Höganäs. *Hall.* nor. del. *VG.* Göteborg. *Blek. ÖG.* Linköping: Lunna i Appuna; Svenneby i Örtomta m. fl. st. enl. Kindb. *Öl.* Runsten. *Gottl.* i Wall sn.) *Bladen och de talrika bladtänderna spetsigare än hos öfr. arter; fröen med hvassare kant. Har enl. Fr. en var. med helbräddade blad: crassifolium.*

** Fröen glänsande.

4 C. *album L.* bl. *äggrunda trubbtandade, de öfre lancettlika,* meränd. *helbräddade,* glanslösa, oftast under hvitmjöliga; blomgyttr. i greniga ax; fröen n. släta. ⨀7—9, g. blr. — *α spicatum:* blomgyttr. i sammansatta täta upprätta hvitmjöliga ax. — *β viride:* mindre hvitmjölig, ända till rent grön; axen vanl. utböjda. — *γ glomerulosum:* bladen tunna, mera och hvassare tandade; blomgyttr. mycket små och glesa. Fig. Sv.B.411. Fl.D.1150.
Odl. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — *γ* vid *Gefle,* trol. flerestädes.) *α C. album L. β C. viride L. Fig. i Sv.B. visar en medelform mellan båda: C. paganum Reich. — γ C. glomerul. Reich. C. opulifolium Drej. Fl. Hafn.*

†† Bladen helbräddade.

5 C. *polyspermum L.* upprät ell. nedligg., *icke* klibbmjölig; bladen *äggrunda glatta och gröna;* blomgyttr. i toppen och bladvecken, slutl. utväxande i greniga klasar; ståndarne meränd. 3. ⨀7, 8, gr. blr. — *β acutifolium:* bladen spetsiga. Fig. Fl.D.1153. *β* E.B.1481.
Odl. st. stränd. (*Sk.—Gestr.* Oslättfors. *Helsl.* Söderhamn. *Medelp.* Tuna sn, Vii. *Vestml. Ner. Verml.* Kohlsäter. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* söd. del.: Ax. Bl.) *Kalken öppen, icke tillsluten omkr. den stora rödbruna fröblåsan. Hufvudformen har rundadt trubbiga blad.*

6 C. *Vulvaria L. hela växten* nedliggande, *klibbmjölig;* bladen *rutlikt* äggrunda; blrna gyttrade i täta ax. ⨀7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1152. H.N.f.16, n:o 58.
Gator etc. r. (*Sk.* Ystad; Trelleborg; Lund; Landskrona etc. *Blek.* Carlshamn. *Smål.* Kalmar. *ÖG.* vid Roxen. *Stockh. Uppsala. Gottl.* Visby. — *N.* Mandal etc.) *Mycket stinkande ört; kalken tillsluten omkring fröblåsan. — C. olidum Curt.*

383. KOCHIA *Roth.* Saltört.

1 K. *hirsuta Nolte:* stjelken upprät, jemte de jemnbreda halftrinda trubbiga bladen mjukluden; blrna parvisa oskaftade i bladvecken, ludna. ⨀7. Fig. Fl.D.187. H.N. f.4, n:o 79.
Hafsstr. r. (*Öl.* Ottenby schäferiäng, samt något öst. och söd. derom.) *Lik Schoberia marit., men är större; yngre upptill hvitluden af långa mjuka hår. Blrna synas på torra ex. gulaktiga. — Salsola L. Sueda Reich. Chenopodium Wg.*

384. SCHOBERIA C. *A. Mey*. Saltört.

1 S. *maritima Mey*. stjelken nedligg. ell. upprät; bladen jemnbreda ell. syl-lika, half-trinda glatta; blrna gyttrade i bladvecken; stiften 2. ⊙ 7, 8, grönakt. blr. Fig. Fl.D. 489. H.N.f.4, n:o 78.
Hafsstr. (*Sk.—Boh. Öl.* Ottenby etc. *Gotl.* Öja sn, vid Stockviken; Sproge; Rohne-hamn; Gothem: G. v. Ced. — *N.* till Nærö: Norm.) *Chenopodium L.*

385. SALSOLA *Lin*. Sodaört.

1 S. *Kali L*. stjelken nedligg., merënd. hårig; bladen trinda hvasst sylspetsiga; blrna ensamma i bladvecken; kalkflikarnes bihang slutl. rundade och utstående. ⊙ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.471. Fl.D.818.
Hafsstr. (*Sk.—Södml.* Ålön och Nottarön. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.*) *Vanl. nedtryckt grenig ört, taggig af de hvassuddiga styfva bladen; kalkbihangen utbildas vid frömogningen.*

386. SALICORNIA *Lin*. Glasört.

1 S. *herbacea L*. stjelken enkel ell. med motsatta, i toppen kolfbärande grenar; ledstyckena upptill något vidgade och urnupna. ⊙ ☽ 7, 8. Fig. Sv.B.252. Fl.D.303.
* *biennis Afz*. tvåårig med nedtill träaktig stjelk, n. jemntjocka ledstycken. Fig. H.N. f.10, n:o 58.
Hafsstr. (*Sk.—Boh. Blek. Smål. ÖG.* Dagsbergs sn. *Södml.* Mörkö sn, mell. Skansen och Hörningsholm. *VB.* Neder-Kalix skärg., på Hvitgrundet. *Öl. Gotl.* — *N.* till Senjen: Norm. — * *Sk.* på Hven. *Hall.* vid Onsalaviken; Varberg på Getteröns östra kust. *Boh.* Gåsö; Skaftö; Uddevalla. *Öl.* Långöre Kapell.) *Var. upprät och nedliggande: S. prostrata Osb. Fl.D.1621; samt med mycket långa och tjocka blomkolfvar: var. pachystachys Koch* [*H.N.f.16, n:o 59*], *hvilken form enl. Leffl. i Boh. tydligt öfvergår i hufvudformen.* — * *S. fruticosa Retz.*

---

11 KLASSEN

JULIFLORÆ.

77 Fam. **CUPULIFERÆ** *Rich.* Sambyggare. Honblommans hylle vidväxt det 2—6-rummiga fr.ämnet, och sedan qvarsitt. såsom s. k. bägarfoder omkring den genom felslagning enrummiga, enfröiga nöten. Fröhvite 0.

387. QUERCUS *Lin.* Ek.

1 Q. *Robur L.* bladen med *korta* skaft. aflånga, meränd. bugtflikade med rundade flikar, glatta; gemensamma fruktskaftet *flere gånger längre* än bladskaften. ♄ 5. — *β lanceolata H. v. Post:* bl. utdraget lancettlika, oflikade. Fig. Sv.B.73. Fl.D.1180. Reich. D.Fl.f.1313.
Skog. äng. a. (*Sk.—Gestr. Vestml.* söd. *Dal. Verml. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordmöer samt Näs på Hedemarken. — *β Smål.* i en hage på ön Keanäs i Bruddsjön vid Berga i Högsbo sn. Fordom äfven i Blek. på釋Sternö.) *Stort träd, med om hösten affallande blad. Blr och bl. hos begge arterna samtidiga.* — *Q. pedunculata Ehrh.*

2 Q. *sessiliflora Salisb.* bladen *längre* skaftade, under vid nerv. småludna, för öfr. som hos föreg.; gemensamma fruktsk. *omärkligt* ell. *kortare* än bladskaften. ♄ 5. — *β intermedia:* bladen under håriga; frukter något längre skaftade. Fig. Reich. f.1309.
Skogsback. (*Sk.—ÖG.* och *VG. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* Löjsta; Sandön enl. G. v. Ced. — *N.* allmän i de sydl. delarne.) *Anses af många förf. icke skiljd från föreg. Bladen skola vissnade qvarsitta öfver vintern; skaften 3 gånger längre än hos föreg. Ollonen kortare och flere hopgyttrade.* — *Q. Robur W. β Q. intermed. Don.*

388. FAGUS *Lin.* Bok.

1 F. *silvatica L.* bladen äggrunda, föga tandade, glänsande glatta, hårbräddade. ♄ 5, Fig. Sv.B.361. Fl.D.1283. H.N.f.1, n:o 59.
Skog. (*Sk.—ÖG.* Omberg; Börshult i Torpa: Kindb. *VG. Boh. Dalsl.* vid Vågsäter i N. Ryr sn. *Öl.* vid Rälla [ett enda träd]. — *N.* i Grefskaperna; på vestra kusten till 4 mil norr om Bergen; Molde: Dr P. Olsson.) *Högstammigt träd med slät bark. Blr och bl. samtidiga.*

389. CARPINUS *Lin.* Annbok.

1 C. *Betulus L.* bladen aflångt äggrunda, djupt och hvasst dubbelsågade; frukthängets fjäll 3klufna, mellersta fliken mycket större, aflång. ♄ 5. Fig. Sv.B.433. Fl.D.1345.
Löfskog. (*Sk. Hall.* söd. om Lagaån: Theor. *Blek. Smål.* söd. delen. *Öl.*) *Lågväxt träd eller buske; blr på bar qvist.*

390. CÓRYLUS *Lin.* Hassel.

1 C. *Avellana L.* bladen rundade med hjertlik bas och smal spets, flikigt dubbelsågade;

bägarfodret klocklikt öppet, med sargadt tandade flikar. ♄ 3, 4. — *β laciniata H. v. Post:* bl. parflikigt inskurna. Fig. Sv.B.139. Fl.D.1468.

Skogsäng. s. (*Sk.*—nor. *Ångml.* Själevad sn, vid Billaberget. *Dal.* söd. del. *Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl. samt i Gudbrandsdalen. — *β ÖG.* Regna sn, i prestg:s äng bland den vanl. formen.) *Bladen tunna ojemna; blr på bar qvist.*

---

78 Fam. **SALICINEÆ** *Rich.* Tvåbyggare. Hänge af tegellagda enkla fjäll, hysande i sin vinkel ett glandel- eller strutlikt hylleämne. Frukt ett enrumm. 2skaligt fröhus, med fröfästen på väggarne och talrika frön med fröfjun, utan hvite.

391. PÓPULUS *Lin.* Poppel, Asp (1).

† Hängfjällen hårbräddade.

1 P. *tremula L.* bladen *rundade,* groft trubbtandade, säll. sågade, *på båda sidor* gröna och glatta [undant. *β*], med plattade skaft. ♄ 4, 5. — *β villosa:* bladen på båda sidor hvitludna. Fig. Sv.B.103. Fl.D.2184. H.N.f.16, n:o 61 [var.].

Skog. och äng. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — *β Verml.* Risäter vid Rådasjön. *Sk.* Gladsaxgården enl. F. Aresch. — *N.* Christiania.) *Högt träd med långa gråludna hängen på bar qvist. Rotskottens blad hjertlika ludna. Var. i Verml. enl. ex. i L. Borgstr. herb. med små, halftumsstora blad: microphylla; samt enl. H.N. vid Uppsala med regelbundet småsågade bl.: var. serrulata Frist.* — *β P. villosa Lang.*

†2 P. *canescens Sm.* bl. *som hos föreg., under gråludna;* de yngsta i qvistarnes topp, något hjertlika, *hela.* ♄ 4, 5. Fig. E.B.1619. Fl.D.2183.

Fukt. st. vid byar, herrgård. etc., ursprungl. odlad. (*Sk.* Lund i Paradislyckan; Svaneholm i Skurup sn, etc. Derifrån odlad i parker här och der upp till Stockh. och Uppsala.) *P. alba L.Fl.Su. och Willd. P. hybrida M.B. Anses af en del förf. såsom hybrid af föreg. och följ.*

†3 P. *alba L.* bl. *som hos föreg., under snöhvitt ludna;* de yngsta hjertlika, *3—5flikiga.* ♄ 4, 5. Fig. E.B.1618. Fl.D.2182. H.N.f.13, n:o 69.

Som föreg. (*Sk.* Lund; Kronetorp; Krageholm, på holmen Hamburg; Bäckaskog vid Oppmannasjön etc. Sedan odlad upp till Uppsala.) *P. nivea W.*

(P. balsamifera.)

†† Hängfjällen glatta, i kanten smalflikiga.

†4 P. *nigra L.* grenarne *utstående;* bladen deltoidiska med n. *tvärhuggen* bas, *utdragen* spets, trubbsågade, på båda sidor samt i kanten *glatta* och gröna. ♄ 4, 5. Fig. E.B.1910. Reich.f.1275. H.N.f.12, n:o 64.

Plantager. (*Sk. Blek. Hall.* etc. upp till Uppsala.) *Träd med vidgad krona.*

†5 P. *pyramidalis Roz.* grenarne *upprätta;* bladen *rutformiga spetsade,* grundt trubbsågade, för öfr. *som föreg.* ♄ 4, 5. Fig.

Plant. (*Sk.*—*Medelp.*) *Buskformigt, men högt träd med smal krona af de nästan rakt uppåt växande grenarne; bladens bas icke så tvärhuggen som hos föreg., utan bildande en trubbig vinkel mot skaftet.* — *P. dilatata Ait.*

†6 P. *monilifera Ait.* bladen deltoidiska, med något *hjertlik* bas [mer breda än långa], spetsade, sågade, med trubbiga framåt böjda sågtänder, i kanten *finludna.* ♄ 4, 5. Fig.

Plant. (*Sk.*—*Gefle.*) *Har slutl. qvarterslånga glesa hängen af stora fröhus.*

†7 P. *balsamifera L.* bladen *äggrunda spetsade* trubbigt *finsågade, glatta,* under bleka nätådriga; knopparne mycket *balsamkådiga;* hängfjällens flikar med några långa hår ♄ 5. Fig.

Plant. (*Sk.*—*Medelp.* och *Verml.*) *Träd, stund. buske, med knoppar och yngre blad klibbiga och starkt, n. Rhabarberlikt luktande, af en seg, balsamisk kåda. Sprider sig mycket genom krypande rotskott.*

392. SALIX *Lin.* Pil, Vide, Sälg.

† Träd eller högre buskväxter med enfärgadt ljusgula hängfjäll; 2 honingsglandler [hos *S. undul.* blott 1] i hvarje blomma: *Amerina Fr.*

* Hängfjällen snart affallande. Vanligen träd.

1 S. *pentandra L.* bladen *med glandler* på skaften, *aflånga—omv. äggrunda smalspetsiga,* fint och tätt sågade, *glatta;* ståndarne *4 eller flere* *); fröhusen slutl. kort skaftade glatta, med kort stift **). ♄ 5, 6. Fig. Lin.Fl.L.t.8,f.Z. Sv.B.325. Fl.D.943. Ands.Sal.Lapp.f.1; Mon.Sal. i K.V.A.Hanl.1867,t.2,f.24. H.N.f.9, n:o 60; f.11, n:o 59.
Skogsäng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Porsanger: Norm.) *Vanl. 3—5 alnar hög buske stundom temligen högt träd, med glänsande, bredare ell. smalare blad. S. cuspidata Schultz* [*H.N.f.15, n:o 61*], *med glandler på bladskaften och flere ståndare såsom föreg., men med smala blad och halft hjertlika stipl. såsom följ., af hvilka två arter den anses hybrid, har enl. Ands. och Thed. funnits i Stockholmstrakten.*

2 S. *fragilis L.* bladen *lancettlika,* vanl. *sned-spetsade,* sågade, glatta, *under isgrå;* hängena *slaka;* stånd. *2;* fröh. som hos föreg. ♄ 5. Fig. Sv.B.373. Fl.D.2484. Ands.Mon.t.3,f.28. H.N.f.1, n:o 60; f.9, n:o 61.
Vid stränder etc. a. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Verml.* och *Dalsl.* i Venerstrakten. *Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Träd med vid basen utsperrade grenar och qvistar, sköra i vecken, hvarföre de lätt blåsa af och, då de falla i vattnet, bortföras och slå rot vid stränderna. Stipl. på höstqvistarne halft hjertlika. Honträdet mycket sällsynt i öfre delen af riket. Var. stundom med qvistarnes bark gulglänsande och deras nedre blad trubbade: var. decipiens* [*H.N.f.9*].

†3 S. *viridis Fr.* bladen *smalt lancettlika, likformigt* spetsade, tätt småsågade, *glatta;* hängena *uppräta;* stånd. *2;* fröh. som hos föreg. ♄ 5. Fig. Fl.D.2486. Ands.Mon. t.3,f.29. H.N.f.1, n:o 61.
Stränd. och vid vägar, r. (*Sk. Smål.* Jönköping; Kalmar etc. *ÖG.* nära Hofgården: Kindb. *Södml.* Thuringe sn, Nyqvarns bruk; Nyköping, vid Harg: C. Ind. *Stockh. Verml.* i söd. och särd. vest. delen. *VG.* Nygård i Venersb.trakten. *Dalsl.* Frendefors sn enl. Leffl. *Boh.* — *N.* Christiansands st.; Christiania; Tellemarken; Hadeland.) *Bladen mer uldragna, grenarne upprätare än hos föreg.; de sednare icke bräckliga i vecken. Enl. Wimmer och Ands. hybrid af föreg. och följ.; hanträdet mest likt den förra, honträdet den sednare arten.* — *S. alba γ Wg. Fl. Su.ed.2.*

†4 S. *alba L.* bladen *lancettlika* smalspetsade finsågade, på undre sidan *silkeshåriga;* häng. *uppräta;* stånd. 2; fröh. glatta, med *ganska korta* skaft, n. *intet* stift. ♄ 5. Fig. Sv.B.523. Fl.D.2552. Ands.Mon.t.3,f.30. H.N.f.1, n:o 62.
Stränd. och vid väg. (*Sk.—Mälaren. Gefle* vid Kastet. *Hall. Öl. Gottl.* Klinte sn. Urspr. förvildad. — *N.* Vid Leerelven i Skydsmoe sn. Flerestädes planterad.) *Mindre träd; liknande S. fragilis, men har mer uppräta och vidjelika grenar, som dock hafva nästan samma skörhet; yngre bladen på båda sidor silfverhåriga; stipl. smala lancettlika. Var. med glatta blad.*

** Hängfjällen qvarsittande. Buskar ell. låga träd.

5 S. *triandra L.* bladen *aflånga—lancettlika,* spetsiga, sågade glatta, under mer ell. mindre isgrå; stånd. *3;* fröhusen äggrunda skaftade glatta, med *omärkligt* stift. ♄ 5, 6. Fig. Fl.D.2558. Ands.Sal.Lapp.f.2; Mon.t.2,f.17. H.N.f.3, n:o 51.
Stränder, r. (*VB.* Neder-Torneå. *Ångml.* mell. Sollefteå och Bota; Styrnäs sn; Mjellån i Viksjö sn: Arn. *Medelp.* vid Sättna-ån och Indalselfven. *Gestr.* Persbacka vid Avaån; Ofvansjö prestg. vid ån. *Uppl.* vid Elfkarleby, nedom gästgg. *ÖG.* Omberg. *Dal.* Tuna sn, vid elfven. *Verml.* Klarelfven. I söd. Sv. stundom odlad. — *N.* Christiania; Porsgrund; Glommen mell. Kongsvinger och Elfverum. Gudbrandsdal. Guledalen. Ringebo etc.) *Träd eller trädlik buske; bladen 2—3 tum långa, stund.*

---

*) Då ståndarnes antal ej uppgifves, äro de alltid 2.

) Stiftet kallas **kort, då det är kortare än märkena, **långt** eller **utdraget**, då det är längre än dessa.

tumsbreda, med kort spets. ♂hängen talrika, 2—3 tum långa, smala och slaka, med gula fjäll. Stipl. halft hjertlika. — S. amygdalina L. och ed.9.

†6 S. *undulata Ehrh.* bladen *jemnbredt lancettlika, tätt* finsågade, glänsande glatta, under blekare; strånd. *3;* fröh. äggrundt kägelformiga skaftade småludna eller glatta, med *utdraget* stift. ♄ 5. Fig. Fl.D.2550. Ands.Mon.t.2,f.19. H.N.f.3, n:o 55.
Odl. st. stränd. r. (*Sk. Blek. Stockh.* i Hagaparken och vid Roslagstull. *Södml.* Eskilstuna; Nyqvarns bruk. *Uppl.* Uppsala, vid Fyrisån. *Öl.* södra delen.) *Buske eller lågt träd; bladen ofta vågiga i kanten, 3—4 tum långa, sällan öfver ½ tum breda, långt och smalt spetsade, med ½ tum långa skaft, hängen ludna. Stipl. som hos föreg. Enl. Ands. och flere förf. hybrid af föreg. och S. viminalis.*

†† Högre buskar ell. träd, med åtm. i spetsen bruna, liksom svedda, hängfjäll; 1 honingsglandel i hvarje blomma.

* Fröhus oskaftade, med omärkligt stift: *Helix Fr.*

†7 S. *purpurea L.* bladen lancettlikt jemnbreda, mot spetsen något bredare och sågade, glatta; ståndarne *hopväxta* till 1; fröh. äggformiga *hvitludna,* med klubblikt märke n. utan stift. ♄ 5. — *β Helix:* hängen större, kort skaftade; stiftet tydligare. Fig. Sv.B.589. Fl.D.2554. H.N.f.2, n:o 56; *β* 57.
Stränd. etc. (*Sk. Blek.* Lyckeby och Vämö. *Smål.* Markaryds gästgg. *Hall.* I de öfre prov. odl. upp till *Gestr.* — *β Sk.*) *Buske med vidjelika grenar, vanl. röd bark, β med gulgrön; hängen oskaftade, tumslånga smala, ofta motsatta. ♂ knappt funnen i Sv. — β anses af en del förf. såsom egen art.* — Anm. *S. rubra Huds. Fr. H.N.f.10, n:o 60, skiljd med blott till hälften hopväxta ståndare, utdraget stift och jemförelsevis bredare blad, lärer enl. Andr. vara hybrid af S. purp. och viminalis, samt aldrig hos oss förekomma annat än odlad.*

** Fröh. oskaftade, ell. med skaft kortare än honingsglandeln; utdraget stift: *Vetrix Fr.* [med undantag af *S. glauca*].

a — Äldre bladen fullkomligt glatta.

8 S. *daphnoides Vill.* qvistarnes bark daggblå; bladen bredt lancettlika, sågade; hängen mycket ludna; fröh. glatta, med utdraget stift. ♄ 4, 5. Fig. Reich.f.1253. H. N.f.6, n:o 54.
Stränd. r. (*Dal.* Mora kyrka, på sandängarne norr om elfven. *Verml.* på Klarelfvens stränder från Dalby sn till utloppet. — *N.* mell. Ourdal och Land till Rands-fjorden; mell. Ringeboe och Biri vid Lougen; Ringerige; Glommen upp till Elverum.) *Träd ell. hög buske med oftast glatta och daggblå grenar, 2 tum långa, tjocka hängen; bladen likna S. triandræ; stipler halft hjertlika. — S. acutifolia Horn.* — Anm. *S. acutifolia W. Fr. H.N.f.8, n:o 58, med mer jemnbreda blad, och lancettl. stipler, lär enl. Ands. hos oss icke förvildas, ehuru den ofta planteras i söd. och mellersta Sv.*

b — Äldre bladen håriga ell. ludna; yngre grenar långa. raka och vidjelika.

†9 S. *viminalis L.* bladen lancettlikt jemnbreda, med *helbräddade* tillbakaböjda kanter, under *silfverglänsande* silkeshåriga; hängfjällens hår *kortare* än fröh.; fröh. n. oskaftade, hvitludna. ♄ 4, 5. Fig. Sv.B.211. Fl.D.2485. H.N.f.1, n:o 64.
Stränd. och odl. st. (*Sk.—Boh. Verml.* vid Klarelfven. *Öl.;* samt flerestädes ända upp till *Gestr.* odlad och förvildad.) *Hög buske, stundom träd, med upprätta, n. enkla, vidjelika grenar, långa honhängen; fullväxta bladen omkring ½ tum breda, 4 tum långa.*

†10 S. *mollissima Ehrh.* bladen n. jemnbredt lancettlika, i kanten *glest glandelnaggade,* under omärkligt silkeshåriga, *något gråglänsande;* hängfj:s hår *nående öfver* märkena; fröh. som hos föreg. ♄ 4, 5. Fig. Fl.D.2604. H.N.f.1, n:o 65.
Odl. st. r. (*Sk.* Lund, på Kanikmarken m. fl. st. Odlad.) *Bladen ½ tum breda, 4 t. långa, under knappt märkligt håriga, grågröna. Enl. Ands. hybrid af föreg. och S. triandra.*

11 S. *Smithiana Willd.* bladen utdraget lancettlika, *n. helbräddade,* under *tätt silkes-*

ludna, slutl. *hvitulliga;* hängfj:s hår *icke* nående öfver märkena; fröh. kort skaft., hvitludna. ♄ 4, 5. Fig. Fl.D.2551. H.N.f.1, n:o 63; f.2, n:o 59.

Odl. st. (*Sk. Hall.* Ursprungl. odlad. Hanväxten funnen endast i Sk. vid Kullen i Brunby sn. — *N.* vid Laurvig.) *Trädstam eller högre buskväxt; bladen lika föreg:s, men dubbelt bredare, med en omärklig tand här och der i kanten. Enl. Ands. hybrid af S. vimin. och caprea. — S. lanceolata Fr. S. mollissima Sm.*

c — Blad som i föreg. afd.; grenar korta och knöliga. [Nordliga arter].

12 S. *lanata L.* bladen ovala eller *rundade, under ojemna* af det upphöjda ådernätet; hängena *oskaftade,* ell. med *korta småbladiga* skaft; fröh. n. *oskaftade, glatta.* ♄ 6. — *β chrysantha:* hängen ludna af långa guldfärgade hår. — *γ glandulosa:* bladen föga håriga, glandelsågade. — *δ subhastata**): bl. ovala glatta; stipl. långspetsade. Fig. L.Fl.L.t.7 och 8, f.x. Ands.Sal.Lapp.f.3. *β* Fl.D.1057. H.N.f.8, n:o 59. *γ* Wg.Fl. L.t.26,f.1.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N. — γ N.* Finnm.) *2—4 fot hög buske med tjocka och breda blad, hvilka variera från mycket ulliga till nära glatta, under något gropiga mellan ådernätet. Hängen i grenarnes topp, tjocka och grå- eller gulhåriga. — β S. chrysantha Vahl. — δ S. Hartmaniana Ands.*

13 S. *glauca L.* bladen lancettlika—bredt ovala *trubbiga,* meränd. helbräddade. *med platt kant, släta* meränd. mjukludna; hängena *med bladiga skaft;* fröh. meränd. *oskaftade, ulliga,* med *föga* utdraget stift. ♄ 5, 6. — *β angustifolia:* bladen smalt lancettlika, helbräddade, ludna. — *γ appendiculata:* bladen ludna, helbräddade, med äggrunda stipler. — *δ pallida:* bladen helbräddade glatta, under isgrå. — *ε subnigricans:* bladen aflånga eller lancettl. småsågade, vid torkning lätt svartnande. Fig. L.Fl.L.t.7,f.5. Ands.Sal.Lapp.f.21. Fl.D.1058. H.N.f.3, n:o 52. *γ* Fl.D.1056.

Fjellv. (*Lpl.—Dal. Verml.* bergslagen, vid skansen på Persberget. *VB.* Piteå sn: Dr Håkanson. *Ångml. — N.*) *Omkring 2 alnar hög buske, med på båda sidor hvitludna, sällan glatta blad. Stiftet kortare än hos alla andra arter i afd., knappt längre än märket. — β S. glauca γ Lapponum Wg. c: nivalis Fr. — γ S. appendiculata Vahl. — ε S. Amandæ Ands*

14 S. *Lapponum L.* bladen ovala—lancettlika spetsade, merändels *helbräddade,* särdeles *under glänsande* hvitludna, kanterna något *tillbakavikna;* fröh. *oskaftade, hvitulliga.* ♄ 5, 6. Fig. L.Fl.L.t.8,f.t. Wg.Fl.L.t.16,f.4. Ands.Sal.Lapp.f.4. H.N.f.7, n:o 58; f.12. n:o 67, var.

Kärr. (*Lpl.—Uppl. Vestml. Ner.* Göthlunda: O. G. Blomb.: Dylta. *Verml.* Sällsynt nedom Helsl. — *N.* Finnm. ned till Oudalen och Skien.) *2—4 alnars hög buske, med slutl. 3 tum långa, tjocka blad, varierande mellan utdraget lancettlik och äggrund form; omvexla äfven till ludenheten, ända till nära glatta. En medelform till S. nigricans, ell. enl. Ands. troligen hybriditet, är S. Ångströmiana Ands., funnen i Lycksele, med hängen af Lapp., blad af nigric. En annan form, ansedd af Ands. som hybrid af Lapp. och myrsinites, är S. phæophylla Ands. från Finnm. Lyngen. — S. limosa Wg. En bredbladig form är S. n:o 362.L.Fl.L. S. arenaria L. Herb. S. lapp. v. leucophylla Fr.*

15 S. *Læstadiana Hn.* bladen aflångt lancettlika—omv. äggrunda, merändels spetsiga, omärkligt och *glest naggade,* under tätt gråludna, *utan glans;* fröh. *kort* skaftade *gråludna.* ♄ 6. — *β obtusifolia:* bladen utdraget omv. äggrunda, de nedre trubbiga. Fig. Ands.Sal.Lapp.f.5. H.N.f.5, n:o 64.

Fjelltr. r. (*Torn.—Pit. Lpm. Ångml.* Säbrå sn, ännu qvarlefvande: Arn. — *N.* Saltdalen.) *Högre buskväxt, stundom med trädstam; hängen långa, n. fingertjocka af mycket tätt sittande fröhus; bladen vanl. spetsiga, på båda sidor tätt finludna, särdeles under gråfiltade, men utan glans. — S. canescens Fr. S. caprea β L.Fl. Su. ed.2 enl. O. Rudbecks fig. [Bot.Not.1841,p.65], ehuru ex. i Linnés Herb. snarare är en form af S. glauca. Anses af Ands. i Mon.Sal. innefatta 3 former, alla blott hybrida, näml. den smalbladigaste af Lapponum och caprea, de bred-*

*) Detta slägtes arter variera i hög grad och synas hybridisera, så att mellanformer uppkomma; en del af dessa förmodade hybriditeter upptagas här tillsvidare såsom varieteter, men betecknas med tillägget *sub; subhastata* en medelform till *S. hastata* o. s. v.

bladiga dels af Lapp. och cinerea, dels af Lapp. och aurita; i D.C. Prodr. upptages S. Læst. sednare af samme förf. såsom egen art, med antydan om dess möjligen hybrida ursprung.

(S. caprea γ.)

*** Fröh. långt ell. tydligt*) skaftade, med intet eller kort stift: *Caprea Fr.*

a — Bladen, isynnerhet yngre, skrynkligt ojemna och nätådriga, oftast gråludna.

16 S. *caprea L.* grenarne *glatta;* bladen aflånga—omv. äggrunda spetsade, slutl. vågigt groftandade ell. sågade, *ofvan glatta,* under gråludna eller håriga; häng. meränd. *oskaftade* och *bladlösa***); fröh. *ulliga,* med kort stift. ♄ 4, 5. — β *alpestris:* buske; bladen bredt lancettlika, föga ludna. — γ *lanatæfolia Björnstr.* bl. starkt hvitulliga; småqvistarne gråludna; fruktskaft och stift något längre. Fig. Sv.B.98. Fl.D.2603. Ands.Sal.Lapp.f.6; Mon.Sal.t.5,f.45.

Skogsäng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — γ *Pit. Lpm.* på Käksa. *Lul. Lpm.* Njuonjes vid Tarrejokk.) *Temligen högt träd* [*Sälg*], *stundom hög buske, med korta och tjocka hängen, stiplerna liknande en gåsfot. Var. i högsta grad; en smalbladig form: var. angustifolia Ands. Mon. har hos oss varit tagen för S. grandifolia Ser., hvilken art dock enl. Ands. icke förekommer i Skand.*

17 S. *cinerea L.* de vidjelika [yngsta] grenarne *gråludna;* bladen lancettlika eller aflånga—n. omv. äggrunda, vid eller ofvan midten bredast, *kortspetsade* sågade, *ofvan småludna,* under meränd. gråludna; häng. *oskaftade,* n. *bladlösa;* fröh. *ulliga,* med omärkl. stift. ♄ 4, 5. Fig. Fl.D.2601. Ands.Sal.Lapp.f.7; Mon.t.4,f.44. H.N.f.7, n:o 59.

Stränd. diken etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Buske med föga grenade, vidjelika upprätta smågrenar, breda, n. njurlika stipler; vågigt sågtandade, under n. hvita blad. Var. med tunna, på båda sidor gröna blad: c: virgultosa Fr.*

18 S. *aurita L.* grenarne vanl. *glatta;* bladen *omv. äggrunda,* med kort, *tillbakaböjd* spets, n. *helbräddade,* slutl. glest småtandade. *ofvan småludna,* under meränd. gråludna, ojemna; häng. n. *oskaftade* och *bladlösa;* fröh. meränd. *ludna,* med omärkl. stift. ♄ 4, 5. — β *sublivida:* fröhus och blad slutl. glatta. — * *rugulosa Ands.* hängskaft bladiga; fröh. glatt, med kort stift. Fig. Sv.B.565? Fl.D.2600. Ands.Sal. Lapp.f.8; Mon.t.4,f.43. H.N.f.7, n:o 60. * Ands.Sal.Lapp.f.20; Mon.t.5,f.55.

Våta skogsäng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — β *Lpl.* — * *Pit. Lpm.* Galgkärn. *Herjed.* vid Kolsätt.) *3—6 alnars buske med brun, n. glatt bark på qvistarne; breda, ofta njurlika stipler. Bladen variera i hög grad. — S. cinerea Sv.B. β är troligen hybrid af aurita och vagans β livida. * S. palud. Ed.4, S. aurita * palud. Ed.9, S. finmarkica Fr. anses af Ands., som visat dessa namns olämplighet, vara hybrid af aurita och myrtilloides.*

× S. *ambigua Ehrh.* bladen omv. äggrunda—lancettlika, meränd els naggsågade, ofvanpå intryckt nerviga, under upphöjdt nätådriga och *småludna;* häng. med *kort, småbladigt* skaft; fröh. *silkesludna,* med mycket kort stift. ♄ 5. Fig. Fl.D.2670. Ands. Mon.Sal.t.6,f.65. H.N.f.2, n:o 58; f.11, n:o 63, 64.

Skogsäng. (*Sk.—Södml.* Strengnäs; Eskilstuna; Nyköping: C. Ind. *Stockh.* nära Sundsta. *Uppl.* Uppsala, Lassby-backar. *Rosl.* mellan Frötuna k:a och Stegelbäcken. *Ner.* Viby. *Boh.* *VG.* Göteborg.) *Lik S. repens till storlek och växtsätt; bladen lika S. auritæ, men mindre; till formen olika: lancettlika, ovala o. s. v.; något styfva, med utböjd, litet sammanviken spets. Utan tvifvel hybrid af de båda nyssnämda, med hvilka den alltid växer blandad. — S. spathulata W., den form som mest liknar aurita; S. plicata Fr. Nov. den, som mest liknar repens. S. incubacea Fr. Mant. 1 och S.V.Sc.*

19 S. *vagans Ands.* bladen bredt lancettlika—ovala, helbräddade eller glest naggsågade, meränd els *glatta,* under isgrå; häng. med *kort, småbladigt* skaft; fröh. *långt* skaftade, vanl. *silkesludna,* med ganska kort stift. ♄ 5, 6. — β *livida:* fotshög buske

---

*) Skaftet åtm. dubbelt längre än honingsglandeln.

**) Med undantag af några få fjäll-lika blad, som vanl. understödja hänget eller kläda det hos äldre hängen stund. förlängda skaftet.

med tunna, n. genomskinliga blad. — γ *cinerascens:* bladen större, glest småludna slutl. ofvanpå glatta. Fig. Fl.D.suppl.t.38. Wg.Fl.L.t.16 (β). Ands.Sal.Lapp.f.14; Mon. t.5,f.51. H.N.f.5, n:o 63.

Fukt. skogsäng. (*Lpl.—Sk.* — *N.* — β *Lpl.—Helsl.* — *N.* Romerige etc. — γ *Torn. Lpm.* — *N.* nordligaste del: Ands.) *1—3 fot hög buske, med korta, mer och mindre bladiga hängskaft, stundom n. inga. Svartnar icke vid torkning. Var. mycket sällan med de mogna fröhusen glatta: var. glabrata Ed.9, S. hirtula Ands.?* — α *S. bicolor Fr. S. depressa Ed.9, ett namn, som enl. hvad Ands. ådagalagt trol. icke af Linné varit gifvet åt närv. art.* — β *S. livida Wg. S. arbusc.* γ *L.Fl.Su. ed.2.* — γ *S. sphacelata Somf.*

b — Bladen alltid släta, vanl. smala och helbräddade, yngre silkeshåriga.

20 S. *repens L.* bladen aflånga—ovala, merändels helbräddade, med vanl. tillbakaböjda kanter, yngre under silkeshåriga, slutl. isgrå [hos β på båda sidor hvitludna]; fröh. *långt* skaftade, aflånga, med *kort* stift. ♄ 4, 5. — β *argentea:* yngre bladen på båda sidor, de äldre på undre sidan, tjockt silkesludna. Fig. Fl.D.2489. Reich.f.1239. H.N.f.6, n:o 55. β Fl.D.2605.

* *rosmarinifolia L.* bl. smalare, jemnbredt lancettlika, med platta kanter, under silkeshåriga; hängen korta; fröh. hvitludna. Fig. Fl.D.2556. Ands.Mon.Sal.t.6,f.64. H.N. f.6, n:o 56.

Kärr, sand. str. a. (*Sk.—VB.* Piteå. *Herjed.* — *N.* till Nordl. — * *Sk.* Andrarum; Roslätt. *Hall. Gotl.* — *N.?*) *Låg buske, vanl. endast uppskjutande grenarne ur marken; bladen ofta äldre alldeles glatta, varierande från n. jemnbred till oval form; ståndarknapparne gula; fröh. dels ludna, dels glatta: var. glabrata. En medelform till S. myrtilloides, ell. enl. Ands. hybriditet, är S. aurora Læst., Ands. Mon.Sal.t.5,f.57, med små, under blågröna bl., som yngre äro silkeshåriga.* — β *S. arenaria L. Öl. och Gotl. Resa.* — Anm.: *Förf. anser S. incubacea L.Fl.Su. ed.2 vara en form häraf med under silkeshåriga blad* [*parallela hår*]; *S. fusca L.* [*Reich.f.1240*] *en form med bredare, under mer håriga blad, hvilket Rudbecks af L. citerade fig. samt Linnés Herb. äfven bestyrka.*

× S. *Friesiana Ands.* bladen jemnbredt lancettlika, med helbräddade *tillbakaböjda* kanter, under *glänsande* silkeshåriga; fröh. *tydligt* skaftade, silkesludna, *utan* märkligt stift. ♄ 4. Fig. Fl.D.2557. Ands.Mon.Sal.t.6,f.66. H.N.f.2, n:o 60, samt f.5, n:o 65 [en bredbladig form].

Sand. hafsstr. r. (*Sk.* i Köpingeåns gamla strömfåra vid dess fordna utlopp. *Hall.* Halmstad; vid Storåns utlopp.) *Bladen likna dem hos S. viminalis, men busken är låg, med nedligg. stam och med föga mer än ½ t. långa hängen vid blomningen. Enl. Ands. m. fl. tydligt hybrid af föreg. och viminalis.* — *S. angustifolia Ed.9, icke Wulf. enl. Ands.*

c — Bladen alltid släta och glatta; hängskaften långa bladiga.

21 S. *myrtilloides L.* hela växten glatt; bladen elliptiskt ovala eller aflånga med intryckt bas, trubbiga helbräddade, under blåaktiga. ♄ 6. Fig. Sv.B.646. Fl.D.suppl.t.11f. Wg.Fl.L.t.18.f.1. Ands.Sal.Lapp.f.19; Mon.t.5,f.53. H.N.f.8, n:o 63.

Fjelltr. (*Lpl.—Herjed. VB.* nordliga del, teml. allm. *Ångml. Medelp.* Hafverö, Kölsildret. *Helsl.* Ljusdal sn, nedom Backa: Wistr. *Smål.* i nor. ändan af Spetsamossen vid Hof nära Vexiö; Kalm. län, i S. Wi. — *N.* Ost-Finnm. mell. Elvenæs och Jarfjord i Sydvaranger; samt Vest-Finnm. vid Sjuosjavre och Maalselven: Norm. Nordl. i Soelvigmarken.) *Alnshög, till alla delar glatt buske, endast hängfjällen hafva vanligtvis några långa hår i spetsen. Stipler finnas enl. Ands. endast på luxurierande skott och äro mycket små, äggrunda.*

**** Fröh. långt ell. tydligt skaftade, med utdraget ell. långt stift.

a — Bladen glatta ell. håriga, lätt svartnande vid torkning; stift mycket långt.

22 S. *versifolia Wg.* bladen lancettlikt aflånga snedspetsade *helbräddade, under småludna* med upphöjda ådror och något nedböjd kant; hängeskaften bladiga; fröh. långt skaftade, meränd. finhåriga, med utdraget stift. ♄ 6. Fig. Sv.B.511. Wg.Fl.L.t.18, f.2. Ands.Sal.Lapp.f.17; Mon.Sal.t.5,f.58. H.N.f.3, n:o 56; f.15, n:o 62.

* *myrtoides Fr.* fröh. och blad glatta. Fig. Ands.Sal.Lapp.f.18, a, b.
Fjellv. (*Lpl.—Jemtl. VB.* i Nilsmyran vid Björkfors; vid Selets bruk. — *N.* — * *Lpl. VB.* Piteå. — *N.* Finnm. Kistrand.) *Låg buske med 1—1½ tum långa, särdeles under småludna blad. Anses af Ands. vara hybrid af föreg. och S. Lapponum, samt alldeles icke beslägtad med följ. — S. fusca Fr. Mant. 1.*

23 S. *nigricans Sm.* bladen aflånga—äggrunda eller omv. äggrunda, vågbräddadt *sågade,* under upphöjdt ådriga och slutl. *isgrå;* fröh. med skaft af hängefjällens längd, äggformiga, smalspetsiga, med utdraget stift. ♄ 5. — *α protea Ands.* hängen oskaftade, knappt bladiga. — *β borealis Fr.* hängeskaften utdragna, bladiga. Fig. Wg.Fl.L.t.17. Fl.D.2553. Ands.Sal.Lapp.f.15; Mon.t.7,f.69. H.N.f.5, n:o 62; f.8, n:o 62. *β* H.N.f.7, n:o 63.
* *latifolia Forb.* bladen tjocka, tätt gråludna; fröh. smala, med kort stift.
Skogsäng. a., *β* fjelltr. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — * *Lpl.* och *ÖG.* enl. Ands.) *Buske, som var. i högsta grad, med glatta, småhåriga och ulliga fröh., glatta och ludna blad o. s. v., stipl. halft hjertlika. Är alla äldre författares S. phylicifolia, sedan Linnés tid. En medelform mell. β och S. myrsinites, ell. enl. Ands en hybriditet, är enl. nämnde förf. S. punctata Wg. ell. S. Wahlenbergii Ands., som äfven innefattar S. myrsinitoides Fr. H.N.f.16, n:o 62. — * latif. åter anses af Ands. för hybrid af S. nigric. och caprea.*

b — Bladen glatta, under isgrå, icke svartnande.

24 S. *phylicifolia L.* bladen lancettlika—ovala naggsågade; fröh. *tydligt* skaftade, finhåriga, stundom glatta, med *något utdraget* stift. ♄ 5, 6. — *β majalis:* mer högväxt; bladen ovala; hängen n. bladlösa; fröh. glatta. — *γ subglauca:* fröhus med kortare skaft; bladen undertill ludna, omärkl. sågade, slutligen gulnande. Fig. Wg. Fl.L.t.16,f.2. Ands.Sal.Lapp.f.9; Mon.t.7,f.70. H.N.f.3, n:o 54; f.8, n:o 61 [*S. tenuifolia Fr.*]. *γ* Ands.Sal.Lapp.f.10.
Stränd. etc. i fjelltr. (*Lpl.* och *VB.—Ångml. Dal. Verml.* Tåsängarne i nor. Finnskoga sn. *Vestml.* Odensvi sn; Skinnskatteberg. *Södml.* flerest. — *N.* — *β* och *γ* i fjelltr.) *3—8 fot hög buske. Stipler finnas sällan; de, som förf. sett, äro mycket små, aflånga tandade. — S. bicolor Koch. Syn. — β S. majalis Wg.Fl.L. — γ S. Wichuræ Ands.Mon.Sal. trol. hybrid af phylicifol. och glauca.*

× S. *laurina Sm.* bladen bredt aflånga eller ovala, glest naggsågade; fröh. n. lancettlika, *silkesludna,* med skaft *n. af fjellens,* stift af märkenas *längd.* ♄ 4, 5. Fig. Ands. Mon.Sal.t.8,f.87. H.N.f.8, n:o 60.
Skogsäng. och odl. st. r. (*Smål.* Femsjö; Boarp i Barkeryd: Scheutz. *Torn. Lpm. VB.* Öfver-Kalix (?): R. Fr. — *N.* enl. Fr.) *Bladen endast yngre något småludna, sedan glatta; stipl. halft hjertlika; hängena ett par tum långa, slutl. med ½ tum långa småbladiga skaft. Förklaras af Ands. på det säkraste vara hybrid af föreg. och S. caprea. — Salix silesiaca Fr. i Mant. 1 anses i S.V.Sc. vara en skuggform, med tunnare blad och längre skaftade fröhus, af S. laurina; Ands.f.13.*

25 S. *hastata L.* bladen ovala—aflånga, naggsågade, *under nätådriga;* fröh. aflånga *glatta,* med skaft och stift *som hos föreg.* ♄ 5, 6. — *β subreticulata:* bl. tunna rundade, under gulådriga. Fig. Sv.B.719. Fl.D.1238. Wg.Fl.L.t.16,f.5. Ands.Sal. Lapp.f.11; Mon.t.9,f.102. H.N.f.3, n:o 53.
Fjelltr. etc. (*Lpl.—Dal. Verml.* bergsl. vid Hornkullen i Kroppa sn. *Uppl.* Film sn, nära Filmsjön. Sällsynt i södra prov. ända till Skåne. — *N.* — *β Lpl.*) *1—3 alnar hög buske, med blad, som variera från lancettlik till äggrund och hjertlik form; fasta till byggnaden, med platta kanter; stipl. vanl. mycket stora, halft hjertlika, men hos smärre fjellformer små, ofta felande; hängskaften bladiga. Formen hyperborea Ed.9 skall enl. Ands. vara helt och hållet tillfällig. — S. malifolia Sm. [den stora bredbladiga formen]. β S. reticuloides Ands. i DC. Prodr.? (S. arbuscula.)*

††† Mycket lågväxta (sällan mer än fotshöga) arter, med hängfjäll som afd. ††; honingsglandl. vanl. 2: *Chamelix Fr.* [äfven innefatt. *S. glauca*].

* Bladen vanl. ovala—aflånga.

26 S. *myrsinites L.* bladen ovala ell. omv. äggrunda, *sågade, nätådriga,* yngre lång-

håriga, slutl. *glatta*, på *båda* sidor gröna och glänsande; fröh. n. *oskaftade ludna*, med *utdraget* stift. ♄ 5, 6. — *β procumbens:* 3—6 tum hög, nedtryckt; stiftet kortare. — *γ subglauca:* hängen i toppen och på sidorna; fröh. tjockt hvitludna. Fig. L.Fl.L.t.7,f.6. Ands.Sal.Lapp.f.22. Fl.D.1054. H.N.f.5, n:o 66.

Fjelltrakt. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* — *γ Pit. Lpm.* Löfmokk: Ands. — *N.* Finnm. Tsatsa enl. ex. af Læst.) *3—12 tum, stundom alnshög buske, med tumslånga tjocka uppräta hängen, mest i qvistarnes topp, bladen tjocka.* — *β S. myrsin. var. subpolaris Læst. mskr., S. Sommerfelti Ands.?, med hvilket sednare namn betecknas en hybrid af S. myrsin. och herbacea.* — *γ S. Normani Ands., trol. hybrid af myrs. och glauca.*

27 S. *arbuscula L.* bladen *aflånga—lancettlika*, på midten vidgade och naggsågade, *glatta* glänsande, under grågröna; fröh. *kort skaftade, småludna*, med *något utdraget* stift. ♄ 5, 6. — *β vacciniifolia:* bl. elliptiska; fröh. slutl. n. glatta. Fig. L.Fl.L.t.8,f.m. Ands.Sal.Lapp.f.23; Mon.t.7,f.80. H.N.f.5, n:o 61.

Fjelltrakt. r. (*Torn.—Pit. Lpm. Jemtl. Herjed.* på alla fjell i nordvestra delen; Hamra- och Skarffjellet. — *N.* Alten; Dovre; Gudbrandsdalen, Jöndalen etc.) *Vanl. 6—12 tum hög, men stundom äfven ett par fot; bladen ½—1 tum långa, ofvan glänsande, under opaca; hängen smala, med kort, bladigt skaft.* — *S. arbusc. β L. Fl.Su. ed.2.*

28 S. *ovata Ser.* bladen *ovala spetsiga*, glest och grundt sågnaggade, slutl. *glatta*, med kanterna och nerverna under finludna; fröh. n. *oskaftade*, äggformiga *ludna*, med *utdraget* stift. ♄ 6. Fig. Ser. Monogr.t.2. Fl.D.suppl.t.39. Ands.Sal.Lapp.f.24. H. N.f.7, n:o 64.

Fjellv. r. (*Lul. Lpm.* mellan Rissajokk och Alkajaure; Wallibacken och Snjärak m. fl. st. i Qvikkjokk enl. Ands. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk ymn., samt på Rebnits; Gaissats; Sartajokk: H. Widm. *Um. Lpm.* Stuoraware. *Jemtl.* Sylfjellen; Åreskutan; Drommen. *Herjed.* Helags- och Rutfjellen. — *N.* Finnm. — Dovre ofvan Fogstuen; Joradalen. Filefjeld, vid foten af Suletind. Voss på Graasiden.) *5—10 tum hög buske, med omkr. tumslånga blad; hängena korta. Förmodas af Ands. vara hybrid af ant. S. arbusc. ell. S. phylicif. med S. glauca (Bot.Not.1867,p.114), ell. ock af S. glauca och herbacea (D.C.Prodr.XVI,p.288).* — *S. pyrenaica * norveg. Fr.; den Pyreneiska arten är dock mycket afvikande. S. alpestris Ands.*

29 S. *sarmentacea Fr.* bladen äggrundt aflånga—elliptiska, merändels *trubbiga, naggsågade*, parallelt ådriga, yngre håriga; fröh. *skaftade*, aflångt äggformiga, slutl. *glatta*, med *utdraget* stift. ♄ 6, 7. Fig. Ands.Sal.Lapp.f.20.

Fjellv. r. (*Lul. Lpm.* samt *Jemtl.* Åreskutan enl. Ands. *Herjed.* på södra Skarffjellet och Sånfjellet. — *N.* Finnm. och Nordl. enl. Ands. Heckefjell, på gränsen mell. Åseralds och Fjotlands sockn. vid Knaberejsen; nära Ouse i Oustads sn m. fl. st. i Christianssands st.) *3—6 tum hög. Bladen variera mellan bredt aflånga trubbiga och omv. äggrunda, mer spetsiga. Stånd. ofta 3:ne, icke sällan med samväxta strängar. Anses af Ands. för en hybrid af S. hastata och herbacea.* — *S. retusa * sarm. Fr. Mant. 1.*

** Bladen oftast rundade, ända till cirkelrunda.

30 S. *polaris Wg.* bladen *runda eller ovala, helbräddade* glatta och *släta;* fröh. n. *oskaftade* äggrunda *ulliga* eller mjukhåriga, med *utdraget* stift. ♄ 6, 7. Fig. Sv.B. 493. Fl.D.suppl.110. Ands.Sal.Lapp.f.28. H.N.f.5, n:o 68.

Fjellv. r. (Vid *Tornio* träsk. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Kerkeware m. fl. st. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Jemtl.* på Snasahögen etc. *Herjed.* Helags- och Skarffj. — *N.* Finnm. Hammerfest etc. — Dovre, Finnshöe, Jerkind, Knuds- och Blåhöe, Joradalen etc.) *Endast qvistarnes blad- och blombärande toppar visa sig öfver marken; bladen mer släta, icke så skrynkligt ådriga som hos följ., till hvilken dock öfvergångar icke saknas; äro stundom urnupna.* — *S. herbacea A: Lilj. ed.2.*

31 S. *herbacea L.* bladen vanl. n. *cirkelrunda* trubbiga eller urnupna, glatta *naggade* nätådriga *ojemna;* fröh. n. *oskaftade*, meränd. *glatta*, med *kort* stift. ♄ 6, 7. Fig. L.Fl.L.t.7,f.3, 4. Sv.B.367. Ands.Sal.Lapp.f.27. Fl.D.117. H.N.f.5, n:o 67; f.8, n:o 64, var.

Fjellv., a. (*Lpl.—Dal.* Idre; Städjan och Löfåsen. — *N.*) *Växtstället som hos föreg.*,

hvilken jemte S. herbacea troligen äro de minsta buskväxter i verlden. Var. betydligt större: var. fruticosa Fr. H.N.f.8, samt med småludna fröh.

32 S. *reticulata L.* bladen n. *cirkelrunda* eller bredt elliptiska, med hela, *tillbakaböjda* kanter, under hvithåriga eller isgrå, gropiga mellan de *upphöjda* nätlika ådrorna; fröh. *oskaftade, ludna,* n. *utan stift.* ♄ 6. Fig. L.Fl.L.t.7,f.1, 2. Sv.B.529. Fl.D. 212. Ands.Sal.Lapp.f.25. H.N.f.9, n:o 62.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed. — N.*) *Växtsätt nästan som hos de föreg. med grof stam och grenar, till större delen under jorden, bladen tjocka, vanl. 1 tum i längd och bredd, stundom något aflånga, alltid rundadt trubbiga.*

(S. repens.)

---

79 Fam. **BETULINEÆ** *Rich.* Sambyggare. ♂hängen af sammansatta sköldlika fjäll, hysande 1—3 blr; ♀hängenas fjäll utan hylle. Fruktämne 2rummigt, med ett frö i hvarje rum; frukten vingfrukt ell. nöt. Fröhvite 0.

393. **BÉTULA** *Lin.* Björk.

† Träd med verklig kronstam; frukthängen slaka, hängande: *B. alba L.*

1 B. *verrucosa Ehrh.* årsskotten *glatta* och *kådprickiga;* bladen *deltoidiska* ell. *rutformiga,* med smal utdragen spets, dubbelsågade, alltid *glatta;* frukthängena aflångt cylindriska, med fjällens sidoflikar rigtade *horizontalt ut-* ell. något *nedåt* från mellanfliken; frögömmet smalare och *mycket kortare* än den omgifvande vingkanten. ♄ 5. — β *lobata:* bladen flikade i äggrunda spetsiga flikar. — γ *dalecarlica L.* bladen n. pardelade i lancettlika långspetsade flikar. — δ *arbuscula:* med nagelstora rundtrubbiga blad, mer breda än långa. Fig. Sv.B.80. Fl.D.2549. H.N.f.2, n:o 53. β H.N.f.9, n:o 59. γ Vet.Ac.H.1786.t.6. H.N.f.15, n:o 60. δ H.N.f.11, n:o 57.

Skog. och torra äng. a. (*Sk.—VB.* Kengis. *Pit. Lpm.* Glommersliden. *Jemtl.* Storsjötrakten. *Dal. — N. —* β *Verml.* Christinehamn m. fl. st. *Stockh.* Varnö på Ornön. — γ *Dal.* Lilla Ornäs. *Smål.* Adelöfs sn, vid Södraholm; Björknäs i Vireda sn: Scheutz. *ÖG.* Sillsjö i Skedevi sn; Orrnäs i Ödeshög enl. Kindb. Ex. från Smål. och ÖG. visa en medelform till β. — δ *Uppl.* Frötuna nära Uppsala. *ÖG.* Skedevi sn, nära Tisenhult; Skackebo i Nykil enl. Kindb.) *Högt träd med hvit, men oftare sprickfull och ojemn, öfverhud ell. näfver, ofta med smala hängande qvistar: var. pendula. Rotteln ingarnes blad glatta. — B. odorata Reich.* γ *B. hybrida Blom i V.Ac.H. B. verrucosa* γ *laciniata Ed.9.*

2 B. *odorata Bechst.* årsskotten *småludna, icke* kådprickiga; bladen *äggrunda—något hjertlika* spetsiga olikformigt sågade, yngre *småludna;* hängen som föreg. med fjällens sidoflikar rigtade *mer framåt;* frög. smalare men *föga kortare* än sin vingkant. ♄ 5. — β *oxyacanthifolia:* bladen trubbigt flikade. — γ *microphylla:* bladen nagelstora, bredt äggrunda spetsiga. Fig. Fl.D.1467. H.N.f.2, n:o 54.

* *pubescens Ehrh.* stor buske med brun bark, småludna qvistar, bladskaft och hängen.

Skog. och fukt. st. a. (*Lpl.—Sk. — N. —* β *Smål.* Näsbyholm. *Verml.* vid Liljendal i bergslagen. — γ *Um. Lpm. Dal.* vid Dalfors bruk; Fahlun. *Ner.* vid Kils Ramshytta. *VG.* Göteborg. *Helsl.* Loos sn: Wistr. *Stockh.* i Färentuna. *Södml.* Racksta prestg.: C. Ind. *Smål.* Stenbrohult; Korsberga sn.) *Träd som föreg. med slätare, hvit näfver, mer äggrunda och mindre spetsade blad; ofta med hängande qvistar* [*v. pendula*]. *Telningarnes blad ludna.* γ *vanl. lika stort träd, med blad icke större än hos föreg:s* δ. * *pub. torde vara en egen art, som förekommer på fuktig mark. — B. alba Lin. Herb. och Fl.D., med hvilket namn Linné omfattar både denna och föreg. art. — B. glutinosa Wallr. och Fr. B. carpatica W.*

†† Buskar, stund. små träd, med uppräta frukthängen; frög. icke bredare än sina vingkanter.

3 B. *intermedia Thom.* bladen rundadt äggr.—ovala, stund. med hjertlik bas, olikformigt dubbelsågade, med spetsade sågtänder, nätådriga; frukthäng. ovalt aflånga, kort skaftade; fjällens flikar n. likformiga, smala, rigtade framåt, nerviga; frög. af vingkantens längd och bredd. ♄ 6. Fig. Reich.f.1283. Lindeb.Nov.t.2,f.1.

Fjelltr. (*Torn. Lpm.* och *VB.—Herjed. Verml.* i bergslagen och Elfdalen flerest. *Uppl.* Dannemora; Simtuna enl. Leffl. *Smål.* Gräne i Järeda och Ramseryd i Forssarum enl. Scheutz. — *N.* Finnm.—Goustafjell i söd. N.) *Omkring 3 alnar hög buske, stund. ett litet träd. Frög. ofta smalare än vingkanterna. Mycket närbeslägtad med en del former af föreg. och ännu mer med följ. art, från hvilken den hufvudsakl. skiljes med de tydligare spetsiga och mer hvass-sågade bladen, samt de bredare vingkant. Bägge hafva hängefj:s flikar håriga. — B. subalpina och B. oycowiensis Larsson.*

††† Buskar, oftast lågväxta, med häng. som föreg. afd.; frög. vanl. mycket bredare än sina vingkanter.

4 B. *alpestris Fr.* bladen *runda—n. vigglika* trubbiga, enkelt, men något olikformigt sågade, under jemna; frukthäng. *som hos föreg.;* fjällens flikar n. likformiga *äggrunda, rigtade framåt;* frög. vanl. *bredare* än vingkanten. ♄ 6. Fig. Fl.D.suppl.t.37. H. N.f.5, n:o 60.

Fjelldalar, r. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Ost-Finnm. Tana och Varanger. Vest-Finnm. Magerö: Th. Fr. Trondhj. Goustafjell; Dovre; Tind; Johnsknuden etc.) *2—3 alnar hög buske, med blad som B. nana, ehuru ofta en tum breda. Synes jemte föreg. vara hybrid af B. odorata och nana, med hvilka den sparsamt förekommer blandad. — B. humilis Ed.4. B. alba ♂ Wg. B. pallescens Larsson enl. Lindeb.*

5 B. *humilis Schrank.* bladen *äggrunda,* olikformigt sågade, *under* nätådriga *bleka;* frukthäng. som hos föreg.; fjällens flikar *n. likformiga jemnbreda,* sidoflikarne *utstående;* frög. *dubb. bredare* än vingkanten. ♄ 5, 6. Fig. Reich.f.1279, 1281. H.N. f.13, n:o 72.

Skog. r. (*Smål.* Forssarum sn, vid torpet Arken på Ramseryds egor: Kyrkoh. Montelin enl. Scheutz.) *Alnshög buske med upprät växt, utmärkt af sina smala, n. glatta, men kådprickiga grenar, tunna äggrunda, vid basen ofta hjertlika blad, samt hängfjällens mycket och likformigt utdragna flikar. — B. fruticosa Willd. och Reich.D.Fl.* [*f.1279*].

6 B. *nana L.* bladen n. *cirkelrunda* naggsågade, med trubbiga tänder, under *upphöjdt* nätådriga; frukthäng. som hos föreg.; fjällens flikar *n. likformiga, jemnbredt aflånga, något utstående;* frög. *dubb.* ell. *flere gånger* bredare än vingkanterna. ♄ 5, 6. Fig. Sv.B.379. Fl.D.91. H.N.f.2, n:o 55.

Kärr, i synnerhet i fjelltr. (*Lpl.—Gestr. Vestml. Ner.* och *Verml. ÖG.* Brunneby sn, nära Husbyfjöl; Sund sn, Bulsjö skog m. fl. st.: Kindb. *Smål.* flerest., sydligast i Skatelöfs sn, Taglamyren, vid Aramo i Urshult och i Ljuder enl. Scheutz. *VG. Dalsl. Boh. Hall.* — *N.*) *1—2½ fot hög buske, med håriga grenar, nagelstora blad; hängfjällens flikar lika stora, tvärhuggna och föga utstående.*

394. ALNUS *Gærtn.* Al.

1 A. *glutinosa W.* bladen rundade eller omvändt äggrunda, i spetsen tvär*trubbiga* eller *intryckta,* dubbelsågade [hos *β* djupt flikade], på undre sidan i nerv-vinklarne ludna, för öfrigt *glatta* och *något klibbiga, på båda sidor gröna.* ♄ 3, 4. — *β laciniata:* bladen parklufvet flikiga. Fig. Sv.B.128. Fl.D.2301. *β* Thunb. Diss. de Betula t.1 f.1.

Skog. vid vatt. a. (*Sk.—Ångml. Dal.* och *Verml. Boh. Öl. Gotl.* på Fårö; Sandön: Eis. och Sturb. — *N.* till Romsdalen. — *β Verml.* Löfnäs bruk vid sjön Yngen.) *Högt träd, stundom buske, med tidiga blr på bar qvist: Al. — Betula Alnus L. β B. laciniata Thunb.*

2 A. *pubescens Tausch:* bl. rundade ell. bredt ovala, *trubbiga* eller med *omärklig* spets, grundt dubbelsågade, med *täta* och *hvassa* sågtänder, under *håriga* eller *småludna, på båda sidor gröna.* ♄ 4, 5. Fig. Reich.f.1292. H.N.f.11, n:o 58.

Fukt. st. helst i fjelltr. (*Lpl.—Gefle.* — *N.* Ost-Finnm.—Dovre; Lomsfjellen.) *Lågt träd eller buske, skiljd från föregående med bladen, som äro smärre och finsågade, mindre trubbiga, samt under håriga; från följande med vida trubbigare och mer finsågade blad. — A. barbata Mey. och Fries. A. hybrida Al.Br.*

3 A. *incana W.* bl. äggrunda ell. ovala, *spetsiga, groft* dubbelsågade, under *gråludna.* ♄ 3, 4. — *β pinnatifida:* bladen n. pardelade. Fig. Sv.B.595. Fl.D.2302. *β* V.Ac. H.1790.t.5 Reich.f.1294. H.N.f.13, n:o 70.

Frukt. st. (*Lpl.—Uppl.* Tierp sn vid Fors. *Rosl.* Börstel. *Vestml. Ner. Verml. ÖG. Smål.* norra delen ned till Vrånghult i Nottebäck af Kronob. län; Vestervik. *Sk.* s.ö. del. vid säteriet Smedstorp: Eug. Hemb. *VG.* på och omkring Billingen; Kinna sn; Mösseberg, Grimstorp m. fl. st. *Boh. Hall.* Vessige. — *N.* — *β Verml.* Lesjöfors.) *Lågt träd eller buske, med hvitare och slätare bark än A. glut., icke klibbiga blad: Alder. Blr på bar qvist, tidigare än både Alen och Hasseln. Var. med mer och mindre tätt ludna blad. — Betula Alnus β incana L. β B. pinnata Lundm. i Vet.Ac.H.*

---

80 Fam. **MYRICEÆ** *Rich.* Hängen af enkla fjäll. Frukt i kottelik samling, af små enfröiga stenfrukter, omslutna af de köttigt uppsvällda blomfjällen.

395. **MYRICA** *Lin.* Pors.

1 **M.** *Gale L.* bladen viggformigt lancettlika, i spetsen sågade; häng. med kortspetsade fjäll. ♄ 4, 5. Fig. Sv.B.76. Fl.D.327. H.N.f.16, n:o 60.

Kärr, stränd. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till söd. Finnm. Ibbestad: Norm.) *Alnshög buske med blr på bar qvist i bruna upprätta hängen. Är någongång sambyggare.*

---

81 Fam. **CONIFERÆ** *Juss.* Hanblommor i hängen eller gyttringar utan hylle. Honblommor gyttrade eller ensamma, slutligen bildande en fjällig eller bärlik kotte, innehållande ensamma nakna frön. — Barrträd.

396. **PINUS** *Lin.* Furu, Tall (1), Gran (2), Lärkträd (4).

† Barren qvarsittande öfver vintern.

* Barren parvisa.

1 **P.** *silvestris L.* barren styfva, plattadt halftrinda, af kottens längd; denne äggformigt kägellik, skaftad, böjd nedåt; fjällen mot spetsen tjocka. ♄ 5. Fig. Sv.B.91.

Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Börselv i Porsanger: Norm.; och Ost-Finnm. Syd-Varanger.) *Högt träd, med de yngre grenarne i krans. — En i Lpl. förekommande form, med kortare och bredare barr i åtskiljda kransar, är var. lapponica Fr. S.V.Sc.*

** Barren enstaka: *Abies Don.*

2 **P.** *Abies L.* barren spridda, något 4kantiga, uddspetsiga, enfärgadt gröna; kotten cylindriskt kägellik, *hängande;* fjällen platta, rutformiga med tvär, ojemnt *tandad* spets. ♄ 5. — *β viminalis:* med långa, n. enkla, nedhängande qvistar, n. trinda af de rundt om spridda långa barren. Fig. Sv.B.217. Fl.D.193. *β* V.Ac.H.1777,t.8, 9.

Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Bejernfjord i Nordl. — *β* sällsynt, något enda träd här och der från *Smål.* och *Hall.* upp till *Helsl.* och *Jemtl.* — *N.* Gudbrandsdalen, i Ringeboe: Scheutz.) *Högt träd med på undre sidan plattade qvistar. Hos β hänga de yttre qvistarne rakt ned som pisksnärtar, mera trinda af de öfverallt spridda, tumslånga barren. — Abies excelsa DC. och Fries. Pinus Picea Parl. i DC. Prodr.*

*3 **P.** *obovata Ant.* barren som hos föreg.; kotten äggformigt aflång, *upprät;* fjällen omv. äggrunda, med *helbräddad* spets. ♄ 7? Fig. Ledeb. Ic. pl. rar. Fl.Ross.t.499.

Skog. r. (*N.* Ost-Finnm. »i en tallskog på vest. sidan af sjön C'olmejavre, vid pass ½ mil n.n.v. från Svanvik».) *Högt träd, till utseende likt föreg., men af spensligare växt. — P. orientalis Ed.9.*

†† Barren årligen affallande: *Larix Endl.*

†4 **P.** *Larix L.* barren i början knippevisa, platta; kotten äggformig, upprät; fjällen med platt, trubbig spets. ♄ 5. Fig. Reich.D.Fl.1137.

Parker. (*Sk.—Medelp.* Planterad och någon gång sjelfsådd.) *Högt träd, med knippen*

af talrika barr, hvilka knippen till en del slutl. utväxa i qvistar med enstaka, strödda och långa barr. — Larix europæa DC.

397. JUNIPERUS *Lin.* En.

1 J. *communis L.* barren 3:ne i krans, jemnbredt syl-lika spetsiga, längre än frukterna. ♄ 6. — β *nana:* bladen bredare, n. lancettlika, inböjda ell. tegellagda, föga längre än frukten. Fig. Sv.B.289. Fl.D.1119; β 2739.
Skog. a. (*Sk.—Lpl. — N.* — β i fjellen.) *Buske, sällan lågt träd med blå bärlika torra frukter: Enbär. β har bladen mer aflånga och tilltryckta, mycket olik α, i hvilken den dock i fjellarne tydligen öfvergår: J. nana Willd. J. comm. v. alpina Gaud.*

398. TAXUS *Lin.* Idgran.

1 T. *baccata L.* qvistarne platta af de 2sidigt fästade jemnbreda platta barren; blrna oskaftade, i bladvecken; hanhänget klotrundt. ♄ 5. Fig. Sv.B.265. Fl.D.1240.
Skog. r. (*Sk.—Södml.* Utön m. fl. öar; Mörkö sn; Trosa. *Uppl.* Vätö sn, på Skabbholmen vid Blidö; Hollnäs och Vesslands sockn.; Elfkarleby. *Gestr.* nära Grinduga och Kubbo. *Ner. Verml. Dalsl. VG. Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Porsgrund; Mandal; Bergen etc.) *Af en mindre Grans höjd, ehuru mer buskaktig; får dock sällan hinna denna storlek. Har röda bärlika frukter.*

---

12 KLASSEN

NUDIFLORÆ.

82 Fam. **CALLITRICHINEÆ** *Link*. Stånd 1. Stift 2. Fruktämne 4knöligt, 4rummigt, slutl. 4, enfröiga smånötter.

399. CALLITRICHE *Lin*. Lonke.

† De öfversta bladen vanl. bredare, n. rosettlikt ordnade; blrna inom 2 hvita inböjda skärmblad: *C. verna L.*

1 C. *stagnalis Scop*. *alla* bladen, äfven de nedre, *spadlika* med utdragen, smal skaftlik bas, elliptiskt rundad *3- eller flernervig* skifva; skärmbl. *svagt* krökta; frukten med *vingade* kanter och *qvarsittande*, *nedböjda* stift af fruktens längd. ⊙ 6—9. Fig. Fl.D.129 och 1741. Lönnr. i Bot.Not.1867,f.a. Reich.f.1184—1186. H.N.f.15, n:o 63.
* *platycarpa Kütz*. dubbelt mindre, bladen omv. äggrunda, de nedersta grenbladen n. jemnbreda. Fig. Reich.f.1187—1199.
Vatten. (*Sk*. *Blek*. Lyckeby, Ramdala. *Smål*. mest i vest. delen. — *Uppl*. *Vestml*. *Ner*. mell. och söd. del. *VG*. Hunneberg, vid Karten; Sandhems sn enl. G. v. Ced.; Göteborg. *Boh*. Inland, midtför Svanesund; Foss sn, nära Munkedal: Leffl. *Hall*. *Gottl*.) *Större än de följ.. stundom ej olik Peplis; bladskifvan ett par lin. lång och n. lika bred; stånd. 2 lin. långa.*

2 C. *verna Kütz*. bl. aflångt *spadlika* med smal bas, *ell. jemnbreda*, de förre *3-*, de sednare *1nerviga;* skärmbl. *som hos föreg.;* frukten med *föga* vingade kanter, *upprätta, försvinnande* stift *af fruktens längd* ell. *kortare*. ⊙ 5—9. Fig. Lönnr.f.b. Reich.f.1179—83.
Vatten. (*Sk.—Lpl.?* — *N*. Nordl. och Finnm. mångenst.: Norm.) *Utbredningen i Sv. osäker, emedan följ. art och denna varit sammanblandade. Bladen variera, trol. hos alla arter i afd., efter vattnets djup och beskaffenhet från spadlika till aflånga och jemnbreda; stj. i vatten flytande, på uttorkade ställen krypande.*

3 C. *polymorpha Lönnr*. bladen som hos föreg.; skärmbl. *starkare* krökta, qvarsittande ovissnade; frukt. med *trubbiga*, fullkomligt *ovingade* kanter och *qvarsittande, upprätta,* slutl. *utsperrade* stift *flere gånger längre* än frukten. ⊙ 5—9. Fig. Lönnr.f.c.
Vatt. a. (*Sk.—Lpl.* — *N*.) *Är troligen, såsom Lönnr. uppgifvit, mycket allmännare än föreg. (i Ner. förekomma bägge), högst varierande i storlek och växtsätt. Förmodades i föreg. ed. vara identisk med den der uppförda C. verna var. intermedia, hvaraf äldre ex. i förf:s herb. noga öfverensstämde med beskrifn. på polymorpha. Stiftens varaktighet synes hos bägge formerna något föränderlig.*

4 C. *hamulata Kütz*. bladen som hos föreg.; skärmbl. *halfcirkelformigt* krökta, *korsande hvarandra,* vid fruktmogn. vissnade; frukten med *hvassa, föga* vingade kanter, *qvarsittande, utsperrade,* slutl. *rakt nedböjda* stift. ⊙ 7, 8? Fig. Lönnr.f.d. Reich.f.1200—1220. H.N.f.15, n:o 64.
Vatten. (*Sk*. Kullaberg, i Vikenaryds mosse; Gladsaxhallar enl. F. Aresch. *Blek* Vämö: J. Ankarcr.; Djupadal enl. G. v. Ced. *Uppl*. Tibble och Åland snr: G. v. Ced

Vestml. Vesterås; Köping. *VG.* Tidan i Sandhem sn enl. G. v. Ced. *Boh.* Klöfverön; Uddevalla, i Risån. *Hall.* Nissaån. *Gotl.* Väskinde sn: G. v. Ced.) *C. tenuifolia Fr. Nov. C. autumnalis Kütz.*

†† Alla bladen likformiga, jemnbreda; blrna utan skärmblad.

5 C. *autumnalis L.* alla bladen åtskiljda jemnbreda tvärhuggna eller urnupna, ennerviga; frukten med tunna vinglika kanter, och stift som hos föreg. ⊙ 7, 8. Fig. Fl.D.2120. Lönnr.f.e. H.N.f.4, n:o 83.

Vatten. (*Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Växer upprätt och grenad ända nedifrån, alltid under vattnet, likväl sättande långt ned på grenarne rikligt med frukter, dubbelt större än hos någon af de föreg. Ståndarknapp. n. utan sträng. — C. virens Goldb.*

---

83 Fam. CERATOPHYLLEÆ *DC.* Ståndarknapp. 12—16, 2rummiga, utan strängar, inom ett mångbladigt svepe. Stift 1. Fruktämne enfröigt, slutl. nöt. Fröhvite 0.

400. CERATOPHYLLUM *Lin.* Hornserf.

1 C. *demersum L.* bladen kransvisa, klynnedelade i styfva trådlika, glest tandade flikar; nötterna elliptiska *sprötspetsade* och vid basen *taggiga, för öfr. släta.* ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2000. H.N.f.9, n:o 63.

Vattenpölar, grunda sjöar, damm. (*Sk.*—*Uppl. Helsl.* Hudiksvall. *Medelp. Ångml.* Bjertrå sn, Strinnefjärden. *Ner. Dalsl.* — *N.* Borrevand i Jarlbergs amt.) *Växten trind af de hvarandra något täckande bladen. — C. oxyacanthum Cham. enl. Lange.*

2 C. *submersum L.* bladen som hos föreg., med finare och talrikare, svagare tandade flikar; nött. äggformiga, *oväpnade,* beströdda med *vårtlika knölar.* ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.510. H.N.f.9, n:o 64.

Vattenpöl. r. (*Sk.* vid Dalköpinge; Landskrona i fästningsgrafven; Lund och Vemmenhögsån etc. *ÖG.* i hafsvik. mell. Gryts prestg. och Åbäcksnäs: Kindb. — *N.* Hærsön mell. Eidswold och Ullensager.) *C. muticum Cham.*

II. MONOCOTYLEDONEÆ.

13 KLASSEN

FRUCTIFLORÆ.

84 Fam. **ORCHIDEÆ** *Juss.* Blomkalken kronlik oregelbunden, med en läppformig flik. Stånd. 1, säll. 2, samväxta med pistillen. Fruktämne under kalken, enrummigt, 3-skaligt, med fröfästen på väggarne.

1 Flocken **Ophrydeæ.** Ståndarknappen 1, orörligt hopväxt med pistillen. [Växter med stjelkknölar.]

401. ORCHIS *Lin.* Nyckelblomster

† Stjelkknölarne odelade.

* De 5 öfre kalkbladen spetsiga.

1 O. *militaris L.* skärmbl. *äggrunda, flere gånger kortare* än fruktämnet; läppen *3-delad,* sidoflik. mycket smala, mellanfliken utdragen, mot spetsen vidgad till 2, vinglika flikar *med en mellanliggande* udd, helbräddad; de öfriga kalkbladen *hjelmlikt hopslutna;* sporren *mycket kortare* än fruktämnet. ♃ 6. Fig. Sv.B.340. Fl.D.1277. H.N.f.10, n:o 61.

Lund. äng. (*Sk.* mellan Cimbritshamn och Blek. gränsen, t. ex. mell. Andrarum och Brösarp; Årup; Beckaskog; Lillö etc. *Blek.* Sölvitsborg vid Ynde. *Smål.* Kalmar, Skansängen [nu utgången enl. Sjöstr.]. *Öl. Gotll.*) *Blrna stora, med röd läpp, utvänd. askgrå kalkblad. Örtbladen lancettlikt aflånga, ofta öfver en tum breda; stjelkknöl. äggformiga. — O. Rivini Gouan och Reich. fil. Orch. eur.*

2 O. *mascula L.* skärmbl. *lancettlika, af fruktämnets längd;* läppen *3klufven* i *föga olikstora* flikar, mellanflik. *urnupen* och *naggad, utan* mellanligg. tand; kalkens 2 yttre sidoblad *tillbakaböjda;* sporren *n. af fr.ämnets längd,* uppåtrigtad. ♃ 5, 6, purp. blr. Fig. Sv.B.220. Fl.D.457.

Lund. äng. (*Sk. Blek. Smål.* Urshult sn, vid Ekekulla, Vesterbo torp och Rörvik; Algutsboda och Elmeboda snr: Scheutz. *Dalsl.* Skårsdalen vid Heden i Dalskog; Ryr och Benebo i Skållerud. *Hall.* allm. i söd. del.: Theor. *Öl. Gotll.* — *N.* söd. och vest. del. upp till Lofoden.) *Axet utdraget, mångblommigt; örtbl. lancettlikt aflånga; stjelkknölarne elliptiska. Var. med hvita blr.*

** De 5 öfre kalkbladen trubbiga.

3 O. *ustulata L.* skärmbl. lancettlika, *något kortare* än fr.ämnet; läppen *3klufven,* mellanfliken djupt *2flikig;* de öfr. kalkbl. *hjelmlikt hopslutna;* sporren krökt framåt, *mycket kortare* än fruktämnet. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.351. Fl.D.103. H.N.f.15, n:o 65.

Äng. (*Sk. Blek.* Tornby ängar, och Berntorp i Ramdala sn. *Öl. Gottl.*) *Axet trubbigt, i toppen brunt af de outslagna blrna; dessa smärre än hos de öfriga, brunröda, med hvit, purpurprickad läpp; bladen smalt lancettlikt aflånga; stj.knölarne n. klotrunda. — O. antropophora Fl.D.*

4 O. *Morio L.* skärmbl. lancettlika, *af fr.ämnets längd*; läppen grundt 3flikig, med *n. likstora, breda* trubbiga flikar; de öfr. kalkbladen *som hos föreg.*; sporren *af fr.ämnets längd.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.233. Fl.D.253. H.N.f.1, n:o 66.
Äng. (*Sk. Blek.* Lyckeby, Sturkö m. fl. st. i öst. delen. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiansands st. vid Christians., Mandal, Stavanger etc.) *Vanl. qvartershög, med kort, mer fåblommigt ax af stora, purpurröda, säll. hvita blr; örtbl. lancettlikt aflånga; stjelkknöl. klotrunda.*

5 O. *laxiflora Lam.* skärmbl. vanl. *längre* än fr.ämnet; läpp. 3flikig, mellanfl. *urnupen helbräddad;* de 2 yttre kalkbl. *tillbakaböjda;* sporren *kortare* än fr.ämnet, tillbakarigtad. ♃ 7, purp. blr. Fig. Vet.Ac.H.1800,t.3,f.A. Reich.fil.Orch.t.40, 41,f.1. H.N. f.6, n:o 58.
Kärräng. r. (*Gottl.* Skälsö; Fleringe sn, Grindhammarträsk; vid Fardumegård i Rute sn; Tänglingsmyr i Etelhem; på stranden af en djup myr vid Vike i Boge sn; Eista etc.) *Spädare, men högre än de föreg. med stora och glesa blr; örtbl. jemnbreda; stjelkknöl. rundade ell. äggformiga. Var. med läppens mellanflik något kortare än sidoflikarne, eller väl så lång som dessa: O. palustris Jacq.*

†† Stjelkknölarne aflånga, endast klufna i spetsen.

6 O. *sambucina L.* skärmbl. hinnaktiga mångnerviga, mycket längre än fr.ämnet; läppen rundad, grundt 3flikad och naggad; de 2 yttre kalkbladen utstående; sporren af fr.ämnets längd. ♃ 5, 6. — *β incarnata:* med purpurröda blr. Fig. Sv.B.362. Fl.D. 1232; *β* 2737. H.N.f.14, n:o 65.
Ängsback. (*Sk.—Rosl. Vestml.* Engsö och på Kalfholmen. *VG. Öl. Gottl.*) *Blrna var. gula och blåaktigt ljusröda, med skärm af samma färg; örtbl. aflånga, de nedre mot spetsen bredare, trubbiga. — β O. incarnata L.* [*dock icke Herb., der under detta namn förvaras O. angustifolia Wimm.*].

††† Stjelkknöl. handlikt delade.

* Stjelken ihålig, fåbladig; bladen bredast vid eller nedom midten,

7 O. *latifolia L.* bladen *ovala*, vid midten bredast, spetsade; de *nedre* skärmbl. längre än blrna; läppen grundt 3flikig; sporren kortare än fruktämnet; de 2 yttre kalkbladen *tillbaka*böjda. ♃ 5, 6, r. blr. Fig. Hall.Hist.t.31. Reich.t.50,51,f.1. H.N. f.7, n:o 67.
* *elata Hn.:* 1—2 fot hög, med bredt lancettlika blad, starkt tillbakaböjda sidokalkblad. Fig. Reich.t.44,f.2.
Fukt. äng. r. (*Sk.* Broby: F. Ar. *ÖG.* V. Ny sn enl. Kindb. *Rosl.* Vahlö sn. *Hall.* Onsala, vid Staregården. *Gottl.* mell. Rute kyrka och Kopparfve. — *N.* söd. del. och längs vestkusten ända till Lofoden. — * *Sk.* Ramstorp. *Gottl.*) *Hufvudformen ½—1 fot hög; bladen 1—1½ tum breda, 3—4 t. långa vanl. brunfläckiga. Näppeligen skiljd från följ. såsom utmärkt endast af de breda bladen. — O. latifol. L. enl. Hallers cit. figur. O. majalis Reich. pl. crit.*

8 O. *angustifolia Wimm.* bladen *lancettlika,* vid ell. nedom midten bredast, något kölade och uppräta; *alla* skärmbl. längre än blrna; läppen grundt ell. otydligt 3flikad; yttre kalkbl. i början *utböjda;* för öfr. *som föreg.* ♃ 6, 7, r. säll. hv. blr. — *β extensa:* bladen n. jemnbredt lancettlika; skärmen mycket längre än blrna. Fig. Fl.D. 266 och 2476. H.N.f.7, n:o 65, 66; *β* Reich.t.46,f.2.
* *cruenta Müll.* bladen något äggrundt lancettlika, mycket brunfläckiga; blrna mörkröda. Fig. Fl.D.876. Reich.t.43,f.1.
Fukt. äng. (*Sk.—VB.* nor. del, Björkfors. *Lul. Lpm.:* H. Widm. — *N.* till Nordl. — *β Gottl.* i Vänge-myr. — * *cruenta: Jemtl.* Frösön; samt på spridda st. i hela prov. *Herjed.* Funnesdalen. *Ångml.* Långsele sn, Ledinge. *Medelp.* Hässjö, på holmar vid Indalselfvens utl.: Arn. *Helsl.* Loos, v. om Kyrktjärn: Wistr. — *N.* Finnm. Kaafjord; Tromsöe. Levangernæset. Rörås; Stuedalen; Börsvolden på Toten; Dovre etc.) *Af Linné icke skiljd från föreg. utan säkerligen hans, så väl som alla äldre Sv. författares, i Sverige här och der, äfven vid Uppsala, ymniga O. latifolia* [*under*

hvilket namn så väl som under namnet incarn. den förvaras i Linnés herb.]. — *O. latif. Reich. Ic. O. incarnata Fr. S.V.Sc. och Reich.Orch.eur.*

9 O. *Traunsteineri Saut.* bladen *lancettlikt jemnbreda*—smalt aflånga, vid midten bredast; de *nedre* skärmbl. längre än blrna; läppen rundad, grundt 3flikig, naggad; yttre kalkbl. *tillbaka*böjda. ♃ 5—7, r. blr. Fig. Reich.t.42. H.N.f.7, n:o 68.

* *lapponica Læst.* bl. aflånga; blrna något smärre och tätare. Fig. Reich.t.53,f.1,2.

Fukt. äng. r. (*Sk. Hall.* Onsala, vid Stare- och Karsegården. *Boh.* Sörbygden. *VG. Verml.* Marboängar mell. Gustafsforss och Liljendal. *Smål.* Lannaskede; Dalhem, Emtöholm: Applerum i Thorsås enl. Ekstr. *ÖG.* Dagsmosse. *Öl.* Högby vid Borgaträsk. *Gotl.* Storugns i Lärbro sn; Hägur i Bunge; ängen Ryglossan mell. Rute k:a och Fardume; Åkebäcks myr nära Roma; Tänglingsmyr etc. — *N.* Christiania; Bærum nära sjön Dæhlivand; vid foten af Græfsenås. — * *Lpl.* Karesuando etc. — *N.*) *6—10 t. hög, med större och glesare blr, smalare blad, omkr. ½ t. breda. Torde dock sammanflyta med föreg. — O. angustifol. Reich. O. incarnata Handb. ed.2 och Fr. Mant.2. O. macul. β majalis Säve Fl. Gotl.*

** Stj. tät, mångbladig; bladen vanl. bredast ofvan midten.

10 O. *maculata L.* bladen aflånga—tunglika; de nedre skärmen af blrnas längd, de öfre kortare; läppen 3flikig; sporren n. af fr.ämnets längd; yttre kalkbl. utböjda. ♃ 6, 7. — β *angustifolia:* bladen jemnbredt lancettlika; läppen djupt 3klufven. Fig. Sv.B. 413. Fl.D.933.

Fukt. äng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blrna gredelina ell. hvita, med violetta teckningar; bladen meränd. brunfläckiga, hos β oftare rent gröna.*

402. ANACAMPTIS *Rich.* Salepsrot.

1 A. *pyramidalis Rich.* stjelkknöl. odelade, klotrunda; bladen jemnbredt lancettlika; blomkalkens läpp 3klufven och helbräddad, med 2 upphöjda tänder vid basen; sporren trådlik, längre än fruktämnet. ♃ 7, r. blr. Fig. Sv.B.584. Fl.D.2113. H.N.f.6, n:o 57.

Äng. r. (*Öl.* Thorslunda i Skogsbytrakten; Vesterstad i Kastlösa; Runsten; Köpinge vid Lundegård: Böda vid Humderum etc. *Gotl.* Lummelunds bruk; Hangvar; Bunge; Fläringe; Klinte skansholme m. fl. st.) *Axel rundadt, tätblommigt. — Orchis L.*

403. GYMNADENIA *R. Br.* Brudsporre.

† Blrna vanl. röda; sporren smal, längre ell. föga kortare än fruktämnet.

1 G. *conopsea Br.* stjelkknöl. handklufna; bladen jemnbreda—lancettlika; kalkens läpp likformigt 3flikig; sporren *trådlik, mycket längre* än fruktämnet. ♃ 6, 7, r. stund. hv. blr. — β *densiflora:* bladen lancettlika; blomaxet långt, tätblommigt. Fig. Fl.D. 224. Reich.t.70, 71. H.N.f.9, n:o 66, 67; β 68; Reich.t.72.

Äng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. Varanger. — β *Hall.* Knäfvelstorp nära Halmstad. *Öl. Gotl.* — *N.*) *Var. på Dovre med längre och kortare sporre. En form från Jemtl. har n. dubbelt mindre blr; en annan, var. lapponica, med sporren kortare än fr.ämnet, finnes enl. Prof. Zetterstedt i Umeå Lpm. och torde vara skiljd. — Orchis L. Satyrium Wg.*

2 G. *odoratissima Br.* bladen smala jemnbreda; sporren *syl-lik, något kortare* än fruktämnet; för öfr. som föreg. ♃ 7, r. blr. Fig. Sv.B.542. H.N.f.6, n:o 59.

Skogsäng. r. (*ÖG.* Omberg i Höjе äng, vid Charlottenborg och Djurkälla: Kindb. *VG.* Kinnekulle, på Österplana vall nära Stenåsen enl. Leffl. *Gotl.* mell. Rute kyrka och Kopparfve; mell. Vike gård i Boge och Gothemsån; Storugns i Lärbro m. fl. st.) *Orchis L. Satyrium Wg.*

†† Blrna gulhvita; sporren n. punglik, flere gånger kortare än fr.ämnet.

3 G. *albida Rich.* stjelkknöl. djupt handdelade; bladen aflånga, de nedre mot spetsen bredare; läppens mellanflik något större än sidoflikarne. ♃ 7. Fig. Sv.B.507,f.1. Fl.D.115. H.N.f.14, n:o 66.

Torra äng. r. (*Sk. Blek. Hall. Boh.* Thorskogs bruk. *Smål.* vestra del; Vexiö och Herråkra; ostligast i Elghult. *Dalsl.* Bäckefors nära Mon. *VG.* i bergstrakterna. *Herjed.* Torkelstöten; Hamrafjell; Axhögen m. fl. st. *Jemtl.* Åreskutan och Snasahögen;

Fölinge sn, Stakafjellet; Frostviken. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Unna Tokiware. — *N.* Christiansand; Heckefjell. Arendal vid Näs jernverk; Tind; Romsdalen; Dovre etc. upp till Ost-Finnm.) *Axet tätt af små blr.* — *Satyrium L. Orchis Sw. Habenaria Br. Coeloglossum Ed.4.*

404. COELOGLOSSUM *Hn.* Grönkulla.

1 C. *viride Hn.* stjelkknöl. handklufna; bladen ovala—aflånga; de inre kalkbl. mycket smalare än de yttre; läppen i spetsen 3tandad, mellantanden kortare. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.507,f.2. Fl.D.77. Reich.t.82. H.N.f.15, n:o 66.
Skogsäng. (*Sk.—Lpl. Öl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blrna gulgröna, kortare än skärmen; på Unna Toki i Lul. Lpm. funna rödbruna.* — *Satyrium L. Orchis Sw. Habenaria Br. Peristylis Lindl. Platanthera Reich. fil.*

405. PLATANTHÉRA *Rich.* Skogsviol, Nosserot.

† Sporren trådlik, åtm. dubbelt längre än fruktämnet.

1 P. *bifolia Rich.* stjelken nedtill 2bladig; bladen n. ovala—lancettlika; sporren n. *jemntjock;* ståndarknappens rum *parallela.* ♃ 6, 7, hv. blr. — *β grandiflora:* blrna glesa, dubbelt större. Fig. Sv.B.314. Fl.D.235 och 2360—61 [varr.]. H.N.f.6, n:o 60.
Skogsäng. (*Sk.—Um. Lpm. Jemtl. Verml. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Foldenfjorden. Finnm. Tromsöe.) *Stjelkknöl. odelade; blrna starkt välluktande, vanl. i rikare och längre, mindre tvärt afslutadt ax än hos följ.* — *Orchis L. Satyrium Wg. P. solstitialis Bönn.* — Anm. *P. brachyglossa Reich. anses som en var. med tvärhuggen knapp.*

2 P. *chlorantha Cust.* stj. som hos föreg.; bladen bredare, n. elliptiska; sporren nedom midten *vidgad* och *något plattad;* knappens rum *vid basen vidt åtskiljda,* upptill närmade hvarandra. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2362. H.N.f.6, n:o 61.
Skogsäng. skog. (*Sk.—Uppl.* Söderfors. *Rosl.* Gräsön etc. *Helsl.* Norrbo sn, Sandåkers tomten. *Vestml.* Köping; Barkarö m. fl. st. *Ner. Dalsl.* Steneby sn. *Boh.* Uddevalla; Christinedal. *Öl. Gottl.* — *N.* allm. i Aggerhus, Christianss. och Bergens st.) *Vanl. större än föreg.; blrna n. dubbelt så stora, något grönaktigt hvita och luktande; kalkbladen samstötande, och knapprummen bildande en vinkel mot hvarandra.* — *P. montana Reich. fil. Orchis bifolia E.B.*

†† Sporren kägellik, kortare än fruktämnet.

*3 P. *obtusata Lindl.* stjelken nedtill enbladig; bladet aflångt omv. äggrundt; axet glest; sporren krökt framåt. ♃ 7, 8, hvitakt. blr. Fig. Reich.t.75,f.1, 2. H.N.f.16, n:o 63.
Fjelltr. r. (*N.* Finnm. Kaafjorden på det yttre Strömsnäset, nedanför och på fjellet Sakkabani, upptäckt af Blytt 1842, återfunnen 1864 af Th. Fr. och E. Henschen.) *Omkr. 4 tum hög, med ett tumslångt ax af 4—7, små blr, flyktigt besedda mer lika dem hos Goodyera ell. Spiranthes än de föreg. Stjelken nedtill klädd af en tumslång hinnaktig slida, från hvars mynning det n. aflånga bladet utgår.* — *Orchis Pursh.*

406. NIGRITELLA *Rich.* Brunkulla.

1 N. *angustifolia Rich.* bladen jemnbreda; kalkens läpp hel äggrund spetsad; honingsgömmet punglikt, flere gånger kortare än fruktämnet. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.500. Fl.D. 998. Reich.t.4. H.N.f.11, n:o 67.
Äng. (*Jemtl.* ymnig. *Herjed.* i öfre Ljusnedalen ofvanf. Bruksvallarne. Sälls. i *Angml.* och *Medelp. Helsl.* Ljusdal, nära Backa: H. Gahn. — *N.* Snaasen; Värdalen; Dovre vid Drivstuen; Gudbrandsd. Ringeboe; Toten; Östra Torpen, samt Hedemarken.) *Quartershög med handlika stjelkknölar, rundadt, tätblommigt, svartrödt ax.* — *N. nigra Reich. Orch. Satyrium nigrum L. Orchis nigra Sw.*

407. OPHRYS *Lin.* Flugblomma.

1 O. *myodes L.* stjelkbl. aflånga—lancettlika; de 2 inre kalkbladen trådsmala; läppen 3-klufven med smala sidoflikar, mellanfliken utdragen vidgad och i spetsen 2flikad. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.293. Fl.D.1398. Fl.N.2,t.5. H.N.f.15, n:o 67.
Fukt. äng. r. (*Sk. Smål.* Trästad i Blackstad sn. *ÖG. Uppl.* Eggbyholm; Rosersberg; Väddö sn, vid Boda; Börstel i Lugnemosse; Elfkarleby. *Gestr.* Kubbo. *Jemtl.*

Smne och Frösön; Oviken, Brunflo m. fl. snr. *Ner.* Asker, Sköllersta och Lerbäck snr. *VG. Öl. Gottl.* — *N.* Langöen vid Holmestrand; Brevig: Bl.; Langesund; Snaasen; Bergåsen etc.) *Stjelkknöl. klotrunda; axet glest, med blr, som på afstånd likna flugor; de inre kalkbl. bruna, de yttre gröna, läppen sammetsbrun, någongång funnen hvit. — O. muscifera Huds.*

408. CHAMÆORCHIS *Rich.* Ripört.

1 C. *alpina Rich.* bladen från rothalsen, jemnbreda, af omkring stjelkens längd; läppen äggrund. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.683. Fl.D.452. H.N.f.11, n:o 65.

Fjellv. r. (*Torn.—Pit. Lpm.* i de högre fjellen. *Jemtl.* Snasahögen; Smällhögarne; Tälgstensberget etc. *Herjed.* Helagsfj.; Axhögen och Midtåkläpparne. — *N.* Ost-Finnm. — Lomsfjellen och Gudbrandsdalen.) *2—3 t. hög, med hela elliptiska stjelkknölar, små, gulgröna, hjelmlikt slutna blr. — Ophrys L. Herminium Sw.*

409. HERMINIUM *Lin.* Honungsblomma.

1 H. *Monorchis Br.* stj. nedtill med 2—3, lancettlika blad; inre kalkbladen längre än de yttre, vid midten tvärt afsmalnande i en jemnbred spets; läppen med n. rakt utstående sidoflikar. ♃ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.700. Fl.D.102. H.N.f.11, n:o 66.

Sidländta ängar. (*Sk.—Gefle,* på Limöarne. *VB.* Umeå. *Dal. Vestml.* Lospånga i Dingtuna. *Ner.* Asker sn. *Verml.* Tabergs grufvor; Elfdalen och Fryksdalen. *Boh.* Kosteröarne; Lamö och Otterö. *Hall.* Onsala. *Öl. Gottl.* — *N.* öarne i Christianiafjorden; mell. Kongsvinger och Elverum vid Konglebæk; Tind; Gudbrandsd. m. fl. st.) *3—7 tum hög; stjelkknölen klotrund, vid blomn. alltid ensam. — Ophrys L.Fl. Su. ed.2.*

2 Flocken **Neottieæ.** Knappen ensam, fri; pollenmassorna af mjöl- ell. skiflika, elastiska gryn. [Växter med rotstock.]

410. GOODYÉRA *R. Br.* Knärot.

1 G. *repens Br.* bladen äggrunda, slutl. nätådriga; axet ensidigt; kalkbladen lancettlika, de yttre småludna. ♃ 7, hv. blr. Fig. Fl.N.2,t.6. Fl.D.812. Reich.t.130. H.N. f.13, n:o 73.

Skogsmark på mossa. (*Sk.* nor. del.—*Lpl. Öl.* Rälla. *Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Rotstocken trådlikt krypande i mosslagret, utan att nå jorden; axet smalt, af små blr. — Satyrium L. Neottia Sw.*

411. CEPHALANTHÉRA *Rich.* Syssla.

1 C. *rubra Rich.* bladen lancett- ell. svärdlika, spetsade; skärmbl. *längre* än det *småludna* fruktämnet; kalkläppen *spetsad, af de inre kalkbladens längd.* ♃ 7, r. blr. Fig. Fl.D.345. Reich.Orch.t.117. H.N.f.8, n:o 66.

Skog. etc. r. (*ÖG.* Ringarum nära Fängebosåg och mell. lilla Gusum och Svinbo; Eriksberg i Qvillinge, samt Högboda i Björsätter enl. Kindb. *Stockh.* vid Skrubba; Häggesta i Botkyrka sn; Vermdön; nära Kroka på Utön. *Dalsl.* vid Lilla Bräcke i Ånimskog. *Gottl.* vid Vestgård i Hall; Fardume i Rute; på ön Furilen; nära Gothemsåns utlopp; Hallbros i Vesterhejde m. fl. st.: Sandön enl. Eis. och Stuxb. — *N.* Eger.) *Bladen ganska nerviga; blrna få, men stora, 1 tum vida. — Serapias L. Epipactis Wg.*

2 C. *ensifolia Rich.* bladen som hos föreg.; skärmbl. *kortare* än det *glatta* fr.ämnet; läppen *trubbig, kortare* än de inre kalkbl. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.506. Reich.t.118. H.N.f.14, n:o 69.

Skogsäng. r. (*Sk.* Hafgård i Gustafs sn, samt i Röddingedalen. *Stockh.* i Skuruparken; Nacka i skogen vid badstället. *Rosl.* i Östhammars skärg. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiansand i Fiskåsskogen.) *Blrna teml. stora hvita, sällan röda. — C. Xiphophyllum Reich. fil. Ser. grandiflora L. Mant. 2. S. Helleborine β L.Fl.Su. ed.2. S. ensifolia Wg. Epipactis Sw.*

3 C. *pallens Rich.* bladen bredt lancettlika—aflånga, föga spetsiga; skärmbl. *mycket längre* än det *glatta* fr.ämnet, de nedre bladlika; läppen *trubbig,* n. af de inre kalkbl:s längd. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.465. Fl.D.1400. Reich.t.119.

Skogsäng., skugg. st. r. (*Gottl.* Stånga sn, på vallarne af en gammal ruin, kallad Slottet.) *Blrna stora som hos C. rubra, med alla kalkbl. trubbiga; rotstocken hos alla ar-*

terna med talrika, hopknippade birötter. — *C. Lonchophyllum Reich. fil. Ser. grandiflora Scop. Epipactis Sw.*

412. EPIPACTIS *Crantz.* Knipprot, Zymbel.

† Utan grenskott; blomkalkens läpp spetsig: *E. Helleborine Cr.*

1 E. *latifolia Sw.* bladen *äggrunda* ell. *bredt* ovala, de öfre spetsade; läppen hjertlik tillbakarullad, *kortare* än de öfr. kalkbladen; fruktämnet *glatt.* ♃ 7, 8. Fig. Reich. Orch.t.136. H.N.f.14, n:o 67.
Skogsback. r. (*Sk.—Gestr. Jemtl.* Marieby sn; Ås sn, vid Sörbyn och Sem. *Dal. Vestml.* Vesterås; Sala. *Ner. Verml.* i Fryksdalen. *Dalsl. VG. Boh.* Lindö enl. Leffl. *Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *Stor växt, med före blomn. lutande ax; grönhvita ell. brunaktiga blr. Rotstocken hos denna och de 2 följ. tätt omgifven af talrika knippvisa birötter.* — *Serapias Helleborine L.Fl.Su. S. latifolia L. Mant.2. E. Helleborine var. viridans Reich. fil.*

2 E. *microphylla Sw.* bladen *äggrundt lancettlika,* spetsade, glatta; läppen *som hos föreg., tvärt sammandragen* till spets; fruktämnet *glatt.* ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.811. Reich.t.132,f.1, 2.
Skugg. st. r. (*Öl.* mellan Ekerum och Halltorp.) *Mycket spädare än föreg., med glesblommigt ax, rödaktigt gröna blommor med slutna kalkblad; fr.ämn. på Öl. ex. glatt enl. Sjöstr., men småludet på alla utl. ex., utg. sett.* — *E. Hellebor. var. microphylla Reich. Serapias latifolia Fl.D.*

3 E. *atrorubens Hoffm.* de *nedersta* bladen *som hos föreg.,* de öfre lancettlika; läppen *uddspetsig, af de öfr. kalkbladens längd;* fruktämnet *småludet.* ♃ 7, 8. Fig. Fl.D. 1938. Fl.N.2,t.5. Reich.t.133. H.N.f.8, n:o 65.
Skogslund. särd. på kalkbotten, r. (*Smål.—Södml. Stockh.* Eriksö vid Vaxholm enl. Leffl. *Jemtl.* Odensala i Brunflo; Ås sn. *Dal.* Styggforsen. *Ner.* Hesselkulla: P. J. Hellb.; Skålecklint; Mårsäter. *Verml.* Ullerud; Långbanshyttan etc. *Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Trondhj. Gævingåsen; Snaasen: Salten.) *Till alla delar mindre än E. latif.; blrna mer och mindre mörkröda, grönaktiga ell. hvita. Skiljes ej i Blytts Norges Fl. från E. latif.* — *E. latifolia β atrorub. Hoffm. E. media Fr. E. rubiginosa Gaud. & Koch. E. Hellebor. var. rubiginosa Reich.*

†† Med grenskott från rotstocken; kalkens läpp rundadt trubbig.

4 E. *palustris Cr.* bladen lancettlika, de nedre stund. n. ovala; läppen hjertlik, krusig, *af de öfr. kalkbladens längd;* fr.ämnet *småludet.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.449. Fl.D. 267. H.N.f.14, n:o 68.
Fukt. äng. r. (*Sk.—Gestr. Ner. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* från sydl. delen till Snaasen.) *De yttre kalkbl. gröna, invändigt rödaktiga, de inre hv. ell. rödl. Rotstocken krypande, med få, äfven kryp. birötter.* — *E. longifolia Reich. fil. Ser. longifolia L. Mant.2.*

413. LISTÉRA *R. Br.* Tväblad.

1 L. *ovata Br.* stjelken *småluden,* med 2, n. motsatta, *bredt ovala* blad; kalkläppen klufven i 2, jemnbreda *trubbiga* flikar. ♃ 6, 7, gröng. blr. Fig. Fl.D.137. Reich. Orch.t.127.
Skogsäng. (*Sk.—Ångml.* Hernön; Nätra sn. och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till söd. Finnm. Reisenvand: Norm.) *1—2 fot hög, med krypande rotstock och talrika birötter, långt smalt ax.* — *Neottia latifol. Rich. Ophrys L. Epipactis Sw.*

2 L. *cordata Br.* stjelken *glatt,* med 2, n. motsatta, *n. hjertlika* blad; läppen klufven i 2 *smalspetsiga* flikar, samt 2 små sidoflikar vid basen. ♃ 6, 7, brung. blr. Fig. Sv.B.472. Fl.D.1278. Fl.N.t.3,f.6—8.
Skog. på mossa. (*Lpl.—Sk.* nor. del. och *Hall.* söd. del. *Öl. Gottl.* och på Sandön. — *N.* till Ost-Finnm.) *5—7 tum hög, späd, med i mossan kryp. rötter, tumslångt ax.* — *Synon. som föreg.*

414. NEOTTIA *Lin.* Näst-rot.

1 N. *Nidus avis Rich.* stängeln bladlös fjällig; kalkläppen klufven i 2, utböjda flikar. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.181. Reich.Orch.t.121.
Skogsmark, bland ruttna löf etc. r. (*Sk.—Gefle. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. VG.*

Billingen. *Boh.* Skredsvik sn. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania på ön Malmöe; Laurvig, samt Christiansand enl. Bl.; Snaasen.) *6—12 tum hög, till färgen brungul äfvensom blrna; rotstocken omgifven af talrika, tjocka birötter, hopknippade n. som ett fogelbo.* — *Neottia L.Fl.Su.ed.1; Ophrys ed.2. Epipactis Sw.*

415. EPIPOGIUM *Gmel.* Skogsfrublomma.

1 E. *aphyllum Sw.* rotstocken korallgrenig; stängeln bar, omgifven af bladlösa slidor. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.512. Fl.D.1233, 1399. H.N.f.15, n:o 68.

Skog. r. (*Sk.* nära Börringesjön; Bokenäset vid Karlsholmssjön. *Smål.* Tvärbäck nära Femsjö-fälla vid Färgens strand [numera utgången]. *ÖG.* Kolmården, nära Marmorbruket; nära Rejmyra enl. Leffl. *Södml.* Dunker sn, Bråtön nära Stålboga bruk. *Gestr.* Limön: Stud. C. Juhlin. *Helsl.* Bjuråker sn, nära Alsjö fäbodar; Bergsjö, nära Elfåsen: Wistr.; Loos sn, Tenberget. *Medelp.* Borgsjö sn, Ånge allmänning. *Ångml.* Hernön enl. Arn.; Bjertrå i Rammeldalen. *Lul. Lpm.* Jokkmokk. *Jemtl.* Sunne sn på Andersön; Näskotts sn, vid Vaplan; Stugu sn, vid Strånäset. *Dal.* Orsa, Jocksälls fäbod. vid Skatungen. *Vestml.* Frösåker. *Ner.* Ullaviklint: A. af Geijerstam. *Verml.* Gustafsström. — *N.* Christiania på Bokstadsås. Vid vestra ändan af Sælsvandet i Vaage.) *4—8 tum hög af blek gulbrun färg, med 2—6 stora blekgula blr och rödaktig sporre.* — *Satyrium Epipog. L. E. Gmelini Rich.*

3 Flocken **Vandeæ.** Knappen ensam, fri. Pollenmassorna [4, skifformiga] vaxartade, medelst en cellulös förlängning fästade på märket.

416. CALYPSO *Salisb.* Toffelblomma.

1 C. *borealis Sal.* örtbladet från stjelkens lökformigt uppsvälda bas, ensamt, äggrundt; läppens bräm n. äggrundt, nående framom sporren. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.518. Fl.D. suppl.99. H.N.f.9, n:o 65.

Fukt. lundar, r. (*Lul. Lpm.* vid Niommelsaska: H. Widm.; Jokkmokk, Kajtum-selet; ¼ mil sydost fr. Jokkm. kyrka, vid en bäck fr. berget Kuotsakåiwe m. fl. st.; ¼ mil vest. om Sarkaware. *Um. Lpm.* nära Stensele kyrka. *VB.* Råbäck i Öfver-Luleå: Hj. Holmgr.; Pit. sn, vid Långviken och Alters bruk enl. G. v. Ced.; Skellefteå, mell. Falkbergets norra sida och Falkträsket, samt på Hömyrsberget nära Waruträsk.) *Stj. 3—6 tum hög, slidad, med en stor blomma i toppen, hvars läpp är brunfläckig, de öfre kalkbladen ljusröda.* — *Cypripedium bulbosum L. Orchidium arcticum Sw. Norna Wg.*

4 Flocken **Malaxideæ.** Knappen ensam, fri. Pollenmassorna [klotrunda ell. aflånga] vaxartade, omedelbart lagda på märket.

417. STURMIA *Reich.* Myggblomster.

1 S. *Loeselii Reich.* stjelken 3kantig; bladen 2, lancettlika; kalkläppen äggrundt aflång, trubbad. ♃ 6, 7, blekg. blr. Fig. Fl.D.877. V.Ac.H.1800,t.3. Reich.Orch.t.140. H.N.f.6, n:o 63.

Kärr, r. (*Sk.* Christianstad, vid Lefrasjön och Veilesjön; Kettilsmossen i Stångby sn; kärr mell. Örtofta och Lackalänge; Christineberg nära Malmö. *ÖG.* Hagebyhöga sn, vid Rangeltorp; Vinnerstad sn vid Boren. *Uppl.* i tufviga kärr vid Norvidsjön nära Björklinge kyrka: Linné i herb. *Gestr.* Kubbo, vid en mindre skogssjö. *Öl.* mell. Borga och Vedborns träsk. *Gottl.* Storholmen i Fardume träsk; i Martebomyr åt Lummelundssidan; Djufves vid Hoborgen m. fl. st. enl. G. v. Ced. — *N.* Christiania på Næsöe.) *3—6 tum hög med glest ax af 2—6, 3—4 lin. vida blr; bladen utgående från stjelkens lökformiga bas.* — *Ophrys L. O. paludosa Fl.D. Malaxis Sw.*

418. MALAXIS *Sw.* Myggblomster.

1 M. *monophyllos Sw.* stjelken *3kantig;* blad *ett, säll. 2, ovala;* skärmbl. *kortare* än fruktämnet; kalkläppen *rundad med lång jemnbred spets.* ♃ 6, 7, blekg. blr. Fig. Sv.B.663. V.Ac.H.1800,t.3. Fl.D.1525. H.N.f.6, n:o 62.

Kärr, r. (*ÖG.* Spånghagen, Slaka sn; Kärna i Värö mosse; Omberg; Vinnerstad etc. *Södml.* Rydby. *Uppl.* Järlåsa sn, vid torpet Granslätt; Elfkarleby, Ytterboda. *Gestr.* Kubbo i Ormkärrsmuren; Edskön i Verkfjärden. *Medelp.* Alnön; Hammar i Torp sn; Hässjö sn enl. Leffl. *Ångml.* Bjertrå vid Öster-Strinns fäbod. *Jemtl.* Sunne, Frösön och Lith; Rödö m. fl. snr. *Dal.* Boda kapell. *Vestml.* Linde sn, Håkans-

boda; Sätra brunn; Sala. *VG.* Kinnekulle. *Gottl.* Fardume träsk; Sproge. — *N.* Christiania, vid Lysager kjærn, Gjellebäck m. fl. st. Glommen vid Konglebæk; Toten; Klæcken på Ringerige; Gudbrandsdalen, nära Jettafjell.) *5—8 tum hög, med 1—2, högst sällan 3 blad från stjelkens lökformiga bas, långt och smalt ax af talrika blr, föga mer än en lin. i diam. — Ophrys L. Microstylis Lindl. Den 2bladiga var. torde vara Linnés Ophrys latifolia Fl.Su. och Gunners O. liliifolia från Nordl.*

2 M. *paludosa Sw.* stjelken *flerkantig;* bladen *2, 3, omv. äggrunda;* skärmbl. *af fruktämnets längd;* läppen *äggrund, spetsig.* ♃ 7, 8, gröng. blr. Fig. Sv.B.662. V. Ac.H.1789,t.6,f.2. Fl.D.1234. H.N.f.14, n:o 71.

Kärr, r. (*Sk.—Ångml.* Själevad; Botheå sn, Gålsjö m. fl. st.: Arn. *VB.* nor. del, Björkfors. *Um. Lpm.* Betsele. *Dal. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh.* Pilgården i Näsinge. *Gottl.* — *N.* Aggerhus, Christiansands och Bergens st.) *2—5 t. hög, med smalt ax af talrika, något större blr än hos föreg.; stjelkens bas lökformig. — Ophrys L.*

419. CORALLORHIZA *Hall.* Korallrot.

1 C. *innata Br.* axet fåblommigt, med spetsiga kalkblad; läppen aflång. ♃ 6, g. blr. Fig. Sv.B.554. Fl.D.451 och 2364. Fl.N.2,t.6. H.N.f.13, n:o 74.

Fukt. skog. (*Torn. Lpm.* Vittangi. *Lul. Lpm. VB.* nor. del. — *Sk. Boh. Öl.* nära Thorslunda. *Gottl.* Askängen i Hejde sn. — *N.* icke sällsynt, till Ost-Finnm. Varanger.) *Stängeln 6—10 tum hög, med bladlösa slidor och korallgrenig rotstock. — C. nemoralis Sw. C. virescens Drej. Ophrys Corallorh. L.*

5 Flocken **Cypripedieæ.** Knappar 2.

420. CYPRIPEDIUM *Lin.* Gucku-skor.

1 C. *Calceolus L.* stjelken flerbladig, med ovala spetsade blad; kalkens uppblåsta läpp något nedplattad, kortare än de öfriga kalkbladen. ♃ 6. Fig. Sv.B.524. Fl.D.999. H.N.f.4, n:o 85.

Fukt. st. i skogar, r. (*ÖG. Ner.* och *VG. Dalsl.* Kårud i Bräcke sn: Stud. Thorstenson. *Verml.* bergslag. *Vestml. Dal. Uppl. Gestr.* och *Helsl.* Nordligast i *Um. Lpm.* Stensele. *Öl.* Mörbylånga och Högsrum sockn. *Gottl.* — *N.* till Gudbrandsdalen, Ringeboe och Salten; Gildeskaal: Norm.) *Har de största blrna af Skand. arter i denna fam.; läppen stor som ett litet päron, gul; de öfriga, 2 tum långa kalkbladen bruna; stjelken vanl. en-, säll. 2- ell. 3blommig; rotstocken krypande. Har egentl. 3 ståndare, hvaraf den mellersta är steril och fri, bladlik.*

---

85 Fam. **IRIDEÆ** *Juss.* Blomkalk kronlik, regelbunden med 3 ståndare. Fruktämne 3rummigt, mångfröigt.

421. IRIS *Lin.* Svärdlilja.

1 I. *Pseudacorus L.* bladen platta svärdlika; blomkalkens flikar glatta, *de inre jemnbreda, smalare och kortare än* märkena. ♃ 6, 7, g. blr. — *β citrina:* bladen smalare; blrna mer än hälften mindre. Fig. Sv.B.110. Fl.D.494.

Strand. (*Sk.—VB. Dal. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Helgeland. — *β Gottl.* Vängemyr, vid Staplarne.) *Stora praktfulla blr; bladen tumsbreda, af omkr. stjelkens längd. Bladen hos β äro öfver 5 qvart. långa och en god half tum breda; blrna enl. Fr. brandgula.*

†2 I. *sibirica L.* bladen smalt jemnbreda, kortare än stjelken; kalkens flikar glatta, de yttre omv. äggrunda med kort klo, *de inre aflånga, större än* märkena; fröhuset 3-kantigt. ♃ 6, *blå* blr. Fig. Reich.D.Fl.f.768. H.N.f.12, n:o 69.

Kärr, r. (*VG.* Larf sn vid Slättås. *Vestml.* Nora sn, Fåsjöhyttan. *Gottl.* Kräcklings i Kräcklingbo sn; Lummelund; Vänge-myr; Klinte. Enl. Vestöö skola växtst. på Gottl. vara osäkra. Trol. öfverallt förvildad.) *Lärer sällan, om någonsin blomma på Gottl. En del af de sterila ex. från denna ö hafva dubbelt bredare blad [3 lin.] än de Vestgötska och synas osäkra.*

422. **CROCUS** *Lin.* Saffran.

†1 C. *vernus All.* lökens yttre hinna nervig, upplösande sig i hårfina trådar; kalkflikarne ovala konkava, något inböjda, n. dubbelt längre än det 3klufna krusiga märket. ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.2022. Reich.f.786.
Förvildad i trädg. r. (*Stockh.* på gräsplanerna vid Ulriksdal. *Uppl.* Löfsta bruk. — *N.* Bergen, i ängar vid Årstadmark.) *Blr och blad från löken; de förra blå ell. hvita.*

---

86 Fam. **NARCISSINEÆ** *Juss.* Blomkalk kronlik, regelbunden med 6deladt bräm. Stånd. 6. Fruktämne som hos föreg. fam.

423. **NARCISSUS** *Lin.* Narciss, Påsklilja.

†1 N. *Pseudonarcissus L.* bladen rännformiga; bikronan *klocklik, af kalkflikarnes längd,* i kanten vågig och naggad. ♃ 4, 5, g. blr. Fig. Fl.D.2170. Reich.D.Fl.f.816.
Äng. odl. st. r. (*Sk.* vest. Göinge vid Sandby; Röstånga sn vid Blinkarp etc. Förr äfven funnen i Blek. och Smål. *Gotl.* Vesterheide i en äng söder om Lund vid Halfvars. För öfr. förvildad i gamla trädgårdar.) *Stängeln hos båda arterna enblommig.*

†2 N. *poëticus L.* blad som hos föreg.; bikronan *skål-lik,* med *röd* naggad kant, *mycket kortare* än de ovala kalkflikarne. ♃ 4, 5, hv. blr. Fig. Reich.f.808.
Förvild. r. (Från *Sk.* till *Helsl.* här och der sparsamt förekommande i ell. omkring gamla trädgårdar.)

424. **LEUCOJUM** *Lin.* Snöklocka.

†1 L. *vernum L.* stängeln enblommig; stiftet klubblikt. ♃ 3, 4. Fig. Reich.f.804.
Förvild. r. (*ÖG.* Vadstena klosterträdg.; Klosterorlunda i Hof enl. Kindb. *Stockh.* Dufnäs i Brännkyrka sn. *Gefle.* Källmur i en skogsäng; hvarken der eller annorstädes i Gestr. veterligen planterad.) *Blomman lutande, hvit, med en grön fläck i flikarnes spets.*

425. **GALANTHUS** *Lin.* Snödroppe.

†1 G. *nivalis L.* stängeln enblommig; bladen 2:ne kölade. ♃ 3, 4, hv. blr. Fig. Fl.D. 1641. Reich.f.807.
Förvildad, r. (*Sk.* omkr. Lund; på ängar vid öst. Torp; Dalköpinge, vest. Karaby m. fl. st. *Hall.* Hasslöf etc. Upp till *Södml.* t. ex. Åkers sn i parken vid Berga. *Öl.* — *N.* Bergen.) *Fingerhög, med hängande blomma.*

---

87 Fam. **HYDROCHARIDEÆ** *Juss.* Blr skiljdkönade, med 3 kronlika och 3 foderlika kalkblad. Frukt flerrummig, med fröfästen på väggarne.

426. **STRATIÓTES** *Lin.* Dyborre.

1 S. *aloïdes L.* bladen jemnbreda, kölade, i kanten taggiga. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D. 337. Reich.D.Fl.f.111.
Stillast. vatt. (*Sk. Smål.* vid Vettern; samt Melby i Ukna: Scheutz.—*Helsl. Vestml. Ner. Verml.* — *N.* i Ofoten: Gunn. enl. Bl.) *Bladen från rotstocken, i en krets, från hvars midt ell. sida blomstängeln uppskjuter; hela växten före och efter blomn. nedsänkt under vattnet.*

427. **HYDRÓCHARIS** *Lin.* Dyblad.

1 H. *Morsus ranæ L.* bladen runda med hjertlik bas. ⊙ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.598. Fl.D.878.
Stillast. vatt. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Boh.*) *Örten flytande; bladen tumsbreda, med form af Näckblad; honblr mer sällsynta. Sätter knappt mogen frukt i Sv., utan förökas genom knoppar, som affalla och öfvervintra i dyn, hvarifrån de följ. år flyta upp och utvecklas till nya plantor.*

---

88 Fam. **NAJADEÆ** *Link.* Blr skiljdkönade. Kalk enkel flasklik, tätt omslutande befruktningsdelarne. Stånd. 1, med 4rumm. knapp. Fruktämne enrummigt, slutl. bildande en af kalken beklädd nöt.

428. NAJAS *Lin.* Nateserf.

1 N. *marina L.* bladen *motsatta,* ell. vid grenarne *3 i krans,* jemnbreda, skiftevis och något bugtigt *tandade;* frukten aflångt äggformig. ⊙7—9. -+- *β muricata:* stjelken taggig med röda leder. Fig. V.Ac.H.1837,t.8. Fl.D.2121. H.N.f.4, n:o 84.
Hafsvik. r. (*Sk.—Gestr. Hall.* Halmstad: Theor. *Gottl.* Fardume träsk; Pavik i Vestergarn enl. G. v. Ced. — *N.* Christiansand; Hvalöarne, på Kirköe.) *Växer och blommar under vattnet; hanväxten sällsyntare. Ståndarknappen vanl. uppbristande oordentligt och utan sträng; men, upptages växten ur vattnet, ser man den stundom få en kort sträng och öppna sig i 4, tillbakarullade flikar. — N. major Roth.*

2 N. *flexilis Rostk.* bladen *5—6 i krans,* jemnbreda, *mot spetsen* småtandade; frukten som hos föreg. ⊙7—9. Fig. Willd.Act.Ac.Ber.1798,p.89,t.1,f.1. H.N.f.14, n:o 77.
Insjöar, r. (*Uppl.* i sjön Hederviken nära Braheberg i Närtuna sn.) *Växtsätt och frukt likasom hos föreg.; hela växten mycket spädare, med bladen nedtill helbräddade, endast mot spetsen omärkligt småtandade. — Caulinia Willd.*

---

14 KLASSEN

LILIIFLORÆ.

89 Fam. **LILIACEÆ** *Juss.* Kalk kronlik. Ståndarknappar öppnande sig inåt. Stift 1, ell. 0. Fruktämne 3rumm., 3skaligt, med centrala, mångfröiga fröfästen. [Afvikande slägte: *Paris.*)

1 Flocken **Tulipeæ.** Kalk 6bladig. Frukt: fröhus med platta frön, staplade tätt på hvarandra. [Lökväxter.]

429. TULIPA *Lin.* Tulpan.

†1 T. *silvestris L.* bladen lancettlika; blomman ensam, lutande; ståndarsträngarne vid basen ludna; pist:s märke tvärhugget. ♃ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.202. Fl.D.375.
Odl. st. r. (*Sk. Blek. ÖG. Hall. Gotl.;* samt flerestädes i gamla trädgårdar förvildad, upp till *Uppl.*) *Märket hos de odl. arterna har 3 tillbakarullade flikar.*

430. FRITILLARIA *Lin.* Kronlilja.

1 F. *Meleagris L.* alla bladen skiftevisa jemnbreda rännformiga; 1-, sällan 2blommig. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.376. Fl.D.972. H.N.f.13, n:o 75.
Fukt. äng. r. (*ÖG.* Adelsnäs; Norrköp., samt Spellinge i v. Harg sn. *Södml.* Strengnäs vid Olivehäll; Tista slott och Nyköping enl. Leffl. *Stockh.* flerestädes. *Uppl.* Svartsjölandet på Kalfudden; Norrtelje vid Lovisedal, ymnig; Uppsala-trakten på alla ängar; Söderfors, Untra mosse enl. Leffl. *Gefle,* nära Sockerbruket. *Vestml.* i Sätherbo vid Reutersberg. *Gotl.* Klintebys i Klinte sn. — *N.* Christiania och Drammen; Bergen: Bl.) *Blrna stora hängande, damspelsrutiga, bruna, stund. hvita.*

431. LILIUM *Lin.* Lilja.

†1 L. *bulbiferum L.* bladen *strödda, jemnbredt* lancettlika; blrna *upprätta, klocklika,* invändigt sträfprickiga. ♃ 6, 7, brandg. blr. Fig. Sv.B.398.
Äng. och odl. st. r. (*Smål.* Fryeled vid Näsbyholm; Björneberg nära Jönköping; Vimmerby: Dr Lund. *ÖG.* mångenstädes enl. Kindb. *Södml.* Aspön, Vedhörna-ängen enl. Linné; i en äng mell. Öfver-Selö kyrka och Landshäll; Ytter-Selö, i Målsåkers äng. *Uppl.* Bro sn, på en holme i Lejondalssjön. *Rosl.* i Norrteljetrakten; i närheten af Björnö. *Vestml.* vid Ängsö färja, och på Björnön. *Verml.* Hornkullen i Kroppa sn; Långbanshyttan. *VG.* Billingen; Kinnekulle. — *N.* Tönsberg, i parken vid Berg.) *Har bruna knopplökar i bladvecken.*

†2 L. *Martagon L.* bladen *kranssittande, äggrundt* lancettlika; blrna i klase, *nedböjda,* med *tillbakarullade,* vid honingsfållen håriga kalkblad. ♃ 7. Fig. Sv.B.381.
Förvild. r. (*Sk.—Helsl.* i gamla parker och trädg.) *Blrna röda, brunfläckiga.*

2 Flocken **Asphodeleæ.** Kalk af 6, fria eller samväxta blad. Frukt fröhus, med tjocka, runda ell. kantiga frön. [Lökväxter utom *Anthericum*.]

432. ALLIUM *Lin.* Lök.

† Hvarannan ståndarsträng 3gafflad, med knappen på mellanfliken: *Porrum Tourn.*

1 A. *Scorodoprasum L.* bladen *platta* med *2eggade* slidor; blomflocken med knopplökar; kalkbladens köl *småknottrig;* ståndarsträng. *icke* utskjutande. ♃ 7, viol. blr. — β *minus:* stjelk och blad hälften smalare; bladslidorna mindre plattade. Fig. Fl.D. 1455; β 290. Reich.D.Fl.f.1073; β 1074.
Lund. r. (*Sk.—Uppl. Vestml.* flerestädes. *VG. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Svenneröer vid Fredriksværn. — β sandåkrar: *Sk.* Falsterbo etc. *Öl.* i Sandby. *Gotl.* Lummelund vid Kinners gästg.) *Bladen 2—4 lin. breda.* — β *A. arenarium Lin. herb. och Sm.*

2 A. *arenarium L.* bladen n. *trådlika, jemte* slidorna *trinda;* blomfl. med knopplökar; kalkbladens köl *slät;* ståndarsträngarnes sidoflikar långa trådlika *utskjutande.* ♃ 7, viol. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.691. Fl.D.2227. H.N.f.8, n:o 69.
Back. sand. st. r. (*Sk.—Stockh. Rosl.* Söderön. *Hall. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* söd. och vest. del till Trondhjem.) *Utmärkt af de trinda bladen; blrna små, vanl. utskjutande i toppen af knopplöksamlingen.* — *A. vineale L.Sp.Pl.*

†† Alla sträng. enkla syl-lika.

* Blomflock med knopplökar.

3 A. *carinatum L.* bladen jemnbreda, *plattade, släta;* blomhölsterbladen med lång 3-kantig udd; stånd. *dubbelt längre* än de *tvärhuggna* ell. *intryckta* kalkbladen. ♃ 7, r. blr. Fig. Fl.D.2109. Reich.f.1057. H.N.f.6, n:o 64.
Buskväxta äng. r. (*Sk.* vest. Vram. omkr. ½ mil närmare Christianstad, bland småskog vid vägen; Lund, Fogelsång på norra sidan etc. — *N.* vid ett landtställe nära Christiania.) *Lik följ., men skiljd med de långa ståndarne och platta bladen.*

4 A. *oleraceum L.* bladen vanl. *halftrinda,* något sträfva, under *kantigt nerviga;* hölsterbl. som hos föreg.; stånd. *af de* trubbiga, *kort uddspetsiga kalkbl:s längd.* ♃ 7, 8, r. ell. brung. blr. Fig. Fl.D.1456. Reich.f.1067.
Äng. berg, a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* Brunflo. *Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Lofoden.) *Var. med plattade blad: complanatum, samt med rännformiga: canaliculat., hvilken sednare form vanligen varit ansedd såsom Linnés A. carinatum.*

** Blomflock utan knopplökar.

5 A. *Schœnoprasum L.* stjelk. *trind;* bladen vanl. *trinda, ihåliga;* blomflock. n. *klotrund;* stånd. *kortare* än kalken, syl-lika med bredare, otandad bas. ♃ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.89. Fl.D.971. H.N.f.7, n:o 70.
* *sibiricum L.* större och gröfre; bladen ofvanpå plattade. Fig. H.N.f.7, n:o 69. Reich. f.1086.
Klipp. helst på hafskust. (*Blek.—Uppl. Boh. Öl. Gotl.* — * *Jemtl.* Bergs sn, Vigge by nära Hofverberget. — *N.* Finnm. t. ex. Senjen, Skjervö, Alten, Porsanger m. fl. st.: Norm.) *Prof. Fries anser A. sibir. som hufvudart och a som underart med namnet schœnoprasoides.*

6 A. *montanum Schmidt:* stj. *upptill* kantig; bladen *platta, jemnbreda;* blomfl. *konvex;* ståndarne *betydl. längre* än kalken. ♃ 7, ljusr. blr. Fig. Reich.f.1094. H.N. f.5, n:o 70.
Stenback. torra st. r. (*Sk.* Åhus i Espet vid Helgeåns utlopp. *Dalsl.* allmän genom Ed sn; samt Rölanda, Gesäter och Lerdal snr vid Bohusgränsen.) *Löken fästad vid en krypande rotstock; bladen ej bredare än stjelken; hölsterbladen korta.* — *Allium fallax R. & S. A. angulosum Lin. herb.*

7 A. *ursinum L.* stjelken *kantig;* bladen skaftade, platta *lancettlika;* blomflock. fåblommig, jemnhög; stånd. *kortare* än kalken. ♃ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.236. Fl.D. 757. H.N.f.2, n:o 61.

Lund. r. (*Sk.—Rosl. VG.* Kinnekulle etc.; Göteborg. *Dalsl. Öl. Gotl.* — *N.* söd. och vest. delar upp till Molde.) ***Bladen tumsbreda.***

433. ANTHÉRICUM *Lin.* Sandlilja.

1 A. ***Liliago L.*** stängeln ***enkel*** bladlös; rotbladen jemnbreda; blrna platta, n. i klase; stiftet ***nedböjdt, kortare*** än kalken. ♃ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.403. Fl.D.616. H.N. f.10, n:o 62.

Torra st. r. (*Sk.* östra del, mell. vest. Vram, Maltesholm och Vidtsköfle; Degeberga; Raflunda; Kivik; mell. Rörum och Viks fiskläge etc. *Blek.* vid norra Hoka. *Öl.* vid Gösslunda i Hulterstads sn.) ***Gröfre, med längre rotblad, större [tumslånga] kalkblad än följ.; rot af ett knippe trådar.***

2 A. ***ramosum L.*** stäng. från midten ***grenad;*** rotbl. jemnbreda; blrna platta, i flere klasar; stiftet ***upprätt, längre*** än kalken. ♃ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.671. Fl.D.1157. H.N.f.6, n:o 65.

Torra st. r. (*Sk.* öst. del: Brösarp; Vidtsköfle; Lillö; Åhus; Årup etc. *Öl. Gotl.* — *N.* Kongsberg på Johnsknuden; Christiania, på Egeberget: Bl.; i sednare tider icke funnen.) ***Rot som hos föreg.***

434. ORNITHÓGALUM *Lin.* Stjernlök.

†1 O. ***nutans L.*** bladen jemnbredt lancettlika; blrna i ***ensidig klase,*** hängande, med skaft ***kortare*** än skärmbladen. ♃ 5. Fig. Fl.D.912. Reich.D.Fl.f.1031.

Skugg. st. r. (*Sk.* Lund; Ljungby; Araslöf; Maltesholm. *Blek.* Åsarums prestg.: Gosselm., *Smål.* Kalmar, och Hosmo vid Binga. *ÖG.* Sturefors m. fl. st.: Kindb., förvildad; äfvensom vid *Stockholm* i Carlbergs park. *Vestml.* på Fullerön. *Hall.* Dömmestorp; Skottorp: Theor.) ***Lökväxt med perlhvita blr, 2 tum vida. — Albucea Reich.***

†2 O. ***umbellatum L.*** bladen jemnbreda rännformiga, med en hvit rand efter midten; blrna i n. jemnhög ***qvast,*** med skaft ***längre*** än skärmbl. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.388. Fl.D.1266.

Odl. st. r. (*Sk.* Lund; Skabersjö; Malmö etc. *Blek.* Carlskrona, Ronneby, Carlshamn etc.: Goss. *ÖG.* Gusum m. fl. st. *Hall. Öl.* Algutsrum, och kring Thorslunda kyrka. *Gotl.* enl. Reuterm.; samt flerestädes förvildad. — *N.* Christiansand.) ***Blrna tumsvida, snöhvita, utvänd. grönaktiga.***

435. GAGEA *Salisb.* Vårlök.

† Med 3, sammanhängande knöl-lika lökar.

1 G. ***stenopetala Reich.*** bladet från löken, vanl. ensamt, jemnbredt; blomskaften enkla glatta; kalkbladen n. jemnbreda, spetsiga, sjelfva spetsen trubbad. ♃ 4, 5, g. blr. — ***β pratensis Koch:*** högre växt; det nedre skärmbladet med basen omslutande blomskaften; kalkbl. trubbiga. Fig. Fl.D.2225. Reich.D.Fl.f.1033—37; *β* 38. H.N.f.2, n:o 62; *β* 63.

Odl. st. åkr. *β* äng. fukt. st. r. (*Sk.* isynnerh. i vest. del. *Blek.* Carlskrona, Boråkra, Carlshamn etc. enl. Goss. *Smål.* Kalmar; Vestervik; Vimmerby: Dr Lund; Vexiö, Kampen. *ÖG.* Linköping, vid Hunnebergstull. *Stockh.* Bergiilund; Ulriksdal; Blecktornet. — *β Sk.* Uppåkra. *Blek.* Lyckeby flerest.; Carlskrona, på Verkö; Spandelstorp; Afvelsgärde och Marielund.) ***Örtbladen ett par linier breda; kalkbladen n. tumslånga. — Ornithogalum Fr. Nov. Gagea polymorpha Schultz.***

†† Med en enda, enkel, ell. inuti sammansatt lök.

* Ört-[rot-]blad från löken ett enda.

2 G. ***lutea Ker:*** örtbladet ***lancettlikt*** jemnbredt; blomflocken ***oskaftad*** med enkla, glatta blomskaft; kalkbladen rundadt ***trubbiga.*** ♃ 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.634. Fl.D.378. H.N.f.14, n:o 72.

Odl. st. a. (*Sk.—Helsl. Ner. Verml.* söd. delen. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.* till Lofoden.) — ***Ornith. L.***

3 G. ***minima Schult.*** örtbladet ***smalt*** jemnbredt; flocken ***skaftad,*** fåblomm.; kalkbl. ***smalspetsade.*** ♃ 4, 5. g. blr. Fig. Sv.B.494,f.1. Fl.D.1331. H.N.f.12, n:o 71.

Odl. st. a. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Säbrå; Ytter-Lännäs: Arn. *Dal. Verml.* Sjöstad i

Ölme härad. *Hall.* *Öl.* *Gotl.* — *N.* mycket sälls. funnen vid Bergen; äfven uppgifven för Trondhj.) *Mindre än de föreg.; örtbl. ofta en god linie bredt; hos de unga sterila lökarne n. tagelsmalt.* — *Ornith. L.*

** Rotblad 2 ell. flere.

4 G. *arvensis Schult.* örtbl. n. trådsmala, krökta; flocken skaftad, *mångblommig*, med *tätt småludna* blomskaft, och *2* stora och breda skärmblad vid flockskaftets bas; kalkbladen *spetsiga*, utvänd. *småludna.* ♃ 4, 5, g. blr. Fig. Fl.D.1869. Reich.f. 1049, 1050.
Åkr. och odl. st. r. (*Sk.* åkr. nära Trelleborg. *Blek.* Carlskrona, i parken enl. Gosselm.) *Ofta lågväxt, med teml. små, men talrika (5—10) blr.* — *Ornith. Pers.* *G. villosa Dub.*

5 G. *spathacea Schult.* örtbl. som hos föreg., raka; flocken skaftad, *fåblommig*, med *glatta* blomskaft och ett *ensamt*, bredt skärmblad; kalkbl. *trubbiga, glatta.* ♃ 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.494,f.2. Fl.D.612. H.N.f.1, n:o 67.
Fukt. lund. r. (*Sk.* Reften; Roslätt; Ramlösa och Gyhult, etc. i bokskogarne. *Blek.* Verkö, m. fl. st. omkring Carlskrona. *Smål.* Jönköping vid Rosenlund, samt Husqvarna. *Dalsl.* Backa och vid sjön Kålungen i Gunnarsnäs sn. *VG.* Göteborg flerestädes. *Boh.* Uddevalla, Marieberg.) *Har sällan mer än 3 blr, lika smärre former af G. lutea.* — *Ornith. minimum β Wg.*

436. MUSCARI *Mill.* Perldrufva.

†1 M. *botryoides Mill.* bladen uppräta jemnbreda rännformiga, mot basen smalare; blrna n. klotrunda, de nedre i klasen något glesare. ♃ 5, b. blr. Fig. Reich.D.Fl.998.
Äng. och gamla parker, r. (*Smål.* Vexiö i åkrar vid Kampen. *ÖG.* flerest. i Stångådalen, samt vest. om denna enl. Kindb. *Stockh.* Djurgården nära Fiskarbro-backen; Lidingön, Ekholmsnäs m. fl. st. *Uppl.* Forsmark i Klockarhagen; Löfsta bruk. *Gefle*, i Printzens vret. *VG.* Kinnekulle. *Hall.* *Öl.* Tveta gärde.) *Hyacinthus L.*

3 Flocken **Asparageae.** Kalk af 6, sällan 4 eller 8, merändels samväxta blad. Frukten bär. [Växter med rotstock.] — Undant. *Paris* med kalk af 8, n. fria blad.

437. ASPARAGUS *Lin.* Sparris.

1 A. *officinalis L.* stjelken upprät, trind: bladen knippvisa trådsmala glatta; ståndarsträngarne lika långa som de aflånga knapparne. ♃ 7, 8, gröng. blr. Fig. Sv.B.213. Fl.D.805.
Grus. st., hafsstr. r. (*Sk.* Malmö; L. Hammar; Ystad; Sandhammar. *Blek.* Nettraby. *Smål.* Kalmar. *ÖG.* Vallerstad; Vinnerstad etc. *Stockh.* på Tallholmen och Edsholm i Värtan; Lidingön. *Hall.* Gåsevad; Balgö. *Boh.* Vinga ö, ymnig. *Öl.* Husvalla; Rälla. *Gotl.* Lummelund. — *N.* Christiania i Dragonskoven och på stranden vid stora Bäckelaget etc.) *Blrna mest parvisa i bladvecken; bären röda.*

438. CONVALLARIA *Lin.* Konvalje.

† Blrna klocklika, i klase.

1 C. *majalis L.* stängeln bladlös; rotbladen ovalt lancettlika; klasen ensidig. ♃ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.9. Fl.D.854.
Skogsback. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* och *VB.* till Öfver-Kalix. — *N.* till Nordl:s gräns.) *Blrna välluktande; bären gulröda.*

†† Blrna rörformiga, i bladvecken: *Polygonatum Tourn.*

2 C. *verticillata L.* stjelken *kantig;* bladen *kranssittande*, jemnbredt lancettlika. ♃ 6. Fig. Fl.D.86. Reich.D.Fl.f.966.
Bergstr. r. (*Sk.* *Hall.* *Smål.* vest. del. af Jönk. län, samt flerest. i mell. delen: Scheutz. — *Jemtl.* i de vest. prov. *Um. Lpm.* på en holme i ån nära Stensele. *Ångml.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Blrna hvita, med grönakt., invändigt håriga flikar; bären gulröda.*

3 C. *Polygonatum L.* stjelken *kantig;* bladen *skiftevisa*, ovala—bredt lancettlika; blomskaften 1—3blommiga; kalkens flikar och ståndarsträng. *glatta.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B. 41. Fl.D.377.

Beck. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj. och Snaasen: Bl.) *Blomskaften mest enblommiga, blrna hvita med grönakt. flikar; bären svartblå.* — *Polygonatum officinale All.*

4 C. *multiflora L.* stjelken *trind;* bladen *som hosföreg.;* blomskaft. *fler*blommiga; kalkflik. invändigt jemte ståndarstr. *småhåriga.* ♃ 5, 6. — *β bracteata:* det gemens. blomskaftet utdraget till en liten gren, med skärm vid blrna. Fig. Sv.B.392. Fl.D. 152. *β* Reich.f.963.

Lund. r. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.?* — *N.* söd. del. af Aggerhus och Christianss. st. — *β Uppl.* Roslagsbro i en äng vid Lundaudde. *Södml.* Tosterön, Stenby äng. *VG.* Kinnekulle, Hellekis munkäng.) *Dubbelt större än föreg., hvars flerblommiga varr. ofta tagas för denna, ehuru lätt skiljda på stjelken, som hos C. multifl. saknar alla kanter; blr smalare; bär som hos föreg.* — *β C. bracteata Thom.*

439. SMILACINA *Desf.*

*1 S. *stellata Desf.* bladen aflånga—lancettlika, skiftevisa, glatta; blrna i tät klase, i stjelkens topp. ⨀ 6, hv. blr. Fig. H.N.f.15, n:o 70.

Bergstr. r. (*N.* på nordvestra sidan af Græfsenås, omkr. 1 mil norr om Christiania.) *½—1 f. hög, till stjelk och blad något lik de begge sista arterna i föreg. slägte, men har alla blrna i toppen; bären svarta.* — *Convallaria L. Majanthemum Link.*

440. MAJANTHEMUM *Web.* Ekorr-bär.

1 M. *bifolium DC.* bladen oftast 2, skiftevisa, skaftade, hjertlika, på öfre sidan glatta; blrna i klase. ♃ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.454. Fl.D.291. H.N.f.16, n:o 64.

Fukt. skogsmark, a. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl.: Norm.) *Bären gula, fläckiga, slutl. röda.* — *Convall. L. Smilacina Desf. Maj. Convallaria Web.*

441. PARIS *Lin.* Ormbär.

1 P. *quadrifolia L.* bladen meränd. 4 i krans [säll. 3, 5 ell. 6], bredt omv. äggrunda, spetsade, glatta; blomma ensam. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.6. Fl.D.139.

Lund. a. (*Sk.—VB.* nor. del. och *Torn. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Stjelken enkel, med en grön blomma i toppen; båret svartblått.*

---

90 Fam. **COLCHICACEÆ** *DC.* Kalk kronlik med 6deladt bräm. Stånd. 6, med utåt bristande knappar. Stift 3. Fröhus af 3, helt och hållet, eller endast vid basen hopväxta småfrukter med centrala fröfästen.

442. COLCHICUM *Lin.* Tidlösa.

†1 C. *autumnale L.* löken 1—3blommig, vid blomningen bladlös, sedan uppskjutande lancettlika uppräta blad; kalkens flikar aflånga trubbiga. ♃ 9, 10. Fig. Fl.D.1642. Reich.D.Fl.f.949, 950.

Äng. r. (*Stockholm,* Ulriksdal; Agnesberg; Experimentalfältet: G. v. Ced. *Uppl.* Steninge nära Sigtuna, ymnig. Fordom äfven i *Sk.* vid Oppmanna prestg.; och i *Smål.* på Plåtängen mell. Grenna och Röttle.) *Blrna lika dem hos Crocus, men större, rödaktigt blekblå, med qvarterslång pip, nående n. till löken. Blommar om hösten utan blad, hvilka jemte frukten utbildas våren efter.*

443. VERATRUM *Lin.* Prustrot.

*1 V. *album β Lobelianum Bernh.* bladen omslidande stjelken, ovala spetsade; blomklasarne i tät samling; kalkflikarne utstående naggtandade. ♃ 8. Fig. Fl.D.1120. Fl.N.2,t.1. Reich.D.Fl.f.938.

Fukt. st. i fjelltr. r. (*N.* Ost-Finnm. Kjöllefjord, samt vid Lille- och Store-Lerpollen i Tanen: Norm.; mell. Hopseidet och Varangerfjorden.) *2—3 fot hög med stora blad, äfven invändigt blekgröna blr; den eg. V. album L. har dem utanpå gröna, inuti hvita.*

---

91 Fam. **ALISMACEÆ** *Juss.* Kalk af 6 blad, de 3 yttre oftast foderlika. Småfrukter talrika fria, ell. 3—6 mer och mindre hopväxta, men slutl. fallande från hvarandra. Stift ell. oskaftade märken lika många som småfrukt. Fröhvite 0.

1 Flocken **Butomeæ.** Alla kalkbladen färgade. Småfrukt. fröhuslika, endast vid basen förenade, öppnande sig på insidan.

444. BUTOMUS *Lin.* Blom-vass.

1 B. *umbellatus L.* stängeln trind; bladen jemnbreda, nedtill 3kantiga; blrna i flock, långt skaftade. ♃ 7, hv. rödl. blr. Fig. Sv.B.296. Fl.D.604.

Vatten. (*Sk.—Medelp.* Njurunda och Tuna sn. *VB.* Piteå enl. Leffl.; Luleå och i Sangis elf. *Jemtl.* Håsjö sn. *Dal.* *Verml.* Christinehamn, Väsehärad och Arvika. *Boh.* Uddevalla, i Risån. *Hall.* *Öl.* *Gotl.*) *3—4 fot hög med stor, skön blomflock.*

2 Flocken **Alismeæ.** Yttre kalkbladen gröna, de 3 inre kronlika. Småfrukter [talrika] nötlika, affall. oöppnade.

445. ALISMA *Lin.* Svalting.

1 A. *Plantago L.* bladen *äggrunda,* stund. vid basen något hjertlika [mer säll. lancettl.—jemnbr.], spetsiga; blrna i långt skaftade, *kransvis öfver hvarandra sittande knippen;* fruktgyttr. kranslika, *nedplattade, af rundadt trubbiga* småfrukter. ♃ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.440. Fl.D.561.

Vatt. a. (*Sk.—VB.* nor. del och *Um.* *Lpm.* — *N.* till Trondhj.) *Var. stundom med mer hjertlika blad: v. cordifolium Fr. dock utan all gräns mot den vanl. formen, samt i vatten af vexlande djup och starkare ström med flytande, lancettlika, ända till smalt jemnbreda, utdragna blad.*

2 A. *ranunculoides L.* bladen *smalt lancettlika* eller jemnbreda spetsade; blrna i *ensam och enkel* flock; fruktgyttr. *klotrunda,* af utstående *spetsiga* småfrukter. ♃ 7, 8, hv. rödl. blr. Fig. Fl.D.122. Reich.D.Fl.f.97. H.N.f.4, n:o 87.

Vatt. torfmossar etc. r. (*Sk.* Trelleborg; Ystad; mellan Baldringe och Söfvesta; Roslätt; Kullaberg; mellan Rå och Engelholm etc. *Smål.* Gärdserum; Hannäs vid sjön Vindomen; vid Gräfsjön i Tryserum: Ekstr. *Hall.* nära Halmstad; Vallda sn flerest. *Öl.* från söd. delen till Löth sn. *Gotl.* Vibble kalkugn; Vall; Roma; Boge m. fl. st.) *Mindre än föregående med något större blr. Var. på Öl. och Gotl., trol. i följd af djupare vatten, med långa jemnbreda och flytande blad: var. zosterifolium.*

446. SAGITTARIA *Lin.* Skäkta.

1 S. *sagittifolia L.* stängeln enkel; bladen pil-lika med utdragna spetsade flikar, säll. aflånga, med korta ell. inga flikar; blrna kransvisa, 3 i hvarje krans, tillhopa bildande en klase, med de längre skaftade ♀blrna nedtill, ♂blrna upptill. ♃ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.164. Fl.D.172.

Vatt. a. (*Sk.* allm. *Blek.* och *Smål.* inre del. sälls. — *VB.* och *Jemtl.* — *N.* till Steen på Ringerige, sälls.) *Första rotbl. äro jemnbreda och gräslika, lika Vallisneriæ, för hvilken de i Sv. blifvit misstagna; de följande bladen äro aflånga och flytande, med korta, knappt utstående flikar vid basen; först blommande får växten de pil-lika bladen. Var. någongång, t. ex. i Strinnefjärden i Ångml., med 3—4 tum långa fingerbreda, alldeles hela blad.*

3 Flocken **Juncagineæ.** Alla kalkbladen n. foderlika [gröna eller gulakt.]. Småfrukter helt och hållet eller vid basen samväxta.

447. SCHEUCHZERIA *Lin.* Kallgräs.

1 S. *palustris L.* bladen syl-likt jemnbreda halftrinda, något rännformiga; blrna i gles klase. ♃ 6. Fig. Lin.Fl.L.t.10, f.1. Fl.D.76. H.N.f.15, n:o 71.

Sanka kärr. (*Lpl.—Sk.* söd. *Hall.:* Theor. och *Blek.* *Öl.* Borgaträsk. — *N.*) *Blrna små gulaktiga med stora hängande ståndarknappar; småfrukter af ärters storlek, snedt äggformiga.*

448. **TRIGLÓCHIN** *Lin.* Sälting.

1 T. *maritimum L.* märken *6;* fröhusen [de samväxta småfrukt.] *6rummiga äggformiga,* fårade. ♃ 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.112. Fl.D.306.
Hafsstr. a.; vid sjöstr. r. (*Sk.—VB. Mälaren* på Munsön; Strengnäs i Gersinge storäng; Thorshälla; Vesterås. *Uppl.* vid Bjelkesta i Giresta sn; Uppsala kungsäng. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Finnm.) *Blrna i smal klase; bladen groft trådlika.*

2 T. *palustre L.* märken *3;* fröh. *3rummiga, smalt klubblika.* ♃ 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.111. Fl.D.490.
Kärräng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Spädare än föreg.*

---

92 Fam. **NARTHECIACEÆ** *Fr.* Kalk kronlik 6bladig. Stånd. 6. Småfrukter helt och hållet samväxta till ett 3rumm. fröhus, ell. i toppen åtskiljda, med fröfästen på skalens kanter.

449. **TOFIELDIA** *Huds.* Björnbrodd.

1 T. *calyculata Wg.* blomskaften vid basen försedda med ett *lancettlikt* skärmblad, samt *tätt under kalken* med ett 3klufvet, foderlikt svepe; fruktens stift *syl-lika.* ♃ 6, g. blr. Fig. Sv.B.482,f.2. Fl.D.suppl.t.13. H.N.f.4, n:o 86.
Sump. mark, r. (*Gotl.*) *Dubbelt gröfre än följ. Kalken med svepet liknar en krona med sitt foder. Bladen hos båda arterna smala, gräs- ell. svärdlika, 2—3 tum långa, plattadt 2sidiga. — Anthericum L. `T. palustris DC.*

2 T. *borealis Wg.* blomsk. *utan* skärmblad, i stället *vid basen* omgifna af det *från kalken aflägsnade,* 3klufna svepet; stiften *ganska korta.* ♃ 6, 7, hvitg. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.10,f.3. Sv.B.482,f.1. Fl.D.36. H.N.f.3, n:o 57.
Fjelltr. (*Lpl.—Dal.* fram till Oresjön. *Verml.* bergsl., mell. Gustafsfors och Liljendahl *Ångml.* Vidbyggerå; Nätra och Arnäs snr; Tåsjö. *Helsl.* n.v. del ned till Arbrå och Ofvanåker. — *N.*) *3—6 tum hög med kortare ax än föreg. — Anther. calyc. β L. T. alpina Sternb. T. palustris Huds.*

450. **NARTHÉCIUM** *Möhr.* Strandlilja.

1 N. *ossifragum Huds.* bladen smalt gräs- ell. svärdlika; blrna i klase. ♃ 7, g. blr. Fig. Sv.B.489. Fl.D.42. H.N.f.14, n:o 73.
Fukt. äng. kärr. (*Sk.—Jemtl.* i de vest. provinserna. *Ner.* Askersunds sn. *Smål.* vest. delen till Lenhofda och Elghult; Madesjö sn i Kalmar län. *Blek.* mell. Eringsboda och Svarthöfdaryd: Scheutz. — *N.* vest. del. fr. Christianss. st. till Finnm.) *½—1 fot hög; hela växten, utom ståndarsträngarne, glatt. — Anthericum L.*

---

93 Fam. **JUNCACEÆ** *DC.* Kalk foder- ell. fjäll-lik, 6bladig. Stånd. 6, ell. 3. Stift 1, med 3 märken. Fröh. 3rummigt, mångfröigt ell. enrummigt och 3fröigt.

451. **JUNCUS** *Lin.* Tåg.

† Blomsaml. (skenbart sidosittande) vid basen af ett ensamt, långt och trindt skärm, liknande en fortsättning af det b l a d l ö s a strået; fröen ovingade.

* Slidorna vid stråets bas ljusbruna, g l a n s l ö s a; stånd. 3.

1 J. *conglomeratus L.* strået *finstrimmigt;* blrna ganska talrika, gyttrade i ett *rundadt hufvud* ell. *kortgrenigt* knippe; kalkbl. spetsiga; mogna fröhuset något *intryckt* i spetsen, *med en vårta* för stiftet. ♃ 7. Fig. Sv.B.479,f.2. Fl.D.1094.
Våta st. a. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Öl. Gotl.* — *N.* till Lofoden.) *Stråets topp (skärmbladet) 4—6 tum lång ofvan den bruna blomgyttringen.*

2 J. *effusus L.* strået *slätt;* blrna talrika i dubbelt sammansatt, *utbredt knippe;* kalkbl. spetsiga; fröh. *som hos föreg., utan* vårta. ♃ 7. — *β subuliflorus Drej.* blrna n. dubbelt smärre; fröhuset trubbigt, icke intryckt. Fig. Sv.B.479,f.1. Fl.D.1096. *β* H.N.f.9, n:o 70.
Våta st. a. (*Sk.—Helsl. Dal.* och *Verml. Um. Lpm. Öl. — N.* till Bergen st. — *β VG.* Degeberg; Göteborg: Lefll. *Södml.* Landsort. *Blek.* Saltö. *Sk.* Dahlby.) *Knippet vanl. grönt, 1—2 tum långt, ungefär lika långt ned som hos föreg. Strået hos växten i lefv. tillstånd slätt, hos pressade ex. finstrimmigt.*

** Slid. vid stråets bas glänsande; stånd. 6.

a — Strået strimmigt ell. fåradt, med svartbruna slidor.

3 J. *diffusus Hop.* strået *finstrimmigt, grönt;* blrna som hos föreg.; kalkbl. sylspetsiga, *betydl.* längre än fröh.; detta omv. äggformigt, *trubbigt med udd.* ♃ 7. Fig. Reich. f.921.
Fukt. st. r. (*Sk.* Markie; Stenbyhällar enl. F. Aresch.; äfven erhållen bland *J. glaucus,* antingen från Ramlösa ell. Fogelsång. *Smål.* Stenbrohult.) *Lik föreg. med stort knippe, men smärre blr; skiljd från följ. med det finstrimmiga strået; förmodad hybrid af begge.*

4 J. *glaucus Ehrh.* strået *djupt fåradt, blågrönt;* blrna som hos föreg.; kalkbl. sylspets., längre än fröh.; detta aflångt ovalt, *spetsigt.* ♃ 7. Fig. Fl.D.1159. Reich.f. 922. H.N.f.1, n:o 69.
Fukt. st. r. (*Sk.* vest. och söd. del., t. ex. Benestad; Lund vid Getinge, Dalby, Fogelsång etc.; Ramlösa; Svenstorp i Odarslöf sn, m. fl. st. *Öl.* vid lilla Dahlby och Vesterstad i Kastlösa sn. *Gotl.* Fårön i flygsanden vid Sudergårda.) *Strået 2—3 fot högt, styft, ehuru smalt, med små blr. — J. inflexus Retz.*

b — Strået slätt; med bruna slidor.

5 J. *balticus Willd.* blrna i knippe af 3—4, oliklånga mångblommiga skaft; kalkbl. äggrundt lancettl., spetsade, *de inre med udd;* fröh. elliptiskt, *trubbigt med udd.* ♃ 7. — *β inundatus:* strået lägre och dubbelt spädare med fåblommigt knippe. Fig. Sv.B.479,f.3. H.N.f.1, n:o 68. *β* Fl.D.2287. Reich.f.916.
Hafsstr. och fjellmyrar. (*Sk. ÖG.—VB.* Haparanda. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Rovejaure: H. Widm. *Pit.* Arjeploug; Wallåiwe; Kåbrenoiwe. *Jemtl.* Frösön. *Hall. Gotl.* Fårön; Sandön: Eis. och Stuxb. — N. från Christianss. st. till Ost-Finnm. — *β Sk.* Ystad. — *N.* Lofoden.) *Strået grönt och teml. styft, knappt märkligt strimmadt, blr och fröh. bruna, mycket större än hos de föreg. Fröh. hos Östersjöformerna väl så långa som kalken, hos de Lappska kortare, för öfr. icke skiljda. — J. glaucus Wg.Fl.L. J. glauc. β litoralis Wg.Fl.Su.*

6 J. *arcticus Willd.* blrna 5—12, gyttrade *n. utan skaft* på sidan *nära toppen;* kalkbl. äggrunda, de yttre spetsiga, *de inre trubbiga;* fröh. ovalt, mycket *trubbigt med udd.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.479,f.5. Fl.D.1095. H.N.f.3, n:o 58.
Fjelltr. (*Torn. Lpm.* fjellryggen vester om Torn. träsk. *Lul. Lpm.* fjellen kring Wirihaure; Rovejaure och Rapawagge: H. Widm. *Pit. Lpm.* flerest. *Herjed.* i Ljusnedalen och vid Midtåelfven; Funnesdalen. — *N.* Finnm.—Gudbrandsdalen.) *Strået fotshögt med något stora bruna blr och fröh. i hufvud 1—2 tum nedom stråets topp, långt krypande rotstock. — J. conglomeratus β L. J. effusus β Fl.D.*

7 J. *filiformis L.* blrna i *glest* n. enkelt knippe, n. *midt på* det *trådlika* veka strået; kalkbl. lancettlika, *spetsiga,* vanl. kortare än fröh.; detta n. *klotrundt.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.479,f.4. Fl.D.1207.
Fukt. st. a. (*Lpl.—Sk. Öl. Gotl. — N.*) *Blr och fröh. gröna, ell. mycket ljusbruna, fästade långt ned på strået. Dettas slidor förlängas stundom till ett kort bladämne.*

†† Blomknippe inom flere skärm, af hvilka det yttre långt, upprätt, trindt, liknande en fortsättning af strået; fröen vid ändarne vingkantade.

8 J. *maritimus Lam.* stjelken nedtill med slidor bärande trinda öledade blad; kalkbladen lancettlika, de yttre spetsiga, de inre trubbiga med udd, af det sprötspetsade fröh:s längd, ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1689. Reich.D.Fl.895. H.N.f.9, n:o 69.
Kärrakt. hafsstr. r. (*Blek.* på Rörskärfvet och holmen St. Helena utanför Sölvitsborg

enl. Goselm.; Sälgö, 1 mil öst. om Carlskrona. *Smål.* vid Horsö, Värnanäs, Björnö m. fl. st. nära Kalmar.) *Knippet af gyttrade blr, på oliklånga skaft, skenbart från sidan af strået, hvilket synes fortsatt af det ena långa skärmbladet.*

††† Blomknippe i det bladiga stråets topp, med korta skärm; fröen ovingade.

* Bladen knutigt ledade *).

a — Alla kalkbladen likformiga.

9 J. *obtusiflorus Ehrh.* strået upprätt, styft, *1—2bladigt;* bladen trinda; blomknippet med *utsperrade* grenar och *tillbakaböjda* blombufvud-skaft; *alla* kalkbladen *trubbiga,* n. af det spetsiga fröhusets längd. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.615. Fl.D.1872. H.N. f.1, n:o 70.

Kärr, r. (*Sk.* vid Köpinge-å, Öja, Högesta, Benesta, Baldringe, Ramsåsa etc. *Gotl.* Visby, mell. St. Görans och Snäckgärdet; Lummelund; Hau; Fardume; Bähl; Löjsta; Klinte etc.) *Strået 1—3 fot högt, med jemförelsevis litet, grönt ell. blekbrunt knippe, 2 knappt 3 tum i diam. — Rotstocken hos denna och de 3 följ. krypande.*

10 J. *silvaticus L.* strået upprätt, vanl. *flerbladigt;* bladen n. trinda; knippet 2—3 gånger sammansatt, med *utstående* grenar; *alla* kalkbladen *kort uddspetsiga,* kortare än det kort sprötspetsiga fröhuset. ♃ 6, 7. Fig. Reich.f.906—908. Fl.D.2112. H. N.f.16, n:o 65.

Stränd. särd. hafskust. (*Sk.—Helsl. Vestml. Verml.* och *Dalsl. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj. st.) *1—2 fot hög, ofta med mycket sammansatt knippe. — J. articulatus β silv. J. acutiflorus Ehrh.*

b — De yttre kalkbl. spetsiga ell. uddspetsiga, de inre trubbiga.

11 J. *articulatus L.* strået *uppstigande,* ell. *nedliggande, fler*bladigt; bladen *sammantryckta, tydl.* ledade; knippet sammansatt, med *utstående* grenar; alla kalkbladen lika långa, *de yttre uddspetsiga,* de inre trubbade, kortare än det sprötspetsade fröhuset. ♃ 6, 7. — β *aquaticus:* med nedligg. ell. flytande, rotslående strå. Fig. Fl. D.1097. Reich.f.902—904. H.N.f.5, n:o 71.

Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl. med lägre strå och mindre sammansatt knippe än föreg.; fröh. n. svarta och glänsande. — J. lamprocarpus Ehrh.*

12 J. *alpinus Vill.* strået *upprätt, 2—3*bladigt; bladen *trinda, otydl.* ledade; knippe föga sammansatt med n. *upprätta* grenar; *alla* kalkbladen lika långa, de yttre trubbiga med en kort udd i ell. tätt under spetsen, de inre trubbiga, kortare än det *spetsiga* fröhuset. ♃ 6, 7. — β *rariflorus:* knippet glest, med 2—5blommiga ljusbruna blombufvud. — γ *uniceps:* ett par tum hög, med 1—2, små blomhufv. i toppen. Fig. Fl.D.2171. Reich.f.896—900. H.N.f.6, n:o 66; β f.7, n:o 72 [en lägre form].

Fukt. st. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm. — γ *Lpl.*) *Strået ½—1 fot högt, spensligt, i fjellen med mångblommiga svarta blomhufvuden: J. alpestris ed.1. — J. nodulosus Wg. J. ustulatus Hoppe. J. atratus från Gotl. Fr.Mant.3: en form med något mindre blr och kortare fröhus.*

13 J. *supinus Mönch.* strået spensligt, lökformigt vidgadt vid roten, *fler*bladigt; bladen trådsmala, *mycket otydl.* ledade med en fåra ofvanpå; blomknippet enkelt ell. sammansatt, af 1—6, dels skaftade, dels oskaftade blomhufv.; kalkbl. lika långa, de yttre *spetsiga,* de inre trubbade, n. af det *trubbiga* fröhusets längd. ♃ 6, 7. — β *repens:* strået nedligg. ell. flytande, rotslående; blr i bladvecken. — γ *nigritellus Koch:* spädare, med smärre, svartbruna blombufvud, något intryckt fröhus. Fig. Fl.D.1099. Reich.f.882—886. H.N.f.2, n:o 64; γ f.5, n:o 72.

Fukt. st. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — γ mer sällsynt.) *3—6 tum hög med ljust grönbruna blomhufvud; stånd. har förf. funnit vara 3 hos den vanliga, men alltid 6 hos γ. Varierar med bladiga bl.hufvud: J. subverticillatus Wulf. — β kryper ofta hela alnen omkring i grundt vatten. — J. uliginosus Roth.*

---

*) Lederna härröra af tvärväggar, som kännas, då bladen dragas mellan fingrarne, och äfven ofta synas, särdeles i torrt tillstånd.

** **Bladen oledade.**

14 J. *squarrosus L.* strået vanl. *vid basen 1—2bladigt*, derofvan bart; rotbladen talrika trådlika rännformiga *styfva* utböjda; kalkbl. något *spetsade, af fröhusets längd*. ♃ 7. Fig. Fl.D.430. Reich.f.893. H.N.f.15, n:o 72.
Kärräng. (*Sk. Blek. Smål.* i vest. och mell. delen; äfven vid Jönköping: Scheutz. *Hall. Boh.* Oroust, nära Svanesund; Uddevalla. *VG. Ner.* Porla; Lassåna. *Jemtl.* fjell. *Lpl.*: Linné. *Öl.* — *N.* allm. i vest. del. till Örlandet i Trondhj. st.; sälls. i Aggerhus st.) *Stel och seg, vid roten tufvad och bladig växt.*

15 J. *compressus Jacq.* strået *vid midten enbladigt;* bladen trådsmala rännformiga; kalkbl. *rundtrubbiga, kortare* än det n. klotrunda fröhuset. ♃ 7. Fig. Fl.D.431. Reich.f.890—92. H.N.f.9, n:o 71.
* *Gerardi Lois.* fröh. något mer 3kantigt och spetsigt. Fig. Wg.Fl.L.t.5. Fl.D.2411. Reich.f.888. H.N.f.10, n:o 63.
Sand. och fukt. st. a. (*Sk.—VB.* nor. del. *Jemtl.* — *N.* — * Hafsstr. *Sk.—VB. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *Var. från 3—15 tum hög, med krypande rot, som är tydligare och mindre tufvad hos J. Gerardi, hvars blr äro brunare och något större än hos α; för öfrigt äro de af Koch och fl. gifna karakt. icke beständiga: J. bottnicus Wg.Fl.L.* — *α J. bulbosus L.*

16 J. *bufonius L.* strået klynnedeladt, ell. enkelt, 1—flerbladigt; bladen som hos föreg.; blrna vanl. ensamma, n. oskaftade längs grenarnes sidor och i deras spets; kalkbl. *spetsade, längre* än det aflånga, trubbiga fröh. ⊙ 7. — *β fasciculatus:* blrna 2—4 tillsammans. Fig. Fl.D.1098. Reich.f.872—76; *β* 877—81. H.N.f.7, n:o 73.
Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *1—6 tum hög, med trådig rot; var. ett par tum hög, enkel, med längre fröh.* — *β J. insulanus Reich.?*

†††† Blrna samlade i 1—2, säll. 3, **hufvudlika** gyttringar i stråets topp.

* Strået bladlöst, vid basen omgifvet af rotblad.

17 J. *capitatus Weig.* strået *ensamt*, enkelt; rotbladen *borstlika rännformiga;* blomhufv. *3—6*blommiga, med *korta* skärm; *alla* kalkbladen *syl-spetsade*, n. lika stora, *längre* än det ovala *trubbiga* fröhuset; fröen *ovingade.* ⊙ 7. Fig. Fl.D.1690. Reich.f.862. H.N.f.1, n:o 71.
Fukt. sandstr. r. (*Hall.* Falkenberg; Halmstad; Eldsberga. *Sk.* hela kusten. *Blek.* Torsö i Mellby sn; Christianopel; Djupafors och Brantafors etc. *Öl.* Grankulla. *Gottl.* Sproge på en åker nära Tjengdarve; Gröttlinge sn, vid Slis och Hallinge; samt Öja sn, vid Stockviken.) *2—5 tum hög, med blomhufvud vanl. kortare än det ena upprättstående skärmbladet.* — Anm. *J. pygmæus Thuill., ännu mindre, med flere blomhufv. och spetsadt fröh. fanns fordom i Sk. mell. Klagstorp och Hvellinge.*

18 J. *trifidus L.* stråen *flere* från samma rotstock, enkla; rotbl. som hos föreg.; blomhufv. *1—3*blommiga, mellan 2—3, *mycket långa*, trådsmala skärm; de yttre kalkbl. spetsade, de inre trubbiga med udd, n. *kortare* än det aflånga, *sprötspetsade* fröh.; fröen smalt *vingkantade.* ♃ 7. Fig. Sv.B.727. Fl.D.107 och 1691. H.N.f.10, n:o 64.
Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal.* — *N.*) *Strå och blad trådlika, det förra vid basen omgifvet af slidor, som bära korta syl-lika bladämnen; dock är stundom i samma tufva öfversta slidans bladämne utveckladt till ett 2—3 tum långt blad, så att denna karakter är otillräcklig att skilja J. Hostii Tausch.*

** Strået bladigt; fröen vid ändarne vingkantade.

a — Blomhufv. mångblommiga; alla kalkbl. spetsiga.

19 J. *castaneus Sm.* strået styft, nedtill flerbladigt; bladen rännformiga; blomh. 1—2, vanl. med ett utdraget, upprätt skärmblad; fröhuset äggformigt aflångt, spetsigt, längre än kalkbladen. ♃ 7. Fig. Fl.D.1332. Reich.f.868. H.N.f.3, n:o 59.
Fjelltr. r. (*Jemtl.* Frostvikens sn flerest.; Snasahögen; Sylfjellen; Åreskutan; Alsens gästg. *Herjed.* Midtåkläppen; Malmagen; Skarffjellet m. fl. st. — *N.* Hardanger och Tellemarken till Nordl. Ost-Finnm. vid Persfjorden enl. Th. Fr.) *Blomhufv. svartbruna, meränd. kortare än det ena skärmbladet; fröh. stora och svartbruna.*

b — **Blomhufv. fåblommiga; alla, ell. de inre kalkbl. trubbiga.**

20 J. *stygius L.* strå och blad *trådsmala;* de sednare vanl. *2, ett ofvan* strået *midt,* det andra nära basen; blomh. *ensamt* ell. *2—3,* något långt åtskiljda, *2—3*blommiga; *de yttre* kalkbl. *spetsiga,* de inre trubb., kortare än det *spetsiga* fröh. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.497,f.1. Fl.D.suppl.t.11. H.N.f.3, n:o 60.

Kärr, r. (*Lpl.—ÖG.* vest. Ny sn; Kärna mosse och Gusum: Kindb. *Ner. Verml. VG.* Höfröö i Grolanda, och Ramunde mosse i Skölfvened: J. Hult. Vestra *Smål. Hall.* — *N.* Nordl. Österdalen; Tellemarken; Christiania etc.) *Stundom fotshög, ehuru blommande vanl. hälften lägre, alltid späd, med ljusbr. ell. gulakt. blomhufv., korta. syl-lika skärm, stora ljusbruna fröhus.*

21 J. *triglumis L.* strået *nedtill* bladigt. med *syl-lika* blad; blomhufv. *ensamt, 2—4-*blomm. inom ett *kort* skärm; *alla* kalkbl. trubbiga, kortare än det uppräta, *något trubbiga. med en kort udd* försedda fröh. ♃ 6. Fig. Sv.B.497,f.3. Fl.D.132. H. N.f.3, n:o 61.

Fjelltr. a. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Fingerhög; mycket sällan med 2 blomhufvud; korta, sällan öfver de gula blrna nående skärm; rödbruna fröh.*

22 J. *biglumis L.* strået *som hos föreg.;* blomh. *ensamt, 1—2*blomm., inom ett skärm *längre* än blrna; kalkbl. som hos föreg., kortare än det aflånga, i spetsen *intryckta* fröh. ♃ 7. Fig. Sv.B.497,f.2. Fl.D.120. H.N.f.3, n:o 62.

Högre fjelltr. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Lik föreg., men med blrna något trängda åt sidan af det upprätta skärmbladet, som meränd. når ett stycke öfver dem; fröh. n. klubblika, bruna, med gula kanter.*

452. LUZULA *DC.* Bladtåg, Fryle.

† Knippe af **g r e n i g a** blomskaft, med **e n s a m m a**, ell. blott få blr i hvarje gyttring.

* Bladen **l å n g h å r i g a**; blomknippets grenar n. raka, **u t s p e r r a d e**.

*1 L. *maxima Desv.* bladen bredt jemnbreda ell. n. svärdlika, i kanten håriga; knippets grenar oliklånga, flere gånger delade, med *2—5* hopgyttrade blr; kalkbladen *borst-spetsade,* af det *sprötspetsiga* fröhusets längd. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.441. Reich.D.Fl. 861. H.N.f.14, n:o 74.

Skog. r. (*N.* söd. och vest. delar, från Arendal och Christiansand till Otteröen i Nummedalen. Lofoden och Reinebring.) *Fotshög och mera, med stort blomrikt knippe och stundom fingerbreda rotblad. — L. silvatica Gaud.*

2 L. *pilosa W.* bladen lancettlikt jemnbreda, håriga; knippets grenar dels enkla *en-blommiga,* dels *2—3*blommiga; kalkbl. *spetsiga,* kortare än det *trubbade* uddspets. fröh. ♃ 4, 5. Fig. Sv.B.444. Fl.D.2533.

Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Mindre och med enklare knippe än föreg. — Juncus L. L. vernalis DC.*

** Bladen **g l a t t a**; blomknippets grenar **b å g l i k t u t b ö j d a**.

3 L. *parviflora Desv.* strået bladigt *ända upp* till blomsaml.; bladen lancettlika; knippet med mångblommiga grenar och skaftade ensamma, ell. 2—3, gyttrade blr; skärmfjällen *sargade, hårlösa.* ♃ 7. Fig. Fl.D.1929. Reich.f.859. H.N.f.3, n:o 63.

Fjellv. r. (*Torn.* och *Lul. Lpm. Pil. Lpm.* nedanför Krappesware och på Käksa; Sartajokk: H. Widm. *Herjed.* på Rutstöten. — *N.* Ost-Finnm.—Dovre; Vaage; Filefjell.) *Blrna mycket små, n. alla med längre ell. kortare skaft; stjelken 1—2 fot hög, ofta med ½ tum breda blad.*

*4 L. *glabrata Hop.* blomknippet vanl. med *mer upprätta* grenar; skärmfjällen *hår-kantade, knappt* sargade; för öfr. *som föreg.* ♃ 7? Fig. Fl.D.suppl.t.12. Reich. f.858.

Fjellv. r. (*N.* Lomseggen i Gudbrandsdalen: Norman enl. Bl.) *Något mindre och mer smalbladig än föreg., som den eljest till växten liknar, men till de större och mörkare blrna lik följ. Bladen 3—4 lin. breda.*

5 L. *Wahlenbergii Rupr.* strået *ofvan midten bladlöst,* ell. med ett smalt blad närmare blomsaml.; bladen smalt lancettlika, stund. vid slidöppningen glest håriga; knippet och blrna *som hos föreg.;* skärmfjällen *sargade och hårkantade.* ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.8, n:o 70.

Fjellv. (*Lpl.—Jemtl.* — *N.* Finnm. Nordl.; Valders, och fjellet Bitibodn i söd. delen.) *Vanl. ½ fot, säll. fotshög, med ännu smalare, och endast nedtill på strået sittande blad. Blrna stora som hos föreg., svartbruna. Den utländska L. spadicea DC., med hvilken denna förr varit förvexlad, skiljer sig med tydligare hårtofs i slidmynningen och längre ståndarknappar i jemf. med strängarne. — L. parviflora β WG.Fl.Su. L. glabrata och borealis Fr.S.V.Sc.p.219.*

†† Knippe af mångblommiga täta hufvudlika ax; eller ock ett ensamt ax.

6 L. *campestris DC.* bladen *platta, mycket håriga;* blomknippet med vanl. *talrika,* mer och mindre utdragna, *raka* skaft, *äggformiga* ax; skärmfj. sargade, *n. glatta;* kalkbladen uddspetsade, *längre* än det n. klotrunda fröhuset. ♃ 4—6. Fig. Fl.D.1333. Reich.f.831—37. H.N.f.12, n:o 73.

* *multiflora Lej.* kalkbl. mer sylspetsade; ståndarnes sträng slutl. af omkr. knappens längd. — *β congesta:* axen kort skaftade, n. hufvudlikt hopgyttrade. — *γ nigricans:* bladen blott vid basen ell. slidöppningen håriga; axen skaftade, svartbruna. — *δ pallescens:* axen smärre, på mer utstående skaft, till färgen ljust brunaktiga. Fig. Reich.f.838. *γ* Fl.D.1692. H.N.f.15, n:o 73. *δ* Lin.Fl.L.t.10,f.2. Reich.f.839. H.N. f.6, n:o 67.

Ängsback. skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — * *Sk.—Lpl.* — *N.*) *Hufvudarten har de utblommade ståndarknapparne flere g:r längre än strängen. — Juncus L.*

7 L. *arcuata Wg.* bladen smala *rännformiga, n. glatta;* blomknippet med vanl. 3—5, n. *hårfina, båglikt utböjda* skaft, *rundade* ax; skärmfjällen mot spetsen *långhåriga;* kalkbl. och fröh. som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Wg.Fl.L.t.4. Reich.f.840. H.N. f.7, n:o 74.

* *confusa Lindeb.* örtbl. och slid. mer håriga; axen 1—4, på mindre böjda skaft; kalkbl. af fröhusets längd. Fig. Reich.f.841, 842.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm. till Valders. — * *Lpl.—Jemtl.* Snasahögen. — *N.* Ost-Finnm. till Hardanger och öfre Tellemarken.) *Mycket spädare och med smärre blr än föreg.; bladen stundom med några få hår i kanten. Den i Jemtl. växande formen, som något liknar L. Wahlenb., är ännu spädare med flere, mer glesblommiga ax: var. subspadicea Beurl. — * Juncus arcuat. β Wg.Fl.L., som af Blytt anses vara den rätta L. hyperborea Br., är en medelform till följ. art.*

8 L. *hyperborea Br.* bladen *platta, glatta;* axet *ensamt;* klot- ell. äggformigt, *säll. 2—3* på *upprätta* skaft; skärmfj. n. bladlika, *glatta;* kalkbl. spetsiga af det n. klotrunda fröh:s längd. ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.10, n:o 65.

Hög fjellv. r. (*Lul. Lpm.* på fjellet Jägnafo. — *N.* Finnm. Dovre, på de högsta topparne, t. ex. Finnshöe vid Drivstuen, Knudshöe, Storhöe etc.) *Qvartershög och styf, mest utmärkt från föreg. genom sin glatthet och de breda, icke rännformiga, bladen, hvari den något liknar smärre former af L. camp., för hvars fjellform: β nivalis, den anses af Læst. och Wg. — L. nivalis Beurl. L. arctica Bl.*

9 L. *spicata DC.* bladen *rännformiga, gleshåriga;* blrna gyttrade i *ett grenigt lutande ax;* skärmfj. *sargade,* vanl. *håriga;* kalkbladen *hinnspetsade med en nål-lik udd, längre* än fröhuset. ♃ 7. Fig. L.Fl.L.t.10,f.4. Reich.f.844, 845. H.N.f.3, n:o 64.

Fjellv. a. (*Lpl.—Herjed. Dal.* Idre sn, på Städjan. — *N.*) *Axet tumslångt, slakt; bladen smala. Var. med kort, hoptrångdt och upprätt ax: L. conglomerata Mielichh. — Juncus L.*

---

15 KLASSEN

SPADICIFLORÆ.

94 Fam. **AROIDEÆ** *Juss.* **Blr gyttrade utan skaft, på en köttig kolf, med ell. utan hölster; hos 3:dje flocken insänkta inom den bladlika stammens kant. Frukt: fröhus ell. bär, affallande oöppnade.**

1 **Flocken Aroideæ veræ. Blomkolfven inom hölster; kalk 0; frukt bär.**

453. ARUM ***Lin.*** **Munkmössa.**

1 **A.** ***maculatum L.*** **bladen pil-lika; blomkolfven rak klubblik, omkr. hälften så lång som det strutlikt hopvikna hölstret. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.505. Reich.f.8.**
Skugg. st. r. (*Sk.* på ön Lybeck i Krageholmssjön; Lund; Borlunda sn; Ellinge i v. Sallerup; Engelholm. *Hall.* Halmstad.) ***Hölstret grönt; kolfvens öfre, klubblika del utan blr, svartröd; bären röda; bladen rent gröna ell. brunfläckiga.***

454. CALLA ***Lin.*** **Missne.**

1 **C.** ***palustris L.*** **bladen hjertlika; blomkölfven cylindrisk, inom ett platt hölster. ♃ 6. Fig. Sv.B.39. Fl.D.422.**
Kärr. (*Sk.—VB.* och *Lpm. Boh.* — *N.* Aggerhus och Christianss. st. Nordl. enl. Gunn.) ***Hölstret på insidan hvitt; bären röda.***

2 **Flocken Acoroideæ** ***Endl.*** **Blomhölster 0; kalkblad 6; frukt bärlik.**

455. ACORUS ***Lin.*** **Kalmus.**

1 **A.** ***Calamus L.*** **stängeln ofvan blomkolfven bladlik, ganska lång; bladen svärdlika. ♃ 7, 8, gröng. blr. Fig. Sv.B.100. Fl.D.1158.**
Strånd. (*Sk.—Uppl. Dal.* Norr- och Söderbärke. *Vestml. Ner. Verml. Boh.* Oroust, Henån. *Hall.* — *N.* Christianss. och Aggerhus st., nordligast i Hedemarken.) ***Kolfven fingerlång. Hela örten, lärd. rotstocken, med skarp kryddsmak.***

3 **Flocken Lemneæ. Blr inom den på vattnet flytande bladlika stammens [stambladens] kant, med enbladig kalk.**

456. LEMNA ***Lin.*** **Andmat.**

† Stambladen rundade, mer och mindre tjocka.

1 **L.** ***polyrhiza L.*** **rottrådarne** ***knippevisa;*** **stambladen på båda sidor** ***platta,*** **ofvan** ***mörkgröna,*** **under** ***röda.*** **⊙. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1589.**
Vatten. (*Sk.—Uppl. Helsl.* Delsbo i Långsbo-ån. *Ångml.* Bjerträ sn, Kungsgården. *Vestml. Ner. Verml. Hall. Öl.* — *N.* södra delen.) ***Dubb. större än de 2 följ.; mycket sällsynt i Sv. med blr. — Spirodela Schleid.***

2 **L.** ***gibba L.*** **rottråden** ***ensam;*** **stambladen ofvanpå platta,** ***ljusgröna, under*** **skålformigt** ***uppsvällda, blekare.*** **⊙ 6—8. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1588.**

Vatt. (*Sk. Smål.* vid Kalmar enl. Sjöstr. *ÖG.—Uppl. Vestml.* Kungsör. *Ner. Hall. Öl.* Strandskogen. *Gotl.* Visby: Veslöö; Roma myr: G. v. Ced. — *N.* sydl. delen.) *Telmatophace Schleid.*

3 L. *minor L.* rottråd. *ensam;* stambladen på båda sidor *platta* och *ljusgröna.* ☉ 6—8. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1587.
Vatt. a. (*Sk.—Ångml. VB.* nära Sangiselfvens utlopp. *Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj. st.) *Har oftare blr än de öfriga.*

†† Stambladen aflångt lancettlika, tunna: *Staurogeton Schleid.*

4 L. *trisulca L.* rottråd. ensam; stambladen skaftade, vanl. 3, korsvis förenade. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1586.
Vatt. (*Sk.—Um. Lpm.* ·*VB.* med föreg. *Öl. Gotl.* — *N.* till Hedemarken.) *Ligger större delen af året under vattnet.*

---

95 Fam. **POTAMOGETONEÆ** *Fr.* Blr i ax ell. på en platt kolf: hos *Zannich.* ensamma i bladvecken. Stånd. 1—4. Fruktämn. 3—6, säll. 1, hvarje med sitt märke; slutl. nöt- ell. stenfruktlika.

1 Flocken **Potameæ.** Fruktämnen flere.

457. POTAMOGÉTON. *Lin.* Nate.

† Bladen lancettlika ell. bredare [3 lin.—2 tum; största bredden ungefär på midten].

* Alla bladen tydligt skaftade, de öfre flytande.

a — Bladen utdraget skaftade; de flyt. läderartade.

1 P. *natans L.* de *nedre* bladen snart *utan skifva,* med qvarlemnande af de långa skaften; de *öfre ovala* ell. elliptiska, säll. lancettlika; axskaften *jemntjocka;* nötterna med *trubbig* rygg *). ♃ 7. Fig. Fl.D.1025. H.N.f.5, n:o 73.
* *sparganifolius Læst.* öfre bl. smalt lancettlika; de nedres flere fot långa skaft jemnbreda, hinnaktiga [fyllodier]. Fig. H.N.f.14, n:o 75.
Stillast. vatt. a. * i rinn. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. Tromsöe. — * *Torn.* och *Lul. Lpm.* i elfvarne. *VB.* flerest. i Pite-elf enl. G. v. Ced. — *N.* Dovre.) *De nedre, snart bortruttnade bladen smalare, men n. lika fasta som de öfre, ej så tunna som hos följ. Saknar på uttorkade ställen n. all stjelk: var. acaulis Fr.* — *, *ansedd för egen art af Læst., blommar sällan, och är aldrig funnen med mogen frukt; hvarför den sannolikt endast är en af lokalen i fjellvattnen beroende form, analog med den smalblad. formen af Alisma Plant. och nordl. former af Sagittaria.*

2 P. *fluitans Roth: alla* bladen *lancettlika,* åt båda ändar spetsade, de nedre hinnaktiga. *qvarsittande;* axskaften *upptill tjockare;* nött. med *något hvass* rygg. ♃ 7. Fig. Fl.D.2105. Reich.D.Fl.f.87, 88. H.N.f.9, n:o 72.
Rinn. vatt. r. (*Sk.* Helgeå vid Nymylla i Emitslöf sn enl. F. Aresch.; förr äfven i Rönneå. *Uppl.* Svartsjölandet. Vänthomen i ett floddike vester om Norrskog. *Gotl.* Avanäs på Färö: Vestöö enl. G. v. Ced.) *Lik föreg., men med längre och tunnare blad; de öfversta dock stundom ovala.* — *P. natans β Wg.*

3 P. *polygonifolius Pourr.* de nedre bladen *lancettlika, qvarsittande;* de öfre *aflånga* ell. något äggrunda; axskaften *jemntjocka;* nött. med *trubbig* rygg. ♃ 7. Fig. Reich.f.79—81. H.N.f.5, n:o 74, 75.
Bäck., diken etc. r. (*Sk.—ÖG.* och *VG. Hall. Boh. Dalsl. Verml.* Carlstad i Sandbäcken. *Dal.* Grangärde sn, Räfvåla. — *N.* sydl. del. af Aggerhus st., samt Christians.

---

*) Näml. innan de hunnit torka, hvilket alltid förstås, så ofta de icke beskrifvas torra, i hvilket tillstånd de stundom äfven gifva karakterer.

st. till Stavanger.) *Var. mycket; stundom med kort, krypande stjelk, då blott de öfre, bredare bladen återstå. Närmar sig stundom nog mycket till följ. — P. oblongus Viv.*

b — Bladen kort skaftade, alla tunna, genomskinliga.

4 P. *coloratus Vahl:* de nedre bladen n. elliptiska, de öfre bredt äggrunda, allas skifva längre än skaftet; axskaften n. jemntjocka; nött. med trubbig rygg. ♃ 7. Fig. Fl.D. 1449. Reich. 82—85. H.N.f.13, n:o 77.

Stillastående vatt. r. (*Sk.* i Arrie torfmosse. *Blek.* vid Ekeberg, 1 mil från Carlshamn. *Gotl.* vid Erikskällan och Slojtebrunn i Bähl sn; Etelhem sn, i en bäck till Tenglingsmyr; Klintehamn; Fleringe sn, Lunderhage m. fl. st.) *Skiljd från föreg. med föga annat än de korta bladskaften. — P. plantagineus. Ducros.*
(P. rufescens β; lucens.)

** De öfre flytande bladen skaftade, vanl. läderartade; de nedre oskaftade, hinnaktiga.

a — Axskaften jemntjocka.

5 P. *salicifolius Wolfg.* de nedre bladen *omfattande,* bredt och långt lancettlika *spetsiga,* de flytande ovala med *afrundad* bas; nött. plattade, med *trubbig* rygg. ♃ 7, 8. — *β lanceolatus:* flyt. bladen 0; axskaften långa. Fig. Reich.f.55 [*β*].

Vatt. r. (*VB.* Tornioelf vid Kengis. — *β Torn. Lpm.* Karesuando och Muonioniska. *Pit. Lpm.* Arjeploug. *Jemtl.* Åre sn. i Jäfsjön. *Ångml.* — *N.* söd. del. af Aggerh. st.) *De flyt. bladen, som sällan utbildas, likna dem hos P. natans, ehuru mycket tunnare; de nedre hinnaktiga fingerbreda och 3—8 tum långa, liknande P. prælongi. — P. gramin. var. lanceolatum Læst. P. lanceolatus Reich.*

6 P. *rufescens Schrad.* de nedre bladen från *smal* bas utdraget lancettlika, *trubbade,* de flyt. *aflånga,* trubbade, med *afsmalnande* bas; nötterna plattade med *hvass* rygg. ♃ 7. — *β spathulatus:* alla bladen skaftade och flytande. — *γ minor:* till alla delar hälften mindre; de flyt. bladen smalt lancettlika. Fig. H.N.f.5, n:o 76. Fl.D.1450 och 1635. Reich.f.56; *β* f.86. *γ* E.B.1985.

* *nigrescens Fr.* alla bladen hinnaktiga, de öfre något bredare. H.N.f.16, n:o 66.

Sjöar och rinn. vatt. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl. — *β* i bäckar. — *γ* i fjelltr. *Lpl. Jemtl.* — * *Torn. Lpm.* Karesuando. *Pit. Lpm.* Arjeploug. Äfven uppgifven för *Smål.* i Hosmo-å; samt *Hall.* Harplinge.) *Bladen ¼ till ¾ tum breda och 3—6 tum långa, snart rodnande, särdeles de öfre, hos * snarare svartnande. — P. fluitans Sm. β P. spathul. Reich. γ P. lanceolatus Sm., enl. fig. i E.B. * P. nigrescens Fr. anses af Prof. Fries vara Smiths P. lanceol. och är måhända icke skiljd från γ.*

b — Axskaften uppåt tjockare.

7 P. *gramineus L.* de nedre bladen från *smal bas* smalt lancettlika spetsiga; de flyt. läderaktiga, *äggrundt ovala,* med *trubbig* bas; nött. med *trubbig* rygg. ♃ 7. Fig. Fl.D.222 och 1263. Reich.f.71—80. H.N.f.5, n:o 77 och f.9, n:o 73.

Diken och grundare vatt. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Stundom saknas de flyt. bladen; stundom återstå på uttorkade ställen endast dessa; då båda slagen finnas, är det P. heterophyllus Schreb.* [*H.N.f.12, n:o 75*]. — Anm. *Finnes icke i Linnés Herb., der under detta namn P. zosterifol. och mucronat. ligga.*

8 P. *nitens Web.* de nedre bladen från *bred, halft omfattande* bas lancettlika spetsiga, meränd. rännformiga och *bågligt tillbakaböjda;* de flyt. *åt båda ändar* spetsade; nött. med *något hvass* rygg. ♃ 7. Fig. Fl.D.1807. Reich.f.60—62. H.N.f.8, n:o 67.

Sjöar och rinn. vatt. (*Sk. Smål.* n. del.: Scheutz.—*Um. Lpm. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj. och Näröen. Finnm. Throndenäs: Norm.) *Stutl. mycket grenig, mörkgrön; vanl. mer bredbladig än föreg.; de flyt. bladen, som ofta saknas, längre och smalare än hos denna. — P. gramineum Wg.Fl.Su. P. curvifolius Hn. Ed.4.*

*** Alla bladen hinnaktiga, oskaftade ell. nästan oskaftade.

a — Axskaften uppåt tjockare.

9 P. *lucens L.* bladen *kort* skaftade, från *smal* bas bredt lancettlika, *uddspetsiga,* i

kanten mycket *fint uddsågade;* nött. trubbigt kölade. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.195 och 1384. Reich.f.64 och 69.

* *Zizii MK.* öfre bl. mycket smärre, skaftade, flytande. Fig. Reich.f.66.

Djupare sjöar. (*Sk.—Uppl. Medelp.* Torp sn i Torpsjön. *Dal. Vestml. Ner. Dalsl. Hall.* — *N.* till Söndmöer. — * *Stockh.* i Mälaren, kring ön Fläsklösan och trol. flerestäd.) *Bladen från 1—1½ tum breda, stundom trubbiga med en liten udd, eller utlöper medelnerven till en kortare ell. längre, syl-lik udd; stundom finnes på höstgrenarne bladskifvan så litet utvecklad, att föga mer än nerven bildar bladet.*

10 P. *decipiens Nolte:* bladen *oskaftade,* från n. *afrundad* bas ovala ell. bredt *aflånga trubbiga* med omärklig udd, *helbräddade;* nött. trubbigt kölade. ♃ 7. Fig. Reich. f.63. H.N.f.14, n:o 76.

Sjöar, r. (*Stockh.* i Brunnsviken, och i Trehörningen i Brännkyrka sn. *Uppsala* i Fyrisån.) *Lik, men något mindre än föreg. med tunnare och mindre glänsande blad, som sitta nästan omedelbart vid stjelken, dock utan att omfatta den.*

b — Axskaften jemntjocka.

11 P. *prælongus Wulf.* bladen *stjelkomfatt.,* något lancettlikt jemnbreda [de yngre höstgrenarnes aflånga] *trubbiga* platta *helbräddade;* nötterna halft cirkelrunda, n. tillhopastående med den raka insidan, *hvasst kölade,* med *kort* spröt. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1687. Reich.f.59. H.N.f.9, n:o 74.

Djupare sjöar. (*Sk.—Lpl. Verml. Dalsl. Hall.* — *N.* Christiania, i Asker: Ax. Bl.; Nordl. Fiskevaagvandet i Salten. Ost-Finnm. Jarfjorden: E. Hensch. enl. Th. Fr.) *Stor med ofta tumsbreda, 6—10 tum långa blad, vanligen i spetsen huflikt hopdragna, rundadt trubbiga; axskaft långa; ax och nötter stora.* — *P. gramineus var. borealis Læst. synes vara en smalbladig form häraf.*

12 P. *perfoliatus L.* bladen med *hjertlik* bas *stjelkomfattande,* äggrunda—lancettlika *helbräddade platta;* nött. äggrunda plattade med *trubbig* rygg och *kort* spröt. ♃ 7. Fig. Sv.B.580. Fl.D.196. Reich.f.53, 54.

Sjöar, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bladen vanl. äggrundt aflånga, stund. n. runda: v. rotundifolius, ell. i rinnande vatten lancettlika, alltid med hjertlik bas.*

13 P. *crispus L.* bladen *halft omfattande,* aflångt jemnbreda *vågiga finsågade;* nött. med ett *långt* hornlikt spröt. ♃ 7. Fig. Fl.D.927. Reich.f.50, 51. H.N.f.8, n:o 68.

Sjöar, r. (*Sk.—Uppl. Vestml. Ner. Dalsl.* i sjön Kålungen. *Boh.* Kongelfs fästning. *Hall.* — *N.* vid Stavanger.) *Axen korta och fåblommiga; bladen tydligt sågade. Var. med tätt sittande blad, mellan hvilka stjelken är något zig-zag-böjd: v. sinuatus.*

*(P. coloratus, salicifol., ruf. * nigr., gramin., nitens.)*

†† Bladen ganska smala, utdraget jemnbreda—hårfina.

* Bladen fästade utan slida vid stjelken, fria från ledstiplerna.

a — Stjelken platt, bladlik; bladen strimmadt mångnerviga.

14 P. *zosterifolius Schum.* bladen smalt jemnbreda, spetsiga; axskaften jemntjocka, *dubb.—flere gånger längre* än axen; dessa (vid fruktmogn.) *cylindriska, mång-*(10—12-) blommiga; nötternas inre kant *jemn.* ♃ 7. Fig. Fl.D.1865 och 2046. Reich.f.45. H.N.f.5, n:o 78.

Sjöar. (*Sk.—Medelp. Vestml. Ner.* Örebro; Löcknasjön i Lerbäck etc. *Boh.* — *N.* Christiania.) *Stjelken föga smalare än bladen; dessa en god linie breda, 4—7 t. långa, med 3—5 gröfre, och talrika finare, mellanligg. nerver; axen tumslånga.* — *P. laticaule Wg. P. compressus Fr.*

15 P. *acutifolius Link:* bladen som hos föreg.; axskaften jemntjocka, *icke* längre än axen; dessa *äggformiga, få-*(4—6-)blommiga; nötternas inre kant *med en hög knöl* nedtill. ♃ 7. Fig. Fl.D.1747. Reich.f.44. H.N.f.5, n:o 79.

Sjöar, damm., vattengrafv. r. (*Sk.* flerest. *ÖG.* mångenstäd. enl. Kindb. *Stockh.* i Klara sjö; Hillersjö. *Uppl.* sjön Hederviken. *Ner.* Örebro, flerest. norr och öst. om staden ymn. *VG.* Göteborg. *Hall.* Hasslöf. — *N.* vid Skien.) *Till blad och stjelk*

ej olik föreg., men något spädare och med knappt ½ tum långa ax och axskaft. Nötterna med längre och mera krökt spröt.

b — Stjelken obetydligt plattad, ell. trind; bladen få- (högst 5-) nerviga.

α — Axskaften uppåt tjockare.

16 P. *mucronatus Schrad.* stjelken något plattad; bladen smalt jemnbreda, trubbiga *med kort udd,* 5nerviga; axskaften något plattade, slutl. *mycket längre* än de *cylindriska,* glest *få-(4—6-)blommiga* axen; nött. släta. ♃ 7. Fig. Fl.D.203. Reich.f.42.
Vatten. (*Sk.* allm. *Blek.* Ronneby enl. Gosselm. *ÖG.—Gestr.* sjön Trösken; Gefle. *Vestml.* Vesteråstrakten. — *N.?*) *Till örten lik följ. med ännu plattare stjelk; axen alltid smala, ½—1 tum långa, vid blomn. n. af skaftens längd, sedan vanl. hälften kortare. — P. pusillus β major Fr. P. Friesii Rupr. P. Oederi Mey.* och *Beurl. P. compressus Ed.9, ett namn som väl måste bortläggas, då det aldrig torde kunna säkert utredas, hvilken art Linné afsett med detsamma.*

β — Axskaften jemntjocka.

17 P. *obtusifolius MK.* stjelken något plattadt trind; bladen smalt jemnbreda, *trubbiga,* 3—5nerviga; axskaften något plattade, slutl. *icke längre* än de n. *ovala, tätt 6—flerblomm.* axen; nött. på ytan *ojemna.* ♃ 7. Fig. Fl.D.2107. H.N.f.5, n:o 80, 81.
Sjöar, damm. (*Sk.—Uppl.* Uppsala; Ramsjön i Tibble enl. Lefll. *Ångml.* Bjerträ, i Strinnefjärden. *Dal. Vestml.* vid Ranskär i Mälaren. *Ner. Verml. Boh.* — *N.* Drammen; i Romerige; i Asker: Ax. Bl.) *Bladen nära en lin. breda, 5nerviga, de 2 nerverna närmast kanten ofta knappt märkbara. — P. gramineus Sm. P. compressus Wg.*

18 P. *pusillus L.* stjelken trådlik, n. trind; bladen mycket smalt jemnbreda—n. trådsmala, *uddspetsiga, 3—1nerviga;* axskaften n. trinda, slutl. *dubb.—flere gånger* längre än de *rundade* ell. *ovala, tätt* 4—8blomm. axen; nött. *släta.* Fig. Fl.D.1451. Reich.f.38. H.N.f.12, n:o 76.
Vattenpöl, diken. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Lul. Lpm.* nära Qvikkjokks kyrka: Ands. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Mycket spädare än de föreg.; bladen högst ½ lin. breda, stjelken n. tagelsmal; axen små, yngre mer aflånga men täta, vid fruktmogn. knappt större än ärter.* — Anm. *P. gracilis Fr. med trind stjelk och trådsmala, en-nerviga blad, funnen af gammalt sällsynt i Sk., vid Stockh. och i Gestr., har på alla dessa ställen åter försvunnit.*

19 P. *rutilus Wolfg.* stjelken *styf, halftrind;* bladen styfva, *n. upprätta,* trådsmalt *syllika,* 3nerviga: axskaften *dubb. längre* än de *cylindriska, glest* 6—7blommiga axen; nött. *släta.* ♃ 7. Fig. Reich.f.40, 41. H.N.f.15, n:o 74.
Vatt. r. (*ÖG.* Linköping, vid Hunnebergstullen. *Uppl.* Fasterna sn, i Metsjön vid Lenælunds garfveri.) *Fin som föreg., men med mycket styfvare och mer tättsitt. blad, hvilkas 2 sidonerver äro märkbart gröfre och vanl. belägna längre från kanten än hos pusill.; nött. små med rundad rygg och smal, n. spetsig bas.*

** Bladen med en stipelbärande slida omfattande stjelken. [Axen med mycket långa skaft och långt åtskiljda blomkransar.]

20 P. *zosteraceus Fr.* bladen jemnbreda ända till den i en *kort udd* sammandragna spetsen, *5nerviga; de öfre* och yngre mycket smalare och *spetsade, 3- ell. en-*nerviga; axen vanl. långt uppskjutande öfver bladen. ♃ 7, 8. Fig. Reich.f.33.
Hafvet, r. (*Blek.* Brömsebäck, nära utloppet: Gosselm. *Smål.* i Lofta skärgård; Gellerskulla i Vesterum. *Södml.* i sunden mell. Utön och närliggande öar; Stäket m. fl. st. *Rosl.* Norrtelge skärgård; Singön etc. *Ångml.* Hernösand: Arn.; vid Grönsvik och Eden i Nora sn. *Gotl.* Kyllgårdsåns utlopp vid Storugns i Lärbro.) *Bladen en linie breda, med 3 gröfre nerver. Är sannolikt en form med årsgamla blad af följ., som ofta får de gamla bladen lika breda; de yngre grenarnes äro alldeles lika dennes.*

21 P. *pectinatus L.* bladen jemnbreda—tagelsmala, *spetsade,* meränd. *en-nerviga;* axen vanl. föga uppskjut. öfver bladen; nötterna *släta,* med rundadt trubbig, i torrt tillstånd kölad rygg. ♃ 7. — *β setaceus:* bladen n. hårfina. Fig. Fl.D.186 och 1746. Reich.f.30, 31. H.N.f.5, n:o 82.

Sjöar, dik. helst i salt vatt. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Hernösand: Arn.; Nora och Själevad snr. *Jemtl.* Kallsjön i Åre sn; Sundsjön i Refsunds sn, m. fl. st. *Vestml.* i Engsösund. *VG.* Barnesjön vid Vartofta, samt Aspösjön nära Sköfde: Nordst. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Salten.) *Äldre bladen ofta nog breda, 3nerviga; nött. mogna stora som mindre ärter. Blommar ofvan vattnet.* — *β var. scoparius Wallr.*

22 P. *marinus L.* bladen tagelsmala spetsiga, *en-nerviga;* axen vanl. mycket långt uppskjut. öfver bl.; nötterna som hos föreg., *hälften smärre, torra rynkiga.* ♃ 7. Fig. Fl.D.2106. Reich.f.27—29. H.N.f.3, n:o 65.

Renare vatt. särd. i hafvet. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Nora och Själevad m. fl. snr. *VB.* Neder-Kalix skärg.: Reuterm. *Boh.* Otterö. *Öl. Gotl.* Inuti landet i *ÖG.* Vettern och Motala ström. — *N.* till Ost-Finnm. Fjellsjöar på Dovre.) *Kan svårligen med karakterer skiljas från föreg., ehuru till utseende och växtsätt alldeles olik denna. Är lika fin som dennes β, med nötter mindre än hampfrön, i vattnet släta, torra rynkiga. Blommar alltid under vattnet, så att den aldrig når ytan.*

458. RUPPIA *Lin.* Hårnate.

1 R. *spiralis L. herb.* ståndarknappar *aflånga;* allm. fruktskaftet mycket långt, vanl. *spiralformigt* hoprulladt; de enskilda skaften *många gånger* längre än de äggformiga, *föga* sneda nötterna. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.650, n:o 2. Fl.D.364. Reich.D.Fl. f.26. H.N.f.12, n:o 77.

Hafvet. (*Sk.—Boh. Blek.* Carlskrona-skären. *Smål.* Kalmar. *ÖG.* Djurö kanal; Jonsberg; samt mell. Engelholm och Vindbåtsön enl. Kindb. *Södml.* Hummelsvik nära Nyköping; Dalarön; Ornön etc.: Thed. *Öl. Gotl.* — *N.*) *Bladen hos alla arterna borstlika, slidomfattande. I djupare vatten förlänger sig det allmänna fruktskaftet till ytan, men drager sig vid fruktmogningen spiralformigt tillsamman.* — *R. maritima Ed.6, samt de flesta förf.*

2 R. *rostellata Koch:* knapp. *n. runda;* allm. fruktskaftet knappt längre än de enskilda, *icke* spiralformigt; de enskilda fruktsk. *som hos föreg.;* nötterna vid basen bukiga, tvärt sammandragna i en vanl. *mycket sned* spets. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.650, n:o 3. Reich.f.25. H.N.f.6, n:o 68.

Hafsvik. (*Sk.—Gefle. Helsl.* Hudiksvall, vid Gackerön. *Hall.* vid Säröviken. *VG.* Göteborg. *Boh.* Uddevalla, i Byfjorden; Lysekil; Grebbestad; kring Strömstad. *Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj.) *Något mindre än föreg.; nött. smalare.* — *R. maritima L. herb.*

3 R. *brachypus Gay:* knapp. elliptiskt *rundade;* allm. fruktskaftet *mycket kort,* icke spiralform.; de enskilda *inga* ell. *korta* [högst 4 gr nötens längd]; nött. äggformiga, *något* sneda. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.650. n:o 1. H.N.f.15. n:o 75.

Grunda hafsvik. r. (*Sk.* Malmö; Lomma; Landskrona enl. F. Aresch. *Hall.* Halmstad; Särö etc. *Boh.* söd. del. t. ex. Tjörn och Torö. *VG.* Göteborg. *Blek.* Kungshall, Sjuhallaviken etc. enl. Gosselm. *ÖG.* Axelsö i Gryt sn. *Gotl.*) *Nötterna, större och med vida hårdare skal än hos föreg., äro vanl. längre än deras skaft.*

459. ZANNICHELLIA *Lin.* Hårserf.

1 Z. *major Bönn.* nötterna *oskaftade* ell. *kort* skaftade, med *ojemn rygg;* stiftet *n. af nötens längd.* ⨀ 7. Fig. Sv.B.630,f.a. och f. Fl.D.67. Reich.D.Fl.f.24. H.N.f.15, n:o 76.

Vattengrop. (*Sk.* allm. vid både öst. och vest. kusten enl. F. Aresch. *Blek.* enl. Gosselm. *Smål.* Kalmar, i Malmfjärden; Lindö i Vesterum sn; Bjursund i Loftahammar enl. Scheutz. *Hall.* Halmstad. *Öl.* allm. *Gotl.* Kapellhamnsviken; Slite hamn; Ljugarns hamn.) *Dubb. gröfre än följ. Bladen hos alla arterna smalt jemnbreda—trådsmala, kranssittande, 3 i hvarje krans.* — *Z. palustris L., trol. äfven innefattande följ.*

2 Z. *polycarpa Nolte:* nött. *oskaftade,* med mer och mindre *tandad rygg;* stiftet *kortare än halfva* nöten. ⨀ 6, 7. Fig. Sv.B.630.f.i. Fl.D.2609. Reich.f.20, 23. H.N. f.6, n:o 69. och f.10, n:o 66.

Grundt vatt. vanl. i ell. nära hafvet. (*Sk.—Ångml.* Hernösand och Nora sn. *VB.* Neder-Kalix skärg. *Hall. Öl. Gotl.* I sött vatten: *VG.* i Mellby sn. *Vestml.* Kungsör. *Södml.* Thorshälla-trakten. *Uppl.* vid Uppsala och Vassunda. — *N.* Porsgrund; Fredriksstad; Christiania; Bærum. Ost-Finnm. Elvenæs: Norm. och Th. Fr.)

Dubbelt finare än föreg. med smärre nötter, kortare stift, stund. ej utgörande ½ af nöten. Var. krypande och rotslående; äfven nötternas antal och tandning variera. — Anm. *Z. Rosenii Wallm. fr. Gotl. torde blott vara en tillfällig form af denna ell. föreg., då den på de sista 30 åren icke synes hafva af någon blifvit återfunnen på de angifna lokalerna.*

3 *Z. pedicellata Fr.* nött. i kort skaftad flock, sjelfva med *tydliga* skaft, *hinnaktig tandad* rygg: stiftet *n. af nötens längd.* ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.2610. Reich.f.21. H. N.f.3, n:o 66.
Hafvet. (*Blek.—Ångml.* Hernösand: Årn.; Eden i Nora sn. *Öl.* Ottenby. *Gotl.* Visby och Kapellhamnsviken; Klintehamn. — *N.* Christiania.) *Nött. större än hos föreg., utmärkta af sina teml. långa skaft och stift. — Z. pedunculata Reich. Z. palustris β pedic. Wg.*

2 Flocken **Zostereæ.** Blr på platt kolf, inom hölster, bildadt af bladet. Fruktämne 1. Blomkalk 0.

460. ZOSTÉRA *Lin.* Bändling.

1 *Z. marina L.* bladen *tydligt flernerviga, lika breda som* det jemnbreda blomhölstret; dettas båda klaffar upptill *tvärhuggna;* nötterna tydl. *strimmiga.* ♃ 7. Fig. Sv.B. 186. Fl.D.15. Reich.D.Fl.f.4. H.N.f.15, n:o 83.
Hafvet, a. (*Sk.—Södml.* och *Stockh.*-skären. *Hall. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Lofoden.) *Bladen långa gräslika, omkr. 2 lin. breda.*

2 *Z. angustifolia Horn.* bladen med *otydl. sidonerver;* slidklaffarne upptill *rundade;* för öfr. *som föreg.* ♃ 7. Fig. Fl.D.1501. Reich.f.3. H.N.f.6, n:o 70.
Hafvet. (*Sk. Blek.* Verkö. *Smål.* Kalmar m. fl. st. *ÖG.* Fredriksnäs i Gryt sn. *Södml.* Nyköpingsskären: C. Ind. *Stockh.*-skären. *Hall. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Christiania; Trondhj.; Lofoden; Ost-Finnm. Varanger; trol. utefter hela kusten.) *Mindre och med n. hälften smalare blad än föreg. — Z. marina β Fl.D.*

3 *Z. minor Nolte:* bladen *en-nerviga;* hölstret slutl. *bredare* än bladet, n. lancettlikt; nött. n. *släta.* ♃ 7. Fig. Fl.D.2041. Reich.f.2. H.N.f.11, n:o 69.
Grundt hafsvatt. r. (*Boh.* vid Torön och andra holmar i söd. delen. *Hall.* Kongsbackaviken vid Tjolöholm enl. Leffl.) *Bladen säll. mer än fingerlånga, ½ linie breda. — Z. nana Roth enl. Koch, hvilket motsäges af Reich. Z. Noltei Horn. i Fl.D.*

---

96 Fam. **TYPHACEÆ** *Juss.* Blr i cylindriskt ell. klotrundt ax. Kalk af flere fjäll ell. borst. Frukt nöt, med hängande frö.

461. TYPHA *Lin.* Kafveldun.

1 *T. latifolia L.* bladen *bredt* svärdlika, af stråets längd; han- och honaxet *tätt närmade.* ♃ 7. Fig. Sv.B.520. Fl.D.645.
Vatten. (*Sk.—Helsl.* Söderhamn, Stugsundet. *VB.* Neder-Kalix, i Småträsk. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* Christianiafjorden; Lier; Langesund etc.) *4—5 fot hög med tumsbreda platta blad; axen dubb. tjockare än hos följande.*

2 *T. angustifolia L.* bladen *smalt* svärdlika, något rännformiga, af stråets längd; axen *åtskiljda.* ♃ 7. Fig. Sv.B.234. Fl.D.815.
Vatt. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Hall. Öl. Gotl.* Lokrumemyr enl. G. v. Ced. — Södra *N.*) *Hög som föreg.; bladen 2—3 lin. breda; afståndet mell. axen 1—2 tum, säll. mindre.*

462. SPARGANIUM *Lin.* Igelknopp.

† Bladen mot basen 3sidiga: *S. erectum L.*

1 *S. ramosum Huds.* bladen mot basen *3eggade;* axfästet *grenigt;* grenarne med

oskaftade honax nedtill och *talrika* hanax i toppen. ♃ 7. Fig. Sv.B.464. Fl.D.1282. H.N.f.15, n:o 77, 78.
Vattengrafvar. (*Sk.*—*Ångml.* Bjerträ. *Dal.* *Verml.* *Boh.* *Öl.* *Gottl.* — *N.* till Stördalen i Trondhj. st.) *Gröfre än de följ.* — *S. erectum* α *L.*

2 S. *simplex Huds.* bladen mot basen *3kantiga;* axfästet *enkelt,* med ensamma *skaftade* honax nedtill, och *3—6* hanax i toppen; frukterna *tvärt sammandragna* till ett *långt* spröt. ♃ 7. — β *longissimum Fr.* bladen långt utdragna, flytande. Fig. Sv.B.342. Fl.D.932. H.N.f.15, n:o 79.
Vatt. (*Sk.*—*Ångml.* *VB.* Kalix; Kengis. *Pit.* *Lpm.* i Svärdelfven. *Jemtl.* Oviken. *Boh.* *Öl.* *Gottl.* — *N.* till Trondhj. st. — β i djupare, strömmande vatten.) *S. erectum* β *L.* *S. erectum Wg.* — *β, som i sin mest utvecklade form mycket erinrar om S. natans, är tydligen en af lokalen beroende form, samt öfvergår enl. ex. fr. Vimmerby, meddelade af Dr Lund, utan gräns till hufvudformen.*

3 S. *fluitans Fr.* bladen som hos föreg.; axfästet *enkelt,* nedtill med 1 ell. 2 *skaftade,* derofvan flere tättsittande oskaftade honax, och vanl. *ett enda* hanax i toppen; frukt. *jemnt afsmalnande* till ett *kort* spröt. ♃ 7. Fig. Bot.Not.1852,t.1,f.3. H.N. f.15, n:r 80.
Skogskärr. (*Um.* *Lpm.* Betsele. och *VB.* Skellefteå.—*Smål.* — *N.* nära Elstad i Gudbrandsdalen.) *Icke uppråt som de föreg., utan uppstigande, med stadig stjelk, breda, efter olika lokal, uppräta eller slaka och flytande blad.* — *S. glomeratum Læst.*

†† Bladen ända till basen platta: *S. natans L.*

* Frukt. vanl. tydligt, ehuru kort skaftade, med utdraget syl-likt spröt.

4 S. *natans L.* bladen långt utdragna, gräslika flytande; axfästet vanl. något *grenigt;* honaxen åtskiljda oskaftade [utom de 1—2 nedersta]; hanaxen i toppen, *talrika* [4—12]; frukt. *nervlösa, kortare* än sprötet. ♃ 7. Fig. Bot.Not.1852,t.1,f.1,A. H.N. f.13, n:o 76; f.16, n:o 67, var.
Sjöar och djupa kärr. (*Sk.* sjöar i nor. del. *Blek.* vid Fuhrs gästgg.; Elmtasjön: Goss. —*Helsl.* *Ångml.* Skog sn, Storsjön etc. *Ner.* *Verml.* *Dalsl.* *Hall.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Bladen i djupare vatten ofta flere fot långa, 1—2 lin. breda.* — *Var.* [*H.N.f.16*] *med enkelt axfäste och misstages då ofta för följ.* — *S. natans Lin. Fl. Lapp. och Herb. samt Fr. S.V.Sc.* *S. longifolium Turcz. enl. Fr.* *S. Friesii Beurl.*

5 S. *affine Schnitzl.* bladen utdragna flytande; axfästet *enkelt;* honaxen 2—4, åtskiljda, de 1 ell. 2 nedersta skaftade, de öfre oskaftade; hanax vanl. ensamt; frukt. *starkt nerviga, kortare* än sprötet. ♃ 7. Fig. Bot.Not.1852,t.1,f.1,B. Reich.f.925. H.N. f.14, n:o 78.
Sjöar och rinn. vatt. (*Torn.* *Lpm.*—*Smål.* *Verml.* *Dalsl.* *Boh.* Oroust. *Hall.* Knäred: Theor. — *N.* till Ost-Finnm.) *Lägre växt än föreg., med något kortare och bredare blad. Har enl. Læst. stundom talrika hanax.* — *S. boreale Læst.?*

6 S. *oligocarpon Ångstr.* rotbl. utdragna, vanl. flytande; stjelkbl. *korta,* med bredare, hinnkantad bas; axfästet *enkelt;* honaxen som hos föreg.; hanax 1—2; frukt. mer och mindre nerviga, *längre än* sprötet. ♃ 7. Fig. H.N.f.15, n:o 81.
* *vaginatum Larss.:* bladslid. långa; frukt. tydligare nerviga och skaftade.
Sanka st. r. (*Um.* *Lpm.* Lycksele; Betsele. *Jemtl.* mell. gästgg. Grimnäs och Bräcke, vid Refsundssjön. *VB.* Piteå sn enl. G. v. Ced. *Ångml.* Hernösand. *Helsl.* Hemstanäs, vid Hemsjön: Wistr. *Uppl.* mell. Elfkarleby och Vessland. *Vestml.* Nora sn, Skärmaflyet. *Verml.* Finnskoga, nära Långflon. *VG.* Djursätra i Värsås sn. — *N.* Ost-Finnm.—Bergens st. och Gudbrandsdalen. Christiania, i Nordmarken: Ax. Bl. — * *Um.* *Lpm.* bland α. *Verml.* Liljendal i bergsl.) *1—2 qv. hög, spenslig, med en mängd felslående frukter i hvarje ax.*

** Frukt. oskaftade, utan ell. med kort spröt.

7 S. *minimum Fr.* bladen dels kortare uppräta, dels längre och flyt.; axfästet enkelt, med de 2—3 nedre honaxen skaftade, de öfre *åtskiljda* oskaftade, hanax ensamt i toppen; frukt. *trubbiga,* med *kort* ell. *intet* spröt. ♃ 7, 8. Fig. Bot.N.1852,t.1,f.2. Fl.D.260. Reich.f.749. H.N.f.12, n:o 78.

Sjöstränd. grundt vatt. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* och *VB.* Pajala sn. *Boh.* Strömstad. *Öl. Gotl.* Klinte. — *N.* till Bergen st.) *Ligger jemte n:o 4 under namnet S. natans i Linnés Herb.*

8 S. *hyperboreum Læst.* bladen som hos föreg.; axfästet enkelt; nedersta honaxet vanl. långt skaftadt, de öfre 2—3 oskaftade, *tättsittande;* hanaxet ensamt; frukt. *trubbigt 3kantiga, trubbiga* med *omärkl.* spröt. ♃ 7. Fig. H.N.f.15, n:o 82.

Vattengrop. och kärr i fjelltr. (*Torn. Lpm.* Karesuando, Jukkasjärvi etc. — *Herjed.* och *Ångml. Helsl.* nära Kårböle i Färila. — *N.* Ost-Finnm. kring Varangerfjorden; Tanafjord: Norm. Vest-Finnm. Maasöe och Mageröe enl. Th. Fr.; Alten: Norm. Nordl. Salten i Junkersdalen. Dovre flerestädes.) *Spād och spenslig, men var. likasom föreg. efter lokalens beskaffenhet med smalare och längre eller kortare och breda blad. — S. natans β submuticum Hn. ed.5. S. angustifolium Michx. enl. Fr.*

---

97 Fam. **CYPERACEÆ** *Juss.* Blr i ax af ensamma tegellagda skärmfjäll. Pistill bar, ell. omgifven af inre fjäll, borst, hår ell. dyl. Frukt nöt, med upprätt frö.

1 Flocken **Cypereæ.** Blr 2könade. Skärmfjäll 2sidigt tegellagda.

463. CYPÉRUS *Lin.* Cypergräs.

1 C. *fuscus L.* strået 3sidigt; svepet mest 3bladigt, längre än axsamlingen; axen gyttrade i ett 3—6grenigt knippe, lancettlika, af spetsiga fjäll. ⊙ 6. Fig. Fl.D.179. Reich. D.Fl.f.667. Anderss.Cyp.t.1,f.2. H.N.f.12, n:o 79.

Kärr, r. (*Sk.* Krageholm; Roslätt; Balsberg vid Råbelöfssjön. *Gotl.* Vamlingbo i Thorsbrya, vid vägen mell. Bonsarfve och Roffins; af gammalt äfven funnen vid vägen från kyrkan till Svalstäde.) *Fingerhögt halfgräs med svartbruna ax.*

464. SCHOENUS *Lin.* Knapp-agh.

1 S. *nigricans L.* axet *äggformigt,* af *5—10* småax; kalkborst *0, ell. någon enda kort* och otydlig. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.515. Fl.D.2281. Ands.Cyp.t.1,f.4. H.N.f.4, n:o 89.

Kärr, r. (*Öl.* Högby sn flerestädes; i en bäck mell. byarne Ekelunda och Fröslunda. *Gotl.* i Aghkärren. — *N.* mellan Svinesund och Sponvigen.) *Bladen 1—2, nående öfver halfva strået; axet tjockt, n. svart. — Streblidia Beurl.*

2 S. *ferrugineus L.* axet *aflångt,* af *2—5* småax; kalkborst *flere, längre än* nöten. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.569. Fl.D.1503. Ands.t.1,f.3. H.N.f.1, n:o 72.

Kärräng. r. (*VB.* och *Jemtl.—Smål.* Vimmerby: Scheutz. *Sk. Hall.* söd. del.: Theor. *Gotl. Öl.* — *N.* Drammen; Börsvolden och Blili på Toten; Kimerud på Modum.) *Bladen mycket kortare än strået; axet svartbrunt. — Streblidia Link. Chætospora Reich.*

2 Flocken **Scirpeæ.** Blr 2könade. Skärmfjäll på alla sidor tegellagda.

465. CLADIUM *Patr. Br.* Agh.

1 C. *Mariscus R. Br.* bladen kölade, i kanten och på ryggkölen taggiga; knippet dubbelt sammansatt af gyttrade ax. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.275. Fl.D.1202. Ands.Cyp.t.1, f.5. H.N.f.4, n:o 88.

Kärr, r. (*Sk.* vid Lefrasjön; Vejlesjön enl. F. Aresch.; Skartofta; Arrie. *Blek.* Asarum, i Aborragöl nära Ekeberg; Bastasjö. *Smål.* Paulistiöm i Karlstorps sn; Göberg i Linderås sn. *ÖG.* Omberg, Dagsmossen; Svanhals sn, Kramphemmet: Kindb.; Vinnerstad sn, vid Staffantorpssjön; Bersbo grufva i Värna sn enl. Scheutz. *VG.* Ulricehamn, samt i sjöar nedom Billingen. *Boh.* Oroust, vid Krokvattnet i Tegneby. *Öl.* norra delen. *Gotl.* ymnig.) *C. germanicum Schrad. Schoenus Mar. L.*

466. RHYNCHÓSPORA *M. Vahl.* Myr-agh.

1 R. *alba Vahl:* bladen smala *kölade;* axknippet *föga* kortare än svepet; kalkborst. *åt-*

minstone 9, af nötens längd, sträfva af *nedåt* vända taggar. ♃ 6. Fig. Fl.D.320. Ands.Cyp.t.1,f.6.

Kärr. (*Sk.—Um. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till söd. del. af Trondhj. st.) *Axen yngre hvita, föråldrade något brunaktiga.* — *Schoenus L.*

2 R. *fusca RS.* bladen smala *rännformiga;* knippet *mycket* kortare än svepet; kalkborst. *högst 5—6, n. dubbelt längre* än nöten, sträfva af *uppåt* vända taggar. ♃ 6. Fig. Fl.D.1562. Ands.t.1,f.7. H.N.f.14, n:o 80.

Kärr, r. (*Sk.—Gestr.* Oslättfors. *Helsl.* Forssa och Rogsta snr: Wistr. *Dal. Boh.* i Foss sn; Uddevalla; Kynnefjell. *Hall. Gottl.* — *N.* Christiansand; Arendal; Laurvig; Rennisöe etc. upp till Nordfjord.) *Axen bruna.* — *Schoenus L. R. alba β Vahl.*

467. SCIRPUS *Lin.* Säf.

† Strået enkelt, med flere gyttrade ax.

* Axen bildande ett sammansatt, 2sidigt ax: *Blysmus Panz.*

1 S. *compressus Pers.* bladen *platta,* något kölade; småaxen 8. eller flere, *mångblommiga;* kalkborsten sträfva af *nedvända* taggar, *längre* än nötterna; dessa plattade, bredt ovala, med sprötlik spets. ♃ 6. Fig. Fl.D.1622. Ands.Cyp.t.1,f.9.

Fukt. gräsväxta st. (*Sk.—Gestr* och *Dal. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* högst säll., Näsön vid Christiania.) *Axen ljusbruna.* — *S. Caricis Retz. Schoenus compressus och Carex uliginosa L.* [*Jemf. Carex chordorrh.*]

2 S. *rufus Schrad.* bladen *trinda,* ofvanpå kölade; småax. 3—8, *fåblomm.;* borst *uppåt* sträfva, *kortare* än nött., stund. felande; nött. aflånga spetsade. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D. 1504. Ands.t.1,f.8. H.N.f.12, n:o 80 [*v. balticus Fr.*].

Hafsstr. r. (*Sk.—Uppl.* Ängskär i Hollnäs sn. *Boh.* söd. Koster; Henån och Svanesund på Oroust m. fl. st. *Hall.* nor. Brandshult i Släp sn. *Öl. Gottl.* — *N.* hela kusten till Ost-Finnm.) *Axet rödbrunt.* — *Schoenus Huds.*

** Axen talrika, knippvis gyttrade.

a — Strået ända nedifrån 3kantigt, bladigt.

3 S. *silvaticus L.* strået upprätt, *trubbigt* 3kantigt; knippet mycket sammansatt, af ax gyttrade i skaftade hufvud; axfjällen trubbiga, *n. utan udd.* ♃ 7. Fig. Fl.D.307. Reich.f.731. Ands.t.1,f.10.

Våta äng. diken. (*Sk.—Ångml. VB.* Umeå sn. *Dal. Verml. Boh.* — *N.* till Trondhj.; Værdalsören.) *Alnshög, med stort, utbredt blomknippe; bladen n. fingerbreda.* — *Nemocharis Beurl.*

4 S. *maritimus L.* strået 3sidigt, *hvass*kantigt; axen äggformiga i gyttringar, än med, än utan gemensamma skaft; axfjällen *3uddiga.* ♃ 7. Fig. Sv.B.240. Fl.D.937 och 2702, var. Ands.t.1,f.11. H.N.f.16, n:o 68.

Hafsstr. i vattnet. (*Sk.—Medelp.* Sundsvall. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Stördalen i Trondhj:s stift.) *Alnshög, med krypande, meränd. knölig rotstock. Var. enl. Nordst. i Sk. på uttorkade st. vid Malmö hamn med ett enda ax: monostachys Lge.*

b — Strået åtm. nedtill trindt, med ofullkoml. bladämnen vid basen.

5 S. *carinatus Sm.* strået nedtill trindt, upptill *trubbigt 3kantigt;* axen i gyttringar, med och utan skaft; axfjällen urnupna med *trubbade* flikar och udd af ryggnerven. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1743. Reich.f.724. Ands.t.1,f.14.

Stränd. r. (*Gottl.* Visby, vid gamla hamnen.) *Strået 2—4 fot högt med 2 kullriga och en platt sida från dess midt uppåt; märken 2.* — *S. Duvalii Hop.*

6 S. *lacustris L.* strået *öfverallt trindt;* axen som hos föreg.; axfjällen urnupna med *spetsiga* flikar och ryggnerven utlöpande i en udd. ♃ 7. — *β glaucus:* spädare och af mer blågrön färg, oftare med 2 märken. Fig. Sv.B.150. Fl.D.1142; *β* 1922. Ands.t.1,f.12, 13. H.N.f.2, n:o 65.

Sjöstr. i vatt. a., *β* helst i hafsvatt. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till söd. delen af Trondhj:s stift.) *4—6 fot hög ell. högre; β vanl. mindre, med smärre axgyttringar, af mörkare färg: S. glaucus Sm. S. Tabernæmontani Gmel.*

*** Axen få, högst 3, med i spetsen hela fjäll: *Isolepis Br.*

7 S. *setaceus L.* strået tagelsmalt, trindt, med slidor och outvecklade blad vid basen; axen 1—3, gyttrade utan skaft, tätt under stråets topp; nötterna på längden strimmiga. ☉ 6, 7. Fig. Fl.D.311. Reich.f.711, 712. Ands.t.1,f.17. H.N.f.1, n:o 73.
Strând. r. (*Sk. Hall. VG.* Göteborg; Kinna sn, mell. Salgutsered och Berg. *Boh.* Kalfö, Oroust m. fl. öar. *Blek.* vid Hörby. *Smål.* Jönköping, vid Husqvarna-åns utlopp samt Munk- ell. Lillsjön. *ÖG.* vid Motalaån, mellan Boren och Dufvedal. — *N.* nära Stavanger.) *1—4 tum hög, med linielånga ax, som rigtas åt sidan af strået, hvars fortsättning ofvan axet egentl. är ett af skärmbladen. S. supinus i Swartz' Sum.Veg.Sc. lärer väl vara en större form häraf.*

†† Strået grenigt, med ensamt ax i grenarnes topp: *Heleogiton Link.*

8 S. *fluitans L.* strået slakt, nedliggande eller flytande, bladigt; axen 3—7blommiga; märken 2. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1082. Reich.f.705. Ands.t.1,f.18. H.N.f.2, n:o 70.
Vatten. i åar etc. r. (*Hall.* Vessige vid Lia och Hukared. *Smål.* Femsjö, Unnaryd m. fl. socknar i Vestbo härad; Götheryd i ån vid kyrkan. *ÖG.* Grebo sn. *Verml.* Långseruds sn.)

††† Strået enkelt, med ett enkelt ax i toppen: *Limnochloa Reich.*

9 S. *pauciflorus Lightf.* strået *ogenomskinligt* bart, med *tydlig*, tvärhuggen och bladlös slida vid basen; axet äggformigt, med de yttre fjällen större, *nående öfver* halfva axet; märken 3. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.563,f.2. Fl.D.1862. Ands.t.1,f.21. H.N.f.2, n:o 66.
Fukt. st. strând. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. VB.* nor. del. vid Seivitz gästgg. *Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.) *2—6 tum hög.* — *S. Bæothryon Ehrh.*

*10 S. *parvulus Röm.* strået *något genomskinligt*, visande längdnerver och *tvärväggar;* slidan mycket tunn och *otydlig;* axet aflångt äggformigt, med de yttre fjällen *kortare* än halfva axet; märken 3. ♃. Fig. Fl.D.2161. Reich.f.706. Ands.t.1,f.20. H.N.f.10, n:o 68.
Fukt. st. strând. r. (*N.* Holmestrand, på stranden af en liten sjö. — Fordom äfven funnen i Sv. i Verml. vid Sundbro i Fryksdalen.) *1—1½ tum hög, tufvad af talrika strån, med och utan ax; strået något groft i jemf. med storleken och det linielånga, 3—5blommiga axet.* — *S. nanus Wallr.*

468. HELEÓCHARIS *R. Br.* Knapp-säf.

† Märken 2; nöten linsformigt plattad.

1 H. *palustris Br.* rotstocken lång krypande; strået vanl. trindt; axet aflångt, af äggrundt lancettlika fjäll, de nedersta 1—2 kortare och könlösa; nötens bihang äggformigt. ♃ 5, 6. — *β gracilis Fr.* strået smalt, plattadt, blågrått. Fig. Sv.B.257. Fl.D.273. Ands.t.2,f.22. H.N.f.2, n:o 68.
* *uniglumis Link:* nedersta axfjället tomt, omfattande hela axets bas. Fig. Ands.t.2, f.23. H.N.f.2, n:o 69.
Våta st. strând. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.. — * *Sk.—Ångml. Verml. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Var. från ½—2 fot hög; α har vanl. de 2 nedersta axfjällen motsatta och i förening omfattande axets bas.* * *vanl. mindre och med svartbrunt ax.* — *Scirpus L.*

†† Märken 3; nöten 3kantig ell. trind.

2 H. *multicaulis Lindl.* roten *tufvad, trådig;* rotstocken *kort;* strået *trindt;* axet aflångt, med nedersta fjället tomt; nöten *3sidig* med bihangets bas *nedplattad* öfver nötens topp. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1923. Ands.t.2,f.24. H.N.f.2, n:o 67.
Sjöstr. r. (*Sk.* vid Ousby-sjön. *Hall.* vid Tommareds sjö i Knäred: Theor.; Lia, samt i ån ned mot Vessige; Gunnarp sn enl. Scheutz. *Boh.* vid Rammsjön norr om Jonsered. *Blek.* Niklastorps göl enl. Gosselm. *Smål.* vid Bastesjön i Femsjö sn; Sandsjö i Konga här. ymn.; Vilstad, vid Arnäsholm; Vexiö. *Uppl.* Rinkeby i Sponga sn.) *Något lik föreg.; stråen i vattnet upprätta, men på det torra bågligt uppböjda, bildande fasta tufvor.* — *Scirpus Sm.*

3 H. *acicularis Br.* rotstocken *lång* krypande; strået nålfint, *kantigt;* axet äggformigt

ell. aflångt, med de nedre fjällen större; nöten *n. trind* med *upphöjda* ränder och *äggformigt* bihang. ⊙ 5—8. Fig. Fl.D.287. Ands.t.2,f.26. H.N.f.15, n:o 90.
Strånd. a. (*Sk.—VB.* nor. del. och *Um. Lpm.* — *N.* till Trondhj. st. Ost-Finnm.) *1—3 tum hög, n. hårfin.*

469. TRICHóPHORUM *Pers.* Mossatof, Ramme (1).

1 T. *cæspitosum Hn.* strået *trindt, slätt;* axet äggformigt; kalkborsten längre än nöten, men *kortare* än axet. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.563,f.1. Fl.D.1861. Ands.Cyp.t.1,f.19. H.N.f.15, n:o 89.
Kärr. (*Lpl.—Sk.* och *Hall.* söd. del. *Gottl.* Mest i de vestra prov. — *N.* från Ost-Finnm.—sydl. *N.*) *Axet yngre n. aflångt, moget ofta klotrundt. — Scirpus L. Limnochloa Reich.* — Anm. *En form ell. art, som synes beslägtad dels med föreg., dels med Sc. pauciflorus, är af Norm. i ofullständ. ex. funnen i Finnm. vid Börselvens utlopp och af honom benämnd T. emergens.*

2 T. *alpinum Pers.* strået *3kantigt, sträft;* axet aflångt; kalkborsten hårlik, *slutl. flere gånger längre än* axet. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.426,f.2. Fl.D.620. Ands.t.2,f.33.
Kärräng. (*Lpl.—Sk.* och *Hall.* mell. del. *Öl.* i Borgaträsk. *Gottl.* i Fardumeträsk; Thorsborgen etc. — *N.* Ost-Finnm.—sydl. *N.*) *Axet med de fullväxta håren tillhopa n. tumslångt, liknande ett spädt Eriophorum, till hvilket slägte denna art föres af Linné och andra förf. — Limnochloa Drej.*

470. ERIóPHORUM *Lin.* Ängsull.

† Axen flere.

1 E. *angustifolium Roth:* bladen *jemnbreda kölade,* meränd. *längre än* stråets mellanleder; axskaften *glatta.* ♃ 5, 6. — *β triquetrum:* bladen korta, n. till basen 3-kantiga. Fig. Sv.B.490,f.1. Fl.D.1442. Ands.Cyp.t.2,f.27.
Kärräng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Var. med smalare och bredare blad, flere och färre, ända till ett ax. β mycket lik E. gracile, men skiljbar af de brunfjälliga axen på alldeles glatta skaft. Är ofta tvåbyggare. — E. polystachion a L.Fl.Su. E. polyst. Wg. En storväxt form är γ E. latifol. Sm.*

2 E. *latifolium Hop.* bladen *plattade,* smalt *lancettlika, de öfre kortare än* stråets mellanleder; axskaften *sträfva.* ♃ 6. Fig. Sv.B.180. Fl.D.1381. Ands.t.2,f.28.
Kärräng. (*Sk.—Jemtl.* och *Ångml. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Norm.) *Högre och mera rent grön växt, med kortare och bredare blad än föreg. — E. polyst. β L. E. polyst. Sv.B. E. pubescens Sm.*

3 E. *gracile Koch:* bladen *3kantiga, kortare än* stråets mellanleder; axskaften *något sträfva.* ♃ 6. Fig. Sv.B.490,f.2. Fl.D.1441. Ands.t 2,f,29. H.N.f.14, n:o 79.
Kärr. (*Sk. Blek.* Valjö: Vesterl.; Dannemark: Goss.—*Lpl.* — *N.* sällsynt; Christianiatrakten; Stördalen vid Kirkeby.) *Mycket spädare än de föreg. med smärre och mer grönaktiga ax. — E. triquetrum Hoppe.*

†† Axet alltid ensamt.

* Roten trådig; stråen tufvade.

4 E. *vaginatum L.* stråets öfre slidor *uppblåsta;* axet äggformigt, af hinnaktigt *genomskinliga sylspetsade,* n. likformiga fjäll; ståndarknapparne jemnbreda; ullen *hvit.* ♃ 4, 5. Fig. Sv.B.781. Fl.D.236. Ands.t.2,f.30.
Skogskärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Axet vanl. tumslångt af svartgrå fjäll; endast slidorna vid stråets bas bära blad.*

5 E. *callithrix Cham.* slidorna *knappt* uppblåsta; axet rundadt, af *ogenomskinliga trubbade* n. likformiga fjäll; knapp. jemnbreda; ullen svagt *rödaktig.* ♃ 5, 6. Fig. H.N.f.15, n:o 87.
Kärr i fjelltr. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk; flerest. på sluttn. af Walli: Ands. *Pit. Lpm.* nedanför fjellet Wallåiwe, vid Laiselfven. *Jemtl.* vid Tännforssen. *Herjed.* Midtskogen och vid Funnesdalssjön enl. G. v. Ced. *VB.* Kengis; Edefors vid Lul. elf. *Ångml.* Fjellsjö och Helgum snr enl. Leffl.; Långsele sn, vid Ledinge gästgg. — *N.* Ost-Finnm., ¼ mil n. om Mortensnæs. Vest-Finnm. Tromsö: Th. Fr.; Maalselven, flerest. vid Istinderne: Norm.) *Axet mycket mindre än hos föreg., med*

*svartaktiga fjäll och qvastlikt vidgad, tvärhuggen ull; strån vanl. färre tillsamman än hos föreg. — E. vaginatum * opacum Björnstr.*

** Krypande rotstock, med spridda strån och nyskott.

6 **E. russeolum Fr.** slid. icke uppblåsta; axet *aflångt*, af endast *i kanten genomskinl., kortspetsade* fjäll; knapp. jemnbreda; ullen vanl. *rödaktig.* ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.suppl. t.8. Ands.t.2,f.32.

Kärr i fjelltr. (*Torn. Lpm.* Karesuando, Kedkesuando, Muonioniska, Wittangi. Tarrakoski etc. *Lul. Lpm.* mell. sjön Puolaure och Kerkeware; Kaissats vid Wirihaure. *VB.* Kengis. — *N.* Finnm. mest i de inre delarne: Norm.; äfven vid Alten, i Eibydalen.) *Axet likt E. vaginati, men mindre, mer aflångt och med rödaktig ell. brandgul ull, i hvilket sednare fall det är E. rufescens Ands. Var. i Finnm. äfven med snöhvit ull enl. Th. Fr., och är då var. candidum Norm. — E. Chamissonis Mey.*

7 **E. Scheuchzeri Hop.** slid. som hos föreg.; axet *n. klotrundt*, med *ogenomskinl., spetsade* fjäll, de nedersta 1—3 *mycket större* skärmlika; knapp. aflånga; ullen vanl. *hvit.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.426,f.1. Fl.D.1502. Ands.t.2,f.31. H.N.f.3, n:o 68.

Fjelltr. (*Lpl.—Dal. Ångml.* Fjellsjö och Ledinge snr enl. Leffl.; Liden: Arn.; Tåsjöberget; Ramsele sn. *Helsl.* Arbrå sn. *Verml.* vid Klarelfvens öfre lopp. — *N.* Ost-Finnm.—nor. del af Christiansands st.) *Axet yngre något äggformigt, svartbrunt; ullen hvit, ell. svagt rödaktig: E. medium Ands. — E. capitatum Host.*

(E. angustifol.)

3 Flocken Cariceæ. Blr skiljdkönade.

471. CAREX *Lin.* Starr.

I. Heterostachyæ: Axen flere, enkönade: hanax i toppen, honax nedom dessa *).

† Märken 3 [undant. *C. palud.* och *saxat.*]: *Tristigmaticæ.*

* Hanaxen meränd. flere än ett; fruktgömmen glatta.

a — Fruktg. uppräta ell. utstående, äggformiga ell. ovala.

1 **C. riparia Curt.** strået 3sidigt; bladen kölade; skärmen breda, bladlika; honaxen *skaftade*, cylindriska; axfjällen sylspetsade, *meränd. längre* än det *äggformiga* kortspetsade *tätnerviga* fruktgömmet; dettas mynning gaffel-lik. ♃ 6. Fig. Fl.D.1118. Ands.Cyp.t.8,f.110. H.N.f.9, n:o 78.

* *gracilescens Hn.* bladen n. hälften smalare [2 lin.]; fruktg. smalt äggrunda, spetsade till ett smalt spröt med djupt 2spetsad mynning, längre än fjällen.

Stränd. r. (*Sk.—Gestr.* Kubbo, i Råfmuren. *Vestml.* Björkskog sn. *Ner. Boh. Öl.* — *N.* Christiania, Östensöe och Brændsrudskjærn. — * *Vestml.* Kungsåra sn, i en mosse tillhörig Kiblsta under Ångsö.) *Gröfst af alla nordens starrarter. C. nutans Fr. Mant. 1 är en form med korta, men tjocka ax. — C. crassa Ehrh.*

2 **C. paludosa Good.** strået *skarpt* 3sidigt; bladen och skärm. som hos föreg.; honax cylindr., *de nedre* kort skaftade; axfjällen sylspetsade, *n. kortare* än det *ovala*, kort sprötspetsiga, *grofnerviga* fruktg.; mynn. 2tandad. ♃ 6. — *β spadicea:* axfjällen långt och sträft borstuddiga; märken oftare 2. Fig. Fl.D.1767. Ands.t.8,f.109. H.N.f.9, n:o 77. *β* Reich.f.651.

Våta st. r. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml. Medelp.* Torp sn, vid Glipsjön. *Ner.* Brändåsbäcken i Hardemo: O. G. Blomb. *VG. Boh. Hall.* Askim. *Öl. Gotl.* Fleringe. — *N.* Christiania, Östensöe etc. Kläcken på Ringerige.) *3—4 fot hög, blågrön, lik en stor C. acuta; bladslidorna upprispas i spindelväfslika trådar, då de dragas från strået. — C. acutiformis Ehrh. β C. Kochiana Sturm. C. spadicea Roth.*

3 **C. vesicaria L.** strået, bl. och skärm. som hos föreg.; honax. cylindr., de nedre skaftade; axfjällen *spetsiga, kortare* än det *uppblåst* äggformiga, *småningom* till ett kort

*) Hos några, i synnerhet afd. *******, får topp- ell. hanaxet honblr och sedan fruktgömmen i toppen; hos andra kunna honaxen variera med hanblr i spetsen.

spröt *afsmalnande glesnerviga* fruktgömmet; mynn. 2spetsad. ♃ 6. Fig. Sv.B.216. Fl.D.647. Ands.t.8,f.107. H.N.f.14, n:o 81.

* *lacustris Th. Fr.* strået högre och spensligare; bl. platta; honaxen n. oskaftade, upprätta; fruktg. med längre och smalt spröt.

Våta st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — * *N.* Ost-Finnm. i sjön C'olmejavre. Christiania, Bogstadvand.) *Stort bredbladigt starrgräs; fruktgömmena gröna, slutl. ljusbruna, i fjelltr. ännu mörkare. C. stenolepis Less. är en form med smalare, svartbruna fjäll. C. Friesii Bl. Norg. Fl., ell. C. ves. * distenta H.N.f.15, n:o 84, synes svårl. kunna skiljas från * lacustr.*

b — Fruktg. utsperrade, n. klotrunda, alltid starkt uppblåsta.

4 C. *lævirostris Fr.* strået *upptill sträfkantigt;* bladen *kölade;* skärm. och honax. som hos föreg.; axfjällen *lancettlika;* fruktgömm. *tvärt hopdragna* till ett *utdraget* spröt med djupt gaffel-lik mynning, *nerviga.* ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.t.36. Ands.t.8,f.108. H.N.f.6, n:o 74.

Våta st. stränd. r. (*Lul. Lpm.* Storbacken: C. Ind. *VB.* Hedenfors: Ned. Luleå sn, på Sävastön i Lul. elf. 1½ mil från Luleå, samt vid Storsand; Skellefteå, på Brännängen enl. Lefll. — *N.* Dovre, vid Kallvillaån; Christiania vid bäcken i Mærradalen m. fl. st.; Asker; Holmestrand; Laurvig.) *Bland de största starrgräs, med ½ tum breda, n. platta blad, tjocka honax; fruktgömm. stora och tunna, blåslika, n. döljande de smala fjällen, som ofta hafva ett par fina borst i spetsen. — C. ampull. v. robusta Weinm. C. bullata v. lævirostris Fr. Mant. 2. C. rhynchophysa Mey.*

5 C. *ampullacea Good.* strået *trubbkantigt, slätt;* bladen *rännformiga;* skärm. och honaxen som hos föreg.; axfjällen *syl-lika* [hos γ och * bredare]; fruktg. [*tvärt hopdragna* till spröt med gaffel-lik mynn., *nerviga.* ♃ 6. — β *obesa:* axen mycket stora; fruktg. större, mer uppblåsta, med kort spröt. — γ *borealis:* axen aflånga, oskaftade; fjäll n. äggrunda, kortare än det kortsprötade fruktg. Fig. Fl.D.2248. Ands.t.8,f.106. H.N.f.10, n:o 73.

* *rotundata Wg.* skärmen smala; axen oskaft. aflånga, uppräta; fjällen breda trubbiga, kortare än det n. klotrundt uppblåsta kortspetsade fruktg. Fig. Sv.B.755. Ands.t.8, f.105. H.N.f.3, n:o 76.

Stränd. * fjelltr. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — β *Verml.* — γ *Lpl.—Gestr.* — * *Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Skiljd från C. vesic. med det släta strået, de rännformiga bladen och det till spröt tvärt hopdragna fruktgömmet; närmare slägt med föreg., hvartill β är en öfvergång. — γ C. rotund. v. inferalpina Beurl. — * är till alla delar spädare än hufvudf. och habituelt olik denna, men sammanflyter dermed utan all gräns genom γ.*

6 C. *saxatilis L.* strået *3sidigt, sträft;* bladen *platta kölade;* skärmen bladlika; hanaxet *meränd. ensamt;* honaxen äggformiga—aflånga, uppräta, det nedersta skaftadt; fruktg. kortspetsade, *otydligt* nerviga, oftast med 2 märken. ♃ 6, 7. — β *Grahami:* fruktg. mer aflånga, med djupare klufven mynning. Fig. Ands.t.8,f.104. H.N.f.3, n:o 74 och f.11, n:o 76.

Fjelltr. på fukt. st. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* — β *Lul. Lpm.*) *Skiljd från föreg:s * med de platta och bredare bladen. Var. högst sällan med långskaftade honax. — C. saxatilis Lin. herb. C. pulla Good. C. fusca Schk. C. vesicaria v. alpigena Fr. i H.N.f.8, n:o 71, tillhör tydligt denna art, hvilken Prof. Andersson anser som en fjellform af C. vesicaria.*

** Hanaxen flere; fruktgömmen småludna.

a — Honaxen uppräta; skärmen n. utan slidor.

7 C. *evoluta Hn.* strået *hvasst 3kantigt;* bladen *platta* kölade; skärmen platta bladlika; honaxen något lancettlikt cylindriska; fruktgömmen äggformiga spetsade, med *gaffellik* mynning, småludna. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.t.30. Ands.t.8,f.102. H.N.f.6, n:o 75.

Sanka sjöstr. r. (*Smål.* vid Gräfsjön i Tryserum. *ÖG.* Gusum. *Stockholm* vid Brännkyrkesjön; Flaten, Ösby- och Ekebyträsk; ford. vid Gångsätra på Lidingön. *Vestml.* i samma mosse som *C. riparia* *. Fordom äfven i *Sk.*) *Mycket gröfre än följ. med ett par linier breda blad.*

8 C. *filiformis L.* strået n. *trindt;* bladen och skärmen *rännformiga,* trådlika; fruktg. *tätt ludna;* för öfr. som föreg. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1344. Ands.t.8,f.103. H.N.f.9, n:o 79.

Strand. kärräng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. Varanger.) *Alnshögt, trådsmalt, tufvadt starrgrs, med mer än tumslånga bruna ax. — C. lasiocarpa Ehrh.*

b — Honaxen upprätа; de nedre skärmen med långa slidor.

9 C. *hirta L.* strået trubbkantigt; bladen och skärmen platta, kölade; honaxen lancettl. cylindriska, *långt åtskiljda,* skaftade; fruktg. äggformiga spetsade, med *djupt* klufven 2spetsad mynning, *öfverallt* håriga. ♃ 6. — *β hirtiformis:* blad och bladslidor glatta. endast fruktgömmena håriga. Fig. Fl.D.425. Ands.t.8,f.101. H.N.f.13, n:o 81. *β* Fl.D.1711.

Ler- och sandjord. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml.* Bärön i Venern. *Boh. Öl. Gotl.* — *N.* i Christianss. och Aggerbus st. — *β Sk.* Malmö etc. *Blek.* Lyckeby slott. *ÖG.* flerest. enl. Kindb. *Gotl.* Fleringe sn, Lunderhage; Visborgs kungsladug.: G. v. Ced.) *Var. från ½ till 1½ fot hög, med långt krypande rotstock och ofta håriga blad, särdeles slidan.*

*10 C. *orthostachya Mey.* strået, bl. och skärm. som hos föreg.; honaxen som hos föreg., *närmade;* fruktg. äggform., 3kantiga, nerviga spetsade med *gaffel-lik* mynning, *längs nerverna glest* finhåriga. ♃ 6, 7. Fig. H.N.f.13, n:o 80.

Fjelltr. r. (*Norge,* enl. Fr., funnen och meddelad utan angifvet växtställe af N. Lund, som enl. Blytt möjl. funnit den i trakten af Drammen.) *Något lik föreg., men gröfre, med omärkligt håriga fruktgömmen, och glatta blad med ludna slidor, långa skärm.*

c — Honaxen lutande, slutl. hängande.

11 C. *glauca Scop.* strået trubbkantigt; bladen platta; skärmen bladlika, det nedersta stundom med lång slida; honaxen cylindriska skaftade; fruktg. omv. äggformiga trubbiga med hel mynning, i kanten, särd. upptill, kort styfhåriga. ♃ 6. Fig. Fl.D.1051. Ands.t.7,f.79. H.N.f.9, n:o 76.

Fukt. äng. (*Sk.—Gestr. Ångml.* Nyland enl. Leffl. *Um. Lpm. Vestml. Ner. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl.) *Fotshögt, ljust blågrönt, något bredbladigt starrgräs; med slutl. svartbruna, 1—2 tum långa ax, som stundom blifva greniga. — C. flacca Schreb. C. recurva Fl.D.*

*** Hanaxet ensamt, af blott hanblr [undant. *C. fulig.*]; honaxen slutl. lutande ell. hängande; skärm med gröna slidor. [Fruktg. glatta.]

a — Skärmen bladlika, öfvernående axen, med mycket korta slidor.

12 C. *Pseudocyperus L.* honaxen *tätsittande,* cylindriska tätblommiga, *hängande;* axfjällen syl-lika; fruktg. *utsperrade ell. nedböjda,* äggformiga, *starkt nerviga* och *långsprötade,* med *2spetsad* mynning. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1117. Ands.t.8,f.111. H. N.f.11, n:o 75.

Strand. kärr. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. Boh. Öl.* Hornsviken. *Gotl.* — *N.* i Christianiatrakten.) *Stort, bredbladigt starrgräs, ofta med 2 tum långa gröna ax, taggiga af de utsperrade fruktg:s spröt. Har någongång honblr i hanaxets topp: v. acrogyna.*

13 C. *pallescens L.* honaxen *åtskiljda,* aflånga, tätblommiga, slutl. *lutande;* axfjällen spetsiga; fruktg. *upprätа,* omv. äggformiga, *nervlösa, trubbiga* med *hel* mynning. ♃ 6. Fig. Fl.D.1050. Ands.t.7,f.78. H.N.f.12, n:o 84 [var. *undul.*].

Äng. a. (*Sk.—Um. Lpm. Lul. Lpm.* Njuonjes enl. Ands. — *N.* till Ost-Finnm.) *Fotshög; bladen finhåriga; axen gröna, slutl. brunaktiga. C. undulata Kunze, med skärmens nedre del på tvären vågig, är en vanlig, helt och hållet tillfällig form.*

b — Skärmen bladlika, icke öfvernående axen, med långa slidor.

14 C. *silvatica Huds.* honaxen långt skaftade och åtskiljda, jemnbreda, *glest* mångblommiga, lutande; axfjällen *spetsade,* af fruktg:s längd; dessa *3kantiga,* ovala nervlösa,

med *långt* spröt och *2spetsad* mynning. ♃ 6. Fig. Fl.D.404. Ands.t.8,f.100. H.N. f.7, n:o 81.

Löfskog. (*Sk.—ÖG. Ner.* flerest. i Tysslinge sn. *VG. Boh.* Christinedal. *Hall.* Hallandsås: Theor. *Öl. Gottl.* — *N.* Aggerh., Christianss. och Bergens st.) *Fotshög och deröfver; honaxen mer än tumslånga, med 12—dubb. så många blr, gröna, med tunna hvitaktiga fjäll. — C. Drymeja Ehrh.*

15 C. *capillaris L.* honaxen som hos föreg., *glest* 6—10blommiga; axfjällen *trubbiga, kortare* än fruktg.; dessa *otydligt* 3kantiga, ovala nervlösa, med *syl-lik spets, otydligt* 2flikig mynning. ♃ 6. Fig. Fl.D.168 och 2374. Ands.t.7,f.77.

Fukt. äng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* fr. nor. del. af Christianss. st. till Ost-Finnm.) *Yngre en half fot högt, spensligt starrgräs, med ½ tum långa gröna ax och hvitaktiga fjäll.*

16 C. *laxa Wg.* honaxen som hos föreg., n. lancettlika, *tätblommiga;* axfjällen *trubbiga, af fruktg:s längd;* dessa aflånga, svagt nerviga, *trubbiga* med framstående, n. *hel* mynning. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.718. Fl.D.suppl.t.107. Wg.Fl.L.t.15,f.1. Ands.t.6,f.69. H.N.f.3, n:o 73.

Sanka kärr i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando; Wittangi; Jukkasjärvi. *Lul. Lpm.* Jokkmokk. *Jemtl.* Oviken och Berg. *Herjed.* Sveg sn, nedanför gästgg. Nilsvallen. — *N.* Finnm. Sjuosjavre: Norm.) *½—1 fot högt och spensligt starrgräs, med mycket smala blad; nära slägt med C. limosa, men utmärkt af de ¾ tum långa skärmslidorna och det bågligt nedböjda strået.*

c — Skärmen korta, syl-lika, med långa slidor.

17 C. *ustulata Wg.* skärmen säll. längre än sina slidor; honaxen närsittande, n. *ovala,* tätblommiga, hängande; axfj. *spetsiga, af fruktg:s längd;* dessa aflånga spetsiga *plattade,* med urnupen mynning. ♃ 7. Fig. Sv.B.717. Fl.D.1590. Ands.t.6,f.68. H.N.f.5, n:o 88.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Axen ½ tum långa; fjällen och fruktg. svartbruna, de sednare med ljusare kanter. Hanaxet säll. med honblr. — C. atrata Lin. Herb.*

18 C. *fuliginosa Hop.* skärmen och honaxen som hos föreg., de sednare *mer lancettlika,* det nedersta ofta långt frånskildt; axfjäll. *trubbade, kortare* än fruktg.; dessa n. lancettlika, *3kantiga,* med *lång sprötlik,* i kanten *sträfsågad* spets, 2tandad mynning; hanaxet med *honblr i toppen.* ♃ 7. Fig. Fl.D.2373. Ands.t.7,f.90. H. N.f.5, n:o 89.

Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Kåbdåvanka; Kaissepakte. — *N.* Finnm. Tsatsa; Tromsdalstind; Salangdalen, Sör-Reisen och Maalselv flerest.: Norm. Dovre, på Finnshöe, Knudshöe, Gjederyggen, Blåhöe etc.) *Något lik föreg., men med smalare och ljusare ax, af hvilka det öfversta n. alltid är sambyggare. Strån hårdt tufvade, med utböjda blad, n. alla vid roten. — C. frigida Wg.Fl.Su. C. misandra Br.*

**** Hanax ensamt af blott hanblr; honax slutl. hängande; skärm. med mycket korta, brun- ell. svartkantade slidor. [Fruktg. glatta.]

19 C. *limosa L.* strået *3sidigt, sträft;* bladen gråaktigt gröna, *smala* och kölade, *knappt dubb.* bredare än strået; skärmen *syl-lika,* med mycket korta slidor; honaxen n. lancettlika *tät*blommiga: axfjällen något *smalare* än det ovala trubbiga plattade fruktgömmet. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.646. Ands.t.7,f.73. H.N.f.10, n:o 71.

Sanka kärr. (*Sk.—Lpl. Gottl.* — *N.*) *Omkr. fotshög, med ½—¾ linie breda blad, bruna axfjäll med blåhvita fruktgömmen. Får icke sällan hanblr i spetsen af honaxen.*

20 C. *irrigua Sm.* bladen rent gröna, *platta, 2—3 gånger* bredare än strået: skärmen *bladlika,* med slid. som hos föreg.; fruktg. mer konvexa, meränd. kortare än fjällens utdragna spets; för öfr. *som föreg.* ♃ 6. Fig. Wg.Fl.L.t.15. Fl.D.suppl.106. Ands. t.7,f.72. H.N.f.2, n:o 71.

Kärr och våta äng. (*Sk. Blek.* nor. del.—*Lpl.* — *N.*) *Vanl. mer lågväxt och stadig än föreg.; axfjällen vanl. mer svartbruna och längre än fruktg. Har ofta honblr i hanaxets spets.*

21 C. *rariflora Sm.* strået *trubbkantigt, glatt;* bladen smala, *platta;* skärmen *korta, n. syl-lika,* med slidor 3 gånger så långa som vida; honaxen aflånga, *glest fåblommiga;* axfjällen trubbiga, *stora, insvepande* det ovala trubbiga fruktg. ♃ 6, 7. Fig. E.B. 2516. Ands.t.6,f.70. H.N.f.7, n:o 80.

* *stygia Fr.* honaxen mer tätblommiga; fjällen n. svarta.

Fjell-kärr och sump. hafsstr. (*Torn. Lpm.* Karesuando. *Lul. Lpm.* Wirihaure etc. *Pit. Lpm.* vid sjön Waimokjaure: H. Widm.; Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Gitsfjellen. *Jemtl.* Snasahögen, och i Lisseloiffå-dalen. *Herjed.* Helagsfjellen; Axhögen; Ramansberget etc. — *N.* Finnm. Nordl. Trondhjem, Stuedal; Dovre; Lom; Åserald i Nedenäs amt. — * *N.* Finnm.) *Qvartershög med smärre ax än föreg. vanl. af 6 blr med svartbruna, stund. brungula fjäll. — C. limosa β Wg. * C. stygia Fr. är mer än fotshög.*

***** Hanax ensamt, af blott hanblr; honax upprätа; fruktgömmen glatta. [Skärmen med slidor.]

a — Fruktg:s mynning tydligt 2spetsad; honax [vanl. långt] åtskiljda.

α — Strået trubbkantigt, glatt; axfjällen med sträf, ofta borstlik udd.

*22 C. *binervis Sm.* honaxen cylindriska, de nedre med ur slidan *utskjutande* skaft; axfjällen *trubbade, med udd;* fruktgömmen äggformiga, afsmalnande mot mynningen, med *2 grofva nerver* längs kanten. ♃ 6. Fig. Reich.f.621. Ands.t.8,f.98. H.N. f.5, n:o 87.

Ljunghed. r. (*N.* från sydv. del. af Christianss. st. längs kusten genom Bergens st. teml. allm. upp till Molde.) *2—3 fot hög, med väl tumslånga mörkbruna ax; fruktg. lancettlikt afsmalnande, mörka, med 2 grönaktiga nerver nära kanten.*

23 C. *punctata Gaud.* honaxen cylindr. aflånga, med *något utskjutande* skaft; axfjällen *afsmalnande i udd;* fruktg. ovala, med kort sprötlik, glatt spets, *fint punkterade, utan* tydliga nerver. ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.t.108. Ands.t.8,f.97. H.N.f.7, n:o 77.

Äng. r. (*Boh.* Nordkoster, nära Lotsstugan, funnen 1861 af S. F. Ekman enl. Leffl. — *N.* Arendal, Sandvigen.) *7—10 tum hög, med tumslånga gröna ax, mycket glänsande fruktgöm., som knappt visa spår till nerver.*

24 C. *distans L.* honaxen aflånga, med *inneslutna* ell. *föga* utskjutande skaft; axfjällen *trubbade med udd;* fruktg. brèdt ovala, med kort sträft spröt, tydl. *mångnerviga.* ♃ 6. Fig. Fl.D.2434. Ands.t.8,f.96. H.N.f.7, n:o 76.

Gräsväxta hafsstr. r. (*Sk.—Uppl.* Söderön vid Kafveröskate m. fl. st. *Boh. Gottl.* — *N.* södra del. af Aggerhus och Christianss. st.) *Axen långt skiljda, vanl. ända ned till stråets bas, med gröna fruktgömmen och ljusbruna fjäll, samt grön, i en sträf udd utlöpande ryggnerv, hvarmed denna art skiljes från de 2 följ.*

β — Strået 3sidigt, upptill vanl. sträft; axfjällen utan udd.

25 C. *Hornschuchiana Hop.* skärmen *smala,* det nedersta *icke* nående hanaxet; honaxen ovala—aflånga, med *utskjut.* skaft; axfjällen *spetsiga* [utan udd]; fruktg. ovala och n. trinda, med rakt, sträft spröt, *tydl. nerviga.* ♃ 6. Fig. Fl.D.1049 och 2249. Ands.t.8,f.95. H.N.f.6, n:o 73.

Fukt. äng. (*Sk. Blek.* Berntorp; Sissesjö: Goss.—*Gestr. Jemtl.* Frösön. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* vest. delen upp till Trondhj.) *1—2 fot hög, ofta med ett ax ned mot stråets midt, men inga vid basen; fruktg. gulgröna glänsande. — C. speirostachya Sm. C. fulva β Wg.Fl.Su. ed.2.*

26 C. *fulva Good.* skärmen *platta, breda,* det nedersta *nående till ell. öfver* hanaxet; honaxen äggrundt eller ovalt aflånga, med *n. inneslutna* skaft; för öfrigt *som föreg.* ♃ 6. Fig. Fl.D.1768 och 2435. Reich.f.620. Ands.t.8,f.94. H.N.f.5, n:o 86.

Fukt. äng. r. (*Sk.—Gestr. Jemtl.* Östersund och Frösön, nära Storsjön. *Ner. VG. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Lik föreg., men tydl. skiljd med n. dubb. bredare blad och skärm, mindre åtskiljda, till toppen närmade ax och mer gulaktig färg. Fruktg. vanl. uppblåsta och lätt hoptryckta, med felslående nöt, hvarför denna art torde böra anses som en abortierande form af föreg.*

b — **Fruktg. som i afd. a—; honax. närsittande.**

a — Skärmen mycket långa, bladlika.

27 C. *extensa Good.* bladen och skärmen *hoprulladt rännformiga,* de sednare med korta slidor; honaxen kort aflånga, med inneslutna skaft: axfjällen *trubbiga med kort udd;* fruktg. *ovala,* med sprötlik spets. ♃ 6. Fig. Fl.D.1709. Ands.t.7,f.91. H.N. f.3, n:o 72.

Hafsstr. r. (*Sk.* Valjö; Landskrona enl. F. Aresch. *Blek.* Saxaviken.—*Uppl.* Ängskär i Hollnäs sn. *Helsl.* flerest.: C. O. Berg. *Öl.* Borgholm: G. v. Ced.; på ön Norman. *Gottl.*) *1—1½ fot högt, tufvadt starrgräs, med smala blad och skärm, som vanl. äro krökta och mycket längre än den korta axsamlingen.*

28 C. *flava L.* bladen och skärmen *platta,* kölade; honaxen ovala, med inneslutna skaft; axfjällen *trubbiga;* fruktg. *omv. äggformiga,* med *syl-likt, nedböjdt* spröt. ♃ 6. — *β lepidocarpa:* strået vanl. något sträft; honax och fruktg. smärre; hanaxet meränd. skaftadt. Fig. Fl.D.1047. H.N.f.13, n:o 82. Reich.f.654; *β* 653. Ands.t.7,f.93. H.N. f.10, n:o 69.

Kärräng. a. (*Sk.—Lpl. Öl. — N.* till Ost-Finnm.) *Gulgrönt starrgräs med vanl. fotshögt, stund. blott 3—4 tum högt strå, slutl. n. gula ax, af hvilka hanaxet vanl. har intet ell. kort skaft, men hos β ½—1 tum långt, något som dock varierar. Så väl denna som följ. art har en var. acrogyna med honblr i hanaxets topp. — β C. lepidocarpa Tausch.*

29 C. *Oederi Ehrh.* bladen och skärmen *platta,* ell. med inböjda kanter; honax. rundade—aflånga, med inneslutna skaft; axfj. *trubbiga;* fruktg. utsperrade, omv. äggformiga, med *kort sprötlik, rak* spets. ♃ 6. — *β oedocarpa Ands.* honaxen något åtskiljda; fruktg. med tydligare spröt; hanaxet långt skaftadt. Fig. Fl.D.371. Ands. t.7,f.92. H.N.f.5, n:o 85; *β* f.13, n:o 83.

Hafsstr. och kärr. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm. Boh. Öl. Gottl. — N.* till Finnm. — *β Sk.* Gladsaxhallar enl. Lefll.; Söfvestad m. fl. st. enl. F. Ar. *Hall.* Knäred enl. Theor. *Boh.* Foss sn: Lefll. *Rosl.* vid Rånäs. *Öl.* Kastlösa: G. v. Ced. *Gottl.* Bläse i Fleringe sn. — *N.* till Trondhj. st.) *Vanl. lågväxt, men stundom hög som föreg., ehuru med smärre ax, stund. föga större än en ärt, slutl. n. gula; hanaxet meränd. utan märkligt skaft. — C. divisa Fl.D. C. flava var. Beurl.*

β — Skärmen mycket korta, syl-lika.

30 C. *pedata Wg.* bladen trådlika; skärmen n. utan slidor; honax. kortskaftade, *glest 3—6blommiga;* axfjällen rundade, hinnkantade; fruktg. n. klotrunda med spröt. ♃ 6.7. Fig. Sv.B.684. Wg.Fl.L.t.14. Ands.t.7,f.89. H.N.f.5, n:o 84.

Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* på fjellet Opisåiwe. *Lul. Lpm.* Wirihaure, Unna Toki, Kaissats etc. *Pit. Lpm.* Akarisfjell. *Jemtl.* Tälgstensberget enl. Lefll. *Herjed.* sydost om Helagsfjellen. — *N.* Finnm. Salten. Trondhj. på Dalvolafjellet; Stuedalen på Knallarne vid Lövöen.) *1—3 tum hög, med 2—3 lin. långa n. jemnbreda, upprätta ax af lätt affallande fjäll och fruktg.* — Anm. *C. pedata L. synes af beskr. i Sp.Pl. tillhöra C. globul., ehuru synon. till en del antyder C. ornithopoda.*

c — Fruktg:s mynning hel ell. snedt urnupen.

31 C. *panicea L.* strået trubbkantigt, *glatt,* jemte bladen *blågrönt;* skärmen *platta* och *korta,* med *långa* slidor; honaxen *åtskiljda, glest* mångblomm., med utskjutande skaft; fruktg. *uppblåsta n. klotrunda* ell. något elliptiska, med *kort, utböjd,* snedskuren, men *hel* spets. ♃ 6. — *β sublivida:* blad och skärm dubb. smalare, de sednare 2—3 g:r längre än axskaftet; ax och fruktg. hälften smärre. Fig. Fl.D.261. Ands.t.7,f.76. H.N.f.9, n:o 75.

Fukt. äng. a. (*Sk.—Lpl. — N. — β Sk.* vid Helgeå enl. F. Ar. *Södml.* Öst. Vingåker. *Stockh.* i Orhemsviken. — *N.* Christiania.) *Något blåaktigt, fotshögt starrgräs, med rundadt ell. eliptiskt äggformiga fruktgömmen, utan märklig spets. — β C. pelia O. F. Lang. C. Langii Steud. och Bl. Norg. Fl.*

32 C. *vaginata Tausch:* strået och bladen *rent gröna;* fruktg. *äggformiga,* otydligt 3-kantiga, med något *utdraget och utböjdt, snedt urnupet* spröt; i öfr. *som föreg.* ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.27. Ands.t.7,f.75. H.N.f.7, n:o 78; f.10, n:o 70; f.11, n:o 73 [var.].

Fukt. skogsmark. (*Lpl.—Sk.* nor. del. — *N.*) *Lik föreg., men med längre och spädare strå, något bredare och längre blad, mer spetsadt och kantigt fruktg., som*

stund. har ett teml. långt, utåt krökt spröt: C. curvirostra ed.3. — C. sparsiflora Fr. C. panicea β sparsifl. Wg.

*33 C. *stylosa C. A. Mey.* strået och bladen *som hos föreg.;* skärmen platta, det nedersta *mycket* långt, med *mycket korta,* bruna slidor; honaxen *något närsitt., tätblommiga,* aflånga, med utskjutande skaft; fruktg. n. skaftade, *3kantigt ovala, punkterade,* med *mycket* kort och sned, *n. hel* spets. ♃ 7. Fig.
Hafsstr. r. (*N.* Nordl. vid Saltenfjord nedom Bodöe kyrka.) *Ungefär fotshög, habituellt lik C. glauca, men skiljd med örtens färg, de kortare och upprätta axen på kortare skaft, glatta fruktg. — C. nigritella Drej.?*

34 C. *livida Wg.* strået 3sidigt, *upptill sträft,* jemte de smala bladen *gröngrått;* skärmen smala, med *tydliga,* stund. långa slidor; honaxen *något närsitt.,* jemnbreda ell. aflånga, med utskjut. skaft; fruktg. aflånga, på båda sidor *plattadt konvexa,* trubbiga, med rundade släta kanter och *hel* mynning. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.34. Ands. t.7,f.74. H.N.f.7, n:o 79.
Dyiga kärr, r. (*Lpl.—Smål.* Vexiö. — *N.* Christiania—Alten i Finnm.) *Skiljd från C. panicea med sin starkt ljusgrå färg, hvarmed den på långt håll urskiljes i kärren, de smala bladen och plattare, n. hvita fruktgömmena.*

(C. Buxbaumii.)

****** Hanax ensamt, af blott hanblr; fruktgömmen småludna.

a — Honaxen tjocka; skärmen n. utan slidor.

α — Skärmen [åtm. det nedersta] smalt bladlika [gröna].

35 C. *tomentosa L.* honaxen något *närsittande,* vanl. *kort* skaftade, *cylindriskt aflånga;* axfjällen spetsiga, *kortare* än fruktg.; dessa omv. äggformiga—*n. klotrunda, trubbiga* ulliga. ♃ 5. Fig. Fl.D.suppl.109. Ands.t.7,f.80. H.N.f.4, n:o 90.
Ång. r. (*Smål.* Ilingetorp i Thorsås sn: Stud. P. Peterson enl. Ekstr. *Öl. Gotl.*) *½—1 fot högt, spensligt starrgräs; axen stund. n. cylindriska, vanligen kortare än skärmen; fruktg. hvitulliga.*

36 C. *globularis L.* honaxen *åtskiljda, oskaftade äggformiga:* axfjällen *trubbade, kortare* än fruktg.; dessa *äggformiga spetsiga* ludna. ♃ 6. Fig. Fl.D.1404. Ands.t.7, f.81. H.N.f.3, n:o 71.
Fukt. och tufvig skogsmark. (*Lpl.—Gestr. Vestml. Ner.* nor. och vest. del. *Verml. Dalsl.* Lästviksdyfveln i Steneby sn; norra Onsön i Eds sn enl. Leffl. *VG.* Hofva sn: Reuterm. *Smål.* Skareda-moen i Lommaryd sn. — *N.* Ost-Finnm. Molde, samt Gudbrandsdalen. Rommerige etc. ned till Christiania.) *1—1½ fot högt, spensligt och mjukt starrgräs, strået vid basen högt upp klädt med rödbruna fjäll; bladen mycket smala; nedersta skärmbladet alltid längre än sitt ax, vanligen flere gånger så långt, de öfre syl-lika, ofta hinnaktiga. — C. tomentosa Fl.D.*

37 C. *pilulifera L.* honaxen något *närsittande, oskaftade klotrunda;* axfjällen *uddspetsiga, icke* kortare än fruktg.; dessa *klotrunda* med spröt, finludna. ♃ 6. Fig. Fl.D. 1048. Ands.t.7,f.82. H.N.f.12, n:o 83.
Stenbackar. (*Sk.—Medelp. Jemtl.* Oviken. *Herjed. Öl. Gotl.* — *N.* till söd. Finnm.: Norm.) *Strået uppböjdt med teml. breda platta blad; de öfre skärmen vanl. mycket små syl-lika och hinnaktiga; honax af ärters storlek. — C. Oederi Retz. C. filiformis Fl.D.*

β — Alla skärmen hinnaktiga [färgade].

38 C. *montana L.* honaxen närsittande, äggformiga; skärmen syl-lika, med å ömse sidor vidgad, hinnaktig bas; axfj. *trubbiga med udd, kortare* än fruktg.; dessa *från den smalare basen omv. äggformiga, spetsiga 3kantiga* ludna. ♃ 5. Fig. Fl.D.1769. Ands.t.7,f.85. H.N.f.6, n:o 72.
Lundar, r. (*Sk.—Uppl.* och *Vestml. Dal.* vid Avestad; Garpenberg sn flerest. *Verml.* Rudsberget vid Carlstad. *Boh. Gotl.*) *Qvartershögt, mjukt starrgräs, med svartbruna glänsande fjäll vid basen af strået; axen svarta. — C. collina Willd.*

39 C. *præcox Jacq.* honaxen något närsittande, *kort* skaftade aflånga; skärmen syl-lika, meränd. *med korta* slidor; axfjällen *spetsiga,* af det nästan *klotrunda, något spetsiga* ludna fruktgömmets längd. ♃ 5. Fig. Fl.D.1527. Ands.t.7,f.84. H.N.f.11,n:o 72.

Backar. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Tuna sn: Wistr. *Herjed. Dal. Boh.* Strömstad. *Hall. Öl. Gotl.* — *N.* i södra delen.) *Skärmslid. och axfjällen grönaktigt ljusbruna.*

40 C. *ericetorum Poll.* honaxen närsittande, *oskaftade,* aflångt rundade, med *fjäll-lika* eller något sylspetsade skärm, n. utan slidor; axfjällen *rundadt trubbiga, hinnkantade,* af det *trinda,* omv. äggformiga ludna fruktgömmets längd. ♃ 5. — *β membranacea:* mjukare gräs, med mer aflånga, mindre trubbiga, helbräddade axfjäll. Fig. Fl.D.1765. Ands.t.7,f.83. Reich.f.636; *β* 637. H.N.f.7, n:o 75.

Back. a. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Junsele sn. och *Jemtl.* Näs sn. *Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj. — *β* i fjelltrakter.) *Mörkbruna ax, ♂axet n. klubblikt; skärmen med mycket korta, stund. omärkliga, svartröda slidor vid basen; axfjällen vanligen fint hårkantade. — C. ciliata Willd. β C. membranacea Hoppe.*

b — Honaxen utdragna, mycket smala; skärmen med tydl. slidor.

41 C. *pediformis Mey.* stråen från en *krypande rotstock,* vid basen *bladiga;* skärmslid. med ett *syl-likt bladämne;* honaxen 2—3, *långt åtskiljda,* jemnbreda *mångblommiga,* med skaft *dubbelt längre* än slidorna, det öfversta *knappt* öfvernående det *långskaftade* hanaxet; axfj. *uddspetsiga,* n. af fruktg:s längd; dessa omv. äggformiga med kort spröt, finludna. ♃ 5. Fig. Fl.D.suppl.35. Ands.t.7,f.86. H.N. f.6, n:o 71.

Bergstrakt. r. (*Jemtl.* Östersund, vid Björnmyran; Frösön och Åhs; Liths sn, ymn. — *N.* Christiania flerest. t. ex. Fröen, Ladugårdsöe, Mærradalen, Krogklefven, Ringeboe.) *Fotshög vid frömogningen; nära slägt med följ., men tydl. skiljd af det nedtill bladiga strået, de mer åtskiljda honaxen och de mindre tvärhuggna axfjällen.*

42 C. *digitata L.* stråen vid basen omgifna *af bladlösa slidor;* skärmslid. *utan* bladämne; honaxen *något närsittande,* jemnbreda, *glest mång*blommiga, med skaft *längre* än slidorna, *öfvernående* det *oskaftade* hanaxet; axfj. *tvärhuggna,* af fruktg:s längd; dessa omv. äggformiga 3kantiga spetsiga finhåriga. ♃ 6. — *β pallens Frist.* hela växten blekgrön; axen mer kortskaftade. Fig. Fl.D.1466. Ands.t.7,f.88. H.N.f.11, n:o 71; *β* f.16, n:o 69.

Skuggiga back. (*Sk.—Um. Lpm. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl. — *β Ångml.* Gransjö gästg. *Medelp.* Selånger. *Jemtl.* Frösön, Oviken och Lith. *Herjed.* på Ulfberget.) *♀axen tumslånga mörka, 7—10blommiga; stråets bas klädd med bruna bladslidor.*

43 C. *ornithopoda Willd.* honaxen *närsittande,* med *inneslutna* skaft, *fåblommiga;* axfj. *spetsade, kortare* än fruktg.; för öfr. *som föreg.* ♃ 5. Fig. Fl.D.1405. Ands. t.7,f.87. H.N.f.3, n:o 70.

Fukt. äng. vid bergsrött. r. (*Lpl. Ångml. Jemtl. Herjed. Dal.* Osmundsberget. *Verml. Ner. ÖG. Smål.* Jönköping. *Öl.* Tveta och Högby. *Gotl.* allm. — *N.* Nordl. ned till nor. del af Christianss. st.) *Axen af ljus färg, en knapp half tum långa, 3—6blommiga; stråslidorna n. gröna, med ett kort, borstlikt bladämne. — C. digitata β Wg. Gotl. Fl. C. pedata All.*

******* Hanaxet ensamt, meränd. med honblr i toppen.

44 C. *Buxbaumii Wg.* axen *n. oskaftade,* något *åtskiljda, upprätta,* aflånga—omv. äggformiga; axfjällen uddspetsiga, af fruktg:s längd; dessa *3kantigt ovala* trubbiga *nerviga,* fint sträfprickiga. ♃ 6. — *β heterostachya:* toppaxet af blott hanblr, ell. med honblr vid basen. — *γ macrostachya:* axen cylindriska, tumslånga, det nedersta vanl. skaftadt; toppaxet af n. blott honblr. Fig. Fl.D.1406. Ands.t.6,f.65. H.N.f.8, n:o 79.

Våta äng. r. (*Lpl.—Sk. Boh.* Krokholmen. *Öl. Gotl.* — *N.* Ost-Finnm.—Christiania. — *β* i fjelltr. — *γ Blek.* Berntorp. *Boh.* Sydkoster. *VG.* Göteborgstrakten; Kinnekulle. *Ner.* Örebro; Hökerkulla etc. *Södml.* Vallby sn. Trol. den i hela söd. Sv. allmännare formen af *C. Buxb.*) *1—2 fot hög, med upptill vanl. sträft strå, smala blad, korta och tjocka ax. Det hos γ långa cylindr. toppaxet, som fullkoml. liknar sidoaxen, ger denna form ett från de nordligare betydl. afvikande utseende. — C. canescens Lin. herb.* [*trol. genom misstag*].

45 C. *atrata L.* axen *skaftade, närsittande, lancettlika, meränd. lutande;* axfj. spetsiga, af fruktg:s längd; dessa *ovala* trubbiga med kort spets, *nervlösa* fint sträf-

prickiga. ♃ 6, 7. — *β aterrima:* strået mycket sträft; fruktgömm. till större delen svarta. Fig. Sv.B.754. Fl.D.158. Ands.t.6,f.67. H.N.f.3, n:o 75. *β* Reich.f.591.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Fotshögt bredbladigt starrgräs, med något stora i toppen sittande svartfjälliga ax, slutl. af tyngden lutande. Var. med glatt ell. upptill sträft strå, samt med smalare strå och blad, uppräta ax, närmande sig till C. Vahlii: C. atrata γ rectiuscula Ed.4.*

46 C. *nigra All.* axen med *inga ell. korta* skaft, *gyttrade* i toppen, *ovala;* axfj. *kortare* än fruktg.; dessa *omv. äggformiga,* rundadt trubbiga, med kort spröt; för öfr. *som föreg.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.104. Reich.f.590. Ands.t.2,f.39. H.N.f.14, n:o 83.

Fjellv. r. (*Lpl.:* Læst. enl. Fr. *Jemtl.* Åreskutan. — *N.* Dovre.) *Det Jemtl. ex., som utg. eger, öfverensstämmer till alla delar fullkoml. med Schweitz. och Tyrol. ex., samt är fingerhögt* [*andra enl. Beurl. mer än qvartershöga*], *likt en förkrympt form af föreg., dock skiljbar af de upptill bredare, mycket mer trubbiga fruktg., som på nämda ex. äro helt och hållet svarta; strået icke sträft som hos föreg.*

47 C. *Vahlii Schk.* axen *som hos föreg., klotrunda,* ell. något aflånga; axfj. spetsade, *mycket kortare* än fruktg.; dessa *ovala* med spets, fint sträfprickiga, *nervlösa.* ♃ 6. Fig. Fl.D.403. Ands.t.6,f.66. H.N.f.3, n:o 78.

Fjelltr. (*Lpl.—Dal.* i Idre. *Ångml. Medelp.* — *N.*) *Strået ½—1 fot högt, med 2—3, i toppen gyttrade ax, föga större än ärter; fjällen svarta. — C. alpina Sw.*

(*C. fuliginosa;* varr. af *flava, Oederi* m. fl.)

†† Märken 2 [undantagsvis någongång 3]: *Distigmaticæ.*

* Honax med skaft af halfva axets längd eller längre (und. *C. sal.* * *subspath.*); axfjällen 3nerviga.

a — Honaxen slutl. hängande.

48 C. *maritima Müll.* honaxen långskaftade cylindriska; axfjällen *tvärt öfvergående i en sträf borst, flere gånger längre* än sjelfva fjällen och de omv. äggformiga, otydl. nerviga fruktgömmena; hanaxen 2 ell. flere. ♃ 6. Fig. Fl.D.703. H.N.f.6, n:o 76. Ands.t.6,f.64.

Steniga hafsstr. r. (*VB.* Neder-Kalix skärg., på Börskär (ell. Vattungen). *VG.* Göteborg. *Boh.* nära Marstrand; Henån på Oroust; Uddevalla; Strömstad flerest. — *N.* utefter hela kusten från Boh. gränsen till Ost-Finnm.) *1—1½ fot högt starrgräs, med bleka ax och snart affallande fruktg., 2, 3 g:r kortare än fjällens borst.*

*49 C. *cryptocarpa C. A. Mey.* honaxen cylindriska, de nedre kortare än de *långa och fina* glatta skaften; axfjällen *spetsiga, längre* än de *ovala* ell. omv. äggformiga, otydl. nerviga trubbiga fruktgömmena; dessas mynn. kort utstående, hel; hanaxen 2 ell. flere. ♃ 6, 7. Fig. Mey.Cyp.t.14. Ands.t.6,f.61. H.N.f.15, n:o 85.

Hafsstr. r. (*N.* Finnm. Vadsöe. Trondhj. på Strand under Lexvigen mell. Axnæs och Storvig; Bergen och Christiania enl. Bl.) *Strået nära 1½ fot högt, med 2 han- och 3, 4 honax, alla långt åtskiljda och öfver en tum långa, med skaft af 1—3 tums längd och bladlika skärm utan slidor, långa som strået; fjällen variera i längd. — C. filipendula Drej.*

b — Honaxen uppräta *).

*50 C. *halophila Nyl.* honaxen cylindriska, vanl. *mot spetsen tjockare,* åtskiljda, något längre än de n. glatta skaften; axfjällen lancettlika, *långspetsade, dubb. längre* än de omv. äggformiga fruktg.; dessas mynn. kort utstående *hel;* hanaxen 2 ell. flere. ♃ 7, 8. Fig. Ands.t.5,f.51. H.N.f.12, n:o 86.

Hafsstr. r. (*N.* Ost-Finnm. nor. stranden af Varangerfjorden.) *Nära alnshög med glatt strå, platta breda blad och stora bladlika skärm af axsamlingens höjd, samt nära 2 t. långa smala ax, liknar denna mer C. aquatilis än följ., hvilken den dock genom karakterer står närmast och med hvilken den anses identisk i Ledeb. Fl.Ross.*

*51 C. *salina Wg.* honaxen lancettlikt cylindriska, af de glatta skaftens längd; axfjällen

*) Alla arter i denna afd. anses af Blytt, trol. med rätta, för former af en enda art *salina* i vidstr. mening.

äggrunda *med lång syl-lik spets ell. trubbiga,* ungefär *af* de aflångt ovala fruktg:s *längd;* dessas mynn. *urnupen;* hanaxen *som hos föreg.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.756. Ands.t.5.f.50,b. H.N.f.16, n:o 71.

* *subspathacea Wormskj.* honax med korta, stund. inga skaft; fruktg:s mynn. mer utdragen; hanax vanl. ensamt. — *β nardifolia:* lågväxt, med smala hoprullade blad. Fig. Ands.t.5,f.49. Fl.D.1530. H.N.f.10, n:o 80.

Hafsstr. (*N.* Ost-Finnm.—Trondhj.) *Omkring ½—¾ fot hög, med glatt strå, tumslånga ax och lika långa skaft. Skiljd från föreg. mera genom mindre storlek och utseende, än genom verkliga karakterer. — C. cuspidata Wg. i Vet.Ac.H.1803 [formen med sylspetsade fjäll]. C. salina α cuspid. och β mutica Wg. Fl.L. — *, som i vissa former synes vida skiljd från sal., sammanflyter dock genom andra tydl. dermed.*

52 C. *hæmatolepis Drej.* honaxen som hos föreg., längre än de glatta skaften; axfjällen med en *kort syl-lik mycket sträf udd,* ell. *trubbiga,* längre än de omv. äggformiga fruktg.; dessas mynn. *kort* utstående, *hel.* ♃ 6, 7. — *β mutica:* strået sträft; axfjällen trubbiga ell. med omärkl. udd. Fig. Fl.D.2370. Ands.t.2,f.37. H.N.f.14, n:o 82; *β* f.8, n:o 72. Ands.t.5,f.50?

Hafsstr. r. (*Hall.* vid Särö. *Boh.* mångenstädes, t. ex. på Hisingen, Instön etc.; Marstrand; Oroust, vid Henån; Gustafsberg; Strömstad, Holkedalskilen och söd. Koster. — *N.* Christiania; Bergen; Trondhjem; Finnm. Lyngen. — *β N.* Christiania.) *Nära fotshög, med dels glatt, dels något sträft strå, samt mer än tumslånga ax af rödbruna fjäll och gulaktiga fruktg.; hanaxet ett, men med ämne till ett andra; axfjällen till en del utan den sträfva borsten i spetsen, likasom den vore afbruten. — C. Kattegatensis Fr., som icke anser denna växt vara Drejers art. — β är C. salinoides Beurl.*

(*C. acuta* och *vulg.* varr.)

** Honax 3 till många gånger längre än skaftet, då sådant finnes; axfjäll oftast ennerviga.

a — Bladen breda; skärmen långa, nående öfver ell. till hanaxen; dessa oftast flere, af blott hanblr.

α — Strået trubbkantigt, glatt; fruktg. nervlösa.

53 C. *aquatilis Wg.* bladen *rännformiga;* skärmen bladlika, det nedersta med en mycket kort, ringformig slida; honaxen med inga ell. korta skaft, *upprätta,* cylindriska, *vanl. mot spetsen tjockare;* fruktg. *rundadt* ovala, *plattade,* med kort utstående, *hel* mynning, *längre* än axfjällen; hanaxen *2 ell. flere.* ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.33. Ands.t.5,f.54. H.N.f.3, n:o 77; f.16, n:o 70 [typisk].

Stränd. (*Lpl.—ÖG.* och *Verml. Smål.* vid Vinäs i Eds sn enl. Ekstr. — *N.* från Ost-Finnm. till Christiania.) *Alnshög, af blågrön färg, med 2—3 tum långa, meränd. något klubblika ax af bleka fruktg. och korta bruna fjäll. Fruktg. utan tydliga nerver, ell. med en gröfre, tätt vid kanten.*

54 C. *borealis Lang:* bladen *platta;* skärmen som hos föreg.; honaxen cylindriska *upprätta,* de nedre skaftade; fruktg. *aflångt* ovala, *trubbiga* med kort framstående, *n. hel* mynning, *något längre* än axfjällen; hanax meränd. *ensamt.* ♃ 6. Fig. Ands.t.4,f.45.

Fukt. st. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando. *Lul. Lpm.* Puolaure; Siteluokte vid Wirehaure. *Herjed.* Grufvålen enl. G. v. Ced. *VB.* vid Seivitz gästgg. *Ångml.* Hernön. — *N.* Ost-Finnm.) *Fotshög, med mer än tumslånga smala ax, teml. lik föreg., för hvars afart den anses af Læstadius. — C. epigejos Læst. [icke Fr., hvars art af detta namn, H.N.f.12, n:o 87, är C. discolor Nyl.]. C. arctophila Nyl. enl. Th. Fr.*

β — Strået hvasskantigt, sträft; fruktg. [mer ell. mindre tydligt] nerviga.

55 C. *vacillans Drej.* bladen platta; skärmen bladlika, *föga bredare* än strået, med skiljda bladöron; honax. oskaftade *upprätta,* utdraget lancettlika; fruktg. bredt *omv. äggrunda,* med kort och *hel* mynn., *plattade, prickade, otydl. nerviga, mycket kortare* än axfjällen; hanax. 1 ell. 2. ♃ 6. Fig. Ands.t.2,f.36.

Fukt. st. r. (*Lpl.* enl. ex. af Læst. *Pit. Lpm.* vid en bäck nära toppen af Tjidtjakk,

samt i en myr nära Brakajokk. *Jemtl.* Kallsjöns strand nedom Åreskutan — *N.* Christiania.) *Fotshög, med mycket sträft strå, korta blad och skärm, som icke nå öfver hanaxet; fjällen äggrundt lancettl., spetsiga ell. med en omärkl. udd, n. svarta med en smal gul rand efter midten. Märken 2—3.*

56 C. *acuta L.* bladen platta; skärmen bladlika, vanl. långa och *breda*, med skiljda bladöron; honaxen med inga ell. korta skaft *lutande*, cylindriska; fruktg. *rundadt ovala*, på båda sidor *konvexa, otydl. nerviga*, något spetsiga, *af axfjällens längd;* hanaxen 2 ell. flere. ♃ 6. — *β fluviatilis:* skärmen längre än axsamlingen; axfjällen kortare än fruktg. — *γ personata:* strået n. slätt; axen bleka smala, slakt lutande, 2—4 tum långa och längre skaftade. Fig. Fl.D.2247. Ands.t.5,f.56. H.N.f.8, n:o 74. *β* Sv.B.408. H.N.f.9, n:o 80. *γ* H.N.f.8, n:o 75.

Stränd. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Trondhj.) *Omkr. 2 fot högt, tufvadt starrgräs, varierande i hög grad. Bladslid. låta ej upprispa sig i spindelväfslika trådar, såsom hos C. stricta, utan i sammanhängande hinnor.*

57 C. *prolixa Fr.* bladen och skärmen *som hos föreg.*, de sednare längre än axsaml.; honaxen som hos föreg., *slakt lutande;* fruktg. *bredt ovala, plattade*, med kort utstående *hel* mynn., *tydl. nerviga, mycket kortare* än de lancettl. *långspetsade* axfjällen; hanax. som hos föreg. ♃ 6. Fig. Ands.t.5,f.57. H.N.f.10, n:o 74.

Stränd. (*Sk.* flerest. enl. F. Ar. Sk. Fl. *Blek.* Lyckeby m. fl. st. enl. Goss. *ÖG.* i Landeryd och vid Söderköping. *Södml.* Thorshälla. *Stockh.* Danvikskrokar: G. v. Ced. *Uppl.* Ekolsund; Uppsala-trakten. *Gestr.* Kubbo. *Helsl.* Njutånger och Forssa snr: Wistr. *Medelp.* Hafverö sn, Östavall. *Ångml.* Törna-ån i Ulånger: Arn. *Vestml.* Kärrbo sn, Springsta äng; Hjelmare kanal. *Ner.* vid Svartån och Hjelmaren. *Hall.* Knäred, vid Lagaån enl. Theor. — *N.* Christiania.) *Medelform mell. föreg. och C. stricta; lik den förra till bladen, den sedn. till frukten; vanl. gröfre än bägge, med stora och tjocka ax, svartröda fjäll. Var. med glesa och mer slaka ända till hängande honax: var. protensa Fr. — C. acuta L. herb.*

58 C. *tricostata Fr.* bl. och skärm. som hos föreg., de sednare af axsaml:s längd; honaxen n. oskaftade *upprätta* cylindriska; fruktg. *bredt ovala trubbiga, upphöjdt 3-nerviga, längre* än de *trubbiga* fjällen; hanax. som hos föreg. ♃ 6. Fig. Ands.t.5, f.55. H.N.f.10, n:o 75 [var.].

Stränd. r. (*Smål.* norra del. *ÖG.* Norrköp., vid Himmelstalund och Korshagen: Kindb. *Stockh.* Svartsjö och på Däfvensön; Gåsberget i Jerfälla. *Uppl.* Uppsala etc. *Vestml.* Molnebo bruk. — *N.* Holsfjorden i Ringerige.) *Mer lik C. stricta än acuta, mellan hvilka äfven denna art synes vara en medelform.*

b — Blad breda; hanax oftast ensamt, af blott hanblr.

59 C. *Limula Fr.* strået hvasskantigt, *mycket sträft;* skärmen *smala*, med *skiljda* bladöron; honaxen upprätta, n. cylindriska, det nedersta vanl. med kort skaft; fruktg. *aflånga spetsiga plattade*, med omärkligt utstående, n. hel mynn., *otydl.* nerviga, n. *af de trubbiga* axfjällens *längd.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.105. Ands.t.5,f.53. H. N.f.16, n:o 72.

Fukt. st. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando etc. *Lul. Lpm.* Siteluokte vid Wirihaure. *VB.* mell. Palajoki och Muonioniska; nära Parkajoensun; vid Muonio- och Tornio-elfvars förening. *Herjed.* Ljusnestöten enl. G. v. Ced. — *N.* Ost-Finnm. vid Klösterelfven. Vest-Finnm. Alten.) *Fotshög med 1½ tum långa svartfjälliga ax; hanaxet ensamt; rotstocken krypande med grofva skott. — C. acuta β ripensis Læst. skriftl.*

60 C. *hyperborea Drej.* strået hvasskantigt, *glatt;* skärmen *som hos föreg.;* honaxen närmade till hanaxet, n. oskaftade, upprätta, aflånga ell. lancettlika; fruktg. *elliptiskt ovala, plattade* med mynn. som hos föreg., *otydl.* nerviga, *kortare än* de *trubbade* axfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.5,f.47. H.N.f.12, n:o 89.

Stränd. r. (*Torn. Lpm.* Kedkesuando. *Herjed.* på Grönfjellet norr om Helagsån. — *N.* Ost-Finnm. Seidafjellen. Vest-Finnm. Mageröe och Maasöe: Th. Fr. Alten, St. Rajpas. Dovre, nära Kongsvold. Söd. N. Goustafjell.) *Lik föreg., men med kortare och tjockare ax, slätt strå. — C. acuta β ripensis Læst.* [*ett annat ex.*] — Anm. *Af C. hyperb. har Drejer 2 olika former, en mindre med smalare och skaftade ax, mest öfverensstämmande med hans beskrifning, och en större alldeles lik vår.*

61 C. *elytroides Fr.* strået hvasskantigt, *något sträft;* skärmen *breda,* längre än axsaml., med *sammanflytande* bladöron; honaxen som hos föreg.; fruktg. *bredt ovala,* n. nervlösa, *tydl. prickade,* med mynn. som hos föreg., *af* de trubbiga, ell. kort uddspetsiga a*xfjällens längd.* ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.5,f.48. H.N.f.10, n:o 77?

Fukt. st. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando. *VB.* vid Torn. *Uppsala* och *Hall.* enl. Fries.) *Lik de föreg., men med bredare skärm och fruktg. samt fjäll, hvilkas ryggnerv ofta utlöper i en kort syl-lik udd. — C. saxatilis v. flaccæformis Læst.*

62 C. *rigida Good.* strået *något trubbkantigt,* mer och mindre sträft; skärmen *smala* och *korta,* med *skiljda* bladöron; honaxen som hos föreg., *ovala* ell. *klubblikt aflånga,* det nedersta meränd. skaftadt; fruktg. ovala, på båda sidor *upphöjdt konvexa,* med något utböjd hel spets, *nervlösa, längre än* de *trubbade* axfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.159. Ands.t.5,f.46. H.N.f.8, n:o 77.

Fjelltr. a. (*Lpl.*—Sveg i *Herjed. Dal.* Idre och Särna. — *N.*) ½—*1 fot hög, med stadigt strå, långa och breda blad i täta knippen från den krypande, af bladlemningar fjälliga rotstocken. Var. med honaxen mer och mindre närsittande, det nedersta stundom långt aflägsnadt från de öfriga. Fruktg. skadas ofta af en svart svamp och blifva då stora och klotrunda. — C. saxatilis Wg.Fl.L.*

(C. saxatilis, vulgaris β.)

c — Blad smala [obetydl. bredare än strået], kölade ell. snart hoprullade; skärmen korta; hanaxen af blott hanblr.

a — Fruktgömmen tydligt nerviga.

63 C. *stricta Good.* strået sträft; bladen *platta, kölade;* skärmen *syl-lika,* kortare än axsaml., *det nedersta bladlikt;* honaxen n. oskaftade, uppräta, aflångt cylindriska; fruktg. ovala, plattade, med kort utstående, hel mynning, *upphöjdt nerviga,* något längre än axfjällen; hanaxen 2 ell. flere. ♃ 6. Fig. Fl.D.2548. Ands.t.7,f.60. H. N.f.8, n:o 73.

Strånd. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Laurvig; Christiania.) *Alnshögt, i stora tufvor växande starrgräs med täta ax af plattade, i tydlig spiral ordnade fruktg., som tidigt affalla, och med slidor, som, då de dragas från strået, på insidan upprispas i ett nät, liknande spindelväf. Var. med* ½—*2 tum långa ax.*

64 C. *vulgaris Fr.* strået sträft; bladen vanl. *rännformiga,* n. utan köl; skärmen *bladlika,* vanl. kortare än axsaml.; honaxen n. oskaftade, *närsittande,* uppräta, cylindriska; fruktg. *ovala trubbade konvexa,* meränd. längre än de *trubb.* axfjällen; hanax. 1 ell. 2. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1281 och 2478. Ands.t.5,f.52. H.N.f.8, n:o 76; f.9, n:o 81.

Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl.* ½—*1 fot hög, med talrika former, som närma sig så väl till flere af de föreg. som till de följ.; ofta knappt skiljbar från smärre varr. af C. acuta. — C. cæspitosa Lin. herb. C. Goodenowii Gay. och Beurl.* — Anm. *C. bolina Lang. från Kongsvold på Dovre, med platta och breda, okölade blad, samt bladlika skärm af det mycket sträfva stråets längd, men endast funnen med omogen frukt, har förgäfves blifvit eftersökt af Blytt och torde behöfva närmare granskning.*

65 C. *juncella Fr.* strået sträft; bladen slutl. *trådlikt hoprullade;* skärmen n. *borstlika,* kortare än axsaml., det nedersta bladlikt; honaxen *aflägsnade* uppräta, smalt cylindriska; fruktg. *aflångt* ovala med kort, utböjd spets, längre än de *trubb.* axfjällen; hanaxen 1 ell. 2. ♃ 5, 6. Fig. H.N.f.10, n:o 76.

Kärr. (*Lpl.—Sk.* nor. del. enl. F. Aresch. *Hall. Öl.* Kastlösa, Bredinge etc. — *N.* Finnm. till söd. N.) *Växer i tufvor, och är utmärkt genom stråets, bladens och axens spenslighet. Är likasom följ. en medelform mell. C. vulg. och cæspitosa.*

β — Fruktgömm. nervlösa ell. n. nervlösa.

66 C. *turfosa Fr.* strået *glatt* ell. föga sträft; bladen kölade, med *platta* kanter; skärmen *bladlika,* vanl. kortare än axsaml.; honaxen som hos föreg.; fruktg. ovala med spets af den framskjutande mynningen, *otydl.* nerviga, meränd. *längre* än de *spetsiga* axfjällen; hanaxen 1 ell. 2. ♃ 5, 6. Fig. Ands.t.6,f.58. H.N.f.10, n:o 79.

Kärr. (*Ångml.* Bjerträ, i Rämmeldalen; Gransjö, vid Helgumssjön. *Medelp.* Torps prestg. *Helsl.* Bollnäs och Alfta: Wistr. *Gestr.* Kubbotrakten flerest. *Uppl.* Läby kärr vid Uppsala m. fl. st.; Tibble och Giresta snr enl. Leffl. *Stockh. Södml.* År-

dala prestg.; Nyköping: C. Ind. etc. *ÖG*. Ryd i St. Lars; Kärna etc. *Dal.* Grycksbo Bruk. *Ner. Boh. Hall.* Onne torfmosse. — *N.* Christiania; Finden i Torpen, och i Lom.) *1½—2 fot högt starrgräs, med smala blad och strån, dels växande i tufvor, dels mera spridd från rotskott.*

67 C. *cæspitosa L.* strået *sträft;* bladen kölade, med *utvikna* kanter; skärmen vanl. n. *omärkliga, syl-lika;* honaxen oskaftade, *närsittande,* vanl. uppräta aflånga; fruktg. ovala trubbiga med *omärklig* udd af den knappt framskjut. mynningen, *nervlösa, föga längre* än axfjällen; hanaxet ensamt. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.222. Fl.D.2547. Ands. t.6,f.59. H.N.f.8, n:o 78; *β* f.10, n:o 78.

Fukt. äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* Aggerhus och Christianss. st.) *Bildar tufvorna på sidländta ängar och blommar tidigt ännu blott ½ fot hög, men blir sedan ända till alnshög, ehuru spenslig och smalbladig, med 3—4, i förhåll. till strået små [knappt tumslånga] ax i öfversta toppen, sällan 1 tum åtskiljda. — C. pacifica Drej. C. Drejeri Lang.*

d — Hanaxet ensamt, med honblr i toppen.

68 C. *bicolor All.* strået *längre* än de korta bladen; skärmen *kortare* än axsaml.; axen närsittande, *ovala,* något skaftade; fruktg. från smal bas omv. äggformiga, mycket trubbiga, *nervlösa, längre* än de trubbiga axfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.701. Fl.D. 2122. Ands.t.4,f.43. H.N.f.11, n:o 79.

Fjellv. r. (*Lul. Lpm.* mell. Kerkeware och Tuoddarats, vid sjön Puolaure, nedom berget Kerkeware. *Herjed.* vid Ljusneelf midtför Vallarne: J. Hult. enl. G. v. Ced.) *2—4 tum hög, med vid fruktmogn. båglikt böjdt ell. lutande strå; de 2—4 axen 2—3 lin. långa, med svartbruna fjäll och n. hvita fruktgömmen.*

69 C. *rufina Drej.* strået *kortare* än de långa bladen; nedersta skärmet *längre* än axsaml.; axen som hos föreg., n. *aflånga;* fruktg. omv. äggformiga, med kort spets, *otydl. 3nerviga, af* de omv. äggrunda trubbiga *axfjällens längd.* ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.4,f.44. H.N.f.13, n:o 84.

Fjellv. r. (*Lul. Lpm.* vid stränderna af Wirihaure, nedanför Stuor-Toki. — *N.* Synishorn.) *Liten som föreg. och nedliggande, tätt tufvad, med vanl. 4—5 ax; det öfversta var. med hanblr i toppen och vid basen, stundom består det af blott han- ell. honblr.*

(C. lagopina, norvegica, glareosa, microstachya, helvola.)

II. **Homostachyæ:** Axet ensamt, sammansatt af likformiga småax; märken 2.

† Småax med hanblr vid basen, ell. de nedre med blott honblr. [Undant. *C. tenella* och *Schreberi* *.]

* Fruktgömm. utan hinnkant, sträfva i öfre kanterna.

a — Skärmen mycket långa, bladlika.

70 C. *remota L.* axet af flere, *långt åtskiljda,* enkla småax; fruktg. ovalt äggformiga med sträfbräddadt *spröt,* något *längre* än axfjällen. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.370. Ands. t.4,f.40. H.N.f.7, n:o 82.

Lund. r. (*Sk.—Uppl. Ner.* i Hardemo och Viby snr. *Verml.* i Östmark sn. *Dalsl. VG. Boh. Öl.* — *N.* Christiania; Dröbak; Holmestrand; Arendal; Christiansand.) *1—2 fot högt, spensligt starrgräs med isynnerhet de nedre småaxen långt åtskiljda och försedda med 3—6 tum långa skärm.* — Anm. *C. Bönninghausiana Weih., skiljd med sammansatta nedre småax, fanns ford. i Sk. vid Stehag.*

b — Skärmen små hinnaktiga, ofta omärkliga.

α — Småaxen klotrunda, med utsperrade fruktg.

71 C. *stellulata Schreb.* axet af *3—5,* något *åtskiljda* småax; fruktg. äggformiga, med *utdraget* spröt, *dubb. längre* än fjällen. ♃ 6. — *β grypus:* småaxen 3, större, och mer tättsittande med mindre utsperrade fruktg. Fig. Fl.D.284. Reich.f.560; *β* f.540 [mager form]. Ands.t.4,f.37. H.N.f.10, n:o 84.

Fukt. äng. kärr, a. (*Sk.—Um. Lpm.* och *VB.* nor. del. — *N.* till Finnm. Skjervö: Norm. — *β N.* Vang i Valders på Grindfjell.) *½—1 fot hög, med småaxen taggiga af de utsperrade fruktg. — β har tycke af C. lagopina; fruktg:s spröt på insidan*

köladt likasom hopviket på längden, ej platt som hos a, härigenom 3eggadt, med mycket sträfva kanter. Strået hos båda 3kantigt. — C. echinata Murr.

β — Småaxen mer långsträckta, med uppräta fruktg.

72 C. *microstachya Ehrh.* axet af *3—5, närsittande* småax; det öfversta med *hanblr vid basen och 2—3 gånger längre* än de aflånga honaxen; fruktg. äggformiga *spröt*spetsade, *nerviga, längre än* axfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.28. Ands.t.3, f.11. H.N.f.6, n:o 77.

* *Gaudiniana Guthn.* strået glatt; öfversta axet af mest ell. blott hanblr.

Kärr, r. (*Torn. Lpm.—Helsl.* och *Dal.* Spridd i de sydligare prov. ända till *Skåne.* — *N.* Tellem. Grundsæt i Elverum; Christiania; Fjærestrand; Skien. Lom vid Sollemssætern; Dovre, nedom Gjederyggen vid Jerkind. — * *N.* Lomseggen, ofvan gården Hoft i Bäfverdalen.) *Fotshögt, spensligt starrgräs med sträft strå, tumslångt ax, utan tydl. skärm; toppaxet slutl. klubblikt. — *, hvaraf Bl. förmodar C. brevirostr. Cederstr. vara en forma depauperata, har fruktg:s spröt tydligare sträft än denna.*

73 C. *helvola Blytt:* axet af omkring *5 tättsittande,* jemnbreda småax; det öfversta med hanblr vid basen, *af honaxens längd;* fruktg. äggformigt aflånga, *spröt*spetsade, *nervlösa, af axfjällens längd.* ♃ 7. Fig. Fl.D.suppl.32. H.N.f.13, n:o 85.

Fjelltr. och kärr, r. (*Um. Lpm.* Gitsfjellen. *VB.* nor. del. i kärr mell. Sangis och Lappbäcken. *Stockh.* Isbladkärret. *Södml.* Tveta sn. *Boh.* Foss sn, mell. Saltkällan och Qvistrum. — *N.* Ost-Finnm. Havningberg; samt Vest-Finnm. Maasöe enl. Th. Fr.; Porsanger och Skjervö: Norm.; Havösund. Dovre, nära Fogstuen; på Hundsjöfjellet; Romsdalen, på Langefjeld, samt Lom, vid Sollemssætern; Valders; Goustafjell; Christiania m. fl. st.) *Till storlek och utseende lik föreg.; men växer mer tufvad, med bredare blad, korta hinnaktiga skärm. En del ex. närma sig dock äfven i uts. C. canescens.*

74 C. *elongata L.* axet af *6—12, något skiljda, aflånga* småax; fruktg. aflånga *spetsade,* på båda sidor konvexa och *starkt nerviga,* något utböjda, *längre än* axfjällen. ♃ 7. Fig. Fl.D.1236. Ands.t.4,f.32. H.N.f.10, n:o 83.

Fukt. äng. (*Sk.—VB.* Umeå sn. och *Jemtl.* Oviken. *Boh. Öl. Gotl.* Martebo myr enl. Lefll. — *N.* Christianss. och Aggerh. st.; Stördalen: Bl.) *Växer i tufvor med talrika, höga, slutl. lutande strån, med bruna fruktg. — C. multiculmis Ehrh.*

75 C. *Persoonii Sieb.* axet af *3—8, något åtskiljda, ovala* småax; fruktg. tätt liggande, ovala med utstående *spröt, fint nerviga,* på utsidan från mynningen *med en fin,* icke genomträngande *spricka* [*längdveck*]; för öfr. konvexa med n. platt insida. ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.4,f.38. H.N.f.7, n:o 85.

Fukt. st. i bergstrakt. (*Lpl.* och *VB.—Verml.* och *Gestr.* i Ugglebo sn vid Gnupberget. *Smål.* vid Lannaskede helsobrunn. *Dalsl.* i Hasselskog. *Boh.* vid Bullaren. — *N.* Finnm.—Aggerhus st.) *Lik följ., men med smärre småax, mogna med bruna fjäll, samt ofta försedda med ett ½—1 tum långt skärmblad; fruktg. med längre och mer utstående spets. — C. Gebhardi Hop. i Sturm. C. vitilis Fr. C. canesc. β alpicola Wg.*

76 C. *canescens L.* axet *som hos föreg.;* småaxen *aflånga;* fruktg. tätt liggande ovala *spetsiga,* med trubbiga, *föga* sträfva kanter, *utan spricka;* för öfr. som föreg. ♃ 5, 6. — β *subloliacea:* med smärre, mer åtskiljda och rundade småax; fruktg. med n. släta kanter. Fig. Fl.D.285. Ands.t.4,f.39. H.N.f.7, n:o 83 och f.11, n:o 80.

Fukt. st. stränd. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — β *Lpl.* — *N.* Christiania: Bogstadås.) *Omkr. fotshög i stora tufvor; axet 1—2 tum långt, gul- ell. grågrönt, säll. mörkare ell. med skärm och då helt korta borstlika. — Både denna och C. elongata förvaras i Lin. herb. under namnet C. brizoides. C. curta Good. β C. lapponica Lang, till hvilken, såsom Prof. Fries sjelf anmärkt, C. macilenta Fr. rättast torde höra.*

** Fruktg. utan hinnkant, släta i kanterna.

a — Småaxen rundade, med trubbade fruktg.

77 C. *tenuiflora Wg.* axet af omkr. *3, tättsittande,* 8—12blomm. småax; fruktg. *föga*

längre än axfjällen, *äggr. aflånga,* trubbade, *hvass*kantiga, *svagt glesnerviga.* ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.4,f.36. H.N.f.3, n:o 80 och f.7, n:o 84.

Fukt. st. i fjelltr. r. (*Lpl.—Herjed. Dal.* mell. Vikarbyn och Garsås: R. Hn. *Verml.* Vestsjö i öfra Ullerud sn. *Ångml.* Helgum sn. *Helsl.* Hogdal, Färila och Jerfsö snr. — *N.* Haarsæt i Rendalen.) *Lik följ., men med större, tätt till stråets topp samlade småax, bildande ett knappt ½ tum långt, n. äggformigt, alltid blekgrönt ax. Strået likasom hos de 2 följ. upprätt.*

78 C. *loliacea L.* axet af *3—5, åtskiljda,* 5—12blommiga småax; fruktg. *n. dubb.* längre än axfjällen, *äggr. aflånga, trubbiga* och *trubb*kantade, slutl. utsperrade, *mångnerviga.* ♃ 6. Fig. Sv.B.664. Fl.D.1403. Ands.t.4,f.34. H.N.f.3, n:o 79.

Fukt. skogsäng. (*Lpl.—Smål.* Kalm. län; Alsheda och Barkeryd i Jönk. län enl. Scheutz. *Dalsl.* Backa i Gunnarsnäs enl. Leffl. *Hall.* — *N.* Ost-Finnm.—söd. del. af Aggerhus st.) *Spädt och smalbladigt starrgräs, med axet äfven moget, ljusgrönt.*

79 C. *tenella Schk.* axet af *3—6, åtskiljda,* 2—3blommiga småax, *med hanblr ofvan* fruktgömmena; dessa *längre* än fjällen, n. *omv. äggrunda* ell. elliptiska, rundadt *trubbiga* med kort udd, *trubb*kantade, *mångnerviga.* ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.4,f.33. H.N.f.10, n:o 85.

Fukt. skogsäng. kärr, r. (*Torn.* och *Lul. Lpm.* samt *VB.—Dal. Verml.* och *Gestr.* — *N.* Christiania, vid Bokstadås, Vold m. fl. st.) *Lik föreg., men mycket spädare, med trådsmala blad och småax af 1—2 han- och n. lika få honblr, stundom af en blomma af hvartdera slaget. Då flere honblr finnas, sitta alltid hanblrna i midten, således i toppen af småaxet. Förf. har funnit blott 2 ståndare. — C. gracilis Ehrh. C. disperma Dew. enl. Beurl.*

b — Småaxen ovala—aflånga, med n. sprötspetsade fruktg.

80 C. *norvegica Willd.* axet af 3—6, *något skiljda,* äggformigt *aflånga* eller ovala, mångblomm. småax, det öfversta *klubblikt,* med hanblr vid basen, de nedre utan; fruktg. n. *halfklotformiga* med kort spets, *otydl.* nerviga, *af de* breda *trubbade axfjällens längd.* ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.103. Wg.Fl.L.t.15,f.3. Ands.t.4,f.29. H.N. f.4, n:o 92.

Kärr nära hafsstr. r. (*VB.* vid Kalix och Piteå. *Ångml.* Själevad och Arnäs snr; Säbrå sn m. fl. st.: Arn. *Gefle. Stockh. Södml.* Högholmen i Bälinge sn: C. Ind. *ÖG.* Lönö i Häradshammar; Djurö och Beteby i Dagsberg. *Smål.* Kalmar län, vid Påskallavik etc. *Blek.* Lyckeby slott; vid viken mell. Knösö och Ringö; Sölvitsborg. *Boh.* på Lindholmen utanför Göteborg; söd. Koster. *Öl.* vid Runsten. — *N.* Finnm. —Christianiafjorden.) *Strået ½—1 fot högt, upprätt, trubbkantigt; axet 1—1½ tum långt, moget ljusbrunt.*

81 C. *lagopina Wg.* axet äggformigt ell. ovalt, af omkr. *3, tättsittande, ovala* mångblomm. småax, de nedre af blott honblr; fruktg. *ovala spetsiga* trubbkantade, *otydl.* nerviga, *längre än de trubbiga* axfjällen. — *β gracilescens Th. Fr.* strået högre, spensligt, sträft; småaxen 3, små och tätt gyttrade, alla med både han- och honblr. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.294. Ands.t.4,f.28. H.N.f.3, n:o 83.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm.—Dovre. Filefjell, Norfjellet i Buskeruds amt. — *β N.* Finnm. Kaveringtind vid Lyngenfjord. Ost-Finnm. Renöe i Syd-Varanger.) *Omkr. ½ fot hög, med upprätt, hos hufvudf. ofta glatt strå, sällan mer än halftumslångt, brunt ax. Fruktg. hos denna och de 2 följ. med ett längdveck på sprötets utsida. β är en utmärkt, men måhända af lokalen [fukt. st. i närheten af snödrifvorna] beroende form, i öfr. lik Grönländska ex. af var. plejostachya Dr., men skiljd med de färre och smärre småaxen. — C. leporina Fl.D. och L.Fl. Lapp. enl. dess Herb.*

82 C. *heleonastes Ehrh.* axet aflångt, af *3—5, närsittande n. likformiga, ovala* småax; fruktg. *lancettlikt ovala, spetsiga* trubbkantade utstående, *nedtill fin-nerviga, något längre än* de *spetsade* axfjällen. ♃ 6. Fig. Fl.D.suppl.31. Ands.t.4,f.30. H.N. f.3, n:o 81.

Kärr, r. (*Lpl.—Uppl. Södml.* öst. Vingåker; vid sjön Gölen. *Dal. Vestml. Ner.* Götlunda: O. G. Blomb.; Leke bergslag; östra Mark. *Verml.* — *N.* i Aggerhus st. Finnm. mell. Masi och Lappojavre: Norm.) *½—1 fot hög, med upprätt, sträft strå, tumslångt, brunt ax.*

83 C. *glareosa Wg.* axet äggformigt ell. aflångt, af omkr. *3, närsitt. ovala* småax, det öfversta *klubblikt,* med hanblr vid basen, de nedre af blott honblr; fruktg. *lancettlika smalspetsiga, upphöjdt mångnerviga,* af de *spetsade* axfjällens längd. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.645. Ands.t.4,f.31. H.N.f.3, n:o 82.

Grusiga hafsstr. r. (*VB.—Rosl.* Hargs bruk; Grisslehamn på Storkubben. — *N.* Ost-Finnm.—Trondhjem.) *Stråen ½ fot långa, spensliga, uppböjda, vid fruktmogn. nedtyngda af det sällan tumslånga bruna axet och slakt lutande.*
(C. canescens och bicolor.)

*** Fruktg. med breda hinnaktiga, långt ned sträfsågade kanter.

84 C. *leporina L.* stråen *tätt tufvade;* axet aflångt ell. ovalt, af 4—6, närsittande, ovala småax, alla med hanblr vid basen; fruktg. äggformiga, *ända till basen* bredt hinnkantade, af de *smalspetsade* axfjällens längd. ♃ 5, 6. — *β argyroglochin:* axet blekt, af n. hvita fjäll med grön ryggnerv. Fig. Fl.D.1115; *β* 1710. Ands.t.4,f.26. H.N. f.8, n:o 80.

Fukt. äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Lofoden. — *β* i skugga.) *Fotshög ell. mera med 1—1½ tum långt och något tjockt ax af ljusbruna fjäll med hvitakt. kanter. — C. leporina L.Fl.Su. C. ovalis Good.*

85 C. *festiva Dew.* axet äggformigt, af 4—6, tätt gyttrade, äggrunda småax; fruktg. *längre än* de äggrunda, *föga spetsiga* axfjällen; för öfr. *som föreg.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2367. Ands.t.4,f.27. H.N.f.8, n:o 82.

Fjelltr. (*Torn.—Um. Lpm.* — *N.* Finnm. Tromsdalstind. Sogn på Leierdalsören. Romsdalen.) *Mycket lik föreg. och knappt skiljd med annat än det dubbelt kortare, tätare och tjocka axet, mörkt af de svartbruna hinnkantade fjällen.*

86 C. *Schreberi Schrank:* stråen *spridda,* från en kryp. rotstock; axet aflångt ell. äggformigt, af 3—6, aflånga, närsitt. småax; fruktg. äggformiga, med *nedtill upphörande,* sågad hinnkant, af de *smalspetsade* axfjällens längd. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1829. Ands. t.4,f.25. H.N.f.16, n:o 73.

* *ligerica Gay:* småax med hanblr dels vid basen, dels annorstäd. i axet. Fig. Reich. f.550. H.N.f.4, n:o 91.

Sand. st. r. (*Blek.* Pukavik. *Öl.* Sandby sn vid Åby väderqvarnar; vester om Köpings kyrka; Thorslunda kyrka. — * *Öl.* mell. nor. Möckleby och Runsten vid Loperstad.) *Rotst. långt krypande, med ett ell. annat 4—8 tum högt, strå i de 1—2 tum aflägsnade lederna; axet vid blomn. knappt tumslångt, brunt. — * är en tydlig medelform till C. arenaria.*

†† Småax med hanblr i toppen, eller en del af blott hanblr.

* Arter med krypande rotstock.

a — Axet långsträckt, med en del småax enkönade; fruktg. med ett längdveck.

87 C. *arenaria L.* axet *aflångt,* af n. enkla småax, *de nedre till större delen af honblr, de öfversta af hanblr;* fruktg. aflångt äggformiga långspetsade, med *bred* hinnkant från midten, upphöjdt mångnerviga, *af* de smalspetsade ax*fjällens längd.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.156. Fl.D.1766. Ands.t.3,f.16. H.N.f.13, n:o 86.

Sand. stränd., helst hafsstr. (*Sk.—Rösl. Boh. Öl. Gottl.* I det inre landet: Vid *Vettern* och *Venern. Smål.* Vilstads prestg., vid Nissa-ån. *Verml.* vid Klarelfven. — *N.* till Söndmöer.) *Rotst. kryp. vidt omkring i sanden, uppskjutande n. enstaka, 6—10 tum höga strån från lederna; axet teml. tätt, 1—1½ tum långt, slutl. ljusbrunt.*

88 C. *disticha Huds.* axet äggformigt aflångt—*cylindriskt,* af n. enkla småax, de nedersta och öfversta sambyggare ell. honax, *de mellersta af endast hanblr;* fruktg. med *mycket smal* hinnkant ofvan midten, *något längre* än de spetsiga axfjällen, för. öfr. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1343. Ands.t.3,f.15. H.N.f.11, n:o 81.

Fukt. äng. vid diken etc. a. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* längs kusten till Trondhj. st., och inuti landet till Gudbrandsd.) *1—2 fot högt starrgräs med kort krypande rotstock, vanl. med nedtill glesare och lutande ax; var. dock med tätare och upprätt, från 1½ till 3 tum långt; stundom äro alla öfre småaxen honax, mer sällan blifva alla sambyggare. — C. intermedia Good.*

b — Axet kort, rundadt; alla småax sambyggare; fruktg. utan längdveck.

89 C. *incurva Lightf.* axet *klot- ell. äggformigt,* af tätt gyttr. småax; fruktg. äggrundt halfklotformiga med *sprötlik,* glatt spets, *otydl.* nerviga, *längre* än de *trubbiga* axfjällen. ♃ 6. — β *pratensis:* strået mer än qvartershögt upprätt, jemte bladen blågrönt. Fig. Fl.D.432. Ands.t.3,f.12. H.N.f.14, n:o 85.
* *arctica Deinb.* axet n. aflångt, af färre småax, och mer plattade fruktg. Fig. Ands. t.3.f.13. H.N.f.14, n:o 86.
Hafsstr. och fjelltr. r. (*Hall.* och *Boh.* — *N.* längs kusten från Christianiafjorden till Ost-Finnm. Dovre. Lomsfjellen. — β *Sk.* vid Båstad. *Hall.* Karup sn, vid Allarps by: Theor. — *N.* Trondhjem. Levanger. Nordl. Bodöe. Finnm. till Varanger. — * *N.* Finnm. Nordl. Saltdalen.) *Rotstocken lång, krypande; strået 2—6 tum högt, trubbkantigt, hos hufvudf. krökt, med axet stort som en hasselnöt.* — * *C. arctica Fr. C. Deinboelliana Gay.*

90 C. *chordorhiza Ehrh.* axet *äggformigt,* af tätt gyttr. småax; fruktg. ovalt halfklotformiga, med *kort,* glatt spets, *starkt* nerviga, af de *spetsade* axfjällens längd. ♃ 6. — β *sphagnicola Læst.* låg och spenslig, med n. enkla fåblommiga ax. Fig. Fl.D. 1408. Ands.t.3,f.14. H.N.f.9, n:o 85.
Dyiga kärr. (*Sk.—Lpl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β *Torn. Lpm.* — *N.* Ost-Finnm.) *Utmärkt af den i dyn liggande rotstocken, som liknar greniga, ofta alnslånga strån, från hvilkas leder axbärande ½ fot höga grenar utgå.* — *C. uliginosa L. Herb., ehuru beskrifn. i Fl.Su. uppenbart tillhör Scirpus compressus, som saknas i detta verk.*

(C. teretiuscula, brevirostris.)

** Arter med tufvadt gräs och rot.

a — Axen yngre grönaktiga, oftast med utsperrade fruktg.

91 C. *vulpina L.* axet cylindr. aflångt, *dubb. sammansatt af rundade oskaftade* småaxgyttringar; fruktg. äggformiga spetsade, *upphöjdt nerviga,* med smal hinnkant, längre än de borstspetsade axfjällen. ♃ 6. — β *nemorosa:* axgyttr. med långa borstlika skärm. Fig. Fl.D.308. Ands.t.3,f.17. H.N.f.9, n:o 83. β Reich.f.563.
Kärr, diken. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Mo sn. *Dal. Verml.* och *Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — β sälls. *Sk.* Lund; Malmö; Alnarp. *Boh.* Strömstad. *Öl.* och *Gottl.* — *N.* Fredriksværn, Krageröe, Christianss. m. fl. st. i söd. del. Hufvudf. lär i *N.* saknas.) *Alnshög grof starr, med skarpt 3eggade strån, 2 tum långt, n. fingertjockt, slutl. brunt ax, hvilket hos β, som af flere anses för egen art, behåller sin gröna färg.*

92 C. *muricata L.* axet cyl. aflångt, af meränd. *enkla rundade närsittande* och *oskaftade* småax; fruktg. äggform. med kort spets, smala hinnkanter, *utan tydl.* nerver; *för öfr. som föreg.* ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1526. Ands.t.3.f.19. H.N.f.9, n:o 84.
Torra äng. etc. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Vanl. fotshög, med en god tum långt, n. alltid grönt ax; de nedre småaxen föga frånskiljda.*

93 C. *divulsa Good.* axet *utdraget* cylindriskt, af *rundade* småax; *de nedersta långt åtskiljda* och meränd. sammansatta, stund. kort skaftade; fruktg. utdraget äggformiga, *föga utsperrade;* för öfr. *som föreg.* ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1280. Ands.t.3,f.20.
Lundar, r. (*Sk.* vid Ringsjön; Krageholmssjön, etc. *Blek.* Ronneby. *Smål.* vid Eds kyrka. *ÖG.* Omberg; Stämna i Askeby och nära Stegeborg: Kindb. *Södml.* Strengnäs på Segersön. *Vestml.* Aggarön i Granfjärden, och vid Vickhus i Ryttern. *Boh.* Hjertö i Qville sn. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Skien; Porsgrund etc.) *Lik föreg. med dubbelt så långt ax af de ½—1 tum aflägsnade nedre småaxen, som ofta hafva ett utdraget, borstlikt skärm. Synes genom medelformer öfvergå i föreg.; en sådan torde C. virens Ands.t.3,f.18 vara.*

b — Axen brunaktiga, med uppräta ell. utstående fruktgömmen.

94 C. *paniculata L.* axet deladt i mer och mindre *utdragna grenar af gyttrade* småax; fruktg. äggformigt kägellika, *med korta nerver* vid den uppsvällda basen och ett längdveck upptill, för öfr. släta, *af* de spetsiga ell. något trubbade *axfjällens längd.* ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1116. Ands.t.3,f.21. H.N.f.10, n:o 81; f.6, n:o 80 [en mager form].

Kärrakt. st. r. (*Sk.* Köpinge-ådalen flerest.; mell. Skabersjö och Anderslöf; vid Lefrasjön i Ifvetofta etc. *Smål.* Landsjön i Skärstad sn enl. Scheutz. *ÖG.* Vinnerstad vid Staffanstorps-sjön m. fl. st. *Stockh.* vid Ryssviken och Brunnsviken. *VG.* vid Billingen. *Boh.* Vinga södra inholme. *Öl.* Borgaträsket; Bredinge. — *N.* Christianssand.) *Alnshög, ell. mer, med skarpkantigt strå, breda blad, fingerlångt ax, grenadt i ½—1 tum långa småaxgyttringar. De bladlösa, mer än tumslånga svarta fjällen vid stråets bas klyfva sig icke i trådar som hos C. paradoxa.*

95 C. *teretiuscula Good.* axet upprätt, cylindriskt ell. äggformigt, *dubb. sammansatt af oskaftade gyttrade* närsittande småax; fruktg. äggformiga, *n. nervlösa,* med ett längdveck och *utdraget* spröt, n. *längre* än de trubbade ell. uddspetsiga axfjällen. ♃ 5, 6. — *β crassior:* axet elliptiskt ell. äggformigt, mer sammansatt. Fig. Fl.D. 1886. Ands.t.3,f.22. H.N.f.6, n:o 79. *β* Schk.t.T,f.69.

Kärr. (*Sk.—Pit. Lpm.* och *VB.* nor. del. — *N.* till Ost-Finnm: Th. Fr.) *1—2 fot hög, med n. trubbkantigt strå och n. trådsmala blad; axet föga mer än tumslångt och tjockt som en gåspenna, hos β dubbelt tjockare; fjällen vid stråets bas som hos föreg. art. — C. panicul. β Wg.Fl.Su. β C. Ehrhartiana Hop. enl. Beurl.*

96 C. *paradoxa W.* axet *slakt, grenigt af utdragna* småax-gyttringar; fruktg. äggformiga med *utdraget* spröt, på båda sidor till hela längden *upphöjdt nerviga,* n. *kortare* än de smalspetsade axfjällen. ♃ 6. Fig. Fl.D.1887. Ands.t.3,f.23. H.N. f.6, n:o 78.

Kärr. r. (*Sk.—Gestr. Medelp.* Torp sn: Reuterm. *Jemtl.* Frösön vid Ströms kyrka. *Dal. Vestml. Ner. Öl. Gottl.* — *N.* till Helgeland; Ofoten: Norm.) *Lik C. paniculata, men till alla delar spädare, med strå och blad som föreg.; mest utmärkt af de nerviga fruktg., samt af fjällen vid stråets bas, som hos denna art upplösas i svarta, tagellika trådar.*

(C. tenella, Schreberi + ligerica.)

III. **Monostachyæ:** Arter med ett enda, enkelt ax.

† Hanblr i axets topp, honblr nedtill; märken 3.

* Fruktg. vid mogn. upprätа ell. utstående.

97 C. *obtusata Liljebl.* axet yngre aflångt, moget äggformigt; fruktg. *utstående, ovalt* trinda, spetsiga, *groft nerviga, mycket glänsande, längre än* de hinnaktiga axfjällen. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.533,f.2. Fl.D.suppl.100. Vet.Ac.H.1793,t.4. Ands.t.3,f.4. H.N.f.4, n:o 93.

Sandfält, r. (*Öl.* Köping, Runsten. Borgholm etc.) *Rotstocken horizontalt och långt krypande, med nästan enstaka 2—6 tum långa strån från lederna; fruktg. 3—5, af tjocka bruna skal, som lätt spricka för den stora nöten.*

98 C. *rupestris All.* axet aflångt; fruktg. *upprätа,* aflångt *omv. äggformiga,* trinda, med *kort* spets, *fint nerviga, kortare* än de stora hinnkantade fjällen. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1401. Reich.f.531. Ands.t.3,f.3. H.N.f.3, n:o 84.

Högre fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Rotstocken krypande med fingerhöga strån; axet jemnbredt, eller moget n. lancettlikt.*

** Fruktg. vid mogn. nedböjda.

99 C. *microglochin Wg.* axet *5—10blommigt;* fruktg. lancettlikt *syl-lika,* inneslutande en genom mynningen *framskjutande, nål-lik borst.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.539,B. Fl. D.1402. Ands.t.3,f.1. H.N.f.3, n:o 85.

Kärr, i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.—Herjed.* — *N.* Finnm.—Dovre. Tronfjell. Gudbrandsdalen. Valders etc.) *Fingerhög och lik följ., men med långt flere fruktg. och en genom fruktg:s mynning bredvid märkena utskjut. strålik borst. — Uncinia Spreng.*

100 C. *pauciflora Lightf.* axet *3—5blomm.;* fruktg. *som hos föreg., utan* borst. ♃ 6. Fig. Sv.B.539,A. Fl.D.1279. Ands.t.3,f.2. H.N.f.11, n:o 82.

Dyiga kärr. (*Lpl.—Sk. Hall.* söd. del.: Theor. — *N.* Ost-Finnm.—Christiania.) *3—6 tum hög, med 2—4, nedböjda, gröngula fruktg., som hafva en spets af det tjocka utskjutande stiftet, hvilket ej bör misstagas för borsten hos föreg. — C. leucoglochin Ehrh.*

†† Hanblr i axets topp, honblr nedtill; märken 2.

* Fruktg. vid mognaden nedböjda.

101 C. *pulicaris L.* axet jemnbredt ell. lancettlikt; fruktg. slutl. utsperrade ell. nedböjda, glest sittande, bredt lancettlika, spetsiga, nervlösa. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.533. Fl.D. 2546. Ands.3,f.7. H.N.f.13, n:o 87.

Fukt. äng. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. VG. Dalsl. Boh.* söd. Långö; Koster. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj. Ost-Finnm. Vadsöe: Deinb.) *Yngre fingerhög; äldre 6—8 tum, med tumslångt ax, bruna fruktg. och affallande axfjäll; bladen korta, borstlika. — C. psyllophora Ehrh.*

** Fruktg. vid mogn. uppräta ell. utstående.

102 C. *capitata L.* axet *ägg- ell. klotrundt,* af *tätt* liggande, äggrunda *plattade nervlösa, glatta* fruktgömmen; axfjällen korta trubbiga. ♃ 6. Fig. Fl.D.2060. Ands.t.3,f.6. H.N.f.6, n:o 82.

Fukt. äng. i fjelltr. (*Lpl.—Dal.* ned till Boda Kapell. *Helsl.* Loos sn, kring Kyrktjärn. — *N.* Ost-Finnm.—söd. Norges fjelltrakter.) ½—*1 fot hög, med ax af en ärts storlek; bladen smala rännformiga.*

103 C. *nardina Fr.* axet *ovalt;* fruktg. *tätt* ligg., ovala spetsade *konvexa,* på ryggen *glest nerviga,* i kanten *sträfva;* axfjällen trubbiga. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2365. Ands. t.3,f.5. H.N.f.9, n:o 86.

Fjellv. r. (*Lul. Lpm.* Wirihaure på Kaissatsnjuonje; Sirkasluokte; Puolaure. — *N.* Finnm. Tromsöe, på Ramfjellet; Sör-Rejsen: Norm. Nordl. Salten på Båtfjellet.) *Omkr. 2 tum hög, med tätt tufvade strån och knippen af båglikt krökta blad, som endast vid basen äro rännformiga, sedan n. trinda, n. jemnhöga med strået; axet 2—3 linier långt, döljande de få hanblrna i toppen.*

*104 C. *brevirostris Cederstr.* axet *jemnbredt ell. aflångt;* fruktg. få, äggrundt lancettlika, på insidan platta, med kort spröt, *glatta, n. insvepta* i de rundadt *trubbiga* hinnkantade axfjällen. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.suppl.102.

Hafsstr. r. (*N.* Trondhj. st. nära Ryssvik vid Foldenfjord, på den gräsbevuxna hafsstr. Nordl. vid Saltenelvs utlopp. Finnm. Mageröe, vid Skarsvaag: Th. Fr.) *Mörkgrön, med 7—10 tum höga strån från krypande rotstock, vid basen rännformiga, uppåt n. trinda blad, och 5—6 lin. långt ax, som än är enkelt, af blott hanblr ell. af hanblr i toppen och 2—4 honblr vid basen, än nedtill något sammansatt. (C. dioica var.)*

††† Tvåbyggare, med han- och honax på olika stånd.

*105 C. *scirpoidea Michx.* honaxet n. klubblikt, tätblommigt; axfjällen än spetsiga, än trubbiga, hårbräddade; fruktg. ovalt aflånga, *sträfludna,* sprötspetsade; märken 3. ♃ 7. Fig. Fl.D.1528. H.N.f.16, n:o 74.

Fjellv. r. (*N.* Saltdalen, på den mot Junkersdalen belägna sidan af Solvaagtind 1854; »på den mot Solvaagvandet belägna sid. af Solvaagtind» 1859.) *Tufvig, med krypande rotstock, och 4—8 tum, stund. mer än fotshöga, nedtill rikbladiga, sträfva strån; honaxen ½—1 tum långa. — C. Wormskjoldiana Horn.*

106 C. *parallela Somft.* honaxet *jemnbredt,* något *gles*blommigt; axfjällen *spetsiga;* fruktg. *äggr. aflånga, uppräta,* nerviga, *glatta* med *släta* kanter och något utstående spröt; märken 2. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.29. Ands.t.3,f.9. H.N.f.7, n:o 86.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm. Lul. Lpm.* på Kerkeware, Kappa, Toki etc. *Pit. Lpm.* Wallåiwe, Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Lycksele vid Umenäs och Nydal. — *N.* Finnm. Salten; Stuedalen. Dovre på Gjederyggen vid Jerkind; Kongsvold; Finnshöe etc. Gudbrandsdalen och Valders.) *5—10 tum högt, glatt, ell. upptill något sträft, bågformigt uppböjdt strå; honaxet ½—1 tum långt, smalt cylindriskt, mörkbrunt. — C. dioica β parallel. Læst.*

107 C. *dioica L.* honaxet *ovalt, tät*blomm.; axfjällen *trubbiga;* fruktg. *bredt äggrunda* nerviga *utböjda, glatta* med *sträfva* kanter och spröt; märken 2. ♃ 5, 6. — *β scabriuscula:* strå längre, mer tufvadt, sträft. — *γ isogyna:* n. halfva axet af honblr. Fig. Sv.B.551. Fl.D.369. Ands.t.3,f.10. H.N.f.10, n:o 86; *γ* f.15, n:o 86.

Våta äng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Sk.* — *γ Lul.* och *Um. Lpm. Verml.* bergslag, vid

Saxån. *Stockh.* — *N.* ön Senjen: Norm.) *Strå som hos föreg., men rakt och upprätt, n. alltid glatt; honaxet ½ tum långt, ljusbrunt.* — *β C. Davalliana Retz. Suppl.*

472. KOBRESIA *Willd.* Säfstarr.

1 K. *caricina W.* strået *3kantigt;* axgyttringen *aflång, slutl. oval;* axen sammansatta af *honblommiga småax nedtill* och *hanblomm. i toppen.* ♃ 7. Fig. Sv.B.527,f.2. Ands.t.2,f.35. H.N.f.3, n:o 69.

Fjellv. r. (*Jemtl.* Åreskutan; Snasahögen; Skäker- och Helagsfjellen. *Herjed.* Midtådalen; Skarffjellen etc. — *N.* Fondfjellet i Merager; Kälahögen vid Jemtska gränsen; Dovre; Gudbrandsdalen etc.) *3—8 tum hög och tufvad; axen af 3—6, enkönade småax.*

2 K. *scirpina W.* strået *trindt;* axet ensamt, *jemnbredt;* småaxen sammansatta *af en han- och en derunder sittande honblomma.* ♃ 7. Fig. Sv.B.527,f.1. Ands.t.2,f.34. H.N.f.5, n:o 83.

Fjellv. (*Torn. Lpm.* fjellet Nuljalaki. *Lul. Lpm. Pit. Lpm. Jemtl.* Getvalen och Helagsfjellen. *Herjed.* stora Midtåkläppen; Axhögen. — *N.* Finnm.—Hardanger och Gudbrandsdalen.) *Spädare, men ofta högre än föreg.* — *Elyna spicata Schrad. Scirpus Bellardi Wg.Fl.L.*

16 KLASSEN

GLUMIFLORÆ.

98 Fam. **GRAMINEÆ** *Juss.* Gräs. Blomning i småax med 2, sällan 1, skärmfjäll, inneslutande blrna, som bestå af 2 skiftevisa blomfjäll och 2 små, ofta otydliga kronfjäll närmast befruktningsdelarne. Stånd. vanl. 3, säll. 2. Pist. med 2 stift ell. märken, säll. 1. Frukt enfröig hinnfrukt.

1 Afdeln. **EURYANTHÆ.** Blomman under blomningen öppen. Stift korta, med vid blomfjällens bas framskjutande märken.

1 Flocken **Hordeaceæ.** Gräs med ledadt ax, sammansatt af merändels oskaftade, i axfästets leder skiftevis fästade ell. insänkta småax.

473. **TRITICUM** *Lin.* Vild-hvete.

† Öfre bladytans nerver starkt upphöjda, breda och tättsittande [med omärkliga mellanrum]; rotstock lång krypande.

* Bladnerverna mjukhåriga [bladen sål. icke sträfva].

1 T. *junceum L.* bladen rännformiga hoprullade; axfästet *mycket* bräckligt; skärmfj. längre än halfva småaxet, *minst 9nerviga, omärkligt* kölade, *tvärhuggna;* yttre blomfj. *glatt,* trubbigt, utan borst. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.269. Fl.D.916. Ands.Gram. t.1,f.1. H.N.f.6, n:o 91, 92.
Sand. hafsstr. (*Sk. Hall.* mell. Kärrby och Eldsberga. *Boh.* Vrångö; S. Koster; Styrsö. *Öl.* Böda. *Gottl.* Lummelund; Sproge, Vestergarn och Eikelhem snr enl. G. v. Ced. — *N.* Hvalöarne; Mandal; Lister.) *Axet hos pressade ex. ytterst bräckligt, glatt; småaxen hos den mest utvecklade formen: megastachyum, n. tumslånga och ½ t. breda, till färgen hvitgula. — Agropyrum PB.*

2 T. *strictum Deth.* bladen som hos föreg.; axfästet *något* bräckligt; skärmfj. längre än halfva småaxet, *5—9nerviga, starkt* kölade, *spetsiga;* yttre blomfj. *nedom midten finludet,* spetsigt, med ämne till borst. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2705. Reich.D.Fl. Gram.f.268. H.N.f.11, n:o 92.
Sand. hafsstr. r. (*Sk.* öst. kust. vid Åhus; mell. Cimbritshamn och Vik; Köpingeåns utlopp enl. F. Aresch.) *Axet ej så bräckligt som hos föreg., med smala småax, tätt tryckta till fästet. Lär enl. S. Almqv., som i Bot. Not. 1865 lemnat en upplysande utredning af detta slägtes svenska hafsstrandformer, likasom föreg. och de närmast följ. hafva både en storaxig och en småaxig form. — T. hebestachyum β megastach. ed.9. Agropyr. Reich.*

** Bladnerverna sträfprickiga ell. borstbärande [bladen derigenom på öfre sidan sträfva].

3 T. *acutum DC. enl. Godr.* strået *uppstigande,* jemte de i början platta, slutl. hoprullade bladen *slakt;* axfästet *segt;* skärmfj. *längre* än halfva småaxet, 7nerviga, *spetsiga;* yttre blomfj. *spetsigt,* n. utan borstämne. ♃ 6, 7. Fig. Reich.264. Ands. t.1,f.3. H.N.f.6, n:o 94.

Sand. hafsstr. (*Sk.* ej sälls. *Hall.* Halmstad: Theor.; vid Storåns utlopp. *Boh.* *Blek.* Ronneby enl. Almqv. *Smål.* Kalmar. *Gottl.* Lummelund.) *Ljust blågrönt, ledadt och slakt gräs, i hög grad varierande efter lokalens beskaffenhet. Sannolikt är, såsom Almqv. visat, att Godrons art af detta namn innefattar flere former jemte vår, men, sålänge det ännu är oafgjordt om dessa former äro till arten skiljda, kan man svårligen tvertemot Godrons på orig. ex. grundade åsigt om vår arts identitet med T. acutum DC. utbyta detta namn mot det visserligen mycket passande, men vida yngre namnet T. laxum Fr. — T. affine ed.7. Agropyr. RS.*

4 T. *obtusiusculum Lge.* strået *upprätt,* jemte de i börj. platta, snart hoprullade bladen *styft;* axfästet *något bräckligt;* skärmfj. *föga längre* än halfva småaxet, 7nerviga, *trubbade;* yttre blomfj. *trubbigt,* vanl. med borstämne. ♃ 6, 7. Fig. Reich.f.266. Ands.t.1,f.2. H.N.f.6, n:o 93.

* *campestre Godr.?* gröfre; bladen mycket sträfva; småaxen talrikare, med 7—9nerv. skärmfj. af halfva småaxets längd.

Sand. hafsstr. r. (*Sk.* söd. och öst. kust. enl. F. Aresch. och Almqv. *Hall.* Halmstad enl. Almqv. *Boh.* Koster; Strömstad etc. *Blek.* Ronneby samt *Gottl.* Lummelund enl. Almqv. — *N.* Christiania, och på öar i fjorden: Bl. — * *Sk.* Malmö, vest. hamnbryggan enl. Almqv.) *Gråaktigt grön, hufvudf. med enstaka, * med något tufvade, 1—4 fot höga strån, alltid styfva och upprätta. — T. acutum Fr. S.V.Sc. T. hebestachyum Fr., Hn ed.9, ett något yngre namn. Agropyr. RS.*

5 T. *pungens Pers.* strået och bladen *som hos föreg.,* de sednare med *lång stickande styf* spets; axfästet *segt;* skärmfj. *af halfva småaxets längd,* 7nerviga, *spetsiga;* yttre blomfj. *spetsigt,* ofta med borst. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2704.

Hafsstr. r. (*Hall.* Varbergstrakten; samt *VG.* Göteborg: Prof. Fries enl. Almqv. — *N.* enl. Bl., men osäker såsom afvikande fr. utl. ex. och beskrifn.) *Grågrön, slutl. gulglänsande, med tufvade, 2—4 fot höga strån enl. Almqv. Svenska ex. osedda af utg. — Agropyr. RS.*

†† Bladens nerver föga upphöjda, smala, vanl. mjukhåriga, med mycket breda, sträfprickiga mellanrum [bladen derigenom sträfva].

6 T. *repens L.* rotstocken *långt krypande,* med *spridda* strån; bladen platta, slaka, vanl. med en enkel rad fina hår längs nerverna, mellan dessa på öfre sidan mycket sträfva; axfästet segt, med talrika, tättsittande småax; skärmfj. 5nerviga, vanl. *borstspetsade;* yttre blomfj. trubbadt ell. spetsigt, utan ell. med *rak* borst. ♃ 6, 7. — *β litorale:* mer lågväxt, blågrön, med korta och smala, slutl. hoprullade blad. Fig. Sv.B.38. Fl.D.748. Ands.t.1,f.4. *β* H.N.f.6, n:o 96.

Odl. st. a., *β* hafsstr. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. — *β Sk. Hall. Boh. ÖG.* enl. Kindb. *Södml.* Nyköpingsskären: C. Ind. *Gottl.* — *N.*) *Var. i högsta grad. — β mucronat. edd. 5—9 är enl. ett äldre ex. i förf:s herb. en till β närstående form. — Agropyr. PB.*

7 T. *violaceum Horn.* roten tufvad och trådig; rotstocken *n. omärklig,* med *tufvade* strån; bladen som hos föreg; axet *styft,* med småax som hos föreg.; skärmfj. omkr. 5nerviga, *n. tvärhuggna, med kort borst;* yttre blomfj. spetsigt, *med något längre* borst. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2044. Ands.t.1,f.6. H.N.f.5, n:o 99.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Nuljalaki; Karesuando. *Lul. Lpm.* enl. Ands. *Jemtl.* fjell vid Herjed. gränsen, t. ex. Syltopparne. *Herjed.* Axhögen. *VB.* Pajala. — *N.* Finnm.; Nordl. Bejeren: Norm.; Dovre, Drivstuen och Vaarstien, samt omkring Kongsvold och Jerkind; Gudbrandsdalen. Vindhællen i Lejerdal. Bergens st.) *Rotstocken icke ell. blott ett par tum krypande; dessutom skiljd från föreg. med sitt violetta ax och nedom borsten tvärhuggna, ej, såsom hos föreg., småningom till borsten afsmalnande skärmfj.*

8 T. *caninum L.* roten, rotstocken och stråen *som hos föreg.;* bladen som hos föreg., *på båda sidor* sträfva; axet *slakt* och meränd. lutande, med närsittande småax; skärmfj. 3—5nerviga *borstspetsade;* yttre blomfj. med *lång flerböjd* borst. ♃ 6. Fig. Fl.D.1447. Ands.t.1,f.5. H.N.f.6, n:o 97 och f.11, n:o 93.

Lundar. (*Sk.—Lpl. Boh.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Högt tufvadt, ljusgrönt gräs, meränd. med lutande strå och ax; blomfj:s borst oftast längre än hela småaxet. En mager form: v. biflorum, med 2blomm. småax, är lemnad i H.N.f.11, n:o 93. — Elymus L.Fl.Su. och Herb. Agropyrum RS.*

474. ELYMUS *Lin.* Elm, Strandråg.

1 E. *arenarius L.* hela gräset *blåaktigt;* bladen *rännformiga, smalt hoprullade,* styfspetsade, med *glatta* slidor; småaxen *3—4blommiga;* skärmfj. smalt lancettlika uddspetsade; blomfj. trubbiga, *borstlösa.* ♃ 7. Fig. Sv.B.60. Fl.D.847. Ands.t.1,f.7 H.N.f.4, n:o 99.

* *geniculatus Curt.* axet glesare; skärmfj. smalare, ⅓ längre än småaxet. Fig. Linn. Fund.Agr.t.1,f.5. H.N.f.7, n:o 98.

Sand. strand. särd. hafsstr. (*Sk.—Um. Lpm.* vid Vindelelfven. *VB.* vid Luleå stad och skärg. upp till Haparanda; vid Sangis- och Kalix-elf. *Hall. Boh. Öl. Gotl.* I det inre landet: *Smål.* Lagans strand vid Ösle i Berga. *Vettern* vid Jönköping, Medhamra i *ÖG.* samt i trakten af Carlsborg i *VG. Dalsl.* Bäckefors bruk: Stud. Thorstenson. — *N.* till Finnm. Gudbrandsdalen, vid Vaagevandet. — * *Halmstad* bland *α*, endast ett par tufvor funna: Fr.) *2 alnar högt gräs med hvetelikt ax, som hos * kan blifva n. 1 fot långt och ofta vid nedre småaxen tvärt omböjdt, likasom afbrutet.*

2 E. *europæus L.* gräset *grönt;* bladen *platta,* med *sträfhåriga* slidor; småaxen *1—2-blommiga;* skärm- och blomfjällen *med lång borst.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1631. Ands. t.1,f.8. H.N.f.4, n:o 93.

Skogsback. r. (*Sk.* Röddinge. *Smål.* Eds sn, Djursnäs. *Öl.* Tveta och Hälltorp. *Gotl.* Mickelsängen vid Vängemyr; Sjonhem och Viklou snr enl. G. v. Ced.) *Liknar mer följ. slägte; småaxen mest enblommiga med ett borstlikt ämne till den andra blomman.*

475. HORDEUM *Lin.* Slö-korn.

1 H. *murinum L.* bladen *i kanten* sträfva, med *glatta* slidor; mellersta småaxet 2-könadt, med *hårbräddade* skärmfjäll; sidoaxen af hanblr, med *ena* skärmfjället *hårigt, det andra sträft;* alla blrna med borst. ⊙ 6. Fig. Fl.D.629. Ands.t.1,f.9. H.N.f.16, n:o 75.

Jordvall. vid byar och städ. (*Sk.* Christianstad; Ystad enl. F. Aresch.; vest. kust. från Skanör till *Hall.* Laholm. *Gotl.* Visby: G. v. Ced.) *Strån bladiga ända upp mot axet.*

2 H. *pratense Huds.* bladen *öfverallt* sträfva, de nedre med *håriga* slidor; *alla* skärmfjällen borstlika *sträfva, utan hår;* för öfr. som föreg. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.630. Ands. t.1,f.10. H.N.f.6, n:o 98.

Fukt. äng. r. (*Sk.* teml. allm. i sydv. del.; Öfvedskloster enl. F. Aresch.) *Strået högre och spensligare än hos föreg., uppti̇ll utan blad; axen hälften smalare. — H. murinum β L.Fl.Su. H. secalinum Schreb.* — Anm. *H. maritimum With. lär, enl. de upplysn. utg. numera vunnit, vid Göteborg och i N. endast förekomma på ballastplatser (se Bih.).*

476. LEPTURUS *R. Br.* Ormax.

1 L. *filiformis Trin.* axet trindt, utdraget syl-likt; småaxen enblommiga med 2:ne skärmfjäll; blomfjäll föga kortare än skärmfj. ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.938. Ands.t.1,f.12. H. N.f.11, n:o 94.

Hafsstr. r. (*Sk.* Hvellinge och lilla Hammar; Landskrona; Lomma enl. F. Ar.) *3—6 t. långt, uppböjdt strå med trådlikt, vanl. båglikt böjdt ax, särd. då det torkat. Var. spädare, med n. rakt ax, hvilken form hos oss varit ansedd för L. filif., hvaremot den gröfre med krökt ax tagits för L. incurvatus Trin. Lange har emellertid i sin Haandb. ed.3 bekräftat Kochs och fleres åsigt, att L. incurv. är en blott sydeuropeisk och skiljd art, samt att båda de hos oss befintliga formerna tillhöra L. filif. — L. incurvatus ed.9. Rottboellia L.*

477. LOLIUM *Lin.* Repe.

* Utan rotstock och bladskott vid stråets bas.

1 L. *temulentum L.* skärmfjället af småaxens *längd ell. längre;* yttre blomfj. med *utdragen,* oftast *ganska lång* borst. ⊙ 6, 7. — *β arvense:* borsten kortare än blomfjället. Fig. Sv.B.192. Fl.D.160. Ands.t.2,f.13.

Åkrar. (*Sk.—Helsl. Dal.* och *Verml. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* till Trondhj. — *β* mer

sällsynt.) *2—3 fot högt gräs med långt och glest ax; borsten vanl. 3—4 lin. lång.* — *β L. arvense With.*

2 L. *Linicola Sond.* skärmfj. vanl. *kortare* än småaxen; ytt. blomfj. med *mycket kort* ell. *ingen* borst. ⨀7. Fig. Sv.B.593. Fl.D.1864. Ands.t.2,f.14. H.N.f.2, n:o 78.
Linåkrar. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* Ströms sn. *Boh. Öl. Gottl.* Burs sn. — *N.* till Ranen i Helgeland.) *Spensligare än de öfriga arterna, men icke säll. lika högväxt som föreg.* — *L. arvense Schrad.*

†† Med krypande rotstock, och bladskott vid stråets bas.

3 L. *perenne L.* skärmfj. *kortare* än de *aflånga—ovala* småaxen; blomfj. utan borst. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.71. Fl.D.747. Ands.t.2,f.15.
Torra st. åkerren. a. (*Sk.—Um. Lpm.* och *VB.* Bondersbyn vid Kalix-elf. *Hall. Öl. Gottl.* — *N.* i sydl. del. af Aggerh., Christianss. och Bergens st.) *Axel plattare än hos de öfriga, meränd. något vridet; småaxen ofta dubb. längre än skärmfjället. Var. mera späd, med småax. fåblomm., föga längre än skärmfj.*

4 L. *festucaceum Link:* skärmfj. *flere gånger kortare* än de *jemnbreda* småaxen; blomfj. utan borst. ♃ 6, 7. Fig.
Fukt. st. r. (*Sk.* Helsingborg på hafsstranden; Björka i Kropps sn enl. F. Ar.) *Sk. ex. hafva 1—1½ qv. långt ax och alla de tumslånga småaxen fullkomligt oskaftade, utan spår till något inre skärmfjäll, således ett verkligt Lolium. Är sannolikt hybrid af L. perenne och Festuca elatior. Figg. och synon. i ed.9 torde rättast böra hänföras till den mycket liknande Glyc. loliacea, hvilken af de flesta förf. ansetts vara identisk med ell. åtm. äfven innefatta närv. form.* — *Festuca loliacea Huds. och Brachypodium loliaceum Fr. (till en del).*

478. BRACHYPODIUM *Pal. B.* Axlosta.

1 B. *pinnatum PB.* bladen korta, håriga och *mycket* sträfva, med n. *glatta* slidor; axet *styft,* af *föga åtskiljda* småax; blomborsten *kortare* än sitt fjäll. ♃ 6. — *β rupestre:* småaxen fullkomligt glatta. Fig. Sv.B.739. Fl.D.2525. Ands.t.2,f.18. H.N.f.12, n:o 93.
Torra äng. (*Sk. Smål.* öst. och mell. del.: Scheutz. — *Uppl. Vestml. Verml. VG. Öl. Gottl.* — *N.* till Froen i Gudbrandsdal. — *β N.* Christiania, och Valders ofvan gården Rejen.) *Småaxen ½—1 tum långa, vanl. småhåriga.* — *Bromus L. Festuca Schrad. Triticum Mönch.*

2 B. *gracile PB.* bladen långa, håriga och *föga* sträfva, med *håriga* slidor; axet *slakt,* af *mer glest* sittande småax; blomborsten *längre* än sitt fjäll. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D. 164. Ands.t.2,f.17. H.N.f.12, n:o 94.
Lundar. (*Sk. Smål.* öst. del., och Grenna: Scheutz.—*Uppl.* särdeles i skärgården. *VG. Öl. Gottl.* — *N.* Aggerhus, Christiansands och Bergens st.) *Högre, mera slak och hårig än föreg.* — *Brom. silvaticus Sm. B. pinnatus Fl.D. Brach. pinnat. β Wg. B. silvaticum RS.*

2 Flocken **Festucaceæ.** Småax skaftade [i vippa]. Skärmfjällen kortare än blomfjällen.

479. CYNOSÚRUS *Lin.* Kamm-äxing.

1 C. *cristatus L.* vippan tät, axlik, n. cylindrisk, upprät och styf, ensidig; småaxen utan märklig borst. ♃ 7. Fig. Sv.B.66. Fl.D.238. Ands.t.2,f.19.
Ångsvall. (*Sk.—Uppl. Medelp.* Sundsvall, vid Marieberg. *Ångml.* Själevad sn. *Ner. Dalsl. VG. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till nor. del af Bergens st.; inuti landet till Dröbak.) *Bladen smalt jemnbreda.*

480. DÁCTYLIS *Lin.* Hund-äxing.

1 D. *glomerata L.* vippan ensidig, med ensidigt gyttrade småax på ensamma, nedtill bara vippgrenar. ♃ 6, 7. — *β lævigata:* bladen glatta. — *γ lobata Drej.* småaxen gyttr. i vippgrens spets, vanl. 3blomm. Fig. Sv.B.32. Fl.D.743. Ands.t.2,f.20.
Odl. st. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* — *N.* till Finnm. — *β Sk.* Båstad, Pershög. *Hall.* Varberg. *VG.* Kinnekulle, vid Mörkeklef. *Dalsl.* Lundby i Töftedals sn enl. Leffl. *ÖG. Stockh. Helsl.* Söderhamns skärg. enl. Wistr. *Öl.* Ottenby. *Gottl.* —

N. Levanger och Trondhj. flerestädes. — γ *Sk.* i Alnarps skog. *Blek.* Tubbaryd enl. Goss.) *Stort och vanl. sträfbladigt, ofta blåaktigt gräs. — γ, ehuru afvikande till uts., är väl knappt annat än en spädare skuggform.*

481. FESTÚCA *Lin.* Svingel.

† Alla bladen likformiga platta, med odeladt snärp.

* Blomfjället mycket kortare än sin borst.

1 F. *gigantea Vill.* bladen mycket breda, glatta, sträfprickiga, med kort snärp; vippan af långa slaka grenar; blomfj. med hårfina borst. ♃ 6. — β *triflora:* bladen dubb. smalare; småaxen 3—4blommiga. Fig. Sv.B.120. Fl.D.1630; β 440. Ands.t.2,f.21.
Lundar, r. (*Sk.—Uppl. Vestml. Ner. VG. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania; Asker etc. — β *VG.* Halleberg. *Gottl.* i Vänge.) — *N.* Christiania; Ullerud.) *Har vanl. 4—6 lin. breda blad, utbredd, slak och gles vippa af 5—9blommiga småax. — Bromus L.*

** Blomfj. med mycket kort ell. ingen borst.

2 F. *silvatica Vill.* strået vid basen omgifvet af ljusa, *bladlösa slidor;* bladen *som hos föreg.*, med *utdraget* snärp; vippan mycket grenig *upprät* ell. *ensidigt lutande;* småaxen aflånga 3—5blommiga; blomfj. *utan borst.* ♃ 6. Fig. Fl.D.1145. Ands. t.2,f.22. H.N.f.9, n:o 95.
Bergstr. i skugga, r. (*Boh.* Christinedal, Bratteröd och Lindesnäs nära Gustafsberg. *VG.* Halleberg, ofvan Stora Lindås; Hunneberg midt emot Bursle gästg.; Kinnekulle flerestädes. *Ner.* Gropdalen nära Kroksjön i Lerbäck; Hamrarne i Götlunda. *ÖG.* Omberg, Oxbåset: J. E. Zett. *Helsl.* Elfåsen i Hassela enl. Wistr. *Blek.* Carlshamn, i Tubbaryds äng. *Sk.* Öfvedskloster, på Fruali. — *N.* Laurvig, i Jordfalldalen. Christiansands st. Arendal vid Pusnäs; Tjos; Glomsdal söder om Åseralds k:a etc.; Christiania, i Nordmarken och Asker: Ax. Bl.) *Strået 3—4 fot högt; bladen 3—5 lin. breda, med långt afsmaln. spets.*

3 F. *arundinacea Schreb.* bladen *smala*, jemnbreda, sträfva, med *n. omärkligt* snärp; vippan *utbredd lutande;* småaxen bredt lancettlika, 3—7blommiga; blomfj. med *mycket kort* ell. omärkl. borst. ♃ 7. — β *pauciflora:* spädare; småaxen 3blomm., med tydligare borst. Fig. Fl.D.2463. E.B.1593. Ands.t.2,f.23. H.N.f.9, n:o 94.
Hafsstr. (*Sk.—Gestr. Medelp.* Sundsvall. *Hall. Boh.* Lysekil. *VG.* Göteborg. *Öl. Gottl.* — *N.* Christiania, Dröbak, Porsgrund, etc.) *4—5 fot hög, med större vippa och de brungröna småaxen bredare än hos följ. β har fåblommiga och glesa småax med en linie långa borst. — F. elatior E.B.* [*på grund af Lin. herb.*]. *F. litorea Wg.*

4 F. *elatior L.* bladen *som hos föreg.*, föga sträfva; vippan yngre sammandragen, vid blomn. *utstående, lutande;* småaxen jemnbreda *6—10blomm.*, *utan borst.* ♃ 6. — β *subloliacea:* vippan ax- ell. klaselik, med n. ensamma, skiftevisa och föga ell. icke skaftade småax. Fig. Sv.B.54. Fl.D.1323. Ands.t.2,f.24.
Äng. a. (*Sk.—VB.* Haparanda. *Jemtl.* — *N.* till Bodöe.) *Småaxen hälften smalare än hos föreg. n. alltid gröna, hos β, som mycket liknar ett Lolium, oftare brunell. grågröna. — F. pratensis Huds.*

†† Alla bladen eller rotbl. borstlika ell. trådsmala, med 2öradt snärp.

5 F. *rubra L.* stråen jemte *nedliggande* grenskott från en *krypande* rotstock, något enstaka, de förra *trinda;* rotbl. hoprullade trådsmala, de öfre bladen bredare, *platta;* vippans grenar *upprätta* ell. *utstående,* med lancettlika *5—9blomm.* småax; blomborsten hälften kortare än sitt fjäll, stundom omärklig. ♃ 6. Fig. Reich.f.321. Ands. t.3,f.25,a. H.N.f.12, n:o 92 [var.].
Skogsäng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.: Bl.) *Stråen mer enstaka än hos de följ. med bredare och plattare blad. Var. i fjelltr. med sammetsludna småax, hvilkas blr n. sakna borst: var. alpestris ed.9. En form med ludna småax, som växer på sandiga lokaler, är F. arenaria Osb.*

6 F. *duriuscula Fr.* stråen och grenskotten från en *trådig rot, upprätta, tufvade,* de förra *trinda;* bladen *trådsmala, rännformiga,* ell. platta och snart hoprullade, de öfre något bredare; vippan *ensidig,* med lancettlika, 3—5blomm. småax; för öfr. som

föreg. ♃ 6, 7. — β *cæsia:* blad korta blåaktiga, båglikt krökta. — γ *glauca:* bl. utdragna blåaktiga, något styfva. — δ *fusca:* vippan smal och n. enkel, mörkt violett. Fig. Fl.D.1628. Reich.f.302—311.[varr.]. Ands.t.3,f.26. H.N.f.8, n:o 94; β f.5, n:o 98.
* *dumetorum L.* högväxt, med hoptufvade strån och bladskott; rotbladen långa trådlika. Fig. H.N.f.5, n:o 97.

Torra st. varr. på sand. (*Sk.—Uppl. Helsl.* Bollnäs prestg. enl. Wistr. *Vestml. Verml.* och *Dalsl.* i Venerstrakten. *Hall. Öl.* — *N.* till Ost-Finnm. enl. Bl. — * på steniga hafsstr. *Sk.—Helsl. Ångml. Boh.* — *N.* från Christiania till Finnm. Lyngseidet.) *Skiljd från föreg. med sin tätt tufvade växt, utan märkligt krypande rotskott; från följ. med större och slakare vippa, större småax och bredare, strax de utslå, platta stråblad. F. dumet. är en medelform till föregående och troligen samma form som F. nemorum Leys. och F. heterophylla Hænke.*

7 F. *ovina L.* stråen och grenskotten *som hos föreg.*, de förra *upptill kantiga; alla* bladen *likformiga borstlika;* vippan *smal ensidig* upprät, med aflånga, *4—6blomm.* glesa småax; blomfjällen meränd. med kort borst. ♃ 6. — β *tenuifolia:* blrna n. borstlösa; bladen tagelsmala. — γ *vivipara:* bl. något rännformiga; blrna borstlösa, axgroende. — δ *vaginata:* strået högt upp beklädt med bladlösa halmgula slidor från fjolåret. Fig. Sv.B.78. Fl.D.2462. Ands.t.3,f.27. H.N.f.8, n:o 93. γ Fl.D.2043. H.N.f.5, n:o 96 [ena ex.].

Torra st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β *Sk.* — γ i fjellen. — δ *Öland,* på Alfvaren.) *½—1 fot hög, med smal, endast under blomn. öppen vippa af 2 lin. långa småax, som vanl. äro gröna ell. gråaktiga, i fjelltrakter ofta violetta: F. violacea Gaud.* — δ *F. glauca Fr.*

482. VULPIA *Gmel.*

1 V. *sciuroides Gm.* stråen från en trådig rot, tufvade; alla bladen borstlika; vippan ensidig, upprät, axlikt sammandragen, med omkr. 6blommiga, plattade småax på uppåt vidgade skaft; blomfj. med lång borst. ⨀ 6, 7. Fig. Fl.D.1445. Ands.t.3,f.28. H.N.f.13, n:o 93.

Torra st. r. (*Sk.* öst. kusten vid Stenshufvud, i branterna mot hafvet; Alnarp; Dybeck enl. Leffl. *Blek.* på strandklipp. vid Mörrum.) *Nära fotshög med gles och kort [1—1½ t. lång] vippa af nära halftumslånga gröna småax.* — *V. Myuros v. bromoides Parlat. Festuca Roth. F. bromoides ed.9.*

483. SCHEDONORUS *PB. Fr.* Svingellosta.

† Blomborsten kortare än sitt fjäll, stund. n. ingen.

†1 S. *inermis RS.* bladen *flere gånger* bredare än strået, i kanten sträfva, eljest *glatta,* med *glatta* slidor; vippan *upprät;* småaxen jemnbredt lancettlika, 5—9blommiga; blomfj:s borst *omärklig* ell. 5—6 gång. kortare än fjället. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1805. Ands.t.3,f.29. H.N.f.7, n:o 94; f.11, n:o 90.

Äng. r. (*Uppl.* Uppsala, Marielund; Vallox-Säby; Rosersberg.) *Stort gräs, med tumslånga småax.* — *Bromus L. Festuca DC.*

2 S. *erectus Fr.* bladen *föga* bredare än strået, *hårbräddade,* de nedre med *håriga,* de öfre med *glatta* slidor; vippan och småaxen *som hos föreg.;* blomfj:s borst rak, omkr. *hälften kortare* än sitt fjäll. ♃ 6, 7. — β *laxus:* bladen ofvanpå håriga, bredare än strået; småaxen n. dubbelt större, 8—11blomm. Fig. Fl.D.1383. Ands. t.3,f.31. Reich.f.360; β 359. H.N.f.9, n:o 96.

Torra äng. åkerren. etc. r. (*ÖG.* Marmorbruket; Karstorp i Slaka: Kindb. *Stockh.* Gröndals park. *Uppl. Vestml.* Ryd i Granhammars äng; Kaggeholm på Lillön i Mälaren; Frötuna. *Boh.* Gullmarsfjorden. *Gotl.* Visby i Snäckgärdet. Fordom äfven i *Sk.* vid Rörum. — *N.* Frydenberg nära Christiania. — β *Sk.* enl. ex. ford. lemnadt af Fries. *Rosl. Gotl.*) *Utmärkt af de knappt ½ lin. breda, långa och håriga rotbladen, något smal och sammandragen vippa. β, som är Bromus suberectus Fr., är bestämd efter Reich., som anser den vara en skuggform af a.* — *Bromus Huds. Festuca Wallr.*

3 S. *asper Fr.* bladen *flere gånger* bredare än strået, sträfva och håriga, åtm. de nedre med *sträfhåriga* slidor; vippan *utbredd, ensidigt* lutande; småaxen *som hos föreg.;* blomfj:s borst *något* kortare än sitt fjäll. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.473? Fl.D.1382. Ands. t.3,f.30. H.N.f.4, n:o 97.

* *serotinus (Ben.)*. alla bladslid. håriga; småaxen större, med inre skärmfj. glatt; yttre blomfj. mot spetsen glatt.

Lundar, r. (*Sk. Smål.* vid Husqvarna. *ÖG.* Omberg; Klefberget: Kindb. *Stockh.* Svartsjö slott; Vermdön; Viksberg. *Rosl.* Norrtelge, Sessö. *VG.* Kinnekulle; Halle- och Hunneberg. *Boh.* Christinedal. *Öl. Gotl.* — *N.* Langesund på hafsklipporna. Åserald i Christiansands st. Findöe vid Stavanger. — * *Sk.* vid Rönneå enl. A. Falck; Stenbyhallar enl. Leffl. *Öl.* Borgholm enl. A. Falck. *Gotl.* Klinte enl. Leffl.) *Stort gräs med slak vippa och ofta nära ½ tum breda blad; de öfres slidor hos S. asp. dels finludna, dels glatta; ytt. blomfj. vanl. hårbräddadt ända upp, men stund. äfven i spetsen glatt, såsom S. serot. beskrifves, hvars karakterer ej synas nog konstanta. — Bromus Murr. Festuca Mert. Br. erectus Sv.B. en tvetydig, ell. dålig figur.*

†† Borst af blomfjällets längd ell. längre.

4 S. *sterilis Fr.* bladen *finludna;* vippan med lutande topp och *långa åt alla sidor utsperrade* slaka grenar, *1—3* tillhopa; småaxen jemnbredt lancettlika, slutl. platta och mot spetsen bredare; borsten *längre än* sitt fjäll. ⨀ 6, 7. Fig. Sv.B.467. Fl.D. 1325. Ands.t.3,f.32. H.N.f.1, n:o 80.

Torra st. r. (*Sk.* Lund; Helsingborg; Landskrona etc. *Hall. Stockh. Gotl.* Visby: G. v. Ced.; Lilla Carlsön. — *N.* Christianiafjorden, på Sandöe en gång.) *Alnshög och mera, med gles, men yfvig vippa af 1½—2 tum långa småax. — Bromus L.*

5 S. *tectorum Fr.* bladen *mjukhåriga;* vippan med *åt en sida lutande* grenar, *5—7* tillhopa; småax. som hos föreg.; borsten *af fjällets längd.* ⨀ 6, 7. Fig. Fl.D.1806. Ands.t.3,f.33. H.N.f.11, n:o 91.

Torra st. (*Sk.—Uppl. Vestml.* Köping. *Ner. Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gotl.* — *N.* Bergens st. Lerdal och Leganger; sällsynt.) *Sällan öfver fotshögt gräs, med smalare och mer ensidig vippa än föreg.; småaxen vanl. småludna, såll. glatta. — Bromus L.*

484. BROMUS *Lin.**) Losta.

† Inre och yttre blomfjället lika långa.

1 B. *secalinus L.* strået och bladslid. *glatta;* bladen *håriga;* vippan slutl. *lutande,* med *talrika utdragna* grenar i samma led; småaxen *äggrundt aflånga* meränd. *glatta;* blrna vid mognaden *åtskiljda,* med *inga* ell. något *krokiga* borst, *kortare* än det strax *nedom* midten bredare, yttre fjället. ⨀ 6, 7. Fig. Sv.B.204. Fl.D.293 och 1446. Ands.t.3,f.35.

Åkr. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Trondhj. st.) *Högt gräs med tjocka, gröna ax, af tyngden slutl. lutande. Var. med stora, mer än tumslånga, mångblomm. småax: v. grossus, och den allmänna med smärre ax.*

2 B. *arvensis L.* stråen glatta; slid. och bladen *håriga;* vippan *utbredd,* slutl. *lutande,* med *3—8, utdragna* grenar tillhopa; småaxen *jemnbredt lancettlika* plattade glatta; blrna *tättliggande* med *rak* borst, *längre än* det *ofvan* midten bredare yttre fjället. ⨀ 6. — *β oliganthus:* småaxen flere g:r mindre, 5—6blommiga. Fig. Fl.D.2527. Reich.f.343. H.N.f.6, n:o 88.

* *patulus MK.* vippan lutande; småaxen med mer utstående blr och borst. Fig. Reich. f.344. H.N.f.15, n:o 95.

Odl. st. åkerren. (*Sk.*—söd. *Lpl.* och *VB.* nor. del. — *N.* Christiania; Tvedestrand; Mandal. Finnm. Talvig. — *β Uppl.* Löfsta bruk; Lennartsnäs i Näs sn. — * *Sk.* Lund; Malmö; samt Hven enl. F. Åresch.) *Vippan vanl. stor, utbredd; småaxen smala, tumslånga, meränd. bruna; ståndarknapp. guldgula.* * *B. pat. har lika stora småax som α, men blrna något mer skiljda och utstående med spetsen, samt med mer och mindre utböjd borst.*

†† Inre blomfj. märkbart kortare än det yttre.

3 B. *commutatus Schrad.* bladen och slid. mjukhåriga; vippan *lutande,* med *2—7* gre-

---

*) Babington äfvensom Godr. & Gren. hafva efter Parlatore antagit namnet *Serrafalcus* för detta slägte, med bibehållande af namnet *Bromus* för *Schedonorus*.

nar *tillhopa,* de flesta kortare än småaxen; dessa *utdraget lancettlika,* 9—11blomm., omärkligt sträfva; blrna tätt tegellagda, med yttre fjället *ofvan* midten bredare; borsten n. af fjällets längd. ☽ 6, 7. — *β simplex:* vipp. upprät enkel, med upprätta, finludna småax. Fig. Fl.D.2526. Reich.f.347. Ands.t.4,f.37. H.N.f.6, n:o 89.
Åker- och ängsren. r. (*Sk.*—*Boh.* och *VG.* *ÖG.* Gistads prestg. *Uppl.* Uppsala. *Öl.* Borgholm; Näsby i Åhs sn enl. Leffl. *Gotl.* ymn. i ängen vid Kams gästgg.) *Ypipiga former likna mest B. secal., men hafva tätare vippa af ofta helt korta grenar, endast en ell. annan längre utdragen; magra former, med n. klaselik vippa, äro knappt skiljbara från följ. — B. pratensis Ehrh. enl. Fries.*

4 B. *racemosus L.* vippan *upprät, n. klaselik, gles,* med *korta, ensamma ell. parvisa* grenar; småaxen lancettlika 7—9blomm.; det yttre blomfjället bredast *vid* midten; för öfr. *som föreg.* ☽ 6. Fig. Fl.D.2644. Reich.f.348. Ands.t.4,f.36. H.N.f.6,n:o 90.
Fukt. äng. r. (*Sk.* *Hall.* vid Karup; i nor. del., vid Algussered. *Boh.* upp till Uddevalla. *VG.* Rackeby sn, Degeberg; Göteborg. *Blek.* Ronneby. *Smål.?*) *Småaxen oftast helt kort skaftade gröna, lika föreg:s; men, då yttre blomfjället hos denna har kanten vidgad till en trubbig, ehuru rundad vinkel, har den hos B. racem. en jemn böjning. — B. pratensis Ehrh. enl. Koch.*

5 B. *mollis L.* vipp. aflångt äggrund, *tät, upprät,* med *2—4* mycket korta grenar tillhopa; småaxen *äggrundt aflånga, vanl. mjukhåriga;* blrna tätt tegellagda, med yttre fjället bredast *ofvan* midten; för öfr. *som föreg.* ⊙ 6, 7. — *β glabratus:* ax glatta, n. utan glans. Fig. Sv.B.456. Fl.D.1324. Ands.t.4,f.38. H.N.f.7, n:o 96; *β* f.8, n:o 95.
* *hordeaceus Wg.* lågväxt och mer tufvad, med tätare vippa af glatta glänsande ax. Fig. Ands.t.4,f.39. H.N.f.7, n:o 97.
Odl. st. back. (*Sk.*—*Ångml.* och *Dal.* *Öl.* *Gotl.* — *N.* till Trondhj. st.) *α, med mjukhåriga ax, var. från alnshög med rik vippa, till fingerhög med 1—2 småax: B. nanus Weig.*

485. BRIZA *Lin.* Darrgräs.

1 B. *media L.* vippan upprät, med utsperrade grenar; småaxen hängande, slutl. hjertlika, 7—11blommiga; skärmfjällen kortare än de nedre blomfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.300. Fl.D.258. Ands.t.5,f.52.
Äng. a. (*Sk.*—*VB.* och *Jemtl.* — *N.* till Trondhj. st. Ost-Finnm.: Deinb. enl. Bl.) *Var. till storlek och blrnas antal i småaxet, samt dettas färg.*

486. POA *Lin.* Ängsgröe.

† Rotstocken med vidlyftigt krypande skott.

1 P. *pratensis L.* strået och slidorna *trinda, glatta;* bladen på strået vanl. korta, något breda, med *kort,* tvärhugget snärp; vippan *utbredd,* med *3—6,* utstående grenar *tillhopa;* småaxen äggrunda 3—5blommiga, *med* ludd mell. blrna. ♃ 6, 7. — *β humilis:* lågväxt och mjuk, med 3—4blomm., violetta småax. — *γ rigens:* något styft gräs; bladen korta; vippan af utsperrade grenar, med ett litet antal silkesludna småax. — *δ costata:* vipp. smal af korta grenar; småax af 3, upphöjdt nerviga blr. — *ε angustifolia:* högväxt, med långa trådsmala rot- och rotskottsblad. Fig. Sv.B. 88,f.1. Fl.D.1444. Ands.t.4,f.40. H.N.f.9, n:o 93 [varr.]. *δ* Fl.D.2402.
Äng. etc. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — *γ* i fjelltr.) *Vanl. högt, glatt och rikblommigt gräs. Blir i fjelltrakter stundom spädt och smalbladig med hälften mindre småax: var. alpestris Fr. H.N.f.9, n:o 93,A. — γ närmar sig mycket följ. art, likasom δ till P. compressa. — P. angustifol. L. herb.*

2 P. *cenisia All.* strået och slid. *n. trinda, glatta;* bladen på strået 2—3, *smala,* med *något utdraget* snärp; vipp. *utbredd,* af *ensamma ell. parvisa, glatta* grenar, med 1—3, ovala, 2—5blomm. småax och lancettlika blr *med* ludd. ♃ 6, 7. — *β flexuosa:* n. fotshög; vippan liten, upprät, gles, med slutl. horizontala grenar, de nedersta längst. — *γ abbreviata:* lågväxt, strå och slidor något plattade; vippan äggrund. Fig. Sv.B.704. Ands.t.4,f.41. H.N.f.6, n:o 84; *β* f.3, n:o 94; *γ* f.7, n:o 93.
Fjelltr. (*Torn.* och *Lul. Lpm.* — *N.* Ost-Finnm.—Dovre; Goustafj. etc.) *Fotshögt, spensligt, men teml. styft gräs med smala blad och gles axfattig, vanl. violettbrun vippa. γ 3—6 tum hög, skiljd från P. laxa med föga annat än något krypande rotskott och mer utbredd vippa: P. arctica Br. —* Anm. *P. distichiflora*

RS.**, **hvartill Blytt i Norg. Fl. med ? förer en af honom funnen blekare form, torde äfven, om man kan döma af de sinsemellan nog stridiga beskrifningarne, höra hit.

3 **P.** ***compressa L.*** det *styfva* strået och slidorna *plattade;* bladen *smala*, med *kort* snärp; vippan *vanl. smal* och *upprät*, *ensidig*, med *2 ell. flere sträfva* grenar tillhopa: småaxen *3—9*blommiga, *utan* ludd mell. blrna. ♃ 6. — *β Langeana:* mer grön, alnshög; vippan stor och slak. Fig. Fl.D.742. Reich.D.Fl.f.401, *β* f. 402. Ands.t.4, f.42. H.N.f.13, n:o 92.

Torra st. mur. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vestra del.; nordligast vid Trondhj. och Stördalen. — *β N.* Christiania flerest.; Toten.) ***Blåaktigt, smalbladigt gräs med platt strå, knappt tumsbred vippa, vanl. smala mångblomm. småax. — β, som af Blytt upptages som egen art, är väl icke annat än en luxurierande lokalform.***

(P. sudetica.)

†† **Rotstocken utan längre kryp. skott [stråen tufvade]; skärmfj. n. liklånga.**

* **Vippan med 3 ell. flere grenar i de nedre lederna.**

a — **Bladskotten och slid. mer ell. mindre [alltid tydligt] plattade.**

4 **P.** ***sudetica Hænke:*** bladskott. och slid. *plattadt 2eggade*, sträfva; bladen *flere gånger* bredare än strået, med *kort, trubbigt* snärp; vippan öppen *ell. utbredd*, mer och mindre slak; småaxen ovala *3blommiga, utan* ludd mell. de nerviga blrna. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.614. Fl.D.1924. Ands.t.4,f.43. H.N.f.7, n:o 91.

Fukt. lund. särdeles i bergstr. r. (*Lpl.—Gestr.* och *Verml. Uppl.* vid Mellsjön i Tibble, och i Ålands sn enl. Leffl. *Vestml.* Sätra brunn. *Ner.* Hamrarne i Götlunda. *ÖG.* Kinda, vid Borgberget. *Smål.* Husqvarna: Zett.; Gärdsrum sn: Scheutz. *Blek.* mell. Mörrum och Elleholm. *Sk.* Gudmundtorp i Pinelierna. — *N.* Från Ranen i Trondhj. st. på spridda st. ned till Christiania och Laurvig.) ***2—4 fot högt, mjukt och bredbladigt gräs.***

5 **P.** ***trivialis L.*** bladskott. och slid. *något plattade*, sträfva; bladen *knappt dubb.* bredare än strået, med *utdraget, spetsigt* snärp; vipp. *utbredd* och något slak; småaxen *som hos föreg., med* ett *fint ludd* mell. de nerviga blrna. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.88,f.2. Fl.D.1685. Ands.t.4,f.44. H.N.f.7, n:o 92.

Äng. fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) ***Strået vanl. sträft, dock stund. glatt, vippan meränd. grön, stundom mer färgad.***

b — **Bladskotten och slidorna trinda.**

6 **P.** ***serotina Ehrh.*** strået *utan* lökformiga sidoskott nedtill; bladen smala, med *utdraget* snärp; vippan *yfvigt utbredd* med sträfva grenar; småaxen äggrundt lancettlika, *2—6blomm., tvåfärgade;* blrna *med* ludd. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.502. Fl.D.2166. Ands.t.4,f.45. H.N.f.6, n:o 83.

Fukt. st. stränd. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl.) ***Växer mest i tufvor af talrika strån, hvilkas leder vanl. äro täckta af bladslidorna. Vippan rikblommig, yngre sammandragen; småaxens blr gröna med brun ell. gul spets. — P. angustifolia Wg. P. fertilis Host.***

7 **P.** ***nemoralis L.*** strået *som hos föreg.;* bladen smala, med *omärkligt* snärp; vipp. *smal slak*, med sträfva grenar; småax. lancettlika, *2—5blomm.;* blrna *utan* ludd. ♃ 6, 7. — *β micrantha:* med små, knappt en lin. långa, 2blommiga småax. — *γ glaucantha:* blåaktig; vippan tät gråbrun, med stora 4—5blomm. småax. Fig. Fl. D.749 och 750. Ands.t.4,f.46.

Lund. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *γ* i fjelltr.) ***Spädt, men ofta högt gräs, hvars svarta ell. bruna leder sällan täckas af bladslidorna.***

8 **P.** ***bulbosa L.*** strået *med* lökformiga sidoskott vid basen; bladen korta och mycket smala, med *utdraget* snärp; vipp. *upprät*, jemnt spridd, *n. alltid axgroende;* småaxen aflånga *5—7blomm.;* blrna lancettlika, tätt liggande, *med* ludd. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2606. Ands.t.5,f.50. H.N.f.2, n:o 77.

Torra st. r. (*Sk.* Brösarps gästgg.; Kåseberga enl. F. Aresch. — *Stockh.* Endast i de öst.

prov. *Öl. Gottl.*) *1—1½ qv. hög, med liten, men blomrik gråaktig vippa; de icke groende småaxen lika dem hos P. compressa. — P. alpina var. Wg.*
(P. cæsia.)

** Vippan med mest parvisa grenar [1—3].

9 P. *alpina L.* strået och de *korta, breda* bladen *glatta;* de *öfre* bladens snärp *utdraget, spetsigt;* vippan upprät, *styft äggrund* tätblommig, med utsperade grenar; småaxen *bredt äggrunda*, 3—6blommiga, *med ludd* mell. de äggrunda blrna. ♃ 6, 7. — *β nodosa:* strået lågt, vid roten knöl-likt tufvadt; småaxen 3—4blomm. Fig. Sv.B.757. Fl.D.807. Ands.t.5,f.49. *β* Reich.f.390. H.N.f.4, n:o 96.
Fjelltr. a. (*Lpl.—Helsl. Uppl.* Godtsunda. *Stockh.* Danviksbergen: G. v. Ced. *Dal. Boh.* Hamnholmen vid s. Koster. *Öl.* Resmo; Thorslunda etc. — *N.* Finnm.—söd. delen. — *β Jemtl.* Frösön. *VG.* Mösseberg. *Smål.* Kråkerum i Mönsterås sn enl. Ekstr. *Gottl. Öl.* — *N.*) *Har vippa af stora rödlätta, stundom axgroende småax; bladen vanl. 1—2, säll. 3 tum långa. β är omkring qvartershög, med hårdt gyttrade bladlemningar vid roten, dock icke lökformiga som hos föreg.; är P. badensis Gmel.*

10 P. *cæsia Sm.* strået styft, vanl. *sträft;* bladen styfva, *korta* och *smala,* med något utdraget, *tvärhugget* snärp; vippan *vanl. utbredd,* med *sträfva* grenar; småaxen *aflånga,* omkr. 3blommiga, med lancettl. blr, *n. utan ludd.* ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.4, f.47. H.N.f.3, n:o 95.
* *Balfourii Parn.* grön; strået slätt; vippan mer utbredd; blrnas ludd tydligare.
* *glauca Vahl:* bl. och strå blågrå; snärpet kortare; vipp. smal, af fåaxiga grenar. — *β firma:* blr smärre. Fig. Fl.D.964.
Fjelltr. (*Lpl.—Dal.* — *N.* Finnm.—Christiania. — * *Balf. N.* Valders, Dovre och Lomsfj. enl. Bl. — * *glauca: Lpl.—Jemtl.* — *N.* Ost-Finnm.—Christianss. st. enl. Bl. — *β Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Boh.* Strömstad enl. Beurl. — *N.* Salten.) *Strået omkr. fotshögt, vanl. med ett par skarpa linier, jemte bladen blågrönt; vippan efter blomn. hopdragen, grågrön ell. violett. Var. i hög grad. — P. aspera Gaud.* — Anm. *P. conferta Bl. från Kongsvold, som Blytt sjelf anser möjl. vara en form af P. Balfourii, är för utg. bekant endast af beskr. i Norg. Fl.*

11 P. *laxa Hænke:* strået och de *utdragna, smala* bladen *mjuka och glatta;* snärpet utdraget; vippan liten, meränd. *smal klaselik,* med lutande topp, *glatta* grenar; småaxen äggrunda 3—4blomm. *med ludd.* ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2342. Ands.t.5,f.48. H.N.f.6, n:o 85.
* *stricta Lindeb.* med korta rotskott, inrullade blad och oftast axgroende vippa, smala, 2—3blomm. småax. Fig. Fl.D.suppl.65. H.N.f.15, n:o 94.
Fjellklipp. (*Lpl.—Herjed.* på Helagsfj. — *N.* från Finnm. till Goustafjell i Christianss. st. — * *Jemtl.* Åreskutan. — *N.* Merager; Dovre, på Knuds- och Nystuehue.) *Mjukt, tufvadt, qvartershögt gräs, med smal, rödviolett, säll. grön vippa. * är en medelform till P. cenisia.*

††† Utan rotstock, enårig; skärmfj. mycket olikstora.

12 P. *annua L.* strået något plattadt, jemte de n. dubbelvikna bladen mjukt; de öfre bladens snärp utdraget; vippan *vidt utbredd,* med vanl. parvisa grenar; småaxen äggrundt aflånga, 3—7blommiga *med föga ludd.* ⨀☽ 4—9. Fig. Sv.B.126. Fl.D. 1686. Ands.t.5,f.51.
Allmän. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Qvartershögt mjukt gräs, mest med grön vippa; i fjelltr. mycket lägre, med smal, mera färgad vippa.*

487. ARCTOPHILA *Rupr.*

1 A. *pendulina Ands.* strået nedtill rotslående; bladen något styfva, glatta, med utdraget snärp; vippans grenar glatta, n. hårfina och slakt hängande; småaxen aflånga, 3—6blommiga. ♃ 7. Fig. Fl.D.2343. Ands.t.5,f.59. H.N.f.9, n:o 92.
Stränd. r. (*VB.* vid Tornioelf från Hietaniemi till Turtula; Tornio; Elfsstr. vid Salminanti och Seivitz gästg.) *Alnshögt, teml. groft, glatt gräs; blomfj. hinnaktiga med grön medelnerv, inga ell. mycket otydl. sidonerver. — Glyceria Læst. och ed.9. A. Læstadii Rupr. A. fulva * pendul. Ands. Gram.*

488. GLYCERIA *R. Br.* Vatten-Gröe.

† Yttre blomfjället 7nervigt: *Hydrochloa Hn.*

* Strået nedtill kull-liggande; vipp. med n. glatta grenar och stora [mer än ½ tum långa] småax.

1 G. *plicata Fr.* bladen *dubb.* bredare än strået, med *kort* snärp; vippan något ensidig, gles; de *nedre* grenarne *4—5 tillhopa;* småaxen jemnbreda, n. cylindriska, *8—13*-blommiga; yttre blomfj. äggrundt aflånga, *rundadt trubbiga.* ♃ 7. Fig. Fl.D.2465. Ands.t.5,f.55. H.N.f.5, n:o 91.
Vattengrop. dik. (*Sk.* allm. *Blek.* Sissebäck: Goss. *Smål.* Kalmar; Jönköping. *ÖG. VG.* Kinnekulle; Hunneberg, vid Bursle. *Verml.* Venerstrakten. *Hall. Boh. Gottl.*) *Mycket lik följ., med kortare, ehuru bredare och trubbigare blr, med högre nerver.*

2 G. *fluitans Br.* bladen *föga* bredare än strået, med *utdraget* snärp; vippan ensidig, gles; grenarne *1—3 tillhopa;* småax som hos föreg.; yttre blomfj. lancettl., *trubbiga med kort spets.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.102. Fl.D.2403. Ands.t.5,f.54. H.N.f.5, n:o 92 och 93 [var.].
Strand. dik. a. (*Sk.—VB.* — *N.* till Senjen.) *Vanl. alnshögt gräs, med gles, stund. klaselik vippa af tumslånga smala, alltid gröna småax.* — *Festuca L.*

× G. *loliacea Godr.* bladen *som hos föreg.*, med *kort* snärp; vippan smal axlik, af enstaka, oskaftade, ell. [de nedre] kort skaftade småax, *en del stund. sammansatta;* skärmfj. mycket olikstora, det yttre långt, smalt och spetsigt; blomfj. med hinnaktig spets. ♃ 6, 7. Fig. Reich.f.236. Ands.t.2,f.16. H.N.f.8, n:o 96.
Fukt. st. r. (*Sk.* Christianstad och Lund enl. F. Aresch.) *Omkr. 2 fot hög, med utseende på en gång af föreg. och Lolium perenne, af hvilka den säkerligen är hybrid. Med sina, åtm. hos några småax, 2 skärmfj. skiljd från Lol. festucac., med hvilken den oftast plägat förenas.* — *Festuca Huds. Brachypodium Fr. (till en del).*

** Strået upprätt; vippan med sträfva grenar och talrika, små [2—3 lin. långa] småax.

3 G. *spectabilis MK.* bladen *styfva,* breda, med kort snärp; vipp. *stor, jemnt utbredd,* med *5 ell. flere* grenar tillhopa; småaxen aflånga, *5—9blomm.;* blomfj. upphöjdt nerviga trubbade. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.30. Fl.D.920. Ands.t.5,f.56. H.N.f.9, n:o 91.
Vatten, r. (*Sk.—Uppl.* Norrtelge, Björnö, Os, Mellingsholm; Håtuna sn, i kanalen vid Nyborg. *Medelp.* Sundsvall. *Dal.* Grycksbo. *Vestml.* Stora Ekeby. *Ner.* Hjelmarsnäs; Villingsberg etc. *Verml.* och *Dalsl.* i Venerstrakten allm. m. fl. st. *Hall.* Hasslöf: Theor. — *N.* Porsgrund; på Krageröe vid Fredrikstad; Christiania; Romerige.) *Stort gräs med rik vippa, n. fingerbreda blad.* — *Poa aquatica L. Gl. aquat. Wahlb. Molinia maxima Hn ed.4*

4 G. *remota Fr.* bladen *mjuka,* breda, med kort snärp; vippan *gles, något lutande,* med *3—5* grenar tillhopa; småaxen aflångt jemnbreda, *4—6blommiga;* blomfj. upphöjdt nerviga, *sargadt trubbiga.* ♃ 7. Fig. Fl.D.suppl.4. Fors.Lin.Inst.Skr. Ands.t.5,f.57. H.N.f.6, n:o 86.
Fukt. st. r. (*Ångml.* Bjerträ, norr om Öster-Strinns vid Svartbäckens utlopp i Stormyren. *Medelp.* Sättna, nära Näsvattnet. — *N.* Asker vid Stockerelv, mellan Vöjen och Bjerke; Lillehammar vid Mesneelv; Maridalen; Ringeboe på Örsanden vid Laugen; Österdalen i Åmodt.) *3—4 fot högt, men spädt gräs; blrna starkt nerviga och vanl. mer färgade än hos föreg.* — *G. norvegica Somft. Poa af Fors.*

†† Yttre blomfjället 5nervigt: *Heleochloa Fr.*

5 G. *maritima Wahlb.* stråen uppstigande ell. upprätta; vippans *nedre grenar parvisa,* något ensidigt *utstående, föga* sträfva; småaxen aflånga, 5—8blommiga; blomfj. lancettlika med snedskuren, något *spetsig* topp. ♃ 7. Fig. Ands.t.6,f.60. H.N.f.5, n:o 94.
* *festuciformis Heynh.* bladen trådsmala; vippan smal, af få och korta grenar. Fig. H.N.f.5, n:o 95.
Hafsstr. (Sk. *Blek. Smål.* Kalmar; Vestervik. *ÖG.* Ekö i Norrköp. skärg. m. fl. st. enl. Kindb. *Hall. Boh. Öl.* Borgholm. — *N.* Christiania; Krageröe; Langöen; Arendal etc.; till Ost-Finnm. enl. Bl. — * *Hall.* Varberg. *Boh.* Koön. *Öl.* Ottenby och Näsby i Ås sn.) *Vippans grenar mindre utsperrade än hos G. distans, vid*

mogn. meränd. hopdragna, dock stund. en eller annan nedböjd; småaxen dubb. större, violetta, hos * *[som är en föga utmärkt form] blekgröna. — Poa Huds. Puccinellia [jemte de öfr. i afd.] Parlat.*

6 G. *conferta Fr.* stråen tufvade, uppstigande; den jemnt spridda, täta vippans *nedre grenar omkr. 5 tillhopa korta uppstående* och *mycket* sträfva; småaxen *jemnbreda,* af 4—8, aflångt jemnbreda, otydl. 3flikiga blr. ♃. Fig. Bot.Not.1851, n:o 6. Ands. Gram.t.6,f.61.

Fet dyjord, r. (Vid *vestra* kusten enl. Fr. Fordom i *Sk.* nära Ingelstorp i Broby sn, på rutten tång.) *En medelform mell. föreg. och följ. Vippan äggrund, med trind, icke vid lederna platt ell. fårad blomspindel [rachis]; småax smärre än hos föreg. — Sclerochloa Borreri Bab. Är, enl. Beurl., blott en lokalform af föreg.*

7 G. *distans Wg.* stråen som hos föreg.; vippans nedre grenar *utdragna, 3—5 tillhopa,* slutl. *nedböjda, något* sträfva; småaxen aflånga, 2—7blommiga; blomfj. äggr. aflånga med *trubbig* ell. n. tvärhuggen spets. ♃ 6, 7. — β *pulvinata:* 1—3 tum hög, med korta parvisa, föga utstående grenar. Fig. Fl.D.251 och 2222. Ands.t.6, f.62. H.N.f.6, n:o 87; β f.5, n:o 90.

Strand. rännsten. etc. (*Sk.—Ångml. VB.* nor. delen. *Vestml. Verml. Boh. Öl. Gotl. — N.* till Trondhj.) *Var. i hög grad; vippan än tät och hopdragen, än gles med ut- och nedsperrade grenar, 2- till 7blommiga, gröna ell. bruna småax o. s. v. — Poa distans L. P. salina Poll. P. arenaria Retz.*

489. CATABROSA *PB.* Narvgräs.

1 C. *aquatica PB.* strået nedtill *kryp. och rotslående;* bladen platta, med kort snärp; vippans grenar 4—7 tillhopa, jemnt *spridda och utstående,* n. glatta; småaxen 1—3-blommiga, med sargadt trubbiga, *upphöjdt nerviga* blomfj. ♃ 6, 8. Fig. Sv.B.587. Fl.D.381. Ands.t.6,f.64. H.N.f.9, n:o 89.

Våta st. (*Sk. Smål.* i Kalm. län, och vid Jönköp. — *Uppl. Ångml. Dal. Ner. VG.* Göteborg. *Boh.* Grebbestad, och Nordkoster: Leffl. *Hall. Öl. Gotl. — N.* till Ost-Finnm.) *Mjukt, bredbladigt, ofta flytande gräs. — Aira L. Molinia Wib. Glyceria Presl.*

2 C. *algida Fr.* strået *uppstig.—upprätt;* bladen som hos föreg.; vippan *tät,* oftast *axlikt hopdragen,* grenarne 1—5 tillhopa, *upprätta* ell. utstående, glatta; småaxen enblommiga, med mycket små, ofta felslående skärmfjäll; blomfj. *otydl. nerviga.* ♃ 7, 8. Fig. Wg.Fl.L.t.1. Sv.B.545. Fl.D.1505. Ands.Bot.Not.1849, n:o 3; Gram.t.6,f.65. H.N.f.9, n:o 90.

Fjellbäck. r. (*Torn. Lpm.* Kåbdåvanka. *Lul. Lpm.* vid Wassjajokk; mell. Walle och Kaskaiwo vid Qvikkjokk etc. *Pit. Lpm. Um. Lpm.* Skeblefjell. — *N.* Ost-Finnm. —Hardanger, på alla högre fjell.) *1—2 tum högt gräs med 1 lin. breda platta blad, mycket små småax, tätt gyttr. i en enkel axlik ell. grenig vippa. — Agrostis Wg. Phippsia Br. Glyceria Hn. ed.5.*

490. COLPODIUM *Trin.* Finn-tåtel.

*1 C. *latifolium Br.* strået n. upprätt; bladen smalt lancettlika, med utdraget hinnaktigt snärp; vippan smal, hopdragen. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2341. Ands.t.6,f.63. H.N.f.11, n:o 89.

Fjelltr. r. (*N.* Ost-Finnm. i Birkelierna mell. Wadsöe och Nyborg flerest.; Seidafjellen; Lebesbyfjellen vid Laggo.) *Ej olik Mol. cærulea, med hvilken detta gräs är närmast beslägtadt, men med bredare blad, 2—3ledadt, alnshögt strå. Småaxen vanl. med en enda blomma af n. lika bildade, gröna, oftare brunvioletta trubbiga fjäll; variera dock i samma vippa med 2 blr. — Catabrosa Fr. Cinna Brownii Rupr.*

491. MOLINIA *Schrank.* Senegräs.

1 M. *cærulea Mönch:* strået upprätt, styft, utan flere leder än en ned vid basen; vippan meränd. hopdragen, med 2—3blomm. borstlösa småax. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.401. Fl.D.239. Ands.t.5,f.53.

Fukt. skogsäng. a. (*Sk.—Lpl. — N.* till Ost-Finnm.) *1—3 fot hög med blå vippa af vanl. korta grenar, men stundom flere tum långa. — Melica L. Enodium Gaud.*

3 Flocken **Avenaceæ.** Småax skaftade [i vippa]. Skärmfjällen stora som blomfjällen ell. större.

492. FLUMINIA *Fr.* Kase.

1 F. *arundinacea Fr.* strået upprätt, i nedre lederna rotslående; vippan stor, med utstående grenar; småaxen 3—5blommiga; blomfj. i spetsen uddtandade. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.370. Ands.t.6,f.66. H.N.f.3, n:o 93.
Åar, r. (*ÖG.* omkr. sjöarne Roxen, Dåfvern och Glan, från Kungsbro i Vreta sn till Johannisborg vid Norrköping enl. Kindb.) *Strået manshögt, likt vanlig Vass, men blekare och med smalare blad. — Festuca arund. Liljebl. F. donacina Wg. F. borealis MK. Scolochloa festucacea Lk.*

493. TRIODIA *R. Br.* Knägräs.

1 T. *decumbens PB.* strået uppstigande; vippan n. enkel, sammandragen klaselik, af 4—8, 3—4blommiga småax. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.162. Ands.t.6,f.67. H.N.f.9, n:o 97.
Skog. och betesm. (*Sk.—Helsl. Dal.* och *Verml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N.* till Trondhj.) *Strået i början nedliggande, slutl. n. upprätt; bladslid:s mynning långhårig. — Festuca L. Poa Schrad. Danthonia DC.*

494. KOELERIA *Pers.* Tofs-äxing.

1 K. *glauca DC.* bladen smala, rännformiga, ytterst fint småludna; vippan före och efter blomn. axformigt hopdragen, smalt cylindrisk; småaxen 2—3blomm. med *trubbade* blomfjäll. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1566. Ands.t.7,f.83. H.N.f.1, n:o 78.
Sandfält, r. (*Sk.* hela öst. kusten från Ystad till Blek. gränsen; flerest. i mell. del.; i vest. del. vid Engelholm enl. F. Aresch. *Hall.* Laholm. *Öl.* Gärdslösa; Runsten; Gårdby.) *Fotshög, gråaktig, vanl. sträf af omärkl. hår; vippan under blomn. mera öppen. — Dact. crist. β Wg. K. intermedia Ahlqu. Fl. Runst.*

495. AVÉNA *Lin.* Hafre.

† Enåriga arter, med slutl. hängande småax och mångnerviga skärmfjäll.

1 A. *fatua L.* vippan med *utbredda* slaka grenar; småaxen 2—3blommiga, *kortare* än skärmfjällen; alla blrna med borst; yttre blomfjället spetsadt med *2klufven* topp, *håromgifven* bas. ⊙ 6, 7. Fig. Sv.B.144. Fl.D.1629. Ands.t.7,f.72.
* *intermedia Lindgr.* blomfjällen glatta ell. med mycket få hår. Fig. Fl.D.2642. Ands. t.7,f.72,b*. H.N.f.7, n:o 89.
Åkr. (*Sk.—Um. Lpm. — N.* till Trondhj.) *Axen tumslånga, med långa borst; blomfj. beströdda med borstlika hår, som hos A. intermed., hvilken trol. är A. hybrida Peterm., blifva få ell. inga.*

2 A. *strigosa Schreb.* vippan rigtad *åt en sida;* småaxen 2—3blomm., *af skärmfj:s längd;* alla blrna med borst; yttre fjället i spetsen *2syladt, glatt;* axfästets hår omärkliga. ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.2528. Ands.t.7,f.73. H.N.f.2, n:o 76.
Åkr. r. (*Sk.—Boh. Verml.* Christinehamn; Carlstad på Örsholmen; Gullsjö i Långserud sn. *Smål.* Ryhof, Torpa i Jönköpingstrakten; i vest. del. ymnig. *ÖG.* Järstad; V. Ny sn etc.) *Lik föreg.; småaxen mest 2blommiga.*

†† Fleråriga, med bladskott vid stråets bas, uppräta småax, 1—3nerviga skärmfjäll.

3 A. *elatior L.* bladslid. *glatta ell. sträfva;* vippan *sammansatt grenig;* småaxen *2blommiga; den nedre* blomman meränd. med *endast* ståndare, utan pistill och med *lång borst* fästad *nedom* blomfjällets midt. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.48. Fl.D.165. Ands. t.7,f.74. H.N.f.9, n:o 88.
Hafsstr. äng. (*Sk.—Helsl. Vestml. Ner. VG. Boh. Öl. Gottl. — N.* till Lofoden.) *2—3 fot högt gräs med teml. breda platta blad, något slak vippa. Det yttre skärmfjället meränd. ennervigt. — Arrhenatherum avenaceum PB.*

4 A. *pubescens L.* de *nedre* bladslid. vanl. *mjukhåriga;* vippan *smal,* grenig; småaxen *2—3blomm., föga* längre än skärmfjällen; *alla blrna med borst,* fästad *ofvan* fjällets midt. ♃ 6, 7. — *β alpestris:* dubb. större; slidorna 2sidigt hoptryckta, jemte alla blad mjukhåriga. Fig. Sv.B.263. Fl.D.1203. Ands.t.7,f.75.
Äng. a. (*Sk.—Um. Lpm. — N.* till Ost-Finnm. — *β* N. Dovre, i birkelierna vid

Kongsvold och Drivstuen. Trol. i flere fjelltr.) *Vippan mer sammansatt än hos följ., gräset mjukare och nedtill finludet, säll. glatt; det nedre skärmfj. än ennervigt, än med 2 fina sidonerver. — A. pratensis Sv.B.*

5 A. *pratensis L.* bladslid. *glatta ell. sträfva* [ej håriga]; småaxen i *smal,* nästan axlik klase, *4—5blommiga, betydl.* längre än de båda 3nerviga skärmfjällen; *alla blrna med borst* fästad *vid* ell. *strax ofvan* fjällets midt. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1083. Reich. f.207. Ands.t.7,f.76.

Äng. (*Sk.—Ångml.* och *Dal.* — *N.* till Helgel.) *Något styft, alnshögt gräs med mycket smala rotskottsblad; vippan klaselik, ell. med en eller annan längre, 1—2-axig gren nedtill.*

496. TRISETUM *Pers.* Hafreäxing.

1 T. *flavescens PB.* strået och de *öfre* bladslid. *glatta;* vippan *utbredd tätblommig* med *sträfva* skaft; småaxen omkr. 3blommiga, med ena skärmfjället *dubb. längre* än det andra; yttre blomfjället med *2sylad* spets. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1507. Ands. t.7,f.79. H.N.f.3, n:o 91.

Äng. r. (*Sk. Smål.* Vestervik, kyrkogården: Dr Lund, och vid Rödsle; Misterhult, vid Virbo; Vexiö, vid Kampen. *ÖG.* Solberga i Herrberga sn; Åleryd i St. Lars sn; Adelsnäs m. fl. st. *Södml.* i Thorshällatrakten etc. *Stockholm,* vid Rörstrand m. fl. st. *Uppl.* Uppsala; Halqved i Funbo sn; Ellgarn i Mälaren; Österby bruk; Norrtelge på Frötuna kyrkog. *Gottl.* — *N.* Eger vid Fiskumvandet. Christiania.) *2—3 fot hög med platta blad, rik och gulglänsande vippa. — Avena L.*

2 T. *agrostideum Fr.* strået *upptill* och de *öfre* bladslid. *glatta;* vippan *utbredd gles,* med n. *glatta* skaft, *efter blomn.* n. axlikt *sammandragen;* småaxen 2—3blomm., med ena skärmfjället *något längre* än det andra; yttre blomfj. med *2flikig spets.* ♃ 7. Fig. Ands.t.7,f.80. H.N.f.3, n:o 92 och f.7, n:o 90.

Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando vid Maunu; Torn. träsk, vid bäcken Nagerijoki.) *Fotshög, med habitus af föreg., karakterer mer af följ., och utgör en mellanform till båda; bladen dock smalare än hos någondera, stund. n. trådlika. — Avena subalpestris Hn Ed.3.*

3 T. *subspicatum PB.* strået och bladslid. *mjukhåriga;* vippan *alltid smal axformig* med *småhåriga* skaft; småaxen *som hos föreg.* ♃ 7. Fig. Sv.B.722. Fl.D.228. Ands.t.7,f.81. H.N.f.11, n:o 88.

Fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Ost-Finnm.—Filefjeld.) *½—nära 1 fot högt, mjukludet gräs, med platta blad, 1—1½ tum lång, vanl. gråbrun vippa. — Aira L.*

497. AIROPSIS *Fr.* Smile.

1 A. *caryophyllea Fr.* vippan *utbredd,* med *utdragna och utstående* grenar; småaxen 2blomm., *kortare* än skärmfjällen, med i spetsen 2sylade yttre blomfjäll. ⊙ 5, 6. Fig. Sv.B.508. Fl.D.382. Ands.t.7,f.77. H.N,f.2, n:o 74.

Sandfält, r. (*Sk.* mångenstädes i söd. och vest. del.; i den östra vid Rörum, Gladsax och Kåseberga enl. F. Aresch.) *3—8 tum högt, spädt gräs, med borstlika blad, silfverglänsande småax. — Aira L. och Parlat. Avena Web.*

2 A. *præcox Fr.* vippan *smal, n. axformig,* med *korta upprätta* grenar; småaxen *knappt* kortare än skärmfj.; för öfr. som föreg. ⊙ 5, 6. Fig. Sv.B.508. Fl.D.383. Ands.t.7,f.78. H.N.f.2, n:o 75.

Torra st. (*Sk. Blek. Smål.* Kalm. län vid kusten; Jönköpingstrakten; syd-öst. del. af Kronob. län, samt i Götheryd sn: Scheutz. *ÖG.* Lönö i Häradshammar; Axelsö och Rövik i St. Annæ. *Södml.* Landsort: C. Ind. *VG.* Kollands-ö på stranden. *Boh. Hall. Öl. Gottl.* — *N.* från Arendal och Christiansand upp till norra delen af Bergens st.) *2—4 tum hög, med borstlika blad, slutl. blekgul, knappt tumslång, n. lancettlik vippa. — Aira L. Avena PB.*

498. CORYNEPHORUS *Pal. B.* Sandborst.

1 C. *canescens PB.* bladen borstlika sträfva; vippan tät, aflång ell. äggrund; skärmfjällen nående öfver blrna. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.450. Fl.D.1023. Ands.t.8,f.84. H.N. f.1, n:o 77.

Sandfält. (*Sk.* allm. *Hall. Blek. Smål.* Kalmar och Åby; Skäggenäs, samt Reftudden i Ryssby sn; Misterhult, mell. Virbo och Figeholm m. fl. st. i Kalm. län;

Sandsjö i Konga enl. Scheutz. *Öl. Gotl.* — *N.* uppgifven för Bergen och Söndmöer, men aldrig sedd af Blytt.) *Tufvadt, gråaktigt gräs, ½—1 fot högt.* — *Aira L.*

499. AIRA *Lin.* Ängstålel.

† Småax 3blommiga ell. med ämne [skaft] till 3:dje blomman; borsten n. rak: *Deschampsia PB.*

1 A. *alpina L.* bladen *hoprullade, glatta;* vippan upprät, öppen med *glatta* grenar; småaxets *nedre* blomma med borst, fästad nära blomfjällets *midt* och *föga* längre än detta; den öfre med en kort borst nära spetsen. ♃ 7. Fig. Wg.Fl.L.t.3. Fl.D.1625. Ands.t.6,f.70. H.N.f.8, n:o 91 [axgroende].

Fjellv. (*Lpl.—Jemtl.* Åreskutan; Snasahögen; Sylfjellen. *Herjed.* på gränsfjell. — *N.* från Ost-Finnm. till nor. del. af Christianss. st.) *½—1 fot högt, glatt gräs, med oftast axgroende vippa.*

2 A. *bottnica Wg.* bladen *snart hoprullade,* på öfre sidan *något sträfva;* vippan som hos föreg. med *glatta* ell. *omärkl. sträfva* grenar; småaxets *båda* blr med borst fästad närmare *basen, dubbelt längre* än fjället. ♃ 7, 8. Fig. Wg.Fl.L.t.4. Fl.D. suppl.64. Ands.t.6,f.68. H.N.f.3, n:o 88.

Hafsstr. (*VB.—ÖG.* vid Bråviken enl. Kindb. *Smål.* på ön Jungfrun.) *2—3 fot högt, tufvadt, snart gulnande gräs, med gulglänsande vippa; småaxen dubb. större än hos följ. Var. med mer utbredd vippa, smärre småax: var. micrantha Malmgr. i H.N.f.16, n:o 78.*

3 A. *cæspitosa L.* bladen *platta,* på öfre sidan *mycket sträfva;* vippan slakt utbredd, med *sträfva* grenar; småaxets *båda* blr med borst fästad närmare *basen, af fjällets längd.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.132. Fl.D.240. Ands.t.6,f.69.

* *brevifolia Hn.* bladen korta och platta; vippan smal upprätt violett, småaxen med utskjutande, något krökt borst.

* *glauca:* vippan grågrön tät, med glattare grenar; borsten från blomfjällets midt.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — Underarterna i *Jemtl.* på Frösön etc. * *brevif.* äfven i *N.* på Norfjellet; och * *glauca* vid Elstad i Gudbrandsdalen: Doc. P. Olsson.) *Högt, mycket tufvadt gräs, vanl. med stor, yfvig, grå ell. brun, stund. gulglänsande vippa. A. brevifolia har alldeles utseende och färg af A. flexuosa β; rotbl. platta, 2 tum långa.*

†† Småax 2blomm., utan ämne till en 3:dje; borsten med knä och dernedom vriden: *Avenella Koch.*

4 A. *flexuosa L.* bladen trådlika, med utdraget *tvärhugget* snärp; vippan meränd. utbredd och *lutande* med *flerböjda, föga sträfva* grenar; småaxen knappt längre än de olikstora skärmfjällen, med *långt utskjutande* borst. ♃ 6, 7. — *β montana:* vippan smal, meränd. hopdragen, med större, rödvioletta småax. Fig. Fl.D.157. Ands. t.6,f.71. *β* Fl.D.1322.

Torra äng. back. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β* i *fjelltr.* ned till *Helsl. Boh.* på bergen vid Strömstad. — *N.*) *Vippan vanligen stor och glänsande blekgul, stundom med vid basen violetta småax; rotskottens blad glatta.*

5 A. *uliginosa Weihe:* bladen trådlika, med utdraget, *spetsadt* snärp; vipp. *upprät,* med utstående, något *flerböjda* och *sträfva* grenar; småaxen af de *föga* oliklånga skärmfjällens längd, med *utskjut.* borst. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.t.3. Reich.f.184. Ands.t.12,f.143. H.N.f.2, n:o 73.

Dyiga sjöstränd. samt sand och stenrös i sjöar, r. (*Smål.* Femsjö vid Bastesjö, Hallesjö. — *N.* Möllevand nära Christiansand, samt vid Stavanger.) *Lik föreg., men vippan upprät, brun, med tydligare sträfva grenar; rotskottsbladen finare och ofta n. hårsmala, mycket sträfva, då de strykas uppifrån och ned. Anses af Fries som afart af föreg.* — *A. discolor Thuill.*

500. VAHLODEA *Fr.* Fjelltåtel.

1 V. *atropurpurea Fr.* bladen platta; vippan gles, af utdragna slaka grenar; blomfjällens borst icke utskjutande öfver skärmfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.687. Fl.D.961. Ands. t.8,f.87. H.N.f.3, n:o 89.

Fjellmossar, r. (*Lpl.—Jemtl.* vid elfvarne Handölan och Herrbågnan. *Herjed.* Storå-

dörren och Valösjön, samt Haftorsstöten och Rutstöten. — *N.* Ost-Finnm. ned till Johnsknuden vid Mjösen. Norfjellet i Buskeruds amt. Hofhelderen i Ouse past. Christiansands st. Gousta fj. etc. allmän.) *Fotshögt gräs med slak vippa af brunviolett småax.* — *Aira Wg. Fl.L. Holcus Wg. Sv.B.*

501. HOLCUS *Lin.* Mjuktåtel.

1 H. *lanatus L.* strået och bladslid. *finludna;* bladen platta, breda, gråludna; skärmfjällen *trubbiga,* meränd. *med kort udd;* blomborsten *rak* ell. *kroklikt böjd, icke nående öfver* skärmfjällen. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.84. Fl.D.1181. Ands.t.8,f.85.
Fukt. äng. (*Sk.—Uppl. Gestr.* Oslättfors. *Ångml.* Själevad sn. *Ner. Verml.* Årås nära Marviken. *VG. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. delar upp till Romsdalen och Molde.) *Vippan tät, vanl. rödlätt, stund. n. hvit; hela gräset mjukt.*

2 H. *mollis L.* strået och de *öfre* bladslid. *glatta;* bladen som hos föreg., finludna; skärmfj. *smalspetsade;* borsten *utskjutande, med knä* nedtill. ♃ 7. Fig. Sv.B.198. Fl.D.1059. Ands.t.8,f.86. H.N.f.13, n:o 91.
Lund. r. (*Sk. Blek. Smål.* Dörby och Hosmo m. fl. st.; Kalmar; Vestervik; Vexiö, och i Lenhofda sn: Scheutz. *Södml.* Utön, Edenäs; Ornön, i Hesselmara äng. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* Sproge. — *N.* Christiansand upp till Romsdalen.) *Med krypande rotstock; vippan gulaktig; borsten sträf.*

502. MÉLICA *Lin.* Slokgräs.

1 M. *ciliata L.* bladen *hoprullade,* med *utdraget* snärp; vippan *axlikt* hopdragen; småaxen *en*blommiga, med ämne till andra blomman; den fullständiga blommans yttre fjäll nära kanten *långhårigt.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.365. Fl.D.suppl.t.7. Ands.t.8, f.88. H.N.f.4, n:o 98.
Torra berg, r. (*Smål.* Eds kyrka. *ÖG.* Alvastra; Omberg etc.; här och der i skärg. från Börrum upp till Kolmården enl. Kindb. *Södml.* Tullgarn på Fridön; Mörkön; Utön etc. *Stockh.* Danviksbergen; Norsborg; Kungshatt; klippor vid Bergianska trädg. Endast i de öst. prov. *Öl. Gottl.*) *Axet brunt, efter blomn. hvitludet af de långhåriga blrna.*

2 M. *nutans L.* bladen *platta,* med *omärkligt* snärp; vippan *ensidig, lutande, klaselik;* småaxen 2blommiga, med ämne till en tredje blomma; de fullständiga blrnas yttre fjäll *glatt.* ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.354,f.1. Fl.D.962. Ands.t.8,f.90.
Stenback, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Småaxen ensamma, på korta skaft, n. hängande, af brunviolett färg.*

3 M. *uniflora Retz.* bladen *platta,* med hinnaktigt snärp och *midt emot detta* ett *borstlikt bihang;* vippan *mycket gles långgrenig* lutande; småaxen *enblommiga* med ämne till andra blomman; den fullständiga blns yttre fjäll *glatt.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B. 354,f.2. Fl.D.1144. Ands.t.8,f.89. H.N.f.14, n:o 89.
Lund. r. (*Sk.—Södml.* t. ex. Tjustvik på Vermdön; Kappeberget vid Södertelge *VG. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* på öar i Christiania-fjorden; Arendal; Christiansand etc.: söd. del. af Bergens st.) *Småaxen lika föreg:s, men upprätta, i en fåblommig vippa af 1—2 tum långa, hårfina grenar.*

4 Flocken **Agrostideæ.** Småaxen enblommiga [undant. *Phragmites*].

503. PHRAGMITES *Trin.* Vass.

1 P. *communis Trin.* bladen n. lancettlika; vippan stor, utstående ell. utbredd; småaxen 2—6blommiga. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.114. Fl.D.2464. Ands.t.8,f.91.
Stränd. stund. i fukt. åkr. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl. Bejeren: Norm.) *3—4 alnar högt gräs med fingerbreda blad. Blir på det torra mycket lägre.* — *Arundo Phragmites L.*

504. PSAMMA *Pal. B.* Marehalm.

1 P. *arenaria RS.* bladen inrullade; vippan cylindriskt *axlik;* skärmfjällen *spetsiga;* håren kring blrnas bas *icke nående* blomfj:s midt; det yttre blomfjället med ett syllikt borstämne tätt under och *icke längre* än fjällets spets. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.138. Fl.D.917. Ands.t.8,f.92. H.N.f.13, n:o 90.

Hafsstr. på flygsand. (*Sk. Hall. Boh.* på Koster; Lysekil. *Smål.* Kalmar. *Öl. Gottl.* — *N.* Hvalöarne och vestra kusten upp till Nordfjord i Bergens st.) *Axet tätt, 3—6 tum långt, halmfärgadt. — Arundo L. Ammophila arundinacea Host. Calamagrostis Fr.*

2 P. *baltica RS.* bladen snart inrullade; vippan grenig sammandragen spetsad; skärmfj. *sylspetsade;* håren kring blrnas bas *nående* blomfj:s midt; yttre blomfj. med en hårlik borst under och *något längre* än fjällets spets. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1684. Ands.t.8,f.93. H.N.f.1, n:o 74.
Som föreg. r. (*Sk.* Ystad vid Köpingeåns utlopp; Kåseberga och Sandhammar m. fl. st. — *N.* Sandösund i Christianiafjorden.) *Snarlik Calam. epigejos, men med tätare, n. lancettlik vippa; blrna stora violetta med grön bas. — Arundo maritima Ag. Calamagr. Fr.*

505. CALAMAGROSTIS *Roth.* Rör.

† Blomborsten fästad närmare fjällets bas och krökt vid midten: *Dejeuxia PB.*

* Blomfj:s borst mycket längre än skärmfj.

1 C. *arundinacea Roth:* vippan upprät öppen; skärmfjällen lancettlika spetsade; håren kring bln kortare än halfva blomfj. ♃ 6. Fig. Sv.B.96. Fl.D.1683. Ands.t.9,f.104. H.N.f.8, n:o 90.
Steniga back. a. (*Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.* till Trondhj. i Stördalen.) *3—4 fot högt, styft, bredbladigt gräs. — Agrostis L. C. silvatica DC. ett yngre namn än både Linnés och Roths.*

** Blomfj:s borst icke längre än skärmfj.

2 C. *acutiflora DC.* vipp. upprät, *öppen;* skärmfj. smalt lancettlika, *utdraget sylspetsade, mycket längre* än blomfj. och lika långa som dettas borst; håren *föga kortare* än blomfjällen. ♃ 7. Fig. Fl.D.suppl.62. Ands.t.9,f.105. H.N.f.10, n:o 96.
Bergstr. r. (*Hall.* norra delen, vid Onne torfmosse och i Klefbergen. *Boh.* på vest. sidan af Koön. — *N.* Christiania, på Langöe; mell. Kongshavn och Bäckelaget; vid Sandvigen etc.) *Omkr. 3 fot högt gräs, med tät och rikblommig, violett vippa; skärmfjällens spets hoptryckt och nålsmalt utdragen. — C. subuliglumis Exc. Fl. ed.1.*

3 C. *varia PB.* vippan som hos föreg.; skärmfj. lancettlika, *spetsade, mycket längre* än blomfj.; borst och hår *som hos föreg.* ♃ 6, 7. Fig. Reich.f.146. Ands.t.9,f.106. H.N.f.8, n:o 89.
Torra st. r. (*Gottl.* teml. allmän i norra delen, t. ex. vid Hau i Fläringe; Veslöö gård i Hall sn, etc.; i mell. och söd. del. sällsyntare, t. ex. på Thorsborgen och i Löjsta sn.) *Omkr. 2 fot hög; vippan glesare än hos föreg. med mer bredfjälliga, viol. småax; bladen bredare, n. lancettlika. — C. montana Host. Arundo varia Schrad.*

4 C. *chalybea Fr.* vipp. *som hos föreg.;* skärmfj. bredt lancettlika *spetsiga, föga längre* än blomfj. och lika långa som dettas borst; håren *kortare* än blomfj. ♃ 6, 7. Fig. Ands.t.9,f.103. H.N.f.15, n:o 93.
Torra st. r. (*Ångml.* Tåsjöberget samt vid Tåsjön och Hotingssjön; Liden och Ramsele snr ned till gränsen af Ed sn. *Verml.* vid Tabergs grufvor.) *Har grön- och brunbrokiga småax, af mindre storlek än de öfr. i denna afdeln., med ena skärmfjället något längre, det andra något kortare än blomfj., båda spetsiga, utan udd. — Ar. lapp. β Læst. Ar. silvat. β Wg.*

5 C. *lapponica Hn.* vippan upprät, meränd. *smal, n. axformig* [hos β mer yfvig]; skärmfj. lancettlika *trubbade* ell. *kortspetsiga, längre* än blomfj. med dess hår; borsten och *håren af blomfj:s längd ell.* något *längre.* ♃ 7, 8. — β *opima:* hela gräset större och gröfre; vippan af 1—2 tum långa utstående grenar. Fig. Wg.Fl.L.t.1. Sv.B.649. Fl.D.suppl.t.5, β t.6. Ands.t.9,f.102. H.N.f.3, n:o 86.
Fjelltr. (*Lpl.*—*Jemtl.* Brunflo och Ragunda snr. *VB.* Lul. skärgård; Umeå sn. *Ångml. Medelp.* Borgsjö sn, Randklöfven. — *N.* Finnm.) *Vippan knappt fingertjock, violett, af n. dubb. större småax än hos föreg. Borsten mindre krökt än hos de öfr. i afdeln. — β C. chalybea Bl.N.Fl.*

†† Borsten rak, fästad vid ell. ofvan midten af blomfjällets rygg.

* Småaxen gyttrade på vippgrenarnes **utsida**; strået alltid enkelt.

6 C. *epigejos Roth:* vippan upprät, med styfva grenar; skärmfjällen *jemnbredt* lancettlika, *långt* sylspetsade; borsten fästad ned på blomfj:s rygg, kortare än de blomfj. öfvernående håren. ♃ 7. — *β riparia:* strået föga sträft; vippan smal, n. cylindrisk. — *γ glauca:* spädare och blåaktig, med utbredd och glesare vippa. Fig. Fl.D.2165. Reich.f.154—56. Ands.t.8,f.94. H.N.f.8, n:o 83, 84 [varr.].

Torra st. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Salten. — *β Lpl.* Karesuando vid stränd. — *γ VG.* på Räfholmen i Venern nära Degeberga. — *N.* Christiansand; Christiania.) *Styft gräs med vanl. mycket sträft strå, brun- ell. gråbrokig vippa. γ C. rigens Lindgr. i Fr. S.Veg.Sc.*

** Småaxen jemnt fördelade på vippgr:s **alla sidor**.

a — Vippan efter blomn. **utbredd** ell. **något ensidigt** sammandragen, med vanl. **öppna** skärmfjäll; strået slutl. grenigt.

7 C. *elata Blytt:* vipp. stor, med utdragna *utstående, slaka* grenar; skärmfj. lancettlika *spetsade,* mycket längre än blomfjällen; borsten från blomfj:s *midt, lika lång* som detta; håren kring bln *längre* än blomfj., *lika långa som* skärmfjällen. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.suppl.63. H.N.f.14, n:o 91.

Våta st. stränd. r. (*Ångml.* flerest. i norra ådalen ymnig. *VB.* vid Sangis- och Korpikelfvar. — *N.* Christiania, vid Ellingsrud.) *Stort gräs med glatt strå, blåaktiga, 2—3 lin. breda, snart hoprullade blad, och rik vippa af 2—3 tum långa grenar; småaxens hår mycket längre än blomfjällen.*

8 C. *Langsdorfii Trin.* vipp. upprät, med *utstående, styfva* grenar, slutl. *något ensidigt* sammandragen; skärmfj. lancettlika, *spetsiga,* längre än blomfj.; borsten från blomfj:s *midt* ell. *högre upp, något längre* än fjället; håren *längre* än blomfj., något *kortare* än skärmfj. ♃ 7, 8. Fig. H.N.f.13, n:o 89.

Stränd. r. (*Verml.* Långserud sn, Kolsäter vid Knappersbäcken: mell. Gullsjö och Kastensbol; i Ekshärad, vid sjön Jangen. — *N.* Christiania, i Långmossen vid Abildsöe, nära Voxen etc.) *2—3 fot högt gräs, med glatt strå, styfva, 3—4 lin. breda, platta blad och blekröd, slutl. gråaktig vippa. — C. rubicunda Blytt.* — **Anm.** *C. nutans Saut. anföres äfven af Blytt, ehuru med någon osäkerhet, såsom funnen nära Christiania.*

9 C. *phragmitoides Hn.* vippan *utbredd* med lutande topp; skärmfj. lancettlika *långspetsade;* borsten än från blomfj:s *midt,* än *högre upp* ända till från dess spets, *lika lång* som blomfj. *ell. något* längre; håren *af blomfj:s längd, kortare* än skärmfjällen. ♃ 7, 8. — *β breviaristata:* borsten utgående i toppen mell. blomfj:s flikar ell. något längre ned. Fig. Reich.f.149? Ands.t.9,f.97. H.N.f.10, n:o 91; f.14 [var.].

Bergstr. etc. (*Lpl.—Herjed.* och *Ångml.* allm. *Medelp.* Indals prestg. *Helsl.* Loos sn, Tenberget; Hassela, vid Elfåsen: Wistr. *Uppl.* Järlåsa sn, Lingonbacka; Tibble sn, vid Metsjön enl. Leffl. *Vestml.* Sätra brunn. *Ner.* mell. Stjernsund och Aspa. *ÖG.* Gopö och Sjöholmen i Vettern. *Smål.* vid Husqvarna-åns nedre lopp; Gärdserum. *Verml.* Finnskoga, vid elfven Tåsan m. fl. st. *Dalsl.* *Boh.* — *N.* Finnm.—Christiania.) *Stort gräs, med mer och mindre sträft strå, 3—5 lin. breda blad, rik brunviolett vippa af n. 2 lin. långa småax, som, då det tillika är bredbladigt, icke är olikt Phragmites. — C. latifolia Blytt.*

10 C. *Halleriana DC.* vippan *utbredd,* något *slak* och gles; skärmfj. lancettl., *spetsade;* borsten från blomfj:s *midt, lika lång* som fjället *ell. något* längre; håren *som hos föreg.* ♃ 7. — *β pulchella:* bladen 3 lin. breda; småaxen större. — *γ gracilescens:* strået lägre, med mindre och smalare vippa, smärre småax. Fig. Fl.D.2524. Ands.t.9,f.98. Reich.f.147; *β* 148. H.N.f.8, n:o 85 och f.10, n:o 93; *γ* 94; *β* f.14, n:o 92.

Fukt. äng. vid stränd. etc. (*Lpl.—Smål.* Jönköp. vid Storån; Gärdserum och *VG.* Degeberg. *Boh.* Strömstad. — *N.* Ost-Finnm. till söd. delen. — *β Uppl.* Funbo sn. — *N.* Christiania. — *γ N.* Christiania, vid Ellingsrud.) *Föga skiljd från föreg. med annat än mindre vippa och småax samt smalare [1½—3 lin. breda] blad; stund. [såsom ex. i H.N.f.10, n:o 93] närmar den sig C. lanceolata, så att de knappt kunna skiljas af annat än borsten. — C. pseudophragmites Reich. och Bl. Norges Fl.*

b — Vippan smal, efter blomn. a x l i k t sammandragen, med s l u t n a skärmfj.

11 C. *Hartmanniana Fr.* strået upptill och vid lederna *sträft;* vippan upprät, *öppen,* efter blomn. hopdragen; skärmfj. lancettlika *smalspetsade;* borsten fästad vid ell. något nedom yttre blomfj:s midt, något längre än fjället; håren kortare än detta. ♃ 7. Fig. Ands.t.9,f.101. H.N.f.10, n:o 95.
Fukt. äng. stränd. (*Smål.* i Hvena sn enl. Ekstr. *Södml.* Forssa pappersbruk; Thorsberga i Stenqvista sn. *Dal.* Thorsås sn enl. G. v. Ced. *Verml.* vid Knappersbäcken nära Kolsäter i Långserud sn. *Boh.* — *N.* Christiania vid Kjænskjærn nära Ellingsrud, Tuttremyr i Maridalen, Gåslungen. Liggeren etc. Brufladt i Valders.) *Lik föreg:s spädare former, men med smalare, violett vippa, mer långspetsade skärmfjäll, kortare blomhår. — C. ambigua Hn. ed.6. C. intermedia Lindeb.*

*12 C. *strigosa Hn.* strået upptill *sträft;* vippan upprät *smal och tät,* med *uppräta* grenar; skärmfj. *långspetsade;* borsten som hos föreg., af blomfjällens längd ell. något längre; håren kortare än blomfj. ♃ 7, 8. Fig. Wg.Fl.L.t.2. Ands.t.9,f.99. H. N.f.8, n:o 86.
Stränd. r. (*N.* Finnm. Lyngen; Tana- och Altenelv. Trondhj. vid Namsenelv i Öfverhalden, nedom gårdarne Grande och Valskråe m. fl. st.) *Liknar följ., men har mycket sträfvare vippgrenar och mer spetsade skärmfjäll; håren nående öfver halfva blomman, stundom högre upp. Strået likasom hos alla de följ. slutl. grenigt i de nedre bladvecken.*

13 C. *stricta Hn.* strået vanl. *glatt;* vippan upprät, med vid blomn. n. *utsperrade,* korta grenar; skärmfj. lancettlika *kortspetsiga;* borsten och håren som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.301. Fl.D 1803. Ands.t.9,f.100. H.N.f.8, n:o 87, 88 [var.].
Fukt. äng. (*Lpl.—Sk. Öl.* Kastlösa sn. — *N.* till Ost-Finnm.) *1—2 fot högt gräs med smal gråbrun vippa, smala, vanl. snart hoprullade blad; strået stund. upptill sträft. Var. efter olika lokaler dubb. högre, samt dels med stor vippa, dels med ett par lin. breda platta blad, och stund. med nedtill knäböjdt strå. — Arundo stricta Timm. C. neglecta Ehrh. och Fries.*
(C. acutiflora, Langsdorfii.)

††† Borsten fästad i blomfjällets s p e t s.

14 C. *litorea DC.* vipp. *upprät,* med *utstående* och utdragna grenar; skärmfj. lancettlikt *syl-lika;* borsten utgående i yttre blomfjällets spets och *hälften så lång* som detta; håren längre än blomfj. ♃ 7, 8. Fig. Reich.f.152. Ands.t.9,f.107.
Fjelltr. (*Jemtl. Herjed.* mell. Ljusnedals bruk och Vallarne. *Helsl.* Elfåsen i Hassela enl. Wistr. *Verml.* Sættern vid Pershöjd.) *Högt gräs, utmärkt af de mycket smala n. syl-lika skärmfjällen, som af Reich. afbildas allt för breda. Äfven hos denna art kan borsten utgå nedom spetsen. Är måhända närmast beslägtad med C. epigejos. — C. laxa Host.*

15 C. *lanceolata Roth:* vipp. *utbredd lutande;* skärmfj. lancettlika *spetsade;* borsten fästad i blomfj:s spets mell. flikarne eller strax nedom dessa, *flere gånger kortare* än fjället; håren längre än både blomfj. och borsten. ♃ 7. Fig. Sv.B.312. Fl.D. 1624. Ands.t.9,f.96. H.N.f.10, n:o 92.
Fukt. st. stränd. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* i Aggerhus och Christianss. st.) *Mjukt gräs med vanl. brun ell. gråbrokig, mera sällan grön vippa. Borsten än kortare än fjällets flikar, än längre och tydligare, dock aldrig öfver ½ så lång som sjelfva fjället. Jemf. C. Halleriana. — Arundo Calamagrostis L.*
(C. phragmitoides, Langsdorfii.)

506. APERA *Adans.* Kjösa.

1 A. *Spica venti PB.* vippan yfvigt utbredd lutande; blomfj:s borst flere gånger längre än fjället. ⊙ 7. Fig. Sv.B.286. Fl.D.853. Ands.t.10,f.108. H.N.f.14, n:o 93 [var.].
Åkrar, a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. VB.* nor. delen. — *N.* till Finnm.) *Var. från ett par fot till ett par tum [Öl. på Alfvaren] hög. Vippan stor ljusgrön, sällan rödbrun. — Agrostis L.*

507. AGROSTIS *Lin.* Hven.

† Blomman af 2 fullkomliga fjäll: *Vilfa PB.*

1 A. *stolonifera L.* bladen platta, med *utdraget,* aflångt snärp; vippan genom de *långt*

utdragna nedre grenarne pyramidformig; efter blomn. *hopdragen.* ♃ 6, 7. — *β maritima:* strået nedtill kull-liggande, ofta rotslående; vippan tätt gyttrad af smärre småax. Fig. Fl.D.1623. Reich.D.Fl.f.133—37. Ands.t.10,f.109.

Fukt. äng., hafsstr. a. (*Sk.—VB.* nor. del. *Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — *β* på hafsstr.) *Vippans grenar vanl. sträfva. Var. i hög grad; ofta alnshög med stor och yfvig vippa: v. gigantea, samt än med, än utan borst på blomfj.; β stund. qvartershög med tumslång vippa. Enl. Læst. skall denna art i Lpl. sammanflyta med følj.* — *A. alba L.Sp.Pl. A. stolonif. β L.Fl.Su.*

2 A. *vulgaris With.* bladen platta, med *kort*, tvärhugget snärp; vippan glest utbredd, genom de *längre mellangrenarne* äggformig, efter blomn. *lika öppen.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.581. Fl.D.163. Ands.t.10,f.110. H.N.f.11, n:o 85.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Vippan vanl. yfvig af utsperrade, glatta eller något sträfva grenar och smågrenar, med mycket små småax; blomfj. dels med, dels utan borst. Både denna och föreg. hafva vanl. krypande bladskott vid basen.* — *A. stolonifera α L.Fl.Su. A. rubra Wg.Fl.Su.*

†† Blomman af blott det yttre fjället; det inre föga ell. icke utveckladt: *Trichodium Mich.*

3 A. *canina L.* rotbl. *trådsmala, hoprullade;* de öfre bl. platta med utdraget snärp; vippan yngre slak, n. lancettformig, före och efter blomningen *hopdragen*, med utdragna mångblommiga och sträfva grenar; blrna meränd. med krökt ryggborst. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1443. Reich.f.128, 29. Ands.t.10,f.112. H.N.f.9, n:o 87.

Fukt. äng. och betesm. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. Havösund.) *Vippan brun, i skugga stund. gul: var. pallida. Var. mycket till storleken [vanl. 1—2 fot hög] och med mer ell. mindre tät vippa, större ell. mindre småax. Blomfj. stund. utan borst.*

4 A. *borealis Hn.* rotbl. *smala, n. platta;* de öfre bl. bredare, platta med utdraget snärp; vippan upprät, pyramidformig, efter blomn. *icke hopdragen*, med meränd. sträfva grenar; blrna med krökt ryggborst. ♃ 7, 8. — *β minor:* 3—7 tum hög, med smal vippa af glattare grenar. Fig. Sv.B.668; *β* 545. Fl.D.2581. Ands.t.10,f. 111. H.N.f.3, n:o 87; *β* f.11, n:o 86, 87.

* *hyperborea Læst.* fotshög, med vippa som *β*, alla bl. platta, men smala. Fig. H.N. f.16, n:o 80.

Fjelltr. på fukt. st., *β* på torrare, klipp. etc. (*Lpl.—Herjed. Ångml.* — *N.* Ost-Finnm. —nor. delen af Christiansands st. — * *Torn. Lpm.*) *Fotshög, med öppen gråbrun vippa, bredare och plattare rotblad än föreg. Var. lika som denna med större och mindre småax. β är var. angustata Bl., A. alpestris Læst., A. rupestris ed.4 och Fr. S.V.Sc. samt A. alpina Wg.Fl.L., en form, som härrör af lokalen och tydl. öfvergår i α.* — *A. rubra Wg.* och *Fr. Jemf. Bot.Not.1840.*

508. CINNA *Lin.* Sötgräs.

1 C. *pendula Trin.* bladen breda med trinda slidor och utdraget snärp; vippan med utdragna ensidigt lutande grenar. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.suppl.1. Ands.t.10,f.113. H.N. f.7, n:o 87 [fr. *N.*]; f.16, n:o 81 [fr. *Sv.*].

Skugg. st. r. (*Helsl.* Hassela sn, på Elfåsen nära Fagernäs. — *N.* Christiania, i Nordmarken: Ax. Bl. Österdalen, Björnstad i Åmodt vid Getån etc. Ringeboe vid Herrisjö-elv, nedanför Stulsbroen; vid Finden i Torpen, annex till Land; Valders vid bergselfven nära Brufladt och vid Frydenlund.) *2—5 fot högt gräs, med ½—1 fot lång, blekgrön vippa, 5—7 lin. breda blad, välluktande.* — *Agrostis suaveolens Blytt. Blyttia Fr. Mant. Cinna arundinac. var. pendula Bl. N.Fl. Mühlenbergia ed.9.*

509. MILIUM *Lin.* Hässlebrodd.

1 M. *effusum L.* strået och bladslidorna glatta; vippan stor utbredd, med slaka glesblommiga glatta grenar; småaxen äggrunda. ♃ 7. Fig. Sv.B.162. Fl.D.1143. Ands. t.10,f.115.

Lundar. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *3—4 fot högt och bredbladigt, välluktande gräs.*

510. STIPA *Lin.* Fjäderborstgräs.

1 S. *pennata L.* vippans bas innesluten i öfversta bladslidan; blomborsten ganska lång,

nedtill glatt och vriden, den öfre, mycket längre delen fjunhårig. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D. suppl.61. Ands.t.10,f.114. H.N.f.7, n:o 88.

Åkerren. torra äng. r. (*VG.* nära Stenåsen ¼ mil fr. Dala kyrka: Stud. N. S. Linnarsson. Förr äfven i Åsaka sn, i Vartofta härad; helt nära Hvaltorps kyrka, ¼ mil från byn Segerstad, men numera genom odlingar utrotad.) ***Bladen genom hoprullning tagel-lika, särdeles rotbladen; borsten 6—10 tum lång.***

5 **Flocken Oryzeæ.** Skärmfjäll 0.

511. **COLEANTHUS** *Seidel.* Slidgräs.

*1 C. ***subtilis Seid.*** öfversta bladslidan stor och vid: vippans grenar n. flocklika, i skiftevisa gyttringar. ⨀ 8. Fig. Fl.D.suppl.2. Reich.D.Fl.f.467. Ands.t.10,f.117. H.N. f.10, n:o 87.

Öfversvämm. stränd. r. (*N.* vid Nitsundelv nedanför gården Braanaas i Skydsmoe sn, 2 mil från Christiania.) ***Roten fintrådig, bärande flere, 1—2 tum höga strån, med så små blr ell. småax [½ lin.], att stark förstoring behöfves att urskilja delarne. Hinnfrukten slutl. nära dubbelt så lång som blomfjället utom borsten, som är af fjällets längd. — Schmidtia Tratt.***

2 Afdeln. **CLISANTHÆ.** Blomman under blomningen tillsluten. Stift utdragna, med i blommans spets utskjutande märken.

6 Flocken **Paniceæ.** Småax hoptryckta från ryggen, på ena sidan konvexa, på den andra n. platta; af en fullständig och en vanl. felslående ell. ofullständ. blomma.

512. **PANICUM** ***Lin.*** Hönshirs.

1 P. ***Crus galli L.*** bladen breda och platta, vanl. i kanten vågiga, utan snärp; vippan med ensidiga skiftevisa axlika grenar; blrna med borst. ⨀ 7, 8. Fig. Fl.D.1564. Reich.D.Fl.f.516. Ands.t.11,f.119. H.N.f.1, n:o 75.

Odl. st. r. (*Sk.* Christianstad; Ystad; Skanör; Helsingborg m. fl. st. *Hall.* vid Hasslöf; Vindrarp och Karup, helst bland hampa: Theor.; Hvalinge prestg. *Blek.* Sturkö; Thorhamn m. fl. st.) ***Den 2könade blommans fjäll benhvita. — Echinochloa PB. Oplismenus Kunth.***

513. **DIGITARIA** *Scop.* Blodhirs.

1 D. ***humifusa Pers.*** bladen och slidorna glatta; vippan n. fingerlikt delad i 3—5 ensidiga ax; småaxen äggrunda finludna borstlösa. ⨀ 7, 8. Fig. Fl.D.2641. Reich. f.506. Ands.t.11,f.120. H.N.f.1, n:o 76.

Åkrar, r. (*Sk.* här och der. *Hall.* allm. i söd. del.: Theor. *Blek.* Ronneby; Hoby; Carlshamn enl. Goss.; Norje gästg. m. fl. st.) ***Strån nedligg. ell. uppstig.; vippans nedre grenar vanl. något frånskiljda; småaxen bruna. — D. filiformis Reich. Panicum glabrum Gaud. P. sanguinale L. Fauna ed.2.***

514. **SETARIA** ***Pal. B.*** Kafvelhirs.

1 S. ***viridis PB.*** bladen breda, sträfva, med i fina hår upplöst snärp; vippan axlik, n. cylindrisk; svepeborsten sträfva af uppåt rigtade taggar. ⨀ 7, 8. Fig. Fl.D.852. Ands.t.11,f.123. H.N.f.15, n:o 92.

Odl. st. back. r. (*Sk.—Uppl.* Norrtelge, Beateberg i parken. *Vestml.* Ferna. *Verml.* Thorsby i Fryksände; Råda sn enl. Lefll. *VG.* Mariestadstrakten flerest. *Dalsl. Boh. Hall. Öl. Gottl.* Roma etc. — *N.* söd. del: Laurvig och Hvalöarne upp till Gudbrandsdalen.) ***Axet grönt. — Cynosurus paniceus L.Fl.Su. Panicum viride L.Sp.Pl.***

7 Flocken **Sesleriaceæ.** Småax hoptryckta från sidorna, flerblommiga, föga kortare än de stora skärmfjällen.

515. **SESLERIA** *Scop.* Elfäxing.

1 S. ***cærulea Ard.*** bladen platta, smala; axet äggformigt—n. aflångt; småaxen 2—3-blommiga; yttre blomfjället med 2—4, korta borst i spetsen. ♃ 4, 5. Fig. Sv.B.210. Fl.D.1506. Ands.t.11,f.124. H.N.f.12, n:o 96.

Fukt. äng. (*Sk. Smål.* öst. delen.—*Gestr. Jemtl. Vestml. Ner.* Vinteråsa sn. *Hall.*

söd. del.: Theor. *Öl. Gotl.* — *N.* Tellemarken enl. Hornem. Osäker enl. Bl.) *Axet stort som en mindre nöt, af blå, säll. blekgul färg.* — *Cynosurus L.*

8 Flocken **Alopecureæ.** Småax som i föreg. flock, af en enda blomma innesluten i skärmfjällen.

516. ALOPECÜRUS *Lin.* Ängkafle.

1 A. *pratensis L.* strået *upprätt,* från en rotstock; axet cylindriskt, *trubbigt; skärmfjällen* hopväxta *till midten, spetsiga, ludna, längre* än blomfj. ♃ 6, 7. — *β alpestris:* strået och bl. glatta; öfversta bladslidan 3 gånger längre än bladet. Fig. Sv.B.14. Fl.D.1985. Ands.t.11,f.127. *β* H.N.f.11, n:o 83.

* *nigricans Horn.* rotstocken vidt krypande och skjutande aflägsnade bladskott; axet slutl. svartnande; skärmfj:s spetsar utböjda; blomfj:s borst innesluten. Fig. Reich. D.Fl.f.477. Ands.t 11,f.126. H.N.f.4, n:o 94.

Fukt. äng. a., * nära stränd. r. (*Sk.*—*Jemtl.* och *Ångml.* — *N.* söd. om fjellryggen. — *β Lul.* och *Pit. Lpm.* — *N.* Ost-Finnm. Lebesbyfjellen. — * *Blek.*—*Uppl.* och *Vestml. VB.* Tornio, vid elfven. *Öl.* — *N.* till Ost-Finnm. Varanger.) *Axet mjukludet, ofta fingerlångt, hos β n. hälften kortare.*

2 A. *geniculatus L.* strået *vid basen uppstigande* ell. *nedliggande,* från en trådig rot; axet cylindr., *något trubbigt;* skärmfj. *blott vidb asen* hopväxta, *trubbiga,* på ryggen *håriga, af blomfj:s längd.* ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.333. Fl.D.861. Ands.t.11,f.128. H. N.f.10, n:o 89.

* *fulvus Sm.* bladslid. vidgade; ståndarknapp. brandgula; borsten innesluten. Fig. Fl.D. 1804. Reich.f.476. Ands.t.11,f.129. H.N.f.10, n:o 90.

Fukt. st. allmän, * vanl. i vatt. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — * *Sk.*—*Lpl.* — *N.* till Trondhj.) *Hufvudformen har meränd. gråbrunt ax, med hvitgula slutl. bruna ståndarknappar; A. fulvus har gröngult ax och strået mer nedliggande. Var. 2—4 tum hög, med litet ax och n. trådsmala blad.*

3 A. *agrestis L.* strået *upprätt,* från en trådig rot; axet cylindr., *spetsadt* åt ändarne; skärmfj. hopväxta *till midten, spetsiga, n. glatta, kortare* än blomfj. ⨀ 6, 7. Fig. Sv.B.432. Fl.D.697. Ands.t.11,f.125. H.N.f.4, n:o 95.

Sandåkr. r. (*ÖG.* Slaka sn m. fl. st., men endast tillfällig: Kindb. *Stockh.* Biskopsudden. *Uppsala. VG.* Göteborg. *Gotl.* Visby; Roma och Klinte socknar m. fl. st. — *N.* Christiania flerest.) *Axet 2—3 tum långt, blåaktigt, med långa krökta borst.*

517. PHLEUM *Lin.* Ängkampe.

† Skärmfjällen tvärhuggna, med utdragen borst.

1 P. *pratense L.* öfversta bladslidan *tilltryckt;* axet *cylindriskt;* skärmfjällen hårryggade, med borsten *mer än hälften kortare* än sjelfva fjället. ♃ 6, 7. — *β nodosum:* strået vid roten lökformigt uppsväldt. Fig. Sv.B.23. Fl.D.1984. Ands.t.11, f.130. *β* Fl.D.380.

Äng. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* till Finnm.) *1—3 fot högt gräs, med grönt, n. fingerlångt ax; men får på torra ställen längre strå, med 1—1½ tum långt ax, samt då oftare rotknöl: P. nodosum Willd. — Skärmfjällens borst stundom nog lång.*

2 P. *alpinum L.* öfversta bladslid. *uppblåst vidgad;* axet *ovalt—aflångt* cylindriskt; skärmfj:s borst *n. så lång som* sjelfva fjället. ♃ 7. Fig. Sv.B.414. Fl.D.213. Ands. t.12,f.131. H.N.f.14, n:o 94.

Fjelltr. a. (*Lpl.*—*Helsl. Dal. Vestml.* på Hampängen vid Högby i Vestanforss. *Verml.* — *N.* Ost-Finnm.—Christianss. och Aggerhus st.) *Vanl. fotshög. Axet kortare, men tjockare än hos föreg., varierande utan gräns mell. klotrundt och cylindriskt; till färgen mer violett. Borsten alltid något sträf.*

†† Skärmfj. tvärt spetsade i en kort udd: *Chilochloa PB.*

3 P. *Böhmeri Wib.* axet *cylindr.,* uppåt *afsmalnande;* skärmfj. med *något sträf rygg,* lancettlika, tvärt öfvergående i en kort udd. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.396. Fl.D.531. Ands.t.12,f.132. H.N.f.11, n:o 84.

Torra back. (*Sk. Smål.* Kalm. län enl. Scheutz. — *Gefle* och *Vestml. Hall. Öl. Gotl.* — *N.* Aggerhus st.) *Fotshög ell. mer, tufvad, grågrön. Axet 2—3 tum långt, stundom med axgroende blr. — P. phalaroides Köl. Phalaris phleoides L.*

4 P. *arenarium L.* axet *aflångt*, uppåt *vidgadt;* skärmfj. lancettlika *hårryggade*, spetsiga med ganska kort udd. ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.915. Reich.f.481. Ands.t.12,f.133. H.N.f.2, n:o 72.

Sand. hafsstr. r. (*Sk.* mell. Kåseberga och Christianstad, såsom vid Raflunda, Åhus etc. *Boh. Öl. Gotl.* Visby på Snäckgärdet; Öster- och Vestergarn m. fl. st. — *N.* uppgifven för Tellemarken, men osäker enl. Blytt.) *Stråen 2—6 tum höga, oftast tufvade; axet omkring tumslångt. — Phalaris Huds.*

9 Flocken **Phalarideæ.** Småax hoptryckta från sidorna, af en fullständig och en eller 2 ofullständ. blommor [antingen könlösa eller enkönade].

518. BALDINGÉRA *Fl. Wett.* Flen.

1 B. *arundinacea Dum.* vippan under blomn. öppen, med tätblomm. grenar; de könlösa blrna fjäll-lika, långhåriga. ♃ 7, 8. — β *colorata:* bladen hvitrandiga. Fig. Sv.B.107. Fl.D.259. Ands.t.12,f.135.

Strand. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β *Jemtl.* Ströms sn, på Öhns skog. — *N.* vid Örkedalselven nedom gården Fanremmen i Trondhj:s st.) *2—3 alnar högt, bredbladigt gräs med rödlätt vippa. — Phalaris L. Arundo colorata Sv.B. Digraphis Trin. och Fr.*

519. HIERÓCHLOA *J. G. Gmel.* Myskegräs.

1 H. *borealis RS.* bladen *platta, dubb. bredare* än strået; vippan *utbredd,* med glatta grenar; småaxen äggrunda; blomfjällen *hårkantade,* med *ingen,* ell. *mycket kort* borst i spetsen. ♃ 5—7. — β *microstachya:* strået omgifvet af långbladiga uppräta rotskott; småaxen n. hälften mindre. — γ *firma:* bladslid. sträfva; blrna med kort borst tätt under spetsen. Fig. Sv.B.168. Fl.D.963. Ands.t.12,f.137. H.N.f.8, n:o 92.

* *fragrans RS.* småaxen betydligt större, mörkbruna, med skärmfj. mycket längre än blrna.

Fukt. äng., * i fjelltr. (*Sk. Smål.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — β *Sk.* Lund på Kungsmarken samt vid Fogelsång. *VG.* Skara och Lidköp. — γ *Gefle,* på Rönnmaren. — * *Jemtl.* Åreskutan nedom Blå-sten. *Stockh.* vid Mofjärd på Svartsjölandet. — *N.* Gudbrandsdalen, Dovre etc.) *Välluktande gräs med brungula glänsande, 2 lin. långa småax, krypande rotstock. — H. odorata Wg. Holcus od. L.*

2 H. *alpina RS.* rotskottsbladen *trådlikt hoprullade, icke bredare* än strået; vippan *hopdragen* med glatta grenar; småaxen yngre aflånga, de *båda* nedra blrna *hårkantade* och med *utskjutande knäböjd* ryggborst. ♃ 7, 8. Fig. Wg.Fl.L.t.2. Sv.B. 438. Fl.D.1508. Ands.t.12,f.139. H.N.f.3, n:o 90.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* vid Tornio träsk; Karesuando. — *N.* Finnm. Alten, Goskevare; Lyngen på Tsatsa.) *Rotstocken kort; stråen vanl. tufvade; slid. på strået med blott ämnen till blad. — Aira Liljebl. Holcus Sv.B.*

520. ANTHOXÁNTHUM *Lin.* Vårbrodd.

1 A. *odoratum L.* bladen platta; vippan smal axlik ell. lancettformig; de könlösa sidoblrnas fjäll rundadt trubbiga, med lång ryggborst. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.11. Fl.D.666. Ands.t.12,f.136.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Tufvadt, välluktande gräs med slutl. gulglänsande vippa, som stund. är större och ojemnt ell. afbrutet gyttrad.*

10 Flocken **Nardeæ.** Småaxen oskaftade, i ax, utan skärmfjäll.

521. NARDUS *Lin.* Stagg.

1 N. *stricta L.* bladen trådlika; axet borstsmalt, glatt, ensidigt. ♃ 7. Fig. Sv.B.174. Fl.D.1022. Ands.t.12,f.141.

Fukt. äng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Styft och segt gräs med kort rotstock och hårdt tufvade bladskott kring stråens bas.*

III. HETERONEMEÆ.

17 KLASSEN

FILICES *Lin.*

99 Fam. POLYPODIACEÆ *R. Br.* Stambladen i knoppen inrullade; slutl. bärande sporgömmena gyttrade på baksidan, mer sällan i kanten, omgifna af en elastisk ring [hos *Osmunda* endast antydd af en knöl på baksidan].

522. **POLYPODIUM** *Lin.* Stensöta.

1 P. *vulgare L.* stambladet *aflångt, glatt, engång pardeladt;* flikarne *skiftevisa,* aflångt *jemnbreda* trubbiga, mot spetsen sågnaggade, de öfre mindre; fruktplättarne å ömse sidor om bladflikarnes ryggnerv. ♃ 6, 7 *). Fig. Sv.B.37. Fl.D.1060.
Berg och sten, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *6—8 tum hög; rotstocken långt krypande, tjock.*

2 P. *Phegopteris L.* stambladet *n. triangulärt, hårigt, en gång parbladigt,* med n. motsatta oskaftade parblad, *de 2 nedersta nedböjda,* de öfre sammanflytande, alla djupt delade i n. *helbräddade* motsatta flikar; fruktpl. nära flikarnes kant. ♃ 8, 9. Fig. Fl.D.1241.
Skog. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Omkring fotshög.*

3 P. *Dryopteris L.* stambl. *triangulärt,* vanl. *glatt, dubbelt parbladigt;* parbladen *motsatta,* de 2 nedersta skaftade, med pardelade småblad **); flik. *naggade* och trubbiga; fruktpl. som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1943.
* *Robertianum Hoffm.* småbladen under glandelhåriga; plättarne slutl. sammanflytande. Fig. Fl.D.suppl.41. H.N.f.14, n:o 96 [var.].
Skog. mur. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — * *ÖG.* Motala flerest., och nära Skenninge. *Dal.* Osmundsberget. *Öl.* *Gotl.* — *N.* Christiania och Porsgrund till Nordl.: Norm.) *Fotshög, mjuk ormbunke. * blir, äldre, mera styf och hopdragen, med plättar, som slutl. betäcka bladens hela ryggsida: P. calcareum Sm.*

4 P. *alpestre Hoppe:* stambladet *bredt lancettlikt, glatt, 2—3dubbelt parbladigt;* parbladen *skiftevisa;* småbladens flikar aflånga *sågtandade;* fr.plättar runda åtskiljda. ♃ 8. Fig. Schk.Cr.Gew.80. H.N.f.14, n:r 95.
Fjellv. r. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Ost-Finnm. Lebesbyfjellen.—Hecke- och Byglefjell.) *Lik Asplenium Fil. fem.; alnshög och qvartersbred, men med runda svepelösa plättar och likformiga bladflikar. — P. rhæticum L. och Fr. S.V.Sc.*

---

*) Hos Kryptogamerna antyder månadsnummern den tid, då fröredningen är mest utvecklad, ell. då sporgömmena äro färdiga att släppa groddkornen, emedan de då böra examineras.

**) Då stambladet är sammansatt, delas det först i parblad, parbladen i småblad, och dessa i flikar.

523. ASPIDIUM *Sw.* Taggbräken.

1 A. *Lonchitis Sw.* stambladets skaft fjälligt, *glatt;* stambladet n. *jemnbredt, en gång* parbladigt; *parbladen hela,* månlikt böjda taggsågade, *glatta.* ♃ 7, 8. Fig. Fl.D. 497. H.N.f.13, n:o 95.

Bergsrött. r. (*Torn. Lpm.* Tornioträsk. *Lul. Lpm.* vid Sähkok etc. *Um. Lpm.* i de högsta fjellen. *Jemtl.* Portfjellet; flerest i Frostviken; Snasahögen; Åreskutan. *Herjed. Dal.* vid Porfyrverket. *Vestml.* Sala mellan Kolarehagen och Stumperstorp. *Dalsl.* Ullgrund; Hafsåsberget. Södra *Hall.* — *N.* Finnm.—Christiansand och Christiania.) *Stambladen tufvade, 1—1½ fot höga, 2 tum breda. — Polystichum Roth.*

2 A. *angulare Kit.* stambladets skaft fjälligt och *hårigt;* stambl. *lancettlikt, dubbelt* parbladigt; *parbladens småblad* månlikt böjda, grundt och taggigt *flikade, håriga.* ♃ 8. Fig. Fl.D.2559. H.N.f.13, n:o 96.

* *aculeatum Sw.* mindre; stambl. blågrönt, mindre hårigt, men styfvare.

Skog. r. (*Sk.* Skärali, Onsjö härad. — *N.* Christiania; Holmestrand; Tellemarken; Christiansand; Bergen upp till Bedstad i Trondhj. st. — * *Gotl.* Thorsborgen.) *Alnshög, tätt fjällig af bruna glänsande fjäll. — Polyst. Presl.*

524. POLYSTICHUM *Roth.* Ormkagge.

† Stambladet en gång parbladigt.

* Flikarne helbräddade ell. glest och omärkligt naggade.

1 P. *Thelypteris Roth:* stambladskaftet n. af *bladets längd ell. längre;* parbladen utdraget lancettlika pardelade, *icke* kådprickade; flikarne n. *helbräddade,* kortspetsiga, de fruktbärandes kanter *tillbakavikna;* fruktplättarne nära kanten, sammanflytande. ♃ 7—9. Fig. Fl.D.760.

Stränd. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. Verml. Boh.* Hogdal sn, Sundby. *Öl. Gotl.* Klinte. — *N.* till Nummedalen i Trondhj. st.; mest allm. i Aggerhus st. enl. Bl.) *Mycket bräcklig; af ljusgrön färg. Rotstocken lång, krypande och grenig. — Aspidium Sw. Lastrea Presl.*

2 P. *Oreopteris DC.* stambladskaftet *flere gånger kortare* än bladet; parbladen utdraget lancettlika pardelade, *under fint kådprickade;* flikarne n. *helbräddade,* trubbiga, de fruktbärandes kanter *platta;* fruktplättar som hos föreg., knappt sammanflytande. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1121. H.N.f.16, n:o 82.

Bergsrött. r. (*Sk.* Skärali; Klöfvahallar; Hallandsås, vid Svartebäck. *Hall.* Kittrahall i Voxtorp: H. N.; Vallen: Theor. — *N.* från Christiansand längs kusten upp till Helgeland.) *Alnshög och deröfver. Rotstocken kort, grof, med gyttrade stamblad. — Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

** Flikarne djupt naggade ell. sågade.

3 P. *Filix mas Roth:* stambladskaftet *som hos föreg.;* parbladen *lancettlika* långspetsade, djupt pardelade, med aflånga, rundadt trubbiga, *trubbnaggade,* stundom inskurna flikar; fruktplättarne *talrika* runda, närmade till flikarnes medelnerv. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.51. Fl.D.2740; 2741, var. Somf.Crypt.exs.103.

Skog. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* — *N.* till Finnm.) *Stambl. 2—3 fot höga, vanl. talrika från rotstockens spets. Var. med halfvägs till medelnerven inskurna, och med n. rundtomkring sågade flikar. — Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

4 P. *cristatum Roth:* stambladskaftet vanl. *långt,* ofta n. af bladets längd; parbladen *äggrunda,* pardelade; flikarne merändels hela äggrunda, rundadt trubbiga, *hvasst naggsågade,* med *få* (2—8) fruktplättar. ♃ 7—9. Fig. Sv.B.390. Fl.D.1591. H. N.f.9, n:o 98.

Mossar och tufviga skogsäng. (*Sk.—Gestr. Vestml. Ner. Hall. Gotl.* — *N.* söd. del. af Aggerhus st.) *Har fastare byggnad än P. spinulosum, från hvars enklare former den knappt är tillräckligt skiljd, och hvarmed den af flere förf. förenas. — Polypod. Callipteris Ehrh. Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

†† Stambladet 2—3dubb. parbladigt.

5 P. *spinulosum DC.* stambl. *2—3dubbelt* parbladigt; parbladens småblad parklufna eller pardelade med aflånga *taggsågade* flikar. ♃ 7, 8. — *β dilatatum:* fjällen på

stambladets skaft talrika, längs midten mörkbruna; stambl. bredt äggrundt, mörkgrönt, glandelprickigt, genom de n. till basen delade flikarne 3dubbelt parbladigt. Fig. Fl.D.707, β 1346 enl. Lge. H.N.f.13, n:o 97, β f.16, n:o 83.

Skogsmark, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. vid Alten- och Tanaelv. — β *Sk.—VG.* och *Ner. Stockh. Jemtl.* Mest i de vest. prov. — *N.* Finnm.: Th. Fr.) *Var. i hög grad. β, ell. Aspid. dilatatum Sw., är på mycket skuggiga ställen vid bergsrötter ganska utmärkt, men medelformer till den vanliga saknas icke. — Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

6 P. *rigidum DC.* stambl. *dubb.* parbladigt, *under glandelprickigt;* parbladens småblad n. lancettlika, parflikade med *i spetsen* hvasstandade flikar. ♃ 7, 8. Fig. Sturm 2 Afd. 11 häft. H.N.f.16, n:o 84.

Bergstr. r. (*Stockh.* Vermdön, i en skogsbacke nära kyrkan. *Jemtl.* Åreskutan? — *N.* enl. ex. i Ahnfelts herb.: Kindb.; Christianss. st., Sogendal enl. ex. i ett äldre herb.: Bl.) *Stambl. omkr. 1½ fot högt, smalt lancettlikt, med skiftevisa parblad; småbl. lancettlikt aflånga trubbiga; flikarne ej nående medelnerven, spetsigt, men ej taggigt tandade som hos föreg. enl. utländska ex. — Ett exemplar från N. Kirkö, Vahlöarne instämmer noga med Alex. Brauns ex. af dess β remotum, som dock allt för mycket närmar sig föreg. art. — Lastrea Presl.*

525. CYSTÓPTERIS *Bernh.* Stenbräken.

1 C. *fragilis Bernh.* stambladskaftet vanl. *icke längre* än bladet; detta *lancettlikt,* en gång—dubb. parbladigt; parbladen parklufna ell. pardelade, med tandade, flikade ell. å nyo delade småblad och trubbtandade flikar. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.401. — β *dentata:* parbl. en gång parklufna ell. pardelade, med rundadt trubbiga flikar.

* *alpina Desv.* parbl. dubbelt pardelade, med i spetsen 2—3tandade flikar.

Berg, murar etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — * *Herjed.* på Ljungdalsberget.) *3—10 tum hög, späd och bräcklig; till fördelningen högst omvexlande, från en gång till n. 3dubbelt parbladig. * den mest delade formen synes genom mellanliggande varr. öfvergå i den vanliga och är, ehuru finare än denna, mycket gröfre än den utländska. — Polypod L. Aspid. Sw. Cyathea Roth. * C. regia v. alpina Koch och Fr. S.V.Sc.*

2 C. *montana Bernh.* stambladskaftet vanl. *längre, ofta dubb.* längre än bladet; *detta triangulärt, 3dubbelt* parbladigt; småbladen [3:dje ordningens] djupt inskurna i aflånga tandade flikar. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.666. Fl.D.2250. H.N.f.3, n:o 96. Somf. Crypt.exs.4.

Bergsrött. r. (*Torn. Lpm.* Kurravaara, samt på Waiwanen- och Nulja-laki. *Lul. Lpm.* Jålle; Sårjusjaure; Qvikkjokk. *Åsele Lpm. Jemtl.* allm. i Ströms och Frostvikens snr; Åreskutan; Hofverberget och vid Östberget på Frösön. *Herjed.* Funnesdalsberget och stora Midtåkläppen etc. *Ångml.* kring Tåsjön. — *N.* Ost-Finnm.—Christiania. Krokkleften etc.) *Stambl. 4—6 tum långt och n. lika bredt, med ofta fotshögt skaft. — Aspid Sw. Polypodium Sv.B.*

526. WOODSIA *R. Br.* Hällebräken.

1 W. *ilvensis Br.* stambladskaftet *2—3* gånger kortare än bladet: detta aflångt—jemnbredt, *med tvär bas,* parbladigt; parbl. *likformiga, alla* pardelade ell. parklufna, med flikiga ell. tandade, på baksidan *håriga* och fjälliga småbl. ♃ 7. Fig. Fl.D. 391 och 2186. H.N.f.11, n:o 95. Somf.Cr.exs.102.

* *hyperborea Br.* parbladen bredare, blott par*klufna,* med färre, n. helbräddade, på baksidan håriga, *icke fjälliga* flikar. Fig. V.A.H.1793,t.8. H.N.f.12, n:o 97.

Bergssprick., * i fjelltr. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — * *Lpl.—Herjed. Dal.* Osmundsberget enl. Frist. — *N.* Finnm. mångenst.; samt Nordl. Gildeskaal: Norm.; Langsvand enl. Frist. Dovre. Christiania, Hovedöen: Bl.) *Bladets baksida hos hufvudformen bär talrika smala fjäll jemte håren. Ex., som utg. samlat vid Meelhuus nära Trondhj., sakna alla fjäll, likt hyperbor., men hafva parbl. smala och djupt pardelade, likt ilv., och synas sål. sammanbinda bägge formerna. — Acrostichum L. Polypodium Sw.*

2 W. *glabella Br.* stambladskaftet *många* gånger kortare än bladet; detta jemnbredt lancettlikt, *afsmalnande* vid basen, parbladigt; de *nedre* parbl. n. *njurlika,* 3-

flikiga, de *öfre triangulärt äggrunda,* parklufna, alla jemte skaftet *glatta* [utan hår och fjäll]. ♃ 7. Fig. Hook.Fl.bor.am.t.237 enl. Frist.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurravaara och vid Suttajoki. *Lul. Lpm.* Wiribaure; Jålle; Nammats. *Pit. Lpm.* Kalkisbout m. fl. st. Allt enl. Frist. — *N.* Finnm. Porsanger, Alten, Rostafjeld etc.: Norm.; Tsatsa enl. ex. af Læst. Nordl. Langsvand och Solvaagtind enl. Frist.) *Fullkomligt glatt, utom svepehåren. De ex., utg. sett, äro 1—3 tum höga, omkr. 3 lin. breda. Hos oss i sednare tider först igenkänd och utredd af R. F. Fristedt (se Bot.Not.1865). — Polypodium hyperbor. a Wg.Fl. Lapp. W. ilv. * lapponica (Ångstr.) ed.9.*

527. ASPLENIUM *Lin.* Bergsspring.

† Fruktplätt. aflånga, krökta; bladen mycket sammansatta, med nedtill fjälligt skaft: *Athyrium Roth.*

*1 A. *crenatum Fr.* stambladskaftet n. *af bladets längd ell. längre;* stambladet *3angulärt, 3dubbelt* parbladigt; *alla* parbladen *skiftevisa;* slutflikarne bredt aflånga, rundadt trubbiga ell. n. tvärhuggna, *trubbnaggade.* ♃ 8. Fig. Fl.D.suppl.40. H.N.f.8, n:o 97.

Fjelltr. r. (*N.* här och der i Sells Annex i Gudbrandsd. t. ex. mellan Kyrkan och Kringelen, vid vägen; Ringeboe, vid Lougens strand midtför Elstad; vid Storstenuren ½ mil söd. om Vig.) *Bladet omkr. 10 tum bredt och långt utom skaftet; flikarne något lika dem hos följ., fruktbärande bladens djupare, något inskuret naggade. — A. sibiricum Turcz. Aspidium Somf.*

2 A. *Filix femina Bernh.* stambladskaftet *flere gånger kortare* än bladet; detta *lancettlikt, dubb.* parbladigt; de *nedersta* parbladen *motsatta;* småbladen djupt parklufna, med *sågade ell. tandade* flikar, de nedersta olikformiga, *den främre större.* ♃ 7, 8. — β *complicatum;* parbladen S-formigt krökta, med nedböjda, mindre djupt flikade småblad. — γ *molle:* mycket mjuk; parbladen endast pardelade, i sammanflytande småblad. Fig. Fl.D.2436.

Skogsmark, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — γ *Sk.* vid Bosarp. *Ångml.* Nora sn, Grönsvik.) *Omkring alnshög; β hälften mindre. — Polypod. L. Aspid. Sw. γ Polypod. molle Schreb. enl. Fr.*

†† Fruktplättarne aflånga, raka; stambladskaftet icke fjälligt.

* Parbladen bredast vid basen ell. midten, med tydlig medelnerv.

a — Stambladet dubb. parbladigt.

3 A. *Adiantum nigrum L.* stambladskaftet af bladets längd ell. längre; stambl. utdraget äggrundt; parbladen skiftevisa pardelade, med aflånga, inskurna eller hvass-sågade flikar; fruktplättarne yngre jemnbreda, slutl. sammanflytande. ♃ 7—9. Fig. Fl.D. 250. H.N.f.10, n:o 98.

Skugg. st. r. (*Sk.* Kullaberg, på klippan Bärikull m. fl. st. särdeles frodig i bokskogen; Hallandsås, strax norr om Rysjöholm på Trollehallar; Skärali och Gladsaxhallar enl. F. Aresch. Fordom funnen mellan Dybeck och Everslöf. — *N.* på Findöe och Rennisöe i Stavangerfjorden; flerestädes i Bergens st., såsom Bogöen, på Goustalien; Leganger; Svanöe. Trondhj. st. Valdershoug.) *Hela ormbunken från ½ till 1 fot hög, med äggrundt lancettlik omkrets, glatt bladskaft.*

b — Stambladet en gång parbladigt [parbladen odelade].

*4 A. *marinum L.* parbladen *kort* skaftade, *nedlöpande* på det derigenom *vingkantade* gemensamma skaftet [rachis], *snedt* rundadt ell. rutlikt äggrunda, groft naggade, de öfre sammanflytande. ♃ 7. Fig. E.B.392.

Strandklipp. r. (*N.* Mosterhavn på Mosteröen i söd. delen af Bergens st. 1864: Cand. F. Hoch.) *Stambladet lancettlikt, på Norska ex. knappt ½ fot högt, tumsbredt, med ½ tum långa och lika breda parbl. [Eng. ex. vanl. mer än dubb. större, med mer långsträckta parbl.] Skaftet nedom och uti bladet glänsande mörkbrunt, med smala ljusgröna vingkanter af de nedlöp. parbl., mellan de öfversta parbl. grönt.*

5 A. *Trichomanes L.* parbladen *oskaftade, icke* nedlöp., *rundadt* äggrunda, *grundt* naggade. ♃ 7. Fig. Sv.B.131. Fl.D.119. Somf.Cr.exs.6.

Bergssprick. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Öl. Gotl.* — *N.* till Salten och Bejeren: Norm.) *Hela bladskaftet till bladspetsen svartbrunt; bladet jemnbredt, ½ fot högt, knappt ¼ tum bredt.*

6 A. *viride Huds.* parbladen *ganska kort* skaftade, *icke* nedlöp., *äggrunda, inskuret* naggade. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.462 och 774. Fl.D.1289. H.N.f.3, n:o 97. Somf. Cr.exs.5.

Bergssprick. r. (*Lpl.—Herjed.* Midtåkläppen; Ljungdalsberget etc. *Ångml.* Ytter-Lännäs sn, Borgen. *Medelp.* Randklöfven. *Dal.* Norrbärke sn, vid torpet Jätturvallen. *Verml.* Elgå socken, Gräns-sjötorp. *Smål.* Taberg: J. E. Zett.; Djupskuran i Ökna sn enl. Scheutz. — *N.* Finnm.—Christiania; Skien och Porsgrund.) *Bladskaftet grönt, endast nedtill brunt; eljest mycket lik föregående.*

** Parbladen och småbl. bredast mot spetsen, omv. äggr.—vigglika ell. n. jemnbreda, utan märkbar medelnerv.

7 A. *Ruta muraria L.* stambladet n. *triangulärt* och *dubb.* parbladigt, med de nedre parbl. delade i flere, *omv. äggrunda,* hela eller flikiga, naggade småblad. ♃ 6, 7. — *β tripinnatum:* stambl. bredt triangulärt, 3dubb. parbladigt; slutflik. omv. äggr., trubbigt 2—3tand. Fig. Sv.B.306. Fl.D.190. H.N.f.14, n:o 97.

Bergssprick. murar, r. (*Sk.* t. ex. Lunds domkyrka; Landskrona enl. F. Ar.—*Södml.* Utön; Nämdö; Vårdinge sn, m. fl. st. *Stockh.* i Danviksbergen. *Gefle* på Gråberget. *Herjed.* på Ulfberget. *Dal. Vestml.* Norberg vid Klacken. *Verml. Boh.* Christinedal. *Öl. Gotl.* — *N.* till Finnm. — *β Gotl.* Thorsborgens norra sida; Visby kalkugn; samt *Rosl.* Singö enl. G. v. Ced.) *Småbladen bredare i jemförelse med längden och mer naggade än hos följ. 2 arter.*

8 A. *Breynii Retz.* stambl, *smalt lancettlikt, en gång* parbladigt; småbladen skiftevisa, *lancettlikt vigglika,* oregelbundet inskurna; de nedersta något sammansatta. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.534,f.2. H.N.f.9, n:o 99.

Bergssprick. r. (*Sk.—Helsl.* Hudiksvall, Getberget. *Ångml.* Skuluberget; Säbrå sn, Grofellsberget: Arn. *Vestml.* Björnön; Köping, Gallberget etc. *Ner.* Lillkyrka sn; Tarstaborg i Sköllersta. *VG.* Falbergs by. *Dalsl. Boh. Hall.* Välås i Vallda: Lefll. — *N.* Dröbak; Christiania; Laurvig—Trondhj.; Levanger, på Borgsöen.) *3—4 tum hög.* — *A. alternifolium Wulf. A. germanicum Weis.*

9 A. *septentrionale Hoffm.* stambl. i toppen flikadt i *2—3, n. jemnbreda* ell. smalt vigglika, något inskurna, *spetsade* småblad. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.534,f.1. Fl.D.60.

Bergssprick. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* upp till Frostviken. — *N.*) *Qvartershög.* — *Acrostichum L.*

528. SCOLOPENDRIUM *Smith.* Mjeltbräken.

1 S. *Phyllitis Roth:* stambladet odeladt, lancettlikt, med hjertlik bas; medelnerven fjällig. ♃ 7. Fig. Sv.B.143. H.N.f.10, n:o 99.

Bergsklyft. r. (*Gotl.* Lilla Carlsöns nordöstra del. Af gammalt äfven uppgifven för *Sk.* Ofvedskloster.) *Asplen. Scolopendrium L. Scolopendrium vulgare Sm. Sc. officinarum Sw. Sc. Lingua Sv.B.*.

529. PTERIS *Lin.* Bräken.

1 P. *aquilina L.* stambladet triangelformigt, 3dubbelt parbladigt; slutflikarne aflånga trubbiga, de yttersta sammanflytande till en odelad uddflik. ♃ 8, 9. Fig. Sv.B.90. Fl.D.2303. H.N.f.8, n:o 98 [en hårig var.].

Skogar, vägar etc. a. (*Sk.—Åsele Lpm.* och *Ångml. Öl. Gotl.* — *N.* till Finnm.) *Stor ormbunke, med långt skaft. Stambl. stundom hårigt, särdeles på undre sidan: v. pubescens P. C. Afz. Stundom bildar en svamp* [*Dothidea Pteridis Fr.*] *svarta linier på bladflikarnes undre sida, alldeles liknande smala fruktplättar.*

530. STRUTHIOPTERIS *Willd.* Foderbräken.

1 S. *germanica Willd.* de ofruktsamma stambladen lancettlika, parbladiga, med pardelade parblad, helbräddade likformiga flikar; de fruktbärande enklare och smalare, n. jemnbreda. ♃ 8, 9. Fig. Fl.D.169. Fl.N.1,t.1.

Bäckdalar. (*Sk. Smål.—Lul. Lpm. Torn. Lpm.* Torniotråsk, vid Laimolakti. *Boh.* — *N.* till Finnm.) *2—3 fot hög. De fruktbärande bladen äro mycket mindre, satta i midten af de strutformigt samstående ofruktsamma stambladen. — Osmunda Struth. L. Onoclea Sw.*

531. BLECHNUM *Lin.* Kambräken.

1 B. *Spicant Roth:* stambladet utdraget lancettlikt, en gång pardeladt; flikarne skiftevisa, utdraget aflånga, n. trubbiga parallela; de fruktbärande bladens flikar smalare, spetsade. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.99.

Bergsrött. r. (*Sk.* mångenstädes. *Blek.* Gredby; Augerum etc. *Smål.* mest i vest. del. *ÖG.* vid Gusum. *Uppl.* Elfkarleby sn, Ytterboda. *Helsl.* Norrbo, Bastvallen. *Ångml.* Bjerträ sn, Österstrinns skog: Årn. *Jemtl. Herjed. Ner.* i Lerbäck sn. *Verml.* vid Carlstad. *Dalsl.* Ör sn. *VG.* Broholm i Sandhem sn; Göteborg. *Boh. Hall. Öl.* Rälla. *Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Stambl. omkr. fotshöga, 1½ tum breda, de fruktbärande längre skaftade och derigenom högre än de ofruktsamma, samt med glesare flikar. — Osmunda L. Bl. boreale Sw.*

532. ALLOSÓRUS *Bernh.* Krusbräken.

1 A. *crispus Bernh.* stambladet äggrundt, 3dubbelt parbladigt; småbladen skiftevisa; slutflikarne aflånga—omv. äggrunda, inskurna; de fruktbärande bladens smalt lancettlika, helbräddade. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.496. H.N.f.3, n:o 98. Somf.Cr.exs.104.

Fjellv. (*Torn. Lpm.* Ylistunturi; Kaissepakte. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Nammats: Ands. *Pit. Lpm.* Örfjellet etc. *Jemtl.* Åreskutan. *Herjed.* ned till Storsjö-fjellen. *Dal.* enl. Retz. Obs.f.1. — *N.* Ost-Finnm. Varanger; samt Vest-Finnm. på spridda st. Nordl. Ofoten och Bejeren: Norm. ned till Stavanger, Österdalen, Tryssild- och Sölenfjeld.). *3—9 tum hög. — Osmunda L. Pteris Sm. Onoclea Sw. Cryptogramma Br.*

533. HYMENOPHÝLLUM *Smith.* Hinnblad.

*1 H. *Wilsoni Hook.* krypande; de uppstigande grenarne med skiftevisa, mest 2—3-delade, något ensidiga parblad, aflångt jemnbreda, uddsågade flikar eller småblad; bladbärande skaftet smalvingadt; svepefjällen äggrunda, uppblåsta. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D. 954. H.N.f.11, n:o 96.

Fukt. st. på mossa, r. (*N.* Bergens st. Sognefæste, Tysnäs vid Kuppelvighave; vid Sandvigselfven; Hardangerfjordens öar. Christansands st. Lysefjord vid Andrewsån.) *Från en i mossan krypande tagellik rotstock uppstiga 2 tum höga, hinnaktiga, bladbärande grenar, än omärkligt, än temligen bredt vingade, särdeles upp emot bladen. Parbladen än raka, än tillbakaböjda; flikarne med en stark brun nerv, mycket liknande bladen af Mnium undulatum. Svepefjällen otydligt naggade. — H. tunbridgense Fl.D.*

534. OSMUNDA *Lin.* Safsa.

1 O. *regalis L.* stambladet dubbelt parbladigt, med lancettlika glatta, vid basen snedt tvärhuggna småblad; de öfversta parbladen mycket smärre, fruktbärande och förenade till en vipplik samling. ♃ 7. Fig. Sv.B.366. Fl.D.217. H.N.f.12, n:o 98.

Skugg. stränd. och holmar i åar, r. (*Sk.* flerest. i nor. delen. *Blek.* vid Nettraby, Ronneby och Lyckeby åar. *Hall.* Laholm; Tvååker. *VG.* Baggeqvarn, i Ätran. *Smål.* Femsjö, Viresta etc.; Barkeryd i Jönk. län; samt i de flesta åar inom Kalmar län. *Gestr.* mellan Åbyggeby och Oslättfors.) *En skön, 1—2 alnar hög, n. busklik ormbunke.*

100 Fam. **OPHIOGLOSSEÆ** *R. Br.* Stambladet i knoppen rakt. Fröredningen i enkelt ell. sammansatt ax af sporgömmen **utan** ring.

535. BOTRYCHIUM *Sw.* Låsgräs.

† Stammens [det gemens. skaftets] nedersta, mot rotstocken något vidgade del på alla sidor sluten omkring den deruti befintliga knopp, och n. trind; bladet *) högst dubb. pardeladt: *Eubotrychium Milde.*

* Bladet fästadt vid ell. ofvan stammens midt, n. oskaftadt.

1 B. *Lunaria Sw.* bladet *vid stammens midt,* vanl. hjertlikt aflångt, *en gång* pardeladt, med månlikt halfrunda, helbrädd., tandade ell. inskurna småbl. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B. 372,f.1. Fl.D.18, f. till venst.

* *boreale Milde* **): bladet hjertlikt äggrundt—triangulärt; småbl. hjertlikt äggrunda, parflikiga ell. inskurna, med vanl. mot spetsen bredare flikar. Fig. Fl.D.suppl.113. H.N.f.16, n:o 85.

Betesm. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. — * *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Njuonjes vid Tarrejokk; Såhkok enl. Ands. *Jemtl.* Fogelberget i Frostviken. *VB.* Umeå sn flerest.; Vännäs sn: Dr Håk. *Ångml.* Tåsjöberget; Grisslands fiskläge; Hernösand. — *N.* Ost-Finnm. Renöe i Syd-Varanger. Dovre, Drivstuen och Kongsvold.) *Från ett par till 6 tum hög. — Osmunda L.* * *innefattar B. Lun. β adianthifol. ed.9, ett namn som enl. Milde redan förut är tilldeladt en annan form. — B. crassinervium Rupr., en föga känd form, med äggr. småbl. och grofva medelnerver, lär enl. Milde och Ångstr. äfven finnas hos oss. Ex. i Dr Håkanssons herb. godkännas dock icke numera af Milde, som hänför dem till boreale; dit äfven B. brevifol. Ångstr. enl. Dr Håk:s ex. utan tvifvel hörer.*

2 B. *matricariifolium Al. Br.* bladet *ofvan* stammens midt, *äggrundt, dubb.* pardeladt; småbl. *äggrunda, trubbiga,* med aflånga, *tvärhuggna,* n. helbräddade flikar. ♃ 6, 7. Fig.

Betesm. r. (*Sk.* Hörje sn, v. om Maglebjer enl. G. v. Ced. *Smål.* Femsjö; Odensjö; Mjöhult i Sandvik sn, och Hjelmaryd i Blädinge enl. Scheutz; Kalmar, på Engö och vid Thorsbo i Mortorp enl. Ekstr. *ÖG.* Omberg enl. Kindb. *Rosl. Gestr.* Gefle, vid Stenbäcken. *Medelp.* Bykullen i Sättna. *Ångml.* Hernösand enl. ex af Ångstr. *VB.* Umeå sn, Koddis. *Dalsl. Öl.*) *3—6 tum hög. Synes genom det från axet mer aflägsnade, tjocka och fastare bladets smalare omkrets, samt småbladens och flikarnes trubbighet väl skiljd från følj. Af denna art lär B. tenellum Ångstr. vara spädare plantor. Var. någongång med de nedersta småbl. aflånga, jemte de öfre tätt rundflikade: var. rotundilobum Ångstr.*

3 B. *lanceolatum Ångstr.* bladet *ofvan* stammens midt, *tätt invid axet, dubb.* pardeladt; småbl. *lancettlika, spetsade,* med jemnbreda, spetsade ell. snedt trubbade [*icke tvärhuggna*], vanl. sågade flikar. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.18, f. till hög. H.N.f.16, n:o 86.

Betesm. r. (*Torn.* och *Um. Lpm.* samt *VB.—Helsl.* och *Verml. VG.* Kinna sn, Furubäck nedom Gillsberg. — *N.* Dovre; Slidre.) *Stor som föreg.; bladet på väl utvecklade ex. en god tum bredt och lika långt, af tunn byggnad med långa och smala småblad. — Ruprechts art af detta namn innefattar enl. Milde både närv. art och B. Lun.* * *bor.*

** Bladet fästadt långt ned, närmare stammens bas, utdraget skaftadt.

4 B. *simplex Hitchc.* bladet ensamt, rundadt ell. hjertlikt *äggrundt, odeladt,* ell. *en*

---

*) För korthetens skuld benämnes här den ofruktsamma bladskifvan blott **bladet**, och det för denna och den fruktbär. skifvan ell. axet gemensamma skaftet **stammen**.

**) Mellan denna, i sina bäst utvecklade ex. onekligen ganska afvikande form och vanlig B. Lunaria har Utg. på Dovrefjeld och Dr C. P. Læst. vid Umeå (se Bot.Not.1863,p.11) funnit tydliga öfvergångar, och Milde sjelf har i bref till Utg. yttrat: »*zu läugnen ist allerdings nicht, dass B. boreale in B. Lunaria übergeht*». Den kan derför, ehuru af många ansedd för en utmärkt art, här icke upptagas som egen art, på sin höjd som underart. Sjelfva de för olika former begagnade namnen »*evolutum*», »*intermedium*», »*affine*» synas vittna mot växtens arträtt.

gång parflikigt—pardeladt, med *få* [vanl. 3—5], *sneda* och *olikformiga,* rundadt trubbiga, hela ell. inskurna flikar. ♃ 6, 7? Fig.

Betesm. r. (*Sk.* enl. ex. fordom funna vid Silfåkra. *Verml.* Nors sn. vid ett kärr nära Malma herrgård enl. Ångstr. *Medelp.* Söråker i Hässjö sn enl. ex. i Dr Håkanssons herb.) *1—3 tum hög, mycket späd och spenslig, med bladets spets icke nående upp till det enkla ell. kort pargreniga axets bas. Har varit ansedd för dels en ung form af följ., dels en var. af B. Lun.* [*var. cordata Fr.*], *men skall enl. Milde, Ångstr. med fl. vara en fullkomligt sjelfständig art. Utg., som endast sett några få pressade ex. och sål. icke i detta fall kan hafva något eget omdöme, upptager den på de nämnde förf:s auktoritet, för att bättre vända uppmärksamheten på denna sällsynta form.*

5 B. *rutaceum Sw.* blad *ett ell. tvenne, triangulära, dubb.* pardelade; småbladen bredt äggrunda, pardelade, med äggrunda, ofta tandade ell. inskurna flikar. ♃ 8, 9. Fig. Sv.B.372,f.2. Fl.D.18, f. upptill. H.N.f.3, n:o 99.

Betesm. r. (*Sk.* Tossjö sn; Ystad. *Smål.—Torn. Lpm.* Karesuando. — *N.* till Salten.) *3—8 tum hög, med 1—2 tum breda blad. Det nedre, som anses vara qvarsittande från föreg. året, är ofta halfvissnadt, men stund. äfven lika friskt och grönt som årsbladet. — B. matricarioides W. B. rutæfolium Al. Br. B. ternatum Sw. och Milde. Osmunda Lun. δ Lin. Fl.Su.*

†† Stammens nedersta, knopphysande del längs ena sidan öppen, derig. djupt rännformig; bladet 3dubb. pardeladt: *Osmundopteris Milde.*

6 B. *virginianum Sw.* bladet fästadt vid ell. ofvan stammens midt, bredt triangulärt; slutflikarne trubbade, tandade. ♃ 7. Fig. Sv.B.665. Fl.D.suppl.112. H.N.f.10, n:o 100.

Gräsbeväxta st. r. (*Ångml.* Tåsjöberget. *Medelp.* Hässjö sn, Söråker: Dr Håk.; Borgsjö sn, vid byn Ön. *Jemtl.* Strånäset i Stugu sn. *Dal.* Osmundsberget. *Gestr.* Gefle skärg., på ön Rönnmaren.) *Omkring fotshög, med 2—4 tum bredt och n. lika långt, kort skaftadt blad; de nedre småbl. af första ordn. tydligt skaftade, n. äggrunda, de af andra ordn. aflånga; sporgömmena smärre än hos alla de föreg. arterna.*

536. OPHIOGLOSSUM *Lin.* Läketunga.

1 O. *vulgatum L.* bladet odeladt, äggrundt—aflångt. ♃ 7, 8. — *β microstichum:* mindre, bladet spetsigare. Fig. Sv.B.378. Fl.D.147.

Äng. och betesm. r. (*Sk.—Gefle. Helsl.* Hudiksv., på Tjufskär och Saltvik. *VB.* Umeå skärg. på Kasskäret. *Dal.* Boda kapell. *Ner.* flerestäd. *Dalsl.* Fröskog och Hesselskog snr. *Öl. Gottl.* Visby och Hallbros i Vesterhejde enl. Lefll. — *N.* Kongsberg, Drammen; Åresund vid Christianiafjorden. Toten etc. till Nordl. — *β ÖG.* Lärketorp i Mölby sn.) *Bladet ensamt, midt på stammen; rotstocken upprät, med talrika birötter. — β ansågs för egen art af Acharius och Swartz; en medelform är funnen på Gottl. i Hall sn, och i VB. Umeå skärg. af Dr Håkansson.*

---

101 Fam. EQUISETACEÆ *DC.* Växter utan blad, blott med slidor. Fruktsättning i toppax af kransvisa sköldlika fjäll, med sporgömmen på sin undersida, innehållande talrika groddkorn, som äro försedda med 2 spiralvridna springtrådar.

537. EQUISETUM *Lin.* Fräken.

† Den axbärande stjelken ogrenad, ell. med kransvisa grenar, icke öfverlefvande vintern.

* Axstjelken grenlös och snart förvissnande, eller med grenar utväxande vid och efter fruktsättningen. Vårväxter.

1 E. *arvense L.* axstjelken *grenlös,* snart förvissnande, med vida hvitaktiga slidor, djupt klufna i *svartbruna lancettlika* tänder; den ofruktsamma med mest enkla, 4- eller

3fårade kransgrenar. ♃ 4, 5. — *β alpestre:* mycket spädare; de ofruktsamma **stjelkarne** nedliggande. Fig. Sv.B.474. Fl.D.2001. *β* H.N.f.8, n:o 99.

Lerjord, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Axstjelken tidigare än den ofrukts., som ofta blir nedliggande och då får de nedre grenarne å nyo delade. Var. tillfälligt, på tidtals öfversvämmade ställen, med mycket lågväxt och späd axstjelk, som i de nedersta lederna bär långa och fina kransgrenar: E. riparium Fr.* [*H.N.f.7, n:o 99*].

2 E. *pratense Ehrh.* axstjelken merändels utskjutande *enkla*, 3—4fårade, **horizontala** grenar; slidorna något vida och bleka, med hinnaktiga *ljusbruna smalspetsade* tänder; den ofrukts. stj. som hos föreg. ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.1770. H.N.f.6, n:o 99.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Är till alla delar spädare än föreg.; vid första fruktsättn. n. utan spår till kransgrenar, hvilka småningom utvecklas, dock äfven stundom saknas; någongång äro de redan vid fruktsättn. fullt utbildade: var. serotina. — E. amphibolium Retz. E. umbrosum W.*

3 E. *silvaticum L.* axstjelkens kransgrenar *ånyo delade* i kransvisa 3—5fårade smågrenar; slidorna klufna i n. *äggrunda trubbade* tänder. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1182. Somf.Crypt.exs. n:o 1. H.N.f.14, n:o 98 [var.].

Skogsäng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Grenarne vanligen båglikt nedböjda sammansatta, utväxande efter fruktsättningen; blifva på mycket skuggiga st. jemte smågren. mycket fina och långa: β capillare ed.9.*

** Axstjelken kransgrenig [stund. enkel] med grenarne fullt utväxta vid fruktsättningen. Sommarväxter.

4 E. *palustre L.* stjelken inuti *flerpipig,* merändels grenig, *6—8fårad;* grenarne enkla 4—5fårade, n. uppräta; slidorna n. *cylindriska* [tilltryckta], med *dubb.* större längd än vidd; deras tänder syl-lika svartbruna, *med bred, hvit hinnkant.* ♃ 6, 7. — *β polystachion:* alla kransgrenarne utdragna, n. jemnhöga och axbärande. — *γ tenellum:* stjelkarne tufvade enkla trådlika 4kantiga. Fig. Sv.B.402. Fl.D.1183. Somf.Cr.exs. n:o 2. H.N.f.13, n:o 98.

Fukt. äng. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *En del stjelkar sakna ofta kransgrenar; andra förgrenas vid basen i axbärande sidostjelkar.*

5 E. *litorale Kühl.* stj. *som hos föreg., 10—15fårad;* gren. som hos föreg., utstående; slid. vanl. *uppåt vidgade, mer* långa än vida; deras tänder *som hos föreg.,* med *smal* hvit kant. ♃ 6, 7. Fig. H.N.f.13, n:o 99.

Fukt. st. r. (*Uppl.* Valloxen i Östuna sn: Ångstr. enl. Doc. P. Olsson.) *Omkring fotshög, med utseende af E. arvensis ofruktsamma stånd, men lätt skiljd derifrån med stjelkens vida ihålighet* [*centralkavitet*]. *Anses af flere förf. vara hybrid af E. arv. och följ. art. Svenska ex. osedda af utg.*

6 E. *fluviatile L.* stjelken inuti *enpipig, mång*strimmig eller reffad, enkel eller med mest 5kantiga utstående, enkla grenar; slid. *cylindriska,* n. *lika långa* som vida; deras tänder syl-lika svarta, *n. utan* hinnkant. ♃ 6, 7. — *β limosum:* stj. enkel eller med några få korta kransgrenar. Fig. Fl.D.1184. E.B.929. H.N.f.11, n:o 97; *β* n:o 98.

Vatt. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Stj. tjock, alnshög, med stort svart ax; hos hufvudf., hvilken växer i djupare, ofta rinnande vatten, blifva grenarne vanligen talrika, 3—5 tum långa och smala; hos β, som växer i diken och dyiga ställen, framskjuta alls inga, eller blott 1—6, kortare och tjockare grenar. — E. verticillatum Döll. β E. limosum L., E. Linnæanum Döll.*

†† Stjelken endast grenad nedtill, eller vid roten, utan kransgrenar, fortvarande öfver vintern.

7 E. *hiemale L.* stjelken *inuti enpipig, mångreffad, skarp;* slidorna *cylindriska* med *snart affallande,* hinnaktiga tänder, härigenom *tvärhuggna* och naggade. ♃ 5, 6. Fig. Sv.B.330. Fl.D.1409. Somf.Cr.exs.101.

Skog. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.: Norm.) *Stjelken hård, 1—2 fot hög, tjock som en skrifpenna, med hvita slidor, vid basen tecknade med en svart ring.*

8 E. *variegatum Schleich.* stj. inuti *flerpipig, 6—8fårad;* slid. *uppåt vidgade,* svarta,

med 6—8 *hvitkantade* tänder, i början försedda med en syl-lik, affallande spets. ♃ 7, 8, Fig. Sv.B.702. Fl.D.2490. H.N.f.4, n:o 100. Somf.Cr. n:o 3.
* *scirpoides Michx.* stj. hälften smalare, trådlik, 6kantig, oftast nedliggande ell. uppböjd; slid. vanl. med 3 tänder.
Kärräng. str., * i skogskärr, r. (*Lpl.—Rosl.* Hargs bruk, vid ån. *Vestml.* Sala i Gröna gången. *Verml.* bergslag, Hyttsjöns stränder, och vid sjön Långban. *VG.* Mösseberg: J. Hult. *Gotl.* — *N.* Finnm.—Dovre; Gudbrandsdalen. — * *Lpl.—Gestr.* Kubbo. *Uppl.* Vitulfsberg enl. P. Olsson. *Dal.* Osmundsberget enl. Olss.; Moränget i Ohre enl. ex. af C. G. Clason. — *N.*) *Grenad vid basen i talrika, 3—10 tum långa, ofta*, *nedligg. stjelkar; hufvudarten stundom grof som E. palustre, ofta smalare, knappt skiljbar från underarten, hvilken icke har andra karakterer än de, af grofleken beroende, färre kanterna.*

---

102 Fam. **MARSILEACEÆ** *R. Br.* Växter med enkla trinda blad. Sporgömmen af 2:ne slag, finare och gröfre, i egna klotrunda fruktgömmen vid bladens bas.

538. PILULARIA *Lin.* Furgräs.

1 P. *globulifera L.* trådlik krypande och rotslående, med borstlika uppräta blad. ♃ 6, 7. Fig. Sv.B.599. Fl.D.223. H.N.f.15, n:o 98.
Öfversvämm. stränd. r. (*Sk.* särdeles i nor. och mell. del. *Blek.* Ronneby vid Skärsjön; Lyckeby-å och Bastasjö; Gredby vid Nettraby å; Thorhamn m. fl. st. *Smål.* vest. del. t. ex. Femsjö; Pjetteryd; Ljuder; Braås i Dref sn; Grenna, mell. Bunn och Ör. *ÖG.* Motala: Kindb. *Södml.* Öst. Vingåker, vid sjöarne Viren och Gölen. *Verml.* Karlskoga, i Möckeln: Reuterm. *VG.* Göteborg, vid Delsjön etc. *Hall.* Vålås i Vallda: Leffl. *Gotl.* Fröjel; Martebo myr. — *N.* Bergen; Möllevand nära Christiansand.) *Fruktg. stora som pepparkorn, brunludna.*

---

103 Fam. **ISOËTEÆ** *Rich.* Växter med ett enda knippe af syl-lika blad. Sporgömmen inneslutna uti bladens bas, hysande sporer af tvenne slag, större [makrosporer] och mindre [mikrosporer].

539. ISOËTES *Lin.* Braxengräs.

1 I. *lacustris L.* (och *Dur.*) bladen styfva, *svartgröna* och ogenomskinliga; de större sporerna med *låga, ås-lika,* ofta sammanflyt. ojemnheter på ytan, *gulaktiga.* ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.600 [i ans. till sporernas storlek]. Fl.D.2742. H.N.f.11, n:o 99 [?, spor. för unga].
Sjöbott. alltid under vatten. (*Sk.—Stockh. Helsl.* Skog sn; Täfsjön i Undersvik. *Vestml.* Stjernfors. *Ner. VG. Boh. Hall.* Hasslöf. *Gotl.?* — *N.* Bergens st. Ost-Finnm. Sydvaranger: Norm.) *Bladen 2—7 tum långa, vanl. utböjda, hvilken ställning de, upptagna ur vattnet, i ans. till sin styfhet bibehålla; makrosporer märkbart större än hos följ. — I. atrovirens Th. Fr. i Bot.Not.1863.*

2 I. *echinospora Dur.* bl. föga styfva, *ljusgröna,* något genomskinliga; de större sporerna med talrika, *fina och spröda, utstående borst, krithvita.* ♃ 7, 8. Fig. Fl. D.2743.
Sjöar som föreg. (*Sk.—VB.* Kalix och *Torn. Lpm. Boh.* Uddevalla, i Ris-ån. — *N.* Vest-Finnm. Skjervö; samt Ost-Finnm. Sydvaranger, Pasvigelv m. fl. st.: Norm.) *Bladen variera i längd som hos föreg., men äro mer smalspetsade, och hopfalla gerna i flere raka knippor, när växten tages ur vattnet; äro stund. gulaktiga. Bäst skiljas dock de bägge arterna på makrosporernas storlek och färg.*

---

104 Fam. LYCOPODIACEÆ *Sw.* Växter med stjelk, täckt af enkla platta blad. Sporgömmen i bladens ell. axfjällens vinkel, oftast uppbristande med en tvärremna.

540. LYCOPODIUM *Lin.* Lummer.

† Sporgömmen i bladvecken.

1 L. *Selago L.* stjelken klynnedelad, med uppräta, n. jemnhöga grenar; bladen jemnt spridda, utstående åt alla sidor, lancettlika, vanl. helbräddade. ♃ 6—10. Fig. Sv.B. 119. Fl.D.104.

Skogar, berg. (*Sk.—Lpl. Öl.* Thorslunda. — *N.* till Finnm.) *Har täta, n. fingertjocka och styfva grenar. Var. i fjelltr. med uppräta, mer tilltryckta blad.*

†† Sporgömmen i egna ax.

* Bladen spridda, något ensidigt böjda ell. i 5 rader.

2 L. *inundatum L.* stjelken nedliggande, rotslående, med de axbärande grenarne uppräta; bladen på de ofrukts. grenarne *böjda åt en sida* uppåt, smalt lancettlika *helbräddade;* axen *ensamma, oskaftade.* ♃ 7—9. Fig. Sv.B.612,f.1. Fl.D.336. H. N.f.15, n:o 97.

Dyiga kärräng. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Ulånger, vid Lidsjön: Arn. *Dal.* Ore och Elfdalen. *Vestml. Ner. Verml. Dalsl. Boh.* Uddevalla. *Hall.* flerest. mell. Lagan och Nissan: Theor. — *N.* Aggerhus och Christiansands st.) *2—4 tum lång, med korta uppräta axgrenar i de rotslående lederna; bladen n. jemnbreda.*

3 L. *annotinum L.* stjelken som hos föreg., med alla gren. uppräta ell. uppstig.; bladen spridda i omkring *5 rader, utstående,* smalt lancettlika med udd, mot spetsen *naggsågade;* axen *ensamma, oskaftade.* ♃ 6—8. — *β alpestre:* bladen n. tegellagda, utan märklig nerv. Fig. Sv.B.570. Fl.D.127.

Skog. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl.* — *N.* till Ost-Finnm. — *β Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm.—Dovre.) *Stjelken vanl. flere fot lång, med ½—1 fot höga, enkla ell. gaffel-likt delade grenar.*

4 L. *clavatum L.* stjelken och gren. som hos föreg.; bladen på stj. något *ensidigt böjda,* alla *hårspetsade,* helbräddade ell. sågade; axen *parvisa,* stund. flere tillsammans, vanl. *långt skaftade.* ♃ 7, 8. — *β lagopus Læst.* gren. korta, med tätt tegellagda blad; axen kort skaftade. Fig. Sv.B.59. Fl.D.126.

Skog. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm. — *β Torn. Lpm.* Karesuando.) *Stj. vanl. flere fot lång, med 3—4 t. höga grenar, som oftast bära flere små utstående sidogrenar; axskaftet hos α 2—3 tum, hos β knappt ½ tum långt.*

** Bladen, åtm. på de yngre grenarne, tydligt 4radiga.

5 L. *complanatum L.* stjelken krypande; de uppstigande grenarne *klynnedelade, platta;* bladen på grenarnes platta sidor *tilltryckta, små* och *otydliga,* de i kanten större *kölade;* axen *långt skaftade,* merändels *parvisa,* ell. flere tillsamm. ♃ 8. Fig. Sv. B.95. Fl.D.2671.

* *Chamæcyparissus Al. Br.* blågrön; gren. mer täta och uppräta, n. jemnhöga; alla bl. tilltryckta. Fig. Fl.D.2672. H.N.f.13, n:o 100.

Skog., * ljunghed. (*Lpl.* och *VB.—Sk.* nor. del. *Öl.* nor. del. *Gottl.* Mästerby sn. — *N.* Ost-Finnm.—Christiania. — * *Sk.* Hjelmaljung i Hörja sn, Drakelia i Finja m. fl. st. enl. F. Aresch. *Smål.* Hjelmaryd i Blädinge sn; Ljunga och Ljungby; samt Stenhöga i Lidhult sn: Scheutz; Ingebo nära Vimmerby: Dr Lund. *Hall.* flerest. i Knäred sn: Theor.; Thorup sn. *VG.* vid Göteborg. *Boh.* Uddevalla. *Verml.* nära Carlstad. *VB.* vid Kengis.) *Bladen växa tillsammans och bilda de platta grenarne. Var. med 1, 2 och 4 ax på det 2—3 tum långa skaftet. Har de större ell. kantbladen bredare, och grenarne n. dubb. bredare än hos *, som är L. sabinifolium Rupr., mindre säkert Willd:s art af samma namn.*

6 L. *alpinum L.* stjelken krypande; de uppräta grenarne *tydligt 4kantiga; alla* bladen likformiga, *okölade,* spetsiga; axen *oskaftade,* merändels *ensamma,* trinda. ♃ 8. Fig. Fl.D.79.

Fjellv. (*Lpl.—Dal. VB.* Umeå sn, Klaberget. *Ångml.* Ramsele prestg. *Medelp.* Torp sn: Reuterm. — *N.* från Finnm. till nor. del. af Christianss. st.) *Axen sällsynta, stundom parvisa.*

541. **SELAGINELLA** *Spring.* Dverglummer.

1 S. *spinulosa Al. Br.* stjelken nedligg., nedtill delad i n. uppräta grenar; bladen spridda utstående, lancettlika spetsade, uddtandade; sporgömm. i oskaftade ensamma ax, med större, n. fliktandade skärmblad. ♃ 7, 8. Fig. Sv.B.612,f.2. Fl.D.70. H.N. f.11, n:o 100.

Fukt. äng. (*Lpl.—Rosl. ÖG.* Kärna mosse enl. Kindb.; Gålstad i Slaka sn. *Ner.* vid Guntjuga i Leke bergslag. *Verml. Boh.* Skaftö och Koster. — *N.* Finnm. ned till Stavanger.) *2—6 tum hög, mjuk, med ofta gulröda ax. — Lycopod. selaginoides L.*

BIHANG,

upptagande sådana växter, som dels äro tvifvelaktiga, dels stundom funnits förvildade, inkommit utifrån med andra frön, ballast o. s. v., men icke hittills spridt eller naturaliserat sig.

1 FAM. SYNANTHEREÆ.

1 **COTULA** *L.* Blomholken half klotrund, med rörformiga blr; honblrna i kanten, kronlösa; de 2könade blrna 4flikiga; skalfr. vingkantade, nakna. — C. *coronopifolia L.* glatt, med smala, parflikigt tandade ell. hela bl., gula blr. Införd med ballast till Kasens Nabb nära Uddevalla; men nu försvunnen. Fig. Fl.D.341. H.N.f.14, n:o 6.

SENECIO *saracenicus L.* bladen bredt lancettlika [1½—2 tum breda], hvass-sågade; blomk. i qvastlik samling. Stjelken mot 2 alnar hög med gula blr. Finnes stundom förvildad i och vid trädgårdar. Fig. Fl.D.2059. Reich.Corymb.t.970.

3 S. *crassifolius W.* bladen köttiga, jemnbreda, bugtiga ell. fliktandade; blomk. med tillbakarullade strålblr. Fanns 1848 på Gefle Brobänk. Fig. Reich.t.962,f.3.

4 **ERIGERON** *canadensis L.* bladen smalt lancettlika, hårbräddade, de nedre sågade; blomk. mycket små, men talrika, med hvitgula blr. Fanns förr vid Ystad; vid flere sjöstäder (t. ex. Kalmar, Stockh., Gefle m. fl.) införd med ballast. Fig. Fl.D.1274.

5 **CALENDULA** *L.* Holkfjäll jemnhöga. Skalfrukter krökta, båtlika, utan fjun; diskblommornas felslående. — C. *arvensis L.* med nedligg. stjelk och n. lancettl. blad, upptages af Linné i Fl.Su. under namn af *C. officinalis,* såsom funnen i Uppl. vid Malma gästg.

6 C. *officinalis L.* med upprät stjelk, aflånga ell. omv. äggrunda blad, finnes stundom flyktad ur trädgårdstäpporna. Båda arterna hafva gula blr.

7 **CENTAUREA** *Calcitrapa L.* bladen pardelade; holkfj. i spetsen bärande styfva och stickande tornar; blr röda. På ballast vid Visby. Fig. Reich.Cynaroceph.t.798.

8 C. *solstitialis L.* rotbl. lyrformiga; holkfj. som hos föreg.; blr gula. Gotl. vid Kopparsvik i Vesterhejde enl. G. v. Ced. Fig. Reich.t.795.f.1.

9 **CARDUUS** *tenuiflorus Curt.* med nedlöpande, bugtbräddade och taggiga blad, cylindrisk holk, röda blr, är funnen vid Göteborg och Gefle på ballast. Fig. Fl.D.2058.

10 **CIRSIUM** *tuberosum All.* rotknölar tapplika; stjelken med lancettlika, parklufna ludna blad, 1—3 blomk.; röda blr; skall fordom af Leche vara funnen vid Krageholm eller Simonstorp i Skåne. Fig. Reich.t.108.

11 **LACTUCA** *quercina L.* lik *L. Scariola,* men bladen med slät, oväpnad ryggnerv, finnes nu icke mer på Lilla Carlsön vid Gottland, der Linné fordom tagit den. Fig. Reich.Cichoriac.t.1419,f.2.

12 SCORZONERA *hispanica L.* med flerbladig, ofta mångblomstrig stjelk, triangulärt äggrunda holkfj. Stundom förvildad i och omkring trädgårdar. Fig. Reich.t.1384.

13 HELMINTHIA *Juss.* skiljd från *Picris,* med blomholken omgifven af 5, stora, n. hjertlika foderholkblad. — H. *echioides Gærtn.* med stjelkomfattande, i kanten taggiga blad, gula blr, fanns fordom förvildad i Paradislyckan vid Lund. Fig. E.B.972. Reich.t.1378.

14 CREPIS *sibirica L.* med luden stjelk, ojemna, bredt aflånga, tandade blad, gula blr och omkr. 30strimmiga skalfr., anföres som förvildad i mell. Sv. af Prof. Fries i S.V.Sc. Fig. Reich.t.1458.

15 PICRIDIUM *Desf.* från *Crepis* skiljdt slägte med blomholk af tegel-lagda [äggr.] fjäll utan foderholk, samt 4kantiga skalfr. — P. *vulgare Desf.* med gula blr, hinnkantade holkfjäll och parklufna blad, fanns 1841 på Gefle nya Brobänk.

AMBROSIACEÆ.

Fam. skiljd från Dipsaceæ med ♂- och ♀blr i serskilda blomkorgar. Ståndare 5, fria. Honblrnas holk slutl. nötlikt tillhårdnande kring frukten, groftaggig.

16 XANTHIUM *L.* Sambyggare, med enkla rörformiga hanblr inom holk, honblr utan kalk. — X. *strumarium L.* stjelken och de hjertlika bladen utan taggar; blrna gröna. Fordom funnen flerest. i Sk. samt vid Göteborg. Tillfällig och strax försvinnande har den i sista åren träffats vid Örebro, Nyköping m. fl. st. Fig. Fl. D.970.

17 X. *spinosum L.* bladen 3klufna, med utdragen mellanflik, och långa, 2—3gafflade tornar vid basen; blrna gröna: fanns 1846 vid Gefle Lazarett, 1865 vid Malmö slott, 1866 vid Nyköping. Fig. Reich.t.1575.

3 FAM. VALERIANEÆ.

18 SAMBUCUS *racemosa L.* buske, med parbladiga blad, hvita blr i äggrundt knippe; bären röda. Förvildad på Experimentalfältet vid Stockh.; enl. C. Ind. vild vid Oppeby nära Nyköping.

4 FAM. RUBIACEÆ.

19 GALIUM *murale DC.* späd och slak, med parvisa, kortskaftade blr i bladvecken, fanns i Kammar-rätts-Rådet Billbergs saml. med påskrift: Gottland.

20 G. *tricorne With.* bladen 8 i krans jemnbreda; blomskaften i bladvecken, 1—4blommiga, slutl. tillbakaböjda. Fanns år 1818 vid Halmstad och Femsjö af Prof. Fries. Fig. E.B.1641.

7 FAM. CAMPANULACEÆ.

21 CAMPANULA *bononiensis L.* stjelken trind; bladen trubbsågade, under gråludna, de nedre skaftade hjertlika, de öfre något omfattande, äggrunda—lancettl.; blr som *C. rapunculoides.* Skåne, som ogräs i trädgårdar i Billinge, samt Smål. i Högsby sn. Förvildad vid Uppsala enl. Fr. i H.N.f.10, n:o 12. Fig. Reich.t.1598,f.3.

9 FAM. CONVOLVULACEÆ.

22 CUSCUTA *Epithymum L.* hårfin, röd, med kronpipen tillsluten af fjäll så långa som sjelfva pipen. Växer på Ljung, *Thymus Serp.* m. m. och uppgifves som Svensk af Retz. m. fl. Fig. Fl.D.427.

10 FAM. BORAGINEÆ.

23 SYMPHYTUM *asperrimum MB.* borsttaggig; bladen hjertlikt äggrunda, nedlöpande på skaftet, de öfversta n. oskaftade. Förvildad vid Uppsala och Stockholm m. fl. st.

11 FAM. LABIATÆ.

24 MENTHA *nepetoides Lej.* [*M. pubescens W.*] bladen skaftade äggrunda; blrna i aflånga, nedtill gleskransiga, mjukludna ax, med jemnbredt syl-lika fodertänder; uppgifves af Hr Lilja i Bot.Not.1846 växa förvildad i kryddgårdar vid Ekeröd i Skåne.

25 SALVIA *verticillata L.* med täta, 20—30blommiga blomkransar, hjertlika blad, fanns i Liljeblads tid förvildad vid Linköping.

26 SATUREJA *L.* skiljd från *Calamintha* endast med regelbundet 5klufvet blomfoder. — S. *hortensis L.* stj. upprät, ½—1½ fot hög, mycket grenig med jemnbredt lancettlika n. helbräddade spetsiga, men uddlösa blad; små hvitröda blr i korta klasar i bladvecken. Fanns 1853 af Dr Lokrantz förvildad i Uppl. på nyodlingar vid Untra nära Söderfors.

27 BALLOTA *foetida Lam.* skiljd från *B. ruder.* endast med halfrunda, kort uddspetsiga fodertänder. Fanns fordom i Sk. vid Åhus och Raflunda; äfven införd med ballast till några sjöstäder. Fig. Fl.D.673. H.N.f.11, n:o 18.

28 STACHYS *alpina L.* något lik *St. silvatica,* men skiljd med trubbigare blad, tättsittande, mångblommiga blomkransar. Uppgafs af Ol. Celsius vara funnen i Uppl.; men är aldrig återfunnen. Fig. Reich.t.1209,f.2.

29 LAMIUM *maculatum L.* med alla bladen skaftade, hjertlika, spetsade; blomkrans. omkr. 10blommiga, med stora röda blr. Fordom funnen vid Käflinge i Skåne. Fig. Fl.D.1649. H.N.f.15, n:o 18.

17 FAM. GENTIANEÆ.

30 GENTIANA *acaulis L.* med en enda stor klocklik blå blomma, högre än sjelfva stjelken, uppgifves af Vilse vara funnen i N. vid Grötten i Romsdalen, hvilket aldrig torde komma att bekräfta sig. Fig. E.B.1594.

31 G. *germanica Willd.* skiljd från *G. Amarella* med mycket större blr, och foderflik. kortare än kronans pip. Af gammalt funnen vid Ignaberga i Sk., och i ÖG., men på många år icke återfunnen. Fig. Fl.D.suppl.t.67. H.N.f.14, n:o 17.

32 SWERTIA *L.* [*Pleurogyne Eschh.*] skiljd från *Gentiana* med hjulformig 5delad blomkrona. — S. *sulcata* [*Pleur. rotata Griseb.*] med n. jemnbreda blad och blomfoder af den blå kronans längd; uppgifves af Gunner växa i Gudbrandsdalen, men förmodas af Prof. Blytt vara *Gent. tenella.* På Island är arten icke sällsynt. Fig. Fl.D.343.

18 FAM. SOLANACEÆ.

33 SOLANUM *tuberosum L.* med stora knölar på rotstockens grenar, bladen ojemnt parbladiga, blrna flockvisa i de öfre bladvecken. Potatesväxten träffas ofta förvildad, men fortvarar icke.

34 ATROPA *L.* Blomkronan bägarlik, 5tandad; frukten ett bär. — A. *belladonna L.* med stora äggrunda helbräddade blad, violettbruna blr, stora svarta bär, ej olika kersbär. En mycket giftig växt, som uppgifves af Hornem. växa i sydl. Norge, hvilket ej är troligt. Fig. Fl.D.758.

19 FAM. PERSONATÆ.

35 SCROPHULARIA *alata Gil.* [*S. Ehrharti Stev.*] stj. vingadt 4kantig, glatt; bladen äggrunda, likformigt hvass-sågade, glatta; blomkr. mörkröda, öppna. Fordom i Sk vid Storkällebäcken i Billinge. Fig. Fl.D.507. H.N.f.14, n:o 19.

36 MIMULUS *L.* Fodret bägarlikt, kronan n. klocklik, med något olikformigt 5klufvet bräm; märket 2klufvet. — M. *guttatus DC.* glatt, kronan stor, gul, med en blodröd fläck på de nedre flikarne; uppgifves af Hr Lilja i Bot.Not.1846 hafva blifvit förvildad i Skåne vid kallkällor i Billinge.

37 LINARIA *Cymbalaria W.* [*E.B.502*] glatt med slak stjelk, hjertlika 5flikiga blad, och

38 L. *spuria W.* med slak stjelk och rundadt äggform., helbräddade blad, funnos båda på Gefle nya Brobänk 1841. Fig. E.B.691.

39 VERONICA *arguta Schrad.* i Sw. Summ.Veg.Scand. med luden stjelk, glest och likformigt sågade, mot spetsen helbräddade blad, talrika blomax. Sannolikt har någon afart af *V. spicata* blifvit ansedd för denna syd-europeiska art. Fig. Schrad. Ver.t.2,f.2.

40 V. *peregrina L.* blrna oskaftade, i bladvecken; bladen aflånga, mot basen afsmalnande, glest naggade; fanns i Linnés tid förvildad vid Uppsala enl. Fl.Su.ed.1.

41 V. *præcox All.* de öfre bladen jemnbreda, de nedre hjertlikt äggrunda; blomfoderflikarne äggrunda spetsiga glandelbräddade; Skåne, Torup på en sandbacke: Rosén. Obs.Bot.p.59, enl. Fries. Fig. Sturm 58 häft.

42 OROBANCHE *minor Sutt.* liten, 6—7 tum hög, med 2:ne hela ell. olikformigt flikiga foderbl., nedtill håriga ståndarsträngar; funnen en gång för många år sedan på Hallands Väderö. Fig. Fl.D.1219.

43 O. *epithymum DC.?* liten, med sambladigt, 4klufvet foder, upptill håriga ståndarsträngar; en enda gång funnen på Gottl. vid Thorsborgen. Fig. Reich.t.1784.

23 FAM. PLANTAGINEÆ.

44 PLANTAGO *arenaria WK.* stjelken grenig, med smalt jemnbreda blad, n. flockvis ordnade, långskaftade äggformiga ax; främre foderflikar trubbiga. Funnen af L. J. Wahlstedt i Skåne, nära Malmö slott; förmodl. inkommen med ballast.

28 FAM. UMBELLIFERÆ.

45 CHÆROPHYLLUM *bulbosum L.* med tjock, rundad ell. kägellik rot; nedtill sträfhårig, upptill glatt och under lederna uppsvälld stjelk, 3dubb. parbl. delade bl., med jemnbredt lancettlika flikar, glatta enskilda svepen, stift af stiftfötternas [diskens] längd. Fordom funnen i Norge, vid Christiansand, Stavanger och Bergen; men knappt på de sista 50 åren enl. Ax. Blytt. Fig. Fl.D.1868. H.N.f.8, n:o 16.

46 TORILIS *infesta Hoffm.* liknar *T. Anthriscus,* men är mindre och skiljd med utsperrade grenar ända nedifrån, hvarjemte den saknar eller har blott en-bladiga allm. svepen. Anförd af Retzius efter Afzelius. Fig. E.B.1314.

47 CAUCALIS *daucoides L.* skiljd till slägtet från *Torilis* med stora groftaggiga frukter, samt utmärkt af 3stråliga blomflockar och findelade blad, hv. blr; har funnits vid Fjelkinge i Skåne bland säden. Fig. Fl.D.2346.

48 PEUCEDANUM *salinum Pall.?* bladen 2—3 g:r pardelade, på långa slidor, samt med mer utsperrade grenar, långa, n. trådsmala flikar; allm. svepe 0, eller 1—3bladigt och affallande; hv. blr. Meddelad af Häradsh. Kröningssvärd, som tagit växten »i vattendraget, hvilket nedlöper till Sælbo hytta i Norge». *Cenoloph. Fischeri* Bot. Not.1846, n:o 12. Förf., som blott eger ett blommande ex. från Norge, är oviss, om detta hörer till denna art eller till *P. salinum,* hvars af Ledebour citerade fig. i Gmel.Fl.Sib.I,t.41 det Norska ex. fullkomligt liknar.

31 FAM. RESEDACEÆ.

49 RESEDA *lutea L.* bladen pardelade; blomfod. 6deladt; funnen på ballastplatser vid Göteborg, Stockh., Gefle, Gottl.

50 R. *phyteuma L.* bladen hela, de mellersta 3flikiga, blomfod. 6klufna; funnen på Gefle Brobänk.

33 FAM. RANUNCULACEÆ.

51 RANUNCULUS *lanuginosus L.* bladskaften utsperradt brunhåriga; rot- och stjelkbl. likformiga, 3—5klufna, med rutformiga, inskurna flikar. En möjligen hit hörande form har funnits på Gottl.

52 BATRACHIUM *Rionii Nym.* något lik *B. Drouetii,* men med stånd. kortare än pist., och fruktfästet n. kägellikt, är uppgifven såsom funnen på Gottl., men aldrig återfunnen.

53 CERATOCEPHALUS *Mönch.* Skiljd från *Ranunculus* med 2knöliga och groft långsprötade karpeller. — C. *falcatus (Pers.)* 3—4 tum hög, med axlikt gyttrade karp., hvilkas spröt är böjdt, findelade blad. Nyköping, dit den inkommit med utländsk ull: C. Ind.

54 HELLEBORUS *L.* Foderbl. 5, kronlika; kronbl. strutlika. — H. *viridis L.* med bladen fotlikt klufna i flere sågade flikar, gröna kalkblad, skall enl. Hr Lilja växa som ogräs i trädgårdar vid Billinge prestg. i Skåne.

36 FAM. FUMARIACEÆ.

55 CORYDALIS *rutacea Th. Fr.* med lökformig knölstam; blrna få, i tät klase, kort skaftade, med urnupna yttre kronblad. Uppsala i gamla Bot. trädg., samt vid Linnés Hammarby, der den enl. Th. Fr. årligen skall förekomma i ymnighet.

56 C. *nobilis Pers.* grof grenig rotstock; bladen pardelade och flikiga; blomklasen tät, af talrika gula blr; träffas ofta förvildad i trädgårdar ända upp till Gestr. [Hammarby].

57 FUMARIA *capreolata L.* bladen med klängelikt vridna skaft, aflånga flikar; fodr. af halfva kronans längd; frukt. klotrunda, släta. Tillfälligt förvildad vid Lund. Fig. Fl.D.2359. H.N.f.13, n:o 47.

58 F. *micrantha Lag.* bladen med jemnbreda flikar; fodr. något kortare än halfva kronan; frukt. klotrunda. Träffades 1849 i åkrar nära Uppsala, men har sedan försvunnit. Fig. H.N.f.13, n:o 48.

37 FAM. CRUCIFERÆ.

59 ERUCA *DC.* skiljd från *Brassica* med 2radiga frön. — E. *sativa Lam.* med parflikade blad, hvitgula blå-ådriga blr på mycket korta skaft, finnes stundom på Gefle Brobänk. Fig. Reich.Tetrad.f.4421.

60 DIPLOTAXIS *muralis DC.* med endast ned mot roten bladig stjelk, djupt bugttandade blad, smärre blr; eljest lik *D. tenuif.* På ballastpl. Fig. Reich.4417. H.N. f.15, n:o 32.

61 MORICANDIA *DC.* fod. slutet; skida fyrkantig, med 2radiga frön, i öfr. som *Diplotaxis.* — M. *arvensis DC.* med hjertlika, stjelkomfatt., blååkt. blad, gredel. blr; skall enl. Fries i Bot.Not.1843 vara funnen i en åker ¼ mil från Skara. Fig. Reich. 4431.

62 SISYMBRIUM *Irio L.* med lyrformiga, nedåt parflikiga blad, n. uppräta skidor, 4—5 gånger längre än skaften. I äldre tider funnen i Sk. och vid Uppsala, samt på ballastplatser.

63 ERYSIMUM *Cheiranthus Pers.* lik *E. hieracifol.*, men med silkeslik hårighet af parallela hår och mycket större blr; fanns 1842 på Gefle Brobänk. Fig. Reich.4393.

64 CARDAMINE *trifolia L.* med långt skaftade 3fingradt delade rotblad, hvilkas småblad äro rundade och trubbigt tandade, med småuddiga tänder, hvita blr i knippe. Upptages i äldre Svenska floror; men, såsom icke i sednare tider funnen, tros *C. amara var. trisecta* vara derför misstagen. Fig. Reich.4298.

65 RAPHANUS *sativus L.* roten köttig; bladen vid basen pardelade med stor ändflik; blrna violettröda; skid. knöliga oledade. Förekommer stundom förvildad i och utom plantager. Fig. Reich.4175.

66 R. *maritimus Sm.* bl. lyrformiga, med små parvisa flikar, omvexlande med de större; skid. som hos *R. Raphanistr.*, hvaraf den i Sv. funna torde vara en form. Fordom vid Varberg funnen af Fries.

67 EUCLIDIUM *Br.* Skidan rundad, med spröt, 2rummig, affall. oöppnad. — E. *syriacum Br.* med skaftade, lancettlika, glest sågade blad, borsttaggiga skidor. Nyköping, inkommen med utländsk ull: C. Ind. Fig. Reich.4157.

68 VELLA *annua L.* [*Carrichtera Vellæ DC.*] bladen dubbelt pardelade; skidorna äggrunda, borsthåriga, med bladlikt stift, slutl. nedböjda; blrna blekgula; fanns på Gefle nya Brobänk 1841.

69 LUNARIA *annua L.* lik *L. rediviva,* men med elliptiska, d. v. s. i ändarne rundade skidor; skall stundom träffas förvildad i och vid trädgårdar, enl. Sv.B.478.

70 LEPIDIUM *virginicum L.* med smalt lancettlika, inskuret sågade, glatta blad, cirkelrunda urnupna skidor, hvita blr med 2—4 stånd., fanns 1845 på Gefle nya Brobänk. Fig. Reich.4216.

41 FAM. MALVACEÆ.

71 MALVA *litoralis Deth.* en medelform mell. *M. rotundifol.* och *silvestris,* med upp-

stig. stjelk, hjertlika blad, med 5—7, spetsade och sågade flikar, medelstora violettblå blr, skall enl. Fries i S.V.Sc. vara funnen i Norge.

42 FAM. GRUINALES.

72 **GERANIUM** *viscidulum Fr.* skiljd från *G. pusill.* med borstuddiga foderbl., i spetsen hela kronbl. och gropiga karpeller; finnes numera enl. F. Aresch. endast förvild. i Lunds Bot. trädg. H.N.f.13, n:o 52.

73 **ERODIUM** *moschatum Ait.* bladen parblad. delade, med äggrunda, grundt flikade småbl.; de knappbärande ständ.sträng. tandade på den vidgade basen. Tillfälligt förvildad.

74 **OXALIS** *corniculata L.* skiljd från *O. stricta* med nedligg. stjelk och vid bladskaften fastväxta stipler. Tillfälligt förvildad vid Lund. Fig. Fl.D.1753.

75 **LINUM** *usitatissimum L.* med spridda, smalt lancettlika blad; foderflik. af fröh:s längd; blrna blå. Ofta sjelfsådd af spildt linfrö, men icke fortvarande.

47 FAM. SILENACEÆ.

76 **SILENE** *gallica L.* luden, med n. jemnbreda blad, ensamma och skiftevisa blr i enkel klase, cylindriskt foder, tandade ell. urnupna blekröda kronbl. Fordom funnen i Sk. vid Malmö och Lund. Fig. Fl.D.1643. H.N.f.7, n:o 32.

77 **S.** *Armeria L.* glatt, med äggr. hjertlika blad, blr i täta jemnhöga knippen, uppåt vidgadt foder, odelade röda kronbl. Tillfälligt förvildad i gamla trädgårdar. Fig. Fl.D.559. H.N.f.10, n:o 39.

78 **DIANTHUS** *barbatus L.* med r. ell. hv. blr i tätt jemnhögt knippe och lancettlika blad, förvildas stundom med trädgårdsafskräden.

FRANKENIACEÆ.

Fam. skiljd från *Silenaceæ* med ett enda stift, och fröen fästade i kanten af fröh:s väggar.

79 **FRANKENIA** *L.* fod. och kr. 4—5bladiga; stånd. 6. — F. *pulverulenta L.* med omv. äggrunda motsatta, under mjöliga blad, har funnits förvildad på Djurgården vid Stockholm, i grannskapet af Bellmans byst.

53 FAM. SAXIFRAGEÆ.

80 **SAXIFRAGA** *umbrosa L.* stäng. bladlös; alla bl. vid roten, omv. äggrunda, rundnaggade, med hvit, broskaktig kant; blrna hvita, rödprickiga. Fanns några år på Billingen, nära Sköfde; efter all anledning, såsom sedan visat sig, ditplanterad; nu utgången.

54 FAM. CRASSULACEÆ.

81 **SEDUM** *hybridum L.* bladen platta spadlika; blrna gula. Förvildad på Egeberget vid Christiania.

82 **S.** *dasyphyllum L. β glanduliferum* hela växten glandelhårig; bladen rundadt elliptiska; blrna hvita. Lär endast finnas odlad i Visby, der den förr uppgifvits växa på stadsmuren.

56 FAM. ONAGRARIEÆ.

83 **ISNARDIA** *palustris L. (Ludwigia nitida Spreng.)* blrna små, med 4 ståndare, 1 pist., utan krona, klocklika gröna oskaftade, i de äggrunda spetsiga motsatta bladens veck; fr. fröhus. Uppgifves vara funnen i ån vid Hemmeslöf i Karup sn i Hall.; vid Alingsås och Nohlhaga (Norrhaga?); ÖG. i Ringskällan vid Öfverstad i Askeby sn. På sistnämda ställe finnes en ovanligt stor *Montia,* som torde blifvit misstagen för *Isnardia.* — Fl.D.1745.

84 **TRAPA** *L.* Fod. 4deladt. Krona af 4, fria blad. Stånd. 4. Frukt groftaggig nöt. — T. *natans L.* vattenväxt med findelade nedsänkta, rutformiga flytande blad. Ford. uppgifven för en mängd sjöar i mellersta Smål., samt för Svanö i VG. Ej funnen sedan förra århundradet.

59 FAM. SENTICOSÆ.

85 **ROSA** *laxa Retz.* taggarne på stammen raka, de vid stiplerna krokiga; småbladen 3—4pariga, enkelt sågade glatta; nyp. aflånga, på tillbakaböjda skaft; blrna hvita. Vid Linnés Hammarby och annorstädes fordom odlad enl. Fries, som anser denna föga kända art för Linnés i Mant. 2 som svensk anförda *R. arvensis.* H.N.f.8, n:o 46.

86 **POTENTILLA** *inclinata Vill.* lik *P. argent.*, men med i kanten långhåriga, under gråludna småblad. Tillfälligt förvildad på några få ställen.

61 FAM. PAPILIONACEÆ.

87 **LATHYRUS** *Aphaca L.* egentl. blad 0, endast stora spjutlika stipler och klängen; blomskaften enblommiga; blrna gula; förekom 1841 på Gefle Brobänk. Fig. E.B. 1167.

88 **MEDICAGO** *denticulata W.* baljan 2—3 g:r snäckvriden, glatt, nätådrig, med i spetsen kroklika taggar, n. så långa som halfva baljans diam.; finnes stundom införd med ballast på Gefle Brobänk, samt med utl. ull vid Nyköping.

89 **M.** *apiculata W.* lik föreg., men med mycket korta, n. raka taggar, fanns 1843 jemte föreg. vid Gefle.

90 **TRIGONELLA** *L.* skiljd från *Melilotus* med mångfröiga baljor. — T. *ornithopodioides DC.* stjelken utbredd 3—6 tum lång, med rödaktiga blr i 2—4blommiga klasar, har blifvit uppgifven för Gottl. på en äng vid Nygård i Etelhem. Fig. Fl.D.368.

91 **MELILOTUS** *cærulea Lam.* med ovala hufvudlika ljusblå blomklasar, skall stundom träffas förvildad i Skåne, t. ex. vid Vegeholm. Fig. Sturm 15 häft.

92 **TRIFOLIUM** *incarnatum L.* med omv. äggrunda småblad; långt skaftade äggformiga, slutl. cylindriska blomhufvud; röda blr. Är i sednare åren funnen i Verml. vid Carlberg i Grums sn, och Motorp i Ekshärad; Vestml. i nya Kopparberget och i Smål. vid Vexiö i Dörby sn, troligen införd med utländskt klöfverfrö.

93 **GENISTA** *anglica L.* taggig; blrna gula, i öfre bladvecken; bladen lancettlika glatta; införd med ballast till Vestervik. Fig. Fl.D.619. H.N.f.13, n:o 63.

94 **ULEX** *L.* Skiljd från *Genista* med ända till basen 2deladt foder, båtlik kronköl. — U. *europæus L.* högväxt taggig buske, med fårade taggar, syl-lika blad, gula blr. Fordom i Sk. vid Torup, samt införd med ballast till Vestervik och Gottl.

62 FAM. ERICINEÆ.

95 **CASSANDRA** *Don.* Fod. 5deladt, inom en 2bladig holk. Kronan bägarlik. Stånd. 10, utan sporrar på knapparne. Fr.: 5rumm. fröhus. — C. *calyculata Don:* buske, med skiftevisa, aflånga blad, blekgula blr i ensidig klase. Enl. gammal uppgift funnen vid Skellefteå i VB. och vid Tornio elf; åtm. på 40 år icke anträffad.

64 FAM. EUPHORBIACEÆ.

96 **MERCURIALIS** *Ladanum C. Hn.* stj. enkel, ell. med korta grenar upptill; blrna 1, säll. 2 i bladvecken, oskaftade. Fanns 1848, med *annua*, vid Gefle. Bot.Not.1849.

68 FAM. POLYGONEÆ.

97 **RUMEX** *Patientia L.* örtbl. äggrundt aflånga, något vågiga; kalkbladen hjertlikt rundade småtandade nätådriga, ett enda grynbärande. Hufvudsakligen med bladen skiljd från *R. conspersus.* Förvildas stundom ur plantager, särdeles i södra Sv.

98 **RHEUM** L. Lik *Rumex*, men med 9 ståndare. — R. *Rhaponticum L.* bladen mycket stora, hjertlika trubbiga, med ofvan fårade skaft. Förvildas stundom ur trädgårdar.

70 FAM. SANTALACEÆ.

99 **THESIUM** *Linophyllum L.* lik *Th. alpinum*, men med horizontala fruktgrenar, mer

sammansatt blomklase och 5taliga blomdelar. Skall enligt Retz. och Lilj. vara funnen på ängsbackar i Skåne. Fig. Reich.Deutschl.Fl.f.1160.

74 FAM. URTICACEÆ.

100 PARIETARIA *diffusa Koch:* nedliggande och grenig med äggrunda blad; kalken slutl. dubbelt längre än ståndarne; fanns 1848 på Gefle nya Brobänk. Fig. E. B.879.

75 FAM. AMARANTACEÆ.

101 AMARANTUS *retroflexus L.* blr med 5 ståndare, i axlika gyttringar; stjelken upprät, med äggrunda spetsade, i spetsen trubbade blad. Gefle Brobänk 1848. Fig. Reich.Icon.f.668.

76 FAM. CHENOPODIACEÆ.

102 ATRIPLEX *nitens Reb.* skiljd från *A. hortensis* med på undre sidan hvitmjöliga blad, äggrunda och spetsiga kalkblad. Funnen på ballast vid Malmö, Kalmar och Stockh.

103 HALIMUS *portulacoides Wallr.* fotshög, med vedartad stam; bladen n. tunglika; kalkbl. oskaftade. Enl. L.Fl.Su. fordom funnen af Leche vid Helsingborg och på ön Hven. H.N.f.14, n:o 61.

104 CHENOPODIUM *ficifolium Sm.* bladen aflånga olikformigt bugttandade; frön punkterade. Är funnen, införd utifrån, vid Carlshamn af Fries, på Gefle Brobänk af förf. Fig. E.B.1724.

105 C. *ambrosioides L.* bladen lancettlika, glest tandade; blrna gyttrade i toppen och grenarnes bladveck, hvarför de bilda liksom bladiga ax. Fanns fordom förvildad på Halmstads gator.

106 C. *opulifolium Schrad.* skiljd från *C. album* med kortare och bredare, oftast rundtrubbade blad, mycket grenig blomställning. Uppgifven för Uppsala, samt Carlskrona och Ronneby. H.N.f.14, n:o 62.

107 BETA *maritima L.* karakterer af *Chenopod.*, men märket utan stift och kalken slutl. tillhårdnande. Stjelken utbredd, blrna mest parvisa i de rutformiga bladens veck. Fanns 1810 och 1841 på Gefle Brobänk. Fig. Fl.D.1571. H.N.f.13, n:o 68.

108 AXYRIS *prostrata L.* Sambyggare. Blomkalk foderlik, 4—5delad; stift 2. Frö ett, inom fröblåsa. Stjelken fotslång, utbredd med långskaftade, omv. äggrunda blad, och blr gyttrade i hufvud. Uppgifves af Gunner vara funnen i Norge på ett fuktigt ställe vid gården Backe nära Trondhj., troligen införd utifrån, sedermera utgången. Fanns på Gefle nya Brobänk 1843. Fig. Gmel.Fl.Sib.3,tab.4,f.2.

79 FAM. BETULINEÆ.

109 BETULA *fruticosa Pall.* Lik *B. humilis,* med mer runda blad och mer framåt rigtade flikar på frukthängenas fjäll. En ostasiatisk, möjl. från *B. humilis* icke skiljd form, som för 20 år sedan ansågs vara funnen i Smål. vid Mjöhult i Fryeled sn, men sedan aldrig återfunnits. Ex. under detta namn från Herjed. synas knappt skiljbara från *B. alpestris.*

84 FAM. ORCHIDEÆ.

110 ORCHIS *pallens L.* stjelkknölarne odelade; kalken gul, med 3flikig helbräddad läpp, konisk sporre af fruktämnets längd; blomskärmen ennerviga. Upptages af Retzius, men har icke blifvit bestyrkt som inhemsk; trol. har någon storblommig *O. sambucina* blifvit ansedd för denna. Fig. Reich.Orch.t.34.

85 FAM. IRIDEÆ.

111 IRIS *squalens L.* kalkbladen vid basen håriga, de yttre blå, de inre smutsgula; örtbladen breda svärdlika, kortare än stjelken, lärer finnas förvildad i plantager i söd. Sverige. Fig. Reich.D.Fl.763.

112 CROCUS *luteus Lam.* lik *C. vernus,* men med gula blr och hårflikade märken, fanns fordom förvildad på gräsplanerna i Löfsta trädgård i Uppl. Fig. Reich.D.Fl.793.

87 FAM. HYDROCHARIDEÆ.

113 **VALLISNERIA** *L.* Tvåbyggare. ♂blr gyttrade på blomkolf inom hölster; ♀blomma ensam. Foder och krona 3bladiga. — V. *spiralis L.* vattenväxt, med jemnbreda gräslika, i spetsen tandade blad; honblomman hvit, med långt trådlikt, spiralvridet skaft från roten. Uppgifves för flere sjöar i VG., ursprungl. anförd af Prof. A. Afzelius såsom tagen i en graf, som går genom Nohlhagas [Nordhagas] egor vid Alingsås. Trol. ha *Sagittariæ* jemnbreda rotblad blifvit misstagna för denna fullkomligt Syd-Europeiska växt. Se ed.4,p.330. Fig. Reich.D.Fl.108—10.

89 FAM. LILIACEÆ.

114 **FRITILLARIA** *montana Hop.* meränd. enblommig; bladen lancettlikt jemnbreda, de öfversta och nedersta motsatta. Lik *F. Meleag.*, men med smärre blr, något mer lancettlika blad. Fordom förvildad på gräsplanerna i Ulriksdals trädgård. Fig. Reich.D.Fl.978, 79. [*F. tenella*].

115 **ALLIUM** *fistulosum L.* flock klotrund, utan knopplökar; ståndarne enkla, längre än kalken; stj. och de trinda bl. uppblåst ihåliga. Ymnig på torftak i Gudbrandsdalen i Norge; trol. sedan äldre tider der odlad, emedan den ej upptages af Blytt i Norg. Fl. Fig. Reich.f.1084.

116 A. *odorum L.* fotshög, med skaftade blr i flock, utan knopplökar; blr hvita, välluktande; stånd. enkla, kortare än kalken; bl. smala, 3kantigt kölade; i st. för lök en lång krypande, af hinnaktiga fjäll beklädd rotstock. Funnen 1862 af Lindb. på Observatorii-backen i Stockh., dit denna Sibiriska art förmodl. blifvit planterad. Fig. Gmel.Fl.Sib.I,t.XI,f.2.

117 **ASPHODELUS** *L.* Lik *Anthericum*, men ståndarsträngarnes bas bred och betäckande fruktämnet. — A. *fistulosus L.* med syl-lika haftrinda ihåliga blad från roten, hvita blr med en rödbrun rand efter midten; fanns temligen ymnigt på Gefle Brobänk 1843. Fig. Reich.f.1117.

118 **SCILLA** *L.* Skiljd från *Ornithogalum* med blr i klase och smala syl-lika ståndarsträngar. — S. *verna Huds.* klasen fåblommig, halfrund. Uppgifven af gammalt för Norges vestkust, men ej bekräftad. Fig. Fl.D.562.

119 S. *italica L.* klasen mångblommig, slutl. cylindrisk. Tillfälligt förvildad i Skåne.

120 **MUSCARI** *racemosum Mill.* lik *M. botr.*, men med mer cylindriska blr, slakare blad, anföres af Retzius i Fl.Oecon. och Prof. Fries i Fl.Scan. såsom stundom förvildad på gräsplaner i Lund. Fig. Reich.f.999.

91 FAM. ALISMACEÆ.

121 **ALISMA** *natans L.* stj. flytande ell. nedliggande, med äggrunda flytande blad, enblommiga blomskaft från lederna. Af Lin. uppgifven att växa vid vägen mell. Stockh. och Uppsala, samt af Retz. för Skåne vid Ramsjö by i Karup; på ingendera stället sedan funnen. Fig. Fl.D.1573.

93 FAM. JUNCACEÆ.

122 **JUNCUS** *Tenageja Ehrh.* är granne till *J. bufonius*, men har kortare knippe med bruna blr, och kalkblad icke längre än det klotrunda fröhuset. Anförd af Retz. och växer möjligtvis i Skånes torfmossar; finnes åtminstone i Danmark och norra Tyskl. Fig. Fl.D.1160.

97 FAM. CYPERACEÆ.

123 **HELEOCHARIS** *ovata Br.* axet äggrundt; nötens bihang koniskt, nedplattadt med basen öfver nötens topp; roten trådig, tufvad. Är af gammalt uppgifven att vara funnen i Norge, men detta är sannolikt ett misstag. Fig. Ands.t.2,f.25.

124 **CAREX** *gynocrates Wormskj.* med enkelt ax, glesa, uppräta, mångstrimmiga fruktg., 2 märken. Af Somf. uppgifven för Saltdalen i Norge, men sedan icke återfunnen. Fig. Fl.D.1529.

98 FAM. GRAMINEÆ.

125 **TRITICUM** *rigidum Schrad.* Lik *T. acutum DC.*, men har bredt tvärhuggna skärmfjäll, hälften kortare än småaxen, och bladen slutl. hoprullade med en rad korta borst längs nerverna. Fordom funnen i Skåne enl. Prof. Fries, men trol. tillfälligtvis dit införd. Fig. Reich.f.271. H.N.f.6, n:o 95.

126 **T.** *vulgare Vill.* (Hvete) med tätt, n. 4kantigt ax; skärmfj. breda, äggrunda, kupigt hvälfda. Träffas ofta sjelfsådt, men fortvarar icke.

127 **SECALE** *L.* Skiljd från *Triticum* med 2blommiga småax och syl-lika, ennerviga skärmfj. — **S.** *cereale L.* (Råg) axet tätt af tegellagda småax; blomfj. med lång borst. Uppväxer ofta sjelfsådd, men fortvarar icke.

128 **HORDEUM** *distichon L.* småaxen i 2 rader; sidosmåaxen med blott hanblr utan borst.

129 **H.** *polystichon Döll.* småaxen i 6 rader, alla 2könade, med lång borst. Denna och föreg. art af Korn ofta sjelfsådda, men icke fortvarande.

130 **H.** *maritimum With.* skiljd från *H. pratense* med ända upp till axet bladigt strå och sidoaxens inre skärmfj. vid basen hinnkantadt. Vid Göteborg, samt i N. vid Mandal och Christiansand på ballastplatser. Fig. Fl.D.1632. H.N.f.12, n:o 95.

131 **LOLIUM** *multiflorum Lam.* lik *L. perenne,* men med upptill sträft strå, flere och mer mångblommiga småax, kortare skärmfj. Stundom förvildad i Skåne. H.N. f.16, n:o 76.

132 **VULPIA** *myuros (L.)* vippan smal, fingerlång och lutande; det nedre skärmfjället 2 ell. flere gånger kortare än det öfre; blomfj. kortare än borsten; bladen smala 2örade; roten trådig enårig. Funnen på Gefle Brobänk, samt vid Göteborg af Kamphövener, trol. äfven på ballast. Fig. Reich.D.Fl.f.270. [*Fest. pseudomyuros.*]

133 **SCHEDONORUS** *longiflorus Fr.* [*Bromus W.*] vippan långgrenig slak; småaxen lancettlika, omkr. 10blommiga, med borst; bladen sträfva och håriga, med utdraget sargadt snärp. Skall enl. Fr.S.V.Sc. vara funnen förvildad någonstädes i södra Sverige. Fig. H.N.f.13, n:o 94 (från Kinnekulle).

134 **KOELERIA** *cristata Pers.* skiljd från *K. glauca* med håriga blad, spetsiga blomfj. Fordom funnen vid Oppmanna i Sk.; och enl. Liljebl. i Stockh.-skären, men der aldrig återfunnen. Fig. Fl.D.2223. H.N.f.14, n:o 88.

135 **AVENA** *brevis Roth:* enårig, med stora, vanl. 2blommiga småax af de mångnerviga skärmfjällens längd; yttre blomfjället kort 2syladt, med håromgifven bas. Införd med utländsk säd till Småland. Fig. Ands.Gram.t.12,f.142.

136 **A.** *sativa L.* lik *A. fatua,* men med blott en borstbärande blomma i hvarje småax. Hafren träffas oftast af våra sädesslag sjelfsådd.

137 **LEERSIA** *Sol.* småax enblomm., utan skärmfjäll; blomfj. utan borst. — **L.** *oryzoides Sw.* vippan öppen, med håriga småax. Har af Prof. Fries blifvit funnen i Hall. vid Dahla bland buskar; misstänkes dock att vara ditplanterad. Fig. Fl.D. 1744. Reich.f.494. Ands.Gram.t.10,f.116.

138 **PANICUM** *miliaceum L.* med stor utbredd lutande vippa; lancettlika, tillika med slidorna håriga blad; fanns 1846 på Gefle Brobänk. Fig. Reich.f.519.

139 **DIGITARIA** *ciliaris Koel.* lik *D. humifusa,* men skiljd med mycket håriga bladslidor, mer lancettlika småax. Stund. förvildad i trädg. i Skåne. H.N.f.13, n:o 88.

140 **SETARIA** *verticillata PB.* skiljd från *S. viridis* med nedåt vända småtaggar på svepeborsten. Tillfälligt förvild. i trädg. i Sk. och Hall. Fordom äfven vid Hargs bruk i Rosl. H.N.f.15, n:o 91.

141 **PHALARIS** *L.* vippan tät, axlik; skärmfj. med vingad rygg. — **P.** *canariensis L.* med oval ell. äggformig vippa, förekommer stundom förvildad vid husen af utkastadt Canariefrö. Fig. Reich.f.491. Ands.t.12,f.134.

142 **HIEROCHLOA** *australis RS.* med platta bl., något utbredd vippa, n. glatta grenar, mell. blomman med krökt ryggborst, den nedersta med kort borst under spet-

sen. Skall enl. Wessén i Pl.Cot.Kärn. och ett fordom af Fr. meddeladt ex. vara funnen i ÖG. vid Svartån nära Odenfors-bron; men har aldrig återfunnits. Fig. Ands.t.12,f.138.

143 H. *setifolia Hn*. bladen tagelsmala; vippan något utbredd, med sträfva, upp emot de äggrunda småaxen glatta grenar; blomfj. i kanten n. hårlösa, med utskjut., knäböjd ryggborst på båda blrna, kort borst nedom spetsen på den 3:dje bln [då sådan finnes]. Funnen 1846 i Vestml. Kärrbo sn, på berg vid Mälaren; sedan aldrig återfunnen. Är möjl. en egendomlig lokalform af *H. bor*.

101 FAM. EQUISETACEÆ.

144 EQUISETUM *Telmateja Ehrh*. axbär. stjelken enkel, grenlös; den ofruktsamma med mycket talrika, åttkantiga, slutl. qvarterslånga grenar i krans, invändigt mångpipig, alnshög eller mer. Anförd som Svensk af Retzius, men har icke blifvit bestyrkt. Fig. Fl.D.1469.

REGISTER

öfver Phanerogamernas och Ormbunkarnes Familjer, Slägten och Arter samt dessas Synonymer.

Den cursiva stilen utmärker synonymerna; vid slägtnamnen angifver den första siffran det nummer, hvarunder de upptagits i Slägtöfversigten uti Inledningen, den andra deremot afser den sida, hvarpå de återfinnas i Floran.

A.

D.

E.

F.

H.

K.

L.

M.

N.

O.

T.

U.

V.

X.

Z.

REGISTER

ÖFVER DE SVENSKA SLÄGTNAMNEN.

TILLÄGG OCH RÄTTELSER.

Pag. xx, efter r. 38 tillägges:

158½ MEUM. Kronbl. *ovala.* Delfr. *högt konvexa, aflånga,* med upphöjda *breda* åsar, samt oljeränder. Allm. svepe 0 ell. snart affallande. — Pag. 81.

Pag. 65. r. 37 står: 579 läs: 573.

Pag. 81, efter r. 20 tillägges:

172½ MEUM *Tourn.* Björnrot.

*1 M. *athamanticum Jacq.* stj. trind, strimmig, glatt; bladen 2—3dubb. parbl. delade, med trådsmala flikar; det enskilda svepet af 3—8, n. syl-lika blad. ♃ 7, 8, hvitg. ell. rödakt. blr. Fig. Reich.t.91, f.1.

Fjelldalar. r. (*N.* Bergens stift, vid Tysnes: Amtmand Meinich, enl. uppg. af Prof. Fries och Ax. Blytt.) *Omkring fotshög, till alla delar glatt växt, med n. bladlös stjelk; bladen, jemte slidor tillhör. föreg. årets blad, samlade vid rotstockens spets; blrna välluktande. — Athamanta Meum L.*

Pag.	81, r. 24	står:	hv. blr	läs:	blekg. blr.
»	102, r. 32	»	*Hörn.*	»	*Horn.*
»	132, r. 36	»	*Leipig.*	»	*Lepig.*
»	138, r. 2	»	CRYSOSPLENIUM	»	CHRYSOSPLENIUM.
»	139, r. 40	»	Hallonskär	»	Halleskär.
»	155, r. 11	»	eggrunda	»	äggrunda.

Pag. 155, efter r. 37 införes:

*4 G. *pallidum C. A. Mey.* kort glandelhårig ell. n. glatt; stjelkbl. 3delade; blrna lutande; kronbl. n. *kortare* än fodret, *hvita,* med n. njurformig skifva och utdragen klo; fruktsprötets nedre del *dubb. längre* än den *qvarsittande* öfre. ♃ 6. Fig.

Tor. st. r. (*N.* Abildsöe vid Christiania, funnen i Juni 1869 af Med. Stud. N. Wulfsberg.) *Spädare än föreg.; hela örten, äfven fodret, blekgrön. Allt enl. meddelande af Scheutz; osedd af utg.*

Pag. 184, r. 3 står: *peganum* läs: *paganum.*

Pag. 232, r. 29 läs: *nedtill* trubb. 3kantig.

Pag. 232, efter r. 34 införes:

*3½ S. *radicans Schk.* strået *som hos föreg.;* axen i knippet *skaftade, icke* hufvudlikt gyttrade; axfjällen trubbiga, *utan udd;* kalkborsten *flerböjda,* mycket längre än nöten. ♃ 7. Fig. Reich.f.732.

Våta st. r. (*N.* Hitterdal i Tellemarken: Stud. Grönstad, enl. uppg. af Prof. Fries och Ax. Bl.) *Stor som föreg., hvarifrån den måhända ej är nog skiljd. Stråen flere tillsammans, en del nedligg. och rotslående; axen mer åtskiljda, längre och smalare än hos S. silv. Norska ex. osedda af utg.*

Pag, 248, r. 39 står: Hasselskog läs: Hesselskog.

Pag. 266, efter r. 21 införes:

*8 G. *procumbens Sm.* strån tufvade, nedligg. ell. uppstigande; den *täta* och n. *ensidiga* vippans nedre grenar *ensamma* ell. *parvisa, korta och uppräta,* sträfva; småaxen smalt aflånga, omkr. 4blommiga; blomfj. aflånga, *starkt* nerviga, med trubbig ell. tvärhuggen spets. ⊙ 6, 7. Fig. E.B.532. Reich.Gram.369.

Hafsstr. r. (*N.* Grejs Fiskevær utanför Christianssund: Kateket Greve enl. uppgift af Ax. Bl.) *Omkr. qvartershög, med breda platta blad; utmärkt af de alltid styfva och upprätta, n. ända till basen småaxbärande vippgrenarne. — Sclerochloa P.B.*

Pag. 298, r. 30 tillägges:

Denna art *(Sc. verna)* har enl. uppgift af Prof. Fries och Ax. Blytt verkligen förledet år blifvit funnen i Norge på ön Alden utanför kusten af Sandfjord.

HANDBOK

I

SKANDINAVIENS FLORA,

INNEFATTANDE

SVERIGES OCH NORGES VÄXTER

TILL OCH MED

MOSSORNA

AF

C. J. HARTMAN.

TIONDE UPPLAGAN,

UTGIFVEN MED

RÄTTELSER OCH TILLÄGG

AF

CARL HARTMAN.

SEDNARE DELEN:

MOSSOR.

STOCKHOLM,
Zacharias Hæggströms förlag.

Iwar Hæggströms Boktryckeri, 1871.

Förord till sednare delen.

Redan i åttonde upplagan (af 1861) uttryckte utg. sin önskan att antaga Schimpers kort förut gjorda slägtindelning för de pleurokarpiska bladmossorna, men angaf tillika skälen för sitt uraktlåtande häraf. Dessa skäl voro dels att de nyuppstälda slägtena då ännu icke vunnit nog säker begränsning, såsom Schimpers egna i Synopsis redan vidtagna ändringar vittnade, dels att utg. ansåg nämnde indelnings antagande skola medföra oöfvervinneliga svårigheter för nybörjare i moss-studiet. Till dessa skäl kunde med fog hafva lagts det, att tiden för den åttonde upplagans redigerande hade varit allt för knapp att tillåta en så genomgripande förändring i mossdelen. För vinnande af likformighet borde nämligen samtidigt en mängd nyare slägten för de akrokarpiska bladmossorna antagas, och för att motväga de härigenom uppstående, ofvannämnde svårigheterna fanns intet annat medel än att fördela alla bladmossornas genera i Ordningar och Flockar samt att göra dessas såväl som slägtenas och arternas diagnoser vida fullständigare än i de äldre upplagorna, med ett ord att helt och hållet omarbeta hela mossdelen. Till en dylik omarbetning gjorde utg. ock början i och för den följande, ell. nionde uppl.; men då på förläggarens anfordran dennas tryckning måste påbörjas oväntadt snart, ell. redan 1863, och hennes förra del äfven kräfde åtskilligt arbete, utom att utg:s tid samtidigt var af andra göromål hårdt anlitad, blef det utg. omöjligt att redan då fullborda den påtänkta omarbetningen, helst som utg. då ännu hyste stora betänkligheter i afseende på densammas ändamålsenlighet.*)

*) Observeras må, att utg. i den polemik, som sedan fördes mellan honom och hans gamle vän Dr Ångström i Bot. Notiser, endast hade till syfte att förklara sina åtgöranden vid mossornas behandling i 9:nde uppl. och dervid endast redogjorde för de skäl och åsigter, som hos honom hade gjort sig gällande i och för nämnda upplagas bearbetande, men dermed ingalunda förband sig att i all framtid och under andra förhållanden låta sig ledas af desamma. Å andra sidan kunde utg. då icke heller meddela, att han redan påtänkt och hade under arbete en omarbetning, då han icke var säker om att kunna genomföra den till egen, än mindre andras belåtenhet och således icke vågade dertill förbinda sig.

Först under de sedan nionde upplagans färdigtryckande (1864) gångna åren har utg. egt tillräcklig tid både att i detta fall stadga sitt omdöme och genomföra hela mossdelens fullständiga omarbetning.

I afseende på de af utg. för 10 år sedan hysta betänkligheter och befarade svårigheter äro ock omständigheterna nu väsendtligt förändrade, då dels de Schimperska slägtena nu blifvit alltmera allmänt antagna och säkrare begränsade, dels man i utlandet börjat med framgång införa dem äfven i arbeten, som icke äro afsedda endast för redan försigkomna mosskännare.

Utan anspråk på att hafva fullständigt lyckats, fastmera såsom ett försök, att uppställa de Skandinaviska mossorna på ett tidsenligare sätt, framlägger utg. nu resultatet af sitt fleråriga arbete. Uppställningen följer i det hufvudsakliga Schimpers method i *Synopsis Musc. eur.*, om ock utg. i åtskilliga detaljer funnit sig nödsakad att något derifrån afvika. Dels sjelfva denna uppställning, dels de utförligare diagnoserna, dels ock den stora tillväxt i arter som vår Flora vunnit sedan förra upplagan utgafs, hafva icke obetydligt ökat mossdelens arktal; utg. har likväl sökt hushålla med utrymmet så mycket som möjligt, hvilket i icke så ringa grad försvårat hans arbete.

För rikhaltiga och värderika uppgifter om nyupptäckta arter och lokaler står utg. i största förbindelse hos alla vårt lands och Norges nu lefvande, i en eller annan föreg. upplaga så väl som i den närvarandes förra del namngifna mosskännare, men har dessutom, sedan nyssnämnde del utgafs, haft nöjet emottaga liknande bidrag af numera Prof. i Corduba, Dr P. G. LORENTZ, från dennes resa i Norge 1868, samt af Philos. Kandidaten Hr HJ. MOSÉN och Studeranden Hr A. T. BJÖRKMAN, hvilka alla utg. härmed betygar sin tacksamhet.

Slutligen må nämnas, att bland de i förra delen anförda författarenamn saknas några få, som i mossdelen förekomma under följande förkortningar:

Carr. — B. Carrington.
Girg. — G. K. Girgensohn.
Mdo. — G. Molendo.
Mos. — Hj. Mosén.
Russ. — Edm. Russow.
Wulfsb. — N. Wulfsberg.

Örebro i Maj 1871.

Carl Hartman.

MOSSOR
(*Musci*).

Oftast små, mera sällan utdragna sporväxter, som gro med en förgrodd. Stammen enkel eller grenig, vanligen mångbladig, hos ett mindre antal Lefvermossor plattad, bål-[thallus-]lik. Bladen odelade eller flikiga, med en enkel ell. dubbel nerv, eller nervlösa, glatta ell. papillösa, hos många Bladmossor åtföljda af findelade biblad, s. k. parafyllier, hos många lefvermossor af s. k. stipler. Befruktningsdelar på stammen, af 2 slag: hanorganer (Antheridier) och honorganer (Arkegonier), oftast åtföljda af safttrådar (parafyser). Skärm- ell. svepebladen, mer och mindre olika de öfr. bladen, benämnas perigonialblad (som omgifva antheridierna) och perichætialblad (som omgifva arkegonierna); hos de flesta lefvermossor omgifvas arkegonierna inom svepebladen af ett särskildt hylle, en s. k. honkalk. Frukt en längre ell. kortare skaftad, sällan oskaftad kapsel, yngre innesluten inom en s. k. mössa, som hos Bladmossorna upplyftes med kapseln och qvarsitter till fruktens mognad, samt slutl. affaller hel, hos de öfr. sönderspränges vid kapselns uppskjutande. Kapseln innesluter groddkorn (sporer), endast hos Lefvermossorna blandade med elastiska spiralvridna springtrådar (elateres), och öppnar sig antingen med ett lock eller i flikar; sällan affaller han oöppnad. Då kapseln öppnar sig med lock, är mynningen vanl. försedd med en enkel ell. dubbel tandkrans (peristom) samt ofta tätt under lockets kant omgifven af en elastisk ring.

Mossorna delas i tre hufvudfamiljer:

1 Fam. **BRYACEÆ** *Bartl.* (i vidstr. mening) ell. *Musci frondosi* (Bladmossor). Stammen aldrig bål-lik. Bladen alltid odelade, oftast med nerv; bladcellerna af ett enda slag [utom hos *Leucobryum*]. Kapseln oftast öppnande sig med lock *(M. stegocarpi)*, eller hos *M. cleistocarpi* affallande oöppnad, och hos *M. schizocarpi* uppspringande i 4, upptill sammanhängande flikar. Mössan åtföljande kapseln och affallande hel [utom hos *Archidium*]. Sporerna aldrig blandade med springtrådar.

2 Fam. **SPHAGNACEÆ** *Endl.* (Hvitmossor). Stammen aldrig bål-lik. Bladen alltid odelade och nervlösa; bladcellerna af 2 olika slag, likasom inkilade mellan hvarandra. Kapseln öppnande sig med lock, alltid utan peristom. Mössan oordentligt bristande vid kapselns framskjutande. Sporerna aldrig blandade med springtrådar.

3 Fam. **HEPATICÆ** *Juss.* (Lefvermossor). Stammen stundom bål-lik. Bladen oftast flikiga, alltid nervlösa; bladcellerna af ett enda slag. Arkegonierna omgifna af en merändl. sambladig kalk, och derutom af svepeblad. Kapseln öppnande sig i 4, sällan i flere ell. blott 2 flikar [hos några få *Marchantiaceæ* med lock]. Mössan oordentligt bristande i toppen och qvarsittande vid fästet. Sporerna blandade med springtrådar [utom hos *Ricciaceæ*].

ÖFVERSIGT

AF

ORDNINGAR OCH FLOCKAR.

I Fam. BRYACEÆ.

† *Musci pleurocarpi.*

Frukten utgående från stjelkens ell. grenarnes sidor, alltid öppnande sig med ett affallande lock. Peristomet dubbelt [utom hos *Leucodon*].

A. Ordn. HYPNACEÆ.

Dels större, dels smärre, i hög grad föränderliga, på berg, träd ell. i kärr växande mossor, med oftast trinda, mer sällan plattade grenar af all-, två- ell. ensidigt vända, *glatta* [undant. *Hypn. rugosum* och *Hylocom. triquetrum*] blad, hvilkas cellväf oftast är prosenkymatisk *)—jemnbred, merånd med qvadratiska, *ofta uppblåst vidgade* bashörnceller. Kapseln utdraget skaftad. Mössan ensidig.

a — *Camptocarpæ:* kaps. *sned* och lutande, *oftast krökt,* alltid med dubbelt peristom; det inre perist. *med* fina, hårlika mellanflikar (cilier) mellan de 16 bredare tänderna.

1 Flocken *Hypneæ:* kapselns lock koniskt, med *intet ell. kort* spröt.

1. Hylocomium. 2. Hypnum. 3. Brachythecium. 4. Camptothecium. 5. Amblystegium. 6. Plagiothecium.

2 Flocken *Eurhynchieæ:* kapselns lock *långt sprötspetsadt.*

7. Rhynchostegium. 8. Eurhynchium. 9. Thamnium.

b — *Orthocarpæ:* stjelk och grenar alltid trinda af all-, säll. ensidiga blad; kaps. upprät, *rak och regelbunden,* med dubb. peristom [endast hos *Leucodon* enkelt]; det inre perist. *ofta utan* cilier.

3 Flocken *Pylaisieæ:* inre peristomets tänder nedtill förenade medelst en *ganska bred,* veckig hinna, vanl. med mellanliggande cilier.

10. Homalothecium. 11. Isothecium. 12. Orthothecium. 13. Pylaisia. 14. Thedenia.

4 Flocken *Cylindrothecieæ:* inre peristomets tänder ända till basen *åtskiljda* ell. förenade medelst en *mycket smal* hinna, *alltid utan* cilier.

15. Cylindrothecium. 16. Platygyrium. 17. Leucodon. 18. Climacium. 19. Lescuræa. 20. Antitrichia.

---

*) Med *prosenkymatisk* cellväf förstås här den, hvars särskilda celler äro långsträckta, vidast på midten och med de afsmalnande, tillspetsade ändarne fogade intill hvarandra; med *parenkymatisk* åter den, hvars celler äro jemförelsevis vida, sexkantiga eller rektangulära och med afplattade ändar stöta intill de ofvan och nedom dem belägna.

B. Ordn. NECKERACEÆ.

Teml. stora, vanl. mattvis växande, pargreniga sten- ell. trädmossor, *plattade af 2-sidigt rigtade, glatta* blad af upptill rhombiska, nedtill smala, långsträckta, *aldrig vid baskörnen uppblåsta* celler. Kapseln dels n. oskaftad, dels utdraget skaftad, *rak och regelbunden;* det inre perist. med inga ell. korta cilier. Mössan [hos de Skand.] ensidig.

5 Flocken *Neckereæ:* karakt. som Ordn.

21. Neckera. 22. Homalia.

C. Ordn. FABRONIACEÆ.

Små, mjuka och tufviga, oordentligt förgrenade trädmossor, med *nervlösa, glatta* blad af lös cellväf; cell. upptill rhombiska, *vid bladens kanter och bas qvadratiska,* klorofyllrika. Kapseln skaftad, regelbunden ell. föga krökt. Mössan ensidig.

6 Flocken *Habrodonteæ:* bladen *långspetsade;* tvåbyggare; kaps. regelbunden; inre perist. oordentligt flikadt, *hinnaktigt och ofärgadt.*

23. Habrodon.

7 Flocken *Myrinieæ:* bladen *trubbiga;* sambyggare; kaps. ofta något krökt; inre peristomets tänder *fasta, färgade* [n. brandgula].

24. Myrinia.

D. Ordn. PTEROGONIACEÆ.

Smärre, tufvadt ell. mattlikt växande sten- och trädmossor, med vanl. knippevisa, något bågböjda grenar, glänsande, *starkt papillösa* blad af upptill prosenkymatiska celler utan klorofyll, *med kort nerv.* Kaps. skaftad, upprät och *regelbunden.* Mössan ensidig.

8 Flocken *Pterogonieæ:* karakt. som Ordn.

25. Pterogonium. 26. Pterigynandrum.

E. Ordn. LESKEACEÆ.

Dels smärre, dels större, tufvade ell. mattlika, ofta pargreniga, träd- och stenmossor [några få arter växande i kärr], *med talrika parafyllier* på stjelken, flerradiga, all-, stund. något ensidiga, glanslösa, oftast nervförsedda, *papillösa* [undant. *Pseudolesk. tect.*] blad, af upptill tät, *parenkymatisk* och klorofyllrik cellväf. Kapseln skaftad, regelbunden och upprät [hos *Leskea* och *Anomodon*] ell. sned och lutande, ofta krökt. Mössan ensidig.

9 Flocken *Thujidieæ:* plattade, *engång—3dubb. pargreniga.* Stjelkbladens celler *i spetsen och längs kanterna rundade, längs midten smala, långsträckta.* Kaps. *lutande och krökt,* oval ell. cylindrisk; inre perist. med cilier.

27. Thujidium. 28. Heterocladium.

10 Flocken *Pseudoleskeeæ:* stj. *oordentligt förgrenad—n. pargrenig.* Bladens *alla celler n. likformiga,* rundade ell. qvadratiska. Tvåbyggare. Kaps. *lutande, n. äggformig;* inre perist. dels med, dels utan cilier.

29. Pseudoleskea.

11 Flocken *Leskeeæ:* stjelken och bladcell. *som i föreg. flock.* Kaps. *upprät, cylindriskt aflång;* inre perist. utan cilier.

30. Anomodon. 31. Leskea. 32. Myurella.

F. Ordn. HOOKERIACEÆ.

Teml. stora, oordentligt förgrenade, *plattade,* jord- eller klippmossor, med *2sidiga, starkt oljeglänsande,* breda och *nervlösa, glatta* blad, af *mycket lös* cellväf; cell. rhombiskt sexsidiga. Sambyggare. Kaps. utdraget skaftad, sned och starkt lutande. Mössan *hättelik.*

12 Flocken *Hookerieæ:* karakt. som Ordn.

33. Hookeria.

G. Ordn. FONTINALACEÆ.

Större, ända till mycket långt utdragna, oordentligt förgrenade *vattenmossor, med oftast 3radiga, glatta* blad af prosenkymatisk cellväf. Tvåbyggare. Kapseln *n. oskaftad ell. tydligt* skaftad, meränd. regelbunden; det inre peristomets tänder medelst fina tvärlister öfverallt, ell. endast upptill, *förenade till en gallerlik, hög kägla*. Mössan hättelik ell. ensidig.

13 Flocken *Dichelymeæ:* bladen *med* nerv; kaps. längre ell. kortare, dock *tydligt skaftad;* mössan ensidig.

34. Dichelyma.

14 Flocken *Fontinaleæ:* bladen *utan* nerv; kaps. *n. oskaftad;* mössan hättelik.

35. Fontinalis.

†† *Musci acrocarpi.*

Frukten i stjelkens eller grenarnes spets [undantag. *Anoectangium, Cinclidotus, Tortula squarrosa,* några *Fissidens*-arter och *Octodiceras*], med dubbelt, enkelt ell. intet peristom.

I. M. stegocarpi.

Kapseln öppnande sig regelbundet med ett tydligt och affallande lock [undantag. *Systegium*].

H. Ordn. BUXBAUMIACEÆ.

Vanl. spridt växande jordmossor, med *ingen ell. mycket kort* stjelk. Bladen dels tjocka och fasta, dels [perichæt.bl.] tunna och genomskinliga, af parenkymatisk cellväf [hos *Buxbaumia* försvunna före fruktens utbildning]. Tvåbyggare. Kapseln på ett utdraget, *tjockt och sträft skaft, ell. oskaftad, stor, snedt äggformig, med dubb. peristom;* det inre af en *kägelformig, veckig hinna;* det yttre mycket litet, otydligt, ell. af 3—4 tandrader. Mössan ytterst liten, hätte- ell. kägellik.

Flocken *Buxbaumieæ:* karakt. som Ordn.

36. Buxbaumia. 37. Diphyscium.

I. Ordn. GEORGIACEÆ.

Smärre, tufvade ell. spridda jord- ell. klippmossor. Bladens cellväf parenkymatisk, af sexsidigt rundade ell. rektangulära, sparsamt klorofyllförande celler. Sambyggare. Kapseln skaftad, *upprät och regelbunden, med enkelt peristom af 4 tänder*. Mössan hättelik.

16 Flocken *Tetraphideæ:* karakt. som Ordn.

38. Tetraphis. 39. Tetrodontium.

K. Ordn. POLYTRICHACEÆ.

Oftast ganska stora, vanl. tufvade kärr- och jordmossor, med vanl. enkel stjelk och *tjocka* [undantag. *Catharinea*] blad, af parenkymatisk, vid basen något genomskinlig cellväf. Tvåbyggare [utom *Cath. undulata*]. Kapseln utdraget skaftad, regelbunden, upprät ell. lutande, *trind ell. 4—6kantig, ofta med bihang vid basen.* Perist. *enkelt af 32—64 tänder, upptill sammanbundna af en mynn. tillslutande hinna.* Mössan ensidig, *vanl. hårig,* omslutande hela kaps.

17 Flocken *Polytricheæ:* karakt som Ordn.

40. Polytrichum. 41. Pogonatum. 42. Oligotrichum. 43. Catharinea.

L. Ordn. BRYACEÆ [i eg. men.].

För det mesta teml. stora, oftast tufvade och greniga mossor, väx. på högst olikartade lokaler, med dels glatta, dels papillösa blad, af öfverallt parenkymatisk ell. i bladens öfre del prosenkymatisk cellväf. Kapseln vanl. långt skaftad och *mot spetsen tjockast*, regelbunden ell. sned, oftast lutande—hängande, mer säll. upprät, *vanl. med dubbelt peristom* [enkelt blott hos *Mielichhof.*, *Conostom.* och *Bartr. breviseta*]. Mössan ensidig [end. hos *Cinclidium* kägellik].

18 Flocken *Timmieæ:* tufvade bergmossor, med på öfre sidan *papillösa* blad, af upptill tät parenkymatisk, vid basen lösare och genomskinlig cellväf. Kaps. långt skaftad, *n. regelbunden, aflång, slät,* lutande med *dubb.* peristom.

44. Timmia.

19 Flocken *Bartramieæ:* tufvade sten- ell. jordmossor, med blad *som föreg. flock* [endast hos *B. Oederi* glatta]. Kapseln långt, mer säll. kort skaftad, *snedt rundad, refflad,* med *dubb.* peristom [undant. *Conostomum* och *Bartr. breviseta*].

45. Breutelia. 46. Philonotis. 47. Conostomum. 48. Bartramia.

20 Flocken *Aulacomnieæ:* tufvade kärr- ell. jordmossor, med *papillösa* blad af öfverallt ell. blott i deras öfre del tät och rundad cellväf. Kapseln långt skaftad, *aflång ell. cylindrisk, sned* och böjd åt sidan, *refflad,* med *dubb.* peristom.

49. Gymnocybe. 50. Aulacomnium.

21 Flocken *Meesieæ:* tufvade, till en del ganska stora kärrmossor, med de *oftast glatta* bladens cellväf *öfverallt tät* [hos *Amblyodon* öfverallt lös] och parenkymatisk. Kaps. vanl. *mycket långt skaftad, sned* och n. upprät, *slät,* med *dubb.* peristom.

51. Paludella. 52. Meesia. 53. Amblyodon. 54. Catoscopium.

22 Flocken *Mnieæ:* tufvade, vanl. stora kärr- ell. skogsmossor, med *glatta* blad, af *öfverallt vid, parenkymatisk* cellväf [undant. *Mn. cinclidioides*]. Hanblrna *skiflika.* Kaps. långt skaftad, *regelbunden, vanl. nedböjd, slät,* med *dubb.* peristom.

55. Cinclidium. 56. Mnium.

23 Flocken *Bryeæ:* tufvade kärr- ell. jord- [mer säll. sten-] mossor, med glatta blad af *prosenkymatisk cellväf i deras öfre del.* Hanblrna *knopplika.* Kaps. långt skaftad, regelbunden ell. sned, *slät,* oftast lutande ell. hängande, med *dubb.* peristom.

57. Zieria. 58. Anomobryum. 59. Bryum. 60. Webera. 61. Leptobryum.

24 Flocken *Pleurobryeæ:* tufviga, greniga, glänsande klippmossor, med *glatta* blad af ända från spetsen till basen *likformig* cellväf. Kaps. teml. långt skaftad, *från stjelkens sidor, regelbunden, päronlik,* med *enkelt* peristom af 16, hela och n. jemnbreda tänder.

62. Mielichhoferia.

M. Ordn. FUNARIACEÆ.

Meränd. små jordmossor, med *kort, enkel stjelk och breda, glatta blad af stora,* rhombiskt sexsidiga celler, med föga klorofyll och förenade till *en mycket lös* cellväf. Kaps. långt skaftad, regelbundet ell. snedt *päronlik,* med *enkelt* [*Discelium*], dubbelt [*Funaria*] *ell. intet* peristom. Mössan oftast slutl. ensidig.

25 Flocken *Physcomitrieæ:* bladen *med nerv.* Sambyggare. Kaps. n. *päronlik,* vanl. upprät, med *dubbelt ell. intet* perist.

63. Funaria. 64. Physcomitrium. 65. Pyramidula.

26 Flocken *Discelieæ:* mycket små, strödda jordmossor med *nervlösa* blad. Tvåbyggare. Kaps. n. *klotrund,* lutande, med *enkelt* peristom af 16 långa, spetsade, längs midten sprickfulla tänder.

66 Discelium.

N. Ordn. SPLACHNACEÆ.

Tufvade kärr- ell. bergmossor, de flesta växande i spillning efter växtätande djur. Bladen *som i föreg Ordn.* Kaps. ofta mycket långt skaftad, *regelbunden, vid basen försedd med ett omv. koniskt, klot- ell. skärmformigt, ofta stort och färgadt bihang ell. en lång hals;* peristomet *enkelt* af 16—32 tänder, sällan [hos *Oedipod.*] felande. Mössan *hätte- ell. kägellik,* end. hos *Oedipod.* ensidig.

27 Flocken *Splachneæ:* kapselns bihang af *annan* färg än kaps. och, oftast betydligt, *vidare* än denna.

67. Splachnum. 68. Tetraplodon.

28 Flocken *Taylorieæ:* kapselns bihang af *samma* färg som kaps., *smalare* än denna, halslikt.

69. Tayloria. 70. Dissodon. 71. Oedipodium.

O. Ordn. SCHISTOSTEGACEÆ.

Mycket små jordmossor, med *2:ne slag af stjelkar:* sterila, som äro *ormbunklika af på kant fästade och vid basen sammanflytande blad,* samt fruktbärande med på vanl. sätt fästade (horizontela) blad. Alla bl. *nervlösa, med mycket lös* väf af rhomboidiska celler. Tvåbyggare. Kapseln ytterst liten, skaftad, klotrund, *utan* peristom. Mössan *kägellik.*

29 Flocken *Schistostegeæ:* kar. som Ordn.

72. Schistostega.

P. Ordn. GRIMMIACEÆ.

Vanl. greniga och tufvade sten- och trädmossor, med *oftast papillösa* blad, hvilkas cellväf är parenkymatisk, *upptill af små, rundadt sexkantiga,* klorofyllrika celler, vid basen vanl. genomskinlig. Kapseln dels n. oskaftad, dels med mer och mindre utdraget skaft, *regelbunden,* med dubbelt [de flesta arter i flocken *Orthotricheæ*], enkelt ell. stundom [*Hedwigieæ* och *Zygodonteæ*] intet peristom. Mössan *hätte- ell. kägellik* [utom hos *Zygodont.* och en del *Grimmieæ*].

30 Flocken *Encalypteæ:* mer och mindre greniga klipp- och jordmossor, med *tunglika, upptill tjocka och papillösa,* vid basen glatta och genomskinliga blad. Kaps. *långt skaftad,* upprät, *regelbunden, cylindrisk,* med *enkelt* peristom af 16 tänder [någongång felande; hos ett par arter omgifvande en inre, tandlikt flikad hinna]. Mössan *kägellikt cylindrisk, glatt,* omslutande hela kaps.

73. Encalypta.

31 Flocken *Orthotricheæ:* tufvade och greniga träd- ell. stenmossor, med *nervförsedda, papillösa,* vid basen mer genomskinliga blad. Kapseln *kort skaftad—oskaftad, oftast refflad ell. strimmig,* med dubbelt ell. enkelt [hos *O. gymnost.* intet] peristom. Mössan stor och *vid, hättelik, oftast hårig.*

74. Orthotrichum. 75. Ulota.

32 Flocken *Zygodonteæ:* som *föreg. Flock.* Kaps. *kort skaftad,* regelbunden, *refflad, utan* peristom [de Skand. arterna]. Mössan *ensidig,* glatt.

76. Zygodon. 77. Amphoridium.

33 Flocken *Ptychomitrieæ:* tufvade och greniga stenmossor, med *nervförsedda, svagt ell. icke papillösa,* vid basen genomskinliga blad. Kapseln långt ell. kort skaftad, *regelbunden,* med *enkelt* peristom af 16, *2delade ell. gallerlikt håliga* tänder. Mössan stor, på längden starkt veckig, *hättelik, glatt.*

78. Ptychomitrium. 79. Coscinodon.

34 Flocken *Hedwigieæ:* tufvade och greniga klipp-, stund. trädmossor, med ***nervlösa, papillösa,*** teml. breda blad. Sambyggare. Kaps. ***n. oskaftad, klotrund, utan*** peristom. Mössan ***hättelik,*** slät, vid basen flikig ell. ensidigt uppbristande.

80. Hedwigia. 81. Hedwigidum.

35 Flocken *Grimmieæ:* tufvade, vanl. klynnegreniga klippmossor, oftast af mörk, brun ell. svartaktig färg, ***med blad som Flock. Ptychomitr.*** Kaps. ***oftast tydligt skaftad,*** regelbunden, med ***enkelt*** peristom af 16, hela ell. 2—3delade tänder [undant. ***Gr. anodon.***, som saknar peristom]. Mössan ***som i föreg. Flock.***

82. Grimmia. 83. Racomitrium.

36 Flocken *Cinclidoteæ:* oordentligt förgrenade vattenmossor, med nervförsedda, ***föga papillösa*** blad af ***ända till basen*** tät cellväf. Kaps. ***på mycket kort skaft från korta sidogrenar,*** med ***enkelt*** peristom af 16 långa, uppräta, oordentligt spruckna, flikiga och håliga tänder, nedtill förenade medelst en hinna. Mössan kägellikt ensidig.

84. Cinclidotus.

Q. Ordn. POTTIACEÆ.

Meränd. teml. små, enkla ell. greniga mossor, med dels papillösa, dels glatta blad af parenkymatisk cellväf, som vid bladspetsen är tät och klorofyllrik, vid basen lös och vattenklar. Kapseln skaftad, ***n. alltid regelbunden,*** med ***enkelt*** peristom af 16, n. ***till basen 2delade,*** eller 32 tänder, mer sällan [inom slägtet ***Pottia***] utan perist. Mössan ***ensidig.***

37 Flocken *Trichostomeæ:* bladen ***allsidiga,*** mer säll. ensidiga. Kaps. oftast ***regelbunden och upprät,*** med ***32 odelade, hårfina*** tänder, vid basen förenade medelst en ***tydlig,*** stund. ganska bred hinna.

85. Tortula. 86. Desmatodon. 87. Trichostomum. 88. Leptotrichum.

38 Flocken *Ceratodonteæ:* jordmossor, med ***allsidiga*** blad. Tvåbyggare. Kaps. något ***sned och krökt, lutande, med 16, nedtill tätt ledade, n. ända till basen*** regelbundet 2delade tänder.

89. Trichodon. 90. Ceratodon.

39 Flocken *Distichieæ:* berg- och kärrmossor, ***plattade af 2sidigt vända,*** glänsande blad. Sambyggare. Kaps. upprät ell. lutande, med ***16, ända till basen åtskiljda,*** djupt 2delade, ofta oordentligt sprickfulla tänder.

91. Distichium.

40 Flocken *Pottieæ:* jordmossor [utom ***Euclad.***], med ***allsidigt*** vända blad. Kaps. regelbunden, upprät, ***utan peristom ell. med 16—32, n. till basen åtskiljda*** tänder.

92. Eucladium. 93. Didymodon. 94. Pottia.

R. Ordn. SELIGERIACEÆ.

Vanl. ***mycket små*** [1—3 lin., säll. tumshöga] klippmossor, med spridda, smala, ***glatta,*** nervförsedda blad, hvilkas cellväf är tät, af upptill qvadratiska, vid basen rektangulära ell. öfverallt jemnbreda celler. Kaps. vanl. skaftad, ***regelbunden,*** med ***enkelt*** peristom af 16 ***odelade*** tänder, stund. utan peristom. Mössan ***ensidig*** [hos de Skand. arterna].

41 Flocken *Blindieæ:* ***½—2 tum höga,*** tufvade fjellmossor. Bladbasens hörnceller ***starkt vidgade ell. uppblåsta,*** vanl. af brun färg. Kaps. med 16 tänder ell. [hos ***Stylosteg.***] utan peristom.

95. Blindia. 96. Stylostegium.

42 Flocken *Seligerieæ:* ***ytterst små, en ell. par lin. höga,*** gruppvis växande stenmossor. Bladbasens hörnceller ***icke större än de öfr.*** Kaps. med 16 tänder, säll. [hos ***Selig. Donniana***] utan peristom.

97. Seligeria.

S. Ordn. FISSIDENTACEÆ.

Plattade mossor, med *2sidigt och på kant fästade* nervförsedda blad, hvilkas nedre del synes *dubbel af ett vinglikt bihang.* Cellväfven tät, parenkymatisk. Kapseln regelbunden ell. omärkligt sned, på skaft dels från stjelkens spets, dels från dess sida, med *enkelt* peristom af 16, vanl. *till midten* 2klufna tänder. Mössan ensidig ell. hättelik.

43 Flocken *Fissidenteæ:* karakt. som Ordn.

98. Octodiceras. 99. Fissidens.

T. Ordn. LEUCOBRYACEÆ.

Tätt tufvade mossor, med *hvitblå, i torrt tillstånd mycket spröda, allsidiga, nervlösa* blad, hvilkas cellväf består *af flere lager*, dels smala klorofyllrika, dels större 4kantiga, tomma och genomskinliga celler. Tvåbyggare. Kapseln skaftad, sned, med peristom *som i föreg. Ordn.* Mössan ensidig.

44 Flocken *Leucobryeæ:* karakt. som Ordn.

100. Leucobryum.

U. Ordn. WEISIACEÆ.

Dels större, dels små och späda, oftast tufvade mossor. Bladens cellväf parenkymatisk, mot bladbasen lösare och genomskinlig, mot spetsen tätare och rik på klorofyll, *vanl. papillös.* Kaps. oftast utdraget skaftad, dels regelbunden, dels sned, med *enkelt* peristom af 16, *meränd. till midten 2klufna* tänder, mer. sällan utan peristom. Mössan *ensidig.*

45 Flocken *Dicraneæ:* bladen *dels breda, dels smala.* Kaps. oftast sned och krökt, med *16, till midten ell. djupare regelbundet 2klufna* tänder [undantag. *Ångströmia* och *Trematod. brevicollis*].

101. Campylopus. 102. Dicranodontium. 103. Dicranum. 104. Dicranella. 105. Ångströmia. 106. Trematodon. 107. Dichodontium. 108. Cynodontium.

46 Flocken *Weisieæ:* bladen *smala,* n. jemnbreda. Kaps. regelbunden, *utan* peristom ell. [hos *Weisia*] med *16, hela ell. oordentligt sprickfulla och grundt* klufna tänder.

109. Weisia. 110. Anoectangium. 111. Gymnostomum. 112. Systegium.

II. M. cleistocarpi.*)

Kapseln utan tydligt lock, affallande oöppnad ell. oregelbundet uppbristande.

V. Ordn. ARCHIDIACEÆ.

Knappt 2—3 lin. höga jordmossor. Kapseln *oskaftad, insänkt mell. bladen.* Mössan *ofullständig, oordentligt sönderbristande och delvis affallande,* delvis qvarsittande vid kapseln.

47 Flocken *Archidieæ:* karakt. som Ordn.

113. Archidium.

---

*) Denna hufvudgrupp, som innefattar de af det gamla slägtet *Phascum* bildade nyare slägtena, har i senaste åren börjat anses icke utgöra en grupp för sig, i följd hvaraf man fördelat hithörande slägten på de särskilda Flockarne inom *M. stegocarpi;* sålunda föras *Archidium* och *Pleuridium* till *Trichostomeæ*, *Sporledera* till *Dicraneæ*, *Phascum*, *Sphærangium*, *Microbryum* och *Ephemerella* till *Pottieæ*, samt *Physcomitrella* och *Ephemerum* till *Physcomitrieæ*. Vid en dylik anordning, som utan tvifvel torde vara den naturligaste, men i närv. arbete skulle på det högsta öka svårigheten att någorlunda kort och säkert begränsa Ordningarne och derför icke nu af utg. följes, måste man utbyta de begge afdelningsnamnen *M. stegocarpi* och *M. cleistocarpi* mot det gemensamma *M. holocarpi.*

X. Ordn. PHASCACEÆ.

Som föreg. Ordn. Kapseln oskaftad ell. säll. på ett kort utskjutande skaft. Mössan *fullständig, affallande hel.*

48 Flocken *Bruchieæ:* bladen mycket smala, lancettlikt *jemnbreda—syllika,* med utlöpande nerv, n. helbräddade. Mössan *hättelik,* vid basen flikig.

114. Sporledera.

49 Flocken *Pleuridieæ:* bladen *som i föreg. Flock,* mot spetsen vanl. otydligt sågade. Mössan *ensidig.*

115. Pleuridium.

50 Flocken *Phasceæ:* bladen *bredt lancettlika—äggrunda* [end. hos *Ephemerella* jemnbreda], af lös cellväf vid basen, tätare vid spetsen, åtminstone de öfre med *utlöpande* nerv, vanl. helbräddade. Mössan dels hättelik, dels ensidig.

116. Phascum. 117. Sphærangium. 118. Microbryum. 119. Ephemerella.

51 Flocken *Ephemereæ:* bladen af *ända upp till spetsen* mycket lös cellväf, med *ingen ell. nedom spetsen försvinnande* nerv, tydligt ell. groft sågade. Mössan *hättelik.*

120. Physcomitrella. 121. Ephemerum.

III. M. schizocarpi.

Kapseln öppnande sig regelbundet i 4, upptill sammanhängande flikar, mellan hvilka sporerna utsläppas.

Y. Ordn. ANDREÆACEÆ.

Svartaktiga ell. mörkbruna, tufvade och klynnegreniga bergmossor, med *papillösa* blad, med ell. utan nerv, af mot bladspetsen tättsittande, *rundade* celler. Kapseln *kort skaftad,* rund ell. äggformig. Mössan mycket liten och flygtig, *hättelik.*

52 Flocken *Andreæeæ:* karakt. som Ordn.

122. Andreæa.

---

2 Fam. SPHAGNACEÆ.

123. Sphagnum.

---

3 Fam. HEPATICÆ.

A. Ordn. JUNGERMANNIACEÆ.

Stjelken *oftast bladig,* mer säll. bål-lik. Kapseln skaftad, upprät, *ensam i skaftets spets* och *regelbundet öppnande sig i 4 flikar* [undantag. *Fossombronia*]. Sporerna blandade *med* springtrådar. *Jungermannia L.*

a — *Foliosæ:* med tydligt skiljd stjelk och 2sidiga blad.

α — Bladen underliggande *); kaps. regelbundet öppnande sig i 4 flikar.

1 Flocken *Gymnomitrieæ:* bladen hela ell. i spetsen 2flikiga, med inga ell. mycket små stipler. Honblr *i stjelkens spets;* kalken *ingen ell. hopväxt med svepebladen.*

124. Gymnomitrium. 125. Sarcoscyphus. 126. Alicularia. 127. Southbya.

2 Flocken *Jungermannieæ:* bladen hela ell. flikiga, med inga eller mycket små stipler [undantag. *Jungerm. æquifoliæ*]. Honblr *i spetsen af stjelken ell. en egen sidogren;* honkalken *fri*, merändels framskjutande mellan svepebladen.

128. Plagiochila. 129. Scapania. 130. Jungermannia. 131. Trigonanthus. 132. Sphagnoecetis. 133. Lophocolea. 134. Harpanthus. 135. Chiloscyphus.

3 Flocken *Geocalyceæ:* bladen 2flikiga, med små stipler. Honkalken [ell. egentl. ett densamma oskiljaktigt omslutande fruktfäste] *omedelbart från stjelkens baksida, pålikt nedhängande, köttig,* utan svepeblad, öppnande sig *bredvid sin fästpunkt.*

136. Geocalyx.

β — Bladen öfverliggande *); kaps. som i afd. — α.

4 Flocken *Trichomanoideæ:* bladen oftast *grundt flikiga ell. i spetsen fåtandade;* stipl. stora och breda, säll. inga. Honkalken som i föreg. Flock ell. på en egen kort, småbladig gren från stjelkens baksida.

137. Calypogeja. 138. Lepidozia. 139. Mastigobryum. 140. Physiotium.

5 Flocken *Ptilidieæ:* bladen jemte de mycket stora stiplerna *hårfint mångflikiga* [hos de Skand.]. Honblr i stjelkens spets ell. på en kort sidogren; honkalken i förra fallet sammanflytande med svepet, i det sednare fri och tydlig, med svepeblad vid basen.

141. Trichocolea. 142. Ptilidium.

6 Flocken *Platyphylleæ:* bladen bestående af en stor öfre och en liten undre flik, vanl. helbräddade. Stipl. inga ell. stora. Honkalken vanl. i spetsen af en kort sidogren, mer och mindre *plattad, upptill tvärhuggen, 2läppig.*

143. Radula. 144. Madotheca.

7 Flocken *Jubuleæ:* bladen som i föreg. Flock. Stipl. tydliga, breda. Honkalken som i föreg. Flock, men *trind och uppblåst ell. 4—5kantigt veckad.*

145. Frullania. 146. Lejeunia.

γ — Bladen underliggande; kaps. oregelbundet uppbristande.

8 Flocken *Codonieæ* **): bladen grundt flerflikiga; utan stipler. Honkalken i stjelkens spets. slutl. från sidan, *stor, vidgadt klocklik,* med flikig mynning.

147. Fossombronia.

b — *Frondosæ:* utan särskilda blad; stjelken sjelf blad- ell. bål-lik, bildande ett plattadt och tunnt, mer ell. mindre flikigt stamblad.

9 Flocken *Diplomitrieæ:* stambladet i kanten bugtigt ell. flikigt, med tydlig nerv på undre sidan. Svepet utgående från nervens öfre sida, flikigt. Kalken *stor, rör- ell. bägarlik*, inneslutande mössan.

148. Mörckia.

10 Flocken *Haplolæneæ:* stambl. i spetsen 2flikigt ell. strålformigt, med mer och mindre tydlig nerv. Svepet från nervens öfre sida, kort och bägarlikt ell. felande. *Kalk 0.*

149. Pellia. 150. Blasia.

---

*) Så kallas bladen, när de, sedda från stjelkens öfre sida, hafva sin öfre kant dold under det närmast högre sittande bladets nedre kant; öfverliggande åter, då hvarje blad med sin öfre kant täcker det närmast högre sittande bladets nedre kant.

**) Räknas eg. och rätteligen till nästa afd. *(Frondosæ)*, men då den enda hos oss förekommande arten alltid har tydl. skiljda blad, återfinnes den lättast bland *Foliosæ*.

11 Flocken *Aneureæ:* stambl. odeladt ell. mycket flikigt—n. regelbundet pardeladt, *utan nerv* ell. [hos en art] med spår dertill. Svepet litet, utgående från stambladets kant och hopväxt med den *n. cylindriska, fasta, vanl. håriga ell. knottriga* mössan. *Kalk 0.*

151. Aneura.

12 Flocken *Metzgerieæ:* stambl. *klynnegrenigt deladt i jemnbreda flikar, med smal, tydlig* nerv. Svepet *stort,* utgående från nervens *baksida,* omgifvande den klubblika, fasta och *taggiga* mössan. Kalk 0.

152. Metzgeria.

B. Ordn. MARCHANTIACEÆ.

Stjelken *alltid bål-lik,* vanl. läderartad med porer på öfre sidan, fjäll på den undre. Kapslarne *flere, i spetsen af ett gemensamt skaft,* oftast på undre sidan af ett gemensamt, af skaftet uppburet fruktfäste, och öppnande sig *oregelbundet i flikar ell. tänder, säll. med lock.* Sporerna blandade *med* springtrådar.

13 Flocken *Jecorarieæ:* frukterna med sina svepen *på undersidan af ett gemensamt* skaftadt fruktfäste.

153. Marchantia. 154. Fegatella. 155. Preissia. 156. Fimbriaria. 157. Duvalia. 158. Reboulia. 159. Sauteria.

14 Flocken *Lunularieæ:* frukterna *utan gemensamt fäste,* inom enskilda, fria, i spetsen af det gemensamma skaftet strål- ell. korsformigt ordnade svepen.

160. Clevea.

C. Ordn. ANTHOCEROTACEÆ.

Stambladet *(den bål-lika stj.)* strålformigt flikadt, *mjukt, nervlöst, utan porer och fjäll.* Kapseln kort skaftad från stambladets öfre sida, *nål- ell. smalt skidlik,* öppnande sig *från spetsen nedåt i 2:ne valvler,* med ett hårfint centralstift. Sporerna blandade *med* springtrådar.

15 Flocken *Anthoceroteæ:* karakt. som Ordn.

161. Anthoceros.

D. Ordn. RICCIACEÆ.

Stambladet strålformigt flikadt ell. klynnevis deladt i smalt jemnbreda flikar. Kapslarne [hos de Skand.] *oskaftade, inneslutna i stambl.,* klotrunda, oordentligt uppbristande och uttömmande sporerna genom stambl:s öfre ell. undre yta. Sporerna *utan* springtrådar.

16 Flocken *Riccieæ:* karakt. som Ordn.

162. Riccia.

ÖFVERSIGT AF SLÄGTEN.

I Fam. BRYACEÆ.

A. HYPNACEÆ.

1 Flocken *Hypneæ.*

1 **HYLOCOMIUM.** Stjelken mer och mindre regelbundet *pargrenig, ofta med talrika* parafyllier. Bladen *allsidigt utsperrade, vid basen svagt dubbelnerviga,* af mycket smala, jemnbreda, äfven *i bashörnen n. likformiga* celler. Tvåbyggare. *Kapseln kort och tjock,* ofta n. rundad, på *slätt* fruktskaft. — Pag. 1.

2 **HYPNUM.** Stjelken *oregelbundet* förgrenad, säll. pargrenig, *oftast utan* parafyllier. Bladen *all- ell. ensidiga, med ell. utan* nerv; cellerna smala, jemnbreda, slingriga, bashörncellerna *olikformiga med de öfr. och vanl. uppblåst vidgade,* n. ensamma klorofyllförande. Kaps. *cylindr.—aflång,* på *slätt* skaft. — Pag. 2.

3 **BRACHYTHECIUM.** Grenarne *trinda* af allsidigt utstående ell. tilltryckta, säll. svagt ensidiga, *alltid med enkel nerv* försedda blad. Cellväfven tät, af smalt rhomboidiskt sexsidiga, klorofyllförande, *vid bashörnen vanl. qvadratiska* celler. Fruktskaftet *dels sträft, dels slätt.* — Pag. 14.

4 **CAMPTOTHECIUM.** Grenarne *som hos föreg., gulaktiga och glänsande.* Bladen *starkt strimmiga,* med *enkel* nerv; cellerna mycket smala, jemnbreda, *vid bashörnen små, qvadratiska.* Fruktskaftet *dels sträft, dels slätt.* — Pag. 18.

5 **AMBLYSTEGIUM.** Gren. *oftast trinda* af allsidigt, säll. svagt ensidigt [end. hos en art plattade af 2sidigt] vända, *enkelnerviga ell. nervlösa* blad. Dessas cellväf *lös och mjuk,* vid basen alltid, upptill oftast parenkymatisk [*cell. aldrig jemnbreda*], med klorofyll. Fruktskaftet *alltid* slätt. — Pag. 19.

6 **PLAGIOTHECIUM.** Gren. *plattade af 2sidiga raka ell. med spetsarne ensidigt böjda, nervlösa ell. vid basen otydligt dubbelnerviga* blad, utan parafyllier. Bladcellerna *smalt rhomboidiska—jemnbreda,* med klorofyll. Fruktsk. *alltid slätt.* — Pag. 22.

2 Flocken *Eurhynchieæ.*

7 **RHYNCHOSTEGIUM.** Stj. oregelbundet förgrenad ell. oordentligt pargrenig. Bladen oftast med nerv, *helbräddade ell. otydligt* [undant. *R. ruscif.*] *sågade;* cellväfven till största delen af långa och smala, rhomboidiskt sexsidiga—n. jemnbreda celler. *Sambyggare* [undant. *R. depress.*]. Fruktskaftet *slätt.* — Pag. 24.

8 **EURHYNCHIUM.** Som föreg. Bladen *rundtom tydl. sågade,* af förtjockade celler. *Tvåbyggare* [undant. *E. Teesd.*] Fruktskaftet *sträft* [undant. art. 9—12]. — Pag. 25.

9 **THAMNIUM.** Hufvudgrenarne [från en krypande hufvudstam] uppräta, *upptill trädlikt förgrenade.* Bladen med nerv; cellväfven *tät, af små qvadratiska ell. rundade celler upptill,* smalt aflånga—rektangulära vid basen. Tvåbyggare. Fruktskaftet *slätt.* — Pag. 28.

3 Flocken *Pylaisieæ.*

a — **Bladen med tydlig enkel nerv.**

10 **HOMALOTHECIUM.** Bladen *starkt strimmiga,* med *i spetsen* försvinnande nerv; cellväfven som hos *Camptothec.* Tvåbyggare. Kaps. på skaft *från stjelken,* med yttre perist. *längre* än det inre, hvilket saknar cilier. — Pag. 28.

11 **ISOTHECIUM.** Bladen *ostrimmade,* med nerv *till ell. något ofvan midten;* cellerna smala, vid bashörnen qvadratiska. Tvåbyggare. Kaps. på skaft *från grenarne,* med yttre och inre perist. *jemnhöga;* det sednare med cilier. — Pag. 28.

b — **Bladen nervlösa ell. med otydlig dubbelnerv vid basen.**

12 **ORTHOTHECIUM.** Bladen vid basen otydl. dubbelnerviga ell. n. nervlösa, *oftast starkt strimmiga. Tvåbyggare.* Mössan *liten.* Yttre och inre perist. n. jemnhöga; det sednare med korta ell. inga cilier. — Pag. 29.

13 **PYLAISIA.** Bladen af *mycket tät* cellväf, nervlösa, *ostrimmade. Sambyggare.* Mössan täckande halfva kaps. Locket kägellikt, *utan* spröt. Perist. som hos föreg. — Pag. 30.

14 **THEDENIA.** Bladen af *lös* cellväf, för öfr. *som hos föreg. Sambyggare.* Mössan *stor, täckande hela kaps.* Locket koniskt, *med* spröt. Inre perist. med korta cilier. — Pag. 30.

4 Flocken *Cylindrotheciеæ.*

a — **Bladen nervlösa.**

15 **CYLINDROTHECIUM.** Stj. *n. upprät, pargrenig.* Bladen *ostrimmade.* Kaps. på skaft från stj. och hufvudgrenarne, utdraget cylindrisk, med dubb. peristom. Mössan täckande *hela* kaps. — Pag. 30.

16 **PLATYGYRIUM,** Stj. *krypande, n. pargrenig,* med korta, uppstigande ell. upprätа grenar. Bladen *ostrimmade.* Kaps. på skaft *från stj.,* aflång, med *dubb.* peristom. Mössan täckande *halfva* kaps. — Pag. 30.

17 **LEUCODON.** Stj. krypande, delad i *båglikt uppstigande* grenar. Bladen *strimmiga.* Kaps. på skaft *från grenarne,* aflång, med *enkelt* peristom af 16, djupt 2delade tänder. Mössan täckande *hela* kaps. — Pag. 31.

b — **Bladen med tydlig nerv.**

18 **CLIMACIUM.** Stj. krypande, med *upprätа, upptill trädlikt förgrenade* hufvudgrenar. Kaps. på skaft *från grenarne,* cylindriskt aflång; inre peristomets tänder *n. fria,* långa och längs midten håliga ell. spruckna. Mössan täckande *hela* kaps. — Pag. 31.

19 **LESCURÆA.** Oregelbundet *pargrenig,* med talrika parafyllier. Kaps. på skaft *från stj.,* ovalt aflång; inre peristomets tänder 16, *vid basen förenade* medelst en smal hinna, upptill *oordentligt fliktandade.* Mössan täckande *halfva* kaps. — Pag. 31.

20 **ANTITRICHIA.** Oordentligt *pargrenig.* Kaps. på skaft *från grenarne, oval;* inre peristomets tänder 16, *fria.* Mössan *som hos föreg.* — Pag. 31.

B. — NECKERACEÆ.

5 Flocken *Neckereæ.*

21 **NECKERA.** Bladen *nervlösa ell. med kort dubbelnerv.* Det inre peristomets tänder 16, hårlika, *kortare* än de yttre, och vid basen förenade medelst en *smal* hinna, utan cilier. — Pag. 32.

22 **HOMALIA.** Bladen med *utdragen, enkel* nerv. Det inre peristomets tänder 16, *längre* än de yttre, nedtill förenade medelst en *bred,* veckad hinna; cilier korta ell. inga. — Pag. 33.

C. — FABRONIACEÆ.

6 Flocken *Habrodonteæ.*

23 **HABRODON.** Karakt. som flocken. — Pag. 33.

7 Flocken *Myrinieæ.*

24 **MYRINIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 34.

D. — PTEROGONIACEÆ.

8 Flocken *Pterogoniæ.*

25 **PTEROGONIUM.** Stj. krypande, med *upprätta, knippelikt delade* grenar. Bladnerven *dubbel, mycket kort och otydlig.* Kaps. på skaft från *hufvudgrenarne.* Inre peristomets tänder vid basen förenade medelst *en teml. bred* hinna. Mössan glest hårig. — Pag. 34.

26 **PTERIGYNANDRUM.** Stj. och grenarne *trådlika, nedliggande.* Bladnerven *enkel,* mycket kort, stund. omärklig. Kaps. på skaft från *stjelken.* Inre peristomets tänder *n. utan* hinna vid basen. Mössan glatt. — Pag. 34.

E. — LESKEACEÆ.

9 Flocken *Thujidieæ.*

27 **THUJIDIUM.** Stj. *oftast regelbundet engång—3dubb. pargrenig.* Stjelkbl. starkt strimmiga; nerven *lång och stark, enkel;* cellerna i bladspetsen rundadt, vid basen utdraget sexsidiga. Inre perist. med cilier. — Pag. 34.

28 **HETEROCLADIUM.** Stj. *mer och mindre oordentligt pargrenig.* Bladen med *kort och svag, enkel ell. dubbel* nerv; cellerna *i bladets midt smala, jemnbreda,* vid kanten rundade ell. rundadt sexsidiga. Inre perist. med cilier. — Pag. 35.

10 Flocken *Pseudoleskeeæ.*

29 **PSEUDOLESKEA.** Karakt. som flocken. — Pag. 36.

11 Flocken *Leskeeæ.*

30 **ANOMODON.** Bladen med *stark, enkel* nerv, upptill med *rundade* celler. Tvåbyggare. Kaps. på skaft *från grenarne;* inre peristomets tänder 16, hårlika, fästade skiftevis vid de yttres kant, dels med, dels utan cilier. — Pag. 37.

31 **LESKEA.** Bladen *som hos föreg.* Sam- ell. tvåbyggare. Kaps. på skaft *från stjelken;* inre perist. *utan* cilier. — Pag. 38.

MYURELLA. Bladen tätt tegellagda, *vid basen otydligt dubbelnerviga ell. n. nervlösa,* upptill med *rhombiska* celler. Tvåbyggare. Kaps. på skaft *från stjelken;* inre perist. *med korta* cilier. — Pag. 38.

F. — HOOKERIACEÆ.

12 Flocken *Hookerieæ.*

33 **HOOKERIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 39.

G. — FONTINALACEÆ.

13 Flocken *Dichelymeæ.*

34 **DICHELYMA.** Karakt. som flocken. — Pag. 39.

14 Flocken *Fontinaleæ.*

35 **FONTINALIS.** Karakt. som flocken. — Pag. 40.

H. — BUXBAUMIACEÆ.

15 Flocken *Buxbaumieæ.*

36 **BUXBAUMIA.** Bladen tunna, fransigt flikiga, vid fruktens utveckling bortdöda. Kapseln på *utdraget tjockt skaft,* sned, nedåt bukig; yttre peristomet kort, fastväxt vid det kägelformiga inre, ell. fritt och bestående af *3—4 kransar* oregelbundna tänder. — Pag. 41.

37 **DIPHYSCIUM.** Kapseln *oskaftad,* insänkt mellan tunna borstlika perichætialblad, sned, nedåt bukig, uppåt afsmalnande och trind; yttre peristomet mycket kort, *af 16, otydliga* tänder; det inre kägelformigt. — Pag. 41.

I. — GEORGIACEÆ.

16 Flocken *Tetraphideæ.*

38 **TETRAPHIS.** Stj. *tydlig, utdragen.* Cellväfven *i bladens öfre del tät,* af rundadt sexsidiga celler, *mot basen lösare,* af rektangulära celler. Kaps. *cylindrisk,* till *midten* omgifven af mössan. — Pag. 41.

39 **TETRODONTIUM.** Stj. *mycket kort, knopplik. Alla* bladcellerna *sexsidiga.* Kapseln *oval,* ända till *basen* omsluten af mössan. — Pag. 42.

K. — POLYTRICHACEÆ.

17 Flocken *Polytricheæ.*

40 **POLYTRICHUM.** Bladen *tjocka och fasta,* på *hela* öfre sidan beklädda med längsgående lameller; basen hinnaktig, omslidande. Tvåbyggare. Kapseln *4—6kantig, med bihang* vid basen; peristomets tänder 32—64. Mössan *starkt och tätt hårig.* — Pag. 42.

41 **POGONATUM.** Bladen *som hos föreg.* Tvåbyggare. Kapseln *trind,* cylindrisk—klocklik, *utan bihang* vid basen; peristomet af 32 tänder. Mössan *som hos föreg.* — Pag. 43.

42 **OLIGOTRICHUM.** Bladen *som hos föreg.,* med lameller *blott längsefter* nerven. Tvåbyggare. Kapseln *som hos föreg.* Mössan *glatt ell. gleshårig.* — Pag. 44.

43 **CATHARINEA.** Bladen *tunna,* icke slidomfattande, för öfr. *som hos föreg.* Sam- ell. tvåbyggare. Kapseln *som hos föreg.* Mössan *glatt,* endast upptill beströdd med glesa hår. — Pag. 44.

L. — BRYACEÆ.

18 Flocken *Timmieæ.*

44 **TIMMIA.** Peristomets inre tänder nedtill förenade medelst en bred hinna och till en del, 2—3 tillhopa, sammanhängande upptill. — Pag. 45.

19 Flocken *Bartramieæ.*

45 **BREUTELIA.** Bladen *starkt mångstrimmiga.* Hanblrna *skiflika,* på *egna* stånd. Kaps. *hängande.* Peristomet *dubbelt;* det yttres tänder 16, fria, syllika: det inre af 16 tänder med mellanliggande cilier. — Pag. 46.

46 **PHILONOTIS.** Bladen äggrunda—lancettlika, *ostrimmade ell. vid basen 2strimmiga.* Hanblrna *som hos föreg.* Kaps. *upprät;* perist. som hos föreg. — Pag. 46.

47 **CONOSTOMUM.** Stj. *5kantig af i tydliga rader ordnade* blad. Hanblrna *som hos föreg.* Kaps. *upprät.* Perist. *enkelt,* af 16, upptill i kägelform sammanhängande tänder. — Pag. 47.

48 **BARTRAMIA.** Bladen *borst- ell. lancettlikt syllika.* Hanblrna *knopplika,* på *samma* stånd som honblrna [hos de Skand.]. Perist. *dubbelt* [undant. *B. breviseta*]; det yttres tänder 16, fria, syllika; det inre bestående af en i 16 tänder flikad hinna, stund. otydligt. — Pag. 47.

20 Flocken *Aulacomnieæ.*

49 GYMNOCYBE. Cellväfven i bladens *öfre del* tät, af små rundade celler, mot basen lös, af stora, tunna och tomma, uppblåsta, rektangulära celler i 2 ell. 3 lager. Tvåbyggare. Hanblrna *skiflika,* med *klubblika* safttrådar. Det yttre peristomets tänder 16, spetsiga; det inres äfven 16, med mellanligg. släta cilier. — Pag. 48.

50 AULACOMNIUM. Cellväfven i *hela* bladet tät, af små rundade celler. Tvåbyggare. Hanblrna *knopplika,* med *hårlika* safttrådar. Perist. som hos föreg. — Pag. 48.

21 Flocken *Meesieæ.*

51 PALUDELLA. Bladen *papillösa,* af *tät* cellväf. Tvåbyggare. Hanblrna *skiflika,* med *klubblika* safttrådar. Kapseln *snedt aflång,* n. upprät; yttre peristomets tänder *spetsiga, jemnhöga* med det inres. — Pag. 48.

52 MEESIA. Bladen *glatta,* af *tät,* finmaskig cellväf. Två- ell. mångbyggare, ell. med 2könade blr. Hanblrna *som hos föreg.* Kaps. *snedt päronlik;* yttre peristomets tänder *trubbiga, mycket kortare* än det inres, medelst en nätlik flygtig väfnad *förenade* tänder. — Pag. 49.

53 AMBLYODON.*) Bladen *glatta,* af *mycket lös,* grofmaskig cellväf. Mångbyggare. Hanblrna *n. skiflika,* med *klubblika* safttrådar. Kaps. och yttre perist. *som hos föreg.;* det inre peristomets tänder långa, spetsiga, sinsemellan *fria.* — Pag. 49.

54 CATOSCOPIUM. Bladen *glatta,* af *tät,* finmaskig cellväf. Tvåbyggare. Hanblrna *knopplika,* med *hårlika* safttrådar. Kaps. *snedt rundad,* lutande; peristomets yttre tänder trubbiga, korta och flygtiga, de inre otydliga, ofullständiga. — Pag. 49.

22 Flocken *Mnieæ.*

55 CINCLIDIUM. Det yttre peristomets tänder korta, det inres *upptill hopvuxta i form af ett hvalf ell. en höghvälfd kägla.* Mössan *kägellik.* — Pag. 50.

56 MNIUM. Det inre peristomets tänder 16, *upptill fria,* med mellanliggande släta cilier. Mössan *ensidig.* — Pag. 50.

23 Flocken *Bryeæ.*

57 ZIERIA. Nyskotten *från stjelkens spets,* trinda. Bladen ovala ell. äggrunda, tätt tegellagda, af *mycket lös, sexsidigt rhombisk* cellväf. Tvåbyggare. Kapseln päron- ell. klubblik, nedböjd ell. lutande; det inre peristomets tänder längre än det yttres, med *mycket korta och släta ell. inga* cilier. — Pag. 54.

58 ANOMOBRYUM. Nyskotten *som hos föreg.* Bladen som hos föreg., men af upptill *mycket smala, jemnbreda* celler. Tvåbyggare. Kapseln aflång, nedböjd; det inre peristomets tänder kortare än det yttres; cilierna *med skarpa sidotaggar.* — Pag. 55.

59 BRYUM. Nyskotten *som hos föreg.* Bladen *oftast ovala ell. bredare,* n. alltid utstående, med *upptill sexsidigt rhombiska,* nedtill utdraget sexsidiga celler. Två- ell. sambyggare, ell. med 2könade blr. Kaps. klubb- ell. päronlik, stund. n. klotrund, *lutande—hängande;* det inre peristomets tänder kortare än det yttres, ell. af samma längd; cilierna *med skarpa sidotaggar ell. i lederna knutigt vidgade,* säll. felande. — Pag. 55.

60 WEBERA. Nyskotten *från stjelkens bas* [undant. *W. Ludwigii*]. Bladen *lancettlika, säll. bredare,* med *upptill smala, n. jemnbreda,* mot basen utdraget sexsidiga celler. Två- ell. sambyggare, säll. med 2könade blr. Kaps. päronlik—n. cylindrisk, *nedböjd ell. lutande;* inre peristomets tänder icke längre än det yttres, med *släta, ofta felande ell. mycket korta* cilier. — Pag. 62.

61 LEPTOBRYUM. Nyskotten *som hos föreg.* Bladen *borstfint syllika,* med mycket bred nerv, *smala, n. öfverallt jemnbredt sexsidiga* celler. Blrna 2könade. Kaps. *päronlik, nedböjd;* det inre peristomets tänder kortare än det yttres; cilierna *med skarpa sidotaggar.* — Pag. 65.

*) Föres af flere nyare förf., på grund af bladens cellväf, till *Funariaceæ.*

24 Flocken *Pleurobryeæ.*

62 **MIELICHHOFERIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 65.

M. — FUNARIACEÆ.

25 Flocken *Physcomitrieæ.*

63 **FUNARIA.** Kapseln på *smalt* skaft, *snedt päronformig* och med *dubbelt* peristom, eller regelbunden med otydligt peristom. Mössan *ensidig,* omslutande *större delen* af kaps. — Pag. 66.

64 **PHYSCOMITRIUM.** Kapseln på *kort och tjockt* skaft, uppråt och *regelbunden, klotrund, utan* peristom. Mössan *hättelik,* vid basen flikig, knappt omslutande *halfva* kapseln. — Pag. 67.

65 **PYRAMIDULA.** Kaps. *som hos föreg., rundadt päronformig.* Mössan *uppblåst 4kantig,* inneslutande *hela* kaps. och öppnande sig *med en längdspricka på sidan,* men hophängande upptill och nedtill. — Pag. 67.

26 Flocken *Disceliéæ.*

66 **DISCELIUM.** Karakt. som flocken. — Pag. 67.

N. — SPLACHNACEÆ.

27 Flocken *Splachneæ.*

67 **SPLACHNUM.** Bladens cellväf *mycket lös och grofmaskig.* Oftast 2byggare. Kapseln *vanl. mycket långt* [2—6 tum] skaftad; bihanget *oftast stort, flere gånger* vidare än kaps. [undant. *S. Wormskj.*]. Mössan *hättelik.* — Pag. 67.

68 **TETRAPLODON.** Bladens cellväf *mindre lös och grofmaskig.* Sambyggare. Kapseln *på föga utdraget* [säll. tumshögt] skaft; det aflångt ell. omv. äggformiga bihanget *föga vidare* än kaps. Mössan slutl. *ensidigt klufven.* — Pag. 68.

28 Flocken *Taylorieæ.*

69 **TAYLORIA.** Bladen *spetsiga.* Sambyggare. Kapseln teml. långt skaftad, med omv. kägellik hals, *16 ell. 32 parvisa,* i torrt tillstånd *utåt nedböjda* tänder. Mössan *hättelik.* — Pag. 69.

70 **DISSODON.** Bladen *rundtrubbiga.* Mångbyggare. Kapseln som hos föreg., *med 16,* i torrt tillstånd *upprätta* tänder. Mössan *hättelik.* — Pag. 69.

71 **OEDIPODIUM.** Bladen *rundtrubbiga.* Mångbyggare. Kaps. på ett tjockt skaft, *klotrund, med lång hals, utan* peristom. Mössan *ensidig.* — Pag. 70.

O. — SCHISTOSTEGACEÆ.

29 Flocken *Schistostegeæ.*

72 **SCHISTOSTEGA.** Karakt. som flocken. — Pag. 70.

P. — GRIMMIACEÆ.

30 Flocken *Encalypteæ.*

73 **ENCALYPTA.** Karakt. som flocken. — Pag. 70.

31 Flocken *Orthotricheæ.*

74 **ORTHOTRICHUM.** Bladen torra *n. raka;* cellerna i deras nedre del närmast nerven *breda, rektangulära, vattenklara,* de vid kanten qvadratiska, *mindre talrika* än i följ. slägte. Kapseln *dels längre, dels kortare* än skaftet, slät ell. fårad, med enkelt ell. dubbelt [de inre, oftast hårlika tänd. 8 ell. 16], sällan [*O. gymnost.*] utan peristom. Mössan med *raka* hår, stund. glatt. — Pag. 72.

75 **ULOTA.** Bladen *krusiga* [undant. *U. Hutchinsiæ*]; cellerna i deras nedre del närmast nerven *smalt jemnbreda, fylda med klorofyll,* vid kanten stora, qvadratiska, genomskinliga. Kapseln *kortare* än sitt skaft, fårad eller strimmig, med enkelt ell. dubbelt peristom [de inre hårlika tänd. alltid 8]. Mössans hår *krokiga,* vanl. gula. — Pag. 77.

32 Flocken *Zygodonteæ.*

76 **ZYGODON.** Stjelkarne *vid basen* förenade medelst rotludd. Kapseln *utdraget* skaftad, aflång, *något* reflad. — Pag. 79.

77 **AMPHORIDIUM.** Stjelkarne *ända upp till toppen* förenade medelst rotludd. Kapseln *kort* skaftad, urnelik, *starkt* reflad. — Pag. 79.

33 Flocken *Ptychomitrieæ.*

78 **PTYCHOMITRIUM.** Sambyggare. Kapseln *långt* skaftad, med n. till basen *2delade* tänder. Mössan nående ned på *halfva* kapseln. — Pag. 79.

79 **COSCINODON.** Tvåbyggare. Kapseln *mycket kort* skaftad, *n. insänkt mellan bladen,* med *gallerlikt håliga* tänder. Mössan omslutande *hela* kapseln. — Pag. 80.

34 Flocken *Hedwigieæ.*

80 **HEDWIGIA.** *Utan* trådsmala skott. Bladen *starkt* papillösa, med vanl. *genomskinlig och hvit* spets. Kapseln *n. oskaftad.* Mössan hättelik. — Pag. 80.

81 **HEDWIGIDIUM.** *Med* trådsmala skott. Bladen *omärkligt* papillösa, *icke* genomskinliga i spetsen. Kapseln *tydligt* skaftad. Mössan 2—3klufven ell. ensidig. — Pag. 80.

35 Flocken *Grimmieæ.*

82 **GRIMMIA.** Bladbasens celler *qvadratiska—rektangulära,* med *raka* väggar. Sam- och tvåbyggare. Kaps. vanl. oval, med *hela ell. oordentligt klufna och håliga,* säll. [hos *G. anodon*] felande tänder. — Pag. 80.

83 **RACOMITRIUM.** Bladbasens celler *smala, jemnbreda,* med *ojemna, likasom anfrätta* väggar. Tvåbyggare. Kapseln oval—aflång, med långa, *n. till basen 2—3-delade* tänder. — Pag. 85.

36 Flocken *Cinclidoteæ.*

84 **CINCLIDOTUS.** Tvåbyggare. Kapseln äggformig, kort skaftad. — Pag. 87.

Q. — POTTIACEÆ.

37 Flocken *Trichostomeæ.*

85 **TORTULA.** Bladen dels breda, dels smala, upptill med *rundade ell. kort sexsidiga* celler, *papillösa.* Två- ell. sambyggare; säll. med 2könade blr. Kaps. aflång ell. cylindrisk, stund. något krökt, med 32, långa och hårlika, *skruflikt sammanvridna* tänder. — Pag. 88.

86 **DESMATODON.** Bladen aflånga—äggrunda, trubbade med ell. utan udd, *papillösa.* Sambyggare. Kaps. oval ell. aflång, med 32, parvisa, *raka ell. svagt vridna,* hårlika tänder. — Pag. 93.

87 **TRICHOSTOMUM.** Bladen lancettlika—n. jemnbreda, *för öfr. som hos Tortula.* Tvåbyggare [de Skand. arterna]. Kapseln aflång ell. cylindrisk, med 32, parvisa, *raka* tänder. — Pag. 94.

88 **LEPTOTRICHUM.** Bladen oftast syllika, upptill med *rektangulära—rhomboidiska* celler, *glatta.* Två- och sambyggare. Kapseln *som hos föreg.* — Pag. 95.

38 Flocken *Ceratodonteæ.*

89 **TRICHODON.** Bladen smala, upptill med *långa, smalt jemnbreda* celler, *glatta.* Kapseln cylindrisk, något krökt, *slät.* — Pag. 96.

90 **CERATODON.** Bladen smala, upptill med ***rundadt qvadratiska*** celler, ***papillösa.*** Kapseln aflång, något krökt, ***refflad.*** — Pag. 96.

39 Flocken *Distichieæ.*

91 **DISTICHIUM.** Karakt. som flocken. — Pag. 96.

40 Flocken *Pottieæ.*

92 **EUCLADIUM.** Bladen ***smala,*** tydligt papillösa. ***Tvåbyggare.*** Kapseln ovalt aflång, med ***16, i spetsen 2—3klufna ell. oordentligt håliga*** tänder. — Pag. 97.

93 **DIDYMODON.** Bladen ***oftast mycket smala, starkt*** papillösa. Tvåbyggare, ell. med 2könade blr. Kapseln aflång—cylindrisk, med ***32, parvisa,*** raka och hårlika tänder. — Pag. 97.

94 **POTTIA.** Bladen ***breda, något*** papillösa. ***Sambyggare.*** Kapseln oval ell. omv. äggformig, ***utan peristom ell.*** [subg. ***Anacalypta***] ***med 16, hela ell. oordentligt klufna*** tänder. — Pag. 98.

R. — SELIGERIACEÆ.

41 Flocken *Blindieæ.*

95 **BLINDIA.** Tvåbyggare. Kapseln ***utdraget*** skaftad, ***med*** n. odelade, stund. håliga tänder. Mössan ***stor,*** nående ned på halfva kapseln. — Pag. 99.

96 **STYLOSTEGIUM.** Sambyggare. Kapseln ***n. oskaftad, insänkt*** mellan toppbladen, ***utan*** peristom. Mössan ***ytterst liten.*** — Pag. 100.

42 Flocken *Seligerieæ.*

97 **SELIGERIA.** Sambyggare. Kapseln rundadt päronlik, med breda och trubbiga [hos ***S. Donn.*** inga] tänder. — Pag. 100.

S. — FISSIDENTACEÆ.

43 Flocken *Fissidenteæ.*

98 **OCTODICERAS.** Vattenmossa, med ***grenig*** stjelk. Sambyggare. Kapseln ***på omärkligt skaft från stjelkens sida,*** mycket liten, omv. kägellik, med ***korta och breda, n. tvärhuggna, oregelbundet*** 2—3klufna och håliga tänder. Mössan hättelik. — Pag. 101.

99 **FISSIDENS.** Sten- ell. jordmossor, med ***enkel ell. föga grenig*** stjelk. Sam- ell. tvåbyggare. Kapseln vanl. ***utdraget skaftad,*** dels från stjelkens spets, dels från dess sida, n. urnelik, med ***till midten regelbundet 2klufna*** tänder. Mössan oftast ensidig. — Pag. 101.

T. — LEUCOBRYACEÆ.

44 Flocken *Leucobryeæ.*

100 **LEUCOBRYUM.** Kapseln aflång, sned och lutande, äldre refflad, med sylsprötadt lock. — Pag. 103.

U. — WEISIACEÆ.

45 Flocken *Dicraneæ.*

a — Bladen glatta; mössan i kanten fransig.

101 **CAMPYLOPUS.** Bladen ***syllika,*** med bred nerv, af rektangulära, mer sällan qvadratiska celler. Tvåbyggare. Kapseln ***på båglikt nedböjdt skaft,*** regelbunden, oval, ***vanl. strimmig,*** med till midten 2klufna tänder. — Pag. 103.

b — Bladen glatta; mössan i kanten helbräddad.

102 **DICRANODONTIUM.** Bladen som hos ***Campylopus.*** Tvåbyggare. Kaps. på ***båglikt nedböjdt*** skaft, regelbunden, aflång, ***slät,*** med ***n. till basen*** ojemnt 2delade tänder. — Pag. 104.

103 DICRANUM. Vanl. *stora* mossor, med *ensidiga,* säll. allsidigt utstående blad, af vid basen smalt jemnbreda, *i bashörnen qvadratiska bruna* celler. Två- ell. sambyggare. Kaps. n. regelbunden och *upprät,* ell. sned och lutande, med *till midten* 2klufna tänder. — Pag. 104.

104 DICRANELLA. Oftast *små* mossor, med *allsidigt utsperrade ell. ensidigt böjda* blad, af *vid basen rektangulära celler, utan olikbildade bashörnceller.* Två- ell. sambyggare. Kapseln lutande, sned, säll. regelbunden, *upprät,* med tänder *som hos föreg.* — Pag. 110.

105 ÅNGSTRÖMIA. Bladen samlade i den vanl. *enkla, trådlika stjelkens spets, tegellagda.* Tvåbyggare. Kapseln regelbundet *oval ell. n. klotrund, upprät, utan hals,* med långa, spetsade, *hela ell. oordentligt sprickiga och klufna* tänder. — Pag. 112.

106 TREMATODON. Bladen *upprätta ell. utstående.* Sambyggare. Kapseln n. *cylindrisk ell. smalt päronformig af en utdragen hals,* något sned och krökt, med tänderna yngre längs midten sprickiga, slutl. *delade n. till basen, eller alltid hela.* — Pag. 112.

c — Bladen oftast papillösa; mössans kant helbräddad.

107 DICHODONTIUM. Bladen *utsperrade,* af små, rundadt qvadratiska celler längs kanten och i hela öfre delen, *starkt papillösa. Tvåbyggare.* Kaps. kort äggformig, lutande, *utan fästknöl* vid basen, *slät,* med till nedom midten 2—3klufna tänder. — Pag. 112.

108 CYNODONTIUM. Bladen *utstående,* torra krusiga, mer och mindre papillösa, säll. glatta. *Sambyggare.* Kaps. aflång—oval, vanl. något krökt och *med fästknöl* vid basen, *ofta fårad,* med ojemnt 2klufna tänder. — Pag. 112.

46 Flocken *Weisieæ.*

109 WEISIA. Sambyggare, säll. med 2könade blr. Kapseln på *tydligt, stund. långt* skaft från stjelkens *spets,* aflång ell. päronlik, med längre ell. kortare sylsprötadt lock, *16 tänder.* — Pag. 114.

110 ANOECTANGIUM. Tvåbyggare. Kapseln på *tydligt* skaft från stjelkens *sida,* aflång, med långt sylprötadt lock, *utan* peristom. — Pag. 115.

111 GYMNOSTOMUM. Sam- ell. tvåbyggare. Kapseln på *tydligt* skaft från stjelkens *spets,* aflång—oval, med affallande, vanl. sprötspetsadt lock, *utan* peristom. — Pag. 116.

112 SYSTEGIUM. Sambyggare. Kapseln *n. oskaftad, insänkt* mellan bladen, *klotrund,* med tydligt, men qvarsittande lock *utan* spröt; peristom 0. — Pag. 117.

V. — ARCHIDIACEÆ.

47 Flocken *Archidieæ.*

113 ARCHIDIUM. Sambyggare. Kapseln klotrund, med få, men jemförelsevis stora sporer. — Pag. 117.

X. — PHASCACEÆ.

48 Flocken *Bruchieæ.*

114 SPORLEDERA. Blrna 2könade. Kapseln glanslös. — Pag. 117.

49 Flocken *Pleuridieæ.*

115 PLEURIDIUM. Sambyggare, ell. med 2könade blr. Kapseln starkt glänsande. — Pag. 118.

50 Flocken *Phasceæ.*

116 PHASCUM. Förgrodden (bestående af en mängd ytterst fina, greniga, konfervlika trådar) *snart försvinnande.* Sambyggare. Kapseln klotrund *med spets* ell. oval. Mössan *ensidig.* — Pag. 118.

117 **SPHÆRANGIUM.** Förgrodden *som hos föreg.* Sambyggare. Kapseln klotrund *utan spets.* Mössan *hättelik,* ytterst liten och flygtig. — Pag. 119.

118 **MICROBRYUM.** Förgrodden *som hos föreg.* Sambyggare. Kapseln n. äggformig *med spets.* Mössan *hättelik, stor* (sträckande sig ned på halfva kaps.). — Pag. 119.

119 **EPHEMERELLA.** Förgrodden *fortvarande ännu vid fruktmognaden.* Bladen *n. jemnbreda.* Tvåbyggare. Kapseln n. klotrund, med sned udd. Mössan *ensidig.* — Pag. 119.

51 Flocken *Ephemereæ.*

120 **PHYSCOMITRELLA.** Förgrodden *snart försvinnande.* Bladen *breda, med under spetsen försvinn. nerv.* Sambyggare. Kapseln n. oskaftad, med en kort spets. — Pag. 119.

121 **EPHEMERUM.** Förgrodden *fortvarande* ännu vid fruktmognaden. Bladen *teml. smala,* [hos den Skand. arten] *nervlösa.* Sambyggare. Kapseln oskaftad, klotrund, med kort, föga sned udd, — Pag. 120.

Y. — ANDREÆACEÆ.

52 Flocken *Andreæeæ.*

122 **ANDREÆA.** Karakt. som flocken. — Pag. 120.

---

2 Fam. SPHAGNACEÆ.

123 **SPHAGNUM.** Karakt. som Familjen. — Pag 123.

---

3 Fam. HEPATICÆ.

A. — JUNGERMANNIACEÆ.

1 Flocken *Gymnomitrieæ.*

124 **GYMNOMITRIUM.** Stj. *tagelsmal, trind ell. något* plattad. Bladen *mycket tätt tegellagda, 2flikiga;* utan stipler. Kalk 0. Mössan insänkt i svepet. — Pag. 128.

125 **SARCOSCYPHUS.** Stj. tagelsmal—flerdubbelt gröfre, *trind ell. plattad.* Bladen tydl. 2radiga, *2flikiga; utan* stipler. Kalken *omsluten af och hopväxt i bägarform med svepet,* samt öppnande sig med tänder, dolda i svepets mynning. — Pag. 128.

126 **ALICULARIA.** Stj. *plattad* af 2sidigt utbredda ell. mot hvarandra hoplagda, *rundade, hela ell. i spetsen urnupna* blad. Stipl. *små,* syllika. Kalken *innesluten i och hopväxt med svepet,* samt öppnande sig med derinom dolda tänder. — Pag. 129.

127 **SOUTHBYA.** Stj. och bladen *som hos föreg.;* de sednare cirkelrunda, *hela.* Stipl. 0 ell. sammanväxta med bladen. Kalken omsluten af och *nedtill hopväxt med* svepet. — Pag. 130.

2 Flocken *Jungermannieæ.*

a — Kalken plattad, med tvärhuggen, icke hopdragen mynning.

128 **PLAGIOCHILA.** Bladen *odelade,* rundade—vigglika. Stipl. 0 [hos de Skand. arterna]. Två svepeblad större än de öfriga. Kalken i stjelkens tudelning ell. på en sidogren. — Pag. 130.

129 SCAPANIA. Bladen *klufna i 2,* ända från basen *mot hvarandra hopvikna,* oftast olikstora flikar. Stipl. 0. Svepebl. 2, lika stjelkbl. Kalken i stjelkens spets, med i yngre tillstånd nedböjd mynn. — Pag. 131.

b — Kalken trind ell. 3kantig, vanl. med hopdragen mynning.

α — Kalken i stjelkens spets ell. endast genom nyskotts utväxande sidofästad.

130 JUNGERMANNIA. Bladen hela, ell. 2—flerklufna, stund. delade n. till basen; med ell. utan stipler. Svepebl. flere, mer ell. mindre olika stjelkbl. Kalken ägg-, rör- ell. päronformig, mer och mindre veckig, med flikad mynning. — Pag. 133.

β — Kalken på en egen, vanl. kort sidogren [undant. *Lophocolea,* som stund. äfven bär kalken i toppen].

131 TRIGONANTHUS. Bladen *2klufna ell. 2tandade;* med ell. utan stipl. Kalken på en egen, kort sidogren, aflång—cylindrisk, med *hopdragen, vanl. veckig och 3-kantig* mynning. — Pag. 142.

132 SPHAGNOECETIS. Bladen *runda och hela,* ell. de öfre olikformiga, uddspetsiga ell. 2—3tandade; stipl. 0 ell. otydl. Kalken på en kort, småbladig, framåt uppböjd gren från stjelkens baksida, hinnaktig, *trind, mot mynn. 3kantig, ofransad.* — Pag. 144.

133 LOPHOCOLEA. Bladen *2flikiga;* stipl. *tydliga,* 2—3flikiga. Kalken i stjelkens spets ell. på en sidogren, *mot mynningen vidgad, 3kantig,* med 3 *franskantade* flikar. — Pag. 144.

134 HARPANTHUS. Bladen *rundade, grundt urnupna; med* stipl. Kalken på en mycket kort sidogren, krökt, *tappformig,* n. trind och uppåt smalare, med 3—4 *olikstora, helbrädd.* flikar. Mössan *kortare* än kalken och *vidväxt* denne. — Pag. 145.

135 CHILOSCYPHUS. Bladen n. *qvadratiska,* tvärhuggna ell. urnupna; stipl. *tydliga.* Kalken fästad som hos föreg., 2—3klufven ell. delad, *bägarlik.* Mössan *oftast längre* än kalken, *fri,* icke vidväxt denne. — Pag. 145.

3 Flocken *Geocalyceæ.*

136 GEOCALYX. Karakt. som flocken. — Pag. 145.

4 Flocken *Trichomanoideæ.*

a — Kalken [egentl. fruktfästet] som i föreg. flock.

137 CALYPOGEJA. Bladen rundade, hela ell. i spetsen intryckta. Kalken påslik, nedhängande från stjelkens baksida, hårig. — Pag. 146.

b — Kalken på en kort, uppböjd, småbladig sidogren från stjelkens baksida.

138 LEPIDOZIA. Stj. *pargrenig.* Bladen jemte stipl. breda, *vanl. 4flikiga.* Kalken utdraget aflång, mot mynningen något veckig, 3kantig, småtandad. — Pag. 146.

139 MASTIGOBRYUM. Stj. *klynnegrenig ell. oordentl. förgrenad,* längs öfre sidan mer ell. mindre konvex. Bladen snedt äggrunda, med tvärhuggen, *grundt 2—3-tandad spets;* stipl. flertandade. Kalken 3kantig, 3tandad, på en sida djupare klufven. — Pag. 146.

140 PHYSIOTIUM. Stj. utdragen, *n. enkel,* ofvan konvex. Bladen *delade i en stor,* 2klufven öfre, *och en liten* undre flik; stipl. 0. Kalken krökt nedåt, veckigt fårad, med flikig mynn; nedom den fruktsamma kalken flere sterila, cylindriska, släta kalkar, med hel, genomborrad mynn. — Pag. 147.

5 Flocken *Ptilidieæ.*

141 TRICHOCOLEA. Stj. pargrenig. Bladen och stipl. *delade n. till basen i ånyo hårfint delade* flikar. Svepet *i stjelkens topp* mell. de öfversta grenarne, liknande en rörformig, trind, tvärhuggen, *hårig* bägare. Egentl. kalk 0. — Pag. 147.

142 **PTILIDIUM.** Stj. pargrenig. Bladen och stipl. *till midten* hårfint flikiga. Kalken *på en kort sidogren,* längre än svepet, trind och slät, med hopdragen, veckad och tandad mynning. — Pag. 147.

6 Flocken *Platyphylleæ.*

143 **RADULA.** Bladen klufna i en öfre, *rundad* och stor, samt en undre, *n. qvadratisk,* mindre flik, *till midten* sammanhängande med den öfre. *Stipl. 0.* Kalken *platt,* med tvärhuggen, *hel* mynning. — Pag. 147.

144 **MADOTHECA.** Bladen delade i en öfre, *bredt äggrund,* stor, och en undre, *aflångt äggrund,* liten, med den öfre *föga* sammanhängande, stipelformig flik (bladöra). Stipl. *stora, tydliga,* hela. Kalken *på begge sidor konvex,* med tvärhuggen, djupt 2läppig, *tandad* mynning. — Pag. 148.

7 Flocken *Jubuleæ.*

145 **FRULLANIA.** Stj. *pargrenig.* Bladens öfre flik stor, rundad, hel; den undre [bladörat] liten, *konkav, rundadt hvalflik—aflång, föga* sammanhängande med den öfre. Stipl. rundade, urnupna ell. 2klufna. Kalken omv. hjertlik—äggformig, *trind ell. ojemnt fårad.* — Pag. 149.

146 **LEJEUNIA.** Stj. oordentligt förgrenad—n. pargrenig. Bladens öfre flik större, rundad—äggrund; den undre liten, *platt, till större delen* förenad med den öfres kant, stund. otydlig. Stipl. urnupna, ell. otydliga. Kalken omv. äggformig, *veckigt ell. vingadt 5kantig.* — Pag. 149.

8 Flocken *Codonieæ.*

147 **FOSSOMBRONIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 150.

9 Flocken *Diplomitrieæ.*

148 **MÖRCKIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 150.

10 Flocken *Haplolæneæ.*

149 **PELLIA.** Stambl. *stora, långsträckta,* flikade ell. bugtiga, med bred, föga begränsad nerv, vid fruktsättningen *friska och gröna.* Svepet bägarlikt, fliktandadt. Mössan *bar,* utan kalk, längre ell. kortare än svepet. Kaps. *klotrund.* — Pag. 150.

150 **BLASIA.** Stambl. *små vigglika,* flikiga, under fjälliga, blågröna, samlade i tumsvida rundade gyttringar, oftast med flere fina, divergerande nerver, vid fruktsättn. *gulaktiga, halft bortdöende.* Mössan *innesluten inom* den slutl. rörformiga, mot spetsen öppnade *bladnerven.* Kaps. *aflång.* — Pag. 151.

11 Flocken *Aneureæ.*

151 **ANEURA.** Karakt. som flocken. — Pag. 151.

12 Flocken *Metzgerieæ.*

152 **METZGERIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 152.

B. — MARCHANTIACEÆ

13 Flocken *Jecorarieæ.*

a — Fruktfästet deladt n. till medelpunkten i 8 ell. flere, smala, strålformiga flikar.

153 **MARCHANTIA.** Stambl. stort, läderartadt, med oskaftade groddknoppskålar på ytan. De med fruktfästets strålar skiftevisa, hinnaktiga svepena i kanten fransiga, hvart och ett hysande flere, klocklika, 4—5flikiga kalkar, hvarje kalk omslutande en kaps., som öppnar sig med flere tänder. Hanfästena skaftade, sköldlika. — Pag. 152.

b — Fruktfästet odeladt, äggformigt kägellikt.

154 **FEGATELLA.** Stambl. stort, läderartadt, utan groddknoppskålar. Svepena 4—8, hvart och ett hysande en enda rörformig kalk och derinom en kapsel, som öppnar sig med flere tänder. Hanfästena oskaftade, skiflika. — Pag. 153.

c — Fruktfästet vanl. grundt 2—5flikadt ell. helt, halfklotformigt ell. konvext.

155 **PREISSIA.** Stambl. *som hos föreg.* Fruktskaftets öfre ända *utan* nedhängande trådlika fjäll. Fruktfästet vanl. halfklotformigt, i kanten grundt 4—5flikadt, med ett svepe under hvarje flik; svepena hysande 1—2, klocklika kalkar, hvarochen med en kapsel, *som öppnar sig i 3—6 skal.* Hanfästena *skaftade,* sköldlika. — Pag. 153.

156 **FIMBRIARIA.** Stambl. *litet,* läderartadt ell. hinnaktigt. Fruktskaftets öfre ända *dels med, dels utan* nedhäng. smala fjäll. Fruktfästet halfklotf., med *n. hel* kant, hysande på den konkava undersidan 1—6 svepen, hvart och ett med en äggformig, smalt *mångflikig kalk med långt utskjutande, i spetsen länge sammanhängande* flikar, och derinom en kaps., *som öppnar sig vid midten med ett lock.* Hanfästena *oskaftade,* insänkta i stambl:s nerv. — Pag. 153.

157 **DUVALIA.** Stambl. *litet,* läderartadt, vid kanterna tunnare. Fruktskaftets öfre ända *tätt omgifven af* nedhäng., långa, trådlika, hvita fjäll. Fruktfästet halfklotf., med *grundt 3—4flikad* kant, ett svepe och derinom en kapsel under hvarje flik. *Kalk 0.* Kaps. öppnande sig *vid midten med ett lock.* Hanfäste *insänkt* i stambl. — Pag. 154.

158 **REBOULIA.** Stambl. *litet, läderartadt.* Fruktskaft. *som hos föreg.* Fruktfästet halfklotf.—konvext, *4—6flikadt,* för öfr. som hos föreg. *Kalk 0.* Kaps. öppnande sig *i spetsen med ett lock.* Hanfäste *oskaftadt, skiflikt.* — Pag. 154.

159 **SAUTERIA.** Stambl. *litet, tunnt och hinnaktigt.* Fruktskaftets öfre ända *utan märkbara,* nedhäng. fjäll. Fruktfästet konvext, *djupt 2—6deladt,* med lika många, vid basen hopväxta, omv. äggformiga svepen, hvart och ett hysande en kapsel, *som öppnar sig med flikar.* Kalk 0. Hanfäste skiflikt, *insänkt* i stambl. nära fruktskaftet. — Pag. 154.

14 Flocken *Lunularieæ.*

160 **CLEVEA.** Stambl. *tjockt och köttigt,* med tunna hinnaktiga kanter. Fruktskaftets öfre spets *omgifven af* talrika, trådlika, hvita fjäll. Fruktsamlingen *n. korsformig;* de enskilda svepena omv. äggformiga, hvarje omslutande en kapsel, som öppnar sig *med flikar.* Kalk 0. Hanorg. (enl. Lindb.) *spridda,* radvis insänkta i ett särskildt stambl. — Pag. 154.

C. — ANTHOCEROTACEÆ.

15 Flocken *Anthoceroteæ.*

161 **ANTHOCEROS.** Karakt. som flocken. — Pag. 155.

D. — RICCIACEÆ.

16 Flocken *Riccieæ.*

162 **RICCIA.** Karakt. som flocken. — Pag. 155.

A R T E R.

I Fam. BRYACEÆ.

Bladcellerna af ett enda slag. Kapseln öppnande sig med lock, mer sällan i 4 flikar ell. affallande oöppnad. Sporerna icke blandade med springtrådar. Mössan n. alltid affallande hel.

† *Musci pleurocarpi.*

Frukten från stjelkens ell. grenarnes sidor, alltid öppnande sig med lock. Peristomet n. alltid dubbelt.

A. — HYPNACEÆ.

1 Flocken **Hypneæ.**

1. HYLOCOMIUM *Schimp.*

† *Pleurozium Sull.* Med stora och talrika parafyllier.

* Stamgrenarne plattadt dubbelt pargreniga.

1 **H.** ***splendens*** *Br. & Sch.* stamgrenarne med skaftade nyskott, *regelbundet* dubb. pargreniga; bladen *äggrunda—aflånga,* de på stj. långspetsade, något veckiga, alla *kort* dubbelnerviga, sågade; kapseln aflång, krökt, med *smal* ring; locket *högt* kägel- ell. sprötlikt. ♃ 4—8. Fig. Br.eur. Sv.B.276. Fl.D.2390. R.Hn.Bryac.Scand.exs.27.
Barrskog. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Bildar på berg och jord i skogarne stora och tjocka, men lösa, glänsande brunaktiga mattor. Fruktskaften vanl. flere tillsammans vid nyskottens utgångspunkt. — Hypn. proliferum L. och ed.9. H. parietinum Sv.B.*

2 **H.** ***umbratum*** *Br. & Sch.* stamgren. *oordentligt* dubb. pargreniga; bladen *hjertlika,* spetsiga, *starkt strimmiga,* med svag dubbelnerv *till midten,* sågade; kaps. äggformig—n. omv. äggform., krökt, *utan* ring; locket *lågt* kägellikt. ♃ 9—5. Fig. Br.eur. Sv.B.552. Thed.M.exs.102. R.Hn.Bryac.exs.28.
Skugg. skog. (*Smål.—Ångml.* och *Jemtl. VB.* Falkberget vid Skellefteå. *Pit. Lpm.* Arvidsjaure; Peljekaisse. — *N.* till Finnm. Maalselvdalen: Hj. Holmgr.) *Lifligt grön ell. mörkgrön, stund. brunaktig, något styf, i lösa mattor. — Hypnum Ehrh. och ed.9. H. proliferum β Wg.*

** Stamgr. engång pargreniga ell. oordentligt förgrenade.

3 **H.** ***Oakesii*** *Sch.* stamgr. *engång pargreniga,* med plattade smågrenar; stj.bladen konkava, *äggrunda,* tvärt kortspetsade, strimmiga, ofvan *midten* sågade, med *olikformiga,* längre och kortare, smala sågtänder, dubb. ell. enkel, *till ell. öfver midten* nående nerv; kaps. rundadt äggformig, med kägellikt lock. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.29.
Fjelltr. och skog. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* flerest. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan etc. *Herjed.* Malmagen; Skarffjellet; Haftorsstöten m. fl. st. *Dal.* Osmundsberget. *Vestml.* Ramshyttan: Sillén. *Ångml.* Säbrå, allm.: Arn. *Medelp.* Norbyknöl; Sundsvall: Holmgr. *Helsl.* Skog sn, Hemstanäs. *Uppl.* Dalelfvens öar ofvan Elfkarön. — *N.* Finnm.: Holmgr.—Christianiatrakten, Bogstad- och Gräfsenås: Scheutz.) *Omkr. 3 tum lång, glest pargrenig, lifligt grön; utmärkt af de n. franslikt sågtandade bladen och stora, sammansatt flikiga parafyllierna. — Hypnum Sull. och ed.9. H. fimbriatum Hn.ed.5 och Br.eur. H. pyrenaicum Spruce.*

4 **H.** *brevirostre Br. & Sch.* stamgr. *oordentligt förgrenade;* stj.bladen konkava, bredt *hjertlikt* äggrunda, tvärt sammandragna till en smal, krökt spets, strimmiga. *n. från basen* sågade, med *kort och otydlig* dubbelnerv vid basen; kaps. äggformig—oval. med smal ring, högt kägellikt, kort uddspetsigt lock. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Fl.D. 2446. R.Hn.Bryac.exs.265.

Skogsmark, r. (*Sk.* Fogelsång; Bosarp; Heckeberga, Långaved; Linderödsåsen; Broby sn, flerest.: Hamnstr. Funnen m. fr. vid Röddinge, Sätofta och Bosjökloster. *Smål.* Elmhult: Berggr.; Husqvarna: J. E. Zett. *VG.* Hunneberg. *Stockh.* Sicklaön flerest. *Öl.* Böda park: Zett.) *Ofta qvarterslång, meränd. ljusgrön, i stora svällande mattor, med n. knippevisa smågrenar; talrika, men små och olikformiga parafyllier; grenbladen n. ostrimmade, äggrundt lancettlika. — Hypnum Ehrh. och ed.9.*

†† *Hylocomium* [i eg. men.]. Utan parafyllier.

5 **H.** *loreum Br. & Sch.* stjelken oordentligt delad i oregelbundet pargreniga, *tillspetsade* stamgrenar; bladen särd. upptill n. *ensidigt* krökta, bredt *äggrunda,* med lång smal, utsperrad, *otydligt* sågad spets, *nedtill strimmiga,* med kort, otydlig dubbelnerv; kapseln rundadt oval, med *smal* ring, hvälfdt, vårtspetsigt lock. ♃ 9—4. Fig. Br. eur. Fl.D.2392. Lindgr.M.exs.57. R.Hn.Bryac.exs.267.

Skogs- och bergstr. r. (*Sk.* och *Blek.—Dalsl. Ner.* och *Stockh.;* mest i de vestra prov. *Jemtl.* Snasahögen. *Öl.* Böda park: Zett. *Gotl.* Thorsborgen. — *N.* till Nordl.) *Ofta mer än qvarterslång och ganska grof, gulgrön ell. mörkt grågrön, i lösa mattor; kapseln stor och klumpig, långskaftad. — Hypnum L. och ed.9.*

6 **H.** *triquetrum Br. & Sch.* stj. som hos föreg., med n. *pargreniga* mot *spetsen tjockare* stamgrenar; bladen oftast utsperrade, bredt *hjertlika,* spetsade, *sågade, strimmiga,* med nerv som hos föreg., baksidan upptill med *talrika, små taggar;* kaps. aflång—oval, krökt, med ring och lock *som hos föreg.* ♃ 5—9. Fig. Br.eur. Fl.D.2391. R.Hn.Bryac.exs.30.

Skog. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Gröfst af Skand. Hypnaceæ, med styfva och bräckliga stamgrenar af 4—8 tums längd, vanl. gulaktigt grön; bladen sällan något ensidiga; fr.skaften långa. — Hypnum L. och ed.9.*

7 **H.** *subpinnatum Lindb.* stamgren. n. *pargreniga* ell. trådlikt förgrenade, med båglikt nedböjda, *spetsade* smågrenar; bladen från n. *tvär* bas bredt äggrunda, plötsligt långt smalspetsade, *öfverallt finsågade,* något *strimmiga,* på baksidan *glatta;* kaps. rundadt äggformig, torr finstrimmig, med *något bred* ring, stort, lågt kägellikt lock. ♃ 9, 10. Fig.

Lund. på jord och klipp. r. (*Lul. Lpm.* Pajerim och Stora Sjöfallet; samt *Ångml.* Hernön: Holmgr.; Säbrå: Arn. *Helsl.* Hemstanäs. *Gestr.* Gefle, vid Tolfors m. fr.: R. Hn. *Stockh.* Dalarön: Holmgr. *Vestml.* Nora, vid Hagby; samt *Ner.* vid Garphyttan: C. Hn; Örebro, vid Lugnet. *VG.* Halleberg. *Smål.* Skäftesfallshåla i Korsberga; samt Ökna och Lemnhult: Scheutz.) *Omkr. qvarterslång, teml. grof, liftigt grön ell. gröngul, bildande lösa mattor; fr.skaften korta, knappt tumslånga. Mest beslägtad med följ., hvaraf den möjl. torde vara en skugg- eller bergstraktform. — Hypnum ed.9.*

8 **H.** *squarrosum Br. & Sch.* stj. oordentligt delad i oliklånga, n. uppräta och *tjocka* grenar; bladen från bred, n. hjertlik bas snart afsmalnande i en nedböjd lång finsågad spets, *ostrimmade, glatta;* kapseln äggformig, med *bred* ring, lågt kägellikt lock. ♃ 5—9. Fig. Br.eur. Fl.D.535,f.1. Sill.M.exs.157. R.Hn.Bryac.exs.266.

Skog, diken etc. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Bildar vidsträckta, lösa och mjuka mattor af ljusgrön ell. gulaktig färg; grenarne 2—3 tum höga, med starkt utsperrade blad; kaps. långt skaftad. — Hypnum L. och ed.9.*

2. HYPNUM *Dill.*

† *Campylium Sull.* Bladen åt alla sidor utsperrade, utan parafyllier.

* Bladen vid basen otydligt dubbelnerviga; sambyggare.

1 **H.** *Halleri Sw.* stjelken krypande och rotslående, *tätt pargrenig;* bladen tätt sittande, från bred, äggrund bas hastigt smalspetsade, *finsågade,* utsperrade och *tillbakaböjda;* kaps. n. cylindrisk, krökt, med lågt koniskt, *kortspetsigt* lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.239.

Berg. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Gitsfjellen: Ångstr. *Jemtl.* Åreskutan, vid Ullån: Almqv. *Herjed.* Gröndörren; Axhögen; Stora Midtåkläppen; Ramansberget: R. Oldberg. *Dal.* Osmundsberget. *Vestml.* Borns kalkbr. nära Nora: Sillén. *Ner.* Ullaviklint enl. ex. af P. J. Hellbom. *Verml.* Persbergs grufvor; Konradsfors. — *N.*) *Sällan tumshög, i torrt tillstånd brungrön, med talrika, korta, n. upprätta grenar, hvilka få ett taggigt utseende af de nedåt rigtade bladspetsarne.*

2 **H.** *Sommerfeltii Myr.* stjelken krypande, n. pargrenig ell. oordentligt förgrenad; bladen teml. tättsittande, från bred, *n. hjertlik. småsågad* bas, tvärt hopdragna till en lång och smal, *helbräddad* spets, utspärrade, yngre något ensidiga; kaps. aflång, krökt: locket som hos föreg., men med vårtlik, *trubbig* spets. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.eur.396.

Murken ved, kalksten etc. r. (*Smål.* Årsets kalkbr.; samt Jönköping och Taberg enl. Scheutz. — *Lpl.* och *VB. Öl.:* Zett. — *N.* mell. Kongsberg och Drammen. Gudbrandsdalen: Berggr. Nordl. Salten. Finnm. Tromsö, Flöjelfjeld: Hgn.) *Liten som föreg., men spädare, gulglänsande, med korta, ett par lin. höga grenar, tumshöga, fina och upptill krökta, brandgula fruktskaft. — H. affine Somf. H. stellat. β polymorph. Myr. Coroll.*

** Bladen som i föreg. afd.; tvåbyggare.

3 **H.** *stellatum Schreb.* stj. oordentligt pargrenig, med nedligg. ell. mer upprätta grenar; bladen äggrundt lancettlika, *småningom afsmaln.* till spets, *helbräddade*, n. nervlösa, ell. med en ell. 2 fina strimmor vid basen; kaps. aflång, krökt, med koniskt, kortspetsigt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2500. Lindgr.M.exs.30.

Kärr, sanka äng. a. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm. Öl. Gottl.* — *N.* till Finnm.: Hgn.) *Vanl. mycket gröfre än de begge föreg., stjelken ett par tum lång, med gulgröna grenar, nedtill mörkare, brunaktig. Var. i hög grad till storlek och färg.*

*** Bladen med utdragen, enkel nerv; tvåbyggare.

4 **H.** *chrysophyllum Brid.* stjelken oordentligt pargrenig; bladen från *bred hjertlik bas* smalt lancettlika, smalspetsiga, *helbräddade*, med nerv *till midten;* kaps. aflångt cylindrisk, krökt, med koniskt, kortspetsigt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac. exs.240.

Murken ved, kalksten etc. (*Sk.—Gestr. Ner.* och *Verml. Ångml.* Tåsjöberget. *Pit. Lpm. Öl. Gottl.* — *N.*) *Oftast spädare, säll. så grof som föreg., mer gulglänsande, med vanl. flerböjd ell. n. krypande stjelk. — H. polymorphum Br.eur.; en finare form är H. Halleri β majus Wg.Fl.L.*

5 **H.** *elodes Spruce:* stjelken som hos föreg.; bladen *lancettlika*, långspetsade, *mot basen otydl. småsågade,* för öfr. helbräddade, med *n. utlöpande* nerv; kaps. som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Rab.Bryoth.395.

Fukt. st., trädrött. etc. r. (*Sk.* Höör och Lackalänge. *ÖG.* Vinnerstad; V. Ny sn flerest. äfv. med fr.: Hgn. *Gestr.* Edskön: Kubbo. *Vestml.* Sala grufva, bortåt Nyberg. *Ner.* Edsberg sn, i kärr nedom Fjugesta kalkbrott: C. Hn. *VG.* Kinnekulle. *Öl.* mångenstäd.: Zett. *Gottl.* Vibble.) *Till storleken som föreg., gulaktig, med bladen i smågrenarnes spets ofta ensidigt klolika. — Amblystegium Lindb.*

**** Bladen som i föreg. afd.; mångbyggare.

6 **H.** *polygamum Wils.* stj. nedligg. ell. uppstigande, med spridda grenar; bladen glest sittande, mer och mindre utsperrade, från äggrund bas hastigt utdraget syllika, helbräddade, med mot spetsen försvinnande nerv. ♃ 7. Fig. Br.eur.

Kärr, r. (*ÖG.* V. Ny sn flerest.: Hj. Hgn. *Södml.* Eskilstuna enl. ex. fordom samlade af C. J. Hn; Gärseholm: Ångstr. *Stockh.* Vermdön, Tegelnora; Nacka; Dalarö: Hgn. *Dal.* Grycksbo bruk. *Herjed.* Ramansberget: Hellb. *VB.* Umeå: Hgn. *Öl.* Åhs allvar vid Näsby: Zett.; Böda: Lindb. *Gottl.* Kräklingbo: Hgn. — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Hgn.) *Vanl. stor som H. stellat., men mindre grof, grön ell. gulaktig; bladen mindre utsperrade, stund. något ensidiga, med fin, men tydlig nerv, nående långt öfver bladets midt. — Amblysteg. Br.eur., ej Sch.Cor. och Syn.*

†† *Hypnum* [i eg. mening]. Stjelken vanl. upprät och pargrenig ell. med enstaka, enkla grenar, allsidigt utstående [ej sperrade] ell. tegellagda, trubbiga blad; oftast tvåbyggare.

* Stjelken pargrenig, med vanl. spetsiga grenar.

a — Bladen tydl. enkelnerviga; sambyggare.

7 H. *cordifolium H.* stjelken krokig, oftast nedligg., med få och utdragna grenar, n. inga smågrenar, glest rotludd; bladen konkava, hjertlikt äggrunda, nedlöpande, trubbiga, helbräddade, med n. till spetsen nående nerv och *lös* cellväf af smalt rhomboidiska celler; kaps. på långt skaft, aflång, krökt, med koniskt lock. ♃ 6, 7. Fig. Br. eur. Fl.D.2441. R.Hn.Bryac.exs.359.

Kärr, diken etc. (*Sk.—VB.* och *Um. Lpm. Lul. Lpm.* Jokkmokk etc.: Hgn; Nammats vid Qvikkjokk. *Öl.* flerest.: Zett. — *N.*) *Qvartershög, rent grön mossa, med hanblr i de 2—3 tum långa fruktskaftens närhet.*

b — Bladen tydl. enkelnerviga; tvåbyggare.

8 H. *giganteum Sch.* stjelken *upprät*, tätt pargrenig, *med glest rotludd;* bladen konkava, *bredt hjertl. äggrunda*, något nedlöp., trubbiga helbrädd., med n. till spetsen nående nerv och *fast* cellväf af jemnbreda celler; smågrenarnes bl. mycket smala, n. jemnbreda långspetsade; kaps. som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2801. R.Hn. Bryac.exs.116 [*H. cordif.*].

Vatten, kärr etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Till alla delar gröfre än föreg., ofta fotslång, samt brunaktig, något platt och n. dubbelt pargrenig.*

9 H. *sarmentosum Wg.* stj. lång, *nedligg.*, säll. upprät, med korta, n. 2sidiga grenar, *utan* rotludd; bladen starkt konkava, *bredt aflånga*, trubbiga med eller utan kort udd, helbrädd., med n. till spetsen nående nerv och *mycket tät* cellväf af jemnbreda celler; kaps. aflång—n. cylindrisk, krökt, med konvext, uddspetsigt lock. ♃ 6, 7. — *β fontinaloides Berggr.* flytande, mörkgrön, med glesare och längre grenar och blad. Fig. Br.eur. Fl.D.2748. Somf.Cr.exs.30. R.Hn.Bryac.exs.117.

Fjelltr. (*Lpl.—Herjed.* söd. delen. *Dal. Ångml.* Hernösand; samt *Medelp.* Sundsvall: Holmgr. — *N.* Finnm.—Christiania. — *β N.* Dovre, i bäckar från Knuds- och Blåhöe: Berggr.; Finnshöe: Scheutz.) *I vatten, som flyter öfver klippor, 3—6 tum lång, vanl. mycket grenig, glänsande rödbrun, i fjellmyrar mer upprät och mörkbrun, stund. grön. Bladens hörnceller stora, starkt uppblåsta, vattenklara. Fr. teml. sällsynt.*

10 H. *purum L.* stj. krokig, vanl. nedliggande, n. klynnegrenig, med pargreniga grenar, *utan* rotludd; smågren. trinda, *de öfre trubbiga;* bladen tätt tegellagda, starkt konkava, från smal, något nedlöp. bas *bredt äggrunda*, n. rundadt trubbiga med *kort och smal* udd, helbräddade och bredt *strimmiga*, med nerv *till omkr. midten;* kaps. äggformig—aflång, knappt krökt, med koniskt, smalspetsigt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br. eur. Lindgr.M.exs.51. R.Hn.Bryac.exs.299.

Skogsmark, r. (*Sk.—Uppl.* Uppsala. *VG. Öl.:* Lindb. och Zett. *Gotl.* Funnen m. fr. i *Sk.* vid Ringsjön; i Broby och Emitslöf snr: Hammstr.; i *Smål.* och på *Gotl.* — *N.* till Nordl.) *Vanl. qvartershög, ljusgrön ell. gulaktig, mjuk och glänsande mossa. Frukt sällsynt. Bladnerven någongång dubbel.*

c — Bladen nervlösa ell. kort och otydligt dubbelnerviga; tvåbyggare.

11 H. *Schreberi Willd.* stj. upprät, styf, n. dubbelt pargrenig, med trinda, vanl. *spetsade* smågrenar, utan allt rotludd; bladen löst tegellagda, ovala—*bredt äggrunda, trubbiga med bred udd*, helbräddade, n. nervlösa, af tät cellväf med stora, *gula*, qvadr. celler i nedre hörnen; kaps. aflång, krökt, med koniskt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D. 2440. Somf.Cr.exs.123. Thed.M.exs.101. R.Hn.Bryac.exs.300.

Skogsm. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Styfvare och grönare, mindre glänsande än föreg., mera än följ. Var. med mer och mindre spetsiga smågrenar, dock aldrig så finspetsiga som hos följ. Locket ej så högt som hos föreg. — H. parietinum L. och Wg. H. muticum Sw. M. Suec.*

12 H. *cuspidatum L.* stj. som hos föreg., mer och mindre upprät, med trinda *sylspetsiga* smågrenar, utan rotludd; bladen vanl. utstående, *äggrundt aflånga*, trubbade ell. med kort udd, helbrädd., n. nervlösa, af mycket tät cellväf med stora, qvadratiska, *vattenklara* celler i nedre hörnen; kaps. som hos föreg. ♃ 6, 7. — *β pungens Sch.*

bräcklig; grenarne trinda, syllika af de tätt tilltryckta omfattande bladen. Fig. Br. eur. Fl.D.2501. Sill.M.exs.151. R.Hn.Bryac.exs.119.

Vattengrafv., kärr etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β ÖG.* V. Ny sn, Näs; samt Motala sn, Lemunda: Holmgr. *Öl.* Böda: Lindb.) *2—flere tum lång, med tjocka upprätta hufvudgrenar, som höja de ljusgröna spetsiga topparne öfver vattenytan. Fruktskaften 2—3 tum höga. β osedd af utg.; ex. från ÖG. fördes i ed.9 efter uppg. af Lindb. till Cylindrothec. concinnum, men lära enl. senare uppgifter höra hit.*

** Stj. n. enkel ell. med få och spridda, enkla grenar, tegellagda blad.

a — Bladen enkelnerviga; sambyggare.

13 H. *pseudostramineum C. Müll.* stjelken och hufvudgren. långa trådlika, med inga ell. nedtill med få och korta smågrenar: bladen n. tegellagda, äggrundt lancettlika, i sjelfva spetsen trubbade, glest och omärkl. smånaggade, med i spetsen försvinn. nerv, stora uppblåsta hörnceller vid basen och i yttersta spetsen några få, vidgade genomskinl. celler; kaps. aflång, krökt, med konvext, vårtspetsadt lock, utan ring; yttre perist:s tänder upptill genomskinl. hinnkantade. ♃ 6. Fig. +

Sanka st. r. (*Ner.* Örebro. vid Svartån nedom Carlslunds hästhage: C. Hn.) *Tätt tufvad, med 6—8 tum höga, upprätta, nedtill mörkbruna, i topparne ljusgröna stjelkar, och habituelt mycket lik följ. art, ehuru med smalare och spetsigare blad, som i sjelfva spetsen, hvars cellväf är olik den öfriga, äro trubbade. Hanblrna högt ofvan honblrna; fr.skaften 2—3 tum långa. Anses i Mildes Bryol. Siles. för var. af H. fluitans, från hvilken den dock synes utg. långt skiljd, ehuru bladen på en del stjelkar äro något ensidiga, men icke krökta.*

b — Bladen enkelnerviga; tvåbyggare.

14 H. *stramineum Dicks.* stj. och hufvudgrenarne långa trådlika, med inga ell. få och korta smågrenar; bladen n. tegellagda, konkava, *äggrundt aflånga*, trubbiga, helbrädd., med nerv *till ofvan midten* och *stora vattenklara* hörnceller vid basen; kapseln cylindrisk—aflång, krökt, med koniskt, spetsigt lock, *utan* ring. ♃ 7, 8. — *β obscurum:* nedligg. och gröfre, af mörkare färg. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.122. Lindgr.M.exs.5. R.Hn.Bryac.exs.118.

Sanka kärräng. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *3—6 tum lång, vanl. växande upprät bland andra mossor, gulgrön, trind af något glesare och smalare blad än hos följ. Var. på Dovre, enl. ex. af Berggr., och trol. i flere fjelltr., med nedligg., intrasslade, nedtill svartbruna stjelkar och är då, såsom Berggr. visat, samt enl. orig.ex. från Lorentz dennes H. nivale, hvartill β utgör en öfvergångsform.*

15 H. *trifarium WM.* stj. som hos föreg., med de enstaka grenarne *från smalare bas uppåt tjockare;* bladen *tätt tegellagda*, femradiga, *bredt äggrunda*, med nerv *till midten* och *gula* hörnceller vid basen, för öfr. som hos föreg.; kaps. som hos föreg., men *med* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.360.

Sanka kärr, gungmossar, r. (*Smål.* Jönköping enl. Scheutz. *ÖG.* Vinnerstad, vid Staffantorpsjön; V. Ny, vid Belleberg. *Ner.* vid sjön Igeln i Sköllersta; Markkärret vid Örebro; Thorsbo i Tysslinge. *Uppl.* vid Filmsjön; Uppsala, vid Vitulfsberg. *Gestr.* flerest. *Herjed.* Skarffjellet; i Ne- och Midtådalen: R. Oldb. *Jemtl.* Snasahögen. *Lul. Lpm.* Sirkasluokte. — *N.* till Nordl.) *Gröfre än föreg., stund. fotslång, af brungul, glänsande färg; bladen var. någongång med dubbelnerv, som då är vida kortare än den enkla. Kaps. teml. liten, mycket sällsynt.*

c — Bladen dubbelnerviga; tvåbyggare.

16 H. *turgescens Sch.* till alla delar mjuk och svällande; stj. och grenar som hos föreg., men gröfre och mer klubblika; bladen starkt konkava, bredt äggrundt aflånga, rundtrubbiga med *kort och smal, krokig udd*, helbräddade, med *nedom midten* upphör. nerv och gula hörnceller vid basen. ♃. — *β uliginosum Lindb.* mörkt brungrön; stj. mera grenig, med kortare grenar; bladen glesare, mera utstående. Fig. Thed.M. exs.103 [under namn *H. molle*]. *β* R.Hn.Bryac.exs.388.

Kärr, r. (*Herjed.* i Midtådalen. — *N.* Dovre, Finnshöe: C. & R. Hn; nära Goverlivandet vid Kongsvold: Berggr. Nordl. Helgeland, Tomö i Ranen: A. Bl. & Arn. — *β Öl.* och *Gottl.* flerest.: Lindb.) *Hufvudformen ända till qvarterslång, guldgul, med från n. trådlik bas klubblikt vidgade grenar. Frukt okänd. — β H. calcareum Lindb. i R.Hn.Bryac.exs.*

††† *Limnobium Sch.* Stj. nedligg., oordentligt förgrenad, med blad som afd. †† ell. ock ensidigt böjda, trubbiga ell. föga spetsiga.

* Sambyggare.

a — Bladen kort och otydligt dubbelnerviga ell. nervlösa.

17 H. *molle Dicks.* stjelken krypande, med n. *enkla* upprätа grenar, *utan* rotludd; bladen utstående, *rundadt äggrunda*, kort uddspetsiga, mot spetsen glest sågade, med svag, vanl. dubbel nerv till midten och rektangulära, *föga vidgade* hörnceller vid basen; kapseln äggformig ell. n. bägarlik, något sned, med konvext lock och bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Sw.M.Su.t.6,f.15. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.236 [ej skiljd från *H. alp.*].
Bäck., helst i fjelltr. (*Lpl.—Dal. VB.* Krångforsen; Umeå: Holmgr. *Ångml.* Tåsjö. *Medelp.* Sättna: Ångstr. *Stockh.* Sundsta nära Skanstull. *Boh.* Christinedal. — *N.* Finnm.—Dovre. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Tellemarken etc.) *Brungul, säll. ljusgrön, mjuk mossa, med omkr. tumslånga grenar; bladnerven var. kortare och längre, någongång enkel; kaps. n. upprät.*

18 H. *eugyrium Schimp.* stjelken nedligg., kort, oordentligt delad i *talrika grenar och smågrenar, utan* rotludd; bladen tegellagda, isynnerhet grenarnes ensidigt böjda, konkava, *aflånga—lancettlika*, spetsade, i öfversta spetsen *finsågade*, n. nervlösa, med *hastigt stora, uppblåsta och bruna* hörnceller vid basen; kaps. äggformigt aflång, med konvext, vårtspetsadt lock och mycket bred ring. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.324.
Fukt. klipp. r. (*ÖG.* V. Ny sn, öarne Gopö och Grepträdet i Vettern). *Växer i nedtryckta, glänsande tufvor af grön ell. brunaktig färg. Något lik H. palustre. Ex., samlade af Hellb. i Herjed. och bestämda af Sch. till H. eugyrium var. (se Flora 1868), hafva rundade bl., med lång enkel nerv och föga vidgade hörnceller vid basen, samt höra tydl. till H. arcticum.*

19 H. *norvegicum Br. & Sch.* stj. nedligg., *rotslående*, delad i korta, n. *tagelfina*, upprätа och mjuka grenar; bladen utstående ell. något ensidiga, konkava, *bredt äggrunda*, med kort, vanl. trubbad spets, *helbräddade*, med mycket kort dubbel nerv och *gula, något större* bas- och hörnceller; kaps. äggformig, något sned, med konvext, vårtspetsadt lock och bred ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.
Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Sarkavare; Stora Sjöfallet: Holmgr. — *N.* Dovre, vid Vårstien: Scheutz. Vid bäckar i Gudbrandsdalen.) *Nära beslägtad med följ., men mycket finare. Växer i täta, hoptrasslade, ofvan grönglänsande mattor bland andra mossor. — H. viridulum Hn. ed.5.*
(*H. alpestre, palustre.*)

b — Bladen vanl. enkelnerviga.

20 H. *arcticum Somf.* stj. utdragen, nedtill bladlös, *spröd*, med teml. långa grenar, och uppstigande smågrenar; bladen utstående, *fasta*, konkava, *rundadt äggrunda*, med *kort och trubbad* spets, helbräddade, med nerv till midten ell. nära spetsen, *utan* vidgade hörnceller vid basen; kaps. med kort hals, oval, lutande, med lock *som hos föreg.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Somf.Suppl.t.2. R.Hn.Bryac.exs.235.
Fjellbäck. r. (*Lul. Lpm.* Stora Sjöfallet: Holmgr. *Pit. Lpm.* Peljekaisse. *Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Getvalen och Bunnarfjell. *Herjed.* Malmagen; Ljusneelf ned. Funnesdalsberget etc. — *N.* Finnm. Hammerfest. Nordl. Salten—Goustafjeld och Christiania.) *Mycket gröfre än föreg.; men spädare, mer nedligg. och glesare förgrenad än följ. Färgen mörkgrön, ofta svartaktig. — H. alpestre β Wg. En mer utdragen och trådlik form är Leskea Smithii Sw. H. Smithii Lindb.*

21 H. *alpestre Sw.* stj. utdragen, nedtill bladlös, med uppstigande grenar och upprätа, korta smågrenar; bladen något ensidigt utstående, konkava, *äggrunda*, trubbade med (ofta vriden och sågad) ell. utan udd, n. helbräddade, med meränd. enkel nerv till midten och *vidgade* hörnceller vid basen; kaps. aflång, lutande, med konvext, vårtspetsadt lock och *bred* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.236 [ej skiljd fr. *H. molle*].
Fjellbäck. (*Lpl.—Dal.* och *Helsl.* nor. del. — *N.* Finnm.—Dovre. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Vestfjorddalen etc.) *Stjelken krypande flere tum; hufvudaxl. med sin*

större styfhet och de smalare, vanligast enkelnerviga bladen skiljd från H. molle, med hvilken den är alltför nära beslägtad.

22 **H.** *palustre Huds.* stjelken mer och mindre utdragen, oordentligt delad i uppstigande ell. nedtryckta grenar och smågrenar; bladen tätt sittande, *vanl. ensidigt krökta,* konkava, *äggrunda—aflångt lancettlika, något spetsade,* helbräddade, med svag enkel nerv till midten ell. ännu kortare dubbel nerv; och *vidgade gula* hörnceller vid basen; kaps. aflång, krökt, med koniskt lock, *utan* ring. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.29. Somf.Cr.exs.125. R.Hn.Bryac.exs.237.

Sten. och pålar vid vatt. (*Sk.—Ångml.* och *Herjed. Pit. Lpm.* Kåbrenåive. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Öl.* Köping: Scheutz. — *N.* till Finnm. Maalselvdalen, samt Tromsö: Holmgr.) *Var. i hög grad, vanl. nedliggande, tätgrenig brunaktig, stund. i rinnande vatten mycket långt utdragen och spenslig; bladnerven än nående upp emot bladets spets än n. alldeles felande; bladen afsmalna småningom till en kort, stund. trubbad spets. — H. luridum Sw.*

(H. molle.)

** Tvåbyggare.

23 **H.** *ochraceum Wils.* stjelken långt utdragen, oordentligt delad i långa uppräta, oftast enkla och jemnhöga, *i spetsen krökta* grenar; bladen vanl. *skärformigt krökta,* stund. n. sammanvridna, med *vidgade vattenklara* hörnceller vid basen, för öfr. *som hos föreg.;* kaps. aflång, krökt, med konvext, vårtspetsadt lock och bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.238.

Sten. i fjellbäck. r. (*Lul. Lpm.* Njuonjes vid Qvickjokk: Holmgr.; Skjella puolta: H. Widm. *Pit. Lpm.* Peljekaisse. *Um. Lpm.* Laxfjellet; Marsfjellen: Gitsfjellen: Ångstr. *Herjed.* Funnesdalen: Hellb.; vid Ljusnan, mell. Tännäs och Nybygget: Oldb. — *N.* Finnm., vid Kaafjord: Dr Lorentz; Maalselvdalen, Aglappen: Hgn. Nedom Sylfjellen. Dovre, vid Drivstuen och i Sprenbäcken; Fogstuen: Hgn. Gudbrandsd., vid Laurgård. Bergen st., Evindvik m. fl. st. i Sogn: Wulfsb.) *Växer i stora ofta qvartershöga, mjuka, upptill gröna, nedtill brungula tufvor; bladen var. i hög grad lika som hos föreg. Frukt icke funnen i Skand.*

24 **H.** *polare Lindb.* stj. något utdragen, oordentligt delad i uppräta, jemnböga, i spetsen *svagt* krökta grenar; bladen tätt sittande, något ensidigt utstående, huflikt konkava, äggrunda, *rundadt trubbiga* med *kort och mycket bred,* småtandad udd, n. helbräddade, med *grof, enkel, i udden upplöst* nerv, och något vidgade, vattenklara hörnceller vid basen. ♃. Fig.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Stora Sjöfallet enl. ex. af Hj. Hgn. — *N.* Finnm. Lyngen, vid bäckar 1867: Norrlin enl. Lindb.) *Utmärkt dels af den ovanligt grofva nerven, dels af bladspetsens celler, som äro märkbart kortare och vidare än de i bladens midt. Norska, af Lindb. meddelade ex. omkr. 2 tum höga, med tumshöga, n. enkla grenar, nedtill brungula, endast grentopparne gröna; Hgns ex. fr. Lpm. tätt tufvade något finare, mörkgröna, nedtill bruna. Frukt okänd.*

†††† Bladen ensidigt, klo- ell. skärformigt krökta, *spetsiga* [undant. *H. scorpioides*].

* Stjelken och hufvudgren. regelbundet och tätt, plattadt pargreniga, vanl. med talrika parafyllier; tvåbyggare.

a — *Ctenidium:* Bladen otydl. dubbelnerviga ell. nervlösa.

25 **H.** *Crista castrensis L.* stj. [illegible]ät, mer säll. nedliggande, utan rotludd; bladen från bredare bas *småningom* lancettlika, med lång skärformigt krökt spets, *ofvan midten* småsågade, *starkt strimmiga,* n. nervlösa: parafyll. talrika *smalt lancettlika;* kaps. aflångt *cylindrisk,* krökt, med koniskt lock och *mycket smal* ring. ♃ 6—9. Fig. Br.eur. Fl.D.2502. Somf.Cr.exs.31. Lindgr.M.exs.3. R.Hn.Bryac.exs.298.

Skog. (*Lpl.—Sk.* norra delen. *Öl.* Färjestaden och Böda park: Zett. — *N.*) *3—5 tum hög, n. tumsbred, platt, gulaktig, i täta tufvor ell. mattor växande mossa, med 2—3 t. långa fruktskaft.*

26 **H.** *molluscum H.* stj. merändels nedtryckt, rotslående; bladen från bred nedlöpande bas *plötsligt hopdragna* till en lång, lancettlik, skärformigt krökt spets, *i hela kanten* småsågade, *ostrimmade,* n. nervlösa; parafyll. *äggrunda;* kaps. *äggformig,* lu-

tande, med koniskt lock och *bred* ring. ♃ 5—8. Fig. Br.eur. Fl.D.2503. Somf. Cr.exs.31. R.Hn.Bryac.exs.297.

Skog. helst i kalktr. r. (*Sk. Smål.* Djupskuran i Ökna, samt vid Husqvarna och Grenna: Scheutz. *ÖG.* Omberg; Vinnerstad, Motala och V. Ny; Marmorbruket: Mosén. *Södml.* Vilsta nära Eskilstuna; Nyköping: C. Ind. *Gestr.* Gefle: Stud. R. Oldb. *Dal.* Osmundsberget. *Ner.* Kumla, Sköllersta och Asker snr. *Verml.* Persberg; samt *Dalsl.* Hafsås: Kindb. *VG.* Kinnekulle; Halle- och Hunneberg. *Boh.* Christinedal. *Öl.*: Lindb. *Gottl.* — *N.*) *Något lik föreg., men dubb. mindre, mjukare, grönare och mer grenig, med tumslånga fruktskaft.*

b — *Cratoneuron Sull.* Bladen med stark enkel nerv.

27 **H.** *commutatum H.* stj. utdragen, upprät ell. nedliggande, täckt af *ymnigt* rotludd; stj.bladen från bred, nedlöpande bas hopdragen till en lång, lancettlik, skärformigt krökt spets, smågrenarnes bl. lancettlika, alla *längs hela kanten finsågade,* starkt strimmiga, med *i spetsen försvinn.* nerv och stora, qvadratiska, gula bas- och hörnceller; parafyllierna olikformiga; kapseln n. cylindrisk, krökt, med koniskt spetsigt lock. ♃ 5, 6. — *β falcatum Sch.* gröfre, med oordentligare förgrenad stj., tätare grenar och blad. — *γ fluctuans Sch.* lång, flytande, svartgrön, med gyttrade, utdragna grenar; utan parafyllier. Fig. Br.eur. Fl.D.2499. Lindgr.M.exs.56. R.Hn. Bryac.exs.328.

Våta st., helst i kalktr. (*Sk.* Fogelsång; Rönnedal; Stockemöllan etc. *Smål.* Grenna, vid Gerabäcken: Scheutz. *ÖG.* Omberg; Vinnerstad etc. *Uppl.* Gottsunda nära Uppsala: Edbo sn i Rosl.: Mosén. *Ångml.* Tåsjöberget. *Pit. Lpm.* Kåbrenåive. *Um Lpm.* Laxfjellet. *Jemtl.* Åreskutan och Frösön. *Herjed.* flerest. *Dal.* Boda kapell. *Vestml.* Norberg: Sillén. *VG.* Kinnekulle. *Öl.* Lindb. och Zett. *Gottl.* — *N.* Bergen st., Sogn: Wulfsb. Dovre, Kongsvold etc. Nordl. Helgeland, Ranen: A. Bl. & Arn.: Salten; Sulitälma: Lor. Finnm. Tromsö, på Flöjelfjeld: Holmgr.; Lyngen och Hammerfest. — *β* har samma utbredning. — *γ N.* Dovre, i små bäckar på Vårstien: Berggr.) *Hufvudf. och β vanl. rödaktigt ell. gulgröna, med ljusgröna toppar; hufvudgren. 3—4 tum långa. — H. diastrophyllum Sw. β H. falcatum Brid.*

28 **H.** *sulcatum Sch.* teml. *späd,* med upprät ell. nedligg. stjelk, *föga* rotludd; bladen *mot basen* glest sågnaggade, *upptill n. helbräddade,* med nerv *till ell. något ofvan midten,* för öfr. som hos föreg.; parafyllier 0; kaps. aflång, krökt, med koniskt spetsigt lock. ♃ 7, 8. Fig.

Klipp. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Wallåive och Kåbrenåive. — *N.* Finnm. Maalselvdalen flerest: Hj. Hgn. Nordl. Moe, Krogstrand: A. Bl. & Arn. Dovre, vid Kongsvold m. fr. och vid Drivstuen.) *Mycket mindre och ej så regelbundet pargrenig som föreg., hvaraf Lindb. anser den vara en var.; 1—2 tum lång och fin, men något styf, ljusbrun med grönaktiga toppar.*

(Amblysteg. filicin.)

†† Stjelken och hufvudgren. oordentligt, glest ell. otydligt pargreniga.

a — *Rhytidium Sull.* Bladen tydligt enkelnerviga, på tvären vågiga; med parafyllier; kapselns lock kort sprötspetsigt; tvåbyggare.

29 **H.** *rugosum L.* (Mant. Pl. 1) stj. och gren. grofva, uppstig. ell. upprätta, glest och oregelb. pargreniga, med ofta ensidiga smågrenar, utan rotludd; bladen tättsittande, tegellagda, något klolikt böjda, konkava, från oval bas lancettlika, med tillbakaviken kant, smal sågad spets, nerv till ofvan midten och *en stor mängd, små* qvadr. celler i de nedre bladhörnen; kaps. aflång—cylindrisk, krökt, med kort sprötspetsigt lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2803. Somf.Cr.exs.32. Thed.M.exs.107. R.Hn.Bryac. exs.115.

Tor. berg, r. (*Lpl.—Ångml.* och *Herjed. Verml.* Jättkärnsklätten. *VG.* Kinnekulle, nära stora Brattfors; Mösseberg, vid Klefva: O. G. Blomb. *ÖG.* Omberg, Borgsudde. *Öl.* Södra Allvaret flerest.: Zett. — *N.* Nordl.—Christiania. Funnen med frukt i *Lul. Lpm.* på Nammats vid Qvikkjokk af Hgn, samt i *N.* Gudbrandsd., vid Ringeboe; Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold.) *Mjuk gulglänsande, med mer än en linie tjocka, spröda grenar, starkt vågiga och på ryggen papillösa blad. Frukt högst sälls. i Skand. — H. rugulosum WM.*

b — *Harpidium Sull.* Bladen tydligt enkelnerviga, icke vågiga, vanl. starkt klolikt krökta; utan parafyllier; locket utan spröt.

a — Bladbasens hörnceller starkt uppblåsta; sambyggare.

30 H. *uncinatum H.* stjelken uppstigande ell. nedligg., glest och oordentligt pargrenig; bladen från bredare bas lancettlikt syllika, med n. hårfin, *småsågad* spets, skärformigt böjda, *starkt strimmiga*, med till nära spetsen nående nerv; kaps. n. cylindrisk, krökt, med koniskt spetsigt lock och *bred* ring. ♃ 6—9. — *β abbreviatum Sch.* stj. och fruktskaft korta; kaps. aflång, n. rak och upprät. Fig. Br.eur. Fl.D.2344. R.Hn.Bryac.exs.111.

Fukt. st. a., *β* fjelltr. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Torn. Lpm.* — *N.* Finnm. Dovre.) *Var. i hög grad till storlek och förgrening, bladspetsens längd o. s. v.; färgen vanl. gul- ell. brunaktig.*

31 H. *fluitans L.* stj. långt utdragen, ofta flytande, oordentligt förgrenad och glest pargrenig; bladen lancettlika, småningom afsmaln. till en hårfin spets, *n. helbräddade*, de i stjelkens topp och på smågrenarne klolikt krökta, alla *ostrimmade*, med upp emot spetsen nående nerv; kaps. aflång, krökt, med lågt koniskt vårtspetsadt lock, *utan* ring. ♃ 6, 7. — *β falcatum Sch.* grenar och blad mer tättsittande; bl. skärformigt krökta, med stark nerv. — *γ serratum Lindb.* bl. smala, med sågad spets. Fig. Br.eur. Fl.D.1291. Sill.M.exs.161. R.Hn.Bryac.exs.390.

Vatten. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Från några tum till mer än fotslång, hufvudformen brun- ell. rödaktigt grön. β kortare och gröfre: Leskea Deinboellii Sw. enl. Lindb.; γ är Dichelyma Swartzii Lindb. i Sch. Syn. och ed.8.*

β — Bladbasens hörnceller som hos afd. *a* —; tvåbyggare.

32 H. *exannulatum Gümb.* stjelken något fin, mer pargrenig och med mer krökta grenspetsar än hos föreg.; bladen *ända från basen finsågade*, vanl. alla klolikt krökta, för öfr. *som hos föreg.*; kaps. aflångt cylindrisk, krökt, med lock som hos föreg., *utan* ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.158. R.Hn.Bryac.exs.269.

Kärr. (*Sk.—Lpl. Boh. Öl.*: Zett. — *N.*) *Vanl. upprät, 3 à 4 tum hög, till habitus en medelform mell. de två föreg. Fruktskaften likasom hos föreg. mycket långa, ofta 3 tum. — H. polycarpon Ahnf. och Sill. exs., som enl. Lindb. hörer hit, är en finare, ofta fotslång form, som växer i uttorkade kärr.*

33 H. *lycopodioides Schwægr.* stjelken utdragen, *tjock*, slak, oordentligt förgrenad, bladen n. *tegellagda*, klolikt krökta, äggrundt lancettlika, smalspetsiga, *helbräddade, starkt strimmiga*, med upp emot spetsen nående nerv, blott några *få*, qvadr. större hörnceller vid basen; kapseln aflång, krökt, med konvext, uddspetsigt lock, *mycket bred* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.160. R.Hn.Bryac.exs.358.

Sanka kärr och pölar. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Öl.*: Lindb. och Zett.) *Mjuk, ofta fotslång mossa, med utseende af H. scorpioides, men af ljusare, gulaktig färg och olika förgrening, samt lätt skiljd på bladnerven. Fr. teml. sällsynt. — H. rugosum Sw.M.Suec.*

34 H. *Kneiffii Sch.* stjelken nedligg., med uppstigande toppar, glest och oordentligt pargrenig; bladen från *bred, n. hjertlik* bas lancettlika med lång afsmalnande klolik ell. oordentligt vriden spets, helbräddade, *ostrimmade*, med nerv till ofvan midten ell. n. upp emot spetsen, nedtill lös cellväf och stora, *vattenklara* hörnceller; kaps. aflång—cylindrisk, krökt, med lock som hos föreg. och *bred* ring. ♃ 6. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.356.

Fukt. st., diken etc. (*Smål.* Jönköping, vid Lillsjön: Scheutz. *Södml.* Grödinge sn, Snäckgärdet. *Stockh.* Haga, Orhem, Huddinge, Sandsjön m. fl. st. *Uppl.* flerest, vid Uppsala: Mosén. *Ångml.* Sollefteå; samt *VB.* Umeå och Luleå: Holmgr. *Ner.* Örebro, Arnängarne; Ormesta i Almby m. fl. st. *VG.* Göteborg: Holmgr. *Boh.* Marstrand, på Koön: O. G. Blomb. *Öl.* mångenst. enl. Zett. — *N.* Dovre, vid Jerkind: Scheutz.) *Några tum lång, teml. fin, nedtill brunaktig, upptill grön; bladen mest ensidigt krökta i grenspetsarne, längre ned mer oordentligt böjda hit och dit, utan veck ell. strimmor, med starkt uppblåst vidgade hörnceller och nedlöp. kanter. Frukt mycket sälls. — Amblystegium Br.eur. H. aduncum H. enl. Lindb., hvilket namn Schimp. anser rätteligen tillhöra en närbeslägtad mer smalbladig och mer likformigt krokbladig form (Br.eur. Suppl.fasc.III,IV), hvars var. H.*

Kneiffii skulle vara, hvaremot Wils. åter tror, att det tillhör H. vernicos. och flere förf. ändtl. dermed åsyftat H. intermedium. Ett så mångtydigt namn, och som trol. innefattat flere af de nämnda arterna, anser utg. helst böra alldeles bortläggas.

35 H. *Sendtneri Sch.* stjelken långt utdragen, glest och oordentligt pargrenig; bladen skärformigt krökta, från *bredt aflång*, nedlöpande bas lancettlika, helbräddade, *ostrimmade*, med ofvan midten ell. upp emot spetsen nående nerv, och *stora brunaktiga* hörnceller vid basen; kaps. aflång, krökt, med konvext, uddspetsigt lock och *bred* ring. ♃ 6, 7. — *β Wilsoni Sch.* gröfre; bladcell. vanl. något kortare och vidare än hos *α*. Fig. Schimp.Br.eur.suppl.

Kärr, r. (*Herjed.* Stora Midtåkläppen och Axhögen: Hellb. *Uppl.* Björinge i Edbo sn m. fr.: Mosén. *Smål.* Jönköping, vid Lillsjön: Zett. *Sk.* Stehag: Hamnstr. *Öl.* öfver n. hela ön: Zett. — *N.* Dovre: Scheutz. — *β Uppl.* Björinge i Edbo sn: Mos. *Vestml.* Strömsholm: Hamnstr. *Öl.:* Lindb.) *Hela mossan gul- ell. brunaktig. 1—2 qvarter lång, mycket gröfre än föreg., och mest lik följ., från hvilken den skiljer sig med föga annat än kortare och bredare celler, bladbasens mer nedlöpande hörn och dessas med de öfriga basecellerna mer olikformiga celler. — H. intermed. γ Wilsonii Lindb. Fört. öfv. Spitsb. mossor 1866?*

(H. scorpioides.)

γ — Bladbasens hörnceller n. likformiga med de öfriga basecellerna; tvåbyggare.

36 H. *intermedium Lindb.* stj. *som hos föreg.;* bladen skärf. krökta, från bredt äggrund, knappt nedlöpande bas lancettlika, småningom afsmaln. till spets, helbräddade, *ostrimmade*, med nerv till ofvan midten; kaps. aflång—n. cylindr., krökt, torr något strimmig, med koniskt, spetsigt lock och bred ring. ♃ 6, 7. Fig. Schimp.Br.eur.suppl. [*H. Cossoni*]. R.Hn.Bryac.exs.113 [*H. adunc.*].

Kärr och fukt. skogsmark. (*Sk.—Ångml.* Säbrå, och *Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Öl.* Borgholm: Scheutz. *Gotl.* Visby; Gothemsån; Storugns: C. Hn. — *N.* till Dovre, vid Drivstuen. Bergen st., Sogn: Wulfsb.) *Storlek som hos föreg.; vanl. något mindre grof, med mycket oliklånga smågrenar, brun- ell. gulaktig, i topparne renare grön. Bladspetsen ofta vridet böjd, och bladbasens alla celler likformiga [hörncell. icke serskildt framstående], något uppblåst vidgade. — H. aduncum ed.8. H. Cossoni Sch.*

37 H. *vernicosum Lindb.* stj. uppstigande, glest och *teml. regelbundet pargrenig;* bladen *tunna och genomskinliga*, från äggrund, icke nedlöp. bas lancettlika, helbräddade, *veckigt strimmiga*, med nerv till ofvan midten; kaps. som hos föreg., med konvext, vårtspetsigt lock och bred ring. ♃ 6, 7. Fig. Schimp.Br.eur.suppl. R.Hn.Bryac. exs.268.

Kärr, r. (*Smål.* Jönköping, vid Lillsjön; samt i Säby, vid Sommen: Scheutz. *ÖG.* Vinnerstad sn: Holmgr. *Stockh.* vid Carlberg och Nacka damsjö. *Uppl.* Vitulfsberg nära Uppsala; samt Rosl. i Bladåkers och Edbo snr: Mos. *Gestr.* Kubbo. *VB.* Umeå: Holmgr. *Ner.* Örebro vid Markkärret. *Hall.* Varberg: Scheutz. *Öl.* Melböda skog: Lindb.) *Flere tum lång, och mycket finare än föreg., med uppräta, gröna toppar, korta skiftevisa smågrenar. Toppbladen kloliki, de öfriga mindre starkt krökta, icke så tydligt ensidiga som hos föreg.; bladens fästpunkt vanl. vackert högröd; basecellerna något vidare än de öfre, eljest med dem och sinsemellan likformiga [utan sersk. hörnceller]. Frukt sällsynt. — H. pellucidum Wils. mskr.*

δ — Bladbasens hörnceller som hos afd. *γ* —; sambyggare.

38 H. *revolvens Sw.* stj. n. upprät, oordentligt delad i n. jemnhöga grenar, med glesa smågrenar; bladen tätt sittande skärformigt krökta, *lancettlikt syllika*, med *hårfint utdragen* spets, helbräddade, ostrimmade, med nerv till ofvan midten; kaps. aflång, föga krökt, med koniskt lock, *bred* ring. ♃ 7—9. Fig. Br.eur. Sw.M.Su.t.7. Sill. M.exs.159. R.Hn.Bryac.exs.112.

Sanka kärr. (*Lpl.* och *VB.—Verml. Ner.* och *ÖG. Sk.* Broby. — *N.*) *Gröfre än H. intermed., churu vanl. kortare; till färgen röd- ell. svartbrun, med något brandgula toppar. Bladens spets ofta vriden, deras baseceller som hos föreg.*

39 H. *badium Hn.* stj. nedligg. ell. upprät, med utdragna enkla ell. föga delade grenar; bladen klolikt böjda, konkava, *bredt äggrunda, kortspetsade,* helbräddade, ostrimmade, med nedom spetsen upphörande nerv; kaps. liten, aflång, krökt, med konvext, uddspetsadt lock, *smal* ring. ♃ 7. Fig. R.Hn.Bryac.exs.114.

Fukt. klipp., kärr, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Ananasse; Sirkasluokte; Njuonjes; Kaskaiwo; Kaddepakte m. fl. st.: Hj. Holmgr. *Pit. Lpm.* Hundviken vid Käksa; Tåresåiwe: Holmgr. *Um. Lpm.* Lycksele. *Jemtl.* Snasahögen. på Getvalen. *Herjed.* Helagsfjellen; Haftorsstöten; Funnesdalsberget etc. *Dal.* Grycksbo. *VB.* mell. Långträsk och Svanselet; Skellefteå, Falkberget. — *N.* Finnm. Maalselvdalen, fj. Aglappen: Hgn. Nordl. Salten; fjellet Rappisvare nära Sulitälma: Lorentz; Helgel., Ranen flerest.: Bl. & Arn. Romsdalen, Stigfjeld: Kindb.; Aalesund: Hgn. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Dovre, vid alla fjellstugorna. Gudbrandsd., Ringeboe.) *Nästan så grof som föreg. Grenarne 1—3 t. långa, styfva, enkla ell. med några få, ⅓ t. långa smågrenar, glänsande kastanjebruna med ljusare topp; bladspetsen kort och hvass, stund. mer syllik. Bladhörnen med några få, små qvadr. celler. Kaps. på mycket fint skaft, ovanligt liten. Endast på ex. fr. Um. Lpm. af Ångstr. har utg. sett lock.*

c — Bladen nervlösa ell. vid basen otydl. dubbelnerviga [hos. *H. scorp.* stund. kort och svagt enkelnerv.], *rundtom tegellagda.*

α — *Scorpidium Sch.* Stjelkbladen trubbiga ell. kortspetsiga; utan parafyllier; tvåbygg.

40 H. *scorpioides L.* stj. utdragen, grof, med långa, jemnhöga grenar, och spridda smågrenar; stjelk- och grenbl. tegellagda, klolikt böjda, särd. de öfre, konkava, äggrunda—aflånga, kortspetsiga, helbräddade, ostrimmade, vanl. med kort och otydl. dubb. nerv och något vidgade basceller; smågrenarnes blad mer krökta och smalspetsade; kaps. aflång, krökt, med koniskt, spetsadt lock, bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2504.f.1. Lindgr.M.exs.4. R.Hn.Bryac.exs.357.

Kärr och pölar. (*Sk.—Lpl.* — *N*) *½—1 fot lång och mycket grof, 1—2 lin. tjock, brunglänsande ell. svartgrön, mest lik H. lycopodioid., men lätt skiljd med de ostrimmade, n. nervlösa bladen.*

β — *Homomallium Sch.* Bladen smalspetsiga, starkast krökta i grenarnes spets; utan parafyllier; sambyggare.

41 H. *incurvatum Schrad.* stj. glest och oordentligt pargrenig, med trådsmala, upptill *krökta* grenar; bladen *något ensidigt böjda* uppåt, *lancettlika* sylspetsade helbräddade ell. i spetsen glest småsågade, ostrimmade, n. nervlösa, af teml. lös cellväf och med qvadr. hörnceller vid basen; kaps. aflång, krökt, med konvext, kort *sprötspetsadt* lock och bred ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.27. R.Hn.Bryac.exs.325.

Sten. r. (*Sk.—Gestr.* och *Dal.* *Ångml.* Grofell i Säbrå: Holmgr. *Dalsl.* Hedeberget: Kindb. *Öl.:* Lindb. *Gotl.* Thorsborgen. — *N.* till Salten.) *Växer i en ell. annan tum vida, nedligg. och plattade mattor med något uppböjda grenspetsar; bladen ofta föga krökta, i grenspetsarne mer klolika.*

*42 H. *Blyttii Br. & Sch.* stj. oordentligt förgrenad, med trådsmala, n. *raka och upprätta* grenar; bladen mer och mindre ensidigt utstående, *föga böjda,* konkava, *äggrundt lancettlika, hastigt* smalspetsiga, glest småsågade, ostrimmade, med ojemnt 2delad, svag nerv, och cellväf som hos föreg.; kaps. som hos föreg., men med *vårtspetsigt* lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Sten. R. (*N.* söd. delen: Blytt enl. Sch.) *Ännu finare än föreg., från hvilken den, enl. Schimpers beskr. och fig. i Br.eur., hufvudsakl. skiljer sig med rakare grenar och blad, de sednare bredare och tvärt sammandragna till en kortare spets; nerven svag, af en kort och en längre strimlik gren. Anses af Lindb. för blott en obetydlig form af föreg. Osedd af utg.*

γ — *Heterophyllium Sch.* Bladen smalspetsiga, på stj. ensidigt krökta, på gren. raka; med parafyllier; sambyggare.

43 H. *Haldanianum Grev.* stjelken krypande, oordentligt pargrenig; stj.bladen ensidigt böjda uppåt, grenblad. utstående, alla äggrundt lancettlika, spetsiga, helbräddade, n. nervlösa och med stora, uppblåst vidgade, genomskinl. hörnceller vid basen; kaps. cylindrisk, lutande och något krökt ell. rak och upprät, med koniskt, snedspetsadt lock och smal ring. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.389.

Jord, murkna stamm. r. (*VB*. Norsjö sn, mell. Långträsk och Svanselet vid Skellefte-elf, på murkna stockar.) *Bildar nedtryckta rotstående tufvor af brun- ell. gulgrön färg. Stjelken ett par tum lång, med ½—1 tum långa grenar. Svenska ex. utan frukt.*

d — *Drepanium Sch*. Bladen nervlösa ell. otydl. dubbelnerviga, ordnade i 2 *tydliga rader* med ensidigt böjd spets; dels med, dels utan parafyllier.

a — Tvåbyggare; med parafyllier.

44 H. *pratense Br. & Sch.* stjelken nedligg. ell. n. upprät, glest och oordentligt pargrenig, med *plattade* grenar; bladen n. *2sidiga, med ensidigt nedböjda spetsar,* äggrundt lancettlika, spetsade, helbräddade, i torrt tillstånd *på tvären vågiga,* n. nervlösa ell. med mycket kort dubb. nerv; bladbasens hörnceller *vidgade* [icke stora och uppblåsta]; perichætialgren. *rotstående,* med *sågade* blad; kaps. aflång, *krökt,* n. *slät,* med lågt koniskt, spetsigt lock, bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.330.

Skog., kärr, skogsäng. r. (*Ner*. Eker sn; Skepphulta äng i Svennevad, ymn. fruktbär.: C. Hn. *Rosl*. Sneslinge i Börstil sn. *Gestr*. Mårdäng; Kubbo; ön Rönnmaren. *Helsl*. Hemstanäs, i Flyänget och Tönsmyran; Alfta och Arbrå snr: R. Oldb. *Pit. Lpm*. nedom Kåbrenåive. *Lul. Lpm*. Snjärak vid Qvikkjokk: Holmgr. *Öl*. Böda park: Zett. — *N*. Christiania. Lillehammer. Dovre, mell. Kongsvold och Vårstien. Finnm. Maalselvdalen, vid Overgaard: Holmgr.; Bosekop: G. v. Frauenf.) *Blekt ljusgrön ell. gulaktig, 3—6 tum hög, med tunn och platt, liniebred stjelk, utmärkt af de fullkoml. genomskinliga bladen med bredare spets och otydligare nerv, smärre bladhörnceller än hos följ. art. Hanblr dels bildande egna, små, knopplika stånd, dels med små rötter fästade vid honväxtens stj. och blad (pseudomonoik blomställning; se Sch.Syn. och Br.eur.).*

45 H. *Lindbergii Mitt.* stjelken nedligg. ell. båglikt uppböjd, oordentligt och glest pargrenig, med n. uppräta, enkla och jemnhöga grenar; bladen ensidigt klolika, bredt äggr.—n. lancettlika, spetsade, *helbräddade,* med kort, dubbel nerv och *stora, starkt uppblåsta,* vattenklara hörnceller vid basen; perich.gren. *icke rotstående,* med strimmiga, *helbräddade* blad; kaps. aflång—äggformig, krökt, torr *finstrimmig,* med lock och ring som hos föreg. ♃ 7. — *β condensatum Berggr.* liten, tätt tufvad, upptill brungul; bladnerv enkel, teml. lång, hörncell. mindre, ej uppblåsta. Fig. Fl.D.2802. R.Hn.Bryac.exs.270 [*H. arcuat.*].

Dik., vägkant. (*Sk.—Lul. Lpm.* och *VB*. *Hall*. Varberg: Scheutz. Funnen m. fr. af Lindb. nära *Stockh.*, vid Örhem: af Stud. Oldb. vid *Gefle* och i *Helsl*. Alfta sn, vid Born; samt af Sillén i *Vestml.* vid Häggesta i Odensvi. — *N*. från Christianiatrakten—Finnm. — *β N*. Dovre, nedom Finnshöe: Berggr.) *Växer i lifligt gröna, stund. brungröna mattor, med 1—2 t. höga, i spetsen krökta grenar. Hanblr på egna stånd, som fullkomligt likna honväxten. Frukt på tumslånga skaft, mycket sällsynt. Ex. af β, meddelade af Berggr., förete nog afvik. utseende och karakterer; närmast denna, men ännu finare, är en af Holmgr. under namnet tumescens lemnad form från Lul. Lpm. Stora Sjöfallet. — H. curvifolium ed.6. H. prat. β hamatum Sch. H. patientiæ och H. arcuatum Lindb.*

46 H. *imponens H.* stj. nedliggande, delad i n. *regelbundet pargreniga* bufvudgrenar; bladen 2sidigt tegellagda, ensidigt skärformigt nedböjda, från äggrund bas lancettlikt syllika, med lång, *krusigt vriden* och böjd, *starkare sågad* spets, längs hela kanten *finsågade,* med ingen ell. kort, dubb. nerv. och qvadratiska, vidgade, *gula* hörnceller vid basen; parafyll. *stora;* kaps. *smal, cylindrisk, upprät och n. rak,* med koniskt, uddspetsigt lock och bred ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.327.

Klipp., jord, trädst. r. (*Sk*. Höör m. fl. st.; samt *Smål*. Elmhult: Berggr.; Skurugata. *ÖG*. Lemunda; Kolmorden, nära Marmorbruket: C. Ind. *Södml*. Stafsjö bruk, med unga fr.: Mosén. *Ner*. Skåleklint, samt nära Villingsberg: C. Hn. *Vestml*. Ramshyttan, på Aborrkärnberget: Sill. *VG*. Hunneberg, nära Nygård.) *Stjelken ganska lång, i ofta stora mattor af vacker gulbrun ell. brungrön färg. Till växtsättet mest lik H. cupressif., men lätt igenkänlig på den mycket mer regelbundna förgreningen och de starkt krusiga, tydl. sågade bladen. Frukt sälls.*

47 H. *callichroum Brid.* stjelken nedligg. ell. uppstigande, *delad som hos föreg.;* bladen

tätt sittande, skärformigt nedböjda, från *bredt äggrund*, konkav bas hastigt smalt lancettlika, långspetsiga, *helbräddade*, med ingen ell. kort, dubb. nerv, och *helt få*, vidgade, gula ell. vattenklara hörnceller vid basen; parafyll. *små*; kaps. *aflång*, något krökt, med konvext, uddspetsigt lock, *mycket bred* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.12; 347.

Klipp., jord, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk; Kaddepakte vid Saggatjaure m. fl. st.: Hj. Holmgr. — *N.* Tromsö, Maalselvdalen och Aalesund: Holmgr. Helgeland, på Tomö, Huglö och Hannæsö i Ranen: A. Bl. & Arn. Mostamarken: Ångstr. Vasensfjeld nära Næs jernverk m. fr.) *Rent grön ell. gulgrön, mattlikt växande mossa, något finare än föreg.; utmärkt af alla sina delars mjukhet och de något krusiga bladen från följ. Hanblrna dels på egna stånd, som likna honväxten, dels (på Skottska ex. enl. Wils.) fästade, likasom hos H. prat., med små röller på honväxtens blad.*

48 H. *cupressiforme L.* stjelken nedliggande, oordentligt delad, säll. n. regelbundet pargrenig; bladen 2sidigt tegellagda, skärformigt nedböjda, konkava, äggrundt lancettlika, jemnt afsmalnande till spets, *helbräddade ell. i spetsen finsågade*, med ingen ell. kort och svag, dubb. nerv, och *talrika*, qvadratiska, gula ell. vattenklara hörnceller vid basen; parafyll. *få och smala*; kaps. n. cylindrisk, något krökt, med konvext, udd- ell. vårtspetsigt lock, bred ring. ♃ 4—7. — *β mamillatum:* fin, med tättsitt., n. parvisa trinda grenar och långspetsiga blad; locket med vårta. — *γ resupinatum:* fin, gulgrön, med tättsitt., uppåt böjda bl.; locket med sprötlik udd. Fig. Br.eur. Fl.D.535.f.2. R.Hn.Bryac.exs.326.

* *Vaucheri Lesq. Cat.* tätt tufvad, brungrön, med uppräta, n. jemnhöga grenar, tätt tegellagda, svagt böjda bl., af bredt jemnbreda celler och med ännu talrikare, mycket små, qvadr. hörnceller vid basen. Fig. Rab.Bryoth.598.

Klipp. och sten. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — *γ Sk.* Kullaberg. — * *VG.* Kinnekulle. *Stockh.* Utön; Dalarö, samt *VB.* Luleå vid Råbäck: Holmgr. *Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. *Gotl.* Helvig sn. — *N.* Dovre: Berggr. Trondhj., samt Bodö och Tromsö: Holmgr.) *Växer i stora och täta mattor af mörkgrön, brun- ell. gulaktig färg, och var. i högsta grad till groflek och förgrening. Bladens cellväf vanl. mycket tät, af smalt jemnbreda celler. — β H. mamillatum ed.6. γ H. resupinatum Wils. * som är H. cupressif. * julaceum Zett. och ed.9, anses af flere, på grund af den lösare cellväfven, som god art.*

β — Tvåbyggare; utan parafyllier.

49 H. *Heufleri Jur.* stjelkens hufvudgrenar n. jemnhöga, enkla ell. n. regelbundet pargreniga, med krökta spetsar; bladen tättsittande, ensidigt skärformigt krökta, konkava, äggrundt—aflångt lancettlika, smalspetsiga, med *starkt tillbakarullade* kanter, helbräddade ell. i spetsen småsågade, *strimmiga*, med kort, dubb. nerv, och *helt få, små, qvadr., vattenklara* hörnceller; kapseln cylindrisk, något krökt, med koniskt, vårtspetsigt lock. ♃ 7, 8. Fig.

Klipp. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk: Lindb. fört. öfver Spitsb. mossor. — *N.* Finnm. på hafsklipp. vid Talvig: Dr. Lor.; Tromsö, Flöjelfjeld; samt Nordl. Bodö: Holmgr. Dovre, Finnshöe och Knudshöe, samt med fr. vid Vårstien: Berggr.; Kongsvold: Lor. Gudbrandsd., Ringeboe: Holmgr.) *Bildar täta, 1—2 tum höga, ofvan gulgröna, nedtill bruna tufvor, med teml. fina grenar. Dovre-ex., meddelade af Berggr. och Lorentz, äro tätt pargreniga, hvaremot de Finnmarkska till sina n. enkla stjelkar ell. hufvudgrenar fullkomligt likna ex. från Salzburg och Tyrolen. — H. revolutum Lindb.*

50 H. *Bambergeri Sch.* hufvudgren. n. uppräta, jemnhöga, enkla ell. mycket glest och oordentligt förgrenade; bladen mycket tätt sittande, ensidigt *krökta n. i cirkel*, äggrundt lancettlika, långt smalspetsiga, med *platta*, helbräddade kanter, *ostrimmade*, nervlösa ell. med svag och mycket kort dubb. nerv, och *få, små, qvadr., gula* hörnceller. ♃. Fig.

Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Herjed.* Stora Midtåkläppen: P. J. Hellb. — *N.* Nordl. Næsne och Hammerö i Helgeland: A. Bl. & Arn. Dovre, på Blåhöe: Berggr.; Kongsvold, på Knudshöe, särd. vid Sprenbäckens öfre lopp, samt på Högsnyta: Berggr. och Lor.; Finnshöe: Holmgr.) *Dubbelt gröfre än föreg., mycket tätt tufvad och styf, upptill grön ell. gulgrön, nedtill brungul; mest utmärkt af de 2—3 tum långa, n. enkla hufvudgrenarne ell. stjelkarne och de cirkelformigt krökta bladen. Frukt*

okänd. — Ex. från Herjed. äro enl. Flora f. 1868 af Sch. bestämda till H. condensatum Sch., men hafva icke, såsom denna beskrifves, lösare cellväf än vanlig H. Bamb., och skilja sig i intet från Norska och utländska ex. af den sednare.

γ — Sambyggare.

51 H. *hamulosum Br. & Sch.* stj. uppstigande ell. upprät, n. regelbundet pargrenig; bladen glest tegellagda, starkt skärformigt krökta, från äggrund bas lancettlika, *småningom sammandragna* till en lång och smal spets, helbräddade, endast *i öfversta spetsen sågtandade,* med ingen ell. otydl., kort dubb. nerv och *knappt vidgade* hörnceller vid basen; kaps. aflång—cylindrisk, föga krökt, med konvext, *uddspetsigt* lock, teml. *bred* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2749. Rab.Bryoth.491.

Fjellklipp. r. (*Lul. Lpm.* alla fjell vid Qvikkjokk: Jokkmokk etc.: Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen; Åreskutan, vid Ullån: S. Almqv. *Herjed.* Stora Midtåkläppen: Oldb. — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Helgeland, flerest. i Ranen: A. Bl. & Arn. Dovre, Vårstien och de högre delarne af Knudshöe; Blåhöe och platån nedom Finnshöe: Berggr. Gudbrandsd., Stuelsbron i Ringeboe: Scheutz. Tidenfjeld. Sogn: Wulfsb.) *Tumshög och fin, något spröd, växande i täta, gulaktiga tufvor, med bladen krökta n. i cirkel.*

52 H. *fastigiatum Brid.* stj. krypande, n. regelbundet pargrenig, med korta, uppräta, krökta smågrenar; bladen tätt sittande, skärformigt krökta, från äggrund bas *hastigt sammandragna* till en lång och smal spets, *helbräddade,* med nerv som hos föreg. och teml. talrika, *starkt vidgade* hörnceller vid basen; kapseln aflångt cylindrisk, något krökt, med konvext, *trubbigt vårtbärande* lock, *smal* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Sten., helst kalk-, r. (*Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Herjed.* i Vemdalen. *Dal.* Osmundsberget; Boda kapell m. fl. st. i Rättvik sn. *Verml.* vid Persbergs grufvor. *Ner.* kring Dylta bruk flerest.: C. Hn. — *N.* Finnm. Tromsö, t. allm.: Holmgr. Nordl. Salten: Schleg. och Arn.; Helgeland, flerest. i Dunderlandsdalen: A. Bl. & Arn.) *Fin som föreg., i 2—3 tums vida nedtryckta mattor, gulaktigt grön, rotslående.*

53 H. *pallescens (H.) PB.* stjelken som hos föreg.; bladen tegellagda, skärformigt krökta, från äggrund bas lancettlika, långspetsiga, *från midten uppåt finsågade,* med *tillbakavikna* kanter, och nerv som hos föreg.; hörncellerna vid basen små, *föga vidgade;* kapseln n. cylindrisk, föga krökt, med stort koniskt, kort sprötspetsadt lock, teml. *bred* ring. ♃ 7, 8. — β *subjulaceum Sch.* bladen tätare tegellagda, föga krökta. Fig. Br.eur. [*H. reptile* och *perichæt*]. Rab.Bryoth.299.

Sten., trädstamm. r. (*VB.* Skellefteå; samt *Ångml.* Hernösand: Holmgr. *Helsl.* Hudiksvall; Arbrå sn, Dropphällen: Oldb.; Söderhamn: Holmgr.; Skog sn, Hemstanäs. *Gestr.* Gefle. *Uppl.* Gottsunda; Rosersberg. *Stockh.* St. Essingen; Skrubba: Haga park. *Södml.* Svanvik vid Nyköping: C. Ind.; Stafsjö bruk: Mosén. *ÖG.* Vinnerstad: Holmgr. *Herjed.* Funnesdalsberget: Oldb. *Dal.* Osmundsberget; Norrbärke: Grycksbo. *Vestml.* Loka. *Ner.* Brefvens bruk, vid Skirabäcken: C. Hn. *Verml.* Tollerud; Pershöjd. *Hall.* — *N.* Dovre, Kongsvold: Scheutz. Gudbrandsdalen: Berggr. Lillehammer. Næs jernverk. Kongsberg.) *Nästan så fin som de 2 föreg., grön ell. gulgrön; utmärkt af de sågade bladen och det snedt sprötspetsiga locket, som är vidare än kaps. — H. protuberans Brid. H. reptile Michx. och Sch. Syn. Leskea pallesc. H. enl. Sch. Syn. och Lindb., som granskat Swartz' orig.ex. β är H. perichætiale Br.eur. H. pallescens Sch. Syn. synes, såsom Lindb., Milde m. fl. anse, endast vara en mera gles- och smalbladig form af närv. art.*

3. BRACHYTHECIUM *Schimp.*

† *Myurium Sch.* Bladen rundtrubbiga med hårudd; tvåbyggare.

1 B. *herjedalicum Lindb.* stjelken nedliggande, oordentligt pargrenig, med upprätta, uppåt vidgade grenar; bladen tätt tegellagda, starkt konkava, bredt äggrunda ell. elliptiska, rundtrubbiga med utdragen hårfin, småtandad udd, helbräddade, med fin nerv till midten och mycket tät, fast cellväf. ♃. Fig.

Fjelltr. r. (*Herjed.* Stora Midtåkläppen. — *N.* Nordl. Sulitälma: Lor. Dovre, på Finnshöe; Kongsvold flerest.: Berggr.) *Några tum lång, teml. grof, glänsande gulgrön mossa, med klubblikt trinda grenar; bladen ovanligt starkt konkava med hårudd af ungefär ½ deras egen längd. Frukt obekant. — Myurium Sch. Syn. Hypnum*

ed.9. Påstås af Lorentz i dess "Ausflug nach Sulitälma" vara identisk med Brachythec. cirrhosum Sch., hvarom utg., som aldrig sett säkra ex. af den sednare, ej kan yttra sig.

†† *Ptychodium Sch.* Bladen afsmalnande till spets; parafyllier talrika; tvåbyggare.

2 B. *plicatum Br. & Sch.* stjelken krypande, oordentligt förgrenad; bladen tätt sittande, utstående ell. något ensidiga, äggrundt lancettlika långspetsade, med tillbakavikna, helbräddade kanter, djupa längdveck, och upp emot spetsen försvinn. nerv, föga vidgade hörnceller vid basen; kaps. på slätt skaft, aflång, lutande ell. horizontal, med lågt koniskt lock, mycket smal ring. ♃ 10—4. Fig. Br.eur.
Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Wallåive, i sluttn. mot Laiselfven. *Jemtl.* Åreskutan och Östersund: Arn.; Tännforsen: Schleg. & Arn. — *N.* Finnm. Tromsö, på Flöjelfjeld: Berggr. & Holmgr.; Maalselvdalen, Hvassbrun: Holmgr. Nordl. Sulitälma: Lor.; Salten, Vigsfjeld m. fr.: Schl. & Arn.; Helgeland, Ranen flerest., i Moe m. fr.: Ax. Bl. & Arn. Bergen st., Sogn: vid Blåflaten i Lærdal: Wulfsb.) *Qvarterslång ell. mera, teml. grof, gulgrön utan glans, med utstående ell. mot grenarnes spets svagt ensidigt krökta blad; utmärkt af de talrika parafyllierna. — Ptychod. Sch. Syn. Hypnum ed.9.*

††† Bladen afsmalnande till spets; alltid utan parafyllier.

* Fruktskaftet öfverallt slätt.

a — Tvåbyggare.

3 B. *glareosum Br. & Sch.* stjelken utdragen, nedliggande med uppräta trinda grenar; bladen tätt tegellagda, smalt äggrundt lancettlika, småningom afsmalnande till en *mycket lång, hårfin* spets, helbräddade ell. i spetsen glest finsågade, veckigt strimmiga, med nerv till ofvan midten; bas- och hörncellerna små, qvadratiska; kaps. oval, krökt, med koniskt spetsigt lock, mycket smal ring. ♃ 10—4. Fig. Br.eur. Fl.D. 2806,f.1. R.Hn.Bryac.exs.296.
Jord, r. (*Smål.* flerest. enl. Scheutz. *ÖG.* Omberg: Lemunda m. fl. st. *Södml.* Nyköping: C. Ind. *Stockh.* Huddinge; Haga ruiner; Drottningholm. *Uppl.* Uppsala, Gottsunda och Polacksbacken: Ångstr. *Herjed.* Skarffjellet: Oldb. *Vestml.* Munga i Romfartuna: Sill. *VG.* Kinnekulle; Hunneberg. *Öl.* mångenst.: Zett. *Gottl.* Slite; strand s. om Klinte: Hgn. — *N.* Christiania, på Egebjerget: Berggr.; Gudbrandsdalen, vid Stuelsbron: samt Dovre, vid Kongsvold: Scheutz.) *Lik följ., men flerdubbelt gröfre, med tjockare och glänsande grenar; mest utmärkt af den hårlika bladspetsen, som utgör en tredjedel af bladets hela längd. Frukt sällsynt. — Hypnum Bruch. och ed.9.*

4 B. *albicans Br. & Sch.* stjelken och gren. som hos föreg., men *mycket smalare;* bladen äggrundt lancettlika, med *syllik* spets, och *talrikare,* qvadr. hörnceller, för öfr. som hos föreg.; kapseln n. äggformig, sned ell. något krökt, med koniskt, spetsigt lock, smal ring. ♃ 3, 4. — *β Thedenii:* stj. lång, krypande, n. pargrenig, med korta grenar; bladen glesare, finsågade, något ensidiga, med längre nerv. Fig. Br.eur. [*α & β*]. Sill. M.exs.155. R.Hn.Bryac.exs.150.
Sandjord, ljunghed., *β* skugg. sten. (*Sk.—Ångml. Dal.* och *Verml. Öl.:* Zett. *Gottl.* — *N.* till Trondhj. — *β Gestr.* Kubbo. *Dal.* Gryeksbo: Lindb. *Ner.* Skogaholm; trol. flerest.) *Ljusgrön ell. halmgul, glänsande, med 1—2 tum långa, smala och trinda, vanl. enkla grenar. β är ofta qvarterslång och har ett afvikande utseende, men är otvifvelaktigt endast en af lokalen beroende form. Frukt teml. sällsynt. — Hypnum Neck. och ed.9. β H. Thedenii ed.9. Brachyth. Thed. Br.eur.*

b — Mångbyggare.

5 B. *Mildeanum Sch.* stjelken uppstigande, med grofva, n. enkla, uppräta grenar; bladen utstående, torra tilltryckta, äggrundt lancettlika, sylspetsiga, helbräddade ell. upptill omärkligt sägtandade, något strimmiga, med nerv till ofvan midten, några qvadratiska hörnceller vid basen; kaps. äggformigt aflång, något krökt, med lågt koniskt lock och bred ring. ♃ 8, 9. Fig. Rab.Bryoth.597.
Fukt. och leriga st., vatt. r. (*Stockh.* vid Kungsholms tull, m. fr.: Lindb.) *Lik en grof form af följ., med tumslånga, starkt glänsande gulaktiga grenar, och hufvudsakl. skiljd med sina både en- och 2könade blr — är dock enl. Milde stund. sam-*

byggare —, det lägre locket med bredare ring och de mer långspetsiga och långnerviga, föga strimmiga bladen. — Hypnum ed.9.

c — Sambyggare.

6 B. *salebrosum Sch.* stjelken krypande, oordentligt—n. pargrenig; bladen vanl. utstående, äggrundt lancettlika *sylspetsade,* oftast glest småsågade, oordentligt strimmiga, med *nerv till midten,* helt få och föga vidgade hörnceller vid basen; kaps. äggformigt aflång, krökt, med koniskt lock och *smal* ring. ♃ 7—9. Fig. Br.eur. Fl.D.2805. Lindgr.M.exs.6. R.Hn.Bryac.exs.149.

* *turgidum Hn.* gren. långa gulglänsande; bladen tilltryckta, helbräddade.

Jord, sten, trädst. etc. a., * i fjelltr. r. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm.*: Holmgr. — *N.* till Finnm.: Hgn. — * *Lul. Lpm.* Stora Sjöfallet: Hgn. *Pit. Lpm. Herjed.* — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Hgn. Nordl. Helgeland, Korgen i Hemnaes, m. fr.: A. Bl. & Arn. Dovre, Finnshöe och Kongsvold; Blåhöe: Berggr.) *Gul- ell. brungrön, teml. grof, med tättsittande korta, än nedtryckta, än n. uppräta smågrenar. Var. på murken ved med finare och glesare grenar: β gracile ed.9.* * *är habituelt mera lik B. glareosum. — Hypnum Hoffm. och ed.9.*

7 B. *erythrorrhizon Sch.* stjelken krypande och rottrådig, oordentligt delad i *korta uppstigande, krökta smågrenar;* bladen tättsittande, på de yngre grenarne ensidiga, alla från bredt äggrund bas *hastigt långt smalspetsiga,* nedtill helbräddade, *längs spetsen* hvass-sågade, *strimmiga,* med *i spetsen upphörande* nerv, *föga vidgade* hörnceller vid basen; kapseln aflång, något krökt. ♃ 5, 6? Fig. Br.eur.

Stenar, r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Ångml.* Skog sn: Frist. enl. Lindb.; Hernösand; samt *Medelp.* Sundsvall: Holmgr. — *N.* Bogstadås: Bl.) *Något styf, mycket mindre än föreg., med talrika mycket korta smågrenar; bladspetsen flerböjd; fruktskaften korta. Lock och ring okända. Ex. från Skog sn i Ångml. hänfördes i ed.9 origtigt till B. lætum, som icke är funnen i Skand., men öfverensstämma icke heller väl med fig. af B. erythrorrh. i Br.eur. — Hypnum C. Müll. och ed.9.*

*8 B. *collinum Br. & Sch.* stjelken som hos föreg., med raka smågrenar; bladen tättsittande, tegellagda, vanl. något ensidiga, konkava, från äggrund bas *kort lancettlikt tillspetsade, öfverallt* finsågade, *föga strimmiga,* med nerv *till midten* och *mer vidgade, klorofyllrika* hörnceller vid basen; kapseln äggformig, något sned, med konvext, vårtbärande lock och *bred* ring. ♃ 6—8. Fig. Br.eur.

Jord, klippspring. i fjelltr. r. (*N.* Dovre, vid Fogstuen; Jerkind; Kongsvold, ymnig i klippspringor: Lor.) *Föga mer än tumslång och fin, grön, med tätt gyttrade grenar. Bladens cellväf temligen lös, genomskinlig, utom i hörnen vid basen. Kaps. jemförelsevis stor och tjock, något lutande, på halftumslångt skaft. — Hypnum Schleich. och ed.9.*

** Fruktskaftet öfverallt sträft.

a — Sambyggare.

9 B. *velutinum Br. & Sch.* stjelken krypande, oordentligt pargrenig, med korta, uppstigande smågrenar; bladen från smalare bas äggrundt lancettlika, *småningom afsmalnande* till en lång spets, öfverallt småsågade, n. ostrimmade, med nerv till *ofvan midten, knappt olikformiga* hörnceller vid basen; kapseln tjock, äggformig, med koniskt, *kort uddspetsigt* lock, bred ring. ♃ 4—6. — *β intricatum:* spädare, med lancettlikt syllika blad. Fig. Br.eur. H.St.Cr.4,t.27; β t.28. R.Hn.Bryac.exs.294.

Skugg. jord, trädrött. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Liten som föreg., mjuk, till färg och förgrening i hög grad varierande, vanl. ljus- ell. gulgrön, med ell. utan glans; bladen ofta ensidiga; fr.skaft meränd. talrika, ½ tum höga, purpurröda; kaps. mogen kastanjebrun. — Hypnum L. och ed.9. β H. intricatum H.*

*10 B. *trachypodium Br. & Sch.* stjelken som hos föreg.; bladen *som hos föreg.,* med *längre och smalare, n. hårlik* spets, *små, qvadratiska* hörnceller vid basen; kapseln oval ell. aflång, något krökt, med lågt koniskt, *trubbigt* lock, bred ring och mycket stor mössa. ♃ 7. Fig. Br.eur.

Klippspring. r. (*N.* Dovre, Kongsvold, icke långt från Sprenbäcken och vägen till Vårstien 1867: Dr Kiær; vid foten af Högsnyta 1868: Dr Lorentz.) *Något gröfre än föreg. och mera tätbladig, glänsande höggrön, med tjockt, mycket sträft, ljusrödt fr.skaft; mössan täckande hela kaps., som vanl. är brungul; det rundtrubbiga*

locket har en omärklig vårtlik udd, synes dock på norska ex. variera med en längre och smalare kägellik udd. — Isothecium trachyp. Brid. Hypnum C. Müll.

11 **B.** *reflexum Br. & Sch.* stjelken utdragen, krypande, *n. pargrenig*, jemte de inkrökta smågrenarne *trådsmal;* bladen från bredt äggr. ell. hjertlik, nedlöpande bas *hastigt* lancettlika, smalspetsiga, med nedtill tillbakavikna, öfverallt finsågade kanter, *n. utlöpande* nerv, och de *bukiga* bladhörnens celler *starkt vidgade*, qvadratiska; kapseln rundadt oval, sned och horizontal, med koniskt, uddspetsigt lock, *bred* ring. ♃ 8—10. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.156. R.Hn.Bryac.exs.145.
Skugg. st., sten. och trädrött. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm.:* Hgn. *Öl.* Böda: Zett. — *N.* till Finnm.) *3—4 tum lång, men mycket fin, krypande, höggrön mossa med långa, intrasslade hufvudgrenar, mycket korta, upptill vanl. krökta smågrenar; stjelkbl. glest sittande, utstående, smågrenarnes något ensidiga; kaps. liten, slutl. svartbrun. — Hypnum WM. och ed.9. H. tenellum Wg.*

12 **B.** *Starckii Br. & Sch.* stjelken *teml. grof*, krypande, oordentligt förgrenad, med n. uppräta, krökta smågrenar; bladen från *bredt äggr. ell. hjertlik, nedlöpande* bas *småningom och kort tillspetsade*, med *vriden* spets, öfverallt sågade, ostrimmade, med nerv till *ofvan midten* och *mycket stora, qvadratiska* hörnceller vid basen; kapseln *som hos föreg.* ♃ 4, 5; 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.355.
Skog., på stenar och stubbar, r. (*Sk.—Helsl. Ångml.* samt *VB.* Umeå; och *Lul. Lpm.* Pajerim: Hgn. *Ner.* flerest. *Verml.* Pershöjd i bergsl.: Kindb. *Herjed.* Funnesdalsberget: Hellb. *Öl.* Ottenbylund: Zett.; Böda: Lindb. — *N.* Ringeboe i Gudbrandsd.; samt Dovre, vid Fogstuen: Berggr. Finnm. Maalselvdalen: Hgn.) *Vanl. mycket, någongång föga, gröfre än föreg., grön ell. gulaktig, i stora, lösa tufvor, med stjelkbladens bas hjertlik, grenbladens äggrund och isynnerhet de sednares spets halft omvriden; kaps. slutl. svart, med långa sidotaggar på inre peristomets cilier. — Hypnum Brid. och ed.9. H. rutabulum β explanatum Myr.*

*13 **B.** *glaciale Br. & Sch.* stjelken krypande, oordentligt förgrenad; bladen löst *tegellagda*, föga nedlöpande, *bredt äggrundt lancettlika, tvärt sammandragna* till spets, öfverallt småsågade, något strimmiga, med nerv till *ofvan midten* ell. närmare spetsen, *föga vidgade, aflånga* hörnceller vid basen; kapseln oval, något krökt, lutande—horizontal, med koniskt, uddspetsigt lock och *smal* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. *
Jord, sten. i fjelltr. r. (*N.* Finnm. Maalselvdalen: Hj. Hgn. Nordl. Sulitälma: Lor. Dovre, på Nystuehöe och vid Fogstuen (äfven m. fr.: Hgn.); Knudshöe, Kallvillasjön, Finnshöe, samt Drivstuen, v. om elfven, på sistn. ställe äfven m. fr.: Berggr. Goustafjeld.) *Mindre och finare än föreg., utmärkt af alla sina delars mjukhet, till färgen gul- ell. brungrön, i nedtryckta tufvor; gren. n. trinda af de tegellagda bladen; dessa af lösare cellväf än hos föreg. Frukt hos oss sällsynt. — Hypnum Br. & Sch. och ed.9.*

14 **B.** *rutabulum Br. & Sch.* stjelken utdragen, teml. *grof*, krypande, oordentligt delad i *olikstora och ojemnt gyttrade*, uppräta grenar; bladen utstående, *från smalare vidfästning äggrunda, småningom smalspetsade*, öfverallt småsågade, otydligt strimmiga, *med nerv till midten* och *föga vidgade, aflånga* hörnceller vid basen; kapseln äggformig—aflång, krökt, med koniskt, uddspetsigt lock, *bred* ring. ♃ 9—5. Fig. Br.eur. Fl.D.2804. R.Hn.Bryac.exs.148.
Skugg. st., gräsvall. (*Sk.—Helsl. Torn. Lpm.* enl. Ångstr. *Ner. Hall.* Varberg: Scheutz. *Öl.:* Lindb. — *N.*) *Vanl. höggrön, med flere tum långa, tjocka, löst tufvade grenar; smågrenarne tumslånga, med smalare blad. Bladen stora, med lös cellväf, variera n. helbräddade; kapseln, på tumshögt skaft, slutl. svartbrun, saknar taggar på inre peristomets cilier, hvarpå smärre former säkrast skiljas från B. Starckii. — Hypnum L. och ed.9.*

b — Tvåbyggare.

15 **B.** *rivulare Br. & Sch.* stjelken utdragen nedliggande, med grofva, uppstigande, oordentligt ell. *knippevis* förgrenade hufvudgrenar, krökta smågrenar; bladen utstående, från smalare, något nedlöpande bas bredt äggrunda, *tvärt* sammandragna till en kort och smal spets, glest och fint naggsågade, med nerv till ofvan midten och *stora*, rhomboidiskt sexsidiga ell. n. rektangulära hörnceller vid basen; kapseln äggformig, sned, med koniskt, långt uddspetsigt lock, bred ring. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.295.

Fukt. st. i skog. r. (*Sk.* Skärali; Fogelsång; Höör och Qvesarum: Berggr. *Smål.* Grenna, samt Holaveden m. fl. st.: Scheutz. *ÖG.* Omberg; V. Ny; Krokek sn, *Getå:* Mosén. *Stockh.* Sandsjön; Väntholmen. *Gestr.* Gefle, nedom Signalberget. *Helsl.* Hemstanäs. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Valliskogen: Hgn. *Dal.* Thorsång sn, Storsund; Grycksbo. *Ner.* Hardemo sn, Lanna hage; Skåleklint m. fl. st.: C. Hn. *VG.* Halleberg; Göteborg enl. Ångstr. *Öl.* Borgholm etc.: Zett. *Gotl.* Kopparvik. — *N.* Gudbrandsd., Laurgård: Hgn. Dovre, nära Grönbakken och vid Drivstuen: Berggr. Bergen st., Sogn flerest.: Wulfsb. Aalesund; samt Tromsö: Hgn.) *Stor som föreg., med ofta trädlik förgrening, ljusgrön ell. gulaktig i svällande tufvor; bladen stora, glänsande; kapseln på tumslångt ell. längre skaft, stor, rödbrun, sällsynt. — Hypnum Bruch och ed.9.*

*** Fruktskaftet endast upptill sträft; sambyggare.

16 B. *campestre Br. & Sch.* stjelken utdragen, krypande ell. uppstigande, oordentligt förgrenad; bladen något utstående, äggrundt lancettlika, med teml. lång *syllik, n. uddlikt vidfogad* spets, *glest småsågade, strimmiga,* med nerv till *ofvan midten, föga vidgade,* n. *qvadratiska* hörnceller vid basen; kapseln *aflång, smal,* något krökt, med koniskt spetsigt lock, teml. smal ring; inre perist:s cilier *utan* sidotaggar. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur.

Gräsbeväxta st. r. (*Stockh.* vid Marieberg, Bergiilund, Drottningholm och Ulriksdal; samt *Öl.* Södvik: Lindb. Trol. flerest., men lätt förvexlad med *B. salebrosum.*) *Till storlek och utseende mest lik B. salebros., löst tufvad, vanl. gulaktigt grön och glänsande. Fr.skaftet tumshögt, endast upptill något sträfprickigt. — Hypnum Bruch.*

17 B. *populeum Br. & Sch.* stjelken krypande, rotslående, oordentligt delad i täta, korta och uppräta grenar; bladen från aflång ell. äggrund bas *småningom afsmalnande till en lancettlik,* utdragen spets, *upptill* sågade, *n. ostrimmade,* med nerv *försvinnande i spetsen, vidgade, aflånga* bas- och hörnceller; kapseln *tjock, oval,* sned, med koniskt, uddspetsigt lock, smal ring; inre perist:s cilier *med* sidotaggar. ♃ 4, 5; 8, 9. — *β majus:* gröfre, gul- ell. brunglänsande, med tätare grenar, mer smalspetsade blad. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.29. Lindgr.M.exs.31. R.Hn.Bryac.exs.146.

Sten. och trädstamm. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Medelp.* Sundsvall: Hgn. *Boh. Öl.:* Lindb. *Gotl.* — *N.*) *Vanl. blott 1 à 2 tum lång, teml. fin, bildande ofta stora hoptrasslade mattor af något glänsande, mörkgrön färg. Fr.skaften korta, vanl. mycket talrika. — Hypnum H. och ed.9. β H. concinnum Hn ed.6.*

18 B. *plumosum Br. & Sch.* stjelken krypande, delad i vanl. tvåsidiga och uppräta grenar; bladen tättsittande, utstående och något ensidiga, från *bredt äggrund ell. n. deltoidisk bas hastigt* sammandragna till en *kortare, lancettlik* spets, n. *helbräddade, ostrimmade,* med nerv *till midten,* små *qvadratiska* hörnceller; kapseln *som hos föreg.* ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2806,f.2. Thed.M.exs.105. R.Hn.Bryac.exs.147.

Sten. i bäck. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm. Boh. Öl.:* Zett. — *N.*) *Vanl. något gröfre än föreg., ofta flere tum lång, glänsande gul- ell. brungrön; kaps. slutl. svart, på kort skaft. — Hypnum Sw. och ed.9. H. pseudoplumosum Brid. och Ångstr.*

4. CAMPTOTHECIUM *Schimp.*

1 C. *lutescens Br. & Sch.* tvåbyggare; stjelken *utan* rotludd, *nedligg.,* mer och mindre pargrenig, med uppstigande grenar; bladen från aflång bas lancettlikt syllika, långspetsiga, *i spetsen finsågade,* starkt strimmiga, med nerv till *långt* ofvan midten; kapseln på *sträft* skaft, aflångt cylindrisk, något krökt, med *koniskt,* kort sprötspetsadt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.210.

Murar, jord etc. helst i kalktrakter. (*Sk.—Uppl. Ner.* i alla kalktrakter, äfven m. fr.: C. Hn. *Verml.* Limön; Carlstad. *Lul. Lpm.* Snjärak vid Qvikkjokk: Holmgr. *Öl.:* Lindb. *Gotl.* — *N.* Bergen st.) *Gulaktig och glänsande, ofta flere tum lång och teml. grof. — Hypnum Huds. och ed.9.* — Anm. *Öl. ex., meddelade af Zett. und. namn af Homalothec. Philippeanum Br. & Sch., skilja sig med kortare bladspets och nerv från den utländska arten och höra snarare hit; åtm. äro de, såsom sterila, ganska osäkra.*

2 C. *nitens Sch.* tvåbyggare; stjelken och de *uppräta,* plattadt pargreniga stamgrenarne *betäckta af rotludd;* bladen som hos föreg., men *helbräddade,* med *i spetsen upp-*

hörande nerv; kapseln på *slätt* skaft, aflångt cylindrisk, krökt, med *konvext,* udd- ell. kort sprötspetsigt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.120.

Kärräng. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *3—5 tum lång, styf, starkt gulglänsande, med spetsiga grenar. — Hypnum Schreb. och ed.9.*

5. AMBLYSTEGIUM *Schimp.*

† *Leptodictyum.* Endast bladens basceller parenkymatiska, de öfriga prosenkymatiska [smalt och spetsigt sexsidiga]; sambyggare.

1 A. *riparium Br. & Sch.* stjelken utdragen, krypande, stund. flytande, oordentligt delad i ofta pargreniga hufvudgrenar; bladen *glesa, oftast 2sidiga,* bredt äggrundt—aflångt lancettlika, *långt smalspetsiga, helbräddade,* med nerv till ofvan midten; kapseln aflångt cylindrisk, krökt, med koniskt, spetsigt lock och *bred* ring. ♃ 6, 7. Fig. Br. eur. Fl.D.2388,f.2. R.Hn.Bryac.exs.180.

Våta st. på murken ved, i brunnar etc. a. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. VB.* Skellefteå, vid Krångforsen. *Lul. Lpm.* Jokkmokk, Kaitum: Hgn. *Hall.* Varberg; samt *Öl.* enl. Scheutz. — *N.*) *Mörk- ell. ljusgrön, stund. gulgrön, mjuk, vanl. flere tum lång, med breda, af de 2sidiga bladen plattade smågrenar; fr.skaften tumshöga. — Hypnum L. och ed.9.*

2 A. *trichopodium (Schultz.)* stjelken krypande, glest och oordentligt delad i n. uppräta, *spensliga* grenar och smågrenar; bladen *glesa, allsidigt* och starkt utstående, från bredt äggrund bas *hastigt* smalspetsade, helbräddade, med *smal nerv till midten;* kapseln på *mycket långt och smalt* skaft, aflång, krökt, med lågt koniskt lock, teml. bred ring. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. [*A. ripar.* var. ε.]. +

Sanka str. r. (*Stockh.* vid Brunnsviken, nära Haga slott: Lindb. *Ner.* vid Skogaholmssjön i Svennevad sn; samt Örebro, i skogskärr nära Sommarro: C. Hn. *Sk.* vid Åkersberg: Berggr. *Gotl.* Thorsborgen: Hgn.) *Ett par tum lång, fin, mörkgrön, mycket glesbladig. Fr.skaften 2 tum höga, mycket smala och släta. — Hypnum Schultz. H. tenuisetum Lindb. och ed.9. Amblyst. ripar. var. ε trichopod. Br.eur. och Sch. Syn.*

3 A. *Kochii Br. & Sch.* stjelken *som hos föreg.,* bladen *af lösare cellväf, tättsittande, otydligt småsågade,* med *teml. grof* nerv, för öfr. som hos föreg.; kapseln oval—aflång, sned, med lågt koniskt lock, *smal* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. ?

Fukt. st. r. (*Öl.* Melböda, på hafsstranden, 1865: Lindb.) *Liten och fin som föreg., hvilken den till karakterna står ganska nära, ehuru de mera tätt sittande bladen och de endast tumshöga fr.skaften gifva den ett afvikande utseende. — A. curvipes Br. & Sch. torde blott vara en form häraf, med sina glesare blad n. bildande en öfvergång till A. trichopod.*

4 A. *Juratzkanum Sch.* stjelken *som hos föreg.;* bladen *teml. tättsittande, allsidigt utsperrade,* från bredt äggrund bas långt smalspetsiga, grenbladen smalt lancettlika, alla *mot basen småtandade,* mot spetsen n. helbräddade, med *i spetsen upphörande nerv;* kapseln aflång—cylindrisk, något krökt, med koniskt lock, *smal* ring. ♃ 6, 7. Fig. Rab.Bryoth.641. +

Murken ved, gräsbeväxta st. r. (*ÖG.* Vinnerstad. *Stockh.* Mölna på Lidingön; Drottningholm; Gåsberget. *Uppl.* Blidö sn i Roslagen. *Ångml.* Songa enl. Hgn. *Öl.* Böda skog: Lindb.) *Stor som de närmast föreg. arterna, grön ell. brunaktig, med oordentligt intrasslade, halftumslånga smågrenar, samt dels utstående, dels och mest utsperrade blad; tumshöga fr.skaft. Närmast beslägtad med A. serpens, hvaraf Lindb. anser den vara en varietet; dock utmärkt af den olikformiga cellväfven. — Hypnum Lindb. och ed.9.*

†† *Amblystegium* [i eg. men.]. Bladens alla celler parenkymatiska, vida.

* Bladen med vanl. tydlig, utdragen nerv.

a — Tvåbyggare.

5 A. *filicinum Lindb.* stjelken täckt af ymnigt rotludd och *talrika parafyllier,* nedligg. ell. upprät, *plattadt pargrenig, med korta grenar;* bladen ensidigt böjda ell. allsidigt utstående, från äggrund, *nedlöpande* bas snart lancettlika, spetsiga, *öfverallt finsågade,* med *grof, n. utlöpande* nerv och *mycket stora, qvadratiska, brandgula*

hörn- och basceller; kapseln cylindrisk, krökt, med koniskt, spetsigt lock och smal ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. [*Hypnum*]. Lindgr.M.exs.28. R.Hn.Bryac.exs.329.

Fukt. st., källdrag etc. (*Sk.*—*Ångml.* Säbrå: Arn.; och *Herjed.* *Lul. Lpm.* Snjärak; Kaddepakte: Holmgr. *Öl.*: Zett. *Gotl.* — *N.* till Nordl. Finnm. Tromsö: Holmgr.) *Växer i täta, 2—3 tum höga, ljusgröna tufvor; äldre fruktbär. ex. mer nedligg. och ofta bruna. Till det yttre mest lik Hypn. commutatum, hvarmed den af Sch. sammanställes i subgenus Cratoneuron; deremot till bladens cellväf endast förenbar med Amblystegium, såsom Lindb. först visat. — Hypnum L. och ed.9.*

b — Sambyggare.

6 A. *irriguum Sch.* stjelken nedliggande, *efter hela sin längd rotslående,* oordentligt *pargrenig;* bladen glest sittande, utstående ell. något ensidiga, från *nedlöpande,* äggrund bas lancettlika, *långt smalspetsiga,* n. helbräddade, med n. utlöpande nerv och mycket lös cellväf vid basen; kapseln aflång—oval, krökt, med koniskt uddspetsigt lock, *bred* ring. ♃ 6. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.342.

Sten. i bäckar, r. (*Sk.* Wallsjö; Fogelsång. *ÖG.* Omberg; Linköp., Tinnerbäcken: Hgn; V. Ny sn, Kafvelbäck. *Uppl.* Uppsala, Qvarnbo. *Gotl.* i en bäck söd. om Visby; mell. Visby och Lummelund, samt vid Klinte: Holmgr.) *Ett par tum lång, gul- ell. svartaktigt grön, mycket finare än föreg.; mest beslägtad med följ., hvarmed den af gammalt varit förvexlad, men skiljd med sin större styfhet, tydligare pargrenighet och mer långspetsade blad. Den Gotl. formen anses af Lindb. tillhöra föreg. art, hvartill den bildar en öfvergång, samt kallas af honom var. pseudo-irriguum. — Hypnum Wils. och ed.9. H. fluviatile Br.eur. till en del.*

7 A. *fluviatile Sch.* stjelken nedliggande, *sparsamt rotslående, oordentligt delad* i fina, glesa och utdragna n. uppräta grenar; bladen *knappt nedlöpande, kort spetsade,* helbräddade, för öfr. som hos föreg.; kapseln cylindrisk, krökt, med lock och ring *som hos föreg.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.179.

Sten. i bäckar. (*Sk.*—*Helsl.* Skog sn. Tönnebro. *Verml.* *Gotl.*: Holmgr. — *N.*) *Stor som föreg., men gröfre och mjukare, svartgrön; bladen i grenarnes spets klolikt böjda, eljest n. raka, af lös cellväf. Frukt sällsynt. — Hypnum Sw. och ed.9.*

8 A. *radicale Br. & Sch.* stjelken nedliggande, *efter hela sin längd rotslående,* delad i tättsittande, dels korta och uppräta, dels längre och nedtryckta grenar; bladen allsidigt utstående, från bredt äggrund bas *hastigt långt sylpetsiga,* helbräddade, med *stark, i spetsen försvinnande* nerv, och fast cellväf af *tjockväggiga, sexsidiga,* vid bashörnen qvadratiska celler; kapseln cylindrisk, krökt, med koniskt lock, *bred* ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Jord, pålar etc. r. (*Stockh.* Edebyholme vid Drottningholm: Lindb. *Ner.* Örebro: C. Hn. *Gotl.*: Lindb.) *Brungrön, något gröfre än följ., hvarmed den är nära beslägtad, ehuru skiljd med de kortare och bredare bladcellerna, den längre och tjockare nerven samt stjelkens större styfhet. — A. varium Lindb. Leskea varia H. Hypnum P.B.*

9 A. *serpens Br. & Sch.* stjelken krypande, efter hela sin längd rotslående, jemte de tättsittande, mer och mindre uppräta grenarne, *tagelsmal;* stjelkbladen *glesa, utstående,* äggrundt lancettlika, grenbladen tätare, lancettlikt syllika, alla smalspetsiga, helbräddade, med *svag, emot spetsen försvinnande, stund. otydlig* nerv och lös cellväf, qvadratiska hörnceller vid basen; kapseln *som hos föreg.* ♃ 7, 8. — *β serotinum Lindb.* mycket fin, grön, med uppstig. grenar, kort och fin bladnerv, under mynn. starkt hopdragen kapsel. Fig. Br.eur. Fl.D.2387,f.2. Thed.M.exs.106. R.Hn. Bryac.exs.178.

Jord, ved, trädrött., sten. etc. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — *β Stockh.* Drottningholms park.) *En—flere tum lång, men mycket fin, ljus- ell. brungrön, stundom i handstora mattor. Var. mycket, men har vanl. långa fr.skaft och jemförelsevis stora kapslar. — Hypnum L. och ed.9.*

*10 A. *finnmarchicum (Lor.)* stjelken nedligg., rotslående, jemte de tättsittande, n. enkla och uppräta grenarne *tagelsmal;* bladen *n. tilltryckta ell. svagt ensidiga,* från äggrund bas småningom lancettlika, spetsiga, helbräddade ell. vid midten och basen omärkligt tandade, med *grof, till ell. ofvan midten nående* nerv, lös, sexsidig, vid

basen qvadratisk, *klorofyllfattig* cellväf; kapseln n. horizontal, aflång, krökt, med *konvext, trubbigt* lock. ♃ 8, 9? Fig.

Murken ved, r. (*N.* Finnm. Talvig, vid sjön Storvand 1868: Dr Lorentz.) *Hela mossan gulaktig, med halftumshöga, enkla, mycket smala grenar. Kapseln liten, på Lorentz' ex., samlade i Juli, dels gammal från fjolåret, dels ung och grön; ex:s knapphändighet hafva ej tillåtit någon undersökning af ringen. Cellväfven liknar alldeles de närstående Amblystegii-arternas, men är ovanligt fattig på klorofyll; trol. är det derför, som Lor. i bref sagt sig anse denna art vara mest beslägtad med H. pallescens, hvarom den ock påminner med sin färg, ehuru de grofnerviga bladen och deras parenkymatiska cellväf hindrar dess ställande i nämnde arts närhet. — Hypnum Lor. mskr.*

** Bladen nervlösa ell. blott med otydl. spår till nerv.

a — Inre peristomets tänder med mellanligg. cilier; sambyggare.

*11 A. *enerve Br. & Sch.* stjelken oordentligt förgrenad, jemte de korta grenarne n. *hårfin;* bladen konkava, n. ovala *med smal, föga utdragen* spets, helbräddade, nervlösa, med *små qvadratiska hörnceller* vid basen; kapseln *på bågböjdt skaft* horizontal, *från en tydl. hals n. cylindrisk,* sned, med *kägellikt, trubbigt* lock, föga bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*N.* Dovre, på stenar bland *Pseudolesk catenulata:* Bl. enl. Sch. På de sista 20 à 30 åren icke återfunnen.) *Fin som mindre former af A. serpens, och derifrån skiljd med de i förhåll. till längden bredare, alltid smärre och mycket konkava bladen af fastare cellväf, samt den smala kapseln på svanhalslikt böjdt skaft. Allt enl. Schimp.; osedd af utg. — Hypnum ed.9.*

12 A. *confervoides Br. & Sch.* stjelken krypande, oordentligt delad i *n. pargreniga* grenar, jemte grenarne *hårfin;* bladen ytterst små, glesa, utstående ell. svagt ensidiga, från äggrund bas *hastigt smalt lancettlika, långspetsiga,* helbräddade, nervlösa, med *föga olikformiga hörnceller* vid basen; kapseln lutande ell. n. horizontal, *aflångt oval,* sned, med *konvext, snedt uddspetsigt* lock, smal ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.639.

Stenar, r. (*VG.* Kinnekulle, på sandsten nedanför Råbäck. *Um. Lpm.* Laxfjellet och Klippen: Ångstr. — *N.* Vestfjorddalen. Trondhj. vid Hasselvig: Ångstr.; Lerfossen: Schleg. och Arn. Nordl. Helgeland, Lerskardalen och Grönfjeld: A. Bl. & Arn.) *Mörkgrön, slutl. brunaktig, fin som föreg. och följ., men skiljd från begge med den längre och smalare bladspetsen, samt från den förra med lockets form och från den sednare med det inre peristomets cilier. — Hypnum Brid. och ed.9.*

b — Inre peristomet utan cilier; sambyggare.

< 13 A. *subtile Br. & Sch.* stjelken krypande, med korta, uppräta och trinda, n. *hårfina* grenar; bladen något ensidigt böjda ell. allsidigt utstående, smalt äggrundt lancettlika, spetsiga, helbräddade, nervlösa ell. blott med spår till en kort nerv, med föga vidgade hörnceller vid basen; kapseln *aflång, n. upprät, vanl. föga sned,* med lågt koniskt, *uddspetsigt* lock, mycket smal ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.35. R.Hn.Bryac.exs.177.

Sten., trädstamm. etc. r. (*Sk.* Esperöd. *Smål.* Femsjö, vid Yaberg. *ÖG.* Gusum. *Stockh. Uppl.* Rosersberg; Uppsala. *Gestr.* Gefle. *Helsl.* Hemstanäs. *Vestml.* Loka: Hamnstr. *Ner.* Myrö. *Verml. VG.* Kinnekulle. *Öl.:* Zett.) *Mycket liten, n. hårfin, höggrön ell. gulaktig, i teml. vida tufvor, med knappt halftumshöga fr.skaft. Mest lik små former af A. serpens, men lätt skiljd med de n. nervlösa bladen och den n. raka kapseln utan cilier. — Hypnum Hoffm. Leskea H. och ed.9.*

c — Inre peristomet utan cilier; tvåbyggare.

14 A. *Sprucei Br. & Sch.* stjelken krypande ell. uppstigande, *trådfin,* oordentligt delad i *hårfina,* n. uppräta grenar; bladen glest sittande, föga utstående, smalt äggrundt lancettlika, spetsiga, helbräddade ell. glest och ojemnt finsågade, fullkomligt nervlösa, med grof cellväf och n. likformiga hörnceller vid basen; kapseln *upprät, knappt sned, från en smalare hals omv. äggformig,* med konvext, *vårtspetsadt* lock, smal ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.176.

Klippspring. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Herjed.* Ramansberget; Axhögen; Stora Midtåkläppen: Hellb. *Dal.* Osmundsberget. *VG.* Kinnekulle; Hunneberg. *Smål.*

Husqvarna enl. Scheutz. *Gottl.* — *N.* Dovre, vid Drivstuen, Vårstien och Kongsvold. Krokkleven nära Christiania.) *Lika fin som de föregående, knappt mer än halftumslång, tätare tufvad och mer upprät än föreg., med ytterst små blad. Kaps. på skaft af mindre än ½ tums höjd, i torrt tillstånd omv. kägellik, med starkt vidgad mynning. — Leskea Bruch. L. tenella Sch. mskr. och ed.9. Platydictya Berk.*

6. PLAGIOTHECIUM *Schimp.*

† Bladen, särd. torra, föga glänsande [undant. *P. lætum*], af lösare cellväf, långt nedlöpande.

* Bladen raka [icke ensidigt böjda].

a — Tvåbyggare.

1 P. *undulatum Br.* & *Sch.* grenarne *nedliggande;* bladen *tegellagda,* äggrundt aflånga, *hastigt kortspetsiga,* helbräddade, endast i spetsen småtandade, *på tvären vågiga,* med kort dubbel nerv, *cellväfven längs kanten tätare* än midtuti bladen; kapseln på långt skaft, lutande, aflång, krökt, torr fårad, med kort sprötspetsadt lock och *bred* ring. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.385.

Mörka skog., berg, r. (*Sk. Hall. Boh.* Marstrand; Christinedal nära Gustafsberg. *VG.* Göteborg; Kinnekulle etc. *Dalsl. Verml.* Elggatan i Glafva sn. *ÖG.* Omberg; samt V. Ny och Motala snr, äfv. m. fr.: Hj. Hgn. *Smål.* flerest.: Berggr. och Scheutz. *Blek.* Carlskrona skärg. *Öl.* Böda park; samt Ottenby lund: Zett. — *N.* Laurvig—Nordl. Helgeland, Ranen: A. Bl. och Arn.; Sulitälma: Lor.) *Störst i slägtet, stund. qvarterslång i stora mattor af en egendomlig blek ell. hvitaktig grönska, med 2 tum långa, n. enkla, 2 lin. breda grenar, plattade af bladen, som skenbart bilda 2 tilltryckta, 2 utstående rader. Frukt sällsynt.*

2 P. *silvaticum Br.* & *Sch.* grenarne *oftast uppräta;* bladen mer och mindre *glest sittande,* vanl. 2sidigt utstående, äggrundt lancettlika, *småningom spetsade,* helbräddade, *släta,* med kort och otydl. dubbelnerv, *likformig, mycket lös* cellväf, bascellerna störst; kapseln lutande ell. horizontal, cylindrisk, n. rak ell. föga krökt, äldre fårad, med snedt sprötspetsadt lock, *smal* ring. ♃ 7, 8. — *β Roesei Lindb.* mindre; grenarne trinda af löst tegellagda, mycket konkava blad. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth. 448; *β* Br.eur.

Skog., berg. (*Sk.* nor. del. flerest.: Scheutz och Hamnstr. — *Gestr. Ner.* och *Verml. Ångml.* Hernösand: Hgn. *Boh.* Marstrand. *Öl.:* Zett. — *N.* — *β Boh.* vid Lysekil: Dr G. Retzius enl. Lindb.) *Ofta lika långsträckt som föreg., men mindre grof; deremot gröfre än följ. art, hvarmed den utan tvifvel är mycket nära beslägtad, har dock vanl. mörkare, mera glanslös grön färg, glesare blad af lösare cellväf, och längre spets på locket. — Hypnum L. och ed.9. β H. Roeseanum Hpe. Plagioth. Roesean. Br. & Sch., stor som följ. art.*

b — Sambyggare.

3 P. *denticulatum Br.* & *Sch.* grenarne dels uppräta, dels nedliggande; bladen vanl. 2-sidigt, stund. allsidigt utstående, äggrundt lancettlika ell. aflånga, *kort uddspetsiga,* helbräddade ell. i öfversta spetsen finsågade, släta, med kort och otydl. dubbelnerv, och något mindre lös cellväf än föreg.; kapseln *lutande ell. horizontal,* aflång—cylindr., mer och mindre krökt, med koniskt, kort uddspetsigt lock, *bred* ring; inre perist. *med* mellanligg. cilier. ♃ 5—8. — *β obtusatum:* bl. konkava, n. ovala, trubbiga ell. med kort udd; locket n. utan udd. Fig. Br.eur. Fl.D.2388,f.1 och 2504. Rab.Bryoth.691.

Skog. klipp. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *I täta mattor växande, ljusgrön ell. gulaktig mossa, i friskt tillstånd vanl. glänsande, med tumslånga, vanl. platta, i skugga stund. trinda grenar. — Hypnum L. och ed.9. β H. obtusatum Wg. Plag. dentic. β Donnii Lindb.*

*4 P. *lætum Br.* & *Sch.* grenarne *uppräta, bräckliga;* bladen som hos föreg., mer glänsande, *med något längre udd,* helbräddade; kapseln *n. upprät, aflång och rak,* med koniskt, kort och snedt sprötspetsadt lock, *smal* ring; inre perist. *utan* cilier. ♃ 8. Fig. Br.eur.

Klipp. r. (*N.* Gudbrandsdalen, vid Wiik: Berggr.; Laurgård: Hj. Holmgr.) *Märkbart*

finare än föreg. och mest lik följ., mjuk och liftigt grön som denna, men mer upprät, med mindre platta stjelkar och gröfre cellväf i bladen, hvilka sakna strimmor och den krökta hårudden. Anses af Lindb. genom mellanformer öfvergå i föreg. art; både norska och af Schimp. samt Lorentz meddelade sydeurop. ex. synas dock i hög grad afvika från denna. — Leskea Berggr.

5 P. *piliferum Br. & Sch.* grenarne *plattade,* uppstig. ell. n. nedligg.; bladen 2sidigt, mer säll. något ensidigt vända, *föga utstående,* konkava, ovala—aflånga, *tvärt sammandragna i en lång, hårlik, krökt* udd, helbräddade, oordentligt *strimmiga,* med mycket kort och otydl. dubbelnerv, teml. tät cellväf, men stora bas- och hörnceller; kapseln *n. upprät och rak, aflång,* med från konvex bas lågt koniskt, *n. trubbadt* lock, *bred* ring; inre perist. *utan* cilier. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.59.
Klipp., träd. (*Pil. Lpm.* Kaltisbuota; Käksa. *VB.* Luleå, vid Råbäcken: Hgn. *Ångml.* och *Jemtl.* — *Smål. Dalsl.* och *VG.* på spridda st. i alla prov. — *N.* Nordl. Helgeland: A. Bl. och Arn.; Salten: Schl. & Arn. Bergen st. Sogn.: Wulfsb. Vestfjorddalen. Græfsenås: Scheutz. Laurvig. Egeland.) *Bildar vanl. stora, gröna ell. gulaktiga mattor, med halftumslånga, ½ lin. breda grenar, talrika halftumshöga fr.-skaft; yttre peristomets tänder n. lika bleka och genomskinliga som det inres. — Leskea Sw. och ed.9. Hypn. orthocarpon Ångstr.*

** Bladen med ensidigt böjd spets; sambyggare.

6 P. *Mühlenbeckii Br. & Sch.* stjelken nedligg. ell. uppstigande, med upprätа grenar; bladen från äggrund bas *småningom afsmalnande,* lancettlika, långspetsiga, *fint och glest småsågade,* med kort dubbel nerv och *de långt nedlöpande bashörnens celler mycket stora, starkt uppblåsta;* kapseln n. upprät ell. lutande, från en tydlig hals cylindrisk, något krökt, med koniskt, trubbigt lock och bred ring; inre perist. *med* cilier. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.124. R.Hn.Bryac.exs.384.
Berg, klippspr. etc. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Herjed.* Midtådalen: Oldb. *Ångml.* Grundsunda sn, Önska gästg.: Hgn. *Uppl.* Norrbyskogen nära Uppsala. *Ner.* Garphyttan, i Rödjslan: C. Hn. *Smål.* Vexiö; Skurugata: Scheutz. *Boh.* Skaftö: G. Retz. enl. Lindb. — *N.* Finnm. Hammerfest; Tromsötrakten, samt Maalsnæs: Hgn. Nordl. Sulitälma: Lor.; Skjærstad: Schleg. & Arn.; Helgeland, t. a. i Ranen: A. Bl. & Arn.; Sundfjord. Trondhj. st., Stenbaubugten: A. Bl. & Arn.; Aalesund: Hj. Hgn. Dovre. Bergen st., flerest. i Sogn: Wulfsb. Næs jernverk. Laurvig.) *Grön ell. gulaktig, till habitus något lik följ. art, men mindre, och skiljd med de bredare bladen och deras nedlöpande, uppblåsta hörnceller; bl. ofta sperradt ensidiga: β chrysophylloides Sch. — Hypnum ed.9. Hypn. striatellum C. Müll. Plagioth. striat. Lindb., begge de sednare namnen grundade derpå, att närv. art skulle vara Bridels Leskea striatella.*

†† Bladen mycket glänsande, med tät ell. ytterst tät cellväf, af smalt jemnbreda celler, icke nedlöpande.

* Bladen med ensidigt böjd spets; sambyggare.

7 P. *silesiacum Br. & Sch.* stjelken nedligg., rotslående, med *bågligt nedböjda grenar,* n. upprätа ell. bågböjda smågrenar; bladen från aflång bas lancettlika, långt smalspetsiga, *helbrädd., endast i spetsen glest småsågade,* med kort och otydl. dubbelnerv. af likformig, vid basen något lösare cellväf; kapseln lutande ell. horizontal, n. cylindrisk, något krökt, med koniskt trubbigt lock, *smal* ring; inre perist. med cilier. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.2. R.Hn.Bryac.exs.60.
Murkna stubb. etc. (*Sk.—Helsl.* Skog sn. *Medelp.* Sättna: Ångstr. *Vestml.* *Ner.* *Verml.* Christinehamn; Karlskoga. *Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. — *N.* till Nordl. Finnm. Kaagöen.) *Ljusgrön, 1—2 tum lång, med ½—nära 1 tum långa, stund. rotslående grenar. — Hypnum PB. och ed.9. Plagioth. Seligeri Lindb. Plagioth. repens Lindb.*

8 P. *turfaceum Lindb.* stjelken nedtryckt, med *bågligt nedböjda grenar;* bladen svagt ensidigt böjda, från aflång bas lancettlika, med mycket lång och smal, *n. syllik, flerböjd* spets, *sågade,* n. nervlösa, af tät, n. likformig cellväf; kapseln lutande, aflångt cylindrisk, föga krökt, med lågt koniskt, trubbadt lock, *bred* ring; inre perist. med cilier. ♃ 7. Fig. Fl.D.suppl.117.
Kärr, torfjord, trädrött. r. (*Dal.* Grycksbo; Norrbärke. *Vestml.* Ramshyttan i Rams-

berg sn. — *N.* Gudbrandsdalen, nära Ringeboe vid elfstränderna: Berggr.) *Något mindre än föreg., ljusgrön, bildande teml. stora mattor, till storlek och färg icke olik Pl. Mühlenb., men lätt skiljd på de icke nedlöp. ell. uppblåsta bladhörn-cellerna. — Hypnum Lindb. och ed.9.*

9 P. *nitidulum Br. & Sch.* stjelken nedligg., rotslående, med *uppböjda ell. uppräta grenar;* bladen aflångt lancettlika, långt smalspetsiga, *helbräddade,* nervlösa, af tät och likformig, vid basen något lösare cellväf; kapseln lutande ell. horizontal, stund. n. upprät aflång ell. oval, vanl. sned, med koniskt, trubbigt lock, *smal* ring; inre perist. med ell. utan cilier. ♃ 5—8. — *β pulchellum:* bl. små, starkare ensidigt böjda, med kortare spets; kaps. mer upprät och regelbunden. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.1. R.Hn.Bryac.exs.383; *β* 382.

Klippspring., murkna stubb. etc., *β* helst. i fjelltr. (*Lpl.—ÖG. Smål.* och *VG. Boh.* Christinedal. — *N.* — *β Lpl.—Helsl. Dal.* och *Verml.* — *N.* Nordl. Sulitälma: Lor.—Gudbrandsdalen.) *Liten som föreg., glänsande grön ell. gulgrön, mest lik en mycket späd Pl. denticul. Inre perist:s tänder långa, med korta, mellanligg., ofta försvinnande cilier. — P. nitidum Lindb. Hypnum Wg. och ed.9. β Leskea pulchella H. Hypn. pulch. Dicks. och ed.9. Plag. nitidum β suberectum Lindb.*

** Bladen raka, 2sidiga; tvåbyggare.

10 P. *elegans Sch.* stjelken nedligg. rottrådig, med uppstigande ell. uppräta, vanl. plattade grenar, dessa *ofta med talrika, mycket små, knippevis gyttrade grenbildningar ell. nyskott i bladvecken;* bladen äggrundt lancettlika, med lång, n. hårfin spets, upptill otydligt sågade, nervlösa ell. med kort och svag, 2delad nerv, och ytterst fin och tät cellväf; kapseln lutande ell. n. hängande (?), äggformig, rak och slät, med koniskt, kort uddspetsigt lock. ♃. Fig. Hook.M.exot.t.9. enl. Lindb. Berk.Handb.t.12,f.3. R. Hn.Bryac.exs.293.

Klipp., hålor, r. (*Sk.* flerest. *Blek.* Carlshamn. *Smål.* Ubbemåla i Algutsboda; Lemnhult m. fl. st.: Scheutz. *ÖG.* V. Ny sn, flerest.: Hj. Hgn. *Södml.* Nyköping, Årilabergen m. fl. st.: C. Ind. *Stockh.* teml. allm. *Ångml.* Hernösand: Hgn. *Ner.* flerest.: C. Hn. *VG.* Kinnekulle; Halle- och Hunneberg; Göteborg: Hgn. *Boh.* Christinedal. *Gotl.* Thorsborgen: Hgn. — *N.* Egebjerget vid Christiania: Berggr.) *Lifligt och glänsande grön, i ofta stora mattor; dels fin som föreg., dels märkbart gröfre. Frukt ej funnen i Skand., och så föga säkert känd, att det icke ännu är afgjordt, om denna art rättast förenas med Plagiothec. eller, såsom Lindb. vill, med följ. slägte, med hvars första art den i öfr. är nära beslägtad, ehuru lätt skiljd på bladens täta cellväf. — Hypnum Hook. och ed.9. Rhynchostegium Lindb. Plag. nanum Jur. Hypn. collinum Wils. och Plag. Schimperi Jur. & Milde äro säkerligen, såsom Lindb. visat, endast former af denna art.*

2 Flocken **Eurhynchieæ.**

7. RHYNCHOSTEGIUM *Schimp.*

† Bladen med kort och otydl. dubbel, ell. ingen nerv; tvåbyggare.

1 R. *depressum Br. & Sch.* stjelk och grenar mjuka, nedliggande; bladen tätt sittande, något tvåsidiga, smalt äggrunda, kort smalspetsade ell. n. trubbade, öfverallt otydligt sågade, af i spetsen lösare, på midten tätare och vid basen mycket lös cellväf; kapseln aflångt oval, något krökt, med långt och snedt sprötspetsadt lock, bred ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.386.

Skugg. klipp., sten. r. (*VG.* Kinnekulle, på sandsten nedanför Råbäck. *ÖG.* Motala sn, Lemunda: Hgn. *Stockh.* Ryssviken på Sicklaön. *Uppl.* Uppsala, Gottsundabergen: Mosén. *Öl.* Borgholms slottsbranter: Zett. *Gotl.?* — *N.* Dovre, något söd. om Drivstuen: Berggr.) *Liten, en ell. par tum lång, nedtryckt, glänsande grön ell. gulgrön, med starkt glänsande gula grenspetsar, utmärkt af sin mjukhet. Kapseln, på ½ tum långt skaft, föga längre än lockets spröt. — Hypnum Bruch. och ed.9. Förenas, jemte alla de följ., af Milde med slägtet Eurhynchium.*

†† Bladen med lång och tydlig, enkel nerv; sambyggare.

2 R. *rusciforme Br. & Sch.* stjelken vanl. nedtill bladlös, krypande, oordentligt delad i *plattade ell. trinda,* uppräta ell. båglikt böjda grenar och smågrenar; bladen all-

sidigt utstående ell. något tvåsidiga, från smalare nedlöp. bas äggrundt aflånga, kort spetsade, *öfverallt småsågade,* med nerv till *långt ofvan* midten, af teml. tät, vid bashörnen något vidgad cellväf: kapseln lutande, snedt oval ell. äggformig, med långt sprötspetsadt lock, bred ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Fl.D.2389. R.Hn.Bryac.exs.292.
Sten. i strömmar och bäck. (*Sk.—Gestr. Ner.* Skirabäcken i Asker sn: C. Hn. *Öl.* Köpings branter: Scheutz. *Gottl.* — *N.* till Salten.) *Fast och styf, mörkgrön, grof, flere tum lång, med vanl. tumshöga smågrenar, ofta uldragen och flytande som en Fontinalis; kapseln icke längre än locket med dess spröt.* — *Hypnum rusci-folium Neck och ed.9. H. rusciforme Weis. H. riparioides Hedw.* — Anm. *En, under var. namnet lacustre, med tvekan hitförd form, funnen af Kand. Mosén i en sjö i Södml., beskrifves såsom ovanligt stor, ända till alnslång, klynnegrenig med bågböjda blad etc.*

3 R. *murale Br. & Sch.* stjelken krypande, oordentligt delad i *trinda och trubbiga, uppräta* grenar; bladen n. *tegellagda, konkava,* äggrunda—aflånga, *hastigt kort-spetsade ell. trubbade, n. helbräddade,* med nerv *till omkr. midten,* af teml. tät, vid basen lösare cellväf; kapseln lutande, snedt aflång ell. oval, för öfr. som hos föreg. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.384.
Sten. mur. etc. r. (*Sk.* Lund, flerest.; Bosjökloster. *VG.* Hunneberg, vid Bragnum. *Öl.* Borgholms slottsbranter: Zett. — *N.* Trondhj. st. Aalesund: Berggr. Nordl. Salt-dalen.) *Mörkgrön, med täta, 3—5 lin. höga, något tjocka grenar; bladnerven varierar till längden och är ofta svag, n. omärklig.* — *Hypnum H. och ed.9.*

4 R. *tenellum Br. & Sch.* stjelken *mycket fin,* krypande, med korta och tättsittande, n. uppräta grenar; bladen svagt *två- ell. ensidigt* utstående, *smalt lancettlika, små-ningom afsmalnande till en mycket lång, n. hårfin* spets, ell. n. syllika, *glest och svagt tandade,* med lång, *i öfversta spetsen försvinnande* nerv; cellväfven som hos föreg.; kapseln lutande—horizontal, snedt äggformig, för öfr. som hos föreg. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.323.
Kalkberg, r. (*VG.* Kinnekulle, ofvanför Hellekis och Råbäck. *ÖG.* Alvastra. *Öl.* på landtborgen mell. Resmo och Vickleby, samt i Köpings branter: Zett. *Gottl.* Thors-borgen; Kopparvik; Galgberget vid Visby enl. ex. af Stud. A. T. Björkm.; Stora Carlsö.) *Mycket fin och intrasslad, ljus- ell. gulgrön, vanl. glänsande; bladen stundom allsidigt utstående, med något svag nerv.* — *Hypnum Dicks och ed.9. H. micracanthis Myr. H. algirianum Brid. Rhynchost. algir. Lindb.*

8. EURHYNCHIUM *Schimp.*

† Fruktskaftet sträft.

* Sambyggare.

1 E. *Teesdalii Lindb.* stjelken mycket fin, krypande, med korta, tätt sittande, n. upp-räta grenar; bladen all- ell. något 2sidigt utstående, smalt aflånga—n. jemnbreda, trubbade, öfverallt fint sågade, med tjock nerv till nära spetsen; kapseln horizontal, oval, ell. aflång, med långt sprötspetsadt lock, bred ring. ♃ 10—5. Fig. Wils.Bryl. Brit.t.55.
Klipp., hålor, r. (*VG.* Kinnekulle, på sandsten mell. Trollmen och Råbäcks hamn. *ÖG.* Omberg, i Borghamns sjöbranter och Rödgafvelsgrotta.) *Lik Rhynchost. tenellum, men ännu finare och vanl. mörkgrön utan glans, med glesare och dubb. kortare, något styfva blad, hvilkas nerv är grön och märkbart gröfre än hos denna; då frukt finnes lättast skiljd med fr.skaftets sträfhet. Har, såsom Lindb. i bref på-pekat, varit förvexlad med Rhynchosteg. curvisetum (Brid.), till hvilken fig. i Br.eur. hörer, med vid midten upphör., smal nerv etc.* — *Hypnum Sm. och ed.9. H. Schleicheri Not.*

** Tvåbyggare. Bladen glest sittande, n. 2sidiga, alltid ostrimmade.

2 E. *prælongum Br. & Sch.* stjelken *lång och fin,* krypande, *oordentligt och glest* par-grenig; stjelkbladen n. utsperrade, bredt hjertlikt äggrunda, grenbl. smalare, alla *spetsade,* öfverallt hvasst småsågade, med uppemot spetsen försvinn. nerv och *något vidgade* hörnceller vid basen; kapseln n. horizontal, tjock och snedt äggformig, med långt sprötspetsadt lock och bred ring. ♃ 10—5. — *β atrovirens:* gröfre och mera

gyttrad, mörkgrön, med större, n. trubbade bl. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.262. *β* Turn.M.Hib.t.24. Br.eur.

Åkr., diken, trädrött. etc. a., *β* på skugg. st. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Alfta sn: Oldb. *Dal.* Norrbärke: Liedstr. *Ner. Verml. Boh.* Christinedal. *Öl.*: Lindb. *Gotl.* — *N.*) *Bildar på jorden bland gräs tunna och lösa, ljusgröna mattor af intrasslade fina och flere tum långa stjelkar. — Hypnum L. och ed. 9. β H. Swartzii Turn.*

3 E. *Schleicheri Lor.* stjelken som hos föreg., med *tätare och n. uppräta grenar; bladen äggrundt lancettlika, något smalspetsiga,* mer finsågade och *af smalare celler* än hos föreg., för öfr. lika; kapseln *kortare skaftad,* för öfr. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Skogsmark, r. (*Sk.* Röddinge: Prof. Åkerm.; Ramlösa park: R. Hn. *ÖG.* Lemunda: Holmgr. Allt enl. Lindb. *Stockh.* Haga enl. ex. af S. Lindgr. *Öl.* Borgholm enl. ex. af Scheutz.) *Gröfre än föreg. och växer i täta, lifligt ljus- ell. gulgröna, glänsande mattor; bladnerven vanl. kortare, upphörande litet ofvan midten. Mer utmärkt af sin habitus, än karakt. — Hypnum Hedw. fil. Eurhynch. Lorentz Verz. der Eur. Laubm. (det första arbete, hvari utg. funnit artnamnet upplaget inom detta slägte). E. prælong. δ abbreviat. Br.eur.*

4 E. *Stokesii Br. & Sch.* stjelken lång, *teml. grof och fast,* nedliggande, *pargrenigt delad i ånyo pargreniga grenar, med talrika parafyllier* mellan bladen; stj.bladen glest sittande, utsperrade, *från nedlöpande bredt hjertlik ell. n. triangelformig bas hastigt lång- och smalspetsiga,* öfverallt sågade, med i spetsen försvinn. nerv; cellväfven upptill tät, vid basen och *isynn. i de starkt urhålkade bashörnen af talrika, mycket stora och genomskinl. celler;* smågren:s blad lancettlika; kapseln horizontal, aflång, slutl. n. cylindr., med lock och ring som hos *E. prælong.* ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.263.

Skugg. jord, r. (*Sk.* Gullarps trädg.; Broby och Emitslöf snr: Hamnstr. *Smål.* Husqvarna enl. Scheutz. *Stockh.* Nacka; Skarpneck; Dalarötrakten flerest.: Hj. Hgn. *Gestr.* Gefle, vid Tolforsbäcken. *Verml.* Pershöjd i bergsl.: Kindb. *VG.* Kinnekulle; Halleberg. *Boh.* Christinedal; Marstrand. *Hall.* Varberg: Scheutz. *Öl.* Ottenby lund: Zett. — *N.* enl. Ångstr.) *Erinrar om Hyloc. umbrat., men är spädare, till färgen gul- ell. brunaktigt grön, i täta tufvor, med långa, enkla och styfva sperrbladiga nyskott jemte de egentl. grenarne; de öfre bladcellerna bredare än hos E. prælongum. Frukt icke funnen i Sver. — Hypnum Turn. och ed.9.*

*** Tvåbyggare. Bladen tätt sittande, allsidiga, vanl. strimmiga.

5 E. *piliferum Br. & Sch.* stjelken utdragen, nedligg., oordentligt delad i *långa, n. pargreniga* hufvudgrenar; bladen *långt nedlöpande,* bredt äggrunda, *trubbade med lång, böjd, hårlik udd,* öfverallt småsågade, strimmiga, med nerv till omkr. midten och *talrika, stora* genomskinl., n. qvadratiska hörnceller vid basen; kapseln lutande, äggformig—n. cylindr., krökt, med långt sprötspetsigt lock, bred ring. ♃ 4—6. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.32. R.Hn.Bryac.exs.264.

Gräsbevuxta st. vid diken etc. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Ångml.* Hernön: Arn. *VB.* Umeå: Hgn. *Jemtl. Um. Lpm.* Laxfjellet; Storavare. *Torn. Lpm.*: Læst. enl. Ångstr. *Öl.*: Zett. *Gotl.* — *N.*) *Vanl. 3—4 tum lång, ljusgrön och glänsande, med tumslånga fruktskaft. Bladens cellväf för öfr. tät, men i de nedlöp. hörnen plötsligt starkt vidgad. — Hypnum Schreb. och ed.9.*

6 E. *Vaucheri Br. & Sch.* stjelken nedligg., oordentligt delad i uppräta, *knippvis gyttrade, och på samma sätt ånyo förgrenade grenar, med långt afsmalnande smågrenar;* bladen äggrunda—äggrundt lancettlika, *hastigt afsmaln. i en lång, hårlik spets,* småsågade, något strimmiga, med *fin* nerv till ofvan midten, genomskinl., qvadr. hörnceller vid basen; kapseln liten, lutande, äggf.—aflång, med sprötspetsigt lock, bred ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.13.

Kalkberg, r. (*VG.* Kinnekulle, vid Mörkeklef; samt *Öl.* på stenar i Borgholms slottsbranter: J. E. Zett.) *Bildar glänsande, gul- ell. grågröna mattor; mindre än föreg., och i ans. till den nästan trädlika förgreningen mycket olik denna, mer beslägtad med följ. Kaps. mycket längre än locket med dess spröt, på tumslångt, mycket sträft skaft. Frukt icke funnen hos oss. — Hypnum Rabenh. och ed.9. H. tenuinerve Lindb.*

7 E. *crassinervium Sch.* stj. och hufvudgren. *oordentligt förgrenade i uppräta, trinda,*

trubbade smågrenar; bladen tättsitt. ell. n. tegellagda, konkava, *bredt äggrunda, tvärt sammandragna till en kort och bred spets, finsågade,* knappt strimmiga, med särd. nedtill *tjock* nerv, nående ofvan midten, och hörncell. vid basen som hos föreg.; kapseln som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.335, 478.

Sten. r. (*Blek.* Djupadal: Scheutz. *ÖG.* Omberg, flerest.; samt V. Ny sn, Hålberget: Hgn. *VG.* Göteborg, allm.: Hgn; Kinnekulle; Hunneberg, mot Nygård. *Boh.* Marstrand. *Öl.* Borgholms slottsbranter: Zett. — *N.* Trondhj.: Arn.) *Växer i låga, glänsande gröna, mjuka tufvor; smågren. tumshöga, märkbart gröfre än hos föreg., tättsittande, n. svällande. Frukt högst sällt. i Skand., endast funnen af Hgn vid Göteborg. — Hypnum Tayl. och ed.9.*

*8 E. *velutinoides Br. & Sch.* stj. nedligg., *oordentligt delad i tätt gyttrade,* uppstig. grenar och smågrenar; bl. tättsittande, utstående, *äggrundt lancettlika, hastigt kort smalspetsiga, n. helbräddade* ell. upptill småtandade, *strimmiga,* med *upp emot spetsen* försvinn. nerv och *små, qvadratiska* hörnceller; kaps. lutande, snedt oval, med långt sprötspetsigt lock, bred ring. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. ✱

Sten., trädrött. r. (*N.* Laurvig, på trädrötter bland *Brachyth. rutabulum*: Holmgr.) *Till storlek och utseende lik dels Brachyth. popul., dels Eurhynch. striatul., glänsande gulgrön, med korta, n. knippvis samlade smågrenar, fullkomligt öfverensstämmande med utl., af Sch. meddelade ex., på hvilka samt afbildn. i Br.eur. locket med sitt spröt är af hela kapselns längd. Frukt ej funnen på de Norska ex. — Hypnum Bruch. H. filiforme Lam.*

†† Fruktskaftet slätt. Tvåbyggare.

9 E. *striatum Sch.* stjelken grof och långt utdragen, krypande, oordentligt delad i ofta knippevisa, tvåsidigt utbredda ell. uppräta, vanl. tillspetsade grenar; *stjelkbladen utsperrade, från bred, n. triangelformig bas hastigt lancettlika,* spetsiga, öfverallt sågade, *starkt strimmiga,* med nerv till *upp emot spetsen* och vidgade, n. qvadratiska bashörnceller; grenbl. äggr. lancettlika; kapseln aflång—cylindrisk, något krökt, med långt sprötspetsigt lock, mycket bred ring. ♃ 5, 6; 8, 9. Fig. Br.eur. [*E. longirost.*]. Lindgr.M.exs.33. R.Hn.Bryac.exs.261.

Skog. r. (*Sk.—Gestr. Helsl.* Hemstanäs. *Ner.* mångenst. *Verml.* Pershöjd i bergsl. *Dalsl.* Hesselskog; Hafsås i Fröskog: Kindb. *Boh.* Christinedal; Carlbengtsered: Wahlstedt. *Öl.* flerest.: Zett. *Gotl.* — *N.* Græfsenås nära Christiania: Scheutz. Langöe vid Holmestrand. Bergen st., Sogn.: Wulfsb.; Svanöe. Trondhj. st., Levanger: Schleg. & Arn.) *Stor, ofta qvarterslång, mattlikt växande, liftigt grön och glänsande, med 1—1½ tum långa fruktskaft. Blomningen pseudo-monoik. — Hypnum Schreb. och ed.9. H. longirostre Ehrh.*

10 E. *striatulum Br. & Sch.* stjelken krypande, med uppräta, knippevis förgrenade ell. tätt pargreniga grenar; stjelkbladen *utstående, från bredt hjertlik bas småningom afsmalnande* i en lång och smal spets, finsågade, *svagt strimmade,* med stark nerv *till ofvan midten* och *talrika,* genomskinl. qvadratiska basbörnceller; grenbl. äggrundt lancettl.; kapseln som hos föreg, med *mycket smalare* ring. ♃ 4, 5. Fig. Br. eur. R.Hn.Bryac.exs.387. †

Kalkberg, r. (*Öl.* Köpings branter: J. E. Zett. *Gotl.* Thorsborgens väggar; Stora Carlsön: Lindb. och Hj. Hgn.) *Bildar lösa mattor likt föreg., som den äfven i habitus något liknar, ehuru dubbelt finare och knappt glänsande, grön ell. brungrön. Hanväxten lik honväxten. — Hypnum Spruce och ed.9.*

11 E. *strigosum Br. & Sch.* stjelken krypande, mycket glesbladig, oordentligt delad i mer och mindre uppräta, pargreniga hufvudgrenar; bladen *från deltoidisk ell. äggrund bas jemnt afsmalnande till en kort spets ell. trubbade,* öfverallt hvasst sågade, *ostrimmade,* med *upp emot spetsen* försvinn. nerv och *helt få* qvadratiska bashörnceller; kaps. som hos föreg., med bred ring. ♃ 8, 9. — *β imbricatum Sch.* mycket liten, med korta, trinda och trubbiga smågren., tegellagda, n. triangelformiga, trubbiga, omärkl. naggade blad. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.152, *β* 153. R.Hn.Bryac.exs.260.

Skugg. jord, *β* sandåsar. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Hufvudformen 2—3 tum lång, spädare än föreg., liftigt grön, utmärkt af de starkt sågade, trubbade bladen; β föga mer än halftumslång, med linielånga smågrenar, är säkerligen en af lokalen beroende förkrympt form. Blomningen pseudomonoik. — Hypnum. Hoffm. och ed.9. β H. præcox Hedw.*

12 E. *diversifolium Br. & Sch.* stjelken *fin,* krypande och skottalstrande, med korta enkla ell. knippevis delade *upprăta, trinda och trubbiga* grenar; stjelkbladen glesa, jemte de tätt tegellagda grenbl. från bred, n. deltoidisk bas *snart långspetsiga,* något strimmiga, smågrenarnes tätt tegellagda, *äggrunda trubbiga,* alla glest sågade, med nerv *till midten* och små qvadrat. hörnceller vid basen; kaps. som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.
Jord i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Jemtl.* Åreskutan enl. Ångstr. — *N.* Dovre, flerest. kring Drivstuen.) *Till storlek och utseende icke olik föreg:s β, men något gröfre, mer glänsande, med längre smågrenar och skiljd med de olikformiga bladen; torde väl dock knappt vara annat än en fjellform af föreg. Blomn. enl. Sch. pseudo-monoik. — Hypnum ed.9.*

9. THAMNIUM *Schimp.*

1 T. *alopecurum Br. & Sch.* stjelken rotstocklik, underjordisk ell. krypande, med spridda, uppräta ell. uppböjda, nedtill enkla och bara, upptill 2sidigt ell. plattadt trädlikt delade hufvudgrenar; smågren. dels korta trubbiga, dels mycket långa, spetsiga, i spetsen rotslående; bladen äggrunda, med kort grofsågad spets och i denna försvinn. nerv, mycket tät cellväf, bascell. n. jemnbreda: kapseln äggform. aflång, sned och lutande, med sylsprötadt lock. ♃ 4—6; 8, 9. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.53. R.Hn. Bryac.exs.354.
Skog., klipphålor, r. (*Sk.* Hallandsås; Fruali; Skärali; Spraglerödshallar etc. *Smål.* Ökna, i Djupskuran; samt Adelöfs, Marbäcks m. fl. snr: Scheutz. *ÖG.* Omberg; Motala sn, Hålberget och Lemunda: samt V. Ny sn, Näs: Hgn. *Stockh.* flerest. *Helsl.* Mo sn, Djupdalsgrottan på Kasberget. *Ner.* Garphyttan; Ullavi- och Skåleklint: C. Hn. *VG.* Kinnekulle; Hunneberg; Göteborg. *Dalsl.* flerest. *Öl.* Köpings branter: Zett. *Gottl.* Thorsborgen. — *N.* Græfsenås: Scheutz. Holmestrand. Berg. st. Huglöe och Svanöe; Sogn: Wulfsb. Trondhj. på Monken; Vallsö; samt Nordl. Dönnæsö i Helgeland: A. Bl. & Arn.) *Mycket mjuk, grön ell. gulgrön. Fr. knappt funnen nordligare än i Danmark. — Hypnum L. och ed.9*

3 Flocken **Pylaisieæ.**

10. HOMALOTHECIUM *Schimp.*

1 H. *sericeum Br. & Sch.* stjelken krypande, med uppböjda grenar och smågrenar; bladen från smalt äggrund bas utdraget lancettlika, smalspetsiga, helbräddade ell. otydl. småsågade, groft strimmiga, med mot spetsen försvinnande nerv; kaps. på sträft skaft, upprät, n. rak, aflång—cylindrisk, med kägellikt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2386. R.Hn.Bryac.exs.172.
Klipp., mur. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Flere tum—qvarterslång, vanl. gulglänsande, till bladens form och cellväf förvillande lik Camptoth. lutesc., från hvilken den i sterilt tillstånd ofta är svår att skilja. — Hypnum L. Leskea H. och ed.9.*

11. ISOTHECIUM *Brid.*

1 I. *myurum Brid.* stjelken krypande, *med oordentligt delade, båglikt böjda,* till en del spetsade grenar; bladen tegellagda, konkava, *äggrunda—ovala, kortspetsiga,* n. *helbräddade,* i öfversta spetsen tandade, med nerv till ofvan midten, hörncell. vid basen *teml. stora,* qvadratiska, gulgröna; kapseln aflång, *upprät,* med koniskt, sprötspetsigt lock, bred ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.649,f.2. Sill.M.exs.163. R.Hn. Bryac.exs.233.
Skugg. st., berg, a. (*Sk.—Helsl.* och *Herjed. Öl. Gottl.* — *N.*) *Löst tufvad, lifligt och glänsande grön, med 3—4 tum lång stjelk och föga kortare, vanl. åt båda ändar afsmalnande hufvudgrenar. Varierar dock betydl. i storlek och förgrening. — Hypn. curvatum Sw. Leskea curv. Voit. och ed.9. Hypn. myosuroides Wg.*

2 I. *myosuroides Brid.* stjelken krypande, med *uppräta, trädlikt ell. knippevis delade* grenar, spetsiga, till en del långspetsigt utdragna smågrenar; bladen tegellagda, från bredare, *hjertlik* bas lancettlika, med *lång och smal* spets, *öfverallt finsågade,* med nerv till ofvan midten och *små,* qvadr. hörnceller vid basen; kapseln aflång, *något*

lutande, för öfr. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.649 och 2750. Sill.M. exs.162. R.Hn.Bryac.exs.234.

Skugg. bergvägg. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm.* Jokkmokk: Hgn. *Dalsl. Boh. Öl.* Böda park: Zett. — *N.* vid staden Bergen: Lor.; flerest. i Sogn: Wulfsb. Trondhj. st., Valdersund: A. Bl. & Arn.) *Märkbart finare och mindre än föreg., af mera mörkgrön ell. brunaktig färg; i följd af den trådlika förgreningen med helt annan habitus; bladen i grenspetsarne stund. ensidiga. Frukt teml. sällsynt. — Hypnum L. Leskea Roth. och ed.9. Hypn. Myosurum Wg. Eurhynchium Sch. Syn.*

12. ORTHOTHECIUM *Schimp.*

† Stjelk och grenar n. utan rottrådar.

1 O. *rufescens Br. & Sch.* stjelken uppstigande, *klynnegrenig,* med uppräta, n. jemnhöga grenar; bladen *något utstående ell. svagt ensidiga, syllikt* lancettlika, *med lång hårfin spets,* helbräddade, *n. ända upp till spetsen invikna* kanter, strimmiga, nervlösa ell. med kort och otydl. dubbelnerv vid basen, af smalt jemnbreda, *raka* celler; kapseln aflång, upprät, med koniskt, kort *sprötspetsigt* lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.23.

Våta klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Ruonas; Unna Toki; Wallespiken; Kaddepakte vid Saggatjaure: Holmgr. *Herjed.* Midtåkläpparne. — *N.* Finnm. Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Helgeland, i Ranen flerest., samt på Silforsfjeld i Moe, äfven m. fr.: A. Bl. & Arn. Trondhj. st. Gævingåsen: Ångstr.; Fossen. Dovre, särd. vid Kongsvold och Vårstien, äfven med fr.: C. & R. Hn. Bergen st., Voss. Christiania, i Krokklefven.). *3—5 tum hög, tufvad, glänsande rödbrun, grof, med tätt sittande blad. Mycket sälls. med fr. — Hypnum Dicks. Leskea Schwægr. och ed.9.*

2 O. *chryseum Br. & Sch.* stjelken uppstigande, *enkel ell. med 2—3, enkla grenar;* bladen *tilltryckta, raka, äggrundt* lancettlika, *spetsade, med kort udd,* helbräddade *platta* kanter, starkt strimmiga, nervlösa, af smalt jemnbreda, *slingriga* celler; kapseln aflång, något lutande, med konvext, *vårtspetsigt* lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.24.

Klipp. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Lul. Lpm.* Kerkeware; Kaddepakte: Holmgr. *Pit. Lpm.* Wallåiwe; Tjidtjakk. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen. *Herjed.* Stora Midtåkläppen; Ramansberget; Skarfljellet: Oldb. — *N.* Finnm. Tromsö. Nordl. Bejeren, på Meraftenklumpen: Schl. & Arn.; Helgeland, flerest.: A. Bl. & Arn. Dovre, mångenst.; vid Kongsvold m. fr.) *3—4 tum hög, något finare än föreg., tufvad, ljust brungul, glänsande, med af de tättsitt. bladen trinda grenar; bladen dubb. kortare, men mycket bredare än hos föreg. Sälls. med fr. — Leskea Hornsch. och ed.9.*

3 O. *lapponicum (Sch.)* stjelken oordentligt delad i n. enkla grenar; bladen *aflångt* lancettlika, *småningom sammandragna till en kort småsågad udd,* för öfr. helbräddade med platta kanter, kort, otydlig dubbel nerv och utdragna, *jemnbredt rhomboidiska* celler. ♃ Fig.

Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk, i en snöbäck: Lindb.) *Stor som föreg. ell. något finare, af glänsande gulgrön färg. Frukt obekant. — Brachythecium Sch. Leskea Lindb.*

†† Stj. och grenar högt upp med talrika rottrådar.

4 O. *strictum Lor.* stjelken n. *upprät,* delad i få, uppräta och n. enkla grenar; bladen *föga utstående,* ell. svagt ensidiga, *äggrundt* lancettlika, med *kort, uddlik* spets, helbräddade, *ända upp till spetsen invikna* kanter, ostrimmade, nervlösa, af utdragna, smalt jemnbreda celler. ♃. Fig. R.Hn.Bryac.exs.87 [bland *O. intric.*].

Klippspring. i fjelltr. r. (*Herjed.* Ramansberget: Oldb. — *N.* Finnm. Talvig, vid Storvand: Lorentz. Dovre, vid Vårstien och Kongsvold: C. & R. Hn.) *Omkring 1—2 tum hög, mycket finare än de föreg., glänsande brungul, ofta med fina, trådlika skott i bladvecken. Frukt obekant. I Skand. har denna art förvexlats med följ., tills den af Lindb. nyligen urskiljdes. — Leskea Lindb. L. intricata Hn. var. suberecta: C. Hn. mskr.*

5 O. *intricatum Br. & Sch.* stjelken något utdragen, *nedliggande, intrasslad,* oordent-

ligt delad i korta, uppräta ell. längre och nedligg. smågrenar; bladen *något ensidigt böjda, syllikt* lancettlika, med *lång och smal* spets, helbräddade, *platta* kanter, knappt strimmiga, nervlösa ell. med kort och svag, ofta dubb. nerv vid basen; cellerna som hos föreg.; kapseln n. upprät, aflångt äggformig, med lågt koniskt, trubbadt lock. ♃ 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.87 [blandad med föreg.].

Fukt. klipp., helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Kaddepakte vid Saggatjaure: Holmgr. *Jemtl.* Åreskutan. *Herjed.* Ramansberget; Skarffjellet och Midtåkläpparne etc.: Oldb. *ÖG.* Omberg. *Gotl.* Thorsborgen. — *N.* Finnm. Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Ranen i Helgeland flerest.: A. Bl. & Arn. Trondhj. Mostamarken, m. fl. Dovre, teml. allm.) *Liten och fin som föreg., mjuk och glänsande gulgrön, i några tum vida mattor. Frukt sälls. — Leskea Hn. edd.5—9. L. chrysea Ångstr. i Fr.S.V.Sc.*

13. PYLAISIA *Schimp.*

P. *polyantha Sch.* stjelken krypande, delad i n. pargreniga hufvudgrenar, med korta, trinda och uppräta smågrenar; bladen tätt tegellagda, utstående ell. ensidigt böjda, smalt äggrundt lancettlika, långspetsade, helbräddade, nervlösa, af smalt jemnbreda, i bashörnen qvadratiska celler: kapseln aflångt cylindr., rak och upprät, med kägellikt lock, smal ring. ♃ 9—4. Fig. Br.eur. Fl.D.2387,f.1. Thed.M.exs.109. R.Hn.Bryac. exs.22.

Trädstamm., tak etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Växer i täta, gröna och glänsande, knappt tumshöga tufvor, alltid rikligt fruktbärande. — Hypnum Schreb. Leskea Hedw. och ed.9.*

14. THEDENIA *Schimp.*

1 T. *suecica Br. & Sch.* stjelken krypande, oordentligt pargrenig; bladen glest sittande, utstående, från en bredare ell. smalare äggrund bas hastigt hopdragna till en smal, kortare ell. mycket lång och flerböjd, n. utsperrad spets, helbräddade, nervlösa, af upptill rhombiska, nedtill smalt rhomboidiska, vid bashörnen qvadratiska celler; kapseln något lutande, från en smal hals aflångt cylindr., med snedt sprötspetsadt lock, utan ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur.

Trädrötter i fjelltr. r. (*Herjed.* Funnesdalsberget; Hamrafjellet; vid byn Malmagen. Upptäckt 1836 af Thed., men sedan aldrig återfunnen, ehuru ofta eftersökt). *Finare än föreg., tumslång, mjuk och grön, bildande intrasslade mattor. — Hypnum C. Hn. ed.6. Pylaisia Lindb.*

4 Flocken **Cylindrothecieæ.**

15. CYLINDROTHECIUM *Schimp.*

1 C. *concinnum Sch.* tvåbyggare; stjelken upprät, regelbundet och tätt pargrenig; bladen i torrt tillstånd tegellagda, konkava, bredt—aflångt äggrunda, trubbade, med vid basen tillbakavikna kanter, helbräddade, n. nervlösa; cellväfven mycket tät, af smalt jemnbreda, i bashörnen stora qvadratiska celler; kapseln upprät och rak, utdraget cylindr., med kägellikt lock, mycket smal ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac. exs.173.

Gräsväxta st. r. (*Uppl.* Uppsala, i botaniska trädg., och vid Qvarnbo: i Carolina-parken och vid Observatoriet: Mosén. *Gotl.* Visby och n. om Snäckgärdet: Lindb. enl. Holmgr. — *N.* Christiania, utanför Akers bro: Berggr. Dovre, kring Kongsvold och Drivstuen. Nordl. Helgeland, Lygtö och Tomö i Ranen: A. Bl. & Arn.) *Habituelt något lik Hypn. Schreberi, men bildar mycket tätare och fastare tufvor, af glänsande gulgrön färg och 3—4 tums höjd; bladen hafva vid basen spår till 3 ell. flere nerver. Mest utmärkt af frukten, men denna är icke ännu funnen i Skand. — Hypnum Not. och ed.9. H. orthocarp. Pyl. H. Montagnei ed.7. Cylindroth. Montagnei Br.eur.*

16. PLATYGYRIUM *Br. & Sch.*

1 P. *repens Br. & Sch.* tvåbyggare; stjelken krypande, pargrenig, med korta uppräta, uppböjda ell. nedtryckta trinda smågrenar; bladen tätt tegellagda ell. afsidigt utstående, konkava, smalt äggrunda, sammandragna till en föga lång spets, med till-

bakavikna helbräddade kanter, nervlösa; cellväfven i spetsen af något vidare, mot basen jemnbreda, i bashörnen stora, qvadratiska celler; kapseln aflång, upprät, med kägellikt, n. till spröt afsmaln. lock, mycket bred ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.207.

Trädstamm., sten., r. (*VG.* Hunneberg; Kinnekulle. *Ner.* Skogaholms herrgård m. fr., Brefvens bruk och Carlslund: C. Hn. *ÖG.* Omberg. *Södml.* Svanvik nära Nyköping: C. Ind. *Stockh.* mångenst. *Uppl.* Uppsala, vid Qvarnbo; Elfkarleby, vid Dalelfven: R. Hn. *Helsl.* Hemstanäs, m. fr.; Alfta sn, Vikeberget: Oldb. — *N.* Ringeboe enl. Ångstr.) *Glänsande gul- ell. brungrön, med 2—3 lin. långa, trinda trubbiga smågrenar; till storlek och förgrening mycket lik Pyl. polyantha, men skiljd med den kortare bladspetsens lösare cellväf och bladkantens beskaffenhet. Frukt sälls. — Leptohymenium Rab. och ed.9. Pterogonium Schwægr. Anomodon Hüb.*

17. LEUCODON *Schwægr.*

1 L. *sciuroides Schwægr.* tvåbyggare; stj. krypande, med båglikt uppböjda, n. jemnhöga, enkla ell. ånyo delade grenar; bladen tegellagda, all- ell. ensidiga, från nedlöp. äggrund bas lancettlika, spetsiga, helbrädd., strimmiga, nervlösa: cellväfven tät, af små, in på bladet jemnbreda, längs kanterna rundade celler; kaps. oval, med koniskt lock. ♃ 5. — *β morensis Sch.* gröfre, med större, tätt tegellagda blad. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.322.

Trädstamm., klipp. (*Sk.—Helsl.* och *Herjed. Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk: Holmgr. *Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl. — Funnen m. fr. i *Sk.* vid Esperöd; i *Blek.* och *ÖG.* Omberg. — *N.* flerest i Sogn: Wulfsb. — *β Stockh.* Utön enl. Lindb.) *Mörk- ell. brungrön, ofta qvarterslång, med tumshöga, n. en lin. tjocka grenar. Frukt sälls. i Skand. — Hypnum L. Dicranum Sw. Pterogon. Wg. β L. morensis Schwægr.*

18. CLIMACIUM *Web. & Mohr.*

1 C. *dendroides WM.* tvåbyggare; stj. rotstocklik, krypande, med upprätta, nedtill bara, upptill trädlikt grenade hufvudgrenar; bladen äggr.—aflångt lancettlika, n. trubbade, upptill starkt sågade, 2strimmiga, med i spetsen försvinn. nerv; cellväfven i bladsp. af bredare, längre ned smala, i bladhörnen rundadt vidgade celler; kaps. upprät, n. cylindrisk, med sprötspetsadt lock. ♃ 8—10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.25.

Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *De upprätta hufvudgren. 2—3 tum höga, bära sällan, men då vanl. rikligt, frukt. — Hypnum L. Leskea H.*

19. LESCURÆA *Schimp.*

1 L. *saxicola Milde:* tvåbyggare; stjelken krypande, oregelbundet delad i n. pargreniga grenar; bladen ensidigt böjda, från smalt äggrund bas lancettlika spetsiga, med inrullade helbräddade kanter, i spetsen sågade, strimmiga, med n. utlöpande nerv; cellerna, särd. i bladets öfre del, smala, n. jemnbreda, i bladhörnen qvadr.; parafyll. trådlika; kapseln upprät, oval—aflång, med koniskt lock. ♃ 6. Fig. Br.eur.

Klipp., sten. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Peljekaisse och Kaltisbuota: Lindb. *Herjed.* Malmagen, vid Andåsjöåns fall; samt Vallarne: Oldb. — *N.* Finnm. Lyngen. Dovre, vid Kongsvold och Drivstuen; samt Goustafjeld enl. Lindb.) *Intrasslad, mattlik, fin mossa af ljusgrön ell. gulgrön färg. Fr. sälls.; i Skand. blott funnen på Dovre af Berggr. Den till storlek, bladform m. m. ganska lika Pseudol. atrovir. skiljes lätt med märkbart bredare blad, dessas korta och vida, papillösa celler, de bredare olikformiga parafyll. etc. — L. striata β saxicola Br.eur. Anomodon striatus β ed.9.*

20. ANTITRICHIA *Brid.*

1 A. *curtipendula Brid.* tvåbyggare; stj. krypande, med långt utdragna, oordentligt pargreniga hufvudgrenar; bladen utstående, ofta något ensidiga, äggrunda, hastigt sammandragna till en smal, sperrigt tandad spets, med inrullade kanter, strimmiga, med nerv till ofvan midten och tät cellväf af små, n. jemnbreda, i bladhörnen ytterst talrika, mer breda än långa celler; kaps. oval, lutande, med koniskt lock. ♃ 4, 5. Fig. Br. eur. Fl.D.2384. Lindgr.M.exs.9. R.Hn.Bryac.exs.88.

Klipp., sten., träd. (*Sk.—VB.* och *Jemtl. Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl.) *Ofta fotslång,*

med en lin. tjocka grenar, grön ell. brunaktig, i stora lösa mattor, stund. hängande; fr.skaften knappt ½ tum, stund. blott 2—3 lin. långa, krökta. — Hypnum L. Neckera Hedw. Anomod. Hook. och ed.6.

B. — NECKERACEÆ.

5 Flock. Neckereæ.

21. NECKERA *Hedw.*

† Bladen [särd. torra] på tvären vågiga.

* Sambyggare; kapselns skaft icke längre än perichætialbladen.

1 N. *pennata H.* bladen *äggrundt lancettlika,* småningom ell. hastigt spetsade, *ofvan midten* svagt tandade, nervlösa ell. med kort och otydl. dubbel nerv; cellväfven upptill af något vidare, nedtill af smalt jemnbreda celler; kapseln *helt och hållet insänkt* mellan perichæt.bladen, aflång, med koniskt, kort sprötspetsigt lock. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.36. R.Hn.Bryac.exs.228.

Trädstamm., säll. klipp. r. (*Blek.—Gestr. Helsl.* Hemstanäs. *Ner.* Hamrarne i Götblunda; samt Sirsjö i Qvisbro sn: C. Hn. *Hall.* Varbergstrakten: Scheutz. — *N.* Holmestrand; Ourdal; Valders etc.) *Stjelken lång krypande, med 2—3 tum höga, grofva, pargreniga hufvudgrenar, brungrön; bladen med 2—5 tvärvågor, mer spetsiga än hos följ. — Fontinalis L.*

2 N. *oligocarpa Br. & Sch.* bladen *aflånga,* något böjda, *tvärt* kort uddspetsiga, *i spetsen* småsågade, nervlösa ell. med nerv som hos föreg.; *cellerna kortare,* för öfr. som hos föreg.; kaps. insänkt, slutl. *med öfre delen framskjutande öfver* perich.bl., äggformig, med lock som hos föreg. ♃ 5—8. Fig. Br.eur. Thed.M.exs.110. R.Hn. Bryac.exs.21.

Klipp., helst i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Mustawaara. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Jokkmokk m. fl. st. *Pit. Lpm.* Peljekaisse; Käksa. *Um. Lpm.* Gillisnöle; Laxfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Herjed.* Funnesdals- och Ulfberget etc.: Oldb. *VB.* kring Luleå: Holmgr., Östberget vid Umeå. *Ångml.* Sollefteå: Hgn; Skuluberget; Valaberget. *Medelp.* Sättna, Solomsberget. *Helsl.* Bollnäs; Hemstanäs. *Gestr.* Kungsberget; Mårdäng. — *N.* Dovre, vid Kongsvold. Gudbrandsdalen, Stuelsbro. Vestfjorddalen.) *Spädare än föreg., men vanl. med lika långa ell. längre hufvudgrenar, rent grön; bladen med många tvärvågor. — N. intermedia Thed.*

** Tvåbyggare; kapselns skaft längre än perich.bladen.

3 N. *pumila H.* bladen aflånga, mer säll. äggrunda, afsmalnande ell. hastigt sammandragna till en kortare ell. längre spets, *med ena kanten till midten inviken, den andra lika högt tillbakarullad,* i spetsen finsågade, med mer ell. mindre tydl. tvärvågor; nerven som hos de föreg.; cellväfven *som hos föreg., ytterst tät;* kaps. med *något* utskjutande skaft, oval, med koniskt, *kortspetsigt* lock. ♃ 4—6. — *β Philippeana:* bladen äggrunda, hastigt sammandragna till en lång och smal, flerböjd spets, starkt tvärvågiga. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.229.

Trädst., säll. klipp. r. (*Sk.* och *Hall.* allm. på bokstammar. *Smål.* Femsjö; Vexiö, Elmhult, Ljunga och Vilstad enl. Scheutz. *Helsl.* Mo sn, Ranboberget; Segersta sn, Landa, samt Alfta sn, Vikeberget och Arbrå sn, vid Koldemo: Oldb. — *β N.* vid Laurvig.) *Hufvudformen 2—3 tum hög, mycket späd, med 1—1½ lin. utskjutande fruktskaft; frukt dock icke funnen i Sv. Smågren. ofta utdragna i långa, fina flageller. Anmärkningsvärd är artens förekomst på klippor allestädes i Helsl. — β, som är gröfre, ljust gulgrön och mycket tätt grenig, synes härigenom samt bladformen och vågigheten, mycket utmärkt, men anses alltmer allmänt höra hit: N. Philipp. Br. & Sch.*

4 N. *crispa H.* bladen aflånga ell. tunglika, *trubbade med kort udd,* i spetsen finsågade, *med begge kanterna nedtill svagt invikna, starkt tvärvågiga,* med nerv som de föreg.; *bladspetsens celler vida, rhomboidiska,* basecell. vidgade, rektangulära, de öfriga n. jemnbreda; kaps. på *långt* utskjutande skaft, äggformig, med *långt* och smalt *sprötspetsigt* lock. ♃ 5—8. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.164. R.Hn.Bryac.exs.230

Klipp. (*Sk.—Gestr. Ångml.* Hernön: Ångstr. *Herjed.* Ulfberget. *Verml. Ner. Dalsl.*: Kindb. *Boh.* Christinedal. *Gotl.* Thorsborgen. — *N.* Christiania, på Græfsenås: Scheutz. Holmestrand. Bergen st.) *Stor, med ofta qvarters- ell. fotslånga, 2 lin. breda hufvudgrenar, glänsande gulgrön, i stora mattlika lager; fr.skaftet nära ½ tum långt. — Hypnum L.*

†† Bladen släta; tvåbyggare.

5 **N.** *complanata Hüb.* bladen *aflånga ell. tunglika,* trubbade *med vanl. kort udd,* helbräddade kanter, den ena inviken, endast i spetsen småsågade, n. nervlösa; cellväfven *tät,* af *i spetsen* korta och något vidgade, *i det öfriga bladet längre, smalt jemnbr.* celler; kapseln långt skaftad, rak och upprät, oval, med smalt kägellikt, till spröt afsmalnande lock. ♃ 5. — *β longifolia:* glest förgrenad, med längre, n. tunglika, tillspetsade bl. — *γ tenella:* mycket späd, glest förgrenad, med små. smalt omv. äggr. bl. Fig. Br.eur. Fl.D.2385. Somf.Cr.exs.27. R.Hn.Bryac.exs.231.

Klipp., trädst. (*Sk.—Lpl. Öl.*: Zett. *Gotl.* Funnen med fr. i *Sk.* vid Skärali m. fl. st.; *VG.* Hunneberg; Billingen: Wahlst. *Smål.* Kronoberg: Scheutz. — *N.* — *β N.* söd. del. — *γ Helsl.* Hemstanäs. *Lul. Lpm.* Niauvi. *Öl.* Köpings branter: Zett.) *Mjuk, vanl. ljusgrön, med smågren. ofta förlängda till utdragna smala flageller. Frukt sälls., på halftumslånga skaft. — Hypnum L. Leskea H.*

6 **N.** *Besseri Jur.* bladen *elliptiska ell. omv. äggrunda—rundade, trubbiga,* fint småsågade—n. helbräddade, n. nervlösa ell. med kort och svag dubb. nerv; cellväfven *mycket lösare än hos föreg.* af *upptill och i bladets midt* elliptiskt rhomboidiska, *mot basen rektangulära* celler; kapseln långt skaftad, rak och upprät, aflångt äggformig, med sylsprötadt lock. ♃. — *β rotundifolia:* spädare, med rundade, n. helbräddade blad. Fig. Br.eur.

Sten., klipp. r. (*N.* Gudbrandsdalen, vid Wiik: Berggr. — *β Vestml.* Sala, på en sten i hagen vid Blyhvittfabriken.) *Något finare än föreg., rent grön, med en del smågr. utdragna till fina flageller; mest utmärkt af de trubbiga bladens lösa cellväf. Frukt ej funnen i Skand.; har på Wiener-ex. halftumslångt skaft. — Omalia Lobarz. Neck. Sendtneriana Br.eur. Homalia Sendtn. Sch. Syn. β N. rotundif. Hn edd.5—9.*

22. HOMALIA *Brid.*

1 **H.** *trichomanoides Br. & Sch.* sambyggare; bladen aflånga—n. elliptiska, något krökta, trubbade, längs kanterna otydligt, i spetsen starkt naggade, *med tunn nerv till ell. ofvan midten;* cellväfven af upptill rhomboidiska, nedtill smalt jemnbreda, i bashörnen qvadratiska celler; kapseln långt skaftad, n. upprät och rak, aflång, med sylsprötadt lock. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Fl.D.1421. R.Hn.Bryac.exs.232.

Trädst., klipp. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Mattlik, glänsande mörkgrön, med uppstig., oregelbundet delade hufvudgrenar, halftumslånga och liniebreda platta, vanl. trubbiga smågrenar, nära tumslånga, fina fruktskaft. — Hypnum Schreb. Leskea H. Omalia Br.eur. Neckera Hn edd.5—9.*

C. — FABRONIACEÆ.

6 Flocken Habrodonteæ.

23. HABRODON *Schimp.*

*1 **H.** *Notarisii Sch.* stjelken mycket fin, krypande, oordentligt delad i korta, trinda n. uppräta grenar; bladen från äggrund bas hastigt sammandragna till en lång, smal spets, helbräddade, nervlösa, af upptill korta, n. elliptiska, i bladets mellersta del mer långsträckta, längs kanterna nedom midten och i bashörnen n. qvadratiska celler; kapseln upprät och rak, aflång, med koniskt lock. ♃ 4, 5. Fig. Schimp.Br.eur. Suppl.III&IV.

Trädstamm. r. (*N.* i staden Bergen på almar 1868: Dr. Lorentz.) *Knappt tumslång, med 2—3 lin. långa smågrenar, i täta, mörkgröna mattor på trädens bark. Norska, af Lor. meddelade ex., hafva ofta vid bladbasen en mycket kort, men bred antydning till nerv, för öfr. fullkomligt lika italienska och skottska ex. Fr.skaft*

¼ *tum högt; fr. ej funnen i N. — Pterogon. perpusill. Not. Habr. perpusill. Lindb. Clasmatodon Lindb. i bref.*

7 Flocken **Myrinieæ.**

24. MYRINIA *Schimp.*

1 M. *pulvinata Sch.* stj. nedligg. ell. uppstig., oordentligt delad i korta, trinda, uppböjda grenar; bladen konkava, äggrunda—äggrundt lancettlika, trubbiga, helbräddade, nervlösa ell. med kort och otydl. nerv; cellväfven lös, af i spetsen och mellersta delen rhomboidiska, längs kanternas nedre del och i bashörnen qvadr. celler; kapseln aflång, n. rak och upprät, med koniskt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.
Trädrött. r. (*Verml.* Carlstad, vid Sandbäcken. — *N.* Christiania. Gudbrandsdalen, vid Elstad i Ringeboe: Berggr. Dovre, vid Kongsvold.) *Föga mer än tumslång, intrasslad, mörkgrön, till alla delar mycket mjuk, erinrande om Leskea polycarpa, men har icke ensidiga blad. — Leskea Wg. och ed.9. L. subenervis Schwægr.*

D. — PTEROGONIACEÆ.

8 Flocken **Pterogonieæ.**

25. PTEROGONIUM *Sw.*

1 P. *gracile Sw.* tvåbyggare; hufvudgren. uppstig., nedtill bara, upptill trädlikt delade i båglikt krökta smågrenar; bladen bredt äggrunda, spetsade, särd. i spetsen sågade, vid basen otydligt dubbelnerviga, *glest* papillösa; cellväfv. tät, af i spetsen rhombiska, på midten och längs nerven n. jemnbreda, i bashörnen mycket talrika *och små, mer breda än långa celler;* kaps. aflång—cylindr., n. rak, med kägellikt lock. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Fl.D.2673. R.Hn.Bryac.exs.259.
Klipp., trädst. r. (*Boh.* Christinedal. — *N.* Bergen st., Bolstadörren nära Evanger; Sogn, Blåflaten i Lærdal: Wulfsb. Trondhj. st., vid Sundalsören i Romsdalen: Scheutz.) *Gulgrön; de trädlika hufvudgrenarne 1—2 tum höga; smågren. omkr. ¼ tum långa, spetsade, trinda af de i torrt tillstånd tegellagda bladen. Frukt icke funnen i Skand. — Hypnum L. Pterigynandr. H. Leptohymenium Hüb. och ed.9. Pterogon. ornithopodioides Lindb.*

26. PTERIGYNANDRUM *Hedw.*

1 P. *filiforme H.* tvåbyggare; stjelken, jemte de oordentligt delade hufvudgren. och trinda, tagelsmala smågrenarne nedligg. ell. båglikt nedböjda; bladen tätt tegellagda, ofta ensidiga, konkava, aflånga—omv. äggrunda, kort uddspetsiga, i spetsen fintandade, med svag, stund. omärklig, enkel nerv till midten, *tätt* papillösa; cellväfv. mindre tät, af i bladspetsen rhombiska, i midten jemnbreda, vid bashörnen *teml. vidgade, qvadr. celler;* kapseln aflång—cylindr., n. rak, med kort sprötspetsadt lock. ♃ 5, 6. — β *heteropterum:* grenarne gröfre; bladen mer ensidiga och omv. äggrunda. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.10. R.Hn.Bryac.exs.289.
Sten., skugg. klipp. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bildar täta mattor af intrasslade, smala grenar, grön ell. gulaktig. Frukt teml. sälls. — Pterogonium Sw. Leptohym. Hüb. och ed.9. β Pterogon. heteropt. Brid., Leptohym. filif. β crassius ed.9.*

E. — LESKEACEÆ.

9 Flocken **Thujidieæ.**

27. THUJIDIUM *Schimp.*

† Stjelken 2—3dubbelt pargrenig; tvåbyggare.

1 T. *tamariscinum Br. & Sch. tredubbelt* pargrenig; stjelk- och grenbladen konkava, från bredt hjertlik bas tvärt sammandragna till en lång och smal, krökt spets, svagt tandade, i spetsen ojemnt sågade, med i spetsen försvinn. nerv, *på båda sidor starkt papillösa;* perich.bladen n. *jemnbreda, med långa trådlika cilier i kanten;* kapseln

n. cylindr., krökt, med långt sprötspetsigt lock, *utan* ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Fl.D.2439. R.Hn.Bryac.exs.89.

Fukt. skogsm., klipp. (*Sk.—Helsl.* Skog sn. *Jemtl.* Frösön, Östberget: Arn. *Ner.* allm. *Boh.* *Öl.:* Zett. — *N.*) *Ofta mer än qvarterslång, ett par tum bred, med stora triangelformiga, rent gröna nyskott; för öfr. vanl. brun- ell. gulaktig; smågren:s blad n. äggrunda. Kaps. stor, mycket sälls.; utg. har endast funnit fr. i Ner. vid Skåleklint. — Hypnum H. och ed.9.*

2 **T.** *delicatulum Br. & Sch. dubbelt* pargrenig; stjelk- och grenbl. *mer tättsitt., mest papillösa på undre sidan,* för öfr. som hos föreg.; perich.bladen *n. äggrundt lancettlika,* med lång hårlik spets, *utan cilier i kanten*; kaps. som hos föreg., men med kort sprötspetsadt lock, *smal* ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2439. Lindgr.M.exs. 34. R.Hn.Bryac.exs.90.

Sten., trädstamm., etc. a. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* *Öl.* *Gottl.* — *N.*) *Ofta lika lång som föreg., men smalare, knappt tumsbred, mindre sammansatt till sin förgrening, lifligt grön ell. brun, glanslös. — Hypnum L. och ed.9. H. recognitum Hedw. H. proliferum Sw.*

†† Stjelken en gång pargrenig.

3 **T.** *abietinum Br. & Sch. tvåbyggare;* stjelken med kort ludd [bildadt af trådlika förgrenade parafyllier]; bladen bredt äggrunda, spetsiga, fåradt strimmiga, med *i spetsen försvinn. nerv, på båda sidor tätt papillösa;* kapseln cylindrisk, något krökt, med koniskt lock, bred ring. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Fl.D.2442. Lindgr.M.exs.52. R.Hn. Bryac.exs.290.

Sten., trädst., grus. st. a. (*Sk.—VB.* och *Jemtl.* *Pit. Lpm.* öst. Itstjakk. *Lul. Lpm.* Jokkmokk: Holmgr. *Öl.:* Zett. *Gottl.* — *N.* till Finnm. Tromsö: Holmgr.) *Vanl. 2—3 tum lång, ½ tum bred, styf, med täta spetsade smågrenar, de öfre korta trubbiga; till färgen mörkgrön ell. brungul, glanslös, väx. i täta mattor. Frukt. sälls. — Hypnum L. och ed.9.*

4 **T.** *Blandowii Br. & Sch. sambyggare;* stj. med ymnigt och långt, slutl. brunt ludd; bladen bredt hjertlika, smalspetsiga, fåradt strimmiga, med *nerv till ofvan midten, på öfre sidan n. utan papiller,* vid bashörnen kantade af greniga cilier; kapseln aflångt cylindr., något krökt, med koniskt, uddspetsigt lock, bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2445. Lindgr.M.exs.7. R.Hn.Bryac.exs.291.

Kärräng. (*Lpl.—Verml.* *Ner.* och *ÖG.* *Smål.* Gransbo i Säby sn: Scheutz. *Öl.* Melböda: Lbg. *Gottl.* Thorsborgen. — *N.*) *Något gröfre än föreg., vanl. 4—5 t. hög, n. upprätt tufvig, ljus- ell. gulgrön, mjuk; utmärkt af det ymniga, i början ljusare luddet på stjelken. Bladens cellväf lösare än hos föreg. — Hypnum WM. och ed.9.*

††† Stjelken oordentligt pargrenig; sambyggare.

5 **T.** *gracile Br. & Sch.* krypande, rotslående, med olikstora, spetsiga smågrenar; stjelkbladen något utstående, från hjertlik bas tvärt sammandragna till en syllik, småsågad spets, med tillbakavikna kanter, veckiga, med i spetsen försvinn. nerv, starkt papillösa, af små rundade celler; parafyll. talrika; smågren:s bl. äggrunda, spetsade, med platta kanter; kaps. aflång, krökt och lutande, med koniskt, uddspetsigt lock, teml. bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Sull.Ic.musc.t.100 enl. Lindb.

Trädrött. r. (*Stockh.*, vid Skarpneck, på en af jord betäckt trädrot, med mogen fr. i Sept. 1864: Lindb.) *Svenska ex. 1—2 tum långa, spåda, gulaktiga, glanslösa med knappt tumslånga fruktskaft.*

28. HETEROCLADIUM *Br. & Sch.*

† Tvåbyggare.

1 **H.** *dimorphum Br. & Sch.* stjelken oordentligt—teml. regelbundet pargrenig, med trinda, n. tagelfina smågrenar; stjelkbl. och hufvudgren:s blad *allsidigt* utstående, med nedböjd spets, från bredt hjertlik bas *hastigt smalt långspetsiga,* smågren:s löst *tilltryckta,* äggrunda, kortspetsiga ell. trubbade, alla i kanten fint naggade, n. nervlösa; kapseln aflång, krökt, horizontal, med lågt koniskt, *trubbigt* lock. ♃ 4—6. Fig. Br. eur. Sill.M.exs.154. R.Hn.Bryac.exs.144.

Jord, sten. i skog. r. (*Lpl.* *Ångml.* och *Herjed.—Verml.* *Ner.* *Vestml.* och *Stockh.*

Smål. Ubbemåla i Algutsboda. — *N.* Finnm. kring Tromsö: Holmgr. Nordl. Helgeland, Huglö i Ranen: A. Bl. & Arn. Dovre, vid Drivstuen: Holmgr.; och Fogstuen. Christiania.) *Icke olik Thuid. abiet., men mycket finare, bildande vida, vanl. gulgröna mattor. Bladens cellväf har ett lösare utseende än hos de följ. arterna i slägtet, emedan de långa cellerna i bladets midt hos närv. dels sträcka sig högre upp åt spetsen, dels nedtill intaga mer än halfva, hos de följ. blott en tredjedel af hela bladets bredd. — Hypnum Brid. och ed.9.*

2 H. *heteropterum Br. & Sch.* stjelken *mycket oordentligare förgrenad än hos föreg.*, med långa, vanl. utdragna och smalspetsade smågrenar; stj.- och grenbl. *ensidigt* utstående, bredt äggrunda, *småningom kortspetsade,* smågren:s äggrundt lancettlika, *utstående,* alla starkt papillösa, finsågade, n. nervlösa; kapseln som hos föreg., med *sprötspetsadt* lock. ♃ 10, 11. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.209.

Skugg. klipp., hålor, r. (*Sk.* Söderåsen, på Klöfvahallar m. fl. st. *Smål.* mångenst. enl. Scheutz. *Hall.* Bårarp. *Boh.* Christinedal. *VG.* Halle- och Hunneberg. *Ner.* Viby sn, Sumphallen; Gropdalen i Lerbäck, samt Ullaviklint m. fl. st.: C. Hn. *Herjed.* Stora Midtåkläppen enl. Hellb. — *N.* Christiania, Bogstadås: Scheutz. Bergen st. i Sogn: Wulfsb. Trondhj. st., Aalesund: Berggr. & Holmgr.) *Fin som föreg., men vanl. mörkgrön, med styf stjelk och mycket mer utdragna smågrenar, hvilkas blad ej äro tilltryckta; största delen bladceller rundade. Frukt ej funnen i Skand. — Hypnum Spruce och ed. 9. Leptohym. Ahnfeltii Ångstr.*

†† Sambyggare.

*3 H. *Kurrii Br. & Sch.* stj. glest, n. regelbundet pargrenig; stjelk- och grenbl. n. utsperrade, äggrundt lancettlika, spetsiga, smågren:s utstående, alla starkt papillösa, hvasst sågade, n. nervlösa; kapseln som hos föreg., locket okändt. ♃ 6, 7? Fig. Br.eur.

Jord i fjelltr. (*N.* Dovre, funnen 1828 af Kurr; sedan aldrig återfunnen ell. annorstädes upptäckt.) *Till förgrening och färg mest lik H. dimorph., till bladen och deras cellväf H. heteropt. Hos alla 3 arterna finnes oftast vid bladbasen en kort och svag antydn. till en dubb. ell. 2klufven nerv. — Hypnum ed.9.*

10 Flocken **Pseudoleskeæ.**

29. PSEUDOLESKEA *Br. & Sch.*

1 P. *tectorum Sch.* stjelken krypande, n. pargrenig, med korta, uppstigande grenar; bladen tilltryckta, *oftast något ensidiga,* konkava, från bredt äggrund bas *tvärt sammandragna till en lång och smal spets,* med helbräddade, *n. alldeles platta* kanter och *mycket kort, men tjock, 2klufven* nerv, *icke papillösa.* ♃. Fig. Rab.Bryoth.600.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* vid Qvikkjokk: Stud. Fredriksson enl. Lindb.; Nammats: Holmgr. *Herjed.* vid Djupdalsbäcken i Midtådalen, på Midtåkläppen samt vid Andåsjöåns fall enl. ex. af Oldb. — *N.* Dovre mångenst., såsom Blåhöe, Nystuehöe, Finnshöe, vid Drivstuen samt nära Goverlivandet: Berggr.) *Liten och fin, i teml. stora och täta, nedtryckta, mörk- ell. brungröna tufvor utan glans. Frukt icke funnen. Träffas i södra Tyskl. oftast på gamla tegeltak långt från fjelltr. och torde äfven hos oss förekomma på dylika. — Pterogon. Al. Br. Leskea Lindb.*

2 P. *catenulata Br. & Sch.* stjelken som hos föreg.; bladen *allsidigt tegellagda,* konkava, från bredt äggrund bas hastigt *kort lancettlika,* spetsade, med helbräddade, *n. platta* kanter, och *enkel nerv till midten, papillösa;* kapseln aflång, lutande och något krökt, med kort sprötspetsigt lock, *bred* ring; inre perist. *med* cilier. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.54. R.Hn.Bryac.exs.208.

Sten, helst kalk, r. (*Blek.* Ronneby. *ÖG.* Omberg; Motala och V. Ny snr, på Vetterns stränder och öar. *Ner.* Apelvik i Hammar sn: C. Hn. *Uppl.* Eggebyholm enl. Ångstr. *VG.* Kinnekulle, nedom Österplana. *Verml.* Limön i sjön Yngen; Persbergs grufvor. *Herjed.* Ulfberget. *Jemtl.* Frösön och Viks gästgg.: Holmgr. *Öl.* mångenst.: Zett. — *N.* Christiania: Scheutz. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Dovre. Gudbrandsd. Ringeboe: Holmgr. Nordl. Helgeland, Ranen: A. Bl. & Arn.; Salten. Finnm. Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr.) *Ett par tum lång, tagelsmal, brunaktig, tätt tufvad med upprätta smågrenar, mycket små blad. Frukt ej funnen i Skand. — Hypnum Brid. och ed.9.*

3 P. *atrovirens Br. & Sch.* stjelken som hos föreg.; bladen tegellagda, vanl. *ensidigt böjda,* konkava, från bredt äggrund bas hastigt *kort lancettlika,* spetsiga, med *tillbakavikna* kanter, *finsågad* spets, *i spetsen försvinnande* nerv; kapseln lutande, oval—aflång, vanl. krökt, med lågt koniskt lock, *smal* ring; inre perist. *utan* cilier. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.28. Thed.M.exs.108. R.Hn.Bryac.exs.26.
Sten., helst i fjelltr. (*Lpl.—Dal.* Idre. *Verml.* nära Konradsfors. *VB.* Umeå: Holmgr. *Ångml.* Säbrå, allm.: Arn. *Helsl.* Hudiksvall: Holmgr.; Hanebo och Skog snr. *Stockh.* Ryssviken. — *N.* Finnm.—Dovre. Österdalen, på Tryssildfjeld. Gudbrandsd., Ringeboe: Berggr. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Valders. Rollaug.) *Stor som föreg., men vanl. gröfre, mörk- ell. brungrön, med täta, oliklånga smågrenar, större blad än föreg. — Hypnum Sm. Leskea Hn. edd. 2—9. L. incurvata Hedw.*

11 Flocken Leskeeæ.

30. ANOMODON *Hook. & Tayl.*

† Alla grenar och smågrenar likformiga, trubbiga.

1 A. *apiculatus Br. & Sch.* bladen *allsidigt* utstående, från *bredt hjertlik, öronflikad bas tvärt sammandragna till en smalt tunglik,* rundadt trubbig spets, *med ell. utan en kort udd,* helbräddade med *platta* kanter, vid basen vågiga och n. taggigt papillösa; nerven försvinn. nedom spetsen; kapseln *aflångt äggformig,* rak och upprät, med *kort sprötspetsigt* lock, smal, enkel ring. ♃ 9—4? Fig. R.Hn.Bryac.exs.380.
Skugg. klipp. r. (*VG.* Billingen, nära Sköfde, 1865 funnen af Cleve enl. Lindb.) *Stjelken hos denna såväl som alla de följ. arterna uldragen, krypande, med n. upprätta, oordentligt ell. knippvis delade grenar och smågrenar; dessa hos närv. art svartgröna, på svenska ex. knappt tumshöga, på utländska vanl. dubb. högre. Frukt icke funnen i Sv.; på Tyska ex., funna och meddelade af Geheeb, har den ½ tums långt skaft. — Hypnum Rugelii C. Müll.*

2 A. *viticulosus Hook. & T.* bladen *ensidigt* böjda, från *smalt äggrund bas lancettlika, trubbiga,* helbräddade, med *vågiga, nedtill invikna* kanter, och under spetsen försvinn. nerv; kapseln *aflångt cylindrisk,* upprät, rak ell. något krökt, med smalt *kägellikt* lock, smal ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2383. Somf.Cr.exs.121. Sill. M.exs.166. R.Hn.Bryac.exs.206.
Skugg. klipp. (*Sk.—Gestr. Ångml.* Skuluberget; Grofellsberget i Säbrå; samt *Jemtl.* Östersund: Arn. *Ner.* flerest. *Verml.* Gåsborn; Persbergs grufvor. *Dalsl.* Baldersnäs, vid Teåkerssjön. *Smål.* mångenst.: Scheutz. *Boh.* Christinedal: Henån på Oroust: Ther. Engstr. *Öl.:* Zett. *Gotl.* — *N.* till Finnm.) *Bildar stora och tjocka mattor af rostgul färg; grenarne 2—3 tum långa, gröfre än hos föreg., i topparne gröna; bladspetsen otydligt naggad; fr.skaft nära tumslånga. Teml. sälls. med fr. — Hypnum L. Neckera H.*

†† Gren. olikformiga, en del tjockare och trubbiga, en del utdraget trådfina, spetsiga.

3 A. *attenuatus Hüb.* de tjockare grenarne bågkrökta, bladen ensidigt böjda, äggrundt lancettlika, *trubbade,* med ell. utan en kort udd, med platta, helbräddade kanter, *i spetsen småtandade;* nerven försvinn. *under* spetsen; kapseln som hos föreg., med sylsprötadt lock, utan ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.165. R.Hn.Bryac. exs.353.
Skugg. klipp., trädrött. etc. (*Sk.—Helsl.* Segersta sn, nära Varpen; samt Alfta sn, Gunnbo: Oldb. *Vestml. Ner.* och *Verml. Boh.* Christinedal. — *N.* Christiania. Lillehammer. Gudbrandsdalen: Berggr. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Trondhj. st., Levanger: Schleg. & Arn.) *Teml. lik föreg., men till alla delar hälften mindre och mer intrasslad, lättast skiljd med de långa, trådsmala skotten, vanl. brunaktig, mer säll. rent grön. Mycket sälls. med fr.; utg. har på skand. ex. frukt endast från Gottsundabergen nära Uppsala, samlade redan af Myrin. — Hypnum Schreb. Leskea H. Neckera Myr.*

4 A. *longifolius Hn.* bladen utstående och något ensidiga, från äggrund bas *utdraget och smalt lancettlika, långspetsiga, helbräddade,* med *i yttersta spetsen* försvinnande nerv; kapseln som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.352.

Skugg. klipp., trädrött. (*Sk.—Gestr.* och *Dal.* *Ångml.* Säbrå, Grofellsberget: Arn. *Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Öl.* flerest.: Zett. och Scheutz. *Gotl.* Thorsborgen: Holmgr. Funnen med frukt i *Vestml.* vid Sala, mell. grufvan och Nyberg. — *N.* Christiania, i Mærradalen. Bergen st., i Sogn: Wulfsb. Nordl. Moe, Selforsfjeld: A. Bl. & Arn.) *Till färg och växtsätt ganska lik föreg. art, ehuru ännu finare, men väl skiljd med de långa, smalspetsiga bladen. Fr. sällsynt; skaftet omkr. 3 lin. långt, hälften kortare än hos föreg. — Pterigynandrum Schleich. Hypnum C. Müll. H. tenellum Myr. enl. ex. Leskea incurvata Myr. Coroll.*

31. LESKEA *Hedw.*

1 L. *polycarpa Ehrh. sambyggare;* stjelken oordentligt delad i n. pargreniga hufvudgrenar, med uppstig. smågrenar; bladen *vanl. ensidiga,* äggrundt lancettlika, *kortspetsiga,* helbräddade, med *vid basen tillbakavikna* kanter, i spetsen försvinn. nerv; kapseln upprät, aflång—cylindr., något krökt, med smalt kägellikt lock, smal ring. ♃ 6—9. — *β paludosa:* gröfre, med större och glesare blad, längre, n. cylindr. kapsel. Fig. Br.eur. Fl.D.2563,f.2; *β* 1662. R.Hn.Bryac.exs.350.

Trädst., sten., *β* helst vid vatt. (*Sk.—Gestr. Dal.* och *Verml. Öl.* vid Thorslunda kyrka: Zett. — *N.*) *Mörkgrön, glanslös, i täta mattor; stj. 2—3 tum lång, jemte grenarne af en gröfre tråds tjocklek ell. hos β tjockare. Frukter vanl. talrika. — Hypn. medium Dicks. Lesk. paludosa β polycarpa ed.9. β L. paludosa H. och ed.9.*

2 L. *nervosa Myr. tvåbyggare;* stjelken och gren. som hos föreg.; bladen tegellagda, mer säll. ensidiga, äggrundt lancettlika, *långt smalspetsiga,* helbräddade, med *tillbakavikna* kanter, och n. utlöpande nerv; kapseln upprät, n. cylindr., rak, med smalt kägellikt ell. sprötspetsigt lock, smal ring. ♃ 5, 6. — *β laxifolia Lindb.* med mindre långspetsiga blad af större, mer genomskin. celler. — *γ rupestris:* med finare smågrenar, i kanten otydl. naggade blad och vanl. kortare nerv. Fig. Br.eur. Fl.D. 2680. Somf.Suppl.t.2. Lindgr.M.exs.8. R.Hn.Bryac.exs.351.

Sten., trädst., *β* och *γ* i fjelltr. (*Sk.* Stenstorp nära Ringsjön: Berggr. *Smål.—Ångml.* och *Jemtl. Pit. Lpm.* öst. Itstjakk. *Öl.* flerest.: Zett. *Gotl.* Vibble. — *N.* Laurvig. Bjerke i Asker. Christiania, i Mærradalen. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Dovre. Gravaune gästgg. i Romsdalen: Scheutz. Trondhj. st., vid Stören: Holmgr. Nordl. Ranen: A. Bl. & Arn.; Salten. Finnm. Maalselvdalen: Holmgr.; vid Lyngseidet. — *β Pit. Lpm.* Adolfsströms bruk, vid ån Laissan: Lindb. — *γ N.* Dovre, på Knuds- och Finnshöe: Berggr.) *Något finare än föreg., tät och intrassladt tufvig, vanl. svartgrön ell. brun. Frukt sälls., utvecklas oftare, då arten växer på träd; β och γ endast funna sterila; den sednare, som är L. rupestris Berggr., anses af Lindb. vara en smalbladig form af Pseudolesk. catenulata. — Hypnum C. Müll. Pterogon. Schwægr. Lesk. norvegica Somf.*

32. MYURELLA *Schimp.*

1 M. *julacea Br. & Sch.* stj. uppstig. ell. upprät, klynnegrenig ell. med knippevis samlade, upprätа och jemnhöga, trinda grenar; bladen *tätt tegellagda,* konkava, rundadt äggrunda, *trubbiga,* helbräddade ell. finsågade, n. nervlösa ell. med kort och otydl. dubb. nerv, kapseln något lutande, aflång, med koniskt, vårtspetsigt lock. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.2620,f.2. Wg.Fl.L.t.24. R.Hn.Bryac.exs.174.

Klipp., jord, r. (*Lpl.—Sk. Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. *Gotl.* — *N.*) *Tufvorna vanl. täta, knappt tumshöga, ljust blågröna, nedtill gulaktiga, med n. trådsmala, spröda grenar. Frukt sälls. — Hypnum Vill. och ed.9. H. moniliforme Wg.*

2 M. *apiculata Br. & Sch.* stj. och gren. som hos föreg.; bladen *löst tegellagda ell. något utstående,* djupt konkava, rundadt äggrunda, *tvärt sammandragna* i en något utdragen, *hårlik, krökt udd,* n. helbräddade, med nerv som hos föreg.; kapseln n. upprät, aflång, med lock som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Thed.M.exs.104. R. Hn.Bryac.exs.175.

Klipp. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Lul. Lpm.* Unna Toki; Nammats och Snjärak vid Qvikkjokk, samt Kaddepakte vid Saggatjaure: Hj. Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa; Svartberget. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* Hamrafjellet; Ljungdals- och Funnesdalsbergen m. fl. st. — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Ranen i Helge-

land flerest.: A. Bl. & Arn. Trondhj. Dovre. Finden, vid Dokkeelf.) *Lik föreg., men ännu finare, lifligt ljusgrön; af de smärre, mycket konkava, något glesare bladen perlbandslik. — Isothecium Hüb. Hypnum Thed. och ed.9.*

F. — HOOKERIACEÆ.

12 Flocken Hookerieæ.

33. HOOKERIA *Sm.*

1 H. *lucens Sm.* sambyggare; stjelken föga grenig, jemte grenarne plattad af de *på 2 sidor tilltryckta, på 2 sidor utstående* bladen; dessa bredt äggrunda, *trubbiga, helbräddade, nervlösa, af mycket lös, klorofyllrik cellväf;* kapseln oval, lutande ell. horizontal, med sprötspetsigt lock. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. Fl.D.Suppl.1,t.49. R.Hn. Bryac.exs.349.

Skugg. klipp. vid källor etc. r. (*Sk.* Hallandsås, på Trollehallar. *Smål.* Femsjö, söd. om Yabergs sågqvarn. *Boh.* Skaftö. — *N.* Stavanger. Bergen st. Nord-Huglöe; Sognefæste; Midtundalen vid Evindvik: Wulfsb.; Svanöe. Trondhj. st. vid Aalesund: Hj. Holmgr. & Berggr.) *Ett par tum lång, med nära tumslånga, 2—3 lin. breda grenar; bladen genomskinliga och oljeglänsande. — Hypnum L. Pterygophyllum Brid., Br. & Sch. och ed.9. Då Smith år 1808, se Engl.Bot.t.1902, grundade slägtet Hookeria på just närv. art, bör den framför alla andra, senare dit förda arter, bibehålla detta slägtnamn. Utg:s åtgärd att i ed.7 utbyta detsamma mot Pterygophyll. var förhastad.*

G. — FONTINALACEÆ.

13 Flocken Dichelymeæ.

34. DICHELYMA *Myr.*

1 D. *falcatum Myr.* bladen tegellagda, 3radiga, skärformigt krökta åt en sida, rännformiga, *lancettlikt syllika, n. helbräddade,* med *utlöpande ell. kort utskjutande* nerv: perich.bladen omslutande ungefär *halfva* fr.skaftet; kapseln upprät, aflång, med kägellikt till långt spröt afsmalnande lock; inre perist:s tänder *fullständigt förenade* till en hög, gallerlik, *röd* kägla. ♃ 4—10. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1832,t.6. Lindgr. M.exs.26. R.Hn.Bryac.exs.86.

Sten. i och vid vatt. (*Lpl.—Sk.* mellan Selarp och Trolleholm. — *N.* Finnm. Maalselvdalen, vid Overgaard: Holmgr. Dovre, vid Volasjöarne. Hedemarken. Gudbrandsdalen, vid Ringeboe: Berggr. Filefjeld. Christiania.) *Stjelken krypande, ett par—flere tum lång, med uppböjda ell. upprätta, 2—6 tum höga, teml. grofva, mörkstund. svartgröna grenar, med ½ tum långa fr.skaft; perist:s tandkägla lätt bortfallande. — Fontinalis Hedw. F. capillacea L.Fl.Su. Neckera C. Müll.*

2 D. *capillaceum Br. & Sch.* bladen något åtskiljda, 3radiga, ensidigt, *men svagare krökta,* köladt rännformiga, från *bredare,* äggrundt lancettlik bas, *ytterst smalt syllika,* med hårfin, *öfverst sågtandad* spets, *bildad af den långt utskjutande* nerven; perichæt.bl. omslutande *hela* fr.skaftet; kapseln *utvikt från perichætiets sida,* äggformig, med konvext, sprötspetsigt lock; inre perist:s tänder *n. fria, endast i öfversta spetsen gallerlikt förenade* till en *gulaktig,* mindre hög kägla. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.205.

Trädrött. vid vatten, r. (*Sk.* Wisseröd. *VG.* Hunneberg, vid sjön Långvattnet. *Ner.* Willingsberg, vid sjön Stora Willingen och ån der nedanför: C. Hn. *Vestml.* Odensvi, vid Alstaån; vid Holmsjön nära Högfors bruk i Norbergs bergsl.: Sill. *Stockh.* vid Orhem med fr. *Gestr.* nära Storbron.) *Spensligare och mera glesbladig än föreg., med rakare, hårfina blad. Mest utmärkt af frukten, som är mycket sälls. — Fontinalis Dicks. Neckera C. Müll. Myrins Dich. capill. är enl. orig.ex. den amerikanska D. pallescens Br. & Sch.*

14 Flocken Fontinaleæ.

35. FONTINALIS *Lin*.

† Bladen skarpt kölade, n. hopvikna.

1 F. *antipyretica L.* stjelken och gren. skarpt 3kantiga, *ända till basen bladiga, utan biröller;* bladen nedlöpande, äggrunda, spetsade, helbräddade, sällan 2klufna, af för öfr. *likformiga,* i bashörnen stora, rektangulära celler; kapseln innesluten, *regelbunden, aflång,* med koniskt lock. ♃ 7, 8. — *β gigantea Sull.* mycket gröfre och styfvare, men mindre grenig, med gul- ell, brunglänsande, breda blad. Fig. Br.eur. Sv.B.215. Fl.D.1892. R.Hn.Bryac.exs.83.

Sten. i helst rinnande vatt. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Gotl.* Snäckgärdet vid Visby, samt i Väskinde sn enl. Lindb.) *Ofta fotslång ell. mera, svartgrön, med gröna grenspetsar. Teml. sälls. med frukt, hvilken mest träffas ned mot stjelkens bas. — Pilotrichum C. Müll.*

2 F. *gracilis Lindb.* stj. och gren. skarpt 3kantiga, *nedtill bladlösa, i lederna och vid perichætiets bas med rottrådar;* bladen nedlöpande, äggrundt lancettlika, trubbade, helbräddade, *längs kölen* [med undant. blott af de yngsta] *till basen 2delade; cell. invid kölen dubb. längre och smalare* än de öfriga, bashörnens teml. få, rektang., gulbruna; kaps. innesluten, oval, *rundad, på en sida bukig och derig. sned,* med lågt koniskt lock. ♃ 7, 8. Fig. E.B.t.1861.

Sten. i rinn. vatt. r. (*Um. Lpm.* Björnebäck i Stensele: Ångstr. *Stockh.* vid Gladöqvarn i Huddinge; samt *Verml.* i Kroppa sn enl. Lindb. *ÖG.* Tinnerbäcken vid Linköping: Kindb. och Nordst. Trol. flerest., såsom funnen på många st. i Finnl.) *Stor som föreg., men spensligare, tätt knippevis förgrenad, brungrön, med dubb. större kapsel. Hos oss icke ännu funnen med frukt. — F. antipyr. β minor Wg. enl. Lindb.*

†† Bladen rännformiga [med rundad rygg] ell. n. platta.

3 F. *dalecarlica Br. & Sch.* stjelken och gren. rundadt 3kantiga, nedtill bladlösa; bladen *tegellagda, tydligt 3radiga, rännformiga,* lancettlika, smalspetsiga, helbräddade; perichæt.bladen n. *lancettlika, spetsiga;* kaps. regelbunden, aflång, med koniskt lock; det inre *gulaktiga* peristomets tänder *endast upptill* fullständigt förenade. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.16. Fl.D.2751. R.Hn.Bryac.exs.84.

Sten. i strömm. (*Lpl.—Gestr.* och *Dal. Vestml.* Högfors bruk. *Ner.* flerest.: C. Hn. *Verml. VG.* Nordinge sn; Kobergsån i Elfsb. län: Wahlst.; Göteborg. *Boh.* Risån vid Uddevalla. *Smål.* Ekesjö-ån, samt i Algutsboda enl. Scheutz. *Blek.* — *N.* Finnm.—söd. delen.) *Fin som föreg. ell. finare, högt upp genom bladens bortdöende n. tagellik, ofta 2 fot lång och utom de mörkgröna grenspetsarne n. alldeles svart. Frukt sälls. Liknar mest af alla den utländska F. squamosa L., hvarmed den fordom förenades; men denna skiljer sig med större och bredare blad af lösare cellväf, trubbiga perich.bl. och inre perist:s till en högröd, gallerlik kägla fullständigt sammanbundna tänder. — Pilotrich. C. Müll.*

4 F. *hypnoides Hn.* stj. och de korta, utstående gren. i spetsen trinda; stj.bladen *glest,* grenbl. mera tätt *sittande, alla utstående,* stjelkomfatt., ofvan basen *n. platta* [de öfversta konkava], från bredare bas småningom syllikt lancettlika, spetsiga, helbrädd.; perich.bl. *bredt ovala, sargadt trubbiga,* af lös cellväf; kapseln half utskjutande, elliptisk, med koniskt lock; inre perist:s tänder *fullständigt förenade* till en gallerlik, *röd* kägla. ♃ 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.15. Fl.D.2807. R.Hn.Bryac.exs.85.

Sjöar, stillast. vatt. r. (*Gestr.* Oslättfors bruk, i Flyet. *Uppl.* Uppsala, vid Sunnersta. *Stockh.* i Söderbysjö; Nacka dammsjö. *ÖG.* Åtvid sn, i Bysjön vid Adelsnäs: Kindb. *Dal.* Thorsång sn, Storsund. *Ner.* Göthlunda sn, Fröshammarviken: O. G. Blomb. *Boh.* Marstrand, på Härholmen.) *Betydl. spädare än de föreg. och af helt afvikande utseende, mörkgrön ell. brunaktig, med mycket få och korta grenar, glesa blad, som endast i topparne äro tegellagda och bilda en syllik spets. Frukt sälls., träffas på de föråldrade stjelkarne. — Pilotr. Strömbäckii C. Müll.* — Anm. *Den i Finnl. nyupptäckta F. dichelymoides Lindb., utmärkt af i grenspetsarne ensidigt böjda, rännformiga ell. plattade, n. syllikt lancettlika, långspetsiga blad m. m., torde äfven finnas i Sver., och bör sökas på trädrött. o. dyl. vid stränder.*

†† *Musci acrocarpi.*

Frukten från stjelkens ell. grenarnes spets, ytterst sällan från sidan.

I. Musci stegocarpi.

Frukten öppnande sig med tydligt, affallande [undant. *Systegium*] lock.

H. — BUXBAUMIACEÆ.

15 Flocken Buxbaumieæ.

36. BUXBAUMIA *Hall.*

1 B. *indusiata Brid.* fruktskaftet rödbrunt; kapseln *gröngul;* den sednare plattadt äggformigt *aflång, otydligt kantad,* med öfverhuden på framsidan *vid mognaden lossnande och sönderbristande;* ringen smal; yttre perist. af en 3—4dubbel rad tänder. ⊙ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2752.f.2. R.Hn.Bryac.exs.58.
Murkna stubb. r. (*Smål.—Helsl. Vestml.* och *Ner. VB.* Umeå sn, Klaberget. *Öl.* mell. Saxnäs och Röbälla: Zett.; Melböda: Lindb.) *Växer spridd ell. gruppvis. Stjelken n. omärklig, beklädd af rotludd och bladlemningar; fr.skaftet ½—1 tum högt; kaps. 2 lin. lång, nedtill nära 1 lin. bred, mer upprät än hos följ. — B. aphylla β viridis Moug ; β indusiata Wg. B. viridis Lindb.*

2 B. *aphylla L.* fr.skaftet och kapselns *undre sida glänsande rödbruna;* den sednare bredt *äggformig, sned, öfre sidan platt,* ljust brungrön, genom en *mörkbrun glänsande kant* skiljd från den undre, nedåt bukigt vidgade sidan; ringen mycket bred; yttre perist. af en enkel rad, bleka tänder. ⊙ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2752,f.1. Sv. B.521. R.Hn.Bryac.exs.57.
Barrskog. på sandjord, r. (*Lpl.—Sk.* Klöfvahallar; Broby sn, flerest.: Hamnstr. — *N.* Dovre. Bergen st., Ousedalen. Christiania.) *Till växtsätt, storlek och stjelk lik föreg.; kaps. kortare, men bredare och mera lutande, lik en upp och nedvänd hästhof; kaps. affaller hos båda arterna från det tjocka skaftet.*

37. DIPHYSCIUM *Ehrh.*

1 D. *foliosum Mohr.* stjelkbladen [på sterila ex.] jemnbredt tunglika, trubbiga, tjocka och fasta af mycket tät cellväf, papillösa och gröna; perichæt.bl. långa och tunna, lancettlika, borstspetsiga, n. öfvernående den *oskaftade,* snedt äggformiga kapseln. ⊙ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.249. Sv.B.521.f.2. R.Hn.Bryac.exs.288.
Jord, särd. på berg, r. (*Sk.* Skärali; Trolleholl; Reften etc. *Smål.* Elmhult: Berggr.; Femsjö; Vilstad och Korsberga snr: Scheutz. *Hall.* Hjuleberg. *VG.* Göteborg. *Dalsl. Verml. Dal.* Ufberget i Norrbärke; Ställviksberget i Ludvika; samt *Vestml.* vid Nora sjö: Sill. *Ner.* Skåleklint och Jetteberget vid sjön Tisaren, äfv. steril: C. Hn. *ÖG.* Omberg; Kolmorden, nära Qvillinge kyrka: Mosén. *Uppl.* Uppsala. — *N.* Christiania st., Eningdal; Bogstadås: Scheutz; Slidre. Bergen st., Osmundvang; Sausund; Flöjfjeld vid Bergen: Lor.) *Tätt tufvad, 2—3 lin. hög, med fr. lik ett stort Phascum; sterila tufvor vida sällsyntare, med blad, som erinra om vissa Encalypta-arters. — Buxbaumia sessilis Schmid. Webera Diphyscium Ehrh. Beitr. Webera sessilis Lindb.*

I. — GEORGIACEÆ.

16 Flocken Tetraphideæ.

38. TETRAPHIS *Hedw.*

1 T. *pellucida H.* stjelken grenig, jemte grenarne bladig och upprät, en del gren. i spetsen bärande en af omv. hjertlika blad bildad skål, hysande talrika groddknoppar;

bladen äggrundt lancettlika, spetsiga, helbräddade, med mot spetsen försvinn. nerv; kapseln cylindrisk, med kägellikt lock, utan ring. ♃ 4—7. Fig. Br.eur. Fl.D.306; 1412. Thed.M.exs.129. R.Hn.Bryac.exs.99.
Skog., ruttna stubb. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.) Vanl. tumshög, nedtill n. bladlös, i täta tufvor; de knoppbärande grenarne längst, och med bredare, mer trubbiga blad.* — *Mnium L. Georgia Mnemosynum Ehrh. G. pellucida Rab.*

39. TETRODONTIUM *Schwægr.*

1 T. *Brownianum Schw.* stjelken enkel, mycket kort, af de tegellagda bladen knopplik, stund. vid basen med långa och fasta, uppåt bredare och 2—3flikiga, n. bruna bladlika utskott; bladen konkava, äggrunda—aflånga, trubbade, helbräddade, nervlösa ell. med otydl. nerv vid basen; kapseln äggformig, med konvext, uddspetsigt lock, utan ring. ⊙ 7. Fig. Br.eur.
Bergsklyft., grott. r. (*VG.* Kinnekulle, på sandsten nedanf. Hellekis och Råbäck, samt midtför Källby kyrka. *ÖG.* Motala, vid Lemunda flerest.: Holmgr. *Verml.* Kroppa sn, på Brattberget. — *N.* Græfsenås nära Christiania. Krokklefven. Nordl. Helgeland, på Tvärfjeld i Lerskardalen: Ax. Bl. enl. Arn.) *Mycket liten, omkr.* ¼ *tum hög, växer vanl. spridd; de öfre bladen spetsigare, stund. något småtandade.* — *Tetraphis Grev. (enl. Lindb.)* och *ed.9. T. ovata Funck. Tetrodont. varium Lindb. Georgia Brownii C. Müll.*

K. — POLYTRICHACEÆ.

17 Flocken **Polytricheæ.**

40. POLYTRICHUM *Dill. Lin.*

† Kapseln 4kantig, med tydligt skif- ell. ringformigt bihang nedom basen: *Pterygodon Lindb.* (perist:s tänder på insidan med vinglika bihang).

* Bladens kanter platta, sågade.

1 P. *commune L.* bladen vanl. båglikt utböjda, jemnbredt syllika, långspetsiga, med platta, skarpt sågade kanter, i spetsen sågtandad rygg; kapseln rhombiskt—qvadr. 4kantig, aflång—kubisk; locket med trubbadt—spetsigt spröt. ♃ 4—9. Fig. Br.eur. Sv.B.101. Fl.D.1418. Lindgr.M.exs.16. R.Hn.Bryac.exs.56.
* *cubicum Lindb.* bladen kortare, torra n. tilltryckta; kaps. kortare, n. kubisk, föga hvasst, qvadr. 4kantig, med kort och tjockt trubbadt spröt på locket. Fig.
* *Swartzii Hn.* bl. korta, föga utstående, något krusigt vridna; kaps. kort, n. kubisk, hvasst, rhombiskt 4kantig, med föga frånskiljdt bih., långt och smalt, spetsigt spröt. Fig.
Skog., kärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — * *cub.: Stockh.* flerest.: Lindb. — * *Swartzii: Gestr.* Forsbacka bruk, på bolmarne. *Uppl.* Edbo sn i Rosl.: Mosén. *Stockh.*) *Störst af alla, ofta fotshög, med långt fr.skaft, bildande täta tufvor; kaps. hos hufvudf. aflång, hvasst och rhomb. 4kantig, med trubbadt spröt.* — *P. yuccæfolium Ehrh.* * *cub. P. comm.* γ *Br.eur.* & *Sch. Syn.* * *Sw. P. alpestre Sw.*

** Bladens kanter inböjda, helbräddade.

2 P. *juniperinum W.* bladen utstående—tilltryckta, blågröna, *jemnbredt lancettlika,* upptill *längs ryggen sågtandade,* med *kort brun, sågad udd* af den utlöp. nerven; kapseln 4kantig, aflång—kubisk. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.22. R.Hn.Bryac. exs.55.
* *strictum Lindb.* bl. tilltryckta, kortare; kaps. kubisk. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.82.
Torfkärr. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — * *Lpl.—Sk.* nor. delen: Berggr. *Öl.:* Zett. *Gottl.* Fardume. — *N.*) *Omkr. 4—5 tum hög. Hufvudformen har mer utstående blad och längre kapsel; * fastare tufvad, nedtill hopfiltad af hvitt rotludd.* — *P. commune* β *L.* * *P. strictum Banks. enl. Lindb. P. alpestre Hoppe.*

3 P. *piliferum Schreb.* bladen *nedtill små och glesa, kring stjelkens spets hastigt stora,* tegellagda, något utstående, från bred bas *syllika,* med *lång, hvit finsågad hårudd, slät* rygg; kapseln 4kantigt äggformig. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.1362,f2. R.Hn.Bryac.exs.54.

Tor. hedar, berg, mur. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl. blott 1½—2 tum hög, utmärkt af den nedtill smala, upptill genom de derstädes gyttrade bladen plötsligt flerdubbelt tjockare stjelken. — P. commune γ L. P. pilosum Neck.*

†† Kapseln trubbadt 6—4kantig, med sammanflytande bihang: *Leiodon Lindb.* (perist:s tänder utan bihang; innef. äfven följ. slägte).

* Bladkanterna hvasst sågade.

4 P. *formosum H.* bladen utstående—utböjda, *platta,* jemnbredt lancettlika, långspetsiga, sågade; kapseln *aflång,* 6—4kantig, gulaktig, med *teml. tydligt* bihang, *kort och tjockt* spröt på locket; perist:s tänder 64. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2611. R.Hn. Bryac.exs.52.
Skogsmark. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Framnäs i Säbrå: Arn. *Ner.* allm.: C. Hn. *Verml. Öl.*: Zett. — *N.* till Nordl.) *Näst P. commune störst af våra arter, 6—8 tum hög, i vidsträckta tufvor; mycket utmärkt af den långa och smala kapseln, som i början är gulgrön, slutl. blekt gulbrun. — P. attenuatum Menz.*

5 P. *gracile Menz.* bladen som hos föreg., men *n. rännformiga;* kapseln *äggformig,* mycket trubbigt och otydligt kantig, gröngul, med *mindre tydligt* bihang, *långt och smalt* spröt på locket; perist:s tänder ofta blott 32. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D. 1419. Lindgr.M.exs.84. R.Hn.Bryac.exs.53.
Tufviga kärr. (*Lpl.—Sk. Öl.*: Zett. — *N.*) *Tätt tufvad, mindre än föreg., men likasom denna med långt fruktskaft; kaps. särd. yngre tydligt äggformig, slutl. brun. — P. longisetum Sw.*

** Bladkanterna fullkomligt helbräddade.

6 P. *sexangulare Flörke:* bladen föga utstående, från en bredare bas hastigt kort lancettlika, med inböjda kanter, trubbade; kapseln upprät ell. lutande, kort, äggformig— n. kubisk, med konvext, sprötspetsadt lock; perist. af 64 tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.
Högre fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Nuljalaki: Björnstr. & Frist. enl. Lindb. *Um. Lpm.* Stuorware: Ångstr. — *N.* Finnm. Tromsö: Bl. enl. ex. best. af Sch. Nordl. Salten, på Solvågtind: A. Drake enl. Lindb.) *Med fruktskaftet 1—2 tum hög, tätt tufvad, med korta och fasta blad; knappt skiljbar på annat än kapselns kanter och bihang, samt enl. Lindb. kapselhudens små, likformigt qvadr. celler, från en del ex. med n. helbrädd. blad af Pog. alp. γ septentr., hvarmed den af många förf. och i föreg. edd. förvexlats. — P. septentrionale Schwægr. P. septentr. ed.9, till en del.*

41. POGONATUM *P. Beauv.*

† Stjelken högre, upptill grenig.

1 P. *alpinum Röhl.* bladen utstående—utböjda, ell. något ensidiga, rännformiga, jemnbredt lancettlika—kort syllika, glest, stund. omärkl. sågade; kapseln cylindrisk—rundadt äggformig, mer och mindre *lutande,* med omärkl. bihang och kapselhuden af *stora, mycket olikformiga* celler; lockets spröt *långt och snedt;* perist:s tänder *olikstora.* ♃ 6, 7. — β *arcticum:* kaps. utdraget cylindrisk, något krökt. — γ *septentrionale:* bladen vanl. tilltryckta, korta, starkt rännform., föga spetsiga, ofta omärkl. sågade; kapseln rundadt äggformig. Fig. Br.eur. Fl.D.1362,f.1. Somf.Cr.exs.21. R. Hn.Bryac.exs.80. β Sw.M.Su.t.8,f.17. γ Sw.t.9,f.18. R.Hn.Bryac.exs.81.
Skog., berg., β och γ fjelltr. (*Lpl.—Stockh.* och *Verml. Boh.* Skaftö. *Smål.* vest. del. enl. Wg; Skäftesfallshåla och Djupskuran: Scheutz. *Sk.* Långstorp. — *N.* — β *Lpl.— Dal.* Idre. — *N.* — γ *Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm. Hammerfest: C. Hn. — Bergen st. Voss enl. ex. af Bl.) *Hufvudformen med fr.skaftet vanl. 2—4 t. hög, med n. utböjda, långa och tydl. sågade blad, aflång kapsel. — Polytrichum L. och ed.9. β Polytr. arcticum Sw. P. alp. γ cylindric. Lindb. γ Polytr. septentr. Sw. P. norvegicum Hedw.*

2 P. *urnigerum PB.* bladen utstående, torra n. tegellagda, blågröna, smalt lancettlika, spetsiga, sågade; kapseln på teml. groft skaft, cylindrisk—n. bägarlik, *upprät,* utan bihang; kapselhuden af *små, likformiga,* n. qvadratiska, papillösa celler; lockets spröt *kort, rakt;* perist:s tänder korta, *jemnstora.* ♃ 10—4. Fig. Br.eur. Fl.D.296. Lindgr. M.exs.43. R.Hn.Bryac.exs.79.

Grus- och lerjord. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl. 2—3 tum hög, men ofta mycket mindre, i hög grad varierande, till och med enl. Lindb. funnen i Finnl. med 4kantig kapsel.* — *Polytrichum L.* och *ed.9.*

†† Stjelken låg, enkel.

3 P. *capillare Brid.* bladen *något glesa och tunna,* utstående. torra tilltryckta, *rännformiga,* smalt lancettlika, *trubbade med kort udd, glest* sågade; kapseln *på mycket fint skaft,* kort, *lutande, snedt bägarlik;* kaps.hudens celler stora, n. aflånga, *papillösa;* perist. af *långa,* jemnstora tänder. ♃ 6, 7. — *β minus (Wg).* blad och kaps. kortare; fr.skaft och tänder längre. Fig.
Sand. stränd. r. (*VB.* vid Torn. elf enl. ex. af Wg. — *β Torn. Lpm.* Karesuando, vid elfven nedom prestgården: Læst. och C. Hn. *VB.* Skellefteå, vid elfven: Lindb.) *Mer beslägtad med föreg., än med de följ., ehuru lågväxt och enkel som dessa.* — *Polytrichum Michx. P. urnig. β capill. Wg.Fl.Su. β P. urnig. β cap. Hn ed.9. Pogonat. longidens Ångstr.*

4 P. *aloides PB.* bladen *tättsittande, tjocka,* utstående, torra inböjda, *plattade,* aflångt lancettlika, *föga spetsiga, långt ned hvasst sågade;* kapseln *upprät, aflångt cylindrisk, starkt papillös,* med perist:s tänd. teml. *korta.* ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D. 2062,f.1. Lindgr.M.exs.86. R.Hn.Bryac.exs.169.
Dikeskant., lerjord. (*Sk.—VG. Ner.* mångenst.: C. Hn.; och *ÖG. Stockh.* Orem; Uggelviken: Lindb. *Boh.* — *N.* Laurvig. Mellan Houg och Bergen etc.) *Hela mossan knappt tumshög, med jemförelsevis korta och breda blad; kapseln blek, på omkr. ½ tum högt, rakt och teml. tjockt skaft.* — *Mnium polytrichoides β L. Polytrichum Hedw.* och *ed.9. P. nanum Weiss.*

5 P. *nanum PB.* bladen *tjocka,* utstående, *rännformiga,* smalt ell. jemnbredt tunglika, *trubbiga, i spetsen svagt sågade;* kapseln *upprät* ell. lutande, *rundadt äggformig, slutl. vidgadt klock- ell. n. trattlik, slät;* perist:s tänd. *långa.* ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2062,f.2. Lindgr.M.exs.85. R.Hn.Bryac.exs.170.
Lerjord. (*Sk.—Uppl.* Uppsala. *Gestr.* Gefle, vid Tolfors: Oldb. *Vestml.* Grönö: Sill. *Ner.* flerest. *VG. Dalsl.* Fröskog. *Hall.* Träslöf sn: Scheutz. — *N.*) *Stjelken n. lägre än hos föreg., men det fina, ofta flerböjda fr.skaftet vanl. märkbart längre, ofta tumshögt; kaps. brun, med starkt vidgad mynning, n. utan papiller.* — *Mnium polytrichoides L. Polytrichum Neck.* och *ed.9. P. pumilum Sw. P. subrotundum Huds. Pog. subrot. Lindb.*

42. OLIGOTRICHUM *Lam.* & *DC.*

1 O. *lævigatum Br.* & *Sch.* bladen tegellagda, starkt konkava, *äggrunda—aflånga, trubbiga,* med *i öfversta spetsen* invikna kanter, svagt naggtandade: kapseln *lutande, snedt äggformig, krökt, med smal mynning, långa,* olikformiga tänder; locket konvext, *med snedt spröt.* ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1772. Wg.Fl.L.t.22.
Sandjord, r. (*Torn. Lpm.* på Muonioelfvens strand i Karesuando, nära Muonio öfre by och Kedkesuando. — *N.* Finnm. vid Bosekop.) *Med fr.skaftet omkring tumshög; mössan glatt.* — *Polytrich. Wg. P. glabrat. Wg. mskr. Oligotr. glabr. Lindb. Catharinea lævig. Brid.* och *ed.9. Psilopilum arcticum Brid. Sch. Syn.*

2 O. *hercynicum Lam.* & *Dc.* bladen inböjda, de nedre äggrundt, de öfre *aflångt lancettlika, spetsiga,* med *från midten till spetsen* invikna, glest och otydl. sågade kanter; kapseln *upprät, äggf. aflång—n. cylindrisk, rak,* med *korta,* olikstora tänder: locket koniskt, med *tjock trubbad spets.* ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1417. Somf. Cr.exs.120. R.Hn.Bryac.exs.171.
Sandjord i fjell- och bergstr. r. (*Um. Lpm.* Stuorware. *Jemtl. Herjed.* ned till Sveg. *Dal.* Idre; Leksand. *Helsl.* Hemstanäs. — *N.* Finnm. Kågtind vid Maursund: C. Hn; Tromsö: Hgn. — Christiansand.) *Stjelken 2—5 lin. hög; fr.skaftet tumshögt ell. mera. Mössan ung något hårig.* — *Polytrichum H. Catharinea Ehrh.* och *ed.9. Bryum incurvum Huds. Oligotr. incurv. Lindb.*

43. CATHARINEA *Ehrh.*

1 C. *undulata WM. sambyggare;* bladen *långa, jemnbredt* lancettlika, *vågiga, n. ända från basen* hvasst sågade, *på undre sidan sträfva af i sneda rader från nerven*

till kanten] *ordnade småtaggar,* nerven upptill på undre sidan taggig; kapseln lutande cylindrisk, rak ell. något krökt, med långsprötadt lock. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. Fl.D.477. Lindgr.M.exs.17. R.Hn.Bryac.exs.348.

Jord, dik., skugg. st. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Stjelken 1—2 tum hög, enkel ell. klynnegrenig; bladen tunna, gröna, tydligt kantade; kapseln 2 lin. lång, med n. lika långt spröt, rödbrun. — Bryum L. Polytr. H. Atrichum PB. och Br.eur. Cath. Callibryon Ehrh.*

2 C. *tenella Röhl. tvåbyggare;* bladen *kortare, aflångt* lancettlika, *knappt vågiga, från omkr. midten* sågade, *på begge sidorna glatta,* nerven glest taggig; kapseln något lutande, aflång—urnelik, n. rak, med långsprötadt lock. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.87.

Torfjord. (*Sk.—Medelp.* Sättna: Ångstr. *Lul. Lpm.* enl. ex. af Læst. *Dal. Verml.* — *) *N.*) *Omkring hälften mindre än föreg., enkel, med tunna, mörk- ell. smutsgröna, kantade bl.; kaps. blott 1 lin. lång, gulbrun på gulaktigt skaft. — Polytr. undul. β minus Wg. Atrichum Br.eur.*

*) Fotalen nära Dalen. Kty

L. — BRYACEÆ.

18 Flocken Timmieæ.

44. TIMMIA *Hedw.*

† Bladnervens rygg mot spetsen sågad; tvåbyggare.

1 T. *austriaca H.* bladen utstående, likformiga, från bredt omslidande bas *plötsligt* smalt lancettlika, spetsiga, *sjelfva spetsen något trubbad,* sågade; kapseln horizontal, från en smalare hals, aflångt oval, *strimmig,* med konvext, vårtspetsadt lock; inre perist:s tänder *hvitaktiga, utan* sidotaggar. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.1.t.48. R.Hn.Bryac.exs.78.

Berg. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk etc.: Holmgr. *Pit. Lpm.* flerest. *VB.* vid Krångforsen. *Jemtl.* Frösön, på Östberget; samt *Ångml.* Hernön; och *Medelp.* Sundsvall: Holmgr. *Herjed.* Funnes- och Ljungdalsbergen. *Dal.* Osmundsberget; Norrbärke: Liedstr. *Helsl.* flerest. *Gestr.* Hemlingberget. *Verml.* Persbergs grufvor. *Ner.* Ullaviklint: C. Hn. *Stockh.* Sandsjöberget. *Södml.* Salem sn, Bockholms-Sätra. *ÖG.* Marmorbruket: Mosén; Omberg. *VG.* Kinnekulle. — *N.* Nordl. Ranen: A. Bl. & Arn. Dovre flerest. Åmodt: Bl. Sogn, i Årdal: Wulfsb. Vid Tindsjön: Holmgr. Egeland enl. Lindb. Bogstadås; Græfsenås: Scheutz.) *Stj. ofta uppböjd, vanl. 2—3 tum hög, med fint, n. lika högt fr.skaft; liknar till stj. och bl. ett Polytrichum.*

†† Bladnervens rygg slät; sambyggare.

2 T. *bavarica Hessl.* bladen utstående, *likformiga,* från något omslidande bas *småningom jemnbredt lancettlika, hvass-spetsiga,* sågade; kapseln horizontal, med kort hals, oval, *slät,* med högre konvext, öfverst intryckt och i fördjupn. vårtbärande lock; inre perist:s tänder *gulaktiga, med hvassa sidotaggar* i de knutigt vidgade lederna. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.72. R.Hn.Bryac.exs.77 [allt und. n. af *T. megapol.*].

Berg, r. (*Torn. Lpm.* Enontekis, på Mustawaara: Wg. enl. Lindb. *Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk: Hgn. *Herjed.* Gröndörren; Hamrafjell. *VG.* Kinnekulle, vid Hellekis. *ÖG.* Omberg. — *N.* Finnm. Hvalvik vid Lyngenfjord: Wg. enl. Lindb.; Maalselvdalen, mell. Sverrevol och Kongslie: Holmgr. Nordl. Salten, på Solvågtind; Hals: Schl. & Arn.; flerest. i Dunderlandsdalen: A. Bl. & Arn. Trondhj. flerest. Dovre, flerest. Bergen st., Sogn, vid Otternæs: Wulfsb.) *Lik föreg., men mindre; bl. vanl. något krusiga, af mycket smärre celler än hos både föreg. och följ. — T. austr. β alpina ed.3. T. megapolit. edd.4—8 och de flesta förf., som ej skilja denna och följ. som arter.*

3 T. *megapolitana H. β norvegica Lindb.* bladen krusiga, *olikformiga, de nedre lancettlika, trubbade,* af tätare cellväf, de öfre *dubb. längre och smalare, spetsiga,* af lösare cellväf, alla sågade; kapseln lutande, omv. äggformig, med lock och inre tänd. *som hos föreg.* ♃. Fig. Hedw.St.crypt.I,t.31,*a.*

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Kaddepakte: Hgn. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Herjed.* St. Midtåkläppen: Oldb. — *N.* Finnm. Tromsö, flerest.; samt Hvassbrun i Maalselvdalen: Hgn. Nordl. Ranen i Helgeland teml. allm.: Arn. Dovre, vid Drivstuen, Vårstien och Kongsvold. Gudbrandsdalen, vid Stuelsbro.) *Bildar tufvor af något styfva, upprätta, 1—3 tum höga stjelkar, med gulgröna toppar; dernedom bruna med bredare blad och sammanväfda af rotludd. Frukt ej funnen på β, som är T. norvegica Zett. Hufvudformen, som är T. cucullata Michx., icke funnen i Skand.*

19 Flocken **Bartramieæ.**

45. BREUTELIA *Schimp.*

*1 B. *arcuata Sch.* stjelken uppstig. ell. n. upprät, högt upp beklädd med ymnigt rotludd; bladen från bredt äggrund halfomf. bas *utsperrade,* syllikt lancettlika, hvasst sågade, *djupt strimmiga,* med i öfversta spetsen försvinnande nerv; cellväfven i bladspetsen af smalt rektang., mot basen längre och bredare, i bladhörnen vid basen stora, aflångt sexsidiga celler; kapseln *hängande,* n. klotrund, strimmad, med litet, vårtspetsigt lock. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur.

Klipp. r. (*N.* Romsdalen, bland gräs på klippor vid Veblungsnæs i Aug. 1868: Dr Lorentz.) *Omkr. 4—6 tum hög, löst tufvad, gulgrön, i hög grad utmärkt af de sperriga bladen och rödbruna rotluddet. De af Lor. meddelade norska ex. sakna frukt. — Bartramia Brid.*

46. PHILONOTIS *Brid.*

1 P. *fontana Brid.* bladen *dels* tilltryckta, små, äggrunda, trubbiga, *dels* större, *något utstående ell. ensidiga,* äggrundt lancettlika, smalspetsiga, vid basen 2strimmiga, alla finsågade, med utlöp. nerv; *de inre* perigonialbladen bredt äggrunda, *trubbiga, nervlösa ell. med otydlig nerv,* n. utsperrade; kaps. långt skaftad, äggformigt klotrund; inre perist:s tänder *knappt* längre än cilierna. ♃ 5, 6. — *β falcata:* bladen ensidigt böjda. Fig. Br.eur. Fl.D.298; 2305,f.2. Lindgr.M.exs.73. R.Hn.Bryac.exs.201.

Källdrag, fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Var. i hög grad till storlek och förgrening, från 1—6 tum hög, vanl. upptill knippelikt delad i långa, enkla smågrenar; bildar stora ljus- ell. gulgröna, nedtill af rotludd hopfiltade tufvor. Kaps. stor. — Mnium L. Bartramia Brid. och ed.9.*

2 P. *calcarea Sch.* bladen *likformiga, merränd. ensidigt böjda,* smalt äggrundt lancettlika, långt smalspetsiga, finsågade, med utlöpande, *gröfre nerv och lösare cellväf än hos föreg.; alla* perig.bladen äggrunda, *spetsiga, med tydlig nerv, n. utsperrade;* kaps. som hos föreg., med *kortare tänder* och inre perist. *dubb.* längre än cilierna. 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.1,t.51. R.Hn.Bryac.exs.287.

Kalkkärr, r. (*Sk.* flerest. *ÖG.* Vinnersta; V. Stenby etc. *Ner.* Yxhult i Kumla sn, vid gamla kalkbrott: C. Hn. *VG.* Billingen: O. G. Blomb.; Kinnekulle, ofvan Trollmen och Rustsäter etc. *Dal.* Boda kapell. *Herjed.* Midtåhammar: Oldb. *Öl. Gotl.* — *N.* Dovre.) *Lik föreg., men vanl. gröfre och renare grön. Blytts ex. från Dovre små och späda, med knappt ensidiga blad, likna till storlek och habitus P. marchica Br. & Sch., men hafva perig.bladen utsperrade, icke upprätta. — Bartramia Br. & Sch. och ed.9.*

3 P. *capillaris Lindb. liten och späd, med n. hårfina grenar;* bladen glest sittande, *svagt utstående, likformiga,* från bredare bas *n. syllikt lancettlika,* finsågade, ostrimmade, med fin spets af den långt utlöpande nerven, *teml. tät* cellväf; perig.bladen äggrunda, *spetsiga,* med tydlig nerv, n. *utsperrade.* ♃.

Jord, r. (*Stockh.* vid Nacka, Petersberg, Drottningholm och Huddinge, vid jernvägen: Lindb.) *½—1 tum hög och ytterst späd, hos oss endast funnen steril och med hanblr. Lär i Danm. vara engång funnen med fr. på mindre än tumshögt skaft enl. Lindb., som synes vara oviss, huruvida den utgör en egen art ell. en fin form af P. marchica. Upptages här såsom art, för att uppmärksamheten må rigtas på densamma. Den i Hedwigia för 1867 omnämnda Ph. parvula Lindb. från Hunneberg (?"Huembug") i VG. är för utg. fullkomligt okänd.*

47. CONOSTOMUM *Sw.*

1 C. *boreale Sw.* bladen *5radigt tegellagda,* kölade, lancettlika, spetsiga, i spetsen sågade, med utlöpande ell. i spetsen försvinn. nerv; cellväfven lös, af rhomboidiska och rektangulära celler; kapseln med kort hals, rundadt omv. äggformig, med litet, sprötspetsadt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.1424,f.2. Wg.Fl.L.t.21. Somf.Cr.exs.108. R.Hn.Bryac.exs.202.

Berg, helst i fjelltr. (*Lpl.—Verml.* Kroppa etc. *Vestml.* Skinnskatteberg. *Helsl.* Mo sn, Kasberget. — *N.* Finnm.—Christiansand.) *Stjelkarne, kantiga af bladraderna, bilda tumshöga, blågröna, hårdt packade tufvor; fr.skaften äfven omkr. tumshöga. — Bryum tetragonum Dicks. Conost. tetrag. Lindb. Bartramia conostoma Br. & Sch.*

48. BARTRAMIA *Hedw.*

† Peristomet dubbelt, regelbundet.

* Sambyggare; bladen papillösa.

1 B. *Halleriana H.* bladen från *hvitaktig, n. omslidande* bas, utstående ell. något ensidiga, torra *flerböjda, hårfint syllika,* hvasst sågade, med utlöpande nerv; kapseln n. klotrund, på skaft *kortare än bladen och skenbart utgående från sidan* af stjelken. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.538,f.3; 823,f.1 enl. Lindb. Somf.Cr.exs.24. R.Hn. Bryac.exs.198.

Bergvägg., klyft. r. (*Lpl.—Verml. Dalsl. VG. Boh.* Christinedal. *Ångml.* Borgen i Ytter-Lännäs. *Gestr.* Gefle, vid Skogmur. *Vestml.* Ramshyttan: Sill. *Ner.* Ullavi- och Skåleklint: C. Hn. *ÖG.* V. Ny sn; Omberg. *Smål.* flerest. enl. Scheutz. — *N.* Nordl. söd. del.—Holmestrand.) *I svällande, höggröna, nedtill af ymnigt, brunt rotludd hopväfda tufvor, af 2—6 tums höjd, oftast med spetsade grentoppar; de knappt mer än linielånga fr.skaften sitta vid årsskottens utgångspunkt och tyckas deraf utgå från stjelkens sida. — Bryum laterale Retz. Br. norvegicum Gunn. Bartr. norv. Lindb.*

2 B. *crispa Sw.* bladen *icke omslidande,* utstående, torra *krusigt vridna, lancettlikt syllika,* med vid basen inrullade kanter, hvasst sågade, med utlöpande nerv; kapseln klotrund, *långt skaftad, från stjelkens spets.* ♃ 6—8. — *β minor:* mer lågväxt, med kortare och mindre krusiga blad. Fig. Br.eur. Fl.D.2305,f.1. Somf.Cr.exs.23. R.Hn.Bryac.exs.20.

Klipp. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bildar stora, blå- ell. gulaktigt gröna, högt upp af rotludd genomväfda tufvor, 1—3, stund. ända till 6 tum höga, oftast ytterst rikt fruktbärande; β, som är B. pomiformis H., anses af Sch. och många såsom artens hufvudform och är vanl. blott tumshög.*

** Blr tvåkönade.

*3 B. *Normanni (Holmgr.).* bladen *icke omslidande, starkt ensidigt skärformigt krökta, papillösa,* lancettlikt syllika, *med lång hårfin flerböjd spets,* från basen *till omkr. midten* inrullade kanter, *hvasst sågade,* med utlöp. nerv; kapseln teml. långt skaftad, liten, n. klotrund. ♃ 6, 7? Fig.

Fjelltr. r. (*N.* Finnm. i Maalselvdalen 1868: Hj. Holmgr.) *Tätt tufvad, 2—3 tum hög, grof, i friskt tillstånd (enl. uppg. af Hgn) "ljust, n. hvitaktigt gröngul", torr upptill mörkgrön, med något ljusare gröna grentoppar, nedtill svartbrun och med rotludd; kaps. på de få fr.-ex., utg. sett, har omkr. 3 lin. långt skaft och dubbelt peristom. Blrna, som utg. funnit 2könade, hindra denna högst utmärkta forms förening med föreg. art. — B. crispa β Normanni Holmgr. i bref.*

4 B. *Oederi Sw.* bladen *icke omslidande, utstående,* torra något krusiga, *utan papiller, smalt lancettlika,* spetsiga, med *ända upp emot spetsen* inrullade kanter, *i spetsen sågade,* med knappt utlöpande nerv; kapseln som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.478. Somf.Cr.exs.119. R.Hn.Bryac.exs.199.

Klipp. r. (*Lpl.—Sk. Öl.* Köpings branter: Zett. *Gotl.* Thorsborgen. — *N.* Finnm.—söd. delen.) *1—3 tum hög, långt upp beklädd af rotludd, tätt tufvad, mörk- ell. brungrön, med spensliga, spröda stjelkar och grenar, samt kortare och bredare blad än de öfriga skand. arterna; bladen torra föga vridna, utmärkta genom sin glatthet; kaps. i fjelltrakter ofta ytterst liten. — B. gracilis Flörke. Bryum Retz.*

5 B. *ithyphylla Brid.* bladen *utstående—tilltryckta, torra n. raka, papillösa,* från *en hvitglänsande, bred omslidande* bas hastigt *syllikt hårfina* med *platta* kanter, *svagt* sågade, med bred, snart *hela spetsen uppfyllande* nerv; kapseln *långt* skaftad, klotrund, starkt fårad. ♃ 6, 7. — *β strigosa:* med raka, tilltryckta, spröda blad. Fig. Br.eur. Fl.D.2306,f.1. R.Hn.Bryac.exs.200.
Jordhål., klipp., *β* i fjelltr. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Lpl.—Jemtl.* — *N.* Finnm. och Dovre.) *Vanl. tumshög, styf och glänsande, ljusgrön, i små, täta tufvor; bladens omslidande bas framlyser hvit längsefter stjelken. — B. pomiformis Sw. β B. pomif. β Wg.*

†† Peristomet enkelt och oregelbundet, ell. felande; blr 2könade.

*6 B. *breviseta Lindb.* bladen något utstående, torra n. raka, papillösa, *från en kort och bred, omslidande, knappt hvitglänsande bas mera småningom* syllikt hårfina, med platta finsågade kanter och *nerv som hos föreg.;* kapseln på *mycket kort,* mell. bladen inneslutet skaft, stor, n. klotrund, fårad, med liten mynning. ♃ 7. Fig.
Klipp. r. (*N.* Finnm. på Maasö nära Magerö, 1863: Th. Fr. & S. Henschen enl. Lindb.) *1—2 tum hög, till habitus ej olik föreg., men tufvorna glanslösa, öfverst gröna, för öfr. tätt hopväfda af ymnigt, brunt rotludd. Kapseln i stjelkens spets höjer sig knappt öfver bladen på det raka och uppräta, 1—2 lin. långa skaftet.*

20 Flocken **Aulacomnieæ.**

49. GYMNOCYBE *Fries.*

1 G. *turgida Lindb.* bladen *tegellagda,* konkava, *från n. äggrund bas utdraget aflånga, trubbiga, helbräddade,* med tillbakavikna kanter och i spetsen försvinnande nerv; kapseln lutande, sned, aflångt oval, med konvext, *vårtspetsadt* lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.2375. Wg.Fl.L.t.23. R.Hn.Bryac.exs.110.
Fjelltr. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) *Växer i stora, upptill gulgröna, nedtill bruna, svällande tufvor, utan rotludd och derför lätt sönderfallande, med mer och mindre nedliggande, 3—4 tum långa, grofva stjelkar. Frukt sällsynt. — Mnium Wg. Aulacomnium Schwægr.* och *ed.9.*

2 G. *palustris Fr.* bladen mer och mindre *utstående,* de nedre bredt, de öfre smalt *lancettlikt jemnbreda, kortspetsiga,* med tillbakavikna kanter, endast *i spetsen tandade,* med upp emot spetsen försvinn. nerv; kapseln lutande, snedt äggformigt aflång—n. cylindrisk, krökt, med konvext, n. *sprötspetsadt* lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.2376. Thed.M.exs.112. R.Hn.Bryac.exs.109.
Fukt. st. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Tufvad, grön ell. gulaktigt grön, med ofta längre, men vanl. smalare stjelkar än hos föreg., högt upp sammanväfda af rödbrunt rotludd, icke sällan med trådlika knoppbärande skott (s. k. pseudopodier). — Mnium L. Aulacomnium Schwægr. och ed.9.*

50. AULACOMNIUM *Schwægr.*

1 A. *androgynum Schwægr.* bladen *utstående,* torra något krusiga, *kort jemnbredt lancettlika,* spetsade, med tillbakavikna, helbrädd. kanter, *i spetsen sågade,* med deri försvinn. nerv; kaps. n. upprät, slutl. horizontal, n. rak, aflångt cylindrisk, med från rundadt konvex bas kägellikt afsmaln. lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.299. R.Hn.Bryac.exs.204.
Skog. på jord, stubb., klipp. r. (*Sk.—Helsl. Ner.* och *Verml. Boh.* Christinedal. *Öl.:* Zett. — *N.?*) *1—2 tum hög, tätt tufvad, höggrön, nedtill rostbrun af ymnigt rotludd, n. alltid med talrika pseudopodier. — Mnium L. Gymnocybe Fr. Orthopyxis PB. Sphærocephalus Lindb.*

21 Flocken **Meesieæ.**

51. PALUDELLA *Ehrh.*

1 P. *squarrosa Ehrh.* bladen *allsidigt utsperrade, med nedböjd spets,* nedlöpande, n. triangelformiga—äggrundt lancettlika, spetsiga, ojemnt sågade, kölade, med i spetsen

försvinn. nerv; kaps. långt skaftad, något lutande och krökt, aflång, med konvext, vårtspets. look. ♃ 7—9. Fig. Br.eur. Fl.D.2377. Sill.M.exs.170. R.Hn.Bryac. exs.168.

Kärr. (*Lpl.—Smål.* och *Dalsl. Sk.* vid Ringsjön m. fl. st. *Öl.* Melböda: Lindb. — *N.*) *Stjelkarne vanl. 3—4 tum långa, enkla och uppräta, mer säll. nedligg., tätt beklädda med rotludd och förenade i stora tufvor. — Bryum L. Meesia Wg.*

52. MEESIA *Hedw.*

1 **M.** *tristicha Br. & Sch. tvåbyggare;* bladen 3*radiga,* utstående—*utsperrade,* från nedlöpande, bredare bas lancettlika, *spetsade, hvasst sågade, kölade,* med n. utlöp. nerv; kaps. mycket långskaftad, utdraget, snedt päronlik, *utan* ring; locket lågt koniskt. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1122,f.1. Sill.M.exs.168 [*M. longiseta*]. R.Hn. Bryac.exs.378.

Sanka kärr, r. (*Lpl.—Ner.* och *ÖG. Smål.* flerest. enl. Scheutz. *Sk.* Hasslebro; Broby sn, Fremmenaryd: Hamnstr. — *N.*) *Grof, 3—5 tum hög, med n. lika höga fr.skaft, i nedtill svartaktiga, upptill höggröna tufvor; strax igenkänlig från följ. på de skif- ell. stjernlika hanblrna i toppen af egna stånd. — Mnium triquetrum L. Meesia triquetra Ångstr. och Lindb.*

2 **M.** *longiseta H.* blr 2*könade;* bladen 6—8*radiga,* glesa, *dels utstående, dels utsperrade, helbräddade, platta,* för öfr. *som hos föreg.;* kapseln som hos föreg., *men med ring.* ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.19.

Sanka kärr, r. (*Torn. Lpm.—Ner.* i Markkärret vid Örebro. *ÖG.* V. Ny sn, i Åsens kärr [nu utgången enl. Holmgr.]; Sunds sn: Stud. K. F. Dusén. — *N.* Christiania, vid Nöckelvand och Lysagerkjærn.) *Stor och tufvad som föreg., men mindre grof.*

3 **M.** *uliginosa H. mångbyggare;* bladen 8radiga, *uppräta ell. föga utstående,* de nedre kortare, n. lancettlika, de öfre längre, jemnbredt lancettlika, alla *rundtrubbiga,* med *helbräddade,* tillbakavikna kanter och grof, i spetsen försvinn. nerv; kaps. teml. långt skaftad, för öfr. som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.1471,f.2. Sill.M. exs.169. R.Hn.Bryac.exs.377.

Kärr, fukt. klipp. r. (*Lpl.—Uppl.* och *Verml. ÖG.* Motala sn, Lemunda: Holmgr. *Smål.* Femsjö. *Gotl.* Slite. — *N.*) *Tufvad; stjelken vanl. knappt tumshög, fr.skaften inemot 2 tum. Varierar i fjelltr. med blott ett par lin. hög stjelk och ½ tums fr.-skaft: β minor ed.9, M. minor Brid. — Bryum trichodes L. Meesia trichodes Spruce.*

53. AMBLYODON *Pal. Beauv.*

1 **A.** *dealbatus PB.* bladen aflånga—lancettlika, *kortspetsiga, i spetsen sågade,* med nedom spetsen försvinn. nerv; kapseln långt skaftad, snedt och utdraget päronlik, med lågt, koniskt, trubbigt lock, enkel ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.1471,f.1. Sw.M. Su.t.5,f.10. R.Hn.Bryac.exs.379.

Våta st., torfmoss. r. (*Sk.* Lackalänge: Ahnf.; Annelöf; Bosarp; Årup etc. *VG.* Kinnekulle, nära Kesta. *ÖG.* Omberg; Vinnerstad. *Stockh.* Uggelviken; Solna. *Uppl.* Uppsala, i Norbykärr; Vahlö sn. *Gestr.* Gefle, vid Stensborg. *Herjed. Jemtl. Lpl. Gotl.* Snäckgärdet vid Visby; samt St. Carlsö: Holmgr. — *N.* Stabækskjærn nära Christiania. Nordl. Bodö; samt Finnm. Tromsö: Hgn; Lyngseidet: C. Hn.) *Stjelken från ett par linier—halftumshög, fr.skaftet omkr. 1¼ tum; bladen ljusgröna, slutl. hvitnande, mycket tunna, af lös, genomskinlig cellväf. — Bryum Dicks. Meesia H.*

54. CATOSCOPIUM *Brid.*

1 **C.** *nigritum Brid.* bladen något utstående, från bredare bas lancettlika, *långspetsiga,* med helbräddade, tillbakavikna kanter och n. utlöpande nerv; kapseln föga långskaftad, *rundad,* böjd åt sidan, med konvext, vårtspetsadt lock, utan ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2686. Somf.Cr.exs.18. R.Hn.Bryac.exs.203.

Kärr, r. (*Torn. Lpm.* Karesuando.—*Verml. Helsl.* Loos sn. *Gestr.* nära Grinduga. *Uppl.* Uppsala, i Norbykärr. *ÖG.* Hagebyhöga och Vinnerstad snr. *Öl.* flerest. enl. Zett. *Gotl.* vid Gothemsån. — *N.*) *Fin, i täta tufvor af ½—flere tums höjd, öfverst gulaktigt gröna, till större delen bruna och sammanväfda med rotludd; kaps. mycket liten, på 3—4 liniers, mer sällan tumshögt skaft. — Weisia H.*

22 Flocken **Mnieæ.**

55. CINCLIDIUM *Sw.*

† Blr 2könade.

1 C. *stygium Sw.* bladen *rödaktiga,* från smalare bas omvändt äggrunda, med *spetsad* udd af den utlöpande nerven, kantade med *en enkel* rad trånda celler, helbräddade; kapseln med en tjock och tydlig hals *elliptisk, hängande intill skaftet,* n. blygrå, med *lågt* konvext lock; det yttre perist:s tänder *korta;* det inres hvalf qvarsittande. ♃ 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1422. Sill.M.exs.167. R.Hn.Bryac.exs.107.
Sanka kärr. (*Lpl.—Sk.* Kongasjö. — *N.* Finnm. Hammerfest.—söd. delen.) 2—4 *tum hög, tufvad, med ymnigt rotludd, stora genomskinliga blad, af rundadt sexkantiga, i divergerande rader ordnade celler; nerven och kanten högröda. — Mnium Br.eur.*

2 C. *subrotundum Lindb. de öfversta bladen gröna, de öfriga svartaktiga,* från ytterst smal och kort bas, *n. runda, rundtrubbiga—intryckta, med mycket kort och trubbig udd,* n. utlöpande nerv, kantade med en *dubbel* cellrad, helbräddade; kapseln liten, *nedböjd—n. hängande,* från en kort hals *ovalt klotrund,* brungul, med *högt* konvext lock; det yttre perist:s tänd. *långa,* det inres hvalf *affallande med locket.* ♃ 7, 8. Fig.
Kärr i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando, Kuttainen vid Palajoki: J. P. Norrlin enl. Lindb. *Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk; samt Kaitumsfallet vid Jokkmokk: Holmgr. *Um. Lpm.* Tärna sn, vid Högsta by: Ångstr. *Herjed.* vid Storbäcken öst. om Vallarne: Oldb. — *N.* Nordl. Saltdalen: A. Drake; Moe, Andfjeld etc. i Helgeland: A. Bl. och Arn. Dovre: Zett.) *Till storlek och växtsätt lik föreg., men bladen rodna icke, utan svartna af ålder; endast nerven och kanten äro röda; cellerna stora, ordnade som hos föreg.; kapseln icke tryckt intill skaftet, blott hälften så stor som hos föreg., n. lika tjock som lång, med liten mynning.*

†† Tvåbyggare.

3 C. *arcticum Br. & Sch.* bladen som hos *C. stygium, men smärre, de yngsta gröna;* kapseln *nedböjd—n. hängande,* från en teml. lång och smal hals *aflång,* brun, med högt konvext lock; det yttre perist:s tänder *långa,* det inres hvalf *qvarsittande.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.2. R.Hn.Bryac.exs.108.
Kärr i fjelltr. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet i Tärna sn: Ångstr. — *N.* Finnm. Bosekop: G. v. Frauenf. Dovre, vid Drivstuen: Scheutz; Kongsvold, på sluttn. af Knudshöe.) *Till stjelk, blad, färg och växtsätt lik C. styg., men spensligare; kapseln icke tryckt intill skaftet. Utmärkt från begge de föreg. genom den smalare kapseln och de talrika hanblrna på upptill n. bladlösa grenar.*

56. MNIUM *Lin.*

† Bladen kantade, helbräddade [hos *M. Blyttii* till en del otydl. tandade]; nyskotten uppräta, liknande sterila stjelkar; bladnervens rygg glatt.

* Blr 2könade.

1 M. *subglobosum Br. & Sch.* bladen glest sittande, bredt omv. äggrunda, rundadt trubbiga—n. intryckta, med *nedom spetsen* försvinn. nerv; kapseln *liten,* nedböjd, n. *klotrund,* med tunn *gråhvit* hud; locket med kort och *tjockt* spröt. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.3. R.Hn.Bryac.exs.49.
Fukt. st. (*Torn. Lpm.* Karesuando m. fl. st. *Lul. Lpm.* teml. allm. *Um. Lpm.* Tannbäcken: Ångstr. *VB.* Krångforssen. *Ångml.* Tåsjö flerest. *Herjed.* Malmagen; Funnesdalsberget. *Dal.* Grycksbo. *Helsl.* Färila, Arbrå, Alfta och Bollnäs snr: Oldb.; Hemstanäs. *Gestr.* Gefle flerest. *Stockh.* Sandsjön. *Ner.* Örebro; samt i Edsberg, Viby, Halsberg m. fl. snr: C. Hn. *ÖG.* Vinnerstad: Holmgr. — *N.* Finnm. flerest. Dovre. Gudbrandsd. Laurgård: Holmgr. Hedemarken. Sogn, i Utledalen: Wulfsb. Christiania, Græfsenås: Scheutz.) *Något lik följ. art, men spädare, med kortare bladnerv, utmärkt af den lilla, mjuk- och blekhinniga, oftast till skaftet nedböjda kapseln, med dubb. större sporer. — M. pseudopunctatum Lindb.*

** Tvåbyggare.

2 M. *punctatum L.* bladen *som hos föreg., stora,* vanl. med kort udd, n. *utlöpande*

nerv, och af något mindre lös cellväf; kapseln horizontal ell. något nedböjd, aflångt oval, med *fastare* bud; locket med kort, men *smalt* spröt. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. Fl.D.2378. Thed.M.exs.111. R.Hn.Bryac.exs.48.

Skugg. st. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *Löst tufvad; stjelken 1—2 tum hög, med ymnigt rotludd, stora, rödkantade blad; kapseln vanl. mycket längre än hos föreg., någongång ganska liten. — Bryum Schreb. Mn. serpyllifolium Neck.*

3 **M.** *hymenophylloides Hüb.* stjelken uppstigande, grenig, äldre svart; bladen *små, glest* sittande, utstående, på grenarne vertikala och 2sidiga, från smal, *knappt* nedlöpande bas rundadt äggrunda, trubbade *med* udd; nerven n. utlöpande. ♃. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.50.

Klipp., klippspring., helst i fjelltr. (*Lpl.*—*Herjed. Medelp.* Borgsjö sn, Randklöfven. — *N.* Finnm. Maalselvdalen flerest.: Holmgr. Nordl. Sulitälma: Lor.; Salten: Schl. & Arn.; Helgeland, flerest. i Ranen: A. Bl. & Arn. Trondhj. Dovre. Gudbrandsdalen.) *Löst tufvad, 1—2 tum hög, mer och mindre upprät, med något styfva, lifligt gröna glänsande blad, de äldre med svartbrun nerv. Endast funnen med honblr. Hanblr och fr. obekanta. — Bryum Hn. ed.3.*

4 **M.** *hymenophyllum Br. & Sch.* stjelken upprät, grenig, äldre svartbrun; bladen *små, tätt* sittande, uppräta ell. föga utstående, från smal, *långt* nedlöpande bas bredt ovala—äggrunda, trubbade *utan* udd, med under spetsen försvinn. nerv. ♃. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.4. R.Hn.Bryac.exs.51.

Vid foten af fukt. klipp. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Lul. Lpm.* Kaddepakte vid Saggatjaure: Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa; Wallåive. *Herjed.* Stora Midtåkläppen; Ramans- och Funnesdalsberget: Hellb. — *N.* Finnm. Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Ranen: A. Bl. & Arn. Dovre, kring Drivstuen och Kongsvold.) *2—6 tum hög, stund. högre, blågrön, genom rotludd fast hoptufvad, ofta med talrika, stjernlika hanblr. Honblr och fr. obekanta. — Cinclidium Lindb.*

5 **M.** *Blyttii Br. & Sch.* stj. som hos föreg.; bladen *små, långt* nedlöpande, de nedre något glest sittande, bredt äggrunda, de öfversta tätt sitt., större och smalare, uppräta ell. föga utstående, alla *uddspetsiga, smalt ell. otydligt kantade, de nedre helbräddade, de öfre med små mjuka och trubbiga tänder* i kanten, i spetsen försvinn. nerv; kapseln horizontal, med kort hals, aflång; locket konvext, omärkligt vårtspetsadt. ♃ 7. Fig. Br.eur. Vet.Ak.H.1846,t.4. R.Hn.Bryac.exs.47.

Skugg. st. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Snjärak och Njuonjes vid Qvikkjokk: Holmgr. *Herjed.* St. Midtåkläppen, m. fr.: Oldb. — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Holmgr. Dovre, omkr. Kongsvold och Drivstuen flerest. Goustafjeld. Funnen m. fr. i Finnm. på toppen af ett mindre fjell nedom Storfjellet i Maalselvdalen af Hgn; samt på Dovre, vid Kongsvold af Jensen, Vårstien enl. ex. af Dr F. Kiær och vid Sprenbäcken enl. ex. af Lor.) *Tufvad som föreg., 2—4 tum hög, med smalare och spetsigare blad, som blifva blå, då de länge ligga i vatten. Sälls. med fr.*

†† Bladen kantade, starkt och tydligt tandade, med e n k l a tänder; nyskotten oftast krypande; bladnervens rygg glatt.

* Kapselns lock med långt spröt; blr 2könade.

6 **M.** *rostratum Schrad.* bladen glest sittande, omv. äggrunda—bredt tunglika, *rundadt trubbiga med kort udd, hvasstandade,* med utlöpande nerv; toppbladen samlade i rosett; kapseln på upptill bågböjdt skaft något nedböjd, oval, med koniskt, *till långt spröt* afsmalnande lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2379. Lindgr.M.exs.12. R.Hn. Bryac.exs.139.

Skugg. och fukt. st. r. (*Sk.* Dahlby enl. Fr. Fl. Sc.; Broby, vid Uddarp. — *Gestr.* Gefle, vid Tolfforsbäcken. *Ångml.* Hernön. *Jemtl.* Frösön: Holmgr.; Åreskutan. *Dal.* Orsa sn, vid Kallmora; Osmundsberget. *Ner.* Edsberg sn, Fjugesta; samt Skogaholm flerest.: C. Hn. *VG.* Hunneberg: Kindb. *Dalsl.* Hafsås. *Boh.* Christinedal. *Öl.* flerest.: Zett. — *N.* Aalesund: Holmgr.) *Växer spridd ell. löst tufvad, med tumshög upprät fruktb. stjelk, långa krypande nyskott från dennes bas; fr.skaften vanl. flere tillhopa; kapseln gulaktig, knappt dubb. längre än locket med dess spröt.*

** Locket konvext—koniskt, utan spröt.

a — Blr 2könade.

7 **M.** *cuspidatum H.* bladen utstående, från nedlöp. bas omv. äggrunda, toppbl. något

längre och smalare, alla uddspetsiga, *gulkantade, ofvan midten hvasstandade*, med *utlöpande* nerv och *teml. tät* cellväf af n. rundade celler; fr.skaftet *ensamt; kapseln horizontal ell. något nedböjd, tjockt oval*, med konvext, vanl. rundtrubbadt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2129. Lindgr.M.exs.38. R.Hn.Bryac.exs.135.

Skugg. st., sten. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Ofta i vidsträckta och täta tufvor; stj. omkring tumshög, med dels kryp., dels mer uppräta nyskott; fr.skaften tumshöga.* — *M. silvaticum Lindb.*

8 **M.** *medium Br. & Sch.* bladen utböjda, de nedre glesa äggrunda, de öfre tättsittande, stora, från mer och mindre nedlöpande bas bredt tunglika—aflånga, uddspetsiga, *n. ända från basen hvasstandade*, med meränd. encelliga tänder, *n. utlöpande* nerv och *rundadt* sexsidiga celler, *dubb. större än hos föreg.*; fr.skaft långa, *1—flere tillhopa;* kapseln *hängande, aflång*, med koniskt ell. högt konvext, uddspetsigt lock. ♃ 6, 7. — *β procerum Lindb.* större, med talrika fr.skaft tillhopa. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.137.

Fukt., skugg. st. (*Lul. Lpm.* och *VB.* Umeå: Holmgr. — *ÖG. Ner.* och *VG. Sk.* Broby. — *N.* Finnm. Maalselvdalen; samt Trondhj. st. vid Stören: Holmgr. Guledalen, vid Bogen. Dovre. Gudbrandsdalen, vid Laurgård: Kindb.) *Mer än dubb. större än föreg., och mest lik följ.; nyskotten oftast felande; fr.skaften blekröda, 2 tum höga, hos hufvudformen vanl. 1—2 ur samma perichætium.*

b — Tvåbyggare.

9 **M.** *affine Bland.* bladen ofta med långa, 2—3celliga tänder i kanten, utlöpande nerv, *aflångt* sexsidiga celler, *för öfr. som hos föreg.;* fr.skaft. *teml. långa*, vanl. flere tillhopa; kapseln *hängande*, aflångt oval, med konvext, vårtspetsadt lock. ♃ 5—8. — *β elatum:* tätt tufvad högväxt, med långa nyskott, långt nedlöpande blad, kortare kapsel. — *γ ciliare:* bladkantens tänd. mycket långa och smala. — *δ integrifolium Lindb.* mindre, med kortare och bredare, n. helbräddade bl. Fig. Br.eur. Fl.D.2066, f.1; 2612,f.2. *β* Lindgr.M.exs.37. R.Hn.Bryac.exs.136.

Fukt. st., kärr. (*Sk.—VB.* Skellefteå och *Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Lul. Lpm.* Jokkmokk: Holmgr. *Boh.* Christinedal. *Öl.:* Zett. — *N.* — *β* Samma utbredn. som *a.* — *γ Dal.* vid Leksands by: Lindb. — *δ* i fjelltr. och på *Öl.* enl. Lindb.) *Stor som föreg., vanl. löst tufvad, med stora blad och talrika, långa, oftast krypande nyskott från stjelkens bas.* — *M. serpyllifol. β cuspid. L. M. cuspidatum Neck. Lindb. β, ell. M. insigne Mitt., som af Lindb. och Milde erkännes som egen art och skulle skilja sig med långt nedlöp. blad samt korta och trubbiga, encelliga kanttänder, då M. affine skulle hafva icke nedlöp. bl., men 2—4celliga tänder, synes utg. efter granskning af en stor mängd ex. från olika lok. utan all gräns öfvergå i M. affine; man finner näml. lika ofta nedlöp. och icke nedlöp. bl. med encelliga som med långt flercelliga kanttänder. Äfven M. medium var. med mer och mindre nedlöp. bl., ehuru de vanl. kallas knappt nedlöpande. En lågväxt form, med ofta ensamt fr.skaft, är M. rugicum Laur.*

10 **M.** *undulatum H.* bladen nedtill glest, upptill tätt sittande, *toppbl. rosettlikt samlade*, alla utstående—utböjda, nedlöpande, *aflångt ell. jemnbredt tunglika*, trubbade med udd, ända från basen hvasstandade, *på tvären vågiga*, med utlöp. nerv; fr.skaften *teml. korta*, flere tillhopa; kaps. *nedböjd*, aflång—oval, med konvext, vårtspetsadt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2128. R.Hn.Bryac.exs.138.

Fukt., skugg. st. (*Sk.—Helsl. Vestml.* och *Verml. Boh.* Oroust, vid Henån: Th. Engstr. *Öl.:* Zett. *Gotl.* — *N.* till Trondhj. st.) *Vanl. 2—4 tum hög, i vidsträckta lösa mattor, med talrika uppstigande nyskott jemte långa, skottlika nedböjda, ofta rotslående grenar från stjelkens spets, derigenom trädlik; bladen 3—4 lin. långa, smala. Frukt. sällsynt.* — *M. serpyllifol. δ Lin. Bryum ligulatum Schreb.*

††† Bladen kantade, starkt och tydl. tandade, med d u b b l a tänder; nyskotten alltid uppräta.

* Locket konvext, utan spröt; tvåbyggare.

11 **M.** *hornum L.* bladen tätt sittande, upprätt utstående, uppåt längre och smalare, något nedlöpande, ovalt—smalt lancettlika, spetsiga, med slutl. rödbrun, tätt och hvasst tandad kant, n. utlöpande, på ryggen sågad nerv; kapseln ensam, lutande ell. horizontal, aflång—oval, med konvext, vårtspetsadt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D. 2066,f.2. Lindgr.M.exs.39. R.Hn.Bryac.exs.143.

Skog. på fukt. st. (*Sk.—Helsl.*, *VB.* Skellefteå och Norsjö. *Jemtl.* Snasahögen. *Verml.* *Vestml.* *Ner.* *Boh.* *Öl.*: Lindb. & Zett. — *N.* till Nordl. Salten: Arn.) *Stjelken 2—3 tum hög, i stora och täta, vanl. mörkgröna tufvor; kaps. gul.* — *Bryum Schreb.*

** Locket med spröt.

a — Bladnervens rygg glatt.

12 **M.** *spinosum Schwægr. tvåbyggare;* bladen *samlade mot stjelkens ell. grenarnes spets, de öfre hastigt större,* alla utstående *aflångt omv. äggrunda,* spetsade, med syllik udd af den *utlöpande* nerven, ofvan midten hvasst dubbeltandade, med de öfre cellerna *i tydl. rader;* fr.skaften vanl. *2—6 tillhopa;* kapseln horizontal ell. svagt nedböjd, aflångt oval, med koniskt, kortsprötadt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.142.

Fukt. skogsm., helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, i Walleskogen: Holmgr. *Pit. Lpm.* Wallåive. *Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan, i Mörvikshummelns bäckdalar, och vid gästgg. Stamgärde. *Herjed.* Djupdalsbäcken i Midtådalen: Oldb.; Malmagen; Funnesdalsberget. *VG.* Kinnekulle. — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Salten, på Baadfjeld: Schl. & Arn. Dovre, kring Drivstuen. Gudbrandsd. Laurgård: Holmgr. Rollaug i Vestfjorddalen, och vid Tindsjön.) *Stjelken tumshög ell. mera, enkel ell. upptill med ett par grenar; bladen mörkgröna, stora, 2—3 lin. långa; fr.skaften tumshöga. Gröfre och mörkare än den habituelt liknande, i mell. Eur. och ofta på samma plats växande Mn. spinulosum Br. & Sch., som lätt skiljes med sina 2könade blr.* — *Bryum Voit.*

13 **M.** *serratum Brid. blr 2könade;* bladen *spridda utefter hela stjelken, upptill mer tätt sittande, föga olikstora,* något utstående, från nedlöpande bas *aflångt lancettlika,* spetsiga, med syllik udd och *i spetsen försvinn.* nerv, ofvan midten hvasst dubbeltandade, med stora celler, de öfre *icke i rader;* fr.skaft *oftast ensamt;* kapseln n. horizontal, oval—aflång, med koniskt, kortsprötadt lock. ♃ 5, 6. — *β integrifolium Lindb.* bl. helbräddade. — *γ apiculatum Lindb.* mindre; locket udd- [icke spröt-] spetsadt. Fig. Br.eur. Fl.D.2808. Lindgr.M.exs.40. R.Hn.Bryac.exs.140.

Skugg. st. r. (*Smål.* Femsjö; Taberg: Zett. *ÖG.* Omberg m. fl. st. *Stockh.* Carlbergs park. *Uppl.* Skokloster. *Gestr.* Kubbo. *Jemtl.* *Herjed.* *Dal.* Osmundsberget; Kallmora och Skatungsbyn i Orsa. *Vestml.* Sala. *Ner.* Sköllersta sn, Tarsta såg: C. Hn. *VG.* Kinnekulle. *Öl.* Gårdby och Gråberg: Zett. *Gotl.* vid Gothemsån. — *N.* till Nordl.) *Omkring tumshög, i ljusgröna tufvor; stjelken enkel, med upprätta nyskott från basen; fr.skaft stund. 2 tillsammans; kaps. gulaktig, med rödbrun mynning. Liknar vida mer de 3 följ. arterna än föreg.* — *Bryum marginatum Dicks. Mn. marg. Lindb.*

b — Bladnervens rygg sågad; tvåbyggare; fr.skaften ensamma.

14 **M.** *riparium Mitt.* bladen tätt sittande, utstående, kort nedlöpande, äggrundt—ovalt lancettlika, *spetsiga, något bredt* kantade, *n. från basen* tandade, med i spetsen försvinnande nerv och *små, klorofyllrika* celler; kapseln teml. kort skaftad, elliptiskt aflång, med kortsprötadt lock. ♃ 7, 8. Fig.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk flerest: Holmgr. *Herjed.* Funnesdalsberget: Thed. — *N.* Finnm. vid Lyngen: J. P. Norrlin enl. Lindb.; Maalselvdalen: Holmgr. Dovre, Kongsvold: Jens. och Kindb.) *Mycket närbeslägtad med och måhända blott en frodigare skuggform af följ., med endast de nedre bladen af ålder rödbruna, enl. Lindb., som sjelf synes tvifvelaktig om dess arträtt; ex. från de angifna lokalerna af Thed. och Kindb. motsvara endast delvis den gifna beskrifningen.* — *Är enl. Lindb. de flesta förf:s M. lycopodioides.*

15 **M.** *orthorrhynchum Br. & Sch.* bladen ovalt ell. aflångt lancettlika, *spetsiga, smalare kantade, ungefär från midten* tandade, med *dubb. större, klorofyllfattiga* celler, för öfr. som hos föreg.; kapseln horizontal, ovalt aflång, med n. koniskt, kortsprötadt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.141.

Skugg. st., klippspring. r. (*Lul. Lpm.* allm. enl. Holmgr. *Pit. Lpm.* flerest. *Um. Lpm.* Olfjell: Ångstr. *VB.* Krångforsen. *Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Herjed.* mångenst. *Dal.* Osmundsberget; Skatungen. *VG.* Kinnekulle, vid Råbäck. *ÖG.* Gopö, Lemunda och Omberg: Holmgr. — *N.* Nordl. Sulitälma: Lor. Dovre, ymn. vid Drivstuen och Kongs-

vold. Gudbrandsd., Stuelsbro. Vestfjorddalen, vid Hougeforsen i Rollaug.) *Omkring tumshög, tätt tufvad, mörkgrön, slutl. hel och hållen gulaktigt rödbrun. Fordom förvexlad med den habituelt lika M. serratum, men lätt skiljd med de vanl. talrika hanstånden, hos hvilka ofta skottlika grenar utgå tätt under den stjernlika blomman.*

16 M. *inclinatum Lindb.* bladen *glest sittande, knappt* nedlöpande, de nedersta små, bredt äggrunda, n. helbrädd., de öfre större, aflånga, *trubbade med udd, smalt* kantade och dubbeltandade, med *i spetsen försvinn.*, upptill sågad nerv, och *små celler, fattiga på klorofyll;* kapseln på bågböjdt skaft, *lutande,* äggformigt aflång, med afsmaln. hals och lågt koniskt, kortsprötadt lock. ♃ 7. Fig.

N. Fukt. klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Stora Sjöfallet 1867: Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa 1856: Lindb.) *Mindre och spädare än föreg., äldre bibehållande sin gröna färg.*

†††† Bladen okantade, med glatt nerv; nyskotten uppräta; tvåbyggare.

* Bladen tydl. sågade, likasom hos alla de föreg. af vida, kantigt rundade celler.

17 M. *stellare H.* bladen upprätt utstående, uppåt tilltagande i storlek, nedlöpande, *aflångt lancettlika, spetsiga,* med kort, smal udd, *ofvan midten sågade,* med nedom spetsen upphörande nerv; kapseln *lutande—horizontal,* aflång, med konvext, *rundtrubbigt* lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.45.

Skugg. st., bergsklyft. r. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm. Boh.* Christinedal. *Öl.*: Lindb. & Zett. *Gotl.* — *N.* nära Fämundsjön. Gudbrandsd., Laurgård: Holmgr. Dovre, vid Kongsvold. Sogn, i Lyster: Wulfsb.) *Stjelken ½—1 tum hög; bladen ljusgröna, mycket mjuka, antaga i vatten slutl. blå färg; kapseln brungrön, sälls. — Bryum Schrad.*

** Bladen n. helbräddade, af smala, aflångt rhombiska celler, ordnade i tydl. divergerande rader.

18 M. *cinclidioides Hüb.* bladen utstående, de nedre kortare och bredt äggrunda, de öfre *bredt aflånga—tunglika, alla rundtrubbiga* ell. n. intryckta, utan ell. med kort udd, *otydligt och glest småtandade,* med i spetsen försvinn. nerv; kapseln långt skaftad, *hängande intill skaftet,* äggformig, med konvext kort *uddspetsigt* lock. ♃ 6. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.11. R.Hn.Bryac.exs.47.

Kärräng. (*Sk.—Lul. Lpm.*: Holmgr. och *VB. Öl.* Melböda: Lindb. *Gotl.* Storholmen i Fardume träsk. — *N.* till Nordl. Salten och Sulitälma.) *Habituelt lik Cinclid. stygium, men skiljd från denna och alla de öfriga Mnia genom bladens cellväf, hvari den mer närmar sig Bryum; stjelkarne 3—6 tum, stund. högre, tätt tufvade och förenade af rotludd; kaps. på 2—3 t. högt skaft, slutl. brunaktig, med yttre perist. svartbrunt. — Bryum Bl.*

23 Flocken **Bryeæ.**

57. ZIERIA *Schimp.*

1 Z. *julacea Sch.* stjelkbladen *aflångt* lancettlika, nyskottens *tätt tegellagda,* starkt konkava, äggrunda, spetsiga, *alla* helbräddade, *med under spetsen* försvinnande nerv; kapseln n. *horizontal,* blott *hälften* så lång som den smala halsen, jemte denna snedt klubblik, med konvext, vårtspetsadt lock; inre perist:s tänd. *föga längre* än de yttre. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. [*Br. Zierii*]. R.Hn.Bryac.exs.133.

Klippspring. etc. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Lul. Lpm.* Sarkavare; flerestäd. vid Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* öst. Itstjakk; Käksa. *Um. Lpm.* Laxfjellet. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan; Helagsfj. *Herjed.* Ljungdals- och Storsjötrakten; Hamrafjellet etc. — *N.* Finnm. Nordl. Trondhj. Mostamarken. Bogen i Guledalen. Dovre. Bergen st., Sogn etc.) *Ljust hvitröd; stjelk och nyskott tillhopa knappt mer än halftumshöga, fr.skaftet ungef. lika långt, föga längre än kapseln med sin hals. — Bryum Zierii Dicks. och ed.9.*

2 Z. *demissa Sch.* de nedre stjelkbl. *äggrundt* lancettlika, spetsiga, med under spetsen upphörande nerv, de öfversta lancettlika, *långt smalspetsiga, med utlöp.* nerv, nyskottens *löst* tegellagda, något utstående, alla helbräddade; kapseln *nedböjd, lika lång* som halsen, jemte denna snedt päronlik, med lock som hos föreg.; inre perist:s tänder *n. dubbelt längre* än de yttre. ♃ 7—9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.134.

Jord, bergspring. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. — *N.* Nordl. Bodö: Holmgr; vid Saltenfjord, mell. Löddingen och Vågan: Lor. Vangsfjeld i Opdal. Dovre, på fjellplatån mell. Rise- och Finnshöe; samt mell. Finnshöe och Hemsjön; i Sprenbäcksdalen m. fl. st. kring Kongsvold.) *Liten som föreg., ell. ännu mindre, yngre hvitgrön, äldre brunaktig, med smalare, mer utstående blad; fr.skaften korta, upptill omböjda, kaps. tjockare än hos föreg.* — *Bryum Hook., Br.eur. och ed.9. Meesia Hornsch.*

58. ANOMOBRYUM *Schimp.*

1 A. *julaceum Sch.* stjelken och nyskotten trinda, tätbladiga; bladen tätt tegellagda, *starkt konkava*, bredt äggrunda—äggrundt aflånga, *trubbiga*, helbräddade ell. i spetsen glest och omärkl. småsågade, med *under spetsen försvinn.* nerv och *tät cellväf* i bladets öfre del *af smalt jemnbreda, långa och n. raka* celler; kapseln nedböjd, aflång, med konvext, vårtspetsadt lock. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.243, 363.

Fukt. klipp. etc. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk flerest.: Hgn. *Pit. Lpm.* Käksa. *Um. Lpm.* Gitsfjellen. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen. — *N.* Nordl.—Dovre. Bergen st. Sogn: Wulfsb.; Voss; Ullensvang etc.) *Glänsande gulgrön, med ½—1 tum långa, n. tagelsmala nyskott; knappt funnen med fr. i Skand.* — *Bryum Sm. och ed.9. Br. filiforme Dicks. Lindb.*

2 A. *concinnatum Lindb.* stj. och nyskotten som hos föreg.; bladen tegellagda, *något konkava*, äggrunda—ovalt lancettlika, *kort uddspetsiga*, med *utlöpande* nerv och *något vidare, men kortare, raka ell. något* krökta celler i öfre delen. ♃. Fig.

Klipp., helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk: Stud. Fredrikson enl. Lindb. *Herjed.* Ulfberget: Oldb. *ÖG.* Omberg, på Hjessan: Hgn. — *N.* Dovre, vid Sprenbäcken. Budskeruds amt, Gravfossen nära Modum.) *Knappt tumshög, trådfin, tufvad i nedtill rödaktiga, och af rotludd förenade, upptill gröna tufvor; nyskotten få och enkla. Endast honblr funna; frukt okänd. Är måhända, såsom Wils. anser, blott en form af föreg.* — *Bryum Spruce och ed.9. B. nimbigenum Tayl. B. julac. β Wils.*

59. BRYUM *Dill.*

† *Rhodobryum Sch.* Bladen mycket stora, rosettlikt samlade i toppen, stjelken dernedanför n. bar. Inre perist:s tänder med mellanligg. cilier, som i kanten hafva skarpa taggar.

1 B. *roseum Schreb.* tvåbyggare; de nedre bladen mycket få och glesa, fjäll-lika; toppbladen smalt omv. äggrunda, spetsiga, nedom midten med tillbakavikna kanter, ofvan midten starkt sågade, med stark, n. utlöpande nerv; kapseln nedböjd, aflång, med konvext, vårtspetsadt lock.*) ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.217.

Skugg. skogsm. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *1—2 tum hög, löst tufvad, med underjordiska nyskott från stjelkens bas och ett ensamt i spetsen, der de 3 lin. långa bladen äro samlade; fr.skaften höga, 1—3 tillhopa, teml. sällsynta. Liknar till de stora bladen ett Mnium, men är till deras cellväf och peristomet ett verkligt Bryum.* — *Mnium serpyllif. γ L.*

†† *Bryum* [i eg. mening]. Stjelken öfverallt n. likformigt bladig, vanl. med 2 nyskott i spetsen; inre perist:s cilier som i föreg. afd.

* Bladen i friskt tillstånd utstående, äggrunda—lancettlika, spetsade.

a — Kapseln utdraget klubblik ell. päronlik, med lång hals (n. af sjelfva kapselns längd).

α — Tvåbyggare.

2 B. *pseudotriquetrum Schwægr.* stjelken *utdragen, vanl. grof, ända upp till spetsen* med tätt rotludd; nyskotten *vanl. grofva och tätbladiga;* bladen smalt äggrundt lancettlika, smalspetsiga, *tydl. kantade,* helbräddade, end. i öfversta spetsen omärkligt tandade, med *knappt utlöpande* nerv; kapseln långt skaftad, nedböjd, utdraget *klubblik*, slutl. *hopdragen* under mynningen. ♃ 6, 7. — *β cavifolium:* bladen starkt

*) Hos alla skand. arter i detta och följ. slägte är locket i det närmaste sådant som hos denna art.

konkava, mer och mindre rundade, i spetsen inböjda, trubbade med udd. Fig. Br. eur. Fl.D.2505. Lindgr.M.exs.65. R.Hn.Bryac.exs.16 [α & β].

Våta st., fukt. klipp. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β ÖG.* Omberg. *Stockh.* Uggelvikskällans utlopp. *Uppl.* Uppsala, Vitulfsberg. *Gestr.* Fleräng. *Öl.* Vickleby: Lindb.; Åhs, Resmo, Horn: Zett. *Gottl.* Fläringe; söd. om Klinte: Holmgr.) *Med nyskotten 1—4 tum hög, tätt tufvad, vanl. brungrön. β, som är B. neodamense Itz., är, ehuru ofta mycket utmärkt till uts., säkerligen blott en lokalform, med öfvergångar till α.* — *Mnium H. M. bimum Wg. Br. ventricosum Dicks. Lindb.* — Anm. *Br. Jackii C. Müll. uppgifven, ehuru med en viss tvekan, af Zett. för Öland, förklaras af Lindb. på det bestämdaste höra hit; utg., som icke känner den utl. B. Jackii, kan icke mell. Zett:s ex. med detta namn och en spädare pseudotriqu. finna någon märkbar olikhet.*

3 B. *pallens Sw.* stjelken *kort, ända upp, jemte de vanl. utdragna, teml. tätbladiga nyskottens nedre del* med rotludd; bladen *något* nedlöpande, ovala—ovalt lancettlika, spetsiga, *kantade*, n. helbräddade, *med udd af den utlöpande* nerven; kapseln horizontal—nedböjd, med mycket lång, meränd. krökt hals, *snedt päronlik, icke* under mynn. hopdragen. ♃ 7, 8. Fig. Sw.M.Su.t.4,f.12. Br.eur. Somf.Cr.exs.25. Lindgr. M.exs.68. R.Hn.Bryac.exs.18.

Fukt. jord. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Stjelkarne från ett par lin. till halftumshöga, tätt tufvade och förenade medelst rotludd, med vanl. 1—1½ tum höga, yngre vanl. ljust rödaktiga och talrika nyskott, mellan hvilka de 1—1½ tum höga fr.skaften uppskjuta; kapseln stor, gul ell. ljusbrun.*

4 B. *Duvalii Voit:* stjelken *något utdragen spenslig, nedtill* med rotludd, jemte *de långa och spensliga* nyskotten *mycket glesbladig;* bladen *mycket långt* nedlöpande, bredt äggrundt lancettlika, spetsiga, *okantade,* helbräddade, med *under spetsen försvinnande* nerv; kapseln *hängande,* med den långa, raka halsen utdraget och *regelbundet päronlik,* slutl. *hopdragen* under mynningen. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D. 2684. R.Hn.Bryac.exs.219.

Sanka äng., källdrag etc. r. (*Lpl.—Gestr.* och *Dal. Stockh.* Dalarö; samt *ÖG.* V. Ny och Vinnerstad snr: Holmgr. *Smål.* i Almesåkra, Ekeberga m. fl. snr enl. Scheutz. — *N.*) *Stjelk och nyskott tillhopa 1—3 tum höga, ljusröda, i stora, men lösare tufvor; särd. nyskotten vingade af de n. från blad till blad nedlöpande bladbaserna; fr.skaften mycket fina, ofta 2 tum höga. Sälls. med frukt.*

β — Sambyggare.

5 B. *subrotundum Brid.* stjelken och de n. *knopplika nyskotten korta* och tätbladiga; bladen *konkava,* äggrundt—*omv. äggrundt* lancettlika, spetsade, med *platta,* upptill *svagt och glest tandade* kanter och *borstlik udd* af den utlöpande nerven; kapseln nedböjd—*hängande,* rundadt—aflångt päronlik, regelbunden, med litet och *lågt, vårtspetsadt* lock. ♃ 7. Fig. Br.eur.

Fukt. jord, r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Laxfjellet; samt *Jemtl.* Åreskutan och Kölhaugen: Ångstr. — *N.* Dovre, i landsvägskanterna mell. Kongsvold och Sprenbäcken.) *Växer spridd ell. gruppvis; stjelken med talrika små sidogrenar, jemte nyskotten blott 2—3 lin. hög; fr.skaftet föga mer än halftumshögt.*

6 B. *pallescens Schleich.* stjelken och *nyskotten mer och mindre utdragna, upptill* tätbladiga, med ymnigt rotludd; bladen *föga konkava, smalt* äggrundt lancettlika, spetsiga, ofta med udd, med *tillbakavikna, helbräddade* kanter, de nedre med försvinnande, toppbladen med utlöpande nerv; kapseln *horizontal*—något nedböjd, utdraget, n. klubbformigt päronlik, regelb., med *högt konvext, uddspetsigt* lock. ♃ 6—8. — *β boreale Sch.* gröfre och mer grenig, med längre och smalare bl., längre fr.skaft. Fig. Br.eur. Fl.D.2381,f.1. R.Hn.Bryac.exs.221.

Mur., klippröti., jord. (*Sk.—Helsl. Ångml.* Hernösand. *Lul. Lpm.* flerest.: Holmgr. *Um. Lpm.* Tärna sn: Ångstr. *Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Herjed.* flerest.: Hellb. *Dal. Ner.:* C. Hn. *Öl.:* Lindb. & Zett. *Gottl.* Vibble. — *N.* — *β* i fjelltr. *Lul. Lpm.—Herjed.* — *N.*) *Mycket varierande till storleken, stjelken från ett par lin. till flere tum, och då icke olik följ., alltid tätt tufvad och högt upp emot de gröna topparne hopväfd af ymnigt, rödbrunt ludd; den långa och smala, föga nedböjda kapseln teml. långt skaftad, slutl. under mynningen hopdragen, utmärkt af det ovanl. höga och spetsiga locket.*

γ — Blr 2könade.

7 B. *bimum Schreb.* stj. och nyskotten *som hos föreg.;* bladen köladt konkava, nedlöpande, äggrundt—aflångt lancettlika, *kort* uddspetsiga af den utlöpande nerven, med *tillbakavikna* kanter, helbräddade, endast i öfversta spetsen sågade; kapseln *hängande,* mer ell. mindre utdraget päronlik, *regelbunden,* med lågt konvext, *vårtbärande* lock. ♃ 6, 7, Fig. Br.eur. Fl.D.2382 [utom f. r—t enl. Lindb.]. Lindgr.M. exs.66. R.Hn.Bryac.exs.220.

Kärr, fukt. klipp. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Tufvad och ofta stor som B. pseudotriqu. och i hög grad lik denna, men vanl. spensligare och glesbladigare, oftare upptill grön, samt säkert skiljd med blrna och den till udd utlöpande nerven.*

8 B. *cirrhatum Hornsch.* stjelken och nyskotten *som hos föreg.;* stjelkens toppblad smalt, nyskottens bredt äggrundt lancettlika, alla *långt* och köladt smalspetsiga, med *lång* glestandad udd af den utlöp. nerven, *starkt tillbakavikna,* helbräddade kanter; kapseln *nedböjd—hängande,* n. klubblik, *regelbunden,* med lock *som hos föreg* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Fukt. st., helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Kerkevare. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Herjed.* Stora Midtåkläppen: Hellb. *Dal.* Osmundsberget; Styggforsen. *VG.* Lidköping, vid Venern. *Gotl.* Kopparvik. — *N.* Dovre, på Finnshöe; mell. Drivstuen och Vårstien, vid Kongsvold etc. Lom, Visdal. Tronfjellet: Hellb. Laurvig.) *Spädare än föreg., ofta ett par tum hög, med mycket smala, utdragna nyskott; tufvorna sammanväfda af svartaktigt ludd; på torrare ställen lågväxt och mer lik följ., men skiljd med den mer nedböjda kapselns tjockare hals.*

9 B. *intermedium Brid.* stj. och nyskotten *korta,* mer och mindre tätbladiga, den förra med ymn. rotludd; bladen (åtm. de öfre) smalt äggrundt lancettlika, *afsmalnande till en lång,* glestandad udd, bildad af den utlöp. nerven, med *n. platta,* helbräddade kanter; kapseln *horizontal* ell. något nedböjd, med mycket lång, något krökt hals, *smalt* och utdraget päronlik, med högt konvext, *uddspetsigt* lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.64. R.Hn.Bryac.exs.257.

Jord, murar, r. (*VG.* Rackeby. *Ner.* Edsberg sn. i Fjugesta kalkbrott: C. Hn. *Stockh.* Haga ruiner. *Uppl.* Uppsala, vid Lassby. — *N.* Dovre enl. ex. af Schimp.) *Bildar låga, vanl. knappt halftumshöga, upptill lifligt gröna tufvor, med fina, ofta 1½ tum höga fr.skaft; utmärkt af den långhalsiga, före lockets affall. knappt nedböjda kapseln, som aldrig är så hopdragen under mynningen som hos den ofta teml. lika B. pallescens.*

b — Kaps med kort hals.

α — Blr 2könade.

10 B. *microstegium Br. & Sch.* stjelken och nyskotten ytterst korta, tätbladiga; toppbladen smalt äggrundt lancettlika, långt smalspetsiga, med n. helbräddad udd af den utlöp. nerven, och helbräddade, tillbakavikna kanter; kapseln nedböjd, aflångt päronformig, regelbunden, icke hopdragen under den trånga mynningen, med högt konvext, uddspetsigt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.12.

Jord i fjelltr. r. (*Um. Lpm.* vid Stuorware: Ångstr. — *N.* Dovre, vid vägen nära Kongsvold.) *Stjelk och nyskott tillhopa endast 2—3 lin. höga, tätt tufvade; fr skaften tumshöga, med liten kapsel.*

β — Tvåbyggare.

11 B. *turbinatum H.* stjelken och nyskotten mer och mindre *utdragna, särd. de sednare glesbladiga;* bladen äggrundt lancettlika, spetsiga, med helbräddade, i spetsen omärkligt naggsågade, *vid basen tillbakavikna* kanter och i en *kort* udd utlöpande nerv; kapseln hängande, regelbundet päronformig, *slutl. starkt hopdragen* under mynningen. ♃ 6—8. — *β latifolium Br. & Sch.* i stora, ljusgröna, svällande tufvor, med stora, löst tegellagda, starkt konkava och glänsande blad, stor, långskaftad kapsel. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.118. Rab.Bryoth.622.

Fukt. st., *β* vid fjellbäck. (*Sk.—Jemtl.* och *VB.* Umeå, samt Luleå: Holmgr. — *N.* — *β Lul. Lpm.* Qvikkjokk flerest.: Holmgr. *Öl.* Myckleby: Lindb. — *N.* Finnm. Rostafjeld i Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Sulitälma: Lor.) *Mycket varierande i storlek, från föga mer än en half till 2, β 3—4 tum; nyskotten vanl. ½—nära 2 tum höga. Framför allt utmärkt af den i äldre tillstånd under det stora peristomet*

starkt hopsnörda kapseln, hvars hals samtidigt blifver ganska smal. — *β B. Schleicheri Schwægr.*

12 B. *cæspiticium L.* stjelken och nyskotten *korta, tätbladiga,* nedtill med rotludd; toppbladen störst, smalt äggrundt lancettlika spetsiga, med *lång* udd af den utlöpande nerven, helbräddade, med *ända upp mot spetsen tillbakavikna* kanter; kapseln nedböjd—hängande, smalt, päronformig—n. aflång, knappt sned, *slutl. något hopdragen* under mynn. ♃ 6, 7. — *β badium Sch.* mindre, och lösare tufvad ell. spridd; bl. med mindre tillbakavikna kanter, röd nerv och längre, tydl. tandad udd: kaps. kortare, slutl. läderbrun. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.69. R.Hn.Bryac.exs.321.
Tak, mur., jord, a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — *β Gotl.* Kopparvik nära Visby: V. Pripp enl. Lindb.) *Växer vanl. i täta, omkr.* ½ *tum höga tufvor, mer och mindre hopväfda af rotludd, med talrika, högre ell. lägre fruktskaft.* — *β, ell. B. badium Bruch, känner utg. endast af utl. ex., hvilka synas föga utmärkta.*

13 B. *Mildeanum Jur.* stjelken och de *trådfina nyskotten något utdragna,* upptill mer tätbladiga; bladen äggrundt lancettlika, spetsiga, med något kort udd af den utlöp. nerven, helbräddade ell. mot spetsen tandade, med *tillbakavikna* kanter; kapseln nedböjd ell. hängande, klubbformigt päronlik, rödbrun, slutl. kastanjebrun. ♃ 7, 8? Fig.
Fukt. klipp., jord etc. r. (*ÖG.* V. Ny sn; samt *VG.* på klippor vid Vetterns stränder: Holmgr.) *Mycket hårdt tufvad i tumshöga, nedtill ljusbruna, i toppen glänsande gröna tufvor, med trådsmala, nedtill gles-, upptill tätbladiga nyskott, enl. utl. ex., som habituelt mycket likna Anomobr. concinnat., men hafva mycket lösare cellväf. Svenska ex. äro lägre, med mer utstående blad, och derigenom tjockare nyskott, eljest lika; frukt ej funnen i Sv.*

14 B. *Mühlenbeckii Br. & Sch.* stjelken och *de teml. grofva nyskotten utdragna,* i torrt tillst. trinda af de tegellagda bladen, *glanslösa,* med *ymn.* rotludd: bladen äggrunda —aflånga, *trubbade utan* udd, med helbrädd., *ända upp mot spetsen* tillbakavikna kanter och i spetsen *försvinnande* nerv; kapseln nedböjd—hängande, aflångt klubblik ell. smalt päronformig, regelbunden. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.258.
Fukt. klipp. r. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* Kaltisbuota. *Um. Lpm.* Lax- och Olfjellen: Ångstr. *Medelp.* Sundsvall. *Uppl.* Uppsala, Lassby; Norrtelge: Mosén. *Stockh.* flerest. *ÖG.* Nor. Vi sn, Visqvarna: Stud. Dusén. *VG.* Hunneberg. *Boh.* Strömstad: Stud. G. Theel. — *N.* Sundalen, mell. Sliper och Gjora gästgg. m. fr: Scheutz. Sogn flerest., äfv. m. fr.: Wulfsb. Filefjeld, i Frostdalen. Gudbrandsd., Laurgård: Holmgr. Næs jernverk.) *Bildar täta, tumshöga, bruna ell. smutsgröna tufvor, liknande följ., men utan all glans. Bladen bredare och af lösare cellväf än hos denna, samt, emedan nerven icke utlöper, utan udd. Frukt sälls.* — *B. alp. β brevifol. Myr. enl. Lindb.*

15 B. *alpinum L.* stj. och nyskotten *som hos föreg., men mycket glänsande* och *med föga* rotludd: bladen lancettlika, *spetsiga, med* kort udd af den *utlöpande* nerven och helbräddade ell. i spetsen omärkl. naggade, *nedom midten* tillbakavikna kanter; kapseln som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2506,f.2. R.Hn.Bryac.exs.224.
Klipp. r. (*Sk.*—*Uppl.*. *Medelp.* Sundsvall. *Herjed.* Funnesdalsberget; Hamrafjell: Hellb. *Verml.:* Kindb. *Ner.* Skåle- och Ullaviklint: C. Hn. *Dalsl.* Lilla Strand i Fröskog: Kindb. *Boh.* *Hall.* — *N.* till Nordl.) *Växer i täta tumshöga rödbruna, glänsande tufvor, med smalare och spetsigare blad än föreg., från hvilken den, oaktadt en viss habituel likhet, är väl skiljd. Frukt sälls.*

16 B. *atropurpureum Br. & Sch.* stjelken och nyskotten *korta,* tätbladiga, den förra med ymn. rotludd; toppbladen störst, konkava, äggrunda, spetsiga med kort udd af den utlöp. nerven, helbräddade, *nedom midten* med tillbakavikna kanter; kapseln *hängande,* med kort och tjock, slutl. rynkig hals, *n. oval,* under mynningen *aldrig* hopdragen; locket stort högghvälfdt, med kort udd. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.
Jord, r. (*Sk.* Broby sn, Åskekärr: Hamnstr. enl. Lindb. *Herjed.* Flottafjell?) *Tufvorna ett par lin. höga, med knappt halftumshöga fr.skaft; kapseln mycket liten, blodröd, slutl. svartröd. Ex. från Herjed. har utg. ej sett, men enl. Lindb. höra de hit, ehuru möjl. någon förvexling rörande lokalen egt rum, då denna art ingenstädes annars tillhör fjelltr. Öfr. i ed.9 upptagna lokaler tillhöra följ., mycket närstående art.*

17 B. *Klinggræffii Sch.* stj. och nysk. *som hos föreg.;* bladen från bredare bas småningom lancettlikt afsmalnande till en *lång och smal spets* med udd af den utlöp. nerven,

helbräddade, endast i spetsen glest tandade, med *tillbakavikna* kanter, af *lös* cellväf; kapseln *som hos föreg.*, under *den vida* mynningen *starkt hopsnörpt.* ♃ 5, 6. Fig. R.Hn.Bryac.exs.223. [*Br. atropurp.*]

Jord, sand. st. r. (*Södml.* vid Skäcklinge källa i Botkyrka sn. *Stockh.* vid Marieberg.) *Lika liten som föreg., från hvilken den hufvudsakl. skiljer sig med den hopsnörpta kapseln och de smalare bladen. Dessa beskrifvas af Milde med und. spetsen försvinn. nerv, men både på sv. ex. från Stockh. och på ex. från Breslau, utg. meddelade af Milde sjelf, är den tydl. utlöpande; andra ex. har utg. ej sett. — B. atropurpureum ed.9, till en del. B. erythrocarp. δ turfaceum Sch. Syn.*

18 B. *erythrocarpum Schwægr.* stj. och nyskotten *korta*, upptill tätbladiga, med rotludd; bladen *som hos föreg.*, men större och särd. i spetsen med *tätare* cellväf; kapseln nedböjd—hängande, *aflångt klubb- ell. päronlik*, under mynn. meränd. *något* hopdragen, *mörkröd* med ljusare rödt lock och peristom; locket som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.70. R.Hn.Bryac.exs.222.

Fukt. sandjord, r. (*Sk. Stockh.* vid Ålkistan. *Uppl.* Runsa; Uppsala, Sandviken; Edbo sn, vid Järinge: Mosén. *Helsl.* Hemstanäs. *VB.* Skellefteå. *Dal.* Grycksbo. *Ner.* Skogaholm: C. Hn. *VG.* Hunneberg; Lidköping, vid Venerns strand; Göteborg. *Hall.* Bårarp.) *Stjelken och nyskotten 2—3 lin. höga, fr.skaften omkr. tumshöga, ofta högre; kapseln längre och smalare än hos de 2 föreg., men dock liten. Stundom utveckla sig i bladvecken små klotrunda och purpurröda knopplika bulbiller; dyl. har utg. funnit äfven på föreg. art.*

** Bladen i friskt tillstånd utstående, mycket breda, rundade—omv. äggrunda, trubbiga med ell. utan hårudd. Tvåbyggare.

19 B. *capillare L.* stj. och nyskotten något utdragna, mer och mindre *tätbladiga*, den förra med ymn. rotludd; bladen, mer och mindre konkava, aflångt—rundadt omv. äggrunda, *trubbade ell. tvärt sammandragna i en hårlik udd*, helbräddade ell. öfverst omärkl. naggade, rundtom *kantade*, med utlöp. ell. und. spetsen försvinn. nerv; kaps. lutande—horizontal—nedböjd, utdraget klubblik—kort päronlik. ♃ 6—8. — *β Ferchelii:* bl. starkt konkava, elliptiskt rundade, med lång udd; kaps. hängande, kort päronlik. — *γ carinthiacum:* bl. som hos *β*, med mycket kort udd, icke utlöp. nerv. Fig. Br.eur. Fl.D.2685,f.1. Lindgr.M.exs.67. R.Hn.Bryac.exs.218.

Skogsm. på sten., jord etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Öl.* Vickleby: Lindb. *Gotl.* klippor vid Tenglingsmyr i Etelhem. — *N.* Vestfjorddalen, — *γ Blek.* vid Carlshamn: Lindb.) *Tufvorna vanl. ½—1 tum höga, med 1½ tum långa fr.skaft och smal, teml. lång kapsel. Bladen i torrt tillstånd vridna.*

20 B. *cyclophyllum Br. & Sch.* stjelken längst ned och i bladvecken med rotludd, jemte de smala nyskotten utdragen, *glesbladig;* bladen konkava, rundade—elliptiska, *rundtrubbiga,* helbräddade, *okantade,* af lös cellväf, med nerven uppbörande *under* spetsen; kapseln *hängande,* liten, päronlik, hopdragen under mynn. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.17.

Kärrkanter, r. (*Sk.* vid Näs mosse. *Stockh.* Lidingö bro; Orhem. *Gestr.* Oslättfors, vid Flyet. *Helsl.* Hemstanäs, vid den mindre sjön; *Ångml.* Örnsköldsvik. *VB.* Skellefteå; Norsjö. *Dal.* Grycksbo, vid Grycken. *Ner.* Örebro, vid Lillån; samt vid Dylta station: C. Hn. — *N.* Svinbokjærn vid Næs jernv.) *Växer i lösa och mjuka, ljusgröna mattor, af 1—2 tum höga, ofta enkla stjelkar, med glesa, i torrt tillst. vridna blad. Frukt sälls.*

*** Bladen äfven i torrt tillstånd tegellagda och tilltryckta, bredt äggrunda. Tvåbyggare.

21 B. *argenteum L.* stj. och nyskotten något utdragna, *trinda och tätbladiga hvitglänsande,* nedtill med rotludd; bladen konkava, bredt äggrunda, plötsligt hopdragna [topphl. aflånga, småning. afsmalnande] till en *smal, genomskinlig spets,* med platta, helbräddade kanter och *långt nedom spetsen* försvinn. nerv; kapseln hängande, aflång—omv. äggformig, slutl. hopdragen under mynn., med lågt konvext, n. uddlöst lock. ♃ 10—5. — *β lanatum:* tätt tufvad; bl. silfverhvita, med lång hårlik, utsperrad udd. Fig. Br.eur. Fl.D.880,f.1; 2381,f.2. Somf.Cr.exs.117. Lindgr.M.exs.71. R.Hn.Bryac.exs.226.

Jord, mur., tak etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Smål.* Jönköping, vid Sanna enl. Scheutz. *Stockh.* Haga ruiner m. fl. st. *Uppl.* Uppsala slottsbacke.) *Stjelken tillhopa med*

nyskotten vanl. ½, stund. 1 tum hög, med omkr. ½ tum höga fr.skaft. Bildar ofta teml. stora, silfverhvita ell. hvitgröna, lösare ell. tätare tufvor. — β B. lanatum Brid.

††† *Cladodium Sch.* Stjelken öfverallt bladig; inre perist:s cilier släta [utan sidotaggar], ehuru i lederna knutigt vidgade, ofta mycket korta ell. felande.

* Kapseln fullkomligt rak och regelbunden; inre perist. utan cilier ell. blott med ämnen till sådana.

a — Blr 2könade och mångbyggare.

22 B. *pendulum Sch.* stjelken kort, med något utdragna, tätbladiga nyskott; bladen köladt konkava, smalt äggrunda, smalspetsiga med lång udd af den utlöpande nerven, helbräddade, i öfversta spetsen småsågade, med *tillbakavikna* kanter; *de flesta blrna 2könade;* kapseln *hängande,* med tydlig hals päronlik; locket *med lång udd;* perist:s inre hinna *skenbart utan både tänder och cilier.* ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D. 2613,f.2. Lindgr.M.exs.58.
Jord, mur. r. (*Sk.* Lund, på Kungsmarken; Broby sn, Tydinge: Hamnstr. *ÖG.* V. Ny; Egebyborna; Norrköping etc. *Södml.* Eskilstuna. *Stockh. Ångml.* Tåsjö. *Lul. Lpm.* Puolaure; Nammats. *Herjed.* Stora Midtåkläppen; Flottafjell. *Verml.* Carlstad. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* Marstrand, på Koön: O. G. Blomb. *Öl.:* Zett. *Gottl.* — *N.* Modum, vid Gravfossen. Dovre.) *Var. mycket till storleken; tufvorna vanl. halftumshöga, med knappt tumshöga fr.skaft; udden på locket märkbart längre än hos de flesta öfr. arter. Inre perist. så fastväxt vid det yttre, att dess tänder och cilier endast delvis blifva synliga. — Ptychostomum Hornsch. Br. cernuum Br.eur.*

23 B. *inclinatum Bland.* stjelken och nyskotten som hos föreg.; bladen *smalare än hos denna,* n. lancettlika, med udd af den *utlöp.* nerven, *starkt kantade,* upptill glest tandade; *blrna oftast 2könade;* kapseln långt skaftad, *nedböjd—hängande,* smalt päronlik; locket med *låg, vårtlik* udd; inre perist. med *långa, tydliga* tänder, omärkliga cilier. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Sw.M.Su.t.5,f.11. Lindgr.M.exs.61.
Jord, murar. (*Sk.—Gestr.* Gefle; och *Verml.* Limkullen i Nordmarken. *Lul. Lpm.* vid Puolaure. *Öl.* Borgholm m. fl. st.: Zett. *Gottl.* vid Gothemsån: Lindb. — *N.* Kongsberg. Sogn flerest.: Wulfsb.) *Var. mycket. Stj. 2—3 lin.—nära tumshög; fr.-skaftet vanl. 1—2 tum långt, någon gång kort. Skiljes säkrast från föreg. på det inre perist., hvars tänder äro långa och fria från de yttre. — Pohlia Sw.*

24 B. *Warneum Bland.* stjelken och nyskotten som hos föreg., *ofta med trådlika flageller;* bladen äggrundt lancettlika, spetsiga, i spetsen glest sågade, med *platta* kanter och i ell. under spetsen *försvinnande* nerv; oftast *sambyggare;* kapseln långt skaftad, *hängande,* kort päronformig, med *smal* mynning och högt konvext, uddspetsigt lock; inre perist. *som hos föreg.* ♃ 6—9. Fig. Br.eur.
Fukt. st., stränd. r. (*Gottl.* vid Gothemsåns utlopp: Lindb.) *Tufvorna knappt ½ tum höga, med 1—1½ tum långa fr.skaft. Nära beslägtad med B. mamill.*

b — Blr alltid 2könade.

25 B. *lacustre Bland.* stjelken kort, jemte de något utdragna, vanl. smala, nyskotten, upptill tätbladig; bladen konkava, äggrunda, kort n. uddspetsiga, helbräddade, med *tillbakavikna* kanter och dels i spetsen försvinnande, dels utlöpande nerv; kapseln liten, nedböjd—hängande, aflångt päronformig, med *uddspetsigt* lock, och inre perist. *som hos föreg.* ♃ 6—8. — β *alpinum Sch.* stjelken högre; bladen smalare; kapseln mindre, föga nedböjd, på kortare skaft. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.59.
Sand. str., β i fjelltr. r. (*VG.* Rackeby sn, bortåt Peten, på Venerns strand. *Uppl.* Uppsala, Islandet *VB.* Haparanda. — β *Torn. Lpm.* Jukkasjärvi. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Kaddepakte: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Stuorware: Ångstr. — *N.* Finnm. Talvig: Lor. Guledalen, vid gästgg. Langledet. Dovre.) *Stjelken hos hufvudformen ett par lin. hög, med dubb. så långa nyskott; fr.skaftet kortare ell. längre; kapseln jemförelsevis mycket liten, knappt en lin. lång, rödbrun, med trång mynning.*

c — Sambyggare.

26 B. *calophyllum R. Br.* den korta stjelken och de *något utdragna nyskotten* upptill tätbladiga; de nedre stjelkbladen *rundadt,* topp- och nyskottsbl. *bredt äggrunda,* alla starkt konkava, *trubbiga ell. med mycket kort trubbad spets,* helbräddade, med platta ell. tillbakavikna kanter, i ell. under spetsen försvinn. nerv, lös cellväf; kapseln hängande, *kort päronformig,* med trång mynning, lågt konvext, *vårtbärande* lock. ♃ 6—9. Fig. Br.eur.

Stränd. r. (*VG.* mellan Lidköping och lägenheten Klöfvet. — *N.* Trondhj., vid Lerfossen: Holmgr.) *Med nyskotten omkr. halftumshög, i lösa tufvor ell. spridd; fr.skaftet tumshögt, rödt. Hanbln vid honblns bas. Utmärkt från de föreg. genom de breda och trubbiga, löst tegellagda bladen och deras lösa, Mniumlika cellväf. — B. latifolium Br.eur.*

27 B. *Marratii Wils.* stjelken och de tjocka, n. *knopplika* nyskotten mycket korta, tätbladiga; bladen mycket konkava, *aflånga,* trubbiga helbräddade, med platta kanter och under spetsen försvinn. nerv, lös cellväf; kapseln nedböjd—hängande, från en kort hals n. *klotrund,* med trång mynn. och *långt uddspetsigt* lock; det inre perist. *fastväxt* vid det yttre. ♃ 9. Fig. Br.eur.

Sand. stränd. r. (*Öl.* Borgholm enl. Zett. M. Oel. *Gottl.* vid Gothemsån; mell. Boge vik och Tjälders vik; vid Kittelviken i Sundre sn: Lindb.; vid Fogelviken, samt Fårön, vid Marpesholm: Cleve enl. Lindb. i M.nov.scand.) *Stjelken och nyskotten tillhopa blott 3—4 lin. höga, gulgröna, väx. spridda ell. löst tufvade. Hanbln i spetsen af ett nyskott. Bladens cellväf som hos föreg. Fruktskaftet tumshögt, fint; mest utmärkt af fruktens form och lockets n. sprötlika udd. Fr. dock icke ännu funnen på Sv. ex.*

28 B. *mamillatum Lindb.* stjelken teml. kort, med *kort klubblika,* upptill tätbladiga nyskott; bladen starkt konkava, *n. elliptiska, kortspetsade, kantade* och med *nedom midten tillbakavikna,* mot spetsen småsågade, kanter, tjock, under spetsen försvinn. ell. i en kort, glest *sågad* udd utlöp. nerv, lös cellväf; kapseln hängande, *kort päronlik,* med trång mynning och *n. platt,* vårtbärande lock; inre perist. *fritt.* ♃ 7. Fig.

Sand. str. r. (*Södml.* Dalarön: Holmgr. *Gottl.* vid Gothemsån; samt hafsstr. vid Fogelvik och Othem: Cleve enl. Lindb.) *Bildar täta, halftumshöga tufvor, upptill brungröna af 1—2 lin. långa nyskott, bladen teml. stora, Mniumlika, torra hopvridna; fr.skaftet på Gottl. ex. knappt tumshögt, tjockt, på ex. från Dalarö 1½—2 tum; kaps. gulgrön, mycket tjock.*

(B. Brownii.)

** Kapseln tydligt sned [hos *B. Brownii* ofta regelb.]; inre perist. meränd. med tydliga [undant. *B. uliginos.*] cilier.

a — Tvåbyggare.

*29 B. *aeneum Blytt:* stjelken och nyskotten *utdragna,* föga tätbladiga; bladen utstående, äggrundt lancettlika, spetsiga, kantade, helbräddade, med *starkt tillbakavikna* kanter och kort udd af den utlöp. nerven; kapseln *n. hängande,* utdraget päronlik, något krökt, med trång mynn. och högt konvext, trubbadt lock. ♃ 7. Fig. Br.eur. V.Ak. H.1846,t.9. R.Hn.Bryac.exs.225.

Torfj., fukt. klipp. i fjelltr. r. (*N.* Nordl. Bodö: Holmgr. Dovre, mell. Fogstuen och Jerkind; flerest. kring Kongsvold. Torfjeld (?) enl. C. Müll.) *Med nyskotten 1—2 tum hög, tätt tufvad, spenslig och spröd, kopparröd; bladens kanter och nerv röda; fr.skaften föga öfverné ende nyskotten; inre perist. fasthängande vid det yttre. — B. rutilans C. Müll.*

b — Sambyggare.

30 B. *uliginosum Br. & Sch.* stjelken och de tätbladiga nyskotten *teml. korta;* bladen utstående, smalt äggrundt lancettlika, smalspetsiga, med udd af den utlöpande nerven, *kantade,* med tillbakavikna, mot spetsen trubbsågade kanter; kapseln långt skaftad och med *lång smal* hals, slutl. hängande, utdraget päronlik, något krökt, med *litet, vårtspetsadt* lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.62. R.Hn.Bryac.exs.320.

Kärr, fukt. jord, r. (*Sk.* Broby. *VG.* Hunneberg; Kinnekulle, vid byn Örnekulla. *ÖG.* Vinnerstad; Lemunda; Norrköping. *Södml.* Dalarö: Holmgr. *Stockh.* Nacka; Drottning-

holm: Haga ruiner. *Uppl.* Eckerön; Uppsala flerest.; Örbyhus: Ångstr. *Gestr.* Gefle, vid Holmsund: R. Hn. *Gotl.* Vibble. — *N.* Dovre, på Finnshöe.) *Stjelken med nyskotten från ett par lin. till mer än halftumshög; fr.skaftet omkr. 1½ t. högt, med lång gulbrun kapsel. Habituelt lik B. inclin., till kaps. icke olik B. pallens.*

31 B. *Brownii Br. & Sch.* stjelken och nyskotten *utdragna,* upptill tätbladiga; bladen som hos föreg., med *lång, hårlik* udd af den utlöp. nerven, *icke* kantade, men med tillbakavikna kanter; kapseln långt skaftad, hängande, från en *otydlig* hals aflångt päronlik, ofta regelbunden, med *vidt, högt konvext—n. koniskt, uddspetsigt* lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.8.

Torfjord i fjelltr. r. (*Um. Lpm.* Stuorware enl. uppg. af Ångstr. — *N.* Nordl. Bodö: Holmgr. Dovre, vid Fogstuen och Jerkind.) *Tätt tufvad och rottrådig, ljusgrön, med talrika, nära tumshöga nyskott; fr.skaftet omkr. tumslångt. Inre perist. med långa cilier. — Pohlia bryoides R. Br.*

c — Blr 2könade.

32 B. *purpurascens Br. & Sch.* stjelken och nyskotten *utdragna, smala, något glesbladiga;* bladen äggrundt lancettlika, spetsade, med *kort* udd af den utlöpande nerven, *smalkantade,* helbräddade; kapseln nedböjd ell. hängande, med lång hals, utdraget päronlik, knappt krökt, med lågt, *vårtbärande* lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.7.

Fukt. st. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* vid Puolaure. *Pit. Lpm.* Peljekaisse. *Herjed.* Stora Midtåkläppen: Oldb.; vid Tvärån i öfre Ljusnedalen. *Dal.* vid Idre kapell. — *N.* Lom, Visdal. Dovre, vid Kongsvold, Jerkind och Fogstuen.) *Tufvad och stor som föreg., rödaktig, med kapselns mynn. och lock vidare än hos följ. Inre perist. n. fritt. — Pohlia R. Br.*

33 B. *arcticum Br. & Sch.* stjelken och nyskotten *korta, upptill tätbladiga;* bladen n. aflånga, spetsiga, med *lång* udd af den utlöp. nerven, *bredt rödkantade,* med tillbakavikna, helbräddade kanter; kapseln hängande, med lång hals, utdraget päronlik, något krökt, med trång mynn. och litet, *uddspetsigt* lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.6. Lindgr.M.exs.60. R.Hn.Bryac.exs.286.

Fukt. jord, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* allm.: Holmgr. *Pit. Lpm.* Wallåive. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* Skarffjellet: St. Midtåkläppen. *Gestr.* Gefle. *Stockh.* Sundsta. *VG.* Lidköping. — *N.* Trondhj. st. Mostamarken. Dovre. Tellemarken, på Bleefjeld. Kongsberg.) *Tufvad, knappt halftumshög, med tumshögt fr.skaft; nyskotten smala.*

60. WEBERA *Hedw.*

† *Webera Sch.* Kapseln nedböjd ell. hängande, vanl. med kort hals och päronlik; inre perist. med tydliga, utdragna cilier [und. *W. cucullata*].

* Tvåbyggare.

1 W. *albicans Sch.* stjelken och nyskotten *utdragna glesbladiga;* de nedre bladen *äggrunda,* spetsiga, de öfre aflångt lancettlika, kort- och bredspetsade, alla platta, upptill finsågade, med under spetsen upphör. nerv, och lös cellväf; *hanblrna stora skifell. stjernlika;* kapseln *långt skaftad,* n. hängande, *rundadt päronformig.* ♃ 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.166.

Fukt. sandjord, r. (*Sk.* mell. Lackalänge och Valkärra. *Smål.* Algutsboda; samt Vestervik: Scheutz; Taberg och Husqvarna: Zett. *ÖG.* Marmorbruket: Mosén. *Ner.* Skogaholmstrakten flerest. m. fr.: C. Hn. *Stockh.* Lidingöbro; Marieberg etc. *Uppl.* Uppsala; Hargs bruk. *Gestr.* Mårtsbo by. *Helsl.* Bollnäs: Oldb. *Dal.* Idre. *Herjed. Jemtl.* Östersund: Holmgr.; Åreskutan. *Ångml.* Sollefteå. *Um. Lpm.* Stuorware och Gitsfjellen: Ångstr. *Lul. Lpm.* Njuonjes: Holmgr.; Skjella-Puolta: H. Widm. *Öl.* Tveta och Böda: Zett. — *N.* Christiania—Finnm. Tromsö; Maalselvdalen: Holmgr.) *Stjelken oftast enkel, ½—2 tum hög; hanblrna i spetsen af egna stjelkar, ofta talrika. Löst tufvad och utmärkt af sin blekt blågröna färg och alla delars mjukhet. Kapseln liten, före mogn. blåaktigt grön, slutl. brungul. I fjelltr. är hela växten mycket större, i svällande tufvor, med bredare, konkava blad: β glacialis Sch. — Mnium Wg. Bryum Wahlenbergii Sw., Br.eur och ed.9. Lamprophyllum Lindb., liksom alla de öfriga.*

2 W. *carnea Sch.* stjelken och nyskotten *korta, tätbladiga;* bladen *lancettlika,* toppbl.

längre och smalare, småningom spetsade, mot spetsen sågade, med *platta* kanter och under spetsen upphör. nerv, genomskinliga af den *mycket lösa* cellväfven; *hanblrna små;* kapseln på *tjockt* skaft, n. hängande, *aflångt* päronformig, med högt konvext lock och slutl. *mörkrödt* yttre peristom. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.15.
Sand. lerjord, r. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl. Salten.) *Spridd ell. löst tufvad med oftast enkel 2—5 lin. hög stjelk, omkr. halftumshögt fr.skaft, samt föga mer än ½ lin. lång kapsel. Nära beslägtad med följ., men lätt skiljd med bladens lösare cellväf och platta kanter, samt peristomets färg.* — *Bryum L.* och *ed.9. B. atropurp. Wg. i WM. Ind. musc. enl. Lindb.*

3 W. *pulchella Sch.* stj. och nysk. *som hos föreg.;* bladen med *till midten tillbakavikna* kanter, af *tätare* cellväf, knappt genomskinl., för öfr. *som hos föreg.;* hanblrna *små*, på grenig stjelk; kapseln på *fint* skaft, n. hängande, *rundadt* päronformig, med lågt konvext lock och *gult* yttre peristom. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur.
Sandjord, r. (*Sk.—Jemtl.* Åreskutan. *Ångml.* Hernösand och Örnsköldsvik; samt *VB.* Umeå: Holmgr.; Ratan; Skellefteå; Luleå. *Lul. Lpm.* mell. Storbacken och Jokkmokk: Holmgr. — *N.* Nordl. Salten.) *Stor som föreg., men spädare och mer glänsande, spridd ell. löst tufvad; bladcellerna med ungefär samma längd hälften smalare; kaps. n. klotrund, svartbrun.* — *Bryum H.* och *ed.9.*

4 W. *Ludwigii Sch.* stjelken *uppstigande,* vanl. *utdragen* [hos *β* kort], enkel ell. med ett ensamt, *utdraget* nyskott under spetsen; *de nedre bl. äggrunda,* de öfre allt längre och smalare, *toppbl. jemnbredt lancettlika,* alla trubbade ell. kortspetsade, i spetsen naggsågade, med *högt upp tillbakavikna* kanter och under spetsen försvinn. nerv; kapseln på *nedtill knäböjdt, fint* skaft, nedböjd—hängande, *utdraget* päronlik, krökt, med uddspetsigt lock, *ljusgult* yttre peristom. ♃ 7, 8. — *β gracile:* späd och lågväxt; bl. smalare, tilltryckta; kaps. kortare. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.13 [*α* & *β*.]
Fukt. st. i fjelltr. (*Lul. Lpm.* flerest. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Mars- och Gitsfjellen, samt Stuorware: Ångstr. *Herjed.* — *N.* Finnm. Maalselvdalen; samt Trondhj. st. Aalesund: Holmgr. Dovre, på Stor- och Finnshöe. Tellem., Bleefjeld. Bergen st., flerest. i Sogn: Wulfsb.; Gråsiden på Voss; Folgefonden. — *β Torn. Lpm.* Kedkesuando. *Lul. Lpm.* mell. Qvikkjokk och Njuonjes på öar och stränder: Hgn. *Pit. Lpm.* Peljekaisse. *Jemtl.* Skalstugan; Åreskutan. *Herjed.* — *N.* Nordl. Sulitälma: Lor., samt Salten—Goustafjeld.) *Stjelkarne ½—2 tum långa, något spensliga och glesbladiga, i täta höggröna tufvor; fr.skaftet purpurrödt; β n. trådsmal.* — *Bryum Spreng.* och *ed.9. B. boreale Somf.*

5 W. *annotina Schwægr.* stjelken och nyskotten *uppräta, något utdragna,* de sterila stjelkarne *långt utdragna,* smala, *glesbladiga, med knoppar i bladvecken;* bladen från bredare bas *lancettlika*—n. jemnbreda, spetsade, för öfr. *som hos föreg.;* kapseln på *rakt, styft* skaft, nedböjd—hängande, *utdraget* päronlik ell. n. klubblik, slutl. under mynn. hopdragen, med *uddspetsigt* lock och *brandgult* yttre peristom. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.215; 2613,f.1. R.Hn.Bryac.exs.14.
Fukt. sandjord. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Ljusgrön, löst tufvad, med omkr. tumshöga ell. högre, sterila stjelkar, små purpurröda knopplika bulbiller i bladvecken, tumslånga blekröda fr.skaft och mycket liten, slutl. gulröd kapsel. Sälls. med frukt.* — *Bryum H.* och *ed.9.*

*6 W. *Schimperi Sch.* stjelken och nyskotten *uppräta, smala och utdragna,* upptill tätbladiga; bladen uppräta, *de öfre n. tegellagda, smalare,* från bredare bas lancettlika, småningom spetsade, i spetsen *omärkligt* naggade, med *platta* kanter och n. utlöpande nerv, af *tät* cellväf; kapseln på *rakt* skaft, slutl. hängande, aflångt päronlik, med lågt konvext, *vårtbärande* lock och *blekgult* yttre perist. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.10.
Fukt. st. i fjelltr. r. (*N.* Dovre, vid Jerkind. Jättafjeld.) *Stjelken med nyskotten omkr. tumshög, i täta, rödaktiga tufvor, endast de yngsta bladen gröna, alla de öfr. röda; kapseln en lin. lång, med inre perist:s cilier knutiga. Mest beslägtad med följ.* — *Bryum C. Müll.* och *ed.9. B. rutilans Br.eur.*

** Sambyggare, med antheridier i toppbladvecken vid honblrnas bas; säll. tillika 2bygg.

7 W. *nutans H.* stjelken och nyskotten vanl. utdragna, *endast upptill tätbladiga;* de nedre bladen kortare och bredare, *äggrundt lancettlika,* toppbl. mycket längre, *jemn-*

bredt lancettlika, spetsade, i spetsen sågade, med platta kanter och i spetsen försvinn. nerv, alla *glänsande;* kapseln nedböjd—hängande, aflång—omv. äggformig, med *högt konvext, uddspetsigt* lock; yttre perist:s tänder *rödbruna,* i spetsen bleka, det inre med *långa* cilier. ♃ 6—8. — *β sphagnicola (Br. & Sch.)* stj. och nyskott smala utdragna; oftast 2byggare. Fig. Br.eur. Fl.D.1423,f.2. Lindgr.M.exs.63. R.Hn.Bryac. exs.167. *β* Br.eur.

Kärr, skog., berg etc. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *I hög grad varierande efter olika lokal, än spridd ell. tufvad, än med 3—4 lin., stund. mer än tumshög stjelk, 1—3 tum långt fr.skaft o. s. v. Antheridierna hos denna och följ. art sitta mellan toppbladen så nära omkr. fr.skaftets bas, att blrna n. synas 2könade: detta är hvad Lindb. kallar paroik blomning. — Bryum Schreb. och ed.9. β, som vanl. är rödaktig till färgen, utgör en medelform till föreg., men skiljes af Sch. såsom egen art: Web. Sphagnicola.*

8 W. *cucullata Sch.* stjelken och de *n. trådsmala* nyskotten något utdragna, *tätbladiga;* de nedre bladen konkava, korta, *äggrunda, trubbade,* helbräddade, de öfre *från bredare bas lancettlika,* spetsade, med ojemnt sågad, ofta *huflikt hopdragen* spets, alla med platta kanter och under spetsen försvinn. nerv, *glanslösa;* kapseln hängande, päronlik, med *lågt konvext, vårtbärande* lock; yttre perist:s tänder smala, *gulaktiga,* det inres cilier *korta, snart försvinnande.* ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D. 2683. Rab.Bryoth.442.

Fukt. jord i fjelltr. (*Torn. Lpm.* Keitotsorro vid Naimakka. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk: Wuoka; samt Tåresåiwe: Holmgr. *Pit. Lpm.* Wallåive; Adolfsström. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan enl. Ångstr. *Herjed.* Helagsfjellen; Malmagen; Skarffjellet: Oldb. *Ångml.* Hernösand: Holmgr. — *N.* Finnm. Hammerfest—Norfjellet i Buskeruds amt.) *Tätt tufvad, grön och mjuk; stjelken blott 3—4 lin. hög, med tegellagda, inböjda, mest trubbade blad; nyskotten smala, 3—6 lin. långa. — Bryum Schwægr. och ed.9.*

†† Kapseln lutande ell. horizontal [högst sällan nedböjd], med **kort** hals, cylindrisk; inre perist. med tydliga, utdragna cilier.

9 W. *cruda Sch.* tvåbyggare ell. med 2könade blr; stjelken oftast enkel, *utdragen,* uppåt mer tät- och storbladig; de nedre bladen helbräddade, äggrundt, toppbl. smalt lancettlika, *n. utsperrade,* i spetsen glest sågade, *alla starkt glänsande,* spetsiga, med under spetsen försvinn. nerv; kapseln *cylindrisk—n. klubblik,* med lågt vårtbärande lock och blekgult yttre peristom. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2682. Somf. Cr.exs.26. Lindgr.M.exs.13. R.Hn.Bryac.exs.163.

Bergspring., jordhålor etc. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *Löst tufvad, utmärkt för sin glans; stjelken ofta tumshög ell. högre; bladen ljusgröna ell. blågröna; kapseln omkr. 2 lin. lång, varierar n. upprät, cylindrisk: β minor Sch.; samt någongång kort päronlik: γ subglobosa Sch. — Bryum Schreb. och ed.9.*

††† *Pohlia Sch.* Kapseln lutande ell. horizontal, med lång hals, oftast cylindrisk ell. klubblik; inre perist. utan cilier ell. endast med ämnen dertill: sambyggare.

* Antheridierna i bladvecken vid honblrnas bas, utan eget perigonium.

10 W. *longicollis H.* stjelken *enkel, utdragen,* tätbladig; bladen uppåt tilltagande i längd, alla *upprätta,* starkt glänsande, lancettlika—n. jemnbreda, spetsiga, mot spetsen sågade, med upp *till midten* tillbakavikna kanter och i spetsen försvinn. nerv; kapseln oval, *af halsens längd,* med högt *konvext,* uddspetsigt lock, gult yttre peristom. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.1424,f.1. Sw.M.Su.t.6,f.13. R.Hn.Bryac.exs.164.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* allm. i skogsregionen: Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa; Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Stuorware. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan. *Herjed. Dal. VB.* nära Kihlangi vid Muonio-elf. *Ångml.* Tåsjö. — *N.*) *Växer i stora, 1—2 tum höga, fasta och guldglänsande tufvor. Habituelt lik föreg., men mer beslägtad med följ. — Bryum Sw. och ed.9. B. elongat. β alpinum Br.eur.*

11 W. *elongata Schwægr.* stjelken och nyskotten *korta,* upptill tätbladiga; bladen som hos föreg.; kapseln *kortare* än den långa halsen och *föga vidare,* med *koniskt,* udd- ell. sprötspetsigt lock. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. Fl.D.1470; 2380,f.1.R.Hn.Bryac.exs.376.

Skugg. st., berg. r. (*Sk.* Kullaberg. *Smål.* Vexiötrakten. *ÖG.* Motala sn, Lemunda.

VG. Göteborg, Gunneboskogen. *Dal.* Malung, vid Fors. *Herjed.* Funnesdalsberget. *Lul. Lpm.* Kaddepakte: Holmgr. — *N.* Vestfjorddalen, Rollaug. Bergen st., mell. Bergen och Hauge; Sogn flerest. enl. Wulfsb.; Oldendalen; Aalesund: Holmgr. Finnm. Maalselvdalen: Holmgr.) *Växer spridd ell. gruppvis; stjelken vanl. blott ett par lin. hög; fr.skaftet 1—2 tum; kaps. slutl. n. upprät. Hufvudsakl. skiljd från föreg. med växtsättet, den korta stjelken och smala kapseln. — Bryum Dicks. och ed.9*

12 W. *polymorpha Sch.* stjelken vanl. enkel, stund. med nyskott, *kort, endast upptill* tätbladig; toppbladen *aflångt* lancettlika, spetsiga, i spetsen sågade, med *nedtill* tillbakavikna kanter och i spetsen försvinn. nerv; kapseln *längre* än sin hals, aflång, med lågt koniskt, *trubbadt* lock; inre perist. *utan spår till cilier.* ♃ 8, 9. Fig. Br. eur. R.Hn.Bryac.exs.165.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Um. Lpm.* Laxfjellet och Stuorware: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* Ösjökläppen; Haftorstöten. — *N.* Dovre, vid Drivstuen och Vårstien; på Finnshöe. Bergen st. Sogn, Vettisgjælet: Wulfsb. Nära Mariestuen.) *I högsta grad varierande. Hos oss är stjelken vanl. ett par lin. och fr.skaftet 5—8 lin. högt; en del utl. ex. mycket större. Växer i lösa tufvor ell. gruppvis. Kaps. var. i Jemtl. och på Dovre kort, päronformig: var. brachycarpa Br.eur. — Bryum ed.9.*

** Hanblrna med särskildta perigonialblad, knopplika.

13 W. *acuminata Sch.* stjelken med ell. utan nyskott, kort ell. utdragen, endast upptill tätbladig: toppbladen aflångt lancettlika, spetsiga, mot spetsen sågade, med nedtill tillbakavikna kanter och i spetsen försvinn. nerv; kapseln med den långa halsen smalt klubblik, med koniskt udd- ell. kort sprötspetsadt lock; inre perist. utan cilier. ♃ 7, 8. — *β tenella:* stj. utdragen, med talrika nyskott; kaps. liten, på kort krökt skaft. — *γ arcuata:* stj. späd, enkel; fr.skaftet omböjdt n. från midten. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Sähkok; Nammats vid Qvikkjokk, samt Wuoka: Holmgr. *Pit. Lpm.* Svartberget vid Hornafvan. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen. *Herjed.* — *N.* Finnm. Maalselvdalen, vid Hvassbrun: Holmgr. Trondhj. st. Suul, vid Kongsstuen. Dovre, vid Vårstien.) *Mest lik W. elongata till habitus, men meränd. liten som föreg.; kaps. kortare, slutl. mer horizontal. Skiljes bäst på de knopplika hanblrna. — Bryum Br. & Sch. och ed.9.*

61. LEPTOBRYUM *Schimp.*

1 L. *pyriforme Sch.* stjelken n. enkel, något utdragen, endast upptill tätbladig; toppbladen utböjda, glänsande, från lancettlik bas *utdraget syllika, med borstlik tandad udd af den breda utlöp. nerven;* kapseln hängande, *med lång och smal hals päronlik;* locket högt konvext, vårtbärande. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.106.

Mur., sand- och torfjord. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Löst tufvad, vanl. lifligt grön, med 2—5 lin. hög stjelk, och 1—1½ t. högt och fint fr.skaft, liten, glänsande rödbrun kapsel. Igenkänlig från alla Brya på de långa, hårfina toppbladen; de nedre bl. små och glesa, fjäll-lika. — Mnium L. Bryum H. och ed.9.*

24 Flocken Pleurobryeæ.

62. MIELICHHOFERIA *Hornsch.*

1 M. *nitida Hornsch.* tvåbyggare; stjelkarne fast tufvade, jemntoppadt greniga, tagelsmala, tätbladiga; bladen äggrundt lancettlika, spetsade, mot spetsen sågade, med bred, under spetsen försvinn. nerv; kapseln n. upprät, från en tydlig hals päronlik, med lågt koniskt lock. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.285.

Skifferberg, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Storholmen: Holmgr. *VG.* Hunneberg, i branterna mot Nygård. — *N.* Dovre, vid Vårstien, samt Skåp- och Sprenbäckarne m. fr. Gudbrandsd. Elstad i Ringeboe m. fr.: Berggr. Vang i Valders, på Bergsfjeld. Goustafjeld. Vid Mjösen.) *Tufvorna från ½ till 1½ tum höga, täta, upptill gröna ell. blågröna, nedtill bruna ell. gula; fr.skaftet 2—4 lin. högt. Frukt ganska sälls. Var. till färg och storlek efter olika lokaler. — Weisia Funck. W. zonata ed.4.*

M. — FUNARIACEÆ.

25 Flocken **Physcomitrieæ.**

63. FUNARIA *Schreb.*

† Kapseln snedt päronlik, med dubbelt peristom.

* Kapseln refflad, med bred ring.

1 F. *hygrometrica Sibth.* bladen konkava, äggrundt aflånga, kortspetsiga, helbräddade, med i spetsen upphörande nerv; kapseln på långt, vridet och flerkrökt skaft, slutl. n. hängande, med lågt konvext, trubbigt lock, spiralvridet peristom. ⨀ 4—10. Fig. Br.eur. Sv.B.228. Fl.D.648,f.2. Thed.M.exs.113. R.Hn.Bryac.exs.104.
Diken, svedjeland etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Spridd ell. tufvad, med 2—4 lin. hög stjelk, som i spetsen bär de stora, n. knopplikt hopslutna bladen och det vanl. 1—2 tum höga fr.skaftet; kapseln stor, rödbrun. Var. på sand. ställen mycket liten, med kort, rakt fr.skaft, och otydl. refflad kapsel: β nana ed.9. — Mnium L.*

** Kapseln slät, utan ring.

2 F. *calcarea Wg.* (icke *Sch.*) bladen smalt äggrunda ell. aflångt lancettlika, *småningom afsmaln. i en smal och utdragen spets, upptill hvasst sågade,* med under spetsen upphörande nerv; kapseln på n. rakt skaft, upprät ell. lutande, med n. koniskt lock och spiralvridet peristom. ⨀ 5, 6. Fig. Br.eur. [*F. hibernica*]. V.Ak.H.1806,t.4,f.2. R.Hn.Bryac.exs.319.
Sandig kalkjord, r. (*Öl.* Köpings branter: Zett. *Gotl.* Stora och Lilla Carlsö: Klintabacke; Etelhem sn, klipp. vid Tenglingsmyr; Visby: Holmgr.; Fårön, vid Gåsmora.) *Växer gruppvis ell. löst tufvad; stj. 1—2 lin. hög, fr.skaftet omkr. ½ tum, kapseln jemförelsevis stor. — F. Mühlenbergii ed.7. F. hibernica Hook. och Sch. Syn.* — Anm. *F. Mühlenb. Br.eur., ell. F. mediterranea Lindb., som Sch. i Syn. anser vara den rätta F. calc., skiljer sig med n. omv. äggr., tvärt spetsade, otydl. trubbnaggade bl.*

†† *Entosthodon (Schwægr.)* *). Kapseln regelbunden, med otydligt, enkelt ell. intet peristom.

3 F. *fascicularis Sch.* bladen *utstående,* smalt ovala, spetsiga, ofvan midten *hvasst sågade, okantade,* med *under spetsen* upphörande nerv; kapseln upprät ell. något lutande, päronlik, med *smal* mynning, och otydliga spår till tänder, utan ring; locket *plattadt konvext,* med *i spiral* ordnade celler. ⨀ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2064,f.2. Rab.Bryoth.353.
Jord i trädg., diken etc. r. (*Sk.* i Knästorp; vid Vidarp och vid Årup.) *Växer gruppvis; hela mossan omkr. ½ tum hög, med teml. stor, brun ell. brungul kapsel, lik smärre ex. af Physcomitr. pyriforme, men lätt skiljd med den stora, ensidiga mössan och locket, som saknar spröt. — Gymnostomum H. Physcomitrium Brid. och ed.9.*

4 F. *Ahnfeltii (Fr.)* bladen *upprätta, n. tegellagda,* aflångt lancettlika, spetsiga, *svagt och glest tandade, bredt gulkantade ända upp* till spetsen, med stark, *i spetsen* försvinn. nerv; kaps. upprät, päronlik med slutl. *vidgad* mynn., utan peristom och ring; locket lågt konvext, med *radielika* cellrader. ⨀ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2687,f.1.
Jord, r. (*Smål.* Femsjö, Håknasjöns vestra torfläckta strand. *VG.* mellan Degeberg och Stola vid Marskalkstorpet). *Till växtsättet lik föreg., men ännu mindre, med röd kapsel. Gymnostomum Fr. i Nov. Physcomitrium ed.9. — Utl. ex. af Ph. ericetorum Br.eur. (Entosthodon Sch. Syn. Funaria obtusa Lindb.), hvaraf den svenska formen anses som en variation, skilja sig med bredare blad, smalare kant och kortare nerv.*

---

*) I sin *Manip. Muscor. primus* p. 56 och följ. har Lindb. tydligen visat, att, om *alla* arter af *Fun.* och *Entosth.* sammanställas, ingen gräns emellan dessa slägten gifves, ehuru om endast de fåtaliga skand. arterna tagas i betraktande, de begge slägtena tyckas rätt väl begränsade.

64. PHYSCOMITRIUM *Brid.*

1 P. *pyriforme Brid.* bladen vanl. utstående, bredt tunglikt lancettlika, spetsiga, ofvan midten sågade, med under spetsen upphör. nerv; kapseln päronlik, slutl. hopdragen under mynn., med konvext, kort *trubbsprötadt* lock. ⊙ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D. 537,f.1. Lindgr.M.exs.49. R.Hn.Bryac.exs.105.

Jord, diken etc. (*Sk.—Gestr. Ner.* och *Verml. Hall.* Varberg: Scheutz. — *N.*) *Gruppvis växande ell. tufvad, med fr.skaftet knappt tumshög; kapseln jemförelsevis stor, rödbrun. — Bryum L. Gymnostomum H.*

65. PYRAMIDULA *Brid.*

1 P. *tetragona Brid.* bladen konkava, äggrundt ovala, med lång syllik spets och deri försvinnande nerv, helbräddade; kapseln kort skaftad, upprät, päronlik, med konvext, kort trubbsprötadt lock. ⊙ 4, 5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.12.

Trädesåkr. r. (*Uppl.* Uppsala, flerest. bortåt Lassby backar och Rickomberga. *Stockh.* Örby i Brännkyrka sn. *Smål.* Odensvi.) *Hela mossan blott 2—4 lin. hög, väx. spridd ell. gruppvis; toppbl. teml. stora knopplikt samlade; hanbln vid stjelkens bas. Mest utmärkt af den stora 4sidiga mössan. — Gymnost. Schwægr. Physcomitr. Br.eur.*

26 Flocken **Disceliese.**

66. DISCELIUM *Brid.*

1 D. *nudum Brid.* stjelken ytterst kort, n. omärklig, utgående från den qvarsittande förgrodden; bladen knopplikt samlade, äggrundt aflånga, spetsade—trubbade, helbräddade, nervlösa; kaps. långt skaftad, horizontal, rundadt äggformig, med bred ring och lågt koniskt lock. ⊙ 4, 5. Fig. Br.eur. Wg.Fl.L.t.19. R.Hn.Bryac.exs.347.

Lerjord vid stränd. r. (*VB.* vid Tornioelf. *Ångml. Medelp.* Sättna. *Uppl.* Husbylångb. sn, Stenby tegelbruk. *Dal.* Sätersdalen. *Verml.* Filipstad, vid Storbrohyttan; Uddeholm; vid Klarelfven i Ekshärad. — *N.* Finnm. Trondhjem: Schleg. & Arn. Christiania.) *Stjelken knappt ½ lin. hög, fr.skaftet omkr. 6—8 lin. högt, slutl. rödt; mössan ofta qvarsittande vid skaftets öfre ända. — Bryum Dicks. Weisia Hook. W. rosea Wg.*

N. — SPLACHNACEÆ.

27 Flocken **Splachneæ.**

67. SPLACHNUM *Linn.*

† Kapseln märkbart—flere gånger smalare än sitt bihang, som alltid har annan färg än kapseln.

* Bihanget skärm- ell. sköldlikt; tvåbyggare.

1 S. *luteum L.* bladen n. ovala—bredt lancettlika, långt smalspetsiga, *helbräddade ell. särd. mot spetsen småsågade,* med i spets. försvinn. nerv; kapselns bihang mycket stort, *gult,* cirkelrundt, konvext, slutl. *plattadt;* perist. gult. ⊙ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1359. Lindgr.M.exs.24. R.Hn.Bryac.exs.131.

Fjellmyrar, skogskärr, r. (*Lpl.* och *VB. — Gestr. Dal.* och *Verml. Vestml.* Loka. *VG.* Djursätra i Versås sn: Wahlst. *Smål.* Notteback; Båldö i Dädesjö sn: Scheutz. — *N.* Finnm.—Skydsmoe nära Christiania.) *Löst tufvad; stj. omkring ½ tum hög, med stora blad; fr.skaftet 3—6 tum högt; kapselns bihang i början n. flasklikt, slutl. platt, med omkr. ½ tums diam. Hanstånden små, späda, med knopp- ell. n. stjernlik blomma i toppen.*

2 S. *rubrum L.* bladen som hos föreg., men *n. ända till basen starkt* sågade; kapselns bihang stort, mörkt *purpurrödt, halfklotformigt, aldrig* plattadt; perist. brandgult. ⊙ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1358. Sv.B.647. R.Hn.Bryac.exs.130.

Fjellmyr., kärr, r. (*Lul. Lpm.* och *VB. — Gestr. Dal.* och *Verml. Södml.* Marieberg i Grödinge; Virå bruk; Ö. Vingåker i Dalaskogen. *Vestml.* Odensvi: Sill.; Frösåker.

Ner. Markkärret nära Örebro: Stud. M. T. Perzonn; Skogaholm flerest.: C. Hn. *VG*. nära Djursätra i Versås: Wahlst. — *N*. ned till Oudalen och Skydsmoe.) *Till växtsätt och storlek lik föreg.*

** Bihanget päronlikt, afsmaln. nedåt; sam- och tvåbyggare.

3 S. *ampullaceum L.* de nedre bladen n. lancettlika, de öfre omv. äggrunda—spadlika, hastigt långt smalspetsade, *groft, n. flikigt* tandade särd. upptill, med i spetsen försvinn. nerv; bihanget med *långt utdragen smal bas*, yngre ljust rödgult, slutl. n. rödt; perist. gult. ⊙☽ 7. Fig. Br.eur. Fl.D.822. R.Hn.Bryac.exs.44.
Kärr. (*Sk.* och *Blek.—Helsl. Dal.* och *Verml. Ångml.* Nora sn. *VB.* Umeå sn, Koddis. *Öl.* Melböda: Lindb. *Gotl.* — *N.*) *Bildar stora, lösa, lifligt gröna tufvor, af tumshöga stjelkar och nyskott, med vanl. talrika hanblr; fr.skaftet 1½—2 tum högt, bih. omkr. 3 lin. långt, öfverst 1½ lin. i diam.*

*** Bihanget klotrundt, slutl. svartrödt; tvåbyggare.

4 S. *vasculosum L.* de nedre bladen rundade, de öfre bredt omv. äggrunda—äggrunda, alla *trubbiga* ell. med kort trubbad spets, *helbräddade*, med under spetsen upphörande nerv; bihanget *flere gånger* vidare än kapseln; perist. brandgult. ☽♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1413. R.Hn.Bryac.exs.132.
Kärr. (*Lpl.* och *VB.—Verml. Ner.* och *Stockh. ÖG.* Krokek: Mosén; Linköping; Vinnerstad etc. *Blek.* Ronnebytrakten. *Sk.* — *N.*) *Löst tufvad; stjelkarne ofta 1—1½ tum höga; fr.skaften vanl. 1—2 tum; bihanget vanl. stort som en liten ärt, på ytan vårtprickigt.*

5 S. *sphæricum Sw.* bladen från smal bas n. omv. äggrunda, hastigt *långt smalspetsiga*, helbräddade ell. mot spetsen svagt sågade, med nerv som hos föreg.; bihanget *något* vidare än kapseln; perist. brandgult. ⊙ 7. Fig. Br.eur. Sw.Meth.Musc.t.1,f.1. Fl.D.Suppl.1,t.42. R.Hn.Bryac.exs.43.
Kärr. (*Lpl.* och *VB.—Södml. Ner.* och *Verml. VG.* Djursätra: Wahlst. *Smål.* Almesåkra och Vilstad snr enl. Scheutz; Femsjö. — *N.*) *Stj. vanl. kort, stund. utdragen, ända till tumshög; fr.skaften omkr. 2, stund. 3—5 tum långa. Bih. mycket litet, dock aldrig smalare än kapseln, yngre grönt, slutl. svartrödt. Var. med kort och tjockt fr.skaft, n. äggform. bihang af kapselns vidd: β ovatum ed.9, men denna form öfvergår utan gräns i den vanliga. — S. gracile Dicks. S. pedunculatum Lindb.*

†† *Aplodon R. Br.* Kapseln knappt smalare än det föga olikfärgade bihanget; sambyggare.

6 S. *Wormskjoldii Horn.* bladen äggrunda—aflånga, *trubbade ell. med* smal, längre ell. kortare, *trubbadt uddlik spets, helbräddade*, med under spetsen upphörande nerv; kaps. brunaktig, rundad ell. elliptisk, med mörkbrunt bihang af ungef. samma storlek och form. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.1659.
Fjelltr. r. (*Lpl.* förmodl. Karesuando enl. ex. af Læst. — *N.* Finnm. Vadsö; Tromsö. Trondhj. st. Mostamarken, vid Folsöen. Dovre enl. Sch. Syn. Bergen st. Sogn, i Kaupangerskoven: Wulfsb.) *Löst tufvad, till alla delar mjuk, med utdragna, 1—2 tum höga stjelkar, teml. kort [5—8 lin.] fr.skaft, hvari samt i ans. till det föga vidgade bih. den liknar följ. slägte; hvaremot bladens mycket lösa cellväf och mössans form utmärka den såsom ett verkligt Splachnum. — Eremodon Brid.*

68. TETRAPLODON *Br. & Sch.*

1 T. *angustatus Sch.* bladen *utdraget lancettlika*, med mycket lång och smal borstlik spets, *sågade*, med i yttersta spetsen försvinn. nerv; kapseln *kort* skaftad, *föga höjande sig öfver* bladen, kortare och något smalare än det smalt omv. äggformiga, *ljusbruna* bihanget. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1658. Somf.Cr.exs.8. R.Hn.Bryac.exs.102.
Skog., berg etc., r. (*Lpl.—Uppl. Vestml.* och *Verml.* — *N.* Finnm.—Dovre. Bergen st. Sogn, i Aardal: Wulfsb.) *Tätt tufvad och mjuk, med vanl. 1—3 tum höga, spensliga stjelkar och något glesa blad; frukterna små, vanl. talrika, på 2—5 lin. långa skaft. — Splachnum Sw. och ed.9.*

2 T. *mnioides Sch.* bladen konkava, *omv. äggrunda*—aflånga, *tvärt* sammandragna till

en smal borstlik spets, *helbräddade,* med nerv som hos föreg.; kapseln *längre* skaftad, kortare, men knappt smalare än det aflånga, slutl. *svartröda* bihanget. ♃ 6, 7. — *β fastigiatus:* större; bih. slutl. n. dubb. längre och vidare än kaps. — *γ cavifolius:* bl. starkt konkava, tegellagda; kaps. kortskaftad. Fig. Br.eur. Fl.D.Suppl.1, t.43,f.1; *β* Fl.D.1414. Somf.Cr.exs.9. R.Hn.Bryac.exs.103.

Berg. kärr, r. (*Lpl.—Stockh. Dal.* och *Verml.* — *N.* — *γ Pit. Lpm.* Kåbrenåiwe. *Jemtl.* Snasahögen. — *N.* Dovre, Sneehætten.) *Tufvorna mer och mindre täta, vanl. omkr. tumshöga, med ½—1 tum höga fr.skaft; kaps. och bih. slutl. svartröda. — Splachnum H. och ed.9. β Spl. fastigiatum Dicks. S. Brewerianum H.*

28 Flocken **Taylorieæ.**

69. TAYLORIA *Hook.*

1 T. *splachnoides Hook.* bladen n. spadlikt aflånga, *småningom tillspetsade, från midten* ojemnt grofsågade, med under spetsen upphörande nerv; kaps. aflång—elliptisk, vidare än det lika långa halslika bihanget, med högt *kägellikt* lock och *långa,* hårlika *skrufvridna* tänder. ♃ 7, 8. — *β mucronata:* bl. mer tillspetsade; kaps. med lägre lock. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.1,t.44.

Fjelltr. r. (*Herjed.* Funnesdalsbergets nordöstra sida. *Dal.* Särna, vid Njupaskärs vattenfall. — *N.* Dovre. Gudbrandsd., nära Ringeboe prestg. Nummedalen, Rollaug. Tellemarken, Tind och Goustafjeld. — *β N.* Dovre.) *Växer i små, lösa tufvor; stj. omkr. ½—1 tum hög, fr.skaftet tumshögt, med mycket smalt bih., som jemte kaps. är gulaktigt; den sistnämndas tänder komma vid påandning i lifligt vibrerande rörelse; centralstiftet utskjutande. — β T. cuspidata Hn. ed.4. T. splachn. γ angustifolia Sch. Syn.*

2 T. *serrata Br. & Sch.* bladen aflånga—spadlikt aflånga, *hastigt* hopdragna till en *kort och smal* spets, *mot spetsen* sågade, med nerv som hos föreg.; kapseln som hos föreg., med högt *konvext* lock och *kortare, bredare,* trubbade tänder. ♃ 6, 7. — *β tenuis:* lägre, med bredare bl.; locket n. koniskt; centralstiftet utskjutande. Fig. Br.eur. *β* R.Hn.Bryac.exs.42.

Skog., kärr. (*Lpl.* och *VB.—Gestr. Dal.* och *Verml. Ner.* Örebro, vid Markkärret; samt Skogaholm, flerest.: C. Hn. *ÖG.* Lemunda och Omberg: Holmgr.; Vadstenatrakten. *Smål.* Jönköping, vid Sanna: Zett. — *N.* Finnm. Tromsö: Hgn. Nordl. Ranen: A. Bl. & Arn. Trondhj. st., Meldalen: Bl.; Aalesund: Hgn. Dovre. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Ullensager i Romerige.) *Vanl. något mindre än föreg., med svartröd kaps. och bihang, tänd. icke rörliga som hos föreg. Hufvudformen är i Skand. mycket sällsyntare än β. — Splachnum H. β S. tenue Dicks.*

70. DISSODON *Grev. & Arn.*

1 D. *Froelichianus Grev.* bladen *tegellagda,* aflånga—tunglika, *rundtrubbiga,* helbräddade, med under spetsen upphörande nerv; kapseln elliptisk, *knappt längre* än bih., slutl. nedtryckt klotrund, rödbrun, med n. koniskt lock och *parvisa* tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.1,t.43,f.2. R.Hn.Bryac.exs.100.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Stuor Toki vid Wiribaure; Puoitesjaure; Kerkevare; Snjärak vid Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* Wallåive; Tjidtjakk. *Jemtl.* Snasahögen; Getvalen. *Herjed.* Stora Midtåkläppen: Oldb. — *N.* Finnm. Kaveringtind vid Lyngseidet etc.: C. Hn; Hvassbrun i Maalselvdalen: Hgn. Nordl. Salten, Skaiti: Schl. & Arn.; Ranen flerest.: A. Bl. & Arn. Dovre. File- och Goustafjeld.) *Tufvad, med vanl. halftumshöga stjelkar och knappt tumshöga fr.skaft; bladen bredare än hos följ., genomskinliga af mycket lös cellväf. — Splachnum H. Tayloria Mitt. S. reticulatum Sw.*

2 D. *splachnoides Grev.* bladen *mindre tydl. tegellagda* och *smalare,* tunglika, för öfr. som hos föreg.; kapseln *längre* skaftad, *längre* än bih., med *något lägre* lock och *alla tänd. lika långt åtskiljda,* för öfr. som hos föreg. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.101.

Fukt. st., helst i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando.—*Herjed. VB.* Skellefteå. *Ångml.* Tåsjöberget. *ÖG.* Motala, vid Lemunda stenbrott. — *N.* Finnm. Hammerfest; Kaveringtind etc. Nordl. fjellet Rappisvari: Lor. Dovre. Bergen st., Sogn flerest.: Wulfsb. Vang i Valders.) *Tufvad, oftast större än föreg., med 1—3 t. höga stjel-*

kar och finare, omkr. 1½—2 l. höga fruktskaft, kapseln med sitt bihang något mindre; bladen af lös cellväf, men grönare och ej så genomskinliga som hos föreg. — *Splachn. ligulatum Dicks. Weisia Schwægr.* och *Wg. Eremodon Brid.*

71. OEDIPODIUM *Schwægr.*

— 1 O. *Griffithianum Schw.* bladen rundadt spadlika, trubbiga, helbräddade, *med långa ledade kanthår vid basen,* bred, under spetsen upphör. nerv, af lös, i spetsen tätare cellväf; kapseln n. klotrund, med långt och smalt, halslikt bihang, konvext trubbigt lock. ⊙ 6, 7. Fig. Br.eur. E.B.1938.

Klippspring., bergvägg. i fjelltr. r. (*Um. Lpm.* Vilhelmina sn, på Käringhögen i Gitsfjellen; Tärna sn, Laxfjellet. — *N.* Bergen st., vid Förde; Sogn, på Gunhildtaana och Slengjesolkletten i Evindvik: A. Bl., samt Legdene i Jorddalen vid Vik: Wulfsb.; Ousedalen i Ullvig sn; mell. Graven och Voss.) *Växer i små tufvor, till alla delar mycket mjuk och saftig; stj.* ¼—½ *tum hög, enkel ell. med 1—2, lika långa nyskott, bladen upptill större, n. rosettlikt gyttrade, blågröna; fr.skaftet omkr.* ½ *tum högt, tjockt och utan gräns öfvergående i kapselbihanget.* — *Bryum Dicks. Gymnostomum Sm.*

O. — SCHISTOSTEGACEÆ.

29 Flocken **Schistostegeæ.**

72. SCHISTOSTEGA *Mohr.*

1 S. *osmundacea WM.* stjelkarne utskjutande från den *qvarsittande smaragdgrönt glänsande, alglika förgrodden,* enkla, nedtill bladlösa; de kantstälda bladen n. rhomboidiska, de öfr. lancettlika, alla spetsiga, helbräddade; kapseln elliptisk ell. klotrund, med lågt konvext lock. ⊙ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.t.114,f.1. Lindgr.M.exs.98. R.Hn.Bryac.exs.284.

Mörka bergs- och jordhålor, r. (*Sk.* Ösjökloster; Höör; Bökestad; Ekestiga. *Blek.* Jemshög. *Smål.* Fredriksdal i Almesåkra: Scheutz. *ÖG.* Lemunda. *Södml.* Eskilstuna, Jätteberget; Mariefred, vid Kalkudden; Dalarö: Hgn. *Stockh.* Stadshagen. *Gestr.* Gefle, vid Tolffors: R. Hn. *Ångml.* Tåsjöberget. *VB.* Baggböle: Hgn; Luppiowaara nära Niemis gästgg. *Dal.* Leksand; Norrbärke. *Verml.* Conradsfors. *VG.* Kinnekulle. *Hall.* Ljungby sn. — *N.* Christiania, Egebjerget: Ångstr. Bärum. Hund i Vardal. Gudbrandsd., Elstad i Ringeboe: Berggr. Bergen st., Närstrand. Nordl. Mofjeld i Ranen: A. Bl. & Arn.) *Ljust blågrön, 3—5 lin. hög, med 2—3 lin. långt fr.skaft; kaps. ytterst liten. Märkvärdig för det vackra skenet från förgrodden.* — *Mnium Dicks. Gymnost. Sm.*

P. — GRIMMIACEÆ.

30 Flocken **Encalypteæ.**

73. ENCALYPTA *Schreb.*

† Peristomet dubbelt.

1 E. *streptocarpa H. tvåbyggare;* stjelken utdragen, grenig; bladen aflånga, trubbiga ell. med omärklig udd, helbräddade, med i spetsen försvinn. nerv; kapseln *spiralstrimmig,* med yttre perist:s tänder *dubb. längre* än det inres *hårlika* tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2126. Sill.M.exs.180. R.Hn.Bryac.exs.162.

Berg, helst kalk-, mur. r. (*Sk.* Balsberg: Berggr.—*Ångml.* och *Jemtl. Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Öl. Gotl.* — *N.* till Nordl. Ranen: A. Bl. & Arn.) *Tätt tufvad, grof, upptill lifligt grön; stj. 1—2 t. lång; fr.skaftet tumslångt; mössan 2—3 lin. lång, nående långt ned på skaftet.* — *E. grandis Sw. E. contorta (Wulf.) Lindb.*

2 E. *procera Bruch. sambyggare;* stjelken och bladen som hos föreg.; kapseln *rakstrimmig,* med yttre perist:s tänder *lika långa och breda som* det inres, dem motsatta tänder. ♃ 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.161.

Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Kaddepakte vid Saggatjaure: Hgn. *Herjed.* Ljungdalsberget. — *N.* Finnm. Flöjelfjeld vid Tromsö; samt Hvassbrun i Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Salten, Hals: Schl. & Arn. Dovre, flerest. vid Kongsvold och Sprenbäcken. Kongsvinger: Holmgr.) *Till växtsätt och storlek lik föreg.; mössan något kortare.*

†† Peristomet enkelt, af 16 fullständiga tänder; sambyggare.

* Mössan nående långt ned på fr.skaftet, i nedre kanten långt fliktandad; kapseln alltid slät.

3 E. *ciliata Hoffm.* bladen *äggrundt aflånga, trubbiga* med kort *mjuk* udd, helbräddade, med *i ell. under udden försvinnande* nerv; kapseln *utan* bihang vid basen, med *brandgult* peristom; mössan nedtill *likformigt* tandad. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.1001,f.2; 1416,f.2. Thed.M.exs.127. R.Hn.Bryac.exs.157.

Klippspring. (*Lpl.—Sk.* Belteberga. — *N.*) *Tufvad, med vanl. omkring tumshög stjelk; bladudden ljusgul; fr.skaftet omkr. ½ t. högt, mössans regelbundna tandbräm i början inböjdt under kapseln, bildande en sluten hinna, ofta brandgult. — Leersia H. L. fimbriata Brid. E. laciniata Lindb.*

4 E. *apophysata N. & Hornsch.* bladen *smalare* än hos föreg., *aflångt lancettlika, spetsade,* med vanl. längre udd, helbrädd., med *utlöpande* nerv: kapseln *med* kort, halslikt bih. vid basen och *ljusrödt* peristom; mössan nedtill *oordentligt* tandad. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.158.

Fjellklipp. r. (*Lul. Lpm.* Sähkok; Kerkevare. *Um. Lpm.* Laxfjellet. — *N.* Nordl. Salten, på Solvaagtind; Helgeland, Örtfjeld vid Dunderlandsdalen: A. Bl. & Arn. Dovre enl. Scheutz.) *Stor som föreg., med märkbart större mössa, hvars tandbräm slutl. bortfaller; kapselns bihang brungult, föga smalare än kapseln. — E. affinis H. fil. enl. Lindb.*

** Mössan nående ned till kapselns bas ell. föga längre, nedtill omärkl. naggad; kaps. rakstrimmig ell. slutl. fårad.

5 E. *rhabdocarpa Schwægr.* bladen *knappt* konkava, äggrundt—aflångt lancettlika, trubbade, med kortare ell. längre hårlik udd, och *i eller under udden upphörande* nerv; kapseln från *vidgad bas, utan* bihang, smalt *äggformigt* aflång, *rakstrimmig,* slutl. fårad, med vanl. *högrödt* peristom. ♃ 7, 8. — *β leptodon Lindb.* lågväxt, med kortare, vanl. långt håruddiga blad, kortare, mindre tydl. strimmig kapsel. Fig. Br.eur. Fl.D.2127. R.Hn.Bryac.exs.160.

Klipp. r. (*Lpl.—ÖG. VG.* Billingen: Wahlst. *Boh.* Strömstad: G. Theel; Christinedal. *Öl.* Karlevi: Lindb.; Åhs alvar och Horns sjöbranter: Zett. *Gotl.* Grumpevik i Vamlingbo. — *N.* — *β N.* Dovre enl. Lindb. i Spitsb. M.) *Till storlek och växtsätt lik E. ciliata, för hvars var. den ansågs af Wg. — E. affinis H. fil. enl. Sch.*

6 E. *brevicolla Sch.* bladen *starkt* konkava, äggrundt aflånga, trubbade, de nedre med kort, de öfre med lång *hårudd, bildad af den utlöpande* nerven; kapseln *cylindrisk, med kort halslikt* bihang, djupt fårad, med *hvitaktigt* peristom. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.159.

Klipp., sand. st. r. (*Lul. Lpm.* Puolaure; Snjärak; Sähkok; Kaddepakte etc.: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Laxfjellet: Stuorware. *Jemtl.* Frösön: Hgn. *Herjed.* Malmagen: Oldb.; Ulfberget vid Viken. *Uppl.* Uppsala, Polacksbacken. — *N.* Finnm. Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr. Nordl. Dunderlandsdalen: A. Bl. & Arn. Trondhj. st., mell. gästgg. Volan och Soknæs. Dovre, flerest. Gudbrandsd. vid Tofte: Sch.; Laurgård: Hgn. Bergen st. Leirdalsören: Lor. Gravfossen nära Modum. Næs jernverk. Christiania, på Egebjerget.) *Vanl. något mindre än de föreg., med knappt en linie lång kapsel, på 3—5 lin. långt skaft. — E. longicolla var. Br.eur.*

††† Peristomet ofullständigt af högst flygtiga tänder, eller felande; sambyggare.

7 E. *vulgaris H.* bladen aflånga—tunglika, *trubbade* med *kort,* stund. hårlik udd och *i ell. under spetsen försvinn.* nerv; mössan nående till kapselns *bas,* i nedre kanten *helbräddad,* blekt gulgrön; kaps. slät, utan bihang, med intet ell. snart affallande, hvitt och ofullständigt peristom. ♃ 4—6. — *β elongata:* stj. tufvad, mer än tumshög, med bredare blad. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.156.

Tor. st., mur. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β ÖG.* Omberg.) *Stjelken hos hufvudformen*

vanl. 2—3 lin. hög, med föga högre fr.skaft. — *Bryum extinctorium L. Sp. Pl.* (α). *Encalypta extinct. Sw. och ed.9.*

8 E. *commutata N. & Hornsch.* bladen bredt lancettlika, *spetsade*, med *utdragen syllik* udd, bildad af den *utlöpande* nerven; mössan nående *långt ned* på skaftet, i nedre kanten *omärkligt sargad*, brunaktig; kapseln slät, ofta något krökt, utan bihang och peristom. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.1425. R.Hn.Bryac.exs.155.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Lul. Lpm.* Wirihaure; Kerkevare: Alkavare; Kaddepakte: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen. *Herjed.* Midtåkläppen: Oldb. — *N.* Finnm. Hvassbrun och Aglappen i Maalselvdalen: Hgn. Nordl. Dunderlandsdalen, Bredikfjeld: Bl. & Arn. Trondhj. st., Meelhuus. Dovre mångenst.) *Stjelken vanl. ½—1 tum hög; fr.skaftet n. lika högt; mössan mycket glänsande.* — *E. alpina Sm. E. affinis Schwægr.*

31 Flocken **Orthotricheæ.**

74. ORTHOTRICHUM *Hedw.* *)

† **Fruktskaftet kortare än kapseln, knappt nående öfver bladen.**

* **Peristomet dubbelt; det inre af 16, breda tandlika cilier.**

1 O. *Lyellii Hook. tvåbyggare;* bladen utdraget och smalt lancettlika, långspetsade, med helbräddade, *platta* kanter, vågiga, torra *krusigt vridna, på båda sidor bärande talrika, ledade, bruna groddtrådar;* kapseln något utskjutande, *fårad*, med perist:s inre tänder *rödaktiga*, i kanten *föga* sargtandade; mössan *mycket* hårig. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2493,f.2. R.Hn.Bryac.exs.255.

Trädstamm. r. (*Sk.* teml. allm. *Blek.* Vämö m. fl. st. *Smål.* mångenst. i söd. och vest. del.; äfven vid Jönköping, Ryhof enl. Scheutz. *Hall.* allm. *VG.* Hunneberg; Göteborg, äfv. m. fr.; samt *Södml.* vid Sandemars herrg. på Dalarö: Holmgr. *Öl.* Böda: Lindb.; Ottenby: Zett. — *N.* Laurvig. Krokklefven. Bergen st. Osteröe.) *Stor, 1½—3 tum lång, ofta hängande med uppböjda toppar; bladen i friskt tillstånd starkt utsperrade. Frukt sälls. De på bladen framskjutande trådarne grena sig och alstra nya plantor.*

---

*) Då de från fruktskaftets längd, peristomets och mössans beskaffenhet hemtade kännetecknen, ehuru oundgängliga för arternas undersökning och bestämning, endast kunna läggas till grund för en artificiel anordning, meddelas här nedan en på deras naturliga frändskap grundad öfversigt af samma arter:

a. Obtusifolia.
1. obtusifolium. 2. gymnostomum.

b. Affinia.
3. affine. 4. fastigiatum. 5. patens. 6. Rogeri. 7. tenellum. 8. pumilum. 9. Schimperi. 10. stramineum. 11. alpestre.

c. Speciosa.
12. speciosum. 13. Killiasii. 14. macroblephare. 15. Blyttii. 16. Sommerfeltii. 17. arcticum

d. Diaphana.
18. diaphanum.

e. Lejocarpa.
19. lejocarpum. 20. Lyellii.

f. Pulchella.
21. pulchellum.

g. Rupestria.
22. cupulatum. 23. Sturmii. 24. rupestre. 25. urnigerum. 26. anomalum. 27. lævigatum.

2 O. *lejocarpum* Br. & Sch. *sambyggare;* bladen från bredare bas lancettlika, spetsiga, med helbrädd., *tillbakavikna* kanter, torra *raka,* uppräta, *utan groddtrådar;* kapseln *insänkt, slät,* med inre perist:s tänder *hvitgula,* i kanten *starkt* sargtandade; mössan *gleshårig.* ♃ 5. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.516.
Trädst., säll. sten. r. (*Sk.—Gestr. Ner.* Ullaviklint: C. Hn. *Verml.* Christinehamn. *Dalsl.* Hafsås i Fröskog. *VG.* Göteborg: Hgn. *Hall.* Bårarp. *Boh. Öl.* Tveta: Zett. — *N.* Laurvig. Bergen st.) *Tumshög, vanl. ljusgrön; utmärkt af den fullkomligt släta kapseln och det inre peristomets beskaffenhet. — O. striatum H.*

** Perist. dubbelt; det inre af 16, fina, hårlika cilier; sambyggare.

3 O. *urnigerum* Myr. bladen aflångt lancettlika, *spetsiga,* med helbrädd., tillbakavikna kanter; fr.skaftets slida *hårig;* kapseln *framskjutande,* äggformig, med *vidgad* bas, slutl. *hopdragen under mynn.,* och derigenom *urnelik, lätt refflad;* cilierna af en *dubbel* cellrad; mössan *hårig.* ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.41.
Klipp. r. (*Uppl.* Uppsala. *Stockh. Södml.* Eskilstuna, på Villstabergen etc. *ÖG.* Omberg, vid Alvastra: Holmgr. *Smål.* Jönköping: Scheutz; Eds socken i Kalm. län.) *Något gulaktigt grön, löst tufvad och glesbladig, tumshög ell. högre, med stor gulbrun kapsel.*

4 O. *diaphanum* Schrad. bladen aflångt lancettlika, hastigt sammandragna till en *hvit, genomskinlig,* småsågad spets, helbräddade, med tillbakavikna kanter; fr.skaftets slida *glatt;* kapseln *insänkt,* aflång, med mot skaftet *afsmalnande* bas, *icke* hopdragen under mynn., *otydligt strimmig;* cilierna af *en enda* cellrad; mössan *glatt* ell. med *få* strödda hår. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Fl.D.1420,f.1; 2494,f.1. Lindgr.M.exs.83. R. Hn.Bryac.exs.315.
Träd, säll. sten. r. (*Sk.* Lund, Reften, Knästorp; Kronetorp etc. *Blek.* Carlskrona, i Hoglands park. *Smål.* Algutsboda prestg.; Jönköping: Zett. *ÖG.* Kumla gästgg.; Vinnerstad. *Stockh.* vid Gungan; Observatoriibacken; Kungsholmen; Kastellholmen. *Ner.* Örebro flerest.: C. Hn. *VG.* Kinnekulle; Roo; Lidköping. *Öl.* Mörbylilla och vid Thorslunda kyrka: Zett. *Gottl.* Helvig sn; Tjengdarfve gästgg.: Hgn.) *Knappt halftumshög, mycket mjuk, höggrön, utmärkt af de hvita bladspetsarne.*

*** Perist. dubbelt; det inre af 8, fina, hårlika cilier [hos *O. rup., stram.* och *Rogeri* stund äfven 16].

a — Mössan tydligt hårig; sambyggare.

α — Kapseln yngre n. slät.

5 O. *speciosum* N. v. Es. bladen lancettlika långspetsiga, med tillbakavikna kanter, cell. i spetsen större än i bladets midt; fr.skaftets slida hårig; kapseln utskjutande, aflång, äldre oordentligt fårad; mössan stor, n. klocklik, mycket hårig. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2493,f.1. Lindgr.M.exs.79. R.Hn.Bryac.exs.254.
Trädst., stenmur. (*Sk.—Herjed.* och *Angml. Öl.:* Zett. — *N.*) *Stor, 1—2 tum hög, löst tufvad, med uppstigande stjelkar, nedtill rostbrun, upptill grön; lätt igenkänlig på den utskjut., n. släta kapseln och mycket håriga mössan.*

β — Kapseln med tydliga, upphöjda ränder.

6 O. *rupestre* Schleich. bladen från bredare bas lancettlika *spetsiga,* med tillbakavikna kanter, utböjda, *torra styft tegellagda, svagt* papillösa, i spetsen af *små* celler; fr.-skaftets slida glatt; kapseln insänkt ell. något utskjutande, äggformig, fårad; mössan kägellik, *mycket* hårig. ♃ 6—8. — *β Sehlmeyeri:* mer än tumshög, brun- ell. gulgrön; kaps. något utskjut.; mössan mer hårig. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.15. R.Hn. Bryac.exs.314.
Klipp. (*Sk.—Lpl. Öl. Gottl.* — *N.*) *Tumshög ell. mera, vanl. mörkgrön, ofta n. svart, styfvare än föreg. och de följ. i afd.; perist:s cilier mycket flyktiga. Af Lindb. funnen på Gottl. med 16 cilier. — O. rupincola Funck.*

7 O. *affine* Schrad. bladen torra, vanl. något *utstående, starkt* papillösa, för öfr. som hos föreg.; fr.skaftets slida glatt; kapseln *något utskjutande,* aflång, med afsmalnande hals, och *smala* ränder, äldre fårad; mössan kägellik, tunn, brungrön, *glest* korthårig. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2493,f.1. Lindgr.M.exs.77. R.Hn.Bryac.exs.253.

Trädst., säll. sten. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Jemtl. Boh. Öl.*: Lindb. och Zett. — *N.*) *Omkring tumshög, löst tufvad, rent grön, mest lik O. speciosum och följ. art.*

8 O. *fastigiatum Bruch:* bladen *som hosföreg.*, men *kortare* och *omärkligt* papillösa; kaps. mer insänkt, ovalt aflång, med *bredare* ränder, *kortare* peristom och cilier; mössan klocklik, fastare, blekgul—brunaktig, *gleshårig.* ♃ 5. Fig. Br.eur. Fl.D. 2615,f.2. Lindgr.M.exs.78.

Trädstamm. (*Sk.—ÖG. Södml.* Nyköping: C. Ind. *Stockh. Ångml.* Säbrå, Grofellsberget: Arn. *Ner.* Villingsberg: C. Hn. *VG. Hall. Öl.* Ottenby, Thorslunda etc.: Zett.; Ormöga och Böda: Lindb.) *Tumshög, tätt tufvad, nära beslägtad med föreg. Skiljer sig jemte de 3 föreg. med. storleken och de vanl. talrika gamla kapslarne på stjelkens sidor från de 3 följ., som vanl. äro ganska lågväxta och mera undantagsvis hafva äldre qvarsitt. kapslar på sidan.*

9 O. *tenellum Bruch:* bladen från bredare bas lancettlika, med *trubbad* spets, tillbakavikna kanter, *svagt* papillösa; fr.skaftets slida *glatt;* kapseln något utskjutande, *aflångt cylindrisk,* med *breda* ränder, *slutl. hopdragen under* mynn.; mössan kägellik, blekt gulgrön, gleshårig. ♃ 5. Fig. Br.eur.

Trädstamm. r. (*Sk.* Lund, vid Helgonabacken. *Verml.* Christinehamn, på aspstammar vid Gustafslund enl. C. Ands. Diss.) *Mycket mindre och spädare än de föreg., knappt ½ tum hög, ljusgrön; utmärkt af den smala kapseln, hvars breda ränder äro mer höggula än de mellanliggande ytorna.*

10 O. *patens Bruch:* bladen från smalt äggrund bas lancettlika, *spetsiga,* med nedtill tillbakavikna kanter, fint, men *tydligt papillösa;* fr.skaftets slida *hårig;* kapseln insänkt, *tjockt äggformig,* med *smala* ränder, slutl. *urnelik* med utböjd mynning; mössan klocklik, blekgul, gleshårig. ♃ 5. Fig. Br.eur.

Trädst., sten. r. (*Stockh.* på klippor vid Ältasjön, ymnig; Dalarö; samt *VG.* Göteborg; och *Gotl.* Klinte: Holmgr. — *N.* Bergen st. Balholmen; Kirkeböe; Vik enl. Wulfsb.; Sausund; Svanöe. Dovre, på klipp. mellan Drivstuen och Vårstien.) *Liten som föreg. ell. omkr. ½ tum hög, löst tufvad, ljusgrön ell. gulgrön; kaps. yngre blekgul, med gula ränder, slutl. brunaktig och icke olik den hos O. urnigerum.*

11 O. *alpestre Hornsch.* bladen *utdraget och smalt* lancettlika, *spetsiga,* med tillbakavikna, upptill tätt *smånaggade* kanter, *fint papillösa;* fr.skaftets slida *hårig;* kapseln något insänkt, oval, med *breda* ränder, slutl. jemte mössan *som hos föreg.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, i Walleskogen: Holmgr. *Pit. Lpm.* Peljekaisse. *Um. Lpm.* Laxfjellet. *Jemtl.* Fröberget enl. Ångstr. — *N.* Finnm. Sverrevol i Maalselvdalen; samt Flöjelfjeld vid Tromsö: Hgn. Dovre, mell. Drivstuen och Vårstien; Kongsvold. Bergen st., flerest. i Sogn: Wulfsb.) *Halftumshög, gul- ell. brungrön, mest lik O. stramineum, men skiljd med de mjukare, tydligare papillösa bladen, den tjockare, mer blekgula kaps. samt den vidare och blekare, något mer håriga mössan.*

b — Mössan glatt ell. n. glatt.

a — Sambyggare.

12 O. *stramineum Hornsch.* bladen och fr.skaftets slida *som hos föreg.;* kapseln insänkt, äggformigt aflång gulbrun, med breda, *brandgula* ränder, slutl. *något hopdragen* under mynn.; mössan klocklik, hvitgul med brun spets, glatt ell. med några få hår. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.82.

Trädstamm. r. (*Sk.* Trolleholm; Arendala; Häckeberga etc. *Hall.* Fröllinge. *VG.* Göteborg: Holmgr.; Halle- och Hunneberg; Kinnekulle. *Verml.* Höglunda i Nor sn. *Smål.* vest. delen; samt vid Vexiö och Vestervik enl. Scheutz. *ÖG.* Motala sn. vid Hålberget. *Stockh.* Nyckelviken; Drottningholm. *Ångml.* Grofell i Säbrå sn: Hgn. *Öl.* flerest.: Zett. — *N.* Laurvig. Næs jernverk. Bergen st., Öfridsdal vid Vik i Sogn: Wulfsb.) *Omkr. ½ tum hög, vanl. gulgrön; perist:s cilier variera 8 och 16; mössan kort, af mycket ljus färg.*

13 O. *Rogeri Brid.* bladen aflångt—jemnbredt lancettlika, *trubbiga,* med tillbakavikna helbräddade kanter, *icke* papillösa, *af stora celler;* fr.skaftets slida *glatt;* kapseln utskjutande, *aflångt päronlik* ell. klubblik, med tvär bas mot skaftet, *breda ränder*

af samma färg, icke hopdragen under den vida mynn.; mössan klocklik, *hvitaktig,* glatt. ♃ 6, 7. Fig. Schimp.Br.eur.Suppl.

Trädst. r. (*Sk.* Lund, Helgonabacken. *Öl.* Karlevi: Lindb. — *N.* Skydsmoe i Romerige. Bergen.) *Stor som föreg., mycket mjuk, blekgrön. Utmärkt af de trubbiga, på undre sidan mer blekgröna bladen med ovanl. stora celler, samt den genomskinliga tunna kapseln, med uppblåst fårad hals. Var. med 8 och 16 cilier i inre perist. — O. pallens Bruch enl. Sch.*

14 O. *Schimperi Hamm.* bladen n. äggrundt lancettlika, *trubbade ell. med kort udd,* tillbakavikna helbrädd. kanter, *svagt* papillösa; fr.skaftets slida *glatt;* kapseln *insänkt,* tillhopa med den *korta* vida, mot skaftet *tvärt afsatta* halsen *elliptisk,* slutl. aflång, med breda brandgula ränder; mössan *vidgadt klocklik,* glatt ell. med några få hår. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. [*O. pumilum*]. Lindgr.M.exs.15. R.Hn.Bryac.exs.252.

Trädstamm. ell. sten. (*Sk.—Helsl.* och *Jemtl.* — *N.*) *Omkr. halftumshög, mörkgrön, nära beslägtad med följ., men med blad, kapsel och mössa kortare och bredare än hos denna; äfven perist:s tänder och cilier något kortare, de sednare endast vid basen bildade af 2 cellrader. — O. fallax Sch. Syn. O. pumilum Br.eur.*

15 O. *pumilum Sw.* bladen lancettlika, *spetsiga,* för öfr. som hos föreg.; fr.skaftets slida *glatt;* kapseln slutl. *mer utskjutande,* tillhopa med den *lika långa,* ned till skaftet *smån. afsmalnande* halsen *aflång,* slutl. cylindrisk, för öfr. som hos föreg.; mössan *kägellik,* glatt, ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. [*O. fallax*]. Lindgr.M.exs.14.

Trädst. säll. sten. (*Sk.—Gestr.* Gefle. *Ner.* och *Verml. Öl.:* Zett. — *N.*) *Ofta växande tillhopa med föreg. och likasom den rikt fruktbärande. Perist:s cilier ända till spetsen bildade af 2 cellrader. — O. fallax Bruch och Br.eur.*

β — Tvåbyggare.

16 O. *obtusifolium Schrad.* bladen *konkava,* äggrundt aflånga, med *rundtrubbig, genomskinlig, smånaggad spets, nedom midten inböjda kanter, starkt papillösa;* kapseln insänkt, äggformigt aflång, med *lång, nedåt afsmalnande* hals, fårad; mössan klocklik, upptill brun och *sträf* af omärkl. hår. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.42. R.Hn.Bryac.exs.311.

Trädst. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Nordl.) *3—8 lin. hög, ljus- ell. blågrön, mjuk, med i torrt tillstånd tegellagda blad, hvilka ofta på ytan bära dylika klubblika groddtrådar som hos O. Lyellii.*

**** Peristomet enkelt [utan cilier]; sambyggare.

17 O. *cupulatum Hoffm.* bladen aflångt lancettlika, spetsiga, med tillbakavikna kanter, i spetsen af mycket små celler och *otydl.* papillösa: kapseln insänkt, rundadt äggformig, *slutl. urnelik, ända till basen fårad,* med *strålformigt utstående* peristom; mössan kort och *vidgadt klocklik, gles*hårig. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2494,f.2. Lindgr. M.exs.74. R.Hn.Bryac.exs.312.

Klipp. (*Sk.—Uppl.* Uppsala. *Ner.* och *Verml. Helsl.* Hudiksvall: Holmgr. *Öl.* alvaret: Lindb. — *N.*) *Nära tumshög, teml. tätt tufvad, mörk- ell. brungrön, med upprätta stjelkar och i torrt tillstånd tegellagda blad; mössan vanl. blekt gråbrun, starkt vidgad, med få, stund. n. inga hår.*

18 O. *Sturmii Hornsch.* bladen mot spetsen *starkt* papillösa, för öfr. *som hos föreg.;* kapseln insänkt, äggformig, *slät, endast upptill svagt* fårad, slutl. något hopdragen under mynn., med *upprätt* peristom; mössan n. kägellik, hårig. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.2560,f.2. Lindgr.M.exs.75. R.Hn.Bryac.exs.313.

Klipp. r. (*Smål.* Urshult, vid kyrkan; samt vid Åreda gästgg. och Vexiö: Scheutz. *ÖG. VG. Ner.* Skogaholm: Ullaviklint: C. Hn. *Stockh.* flerest. *Uppl.* Uppsala. *Helsl.* Hudiksvall, på Getberget. *Herjed.* Funnesdalsberget. *Jemtl.* Frösön; samt *Medelp.* Sundsvall: Holmgr. *Ångml.* Säbrå, Grofellsberget: Arn. *Lul. Lpm.* Kerkevare; m. fl. st.: Holmgr. *Gotl.* Thorsborgen. — *N.* Dovre. Nordl.) *Vanl. större och lösare tufvad än föreg., med uppstig. stjelkar, n. svartgrön; utmärkt af den endast under mynn. svagt strimmade, för öfr. släta kapseln och den smalare, mer håriga, gula mössan.*

***** Peristom felande; tvåbyggare.

19 O. *gymnostomum Bruch:* bladen *konkava,* torra tegellagda, äggrundt aflånga, *trubbiga,* med *ända upp till spetsen* invikna kanter, *starkt papillösa;* kapseln insänkt, oval, med *kort, mot skaftet tvär* bas, n. röda ränder; mössan liten, klocklik, glatt ell. gleshårig. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.310.
Trädst., helst aspstamm. (*Sk.—Gestr.* Gefle. *Ångml.* Örnsköldsvik. *Vestml.* Sätra. *Ner.* flerest. *Verml.* Carlstad, vid Sandbäcken. *VG.* Göteborg: Holmgr. — *N.* Christiania.) *Mest lik O. obtusif., äfven till de på bladen befintliga groddtrådarne, men vanl. något gröfre, brunaktigt grön, och äfven i sterilt tillst. skiljd med de ända upp i sjelfva spetsen starkt invikna bladkanterna.*

†† Fruktskaftet märkbart längre än kapseln, uppskjutande öfver bladen; sambyggare.

* Peristomet dubbelt.

a — Bladen spetsiga; det inre perist. af 16, glest taggiga cilier.

∠ 20 O. *pulchellum Sm.* bladen lancettlikt jemnbreda, spetsiga, med nedtill tillbakavikna, upptill platta kanter, papillösa, torra böjda hit och dit; kapseln aflång, slät ell. med otydl. ränder, slutl. cylindrisk, fårad, med yttre perist:s tänder *rödbruna;* mössan klocklik, glatt. ♃ 5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.256.
Trädst. r. (*Sk.* Törringe; Dalby; Alnarp; Lund, vid Reften och Fogelsång m. fl. st.; Röddinge; Trolleholm.) *Knappt halftumshög, mjuk, ljusgrön; lätt igenkänlig på den lilla, ljusgula kapseln, med dess röda peristom.*

b — Bladen trubbiga, ell. med smalare, trubbad spets; cilier 8 [hos *O. macrobl.* äfven 16].

α — Cilierna platta, tandlika, papillösa, i kanten bugttandade.

*21 O. *macroblephare Sch.* bladen *aflångt—lancettlikt jemnbreda,* trubbiga, med tillbakavikna kanter, starkt papillösa; kapseln aflång—cylindrisk, tätt under mynn. *med 8 korta och svaga ränder,* för öfr. slät; inre perist:s cilier *dels 16, dels 8,* af de yttre tändernas längd, *breda, starkt bugttandade;* mössan kägellik, n. *glatt, hvitaktig.* ♃ 6—8. Fig. Schimp.Br.eur.Suppl.
Klipp. i fjelltr. r. (*N.* Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold. Gudbrandsd., på Lomseggen: Moë enl. Sch.) *Omkring tumshög, brungrön, med i torrt tillstånd tilltryckta ell. hit och dit krökta blad. Till cilierna närmast jemförlig med O. lejocarp., men tillika mycket närbeslägtad med följ. art, hvaraf Lindb. anser den endast vara en varietet.*

*22 O. *Killiasii C. Müll.* bladen från bredare, *n. äggrund bas, vid midten hopdragna* till en aflångt jemnbred, trubbad spets, för öfr. som hos föreg.; kapseln smalt cylindrisk, *slät;* inre perist:s cilier *8, smalare och mindre djupt bugttandade;* mössan klocklik, *gleshårig, gul.* ♃ 7. Fig.
Klipp. i fjelltr. r. (*N.* Dovre, flerest., t. ex. nära Kongsvold, vid foten af Högsnyta enl. ex. af Lorentz.) *Omkring tumshög, teml. tätt tufvad, brun med ljust gulgröna toppar, bredare blad, smalare och slätare kapsel än föreg., ehuru, enl. hvad. Lindb. i sina Spitsb. Moss. visat, till peristomet föga skiljd. Äfven beslägtad med O. specios., hvaraf Sch. ansett den vara en fjellform: O. spec. var. alpicola Sch. mskr.*

β — Cilierna trinda, hårlika, genomskinliga och glatta, mycket kortare än yttertänderna.

*23 O. *Sommerfeltii Sch.* bladen från bredare bas aflångt lancettlika, med trubbad, grundt och ojemnt naggad spets, *tillbakavikna* kanter, *stora,* qvadratiska och rektangulära, *genomskinl.* basceller, *glatta* [utan papiller]; kapseln *långt skaftad,* af den långt nedlöp. halsen päronlik, slutl. urnelik, *med breda ränder och starkt fårad hals;* mössan kägellik, gleshårig. ♃ 7, 8. Fig. Sch.Br.eur.Suppl.
Klipp. i fjelltr. r. (*N.* Finnm. Talvig; samt Nordl. vid Vendsæt i Skjerstad: Lor. Klippor vid Saltenfjord: Somf. enl. Sch.) *½—1 tum hög, i täta tufvor af brungrön färg, med löst tegellagda blad.*

*24 O. *arcticum Sch.* bladen som hos föreg., med *smalare,* trubbad spets, *smärre,* rektangulära basceller, gula hörnceller, *tydligt papillösa;* kapseln *kortare* skaftad, *n. slät;* för öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig. Sch.Br.eur.Suppl.
Klipp. vid kusten, r. (*N.* Finnm. Hammerfest: C. Hn; Talvig: Lor.; Kaafjord; samt vid Tromsö: Bl. enl. Sch. Nordl. Bodö; samt Vendsæt i Skjerstad: Lor.) *Till storlek och växtsätt lik föreg., men med mer tätt sittande, tegellagda blad. Hos båda äro bladen bredare och tunnare, mer trubbiga och hafva kanterna längre upp emot spetsen tillbakavikna än hos följ. art. Lorentz' ex., lemnade under namn af O. Blyttii, höra tydl. hit.*

*25 O. *Blyttii Sch.* bladen jemnbredt lancettlika, *spetsade, med sjelfva spetsen trubbad, nedom midten* tillbakavikna, *upptill platta* kanter, vid basen strimmiga, *starkt papillösa;* kapseln *teml. långt* skaftad, med kortare och tjockare hals, päronlik, slutl. urnelik, *starkt fårad;* mössan som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Sch.Br.eur.Suppl.
Klipp. r. (*N.* Christiania: Blytt enl. Sch.) *Tumshög, teml. grof, mörkt brungrön; bladen torra löst tegellagda, med stora, ofta 2klufna papiller, och mindre genomskinliga basceller än hos de 2 föreg.; kapseln gul, yngre n. slät.*
(O. anomalum β saxat.)

** Peristomet enkelt.

*26 O. *lævigatum Zett.* bladen från bredare bas aflångt lancettlika, *spetsade, med trubbad* spets, tillbakavikna kanter och *små* basceller, *starkt papillösa;* kapseln aflång, slutl. cylindrisk, *fullkomligt slät;* mössan *mycket* hårig. ♃ 7. Fig. Sch.Br.eur.Suppl.
Klipp., sten. r. (*N.* Lomsfjellen, vid Rödsheim. Bergen st., Borgund: Lor.) *Omkring tumshög, svartaktig med gröna toppar, tätt tufvad och tätbladig; bladen torra tegellagda; kapseln gul, alltid utan ränder, med kort hals.*

27 O. *anomalum H.* bladen från bredare bas lancettlika, småningom tillspetsade, med mer och mindre tillbakavikna kanter, stora basceller, *svagt* papillösa; kapseln oval—aflång, *med 16—8 ränder,* slutl. något urnelik, *fårad;* mössan vanl. *gles*hårig. ♃ 5, 6. — *β saxatile:* bl. smalare, hvass-spetsiga; kaps. smalare, n. cylindrisk, med 8 tydl. och långa ränder; dels inga, dels 8 cilier. Fig. Br.eur. och Sch.Br.eur.suppl. Fl.D.1420,f.2; 2615,f.1. Lindgr.M.exs.76. *β* Sch.Br.eur.suppl.
Klipp., sten., säll. träd, *β* kalksten. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β Ner.* Dylta; Blacksta i Kumla m. fl. st., samt *VG.* Billingen, nära Sköfde: C. Hn. *Boh.* Koön vid Marstrand: O. G. Blomb. *Öl.* allm.: Lindb. *Gotl.* flerest.: Cleve enl. Lindb.) *½ till mer än 1 tum hög, mörkgrön. Hufvudformens kapsel har vanl. 16 långa ränder, hos β är hvarannan kort och otydlig. — β O. saxatile Wood.*

75. ULOTA *Mohr.*

† Peristomet dubbelt; det inre af 8, säll. 16, cilier; sambyggare.

* Bladen i torrt tillstånd raka och styft tegellagda [icke vridna ell. krusiga], med tillbakavikna kanter.

1 U. *Hutchinsiæ Sch.* bladen från äggrund ell. aflång bas lancettlika, *kort*spetsiga, med n. utlöpande nerv, *svagt* papillösa; hanblrna litet nedom fr.skaften, på samma gren som dessa; kapseln vanl. långt skaftad, oval, slutl. aflång med smalare mynn., fårad, med 8 cilier; mössan mycket hårig. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.343.
Klipp. (*Lpl.—Blek.* och *Sk.* — *N.*) *Omkring ½ tum, säll. tumshög, svartaktig, med kortare och rakare, mer tilltryckta blad än de öfriga i slägtet; bladens celler hälften mindre än hos följ. — Orthotrichum Sm. och ed.9. O. crispum γ Wg.Fl.Su. O. americanum PB Ulota americ. Lindb.*

** Bladen i torrt tillst. mer och mindre krusigt vridna, med platta kanter.

a — Hanblrna i spetsen ell. på sidan af en egen gren.

2 U. *curvifolia Brid.* bladen från bredare bas smalt lancettlika, spetsiga, med nedom spetsen upphör. nerv, *tätt och starkt* papillösa; kapseln som hos föreg., men *märkbart mindre;* mössan hårig, nedtill flikig. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.109. Sill.M.exs.171 [*Ort. Hutchinsiæ*].
Klipp. r. (*Lpl.—Gestr. Dal.* och *Verml. Dalsl.* — *N.* ned till Kongsberg.) *Nära tums-*

hög, vanl. nedtill brun, upptill gulgrön, stundom mer svartaktig, alltid gröfre än föreg., och med de längre och smalare, något krusigt vridna bladen mer erinrande om de följ. arterna. — Orthotrich. Wg. Fl. Lapp. och ed.9. O. crispum β Wg. Fl. Su.

b — Hanblrna litet nedom fr.skaften, på samma gren som dessa.

3 U. *Bruchii Hornsch.* bladen från något bredare bas jemnbredt lancettlika, spetsiga, torra *något* krusigt vridna; kapseln långt skaftad, oval, med lång hals, slutl. *mycket lång* och smal, *med smal mynning,* fårad; mössan mycket hårig. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. [*Orth. coarctat.*]. Lindgr.M.exs.80. R.Hn.Bryac.exs.344.
Trädst. r. (*Sk.—Uppl. Vestml.* och *Ner. VG. Dalsl. Boh.* — *N.* till Trondhj. st.) *Växer i ½—1 tum höga, små rundade tufvor af grön ell. gulgrön färg; hufvudsakligen skiljd från de 2 följ. med den större, slutl. mycket smala, både uppåt och nedåt småningom afsmalnande, under mynn. icke hopdragna kapseln. — Orthotrichum Wils. och ed.9. O. coarctatum Br. & Sch.*

4 U. *crispa Brid.* bladen som hos föreg., torra *starkt* krusiga och hopvridna; kapseln som hos föreg., men *hopdragen under den vidgade* mynn.; mössan mycket hårig. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.178, 521.
Trädst. r. (*Sk.—Helsl. Vestml.* och *Ner. Boh. Öl.* Borgholm; Böda: Zett.; Melböda: Lindb. — *N.*) *Till storlek och växtsätt lik föreg., vanl. gul- ell. brunaktig, med starkare krusiga blad och något kortare fr.skaft, men längre kapselhals; mest utmärkt af den i äldre tillstånd under mynningen urnelikt hopdragna kapseln. Sporerna rödbruna. — Orthotrich. H. och ed.9.*

5 U. *crispula Bruch:* bladen något *kortare och bredare,* för öfr. som hos föreg.; kapseln *kortare skaftad och mindre, med smalare och otydligare* ränder, slutl. *kort och trubbig, knappt hopdragen* under mynn.; mössan mycket hårig. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.81. R.Hn.Bryac.exs.345.
Trädst. r. (*Sk.—Stockh. Ner. VG. Boh. Öl.* Ottenby: Lindb. — *N.* Christiania. Laurvig. Vestfjorddalen. Bergen. Bogen i Guledalen. Grötten i Romsdalen. Nordl. etc.) *Vanl. mera grön än föreg., med kortare och tjockare kapsel, ännu krusigare ehuru kortare blad, gröna sporer; ofta ytterst svår att skilja. Af gammalt uppgifven t. o. m. för Lpl., hvilket torde bero på förvexling med U. curvif.; då artens utbredning åt norden ej är säkert känd, meddelas här ofvan de nordligaste lokaler, hvarifrån utg. eger säkra ex. — Orthotr. Br. & Sch. och ed.9.*

†† Peristomet enkelt [utan cilier]; sambyggare.

6 U. *Ludwigii Brid.* bladen jemnbredt lancettlika, spetsiga, torra något vridna; kapseln n. *päronlik, slät,* endast vid den *hopdragna* mynningen *kort strimmig,* med *upprätt* peristom; mössan *mycket* hårig. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.342.
Trädstamm. r. (*Smål.* Femsjö, i Hägnen. *Boh.* Christinedal. *Verml.* Kyrkebol i Ny sn. *Vestml.* Ramsbyttan. Löffallet. — *N.* Christiania—Trondhj. st.; Mostamarken.) *Knappt tumshög, gulbrun, med mindre krusiga blad än de närmast föreg.; mest utmärkt af den släta, teml. tjocka kapseln med dess trånga mynning. — Orthotr. Brid. och ed.9. O. coarctatum PB. enl. Sch. Ulota coarctata Lindb.*

7 U. *Drummondii Brid.* bladen från äggrund bas jemnbredt lancettlika, spetsiga, torra vridna; kapseln *klubblik, efter hela längden 8strimmig,* slutl. *fårad,* afsmalnande mot mynn., med *utstående* peristom; mössan *gleshårig.* ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Somf. suppl.t.1. R.Hn.Bryac.exs.341.
Trädst. r. (*Blek.* Jemshög: O. Hamm. *Smål.* Femsjö. *ÖG.* Kolmorden. *Verml.* Kroppa, på Brattberget. *Dalsl.* Tisselskog. — *N.* Bergen st. Kirkeböe, Tingsnäset etc. Trondhj. st. Meelhuus gästgg.; Mostamarken; Merager. Nordl. Ranen flerest.: A. Bl. & Arn.; Salten; Sörensnäs.) *Stjelken kort, nedliggande och rotslående; bladen på stj. och grenarnes nedre del ljusbruna, i grentopparne gulgröna, längs kanten med flere rader ljusare qvadratiska celler. — Orthotr. Hook. och ed.9. O. subrepens Somf.*

††† Tvåbyggare; frukt obekant.

8 U. *phyllantha Brid.* bladen jemnbredt lancettlika, spetsiga, med nedtill tillbakavikna kanter och utlöpande nerv, *som i yttersta spetsen är förtjockad och bär en rundad*

gyttring af små, aflånga, ledade *groddknoppar ell. korta groddtrådar.* ♃. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.346.

Strandklipp., sten. r. (*Sk.* Ifvetofta sn, nedom Årup, Krogstorp och Edenryd. *Blek.* Carlshamn; Verkö. *Hall.* Varberg. *Boh.* Marstrand: Kindb.; Lysekil. — *N.* Stavanger. Bergen st. vid Sognfjorden: Wulfsb. Trondhj. st. Sundalsören i Romsdalen: Scheutz; Trondhjem, Levanger, Vælsö och Stenhaubugten: Arn.; Otteröen. Nordl. Bodö: Holmgr.; Vindsæt vid Saltenfjord: Lor.; Ranen: Arn.) *½—1 tum hög, tufvad, med jemnhöga, uppåt tjockare grenar; svartbrun, endast toppbladen ljusare, brungula och krusiga. — Orthotrichum Br. & Sch. och ed.9. O. jutlandicum Brid*

32 Flocken Zygodonteæ.

76. ZYGODON *Hook. & Tayl.*

1 Z. *viridissimus Brid.* tvåbyggare; bladen aflångt—jemnbredt lancettlika, smalspetsiga, med platta, helbräddade kanter och i spetsen försvinn. nerv, starkt papillösa, torra inböjda ell. vridna; kapseln 3 gånger kortare än sitt skaft, ovalt aflång—smalt päronlik, slutl. fårad, icke hopdragen under mynningen; locket med långt, snedt spröt. ♃ 4, 5. — *β rupestris Lindb.* gröfre och mörkare, med längre och smalare, uddspetsiga, torra vridna blad. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.275 [α & β].

Trädst., β sten. r. (*Sk.* Skärali m. fl. st. i nor. och mell. del. på bokstammar; Lund, Helgonabacken: Berggr. *Blek.* Carlshamn. *Hall.* Fröllinge; Hasslöf. *Smål.* Femsjö; Göberga i Linderås: Scheutz; Klintaberg: Zett. *VG.* Halleberg; Hunneberg m. fr. — *β Smål.* Jönköping och Taberg enl. Scheutz. *ÖG.* Omberg. *Stockh.* mångenst. *Gestr.* Urfjell nära Gefle. *Helsl.* Hemstanäs: R. Hn. *Dalsl.* Lilla Strand i Fröskog; Örndalen i Ör och Dansbo i Dalskog: Kindb.) *½—1 tum hög, löst tufvad, hufvudformen lifligt grön, β mörkgrön ell. brun; bladen mindre än hos arterna i följ. slägte, tunnare och genomskinligare, med tydligare, runda celler; fr.skaftet 2—3 lin. högt. Frukt högst sälls. i Sv. — Bryum Dicks. β Z. rupestris Lindb. Z. virid. β saxicola Mdo.*

77. AMPHORIDIUM *Schimp.*

1 A. *lapponicum Sch. sambyggare;* bladen *från bredare bas* lancettlika, spetsiga, med helbräddade *platta* kanter, i spetsen upphörande nerv, torra *krusigt hopvridna;* kapseln *af skaftets längd,* yngre päronlik, slutl. under den vida mynningen starkt hopdragen och urnelik, fårad; locket med *kort* spröt. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D. 1771. Lindgr.M.exs.25 [de fruktb. ex.]. R.Hn.Bryac.exs.186.

Klipp. r. (*Lpl.* och *VB.—Verml. Ner.* och *Södml. ÖG.* Motala sn. Hålberget: Holmgr.; Omberg; Urberget i N. Vi: Kindb. *Smål.* Klintaberg i Almesåkra: Zett. *VG.* Hunneberg. *Dalsl.* — *N.*) *Tumshög ell. något mera, nedtill brun, upptill mörkgrön, med spröda stjelkar; fr.skaftet omslutet af skärmbladen. — Gymnostomum H. Amphidium Sch.Cor. och R.Hn.Bryac. Zygodon Br.eur. och ed.9. Cylicocarpus Lindb.*

2 A. *Mougeotii Sch. tvåbyggare;* bladen *jemnbredt* lancettlika, spetsiga, med helbrädd. *nedtill tillbakavikna* kanter, n. utlöpande nerv, torra *inböjdt krökta,* icke krusiga; kaps. *hälften kortare* än sitt skaft, för öfr. som hos föreg.; locket med *långt* spröt. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.25 [de sterila ex.]. R.Hn.Bryac.exs.187.

Klipp. r. (*Sk.—Herjed.* Hammaren vid Flon: Oldb. och *Medelp.* Randklöfven: S. Almqv.; Sundsvall; samt *Angml.* Säbrå; och *Jemtl.* Frösön: Hgn. *Pit. Lpm.* Käksa etc. *Lul. Lpm.* Jokkmokk och Qvikkjokk flerest.: Hgn. — *N.* Christiania—Nordl. Finnm. Maalselvdalen: Hgn.) *Vanl. ett par, stundom 4—5 tum hög, i mjuka, svällande, lösa tufvor af nedtill rostbrun, upptill lifligt grön färg, mycket grenigare än föreg. Fruktbärande ex. mycket lägre, knappt tumshöga, hos oss ganska sällsynta. — Amphid. Sch.Cor. och R.Hn.Bryac. Zygodon Br.eur. och ed.9. Cylicocarpus Lindb.*

33 Flocken Ptychomitrieæ.

78. PTYCHOMITRIUM *Fürnr.*

*1 P. *polyphyllum Fürnr.* bladen från äggrund, starkt strimmig bas smalt lancettlika,

kölade, med nedtill tillbakavikna, mot spetsen hvasst sågade kanter, torra krusigt hopvridna; kapseln utdraget skaftad, aflång; locket med långt rakt spröt. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. Fl.D.2685,f.2.

Klipp. r. (*N.* Stavanger. Bergen st. vid staden Bergen; Sogn, nära Laviks prestg.: Wulfsb.; Sellöe; Svanöe. Trondhj. st. Lysöe.) *Tumshög, mjuk, i gulgröna, stund. svartgröna tufvor, med vanl. flere, 3—4 lin. höga fr.skaft tillhopa; kapseln knappt 1 lin. lång, med lika långt spröt. — Bryum Dicks. Trichost. Hook. Racomitrium Brid.*

79. COSCINODON *Spreng.*

1 C. *pulvinatus Spr.* bladen från äggrund bas lancettlika, afsmalnande till en lång, genomskinlig, glest sågad hårudd, starkt strimmiga, med stark nerv; kapseln kort skaftad, något insänkt, omv. äggformig, med koniskt, kort sprötspetsadt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.110. R.Hn.Bryac.exs.276.

Klipp. sten. r. (*Lul. Lpm.* Wastenjaure. — *N.* Nordl. Salten. Bergen st., Sogn mångenst.: A. Bl. & Wulfsb. Gudbrandsd., Elstad i Ringeboe: Berggr.; Lösnæs. Hedemarken, nära Mjösen. Christianiatrakten. Bjerke i Asker.) *Bildar 3—5 lin. höga, täta, men löst förenade tufvor af blågrön färg, gråludna af bladens håruddar. Liknar i öfrigt en Grimmia, till mössan ett Orthotrichum; skiljd från båda med peristomet. — Grimmia cribrosa H. Cosc. cribrosus Spruce.*

34 Flocken **Hedwigieæ.**

80. HEDWIGIA *Ehrh.*

1 H. *ciliata H.* bladen konkava, tegellagda ell. ensidiga, från äggr. ell. aflång bas lancettlika, med lång, *hvit och genomskinlig,* ojemnt tandad spets, nervlösa, *starkt och groft papillösa;* perichæt.bl. med vanl. långt hårbräddad spets; kapseln insänkt, n. klotrund, med plattadt, vårtbärande lock; mössan glatt ell. hårig. ♃ 5, 6. — *β viridis:* bladspetsen icke ell. föga genomskinl. Fig. Br.eur. Fl.D.1532. R.Hn.Bryac. exs.41.

Sten., klipp. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Ljusgrön, torr blåaktig, 1—2 tum hög, löst tufvad, med n. jemnhöga grenar, utan de trådsmala skott, som utmärka följ. — Bryum apocarpon β L. Anoectangium H. Schistidium Brid. Hedwigidium Hn ed.9. Hedwigia albicans Lindb.*

81. HEDWIGIDIUM *Br. & Sch.*

*1 H. *imberbe Br. & Sch.* bladen konkava, torra tätt tegellagda, smalt äggrunda—n. lancettlika, med smal, naggad [icke hvit] spets, n. tillbakavikna kanter, nervlösa, *otydligt papillösa;* perich.bl. med längre, ojemnt naggad spets; kapseln något utskjutande, elliptisk, med snedt koniskt lock; mössan glatt. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Sten., trädst. r. (*N.* Bergen st., Osteröe, på träd.) *Norska ex. bilda gulbruna, 4—6 lin. höga tufvor, med trinda grenar, af hvilka en och annan utlöper i ett trådsmalt skott, och likna fullkomligt pyreneiska ex. Frukt icke funnen i N. Engelska ex. äro 2 tum höga, mörkgröna. — Anoectangium Hook. & Tayl.*

35 Flocken **Grimmieæ.**

82. GRIMMIA *Ehrh.*

† *Schistidium Brid.* Kapseln insänkt ell. längre än skaftet, regelbunden; locket med spröt; sambyggare.

1 G. *maritima Turn.* bladen tätt sittande, från bredare bas lancettlika, smalspetsade, *utan* hinnaktig udd, med grof utlöpande nerv, torra *krökta och något krusigt vridna,* perich.bl. dubbelt längre; kapseln kort skaftad, insänkt, blekt *gulbrun,* n. *halfklotformig,* med *bruna, af små hål genombrutna* tänder; locket konvext, sprötspetsadt. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.2496. Somf.Cr.exs.17. Zett.Grimm.exs.6. R.Hn.Bryac. exs.374.

Strandklipp. vid hafvet. (*Sk.* Kullaberg.—*Boh.* *Stockh.* skärg. *Rosl.* Svartklubben etc. — *N.* hela kusten till Finnm. Hammerfest.) *Knappt tumshög, tätt tufvad och tät-*

bladig, svartgrön ell. brun; utmärkt från följ. genom sina tjockare, tätare hoppackade stjelkar och de smalare bladens krusighet, som gifva den ett helt annat utseende. Bladkant. dels platta, dels tillbakavikna.

2 G. *apocarpa H.* bladen som hos föreg., men *kortare och bredare,* med tillbakavikna kanter och oftast *hinnaktig, hvit* spets ell. hårudd, torra *uppräta och raka;* kapseln n. oskaftad, vanl. insänkt, *rödbrun, bägarlik,* med *purpurröda,* n. hela tänder; locket som hos föreg. ♃ 4—9. — *β gracilis:* utdragen, ofta flytande, med glesare, vanl. något ensidiga bl., med kort hårudd. — *γ rivularis:* utdragen, grenig, med äggrundt lancettl. bl. n. utan hårudd. — *δ alpicola:* bladen bredare, utan hårudd; kaps. utskjut. Fig. Br.eur. Fl.D.480. R.Hn.Bryac.exs.188. *δ* Sw.M.Su.t.1,f.1.
Fukt. sten a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Växer i vanl. tumshöga, stund. mycket högre, mörkgröna, svarta ell. ljusbruna, mer och mindre lösa tufvor; var. i högsta grad. De anförda varr. hafva af en del förf. ansetts för egna arter. — Bryum L.*

3 G. *conferta Funck:* bladen *från n. äggrund bas afsmalnande till en kort, hos de öfversta hårlik spets,* med tillbakavikna kanter, af mycket små celler, torra tilltryckta; kapseln n. oskaftad, insänkt, rundadt bägarlik, med *sprickfulla, brandgula* tänder; locket konvext, med kort spröt. ♃ 5. Fig. Br.eur. Zett.Gr.exs.1. R.Hn.Bryac.exs.189.
Bergvägg. r. (*Stockh.*, vid Nacka qvarnar.) *Tufvorna gröna och mjuka, låga, knappt halftumshöga, men täta, af i torrt tillstånd tagelsmala stjelkar; bladen kortare och af mycket tätare cellväf än hos de föreg.; kapseln liten. — G. apocarpa γ stricta Wg. G. pulvinata Sw.*

†† *Gasterogrimmia Br. & Sch.* Kapseln insänkt, sned, utan peristom [hos den skand. arten]; locket med vårta; sambyggare.

4 G. *anodon Br. & Sch.* bladen konkava, de nedre *äggrunda, spetsade utan hårudd,* de öfre äggr. lancettlika, spetsiga *med lång, hvit och sågad hårudd,* alla med *platta* helbräddade kanter; kapseln på kort krökt skaft, insänkt, *snedt rundad, på ena sidan bukig,* gulröd, *utan peristom,* med plattadt, vårtbärande lock. ♃ 4—6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.375.
Klipp. r. (*Um. Lpm.* på öfversta spetsen af Laxfjellet i Tärna sn. *Herjed.* Midtåkläppen; samt Ulfberget: Oldb. — *N.* Christiania, på Hovedöen: Dr. F. Kiær. Bergen st., Sogn, på Storeskaret vid Wik: Wulfsb.) *Bildar täta, ½ tum höga tufvor, ofvan hvita af de öfre bladens långa hårudd.*

††† *Eugrimmia.* Kapseln med tydligt utskjutande, i yngre tillst. krokigt, ofta nedböjdt [föråldradt mer upprätt] skaft; mössan hättelik.

* Sambyggare; bladens hårudd tydlig, oftast lång.

5 G. *pulvinata Sm.* bladen *aflånga,* med något tillbakavikna kanter, *tvärt sammandragna till en lång, småsågad* hårudd; kapseln elliptisk, *tydligt 6—8randad,* slutl. kantig, med *mörkröda,* n. *hela* ell. i spetsen oordentl. 2klufna tänder; locket konvext, med *spröt af halfva kapselns längd.* ♃ 5, 6. — *β cana:* lägre, hvit af hår, längre än sjelfva bladen. Fig. Br.eur. Fl.D.2307,f.2; 2496,f.1. Lindgr.M.exs.91. R. Hn.Bryac.exs.277. Zett.Gr.exs.8.
Sten., helst kalk-, mur. etc. (*Sk.—Uppl. Ner. VG. Hall.* Varberg: Scheutz. *Öl.:* Lindb. *Gotl.* — *N.* Christiania och Stavanger—Trondhj. — *β* vid hafskusten.) *Växer i små rundade, knappt tumshöga tufvor, med de små kapslarne på 2—3 lin. långa skaft, yngre nedböjda mellan de blågröna bladen. — Bryum L.*

*6 G. *apiculata Hornsch.* bladen äggrundt—smalt lancettlika, med tillbakavikna kanter, af *smärre celler* än hos föreg., *småningom afsmalnande* till en *kort, helbräddad* hårudd; kapseln elliptisk, *slät,* med *brungula, håliga* och klufna tänder; locket konvext, med *vårta* ell. *kort udd.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.
Fjellklipp. r. (*N.* Dovre, på Nystuhöe.) *½—1 tum hög, i täta, upptill gulgröna tufvor, af tjocka, tätbladiga stjelkar; de nedre bladen utan hårudd; kapseln liten, med gult lock.*

7 G. *Schultzii Wils.* (och *Sch. Syn.*) bladen från bredare bas *utdraget lancettlika,* med tillbakavikna kanter, och *stora, qvadratiska, genomskinliga hörnceller* vid basen,

småning. afsmalnande till en *mycket lång, starkt sågtandad* hårudd; kapseln elliptisk ell. omv. äggformig, *8strimmig,* slutl. fårad, med *purpurröda, djupt 2delade* tänder; locket konvext, med *teml. långt* spröt. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. [*G. funalis.*]. R.Hn.Bryac.exs.316.

Klipp. r. (*Sk.* Bosarp m. fl. st. *Blek.* Carlshamn; Ronneby. *ÖG.* Omberg. *Stockh.* Salem sn. Östanberget. *VG.* Göteborg. *Boh.* Skaftö; Koön vid Marstrand: O. G. Blomb. *Öl.* Resmo och Glömminge: Zett. — *N.* Christiansand. Stavanger. Bergen st. Sogn, vid Nordnes: A. Bl.) *Mycket större och lösare tufvad än de 2 föreg., vanl. 1—2 tum hög, mycket grenig, med tättsittande och utstående, långa, brungröna, äldre svartaktiga blad; kapseln 2—3 gånger större än hos föreg., med rödbrunt lock. — Dryptodon Brid. G. funalis Br.eur. G. decipiens Lindb. och ed.9, ett namn, som genom Mildes granskning af orig.ex. till Trichostom. decipiens Schultz, hvarpå det grundar sig, befunnits origtigt; jemf. G. Hartmanii.*

** Tvåbyggare.

a — Bladen med tydlig, ofta lång hårudd.

8 G. *elatior Br. & Sch.* bladen från äggrund bas långt och smalt lancettlika, med *starkt tillbakavikna* kanter och likformiga, *n. jemnbreda* bashörnceller, småning. afsmalnande till en *mycket lång, n. helbräddad* hårudd; kapseln n. äggformig, *10strimmig, slutl. aflång, fårad,* med breda, röda, grundt och *oordentligt klufna och håliga* tänder; locket koniskt, afsmaln. till ett *långt* spröt. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.92. Zett.Gr.exs.14, 15.

Klipp., helst i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* vid Hornafvan, i Arjeploug. *Jemtl.* Areskutan. *Ångml.* Nämforsen i Liden. *Helsl.* Färila sn, vid Laforsen; Arbrå och Alfta snr flerest.: Oldb. *Uppl. Södml. ÖG.* vid Vettern i V. Ny; Omberg. *Ner.* Ullaviklint: C. Hn. *Verml.* vid Venern. *VG.* Rackeby. *Boh.* Christinedal. — *N.* Nordl. Salten. Trondhj. st. Sundalsören: Scheutz. Bergen st. Sogn: A. Bl. & Wulfsb. Dovre—Christiania.) *Stor som föreg., hvilken den habituelt liknar, men vanl. gröfre, löst tufvad, med föga greniga stjelkar, nedtill svartbrun, öfverst brungrön, med mycket långa blad, hvilkas hörnceller hafva samma form som de öfriga bascellerna; kapseln stor som hos föreg.*

9 G. *Mühlenbeckii Sch.* bladen från bredare bas smalt lancettlika, upptill kölade, nedtill med en ell. flere rader *qvadr., genomskinl. celler längs kanten,* småning. och jemnt afsmalnande till en *teml. lång, starkt sågad* hårudd, de nedre med kort hårudd; kapseln oval, *slät, slutl. oordentligt rynkig,* med rödaktiga, *hela ell. grundt klufna* tänder; locket konvext, med *kort* spröt. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. [*G. incurva*]. R.Hn.Bryac.exs.278 [*G. trichoph.*]. Zett.Gr.exs.12 [*G. trichoph.*].

Klipp., sten. (*Sk.—Helsl. Ner.* och *Verml. Ångml.* flerest.: Holmgr. *Öl.* nor. del.: Zett. — *N.* Christiania—Gudbrandsd. Bergen st., Sogn, vid Fortun i Lyster: A. Bl.) *½—1 tum hög, löst tufvad och fallande isär, mörkgrön; kapseln liten som hos G. pulv. — G. trichophylla β septentrionalis Sch. Syn. G. trichophylla ed.9, icke Grev., hvars art af detta namn, såsom Lindb. visat, skiljer sig med smalare bladnerv, n. slät hårudd, dubb. större, strimmad kapsel etc., och icke ännu blifvit funnen i Skand.*

10 G. *spiralis Hook.* bladen *tätt, i spiral tegellagda,* från bredare bas smalt lancettlika, upptill kölade, nedtill längs kanten *med omkr. 3 rader rektangulära* celler, de öfversta småning. afsmalnande till en *teml. kort, n. slät* hårudd; kapseln oval ell. elliptisk, *slät, slutl. något fårad,* med mörkröda, *oordentligt klufna och sprickfulla* tänder; locket lågt *koniskt, ell. med kort trubbigt* spröt. ♃ 5, 6. — *β epilifera Zett.* tagelsmal, med äggrundt aflånga, trubbade blad utan hårudd. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.190. Zett.Gr.exs.10; *β* 11.

Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Njuonjes och Wuoka: Holmgr. *Pit. Lpm.* flerest. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen; Åreskutan. — *N.* Finnm. Hammerfest: C. Hn; Aglappen i Maalselvdalen; samt Nordl. Bodö; och Trondhj. st. Stören: Hgn. Dovre, på Finnshöe, Vårstien, Kongsvold och Blåhöe. Gudbrandsd., på Lomsfjellen. Bergen st., Sogn: Wulfsb. — *β Lul. Lpm.* Nammats, Kaddepakte och Wuoka: Hgn. — *N.* Finnm. med *α*: Hgn. Dovre, vid Kongsvold. Laurhöe i Lom. Valders och Voss. Goustafjeld.) *1—1½ tum hög, spenslig och spröd, i nedtill svartaktiga, upptill grågröna, lätt sönderfallande tufvor; stjelkar och grenar uppböjda; kapseln liten,*

ljusbrun, med brandgult lock, sällsynt. — Trichostom. funale Schwægr. G. funalis Sch. Syn., hvilket namn dock är förvillande, såsom af många äfven tillagdt G. Schultzii, hvarjemte det icke synes fullt säkert, att Schwægr. med sin T. funale menat denna art.

b — Bladen med omärklig, de nedre oftast alldeles utan hårudd; torra mer och mindre vridna.

11 G. *Hartmanii Sch.* bladen torra löst tilltryckta, något vridna, de öfre från lancettlik bas *utdraget och syllikt afsmalnande till en mycket kort,* n. helbräddad hårudd, upptill kölade, med *tillbakavikna* kanter, rektangulära basceller och *längs kanten flere rader n. qvadratiska* celler. ♃. — *β propagulifera:* de öfversta bl. i spetsen bärande en gyttring groddknoppar i st. för hårudd. Fig. R.Hn.Bryac.exs.317. Zett. Gr.exs.13.

Klipp. sten. (*Sk.—Gestr. Ner.* och *Verml. Boh. Öl.:* Zett. — *N.* Laurvig. Christiania. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Dovre, vid Drivstuen: Berggr. Opdal: Scheutz.) *Växer i ofta vidsträckta, 1—3 tum höga, något lösa, nedtill bruna ell. svarta, upptill mörkgröna ell. gulbruna tufvor, med något ensidiga, långa, fuktiga utböjda, torra något krusiga blad. Hanblr och frukt okända; förökar sig trol. genom bladens groddknoppar. — Hit höra enl. Milde orig.ex. af Trichost. decipiens Schultz, ehuru, då Schultz äfven lemnar beskrifn. på frukten, det är troligt, att han under det anförda namnet inbegripit äfven någon annan art.*

12 G. *torquata Grev.* bladen *torra krusigt vridna och i spiral omgifvande* stjelken, aflångt lancettlika, spetsade, de nedre utan, endast *de öfversta* med en mycket kort hårudd, kölade, med *platta* kanter och *alla celler i bladbasen jemnbreda—rektangulära.* ♃. Fig. Somf.Cr.exs.106. Thed.M.exs.128. R.Hn.Bryac.exs.318. Zett.Gr. exs.9.

Klipp. r. (*Lpl.—Helsl.* och *Verml. Dalsl.* Gölkullen i Hesselskog. *Ner.* Ullaviklint; och Skogaholm, i Gropdalen: C. Hn. *VG.* Halle- och Hunneberg. *Smål.* Ingaryds dal i Ölmestad, samt Skurugata: Scheutz. — *N.* Finnm.—Budskerud.) *Bildar rundade och kullriga, 1—2 tum höga, mjuka, nedtill svartaktiga, ofvan lifligt gröna, ytterst lätt sönderfallande tufvor; stjelkarne upprätta, klynnegreniga, med jemnhöga, trubbiga grenar; bladen små, ofta i spetsen med groddknopplika utväxter, likasom hos föreg. Frukt okänd. — Zygodon (?) Liebm.*

*13 G. *contorta Sch.* bladen torra *krusigt hopvridna,* från aflång bas *småningom utdraget och smalt syllika,* utan ell. med mycket kort hårudd, kölade, med *nedtill tillbakavikna* kanter, *alla* bas- och hörnceller *rektangulära,* genomskinliga; kapseln oval, slät, med brandgula, djupt och oordentligt klufna och håliga tänder; locket koniskt, med kort trubbig udd. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. [*G. uncinata*].

Klipp. i fjelltr. r. (*N.* Dovre, vid Fogstuen, m. fr. Rundenefjeld. Bergen st. Sogn, på Dyrhaugtind m. fr.: Wulfsb.) *Tufvorna föga mer än halftumshöga, mjuka, nedtill bruna, ofvan svartgröna, med något glesa, mycket smala blad; kapseln mycket liten, blekgul, med rödgult lock och peristom. — Dicranum Wg. Fl. Carp. Grimm. uncinata Kaulf. G. incurva Schwægr.* [*icke skiljd art*] *och ed.9.*
(G. spiralis β.)

†††† *Gümbelia.* Kapseln slät, med tydligt utskjutande, rakt och upprätt skaft; mössan dels hättelik, dels ensidig.

* Bladen med hårudd; mössan hättelik, flikig.

a — Sambyggare.

14 G. *Donniana Sm.* de öfre bladen utdraget lancettlika, med *platta* kanter, lång, tandad hårudd, och *alla bascellerna rektangulära—jemnbreda,* n. genomskinliga; kapseln *knappt* utskjutande mell. perichæt.bladen, liten, *gulaktig,* aflång, med *gul- ell. brunröda, n. hela* tänder; locket konvext, med trubbig *vårta* ell. *kort, trubbigt* spröt. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. [*G. obtusa*]. R.Hn.Bryac.exs.191. Zett.Gr.exs.16.

Fjellklipp. r. (*Lul. Lpm.* Njuonjes och Wuoka: Holmgr. *Um. Lpm.* Laxfjellet och Gitsfjellen: Ångstr. *Jemtl.* Åreskutan. *Herjed.* Helagsfjellen; Midtåkläppen: Oldb. — *N.* Finnm. Sverrevol i Maalselvdalen; samt Nordl. Bodö: Hgn; Salten; Ranen, vid Hemnäs och Roxlien. Trondhj. st. Vangsfjeld i Opdal. Dovre, vid Vårstien, Kongsvold,

Storhöe etc. Gudbrandsdalen, i Lomsfjellen m. fl. st. Bergen st. Sellöe; Sogn, i Jorddalen vid Wik: Wulfsb. Filefjeld. Voss. Valders.) *Knappt halftumshöga små, grå- ell. svartgröna tufvor, med de små bleka kapslarne knappt höjda öfver toppbladen, hvilkas hårudd dock var. längre ell. kortare; var. äfven med ensidig mössa. — G. obtusa Schw.*

15 G. *ovata WM.* bladen som hos föreg., med *tillbakavikna* kanter, lång, svagt tandad hårudd, bladbasens *kantceller n. qvadratiska, mer genomskinliga,* de öfr. bascellerna rektangulära; kapseln *mer framskjutande,* större, *brun,* aflång, med *högröda, djupt delade* tänder; locket konvext, med *snedt, spetsigt* spröt. ♃ 6—9. — *β affinis:* stj. låg, men gröfre; kaps. större, knappt utskjut. — *γ cylindrica:* större; bl. långhåriga; kaps. aflångt cylindr. Fig. Br.eur. Fl.D.2614,f.1. Somf.Cr.exs.16. R. Hn.Bryac.exs.279. Zett.Gr.exs.17.

Sten. klipp. (*Lpl.—Herjed.* och *Ångml. Gestr. Uppl.* nära Uppsala. *Stockh. ÖG.* Vinnerstad sn: Holmgr. — *N.* Finnm.—Christiania. — *β ÖG.* Omberg, vid Rödgafvel. — *N.* — *γ Verml.* vid sjön Fryken, nedom Vestgård.) *Omkr. ½ tum hög, vanl. svartgrön, med ljusare toppar i små tufvor; kapseln föga större än hos föreg., men af mörkare färg. Mössan varierar n. ensidig. — G. ovalis Lindb. γ är G. ovata β patens ed.9.*

b — Tvåbyggare.

16 G. *elongata Kaulf.* de nedre bladen lancettlika, utan hårudd, de *öfversta* från aflång bas lancettlika med *platta* kanter och *kort, slät* hårudd, *alla bas- och hörnceller rektangulära;* kapseln teml. långt skaftad, äggformig—aflång, *gul,* med rödbruna, n. *hela* tänder; locket lågt koniskt, *trubbigt, utan spröt.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.36. Zett.Gr.exs.23.

Fjellklipp. r (*Lul. Lpm.* Wuoka, samt vid Tarraure: Holmgr. *Herjed.* Helags- och Skarffjellen. — *N.* Dovre, vid Vårstien, Kongsvold, Jerkind och Lilla Nystuhöe. Bergen st. Voss. Goustafjeld.) *Stjelkarne trådlika, klynnegreniga, löst förenade i svarta, tumshöga tufvor. Mer beslägtad med G. atrata och unicolor än med följ.*

17 G. *leucophæa Grev.* endast de små, nedersta bladen hårlösa, *alla de öfre* större, äggrundt aflånga—lancettlika, med platta kanter och *bred, mycket lång, starkt tandad* hårudd, *talrika qvadratiska hörnceller* vid basen; kapseln föga öfvernående perichæt.-bladens hårudd, äggformig—oval, *brun,* med purpurröda. till midten *oordentligt klufna* tänder; locket från konisk bas *sprötspetsadt.* ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.93. R.Hn.Bryac.exs.192. Zett.Gr.exs.18.

Klipp. r. (*Sk.* Ifvetofta; Årup; Bäckaskog; Hästveda. *ÖG.* Söderköping; Omberg; Vinnerstad sn allm.: Holmgr. *Stockh. Uppl.* flerest. i Uppsalatrakten. *Ner.* Örebrotrakten. *VG. Öl.* Ormöga etc.: Lindb. — *N.* Laurvig. Bergen st., Sogn, på Blåflaten i Lærdal: Dr. Kjær.) *Bildar omkr. ½ tum höga, lätt sönderfallande tufvor, grågröna af de mörka bladen och dessas långa hvita hårudd, hvars bas omgifver bladspetsen; bladens basceller närmast nerven rektangulära. Kapseln teml. stor.*

** Bladen med hårudd; mössan ensidig; tvåbyggare.

18 G. *commutata Hüb.* de öfre bladen plötsligt mycket större än de nedre, *lancettlikt syllika,* med platta kanter och *föga* lång, något tandad hårudd, rektangulära bashörnceller; kapseln på *tydl. utskjutande skaft,* äggformigt *oval,* brun, med *purpurröda, till midten oordentligt* klufna tänder; locket med *långt, snedt, sylliki spröt.* ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Somf.t.15. R.Hn.Bryac.exs.280. Zett.Gr.exs.19, 20.

Sten. (*Sk.—Gestr.* vid Oslättfors: R. Hn. *Vestml. Ner.* och *Verml. Öl.* enl. Zett. — *N.* till Trondhj.) *Tufvorna omkring tumshöga, svartgröna, lätt sönderfallande, af uppböjda, nedtill n. bladlösa stjelkar; kapseln stor, höjande sig 1—2 lin. öfver bladspetsarne, med mycket bred ring. Perichæt.bladens hårudd lång. Var. stundom utan hårudd. — Dryptodon ovatus Brid. Campylopus ovalis Wg.*

19 G. *montana Br. & Sch.* de öfre bladen utdraget lancettlika, med platta kanter och *mycket lång, tandad* hårudd, rektangulära bashörnceller; kapseln *kort skaftad, icke framskjutande* öfver bladens hårudd, *äggformig,* brun, med rödaktiga, *högst oordentligt* flikiga *och håliga* tänder; locket som hos föreg. ♃ 5—6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.21. Zett.Gr.exs.21.

Klipp. r. (*ÖG.* på Kolmorden, allm. i Qvillinge sn: Mosén. *Stockh.* mångenstädes.

Uppl. Uppsala, Husbyborg etc. *Boh.* Koön vid Marstrand: O. G. Blomb. — *N.* Christiania. Lomsfjellen, vid Rödsheim. Dovre, kring Kongsvold.) *Halftumshög i mjuka, svartaktiga tufvor, icke olik G. ovata, men skiljd med den längre hårudden och ensidiga stora mössan m. m. Kapseln mycket mindre än hos föreg., n. utan ring.*

*20 G. *alpestris Schleich.* bladen från bredare bas lancettlika, med *kortare, otydligt tandad* hårudd, för öfr. som hos föreg.; kapseln *något* framskjutande öfver bladens hårudd, *aflång—n. cylindrisk,* brungul, med purpurröda, *i spetsen något* håliga och sprickiga tänder; locket konvext, med *tjock, trubbig vårta.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.
Klipp. i fjelltr. r. (*N.* Nordl. Salten, på Baadfjeld: Schl. & Arn. Vangsfjeld i Opdal. Lomsfjellen, på Lomseggen och Suleims Storhöe. Valders, på Bergsfjeld i Vang. Goustafjeld.) *Bildar små, halftumshöga, täta, blå- ell. grågröna tufvor, med små framskjutande kapslar, som äro utmärkta af sin långsträckta form; ringen bred. (G. mollis.)*

*** Bladen utan hårudd; tvåbyggare.

a — Bladen af tät cellväf, smala, med n. utlöpande nerv.

21 G. *unicolor Grev.* bladen *från äggrund bas hastigt* lancettlikt jemnbreda, trubbiga, med *platta* kanter och *alla basceller rektangulära;* kapseln långt skaftad, äggformig —aflång, *gul,* med *rödgula, till midten oordentl. sprickiga* tänder; locket rödgult, med långt, snedt spröt. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.193. Zett.Gr.exs.24.
Klipp. r. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk, samt Wuoka: Holmgr. *Pit. Lpm.* Itstjakk. *Herjed.* Funnesdalen. *Medelp.* Sundsvall. *Uppl.* Uppsala, Lassbybackar. *Verml.* Ränksedssnipan. — *N.* Nordl. Salten. Dovre. Lomsfjellen. Bergen st., Sogndal: Wulfsb.; Leirdalsören: Lor. Tellemarken. Egebjerget vid Christiania.) *1—2 tum hög, teml. fin, i n. helt och hållet svartbruna, lätt sönderfallande tufvor; kapseln med mycket bred ring.*

22 G. *atrata Mielichh.* bladen lancettlikt jemnbreda, trubbade, med *tillbakavikna* kanter och *qvadratiska hörnceller* vid basen, torra något krusiga; kapseln långt skaftad, aflångt äggformig, *brunaktig,* med *blekgula, hela ell. upptill 2klufna* tänder; locket som hos föreg., vanl. med *kortare* spröt. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.
Fjellklipp. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, på Klippholmen: Holmgr. — *N.* Dovre, Vårstien och Kongsvold.) *1—2 tum hög, tätt tufvad, med jemnhöga grenar, mycket gröfre än föreg., helt och hållet sotsvart ell. med de öfversta topparne gröna; kapseln med bred ring. Frukt icke funnen i Skand.*

b — Bladen af stora celler, breda, med kortare nerv.

23 G. *mollis Br. & Sch.* bladen konkava, *bredt äggrunda—äggrundt lancettlika, trubbiga,* endast perichæt.bladen med kort, genomskinlig spets, alla mjuka, med platta kanter och *lös cellväf af n. qvadratiska celler;* kapseln föga utskjutande, aflång, brunaktig, med röda, *längs midten håliga* tänder; locket högt konvext, med kort udd. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.194. Zett.Gr.exs.22.
Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* fjellet Ripanes vid Tornio-träsk. *Pit. Lpm.* Peljekaisse. — *N.* Dovre, vid Kongsvold; Sneehættens fot; Storhöe; Blåhöe. Rundenefjeld: Zett. Lomsfjellen. Bergen st. Ousedalen, mell. Graven och Vosse. Goustafjeld.) *Tufvorna inemot tumshöga af tjocka stjelkar, på stenar i fjellbäckar ofta 2 tum, med bredare blad (: var. aquatica Sch.), alltid mjuka och ljusgröna, liknande ett Orthotrichum; kapseln sällsynt, liten, med smal ring; ensidig, mycket flygtig mössa. — G. orthotrichoides Hn. edd.5—9, det i sjelfva verket äldsta namnet, men några månader senare publiceradt än det af Br. & Sch. gifna.*

83. RACOMITRIUM *Brid.*

† *Dryptodon.* Stjelken klynnevis delad i uppräta, n. jemnhöga grenar.

* Bladen trubbade, utan hårudd.

a — Kapseln på båglikt nedböjdt skaft.

1 R. *patens Hüb.* och *Sch. Syn.* bladen torra *tilltryckta ell. något ensidiga,* från bre-

dare bas utdraget lancettlika, *med smal trubbad spets*, tillbakavikna kanter, i spetsen försvinnande nerv; bladspetsens celler rundadt qvadratiska, basens smalt jemnbreda, i hörnen rektangulära; kapseln oval, slutl. rynkigt fårad, med röda, djupt och oordentligt 2delade tänder; locket långt sprötspetsadt. ♃ 5. Fig. Br.eur. [*Grimmia*]. Lindgr. M.exs.44. R.Hn.Bryac.exs.37. Zett.Gr.exs.25.

Klipp. (*Smål. Hall.* och *Boh.—Verml. Dal.* och *Helsl. Medelp.* Sundsvall: Holmgr. — *N.* till Nordl. Finnm. Maalselvdalen: Holmgr.) *1—flere tum hög, svart- eller brungrön, i lösa, lätt sönderfallande tufvor. — Bryum Dicks. Trichostom. Schwægr. Campylopus Wg.Fl.Su. Grimmia Br. & Sch. och ed.9. G. arcuata Not.*

b — Kapseln på rakt, upprätt skaft.

*2 R. *ellipticum Br. & Sch.* bladen från bredare bas lancettlikt *syllika*, med sjelfva spetsen trubbad och *helbräddad*, kanterna *platta*, men förtjockade, nerven försvinnande *i yttersta spetsen;* bladspetsens celler rundadt qvadratiska, basens n. jemnbreda; kapseln *rundad*, mörkbrun, med röda, *till midten* oordentligt 2—3klufna tänder; locket med långt och *rakt*, syllikt spröt. ♃ 10—4. Fig. Br.eur.

Klipp. r. (*N.* Bergen, på Marmorholmens strandklippor. Monken utanför Trondhjemsfjorden enl. Ångstr.) *Knappt tumshög, svartbrun med gröna toppar; kapseln ¼ lin. lång och n. lika tjock. Liknar mest Grim. commutata, men lätt skiljd med lockets raka spröt och bladens cellväf. — Dicranum Turn.*

3 R. *protensum Al. Br.* bladen från bredare bas *jemnbredt* lancettlika, med *rundtrubbig, helbräddad* spets, *tillbakavikna* kanter, i spetsen försvinn. nerv, cellväf som hos föreg.; kapseln *aflång*, ljusbrun, med röda, n. till basen 2delade tänder; locket med *mycket* långt, rakt, syllikt spröt. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.38. Zett.Gr.exs.27.

Fukt. klipp. r. (*Sk.—Helsl. Ner.* och *Verml. Herjed.* Funnesdalsberget: Hellb. *Boh. Hall.* — *N.* Laurvig. Holmestrand. Christiania, Græfsenås: Scheutz. Næs. Stavanger. Bergen st., Sogn: Wulfsb. Trondhj. st., Sundalen: Scheutz; Otteröe.) *Växer i ofta stora, upptill vanl. gulgröna, något mjuka mattor, af 1—5 tum långa, nedliggande, icke säll. intrasslade stjelkar med i torrt tillstånd tilltryckta, raka blad; kaps. ½—1 lin. lång, på 3—4 lin:s skaft; lockets spröt ungef. af kapselns längd. — R. cataractarum Brid. Grimm. aquatica C. Müll.*

4 R. *aciculare Brid.* bladen vanl. något ensidiga, *smalt äggrundt aflånga*, med trubbig, *ojemnt tandad* spets, tillbakavikna kanter, *under* spetsen försvinn. nerv, cellväf som hos föreg., men med *några få, starkt vidgade* hörnceller vid basen: kapseln mörkbrun, äldre svart, för öfr. jemte locket *som hos föreg.* ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D. 1001,f.1. Lindgr.M.exs.19. R.Hn.Bryac.exs.196. Zett.Gr.exs.19.

Fukt. klipp., sten. i bäck. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Boh.* Christinedal. — *N.* till Hammerfest.) *Tufvorna mörkare gröna, ända till svarta, af 1—2 tum höga, tjockare och styfvare, vanl. uppböjda stjelkar, med bredare blad än hos de föreg. Kaps. som hos föreg. — Bryum L. Campylopus Wg.*

** Bladen med hvit spets ell. hårudd.

5 R. *sudeticum Br. & Sch.* bladen lancettlika med smal, genomskinlig hvit spets ell. mycket kort, omärkligt naggad hårudd, tillbakavikna kanter och i bladspetsen n. *qvadratiska* celler; kapseln liten, elliptiskt aflång, brun, med röda, djupt 2delade tänder: locket med syllikt spröt af omkr. halfva kapselns längd. ♃ 5, 6. Fig. Br. eur. R.Hn.Bryac.exs.39. Zett.Gr.exs.28.

Berg, klipp. r. (*Lul. Lpm.* flerest: Holmgr. *Pit. Lpm.* Kåbrenåive. *Jemtl.* Snasahögen; Areskutan. *Herjed.* Funnesdalsberget: Hellb. *Verml.* Hackrandsberget. *VB.* Umeå; samt *Ångml.:* Holmgr. *Helsl.* Mo sn, Kasberget. *Stockh.* Vinterviken. — *N.* Finnm.—Goustafjeld.) *1—2 tum hög, svartbrun, ofta med gröna toppar; kaps. liten, teml. kort skaftad. — Trichostomum Funck. Grimmia C. Müll.*

†† *Racomitrium* [i eg. men.]. Med talrika, korta och utstående sidogrenar.

* Bladen med hvit spets ell. hårudd.

a — Bladens hårspets icke papillös.

6 R. *microcarpum Brid.* bladen lancettlika, med *kort*, tandad, hvit spets, tillbakavikna

kanter och *ända upp till spetsen smalt jemnbreda,* slingriga celler; kapseln aflång, *gulbrun,* med sprötspetsadt lock af halfva kapselns längd. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.14. R.Hn.Bryac.exs.40. Zett.Gr.exs.34.

Sten. (*Lpl.—Gestr. Dal.* och *Verml.* allm.; i de sydligare prov. ned till *Smål.* mer sparsamt. — *N.*) *Bildar knappt tumshöga, täta, brun- ell. gulgröna tufvor, med all- ell. ensidigt utstående blad, och meränd. med talrika små frukter af knappt ½ lin. längd, på 3 lin. skaft. Enklare former stund. nog lika föreg., men skiljbara på cellväfven i bladets spets. — Trichost. Funck.*

7 R. *heterostichum Brid.* bladen lancettlika, med vanl. *lång,* småtandad hårlik udd, *något* tillbakavikna kanter och i spetsen *rundade* ell. *qvadratiska* celler; kapseln aflång—cylindrisk, *rödbrun,* med långt sprötspetsadt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2307,f.1. Thed.M.exs.115. R.Hn.Bryac.exs.195. Zett.Gr.exs.29, 30.

Berg, a. (*Sk.—Lpl.* och *VB. Öl.* enl. Zett. — *N.*) *I högsta grad varierande, med än mycket lång, än n. ingen hårudd, i hvilket fall den liknar R. fasciculare, samt med än talrika, än n. inga små sidogrenar, då den mycket närmar sig R. sudeticum. Vanl. i tumshöga, grågröna tufvor, med utstående ell. ensidigt böjda blad, talrika, vid pass en lin. långa frukter, på 2—3 lin. långa skaft. — Trichost. H. Grimmia C. Müll.*

b — Bladens hårspets starkt papillös.

8 R. *canescens Brid.* bladen *äggrundt* lancettlika, med utdragen, naggad hårspets, tillbakavikna kanter och i spetsen n. qvadratiska celler, *öfverallt* fint, men *tydligt papillösa;* kapseln långt skaftad, *aflångt och smalt* äggformig, med *mycket långa,* hårfina tänder; locket med rakt, syllikt spröt af kapselns längd. ♃ 5—7. — *β ericoides:* grenarne knutiga af talrika korta och trubbiga smågrenar. Fig. Br.eur. Fl.D. 2561,f.1; *β* 2497,f.2. R.Hn.Bryac.exs.283. Zett.Gr.exs.37; *β* 38—40. *β* Lindgr.M.exs.89.

Berghällar, a. (*Sk.—Lpl. Öl.* enl. Zett. — *N.*) *Vanl. 1—3 tum hög, upprät och mycket gröfre än de 2 föreg., i lösa, gråaktigt gulgröna mattor af stor vidd, med nära tumslånga fr.skaft; bladen var. någon gång utan hårudd. — Trichostom. Hedw. β, Trichost. ericoides Schrad., anses af Lindb. för hufvudform.*

9 R. *lanuginosum Brid.* bladen lancettlika, mot spetsen *med genomskinliga, hvita,* jemte den långa hårspetsen *sargadt flikiga,* dernedom tillbakavikna *kanter, mot basen omärkligt* papillösa, af celler som hos föreg.; kapseln *kortare skaftad, från korta sidogrenar,* liten, *äggformig ell. oval,* med *teml. långa* tänder, lockets spröt *kortare* än kapseln. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.2561,f.2. Lindgr.M.exs.18. R.Hn. Bryac.exs.282. Zett.Gr.exs.35, 36.

Berg, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Växer i täta, intrasslade, ofta qvartersdjupa mattor af grågrön färg, med mycket längre, men spensligare stjelkar än föreg.; fr.-skaften 2—3 lin. långa, samlade på de 1—2 lin. långa sidogrenarne; kapseln mycket kortare och vidare än hos föreg. Var. stundom med n. omärklig hårspets. — Bryum hypnoides L., i hvilket namn dock flere arter inbegripas. Racomitr. hypnoides Lindb.*

** Bladen utan hårudd.

10 R. *fasciculare Brid.* bladen från något bredare bas n. jemnbredt lancettlika, *trubbade,* med tillbakavikna kanter och *jemnbreda celler ända upp till spetsen;* kaps. teml. långt skaftad, oval—aflång, rödbrun, med sylsprötadt lock, kortare än kapseln. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.2497,f.1. Lindgr.M.exs.88. R.Hn.Bryac.exs.197. Zett.Gr.exs.31—33.

Berg. (*Lpl.—Smål. Sk.* vid Höör och Fogdaröd: Berggr.; Broby sn: Hamnstr. — *N.*) *Stjelkarne vanl. 2—3 tum långa, teml. grofva, nedliggande, med n. knippevisa hufvudgrenar, talrika korta utstående smågrenar, i lösa, mörk- ell. svartgröna mattor, med utstående blad, slutl. svartnande kapsel. — Trichost. Schrad. Rac. virescens Lindb.*

36 Flocken **Cinclidoteæ.**

84. CINCLIDOTUS *Pal. Beauv.*

1 C. *fontinaloides PB.* bladen n. rännformiga, aflångt lancettlika, spetsade, med udd af den utlöp. nerven, tjocka, helbräddade kanter; kapseln ganska kort skaftad, n. *inne-*

sluten mell. de mycket korta sidogrenarnes blad, aflångt äggformig, brun, torr strimmig, med i långa hårfina flikar djupt 2—3delade tänder, och smalt kägellikt, spetsigt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2617. R.Hn.Bryac.exs.227.

Stenar i vatten, r. (*Sk.* Skärali. *ÖG.* Linköping, i Tinnerbäcken. *Öl.* vid Karlevi. *Gotl.* vid Kopparvik; vid hafsstr. mell. Visby och Lummelund: Holmgr.) *Flere tum, ända till qvarterslång, svartgrön, flytande ell. hängande, knippevis förgrenad, ej olik en Fontinalis, men med grof nerv. Hanblrna talrika i n. hufvudlika gyttringar. — C. minor Lindb. Trichost. H. Racomitr. Brid. Gümbelia C. Müll.*

Q. — POTTIACEÆ.

37 Flocken **Trichostomeæ.**

85. TORTULA *) *(Hedw.) Schreb.*

† *Syntrichia.* Peristomets nedre del långt rörformig.

* Blr 2könade.

1 T. *princeps Not.* bladen konkava, bredt aflånga, trubbade, med rödbrun nerv utlöpande i en teml. *lång, hvit, n. slät hårudd,* och nedtill tillbakavikna kanter; kapseln *smalt* cylindrisk, något böjd, med peristomets nedre rörformiga del n. *lika lång* som sjelfva tänderna. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.307.

Sten. r. (*Gotl.* Snäckgärdet vid Visby; samt vid hafsstr. midtför L. Carlsö: Holmgr.; vid stranden mell. Boge och Tjälders.) *Stor som följ., men i tätare och mer tätbladiga, brungröna tufvor, med tumshöga fr.skaft, 1½ lin. lång, mycket smal, rödbrun kapsel, kägellikt (likasom alla arterna), rödt ell. rödgult lock. — Barbula Mülleri Br. & Sch.*

** Tvåbyggare.

2 T. *ruralis Ehrh.* bladen från omslidande bas *sperrigt ut- och nedåt böjda,* kölade, utdraget aflånga, *trubbiga, med lång hvit, starkt taggig* hårudd och *ända upp* tillbakavikna, upptill papillöst naggade kanter, *nervens baksida småtaggig;* kapseln cylindrisk, för öfr. *som hos föreg.* ♃ 6—8. — *β calva:* till alla delar mindre, med mycket kort bladudd, smalare kapsel. Fig. Br.eur. Sv.B.270. Fl.D.2495,f.2. R.Hn.Bryac.exs.213.

* *danica (M. T. Lge):* till alla delar mindre och spädare, mörkgrön, med n. platta ell. endast nedtill tillbakavikna bladkanter, slätare hårudd. Fig. Fl.D.2809,f.2. R.Hn.Bryac.exs.214 [*Barb. lævip.*].

Sten., tak etc. a.; * trädst. r. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — *β ÖG.* V. Ny sn, Åsen. — * *Sk.* V. Vram. *Blek.* Carlskrona, i Hoglands park och Gröna gången.) *Hufvudformen bildar stora lösa, brunaktiga, 1—2 tum tjocka mattor, med teml. glest sittande blad, som endast i torrt tillstånd äro upprätta, i friskt utsperrade. De af Lindb. och Milde såsom en hufvudkarakter uppgifna vecklika längdränderna nära bladkanterna saknas, såvidt utg. kunnat finna, mycket ofta, om ej oftast. Var. i Nerikes kalktrakter med röd hårudd. — β närmar sig följ. art, hvarmed den af Milde förenas; och * utgör, ehuru skiljd derifrån med blrnas kön, en medelform till T. lævipila, hvarmed den hos oss länge varit förvexlad. — Bryum L. * Barbula danica M. T. Lge. T. lævipila ed.9 till en del.*

3 T. *intermedia Wils.* bladen *upprätt utstående,* n. platta, från smalare bas *spadlikt aflånga, rundtrubbiga ell. i spetsen intryckta,* med *mycket lång, sågad* hårudd och *endast nedtill svagt tillbakavikna,* upptill n. omärkligt naggade kanter; nerven *n. slät;* kapseln *kortare skaftad* än hos föreg., sjelf *kortare, smalt* cylindrisk, för öfr. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. R.Hn.Bryac.exs.309.

Kalkklipp. r. (*Öl.* Tveta och Köpings branter: Zett. *Gotl.* Eista sn; Visby, på Galg-

*) De af Hedw. först uppställda begge slägtena *Tortula* och *Barbula* förenades af Schreb. till ett enda, för hvilket han, jemte de flesta engelska bryologer samt Notaris m. fl. bibehållit det förra namnet, hvaremot C. Müll., Br. & Sch. m. fl., äfven förenande begge slägtena till ett, föredragit det sednare.

berget; Slite; Hessle i Fleringe sn; Stora Carlsön, äfven med fr.: Holmgr.) *Omkr. ½—1 tum hög, i täta tufvor af svartaktig färg, hvaremot den hvita hårudden, som isynnerhet hos de öfversta bladen ofta är längre än hela bladskifvan, blir så mycket märkbarare; bladens celler hälften mindre än hos föreg. — Barb. ruralis β rupestris Br. & Sch.*

4 T. *papillosa Wils.* bladen *utstående*, konkava, från n. qvadratisk bas *rundadt spadlika, trubbiga, med mycket kort och slät*, endast i spetsen hvit udd af den utlöpande, *gröna, starkt papillösa*, upptill knoppalstrande nerven, och med *platta* kanter; de öfre bladcellerna *mycket stora*, löst förenade, rundadt sexsidiga. ♃. Fig. Jens.Bryol.Dan.t.6,fig.30,följ. Berggr.Iakttag.t.2,f.17. R.Hn.Bryac.exs.215.

Trädstamm. r. (*Sk.* Lund, i Lundagård etc.; ej sällsynt på slättbygdens pilstammar. *Blek.* Carlskrona, i Hoglands park, på almar; Carlshamn. *VG.* vid Göteborg: Berggr. enl. Holmgr.) *Från ett par lin. till en half tum hög, i små rundade tufvor af svartgrön färg; bladbasens celler genomskinliga, n. qvadratiska, de öfriga fylda af klorofyll, men skiljda medelst smala, klart genomskinl. mellanrum, på undre sidan papillösa. Frukt okänd; förökas genom de små groddknopparne från bladnerven. — T. rotundifolia Hn edd. 5—7, något yngre namn. Barb. papill. C. Müll.*

5 T. *latifolia Hn.* bladen *utstående, de öfre n. rosettlikt gyttrade*, omv. äggrundadt—bredt tunglika, *rundtrubbiga ell. i spetsen intryckta, utan hårudd*, med i spetsen upphörande nerv och *platta, endast nedtill tillbakavikna* kanter; bladcellerna *små, punktlika*, kapseln teml. kort skaftad, cylindrisk, med peristomets rörformiga del *hälften* så lång som sjelfva tänderna. ♃ 5. Fig. Br.eur. Berggr.Iaktt.t.3,f.1. R. Hn.Bryac.exs.216.

Trädstamm., murk. ved, säll. på sten, r. (*Sk.* Lund, på gamla pilar och almar; V. Vram. *Blek.* Wedeby, på pilträd.) *Till storlek och färg ej olik föreg., men lätt skiljd med de hårlösa bladen och dessas täta cellväf, samt från T. lævipila med blrnas kön och håruddens frånvaro. Från spridda punkter på sjelfva bladskifvan utvecklas dylika groddknoppar som från nerven hos föreg. Frukt ej funnen i Sverige. — Syntrichia Bruch enl. Brid.*

6 T. *norvegica Wg.* bladen *sperrigt utstående*, konkava, *äggrundt lancettlika, spetsade*, med *teml. lång, föga sträf, röd* hårudd af den utlöpande nerven, och med *tillbakavikna* kanter; kapseln långt skaftad, *aflång*, med peristomets rör *som hos föreg.* ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. [*Barb. aciphylla.*].

Klipp., helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Wuoka: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk och Wittjokk. *Herjed.* Axhögen: Hellb.; Stora Midtåkläppen: Oldb. *Dal.* Osmundsberget. — *N.* Finnm. Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr. Nordl. Örnefjeld och Vesteraalie i Helgeland: A. Bl. & Arn. Dovre.) *Till storlek och habitus mest lik T. ruralis, rödbrun, men lätt skiljd med bladspetsens form och håruddens färg. Frukt ej funnen i Skand. — Syntrichia WM. Tort. aciphylla Spruce och edd.5—8.*

*** Sambyggare.

7 T. *lævipila Schwægr.* bladen utböjda, aflångt spadlika, med *rundtrubbig, något urnupen spets, lång, n. slät, hvit hårudd* af den utlöpande, röda, på baksidan släta nerven, och *ofvan midten platta* kanter; kapseln teml. långskaftad, aflångt cylindrisk, något böjd, med peristomets rör *knappt hälften så långt som* de flere gånger hopvridna tänderna. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.2809,f.1. Rab.Bryoth.322.

Trädstamm. r. (*Sk.* vid Lund; samt i Näs sn. *Öl.* Mörbylilla, på ask enl. Zett.) *Växer i låga och täta, gröna tufvor; bladen upptill papillösa; håruddens nedre del stund. rödaktig. — Syntrichia Brid.*

8 T. *alpina Wils.* bladen utstående—utböjda, aflångt spadlika—tunglika, *trubbade*, med *ingen ell. ganska kort, n. slät*, vid basen röd hårudd, bildad af den utlöpande, röda nerven, med *nedom midten tillbakavikna* kanter, tätt papillösa; kapseln cylindrisk, något böjd, med peristomröret *flere* gånger kortare än sjelfva tänderna. ♃ 8—10. Fig. Br.eur.

Klipp. r. (*Gottl.* Thorsborgen: Lindb.) *I halftumshöga, mjuka tufvor, spädare än föreg., med mindre trubbiga blad, smalare kapsel. Sv. ex. utan frukt.*

9 T. *subulata H.* bladen n. tunglika, *spetsade, med kort udd* af den utlöpande nerven,

T. angustata Wils. – Conf. Lindb. och Kihlm (vid Alvastra)

helbräddade, naggade ell. i spetsen sågade, *kantade med gulaktiga, rektangulära celler,* papillösa; kapseln utdraget cylindrisk, något krökt, med peristomets rör *af sjelfva tändernas längd ell. längre.* ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Fl.D.1000,f.2. Lindgr. M.exs.96. R.Hn.Bryac.exs.95.

Mur., jord, kalkhäll. (*Sk.—Uppl. Ner.* och *Verml. Boh.* Strömstad: G. Théel. *Öl.* enl. Zett. *Gotl.* — *N.*) *Stjelken ofta blott ett par lin., stundom mer än halftumshög; bladen stora; kapseln med locket 2—3 lin. lång.* — *Bryum L.*

10 T. *mucronifolia Schwægr.* bladen aflångt spadlika, *spetsade, med teml. lång udd af* den utlöp. nerven, *helbräddade, okantade,* med vid basen tillbakavikna kanter, *icke* papillösa; kapseln aflångt cylindrisk, sned, med peristomröret *kortare* än sjelfva tänderna. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.t.115,f.2. R.Hn.Bryac.exs.96.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, vid kyrkan. — *N.* Finnm. Alten. Trondhj. st. Orkedalen, vid Bjergaker. Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold. Gudbrandsd., Laurgård; Wiik: Scheutz. Bergen st. Sogn, vid Optun i Lyster: Bl.; Maristuen: Lor.) *Nära beslägtad med föreg., hvaraf Lindb. anser den endast vara en fjellform.* — *T. subulata β lævifolia Lindb.*

†† *Pleurochæte.* Peristomets nedre rörformiga del mycket kort; fr.skaften vanl. från den utdragna stjelkens sidor; bladen tunna, med smal, tydlig nerv, i spetsen sågade.

— 11 T. *squarrosa Not.* tvåbyggare; bladen sperrigt utböjda, torra krusigt hopvridna, från bredare bas smalt lancettlika, spetsiga, med utlöp. ell. i öfversta spetsen försvinn. nerv, ofvan midten ojemnt sågade, papillösa; kapseln aflångt cylindrisk, något krökt, med ytterst fina, starkt papillösa tänder. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Kalkberg, r. (*Gotl.* på Hoburgen: Lindb.) *1—2 tum hög, lifligt grön och spröd, i lösa tufvor, utan rotludd, med nedtill glesare, i grentopparne tätare sittande blad. Frukt icke funnen på Sv. ex.; dessa har utg. ej sett.* — *Pleurochæte squarrosa Lindb.*

††† *Barbula.* Bladen helbräddade ell. blott smånaggade af papiller; fr.skaften fr. toppen. För öfr. som föreg. afd.

* *Tortuosæ.* Bladen med platta kanter, torra sammanvridna. Tvåbyggare.

12 T. *tortuosa Ehrh.* bladen vågiga, från aflång, hvit bas jemnbredt lancettlika, *småningom smalspetsiga,* med kort udd af den utlöp. nerven och platta, af papiller naggade kanter; kapseln *upprätt, brun,* cylindrisk, något krökt, med *flere gånger vridna* tänder. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.880,f.1. R.Hn.Bryac.exs.94.

Klipp. etc. (*Sk.—Lpl. Öl. Gotl.* — *N.* till Finnm.) *Bildar stora, 1—2 tum tjocka, vanl. gulaktigt gröna mattor, med i friskt tillstånd n. sperrigt utböjda, i torrt krusigt hopvridna blad.* — *Bryum L.*

13 T. *inclinata H.* bladen *som hos föreg.,* men *något bredare och mera kort, n. kuflikt spetsade* mot den mycket korta udden; kapseln *lutande, gulaktig,* snedt kägellik, vanl. krökt, med *mindre hopvridna* tänder. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Klipp., jord, r. (*Öl.* mångenst., isynnerhet i södra delen allm. enl. Zett. — *N.* vid Christiania: Zett. Bergen st., Sogn, Skogadalsnaasi: Wulfsb. Finnm. Maalselvdalen: Holmgr.) *Omkring halftumshög, tjock, gul- ell. brunaktig, och föga skiljd från föreg., åtm. i sterilt tillstånd, såsom alla skand. ex., utg. sett.*

14 T. *fragilis Wils.* bladen *styft upprätta ell. föga utstående,* torra sammanvridna, *mycket spröda,* från lancettlik bas *långt och syllikt* afsmalnande till en *fin, spröd udd,* bildad af den *hela bladspetsen uppfyllande* nerven, helbräddade, tätt papillösa; kapseln kägellik, n. rak, med flere gånger vridna tänder, och lock n. af kapselns egen längd. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.152.

Fukt. jord, klipp. och hafsstr. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Jokkmokk m. fl. st.: Holmgr.— *Herjed.* och längs kusten till *Stockh. ÖG.* Linköping, Kettilbergen: Kindb.; Näs och Vinnerstad. *VG.* Kinnekulle, m. fr. *Sk.* Krogstorp i Ifvetofta etc. *Öl.* flerest.: Zett. *Gotl.* flerest. — *N.* Finnm. Tromsö; samt Maalselvdalen: Holmgr. Dovre, Drivstuen och Kongsvold; vid Sprenbäcken m. fr. Gudbrandsd., Elstad i Ringeboe: Berggr.; Laurgård: Holmgr.) *På stränder och i klippspringor tumshög, i fjellmyrarne ofta 3 tum, alltid tätt tufvad, till alla delar ytterst spröd, särd. bladspetsen, som vid*

lättaste beröring springer af. Mycket sälls. m. fr. — Didymodon Hook. Trichost. C. Müll. Barb. Drummondii Mitt.

** *Unguiculatæ.* Bladen med hoprullade kanter utan hårudd, mörkgröna ell. brunaktiga. Tvåbyggare.

a — Nerven uppbörande med bladspetsen (icke bildande någon udd).

15 T. *cylindrica Lindb.* bladen glest sittande, *uppåt större, toppbl. störst, n. rosettlikt gyttrade,* alla ut- och flerböjda, torra krusiga, från kort, n. äggrund bas småningom *utdraget syllika,* spetsiga, med till midten ell. längre upp tillbakavikna kanter och *talrika,* rektangulära, genomskinl. basceller, papillösa; kapseln kägellik, med *engång* hopvridna tänder; locket af *halfva* kapselns längd. ♃ 5, 6. Fig.

Kalkklipp., jord, r. (*Sk.* Tydinge i Broby sn; Bosjökloster, samt Wrangelsborg nära Ringsjön: Berggr. *Öl.* flerest.; samt *Gottl.* allm.: Lindb.) *Omkr. tumshög, löst tufvad, vanl. rödbrun, strax igenkänlig på de öfre långa och krusigt vridna bladen. Den mycket närstående, ult. T. vinealis Not. skiljes bland annat med qvadratiska celler vid bladens bas; fr. ej funnen i Sv. — T. vin. β flaccida Wils. och ed.9. Barb. cylindr. Tayl.*

16 T. *fallax Schrad.* bladen *sperrigt ut- och nedböjda,* torra krusiga, kölade, från bredare bas lancettlika—n. jemnbreda, spetsiga, med upp *mot spetsen* tillbakavikna kanter, svagt papillösa, med *talrika,* genomskinl., n. rektangulära basceller; kaps. n. kägellik, med *flere gånger* hopvridna tänder, syllikt lock af omkr. *kapselns egen längd.* ♃ 9—5. Fig. Br.eur. Fl.D.2309,f.1. Sill.M.exs.172. R.Hn.Bryac.exs.250.

Jord, vägkant. etc. (*Sk.—Medelp.* och *Jemtl. Öl.* Röstlösa; samt Böda skog: Lindb.— *N.* till Nordl.) *Stjelkarne vanl. ½—1 tum höga, n. svartgröna ell. mörkbruna; var. dock mycket till storlek och färg. — Bryum imberbe Huds.; deraf Tort. imberbis Lindb.*

17 T. *recurvifolia Berk.* bladen *skärformigt nedböjda,* torra löst tilltryckta, föga krusiga, kölade, från äggrund bas kort lancettlika, spetsiga, med ungefär *till midten* tillbakavikna kanter, *starkt* papillösa, *endast de nedersta* bascellerna genomskinl. och n. rektangulära; kaps. cylindrisk, rödbrun, med sylsprötadt lock och tänd. *som hos föreg.* ♃ 9, 10. Fig. R.Hn.Bryac.exs.308.

Klipp. r. (*Sk.* Lund: Lindb. *VG.* Kinnekulle, vest. om Husaby; Mösseberg, vid Klefva: O. G. Blomb. *Öl.* Karlevi: Lindb.; Tveta, Algutsrum och Köpings branter: Zett. *Gottl.* Othems klint; Slite. — *N.* Christiania, nära Sandvigen: C. Hn.) *Växer i stora och lösa, på Gottl. mer svartaktiga, eljest vanl. rödbruna mattor af 1—2 tums tjocklek och är i allmänhet dubb. gröfre än föreg., hvarifrån den mera skiljer sig med habitus än karakterer; bladen märkbart kortare och bredare, samt särd. på nervens undersida vida mer papillösa än hos föreg. — T. reflexa Brid. och Lindb. Detta i Sp. Musc. gifna namn ändrades dock senare i Bryol. univ. af Brid. sjelf till Barb. fallax γ refl., hvarefter både arten och namnet synas hafva fallit i glömska, tills Wils. åter urskiljde den förra som ny: (Grimmia) recurvifol. Wils., hvilket artnamn sedan blifvit allmänt antaget.*

b — Nerven utskjutande till en kortare ell. längre udd.

18 T. *unguiculata Roth:* bladen utstående, kölade, torra något *krusiga,* äggrundt—aflångt lancettlika, vanl. *trubbade med kort udd* af den utlöp. nerven, och *till midten* tillbakavikna kanter, papillösa, med *färglösa, rektangulära* basceller; perichæt.bl. *lika stjelkbl.;* kaps. aflång—n. cylindr., rödbrun, med långt sprötspetsadt lock och flere gånger hopvridna tänder. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Fl.D.2308,f.1. Thed.M.exs.114. R.Hn.Bryac.exs.251.

Mur., åkr. etc. (*Sk.—Gestr. Dal.* och *Verml. Öl.:* Lindb. *Gottl.* — *N.* till Nordl. Salten.) *Stjelk. ½—knappt 1 tum höga i ofta vidsträckta, mörkgröna, mjuka tufvor. Träffas på kalkberg mycket gröfre, med stora höggröna blad, korta fr.skaft: var. robusta Lindb. Varierar för öfr. i hög grad. — T. setacea Lindb.*

*19 T. *icmadophila (Sch.) Lindb.* bladen upprätt utstående ell. tilltryckta, styfva och raka, *icke krusiga,* från äggrund bas *hastigt syllika, med smal spets, till öfre delen bildad af den utlöp. nerven,* upp *emot spetsen* tillbakavikna kanter, bredt rektangulära, *ljusgröna* basceller; perich.bl. aflånga, *rundtrubbiga,* med lång udd; kaps. aflång, brun, med lock och tänd. som hos föreg. ♃ 8. Fig. Br.eur.

Fukt. klipp. r. (*N.* Dovre, på klipp. öst. om elfven vid Drivstuen; Kongsvold, nära Sprenbäcken. Gudbrandsd., vid Ringeboe vest. om Lougen. Allt enl. Berggr.) *Norska ex. ½—1½ tum höga; utl. ex. från Schimp. mycket högre, för öfr. lika. Växer i täta, lätt sönderfallande, nedtill bruna, upptill mörk- ell. brungröna tufvor af spensliga stjelkar. Frukt ej funnen i Skand. — Barbula Sch.*

— 20 T. *Hornschuchiana Not.* bladen utstående och *utböjda, torra något vridna,* kölade, *lancettlika,* spetsiga med udd af den utlöp. nerven, upp *emot spetsen* tillbakavikna kanter, rektang. basceller; perich.bl. med platta kanter, längre udd, *för öfr. lika* stjelkbl.; kaps. aflång, något böjd, med lock och tänd. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.306.

Sandjord, vägkant. r. (*Stockh.* Drottningholm: Lindb.; Dockans äng; Tranholmen. *Öl.* Karlevi m. fr.; samt Ormöga gästgg. och Vickleby ster.: Lindb.) *Mycket lågväxt, med knappt halftumshöga, n. trådsmala stjelkar, vanl. brunaktig; ex. från Drottningholm dock lifligt gröna.*

*** *Convolutæ.* Bladen som i afd. **, men ljus- ell. gulgröna. Tvåbyggare.

— 21 T. *revoluta Schrad.* bladen något utstående, styfva, kort lancettlika, trubbade med *kort udd af den utlöp. nerven, från nedom midten ända upp till spetsen bredt* tillbakarullade kanter, papillösa; perich.bl. *spetsiga, med nerv;* kaps. på *nedtill rödt* skaft, aflång, rödbrun, *dubb. längre* än sitt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth. 422.

Kalkberg, mur. r. (*Gottl.* på ön Furilen.) *Stjelkarne 3—4 lin. höga, tätt tufvade, med tätt sittande, torra tegellagda och något vridna blad; fr.skaften ej så långa som hos följ., endast upptill gula.*

22 T. *convoluta Schrad.* bladen mer och mindre utstående, lancettlika—jemnbredt tunglika, spetsade ell. trubbade, med svag, *i ell. under spetsen upphörande* nerv, *platta,* endast mot basen tillbakavikna kanter, papillösa; perich.bl. *trubbiga,* med ell. utan udd, *nervlösa,* hoprullade; kaps. på *mycket långt, gult* skaft, n. kägellik, rödbrun, *med lika långt* syllikt lock. ♃ 5, 6. — *β fragilifolia Spruce:* bl. mycket längre, jemnbreda, ut—nedböjda, i kanten vågiga. Fig. Br.eur. Fl.D.2614,f.2. Sill.M.exs.173. R.Hn.Bryac.exs.154.

Jord, torra st. etc. (*Sk.—VB.* Skellefteå; och *Jemtl.* Ragunda, vid Krångforsen: Arn. *Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl. — *β Öl.* Röstlösa; samt *Gottl.:* Lindb.) *Växer i ofta vidsträckta, fasta tufvor af knappt halftumshöga, nedtill bruna, ofvan lifligt gulgröna stjelkar, med fina, tumslånga ell. längre, ända nedifrån gula fruktskaft.*

**** *Cuneifoliæ.* Bladen med hvit hårudd. Sambyggare.

3 T. *muralis H.* bladen aflånga—bredt tunglika, trubbiga med mer ell. mindre lång hårudd, skenbart kantade genom kanternas invikning; kaps. aflång—cylindrisk, med långsprötadt lock och flere gånger hopvridna tänder. ♃ 4—10. Fig. Br.eur. Fl.D. 2308,f.2. R.Hn.Bryac.exs.153.

Murar, kalkberg. (*Sk.—Uppl.* Uppsala; Löfsta prestg. *Ner.* Bysta; Kumla sn; Carlslund etc.: C. Hn. *Öl.* flerest.: Zett. *Gottl.* — *N.*) *Bildar låga, vanl. blågröna, af bladens håruddar ofta hvitgrå tufvor, ell. ock växande spridd; stjelkarne ett par lin.—halftumshöga; fr.skaften omkr. ½ tum höga. — Bryum L.*

†††† *Tortula* [i eg. men.]. Perist. som hos afd. *Barbula;* stjelken mycket låg [1—2 lin.]; bladen mycket tjocka, konkava af de inåt omböjda kanterna, med mycket bred, upptill på öfre sidan af små ledade trådar betäckt nerv.

* Tvåbyggare.

— 24 T. *aloides Ångstr.* bladen *utstående,* jemnbredt lancettlika, *spetsiga,* med en upphöjd rand längs undre sidans midt; kaps. *lutande—horizontal,* cylindrisk, något böjd, med *engång* hopvridna tänder; mössan *af lockets längd.* ⊙ 5, 6. Fig. Br.eur.

Lerjord, r. (*Gottl.* vid vägen mell. Visby och Kopparvik 1865: Lindb.) *Växer likasom de följ. spridd ell. gruppvis. Stjelken 1—2 lin. hög, med 8—9 blad; fr.-skaftet på Gottl. ex. omkring 3 lin., på utländska stund. 5—6 lin. högt. — Trichostomum Koch. Tort. rigida Sm.*

*25 T. *ambigua Ångstr.* bladen *stjernlikt utbredda,* från äggrund bas aflånga med *haklikt inkrökt spets,* på undre sidan rödaktiga; kaps. *upprät,* cylindrisk, något sned, torr fårad, med tänd. och mössa som hos föreg. ⊙ 5, 6; 8, 9. Fig. Br.eur.
Lerjord, r. (*N.* Gudbrandsdalen, mell. Hundtorp och Brandvold.) *Något större än föreg., men lika fåbladig, med tjockare och trubbigare spröt på kapselns lock. — Barbula Br. & Sch. Är, enl. Schimp., jemte följ. art de flesta äldre författares Barb. rigida.*

*26 T. *stellata Lindb.* bladen *utstående,* elliptiskt—smalt aflånga, *trubbiga ell. med kort udd;* kaps. upprät, kägellik, något sned, med *flere gånger* hopvridna tänder; mössan nående ned *på halfva kapseln.* ⊙ 5. 6; 8, 9. Fig. Br.eur. [*Barb. rig.*]. Somf.Cr. exs.111.
Lerjord, r. (*N.* Christiania. Trondhjem.) *Obetydligt mindre än föreg., med lika få blad, samt smalt och spetsigt spröt på locket. — Bryum stellat. Schreb. Barb. rigida Br. & Sch., hvilket namn varit hänfördt till hvarochen af arterna i denna afd. och derigenom fått en så vacklande betydelse, att det torde vara rättast att alldeles bortlägga detsamma.*

** Blr 2könade.

27 T. *brevirostris Hook. & Grev.* bladen *knopplikt hopslutna,* rundade—elliptiska, *rund-trubbiga;* kaps. aflång—cylindrisk, knappt sned, med *flere gånger* hopvridna tänder, kort kägellikt lock; mössan *som hos föreg.* ⊙ 3, 4; 7—9. Fig. Br.eur. Fl.D.Suppl. t.115,f.1. R.Hn.Bryac.exs.35.
Lerjord, r. (*ÖG.* nära Charlottenborg i Vinnerstad sn. *Uppl.* vid Uppsala. *Gestr.* Gefle vid Tolfors; ford. äfven vid vestra tullen. *Dal.* Säther. — *N.* Christiania. Trondhjem.) *Den ytterst korta stjelken jemte de 10—12 bladen bilda tillhopa en liniehög, lökformig gyttring, ur hvars midt det en half, stund. ¾ tum höga fr.-skaftet uppskjuter; locket vanl. knappt ⅓ så långt som kaps. Varierar någon gång med dubb. längre stj. och blad. — Barbula Br. & Sch. Tort. rigida Sw. och Wg.Fl.Su.*

86. DESMATODON *Brid.*

† Kapseln lutande ell. nedböjd.

* Peristomet af sinsemellan fria och likformiga, något hopvridna tänder.

*1 D. *Laureri Br. & Sch.* bladen konkava, kölade, *aflånga, trubbade,* med udd af den utlöp. nerven, tillbakavikna, *n. helbräddade* kanter, papillösa; fr.skaftet *krökt;* kaps. derigenom *n. hängande,* aflångt oval, med kort sprötspetsadt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.1,t.50. R.Hn.Bryac.exs.128.
Fjelltr. r. (*N.* Dovre, mell. Vårstien och Kongsvold; på Finnshöe.) *Stjelken tufvad, 2—5 lin. hög; bladen n. tegellagda; fr.skaften 5—6 lin., upptill båglikt krökta. — Trichostom. Schultz. Tortula Lindb. Didymodon Blyttii Hn. Desmat. nitens Liebm. Fl.D.*

*2 D. *obliquus Br. & Sch.* bladen *äggrundt lancettlika, spetsade,* med *lång* udd af den utlöp. nerven, tillbakavikna, upptill *smånaggade,* n. genomskinliga kanter, starkt papillösa; fr.skaftet något krökt, kaps. derigen. *lutande,* aflångt cylindrisk, något krökt, med lock som hos föreg. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.129.
Fjelltr. r. (*N.* Nordl. Bodö: Somf. Dovre, mell. Vårstien och Kongsvold; flerest. kring Kongsvold.) *Stjelken ett par lin. hög; fruktskaftet mindre krökt än hos föreg.; kaps. längre och smalare, sned, mera ljusbrun. Denna och föreg. stå i ans. till perist:s och lockets byggnad mycket nära slägtet Tortula, dit de af Lindb. föras; de öfr. 3 arterna närma sig deremot mera till följ. slägte, hvarmed de ock af nyssnämnde förf. förenas. — Trichost. C. Müll. Tort. suberecta Hook. T. cuneifolia Somf. Suppl. Fl. Lapp. enl. Lindb. (formen från Bodö).*

** Perist. af delvis hopväxta, raka tänder.

3 D. *cernuus Br. & Sch.* bladen aflångt lancettlika, spetsade, med kort udd af den utlöp. nerven, *n. platta,* omärkligt naggade kanter, papillösa; fr.skaftet rakt ell. flerböjdt; kaps. lutande, snedt oval ell. omv. äggformig, med konvext, uddspetsigt lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Wg.Fl.Lapp.t.20. Somf.Cr.exs.10.

Bergstr. r. (*Jemtl.* Areskutan. *Vestml.* Sala, vid grufvan. — *N.* Finnm. Kistrand på Langöen. Nordl. Bodö. Trondhj. st., Levanger, nedom Holmen på hafsstranden.) *Liten som föreg. — Didymod. latifolius Wg. Trichostom. inclinatum C. Müll. Trichost. cernuum Lindb.*

†† Kapseln upprät, med raka ell. inböjda, icke vridna tänder.

4 D. *latifolius Brid.* bladen konkava, kölade, *bredt aflånga,* trubbade, med lång ell. kort, vanl. hårlik udd, *tillbakavikna helbräddade* kanter, papillösa; kaps. aflång, rak och upprät, brun, med *fria,* likformiga, raka ell. inböjda tänder; locket med kort, snedt spröt. ♃ 7, 8. — *β glacialis:* bladen med kort udd, icke utlöp. nerv. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.9. *β* Fl.D.2065. Thed.M.exs.125.

Fjellklipp. (*Lpl.—Herjed.* — *N.* Finnm.—Norfjellet i Budskeruds amt.) *Stjelken vanl. 2—3 lin. hög, hos β ofta halftumshög; fr.skaftet omkr. ½ tum; bladens hårudd hos α bildad af den utlöp. nerven. — Dicranum H. Trichost. Schwægr. Didymod. pilifer Wg. β Desm. glacialis Funck.*

5 D. *systylius Br. & Sch.* bladen *aflångt omv. äggrunda,* trubbiga med lång hårudd, *platta, upptill småtandade* kanter, *mindre papillösa;* kaps. cylindrisk, rak och upprät, gulbrun, med *kortare, här och der hopväxta,* raka tänder; locket som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846. R.Hn.Bryac.exs.127.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk; samt *Jemtl.* Ragunda: Holmgr. — *N.* Finnm. Tromsö: Hgn. Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold. Gudbrandsd., Ringeboe. Filefjeld. Goustafjeld.) *Mindre och spädare än föreg. Locket vid lossnandet en tid fästadt vid centralstiftet och upphöjdt öfver peristomet, som är mera blekrödt än hos föreg. — Trichostom. C. Müll.*

87. TRICHOSTOMUM *Hedw.*

† Bladen mer och mindre trubbade, utan udd.

1 T. *tophaceum Brid.* bladen köladt konkava, utstående, från bredare bas *lancettlikt jemnbreda,* trubbade—rundtrubbiga, med tillbakavikna, helbräddade kanter och *litet nedom* spetsen upphör. nerv, groft papillösa, med *alla basceller rektangulära;* kaps. *aflång—oval,* med koniskt, snedt sprötspetsadt lock, *utan* ring. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.274.

Klipp. r. (*Sk.* Lund: Lindb.; Bösmöllan; Krogstorp i Ifvetofta sn; Hessleholm, nära Finjasjön: Berggr. *Öl.* Gårdbygg: Lindb.; Horns sjöbranter: Zett. *Gotl.* Grumpevik i Vamlingbo; Ahr i Fleringe. — *N.* Nordl. Bodö enl. Holmgr.) *Hos oss vanl. blott 2—4 lin. hög, med 5—6 lin. långt fr.skaft; de öfre bladen jemte de yngre grenarnes mest trubbiga. — Didymod. ed.4. D. trifarius Ahnf. i Fr.Fl.Sc.* — Anm. *Zett:s sterila Weisia (ell. Didymod.) amblyphylla från Öl., ehuru tumshög och mer långbladig, torde såsom Lindb. anmärkt vara en utdragen form af närv. art, som den liknar till bladens form och textur, men hvarifrån den afviker med sin spenslighet och de mycket glesa, i fukt. tillstånd nedböjda bladen, hvarigen. habitus är nog olika.*

2 T. *rigidulum Sm.* bladen kölade, *utstående—utsperrade,* från bredare bas *lancettlika spetsade, med sjelfva spetsen något trubbad,* tillbakavikna, helbräddade kanter och *i yttersta spetsen* försvinn. nerv, *bascell. invid nerven rektangulära, de öfriga bascell. rundadt qvadratiska;* kaps. *cylindrisk,* med lock som hos föreg., *smal* ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.95. R.Hn.Bryac.exs.372.

Fukt. klipp. etc. r. (*Lul. Lpm. Dal.* Osmundsberget. *Verml.* Långbanshyttan. *Ner.* Dylta: C. Hn. *Stockh.* Haga ruiner. *ÖG.* Omberg; Brunneby sn, Vestanå kalkbr.: Kindb. *VG.* Kinnekulle; Jarlebus; Trollhättan, *Smål.* Vestervik; Brahehus m. fl. st. enl. Scheutz. *Sk.* Bosjökloster. *Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. — *N.* Nordl. Salten. Trondhjemstrakten. Dovre, vid Kongsvold; samt Gudbrandsd. Ringeboe: Berggr. Vid Wormen. Christiania, i Mærradalen. Skien.) *Stjelk. vanl. tumshöga, i mer och mindre täta tufvor af brungrön färg; ganska lik Tort. fallax. — Didymod. Hedw. Tortula Lindb.*

†† Bladen med udd af den utlöp. nerven.

3 T. *mutabile Bruch:* toppbladen *hastigt stora, n. utsperrade,* torra krusigt vridna,

jemnbredt lancettlika, *spetsade med kort udd,* platta helbräddade kanter, alla bascellerna rektangulära, genomskinliga; kaps. aflång—oval, med *långsprötadt* lock utan ring, *korta,* ojemna tänder. ♃ 5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.371.

Kalkberg, r. (*Öl.* Röstlösa, Resmo samt Karlevi: Lindb.; Köpings branter: Zett. *Gottl.* Thorsborgen; Bogeklint; Othem; Slite.) *Tufvorna ½—1 tum höga, brunaktiga; stjelk. teml. tjocka, ojemnt bladiga. Sv. ex. utan frukt. — T. brachydontium Bruch.*

4 T. *crispulum Bruch:* toppbladen störst, *utstående,* torra krusigt vridna, lancettlikt jemnbreda, med *trubbad, hufliki hopdragen spets* och mycket kort udd, platta helbrädd. kanter, alla bascell. rektangulära, men *smärre än hos föreg.;* kaps. *som hos föreg.,* men med *långa, ojemna* tänder. ♃ 6. — *β brevifolium:* tätare tufvad, med spensligare stjelk, kortare blad. — *γ angustifolium:* bl. smalare, n. 3radiga, de öfre lancettlikt syllika. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.370.

Kalkberg, *γ* kärrmark, r. (*ÖG.* V. Ny sn, Gopö: Holmgr. *Öl.* Vickleby, vid kyrkan: Lindb. *Gottl.* Thorsborgen: Zett. och Lindb.; Etelhem: Zett. — *β Gottl.* Kopparvik enl. Zett. — *γ Uppl.* Norrbykärr nära Uppsala.) *Tätt tufvad, upptill lifligt grön, med spensligare stj. än föreg., från några få lin. till mer än halftumshög; kaps. liten. — γ T. viridulum Bruch, T. trifarium ed.7, T. planum Lindb.; de svenska ex. af denna form föras af Schimper till Didymod. luridus.*

5 T. *flavovirens Bruch:* toppbladen *hastigt mycket större* än de nedre, utstående, torra starkt krusiga, *från en glänsande hvit, slidlik,* något bredare bas jemnbreda, trubbade med udd, nedtill platta, *upptill inrullade* helbrädd. kanter, alla bascellerna *utdraget, smalt rektangulära, fullkoml. vattenklara;* kaps. aflångt cylindrisk, med smalt *kägellikt* lock utan ring, och med *långa, likformiga,* otydligt vridna tänder. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur.

Sand. st. r. (*Stockh.* på Utön.) *Löst tufvad, med knappt halftumshöga stjelkar, som mellan de mjuka, gröna och genom kanternas inrullning starkt konkava bladen lysa klart hvita af de glänsande bladbaserna. Frukt ej funnen i Sv. — Tortula Lindb.*

88. LEPTOTRICHUM *Hampe.*

† Bladen lancettlikt jemnbreda. Sambyggare.

1 L. *glaucescens Hpe.* de nedre bladen små och glesa, toppbladen mycket större, *lancettlikt jemnbreda,* spetsiga med n. utlöp. nerv, i spetsen glest sågade, med platta kanter, *och gråaktigt blågröna af ett fint mjöllikt öfverdrag;* cell. upptill qvadratiska, mot basen rektangulära; kaps. cylindriskt aflång, med kägellikt lock, bred ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1661. Lindgr.M.exs.23. R.Hn.Bryac.exs.151.

Klippspring. etc. (*Lpl.—Verml. Ner.* nära Brefvens bruk: Stud. A. T. Björkm. *Södml. ÖG.* Marmorbruket: Mos. — *N.* Finnm. Maalselvdalen: Holmgr. Trondhj. st. Sylfjellen enl. S. Almqv. Dovre, Gudbrandsd., Ringeboe: Berggr. Bergen st.. i Sogn: Wulfsb. Tellemarken, vid Tindsjön. Christiania, Krokklefven.) *Löst tufvad, mjuk, med ½—1 tum höga, greniga stjelkar; färgen liknande spanskgröna; hanblrna i grenspetsarne. — Didymod. Brid. Trichost. Hedw. och ed.9. Ditrichum cæsium Lindb.*

†† Bladen från en bredare, kort bas n. hårfint syllika.

* Sambyggare.

2 L. *pallidum Hpe.* bladen raka ell. något ensidigt böjda, från smalt äggrund bas hastigt hårfina, upptill sågade, med i spetsen försvinn. nerv; kaps. på långt, blekgult skaft, aflång, något sned, med smalt kägellikt lock, kortare än halfva kaps., smal ring; tänd. fria ell. parvis hopväxta i de nedre lederna, svagt hopvridna. ⊙ 5, 6. Fig. Br.eur.

Jord, r. (*Stockh.* i Ulriksdals trädgård. *VB.* vid Heden.) *Stjelk. blott 1—2 lin. höga, med blekt gulgröna blad, mer än tumshögt fr.skaft och blekt gulbrun kapsel. — Bryum Schreb. Trichostom. Hedw. och ed.9.*

** Tvåbyggare.

3 L. *flexicaule Hpe.* stj. *utdragen, flerböjd;* bladen något ensidigt böjda ell. allsidigt utstående, från lancettlik bas syllikt hårfina med *platta* kanter och i den *vanl. sågade*

öfversta spetsen försvinn. nerv; kaps. *liten,* upprät, aflångt kägellik, med sprötspetsadt lock, smal ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. Fl.D.2688,f.2. Lindgr.M.exs.48. Somf. Cr.exs.13. R.Hn.Bryac.exs.249.

Bergsbäll. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Stjelkarne 1—3 tum långa, n. trådsmala i brunaktiga tufvor; fr.skaften tumshöga, med jemförelsevis mycket liten kapsel; lockets sprööt något längre än halfva kapseln. — Didymod. Brid. D. rostratum Wg. Trichostom. Br.eur. och ed.9. Ditrichum Hpe.*

4 L. *homomallum Sch.* stjelken *kort;* bladen vanl. ensidigt böjda, från äggrund bas hastigt långt och *syllikt hårfina,* med *platta* kanter och utlöp. nerv, *helbräddade;* kaps. på långt, rödt skaft, aflångt kägellik, upprät, *rödbrun,* med *kägellikt* lock, smal ring. ⊙ 6, 7. — *β. strictum:* till alla delar mindre, med raka blad. Fig. Br.eur. Fl.D. 2688,f.1. R.Hn.Bryac.exs.34.

Jord. (*Sk.—Lpl.* och *VB. — N.*) *Bildar rent gröna tufvor. Stjelken 3—4 lin., fruktskaftet omkr. tumshögt; locket rakt, kortare än halfva kapseln. Ditrich. Hpe.*

5 L. *tortile Hpe β pusillum:* stj. *kort;* bladen *raka, i torrt tillstånd uppräta och tilltryckta,* från lancettlik bas *utdraget syllika,* med *på midten tillbakavikna* kanter, utlöp. nerv, *i öfversta spetsen småsågade;* kaps. upprät, *brungul, ovalt aflång,* med *kort sprötspetsadt* lock, smal ring. ⊙ 10—5. Fig. Br.eur. Fl.D.suppl.t.45,f.2. Thed.M.exs.124.

Jord. (*Sk.—Lpl — N.*) *Lägre och spädare än föreg., grön, med ½ tum höga fr.-skaft; bladen kortare och bredare, kaps. af ljusare färg, med spetsigare lock, som är kortare än halfva kaps. Hufvudformen, som enl. Lindb. icke finnes i Skand., är till alla delar större, med smalt cylindrisk, ofta krökt kapsel. — Didymod. pusillus Hedw. Trichostom. Schrad. och ed.9. Ditrich. pusill. Timm.*

38 Flocken **Ceratodonteæ.**

89. TRICHODON *Schimp.*

1 T. *cylindricus Sch.* stj. ganska kort; bladen *sperrigt flerböjda,* torra krusigt vridna, från aflång, n. omslidande bas *hastigt syllikt hårfina,* i den af nerven uppfylda spetsen småsågade; kaps. *på mycket fint, gult* skaft, *smalt och utdraget cylindrisk,* något lutande och krökt, *slät,* med kort kägellikt lock, bred ring. ⊙ 6—8. Fig. Br.eur. [*Ceratodon*]. Fl.D.suppl.t.114,f.2. Somf.Cr.exs.115. R.Hn.Bryac.exs.10.

Vägkant., dik. etc. r. (*Lpl.—Verml. Ner.* och *ÖG. Smål.* Grenna: Scheutz. — *N.* Finnm. och Nordl. Dovre, vid Vårstien etc. Bergen st., Balholmen i Sogn.) *Växer spridd ell. gruppvis, till alla delar mycket späd; stj. 2—4 lin., fruktskaftet 5—8 lin. högt; den ytterst smala kaps. ljusbrun. — Trichostomum H. Didymodon Wg. Fl.Su. Ceratodon Fürnr. och ed.9. Trichod. tenuifol. Lindb.*

90. CERATODON *Brid.*

1 C. *purpureus Brid.* stj. kort—utdragen och grenig; bladen utstående—utböjda, kölade, *lancettlika spetsade,* med tillbakavikna, i öfversta spetsen tandade kanter, vanl. i spetsen försvinn. nerv; kaps. på *rödbrunt* skaft, aflång—n. äggformig, slutl. något krökt, lutande—horizontal, *fårad,* med koniskt lock, bred ring. ♃ 5—9. — *β conicus* (Milde): nerven rödbrun, utlöp. i en lång udd. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.11.

Jord., mur. etc. a. (*Sk.—Lpl. — N. — β Öl.* vid Ormöga gästgg.; samt *Gotl.* Thorsborgen: Lindb.) *Öfverallt ymnig, i stora rödbruna ell. mörkgröna, omkr. tumshöga tufvor; kaps. på ½—1 tum högt skaft, rödbrun. En form med 1—2 lin. hög stjelk är Bryum Celsii L. — Mnium L. Dicranum Hedw. Trichost. conicum Hpe.*

39 Flocken **Distichieæ.**

91. DISTICHIUM *Br. & Sch.*

1 D. *capillaceum Br. & Sch.* bladen *glesa,* 2sidigt utstående—utböjda, från aflång omslidande bas hastigt syllikt hårfina, med utlöpande nerv, *helbräddade; antheridierna utan egna perigonialblad,* litet nedom fr.skaften; kaps. *upprät, aflång—n. cylindr.,*

med kort kägellikt lock, smala tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.12. Lindgr. M.exs.94. R.Hn.Bryac.exs.97.

Bergsklyft. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Tätt tufvad, upptill glänsande grön, med ½—flere tum höga, greniga stjelkar, platta af de 2sidiga bladen och hvitglänsande af dessas slidlika baser; kaps. röd, på 6—8 lin. skaft. — Cynodontium Hedw. Didymodon WM.*

2 D. *inclinatum Br. & Sch.* bladen som hos föreg., men *tättsittande, i öfversta spetsen småsågade;* antherid. *omgifna af 1—3 perigon.bl.;* kaps. *lutande, äggformig,* med kort kägellikt lock, *bredare* tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2687,f.2. Somf. Cr.exs.11. Sill.M.exs.179. R.Hn.Bryac.exs.98.

Bergsrött., kärr, r. (*Lpl. Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan. *Herjed.* Axhögen: Hellb. *Gestr.* Gefle, vid hafsstränd. *Uppl.* Uppsala, i Norrbykärr. *Stockh.* vid Haga ruiner. *ÖG.* Vinnerstad; Omberg. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* Strömstad: G. Theel. *Sk.* Malmö; Bösmöllan etc. *Öl.* Karlevi alvar: Lindb. *Gotl.* vid Gothemsån. — *N.*) *Mer mörkgrön och lågväxt än föreg. — Swartzia Ehrh. Cynodont. H. Didymodon Sw.*

40 Flocken Pottieæ.

92. EUCLADIUM *Br. & Sch.*

1 E. *verticillatum Br. & Sch.* bladen utstående, lancettlikt jemnbreda, spetsade, med *platta, nedom midten grundt sågade, upptill helbräddade* kanter, utlöp. bred nerv; cell. vid basen stora rektangulära, de öfre ända upp i spetsen rundadt qvadratiska; kaps. upprät, oval, slät, med långt smalsprötadt lock, smal ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.363.

Kalkberg, r. (*ÖG.* Omberg, Rödgafvelsgrotta och Alvastra. *Öl.* Åhs; mell. Tveta och Thorslunda; i Köpings branter och vid Horn: Zett. *Gotl.* Kopparvik; Othemsklint; ön Furilen. — *N.* enl. Ångstr.) *Stjelkarne halftumshöga ell. högre, mycket greniga, med blågröna blad, löst tufvade, oftast nedtill hvita af kalk. Fr.skaften ½ tum höga; ej funnen m. fr. i Skand. — Weisia Brid.*

93. DIDYMODON *Hedw.*

† Blr tvåkönade.

1 D. *rubellus Br. & Sch.* bladen utstående—utböjda, kölade, torra krusiga, de öfre störst, lancettlikt jemnbreda, trubbade med udd, kanterna tillbakavikna, helbräddade, nerven upphör. med spetsen, bascell. stora genomskinl. rektangulära; kaps. upprät, aflång, med snedt sprötspetsadt lock, bred ring. ♃ 8—10. Fig. Br.eur. Fl.D.2498. Thed.M.exs.26. R.Hn.Bryac.exs.247.

Bergskrefv., mur. etc. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Stjelkarne ½—1 tum höga, i lösa, nedtill rödbruna tufvor; de äldre bladen röda, med brun nerv; kapselns spröt varierar längre och kortare. — Weisia curvirostris Brid. Trichost. rubellum Rabenh. och ed.9.*

†† Tvåbyggare.

*2 D. *rufus Lor.* bladen *ut- och nedböjda, torra n. raka och tilltryckta,* från äggrund bas småningom lancettlikt tillspetsade, med *tillbakavikna helbrädd.* kanter, utlöp. nerv; bascell. *gula, rektangulära, de vid kanten* och alla de öfre ända till spetsen små, *rundadt qvadratiska, papillösa;* perichæt.bl. af lösare cellväf, strimmiga, för öfr. lika. ♃. Fig.

Fjelltr. r. (*N.* Salten, på stenar vid Skjerstadfjordens strand nära Vendsæt 1868: Lorentz.) *Norska ex. 1½—2 tum höga, teml. grofva, i lösa, mörkt rödbruna, endast i öfversta topparne något gröna tufvor; utl. ex. stundom dubb. högre och mer gröna än de norska. Frukt och hanblr okända.*

3 D. *luridus Hornsch.* bladen utstående, torra något krusiga, smalt *äggrundt lancettlika,* de nedre spetsade, de öfre trubbade, alla med *helbräddade, tillbakavikna,* endast i spetsen platta kanter, *utlöp. nerv, ända till nedersta basen små, qvadratiska celler,* knappt papillösa; kaps. *aflång,* något krökt, med *kägellikt* lock, smal ring. ♃ 4, 5. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.661.

Kalkklipp. r. (*Gotl.* på Hoburgen: Lindb.) *Stjelkarne knappt ½ tum höga, i lösa*

tufvor af brungrön färg; bladen ganska små, utmärkta af sina små, ogenomskinl. basceller, af hvilka endast de 2 nedersta raderna äro rektangulära, då de hos föreg. och följ. hafva denna form högt upp i bladets nedre del. Allt enl. utl. ex.; svenska osedda af utg. De i ed.9 efter uppg. af Lindb. hit förda ex. från Lund lära enl. densammes nyare granskning tillhöra Trichost. tophac. — Trichostom. Spruce och ed.9.

L 4 D. *cylindricus Br. & Sch.* bladen utstående, *långa och flerböjda, torra starkt krusiga, smalt jemnbreda,* spetsiga, med *platta, i spetsen ojemnt smånaggade* kanter, i spetsen *försvinn.* nerv och talrika, *stora, vattenklara, rektangulära* basceller; kapseln upprät, smalt cylindrisk, med långt sylsprötadt lock, smal ring. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.248.

Sten., fukt. jord, r. (*Sk.* Höör flerest.: Berggr.; Skärali; Broby sn, vid Helgeå och Åskekärr, samt Sjöhagahusen: Hamnstr. — *N.* Næs jernverk. Vestfjorddalen.) *Stjelkarne tumshöga, i lösa tufvor af grön ell. gulgrön färg. Frukt ej funnen i Skand. — Weisia tenuirostris Hook. & Tayl. Trichost. tenuirostre Lindb. Trichost. cylindr. C. Müll. och ed.9.*

94. POTTIA *Ehrh.*

† *Anacalypta Roehl.* Kapseln med peristom [n. utan hos *P. Starckeana γ*].

1 P. *latifolia C. Müll.* bladen *knopplikt tegellagda ell. hopslutna,* starkt konkava, *rundadt omv. äggrunda, tvärhugget trubbiga med udd,* helbräddade, *platta* kanter och *under spetsen upphör.* nerv, *icke* papillösa; kaps. oval, med snedsprötadt lock, *smal* ring, *blekröda,* djupt och ojemnt 2klufna tänder. ☉☽ 6, 7. — *β pilifera:* bladudden långt utdragen, hårlik. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.126 [*α & β*].

Fjelltr. på jord, r. (*Lul. Lpm.* Unna Toki vid Wirihaure. *Um. Lpm.* Laxfjellet i Tärna. — *N.* Finnm. Maalselvdalen, på Hvassbrun: Holmgr. Nordl. Dovre, vid Drivstuen, Vårstien och Kongsvold. — *β Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen: Almqv. — *N.* Nordl., Salten; Helgeland, i Dunderlandsdalen: A. Bl. & Arn. Dovre.) *Stjelkarne, som växa gruppvis ell. i små tufvor, äro 1—2 lin. höga, n. lökformiga genom bladens anordning, slutl. med nyskott; bl. hvitaktigt gröna, glänsande, n. genomskinl., af lös cellväf, hos α med mycket kort udd. — Weisia Schwægr. Didymod. bulbosus Hn. ed.4. Anacal. latifol. Fürnr. och ed.9.*

L. 2 P. *lanceolata C. Müll.* bladen *utstående,* kölade, *aflånga—bredt lancettlika, spetsade med borstlik udd* af den utlöp. nerven, helbrädd. *tillbakavikna* kanter, *papillösa;* kaps. upprät, aflång—oval, med snedsprötadt lock, *bred* ring, *röda,* hela ell. längs midten håliga tänder. ☉☽ 4, 5. Fig. Br.eur. Fl.D.1660,f.2. R.Hn.Bryac.exs.305.

Lerjord, r. (*Sk.* Lund; Fogelsång; Kjeflinge. *VG. ÖG.* Fagervik. *Stockh. Öl.* Röstlösa: Lindb.; nedom Köpings branter: Zett. *Gotl.* Visby.) *Tufvad, med 2 lin. höga, enkla, ell. dubb. högre, greniga stjelkar, 3—4 lin. höga fr.skaft; bladens cellväf tätare än hos föreg. — Weisia Brid. Anacalypta Röhl. och ed.9.*

L 3 P. *Starckeana C. Müll.* bladen utstående, *äggrundt* lancettlika, för öfr. *som hos föreg.;* kaps. upprät, oval—aflång, med *lågt koniskt, trubbigt lock, utan spröt och ring,* med *gula, korta och trubbiga,* ofta omärkliga, hela ell. håliga tänder. ☉ 4, 5; 10. — *β brachyoda:* tänd. tvärhuggna, ytterst korta. — *γ gymnostoma (Wils.):* n. utan allt peristom. Fig. Br.eur.; *γ* Br.eur. [*P. minutula*]; Fl.D.2064,f.1.

Lerjord, åkr. r. (*Södml.* Hagbyberga. *Uppl.* Uppsala, vid galgbacken 1868, men trol. redan utrotad: Mos. *Gotl.* Klinte: Holmgr. — *β Sk.* Krogstorp i Ifvetofta sn. *Öl.* Resmo, Karlevi samt vid Ormöga gästgg.: Lindb. — *γ Sk.* allm. på slätten. *ÖG.* Vinnerstad m. fl. st. teml. allm.: Holmgr. *Södml.* Eskilstuna, nära St. Tidö. *Uppl* Uppsala. *Ångml.* Hernösand: Arn. *Gotl.* Burs sn.) *Hela mossan 2—3 lin. hög, med mycket liten, särd. hos γ slutl. vidgad, n. skålformig kapsel; växer spridd ell. gruppvis; den mycket korta stjelken enkel. — Weisia Hedw. Anacalypta Fürnr. och ed.9. γ Gymnostom. minutulum Schwægr. Pottia minutula Fürnr. och ed.9. P. Starck. β Davallii Lindb.*

†† *Pottia* [i eg. men.]. Kapseln utan peristom.

* Bladnerven utan lameller.

4 P. *truncata Fürnr.* bladen utstående—utböjda, mot spetsen något kölade, *aflångt*

omv. äggrunda—bredt lancettlika, *trubbade med kort udd* af den utlöp. nerven, med helbräddade ell. omärkligt naggade, *platta* kanter, *otydl. papillösa;* kaps. *omv. äggformig—bägarlik,* med lågt konvext, snedt sprötspetsadt lock, *n. utan* ring. ⊙ ♃ 4, 5; 9, 10. Fig. Br.eur. Fl.D.2495,f.1. Thed.M.exs.130. R.Hn.Bryac.exs.125.
Lerjord, åkr. etc. a. (*Sk.—Helsl.* och *Dal.* — *N.*) *Växer gruppvis eller i smärre tufvor af 2—5 lin. höjd, med vanl. enkel, stund. grenig stjelk. — Bryum truncatulum L. Gymnostom. Hedw. Pottia eustoma Lindb.*

5 P. *intermedia Fürnr.* bladen utstående, *aflångt lancettlika, spetsade med teml. lång hårlik udd* af den utlöp. nerven, helbräddade, *något tillbakavikna* kanter, *papillösa;* kaps. *aflångt bägarlik—n. cylindrisk,* med lock som hos föreg., *bred* ring. ⊙ ♃ 4—6. Fig. Br.eur. Fl.D.537,f.2. Lindgr.M.exs.99.
Jord, tor. st. r. (*Sk.* Södra Wall. *Smål.* Jönköping: Zett. *Stockh.* vid Stora Sickla; Stadshagen; Bergiilund. *Uppl.* Uppsala, på Slotts- och Polacksbacken. *Gestr.* Gefle, vid Tolffors: R. Hn. *Ner.* Skogaholms herrgård: C. Hn. *Verml.* Carlstad, nära Sjötullen: Kindb. *VG.* Lidköping. *Öl.* Vickleby; samt Ormöga: Lindb. — *N.* Qvamsklefven. Bergen st., Sogn: A. Bl.) *Till växtsätt lik föreg., men större, med dubb. längre kaps., som enl. Lindb. lär visa spår till peristom, hvilket utg. dock ej lyckats iakttaga. Liknar mest P. lanceolata, men har icke så starkt och långt tillbakavikna bladkanter ell. kapselns mynning afsmalnande som denna. — Gymnost. Turn. Pottia trunc. β major Br.eur. P. trunc. β intermed. ed.9.*

6 P. *Heimii Fürnr.* bladen utstående—utböjda, de öfversta störst, *utdraget lancettlika,* spetsiga, *med i spetsen försvinnande nerv, platta, mot spetsen småsågade* kanter, längs kanten smalare celler, *papillösa;* kaps. långt skaftad, aflångt bägarlik, med snedt sprötspetsadt lock. ♃ 6. Fig. Br.eur. Fl.D.1361,f.1; 2304,f.1. Somf.Cr.exs.7. R.Hn. Bryac.exs.304.
Fukt. jord, hafsstränd. (*Sk.—VB. Hall. Boh. Öl.:* Lindb. och Zett. Inuti landet vid *Uppsala.* — *N.* Christiania—Finnm.) *Dubb. större än de föreg., med halftumshögt ell. högre fruktskaft; bladen vanl. gulkantade. Är stund. mångbyggare. — Gymnost. Heimii och affine N. & Hornsch.*
(P. Starckeana γ gymnost.)

** Bladnerven på öfre sidan med breda, gröna lameller.

7 P. *cavifolia Ehrh.* bladen *knopplikt hopslutna ell. tegellagda, starkt konkava,* omv. äggrunda, *trubbade med hvit hårudd* af den utlöp. nerven, helbräddade *platta* kanter, otydligt papillösa; kaps. kort skaftad, aflång—äggformig, med snedt sprötspetsadt lock, utan ring. ⊙ 4—6. — β *incana:* bladen kortare än sin hårudd. Fig. Br.eur. Fl.D.1893,f.2. R.Hn.Bryac.exs.124.
Tor. st., mur., torftak etc. r. (*Sk.—Uppl.* Uppsala, vid Nontuna. *Vestml.* Sala. *Verml.* Christinehamns kyrkog. *Dalsl.* Åmål. *Öl.* nedom Köpings branter: Zett. — β *Sk.* Tomarp. *Gotl.* Visby.) *Hela mossan 2—5 lin. hög, utmärkt af de lökformigt hopslutna, bleka bladen, hvilkas nerv på öfre sidan har 2 ell. flere vecklika hinnor (lameller), som i början äro hoprullade kring en samling små groddknoppar. — Gymnost. ovatum Hedw.*

R. — SELIGERIACEÆ.

41 Flocken **Blindieæ.**

95. BLINDIA *Br.* & *Sch.*

1 B. *acuta Br.* & *Sch.* bladen utstående ell. ensidigt böjda, från konkav, aflång bas syllikt spetsade, med platta helbräddade kanter och utlöpande, hela spetsen uppfyllande nerv; alla celler, utom i bashörnen, jemnbreda; kaps. upprät, rundadt päronlik, med långt snedsprötadt lock, utan ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.1660,f.1. R.Hn.Bryac. exs.123.
Fukt. klipp. r. (*Lpl.—Jemtl. Helsl.* Bollnäs sn, Bolleberget: Oldb.; Mo sn, Kasberget. *Dal.* Grycksbo, nära Gopasjön. *Verml. Dalsl. VG.* Kinnekulle; Hunneberg; Göteborg. *Ner.* Garphyttan: C. Hn. *ÖG.* Lemunda; Omberg. *Smål.* Yaberg i Femsjö; Möckelns s.v. strand och vid Elmhult: Berggr. — *N.* Finnm.—Christianiatrakten.) *Tufvad, glänsande brungrön, af 1—2 tum höga, greniga stjelkar, med 3—4 lin.*

höga fruktskaft, små bruna kapslar, hvilka slutl. genom grenarnes tillväxt tyckas utgå från dessas sidor. — Weisia Hedw. och ed.9.

96. STYLOSTEGIUM *Br.* & *Sch.*

1 S. *cæspiticium Br.* & *Sch.* bladen utstående ell. något ensidiga, lancettlika, afsmaln. i en lång, smalt jemnbred, öfverst af den utlöp. nerven bildad spets, helbräddade med platta kanter; perichæt.bl. stora, öfvernående den rundadt päronlika, slutl. n. skålformiga kapseln; locket kort snedsprötadt, utan ring. ♃ 7—10. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.33.

Fukt. klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Kaddepakte vid Saggatjaure: Holmgr. *Herjed.* Stora Midtåkläppen: Hellb.; Axhögen; Ramundberget. — *N.* Dovre, flerst. kring Kongsvold.) *Växer i ½—1 tum höga, gulgröna, glänsande tufvor, med mycket greniga stjelkar, vanl. talrika, mell. perichæt.bl. insänkta kapslar, som äro föga längre än lockets spröt. — Anoectangium Schwægr. Gymnostom. WM. Blindia C. Müll.*

42 Flocken **Seligerieæ.**

97. SELIGERIA *Br.* & *Sch.*

† Kapseln med peristom.

* De nedre bladen och perichæt.bladen olikformiga, trubbiga.

1 S. *diversifolia Lindb.* de nedre bladen smalt äggrundt lancettlika, de yttre perich.bl. från bred äggrund, omslidande bas tvärt hopdragna till en kort, jemnbred spets, de innersta bredt äggrunda, alla konkava, trubbiga, med platta helbrädd. kanter och i spetsen försvinnande nerv; kaps. upprät, oval—päronlik, med snedt sprötspetsadt lock, inböjda, parvisa tänder. ♃ 6, 7. Fig. Schimp.Br.eur.suppl.

Kalksten, r. (*Vestml.* Sala, vid grufvorna, och på en sten i hasselskog vid Nyberg.) *1—2 lin. hög, gulgrön, växande gruppvis, med 1—2 lin. höga fruktskaft.*

** Alla bladen n. likformiga, meränd. spetsiga.

2 S. *recurvata Br.* & *Sch.* bladen från bredt lancettlik, rännformig bas *småning. långt och fint borstspetsiga,* helbräddade, med *grof, spetsens öfre del uppfyllande nerv;* kaps. *på båglikt skaft nedböjd,* päronlik, med föga snedt sprötspets. lock. ♃ 6, 7. — β *pumila Lindb.* brun, till alla delar mindre, med kortare bl., finare nerv. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.20. R.Hn.Bryac.exs.212.

Bergvägg., helst sandsten, skiffer, r. (*Sk.* Kullaberg. *VG.* Ålleberg; Kinnekulle. *Dalsl.* Lilla Strand; Jäpplandaberget i Steneby sn. *Vestml.* Sala, nära Gröna Gången. *Dal.* Orsa sn, Kallmora by; Styggforsen. *Lul. Lpm.* Ruonas. — *N.* Christianiatrakten. Trondhj. st. Stördalen; Mostamarken. — β *Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk. — *N.* Salten: Somf. enl. Lindb.) *Stor som föreg., brungrön, tufvad, med i torrt tillstånd och på föråldrade ex. raknande, 2—3 lin. höga fruktskaft. — Bryum Dicks. Grimmia H. Bryum setaceum Wulf enl. Lindb. Selig. setacea Lindb. β Weisia calcarea Somf. enl. Lindbergs granskning af orig.ex.*

3 S. *crassinervis Lindb.* bladen uppåt tilltagande i storlek, från konkav, *bredare bas tvärt hopdragna till en utstående, kort, något trubbad, af den mycket grofva nerven bildad* borstlik spets, helbräddade; kaps. på *något krökt* skaft *lutande,* päronlik, slutl. under mynningen *hopdragen och urnelik,* med snedt sprötspets. lock och inböjda, spetsiga tänder. ♃ 5. Fig.

Kalkklipp. r. (*VG.* Billingen, upptäckt 1865 af Cleve.) *Mindre än föreg:s β, växande spridd, med mycket korta blad, knappt liniehögt fruktskaft, gröngul, slutl. svartnande kapsel med vid mynning. Allt enl. Lindb. i Sällsk. pro Fl. & F. Fenn. förh. 1868; osedd af utg.*

4 S. *pusilla Br.* & *Sch.* bladen n. raka och uppräta, från lancettlik bas *småningom afsmalnande till en lång, hvass, syl- ell. borstlik spets, fint smånaggade,* med *smal, i spetsen upphör.* nerv; kaps. på *rakt* skaft, *upprät,* päronlik, slutl. fårad, med vid mynning, långt snedsprötadt lock, spetsade tänder. ♃ 6—8. — β *brevifolia Lindb.*

bl. kortare och bredare, mindre spetsiga, tydligare naggade, med ännu finare nerv. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.572, 608.

Kalkberg, r. (*VG*. Kinnekulle, på Mörkeklef. — *N*. Trondhj., på Dalbjerget. — *β N*. Biri vid Mjösen.) *1—2 lin. hög, lifligt grön, med 1—2 lin. långt fruktskaft; lockets spröt n. af kapselns längd. — Weisia Hedw.*

5 S. *acutifolia Lindb.* de öfre stjelk- och perichæt.bladen från bredare, omslidande bas *hastigt afsmalnande till en lång, borstfin, upptill finsågad, n. stickande hvass* spets, n. helt och hållet bildad af den *utlöp. grofva* nerven; kaps. på *kort,* rakt skaft, *uppsät,* kort päronlik, med något trång mynning, *kort och tjockt, trubbigt* spröt, trubbade tänder. ♃ 6, 7. Fig.

Kalkberg, r. (*Gotl.* Thorsborgen; Othems klint; Grogarnsberget.) *Lifligt grön, i 1—2 lin. höga tufvor; fr.skaftet mycket kort, knappt höjande kaps. öfver perichætial-bladen. Mest lik den utl. S. calcarea Br. & Sch., som dock skiljes genom sina korta, trubbiga blad.*

6 S. *tristicha Br. & Sch.* bladen *3radiga,* vanl. raka och uppräta, från konkav, lancettlik bas *småningom afsmalnande till en kort och bred,* vanl. *helbräddad trubbad spets,* med *nedtill smal, i spetsen bred* nerv; perichæt.bl. n. utstående, mer långspetsade; kaps. på rakt skaft, uppsät, kort päronlik, med *långt och smalt snedsprötadt* lock, trubbade tänder. ♃ 7—9. — *β patula Lindb.* bladspetsen mer utstående och längre, fint naggad. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.19.

Kalkberg, r. (*N*. Nordl. Salten. — *β Gotl.* Thorsborgen.) *Liten som de föreg., ljusgrön, med stund. utdragna, 3—4 lin. höga, trådfina grenar. — Weisia Brid. Sp. musc. W. trifaria Brid. och Somf. Selig. trifaria Lindb.*

†† *Anodus Br. & Sch.* Kapseln utan peristom.

7 S. *Donniana C. Müll.* bladen föga utstående, raka, från bredare bas hastigt jemnbredt syllika, spetsiga, glest finsågade, med grof, spetsen n. uppfyllande nerv; kapseln på rakt skaft, uppsät, kort päronlik, med kort, föga snedt spröt. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.107.

Klipp. r. (*Herjed.* Ulfberget; samt Midtåhammar, och Hammaren vid Flon: Oldb. *VG*. Kinnekulle, flerest. på sandstenslagret; Hunneberg, på alunskiffer ofvan Nygård. *ÖG*. Omberg, i Rödgafvelsgrotta. *Öl.* kalkklipp. vid Köpings kyrka: Zett. *Gotl.* Thorsborgen; Othems klint. — *N*. Nordl. vid Fiskevåg i Saltdalen; Ranen flerest.: A. Bl. & Arn. Trondhj. Mostamarken.) *Till storlek och växtsätt lik de föreg., brungrön, med ytterst fint, 1½ lin. högt fr.skaft, mycket liten blekbrun kapsel. — Gymnostom. Sm. Anodus Br.eur.*

S. — FISSIDENTACEÆ.

43 Flocken Fissidenteæ.

98. OCTODICERAS *Brid.*

1 O. *Julianum Brid.* bladen glest, 2sidigt utsperrade, jemnbredt lancettlika, spetsiga, helbräddade, med mot spetsen försvinn. nerv; kaps. omv. kägellik, af det uppåt vidgade skaftets längd, med kägellikt lock af samma längd och kort mössa af samma form. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hp.Bryac.exs.246.

Sten. i vatten, r. (*ÖG*. Vestra Harg sn, i Borgsjön. *Stockh.* i Söderbysjö; samt vid Nacka bro. *Uppl.* i Stamsjön: G. Théel.) *1—2 tum hög, svartgrön, oordentligt förgrenad, med omkr. 2 lin. långa blad, ytterst små frukter; Svenska ex. ej funna med frukt. — Fontinalis Savi. Conomitrium Mont. Skitophyllum fontanum Pyl. Octodic. fontanum Lindb.*

99. FISSIDENS *Hedw.*

† Fruktskaftet från stjelkens sida ell. bas.

* Sambyggare.

1 F. *adiantoides H.* bladen aflånga, *spetsade* med udd, med *bred,* ljus kant, *upptill*

småsågade, längre ned fint naggade, med *i spetsen försvinnande* nerv; kaps. på skaft från *stjelkens öfre del, rödbrun.* ♃ 9—5. Fig. Br.eur. Fl.D.1713. Thed.M.exs. 116. R.Hn.Bryac.exs.245.

Fukt. skogsmark. (*Sk.—Lpl. — N.*) *1—2 tum lång ell. mera, vanl. 2—3 lin. bred, tätbladig, brunaktigt grön, med grenar både från stjelkens bas och spets. — Hypnum L. Dicranum Sw. F. taxifolius β Wg.*

2 F. *taxifolius H.* bladen aflånga, *trubbade med udd af den utlöp.* nerven, med *smalare* ljus kant, *öfverallt* fint naggade; kaps. på skaft *från stjelkens bas, brun.* ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Fl.D.473,f.2. Sill.M.exs.174. R.Hn.Bryac.exs.244.

Fukt. jord. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Vanl. mycket mindre än föreg., ½—1 tum hög, omkr. 1 lin. bred, lifligare grön och mera mjuk, med större bladceller än föreg., och grenar endast från stjelkens bas. — Hypnum L. Dicranum Sw.*

** Tvåbyggare.

3 F. *decipiens Not.* bladen aflånga, kortspetsade, med utlöp. ell. i spetsen försvinn. nerv, svagt ljuskantade, i spetsen sågade, nedtill fint naggade; kaps. på skaft *från stjelkens nedre del,* rödbrun. ♃ 8, 9. Fig. R.Hn.Bryac.exs.369 [*F. rupestr.*].

Kalkklipp. r. (*Öl.* Röstlösa, Resmo och Karlevi; samt *Gottl.* Thorsborgen: Lindb.) *Omkring tumshög och något bredare än föreg., lifligt grön, teml. glesbladig och styf, med små bladceller. — F. rupestris Wils.*

†† Fruktskaftet från stjelkens spets.

* Tvåbyggare.

4 F. *osmundoides H.* bladen aflånga, *trubbade med udd, fullkomligt okantade, n. ända till basen tätt finsågade,* med *under spetsen* upphör. nerv; kaps. n. upprät, aflång, brun, med långt sprötspetsadt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. Sw.M.Su.t.2. Lindgr.M. exs.20. R.Hn.Bryac.exs.243.

Fukt. st., bäckstränd. etc. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Bildar ofta stora och täta tufvor af mörk- ell. brungrön färg, med 1—2 tum höga stjelkar af omkr. 1 lin. bredd, talrika blad af lös cellväf, och stund. ytterst talrika frukter på 3—5 lin. långa skaft. — Dicranum Sw.*

5 F. *pusillus Wils.* bladen *smalt, n. jemnbredt lancettlika, spetsiga,* smalt men *tydligt kantade till nära den svagt tandade* spetsen, med nerv som hos föreg.; kaps. upprät, oval, med lockets spröt mycket kortare än kaps. ♃ 4, 5. Fig.

Kalkklipp. ell. sandsten, r. (*Sk.* Höör: Berggr.; Skärali; samt *VG.* Kinnekulle, vid Mörkeklef: Lindb. — *N.* Christiania: Dr Kiær. Brevig: Cleve enl. Lindb.) *Liten och späd, med 1—2 lin. hög, fåbladig stjelk och 2—3 lin. högt fruktskaft; mest lik följ. art, såsom hvars var. den anföres i Schimp. Syn., men skiljd med inflorescensen och lokalen på klippor. — F. incurvus β pusillus Sch. Syn.*

** Sambyggare.

6 F. *incurvus Schwægr.* bladen aflångt lancettlika, spetsade med udd, helbrädd. med smal, men tydlig, *mot den ojemnt och svagt naggade spetsen upphörande kant och strax under spetsen försvinn. nerv;* hanblomman *ensam, i spetsen af en egen gren;* kaps. vanl. lutande, med lock som hos föreg. ♃ 4, 5. — β *angustifolius Lindb.* bl. flere gånger smalare, jemnbreda. — γ *crassipes Sch.* gröfre, med flere och mer tättsitt. blad, tjockare fr.skaft. Fig. Br.eur. Sw.M.Su.t.2,f.3. Sill.M.exs.175. R.Hn.Bryac.exs.242.

Lerjord, γ sten. i bäck. (*Sk.—Lpl. — N. —* β *Sk.* Bosjökloster. — γ *Sk.* Skärali m. fl. st. norr om Ringsjön: Berggr.) *I yngre tillstånd liten som föreg.; äldre halftumshög. Utl. ex. af γ stora och utmärkta, men lära enl. Sch., Milde m. fl. bero af lokalen, och en dylik öfvergång till hufvudformen synas de svenska utgöra. — Dicranum WM. F. viridulus Wg och ed.9, ett namn, som är osäkert, då enl. fig. 1368 i E.B. Dicr. viridul. Sm. lika väl kan afse Fiss. exilis som närv. art och trol. inbegriper flere af de små arterna, hvarför ock denna fig. af olika förf. hänföres än till den ena, än till den andra arten.*

7 F. *bryoides H.* bladen smalt aflånga, trubbade med udd, *helbrädd., med tjock, ända*

till yttersta spetsen fortlöpande kant och utlöp. nerv; hanblrna *flere, i bladvecken, kort skaftade;* kaps. vanl. upprät, aflång, med lock som hos föreg. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. [*F. exilis*]. R.Hn.Bryac.exs.339.

Små jordhål i gräsvall. r. (*Sk.* Lund, nära Fogelsång; Stehag och Höör m. fl. st.: Berggr.; Österslöfs sn, Tomarp: Hamnstr. *Smål.* Husqvarna: Zett. *Ner.* Skogaholm; samt nära Örebro: C. Hn. *Boh.* Christinedal.) *Stor som föreg., utmärkt af de med nerven i bladudden sammanlöpande bladkanterna, samt af de mycket tydliga, knopplika hanblrnas plats.*

8 **F.** *exilis H. och Sch. Syn.* bladen aflångt lancettlika, spetsade, *fint naggade* särd. mot basen, *okantade,* med utlöp. nerv; hanblrna *vid stjelkens bas, kort skaftade;* kaps. upprät, aflång, med lock som hos föreg. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. [*F. Bloxami*]. R.Hn.Bryac.exs.340.

Lerjord, r. (*Stockh.* vid Danviks källa; Marieberg; Drottningholm: Lindb. *Uppl.* Uppsala, vid Eklundshof: Mos. *Vestml.*) *Ännu mindre än de föreg., växande spridd ell. gruppvis på lera, med 1—1½ lin. hög stjelk, 2 lin. långt fruktskaft, ytterst liten kapsel. — F. Bloxami Wils.*

T. — LEUCOBRYACEÆ.

44 Flocken Leucobryeæ.

100. LEUCOBRYUM *Hampe.*

1 **L.** *glaucum Schimp.* stjelken klynnegrenig, med jemntoppade grenar; bladen tättsittande, från oval bas lancettlika, n. rörformigt hoprullade, helbräddade, nervlösa; kaps. lutande, snedt aflång, slutl. fårad, med mycket långsprötadt lock. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. [*Oncophorus*]. Fl.D.824,f.3. R.Hn.Bryac.exs.184.

Skogsmark, r. (*Sk.—Uppl.* Uppsala. *Vestml. Ner.* och *Verml. Boh. Öl. Gotl. — N.* södra del.; Bergen st. Sogn: Wulfsb.) *Bildar stora, täta, ofta 2—3 tum tjocka, Sphagnumlika mattor af hvitaktigt blågrön färg; stj. och blad spröda; kaps. jemförelsevis liten, ganska sälls. — Bryum L. Dicranum Hedw. Leucobryum vulgare Hpe.*

U. — WEISIACEÆ.

45 Flocken Dicraneæ.

101. CAMPYLOPUS *Brid.*

† Bladen med stora, uppblåst vidgade bruna hörnceller vid basen.

1 **C.** *atrovirens Not.* stj. klynnegrenig, utdragen; bladen svagt utstående, från lancettlik bas långt syllika, med rännformig, *i en lång, hvit och sågad hårudd* småningom öfvergående spets. ♃. Fig. Schimp.Br.eur.suppl. [*C. longipilus*].

Fukt. klipp. r. (*N.* Goustafjeld, ofvan gården Dale: Dr Kiær. Stavanger enl. Zett. Bergen st., Evindvik, Værholmen och Vaden i Sogn: Wulfsb.; Flöjfjeld vid staden Bergen, allm.; samt Trondhj. st., vid Veblungsnæs: Lorentz.) *Stjelkarne grofva, 2—3 tum höga, i täta och fasta tufvor af svartaktig färg, endast i topparne något gröna; engelska ex. hafva mer ljusgröna och glänsande toppar än de norska, som fullkoml. likna pyreneiska ex. Frukt obekant. — C. longipilus Brid. och Schimp.Suppl.* [*icke Syn. och Br.eur.*].

2 **C.** *flexuosus Brid.* stj. som hos föreg., men *lägre och spädare;* bladen utstående ell. något ensidiga, från lancettlik bas hastigt syllika, med rännformig, *i öfversta delen finsågad spets utan hårudd;* kaps. på båglikt nedböjdt skaft, aflång—elliptisk, äldre fårad, med långsprötadt lock. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. och Schimp.Br.eur.suppl. R.Hn. Bryac.exs.338.

Fukt. klipp., sten. r. (*Sk.* Fogdaröd m. fr.; samt vid Höör: Berggr. *Boh.* nära Kyrkvik och i Vallbodalen vid Lysekil. — *N.* Bergen st., Sogn, på Fondöen i Evindvik: A. Bl. & Wulfsb.; vid Bergen; samt Trondhj. st. Christianssund: Lor.) *½—1 tum hög, svartbrun, med gröna toppar, torr något glänsande; stjelk. ända upp beklädda*

med rödbrunt ludd, stund. försedda med smala, snart affallande, småbladiga flageller. Fr. sällsynt. — Bryum L. Dicranum Hedw.

†† Bladbasens celler ofärgade, vattenklara.

3 C. *fragilis Br. & Sch.* stjelken *kort, med knippvisa smågrenar,* nedtill med rotludd; bladen tätt sittande, något utstående, *raka och spröda, från hvitglänsande lancettlik bas syllika,* i spetsen omärkligt finsågade; kaps. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. och Schimp.Suppl. Rab.Bryoth.504.

Klippspring., torfjord, r. (*Sk.* vid Höör, äfv. med frukt; samt vid Röstånga: Berggr.) *Bildar halftumshöga, täta, glänsande gröna och längs stjelkarne hvitaktiga tufvor, med rödbrunt ludd, kortare bladspetsar än föreg. — Bryum Dicks. Dicr. Funckii C. Müll.*

4 C. *turfaceus Br. & Sch.* stjelken något utdragen, vid basen grenig, *utan smågrenar,* endast längst ned med rotludd; bladen *mindre tätt* sittande, utstående, *med längre och finare borstlik, flerböjd,* glest och omärkl. finsågad spets; kapseln längre skaftad, för öfr. som hos föreg. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. och Schimp.Suppl.

Torfjord, skogsmark, r. (*Sk.* Höör, i torfmossen kring Klockesjön: Berggr. *Öl.* i granskog mell. Röbälla och Saxnäs: Zett.) *Något högre, men spensligare, med längre och smalare blad, finare nerv än hos föreg., till färgen mera brun- ell. gulgrön. — Dicranum C. Müll.*

*5 C. *brevifolius Schimp.* stjelken mycket kort, vanl. enkel, *utan* rotludd; bladen allsidigt *uppräta,* från lancettlik bas *kort syllika, n. rörformigt hoprullade, i öfversta spetsen fåtandade.* ♃. Fig. Schimp.Br.eur.suppl.

Klipp. mur. r. (*N.* staden Bergen: Lor.) *Norska ex. 3—5 lin. höga, gulgröna, knappt glänsande, i låga, lätt sönderfallande tufvor. Bladen kortare och bredare än hos de öfr. arterna, af mest qvadratiska celler och med mycket bred nerv. Frukt okänd.*

102. DICRANODONTIUM *Br. & Sch.*

1 D. *longirostre Br. & Sch.* bladen n. skärformigt ensidigt böjda ell. allsidigt utstående, något spröda, från lancettlik bas med stora bruna hörnceller hastigt borstfint syllika med mycket lång, n. helbräddad spets och bred, hela spetsen uppfyllande nerv; kaps. på flerböjdt skaft, aflång—cylindr., slät, med långsprötadt lock. ♃ 8—10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.241.

Torfjord etc. r. (*Sk.* vid Höör: Berggr.; Ifvetofta sn, mell. Råby och Leingaröd. *Smål.* Nässjö jernv.station: Berggr.; Ekesjö, nedom Soåsen; samt Ingaryds dal i Ölmestad: Scheutz. — *N.* Gudbrandsd. vid Elstad i Ringeboe: Berggr. Trondhj. st. Romsdalen, vid Aalesund: Holmgr. & Berggr.) *Växer i täta och mjuka, gröna ell. bruna, af rotludd sammanväfda tufvor af 1, stund. flere tums höjd, med knappt halftumslånga fruktskaft. — Didymodon WM. Cynodont. Schwægr.*

103. DICRANUM *Hedw.*

† *Undulata.* Storväxta, tätt tufvade arter med af rotludd täckt stjelk, på tvären vågiga blad; tvåbyggare; kaps. krökt.

* Fruktskaften flere samsittande.

1 D. *robustum Blytt:* bladen ensidigt ell. oordentligt böjda, på midten *något* vågiga, torra *i spetsen skruflikt vridna,* från lancettlik bas *hastigt afsmaln. i en mycket lång borstlik,* upptill längs kanterna och ryggen småsågad spets; cell. *i bladspetsen oordentligt rundadt qvadratiska;* kaps. n. cylindrisk, krökt, med långsprötadt lock, *teml. bred* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.13. R.Hn.Bryac.exs.5.

Barrskog. (*Lpl.* och *VB.*—*Uppl.* Uppsala. *Stockh.* Nacka. *Dal. Vestml. Ner.* Villingsberg, och Skogaholm: C. Hn. *Gottl.* — *N.*) *Mycket stor och grof; stjelken 6—8 tum lång, vanl. uppstigande, nedtill med ymnigt rotludd. — D. Drummondii C. Müll. D. elatum Lindb.*

2 D. *undulatum H.* bladen skärformigt ensidigt böjda, *starkt* vågiga, från bredare bas jemnbredt lancettlika, långspetsade, i spetsens kanter och rygg *starkt sågade,* med i spetsen försvinn. nerv; cell. *n. jemnbreda ända upp till spetsen;* kaps. aflång, krökt,

med långsprötadt lock, *smal* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.1533,f.1. Sw.M.Su.t.3, f.5. Lindgr.M.exs.46. R.Hn.Bryac.exs.4.

Skog, a. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm. Öl. Gotl.* — *N.*) *Vanl. 2—3 tum hög, upprät ell. uppböjd, med ymnigt brunt rotludd ända till spetsen af den tjocka stjelken.* — *D. polysetum Sw.*

** Fruktskaften ensamma.

3 D. *palustre Brid.* bladen utstående ell. i topparne något ensidiga, *mot spetsen vågiga*, från lancettlik bas smalt jemnbreda, i spetsens *kanter* småsågade, *på undre sidan och nerven n. helbräddade;* cell. *n. jemnbreda ända upp till spetsen;* kaps. aflång, föga krökt, strimmig, med lock som hos föreg., *utan* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.72.

Fukt. st. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Öl. Gotl.* Fleringe. — *N.* till Trondhj.) *Omkr. 1 ell. 2 tum hög, grön, med rotludd. Mest lik D. scopar., men med rakare, ofvan midten vågbräddade blad, hvilkas nerv är smalare och försvinner nedom spetsen, hvarjemte bashörnens cellväf är mycket lösare.* — *D. Bonjeani Not.*

4 D. *Schraderi WM.* bladen upprätt utstående ell. svagt ensidiga, föga böjda, vågiga, torra något krusiga, från bredare bas *n. jemnbreda, trubbade*, ofvan midten sågade *längs kanter och rygg;* bashörncell. *plötsligt stora och uppblåsta*, bruna, de öfr. cell. i nedre bladhälften *smalt jemnbreda*, i den öfre *små, olikformiga, qvadrat.—triangulära;* kaps. n. cylindr., med lock som hos föreg., *teml. bred* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.47. R.Hn.Bryac.exs.73.

Kärr. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Tätt tufvad, glänsande gul- ell. brunaktig, med 3—5 tum höga, upprätta stjelkar, högt upp betäckta af rotludd; bladen något spröda, ofta n. raka; kaps. liten.* — *D. Bergeri Bland.*

5 D. *spurium H.* bladen knippevis gyttrade, utstående, säll. ensidiga, torra inkrökta och *krusigt vridna*, starkt vågiga, från *konkav, n. äggrund bas hastigt hopdragna* till en smalt jemnbred, upptill längs kanterna och nervens rygg sågad spets, på *hela* undre sidan papillösa; cell. i öfre delen *rundade;* kaps. som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2491. Lindgr.M.exs.22. R.Hn.Bryac.exs.74.

Torr skogsmark, berghäll. (*Sk.—Ångml.* och *Dal. Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur. *Boh. Öl.* Böda: Lindb. — *N.* till Trondhj. st.) *Omkring 2 tum hög, upptill gul ell. ljusgrön, med jemntoppadt klynnegreniga, i lösa tufvor förenade, något tjocka stjelkar, föga rotludd.*

†† *Scoparia.* Som afd. *Undulata,* men med släta blad.

* **Bladspetsen tydligt sågad.**

a — Cell. i bladens öfre del långsträckta ell. jemnbreda, endast i yttersta spetsen något vidgade, rhomboidiska.

6 D. *majus Turn.* bladen vanl. *halfcirkelformigt* ensidigt krökta, från lancettlik bas småningom *långt och borstfint* syllika, i spetsen finsågade; fr.skaften *flere* samsittande, *blekt gulgröna;* kaps. aflång, krökt, något strimmig, med långsprötadt lock, utan ring. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. Fl.D.2447. Thed.M.exs.119. R.Hn.Bryac.exs.75.

Mörka skog. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Walleskogen: Holmgr.; och *VB.—Smål. Boh.* och *Sk.* nor. del. *Öl.:* Zett. *Gotl.* — *N.* Trondhj. st., Sundalen, vid Storfall: Scheutz.) *3—6 tum hög, vanl. rent grön, med något spensliga, gles- och långbladiga, båglikt uppböjda stjelkar. Bladen var. någon gång n. raka.*

7 D. *scoparium H.* bladen ensidiga, dels klolikt böjda, dels n. raka, *lancettlikt* syllika, vanl. i spetsen småsågade; fruktskaften *ensamma, röda;* kaps. cylindriskt aflång, *slät,* för öfr. som hos föreg. ♃ 5—8. Fig. Br.eur. Fl.D.824,f.1. Thed.M.exs.118. R.Hn.Bryac.exs.69.

Skog., klipp., sten. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl. ett par tum hög, lifligt grön, men varierar i yttersta grad efter olika lokaler såväl till storlek och färg, som till bladens rigtning och form, sågning m. m.* — *Bryum L.*

b — Cell. i bladens midt och öfre del korta och vida, rundadt qvadratiska.

8 D. *Mühlenbeckii Br. & Sch.* bladen tättsittande, *allsidigt utstående,* mer säll. en-

sidiga, torra krusigt vridna, lancettlikt syllika, *upptill rörformigt hoprullade*, med den småsågade spetsens *öfversta* celler *mer långsträckta* än de öfriga; fr.skaften ensamma, ljusgula; kaps. *cylindriskt aflång, rödbrun*, krökt, *n. slät*, med långsprötadt lock, smal ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Klipp. r. (*Jemtl.* Frösön; samt *Ångml.* Sollefteå; och *Medelp.* Sundsvall: Holmgr. — *N.* Dovre, på Knuds- och Nystuehöe vid Kongsvold, samt Stor- och Blåhöe vid Fogstuen: Berggr.) *1—2 tum hög, grön ell. gulbrun, tätt tufvad, vanl. med mycket rotludd; till fruktens storlek och form lik föreg., till stjelk och blad mer lik vissa former af följ., hvarmed den i ans. till bladens cellväf är närmast beslägtad.*

9 D. *fuscescens Turn.* bladen *vanl. ensidigt och starkt klolikt böjda*, torra krusigt vridna, *smalt* lancettlikt syllika, *efter hela sin längd rännformiga, med korta celler ända upp i yttersta delen* af den långt ned glest småsågade spetsen; fr.skaften ensamma; kaps. *liten, aflångt klubblik, brungrön*, något krökt, *strimmig, slutl. fårad*, med lock och ring som hos föreg. ♃ 7, 8. — *β cirrhatum:* tätt tufvad med ymn. rotludd, tättsitt., gulgröna, krusigt hopvridna blad. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs. 21. R.Hn.Bryac.exs.71; *β* 367 [*D. Mühlenb. β brevifol. Lindb.*].

Klipp., murk. ved etc. (*Lpl.—Sk.* — *N.* — *β Jemtl. Gestr.* Gefle. *Uppl.* Uppsala. *Stockh. Öl.* vid Vickleby kyrka; samt *Gottl.* Helvig sn: Lindb. — *N.* Dovre, på Knuds- och Blåhöe; samt Gudbrandsd. Ringeboe: Berggr. Lom, vid Rödsheim.) *Hufvudformen 1—2, stund. 4—5 tum hög, vanl. teml. spenslig, brungrön, mer säll. rent grön, med smalare, ända till borstfint spetsiga blad; β liknar mer föreg., hvarmed den ock af Lindb. förenas. — D. congestum Brid. och Br.eur. —* Anm. *Dicr. labradoricum C. Müll., som i ed.9 upptogs för Norge enl. uppg. af Lindb., anses af densamme i Fört. öfv. Spitsb. Moss. för en form af D. fuscesc., hvilket ock synes utg. vara fallet med fruktbär. ex. från Grönl., meddelade af Schimp. och som äro tvåbygg. med korta rundade bladceller upptill; de af densamme lemnade norska ex. äro deremot sambygg. och måste på grund af bladens öfverallt långa, jemnbreda celler snarast föras till D. arcticum.*

** Bladspetsen helbräddad; cell. i bladets öfre del korta och vida, qvadratiska—aflånga.

10 D. *elongatum Schwægr.* bladen *svagt ensidigt böjda*—upprätt utstående, från lancettlik bas syllika, med *smal*, utlöpande nerv; cell. i *öfversta bladspetsen mer aflånga* än de öfriga; kaps. aflångt och snedt äggformig, något krökt, slutl. fårad, med långt sylsprötadt lock, smal ring. ♃ 7—8. Fig. Br.eur. Fl.D.1533,f.2. Somf.Cr.exs.112. Thed.M.exs.120. R.Hn.Bryac.exs.70.

Fukt. st., helst i fjelltr. (*Lpl.—Dal. Verml.* Slättne i Dalby sn. — *N.*) *Vanl. gulbrun, säll. grön, 1—4 tum lång; stjelk. smala, högt upp förenade medelst ymn. rotludd; bladen små, föga krökta; kaps. på föga utdraget skaft, liten, brungrön. — D. Sphagni Brid.*

11 D. *fragilifolium Lindb.* bladen *raka*, något utstående, torra krökta hit och dit, *mycket spröda*, från lancettlik bas *långt* syllika, med *n. rörformigt hoprullad spets* och *bred*, utlöp. nerv; cell. i bladets *hela öfre del rundadt qvadratiska—ovala;* kaps. som hos föreg. ♃ 7. Fig. Schimp.Br.eur.suppl. Fl.D.suppl.t.116. R.Hn.Bryac.exs. 122.

Jord, murken ved etc. i fjelltr. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, i Walleskogen; samt vid Parkejaure: Holmgr. *Pit. Lpm.* Peljekaisse; Adolfströms bruk; en holme i Hornafvan, nära Arjeploug. *Um. Lpm.* Laxfjellet; Stensele: Ångstr. — *N.* Finnm. Talvig, Kaafjord m. fl. st. i Alten: Lor.; Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr. Gudbrandsd. Ringeboe: Berggr.) *Tätt tufvad, med spensliga stjelkar och ymn. rotludd, 1—3 tum hög, blekgul, med ljusgröna toppar. Nära beslägtad med föreg., till hvilken öfvergångar icke saknas.*

††† *Orthocarpa.* Tufvade, med släta blad; tvåbyggare; kapseln n. cylindrisk, rak och upprät.

* Bladen helbräddade.

a — Cellerna i bladens öfre del korta och vida, qvadratiska—rektangulära.

12 D. *strictum Schleich.* bladen raka, något utstående, spröda, från lancettlik bas *hastigt*

långt syllika, med *rännformig* spets och *smal* nerv; cell. *i bashörnen* talrika och mycket stora, i bladets öfre smalare del *kort och bredt rektang.—qvadratiska;* kaps. från tjockare bas aflång, med långsprötadt lock, smal ring. ♃ 6. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.366.

Fukt. st., trädrött. etc. r. (*Gotl.* Kräklingbo sn: Holmgr.; Thorsborgen, samt vid Gothemsån, på tallstammar enl. Lindb.; Fardumeträsk i Rute sn.) *1—2 tum hög, tätt tufvad, ljus- ell. gulgrön, mycket lik och i ster. tillstånd ofta n. omöjlig att skilja från föreg., hvarmed Gotl. ex. i ed.9 också förenades. Endast hon-ex. utan fr. funna i Sverige.*

13 D. *viride Schimp.* bladen tättsittande, föga utstående, mycket spröda, från lancettlik bas *småningom* syllika, med rännformig spets, smal nerv; *alla* bascellerna stora, genomskinliga, *de öfriga cell. i hela bladet rundadt qvadratiska—elliptiska;* kaps. nedåt afsmaln., aflång, med lock som hos föreg. ♃ 7. Fig. Schimp.Br.eur.suppl.

Trädstamm., sten. r. (*Sk.* Skärali, på bokstammar: Lindb.) *Omkring tumshög, löst tufvad, ljusgrön, med rotludd, långa, i torrt tillstånd krusigt krökta blad med snart afbruten, stund. svagt tandad spets. Mer olik föreg. till habitus än karakterer, och närmande sig D. fulvum. Sv. ex. utan frukt. — D. fulvum * viride Lindb. i ed.9. Campylopus viridis Sull. & Lesqu.*

14 D. *Scottianum Turn.* bladen utstående och vanl. något ensidigt krökta, lancettlikt syllika, rännformiga, med bred, i spetsen försvinn. nerv; *endast bashörnens* celler stora, genomskinl., cell. i bladets öfre del *rundadt qvadratiska;* kaps. som hos föreg., slät, stund. något krökt, med *odelade* ell. grundt och ojemnt 2—3klufna tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Strandklipp. r. (*Boh.* Marstrand: Prof. Huss enl. Lindb.; samt på Koön: O. G. Blomb.) *1—2 tum hög, mycket gröfre än föreg., af mörk- ell. brungrön färg, bladen något glänsande. Mest utmärkt af peristomets beskaffenhet och de fullkoml. helbräddade bladen. Svenska ex., bestämda dels af Lindb., dels af Zett., synas utg. icke säkra, såsom egande ofta i spetsen småsågade blad och till frukten alltför mycket närmande sig D. fuscescens. Arten upptages emellertid här, för att uppmärksamheten måtte rigtas på densamma och ytterligare granskning i naturen komma den till del.*

(D. fulvum.)

b — Cellerna i bladens öfre del långa, smalt jemnbreda.

15 D. *albicans Br. & Sch.* bladen svagt ensidiga ell. upprätt utstående, n. raka, från lancettlik bas småning. och långt syllika, rännformiga ell. genom kanternas hoprullning upptill n. rörformiga, med nerven uppfyllande n. hela bladskifvan, spröda; kaps. n. cylindrisk, ostrimmad, med långsprötadt lock, smal ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.68.

Fjelltr. r. (*Pil.* och *Um. Lpm. Herjed.* Helagsfjellen: Oldb.; Skarffjellet. — *N.* Nordl. Salten, på Solvågtind; Sulitälma: Lor.; Helgeland flerest.: Schleg., A. Bl. & Arn. Dovre, mångenst. Bergen st., Sogn, Jorddalen vid Vik: Wulfsb.) *Bildar 1—3 tum höga, gul- ell. hvitaktigt gröna tufvor; stj. med rotludd, spröd; bladens cellväf tät, af smalt jemnbreda celler, endast i bashörnen lösare, med så bred nerv, att den utom längst ned, der ett par smala, ljusare och genomskinl. kanter äro lemnade, upptager hela bladets bredd. Fr. ej funnen i Skand. — D. enerve Thed., äldre namn, men ej passande för den mest bredinerviga af alla arterna.*

** Bladen i spetsen tydligt sågade.

a — Cell. i bladens öfre del smalt jemnbreda.

16 D. *Sauteri Br. & Sch.* bladen *svagt* ensidigt böjda, syllikt hårfina, med *teml. bred* nerv, *endast i öfversta spetsen* finsågade; kaps. som hos föreg. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.75.

Trädstamm. etc., helst i fjelltr. r. (*Pil. Lpm.* vid Adolfsström. — *N.* Gudbrandsd. Ringeboe, vid Stuelsbron: Scheutz.) *Glänsande gulgrön, mjuk, omkr. tumshög, något spädare än följ., som den i hög grad liknar, och knappt skiljd med annat än mer helbrädd. blad och smalare nerv, som uppgifves vid basen hafva en kant af mer än 20 cellrader utanför sig, då samma kant hos följ. skulle bestå af blott*

12—15 cellrader; huru konstant denna karakter är kan utg. i brist på nog talrika ex. ej afgöra. Frukt ej funnen i Skand.

17 D. *longifolium H.* bladen vanl. ensidigt och *starkt skärformigt* krökta, långt syllikt hårfina, med *mycket bred nerv, långt ned* finsågade; kaps. som hos föreg. ♃ 6—9. Fig. Br.eur. Fl.D.2492,f.2. Thed.M.exs.121. R.Hn.Bryac.exs.67.

Sten. a. (*Sk.—VB.* och *Lul. Lpm. Öl.:* Zett. — *N.*) *1—2 tum hög, glänsande blekgrön, lätt igenkänlig på de mycket krökta, hårfina bladen och den raka kapseln; ~~stj. utan rotludd.~~*

b — Cellerna i bladens öfre del korta, qvadratiska—kort rektangulära.

18 D. *fulvum Hook.* bladen ensidigt och skärformigt böjda ell. allsidigt krökta hit och dit, från lancettlik bas *hastigt långt och syllikt hårfina,* rännformiga, *vanl. långt ned småtandade,* stund. n. helbräddade, med *bred* nerv och *n. ända till basen rundadt qvadrat. celler;* kaps. cylindr.—aflång, *strimmig,* med långsprötadt lock, smal ring. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.273.

Sten., helst i bokskog. r. (*Sk.* Sätofta och Fogdaröd i Höör sn; Skärali; Klöfvahallar; Broby sn, vid Linneryd, Uddarp m. fl. st.: Hamnstr.; Ifvetofta och Näsum snr; Hästveda sn, Hallasnärje; samt *Blek.* Jemshög: Hamnstr. *Smål.* Elmhult: Berggr. *Hall.* Ellemosse.) *Omkr. tumshög ell. mera, löst tufvad, af mörk n. svartgrön ell. brungul färg, med ymn. rotludd och långa glesa, krusigt vridna blad. Frukt ej funnen i Sv. Närmast beslägtad med D. viride. — D. interruptum Brid. och Br.eur.*

19 D. *flagellare H.* bladen mer och mindre ensidigt böjda, från lancettlik bas *småning.* långt och smalt syllika, rännformiga, *i öfversta spetsen* tandade, med *smal* nerv och *i den öfre delen kort rektangulära* celler; kaps. som hos föreg. ♃ 6—8. Fig. Br. eur. R.Hn.Bryac.exs.121.

Murken ved, jord etc. i skog. r. (*Lpl. Helsl. Dal.* och *Verml.—Sk.* Fogdaröd i Höör sn: Berggr.: Uddarp i Broby sn: Hamnstr. *Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. — *N.* Nordl. Salten. Hedemarken, vid Oudal.) *Vanl. 1—1½ tum hög, i täta och fasta tufvor, högt upp sammanväfda af brunt rotludd; de sterila stjelkarne oftare än de fruktbär. försedda med småbladiga, n. trådsmala, spröda flageller i de öfre bladvecken.*

20 D. *montanum H.* bladen allsidigt utstående ell. *knappt ensidiga, torra krusigt hopvridna,* från lancettlik bas *småning.* långt och smalt syllika, rännformiga, *långt ned småsågade,* med *bred* nerv och *i öfre delen* rundadt qvadratiska celler, på undre sidan papillösa; kaps. aflång—cylindrisk, n. slät, för öfr. som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.66.

Trädstamm., stubb. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *½—1 tum hög i mjuka, gulaktiga ell. ljusgröna tufvor, mycket krusig af de vridna bladen; kaps. slutl. oordentligt rynkig, aldrig tydligt och regelbundet strimmig som hos de 2 föreg.*

(D. viride, Scottianum.)

†††† *Falcata.* Tufvade med släta blad; sambyggare; kapseln oval—omv. äggformig, sned och lutande, med fästknöl vid basen.

* Cellväfven i bladens öfre del tät, af smalt jemnbreda celler.

†21 D. *arcticum Schimp.* bladen *upprätt utstående ell. något ensidigt böjda,* från lancettlik bas syllika, upptill rännformiga ell. n. rörformigt hoprullade, n. helbräddade med smal nerv, stora brungula, qvadratiska hörnceller vid basen, alla öfr. celler smalt jemnbreda; kaps. lutande, aflång, *n. slät,* med tydlig fästknöl, sprötspetsadt lock, teml. bred ring, och *högröda,* n. *glatta* tänder. ♃ 7, 8. Fig. Schimp.Br.eur.suppl.

Jord i fjelltr. r. (*N.* Finnm. Kongshavnfjeld vid Bosekop; samt Nordl. Sulitälma och fjellet Rappisvari: Lor. Dovre, Sneehætten: Solms-Laub.; Kollen och Nystuhöe vid Kongsvold, samt på Storhöe: Berggr.) *1—3 tum hög, tätt tufvad, upptill grön ell. brungrön, n. så grof som D. scopar., utan rotludd; hanbln likasom hos de följ. 2 arterna tätt nedom fr.skaftens bas; kaps. gulbrun. — D. glaciale Berggr. D. labradoricum ed.9.*

22 D. *Starckii WM.* bladen *skärformigt,* mer och mindre ensidigt *böjda,* från lancettlik

bas *smalt* syllika, räannformiga, med *något bredare* celler; kaps. slutl. fårad, med *ljusröda, papillösa* tänder; för öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* mångenst.: Holmgr. *Pit. Lpm.* flerest. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* flerest. — *N.* Finnm. Aglappen och Hvassbrun i Maalselvdalen; samt vid Tromsö: Holmgr. Nordl. Salten, på Baadfjeld. Trondhj. st. Aalesund: Holmgr. Dovre. på alla de högre bergen. Rundenefjeld. Lomsfjellen. Bergen st., Sogn: Wulfsb.) *Mycket mindre och spädare än föreg., ½—1 tum hög, med smalare, vanl. starkt krökta blad, mörkare brun kapsel. På alla de ex., utg. eger, äro bladcellerna långsträckta, jemnbreda, aldrig så korta och vida som på fig. i Br.eur.*

** Cellväfven i bladens öfre del mera lös, af kortare och vidare, rektang.—rundadt qvadr. celler.

23 D. *falcatum H.* bladen *starkt skärformigt och ensidigt krökta,* från lancettlik bas långt och smalt syllika, n. helbrädd., med *små,* qvadratiska basbörnceller; kaps. kort, snedt omv. äggformig, *slät,* med liten fästknöl, sprötspetsadt lock, smal ring och *högröda,* papillösa tänder. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2003.

Fjelltr. r. (*Lpl. Herjed.* Helagsfjellen. — *N.* Finnm. Hvassbrun i Maalselvd., samt Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr.: Tromsdalstind. Trondhj. st., Aalesund: Holmgr. Dovre, på Sneehætten och Nystuehöe. Bergen st., Jölsterfjellen och Folgefonden etc. Tellemarken, på Goustafjeld. Hornetten i Nissedal.) *Omkr. ½ tum hög, fin som föreg. ell. ännu finare, tätt tufvad, svartbrun med gröna toppar, n. halfcirkelformigt krökta blad; kapselns tänder större än hos föreg. och följ.*

24 D. *Blyttii Br. & Sch.* bladen *allsidigt utstående, böjda hit och dit, ell. något ensidiga,* från bredare bas n. borstfint syllika, n. helbrädd., med *stora* ljusbruna bashörnceller; kaps. snedt oval, lutande, slät, slutl. med tydlig fästknöl; tänd. *ljusröda, papillösa;* för öfr. som föreg. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. V.Ak.H.1846,t.13. R.Hn.Bryac.exs.272.

Klipp. r. (*Lul. Lpm.* samt *VB.* vid Luleå, Umeå etc.: Holmgr. — *ÖG.* V. Ny sn, Åskebäck; och *VG.* vid Trollhättan. *Smål.* Femsjö. *Boh.* Skaftö. — *N.* Finnm. Hammerfest; Bosekop: Lor.; Tromsö: Holmgr. Dovre, på Finns- och Nystuehöe; Sneehætten. Bergen st., Evindvik m. fl. st. i Sogn: Wulfsb. Goustafjeld.) *Till storleken som föreg., brun- ell. mörkgrön, med smärre blad än de 2 föreg.; hanbln sittande långt nedom fr.skaftets utgångspunkt; perist:s tänder smalare än hos de föreg.*

††††† *Fulvella (Arctoa Br. & Sch.).* Som afd. *Falcata;* kaps. n. regelbunden, omv. äggformig—oval, på kort, föga ell. icke öfver perichæt.bladen framskjutande skaft.

25 D. *fulvellum Sm.* bladen *ensidigt, skärformigt krökta,* från bredare bas hastigt långt och borstfint syllika, *i spetsen finsågade,* med utlöp. nerv, *stora* qvadratiska hörnceller vid basen, *de öfriga cell. jemnbreda—rektangulära;* kaps. upprät ell. föga lutande, *urnelik, slät,* äldre oordentl. fårad. med djupt 2delade tänder, sprötspetsadt lock, smal ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2002. R.Hn.Bryac.exs.6.

Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Njuonjes vid Tarrejokk; Qvikkjokk; på Storholmen: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Gitsfjellen; Laxfjellet. *Jemtl.* Åreskutan. *Herjed.* Helagsfjellen, Vigeln: Oldb.; Nedalen. — *N.* Nordl. Salten, på Solvågtind; Helgeland, Örnefjeld: A. Bl. & Arn. Dovre, på Vårstien, Gederyggen och Storhöe; Sneehætten. Bergen st. i Sogn: Wulfsb.; Filefjeld. Goustafjeld. Heckefjeld. Egebjerget vid Christiania.) *Tufvorna ½—1 tum höga, bruna; kaps. föga höjande sig öfver bladen, rödbrun, med högröda, i torrt tillstånd strålformigt utsperrade tänder. — Arctoa Br.eur. och ed.9. Dicr. Mörchii Fl.D.*

26 D. *hyperboreum C. Müll.* bladen *utstående, föga ell. icke ensidiga,* lancettlikt syllika med *kortare, n. helbräddad* borstfin spets, *finare,* knappt utlöp. nerv, *små,* qvadrat. *hörn- och kant*celler, äfven cell. i bladets öfre del *n. qvadratiska;* kaps. omv. äggformig, *strimmig,* äldre regelbundet fårad, med till midten oordentligt klufna och håliga tänder, sprötspetsadt lock, *bredare* ring. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.76.

Bergspring. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Njuonjes och Wuoka: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. — *N.* Finnm. Flöjelfjeld vid Tromsö; samt Aglappen och Hvassbrun i Maalselvd.: Holmgr. Dovre, nära Sprenbäcken vid Kongsvold.) *Lösare tufvad och till*

alla delar gröfre än föreg., brun ell. n. svartaktig, med kortare och bredare blad; perist:s tänder i torrt tillst. n. upprätta. — Arctoa Br.eur. och ed.9.

27 D. *Anderssonii Schimp.* bladen *raka, icke ensidiga,* från omv. äggrund—aflång bas tvärt hopdragna till en *kortare syllik, naggsågad* spets, med *tjock* utlöp. nerv; cell. *nedtill smalt, upptill bredare rektangulära;* kaps. rundadt äggformig, äldre n. urnelik, *fårad,* med *till basen 2—3delade* tänder, snedt sprötspetsadt lock. ♃ 6, 7. Fig. Flora 1859, t.7, f.3—8.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* på den klippiga toppen af fjellet Njuonjes, upptäckt 1856 af Wichura, sedan icke återfunnen.) *Stor som föreg., med kaps. ej framskjutande öfver perich.bladen. Allt enl. Wichura i Flora od. allg. bot. Zeit. och Schimp. Syn. Addenda; osedd af utg. — Arctoa Wich. och ed.9.*

104. DICRANELLA *Schimp.*

† Bladen ensidigt böjda. Tvåbyggare.

* Bladens cellväf tät, af jemnbreda, endast vid bladbasen något bredare celler; kaps. vanl. sned.

1 D. *heteromalla Sch.* bladen ensidigt böjda, från bred bas hastigt borstfina, n. helbräddade; kaps. lutande, *aflångt* omv. äggformig, sned, *slutl. hopdragen under mynningen,* otydl. strimmig, med *långsprötadt* lock, *smal* ring. ♃ 5—9. Fig. Br.eur. Fl.D.479; suppl.t.45, f.1. R.Hn.Bryac.exs.3.

Jord, dikeskant. etc. (*Sk.—Gestr.* och *Dal.* *Öl.* Ottenby lund: Zett.; Myckleby: Lindb. — *N.*) *Bildar halftumshöga, glänsande ljusgröna tufvor, med föga högre, gula fruktskaft; lockets spröt af kapselns längd. Af gammalt uppg. att förekomma ända till Lpl., men utg. saknar ex. från nordligare landskap än de ofvan nämnda och kan ej heller någorstädes finna arten angifven från nordligare lokaler. — Dicranum H. och ed.9.*

2 D. *subulata Sch.* bladen mer och mindre ensidiga, från lancettlik bas borstfina, *helbräddade;* kaps. *lutande, omv. äggformig,* sned, *icke hopdragen* under mynn., otydl. strimmig, med *bred* ring, för öfr. som hos föreg. ♃ 5—9. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.2.

Fukt. jord. (*Lpl.—Sk.* — *N.*) *Bäst skiljd från föreg., som den i öfr. mycket liknar, med den kortare, aldrig under mynn. hopdragna kaps.; för öfr. mer mörkgrön, till alla delar något mindre och spädare; fr.skaften gula. — Dicranum H. och ed.9.*

*3 D. *curvata Sch.* bladen ensidigt böjda, från äggrund bas *hastigt borstfina, i spetsen fintandade;* kaps. *upprätt ell. n. upprätt, föga sned, tydligare strimmig,* för öfr. *som hos föreg.* ♃ 9—5. Fig. Br.eur.

Bergstr. r. (*N.* Trondhj. st. Vennfjeld i Mostamarken: Ångstr.) *Föga skiljd från föreg. — Dicranum H.*

4 D. *varia Sch.* bladen *n. allsidigt utstående ell. något ensidiga,* från lancettlik bas *småningom syllika, helbräddade;* fruktskaftet *rödt;* kaps. lutande, oval—aflång, något krökt, *slät,* slutl. något hopdragen under mynn., med *kortsprötadt* lock, *utan* ring, *stort* peristom. ⊙ ♃ 5, 6; 9, 10. Fig. Br.eur. Sw.M.Su.t.3, f.7. Fl.D.2310, f.2. Thed.M.exs.122. R.Hn.Bryac.exs.182.

Ler- och sandjord. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Stjelken ett par lin.—halftumshög, med längre ell. kortare fruktskaft; kaps. rödbrun, med stora, purpurröda, vanl. kägellikt hopstående tänder, sprötet af halfva kapselns längd; bl. variera i spetsen svagt smått tandade. — D. rubra Lindb. Dicranum H. D. rigidulum Sw.*
(D. cerviculata.)

** Bladens cellväf mycket lös, af ojemnt rektangulära och aflånga celler; kaps. upprätt, regelbunden.

5 D. *rufescens Sch.* bladen ensidigt, n. skärformigt böjda, från lancettlik bas jemnbredt syllika, glest tandade, med bred, knappt utlöp. nerv; kaps. liten, rak och upprätt, äggformig—omv. äggformig med kort hals, koniskt, udd- ell. kort sprötspetsadt lock, utan ring; perist. stort. ♃ 10—5. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.365.

Sand- och lerjord, r. (*Sk.* vid Årup; Höör: Berggr. *Smål.* Jönköping: Zett. *Dalsl.*

mell. Kroppefjell och Högsäters kyrka: Myr. *VG*. Göteborg: Prof. Aresch. enl. Ångstr. *Ner*. Örebro: C. Hn. *Gestr*. Gefle, nära Bäckebro. *Ångml*. Hernösands varf: Ãrn. *VB*. Heden. — *N*. Christiania: Kiær. Næs jernverk.) *Växer i täta, ofta vidsträckta tufvor af rödbrun färg, vanl. talrika frukt- och han-ex. tillsammans; stj. 2—4 lin. hög, enkel, med lika högt, rödt fruktskaft; perist. högrödt, n. lika högt som sjelfva kaps. — Dicranum Turn. och ed.9.*

†† Bladen allsidigt utsperrade [hos *D. cervicul.* mindre sperr. än hos de öfr.].

* Tvåbyggare.

6 D. *cerviculata Sch.* bladen utstående med flerböjd spets, någongång svagt ensidiga, från lancettlik bas *syllika, helbrädd.*, med bred, *utlöpande* nerv, *alla celler jemnbreda;* fruktskaftet *gult;* kaps. lutande, snedt rundadt äggformig, slät, *med tydl. fästknöl,* mycket långsprötadt lock och smal ring. ⨀ 7, 9. — *β pusilla:* blott 2—3 lin. hög, med n. uppräta bl., liten fästknöl. Fig. Br.eur. Fl.D.2310,f.1. Sill.M.exs.176. R.Hn.Bryac.exs.183.

Ler. st., torfjord. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Bildar täta, ofta vidsträckta tufvor, lysande gula af talrika fr.skaft; stjelk. vanl. ett par lin. hög, med 4—5 lin. fr.skaft, gulbrun kapsel. — Dicranum H. och ed.9. β D. pusillum H. Hit hör äfven D. flavidum WM.*

7 D. *squarrosa Sch.* bladen utsperrade—n. nedåt böjda, från omslidande äggrund bas *aflånga, trubbiga, helbräddade, med i spetsen försvinn. nerv;* bascellerna genomskinl. jemnbreda, de öfre korta, n. ovala; fruktskaftet *rödt;* kaps. lutande, äggformig —omv. äggform., slät, *utan* fästknöl, med kägellikt lock utan spröt och ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.63.

Bäck, kärr, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Walle vid Qvikkjokk. *Pit.* och *Um. Lpm.* flerest. *Herjed.* Malmagen m. fr.: C. & R. Hn; Ljung- och Funnesdalen. *Dal.* Leksands by m. fr.; Bjursås: Liedstr.; mell. Helgbo och Sundbo. *Verml.* Kyrkebol i Ny sn; Hedenskog bruk: Kindb. *Boh.* Christinedal. *Smål.* Holtsby helsobrunn i Alsheda: Scheutz. — *N.* Finnm.—söd. delen.) *Vanl. 2—4 tum hög, i lösa och mjuka, gröna ell. gulgröna tufvor, betydl. gröfre än de öfr. i slägtet. Frukt högst sälls., blott på lågväxta ex.; locket kortare än halfva kaps. — Dicranum Schrad. Dichodontium Schimp. Coroll.*

8 D. *Schreberi Sch.* bladen mycket utstående ell. utsperrade, torra n. skrufvridna, från omslidande bredare bas *lancettlikt syllika, spetsiga, upptill ojemnt sågade,* med *i spetsen försvinn.* nerv, bascell. *närmast nerven* genomskinliga aflånga, *kantcell. och de öfre kortare,* rektang.—ovala; fr.skaftet *rödt;* kaps. lutande, äggformig, slät, *utan fästknöl,* med sprötspetsadt lock utan ring. ♃ 9, 10. Fig. Br.eur. Fl.D.2810. Sill. M.exs.177, de ster. ex. R.Hn.Bryac.exs.364.

Fukt. ler- och sandjord, r. (*Smål.* Husqvarna: Zett. enl. Scheutz. *ÖG.* Vinnerstad: Holmgr. *Ner.* Örebro flerest.: C. Hn. *Stockh.* Vinterviken; samt mell. Rörstrand och Carlberg enl. Thed. *Gestr.* Gefle. *Lpl.?* — *N.* Dovre, vid Kongsvold och Rise: C. & R. Hn.) *Vanl. 3—5 lin. hög, utom det ungefär liklånga fruktskaftet; steril stund. mer än tumshög och lik en mindre form af föreg.; färgen vanl. gulgrön; cellväfven mycket lösare än hos följ.; kaps. vanl. mycket längre än lockets spröt. Hanväxten knappt liniehög, knopplik. — D. Crispa Lindb. Dicranum H. och ed.9.*

** Sambyggare.

9 D. *Grevilleana Sch.* bladen utsperrade, från omslidande bredare bas *hastigt långt och smalt syllika, spetsiga, helbräddade,* med nerv som hos föreg., *alla cell. aflånga—jemnbreda;* kaps. *lutande, snedt* äggformig—omv. äggformig, strimmad, med otydlig fästknöl, långt sprötspetsadt lock utan ring. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. Sill.M.ex.177, frukt-ex. R.Hn.Bryac.exs.64.

Fukt. jord, helst i fjelltr. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Åreskutan. *Herjed.* mångenst. *Ångml.* Hernösand: Holmgr. *Gestr.* Gefle, vid Kungsbäck etc.: R. Hn. *Uppl.* Edbo sn: Mos. *Vestml.* Gröndalsgrufvan i Norberg: Sill. — *N.* Finnm.—Christiania.) *Mycket lik föreg., men lätt skiljd med inflorescensen, samt den mycket längre och finare bladspetsen. — Dicranum Br. & Sch. och ed.9.*

10 D. *crispa Sch.* bladen utböjda, torra krusigt hopvridna, från bredare, omfattande bas

hastigt hårfint syllika, helbräddade ell. i spetsen småtandade, af jemnbreda celler: kaps. *rak och upprät, regelbundet aflångt urnelik,* med slutl. vidgad mynning, refflad, *utan* hals ell. fästknöl, med långt sprötspetsadt lock, *smal* ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Fl.D.2492,f.1 [t. en del]. Thed.M.exs.123. R.Hn.Bryac.exs.65.

Sandjord. (*Sk.—Lpl.* och *VB.* — *N.* till Finnm. Alten enl. ex. af Lor.) *Mycket spädare än föreg., i lösa ljusgröna tufvor, med hit och dit krökta, hårfina blad; mest utmärkt af den upprätа, gulröda kapseln; fr.skaftet rödt. — D. vaginalis Lindb. Dicranum H. och ed.9.*

105. ÅNGSTRÖMIA *Br.* & *Sch.*

*1 Å. *longipes Br.* & *Sch.* bladen n. tilltryckta, de nedre små, äggrunda trubbiga, de öfversta större, äggrundt lancettlika, spetsade, alla helbräddade, med under spetsen upphör. nerv; kaps. n. klotrund, locket med kort, kägellikt spröt, utan ring. ♃ 7. Fig. Br.eur. Somf.Suppl.t.1. R.Hn.Bryac.exs.93.

Fukt. jord i fjelltr. r. (*N.* Nordl. Salten, ofvan Midbyeosen. Dovre, norra Vårstiens öfre slutn. mot Drivstuen.) *Stjelken n. tagelfin, 4—5 lin. hög, fruktskaftet ungef. lika långt, med mycket liten, upprät kapsel. — Weisia Somf.*

106. TREMATODON *Rich.*

1 T. *ambiguus Hornsch.* bladen *utstående,* från äggrund bas *långt syllika, spetsiga,* rännformiga, med utlöp. nerv; kaps. *kortare* än sitt halslika bihang, med *långa, djupt 2delade* tänder, långt och smalt sprötspetsadt lock. ♃ 7—9. Fig. Br.eur. Fl.D. 1416,f.1; 2309,f.2 Somf.Cr.exs.116. Sill.M.exs.178. R.Hn.Bryac.exs.8.

Fukt. st., torfjord, r. (*Sk.* Höör. — *Helsl. Dal.* och *Verml. Ångml.* Lamyran i Ytter-Lännäs. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk. *Boh.* Oroust; Skaftö. — *N.* söd. del—Nordl. Ranen: A. Bl. & Arn.) *Stjelk. 1—5 lin. höga, samlade gruppvis ell. i tufvor; kapseln med sitt vid basen tvära bihang omkr. 2 lin. lång, slutl. mörkt gulröd, på nära tumshögt skaft. — Dicranum H. D. setaceum Sw. och Wg.*

*2 T. *brevicollis Hornsch.* bladen konkava, *tegellagda, äggrunda med kort trubbad spets,* helbräddade, med i spetsen försvinn. nerv; kaps. *icke kortare* än sitt bihang, med *korta, odelade* tänder, lock som hos föreg. ♃ 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac. exs.7.

Grusjord i fjelltr. r. (*N.* Nordl. Helgeland, på Bredikfjeld: A. Bl. & Arn. Dovre, toppen af Finnshöe, samt mell. Kongsvold och Sprenbäcken.) *Till alla delar omkr. hälften så stor som föreg., med tjockare fruktskaft och bihangets bas afrundad.*

107. DICHODONTIUM *Schimp.*

1 D. *pellucidum Sch.* bladen allsidigt utstående, från omslidande bredare bas n. jemnbredt lancettlika, spetsade, upptill meränd. glest naggsågade, med under spetsen upphör. nerv, upptill tätt punktformig cellväf, starkt papillösa; kaps. lutande, snedt äggformig, med djupt delade tänder, långt sprötspetsadt lock, utan ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. [*Dicranum*]. R.Hn.Bryac.exs.62.

Fukt. klipp. r. (*Sk.* Fogelsång; Skärali etc. *Smål.* flerest. enl. Scheutz. *ÖG.* Omberg: V. Ny och Motala snr. *Medelp. Um. Lpm.* Olfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* Malmagen. *Dal.* Särna etc. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* Christinedal. — *N.* Christiania, på Egebjerget: Berggr.; Nordmarken. Bergen st., Lyster i Sogn: Wulfsb. Gudbrandsdalen: Berggr. Dovre, vid Kongsvold. Trondhj. st., Guledalen, vid Bogen. Nordl. Salten.) *Omkring tumshög, i lifligt gröna mattor, med ½ tum höga fruktskaft. — Dicranum H. och ed.9. Tridontium Lindb.*

108. CYNODONTIUM *Br.* & *Sch.*

† Kapseln slät.

* Bladen utan papiller; kaps. med tydlig fästknöl, fullständigt peristom.

1 C. *virens Br.* & *Sch.* bladen *upprätt utstående,* torra något vridna, från vidgad bas *med tillbakavikna kanter småningom smalt lancettlika,* rännformiga, vanl. finsågade; bascell. genomskinliga, jemnbreda, alla de öfriga små, n. qvadratiska; kaps. aflång, krökt, med *mindre* fästknöl, sylsprötadt lock. ♃ 6, 7. — *β compactum:* tätare tufvad, med kortare, n. helbrädd. blad. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.185.

Fukt. st., kärr etc. (*Lul. Lpm.* Njuonjes enl. ex. af Hellb.; Qvikkjokk; samt *VB.* Luleå: Holmgr. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan. *Herjed.* *Dal.* Särna. *Stockh.* Gångsätra träsk. *ÖG.* Motala, vid Lemunda. — *N.* Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold.) *Vanl. rent ljusgrön, tufvad, 1—2 tum hög, med greniga stjelkar, som högt upp äro försedda med rotludd; bladen kortare och i spetsen bredare, mindre krusiga och utstående, kaps. längre och rödare än hos följ., hvarmed närv. art länge varit sammanblandad, hvarför här för begge arterna angifvas endast de lokaler, som på grund af ex. i utg:s ego kunna anses fullt säkra, ehuru arternas utbredning möjligen är vida större. — Oncophorus Brid. Dicranum H. och ed.9.*

2 C. *Wahlenbergii (Brid.)* bladen från omslidande, bred, *omv. äggrund bas med platta kanter plötsligt långt och smalt syllika,* rännformiga, glest finsågade—fullkomligt helbrädd., med *utsperrad* flerböjd spets, *torra krusigt skrufvridna;* cell. som hos föreg.: kaps. kortare, mindre krökt, med *mycket tydlig* fästknöl, sylsprötadt lock. ♃ 5—7. — *β compactum:* tätt tufvad, med kortare, fullkoml. helbräddade blad. Fig. Br.eur. [*Dicr. virens β*]. Lindgr.M.exs.45 [*Dicr. virens*].

Fukt. st., murken ved etc. (*Torn. Lpm.* Karesuando. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Jokkmokk och Stora Sjöfallet; samt *VB.* Råbäck och Edefors: Holmgr. *Herjed.* vid Kolsätt. *Helsl.* Färila, vid Laforsen; Ljusdal, Alsmyran. *Gestr.* flerest. i Hamrånge, Hille och Vahlbo snr. *Stockh.* Lilla Nyckelviken, samt Furusund: Lindb. *Vestml.* Odensvi, i Stora Rödmossen. *Ner.* Villingsberg; Brefven; samt Skogaholm: C. Hn. — *N.* Finnm. Hammerfest: C. Hn; Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Sulitälma: Lor. Gudbrandsdalen.) *Stor som föreg., dels gulaktigt grön, dels svartgrön, med enklare stjelkar, föga rotludd; utmärkt af de mycket längre bladen, hvilkas slidlika bas är upprät, hvaremot den långa smala spetsen är utsperrad och mera än hos föreg. uppfylld af nerven. — Oncophorus Brid. Dicranella Lindb. Dicranum virens β ed.9, till en del. β D. Homanni Boeck.*

** Bladen papillösa; kaps. utan fästknöl, med mycket ofullständigt peristom.

3 C. *Bruntoni Br. & Sch.* bladen ut- och flerböjda, torra krusiga, de öfversta störst, alla n. jemnbredt lancettlika, spetsade, med till ofvan midten tillbakavikna, mot spetsen glest tandade kanter, n. utlöp. nerv, vid basen större n. rektangulära, för öfr. små, rundadt qvadratiska celler; kaps. upprät, n. äggformig, rak ell. något krökt, med *små, ojemnt till basen 2delade, snart bortfallande* tänder, sylsprötadt lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.336.

Bergspring. r. (*Sk.* Skärali; Trollehallar; Ryssberga; Leingaröd; Röstånga: Berggr. *Blek.* Carlshamn. *Smål.* Skurugata: Scheutz. *ÖG.* Omberg; Motala sn, Hålberget. *VG.* Halle- och Hunneberg. *Dalsl.* Korpeknatten. *Boh.* Marstrand; Skaftö; Ljungskil enl. Berggr. *Lul. Lpm.* Parkijaure: Holmgr. — *N.* Enningdal. Trondhj. st. Aalesund; samt Nordl. Bodö; och Finnm. Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr.) *Tätt tufvad, ½—1 tum hög, med omkr. 3 lin. långa gulaktiga fruktskaft, ljusbrun kaps., röda ofta blott rudimentära tänder. — Dicranum Sm. Didymodon obscurus Kaulf. Oreoweisia Milde.*

†† Kapseln fårad, med fullständigt peristom; bladen papillösa.

4 C. *polycarpum Sch.* bladen utstående flerböjda, säll. ensidiga, torra vridna, från lancettlik bas *n. jemnbreda, spetsiga,* med tillbakavikna, upptill fint sågtandade kanter, i spetsen försvinn. nerv, *glest* papillösa; kaps. upprät—lutande, aflångt omv. äggformig, något sned, *med mer ell. mindre tydlig fästknöl,* sylsprötadt lock. ♃ 5, 6. — *β strumiferum:* kaps. mera sned, med tydlig fästknöl. Fig. Br.eur. [*Dicranum*]. Lindgr.M.exs.90. *β* Thed.M.exs.117. R.Hn.Bryac.exs.271.

Berg, sten. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Tufvad, ½—2 tum hög, vanl. mörkgrön; kaps. hos hufvudformen upprät och regelbunden, endast med spår till fästknöl; β är den vanligaste formen och mycket allmän. — Dicranum Ehrh. och ed.9. β Dicr. strumiferum Ehrh. Cynodont. strumif. R. Hn.*

5 C. *gracilescens Sch.* bladen utstående flerböjda, torra *mera krusigt hopvridna, kortare, lancettlikt jemnbreda, trubbade,* upptill fint naggade, vanl. *tätt och fint papillösa,* för öfr. som hos föreg.; kaps. upprät, oval—aflång, föga sned, *utan fästknöl,* med sylsprötadt lock. ♃ 6—8. — *β curvisetum:* fr.skaftet längre, båglikt nedböjdt. — *γ tenellum:* lågväxt, med kortare, n. glatta och helbrädd. blad. Fig. Br.eur. [*Dicr.*]. Fl.D.suppl.1,t.46. Somf.Cr.exs.114. R.Hn.Bryac.exs.337.

Berg. r. (*Lpl.—Verml. Ner.* och *Södml. ÖG.* Kolmorden: Mos.; V. Ny; Omberg. *VG.* Kinnekulle. *Smål.* Femsjö: Odensvi sn i Kalm. län: E. A. Strömb. — *N.* — *β N.* Dovre, vid Vårstien och Kongsvold. — *γ* i de nor. prov.) *Bildar 1—2 tum höga, ljusgröna, mjuka tufvor med något bredare och trubbigare, i friskt tillst. mer utböjda blad än hos föreg. — Dicranum WM. och ed.9. γ D. alpestre Wg.*

46 Flocken **Weisieæ.**

109. WEISIA *Hedw.*

† *Rhabdoweisia Br. & Sch.* Kapseln tydligt strimmig, med kort hals, långa tänder. Sambyggare.

* Bladen starkt papillösa, med tillbakavikna kanter.

1 W. *Schisti Brid.* bladen jemnbredt lancettlika, *trubbade,* ogenomskinliga, *längs hela kanterna tätt papillöst naggade,* med under spetsen försvinn. nerv; kaps. från en tydlig hals, oval, med *från nedersta basen småning. afsmalnande, bredt lancett-ell. syllika* tänder, *kort* sprötspetsadt lock. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur.

Klippspring. r. (*Smål.* Odensvi sn: Strömb. *Ner.* Ullaviklint: C. Hn. *Vestml.* Ramsbyttan, Loberget: Sill. *Stockh.* vid Skrubba; Gåsberget enl. Thed. *Helsl.* Bollnäs sn, Tjärberget; samt Arbrå sn, Dropphällen, och Hudiksv. på Getberget: C. & R. Hn. *Medelp.* Sundsvall: Lindb. *Herjed.* Ulfberget, samt *Jemtl.* Hofverberget: R. Hn. *Lul. Lpm.* Nammats; samt Parkijaure: Holmgr. — *N.* Christiania, Krokklefven. Tellemarken, vid Tindsjön. Gudbrandsd., Ringeboe.) *Stjelk. från ett par lin. till halftumshöga i lösa, mjuka, gröna ell. gulbruna tufvor, med omkr. 2 lin. höga fr.skaft. Väl skiljd från de 2 följ., med hvilka den af gammalt stund. förvexlats; hvarför upptagas här endast upptager de lokaler, som han har sig bekanta såsom fullt säkra. Gränsar nära till de sista arterna i föreg. slägte, med hvilket den ock förenas af Lindb. — Bryum Oed. Cynodontium Lindb.*

** Bladen icke ell. omärkligt papillösa, med platta kanter.

2 W. *denticulata Brid.* bladen jemnbredt lancettlika, *mer ell. mindre trubbade,* upptill groft och glest sågtandade, med under spetsen försvinn. nerv; cell. i bladets öfre del *n. qvadratiska;* kaps. *som hos föreg., med från bredare, n. triangulär bas smalt jemnbredt syllika* tänder, långt sprötspetsadt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.335.

Klippspring. r. (*Sk.* Jularp, samt Hofshallar vid Båstad enl. Lindb.; mell. Bosjökloster och Höör: Berggr. *VG.* Göteborg: Prof. Wahlb.; Hunneberg: Lindb.; Kinnekulle: Lindgr. *Dalsl.* Korpeknatten. *Boh.* Skaftö. *ÖG.* Motala sn, Lemunda. *Dal.* Närfjellet i Transtrand: Liedstr. *Lul. Lpm.* Nammats: Holmgr. — *N.* Gudbrandsdalen, Ringeboe: Berggr.) *Stor. som föreg., med mycket genomskinliga blad; säkrast skiljd från följ., hvarmed den är mycket nära beslägtad, på peristomets länge qvarsittande, vida fastare och gröfre tänder. — Rhabdow. crispata Lindb.*

3 W. *fugax H.* bladen *smalt* jemnbredt lancettlika, *spetsiga,* glest småsågade—helbräddade, med n. utlöp. nerv; cell. i bladets öfre del *på tvären ovala* (mer breda än långa); kaps. *n. utan hals,* omv. äggformig, med *från mycket bred och låg bas tvärt hårfina, mycket flygtiga* tänder, långsprötadt lock. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.211.

Klippspring. r. (*VG.* Hunneberg: Lindb.; Kinnekulle, nära Källby: Zett. *Boh.* Kongelf: Åkerm. enl. Lindb. *ÖG.* Omberg: Holmgr. *Stockh.* flerest.: Lindb. *Vestml.* Ramsbyttan, på Loberget: Sill. *Helsl.* Mo sn, Kasberget. — *N.* Egebjerget vid Christiania enl. ex. af Blytt. Bergen st., flerest. i Sogn. enl. Wulfsb.; Voss: Bl. Dovre, vid Vårstien och Drivstuen. Nordl. Salten: Somf.; Käringön: Wg.) *Vanl. spädare än föreg., med genomskinl. blad och derför mycket tydliga celler; var. dock dels med gröfre bladceller och större kaps., dels med n. hälften mindre celler och kapsel, hvars tänder snart bortfalla, endast qvarlemnande den låga breda basen, så att perist. tyckes saknas. En sådan skenbart tandlös form är var. β gymnostoma ed.9 ell. Gymnost. granuliferum Hn ed.4. — Grimmia striata Schrad. Weisia striata Kaulf.*

†† *Euweisia Sch.* Kapseln slät; peristomets tänder långa, syllika. Sambyggare.

4 W. *crispula H.* bladen allsidigt utstående, flerböjda—ensidigt, stund. skärformigt böjda, torra *krusigt hopvridna,* från konkav, bredare bas *hastigt långt rännformigt syllika,* spetsiga, med helbrädd. *platta* kanter, i spetsen försvinn. nerv och *stora bruna, n. qvadratiska* hörnceller vid basen; kaps. upprät, aflångt äggformig, med långsprötadt lock *utan* ring. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.333.
Fjell- och bergstr. (*Lpl.—Dal. VB. Smål.* Elmhult och vid Möckeln enl. Berggr. — *N.*) ½—1 *tum hög, dels i fasta svartbruna tufvor med gröna toppar, dels löst tufvad gulbrun; bladen på undre sidan tydligt papillösa; fr.skaften* ½—1 *tum höga. — Blindia C. Müll. Dicranoweisia Milde.*

*5 W. *compacta Brid.* bladen tätt sittande, utstående, torra *icke krusiga, med kortare och bredare, trubbad spets;* kaps. slutl. något lutande, med kort hals, mera kortsprötadt lock; för öfr. som föreg. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur.
Fjelltr. r. (*N.* Dovre, på Harbacken; samt vid Storhöe, i en bäckdal mot Fogsåen.) *Tufvorna 3—4 lin. höga, svartaktiga, mycket täta; fr.skaften blott ett par lin. höga; kaps. mörkare brun än hos föreg., hvaraf närv. måhända blott är en varietet.*

6 W. *cirrhata H.* bladen utstående—utböjda, torra krusigt vridna, från konkav bredare bas *mer småningom* jemnbredt och n. kölадt lancett- ell. syllika, spetsade, med helbrädd. *tillbakavikna* kanter, i spetsen försvinn. nerv och *med de öfriga bascellerna föga olikformiga* hörnceller; kaps. upprät, smalt aflång, med långsprötadt lock, *bred* ring. ♃ 5, 6. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.332.
Klipp., berg, r. (*Sk.* Stenshufvud; Lund, vid Fogelsång; Trolleholm; Höör; Årup enl. Lindb.; Lunnom, Friggetofta, Uddarp m. fl. st. i Broby sn, samt Tomarp i Österslöf sn: Hamnstr. *Smål.* Vexiö. *Dalsl.* Hesselskog. *Stockh.* på Foglarön.) *Omkr. halftumshög, med lika högt fruktskaft, tufvad, nedtill ljusbrun, upptill ofta lifligt grön, mjuk, med kortare blad och smalare kaps. än W. crispula. — Blindia C. Müll. Dicranoweisia Lindb.*

††† *Microweisia Sch.* Kapseln slät; perist:s tänder mycket korta, ofta ofullständiga—felande.

7 W. *viridula Brid. sambyggare;* bladen utstående flerböjda, torra krusigt vridna, från bredare bas jemnbredt syllika, med upptill inrullade kanter, helbräddade, *med udd af den grofva utlöp. nerven,* tätt och fint papillösa; kaps. upprät, äggformig—aflång, rödbrun, med långsprötadt lock, *smal* ring. ⊙ 4—10. — *β microdus:* fr.skaftet längre, blekgult; tänd. smalare, röda. — *γ gymnostomoides:* kaps. utan, ell. blott med spår till tänd. Fig. Br.eur. Fl.D.2304,f.2. R.Hn.Bryac.exs.61.
Sand- och lerjord, *γ* bergspring. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Boh.* Christinedal. *Öl.* Tvetaås: Zett. — *N.* — *β N.* — *γ Smål.* Oskarshamn. *Stockh.* Gåsberget; Stora Essingen. *Gestr.* Gråberget. *Ner.* Skåleklint: C. Hn. *Öl.* Vickleby kyrka: Lindb. *Gotl.* flerest. — *N.*) *Ljusgrön, tufvad, ett par lin. hög, med föga högre fr.skaft, förvillande lik Gymnost. microst. och knappt skiljd med annat än den mer mörkfärgade kapselns peristom och brist på mynninghinna. — Bryum L. Simophyllum Lindb. Weisia controversa H. γ W. gymnostomoides Brid. Gymnost. tortile Hn edd.5—8 (icke Schwægr.).*

*8 W. *Wimmeriana Br. & Sch.* blr *2könade;* bladen lancettlikt jemnbreda *med huflik spets,* för öfr. som hos föreg.; kaps. upprät, oval, med *mycket korta, tvärhuggna, ljusbruna, inåt rigtade* tänder, långsprötadt lock, *bred* ring. ⊙ 8, 9. Fig. Br.eur.
Fjelltr. r. (*Norge:* Somf. enl. Schimp.) *Lik föreg., men med längre och smalare blad; för öfr. skiljd med de 2könade blrna, det längre och finare fr.skaftet, blekare kaps., samt peristomets små, inom mynningen horizontalt inåt vända tänder, som knappt äro så långa som ringens bredd. Allt efter utl. ex.; norska osedda af utg. — Gymnostomum Sendtn.*

110. ANOECTANGIUM *Schwægr.*

1 A. *compactum Schw.* bladen något utstående, torra inkrökta ell. svagt vridna, lancettlika, spetsiga, *nedtill fint papillöst naggade,* för öfr. helbrädd., konkava med *platta* kanter och i spetsen upphör. nerv; bascell. genomskinl., rektangulära, de öfr. rundadt

qvadratiska, små; kaps. med tydl. hals, aflång—oval, med mycket långt sylsprötadt lock. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. [*A. æstiv.*]. R.Hn.Bryac.exs.1.

Fukt. klipp., helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Gellivare tuoddar: Ångstr.; Njommelsaska, och flerest. vid Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* Ljungdalsberget. *ÖG.* Lemunda; Hålberget. — *N.* Nordl. Helgeland, flerest i Ranen: A. Bl. & Arn.; Käringön—Stavanger och Christiania.) *Tufvorna stora och fasta, 1—2 tum höga, bruna, ofvan rent gröna; fr.skaften nära ½ tum långa, fästade teml. långt ned på stjelkens sidor; bladen i torrt tillst. ofta i tydliga spiraler kring stjelken. — Gymnostom. Brid. G. æstivum N. & H. G. tristichon Wg.*

111. GYMNOSTOMUM *Hedw.*

† Bladnerven icke utlöpande; kapselns mynn. öppen. Tvåbyggare.

* Stjelken utdragen, grenig.

1 G. *curvirostre H.* bladen utstående, smalt lancettlika, *spetsiga, med helbräddade, nedtill tillbakavikna* kanter, under spetsen upphör. nerv, *icke papillösa;* kaps. *omv. äggformig—klotrund, rödbrun,* slät, med långt och *smalt* sprötspetsadt lock. ♃ 7—9. — *β microcarpum:* kaps. liten, rundad. — *γ pallidisetum:* kaps. smalt omv. äggformig; lockets spröt kortare. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.32. *β* Somf.Cr.exs.107.

Fukt. klipp. r. (*Lpl.—Dal.* Idre. *ÖG.* Omberg. *Öl.* vid Vickleby kyrka: Lindb.; mell. Tveta och Thorslunda kyrka: Zett. *Gottl.* Kopparvik; Eksta; Bogeklint. — *N.* — *γ N.* Dovre.) *Tätt tufvad, 1—2 tum hög, ljusbrun, ofvan mera grön, vanl. med mycket rotludd. — Pottia Ehrh. Weisia C. Müll. Hymenostylium Lindb.*

2 G. *rupestre Schwægr.* bladen utstående—utböjda, lancettlikt jemnbreda, *trubbade, med papillöst finnaggade, platta* kanter, i spetsen upphör. nerv, *tätt papillösa;* kaps. *aflång ell. oval, gulaktig,* slät, med *kägellikt* spröt på locket. ♃ 6—8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.334.

Klipp. r. (*Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Jemtl.* Åreskutan; Frösön: Holmgr. *Medelp.* Sättna: Ångstr. *Dal.* Osmundsberget. *Vestml.* Sala. *VG.* Kinnekulle; Hunneberg. *ÖG.* Lemunda och Hålberget; Omberg. *Smål.* Grenna, vid Gerabäcken: Scheutz. *Gottl.* Kopparvik; Stora Carlsö. — *N.* Finnm. Alten: Zett. enl. Lindb. Nordl. Bodö: Holmgr. — Christiania.) *Tufvorna vanl. ½—1 tum höga, mer och mindre täta, bruna, ofvan mörkgröna, med mycket rotludd, 2—5 lin. långa fr skaft. — Weisia C. Müll. Trichostom. Milde. Gymnost. æruginosum Sm. Trichost. ærugin. Lindb.*

** Stjelken mycket kort, oftast enkel.

3 G. *tenue Schrad.* bladen föga utstående, torra raka och upprätta, de nedre tunglika, de öfre från aflång bas smalt jemnbreda, *alla trubbiga,* konkava med *platta,* n. helbräddade kanter, under spetsen upphör. nerv, *papillösa;* kaps. upprät, aflång, med *kort kägellikt* spröt på locket, bred ring. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.362.

Sandsten, kalkberg, r. (*Sk.* Kjugekullen vid Ifösjön, på grusig krita. *Öl.* Köpings branter: Zett. *Gottl.* Hoburgen; Grumpviken i Vamlingbo, på sandsten; Kittelviken: Lindb.) *Löst tufvad ell. växande gruppvis, med omkr. en linie höga stjelkar, 2—3 lin. höga fr.skaft; kaps. ljusbrun, med röd mynning. — Weisia C. Müll. Trichost. reflexum β gymnostomum Lindb.*

†† *Hymenostomum R. Br.* Bladnerven utlöpande i en udd; kapselns mynning tillsluten af en hinna. Sambyggare.

4 G. *microstomum H.* bladen *utstående,* lancettlika, spetsiga, helbräddade, med *inrullade* kanter, papillösa; kaps. aflång—elliptisk, *vanl. något sned,* slät, med smal mynning, längre ell. kortare, smalt sprötspetsadt lock. ♃ 4, 5; 9, 10. Fig. Br.eur. Fl.D.2612,f.1. R.Hn.Bryac.exs.331.

Ler- och sandjord. (*Sk.—Gestr.* Gefle. *Ner.* Örebro; Dylta m. fl. st.: C. Hn. *VG.* Göteborg; Kinnekulle. *Öl. Gottl.*) *Växer i ett par lin. höga, lösa och mörkgröna tufvor, med fr.skaft af samma höjd; var. mycket till kapselns form, lockets höjd etc. — Weisia C. Müll. Simophyllum Lindb.*

5 G. *squarrosum Wils.* bladen *sperrigt utböjda, något bredare, med platta kanter;*

kaps. elliptisk, *regelbunden, mindre, och kortare skaftad;* för öfr. som föreg. ♃ 10—4. Fig. Br.eur.

Lerjord, r. (*Öl.* Vickleby allvar: Lindb.) *Löst tufvad, grön, liten som föreg., men med nedliggande hufvudstjelk, från hvars öfre sida nya skott skjuta uppåt.* — *Weisia C. Müll.*

112. SYSTEGIUM *Schimp.*

1 S. *crispum Sch.* toppbladen störst, torra krusigt vridna, jemnbredt lancett- ell. syllika, spetsiga, med helbrädd. inrullade kanter och till udd utlöp. nerv, af vid basen aflånga vattenklara, högre upp små, n. qvadratiska celler, på undre sidan tätt papillösa; kaps. vanl. insänkt, klotrund, med lågt koniskt lock. ♃ 4—6. Fig. Br.eur. Fl.D. 1891,f.2. R.Hn.Bryac.exs.31.

Ler- och sandjord, r. (*Sk.* Lund; Arendala; Vidarp; Trollenäs. *Smål.* Odensvi sn. *Stockh.* Rålambshof; Ulfsunda etc. *Uppl.* Upsala, vid Strömparterren, Håga, Husbyborg etc. *Gestr.* Gefle. *Vestml.* Sala, nära Norrby kyrka. *Ner.* Örebro: C. Hn.) *2—5 lin. hög, nedtill enkel, upptill 2—3grenig; kaps. sällan något framskjutande mell. bladen; locket stund. affallande.* — *Phascum Hedw. och ed.9. Astomum Hpe. Weisia Lindb. Simophyllum Lindb.*

II. Musci cleistocarpi.

Kapseln utan tydligt lock, affallande oöppnad ell. oregelbundet uppbristande.

V. — ARCHIDIACEÆ.

47 Flocken **Archidieæ.**

113. ARCHIDIUM *Brid.* *)

1 A. *alternifolium Schimp.* stjelkbl. glesa, äggrundt lancettlika, smalspetsiga; perichæt.-bladen större, från äggrund bas lancettlikt syllika, mot spetsen småtandade, uddspetsiga af den utlöp. nerven; cellväfven lös, af utdraget sexsidiga celler; kaps. insänkt, klotrund, utan spår till lock. ♃ 5—7. Fig. Br.eur. R.Hn.Bryac.exs.181.

Ler. ställ. r. (*Sk.* mellan Höör och Stehag, nära Ormanäs: Berggr. *VG.* Venersborg, på Venerns stränder öst. om staden; nära Lidköping.) *Är första året ett par lin. hög och enkel; blir sedan grenig, nedliggande, 4—6 lin. lång. Ganska lik Pleurid. alternifol., men vid fruktmogn. lätt skiljd med den oskaftade kapseln, som har alldeles rundad topp och innehåller blott omkr. 20, jemförelsevis stora sporer.* — *A. phascoides Brid. Phasc. alternifolium Dicks.*

X. — PHASCACEÆ.

48 Flocken **Bruchieæ.**

114. SPORLEDERA *Hampe.* **)

1 S. *palustris Hpe.* de öfre bladen störst, från lancettlik bas småningom, perichæt.-bladen från kort och bred bas hastigt, öfvergående i en lång, borstfin, till stor del af den utlöp. nerven bildad, upptill ~~glest~~ sågad spets; cell. aflångt sexsidiga; kaps. insänkt, äggformig, glanslös, med kort och rak, konisk spets. ☽ 6. Fig. Br.eur. R. Hn.Bryac.exs.303.

---

*) Närmast slägt med *Leptotrichum* bland *Trichostomeæ*.

**) Närmast slägt med *Trematodon* bland *Dicraneæ*.

Fukt. st. torfjord, r. (*Sk.* vid Hör, i torfgrafvar.) *Grön ell. brun, i början ett par lin. hög, enkel, andra året större och något grenig, med teml. stor, blekgul kapsel.* — *Phascum Br. & Sch.* och *ed.9. Pleuridium Br. & Sch.* [omarbetning]. *Bruchia C. Müll.*

49 Flocken **Pleuridieæ.**

115. PLEURIDIUM *Brid.* *)

† Toppbladen störst, af något tät cellväf, med utlöpande ell. n. utlöp. nerv.

1 P. *alternifolium Rabenh. sambyggare;* toppbl. *från oval bas hastigt sammandragna* till en lång syllik, svagt finsågad spets, *hvars öfre del helt och hållet fylles af den breda nerven;* bascell. *hysande klorofyll;* kaps. insänkt, rundadt oval, med något *utdragen och sned* spets. ☽ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.97. R.Hn.Bryac.exs.92.
Jord, dikeskant. (*Sk.*—*Helsl.* Bollnäs sn, vid Hamre: Öldb. *Dal. Ner.* allm. *Dalsl. Öl.* vid Färjestaden: Zett. — *N.*) *Stjelken 2—5 lin. hög, enkel, ell. grenig med utdragna nyskott, af gul- ell. mörkgrön färg.* — *Phascum subulatum Schreb. (enl. Lindb.)* och *ed.9. Pleurid. subulat. Lindb.*

2 P. *subulatum Rabenh.* blr *2könade;* toppbl. *från lancettlik bas mer småning. afsmalnande* till en lång syllik, svagt finsågad spets, med *smalare, i yttersta spetsen försvinnande nerv;* bascell. *tomma, vattenklara;* kaps. med *mycket kort, n. rak* spets, för öfr. som hos föreg. ⊙? 4—6. Fig. Br.eur. Fl.D.2560,f.1 enl. Lindb. Rab. Bryoth.152.
Jord, r. (*Blek.* Vämö. *Smål.* Femsjö enl. Scheutz. *VG.* Hunneberg. *Stockh.* vid Barnängen.) *Stor som föreg:s mindre former, enkel, af gulgrön färg, med lösare cellväf i den mer långsträckta bladbasen.* — *Phascum subulatum Schreb. (enl. Schimp.). P. acuminatum Lindb.* och *ed.9.* — Anm. *Vid denna och föreg. arts benämnande följde utg. i ed.9 Lindb.; men då det vid jemförelse med Schrebers afh. visar sig ganska troligt, att denne under namnet subulat. inbegripit begge arterna, på hvilka äfven det af Lindb. i V. Ak. Öfvers. 1864, p. 587 citerade Schreberska uttrycket är lika tillämpligt, anser utg. det nu ej vara skäl att afvika från de i senare tider allmänt antagna benämningssätten.*

†† Alla bladen n. likformiga och lika stora, af lös cellväf, med långt ned försvinnande nerv.

3 P. *nitidum Rab.* blr 2könade; bladen lancettlika, spetsiga, upptill svagt och glest sågade, med smal och otydlig, i spetsens nedre del försvinn. nerv; cell. aflånga, genomskinl.; kaps. något framskjutande, oval, med kort, trubbad, föga sned spets. ⊙ 9, 10. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.403.
Jord, dikeskant. r. (*Sk.* Östra Ljungby sn, Bläsinge. *Smål.* Odensviholm; Ljunga enl. Scheutz; Femsjö. *ÖG.* Vinnerstad; Vestra Stenby. *Södml.* Svanvik vid Nyköping: C. Ind. *Stockh.* Stadshagen. *Gestr.* Gefle; Östanbäck; Oslättfors. *Vestml.* Vesterås. *Ner.* Örebro flerest. ymn.: C. Hn. *Verml.* Christinehamn. *VG.* Venersborg. *Boh.* Kongelf, vid Marieberg. — *N.* Asker.) *Blekt gulgrön, 1—2 lin. hög, växande gruppvis, enkel ell. grenig, ofta med flere, skenbart från bladvecken, tillsammans utgående kapslar.* — *Phascum H.* och *ed.9. Astomum Hpe. Ph. axillare Dicks. Pleurid. axillare Lindb.*

50 Flocken **Phasceæ.**

116. PHASCUM *Lin.* **)

1 P. *bryoides Dicks.* toppbladen störst, *vanl. utstående,* äggrundt lancettlika, med helbräddade, tillbakavikna kanter, och udd af den starka utlöp. nerven; bladspetsens celler rundadt sexsidiga; kaps. *på utskjutande skaft,* upprät, *oval, småningom afsmaln. i ett smedt, trubbigt spröt.* ⊙ 4—6. Fig. Br.eur. Fl.D.2063. R.Hn.Bryac. exs.361.

---

*) Närmast slägt med *Leptotrichum* bland *Trichostomeæ.*

**) Närmast slägt med *Pottia* bland *Pottieæ.*

Jord, r. (*Sk.* Gullarp; Årup. *Södml.* Strengnäs kyrkogård 1832 [sedan knappt återfunnen]. *Gestr.* Gefle, vid Tolffors: R. Hn. *Öl.* vid Karlevi, Ormöga gästgg. samt Södvik: Lindb. *Gotl.*) *Med öfver en linie framskjutande fr.skaft liknar denna art en Pottia, till hvilket slägte den ock föres af Lindb. under namn af P. bryoides. — Phascum graniferum Wg. Fl. Gotl. P. piliferum Wg.Fl.Su.*

2 P. *cuspidatum Schreb.* toppbl. störst, *upprätа ell. n. knopplikt hopslutna,* lancettlika med helbrädd., nedtill tillbakavikna kanter och *ofta lång, hårlik* udd af den utlöp. nerven; bladspetsens celler n. qvadratiska, vanl. omärkligt papillösa; kaps. *insänkt, mycket kort skaftad, klotrund* ell. rundadt äggformig, *med n. omärklig, trubbig udd.* ⨀ 5. — *β piliferum:* mindre, med lång hårlik, genomskinl. bladudd. — *β papillosum Lindb.* matt blågrön, med mindre spetsiga, tätt papillösa blad. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.50. R.Hn.Bryac.exs.91. *β* Fl.D.1891,f.1.

Jord, a., *γ* r. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl.* *Öl.* Ormöga: Lindb. — *N.* — *β* mer sälls. *Sk.—Uppl.* och *Ner.* — *γ Stockh.* Danvikskrokar.) *Vanl. 2—3 lin. hög, grön ell. brungrön; bladen n. kölade, torra något vridna. — P. acaulon L. och Lindb. β P. piliferum Schreb. γ anses numera af Lindb. för egen art, och synes äfven utmärkt af de mycket mindre, rundadt qvadr. cellerna i bladens öfre del; utg. eger dock alltför få och ofullständ. ex. att ens kunna gifva en diagnos.*

117. SPHÆRANGIUM *Schimp.* *)

1 S. *muticum Sch.* bladen äggrunda, de öfversta störst, *starkt konkava och knopplikt hopstående,* med nerven utlöp. i en kort, utböjd udd ell. försvinn. i spetsen, helbräddade ell. mot spetsen ojemnt groftandade; cellerna upptill aflångt sexsidiga, *omärkligt* papillösa; kaps. *innesluten, klotrund.* ⨀ 4—6. Fig. Br.eur. Thed.M. exs.131. R.Hn.Bryac.exs.302.

Lerjord, r. (*Sk.—Uppl.* *Gestr.* Gefle, vid Tolffors. *Ner.* mångenst. kring Örebro: C. Hn. *Öl.* vid Färjestaden: Zett.) *Växer gruppvis; hela mossan knappt 1 lin. hög, mörkgrön ell. brunaktig, aflångt lökformig, med nedtill mycket små, n. nervlösa blad; kaps. fullständigt dold mell. de 2, 3 stora, n. båtlikt konkava toppbladen. — Phascum Schreb. och ed.9. Acaulon C. Müll.*

118. MICROBRYUM *Schimp.* *)

1 M. *Floerkeanum Sch.* bladen *n. upprätа med utböjd spets,* bredt äggrunda, smalspetsiga, helbräddade, de öfre med tillbakavikna kanter och udd af den utlöp. nerven; cell. i bladspetsen aflångt sexsidiga, *papillösa;* kaps. insänkt, rundadt *äggformig,* med kort, trubbig udd. ⨀ 4, 5. Fig. Br.eur.

Lerjord, r. (*Sk.* Knästorp. *Ner.* Örebro, nära Carlslund: C. Hn. *Uppl.* Uppsala, vid ån; åkr. vid vägen till byn Ekeby m. fl. st.) *Ytterst liten, knappt ½ lin. hög, gruppvis växande och små bruna knoppar liknande mossa, med kaps. synlig mellan toppbladen, som äro något smalare, men knappt längre än de öfr. bladen, och hvilkas spetsar äro utstående, ej hopslutna omkring frukten. — Phascum WM. och ed.9. Acaulon C. Müll.*

119. EPHEMERELLA *C. Müll.* *)

1 E. *recurvifolia Sch.* de öfversta bladen störst, *utstående—n. sperrigt utböjda, smalt jemnbreda,* småning. smalspetsade, särd. mot spetsen ojemnt bugttandade, med grof, till en udd utlöp. nerv; kaps. insänkt, klotrund, med kort snedt spröt. ⨀ 10—4. Fig. Br.eur.

Jord, r. (*Uppl.* Uppsala, i ängsdiken nära Strömparterren upptäckt 1870 af R. Oldb.) *Till växtsätt lik Ephemerum serrat., men något större, lätt igenkänlig på de långa, smala, starkt utböjda, ljusgröna bladen midt ibland förgroddens talrika, konfervlika trådar. — Phascum Dicks. P. crassinervium Grev. Ephemerum pachycarpum Hpe och Br.eur.*

51 Flocken **Ephemereæ.**

120. PHYSCOMITRELLA *Schimp.* **)

1 P. *patens Sch.* bladen *utstående,* de öfversta störst, ovala—aflångt omv. äggrunda,

*) Närmast slägt med *Pottia* bland *Pottieæ.*

**) Närmast slägt med *Physcomitrium* bland *Funariaceæ.*

kortspetsiga, *ofvan midten tydligt sågade, med i spetsen försvinn. nerv; cellväfven mycket lös,* af aflångt sexsidiga celler; kaps. insänkt, n. oskaftad, säll. kort skaftad, klotrund med en kort udd. ⊙ 8, 9. Fig. Br.eur. Fl.D.1410.

Lerjord, stränd. r. (*Sk.* Lund; Skäglinge. *Blek.* Beseboda. *ÖG.* Vinnerstad: Holmgr. *Uppl.* Uppsala, vid ån m. fl. st. *Gestr.* Gefle. *Helsl.* Alfta sn, Kyrkbyn: Oldb. — *N.* Bergen st., vid Vik i Sogn enl. Wulfsb.; Voss.) *1—3 lin. hög, ofta med tydlig, ehuru kort stjelk, blekgrön och mjuk, växande gruppvis. — Phascum Hedw. och ed.9. Ephemerum Hpe. Aphanorrhegma Lindb.*

121. EPHEMERUM *Hampe.* *)

1 E. *serratum Hpe.* bladen något utstående ell. svagt ensidiga, de öfre störst, utdraget lancettlika, småningom spetsade, *groft och ojemnt, n. flikigt sågade, nervlösa; cellväfven* mycket lös, af aflångt sexsidiga celler; kaps. insänkt, *glänsande rödbrun,* klotrund, med kort, sned udd. ⊙ 9—5. Fig. Br.eur. Fl.D.1411,f.1. R.Hn.Bryac. exs.301.

Fukt. lerjord, stränd. etc. r. (*Sk.* Lund; Knästorp; Trollenäs etc. *Blek.* Carlskrona. *Smål.* Odensviholm. *ÖG.* Östra Ryd; Vestra Ny, vid Åsen: Holmgr. *Stockh.* Marieberg; Mölnaträsk; Tollarö. *Uppl.* Uppsala, vid Norrby. *Gestr.* Oslättfors. *Helsl.* Skog sn, Hemstanäs. *Vestml.* Köping, vid Grönöån. *Ner.* Örebro flerest.: C. Hn. — *N.* Asker.) *De fruktbärande stånden omkr. 1 lin. höga, utan märkbar stjelk spridda bland den vackert glänsande gröna förgroddens talrika trådar; den röda kaps. tydl. framlysande mell. bladen. — Phascum Schreb. och ed.9.*

III. Musci schizocarpi.

Kapseln öppnande sig regelbundet ända till basen i 4, säll. 6, upptill sammanstötande flikar.

Y. — ANDREÆACEÆ.

52 Flocken **Andreæeæ.**

122. ANDREÆA *Ehrh.*

† Bladen med nerv.

* Tvåbyggare.

1 A. *nivalis Hook.* bladen vanl. ensidigt skärformigt krökta, aflångt lancettlika, *småningom afsmalnande* till en naggad spets, med n. utlöp. *smal* nerv, *starkt och groft* papillösa; perichæt.bl. *med* nerv; kaps. aflångt äggformig. ♃ 7, 8. — *β Zetterstedtii:* bladen mindre krökta, knappt ensidiga. Fig. Hook.&Tayl.t.8. Br.eur. Zett.Gr.&Andr. exs.50.

Fjellklipp. r. (*Herjed.* Helagsfjellen; Vigeln: Oldb. — *N.* Dovre. Rundenefjeld. Filefjeld. Gråsiden i Voss. Tellemarken, Bärdals-skaret. — *β Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Herjed.* Nedalen; Flottafjell.) *Bildar 1—3 tum höga, mjuka, svartaktiga tufvor, med jemntoppadt greniga stjelkar; bladens cellväf lös; frukt sällsynt.*

2 A. *Blyttii Schimp.* de nedre bladen utstående, de öfre ensidiga ell. något skärformiga, alla *från äggrund bas hastigt sammandragna till en lång syllik,* meränd. helbräddad, till stor del *af den utlöp. breda nerven uppfylld* spets, *omärkligt* papillösa; perich.bl. stora, de inre konkava, aflånga med kort udd, *utan* nerv: kaps. aflångt äggformig. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Zett.exs.49.

Klipp. och sten. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Marsfjellen; Rönnfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan. *Herjed.* Nedalen; Vigeln: Oldb. — *N.*

*) Närmast slägt med *Physcomitrium* bland *Funariaceæ.*

Finnm. Renöe; Tromsdalstind; Hvassbrun vid Maalsnæs: Holmgr. Nordl. Sulitälma: Lor.; Helgeland, flerest. i Ranen: A. Bl. & Arn. Dovre, Sneehætten; Kollen nära Kongsvold, samt på Storhöe: Berggr. Rundene. Lomseggen. Bergen st., flerest. i Sogn: Wulfsb. Tellemarken, Goustafjeld.) *Knappt halftumshög, mörkbrun ell. svart, med fina och spröda stjelkar, mer lik följ. än föreg.; kaps. mycket liten. — A. perichætialis Zett.*

** Sambyggare.

3 A. *crassinervia Bruch:* bladen ensidigt böjda, säll. allsidigt utstående, från *smalt* äggrund bas afsmalnande till en lång, syllik, *trind,* papillöst naggad, *öfverst af den utlöp. nerven fylld* spets, för öfr. glatta; de inre perichæt.bl. nervlösa; kaps. aflång. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Somf.Cr.exs.126. Zett.exs.48.

Klipp. r. (*ÖG.* V. Ny sn, Elgknösen: Holmgr. *Ner.* Sumphallen i Viby sn. *Verml.* Svarttjärnsberget i Kroppa sn; Hackrandsberget. — *N.* Christiania. Finnm. Renöe.) *½—1 tum hög, svartaktig, något glänsande; bladens cellväf, ehuru tät, likväl märkbart gröfre än hos följ., hvarmed denna art är mycket nära beslägtad.*

4 A. *rupestris Turn.* bladen utstående ell. ensidiga, från äggrund bas *lancettlikt syllika,* med *mer plattad* spets än hos föreg., utlöp. nerv, *mycket små, punktlika, i rader ordnade* celler, *glatta;* de inre perichæt.bl. nervlösa; kaps. äggformigt aflång. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Fl.D.2125,f.1. Zett.exs.47.

Klipp. r. (*Lpl.* och *VB.* Luleå: Holmgr. — *Verml.* och *Helsl.* *Stockh.* Haga, Nyckelviken; flerest. i skärgården; Dalarö ymn.: Holmgr. *Blek.* *Dalsl.* *VG.* Kinnekulle; Rackeby enl. Ångstr. *Smål.* Dunkahallar: Scheutz; Femsjö. *Boh.* *Hall.* Bårarp. *Sk.* Höör sn, Misseröd. — *N.* Finnm.—Christiania.) *Stor som föreg., utan glans, i lösa svartaktiga ell. smutsigt mörkgröna tufvor; stj. styf. Var. icke obetydligt till storlek och färg m. m. — A. Rothii WM.*

†† Bladen utan nerv. Sambyggare.

* Bladens största bredd vid ell. ofvan midten.

5 A. *Hartmani Thed.* bladen föga utstående, vanl. *mycket glest sittande, raka,* konkava, bredt omv. äggrunda, med *kort, trubbig spets, helbräddade,* på undre sidan fint och otydligt papillösa; cell. rundade, *stora, endast vid basen* långsträckta. ♃ 7, 8. — *β Thedenii:* styfvare, med kortare, mer tättsittande och tydligare papillösa blad. Fig. Br.eur. Thed. i Bot.Not.1849,f.1—17; 23—26. Zett.exs.46.

Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Herjed.* på stenar i Nedalens och Midtådalens fjellbäckar. — *N.* Dovre, vid foten af Sneehætten; Storhöe, i uttorkade rännilar. Rundenefjeld. Goustafjeld. — *β N.* Dovre.) *Växer i vanl. 2—4 tum höga, lösa, äfven i torrt tillstånd mjuka tufvor af klynnegrenigt jemntoppade stjelkar och brungrön färg; bladen n. lika breda som långa. — β A. Thedenii Sch. är trol. endast en lokalform.*

*6 A. *alpina Turn.* bladen torra n. tegellagda, *mycket tätt sittande,* konkava, *från en upprät och tilltryckt bas utböjda,* omv. äggrunda—gigformiga, *hastigt hopdragna till en kort och hvass spets, mot basen sågade,* otydl. papillösa; cell. rundade, *mycket små, nedom bladens midt* långsträckta. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Thed.f.18—22.

Fjellklipp. r. (*N.* Finnm. Alstenöe; Renöe; Tromsö: Holmgr. Trondhj. st. Romsdalen, på Stigfjeld: Kindb.; Veblungsnæs: Lor.; Aalesund: Holmgr. & Berggr. Bergen st., Sogn: Wulfsb.; Osteröe.) *Tufvorna 1—3 tum höga, svartröda, torra spröda; bladen fasta, glänsande.*

7 A. *obovata Thed.* bladen från bred, n. qvadratisk bas omv. äggrunda, *småningom afsmalnande till en teml. lång, n. lancettlik trubbad spets, helbräddade;* cell. rundade, *teml. stora,* mot bladbasen långsträckta. ♃ 7, 8. Fig. Br.eur. Thed.f.27—36. Zett.exs.45.

Fjellklipp. r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk; Tåresåive: Holmgr. *Pit. Lpm.* Kåbrenåive m. fl. st. *Um. Lpm.* Storuman; Marsfjellen. *Jemtl.* Snasabögen; Åreskutan. *Herjed.* flerest. i nordvestra fjellen. — *N.* Dovre. Rundenefjeld. Bergen st., Sogn: Wulfsb.) *Till storlek och färg lik föreg., vanl. grof och spröd, med glanslösa blad, hvilkas rundade celler äro märkbart större och, särd. längs kanten, gå mycket längre ned mot basen än hos föreg.*

** Bladens största bredd långt nedom midten.

8 A. *alpestris Sch.* stj. *utdragen, fin;* bladen tättsittande och allsidigt utstående, *något glänsande, små,* smalt äggrunda—äggrundt aflånga, *trubbiga,* helbräddade, af *teml. stora* celler, fint papillösa. ♃ 6, 7. Fig. Br.eur. Thed.f.45—47. Zett.exs.44.
Fjellklipp. (*Lul. Lpm.* mångenst.: Holmgr. *Pit. Lpm. Um. Lpm.*: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* — *N.* Finnm. i Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Salten: Schleg. & Arn.; flerest. i Ranen: A. Bl. & Arn.; Dovre. Bergen st., flerest. i Sogn: Wulfsb.; Filefjeld.) *1—2 tum hög, rent ell. rödaktigt svart, med mycket fin, jemnloppadt grenig stjelk, blott hälften så stora blad som hos följ., hvaraf flere förf. anse den vara en fjellform. — A. petroph. β alpestris Thed.*

9 A. *petrophila Ehrh.* stj. *kort;* bladen *tättsittande,* all- ell. ensidiga, *glanslösa,* äggrunda—äggrundt lancettlika, *långt smalspetsiga,* helbräddade, af *små* celler, mer och mindre papillösa. ♃ 6—8. — *α vulgaris:* alla bl. raka ell. de öfversta något ensidigt böjda. — *β homomalla:* alla bl. ensidigt böjda, mer snedspetsade. Fig. Br.eur. Fl.D.2125,f.2. Thed.f.37—44; 48—54. Zett.exs.41; β 42, 43.
Klipp., sten. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Tufvorna oftast ½ tum höga ell. lägre, säll. tumshöga ell. högre, af mörkbrun—svartaktig färg, med tjockare stjelkar och längre blad än föreg. — A. alpina WM. A. rupestris H.*

10 A. *sparsifolia Zett.* stj. *utdragen* spenslig; bladen *glest sittande, utböjda,* i toppen något ensidiga, *glanslösa, utdraget lancettlika, spetsiga,* helbräddade, af *små* celler, fint papillösa. ♃ 7. Fig.
Fjellbäck. r. (*Pit. Lpm.* Peljekaisse. — *N.* Rundenefjeld, på norra sidan. Goustafjeld.) *Omkring tumshög, löst tufvad, brungrön, torr svartaktigt grön, med dubb. längre blad och n. ännu mindre bladceller än föreg., till habitus erinrande om A. nivalis. Anses af Lindb. för blott en form af föreg., hvilket ock synes utg. vara händelsen med ex. från Pit. Lpm., hvilka äro vida tät- och kortbladigare än de norska, mycket mer utmärkta ex.*

11 A. *papillosa Lindb.* stj. utdragen, teml. grof; bladen *tättsittande,* allsidigt utstående, *något glänsande,* äggrunda, med *kort och smal, hvass* spets, n. helbräddade, af *mycket stora* och förtjockade celler, *groft* papillösa. ♃ 7. Fig.
Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* fjellet Tjidtjakk 1856: Lindb.) *1—2 tum hög, löst tufvad, mörkbrun—svart, med grofva, greniga stjelkar, tjocka blad, utmärkta af cellerna, som äro omkr. 3 gånger större än hos A. petroph., ehuru bladen äro lika korta som hos denna.*

2 Fam. SPHAGNACEÆ *Endl.*

Bladcellerna af 2 olika slag, inkilade mellan hvarandra, näml. *dels* små klorofyllförande, *dels* stora vattenklara, ofta försedda med små runda hål och ringformiga trådar. Kaps. öppnande sig med ett lock, alltid utan peristom och ring. Sporerna af tvenne olikstora slag, icke blandade med springtrådar. Mössan oordentligt bristande och till största delen qvarsittande vid fruktens bas.

123. SPHAGNUM *(Dill.) Ehrh.*

† Grenbladen *) bredt—rundadt äggrunda, smalkantade, med huflikt inrullad, rundtrubbig och otandad spets. Tvåbyggare.

1 S. *cymbifolium Ehrh.* stj. grof, med svällande tjocka tillspetsade smågrenar, blandade med smalare nedåt tilltryckta; stjelkbl. bredt tunglika, smalkantade, med rundad, fransig spets; deras vattenklara celler *utan* ringtrådar och hål; grenbladens klara cell. *med* talrika ringtrådar och hål; perichæt.bl. bredt äggrunda, okantade, i spetsen fransiga, med ringtrådsceller. ♃ 7—9. Fig. Schimp.Monogr.Sph.t.19. Sv.B.113,f.c,d. Sill.M.exs.182.

Skogskärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Tätt, ofta fast tufvad, vanl. stor och grof, ända till fotshög; färgen vanl. hvitaktigt blågrön ell. rödaktig; alla bl. starkt konkava. — S. palustre L.* [*innefatt. alla då kända arter*]. *S. latifolium Hedw. S. compactum Brid., till en del.*

†† Grenbladen aflånga—aflångt äggrunda, smalkantade, med tvärhuggen, flertandad spets och meränd. ända från basen inrullade kanter.

* Stjelkbladen n. lika breda från basen till den tvärhuggna, fransiga spetsen; tvåbyggare.

2 S. *Ångströmii C. Hn.* smågren. tättsittande, de flesta tjocka svällande; stjelkbl. bredt tunglika, upptill smalt, mot basen bredt kantade, med bred, n. tvär, fransig spets, deras celler utan ringtrådar och hål; grenbl. aflångt äggrunda, med 6—flertandad spets, deras klara cell. med ringtråd. och hål; perichæt.bl. aflånga, trubbiga, helbrädd., utan ringtrådsceller. ♃ 7—9. Fig. Russow, Beitr. z. Kentniss der Torfmoose, f. 60, 82, 83.

Kärr i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando. *Lul. Lpm.* Stora Sjöfallet: Holmgr. *Pit. Lpm.* mell. Skuttjaure och Afwaviken. *Um. Lpm.* Stöttingfjellet; vid Attjetjärnsberget, samt nära Umfors i Tärna: Ångstr. — *N.* Dovre, kring Drivstuen: Berggr.) *Löst tufvad och mycket mjuk, gulaktigt ljusgrön eller brun, stund. n. så grof som föreg., hvarmed den fordom förvexlats. — S. insulosum Ångstr. S. cymbifol. β cordifolium Hn ed.6.*

** Stjelkbladen bredast vid basen ell. midten, rundtrubbiga ell. kort spetsade, i spetsen omärkl. fransiga ell. tandade; sambyggare,

3 S. *rigidum Schimp.* stj. *grof,* med tättsittande tjocka smågrenar; stjelkbl. *mycket små, från bred bas n. 3sidigt rundade,* bredkantade, i spetsen *otydl. fransiga,* de öfre klara cell. *utan* ringtråd. ell. hål; grenbl. konkava, deras klara celler med talrika ringtrådar och hål; perich.bl. äggrundt lancettl., *kantade,* ensidigt böjda. ♃ 7, 8. Fig. Schimp.Sph.t.18. Russ.Beitr.f.58 och 81.

*) Med grenblad förstås här de som sitta ungefär midt på smågrenarne, ej vid basen eller spetsen.

Kärr. (*Lpl.—Sk.* och *Hall.* *Öl.* Högby och Böda snr: Zett. — *N.*) *Vanl. styf, tätt och fast tufvad, grof som S. cymbifol., men mera lågväxt, upptill blågrön, med mest utstående smågrenar, hvilkas blad icke äro så tätt tegellagda och tryckta intill hvarandra som hos de föreg. — S. compactum Brid., till en del.*

4 S. *molle Sull.* stj. *mindre grof,* med tätt sitt., mer utböjda, spetsade smågrenar; stjelkbl. *mycket stora, från smalare bas bredt ovala,* ell. omv. äggrunda kort spetsade, smalkantade, i spetsen *2—3tandade,* deras öfre klara cell. *med talrika* ringtråd. och hål; grenbl. bredt aflånga, deras klara cell. som hos föreg.; perich.bl. äggr. lancettlika, *okantade,* långspetsade, i spetsen tandade. ♃ 6—8. Fig. Schimp.Sph. t.26. Russ.Beitr.f.59.

Kärr, stränd. r. (*Sk.* Höör. *Smål.* Elmhult: Berggr. *Hall.* Varberg: Scheutz. *VG.* Hunneberg, vid sjön Långvattnets strand. — *N.* Trondhj. st., Aalesund: Berggr.) *Vanl. 3—4 tum hög och ej olik föreg., men till alla delar spädare och mjukare, blekt ell. hvitaktigt grön. — S. Mülleri Schimp.*

††† Grenbladen äggrunda, bredkantade, småningom och jemnt trubbade, i den vanl. afrundade spetsen småtandade, med upptill inrullade kanter; tvåbyggare.

5 S. *molluscum Bruch:* stj. *fin och mjuk,* med aflägsnade spetsiga och nedböjda smågrenar; stjelkbl. *stora,* äggrunda, bredkantade, i spetsen *helbräddade ell. omärkl. tandade,* deras öfre klara cell. *med* ringtrådar; grenbl:s klara *öfre cell. bredt rhombiska,* med talrika ringtrådar, men få hål; perich.bl. aflångt lancettlika *med* ringtrådar. ♃ 6—8. Fig. Schimp.Sph.t.21. Fl.D2755. Rab.Bryoth.213.

Kärr, torfgrafv. r. (*Sk.* flerest. *Smål.* Elmhult: Berggr.; Vexiö; Nässjö jernv.station: Scheutz. *Södml.* Hållet nära Nyköping: C. Ind. *Stockh.* Nacka. *Uppl.* Börje sn. *Gestr.* Oslättfors. *Um. Lpm.* Lycksele. *Vestml.* Loka. *Ner.* Viby sn, Sumphallen. *VG.* Sköfde; Halle- och Hunneberg. *Boh.* Lysekil. — *N.* Christiania, Mellemkollen. Kongsberg. Krageröe. Næs jernv. Trondhj. st., Aalesund: Berggr. Nordl. Helgeland, flerest. i Ranen: A. Bl. & Arn.) *Löst tufvad, mycket mjuk, af blekt gulgrön färg, spädast bland alla arterna; smågren. blott 2—3 i hvarje knippe, ell. enstaka. — S. tenellum Pers. (enl. Lindb.) och ed.9, äldre namn, men fordom tilllagdt finare former af flere arter och derför af de flesta förf. numera bortlagdt.*

6 S. *subsecundum N. v. Es.* stj. *gröfre, styf,* med mer och mindre tätt sittande spetsiga och nedböjda, stund. skruflikt vridna smågrenar: stjelkbl. *vanl. små,* från bred bas äggrunda—aflånga, bredkantade, i den trubb. spetsen *något fransiga,* deras öfre klara celler *med* ringtrådar; grenbl. starkt konkava, vanl. *ensidigt och klolikt böjda,* deras klara öfre cell. *mycket långa och smala, slingriga,* med talrika ringtråd. och hål; perich.bl. som hos föreg. ♃ 7—9. — *β auriculatum Lindb.* stjelkbl. stora, vid basen starkt öronflikade. Fig. Schimp.Sph.t.22,23; *β* t.24. Fl.D.2754.

Kärr. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm.* *Boh.* Christinedal. — *N.* — *β VG.* Hunneberg. *Ner.* Villingsberg: C. Hn. *Vestml.* Loka. *Dal.* Grycksbo. *Gestr.* Gefle, vid Olsbacka. *Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Pit. Lpm.*: Lindb. — *N.* Bergen st., Sogndalsvandet: Wulfsb.) *Var. i hög grad till storlek och färg, vanl. 4—6 tum hög, gul- ell. brungrön; smågren. omkr. 4 i hvarje knippe. Stjelkens barklager enkelt. — S. contortum Brid., en form med vridna smågrenar. β, som är S. auriculat. Schimp., är till uts. och de stora stjelkbl. ganska utmärkt, men påstås af flere förf. så sammanflyta med hufvudformen, att den ej kan skiljas som art; utg. har dock ej sett några säkra öfvergångsformer.*

7 S. *neglectum Ångstr.* stjelken som hos föreg., med *2—3dubb. barklager;* stjelkbl. *små,* äggrunda, bredkantade, i den slutl. mycket trubbiga spetsen omärkl. fransiga, deras öfre klara celler n. *utan ell. blott med antydning till ringtrådar;* grenbl. starkt konkava, vanl. något ensidigt böjda, med *alla de klara cell. smala* och försedda med talr. ringtråd. och hål; perich.bl. aflånga, n. okantade, trubbiga, urnupna, *utan* ringtrådar. ♃ 6—8. Fig.

Kärr, r. (*Dal.* Grycksbo 1854: Lindb. *Ner.* Skogaholms herrgård, i kärren vid sjön: C. Hn. Trol. flerest.) *Habituelt ganska lik föreg., gul- ell. brungrön; utmärkt af de ända till basen med ringtrådceller försedda grenbl., under det att stjelk- och perich.bladen sakna sådana. Fruktskaften hos Amerik. ex. (på svenska ex. har utg. ej sett dem) samlade mell. toppgrenarne, då de hos föreg. ofta utgå långt*

nedom dessa. Nerikes-ex., bestämda af Ångstr., öfverensstämma i allo med af honom meddelade orig.ex.

†††† Grenbladen smala lancettlika, ell. breda med hastigt smal, mer och mindre utdragen, tvärhuggen och småtandad spets; kant. upptill inrullade.

* Stjelkbladen tydl. bredast vid basen.

a — Stjelkbl. okantade ell. endast vid basen smalt kantade.

8 S. *squarrosum Pers.* sambyggare; stj. styf, ofta grof och utdragen, med teml. tätt sittande, långa, nedböjda ell. hängande, *sperrbladiga* smågrenar, vanl. 4, 5 i hvarje knippe; stjelkbl. *mycket stora,* meränd. uppräta, från bred, tvär bas bredt aflånga, med något smalare, tvär ell. rundad, *otydl. fransig* spets, *okantade,* utan ringtrådsceller; grenbl. med smal utsperrad, 3—4tandad spets, smalkantade, med *stora och vida* klara celler, försedda med talrika ringtrådar och *stora* hål; perich.bl. i spetsen fransiga, utan ringtrådar., ♃ 7—9. Fig. Sch.Sph.t.17. Fl.D.1415. Sill.M.exs.183.
Skogskärr. (*Sk.—Helsl. Ner.* och *Verml. Um. Lpm. Öl.:* Lindb. — *N.*) *Vanl. stor och grof, halffotshög ell. mera, nedtill hvitaktig, upptill ljust blågrön, löst tufvad. — En finare ell. yngre form är S. squarrosulum Lesqu.*

9 S. *teres Ångstr.* tvåbyggare; *spädare och mjukare* än föreg.: stjelkbl. mot basen kantade; grenbl. vanl. smalare, *n. tilltryckta,* med *mycket stora* hål hos de klara cellerna; för öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig.
Kärr. r. (*Sk.* Öslöf enl. Lindb.; Höör och Jularp: Berggr. *Södml.* Jerna sn, Gestaberg: Cleve enl. Lindb. *Stockh.* Långsjön, vid Vinterviken. *Uppl.* Örbyhus: Ångstr. *Vestml.* Loka. *Gestr.* Gefle, i Hemlingbyskogen. *Um. Lpm.* Lycksele flerest. — *N.* Dovre, i Nystuedalen och vid Fogstuen: Berggr. Finnm. Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr.) *Nära beslägtad med föreg., hvaraf Schimp., Russ. m. fl. anse den för en var., men skiljd med hela habitus, alla delars mjukhet, den mera brunaktiga färgen och de trinda släta smågrenarne.*

10 S. *Wulfianum Girg.* sambyggare; stj. *styf,* vanl. utdragen, med tättsittande, *talrika (ända till 12)* smågrenar i hvarje knippe; stjelkbl. *mycket små,* nedböjda, från bred, tvär bas n. äggrundt triangulära, *vid basen kantade,* i spetsen *helbrädd.,* utan ringtrådför. celler; grenbl. upprätt utstående—n. utsperrade, äggrundt lancettlika, smalkantade, i den smala tvärhuggna spetsen 3—4tandade, med *långa, smala* klara celler, försedda med talrika ringtrådar och *mycket små* hål; perich.bl. aflånga, utan ringtrådför. celler. ♃ 6—8. Fig. Russ.Beitr.f.6—10 och f.53.
Kärr, r. (*Lul. Lpm.* Jokkmokk: Holmgr. *Um. Lpm.* Lycksele, vid Berglunda och Norrlunda; samt Vilhelmina prestg.: Ångstr. *Ångml.* Tåsjö och Helgum snr: Frist. enl. Ångstr. *Ner.* Skogaholm, vid sjöarne Hampetussen och Igeln: C. Hn.) *Ofta fotshög, gulgrön, till habitus icke olik S. recurvum, men skiljd från denna och alla öfr. med de talrika smågrenarne, hvilka hos dem äro högst 7 i hvarje knippe; hos närv. art äro flertalet af smågren. nedåt tryckta intill och n. svepta omkring stj., det mindre antalet deremot bågl ikt nedböjda, i torrt tillst. något sperrbladiga. — S. pycnocladum Ångstr., yngre namn.*

b — Stjelkbladen tydligt, ofta bredt kantade.

11 S. *acutifolium Ehrh.* sambyggare; stj. mer och mindre utdragen, spenslig, med vanl. glesa, smala och långa smågrenar; stjelkbl. *små,* från bred, tvär bas äggrunda, kortspetsade, i spetsen 3—6tandade, *bredkantade,* de öfre klara cell. vida och *försedda med* ringtrådar; grenbl. aflångt lancettl., med tandad spets, smalkantade, deras klara cell. *vida,* med ringtrådar; perich.bl. utan ringtrådar. ♃ 7—9. Fig. Sch.Sph.t.13,14. Sv.B.113.a,b. Fl.D.1531. Somf.Cr.exs.105.
Kärr, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Hela mossan mjuk, 3—6 tum hög, vanl. tätt tufvad. Var. i högsta grad till växtsätt och färg, hvilken dock oftast är rödaktig, stund: brunröd: var. fuscum; utom denna var. hafva en mängd andra dylika blifvit uppställda, såsom tenellum, purpureum, roseum m. fl., men som ofta öfvergå i hvarandra. — S. capillifol. Hedw. S. capillaceum Sw.*

12 S. *rubellum Wils.* tvåbyggare; stj. späd och mjuk, med aflägsnade smågrenar, *blott 3 i hvarje knippe;* stjelkbl. *stora, smalkantade,* deras klara celler vida, *n. utan* ring-

trådar; grenbl. äggrundt aflånga, genom kanternas invikning spetsade, *för öfr. som hos föreg.* ♃ 7. Fig. Sch Sph.t.20. Fl.D.2753.

Kärr, r. (*Sk.* teml. allm. *Smål.* vest. delen; samt Forsarum jernv.station: Scheutz. *Hall.* Fröllinge. *VG.* Halle- och Hunneberg. *Verml.* Filipstad. *Ner.* Sumphallen i Viby. *Stockh.* Nacka; Vermdön, vid Björknäs. — *N.* Næs jernverk. Trondhj. st., Aalesund: Berggr.) *Löst tufvad, purpurröd, n. lika späd och mjuk som S. molluscum. Anses af Russow som en var. af föreg.: S. acutifol. ξ rubellum.*

13 S. *laricinum Spruce:* stj. styf, föga grof, med tätt sittande smågrenar, vanl. 4 i hvarje knippe; stjelkbl. *teml. stora,* från bred tvär bas *n. äggrundt triangulära,* med trubbad, 2tandad ell. omärkl. fransig spets, *bredkantade,* deras klara celler *stora och vida, med ringtrådar och hål;* grenbl. aflångt lancettlika, teml. bredt kantade, i spetsen 3tandade, de öfre klara cell. *långa och smala, med talrika ringtrådar och mycket små hål.* ♃. Fig. Rab.Bryoth.712.

Kärr, r. (*Um. Lpm.* Lycksele, i Nedre Qvarnmyran: Ångstr.) *Mjuk, brungrön, i något lösa tufvor af nära qvartershöjd, habituelt något lik följ., för hvars afart den anses af Russow, hvaremot Wils. och flere förena den med S. subsecund., hvilken den dock är i hög grad olik. Allt enl. engelska ex.; svenska osedda af utg.*

14 S. *recurvum PB.* sambyggare; stj. något spenslig, utdragen, med något aflägsnade smågrenar, vanl. 4, 5 tillsamm.; stjelkbl. *små,* vanl. triangulärt äggrunda, *bredkantade,* i den trubbade spetsen 2tandade. *de klara cell. utan ringtråd. och hål;* grenbl. bredt lancettl., kantade, deras öfre klara cell. *teml. vida, med talrika ringtråd. och mycket små hål;* perich.bl. breda, utan trådför. celler. ♃ 7, 8. — *β riparium (Ångstr.)* till alla delar större och gröfre, med smågren. i torrt tillst. n. sperrbladiga; stjelkbl. större, ovala, i den 2tand. spetsen sargade. Fig. Sch.Sph.t.16. Fl.D.1712. Russ. Beitr.f.48—50.

Kärr. (*Sk.—VB.* och *Um. Lpm. Öl.* — *N.* — *β Lpl.—Dal.* och *Uppl. Stockh. ÖG.* Rejmyra. — *N.* Dovre: Berggr.) *Omkr. qvartershög, löst tufvad, gul- ell. ljusgrön, β ofta fotshög, utmärkt af de sperrbladiga grenarne. Är de fleste förf:s S. cuspidatum, hvaraf följ. ofta anses för en var. — S. Mougeotii Sch. β S. riparium Ångstr. S. recurv. β robustum Lindb.*

15 S. *cuspidatum Ehrh.* tvåbyggare; stj. *gröfre, långt utdragen;* stjelkbl. *stora, med talrika ringtrådar i de öfre klara cellerna;* grenbl. *smalare och mer bredkantade* än hos föreg.; perich.bl:s öfre klara celler *med ringtrådar;* för öfr. som föreg. ♃ 7—9. Fig. Sch.Sph.t.16. Fl.D.1712. Sill.M.exs.185.

Kärr, vattengrafv. etc. a. (*Sk.—VB.* och *Pit. Lpm.* — *N.*) *Ofta fotshög ell. mera, grön ell. hvitaktig, växande i sjelfva vattnet, men trol. genom mellanliggande former öfvergående i föreg. — S. laxifolium C. Müll. S. cuspid. β submersum Sch.*

** Stjelkbladen vid den starkt fransiga spetsen bredast ell. åtm. lika breda som vid basen.

16 S. *Lindbergii Schimp.* sambyggare; stj. grof och styf, med tätt sittande, *föga utdragna,* spetsade smågrenar; stjelkbl. stora, *nedböjda, bredt, n. qvadratiskt tunglika,* bredkantade, *i den mycket breda tvärhuggna spetsen starkt fransiga,* deras öfre klara cell. utan ringtråd.; grenbl. äggr. lancettlika, tydl. kantade, i spetsen 3tand., deras klara cell. *utdragna, smala,* med ringtråd.; perich.bl. *tvärhuggna, fransiga.* ♃ 6—8. Fig. Sch.Sph.t.25. Russ.Beitr.f.47.

Kärr i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Jokkmokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* mell. Skutijaure och Afvaviken. *Um. Lpm.* Lycksele; Lax- och Rönnfjellen: Ångstr. — *N.* Dovre, mångenst.: Berggr. Bergen st., Sogn, i Kaupangerskoven: Wulfsb.) *Knappt qvartershög, men grof och tät af de mycket närmade smågrensknippena, rödgul ell. mörkt brungrön, i lösa tufvor, med grenbl. tydligare 5radiga än hos de flesta arter; mera beslägtad med de 2 föreg., än med de följ.*

17 S. *Girgensohnii Russ.* tvåbyggare; stj. styf och något grof, med glest sittande, *mycket långa och smala* smågrenar; stjelkbl. stora, *upprätta, n. rektangulära ell. qvadratiska,* nedåt bredt kantade, med *tvärhuggen* fransig spets, deras öfre klara cell. stora och vida, utan ringtrådar; grenbl. med *teml. vida,* af ringtråd. uppfylda klara celler, för öfr. som hos föreg.; perich.bl. med trubbad, urnupen spets. ♃ 6—8. Fig. Russ. Beitr.f.43—45 och f.61.

Skogskärr, r. (*Um. Lpm.* Lycksele; samt *VB.* Örnsköldsvik: Ångstr. *Vestml.* Nora, vid Christinelund: Hamnstr. *Ner.* Almbyskogen; Skallerudsdalen; Skåleklint m. fl. st.: C. Hn. Trol. till utbredn. lik följ., ehuru till sista tiden dermed förvexlad. — *N.* Finnm. Maaiselvd., samt Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr.) *Vanl. gul- ell. hvitaktigt grön, ofta fotshög, löst tufvad, gröfre och styfvare än följ.; smågren. i hvarje knippe 3—5. — S. fimbriat. var. strictum Lindb.*

18 S. *fimbriatum Wils.* sambyggare; stj. spenslig, föga styf, med glest sittande, *mycket långa och smala* smågrenar; stjelkbl. stora, *upprätta, rundadt spadlika, i den breda rundade spetsen och ned till kanternas midt starkt fransiga;* för öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig. Sch.Sph.t.15. Russ.Beitr.f.46,62. Sill.M.exs.184.

Kärr. (*Lpl.—Sk.* nor. del. Broby skog och Lunnom i Broby sn: Hamnstr. *Öl.* Böda, samt mell. Saxnäs och Röhälla: Zett. — *N.* Dovre. Bergen st. Sogn: Wulfsb. Romerige. Tvedestrand.) *Hvitaktigt ell. ljust blågrön, löst tufvad och något mjuk, ½—1 fot hög, till habitus mest lik S. acutifol., men aldrig af rödaktig färg. Smågren. 2—3 i hvarje knippe.*

---

3 Fam. HEPATICÆ.

Bladcellerna af ett enda slag. Kapseln öppnande sig regelbundet i 4, sällan i 2 ell. oregelbundet i flere flikar, högst säll. [hos några *Marchantiaceæ*] med lock utan peristom ell. ring. Sporerna alltid [utom hos *Ricciaceæ*] blandade med springtrådar. Mössan oordentligt bristande och qvarsittande inom den sambladiga honkalken.

A. — JUNGERMANNIACEÆ.

1 Flocken **Gymnomitrieæ.**

124. GYMNOMITRIUM *Corda*.

1 G. *concinnatum C.* stjelken *utan* rottrådar, meränd. 2grenig, med *trinda, uppåt tjockare* grenar; bladen tätt, 2sidigt tegellagda, konkava, bredt äggrunda, grundt och *hvasst* 2flikiga, med *trubbiga* flikar och en *smal* genomskinlig kant. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.1002,f.2. Hook.Jung.Brit.Syn.t.3. Ekart Syn.Jung.f.63; 113C. Somf.Cr.exs.39. Thed.M.exs.139. Gottsche&Rab.Hep.eur.*) 155, 325, 423.

Bergsklyft., klippvägg. (*Lpl.—Dal.* och *Gestr.* Gefle, på Tvärhalsberget. *Uppl.* vid Örbyhus: Ångstr. *Stockh.* Vinterviksbergen; Lilla Nyckelviken. — *N.*) *Mattlikt tufvad, gulgrön, slutl. hvitaktigt blågrå; stjelkarne vanl. några få lin., mer säll. tumslånga, n. trådsmala, alldeles täckta af bladen. — Jungermannia Lightf. J. julacea Wg. och trol. Lin. Cæsius concinn. Gray.*

2 G. *corallioides N. v. Es.* stj. *med glesa* rottrådar, oordentligt ell. knippevis grenad i *smala, plattade* grenar; bladen *hela ell. slutl. oordentligt 2flikiga*, med *trubbiga* flikar och *bred, genomskinlig* kant, för öfr. *som hos föreg.* ♃ 7, 8. Fig. G.&Rab. Hep.79, 383.

Fjellklipp. r. (*Um. Lpm.* högsta toppen af Laxfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Åreskutan. *Herjed.* Helagsfjellen. — *N.* Finnm. Hammerfest: C. Hn. Dovre, vid Vårstien.) *Tätt tufvad, till alla delar dubb. mindre och finare än föreg., af grågul ell. brunaktig färg; utmärkt af de i kanterna och spetsen fullkomligt vattenklara bladcellerna.*

3 G. *condensatum Ångstr.* stj. *som hos föreg.*, med mycket *smala, trinda* grenar; bladen tätt tegellagda, rundade, med *grund, trubbig* inskärning och 2, *korta, spetsiga* flikar. *utan* genomskinl. kant. ♃. Fig.

Fukt. fjellklipp. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr.) *Ännu finare än föreg., n. hårfin, 2—5 lin. hög, tätt tufvad, af svartbrun färg. Torde, att döma efter bladform, färg m. m., möjl. vara en Sarcoscyphus, såsom Lindb. anser den; men då de af Ångstr. meddelade ex. sakna alla spår till honkalk och utg. icke har sig bekant, att sådan blifvit funnen, torde det tills vidare vara rättast att bibehålla arten inom det slägte, dit dess upptäckare, den ende som sett den i naturen, fört densamma.*

125. SARCOSCYPHUS *Corda*.

† **Bladflikarne trubbiga; inskärningen mellan dem föga hvass.**

1 S. *emarginatus Spruce:* stj. upprät, utan rottrådar; bladen 2sidigt fästade tvärs öfver stjelken, från *bred*, omfattande bas *n. qvadratiskt omv. hjertlika*, med grund inskärning i spetsen. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1945,f.1. Hook.t.27. Ek.f.56; 113B. G.&Rab. 75, 138, 255—6, 315, 374, 453.

*) Citaterna ur detta exsiccatverk, hvilket utg. icke varit i tillfälle att sjelf se, äro benäget meddelade af Prof. Lindberg.

Sten. i bäck., fukt. klipp. (*Sk.—Lpl. — N.*) *1—2 tum lång, 1 lin. bred, vanl. styf och särd. i toppen tätbladig, stund. dock ganska glesbladig, svartaktig ell. brungrön; bladen från båda sidor liggande mot hvarandra, i friskt tillst. utstående. — Jungerm. Ehrh. Sarcoscyph. Ehrharti Corda. Nardia emarg. Gray.*

2 S. *sphacelatus N. v. Es.* stj. som hos föreg.; bladen från *smal*, omfattande och något nedlöpande bas omv. hjertlika, med smalare och djupare inskärning än hos föreg., rundade, *i spetsen bruna* flikar. ♃ 7. Fig. Fl.D.2812,f.2.

Klipp. r. (*Boh.* Lysekil 1864: Dr G. Retzius enl. Lindb.) *Stor som föreg., men spensligare, ofta enkel och mindre tätbladig; bladen mer utstående. Svenska ex. af svartgrön färg; flikarnes liksom brunsvedda spets iakttages bäst på de öfre bladen; mycket närstående till vissa former af föreg., om ens verkligt skiljd. Skall enl. Lindb. vara funnen med honkalk i Finnl.; svenska ex. äro han-ex. — Jungerm. Gieseke. Nardia Carr.*

†† Bladflikarne spetsiga; inskärningen hvass.

*3 S. *sparsifolius Lindb.* stj. uppstigande, med n. jemnhöga grenar, nedtill rottrådig; bladen *glest sittande, utstående*, n. qvadratiskt—bredt äggrunda, med hvass inskärning, spetsade flikar och *platta kanter*. ♃ 6. Fig.

Sten. i bäck. r. (*N.* Kongsberg, vid stranden af en bäck 1864: Cleve enl. Lindb.) *Bildar ½—1 tum höga, lösa, intrasslade tufvor af svartaktig, ofvan brungrön färg; stjelkarne smala, oordentligt krökta om hvarandra; bladen mindre än hos de föreg.; svepebladen blott vid basen sammanväxta. Sambyggare; alla de andra arterna tvåbyggare.*

*4 S. *revolutus N. v. Es.* stj. upprät, med n. jemnhöga grenar, utan rotludd; bladen *tätt tegellagda, upprätta*, elliptiska—omv. hjertlika, med djup och hvass inskärning, spetsade flikar och *öfverallt tillbakavikna kanter*. ♃. Fig. Fl.D.suppl.119,f.2.

Fjelltr. r. (*N.* Dovre, på Knudshöe, Storhöe, Halfvarhöe m. fl. st.) *Knappt tumshög, tätt och fast tufvad, smalare och mindre plattad än S. emarg., af glänsande svartröd färg; bladen teml. små, mer långa än breda, med tät cellväf, framför allt utmärkta af den genom tillbakavikning uppkomna, rundtom, äfven i flikarnes spets tydligt tjockare kanten. Frukt och kalk obekanta. — Nardia Lindb.*

5 S. *Funckii N. v. Es.* stj. *mycket kort och fin*, uppstigande med korta grenar; bladen *tättsitt., utstående ell. tegellagda*, äggrunda—rundade, med djup och hvass inskärning, spetsade flikar och platta kanter. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2812,f.1.

Jord, r. (*Smål.* vid Algutsboda prestg.: Scheutz. *Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. — *N.* Tellemarken enl. Ångstr.) *Blott en ell. annan lin. lång, intrasslad och löst tufvad, af grå- ell. mörkbrun färg; bladen i fjelltr. mindre djupt inskurna och mer tegellagda, eljest inskurna till midten. Ex., samlade af förf. på Norfjeld i söd. N. 1844 och i äldre edd. hänförda till närv. art, äro flerdubb. gröfre och höra säkert icke hit. Redan i sina M. pyren. påpekar Spruce, att denna art är svårskiljbar från S. adust.; deras identitet har sedermera Ångstr. antydt och Lindb. bekräftat, hvarför utg. ej heller tvekar att här upptaga dem som en art under det äldre namnet. — Jungerm. WM. Gymnomitr. adustum N. v. Es. Sarcoscyph. adust. Spruce och ed.9. Nardia Funckii Carr.*

126. ALICULARIA *Corda*.

1 A. *scalaris C.* stj. *kort, nedligg. ell. uppstig., rottrådig;* bladen tegellagda och *skiftevis nående långt in på stjelkens framsida*, konkava, n. cirkelrunda, helbrädd. ell. i spetsen intryckt urnupna; stipl. på flagellerna, triangulärt syllika; kalken alldeles insänkt mell. de bägarlikt hopväxta svepebladen. ♃ 6, 7. Fig. Hook.t.61. Ek.f.47; 113A. Fl.D.2811,f.1. Thed.M.exs.136. G.&Rab.69, 70, 106, 223, 362, 381, 416.

Skugg., fukt. st. (*Sk.—VB.* Haparanda och *Pit. Lpm.* *Öl.* mell. Trögstad och Köpings Kyrka: Zett. — *N.* Dovre, Trondhj. st., Sundalen, vid Storfall: Scheutz. Finnm. Hammerfest.) *3—6 lin. lång, tufvad, vanl. rent grön, köl ad af de uppåt stjelkens öfre sida vända, mot toppen n. hoplagda bladen; då dessa hafva en inskärning, äro de begge korta flikarne oftast olikstora. — Jungerm. Schrad. Nardia Gray.*

2 A. *compressa N. v. Es.* stj. *utdragen, n. upprät, utan rottrådar;* bladen 2sidigt

tegellagda *tvärs öfver stjelken, uppåt tilltagande i storlek,* cirkelrunda—*n. njurlika,* helbrädd., platt lagda mot hvarandra, de öfversta 2 ell. 3 paren inneslutande kalken; stipl. äggrundt syllika, hela ell. urnupna. ♃ 7. Fig. Hook.t.58. Ek.f.5. Fl.D.1774, f.2. G.&Rab.443.

Bäck., helst i fjelltr. r. (*Verml.* Hvitkärns gästgg. i Lekvattnets kapellförsamling. — *N.* Dovre, vid Kongsvold: Lindbl. enl. ex. bestämda af N. v. Es. Bergen st., Guldfjeld vid Samnangerfjord enl. N. v. Es. Tellemarken, på Bleefjeld.) *Ofta 3—4 tum hög, löst tufvad, delad i n. jemnhöga grenar, nedtill smal och bladlös, uppåt allt bredare till den mer än liniebreda toppen; bladen nående lika långt på stjelkens bak- som framsida, n. motsatta, de nedre fästade något snedt, de öfre tvärs öfver stj., ljusgröna ell. rödaktiga. — Jungerm. Hook. Nardia Gray.*

127. SOUTHBYA *Spruce.*

1 S. *obovata Lindb.* stj. utdragen, nedligg. ell uppstigande, glest rottrådig, *mot spetsen grenig;* bladen *skeft 2sidiga, utböjda,* cirkelrunda, helbräddade, vid basen starkt konkava, de öfversta störst, hopväxta och inneslutande hela den omv. äggformiga, 4flikiga och veckade kalken; *stipl. 0.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.suppl.118,f.2. G.&Rab. 266, 352.

Klipp. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Ångml.* Bjerträ sn. *Herjed.* Funnesdalsberget: Hellb. — *N.* Mostamarken, nära Fossens vattenfall.) *½—mer än 1 tum lång, upptill nära 1 lin. bred, nedåt afsmalnande, grön; grenarne vanl. knippevis gyttrade. — Jungerm. N. v. Es. J. immersa Ångstr.*

2 S. *fennica Gottsche:* stj. krypande, rottrådig; bladen tätt och 2sidigt fästade tvärs öfver stjelken, *från begge sidor hoplagda,* motsatta, *vid basen hopväxta med hvarandra och med stipl.,* rundadt njurlika, helbrädd.; stipl. *smalt syllika.* ♃. Fig. G.&Rab. 418.

Klipp. i fjelltr. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. — N. Finnm. vid Talvig: Zett. enl. Lindb.) *½—¾ tum lång, ½ lin. bred, gul- ell. brungrön, plattad derigenom att begge sidornas blad äro slutna intill hvarandra; nedåt något afsmaln., med fina nyskott från stjelkens spets. Habituelt lik en liten Alicul. compressa; stipl. ytterst fina, af mot basen 2, mot spetsen blott en enda cellrad, samt svåra att se i ans. till bladens stora bredd och hopväxning. På de ex., utg. eger, saknas kalk alldeles, och enl. Lindb. lär den knappt vara funnen väl utvecklad; utg. anser derför icke tillräckligt skäl finnas för artens öfverflyttande till annat slägte utur det, hvari dess förste namngifvare, Gottsche, placerat den. — Jungerm. Lindb.*

2 Flocken **Jungermanniese.**

128. PLAGIOCHILA *N. & Mont.*

1 P. *asplenioides N. & M.* stj. nedliggande, med långa enkla ell. upptill 2delade, *uppstigande* grenar utan rottrådar; bladen tätt sittande, nedlöpande, rundade ell. omv. äggrunda, meränd. i kanten *uddtandade, med öfre kanten tillbakaviken;* kalken aflång, plattad, snedt tvärhuggen och i spetsen tandad. ♃ 5, 6. — *β minor:* flere gånger mindre; bl. ofta helbrädd. Fig. Fl.D.1061. Lindenb.Sp.Hep.t.23. Hook.t.13. Ek.f.4. G.&Rab.20, 271, 320.

Skog., berg, a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Vanl. mycket stor, 2—6 tum lång, 2—3 lin. bred, lifligt grön, stund. brunaktig; svepebl. till formen lika de öfriga, men större; kalken 2 lin. lång. — Jungerm. L. Martinellia Gray. β Plag. Dillenii Tayl.*

2 P. *interrupta N. v. Es.* stj. utdragen, *jemte grenarne nedliggande,* glest rottrådig; bladen som hos föreg., bugtbräddade, i spetsen afrundade ell. intryckta, oftast *helbräddade, med platta kanter;* kalken som hos föreg., *helbrädd.* ♃ 5, 6. — *β pyrenaica Carr.* (enl. Lindb.) bl. i spetsen oregelb. urnupna, ell. 1—flertandade; kalken aflångt omv. äggrund, med uddtandad mynn. (enl. Spruce). Fig. Lindenb.Sp.Hep. t.12. G.&Rab.48, 109, 136, 316.

Berg, och bland andra mossor, r. (*Sk.* Trolleholm; Fogelsång; Broby sn, Uddarp; samt Hästveda sn, Hallasnärje, och Glimåkra sn, Trollastugan: Hamnstr. *ÖG.* Motala sn. Hålberget. *Stockh.* Skarpneck; Nacka. *Verml.* Christinehamn. *Um. Lpm.* Lax- och

Olfjellet: Ångstr. *Pil. Lpm.* öst. Itstjakk. *Lul. Lpm.* Jokkmokk, Ruotivare: Holmgr. — *N.* Dovre, vid Drivstuen. — *β Gotl.* Thorsborgen: Lindb.) *Omkr. tumslång och 1 lin. bred, mer grenig, platt och nedligg. än föreg., med kortare fruktgrenar och kalk, gulaktigt brungrön. — Jungerm. N. v. Es. β Plagioch. pyrenaica Spruce.*

129. SCAPANIA *Lindenb.*

† Bladflikarne rundtrubbiga.

* Den undre fliken åtm. dubb. större än den öfre.

1 S. *nemorosa N. v. Es.* stj. n. upprät, utan rottrådar; *begge* bladflikarne *tätt hårlikt uddtandade,* den undre *omv. äggrund,* med öfre kanten tillbakaviken och nedlöp. på stj., derigenom konkav, *dubb.* större än den rundade öfre; cellväfven tät, af små celler; kalken platt, tvärhuggen, i spetsen uddtandad. ♃ 5, 6. — *β purpurascens:* purpurröd, särd. de öfre bl. och den stora kalken. Fig. Fl.D.2756,f.2. Hook.t.21. Ek.f.10. G.&Rab.224—5, 279, 331.

Bergsrött., bäckstränd. (*Sk.—Ångml.* och *Jemtl. Lul. Lpm.* Qvikkjokk flerest.: Holmgr. *Boh.* Christinedal. *Öl.* Böda: Lindb. — *N.* till Finnm.: Holmgr.) *½—2 tum lång, vanl. ett par lin. bred, i lösa tufvor, oftast olivgrön, i toppen ljusgrön. Bladflikarne hos denna och följ. art riglade mer uppåt än hos S. ulig. — Jungerm. L.*

2 S. *undulata N. v. Es.* stj. upprät, utan rottrådar; begge *bladflik. rundade, helbräddade ell. uddtandade, torra krusigt vågiga,* den undre *platt, dubb.* större än den tilltryckta öfre; cellväfven i bladens midt lös, af stora celler, längs kanterna tät af mycket mindre celler; kalken som hos föreg., *helbrädd. ell. svagt tandad.* ♃ 5—7. Fig. Fl.D.1773,f.2? Hook.t.22. Ek.f.14; 88. G.&Rab.90, 91, 139, 194, 260, 278, 291, 318, 387—8, 442, 456.

Bäckstränd. (*Sk.—Lpl. Boh.* Marstrand: O. Nordst.; Svanesund på Oroust. — *N.*) *Vanl. 1½—3 tum lång, 1—2 lin. bred, oftast grön ell. rödaktig. Bladen, isynn. de nedre, glesa; svepebladens begge flikar n. lika stora. — Jungerm. L.*

3 S. *uliginosa N. v. Es.* stj. som hos föreg.; begge bladflik. *helbräddade,* den undre rundad, *3—4 gånger större* än den konvexa, *njurlika* öfre; cellväfven lös, af jemnstora celler; kalken som hos föreg. ♃ 5—7. Fig. G.&Rab.34, 193.

Fjellbäck. r. (*Lul. Lpm.* Walle och Säbkok: Ångstr.; Njuonjes och Stora Sjöfallet: Holmgr. *Pil. Lpm.* Kåbrenåiwe. *Um. Lpm.* Lax-, Mars- och Olfjellen: Ångstr. *Jemtl.* Getvalen. *Herjed. Medelp.* Sättna: Ångstr. — *N.* Trondhj. st. vid Bogen i Guledalen: C. & R. Hn. Dovre, på Nystuehöe. Christianiatrakten, vid Liggeren i Nordmarken: C. Hn.) *Omkr. 2 tum lång, 1—1½ lin. bred, rödbrun, ofta svartaktig, teml. glesbladig; bladens kantceller knappt mindre än de öfriga. — Jungerm. Sw.*

4 S. *irrigua N. v. Es.* stj. nedligg. ell. uppböjd, glest rottrådig; begge bladflik. *trubbiga ell. med en kort udd;* den undre hjertlikt rundad, *bugtbräddad,* stund. glest uddtandad, *dubb. större* än den njurlika tilltryckta öfre; cell. *små,* särd. längs kanterna; kalken som hos föreg., uddtandad. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2691,f.1&2. Thed.M.exs.147. G.&Rab.317, 332, 385, 392, 454.

Kärr, fukt. jord. (*Sk.* nor. del. — *VB.* och *Jemtl. Öl.* Böda: Lindb. — *N.*) *Växer i små tufvor ell. spridd bland andra mossor, säll. mer än tumslång, men bred som föreg., nedtill mörkgrön ell. brunaktig, upptill ljusgrön, med tunna blad, hvilkas sömm mell. flikarne är längre och mer utböjd från stjelken än hos föreg.; den öfre fliken oftare med udd. — Jungerm. N. v. Es.*
(S. curta.)

** Begge bladflikarne n. lika stora.

5 S. *compacta Lindenb.* stj. uppstigande, rottrådig; bladen uppåt tilltagande i storlek, med rundade, *helbräddade,* mer säll. fint tandade flikar; cellerna *små,* rundade; kalken plattad, omv. äggrund, med tvärhuggen, fintandad mynning. ♃ 6, 7. — *β patens:* mindre, med något spetsiga, öppet utstående bladflikar; de öfversta bl. vanl. inneslutande groddkornsgyttringar. Fig. Fl.D.2196. Hook.t.23. Ek.f.11; 80. G.&Rab. 143, 168, 445 *β* Sill.M.exs.195.

Berg, *β* jord, r. (*Sk.* Hästveda sn, Hallasnärje: Hamnstr. *Smål.* Strömsberg nära Jön-

köping: Nordst. *VG.* Halleberg. *Dalsl.* berg vest. om sjön Stora Lee. *Boh.* Oroust: Nordst. *Ner.* Skåleklint och Jätteberget i Halsberg, samt Ullaviklint: C. Hn. *ÖG.* Motala sn, Hålberget. *Stockh.* Huddinge. *Öl.* Näsby och Resmo: Lindb. — *β Stockh.* nära Lilla Sickla. *Gestr.* Gefle, vid Stigslund.) *3—6 lin. lång, 1 lin. bred, grön ell. gulgrön; bladen mycket smalare vid basen, med stund. kort och glest uddtandade flikar. — Jungerm. Roth. J. resupinata Hook. β J. patens Sill.*

6 S. ***subalpina** N. v. Es.* stj. upprät, föga rottrådig; bladflikarne rundade, *tätt och ojemnt tandade;* cell. rundade, *teml. stora,* mot kanten mindre; kalken som hos föreg. ♃ 7. Fig. Ek.f.91.
Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* nära Wittangi. *Jemtl.* Getvalen. *Dal.* Särna: Liedstr.; Gryckshö: Lindb. — *N.* Trondhj., Mostamarken.) *N. hvitaktigt grön, stor som föreg., men vanl. smalare och mer glesbladig, med mer jemnstora bl., hvilkas öfre flik är mindre tandad; begge flik. stundom med en kort udd. — Jungerm. N. v. Es.*

7 S. ***Bartlingii** N. v. Es.* stj. krypande, föga rottrådig; bladen uppåt större, grundt 2-klufna, med rundade, *helbräddade,* stund. uddspetsiga flikar; cell. *små,* rundade, vid kanten minst; kalken *föga hoptryckt, elliptisk,* upptill veckad, med smal helbräddad mynning. ♃ 6, 7. Fig. G.&Rab.292, 424.
Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Kamajokk vid Qvikkjokk: Holmgr. *Pit. Lpm.* Kåbrenåiwe. — *N.* Finnm. vid Overgaard i Maalselvdalen: Holmgr.) *Tufvad, omkr. ½ tum hög, upptill 1 lin. bred, blek- ell. gulgrön, tätbladig. — Jungerm. Hpe.*

†† Bladflikarne, särd. den öfre, spetsiga, den undre störst.

8 S. ***æquiloba** N. v. Es.* stj. *utdragen,* meränd. upprät, utan rottrådar; bladen *jemnstora, grundt* 2flikiga, den undre fliken större, bredt äggrund, hastigt kortspetsad, den öfre spetsig, begge helbräddade ell. glest tandade; cell. *små, ogenomskinliga,* på bladens baksida *starkt papillösa;* kalken aflång, platt, tvärhuggen med småtandad mynning. ♃ 5, 6. Fig. Ek.f.90. Sill.M.exs.194. G.&Rab.89, 92, 169, 404, 408.
Kalkklipp. r. (*ÖG.* Omberg och Lemunda: Holmgr. *Vestml.* Sala, vid Nyberg. *Gottl.* Hoburgen, Thorsborgen och St. Carlsön: Lindb.; Snäckgärdet vid Visby: C. Hn; Galgberget: Stud. Björkm. — *N.* Brevig: Cleve enl. Lindb. Finnm. Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr.) *Växer i 1—1½ tum höga, ljusgröna ell. brunaktiga täta tufvor, med styfva, 1 lin. breda tätbladiga stjelkar och ända från basen lika stora, n. vinkelrätt utböjda blad, hvilka enl. Lindb:s obs. utmärka sig från de öfriga arterna genom "den öfverallt tätt och groft knottriga" baksidan. — Jungerm. Schwægr.*

9 S. ***curta** N. v. Es.* stj. *kort,* uppstigande, nedtill rottrådig; bladen *uppåt större, djupt* 2flikiga, den undre fliken större, *rundad ell. äggrund,* trubbig ell. uddspetsig, den öfre qvadratisk ell. triangulär, meränd. spetsig, begge helbrädd. ell. i spetsen glest tandade; cell. *större och mer genomskinl.* än hos föreg., *icke* papillösa; kalken aflångt omv. äggrund, platt, med *fransigt tandad* mynning. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2690, f.1&2. Ek.f.76; 89. G.&Rab.93, 195—6, 382.
Fukt. jord, murk. ved etc. a. (*Sk.—Lpl.* och *VB.* — *N.* till Finnm.: Holmgr.) *2—6 lin. lång, ½—¾ lin. bred, mörk- ell. ljusgrön. Var. i hög grad, än ensam och tufvad, än spridd bland andra mossor, samt med glesa och tätt sittande, trubbiga och spetsiga blad o. s. v., ofta på samma stjelk. En vanl. rödbrun form med bladens undre flik dubb. större än den öfre, uppåt rigtade, är S. rosacea Corda. — Jungerm. Mart.*

10 S. ***umbrosa** N. v. Es.* stj. kort, uppstigande, rottrådig; bladen uppåt större, djupt 2-flikiga, den undre fliken *2—3 gånger större,* vinkelrätt utböjd, den öfre *rigtad uppåt, tryckt intill stj., begge äggrundt aflånga, spetsiga, sågade;* cell. små, runda; kalken aflång, platt, med tvärhuggen, *helbräddad* mynning. ♃ 4—6. Fig. Fl.D. 2192. Hook.t.24,suppl.3. Ek.f.12. Sill.M.exs.196. G.&Rab.355, 412, 425.
Murken ved, jord etc. r. (*Sk.—Ångml.* och *Um. Lpm.:* Ångstr. — *N.* till Nordl.) *Mattlikt tufvad, mjuk, gulgrön, stund. rödaktig; stj. 3—6 lin. lång, 1 lin. bred. Lätt igenkänd på bladens öfre, längs stj. liggande flik. — Jungerm. Schrad.*
(S. irrigua.)

130. JUNGERMANNIA *(Lin.) N. v. Es.*

† *Complicatæ:* bladen af 2, mot hvarandra [likasom i föreg. slägte] hopvikna, olikstora flikar; stipl. 0. *Diplophyllum Lindb.*

* Begge bladflikarne rundtrubbiga.

1 J. *obtusifolia Hook.* stj. uppböjd, rottrådig; *begge bladflik. något bågligt böjda utåt,* helbrädd. ell. fintandade, den undre 2—3 gånger större; cell. små rundade; kalken uppblåst, omv. äggformig, med något veckad, hvasstandad mynn. ♃ 7—9. Fig. Fl.D.1831,f.2. Hook.t.26. Ek.f.57. G.&Rab.149, 277.
Jord, dikeskant. r. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Helsl.* Alfta sn: Oldb. *Herjed.*) *2—4 lin. lång, knappt 1 lin. bred, ljusgrön ell. brunaktigt grön, nedliggande med uppböjda toppar. Förenades af Wg. och Myr. med J. taxifol.*

** Den undre bladfliken trubbad, den öfre spetsig.

2 J. *albicans L.* stj. upprät, utan rottrådar; bladens undre flik *som hos föreg.,* den öfre *rigtad uppåt,* äggrundt aflång, spetsig, begge i spetsen finsågade, *med en hvit nervlik rand af stora aflånga celler längs midten;* kalken aflång, hoptryckt, vid mynn. veckad. ♃ 4—6. Fig. Fl.D.2005,f.2. Hook.t.25. Ek.f.55. G.&Rab.13, 156, 233.
Klipphål., bergsrött. (*Sk.—Lpl. — N.* till Finnm.) *Vanl. 1—2 tum lång, fullt 1 lin. bred, mattlik, ljusgrön.*

3 J. *taxifolia Wg.* stj. mer nedliggande; bladens cellväf *likformig* af små rundade celler, *utan den ljusa midtelranden;* för öfr. som föreg. Fig. Wg.Fl.L.t.25. Somf.Cr. exs.38. Sill.M.exs.197. G.&Rab.247.
Klipp. r. (*Lpl.—Gestr. Dal.* och *Verml. Stockh.* Stora Essingen. *Ner.* Ullaviklint: C. Hn. *VG.* Vålaberg vid Raketorp; Göteborg, Kolandsberget. *Dalsl. Smål.* Skurugata: Scheutz. — *N.*) *Ungefär hälften mindre och finare än föreg., hvilken den onekligen i de flesta afs. liknar; men någon öfvergångsform i ans. till bladcellerna har utg. aldrig lyckats få se.*

*** Begge bladflikarne spetsiga.

4 J. *Dicksoni Hook.* stj. kort, uppstigande, rottrådig; den undre bladfliken aflångt äggrund, rigtad utåt, *föga längre än den öfre lancettlika, uppåt rigtade,* begge helbräddade ell. bugtigt småtandade, af mycket små, rundade celler; kalken aflång, med fint veckad och tandad mynning. ♃ 6, 7. Fig. Hook.t.48. Ek.f.68.
Berg, r. (*VG.* Göteborg, vid Kåltorp. *Boh.* Marstrand, Skaftö. *Stockh.* Dalarö: Holmgr. — *N.* Laurvig. Nordl. i Saltdalen.) *2—6 lin. lång, ½ lin. bred, enkel, ljust ell. gulaktigt grön.*

5 J. *exsecta Schmid.* stj. kort, uppböjd, rottrådig; undre bladfliken stor och bladlik, konkav, äggrundt lancettlik, stund. i spetsen 2tandad, *många gånger större* än den öfre *tandlika,* uppåt rigtade, begge helbräddade, af små, kantiga ell. rundade celler; kalken som hos föreg. ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.2692,f.2. Hook.t.19; suppl.t.1. Ek.f.37. G.&Rab.130, 177, 358.
Skogsstig., murk. ved etc. r. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Ångml.* Holmstrand i Helgum sn. *Jemtl.* Frösön: Holmgr. *Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Öl.* mell. Saxnäs och Röhälla; samt i Böda skog: Zett.) *Tätt tufvad, grön ell. ljusbrun, med n. enkla, 5—7 lin. långa, n. 1 lin. breda stjelkar; bladen tätt sittande, något ensidiga. Utmärkt af den öfre bladflikens litenhet, i det den endast bildar en upp- och framåt rigtad tand, utgående från den undre flikens nedre kant strax ofvan midten.*

†† *Integrifoliæ:* bladen 2sidigt fästade, hela, utan flikar och icke hopvikna.

* Med stipler.

a — Bladens cellväf grof och lös: *Leptoscyphus Mitt.*

6 J. *Taylori Hook.* stj. utdragen, *styf, n. upprät,* rottrådig; *alla bladen likformiga, konvexa,* cirkelrunda, helbräddade, utstående; stipl. på de yngre stjelkarne, flygtiga, bredt syllika; kalken äggformig—aflång, med hoptryckt, tvärhuggen mynning. ♃ 7, 8. Fig. Hook.t.57. G.&Rab.14, 112.

Bergsspring. r. (*Sk.* Skärali; Rostrup. *Smål.* Skurugata; samt Almesåkra, nära Storqvarn enl. Scheutz. *Boh.* Uddevalla; Lysekil. *ÖG.* Motala sn, Lemunda. *Gestr.* Oslättfors. *Dal.* Särna. *Herjed.* Helagsfjellen: Oldb. *Jemtl.* Åreskutan; Snasahögen. *Pit. Lpm.* Kåksa. *Lul. Lpm.* Njuonjes: Holmgr. — *N.* till Finnm. Maalselvdalen: Holmgr.) *Tätt tufvad, 1—3 tum hög, 2 lin. bred, grof och styf, brunaktig, med rödbruna toppar; de stora rundade bladcellerna hafva mellan sig andra små triangulära.*

7 J. *anomala Hook.* stj. utdragen, *nedliggande,* rottrådig; bladen meränd. *af 2 former:* de nedre *konkava,* cirkelrunda, utstående, *de öfre rännformiga, äggrunda, n. spetsiga,* alla helbräddade; stipl. på smågrenarne, små lancettlika; kalken äggformig, veckig, något insänkt. ♃ 7, 8. — *β vagans:* glest kringkryp. bland andra mossor, med alla bl. runda. Fig. Fl.D.1895. Hook.t.34. Ek.f.70, 71, 106. Sill.M.exs.188. Somf. Cr.exs.37. G.&Rab.113, 236, 414, 415.

Kärr, bland *Sphagnum*-arter. (*Lpl.—ÖG. Ner.* och *VG. Smål.* Vexiö och Algutsboda; samt *Hall.* Varberg: Scheutz. *Sk.* Esperöd; Hittarp i Glimåkra sn: Hamnstr. — *N.*) *Blekt brun- ell. rödaktig, med 1—2 tum långa, 1—2 lin. breda stjelkar, som dels bilda stora, fasta mattor, dels spridda krypa omkring i hvitmossekärren; bladcell. stora rundade, knappt åtskiljda såsom hos föreg., hvaraf en del förf. anse närv. vara blott en form. Om olikheterna se N. v. Es. Naturgesch. der Eur. Lebermoose. — Leptoscyphus Lindb.*

b — Bladens cellväf tät.

8 J. *Schraderi Mart.* stj. nedliggande, *kort* rottrådig; bladen *konkava, rigtade uppåt och tegellagda,* rundadt elliptiska, helbräddade; stipl. på yngre grenar, syllika; kalken *långt* utskjutande, *cylindrisk,* vid mynningen veckig. ♃. Fig. Fl.D.2757,f.1. Ek.f.97. G.&Rab.230—1, 338.

Kärr, källdrag etc. r. (*ÖG.* V. Ny sn, Belleberg och Äskebäck: Holmgr. *Jemtl.* Handölsforsen: R. Hn. Af Lindb. uppgifven för *Stockh.* Sandsjön, *VG.* Halleberg och *Boh.* Christinedal.) *Knappt tumslång, genom bladens rigtning upp- och framåt smal, torr n. trådsmal, grön, med korta och något glesa rottrådar, med hvilka den enl. N. v. Es. och af honom meddelade ex. i sterilt tillstånd lättast skiljes från den i visst fall mycket liknande Sphagnoecet. comm., som har mycket långa och tätt knippevisa rottrådar, hvarför ock utg. är öfvertygad om, att ex. från ÖG. och Jemtl., ehuru sterila, böra föras till J. Schrad. Från de af Lindb. uppgifna lok. har utg. icke sett andra ex. än från VG., som äfven sakna kalk och med sina glesa, platta, utböjda blad, långa, hopknippade rottrådar etc., icke höra hit.*

9 J. *subapicalis N. v. Es.* stj. krypande ell. uppstigande, kort rottrådig; bladen platta ell. svagt konvexa, *glest sittande och utstående åt sidorna,* rundadt äggrunda, helbräddade ell. i spetsen omärkligt intryckta; stipl. bredt syllika; kalken *föga* framskjutande, äggformig, slutl. hoptryckt, slät. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1716.f.1. G.&Rab.275.

Sten., jord, r. (*Sk.* Trolleholl; Hallandsås, i Hasslöfs skog; Broby sn, vid Linneryd och Uddarp; samt Hästveda sn, vid Hallasnärje: Hamnstr. *VG.* Hunneberg, i Fredstorps hage. — *N.* Trondhj. Mostamarken.) *½—1 tum lång, i friskt tillst. ½ lin. bred, torr trådsmal, i tunna brungröna mattor; stipl. på stj. små och omärkliga, på nyskotten stora och tydliga. — J. scalaris Fl.D.*

** Utan stipler.

a — Bladen aflånga—bredt ell. omv. äggrunda.

10 J. *cordifolia Hook.* stj. upprät, grenig, *utan* rottrådar; bladen *från bredt hjertlik, strutlikt omfattande bas, upprätta,* konkava, äggrunda, helbräddade, af stora *aflångt* sexsidiga celler; kalken *aflång, n. slät,* med *fintandad* mynn. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D. 1775,f.1. Hook.t.32. Ek.f.26, 75. G.&Rab.171, 251, 341—4.

Sten. i bäck. r. (*Lul. Lpm.* Walle vid Qvikkjokk; Tarraure. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk; Peljekaisse. *Um. Lpm.* Laxfjellet; Stuorware; Marsfjellen: Ångstr. *Jemtl.* Bunnarfjell; Getvalen. *Herjed.* Malmagen; mell. Funnesdalen och Långå etc. *Dal.* Hykjeberget. *Verml.* Christinehamn, nära Clara källa. *Helsl.* Hudiksvall, Ullsäters källa. *Gestr.* Gefle, i Kungsbäcken. *ÖG.* V. Ny sn, Äskebäck. — *N.* Finnm.—Dovre och Bergen st.) *1—4 tum lång, nära 2 lin. bred, mörk- ell. svartgrön, med mycket*

tunna blad, som icke lätt upplifvas i vatten. En närbeslägtad enklare form, som enl. Lindb. icke blifvit funnen i Skand., är J. tersa N. v. Es., G. & Rab. 307, 359.

11 J. *lanceolata N. v. Es.* stj. krypande, grenig, *rottrådig;* bladen *n. vinkelrätt utstående, platta,* elliptiskt ell. äggrundt aflånga, helbräddade, af rundade—elliptiska celler med vida mellanrum; kalken *cylindrisk, slät,* något krökt, tvärhuggen. ♃ 5—7. Fig. Hook.t.18. Ek.f.7. G.&Rab.94, 438.

Fukt. skogsmark. (*Sk.*—*Medelp.* och *Jemtl. VB.* Skellefteå. *Öl.* Böda skog: Lindb. *Gottl.* Hessle i Fläringe; Fettings i Tofta sn: Holmgr. — *N.* Filefjeld. Trondhj. st. Mostamarken.) *Omkr. tumslång, 1 lin. bred, mörkgrön, i stora platta mattor, n. alltid med kalkar; bladen upplifvas mycket lätt i vatten. — Liochlæna N. v. Es.*

12 J. *riparia Tayl.* stj. som hos föreg., med flageller; bladen *2sidiga,* glesa, n. vinkelrätt utstående och skeft fästade, platta, omv. äggrunda—elliptiska, helbräddade, en del grundt urnupna i den trubbiga spetsen; cellväfven teml. tät, af rundadt kantiga, *i spetsen helt små celler;* kalken *päronformig, med hopdragen 5—6veckig, småtandad* mynn. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2813,f.1. G.&Rab.57, 71, 116—7, 150—1, 276, 427—8.

Bäck. på kalkgrund, r. (*ÖG.* Omberg, med Borghamn m. fr. *VG.* Kinnekulle, vid Mörkeklef. *Gottl.* Visby; Fardume i Rute sn.) *½ tum—mer än tumslång, 1 lin. bred, blekt brungrön; utmärkt från följ. genom flagellerna. — J. tristis N. v. Es. är enl. Lindb. endast en gröfre form af närv. art.*

13 J. *pumila With.* stj. *kort,* n. enkel, *utan* flageller, krypande med uppstig. topp, rottrådig; bladen skeft fästade, *något tegellagda och ensidigt vända uppåt, konkava,* rundadt äggrunda, helbräddade, trubbiga; cell. som hos föreg., närmast kanten mindre; kalken långt utskjut., aflång, *på midten vidgad, upptill veckig,* med småtandad mynning. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2194. Hook.t.17. Ek.f.13; 113D. G.&Rab.55, 237, 244, 396—8.

Klipp., sandstr. etc. r. (*Sk.* Klöfvahallar; Skärali. *VG.* Halleberg. *Verml.* Christinehamn, på Fogelholmen. *Ner.* nära Apelvik i Hammar sn, vid Vettern: C. Hn. *ÖG.* V. Ny sn, Näs stenbrott. *Uppl.* Söderfors. *Dal.* Grycksbo. *Herjed.* Helagsfjellen. *Um. Lpm.* Olfjellet: Ångstr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk; Peljekaisse. *Lul. Lpm.* Jokkmokk, Kaitum: Holmgr.; Walle och Kaskaiwo: Ångstr. *VB.* Krångforsen. — *N.* upp till Finnm. Hvassbrun i Maalselvdalen: Holmgr.) *3—5 lin. lång, tagelsmal, intrasslad i tunna, ofta handstora lager af mörkgrön ell. svartbrun färg; bladen stund. glesa, knappt vidrörande hvarandra. — J. Zeyheri Hüb. är enl. Gottsche en form häraf.*

b — Bladen cirkelrunda.

14 J. *sphærocarpa Hook.* stj. uppstigande, rottrådig, n. enkel; de nedre bl. snedt fästade, *med något nedlöp. bas på stjelkens framsida,* glesa, de öfre fästade n. tvärs öfver stj. och n. tegellagda, alla n. *platta, mycket* utstående, helbrädd., af teml. vida 5—6-kantiga, *längs bladkanten n. qvadratiska* celler; kalken långt utskjutande, smalt omv. äggformig ell. klubblik, nedtill slät, upptill något 4kantig, 4tandad ♃ 5, 6. Fig. Hook.t.74. Ek.f.20. G.&Rab.186.

Jord i bergstr. r. (*Lul. Lpm.* Pajerim: Holmgr.; Jokkmokk. *VB.* Haparanda; Skellefteå, vid elfven; Umeå: Holmgr. *Dal.* Fulufjell; Hykjeberget, samt Hemfjell: Liedstr. — *N.* Finnm. Bergen st., i Ousedalen.) *Tufvad, vanl. brungrön, med 3—5 lin. långa, ½ lin. breda stjelkar, de sterila mer glesbladiga.*

15 J. *Genthiana Hüb.* stj. krypande, glest rottrådig, med n. upprätta grenar; bladen skeft vidfästade, tegellagda, *konkava,* helbräddade, af *runda, vida, genomskinl., i kanten n. likformiga* celler; kalken äggformig ell. omv. äggformig, upptill 4kantig, slutl. 4-flikig. ⨀ 4, 5. Fig. E.B.t.2238. G.&Rab.68, 115, 384.

Stränd., öfversvämm. st., r. (*Dal.* Grycksbo: Lindb. *Um. Lpm.* Lycksele, vid Berglunda: Ångstr. — *N.?*) *Växer i tunna, lösa mattor med tagelfina, 1—3 lin. långa stjelkar och grenar, af gul- ell. rödaktig färg; bladen på de fertila grenarne uppåt tilltagande, på de sterila aftagande i storlek. — J. gracillima EB.*

16 J. *crenulata Sm.* stj. krypande, rottrådig; bladen fästade tvärs öfver stj. ell. något skeft, teml. tättsittande, utstående och vända uppåt, *platta,* helbrädd., af något små rundade celler, *längs kanten omgifna af en rad stora, 4kantiga* celler; kalken föga utskjutande, äggformig, svagt veckig, med oordentligt tandad mynn. ♃ 5, 6. Fig.

Fl.D.1774,f.1. Hook.t.37; suppl.t.1. Ek.t.3&12,f.25. Lindgr.M.exs.100. G.&Rab.172, 219, 360, 406.

Fukt. mark, särd. lerjord, vägkant. etc. r. (*Sk.* Broby sn, Åskekärr: Hamnstr. *Smål*- Vexiö och Algutsboda; samt vid Almesåkrasjön enl. Scheutz. *ÖG.* Motalatrakten. *Södml.* Stigtomta prestg.: Hamnstr. *Stockh.* *Uppl.* Uppsala: Mos. *Dal.* *Herjed*- Midtåkläppen, och Vallarne: Oldb. *Ner.* Jätteberget söd. om Tisaren: C. Hn. *Verml.* Kroppa. *VG.* Degeberg. *Boh.* Christinedal. — *N.* Trondhjemstrakten. Flerest. enl. Somf.) *Var. dels halftumslång, ½ lin. bred, dels mycket spädare, vanl. ljusgrön ell. rödaktig, med åtm. vid mynn. röda kalkar; lättast igenkänlig på bladens mycket tydliga kantning.*

17 J. *nana N. v. Es.* stj. kort, *uppstig. ell. upprät*, rottrådig; bladen skeft fästade, tätt-sittande, *icke nedlöpande, föga* utstående, något konkava, helbräddade, stund. i spetsen svagt intryckta, af *vida, längs kanten mindre celler;* kalken slutl. utskjutande, äggformig, upptill *veckigt 4kantig,* 4tandad. ♃ 7, 8. Fig. G.&Rab.287.

Fukt. jord, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Snjärak vid Qvikkjokk; samt Kaddepakte: Holmgr. *Pit. Lpm.* Wallåiwe; Käksa. *Jemtl.* Åreskutan. — *N.* Trondhj. st., Mostamarken. Valders, i Qvamsklefven vid Öjlo.) *På sin höjd ½ tum hög, ¼ lin. bred, grenig, mörkgrön ell. brunaktig, skiljd från följ. med de icke nedlöp. bladens färg och släta kanter, samt den trubbigare kalken.*

18 J. *hyalina Lyell:* stj. kort, uppböjd, rottrådig; bladen tegellagda, skeft fästade, nedlöpande, något uppåt vända, vid basen konkava, *med bugtigt intryckta, vågiga kanter, genomskinliga* af vida, rundade, *jemnstora* celler; kalken föga utskjutande, uppblåst äggformig, med *spetsig,* omkr. 5kantigt veckad, slutl. tandad mynning. ♃ 5, 6. Fig. Hook.t.63. Ek.f.45. G.&Rab.189, 234, 469.

Fukt. jord, r. (*ÖG.* Vinnerstad; och *VG.* Roo.—*Helsl.* och *Herjed.* *Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Lul. Lpm.* Jokkmokk och Qvikkjokk flerest.: Holmgr. — *N.* Kongsvinger; Trondhjem; samt Finnm. Tromsö och Maalselvdalen: Holmgr.) *Stor som föreg., vanl. i platta, glänsande ljusgröna tufvor; bladen utmärkta för sin genomskinliga, egendomligt glänsande, blekt blågröna färg, stund. helbräddade. — J. Schmideliana Hüb.*

19 J. *cæspiticia Lindenb.* stj. *ytterst kort,* n. upprät, rottrådig; bladen 2sidigt tegellagda, föga utstående, *helbräddade,* af teml. vida, *jemnstora* celler; kalken *stor och utskjutande, omv. äggformig, trubbig,* med 4—5veckig, slutl. tandad mynning. ⊙ 6, 7. Fig. Fl.D.2195. Ek.f.95. Thed.M.exs.137.

Lerjord, r. (*Gestr.* Gefle, på åkerrenar och i diken vid Marielund nära Nynäs. Trol. flerest., men för sin litenhet lätt förbisedd.) *Hela mossan föga mer än 1 lin. lång, tufvad; stj. enkel ell. med ett ensamt nyskott i spetsen; bladen bleka, täckande hvarandras baser; kalken jemförelsevis stor, omkr. ½ lin. lång. — J. Schmideliana Thed. M. exs. J. parvula Lindb. och ed.9.*

c — Bladen halfcirkelrunda [mer breda än långa].

20 J. *confertissima N. v. Es.* stj. utdragen, föga rottrådig; bladen glesa, 2sidigt skeft vidfästade, utstående, platta, hel- ell. bugtbräddade, af teml. vida, rundadt kantiga, n. jemnstora celler; kalken (enl. Lindb.) långt utskjutande, utdraget äggformig. ♃ 7. Fig.

Fjellbäck. r. (*Pit. Lpm.* i en snöbäck på fjellet Peljekaisse 1856: Lindb.) *Upptages på Lindbergs auktoritet och efter af honom meddelade sterila ex. med högst ofullständiga blad; dessa ex. äro nära 2 tum långa, n. tagelsmala och afvika såväl i storlek som flere karakt. från N. v. Es:s beskrifn., enl. hvilken denna art skulle hafva ¼—½ t. lång, tätbladig stj., med på tvären fästade blad, blott till hälften utskjut. kalk etc., samt mycket likna Alicul. compr., hvilket för ingen del är fallet med de Lappska ex.*

††† *Bidentes:* bladen 2sidiga, 2flikiga ell. 2- [säll. 3-] tandade [hos art. 24, 32—35 rännformigt hopvikna].

* Med stipler.

a — Bladen plattadt utbredda.

21 J. *Mülleri N. v. Es.* stj. nedligg. ell. uppstigande, rottrådig; bladen rundade, *urnupet*

2landade med mycket grund, vanl. halfmånlik inskärning och spetsiga ell. trubbiga flikar; cell. *teml. små;* stipl. *små,* lancettlika, hela ell. flikiga; kalken n. *cylindrisk,* slät, med veckig 4klufven mynning. ♃ 5, 6. — β *acuta Lindb.* bladens inskärning något hvass med spets. flikar; stipl. syllika. Fig. G.&Rab.147—8, 227, 395. β Ek.f.101. Sill.M.exs.191. G.&Rab.56, 58, 97—100, 220, 238, 240, 243, 269, 314, 333, 413.

* *heterocolpos Thed.* plattadt hoptryckt från sidorna; bladen omv. hjertlika, de nedre med vid, de öfre med smal inskärning; kalken oval ell. något päronlik Fig. V.Ak.H. 1833.

Fukt. jord, * i fjelltr. bland mossor, r. (*ÖG.* Hålberget; Lemunda. *Ångml.* Hernösand; samt Sollefteå: Holmgr.; Bjertrå. *VB.* Luleå; samt *Lul. Lpm.* Jokkmokk och Qvikkjokk: Holmgr. — *N.* Dovre; Aalesund och Finnm.: Holmgr. — β *Gestr.* Kubbo, vid Qvarkkärrsbäcken. *Dal.* Norrbärke, vid sjön Barken; Osmundsberget. *Pit. Lpm.* Peljekaisse etc. — *N.* Hardanger. Dovre. — * *Herjed.* Malmagen; Funnes- och Ljungdalen. *Dal.* Idre. — *N.* Fämundstrakten. Mostamarken: Ångstr.) ½—1 *tum lång, 1 lin. bred, gul- ell. brungrön, föga grenig. Stipl. små, dolda i rotluddet; bladkanten i sjelfva inskärningen litet utböjd.* — β *J. acuta Lindenb.*

22 **J.** *bantriensis Hook.* stj. nedliggande, *föga* rottrådig; bladen skeft vidfästade, *från bredare bas qvadratiskt rundade, 2klufna,* med rundtrubb. inskärning och spetsiga ell. trubbiga flikar; cell. *vida, genomskinliga;* stipl. *teml. stora,* smalt äggrunda—n. syllika, *sargadt tandade ell. helbrädd.;* kalken *omv. kägellik,* slät, med hopdragen, fintandad mynn. ♃ 6, 7. Fig. Hook.Suppl.t.3 [*J. bidentata*]. G.&Rab.305.

Fukt. st. r. (*ÖG.* Omberg, i skogen nära Elfvarum. *Gotl.* vid Gothemsåns strand m. fr.) *1—2 tum lång, plattad af de åt sidorna utstående bladen och mer än 1 lin. bred, brungrön, enkel ell. upptill fågrenig. Jemte följ. art så nära beslägtad med föreg., att Lindb. numera, trol. med rätta, anser dem alla 3 som former af en och samma art.*

23 **J.** *Hornschuchiana N. v. Es.* stj. nedligg., rottrådig; bladen skeft vidfästade, konkava, *n. cirkelrunda, grundt 2flikiga,* med rundtrubbig inskärning och *uddspetsiga* flikar; cell. *stora, men föga genomskinliga;* stipl. *teml. stora,* lancettlika, ofta djupt och ojemnt *2flikiga, med 2—3 syllika sidoflikar ell. tänder;* kalken aflång, slät, med hopdragen, småtandad mynning. ♃ 8, 9. Fig. G.&Rab.128, 246.

Kärr, r. (*Jemtl.* Åreskutan, bortåt Husåhytta. *Herjed.* nedom Funnesdalsberget: C. & R. Hn; nedom St. Midtåkläppen, samt vid Ljusnedals bruk: Oldb. *Gestr.* Gefle, i Ormkärrsmuren vid Kubbo. *Ner.* Garphyttan: C. Hn. *Gotl.* Ahr i Fläringe; Klinte: Holmgr. — *N.* Lysö nära Trondhj.: Ångstr. Dovre, vid Kongsvold.) *1—3 tum lång, och mer än 1½ lin. bred, oljeglänsande brun- ell. höggrön, föga grenig, platt af de 2sidigt utbredda stora bladen; svepebl. 2, lika de öfr., men mindre och med ännu grundare inskärning; kalken gulgrön.*

*(J. ventric. * porphyroleuca)*

b — Bladen ensidigt vända framåt, n. rännformigt hopvikna.

24 **J.** *plicata Hn.* stj. nedliggande, uppböjd—n. upprät, något rottrådig; bladen *vanl. tätt tegellagda,* skeft vidfästade, *ensidigt framåt vända,* konkava, runda, *n. till midten* klufna i 2, säll. 3, *äggrunda trubbade* flikar, med trubbad inskärning; cell. små, rundade; stipl. delade i 2, syllika, vid basen vanl. tandade flikar; kalken aflång. ♃ 6, 7. Fig.

* *Kunzeana Hüb.* stj. utdraget trådlik, mer upprät och enkel, mera glesbladig; bl. mer utstående, jemte stipl. smalare. — β *gracilis:* bladflik. mer spetsiga. Fig. V.Ak.H. 1838. G.&Rab.394.

Fukt. st. (*Lpl.—Gestr. Dal.* och *Verml. Ner.* Svartbäcken nära Brefvens bruk: C. Hn. — *N.* Finnm. Tromsö; Aalesund; samt Dovre, på Finnshöe: Holmgr. — * *Pit. Lpm.* Peljekaisse; Arvidsjaur, på Prestberget. *VB.* Råbäck; samt *Ångml.* Sollefteå: Holmgr. *Herjed. Dal. Helsl. Uppl.* Lingonbacka; Vitulfsberg. *Stockh.* Stadshagen; nära Skanstull. *ÖG.* V. Ny sn: Holmgr. *VG.* Hunneberg. — *N.* Finnm. Aglappen i Maalselvdalen: Holmgr. Trondhjem.) *Fast tufvad, brun ell. gulgrön; stj. ½—1½ tum lång, groft trådlik, n. trind; bladflik. rundtrubb., utan ell. med udd.*

** Utan stipler.

a — Bladen platta ell. konkava.

α — Bladspetsens flikar trubbiga.

25 J. *inflata Huds.* stj. nedligg. ell. n. upprät, grenig, glest och kort rottrådig; bladen glesa, skeft fästade, meränd. platta, rundade, *n. till midten klufna i 2, trubbiga* flikar, med trubbad inskärning; kalken *aflångt päronlik, trubbig, slät,* med kort 4—5tandad mynning. ♃ 5, 6. — *β hercynica:* tufvad, upprät, med slaka och smala nyskott; bl. konkava, med inböjda flikar. — *γ laxa:* dubb. större, grön, med platta bl. Fig. Fl.D.1945,f.2. Hook.t.38. Ek.f.23; 81. Thed.M.exs.140. G.&Rab.145, 174, 253, 311, 390, 450.
Kärr, fukt. jord. (*Lpl.—Smål.* — *N.*) *Vanl. tagelsmal, brungrön, ofta n. svart, omkr. tumslång; β mycket gröfre, lifligt grön.* — *β J. hercynica Hüb.*

26 J. *orcadensis Hook.* stj. upprät ell. uppstig., föga grenig, rottrådig; bladen något närsittande, skeft fästade, 2sidiga ell. ensidigt framåt vända, n. platta, från *bred, något nedlöpande bas äggrunda,* i den något tillbakaböjda spetsen *grundt och trubbigt klufna i 2—3, vanl. olikstora, trubbade flikar ell. tänder.* ♃. Fig. Hook.t.71. Ek.f.39. G.&Rab.40, 399, 460.
Fjelltr., bland moss. och lafvar, r. (*Lul. Lpm. Herjed.* mell. Tännäs och Långå: Oldb. *Dal.* Idre, vid Gröfvelsjön; Transtrand, på När- och Hemfjellet. — *N.* Trondhj., på Monken: Ångstr. Hedemarken, på Sablfjellet nära Dalgränsen: Oudalen, nära Stor-söen. Dovre, vid Kongsvold. Bergen st., mell. Graven och Voss.) *2—3 tum lång, mer än ½ lin. bred, blekt brungrön; inskärningen i bladspetsen mycket grund; bladcell. små. Kalk och frukt okända.*
(J. Wenzelii.)

β — Bladflikarne spetsiga [undant. en del bl. hos *J. Wenzelii*].

27 J. *ventricosa Dicks.* stj. nedligg. ell. uppböjd, grenig, rottrådig; bladen skefva, 2sidigt utstående, *platta, n. qvadratiska,* grundt 2flikiga, med *bred och trubbig* inskärning, spetsiga flikar; svepebl. störst, mycket breda, ojemnt 3—4flikiga, veckiga; kalken *uppblåst äggformig, slutl. oval,* upptill veckig och tandad. ♃ 7—9. Fig. Fl.D.2005, f.1. Hook.t.28. Ek.f.58. Somf.Cr.exs.40.
* *porphyroleuca N. v. Es.* stj. högröd; bladen bleka, ovalt qvadratiska, med mindre trubbig inskärning; svepebl. djupt flikiga, ofta åtföljda af syllika stipler. Fig. Fl.D. 1715,f.1, och 2625. Ek.f.78. G.&Rab.184—5, 288.
Skog, * murkna stubb. etc., a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl. fast tufvad, ½—¾ tum lång, ½ lin. bred, mer och mindre plattad af de utböjda, mot toppen vanl. tätt tegellagda, nedtill glesare, hos hufvudformen vanl. rent gröna bladen.*

28 J. *Wenzelii N. v. Es.* stj. nedligg. ell. uppböjd, enkel ell. upptill 2grenad, rottrådig; bladen skefva, 2sidigt utstående, *konkava, n. cirkelrunda,* grundt och trubbigt intryckta, med *dels trubbiga, dels spetsiga, ofta ojemnt tandade flikar ell. tänder;* svepebl. störst, n. qvadratiska, ojemnt 1—3tandade; kalken *långt utskjutande, aflångt cylindrisk, n. slät,* upptill trubbig, tandad. ♃ 6, 7. Fig. G.&Rab.389.
Fukt. st. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Täppijänka. *Lul. Lpm.* Wuoka: Holmgr. *Pit. Lpm.* vid en bäck från Wittjokk nära Arvidsjaur m. fr. *Um. Lpm.* Rönn- och Olfjellet: Ångstr. *Herjed.* Haftorsstöten.) *Stor som föreg., brunaktig; föga skiljd från följ.*

29 J. *alpestris Schleich.* stj. som hos föreg.; bladen äggrundt qvadratiska, grundt och trubbigt urnupna med *inböjda,* vanl. spetsiga flikar, de nedre bladen plattare och mer utstående, *de öfre starkt konkava, skeft rigtade upp- och framåt;* svepebl. störst, rundade, 2—3flikiga, *hälften kortare* än den aflånga, släta, trubbiga, 4tandade kalken. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2757,f.2. G.&Rab.190, 264—5, 304.
Klipp., på multn. mossor, r. (*Lul. Lpm.* Qvikkjokk, Jokkmokk etc.: Holmgr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk; Peljekaisse etc. *Ångml.* Hernösand: Holmgr. *Jemtl.* Snasahögen. *Herjed.* Skarffjellet. *Dal.* vid Skatungen; Norrbärke. *Uppl.* Vahlö sn, Stummelbo; Tierp sn, Fors. *Stockh.* Skarpneck; Nacka; Vermdön. *Ner.* Skåleklint: C. Hn. *Boh.* Marstrand. — *N.* Finnm. Tromsö, och Maalselvdalen: Holmgr. Trondhjem. Gudbrandsdalen.) *Spridd, mer säll. mattlikt utbredd, bland ell. öfver andra i upplösning stadda mossor; yngre grön, äldre blekt ell. rödaktigt gul ell. brun-*

aktig, ½—1 tum lång, ½ lin. bred; de öfre bladens starkt konkava bas upprät, spetsen utstående.

30 J. *bicrenata Lindenb.* stj. mycket kort, krypande, rottrådig; bladen skeft fästade, *tätt tegellagda, rigtade uppåt,* konkava, rundadt äggrunda, djupt och *hvasst urnupna, med korta spetsiga flikar, af små, mot kanterna och spetsen mindre celler, med vida mellanrum;* svepebl. något större, 2—3flikiga, fint sågtandade; kalken äggformig, *veckig,* med fintandad mynning. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2692,f.1. Ek.f.93, 2. Thed. M.exs.141. G.&Rab.127, 187, 310, 411.

Jord, r. (*Sk.* Linneryd och Uddarp i Broby; samt Vestraby i Emitslöfs sn: Hamnstr. *Hall.* Bårarp; Varberg, vid Fiskeläget: Scheutz. *VG.* Degeberg. *Smål.* Lemnhult: Scheutz. *ÖG.* *Södml.* Gerstaberg. *Stockh.* flerest. *Uppl.* Brunnby i Östuna: Ångstr.; Vahlö. *Dal.* Norrbärke. *Um. Lpm.* Berglunda i Lycksele: Ångstr. *Pit. Lpm.* Glommersliden; Arvidsjaur.) *½—1½ lin. lång, ljust gulgrön, tätbladig; kalken ½ lin. lång, tydligt veckig; utom med de små och åtskiljda, derigen. punktlika cellerna lätt skiljd i friskt tillstånd från följ., såsom redan Spruce i M. & Hep. af the Pyr. anmärker, med en egendomlig aromatisk lukt, som följ. saknar.*

31 J. *intermedia Lindenb.* stj. som hos föreg.; bladen skeft fästade, tätt tegellagda, rigtade uppåt, något konkava, *rundadt ell. äggrundt qvadratiska, halfmånlikt ell. trubbigt urnupna,* säll. 3flikiga, med olikstora spetsiga flikar; cell. *teml. vida, jemnstora, tätt gränsande till hvarandra;* svepebl. större, 3—4flikiga, bugttandade; kalken vidgadt äggformig, slutl. veckig, med fintandad mynning. ♃ 5, 6; 9, 10. — *β capitata:* uppåt vidgad; öfre bl. hufvudlikt gyttrade, krusiga, flerflikiga. Fig. Fl. D.2626,f.2. Ek.f.93, 1; t.6och12,f.46; *β* f.32. Hook.t.80 (*β*). G.&Rab.60, 144, 312.

Jord, r. (*Sk.* Årup; Broby. *Hall.* Bårarp. *Smål.* Vilstad, vid Heligås; samt i öst. del. af Kronobergs län enl. Scheutz. *Ner.* Svennevad sn; samt Fjugesta i Edsberg: C. Hn. *Verml.* *Dal.* Norrbärke. *Herjed.* Malmagen: Oldb. *Södml.* *Uppl.* Uppsala, bortåt Norrby: Dr C. J. Strömb.; Örbyhus; samt *Um. Lpm.* Berglunda: Ångstr. — *N.*) *Liten som föreg., med rottrådarne hårdt fästad vid marken, endast fri och uppstig. med de något tjockare topparne; kalken 1 lin. lång. — β J. capitata Hook.*

b — Bladen rännformigt hopvikna.

32 J. *saxicola Schrad.* stj. uppstig., *groft trådlik,* föga rottrådig; bladen mycket tätt sittande, skeft vidfästade och något utstående, nående skiftevis med basen öfver stjelkens framsida, *bredt äggrunda,* klufna n. till midten *i en öfre spetsig, en undre trubbad flik,* begge n. lika stora, äggrunda, helbrädd.; svepebl. 2—4flikiga, småsågade; kalken *utskjutande, uppblåst äggformig,* veckig, fliktandad. ♃ 5—7. Fig. Fl.D.2693,f.1. Ek.f.73. G.&Rab.12, 302.

Berg, mer säll. trädstamm. (*Lpl.—Smål. Sk.* Skärali. — *N.*) *Bildar 1—2 tum höga, täta tufvor af brun- ell. gulaktig, mer säll. rent grön färg; stj. enkel ell. mot spetsen skjutande nyskott, på undre sidan konvex, på den öfre platt och n. trapplik af de skiftevisa bladbaserna. Kalken åtm. dubbelt längre än svepebl., utgår från stjelkens spets, men blifver ofta genom nyskott skenbart sidosittande. — J. resupinata Wg.*

33 J. *Michauxii Web.* stj. *som hos föreg.;* bladen *ut- ell. något nedböjda, n. qvadratiska,* djupt 2klufna, med *spetsiga, inböjda,* n. jemnstora flikar, för öfr. som hos föreg.; svepebl. *lika de öfriga,* småsågade; kalken *knappt utskjutande,* n. omv. äggformig, med veckad, fintandad mynning. ♃ 7. Fig. G.&Rab.245.

Murken ved, klipp. r. (*Sk.* Skärali, på klippor. *VG.* Bromö i Venern.) *Ungefär tumshög, mera grenig, något finare och med något mindre bladceller än föreg., som den liknar till färg och växtsätt; kalken hälften mindre, af svepets längd. — J. densa N. v. Es.*

34 J. *minuta Dicks.* stj. *tagelsmal,* nedligg. ell. uppstigande, *n. utan* rottrådar; bladen teml. tättsittande, fästade skiftevis och tvärs öfver stj., utstående—uppräta, äggrundt qvadratiska, hvasst och teml. djupt 2klufna, med jemnstora, något spetsiga flikar; svepebl. större, 3flikiga, *n. helbrädd.;* kalken utskjutande, *aflång,* upptill veckig. ♃ 8, 9. — *β gemmipara:* bl. särd. de öfre sargadt sågade. Fig. Fl.D.2190. Hook. t.44. Ek.f.3. Sill.M.exs.189. G.&Rab.36, 270, 290, 429, 430, 464.

Klipp. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Flere gånger finare än de föreg., ända till hårfin, ehuru*

ofta lika lång som de, tätt tufvad ell. spridd bland andra mossor, grenig och vanl. brungrön; bladen sitta mera tvärs öfver stj. än hos föreg. och hafva mindre celler än hos följ., som närv. mest liknar; kalken i förh. till mossans finlek rätt stor.

35 J. *Helleriana N. v. Es.* stj. *hårfin,* krypande, *efter hela sin längd* rottrådig; bladen som hos föreg., med spetsiga, hos de öfre ofta ojemnt tandade flikar; svepebl. 2—3-klufna, *taggsågade;* kalken föga utskjutande, *äggformig—oval,* med veckad mynning. ♃ 6—8. Fig. Ek.f.103. G.&Rab.303.

Murk. ved i kärr, r. (*Stockh.* vid Gåsberget i Järfälla sn; vid Sandsjön. *Gestr.* Kubbo. *Dal.* Grycksbo. *VB.* Norsjö sn, mell. Granliden och Granbergs träsk. *Um. Lpm.* i en dal nära Oxfjellet: Ångstr.) *3—4 lin. lång, fin som föreg:s minsta former, grenig, gul- ell. brunaktig, på murkna trädstammar bildande ett öfverdrag, som något erinrar om Trigon. curvifol.*

†††† *Barbatæ:* bladen 3—6flikiga ell. tandade, veckiga, säll. 2tandade.

* Med stipler.

a — Bladen grundt flikiga ell. tandade: *J. barbata Schreb.*

36 J. *lycopodioides Wallr.* stj. *plattad* (af de 2sidigt utstående bladen), nedligg. ell. uppböjd, rottrådig; bladen tegellagda, *rundade,* veckiga och bugtigt *rundtom flikade* i 5—3, korta rundade, något uddspetsiga tänder; stipl. *stora, tegellagda, 2klufna, starkt och långt franslikt tandade i kanterna;* kalken oval, veckig. ♃ 6—8. Fig. Thed.M.exs.143. G.&Rab.188, 346.

Bergstr. r (*Lpl.—Gestr.* och *Dal.* — *N.*) *Störst i afd., 2—3 tum lång, 2 lin. bred ell. bredare, med nyskott i spetsen, lifligt grön; bladen oftast 5-, säll. 4- ell. 3-tandade. Frukt sälls. — J. barbata var. lycopodioides N. v. Es.*

37 J. *barbata Schmid.* stj. *som hos föreg.;* bladen tegellagda, *qvadratiska, i den tvära spetsen 3—4tandade,* med vanl. spetsiga tänder; stipl. djupt delade i 2, smala, *otandade* flikar, ell. felande; kalken som hos föreg. ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.2123. Thed. M.exs.142. G.&Rab.37, 131, 235, 432.

Sten. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Något mindre än föreg., 1—2 tum lång, 1—1½ lin. bred, grön ell. gulaktig, mest lik följ., men skiljd med bladen, som icke nå så långt fram på stjelkens framsida och hafva begge kanterna ungefär lika långa, n. rätliniga. — J. barbata var. Schreberi N. v. Es.*

38 J. *quinquedentata Web.* stj. *som hos föreg.;* bladen tegellagda, *rundadt qvadratiska, med öfre kanten helbräddad, den nedre rundad, ojemnt 3—5tandad,* veckig; tänd. trubbiga med udd, de nedersta böjda in- och uppåt; stipl. otydliga, 2klufna ell. delade, tandade; kalken *stor,* oval—aflång, upptill veckig. ♃ 7—9. Fig. Fl.D.2814,f.2. Ek.f.41,n:o9. Thed.M.exs.144. G.&Rab.175, 420.

Sten. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Mörkgrön, 1—2 tum lång, 1—1½ lin. bred; bladens öfre kant lång och hel, spetsen och nedre kanten i en fortlöpande båge tandade, öfversta tanden störst. Stipl. stund. felande. — J. barbata var. quinquedentata N. v. Es.*

39 J. *Floerkei WM.* stj. *n. trind* (af de skefva, framåt ensidiga bladen), uppböjd ell. upprät, rottrådig; bladen tätsittande tegellagda, äggrundt qvadratiska, *i spetsen* 3-, säll. 2- ell. 4tandade, med korta spetsiga *inböjda* tänder; stipl. tydliga, tegellagda, delade i 2, *vid basen fransigt tandade flikar;* kalken oval, upptill veckig. ♃ 5—7. Fig. Fl.D.2693,f.2. Wg.Fl.L.t.25,f.3. G.&Rab.183, 248—9, 268, 348—50, 431.

Klipp., helst i fjelltr. r. (*Lpl.* och *VB.—Dal.* och *Helsl. Stockh.* flerest. — *N.* Finnm. Hammerfest—Dovre.) *Knappt tumslång, ½ lin. bred, med ensidigt åt stjelkens framsida vända blad, tätt tufvad, brunaktig, vid flygtigt påseende ej olik J. saxicola. — J. quinquedent. γ julacea Wg. Fl.Su. J. barbata var. Floerkei N. v. Es. J. tridentata Scop.*

40 J. *attenuata Lindenb.* stj. lång, *trådlik,* rottrådig, med *långa, tagelsmala flageller* i toppen; bladen närmade, skeft fästade, *ovalt qvadratiska, i spetsen 2—3tandade,* med korta spetsiga tänder; stipl. 2klufna, *bugtbräddade,* ofta felande; kalken cylindrisk ell. klubblik, vid mynningen veckig. ♃ 7—9. Fig. Fl.D.2814,f.1. Hook.t.70, f.18—22. Ek.f.102. Thed.M.exs.145. G.&Rab.153, 351, 452.

Klipp., skogsstig., murk. ved i skog. r. (*Sk.* nor. del. och *Hall.*—*VB.* och *Lpl.* — *N.*) *½—2 tum lång, n. trådsmal, tufvad, grön ell. brun.* — *J. barbata var. attenuata N. v. Es. J. tridentata Sw.*

b — Bladen n. till basen 3—4delade.

41 J. *setiformis Ehrh.* stj. trådlik, n. trind, upprät ell. nedligg., kort rottrådig; bladen tättsittande, tegellagda, n. qvadratiska, *mer breda än långa, delade n. till basen* i 3—4, uppräta, äggrunda—aflånga, spetsade flikar, med *utvikna,* meränd. fliktandade kanter; stipl. *stora,* djupt 2delade, särd. vid basen tandade; kalken vidgadt äggformig, veckig, med hårfina tänder vid mynningen. ♃ 4, 5. — *β alpina:* finare; bladflik n. helbräddade. Fig. Hook.t.20. Ek.f.15. G.&Rab.96, 252.

Bergvägg. r. (*Lpl.*—*Verml.* Kroppa sn: Wg; och *Gestr.* Rönnåsen i Ockelbo. *Stockh.* Finnboda nära Danviken enl. Thed. *VG.* Kinnekulle. *Smål.* Skurugata. — *N.* — Funnen m. kalk i *Lpl.* af Linné enl. Lindb.; samt i *Helsl.* på Ranboberget i Mo sn, Apr. 1843, af utg.) *Brungul, tufvad, stund. i alnsvida, ett par tum tjocka mattor; stjelkarne 1—2 tum långa, enkla, med ett ell. 2 nyskott i toppen, torra mycket spröda, alldeles täckta af bladen, som gifva dem ett knaggligt utseende; kalken, som är högst sällsynt, träffas vid nyskottens utgångspunkt och är mycket liten, knappt ½ lin. lång, föga framskjutande mell. svepebl., blekt brunaktig.* — *J. concatenata Sm. Chandonanthus setif. Lindb.*

** Utan stipler.

42 J. *polita N. v. Es.* stj. *utdragen,* uppstigande, *föga rottrådig;* bladen veckiga, n. qvadratiska, i den tvära spetsen med 3, *trubbiga helbräddade flikar;* kalken aflång —klubblik, med veckad mynning. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.suppl.t.118,f.1. G.&Rab.386.

Vid bäckar i fjelltr. r. (*Pil. Lpm.* Kåksa; Peljekaisse; Arvidsjaur, äfven m. fr. Äfven uppg. för *Um. Lpm.* Oxfjellet af Ångstr. i Bot. Not.; men ex. sända derifrån kan utg. ej finna skiljda från *J. lycopod.*) *½—1½ tum lång, 1 lin. bred, nedtill brun, i topparne ljusgrön, med något glest sittande blad, utmärkta af en egendomlig stark fettglans; kalken en god lin. lång, dels i toppen, dels på sidan i följd af stjelkens förlängning genom nyskott.*

43 J. *incisa Schrad.* stj. *ganska kort,* uppböjd, *tätt* rottrådig; bladen *starkt krusigt veckiga,* tättsittande, rigtade upp- och framåt, n. mer breda än långa, *djupt och olikformigt* 3—5flikiga, med kölade, *spetsiga, småtandade* flikar; kalken oval—omv. äggformig, med veckad, fintandad mynning. ♃ 6—9. Fig. Fl.D.1896,f.1. Hook.t.10. Ek.f.30; 77. G.&Rab.228—9, 346.

Jord, murken ved etc. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *Stj. 2—4 lin. lång, utplattad 1 lin. bred, tufvig; bladen lifligt ljusgröna, utmärkta af sin starka krusighet. Är sällan något mer utdragen, med glesare sittande blad; vida oftare är stj. knappt urskiljbar.*

††††† *Acquifoliæ:* bladen skenbart 3radiga [en rad bildad af bladlika stipler].

* Bladen ungefär till midten 2klufna.

44 J. *julacea Lightf.* stj. uppstigande, *trådfin,* trind, endast vid basen rottrådig; bladen (och de med dem likformiga stiplerna) *tegellagda, tilltryckta* konkava, äggrunda, *till något nedom midten* smalt och hvasst klufna i 2, äggrundt lancettlika spetsiga, *mot spetsen ojemnt småtandade* flikar; kalken oval, veckig. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.1773,f.1. Hook.t.2. Ek.f.61. G.&Rab.126, 152, 467.

Jord nära snödrifv. i fjelltr. (*Lpl.*—*Dal.* Fulufjell. — *N.* Finnm.—Norfjellet i Budskeruds amt.) *Bildar stora fasta mattor af brungrön, äldre blåhvit färg; stj. ½, högst 1 tum lång, ganska grenig; bladen ytterst tättsittande, alltid tilltryckta.* — *J. concinnata Wg. Fl.L. J. nivalis Sw. och Wg. Fl.Su. Chandonanthus julac. Lindb.*

45 J. *laxifolia Hook.* stj. n. upprät, *hårfin,* trind, endast vid basen något rottrådig; bladen (och stipl.) *glesa och spridda, något utstående,* svagt konkava, äggrunda, *till en tredjedel* hvasst klufna i 2, spetsiga, *helbräddade* flikar; kalken aflång ell. klubblik, veckig. ♃ 6—8. Fig. Hook.t.59. Ek.f.8. G.&Rab.345.

Fjellbäck. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan etc. *Herjed.* gränsfjellen; Funnesdalsberget. *Dal.* vid Gröfvelsjön i Idre sn. — *N.* Finnm. Hammer-

fest. Nordl. Salten. Trondhj. st., Wennfjeld i Mostamarken: Ångstr. Dovre.) ½—1 *tum lång, märkbart finare än föreg., n. färglös; bladens cellväf mycket lös. Begge arterna i afd. öfverdragas i äldre tillstånd samt i herbarier af hvita mögellika svamp- och alg-arter. — En form af närv. art är trol. J. Hübeneriana N. v. Es.*

** Bladen delade till basen i 2—4, af cellerna likasom ledade, hår- ell. syllika flikar.

46 J. *trichophylla L.* stj. vanl. nedligg., *hårfin,* glest rottrådig; bladen (och stipl.) delade i *3—4, hårlika, af en enda cellrad* bestående, perlbandslikt ledade, *spetsiga* flikar; kalken cylindrisk—smalt klubblik, med *hopdragen, tandad* mynning. ♃ 6. Fig. Fl.D.2813,f.2. Hook.t.7. Ek.f.27. Thed.M.exs.134. G.&Rab.15, 267, 313.
Murken ved, bland andra mossor etc., a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Ytterst fin, grön ell. gulgrön; stj. ett par lin.—tumslång, ganska grenig; bladflikarne längre, stund. dubb. längre än afstånden mell. bladen. — Chætopsis Mitt.*

47 J. *setacea Web.* stj. uppstig. ell. upprät, hårfin, end. nedtill rottrådig; bladen (och stipl.) delade i *2—3, nedtill af 2—4 cellrader i bredd* bestående, *syllika, trubbade, svagt inböjda,* ledade flikar; kalken på en kort sidogren, n. cylindr., med *vid och franstandad* mynn. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2759,f.2. Sw.Meth.Musc.t.1,f.6. Hook.t.8; suppl.t.1. Ek.f.28. Sill.M.exs.187. G.&Rab.38, 39, 114, 446.
Torfkärr etc. r. (*Sk.* Skärali; Röstånga; Broby sn, vid Uddarp och Eskilstorp: Hamnstr. —*Gestr. Dal.* och *Verml.* — *N.* Kongstuen vid Suul: Ångstr.; och trol. flerest.) *Fin som föreg., gul- ell. brungrön; stj. enkel ell. grenig, från ett par lin. till omkr. tumslång, mattlikt tufvad ell. spridd bland Sphagna; bladflik. jemförelsevis korta, knappt dubb. längre än stjelkdiametern, tydl. bredare och trubbigare än hos föreg. — Lepidozia Mitt.*

131. TRIGONANTHUS *Spruce.*

† Med stipler.

1 T. *albescens Lindb.* stj. uppstigande, tagelsmal, grenig, föga och kort rottrådig; bladen *glest tegellagda,* stund. mer åtskiljda, föga utstående, n. cirkelrunda, *djupt* konkava, 2klufna, med *grund och smal, men trubbig* inskärning och korta, trubbiga ell. spetsiga, mot hvarandra rigtade flikar: stipl. äggrunda, hela ell. med en liten tand vid basens kant; fruktgrenens blad till form och ställning lika de öfriga, uppåt större; kalken aflångt äggformig, *slät.* ♃ 6, 7. Fig. Hook,t.72; suppl.t.4. Ek.f.42. Somf. Suppl.t.3. G.&Rab.35, 468.
Fjelltr., bland andra mossor, r. (*Lpl.—Dal.* Fulufjell i Särna; När- och Hemfjell i Transtrand. — *N.* Finnm.—Dovre och Filefjeld.) ½—¾ *tum lång, spridd bland andra mossor eller öfver dem bildande ett mattlikt öfverdrag af ljusgrön, slutl. perlhvit färg; i torrt tillstånd perlbandslikt ledad af de halfklotformigt konkava, tilltryckta bladen, hvilkas inskärning säll. når djupare än ¼ af bladets längd och oftast liknar en smal spricka. Ställes redan af Hüb. i Hep. Germ. bland Jungermanniæ bicuspides, hvilka utgöra slägtet Trigonanthus. — Jungerm. Hook. och ed.9. J. scutata Somf. Suppl.*

2 T. *islandicus Ångstr.* stj. nedligg., tagelsmal, *föga* grenig och rottrådig; bladen *glest sittande, utstående, rundade, något* konkava, *till midten hvasst 2klufna,* med spetsade raka flikar; stipl. äggrunda, trubbiga, helbrädd.; kalken n. cylindrisk, *veckig.* ♃. Fig. Fl.D.2758.
Vid fjellbäck. r. (*Lul. Lpm.* Stuor Toki vid Wirihaure: Ångstr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk; samt nedom Wittjokk vid Arvidsjaur: Lindb. *Um. Lpm.* Rönn- och Laxfjellen: Ångstr.) ½—1 *tum lång, ännu finare än föreg. och mera glesbladig, tätt, men löst tufvad, hvitaktig, med djupare och hvassare inskärning mell. bladflik.; fruktgren. och kalk saknas på de ex., utg. fått sig meddelade. — Jungermannia N. v. Es.*

3 T. *Francisci Spruce:* stj. n. hårfin, nedligg. med uppstigande grenar, föga rottrådig; bladen glesa, knappt längre än stjelkdiametern, konkava, ovala, *grundt* 2klufna, med *smal, men* trubbig inskärning och *raka trubbiga flikar;* stipl. aflånga, 2klufna ell. hela; fruktgren. uppåt tjockare af tättsitt., allt större, 3radiga, djupare klufna blad; kalken aflång, med veckad mynning. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2759,f.1. Hook.t.49. Ek.f.66. G.&Rab.301.

Kärr, bland andra mossor, r. (*VG.* Hunneberg, bland *Sphagn. molluscum:* Lindb.) *Svenska ex. sterila, med halftumslånga hårfina grenar; de nedre bl. hvitgröna, de öfre ljusröda.*

4 T. *divaricatus Spruce:* stj. n. hårfin, krypande, grenig och rottrådig; bladen bredt äggrunda, *till midten* hvasst 2klufna, med något trubbade flikar, för öfr. som hos föreg.; stipl. lancettlika, trubbiga, ell. omv. äggrunda, urnupna; fruktgren. och kalk som hos föreg. ♃ 7, 8. — β *examphigastriatus Lindb.* utan stipl. Fig. Fl.D.1771, f.1. Hook.t.12. Ek.f.34. G.&Rab.107, 306, 356; β 59, 129.
Jord, på mossor, lafvar etc. r., β mer allm. (*Sk.* Broby sn, Åskekärr; samt Emitslöfs sn, Vestraby: Hamnstr. *Södml.* Nyköping: C. Ind. *Stockh.* flerest.; vid Huddinge kyrka m. fr. *Öl.* Böda park: Zett. — β *Sk.—Gestr. Dal.* och *Verml. Jemtl.* Snasahögen. — *N.*) *Liten som föreg., ytterst fin, liknande ett fint ludd, med jemförelsevis tjock stjelk. — Jungerm. EB. och ed.9. J. byssacea Hook. J. Starkii Funck. β J. divaricata Auctt.*

†† Utan stipler.

5 T. *catenulatus Spruce:* stj. nedligg. ell. uppstigande, n. hårfin, grenig och rottrådig; bladen teml. tättsittande, n. tilltryckta, konkava, rundadt äggrunda, klufna ungef. till midten i 2, n. *raka spetsiga flikar,* med mer ell. mindre smal, *alltid rundtrubbig* inskärning; cell. stora runda, *med breda färgade mellanrum;* fruktgren. kort; kalken aflång, veckig. ♃ 5, 6. Fig. G.&Rab.433.
Murk. ved, jord i skog, r. (*Smål.* Kråketorps gästgg.; Hult, samt Almesåkra: Scheutz. *ÖG.* V. Ny sn, Belleberg. *Ner.* flerest. i Lerbäck och Svennevad snr: C. Hn. *Dal.* nära Helgbo i Åbl sn: C. & R. Hn; mell. Falun och Grycksbo. *Gestr.* Kubbo i Hjortronmossen. *Helsl.* Lassekrogen i Färila: Oldb. *Medelp.* Sättna: Ångstr. *Herjed.* Vallarne och Malmagen: Oldb. *VB.* Norsjö sn, Långträsk. *Um. Lpm.* Olfjellet: Ångstr. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur. *Lul. Lpm.* enl. Ångstr. *Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. — *N.* Rörås: Oldb. Finnm. Maalselvdalen: Holmgr.) *Tätt och trassligt hopfiltad, brun, föga genomskinlig; bladen tättsittande, men icke täckande hvarandra, föga bredare än stjelkdiam., vända framåt, hvarig. växten blifver konvex på undre sidan, rännformig på den öfre; fruktgren. kortare än kalken, deremot hos föreg., hvarmed närv. är mest beslägtad, längre. — Jungerm. Hüb. och ed.9.*

6 T. *bicuspidatus Spruce:* stj. krypande ell. uppstig., grenig, nedtill rottrådig; bladen vanl. *glesa och horizontalt utstående, n. platta,* rundadt qvadratiska, till midten klufna i *2 lancettlika, raka* och spetsiga flikar, med *hvass* inskärning; cell. *stora,* 5—6kantiga, *gränsande tätt till hvarandra;* fruktgren. korta; kalken n. cylindr., upptill 3kantig. ♃ 5, 6. — β *conferta:* mer gyttrad och upprät, mörkgrön; bl. tätare, något konkava, med smalare inskärning. — γ *Lammersiana:* styfvare, med tättsitt. konkava bl. Fig. Fl.D.2068. Hook.t.11och16; suppl.t.1och4. Ek.f.33. Sill.M. exs.190. G.&Rab.74, 110, 191, 289, 308—9, 353.
Jord, murk. ved. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Var. i storlek från ett par lin. till nära tumslång, inemot ½ lin. bred, vanl. lifligt ljusgrön, med mycket lös cellväf; oftast ymn. fruktbärande. — Jungerm. L. och ed.9.*

7 T. *curvifolius Spruce:* stj. krypande, trådfin, trind, grenig och rottrådig; bladen *tättsittande, tegellagda, vid basen bukigt ell. uppblåst konkava,* till midten 2klufna, med *rundtrubbig* inskärning och *långa, syllika, smalspetsiga,* något mot hvarandra rigtade, *inkrökta och ledade* flikar; cell. teml. stora, vattenklara, med *breda* mellanrum; fruktgren. korta; kalken n. cylindrisk, veckad. ♃ 5—7. Fig. Ek.f.59. G.& Rab.73, 217, 232, 250.
Murkna stockar etc. i skog., r. (*Sk.* flerest. *Smål.* Femsjö; Husqvarna, och Näs skog i Ljunga; samt *ÖG.* Omberg: Zett.; V. Ny sn, Belleberg. *Ner.* mångenst. i Svennevad, Lerbäck och Halsberg snr: C. Hn; Brefvens bruk: A. T. Björkm. *Öl.* Böda park: Zett.) *Stjelkarne trådlika, tumslånga, samlade i stora tunna mattor af vackert rödbrun ell. hvitgrön färg; de långa bladflikarnes öfre del består af en enda rad, långsträckta, n. jemnbreda celler. Är en af de vackraste och utmärktaste arter i hela familjen. — Jungerm. Dicks. och ed.9. J. Baueri Lindenb.*

8 T. *connivens Spruce:* stj. vanl. krypande, hårfin, grenig och rottrådig; bladen glest sittande, vanl. *platta, cirkelrunda, grundt, mer säll. till midten klufna i 2, spet-*

siga, mot hvarandra riktade, n. samstötande flikar, med rund inskärning; cell stora, vattenklara, med *smala* mellanrum; fruktgr. korta; kalken aflång, upptill veckigt 3kantig. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2069. Hook.t.15. Ek.f.60. G.&Rab.111, 173, 239, 380.

Jord, bland andra mossor etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Mycket fin, vanl. några få lin. lång, mattlikt tufvad, stund. spridd bland Sphagna och utdragen till 1—2 tums längd, med långt åtskiljda blad, n. alltid ljusgrön ell. hvitaktig och vattenklar, af mycket lös cellväf. Mell. de mot hvarandra riktade bladflik. liknar inskärningen ofta ett rundt hål. — Jungerm. Dicks. och ed.9.*

132. SPHAGNOECETIS *N. v. Es.*

1 S. *communis N. v. Es.* stj. nedligg., enkel ell. sparsamt förgrenad, *långt rottrådig;* bladen tättsittande, de nedre platt utstående, de öfre hoplagda åt stjelkens framsida, alla n. cirkelrunda och *platta,* helbräddade, af mycket små celler; stipl. på grenarne äggrunda, hela ell. urnupna; kalken i spetsen af korta sidogrenar, aflång, upptill veckad. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2251. Hook.t.33; suppl.t.2. Ek.f.43; 48. G.&Rab.16, 300, 321, 366, 440.

Kärr, bland andra mossor, r. (*Sk.* Årup; Hasslemosse; Broby sn, Eskilstorp och Åskekärr: Hamnstr. *Smål.* Femsjö enl. Ångstr. *VG.* Halle- och Hunneberg. *ÖG.* Motala sn, Bergsäter. *Stockh.* vid Skrubba. *Ner.* Skogaholm, vid sjön Hampetussen: C. Hn. *Verml.* Christinehamn, i Hagmossen. *Dal. Herjed. Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Torn. Lpm.* Kurrawaara. *Öl.* Glömminge: Zett.; Böda: Lindb. — *N.* Hedemarken, vid Stor-Söen. Trondhj. st., på Lys-öen.) *1½—3 tum lång, ½ lin. bred ell. bredare, af blekgrön färg, vaxglänsande. Förvexlas ofta med Jung. Schraderi. — Jungerm. Sphagni Dicks. Odontoschisma Sphagni (Dum.) Lindb. En hithörande form är Jung. denudata N. v. Es.*

*2 S. *decipiens (Hook).* stj. upprät, enkel ell. föga grenig, *utan* rottrådar; bladen fästade n. tvärs öfver stj., tättsittande, konkava, de nedre och nyskottens runda, helbräddade, *de öfre olikformiga, dels uddspetsiga, dels i den tvärhuggna spetsen glest 2—3-tandade,* med små, spetsiga och tagglika tänder; cellerna ganska små; stipl. 0. ♃. Fig. Lindenb.Sp.Hep.Plagioch.t.12. Hook.t.50. Ek.f.105. G.&Rab.213.

Klipp. r. (*N.* Salten: Somf. enl. Lindb.) *Norska ex., fordom sända af Somf. under namn af Jung. compressa, äro omkr. ½ tum höga, bruna och sterila. Fruktbär. ex. lära emellertid enl. uppg. af Lindb. vara funna af Spruce i Peru-alperna och bevisa artens slägtskap med föreg., ej med Plagiochila, dit den förr fördes; utg. har ej sett någon fig. ell. beskrifn. på kalken. — Jungerm. Hook. Plagioch. N. v. Es. Adelanthus Mitt. Odontoschisma Lindb.*

133. LOPHOCOLEA *N. v. Es.*

1 L. *bidentata N. v. Es.* stj. nedligg., grenig och rottrådig; bladen n. platt utstående, *bredt äggrunda,* mot spetsen *snedt sammandragna och snedt klufna i 2, sylspetsiga, något utböjda* flikar, med rundad inskärning; stipl. *små,* men tydliga, *2—4klufna,* med syllika flikar; kalken i grenarnes spets ell., genom grenens tillväxt, på sidan, aflång, med uddtandade flikar. ♃ 6, 7. — β *cuspidata:* bl. djupare klufna, med längre och raka flikar. Fig. Fl.D.2070. Hook.t.30. Ek.f.53. G.&Rab.49, 133, 258.

Fukt. jord, sten., murk. ved etc. (*Sk.—Uppl. Lul. Lpm.* Nammats vid Qvikkjokk: Holmgr. *Ner.* flerest. *VG.* Halle- och Hunneberg; Göteborg: Wahlb. *Boh. Hall.* Varberg: Scheutz. *Öl.:* Zett. — *N.* — β *Öl.* Melböda: Lindb.) *Växer i blekgröna, stund. stora mattor; stj. 1—2 tum lång, 1 lin. bred; bladen genomskinliga, klufna till vidpass en fjerdedel, vid basen n. lika breda som långa; stipl. 4 gånger mindre än bladen. — Jungerm. L. Lophoc. Hookeriana N. v. Es. lär enl. Carr. endast vara en lokalform af denna.*

2 L. *minor N. v. Es.* stj. som hos föreg.; bladen n. platt utstående, *ovalt qvadratiska,* grundt klufna i 2, *likformiga, spetsiga och raka* flikar, med rundad inskärning; stipl. *stora, djupt 2klufna,* med bredt syllika, hela flikar; kalken som hos föreg. ♃ 6. 7. Fig. G.&Rab.159—60, 403.

Jordhålor i gräsvall., på sten. etc. (*Sk.* Råby. *Smål.* Rosenlund nära Jönköping enl. Scheutz. *VG.* Göteborg. *Ner.* och *Södml.* — *Jemtl.* Frösön; samt *VB.* Umeå: Holmgr. *Öl.* flerest.: Zett. *Gotl.*) *Ungefär hälften så stor som föreg., mjuk och intrasslad,*

ljus- ell. blekgrön; lätt skiljd med bladformen och de jemförelsevis stora stiplerna, som uppnå en god tredjedel af bladens storlek. I Sv. endast funnen steril; bladens flikar och kanter hafva i stället stor benägenhet att alstra groddknoppar [: var. erosa N. v. Es.], genom hvilka växten sannolikt förökas.

3 L. *heterophylla N. v. Es.* stj. krypande, grenig och mycket rottrådig; bladen qvadratiskt äggrunda, *de nedre teml. djupt urnupna,* med trubbiga ell. något spetsiga flikar och trubbig inskärning, *de öfre grundt intryckta ell. hela och tvärhuggna;* stipl. *stora, djupt 2klufna, med syllika, vanl. något tandade flikar;* kalken i grenarnes spets, bägarlik, med hvasstandade flikar. ♃ 6—9. Fig. Fl.D.1715,f.2. Hook. t.31. Ek.f.54. G.&Rab.50, 76.

Murkna stubb., trädrött., jord etc. (*Sk.—Helsl. Dal.* Sätbersdalen: Liedstr. och *Verml.* Vestgård i Fryksdalen: Myr. *Öl.* flerest.: Zett. — *N.*) *Stj. vanl. blott ½ tum lång; bladen och stipl. af ungefär samma storlek som hos föreg.; färgen oftast blekt gulgrön; vanl. försedd med kalkar. — Jungerm. Schrad.*

134. HARPANTHUS *N. v. Es.*

1 H. *Flotowianus N. v. Es.* stj. utdragen, grenig, kort rottrådig; bladen skeft vidfästade och med den nedre kanten långt nedlöpande på stjelkens framsida, rundadt äggrunda, *grundt och vanl. trubbigt urnupna,* med *korta* trubbiga flikar, platta kanter; stipl. olikformiga, de nedre bredare, djupt 2klufna, helbrädd., de öfre allt smalare och grundare klufna, ända till hela, men fint tandade; kalken på en mycket kort sidogren, n. cylindr., slät. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.suppl.t.120. Thed.M.exs.138. G.&Rab.379, 417.

Kärr, helst i fjelltr. r. (*Lpl.—Dal.* Idre, Särna och Transtrand; Leksand; Grycksbo. *VB.* Skellefteå. *Ångml.* Hernösand: Holmgr. *Gestr.* Edskön, i kärret Svartmaren. — *N.* Finmm. Hammerfest: C. Hn; Tromsö, och Maalselvdalen: Holmgr. Trondhj. st., Gævingåsen och Mostamarken: Ångstr. Aalesund: Holmgr. Tellemarken. Hardanger.) *Stjelkarne 1—2 tum långa, 1 lin. breda, bilda gulgröna upprätta tufvor ell. stund. brunaktiga mattor; stipl. tydliga. Frukt sällsynt. — Jungerm. N. v. Es. J. Hartmani Thed.*

135. CHILOSCYPHUS *Corda.*

1 C. *polyanthos Corda:* stj. nedligg., grenig och rottrådig; bladen horizontala, något nedlöpande, rundadt qvadratiska, helbräddade, med rundad, tvärhuggen ell. grundt intryckt spets; stipl. 2klufna, med syllika flikar, stund. hela; kalken vanl. märkbart kortare, stund. n. längre än mössan, med korta, helbräddade, ell. längre, tandade flikar. ♃ 5, 6. Fig. Hook.t.62. Ek.f.50. G.&Rab.10, 118, 178, 192, 257, 285, 319.

* *pallescens (Schrad.)* blekt gulaktig ell. gulgrön; kalken af omkr. mössans längd, med längre, tandade flikar. Fig. Fl.D.1716,f.2. G.&Rab.77.

Fukt. jord, murk. ved, * helst vid källor. (*Sk.—VB.* och *Lpl.* — *N.* till Nordl. — *β Sk.* Skärali. *Smål.* Skäftesfallshåla m. fl. st.: Scheutz. *Ner.* nära Yxhult i Kumla m. fl. st.: C. Hn. *Uppl.* Uppsala, i Kungsparken; Melsta i Rosl.: Ångstr.; Grisslehamn: Mosén. *Helsl.* vid Långbo i Skog sn. *Öl.* Ottenbylund och Böda skog: Zett. — *N.* Christiania, Bogstadås enl. Scheutz.) *Utbredd, platt, 1—2 tum lång, mer än 1 lin. bred; hufvudformen mörkgrön, * vanl. större, blekt gulgrön; talrika mellanformer såväl i afs. på färgen, som kalkens längd gifvas dock; stipl. små, flygtiga. — Jungerm. L. * Jungerm. Schrad. J. viticulosa Wg. Chilosc. pallesc. N. v. Es. och ed.9.*

3 Flocken Geocalyceæ.

136. GEOCALYX *N. v. Es.*

1 G. *graveolens N. v. Es.* stj. krypande, grenig och rottrådig; bladen n. horizontalt utbredda, platta, äggrundt qvadratiska, grundt, men något hvasst urnupna, med spetsiga utstående flikar; stipl. små, tilltryckta, aflånga—ovala, nedom midten 2klufna, med spetsiga flikar; kalken oskaftad från stjelkens undersida, rigtad nedåt, gulaktig, cylindrisk. ♃ 5, 6. Fig. Ek.f.67. Thed.M.exs.135. G.&Rab.434, 451.

Fukt. jord, kärr, r. (*VG.* Hunneberg. *Ner.* Edsberg sn, Fjugesta skog: C. Hn. *ÖG.* V. Ny; Vinnerstad flerest. *Södml.* Eskilstuna; Dalarö: Holmgr. *Stockh.* Skrubba;

vid Sandsjön; Salem sn. *Gestr.* Gefle. *Helsl.* Hemstanäs: R. Hn; Lassekrog i Färila sn: Oldb. *Herjed.* Kolsätt. *Öl.* Böda skog: Lindb. *Gottl.* Hessle i Fläringe. — *N.* Trondhjemstrakten. Finnm. Hvassbrun i Maalselvdalen: Holmgr.) *I platta mattor af omkr. tumslånga, knappt 1 lin. breda stjelkar; rent grön ell. blekgrön, utmärkt af en egendomlig lukt; bladens inskärning icke rund, ehuru vid, n. rätvinklig. Frukt sälls. — Jungerm. Schrad. J. bidentata Wg. Fl. Su.?*

4 Flocken **Trichomanoideæ.**

137. CALYPOGEIA *Raddi.*

1 C. *Trichomanis Corda:* stj. krypande, grenig, rottrådig; bladen horizontala, något konvexa, runda—bredt äggrunda, med rundad hel, intryckt ell. stund. 2tandad spets, helbräddade; stipl. stora, bredare än stj., rundade med större bredd än längd, halfmånlikt urnupna, med äggrunda, trubbiga ell. spetsade flikar; kalken från stjelkens undersida, rigtad nedåt, brungrön, cylindrisk. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.1896,f.2. Hook.t.79. Ek. f.35. Somf.Cr.exs.36. G.&Rab.134, 167.

Skog., fukt. jord, murk. ved etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *1—2 tum lång, omkring 1 lin. bred, i täta mattor ell. spridd bland andra mossor, till färgen höggrön ell. något blåaktigt grön, med vanl. tätt sittande blad, stora och varaktiga stipl. Frukt sälls. — Mnium L. Jungerm. Scop.*

138. LEPIDOZIA *N. v. Es.*

1 L. *reptans N. v. Es.* stj. nedligg., pargrenig, nedtill rotslående; bladen n. qvadratiska, konvexa, djupt 3—4klufna, med något olikstora, lancettlika, spetsade, nedböjda flikar; stipl. stora, af stjelkens bredd, mer breda än långa, 4—3flikiga; kalken på en mycket kort sidogren från stjelkens undersida, stor, n. lancettlik och 3kantig. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2124. Hook.t.75. Ek.f.21. Lindenb.Sp.Hep.Lepid.t.5. Thed.M.exs.146. G.& Rab.19, 282.

Skog., på stubb. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bildar små platta, blek- ell. brungröna mattor; stj. 5—12 lin. lång, trådfin—½ lin. bred, mer och mindre glesbladig; utmärkt af sin pargrenighet och de n. likformiga bl. och stipl. — Jungerm. L. Herpetium N. v. Es. Eur. Leberm.*

139. MASTIGOBRYUM *N. v. Es.*

1 M. *trilobatum N. v. Es.* stj. oordentligt förgrenad, föga rottrådig, (med bladen *bred och platt, längs midten* konvex; bladen tegellagda, n. vinkelrätt utböjda, snedt och bredt äggrunda, med *konvex bas* och tvär, grundt 3tandad spets; stipl. breda, n. njurlika, ojemnt 3—5tandade; kalken n. lancettlik, otydl. kantig. ♃ 8, 9. Fig. Fl.D.2191. Hook.t.76. Ek.f.22 och 116,b. Lindenb.Sp.Hep.Mastigobr.t.16. Sill.M.exs.193. G.& Rab.12, 280.

Berg, klippröt. i skugga, r. (*Sk.* Stenshufvud; Leingaröd; Skärali. *Blek.* Lösen. *Smål.* Skurugata; Vestervik m. fl. st. enl. Scheutz. *ÖG.* Omberg; Motala, vid Lemunda. *Gestr.* Gefle, på Lång- och Harfhällarne; Tvärhalsberget: R. Hn. *Helsl.* Hemstanäs. *Vestml.* Loberget vid Ramshyttan: Sill. *Ner.* Lekhytteklint: C. Hn; Sumphallen i Viby: Zett. *VG.* Kinnekulle; Halle- och Hunneberg. *Dalsl.* *Boh.* Christinedal: Lysekil; Marstrand. *Hall.* Varberg: Scheutz. *Öl.* Böda och Horn: Zett. *Gottl.* Thorsborgen. — *N.* söd. och vest. del. upp till Trondhj.) *1½—3 tum lång, 1½—2 lin. bred, grön, stund. med trådfina flageller; bladens öfre kant vid basen starkt utsvängd, den nedre n. rak; deras tegellagda konvexa baser bilda längs stjelkens öfre sida en upphöjd kullrig rand, utanför hvilken bladen äro platt utbredda åt sidorna. Frukt sälls. — Jungerm. L. Herpetium N. v. Es. Bazzania Gray.*

2 M. *deflexum N. v. Es.* stj. som hos föreg., *smal, längs öfre sidan helt och hållet konvex;* bladen *fullständigt konvexa, med nedböjd* 2—3tandad spets, för öfr. som hos föreg.; stipl. som hos föreg., 2—4tandade; kalken aflångt äggformig, 3kantig. ♃ 8, 9. — β *Martianum:* späd, med talrika, långa flageller, glesare, mer krökta bl. — γ *pygmæum:* 2—4 lin. hög, tufvad; bl. otandade: stipl. urnupna. Fig. Ek.f.99; β f.98. Lindenb.t.18. G.&Rab.78, 87—8, 198, 281, 400—2.

Berg, helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Sähkok: Ångstr.; Kaddepakte: Holmgr. *Herjed.*

Malmagen: Oldb. *Dal.* Idre, på Salfjellet etc.; Transtrand sn, Hem- och Närfjellet; samt Nås sn, berget Knåsen: Liedstr. *Vestml.* Ramshyttan, i Frankhammarsdalen: Sill. *Verml. Dalsl.* Hesselskog. *Smål.* Helveteshålan i Lemnhult; Ingaryds dal, samt Skurugata: Scheutz. *Gotl.* vid Tänglingsmyr i Etelhem. — *N.* Trondhj. Finden vid Dockaelf; Wennfjeld och Monken: Ångstr.; Sundalen, vid Storfall: Scheutz. Dovre flerest. Gudbrandsd., Stuelsbroen. Tind och Vestfjorddalen. — *γ Pit. Lpm.* Kåksa. — *N.* Trondhj., på Monken.) *Mycket smalare än föreg., omkr. ½ lin. bred, ehuru ofta 2—3 tum lång; färgen gulgrön ell. brunaktig; ofta med talrika flageller. Knappt funnen med fr. i Skand. — Herpetium N. v. Es. Jungerm. tricrenata Wg. β J. deflexa Mart. γ J. cyrtophylla Ångstr.*

140. PHYSIOTIUM *N. v. Es.*

*1 P. *cochleariforme N. v. Es.* stj. utdragen, uppstigande, n. enkel, utan rottrådar, (med bladen) n. trind ell. längs öfre sidan starkt konvex; bladen tegellagda nedböjda, deras öfre flik större, konvex, bredt äggrund, i spetsen 2klufven och sågad, den undre mycket mindre, n. parallel med stj., smalt ell. aflångt äggrund, hel. ♃ Fig. Hook.t.68. Ek.f.40.

Tor. st. i fjelltr. r. (*N.* vid Lyse i Stavangers amt, bland *Racomitr. lanuginos.*) *Flere, ända till 6 tum lång, öfver en linie bred, af rödbrun färg; den öfre bladfliken ofta med en ell. par spetsiga små tänder nära öfre kantens bas. Frukt okänd. — Jungerm. Hook.*

5 Flocken **Ptilidieæ.**

141. TRICHOCOLEA *Dumort.*

1 T. *Tomentella N. v. Es.* stj. 2—3dubb. pargrenig; bladflikarne och stiplerna n. helt och hållet upplösta i fina hår, liknande ett ludd; det kalklika svepet bägarformigt, tvärhugget, hårigt. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2193. Hook.t.36. Ek.f.49. Sill.M.exs.198. G.&Rab.32, 272.

Kärr, våta st., r. (*Sk.* Skärali; Fruali. *Smål.* Älmås i Femsjö; Skäftesfallshåla i Korsberga, samt vid Husqvarna: Scheutz. *ÖG.* V. Ny sn, Belleberg etc. *Södml.* Eskilstuna, nära Hyndevadsskogen; Ekebykärr; Grödinge sn. *Stockh.* vid Sandsjön. *Gestr.* flerest. i Vahlbo och Hille snr. *Helsl.* Hemstanäs: R. Hn. *Ner.* Hunnebergs såg nära Brefvens bruk: C. Hn. *VG.* Halleberg; Göteborg. *Öl.* Rälla. *Gotl.* källan Fattigmannen nedom Thorsborgen. — *N.* enl. Horn.) *Stjelkarne 2—4 tum långa, med de platt utbredda grenarne inberäknade ½—1 tum breda, i ofta fotsvida, hvitgröna ell. gulaktiga mattor; bladen delade n. till utseende af ytterst fin och tät spindelväf, ehuru egentligen bestående af 2 större öfre hufvudflikar och 2 mindre derunder. Frukt knappt funnen i Skand. — Jungerm. Ehrh.*

142. PTILIDIUM *N. v. Es.*

1 P. *ciliare N. v. Es.* stj. engång ell. dubb. pargrenig; bladen något konvexa, delade nedom midten i en mycket större, 2klufven öfre och en undre, uppåt tilltryckt och 2delad flik, begge hårkantade; stipl. rundade, otydl. 3flikiga, hårkantade; kalken päronlik, glatt. ♃ 5, 6. — *β ericetorum:* vanl. brun; engång pargrenig, uppstig., något glesbladig. Fig. Fl.D.1714,f.2. Hook.t.65. Ek.f.36. Sill.M.exs.199. G.&Rab. 9, 108, 197.

Sten., stubb. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Vanl. mindre än föreg., i tufvade mattor af grön ell. oftare brun färg; stjelkarne ofvan längs efter konvexa och släta, under raggiga af de nedböjda bladens talrika kanthår. Var. i hög grad till storlek, färg och växtsätt. Ofta rikligt fruktbärande. — Jungerm. L. Blepharozia Lindb. Jung. pulcherrima Web. β J. Woodsii Hüb.*

6 Flocken **Platyphylleæ.**

143. RADULA *N. v. Es.*

1 R. *complanata N. v. Es.* stj. platt, krypande, oordentligt pargrenig, rottrådig; bladen tätt tegellagda, n. platta, helbräddade; den öfre fliken rundad, *4 gång. större* än den

undre, n. qvadratiska, tilltryckta; kalken vigglikt aflång, platt, tvärhuggen; *hanorg. i kalkens närhet.* ♃ 6, 7. Fig. Fl.D.1062. Hook.t.81. Ek.f.31. Somf.Cr.exs.34. Thed. M.exs.148. G.&Rab.17, 361.
Trädstamm., sten. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) *En ell. 2 tum lång, 1 lin. bred, platt, ljust gulgrön, stund. mörkgrön ell. gulbrun, i tunna intrasslade mattor, hårdt fästade medelst rotträdar och sugvårtor, som utgå från stjelken och sjelfva bladens undre flik; säll. något uppstigande. Vanl. med talrika kalkar, med knappt 1—2 lin. framskjutande fr.skaft. — Jungerm. L.*

2 R. *Lindenbergiana Gottsche:* stj. och blad *som hos föreg.*, men öfre bladfliken *5—6 gång. större* än den undre, qvadratiska, spetsiga; kalken smalt vigglik, platt, tvärhuggen; hanorg. *i egna, utdragna, smalt cylindriska* grenar. ♃ 7. Fig.
Sten. i bäck. r. (*Sk.* Skärali. *Smål.* Jönköping, ofvan Torpa: Zett. enl. Scheutz. *VG.* nedanför Hunneberg. *Ner.* Skogaholm, i en skogsbäck vid Skåle gård: C. Hn.) *Ganska lik föreg., men svartaktig ell. mörkgrön; hufvudsakl. skiljd med sina långa och smala hangrenar.*

3 R. *alpestris Lindb.* stj. nedligg.—uppstig., n. pargrenig; bladen tegellagda, konvexa; öfre fliken rundadt äggrund, med *något inviken* kant, 4—5 gång. större än den undre qvadratiska, spetsiga, *vid basen uppsvälda* fliken; kalken omv. äggformig, mer ell. mindre platt, tvärhuggen; hanorg. i spetsen af *egna grenar.* ♃ 7. Fig. Lunds Univers.Årsskr.1866.
Fjelltr., på vissn. löf etc. r. (*Um. Lpm.* Laxfjellet: Ångstr. — *N.* Dovre, Finnshöe på vissn. blad af *Salix*-arter: Berggr.; Kongsvold: E. Skari.) *Hela mossan mjuk och gul, tufvad, med mest uppstigande stj. och grenar; bladen mer utböjda åt sidorna och undre fliken mer spetsig än hos de föreg.*

144. MADOTHECA *Dumort.*

1 M. *lævigata Dum. glänsande;* stj. pargrenig, tätbladig; bladens stora öfre flik rundadt äggrund, *uddspetsig,* med tillbakavikna, uddtandade—n. helbräddade kanter; den undre fliken *icke* nedlöpande, aflång, trubbig ell. uddspetsig, *uddtandad, något smalare än de aflångt äggrunda, uddtandade stiplerna.* ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2760. Hook.t.35. Ek.f.44. G.&Rab.53, 259, 373.
Klipp., bokstamm. r. (*Sk.* Skärali. *VG.* Hunneberg, ofvan Nygård: Lindb. — *N.* enl. Horn.) *Vanl. 2—3 tum lång; stj. med bladen 1—1½ lin. bred; glänsande och genomskinligt gulbrun. Endast funnen steril. — Jungerm. Schrad. Porella lævig. Lindb.*

2 M. *platyphylla Dum.* glanslös; stj. mer och mindre oordentligt pargrenig, tätbladig; bladens stora öfre flik bredt äggrund, *rundtrubbig,* med något tillbakaviken helbräddad kant; den undre fliken *knappt* nedlöpande, äggrund, *trubbig, med tillbakavikna, helbrädd. kanter, hälften så bred* som stipl.; dessa *n. qvadr. rundade, med tillbakavikna, n. helbrädd.* kanter. ♃ 6—8. — *β major:* gröfre, mer regelbundet pargrenig och tätbladig, med större, mer tättsittande underflikar och stipl., de sednare rundadt äggrunda, med starkt tillbakaviken kant. Fig. Hook.t.40,f.1. Ek.f.24, 1. Somf.Cr.exs.33. G.&Rab.52, 157, 364. *β* Fl.D.1714,f.1. Hook.t.40,f.5—21 och suppl. t.3 (enl. Lindb.). Ek.f.24, 2—7. G.&Rab.51, 158, 363, 372.
Skugg. klipp., trädst., *β* helst kalkberg. (*Sk.*—*Gestr.* Gefle. *Ångml.* Nora sn. *Ner.* mångenst. *Boh.* Christinedal. *Öl.* flerest. enl. Zett. — *N.* till Nordl. — *β VG.* Kinnekulle och Halleberg, äfv. m. kalk: Lindb. *ÖG.* Omberg. *Stockh.* Gåsberget i Järfälla. *Gestr.* Gefle, på Pålsberget; samt *Öl.* Borgholm: R. Hn. *Gotl.* Thorsborgen; Norrvangabergen; Stora Carlsön. — *N.* Holmestrand, m. kalk: Cleve enl. Lindb. Kolsås vid Christiania m. kalk: R. Hn.) *Stor, 2—4 tum lång, med 1 lin. bred stj., mörkgrön—gulbrun, utan glans och föga genomskinlig, i ofta mycket stora och täta mattor. Sälls. med honkalk. β stund. något glänsande. — Jungerm. L. Porella platyph. Lindb. β M. platyphylloidea och navicularis ed.9. Por. platyph. β Lindb.*

3 M. *rivularis N. v. Es.* vanl. glanslös, oordentl. par- ell. klynnegrenig, *mer glesbladig;* bladens stora öfre flik bredt äggrund, rundtrubbig, n. helbräddad, meränd. med platta kanter; den undre fliken *långt* nedlöpande, snedt äggrund, *spetsig,* med tillbakavikna *småtandade* kanter, smalare än stipl.; dessa äggrundt qvadratiska, *med rundad till-*

bakaviken spets, vid basen hvasstandade. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.2815,f.1. G.&Rab. 371, 421, 449.

Fukt. klipp., bergvägg. (*Sk.* Skärali: Lindb. *Blek.* Djupadal: Scheutz. — *Helsl.* Mo sn, Kasberget; och *Dal.* Grangärde sn, Norrhyttan. *Öl.* mellersta del. enl. Zett. — *N.* Holmestrand: Cleve enl. Lindb. Christiania enl. Ångstr. Nordmarken, mell. Vaggesteen och Tömte: C. Hn. Haukenæs vid Tindsjön: Holmgr.) *Ofta stor som föreg. och i täta mattor af brungrön ell. gulbrun färg utan glans, vanl. klynnegrenig; stund. späd och mycket glesbladig, samt är då M. Porella ed.9. — Jungerm. Dicks. J. platyph. β dentata Hn. ed.2. Porella dentata Lindb.* — Anm. *Utg. har så mycket heldre följt Lindbergs föredöme vid indragandet af de i ed.9 under namnen M. navicul., platyphylloidea och Porella upptagna former, som den förstnämnda blifvit der införd på Lindb:s egen auktoritet och länge var utg. obekant, den andra enl. anm. i ed.9 alltid synts utg. misstänkt som art och den tredje ej väl öfverensstämt med säkra ult. ex., ehuru gillad af N. v. Es.*

7 Flocken Jubuleæ.

145. FRULLANIA *Raddi*.

1 F. *dilatata N. v. Es.* stj. pargrenig, krypande; bladen cirkelrunda, helbräddade, af *likformig* cellväf; bladöronen *rundade, hvalflika, större* än stiplerna; dessa rundade, djupt urnupna, med *platta* kanter; kalken trubbig ell. i spetsen intryckt med kort udd, på ytan *knottrig.* ♃ 5—9. Fig. Fl.D.1831,f.1. Hook.t.5. Ek.f.18. G.&Rab. 54, 156.

Trädstamm., klipp. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Bildar tunna och platta, bruna ell. svartgröna mattor; stjelkarne omkr. tumslånga ell. längre, intrasslade, med talrika grenar, knappt ½ lin. breda. Hanorg. ofta talrika, i kort skaftade små gyttringar af 2radiga blad. — Jungerm. L. J. tamariscifolia Wg.*

2 F. *fragilifolia Tayl.* stj. som hos föreg.; bladen rundadt omv. äggrunda, helbräddade, med *en ell. flere perlbandslika rader af celler, större och mörkare färgade* än de öfr.; bladöronen *bredt aflånga,* påslika, *af stiplernas bredd;* dessa bredt omv. äggrunda, 2flikiga, platta; kalken omv. hjertlik, slät. ♃ 5—8. Fig. Fl.D.suppl.t.119,f.1. G.&Rab.170, 200, 226.

Klipp., trädst. r. (*Sk.* Skärali; Broby sn, vid vägen till Lunnom: Hamnstr. *Smål.* Taberg, samt Klintaberg i Almesåkra: Zett. *ÖG.* Omberg; Ö. Ryd sn. *Södml.* Hölö sn. *Stockh.* mångenst. *Gestr.* Hille sn, Harfhällarne. *Ner.* Skåleklint; samt vid Fagertärn i Hammar sn: C. Hn. *Verml.* *VG.* Halle- och Hunneberg. *Hall.* Varberg: Bårarp. *Gottl.* Othemsklint. — *N.* Tistedalen vid Fredrikshall.) *Lik föreg., men mindre och spädare; föga skiljd från följ. Skand. ex. sterila. — Jungerm. Tayl.*

3 F. *Tamarisci N. v. Es.* stj. som hos föreg.; bladen cirkelrunda—rundadt äggrunda, helbräddade, *vanl. af likformiga celler;* bladöronen *aflånga,* påslika, *smalare* än stipl.; dessa rundadt qvadratiska, 2flikiga, med *tillbakavikna* kanter; kalken aflång, spetsig, *slät.* ♃ 4—8. Fig. Fl.D.1894 och 2627. Hook.t.6. Ek.f.17. Sill.M.exs.200. G.&Rab.80, 199, 209, 455.

Bergväggar. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Oftast mycket gröfre än de föreg., i stund. ganska stora, mer ell. mindre glänsande bruna ell. svartaktiga, säll. mörkgröna mattor; bladen, särd. de yngre, ofta med en uddlik under bladskifvan inböjd spets; utmärkt af de små och aflånga, med stj. parallela bladöronen. — Jungerm. L.*

146. LEJEUNIA *G. & Lindenb.*

1 L. *cavifolia (Ehrh.) Lindb.* stj. oordentligt grenig ell. n. pargrenig, föga rottrådig; bladen *tättsittande, konvexa, rundade, helbräddade, med en liten inviken, påslik flik* eller veck på undre sidan vid basen; stipl. rundade, hvasst urnupna med trubbade flikar; kalken omv. äggformig, upptill 5kantig. ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2006. Wg. Fl.L.t.23. Hook.t.42. Ek.f.2. Somf.Cr.exs.35. G.&Rab.47, 273.

Bergsklyft. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Omkr. tumslång, knappt ½ lin. bred, i ofta stora, alltid mjuka och platta, lifligt ell. ljust gröna mattor med mycket intrasslade stjelkar och grenar; stund. krypande, spridd på ell. bland andra bergmossor. Bla-*

dens cellväf lös, af stora celler; den undre fliken stund. omärklig. — Jungerm. Ehrh. (jemf. N. v. Es. Naturgesch. Eur. Leb. p. 263, 5 och Lindb. Rev. crit. Ic. in Fl. D. p. 43). J. serpyllifolia Dicks. Lej. serpyllif. Lib. och ed.9.

2 L. *calcarea Lib.* stj. *ytterst kort och fin,* oordentligt grenig, rottrådig, *likasom ledad af de åtskiljda bladen;* dessa *äggrunda spetsade, i kanten naggade ell. fintaggiga* af framskjutande celler, n. påslikt sammanrullade, derigen. något klolikt utböjda; stipl. endast antydda; kalken på en mycket kort sidogren, omv. äggformig, med 5 naggsågade hvassa kanter. ⊙ 4, 5. Fig. Fl.D.2811,f.2. Hook.suppl.t.3. G.&Rab.46, 283, 323, 365.

Klipp. på andra mossor, r. (*ÖG.* Omberg, vid Rödgafvel: Näs och Lemunda; samt *Gotl.* Thorsborgen: Holmgr. — *N.* Trondhj. Gævingåsen och Mostamarken: Ångstr.) *Beklåder som ett fint, gulaktigt ludd andra mossor; stj. 1—2 lin. lång, med bladen hårfin. — Jungerm. hamatifolia β echinata Hook. Lej. echinata Tayl.*

8 Flocken **Codonieæ.**

147. FOSSOMBRONIA *Raddi.*

1 F. *pusilla N. v. Es.* stj. ganska kort, krypande, rottrådig; bladen tättsittande, uppåtvända, qvadratiska, 3—5flikiga, veckiga, med helbräddade kanter, af mycket stora celler; kalken i stjelkens spets, klocklik, med vidöppen mynning. ♃ 7—10. Fig. Fl.D.1717,f.2. Hook.t.69. Ek.f.38. Sill.M.exs.192. G.&Rab.8, 122, 377.

Öfversv. stränd., diken etc. (*Sk.—Helsl.* och *Dal. Ångml.* Hernön; samt *Um. Lpm.* Lycksele: Ångstr. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur. *Öl.* Böda park: Zett. — *N.* till Nordl. Salten.) *Bildar små tufvor af ett par lin. långa stjelkar, med oordentligt flikiga och veckiga blad. Kalken, som n. aldrig saknas, är jemförelsevis stor och utmärkt af sin form. — Jungermannia L.*

9 Flocken **Diplomitrieæ.**

148. MÖRCKIA *Gottsche.*

1 M. *Blyttii Brockm.* stambladet nedtryckt, hinnaktigt, med en nervlik förtjockning längs midten, *n. omv. äggrundt,* i spetsen intryckt, med vågigt veckade kanter och breda rundade sidoflikar; svepebl. flikiga och veckiga; kalken stor, n. cylindrisk. ♃ 7, 8. Fig. Fl.D.2004. G.&Rab.63, 336.

Fukt. jord i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Um. Lpm.* Stuorware; Olfjellet: Ångstr. *Jemtl.* Snasahögen; Åreskutan; Syltopparne. *Herjed.* — *N.* Trondhj. st. flerest. t. ex. Stördalen: Wennfjeld; Kälahögen etc.) *Stambl. omkr. ½ tum långa, 3—4 lin. breda, ljusgröna, fästade med talrika rötter, som utgå från den på undre sidan mörkröda medelnerven; sidoflikarne stora och platta, nervlösa. — Jungerm. Mörck. Diplolæna N. v. Es. Diplomitrium Corda. Thedenia Fr. Pallavacinia Lindb. Blyttia Mörckii N. v. Es. och ed.9. Mörckia norvegica Gottsche.*

2 M. *hibernica Gottsche β Flotowiana:* stambl. som hos föreg., *jemnbredt—aflångt,* enkelt ell. klynnegrenigt, i spetsen trubbigt ell. intryckt, med bugtbräddade och vågiga, *uppböjda* kanter; svepebl. flikiga, med *sargtandade* flikar; kalken stor, cylindrisk. ♃. Fig. Fl.D.2756,f.1. G.&Rab.163, 295, 334, 335.

Fukt. sandjord, r. (*Gotl.* vid Gothemsåns stränder, bland *Bryum*-arter 1865: Lindb.) *Hufvudformen, som ej blifvit funnen i Skand., är 1—4 tum lång, 2—3 lin. bred, ofta gaffellikt grenad; β omkr. ½ tum lång, 2 lin. bred, meränd. enkel, med mer vågiga, uppböjda kanter. Allt enl. utl. ex.; svenska osedda af utg. — Cordæa Flotowii N. v. Es. Diplolæna Lyellii β Flotowii N. v. Es. Eur. Leberm. och Jens. Consp. Hep. Dan. Pallavacinia hibern. β Lindb.*

10 Flocken **Haplolæneæ.**

149. PELLIA *Raddi.*

1 P. *epiphylla N. v. Es.* stambl. nedtryckt, hinnaktigt, med en nervlik, på undre sidan rotslående förtjockning längs midten, oordentligt deladt i hela ell. urnupna, n. *vigg-*

lika flikar med *platta ell. vågiga* kanter; svepet (enl. Lindb.) *öppet ell. ofullständigt på den åt stambladets spets vända sidan;* mössan *framskjutande,* aflång, hvit och hinnaktig. ♃ 5, 6. Fig. Dill.t.74,f.41. Fl.D.359. E.B.t.771. Hook.t.47,f.4. Ek. f.52 och 111 (utom f. 3 till hög.). G.&Rab.29, 30, 105, 124, 241, 457.

Fukt. jord i skugga, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Stambl. gyttrade, vanl. 1—2 tum långa, omkr.* ½ *tum breda, stund. korta och enkla. Kaps. klotrund, gul, på ofta 3 tums högt skaft.* — *Jungerm. L. Pellia endiviæfolia β epiphylla Lindb.* — Anm. *Sistnämnde förf., som i bref meddelat utg. här lemnade citater af fig. öfver begge arterna, anser P. calycina såsom den sydligare, till fruktdelarne bättre utbildade hufvudformen, samt P. epiphylla som en mera nordlig var. af samma art, helst som mellanformer skola finnas.*

2 P. *calycina N. v. Es.* stambl. som hos föreg., men *smalare, med tydligare utbildad nerv, ofvan längs midten med en hvass ränna ell. fåra,* deladt i *aflångt jemnbreda* flikar med *något uppböjda* kanter; svepet (enl. Lindb.) *fullständigt* (slutet rundtom fr.skaftet), *kalklikt;* mössan *insänkt* i svepet. ♃ 5. Fig. Hook.t.47 (utom f.4). Ek.f.111,f.3t.hög. SturmDeutschl.Fl.II,h.19&20,t.16. G.&Rab.181, 221, 242, 297, 339.

Fukt. jord, r. (*Boh.* Christinedal, ster.: Thed. *Södml.* Nyköping, Brandkärrsgrufvor, ster.: Apoth. Malmberg. *Uppl.* Uppsala m. fr.: Hj. Holmgr. Allt enl. Lindb. *Ner.* Skogaholm m. fr.: C. Hn. *Gestr.* Gefle, vid Kungsbäck och Tolffors enl. fruktex., ford. samlade af förf., Thed. och R. Hn. Trol. mångenst., ehuru förvexlad med föreg.) *Stor som föreg., men i allmänhet smalare.* — *Jungerm. Tayl. J. endiviæfolia Dicks. enl. Lindb. Pellia endiviæf. Lindb.*

150. BLASIA *Lin.*

1 B. *pusilla L.* stambl. nedtryckt, hinnaktigt, en- ell. flernervigt, i spetsen 2flikigt, på undre sidan fjälligt. ♃? 5, 6. — *β Funckii:* stambl. med *flere,* fina, ljusa, divergerande nerver. Fig. Fl.D.45 och 2252. Hook.t.82—4. Ek.f.98; 114. Thed.M.exs.133. G.&Rab.28, 165, 222, 263, 419.

Fukt. ler- och sandjord. (*Lpl.—Sk.* — *N.*) *Ung blågrön, samlad i stjernlika tumsvida plättar af vigglika stamblad, ofta med smalt flasklika små groddknoppsgömmen på öfre sidan mot spetsen, samt andra rundade gyttringar af små runda korn på de tunna delarne af stambladets öfre sida; äldre mer spridd och utdragen, gul- ell. brunaktig; bär då först frukt och bortdör sedan. Kaps. på 1—1½ tums långt skaft, aflång; frukt sällsynt, men då den finnes, otroligt ymnig.* — *Jungerm. Blasia Hook. J. biloba Sw. Blasia Hookeri Corda (den fruktbär., groft ennerviga). β Bl. Funckii Corda (utvecklar ej fullständig frukt).*

11 Flocken **Aneureae.**

151. ANEURA *Dumort.*

† Stambl. utan allt spår till medelnerv.

1 A. *pinguis Dum.* stambl. *platt,* nedtryckt, *köttigt,* oljeglänsande, *från hela undre sidan* rotslående, jemnbredt och odeladt, ell. aflångt, *oordentligt* förgrenadt och flikigt, i kanten vågigt; mössan uppstigande från bladets kant, lång, cylindrisk, *köttig, finhårig.* ♃ 4—6. Fig. Fl.D.1428. Hook.t.46. Ek.f.51; 110. G.&Rab.41, 103, 436—7.

Bäckstränd., kärr etc. (*Sk.—Gestr.* och *Dal. Herjed.* nedom Funnesdalsberget. *Jemtl.* Snasahögen. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur; Tjidtjakk. *Torn. Lpm.* Wittangi. *Öl.* Vickleby: Lindb. *Gotl.* Kopparvik. — *N.*) *Stambl. grönt,* ½—*2 tum långt ell. längre, 2—4 lin. bredt, med 1—2 lin. breda flikar, då sådana finnas; mössan* ½ *tum lång; kaps. aflång, brun.* — *Jungerm. L.*

2 A. *pinnatifida N. v. Es.* stambl. nedtryckt, platt ell. svagt rännformigt, föga köttigt, glänsande, *endast vid basen* rotslående, *oregelbundet pargrenigt,* med vanl. *mot spetsen bredare* flikar, stund. odeladt tandadt; mössan som hos föreg., men *tunn, glatt och slät.* ♃ 5, 6. Fig. Fl.D.2628. Hüb.Deutsch.Leberm.exs.h.5,n:o106. G.&Rab.42, 104.

Fukt. st., kärr, r. (*Sk.* Röstånga: Lindb. *Södml.* Eskilstuna enl. ex., ford. samlade af förf. *Stockh.* Stadshagen m. fl. st.: Lindb. *Ångml.* Ökmyran i Resele: Frist. enl.

Lindb. *Dal.* Grycksbo: Lindb. *Ner.* Örebro, i Markkärret: C. Hn. Trol. mångenst., ehuru förvexlad med *A. multif.*) *Stambl. ½—1 tum långt ell. längre, ½—1 lin. bredt, med längre och kortare grenar omvexlande, och ofta alla utgående från ena kanten, glänsande grönt och af mindre fast bygnad än hos A. multif., som denna art liknar till de talrika grenarne, ehuru väl skiljd med mössan och den fullkomliga bristen på nerv; mössan ljusgrön. — Jung. sinuata Dicks. Aneura multif. β Dum. A. sinuata Hüb.*

3 A. *palmata N. v. Es.* stambl. nedliggande, platt, glest rotslående, pargrenigt, *med uppstigande ell. upprätta, vanl. i korta, jemnbreda och jemnhöga flikar handlikt delade* grenar; mössan från grenarnes kant, *klubbformig, köttig, tätt knottrig* af små vårtor. ♃ 5—7. Fig. Fl.D.2815,f.2. Ek.f.115. G.&Rab.101—2, 201—3.

Murken ved i kärr etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Mörkgrön, utmärkt af de tätt gyttrade, n. upprätta, 2—3 lin. höga sidogrenarne, med deras 1—2 lin. långa, knappt ½ lin. breda flikar; mössan 1 god lin. lång, grön, slutl. n. hvit. — Jungerm. H. J. multifida β Hook.*

†† *Pseudoneura Gottsche.* Stambladet med antydning till nerv.

4 A. *multifida Dum.* stambl. nedliggande—upprätt, *på begge sidor konvext.* föga rottrådigt, *teml. regelbundet dubbelt pargrenigt;* mössan från hufvudflikarnes kant, *smalt klubblik, köttig, tätt knottrig.* ♃ 5—7. Fig. Fl.D.1944. Hook.t.45. Ek.f.50. G.&Rab.43, 463.

Fukt. st., vid källor etc. (*Sk.—Helsl.* Hemstanäs: R. Hn. och *Ner.* Skåleklints bäckdalar m. fl. st.: C. Hn. — *N.*) *Nedtryckt, mattlik, ell. på gräsbeväxta ställen upprätt, tufvad, vanl. brun, ½—1½ tum hög, med mycket smal hufvudstam och n. trådfina flikar; hufvudgrenarnes flikar aftagande i storlek uppåt; mössan gulaktigt grön, 1½—2 lin. lång, särd. upptill starkt vårtfull. Den hos oss vanligaste formen är β ambrosioides N. v. Es. — Jungerm. L. J. palmata β Wg.Fl.Su.*

12 Flocken **Metzgerieae.**

152. METZGERIA *Raddi.*

1 M. *furcata N. v. Es.* stambl. platt, n. trådsmalt, jemnbredt, ennervigt, klynnedeladt, med *mot spetsen något bredare,* trubbiga ell. intryckta flikar, *glatt ell. med fina hår längs kanterna och nerven;* mössan från nervens undre sida, klubblik, köttig och taggig. ♃ 4—6. Fig. Fl.D.1832. Hook.t.55, 56. Ek.f.1. G.&Rab.31, 119—20, 179, 274, 357.

Bergsklyft., sten., trädstamm. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Löst sammantrasslad i höggröna ell. gula mattor; stambl. 1—1½ tum långt, ¼ lin. bredt, flik. ungefär lika breda; cellväfven ganska regelbunden, af stora 6sidiga celler. — Jungerm. L.*

*2 M. *pubescens Rad.* stambladet *öfverallt finludet;* dess flikar vanl. *mot spetsen något afsmalnande,* trubbiga; för öfr. som föreg. ♃. Fig. Hook.t.73. Ek.f.19. G.& Rab.84.

Bergsklyft. r. (*N.* Trondhjem, på Dalbjerget i Mostamarken. Dovre, vid Kongsvold, Sprenbäcken m. fl. st. Gudbrandsd., Ringeboe vid Stuelsbro. Tellemarken, vid Tindsjön; Rollaug i Vestfjorddalen.) *Till storlek och förgrening lik föreg., men ofta något bredare, alltid mer gulgrön med vågiga kanter; cellerna mindre än hos föreg. Knappt funnen med frukt. — Jungerm. Schrank.*

B. — MARCHANTIACEÆ.

13 Flocken **Jecorarieae.**

153. MARCHANTIA *Lin.*

1 M. *polymorpha L.* stambl. i spetsen 2flikigt ell. klynnedeladt, längs kanterna oordentligt kortflikigt; fruktfästets strålar 8—12, i början nedåt hopböjda, slutl. platt utstående, trinda; hanorganernas fästen på egna stamblad, kortare skaftade, rundade, grundt mångflikiga. ♃ 6—8. Fig. Fl.D.1427. Thed.M.exs.132. G.&Rab.6, 142.

Jord, helst fukt. st., a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Stambladen styfva, 1—flere tum långa, ½—1 tum breda, förenade i ofta stora nedtryckta mattor ell. i kärr n. uppräta, tufvade, ofvan gröna, tecknade med små rhombiska rutor, hvarochen med en por i midten. Var. i hög grad. Både sterila och fertila stambl. bära vanl. på öfre sidan oskaftade, skålformiga groddknoppgömmen.*

154. FEGATELLA *Raddi.*

1 F. *conica Rad.* stambl. i spetsen 2flikigt, med rundade ell. intryckta flikar, längs kanterna ojemnt småflikigt; fruktfästet äggformigt kägellikt, n. helbräddadt, med 4—8 rum ell. svepen; hanorganernas fästen på egna stambl., oskaftade. ♃ 4, 5. Fig. Fl.D.274; 2629. G.&Rab.4, 299, 329.

Skugg. bäckstränd. r. (*Sk.—Gestr.* Gefle, vid Tolffors- och Kungsbäckarne. *Ner.* Skogaholm; Sköllersta sn; samt Garphyttan: C. Hn. *Vestml.* Vesterås. *Herjed.* Funnesdalsberget. *Pit. Lpm.* Tjidtjakk. *Lul. Lpm.* Qvikkjokk flerest.: Holmgr. *Gotl.* Lilla Carlsön: Oldb. — *N.* Laurvig. Christiania, Græfsenås; samt Gudbrandsd., Stuelsbron: Scheutz. Dovre. Bergen st., mångenst. Nordl. Salten. Finnm., Flöjelfjeld vid Tromsö: Holmgr.) *Stor som föreg., nedliggande, men mjukare, ofvan tecknad med stora, sexsidiga rutor, hvarochen med en por i midten. — Marchantia L. Conocephalus Neck. Cynocephalum Lindb.*

155. PREISSIA *N. v. Es.*

1 P. *commutata N. v. Es.* stambl. n. omv. hjertlikt; fruktfästet halfklotformigt—konvext ell. n. platt, rundadt sköldlikt, i kanten 4—5bugtigt; hanorg:s fästen på samma stambl., kortare skaftade, cirkelrunda, tunna, bugtbräddade. ♃ 6—8. Fig. Sill.M. exs.186. G.&Rab.5, 125, 141, 330.

Fukt. st., stränd. etc. (*Lpl.—Sk. Öl.* flerest.: Lindb. och Zett. *Gotl.* — *N.* Finnm. Magerö: N. Lund.— söd. del.) *Stambl. ½—1 tum långt, på midten tjockast, ofvan lifligt grönt, med fina divergerande nervlika ränder och tättsittande porer, under grönt och längs midten rödbrunt ell. på hela undersidan högrödt; fr.skaftet ofta 2 tum högt; fr.fästet slutl. rödbrunt med spår till 4 upphöjda strålar från medelpunkten. — March. hemisphærica Wg. och trol. L. M. quadrata Web.*

156. FIMBRIARIA *N. v. Es.*

1 F. *gracilis (Web.) Lindb.* stambl. omv. äggrundt ell. vigglikt—jemnbredt, *utan* sidoflikar, i spetsen grundt 2flikigt; fruktskaftet brunt, *n. glatt, spensligt,* i öfre spetsen *utan* nedhängande hårlika fjäll; fruktfästet *litet,* halft klotrundt, hysande vanl. 4, aflångt äggformiga, *på undre sidan långt utskjutande kalkar,* klufna i omkr. 8, hinnaktiga, *hvita,* smala, i början med spetsarne hophängande flikar; hanorg. på samma stambl. ♃ 5, 6. Fig. Somf.Cr.exs.41. G.&Rab.161.

Jord i bergspring. r. (*Lpl.—Uppl.* Uppsala, Gottsundabergen. *Stockh.* flerest. *ÖG.* Marmorbruket: Mosén. *Ner.* Ullaviklint: C. Hn. *Verml.* Christinehamn, nära Marieberg; Åsberget i Fryksdalen. *Dalsl. Boh. Gotl.* Thorsborgen. — *N.*) *Stambl. 2—6 lin. långa, läderartade, ofvan gröna, rännformiga, i kanten och på den konvexa undersidan mörkröda och fjälliga; fr.skaften slutl. nära tumshöga; fr.fästet vanl. grönt, föga mer än 1 lin. i diam. — Marchantia Web. M. pilosa Wg.Fl.L. M. tenella Myr. Fimbr. pilosa Tayl. och ed.9.*

*2 F. *Lindenbergiana Corda:* stambl. aflångt, i kanterna *vågigt och småflikigt,* i spetsen helt ell. 2flikigt; fruktskaftet mörkbrunt, *hårigt* (af långa, smala fjäll), *kort och tjockt,* vid öfre spetsen *omgifvet af* nedhäng. hårlika fjäll; fr.fästet *teml. stort,* konvext, med vanl. 4, äggformiga kalkar, klufna i omkr. *16, n. violetta,* långt utskjutande flikar; för öfr. som föreg. ♃ 7, 8. Fig. G.&Rab.369.

Jord i fjelltr. r. (*N.* Finnm. på Tromsdalstind 1851: C. Hn.) *Stambladen något större, särd. bredare, än hos föreg., ½—¾ tum långa, omkr. 3 lin. breda, mot kanten tunna och hinnaktiga, rödbruna, på undersidan kölade af nerven och med fjäll, som icke nå fram till kanten; fr.skaften ¼ tum höga; fr.fästet dubb. vidare än hos föreg., brungrönt. I de föreg. edd. origtigt hänförd till Reboulia hemisph.; först i sednare åren af Lindb. igenkänd såsom hörande hit. Begge arterna i detta slägte utmärkta från öfr. nordiska Marchantiaceæ på de långt framhängande smala kalkflikarne.*

157. DUVALIA *N. v. Es.*

1 D. ***pilosa (Horn.) Lindb.*** stambl. smalt, i spetsen 2flikigt ell. oordentligt **klynnedeladt**, med vidgade urnupna flikar, tunn hinnaktig kant; fr.skaftet rödbrunt, **spensligt**, hårigt af smala fjäll, i öfre spetsen omgifvet af nedhängande, hårfina, hvita fjäll; **fr.**-fästet litet, halft klotrundt, n. slätt, med 3 ell. 4 gula frukter; hanorg. på **samma** stambl. ♃ 5—7. Fig. Fl.D.1426 enl. Lindb.
Jord i klippspring., helst i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurrawaara: Ad. Afzelii herb. enl. Lindb. *Öl.* på Alvaret ofvan Resmo by 1865: Lindb. — *N.* Finnm. Sluttfjeld vid Lyngseidet; Lyngenbotten; samt Berdofoss i Malangerdalen enl. Lindb. Trondhj. st., Tyedalsfjeldene i Stuedalen: Hornem. Dovre, flerest. kring Drivstuen och Kongsvold: C. & R. Hn.) *Stambl. omkring ½ ell. ¾ tum långt, 1 lin. bredt, grönt, ofvan något rännformigt, på undersidan köladt konvext, fjälligt, fjällen dock icke nående fram till de tunna kanterna; fr.skaftet ½—1½ tum högt; fr.fästet rödbrunt, grönprickigt. Länge förblandad med Fimbr. gracilis och till en del utgörande den trol. genom hopblandning af flere arter uppkomna Reboulia fasciata N. v. Es. och ed.9; först af Lindb. urskiljd såsom Hornemanns rätta March. pilosa. — Duv. borealis Lindb.*

158. REBOULIA *Raddi.*

1 R. ***hemisphærica Rad.*** stambl. läderartadt, omv. hjertlikt ell. vigglikt, i spetsen urnupet; fr.skaftet ljusbrunt, med spridda hårlika fjäll på ytan, i öfre ändan omgifvet af nedhäng., hvita, hårlika fjäll; fr.fästet halft klotrundt, med något flikad kant, starkt vårtigt; hanorg. dels på samma, dels på egna stambl. ♃ 5—7. Fig. Fl.D.2067 [*March. androgyna*] och 2630. G.&Rab.44.
Jord, klippspr. etc. r. (*Sk.* Käflinge och Lackalänge. *Hall. Dalsl.* ön Henriksholm i sjön Ånimmen. *Smål.* Årsets kalkbrott: Scheutz. *Lul. Lpm.* enl. ex. ford. lemnade af Læst. ell. Wg. *Öl.* Röstlösa, Resmo och Karlevi: Lindb.; Köpings och Horns branter, samt Ottenby: Zett. *Gotl.* Thorsborgen; Slite, på ön Asunden; St. Carlsön etc. — *N.* Bergen st., Leirdalsören, vid Sausund.) *Stambl. 2—5 lin. långa, likt nyskott alstrade det ena ur det andra, fasta och torra, ofvan gröna, ofta rännformiga, under röda, med fjäll som ej sträcka sig fram till kanten; fr.skaftet slutl. tumslångt; fr.fästet omkr. 2 lin. i diam. — Marchantia L. M. pilosa Wg. Fl.Su.ed.2. M. barbata Ahnf. Asterella hemisph. PB.*

159. SAUTERIA *N. v. Es.*

1 S. ***alpina N. v. Es.*** stambl. *tunnt och platt,* i spetsen urnupet, med undersidans fjäll *icke nående till kanten;* fruktskaftets öfre ända omgifven af korta, *af svepena dolda, derigenom knappt märkbara,* nedhäng. fjäll; hanorg. på samma stambl. ☽ 7, 8. Fig. N.Act.Ac.Leop.cæs.XVII,t.67,f.22, 23, 25—8. G.&Rab.67.
Jord på ell. vid klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* kring Qvikkjokk allm.: Holmgr. *Pit. Lpm.* Käksa; Wallåiwe; Tjidtjakk. *Jemtl.* Snasahögen, vid Handölsforsen. *Herjed.* Axhögen; Stora Midtåkläppen; Ramansberget: Oldb. — *N.* Finnm. Tromsdalstind: C. Hn; Åglappen i Maalselvdalen: Holmgr. Nordl. Salten, på Soelvågtind. Dovre, flerest. kring Drivstuen och Kongsvold.) *Stambl. 2—6 lin. långa och n. lika breda, ljus- ell. blågröna, äldre med talrika lufthålor, rundadt flikiga, ofta vågiga i kanterna; fr.skaftet vanl. nära stambladets spets ell. kant, färglöst ell. genomskinl. hvitgult, spensligt, längsefter fåradt, slutl. tumshögt; frukterna svartbruna. Af de flesta förf. och äfven i föreg. edd. hopblandad och förvexlad med Clevea hyal., med hvilken den ofta, ålm. på Dovre, växer blandad och som den vid flygtigt påseende ej är så olik; begge arterna först klart utredda af Lindb. i M. novi Scand.*

14 Flocken **Lunularieae.**

160. CLEVEA *Lindb.*

1 C. ***hyalina Lindb.*** stambl. *tjockt,* med tunna kanter, *rännformigt,* i spetsen afrundadt, med *undersidan fjällig ända ut i kanten;* fruktskaftets öfre spets *omgifven af talrika, långt nedhängande, hårlika* hvita fjäll; hanorg. på egna stambl. ♃? 5—8. Fig. G.&Rab.347.

Jord, helst i fjelltr. r. (*Öl.* mångenst. på Alvaret, t. ex. ofvan Karlevi, Vickleby och Resmo; samt *Gotl.* Östergarnsberget: Lindb.; Boge och Slite snr: Cleve enl. Lindb.; Lergrafs hamn i Rute sn: C. Hn. — *N.* Nordl. i Saltdalen: Somf.; Soelvågtind 1837 enl. ex. af Ångstr. Dovre, mångenst. vid Drivstuen, Vårstien och Kongsvold: C. & R. Hn.) *Stambl. 2—6 lin. långa, 2—3 lin. breda, blekgröna, slutl. bruna, på midten fördjupade, med knappt vågiga kanter; fr.skaftet till färgen som hos Sauteria, meränd. från stambladets midt, tjockt och trindt, omkr. ½ tum högt; frukt. svartbruna. — March. hyalina Somf. M. cruciata Somf. Sauteria alp. Auctt. och ed.9 (till en del). S. suecica Lindb. S. seriata Lindb.*

C. — ANTHOCEROTACEÆ.

15 Flocken **Anthoceroteæ.**

161. ANTHOCEROS *Mich., Lin.*

1 A. *punctatus L.* stambl. n. cirkelrundt, *på midten uppsväldt,* oordentligt deladt i större och mindre, krusiga flikar, på ytan *vårtprickigt;* sporerna *svartbruna, fintaggiga.* ⨀ 8—10. Fig. Fl.D.396; 2631. G.&Rab.298, 327, 405.

Lerjord, åkr., r. (*Sk.—Helsl.* Hemstanäs i Skog sn; Alfta sn, kring kyrkbyn: Oldb. *Ner.* Örebrotrakten. *Verml.* vid sjön Fryken, nära Öjervik: Wg. *Hall.* mell. Varberg och Lindhof: Scheutz. — *N.*) *Stambl. af 3—6 lin. diam., nervlösa, ljusgröna, torra svartnande; undre sidans midt med gråaktigt rotludd; de nållika, halftumshöga frukterna nära flikarnes spets, stund. parvisa.*

2 A. *lævis L.* stambl. som hos föreg., *platt,* deladt i vigglika ell. omv. äggrunda, strålvis ordnade, olikstora, något vågiga flikar, på ytan *slätt;* sporerna *gula, finknottriga.* ⨀ 8—10. Fig. Fl.D.1833. G.&Rab.64, 462.

Lerjord, åkr., r. (*Blek. Smål.* Femsjö. *VG.* Allt enl. äldre uppgifter; synes knappt på många decennier vara funnen i Sv., ehuru i Danm. mer allm. än föreg.) *Stambl. vanl. större än hos föreg., ofta 1 tum i diam., af mörkare grön färg, köttiga, i torrt tillstånd tunna; frukterna något längre än hos föreg., vanl. talrika på samma flik.*

D. — RICCIACEÆ.

16 Flocken **Riccieæ.**

162. RICCIA *Mich., Lin.*

† Stambl. rundade ell. vigglika. Kapseln under stambladets öfre yta och slutl. framträngande genom denna ell. blottad genom ytans sönderbristande.

* *Lichenoides Bisch.* Stambl. täta [utan lufthålor], punkterade.

1 R. *glauca L.* stambl. nedtryckta, *på begge sidor blågröna,* glatta [utan fjäll på undersidan ell. borster i kanten], klynne- ell. gaffelgreniga, med *platta ell. grundt rännformiga* flikar, *platta och tunna* kanter; frukterna i rader ell. gyttrade. ⨀ 8—11. — *β minima:* höggrön, med platta flikar. Fig. Fl.D.898,f.1. Lindenb.Mon.Ricc.t.19. Thed.M.exs.150. G.&Rab.337, 410.

Vallar, diken, åkr., på lerjord. (*Sk.—Helsl. Ner.* och *Verml.* Carlstad: Kindb. — *N.* Christianiatrakten.) *Stambladet i fullt utbildadt tillstånd n. cirkelrundt ell. halfrundt, 3—6 lin. i diam., djupt strålvis deladt i vigglika ell. omv. hjertlika hufvudflikar; ofta utvecklas blott enstaka dylika flikar, växande spridda i hvarandras närhet. Var. mycket till flikarnes längd och bredd.*

2 R. *sorocarpa Bisch.* stambl. *som hos föreg.,* med smala jemnbreda, längs midten *smalt och hvasst rännformiga* flikar, *platta, icke förtjockade* kanter; frukterna gyttrade. ⨀ 8—10. Fig. Nov.Act.Ac.Leop.cæs.XVII,t.71,f.II. Hüb.Deutschl.Leb.V,102.

Bergspring. r. (*Stockh.* Gåsberget i Järfälla sn, funnen i Jun. 1853 af Lindb.) *Liknar en liten, smalflikig form af föreg.; mest utmärkt af den smala och hvassa, strecklika fåran längs flikarnes midt. Enl. ult. ex.; svenska osedda af utg. — R. minima Leers, enl. de flesta förf., ehuru beskrifn. i Leers' Fl.Herborn. synes utg. föga passa in på närv. art.*

3 R. *bifurca Hoffm.* stambl. nedtryckta, på *öfre* sidan blågröna, *på den undre mörkt brunvioletta,* glatta, klynnedelade med smala spetsade flikar, *bredt och djupt rännformiga, med starkt uppvikna, tjocka* kanter; frukterna gyttrade. ⊙ 8. Fig. Lindenb.Mon.Ricc.t.20,f.1.

Jord, r. (*Boh.* Oroust, på en backsluttn. mot hafvet, omkr. ⅛ mil söd. om Svanesundsgård.) *Stambl. hos Boh. ex. ½ tum i diam., med märkbart längre och smalare flikar än hos R. glauca; dessa flikar blifva, om de utplattas, trubbiga, men äro genom kanternas uppvikning skenbart spetsiga, ofvan blygrå, under n. svartröda. Utl. ex., fordom meddelade af N. v. Es., äro smärre och, trol. genom ålder urblekta, mycket ljusare till färgen, särd. på undre sidan.*

** *Spongodes N. v. Es.* Stambl. ojemna och gropiga af talrika lufthålor.

4 R. *crystallina L.* stambl. nedtryckta, tjocka, strålvis delade i omv. hjertlika ell. vigglika, naggade flikar, *på begge sidor ljus- ell. gulgröna, gropiga af lufthålor,* glatta. ⊙ 8, 9. Fig. Lindenb.Mon.Ricc.t.22,f.2. G.&Rab.66, 370.

Fukt. lerjord, r. (*Sk.* vid Lund. *Hall.* Hasslöf. *VG.* Venerns strand vid Storeberg. *Uppl.* Uppsala; Vahlö sn i Rosl. *Öl.* Karlevi alvar: E. V. Ekstrand enl. Zett.; Horns ladugård.) *Då stambl. når sin fulla utveckling, är det n. cirkelrundt, omkr. ½ tum i diam. och vanl. med 5 hufvudflikar; ofta består dock hela växten af omv. hjertlika blad, liknande lösryckta och spridda sådana flikar. Yngre ex. glänsande, likasom daggiga på ytan, äldre djupt gropiga och håliga.*

†† *Ricciella Braun.* Stambl. smalt jemnbreda. Kapseln inom undre bladytan och uttömmande sig genom denna.

5 R. *fluitans L.* stambl. flytande, utan rottrådar, ell. krypande, rotslående, alltid smalt jemnbreda, gaffel- ell. klynnegreniga, med smala, jemnbreda flikar, på begge sidor gröna och glatta, med lufthålor och längsgående fina, parallela nerver. ⊙ 9, 10. — *β canaliculata:* krypande och rotslående, gulaktig, mera köttig; flikarne med uppvikna kanter, rännformiga. Fig. Lindenb.Mon.Ricc,t.24; *β* t.25. G.&Rab.1, 82; *β* 296, 340. Thed.M.exs.149.

Stillast. vatt., *β* uttorkade damm., strånd. r. (*Sk.* *Smål.* vid Ljunga sjö enl. Scheutz; Jönköping: O. Nordst. *ÖG.* Gusum. *Stockh.* Nacka; Djurgården. *Uppl.* Skillsta i Tibble; Uppsala, vid Håga. *Dal.* Falun. *Ner.* Örebro: C. Hn; Bysta: Stud. Björkm.; Askersund: Wahlst. *Verml.* Carlstad. *VG.* Tunarp: O. Nordst.; Göteborg. — *β Sk.* Broby sn, Friggetofta enl. Hamnstr. *Smål.* Sommens strand, nära Säby kyrka: Scheutz. *VG.* Göteborg. *Vestml.* Vesterås. *Uppl.* Dalelfvens strand vid Elfkarö bruk; Vahlö sn, vid Stummelbosjön.) *Stambl. 1—2 tum långa, knappt ½ lin. breda, hos den flytande formen, som aldrig lär sätta frukt, gröna och vid upptagandet hopfallande. Den kryp. formens flikar gulaktiga, under kölade, rotslående och, ehuru knappt i Sv., utvecklande frukt; denna form, ell. R. canaliculata Hoffm., anses af Jensen och Lindb. såsom artens hufvudform.*

TILLÄGG.

Pag. 60 efter *B. argenteum* tillägges:

21 b. **B.** ***Funckii Schwægr.*** stj. och nyskott som hos föreg., ***tjocka och hvitgröna;*** bladen starkt konkava, äggrunda—aflånga, spetsiga, med platta helbrädd. kanter, vid basen rödaktiga, med ***röd, utlöpande*** nerv, lös cellväf; kaps. nedböjd, aflångt päronlik, för öfr. som hos föreg. ♃. Fig. Br.eur.

Lerjord, r. (*Gestr.* Gefle, vid Tolffors i Maj 1871: R. Hn.) ***Växer gruppvis ell. glest tufvad, med 3—4 lin. höga, tjocka stjelkar och nyskott. Fr.skaften tumshöga med stora frukter. Sv. ex. utan fr., men fullkomligt lika utländska.***

BIHANG,

upptagande arter, hvilkas förekomst hos oss är mycket tvifvelaktig.

I Fam. BRYACEÆ.

† *Musci pleurocarpi.*

B. — Ordn. NECKERACEÆ.

$5^1/_2$ Flocken **Cryphæeæ:** bladen allsidigt utstående; kapseln n. oskaftad; mössan koniskt hättelik.

1 CRYPHÆA *Mohr.* Stj. pargrenig. Bladen med utdragen, enkel nerv. Det inre peristomets tänder hårlika, af ungef. samma längd som de yttre, nedtill förenade medelst en smal hinna. — C. *heteromalla Mohr:* trådmossa, med tegellagda, äggrunda, spetsiga blad; kapslarne n. oskaftade, ensidigt vända. Fig. Br.eur. Fl.D.2618. Rab. Bryoth.684. Skall enl. Gunner vara funnen 1762 i *N.* Romsdalen, vid Grötten. Växer i Danmark. — *Neckera H. Sphagnum arboreum L. Cryph. arborea Lindb.*

†† *Musci acrocarpi.*

I. M. STEGOCARPI.

L. — Ordn. BRYACEÆ.

19 Flocken **Bartramieæ.**

2 BARTRAMIA *subulata Br. & Sch.* sambyggare; bladen tegellagda, raka och styfva, från äggr. bas hastigt syllika, grofsågade, med utlöp. nerv; kaps. på skaft från stjelkens spets, torr n. kubisk, utan peristom. Fig. Br.eur. Uppgifves af Wichura vara funnen 1856 i *Lul. Lpm.* vid vägen från Puoitisjaure till Alkavare; aldrig anmärkt af någon annan. Finnes i Österrikes Alper.

Q. — Ordn. POTTIACEÆ.

39 Flocken **Distichieæ.**

3 EUSTICHIUM *Br. & Sch.* Bladen smalt tunglika, vid basen dubbelvikna. Tvåbyggare. Frukt okänd. — *E. norvegicum Br. & Sch.* växande gruppvis; stj. meränd. enkel, ½—1 tum hög, med 2sidigt tegellagda, glänsande blad, trubbade med udd och med i udden upphör. nerv, hvars rygg är vinglikt utstående. Perigonial- och perichætialbladen störst, långt smalspetsiga. Fig. Br.eur. Uppgifven af Desveaux att växa i Norge. Finnes på Island och i Nordamerika. — *Fissidens imbricatus Desv.*

R. — Ordn. SELIGERIACEÆ.

$42^1/_2$ Flocken **Brachyodonteæ:** liknande flocken **Seligerieæ,** men med hättelik, vid basen flikig mössa.

4 BRACHYODUS *N. & Hornsch.* Sambyggare. Kaps. skaftad, upprät, aflång, med

tunna, genomskinliga, mycket korta och breda tänder. — B. *trichodes N. & H.* mycket liten, gruppvis växande stenmossa; stj. knappt 1 lin. hög; bladen från lancettlik bas syllika, helbräddade, med utlöp. nerv. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.454. Uppgifves i Br.eur. och Schimpers Synopsis, trol. genom misstag, såsom Skandinavisk. Växer i Engl. och Skottl. — *Gymnostomum WM.*

II. M. CLEISTOCARPI.

X. — Ordn. PHASCACEÆ.

$49^1/_2$ Flocken **Voitieæ:** storväxta mossor, med bredt lancettlika blad, utlöp. nerv, långt skaftad, jemte skaftet oöppnad affallande kapsel, stor ensidig mössa.

5 VOITIA *Hornsch.* Karakt. som Flocken. — *V. nivalis Hornsch.* stj. tumshög, grenig, tufvad; bladen åtskiljda, aflångt lancettlika, spetsade, helbrädd.; fr.skaftet tumshögt; kaps. äggformig, sprötspetsad. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.367. Af Hübener i Muscolog. Germ. uppgifven att växa i Norska fjellen under 66:te breddgraden; men aldrig bekräftad. Finnes i Österrikiska Alperna.

3 Fam. HEPATICÆ.

A. — Ordn. JUNGERMANNIACEÆ.

2 Flocken **Jungermannieæ.**

6 JUNGERMANNIA *scutata WM.* af afd. *Bidentes.* Hela mossan ½ tum lång, blekgrön, med uppstig., enkel ell. knippelikt grenig, rotslående stj.; bladen tegellagda, rundadt äggrunda, n. till midten trubbigt inskurna med spetsiga flikar; stipl. mycket stora, n. af bladens längd, äggrunda, hela. Fig. Hook.t.41. Ek.f.64. G.&Rab.Hep. 218, 354, 466. Af Ångstr. uppgifven för Norge, af Lindgr. för Gångsätra träsk nära Stockh. Växer i Skottl. — *J. stipulacea Hook.*

5 Flocken **Ptilidieæ.**

7 SENDTNERA *Endl.* Svepe på en längre ell. kortare gren, äggformigt ell. klubblikt; kalken 3—6kantig, 4klufven. — *S. Sauteriana N. v. Es.* 2—3 tum lång, brunaktig, n. trind och trådlik fjellmossa; bladen tätt tegellagda, ensidiga, äggrunda, till midten 2klufna, med nedböjda flikar; stipl. n. lika stora som bl. och likt dessa 2klufna, med smal inskärning och syllika, spetsiga flikar. Fig. Hüb.Deutschl.Leberm.108. G.&Rab. 33, 422. Hübener uppgifver sig hafva funnit denna art i *N.* på Dovre. Växer i Södra Tysklands Alper. — *Jungerm. Hüb. Schisma Sendtneri N. v. Es.*

7 Flocken **Jubuleæ.**

8 PHRAGMICOMA *Dumort.* Kalken n. omv. hjertlik, på ena sidan platt, på den andra köld. — *P. Mackayi Dum.* lik en gröfre *Frullania*, med rundade helbräddade blad, som vid basen hafva en liten inviken flik; stipl. rundadt omv. hjertlika, med grund och rundad intryckning i spetsen. Fig. Hook.t.53. Ek.f.72. G.&Rab.81, 164, 206. Af Hüb. uppgifven för Kongsberg och Stördalen i Norge. Växer i Skottland. — *Jungerm. Hook.*

9 FRULLANIA *Hutchinsiæ N. v. Es.* stj. n. pargrenig; bladen äggrunda, spetsiga, glest sågtandade; bladöronen äggrunda, med en sporrlik flik i nedre kanten; stipl. runda, 2klufna, tandade. Bildar platta, mörkgröna mattor på fukt. klipp. etc. Fig. Hook.t.1. Ek.f.82. G.&Rab.208. Uppgifves af Hüb. i Inledn. till Hepaticol. att växa i Norge, hvilket aldrig bekräftats. Finnes i Skottland. — *Jungerm. Hook.*

10 LEJEUNIA *minutissima Dum.* stj. 1—2 lin. lång, ytterst fin, oordentligt grenig, rottrådig, glesbladig; bladen starkt konvexa, blekgröna, genomskinliga, äggrunda, trubbiga, med otydl. basflik; stipl. rundade, hvasst 2klufna; kalken omv. äggformig, vin-

gadt 5kantig, med trång, hel mynning. Fig. Hook.t.52 och suppl.t.3. Ek.f.9. G.& Rab.216, 284. Skall enl. ex., samlade af Hüb. och af Ångstr. meddelade till Lindb., vara funnen i *N.* på Otteröe i Bergens st. Växer på trädstammar, i barkens sprickor, och finnes i England. — *Jungerm. Sm.*

B. — Ordn. MARCHANTIACEÆ.

14½ Flocken **Targioniene:** Kapseln klotrund, ensam innesluten inom ett 2läppigt svepe i undre kanten af stambladets spets och oregelbundet öppnande sig i spetsen.

11 TARGIONIA *Mich.* Karakt. som Flocken. — T. *hypophylla L.* stambl. små, ½ tum långa, gyttrade och n. tegellagda, fästade vid marken medelst talrika rottrådar från undersidans medelnerv, omv. äggrunda ell. vigglika, urnupna, helbräddade. Fig. E.B. 287. G.&Rab.3, 376. Fordom funnen i *Hall.*, samt *VG.* Göteborg, vid Saltkällan af Ad. Afzelius; men på åtm. 50 år aldrig hos oss återfunnen. Tillhör hufvudsakl. södra Europa. — *T. Michelii Corda.*

REGISTER

öfver de i Handboken upptagna Mossornas Familjer, Ordningar, Flockar, Slägten och Arter, jemte dessas Synonymer.

OBS. Den kursiva minsta stilen utmärker synonymerna.

H.

L.

M.

N.

O.

R.

S.

T.

Tryckfel och Rättelser.

Pag.	8,	r. 13	står:	hopdragen	läs:	hopdragna
»	22,	r. 25	tillägges:	— *Hypnum L.*		
»	25,	r. 50	»	— *Rhynchostegium Br.eur.*		
»	44,	r. 44	står:	*Dc.*	läs:	*DC.*
»	59,	r. 56	»	f.1	»	f.2.
»	111,	r. 45	»	*Crispa*	»	*crispa*
»	120,	r. 27	»	*Andreææ*	»	*Andreæeæ*

U.C. BERKELEY LIBRARIES
C026321957